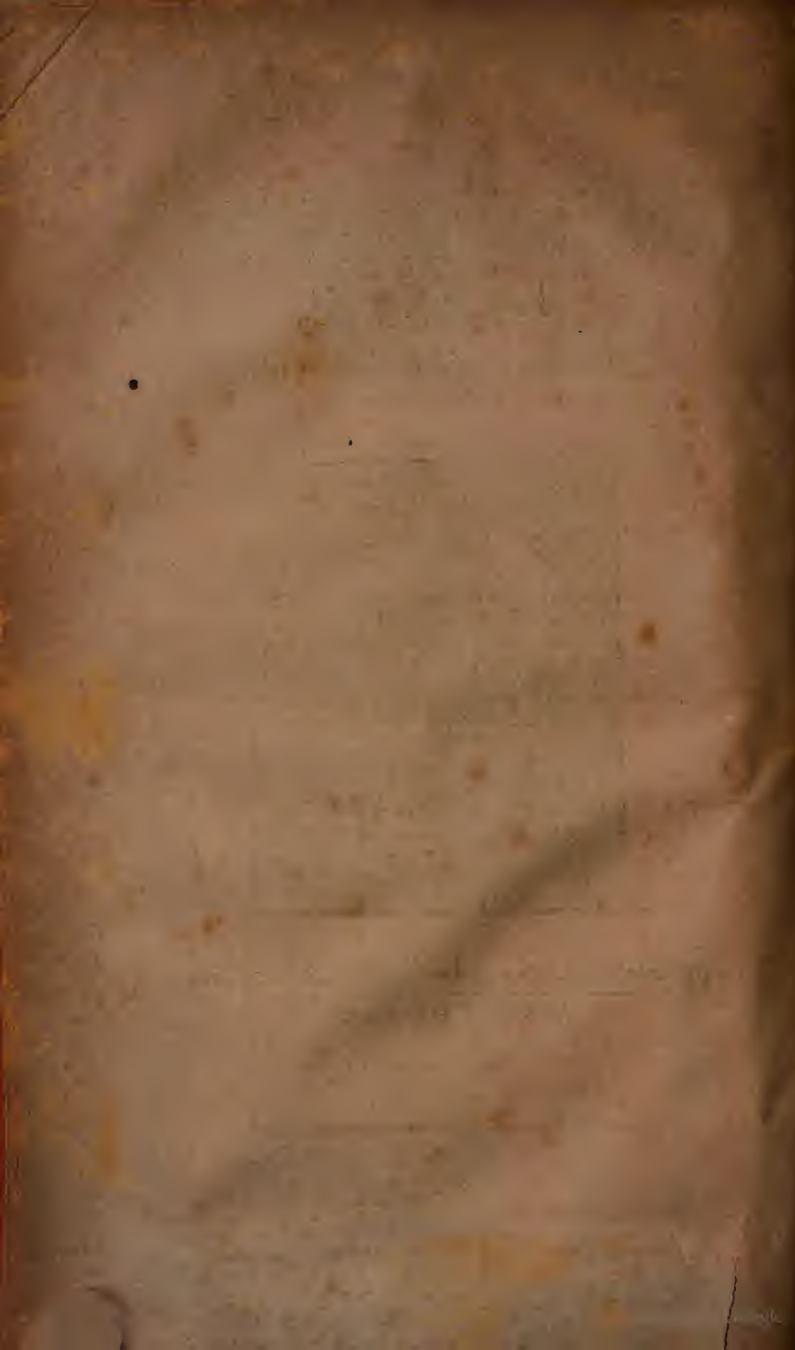


~~~~~  
~~~~~  
LIPSIÆ,
TYPIS GROSIANIS .

Excudebat JOHANNES ALBERTUS MINZELIUS,
ANNO M DC XXIIX.

QUINTA PARS
CONCLUSIONUM
PRACTICABILIMUM,

Secundūq; Ordinem Constitutionum

DIVI AUGUSTI

Electoris Saxoniae discussarum, multis supremi
Parlamenti Dresdensis, judiciorum Curialium, Facultatum juridica-
rum, Scabinatum, & aliorum judiciorum, decretis, sententiis, re-
sponsis, & observationibus fori quotidianis
illustratarum.

OMNIBUS, IN ACADEMIIS, CAMERA IMPE-
riali, aliisque judiciis, imprimis verò in foro Saxonico versantibus
utilissimarum, & summè necessariarum.

Materiam criminalem, tam publicorum, quàm privatorum judiciorum,
unâ cum explicatione constitutionum criminalium Caroli V. Imperatoris in-
victissimi, continens, vereq; & solidè juris Communis & Saxonici
differentias demonstrans.

Nunc tertium edita, multis & ferè infinitis decisionibus forensibus aucta, & locupletata, &
novissimè JOANNIS GEORGII, Ducis & Electoris Saxoniae Serenissimi ordinatione matrimoniali,
vulgò Concordantia confirmata, & exornata.

Authore

MATTHIA BERLICHIO

Schkoëlenſi Thuringo J.U.D.

Cum gemino indice, uno Conclusionum, altero rerum & verborum locupletissimo.

M. DC.

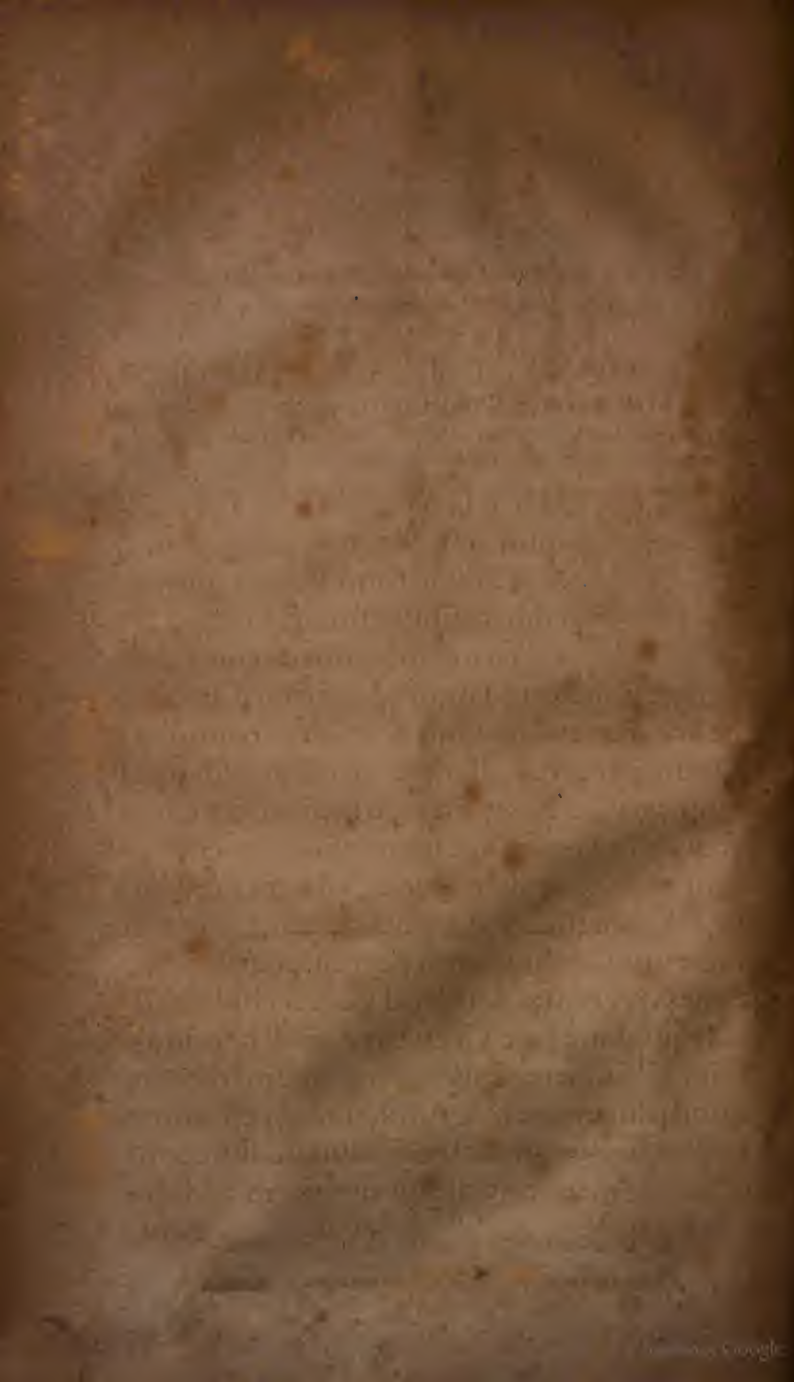
XXVIII.

CUM PRIVILEGIO S. CAESARIS MAJESTATIS,

L I P S I Æ,

Sumptibus Hæredum HENNINGI GROSII Junioris Bibliop.

JOHANNES ALBERTUS MINTZELIUS exprimebat.

MAGNIFICIS, AMPLISSIMIS, CON-
sultissimis ac Prudentissimis
VIRIS,

DNN. CONSULIBUS, ÆDILIBUS,
PRÆTORIBUS, CÆTERISQUE, INCLYTÆ REI-
publ. LIPSENSIS Senatoribus, Dominis & fautoribus
suis plurimum observandis,

LUSTUM SANE ET Æ-
quum est, Magnifici, amplissimi,
& prudentissimi Viri, ut quis co-
rum, quibus cum quotidie con-
versari, & sub quorum umbra &
protectione quodammodo latitare necesse
habet, benevolentiam & favorem omnibus
modis captare, & demereri studeat; Id quod
cum ego hactenus mecum sæpius perpende-
rem, sed ad cuiusmodi scopum deveniendi o-
mni occasione destituerer, placuit tandem,
ut VV. Magnif. & Amplitud. hanc Quintam
mearum Cōclusionum partem ascriberem,
& devoverem: Ad quod præter alia benefi-
cia, quod me jure Civitatis donastis, & in al-
bum civium recepistis, me etiam movit,
quod plurima in hoc opusculo inveniuntur
responsa, quæ in vestro Scabinatu sunt con-
cepta, & meis scriptis miram lucem addide-

PARS V.

A 2

runt,

D E D I C A T I O.

runt, undè pietas efflagitavit, ut etiam illis, à
quorum splendore processerunt, ea iterum
consecrarem; Quapropter ut hoc munus, ex
sua dignitate quidem perexiguum, sed ex ani-
mi propensione valdè magnum, ut hilari
fronte suscipiatis, & benigna mente foveatis,
etiam atque etiam rogo. Dabat Lipsiæ è Mu-
seo suo 20. Augusti, Anno 1618.

*VV. Magnif. & Amplitud.
observantiss.*

MATTHIAS BERLICHIVS
J. U. D.

BENE

BENEVOLO LECTORI

SALUTEM.

EN TIBI, LECTOR AMICISSIME, nunc alteram partis quarta sectionem, seu quintam, & ultimam partem mearum Conclusionum practi-
cabilium exhibeo, citius eam tecum communicassem, nisi aliis negotiis impeditus fuisssem; Qualem diligen-
tiam adhibuerim, re ipsa experieris, forte maiorem adhibuisssem, & alias materias confines adjunxissem, sed temporis angustia exclusus hoc in effectum producere non potui. Sin-
cere autem & candidè in allegandis DD. scriptis versatus sum, deq; omni-
bus, quorum opera usus sum, mentionem feci, ne alteri, quod suum est, (ut
Bartoli verbis * contra Andream de Pisis utar) furari videar, in eo verò, quod est meum, cognoscar, & si minus benè dixerò, redarguar, si verò be-
nè, DEUS laudetur, ego verò ut minimus instructor reputer. Hos autem labores solummodò eum in finem suscepi, ut tibi, & toti Reipubl. literariae gratificari possem, siquidem omnes industriae & aetatis nervos unice eò diri-
go, ut post DEUM Trinunum Ecclesia, Reipubl. & proximi utilitati pro-
sim, & in serviam, quocunque etiam tempore, & loco hoc fieri posset, quo-
niam non sum ascriptitius, qui certa gleba addictus, inde discere non pos-
set. Habeo autem & alias lucubrationes, in primis verò ordinationes pro-
vinciales, vulgò Pandordnung/ in mihi certa capita redegei, & distribui, quas aliquandò, si te bene volumus autorem ostenderis, meq; etiam gratiam apud alios demeruisse sensero, & percepero, enucleabo, & publici juris faciam; Interim benè vale, meisq; hisce primitiis ad DEI omnipotentis glo-
riam, Reipubl. incrementum, & proximi utilitatem feliciter fructuere: Da-
bat Lipsia 20. Augusti. Anno 1618.

MATTHIAS BERLICHINS
J. U. D.

Clariff. & Confultiff. V 120

Dn. MATTHIÆ BERLICHIO

JC^o & Advocato celeberrinio, Dn. Amico, & Favitore suo
etiam atque etiam æstimando.

IPPOLYTUM veluti quondam præstantibus verbis,

Eripuit Stygio dia Diana vado:

Sic charus Themidi, rebusq; creatus agendis

BERLICHIIUS, patrii splendor bonosq; soli.

Scita peritorum Juris catus eripit Orco,

Saxonicis dudum scita probata foris.

Hinc illum niveo vestita decenter amictu

Fama per Eoos Hesperiosq; vehit.

In gratiam sympatrioræ
dilectiss. scrib. Lipsiæ

Theod. Stetzman D. Sereniss. Elect. Saxon.
Scabinus.

Pergis? & actutum hoc BERLICHII absolvere gestis?

Planè Ariadneæ dexteritatis opus?

Solus ut ex omni juris divisa Senatu

In certam satagas cogere puncta fidem?

Ex tot? & ex tantis labyrinthis atque Mæandris,

Quis perplextur ipsa Patrima Themis:

Quod Themis illa igitur, Nemesisque quod audiat ipsa.

Doctorum in tantis undique dissidiis,

Grande & temporibus præstas memorabile nostris,

Si potes arbitrio hæc conciliare Tuo:

Immo sit hoc satis & laudum palmare Tuarum.

Jura hodiè nostro certa liquere Foro.

Paulus Frobergius deproperab.

Ad Nobilissimum & Amplissimum VIRUM

Dn. MATTHIAM BERLICHIIUM J. U. D.

& apud Lipsienses Advocatum celeberrimum.

Progenies nova processit, correctior omni

Ornator priore, flosculus novus

BERLICHII decorata stylo, quam nomine signat

Conclusumum practicabilium, liquor

Que variis plumis Doctorem compta, Themistos

Pergrata mox cultoribus DEAE

Cujus conspectâ facie, sum captus amore

Eamq; ceu Proci mihi conjungier

Fœdere perpetuo petii, & quos amplius isthinc

Parens crearet arte gnarum liberos.

Vive diu BERLICHII Antistes grâte Themistos

Viridius corona practicum florida.

Amplius atq; tuos nobis enitere fatus

Provinciale germinatq; furculos,

Quos multis sperant, ego quos etiam ambio fatus

QUEIS nomen ordinationum ad propriam.

*Ede tuum sebolem, majora encomia laudis
Merueris, dum curas illa, perperam.*

Ex Livoniâ trans mittebat

BALTHASAR HOLTZSCHUHER J. C.
Poeta Cæsar. Aulæ Cæronicæ Advocatus, Not.
Publ. & Mirobica, actarius.

ANAGRAMMATISMI

Viro Clarissimo & Consultissimo

DN. MATTHIÆ BERLICHIO J.U.D. &c.

& Lipsiæ Advocato celeberrimo,

D. D. D.

I.

Matthias Berlichius.

Amet libris acutis.

TEmet amo, libros postquam vidiq; labores,
edit, BERLICH I, quos tua cura graves.

Hæc alii benè quæ quandoq; dedere, putare
non ita dissimili te potuisse modo?

Et bona MOLLERUS dedit, & ROSA docta: dedisti
unus, BERLICH I, tu bona docta simul.

Proroget ætatem tibi JOVÆ nutus! *acutus*
ecquiste libris non amet? omnis emat!

II.

Matthias Berlichius.

Eja! multa scribis.

SCRibunt indocti doctiq; volumina, scribax

Sic est hoc hominum tempore abundè genus.

Scribis & ipse quidem, BERLICH I, multa: *fide* eja!

salva, qua curvis non habuisse nocent.

Indoctum volvat doctusq; volumina. Uterq;

hic quod miretur, ille imitetur, habet.

III.

Matthias Berlichius.

Item lauta scribis.

L Audandus quando sic misces utile dulci,

BERLICH I, multa ut, *lauraq; scribis item*

Omne feras punctum! sed fallor? an omne tulisti?

cedunt Doctorum plurima scripta tuis.

IV.

Matthias Berlichius.

Ita clarus timebis.

PROdi, BERLICH I, felici fidere prodi,
perge modo libros multiplicare tuos!

Invidia satius est! ita clarus torva timebis

spicula? qui clarus spicula nulla times.

Talibus invidia cæcantur lumina scriptis:

& solet invidia rumpere ipsa sua.

Sondershölzi Schvartzburg.

grd. Kl. Xbr. Anno 1619.

M. Balthasar Tham.

A 4

IN-

I N D E X CONCLUSIONUM PRACTICABILIVM Partis Quintæ.

XXXVIII.

DE pœnâ stuprantis, & deflorantis virginem.

XXXIX.

De pœnâ simplicis fornicationis,
XL.

De pœnâ lenocinii, & eorum qui turpis quæstus causâ personas sive nuptas, sive solutas ad adulteria vel stupra sollicitant.

XLI.

De violento stupro, & ejus pœnâ.

XLII.

De pœnâ ejus, qui puellam minorem duodecim annis per vim, vel sine vi, stuprat.

XLIII.

De furtis, & eorum pœnis.

XLIV.

Qui ulterius pœna suis teneantur, & qui non, & quid de iis qui pœnitentia ducti rem furto ablatam, vel ejus est marionem domino restituerunt, an & quatenus illi sunt puniendi.

XLV.

Alia quædam in materiâ furtorum notabilia, & scitu admodum necessaria.

XLVI.

An is qui cum rebus furto ablatis deprehensus delictum fateatur, locumque simul, & personam, ubi, & cui furatus sit, indicat, sed de facto iudex inquirens nihil certi de eo cognoscere possit, mortis supplicio sit afficiendus, & quomodo furum probatur.

XLVII.

De sepulchro violato, & pœna illorum, qui cavera sepulchrorum effodiunt, & spoliant.

XLVIII.

De cadaveribus punitorum, vel suspensorum, & de pœna illorum, qui ea spoliant, vel omnino auferunt.

XLIX.

De pœnis illorum, qui aratra spoliant.

L.

De pœnis illorum, qui apes, vel favos illarum, itemq; columbas furantur, & capiunt.

LI.

De illis, qui in alienis aquis, stagnis, lacubus, & piscinis, pisces capiunt, & quomodo puniuntur, & quid de iis, qui feras in alienis sylvis, & campis capiunt.

LII.

Arborum furcim castrum, & de pœnis illorum, qui arbores fructiferas, vel finium constituendorum causâ positas, cadunt, corrumpunt, evellunt, extrahunt & aliò asportant.

LIII.

De pœnis illorum, qui herbas, plantas, fructus, & quid aliud ex hortis, vel aliunde furantur.

LIV.

De furto domesticorum, & ejus pœnâ.

LV.

De pœnis illorum, qui aliis furtum committentibus opem, & auxilium, ante, in, vel post delictum præstant, excubias agunt, hospitio recipiunt, & de furto participant.

LVI.

De pœnâ illorum, qui indicio, & demonstratione occasionem furibus delinquendi præbent.

LVII.

De crimine peculiaris, & de residuis, itemque de iis, qui res administrationi & fidei sue commissas & concreditas, negligunt, vel dolose interceptiunt, & in utilitatem propriam convertunt, & quomodo puniuntur.

LVIII.

De nunciis, & tabulariis, qui pecuniam aliò perferendam retinent, interceptiunt, & in proprio usui convertunt, vel literas abijciunt, & dilacerant, quomodo puniuntur, & cujus tunc erit periculum, an debitoris, vel creditoris.

LIX.

De injuriis, quæ injuriarum appellatione continentur, vel pro talibus habentur.

LX.

De substantialibus requisitis ad fundandam actionem injuriarum, an juramentum purgatorium locum habet, & quid juris, in iudiciis curialibus harum terrarum.

LXI.

De pœnis injuriarum,

LXII. De

LXVI.

De actione ad palmarium, seu de revocatione, & revocatione injuriarum.

LXVII.

Injuriarum condemnatus an infamis fiat, & an & quatenus infamiam illam evitare possit.

LXVIII.

De retorsione & compensatione injuriarum.

LXIX.

De libello & processu injuriarum, item, qui injuriarum agere possunt, an actio injuriarum cedi vel vendi possit, & an & quibus casibus actio injuriarum cessat, & quis ab illa excusatur.

LXX.

Quomodo puniatur is, qui magistratum, vel ejus officiales, quorum opera magistratus in administranda justitia, & tuenda jurisdictione, & in executionibus utitur, contumeliis, & injuriis verbalibus & realibus afficit.

LXXI.

De famosis libellis, & eorum poenis.

LXXII.

Quomodo puniatur, qui seipsum, vel alium quempiam rem habuisse cum alterius conjuge, vel virgine, aut vidua gloriatur, nec tamen certi de eo constare possit, vel qui puellam traducit, quod secum sponsalia contraxit, ad hoc, ut alios pueros repellat.

LXXIII.

Quanto tempore actio injuriarum, & famosus libello praescribatur.

LXXIV.

De reliquis modis tollendi injurias, & extrinsecis injuriis, an nihilominus actio ad interesse, damna, & impensas super sit.

LXXV.

De poena relegationis, & an relegatus ab uno loco ad alium provinciarum, & tota provincia relegatus censetur.

LXXVI.

De poenis illorum, qui relegati contra juramentum semel aut pluries etiam revertuntur.

INSIGNIA Civitatis Lipsiensis.

PArcere prostratis, elatos sternere, gnarus
Stat Leo, qui ferrum frangere, ligna ne-
quit :

Pārcere nempe probis, reprobos sed plectere
novit :

LIPSI A, quæ semper nīl, nisi magna, potest.

BENE-

CONCLUSIONUM PRACTICABILIU PARS QVINTA.

Conclusio XX XVIII.

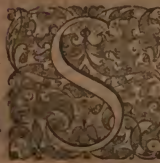
De poenâ stuprantis, & deflorantis virginem.

S U M M A R I A.

1. Stuprum an rectè puniatur. 2. Quomodo puniatur, sàm de jure divino, canonico, civili, & Saxonico, n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 17. 14. Hæc duo, ut quis ducat & doceat stupratam, copulativè non requiruntur, sed alterum horum sufficit, 15. 16. 18. Quantam dotem stuprator solvere debet, n. 19. 20. 21. 22. 23. Stuprator dotem solvere debet, etiamsi parentes puella stuprata sint divites, n. 24. 25. Dos hæc non debet excedere dimidiam partem bonorum stupratoris. 26. Hanc dotem stuprator solvere debet, etiamsi puella non nubat. 27. Stuprator dotem solvere debet, etiamsi puellam blandiis verbis ad stuprum induxerit, 28. 29. 30. Stuprator dotem dare debet, etiamsi volens & consentienti puella stuprum intulit, n. 31. 32. 33. Stuprator ad dotandum tenetur, etiamsi quinquennium elapsum fuerit. 34. Stuprator debet dotare, etiamsi postea cum aliâ matrimonium inierit, 35. 36. Dos etiam puellæ stuprata dari debet, etiamsi sine dote condigno viro nupsierit. 37. Hæc etiam procedunt in viduâ. 38. Stuprator dotem dare debet, etiamsi pater nolit filiam suam nubere stupratori. 39. Item, etiamsi puella post stuprum publica meretrix facta fuerit. 40. Etiamsi imprægnatio subsequuta fuerit. 41. Stuprator tenetur etiam infantem alere. 42. An ante tricennium, an verò post illud, stu-	prator teneatur infantem alere, numer. 43. 44. Stuprator tenetur etiam matri inopi alimenta exhibere. 45. Heredes stupratoris tenentur etiam ad alimenta, 46. 47. Infans transmittit alimenta ad Matrem. 48. Quamdiu stuprator tenetur infantem alere. 49. Puella dicenti, se ex aliquo gravidam, non creditur, nisi probet, 50. 52. 51. In dubio fieri debet interpretatio in eam partem, per quam evitatur delictum. 53. Puella an & quatenus juramentum stupratori super imprægnatione deferre, vel ipsa ad jurandum admitti possit, numero 54. 55. An & quomodo probatur partum esse alienum viri, n. 56. 57. 58. 59. 60. 61. Recensentur nonnulli casus, ubi stuprator puellam nec ducere, nec dotare cogitur, 62. 66. 67. 68. 69. 70. 63. In dubio puella præsumitur virgo, & ab aliis non cognita, 64. 65. 71. Vilem, humilem, & in obscuro loco natam puellam, an quis impunè stuprare possit, numer. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. Si quis matrimonium promissit puellæ, tunc eam præcisè ducere cogitur, nec solvendo dotem liberatur, num. 84. 84. Si contra stupratorem præsumptiones quædam de promisso matrimonio currunt, tunc ei juramentum purgatorium defertur.

85. Si nulla praesumptiones adsint, sed sola imprecatorio, an supurator juramentum purgatorium deferatur, numero 80. 88.
87. Si quis concubinum fateatur, negat autem matrimonium premium, praesumptio contra eum est, quod matrimonium promiserit.
89. Praestito juramento purgationis supurator quidem liberatur a matrimonii impetitione, sed non ab alimentis.
90. supurator praesae non cogitur praestare hoc juramentum, sed cum suis probationibus auditur, mulierem postea etiam cum alio concubuisse, vel matrimonium non promississe.
91. Nuda etiam praesumptiones ad hoc sufficiunt.
92. Quando & quibus casibus supurator graviore poenâ, quam ut ducat aut dotet puellam, puniatur. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112.
113. Supurator an ultra poenam supradictam etiam à magistratu seculari puniri possit. 114. 115.
116. Mulier stuprum passa, an & quomodo puniatur. numer. 117. 118. 119. 120. 121. 122.
123. Super crimine stupri an & quatenus transgredi liceat. num. 124. 125.
126. Poena stupri pertinet ad inferiorem iurisdictionem.

1
Nov.
Bled.
Aug.
para.
conf.
87.
Qber.
in 4.
p. 100.
col. 4.
v. 80.
auct.
ant.

Et 14.

Stuprum certè est crimen gravissimum, & acri animadversione plerendum; nam si ob sustum rei temporalis jure aut consuetudine in crucem, si res surripimus, quò quoz supplicio afficiendi sunt, qui virginem florem, & virginiratè, thesaurum incomparabilem, callidè eripiunt, & samam, & nomen bonum, quibusve divitis potius & preciosius, auferunt, & similiter furantur & Jodoc, Damhoud, in sua pract. crimin. c. 92. incip. dum hic in libidinum. num. 1. & seq. Prosper. Prosper. Farinas, in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 2.

2. Poena hujus criminis de jure divino est, ut supurator mulierem stupratam dotet, & ducat.

Exod. 22. vers. 16. & vers. 17. Deveron, 22. vers. 28. & vers. seq. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 288. num. 14. vers. & verè idem & seq. VVeslenb. in comm. ff. ad l. lul. de adult. numer. 21. vers. 12. dicitur.

3. Quæ poena etiam à jure canonico est repetita, & confirmata.

in cap. 1. & cap. 2. X. de adult. Salic. in l. cum qui duas C. ad l. lul. de adult. numer. 3. ibi de jure canonico Jacob. Menoch. d. cas. 288. num. 14. ibi poenâ est poenâ. Anton. Tessauro, de j. incip. virginitas supurator. numer. 2. Ludov. Gilhaus, in sua arbor. judic. crim. cap. 2. tit. 21. numer. 6. VVeslenb. in comm. ad in. ff. ad l. lul. de adult. numer. 21. post princip. Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 27. numer. 3. Joann. Harpprecht, ad §. item lex Julia de adulterio. 4. in l. de public. judic. numer. 40. vers. alia divino & canonico. Prosper. Farinas, in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dos. numer. 97. ibi regula sit. n. 98. & seqq. Hostiens. in summ. X. de adult. §. & qualiter puniatur. n. 11. vers. sed secundum canones. Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lit. S. conclus. 709. incip. stuprum est corpori. n. 26. & num. seq. lul. Clar. lib. 6. sentent. §. stuprum. num. 3. vers. laici autem committens, Correr. in pract. tit. de homicid. & assassin. §. circa igitur quartum. n. 6. Bermond. Choveron, de public. concub. rubr. de stupro numer. 4. Chirland. de poenâ omnif. coitu. quæst. 7. numer. 4. virj. laici autem. Augustin. Bonfrancij. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. verb. & hec adulterio. n. 54. sub fin. vers. sed de jure canonico. Anton. Gomez. in legem Tauri. 80. n. 6. post prim.

Jure civili verò videtur dicendum, quod poenâ stupri sit capitalis, veluti ita per text. express. in l. 1. §. qui puero. 2. in med. ff. de extra ordin. crimin. tradit Anton. Tessauro. deis. 3. n. 1. in princ.

Aliis verò rectius placet, poenam stupri de jure civili non esse capitalem, sed in supuratoribus honestis publicationem dimidiæ partis bonorum, in vilibus verò & humilibus corporis coercionem, puta fustigationem, cum relegatione.

text. clar. in §. item lex Julia. 4. vers. poenam autem eadem lex. in l. de public. judic. ubi Johan. Harpprecht. num. 40. in princ. lul. Clar. lib. 6. sentent. §. stuprum. num. 3. sub fin. vers. de jure autem civili. Dominicus. Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lit. S. conclus. 709. num. 10. ibi, dicat quod poena. Prosper. Farinas, in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dos. num. 6. ibi, regula sit. num. 7. & num. seq. Anton. Tessauro. d. deis. 3. num. 1. ante med. vers. postea v. lege Julia. Jodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 92. num. 4. post princip. VVeslenb. in comm. ff. ad l. lul. de adult. n. 21. post prim. Modest. Pistor. consil. 42. n. 36. & num. seq. vol. 2. Johann. Cadd. in l. inter stuprum. 101. ff. de V. S. num. 5. ibi, stupri poenâ. & num. 9. Anton. Gomez. in leg. Tauri. 80. nu. 5. vers. cuius poenâ de jure communis est. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 288. num. 10. ibi, quarta poenâ est. & num. seq. Gl. in l. inter stuprum. 101. ff. de V. S. verb. videtur, vers. stupri poenâ est. Alber. in l. raptiores. C. de Episc. & cloric. n. 6. post med. vers. secundo casu. Saty. in d. l. cum qui duas. 18. C. ad l. lul. de adult. n. 2. ibi, ibi stupri poenâ. Hostiens. in summ. X. de adult. num. 11. post prim. Angel. Arerin. tract. malefic. verb. & hec adulterio. num. 5. post prim. vers. sin autem sine vi. Correr. in pract. crimin. tit. de homicid. & assassin. §. circa igitur quartum. num. 5. Paul. Chirland. de poen. omnif. coitu. quæst. 7. n. 4. Bermond. Choveron, de public. concub. rubr. de stupro. n. 34.

Nec movet textus in d. l. 1. §. qui puero. 2. ff. de extra

extra

extrordin. crimine, in contrarium adductus. Ad eum enim respondere h. ibid. n. un. vers. solutio intelligit, quod ibi intervenire aliqua violentia incompellando, vel conducendo mulierem, vel cummittendo, ideoque mirum non esse, quod pœna flupri sit capitalis, quem sequitur Proffer. Farinat. in sua prædict. crimin. part. 4. tit. 16. qu. 127. n. 9. Augusti. Bonifacius. (ubi dicit, licet solutio Br. sit divinatio, quod tamen ea in practica servetur, & ob id ab ea non recedendum) in addit. ad Angel. tract. de malefici. verb. thechai adulterio n. 4. in fin. vers. nec obstat, & n. 55. vers. sed advertit, & seq. Bertacoli. consil. 203. n. 2. Bl. in l. rapio rect. 41. C. de Episc. & clero. n. 1. post med. vers. aut committitur fluprum. Alias fluprationis affert Alciat. lib. 5. paradoxor. c. 15. & in l. transgredere. 15. C. de transact. n. 10. sub fin. quem sequitur Franciscus. Caldae. in l. si curatorem 3. C. de in integr. restit. minor. verb. vel adversus dolo, n. 57. & n. 58. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quasi. sent. 3. d. 4. §. 2. §. 3. n. 17. vers. verum repugnare videtur Anton. Telsaur. d. decis. 3. n. 1. post princ.

7 Verum quicquid sit de jure civili, Hodie pœna juris civilis à jure canonico correctæ est, ita ut etiam in terribi imperii fluprator non aliâ pœna plebatur, nisi ut flupratam aut ducat, aut doret, Salyc. in l. cum qui duas C. ad l. l. de adul. nu. 3. Anton. Gomez. (ubi de communi stylo & consuetudine ita in regno Hispanie in practica servari testatur.) in l. Tauri. 80. n. 7. ibi, unum tamen eis, in fin. Iul. Clar. (ubi ita in practica servari refert.) ibi. c. sent. 9. fluprum n. 3. in med. vers. sed quicquid sit de jure Anton. Telsaur. (ubi hodie nullam aliam pœnam, quâ juris canonici flupratorum de consuetudine imponitur, & ita in Senatu Subiandæ practici testatur.) d. decis. 3. n. 3. vers. quinta est conclusio, in med. in verb. tamen hodie de consuetudine, l. docet. Damhoud. in sua prædict. crimin. c. 92. incip. dum hic n. 6. Matth. Coler. decif. 176. n. 57. & seq. part. 1. Cardin. Tusch. tom. 7. prædict. consil. 709. n. 27. & n. seq. Proffer. Farinat. in sua prædict. crimin. part. 4. tit. 16. qu. 147. §. d. 1. num. 117. (ubi ita in practica servari dicit) n. 113. ibi, amplius sperno, & num. 116.

Dissentit VVeftv. in comm. ad tit. ff. ad l. Iul. de adul. n. 21. post med. vers. sed hæc pœna canonica est, & seq. qui dicit, quod allic pœna juris civilis sit in usu, & ei per jure canonicum nihil derogatur.

Aliter sentiunt Anton. de Burr. in c. pervenit. X. de adul. n. 1. Marian. Socin. cod. n. 4. in 3. notab. Salyc. in l. cum qui duas 12. C. ad l. Iul. de adul. n. 3. vers. quod videretur in terris Ecclesiæ, Iul. Clar. lib. 5. sentent. X. de fluprum. n. 3. post princ. vers. licet revera dispositio. & seq. Nevejan. in Sylva nupcial. lib. 3. verb. fluprator, n. 21. vers. & ultra alia damna, junct. n. 22. in princ. Anton. Gomez. in d. l. Tauri. 80. n. 7. in princ. Franciscus. Veger. consil. 66. n. 22. vers. quia respondetur. & seq. qui statuunt, quod pœna juris canonici procedat in terris Ecclesiæ, & Pontifici subiectis, non item in terribi imperii, in quibus servetur jus civile, & non canonicum.

Aliter sentit. Hostiens. in d. e. pervenit. X. de adul. n. 3. sub fin. vers. hoc in foro Ecclesiastico. Abb. Panorm. ibid. n. 2. in 2. notab. & seq. qui putat, quid in terribi Ecclesiæ indistincte jus canonicum, in terribi verò imperii, & quidem in foro seculari jus civile servetur, in foro verò Ecclesiastico etiam in terribi imperii iudex Ecclesiasticus secundum jus canonicum pronunciet.

PARS V.

Quam tamen assertionem, n. 5. traditam, veram putat, si contra flupratorem civilis actio instituitur; Secus erit, si criminaliter agatur, puta, quia pter, vel confanguineæ puellam flupratam flupratori in matrimonium dare, vel eodem ab eo accipere nolint, sed vindictam ab eodem flupri illari sumere velint, vel quia fluprator est maritus, vel post fluprum illatum alteri cuidam mulieri se in matrimonium collocat; his enim & similibus casibus contra flupratorem pœna juris civilis rectè procedit, ut in specie decidit Matth. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè, n. 92. ibi, fin. verò criminaliter, & n. seq. part. 1. Dithel post Landr. 111. von Nothbögen vnd Jungfrawfchwächen in med. vers. so viel aber den seutigen belanget fol. 532. col. 2.

Quamvis olim Lipsenses contrarium pronunciasse patet ex Dithel post Albeich. 111. von Jungfrawfchwächen vnd wie die sollen gestrafft werden post princ. vers. vnd ihr Vater vnd Freundschaft mögen fol. 151.

Jure Saxonico quâ pœna fluprator afficiatur, 9 variet etiam extant interpretum opinioniones.

Ignis enim pœnam, ita ut puella fluprata unâ cum flupratore concremaretur, vel viva sepeliretur, & fluprator super ejus corpus crucifigeretur, & aliis hujuscemodi pœnis afficeretur, usitatum fuisse, testatur Hermond. Choreren. tractat. de public. concub. rubr. de flupro. nu. 9. quem refert, & sequitur Anton. Telsaur. decis. 3. n. 1. post med. vers. de jure verò Saxonum, & seq.

E contra pœnam juris civilis, supra n. 5. traditam, aliquando flupratori fuisse dictatâ, apparet ex Rothsch. in suo process. part. 2. c. 5. num. 2. vers. Altmenn do der Gesele, & seq.

Frequentius tamen usu obtinuit pœna juris canonici, ita, ut fluprator puellam flupratam vel ducere, vel ducere coactus fuerit, recte Chithan. König in suo process. 111. von Weim der Jungfrawfchwächer vers. vnd die hiege geistliche Recht. Georg. a Rothsch. d. c. 5. sub fin. vers. aber in geistlichen Rechten / Consult. consil. Saxoni. tom. 2. part. 4. quest. 15. n. 1. & seq. per tot. Dithel post Landr. 111. von Nothbögen vnd Jungfrawfchwächen post med. vers. Wenn aber wie die ihn / & seq. uig. ad fin. fol. 532. col. 2. Dithel post Albeich. 111. von Jungfrawfchwächen vnd wie die sollen gestrafft werden post princ. vers. Der ander Gesele aber fol. 151.

Quam ultimam opinionem etiam confirmavit August. Elecl. Saxo. in suis Novellis, part. 4. consil. 27. ubi in Comm. Daniel. Möller. n. 1. & seq. Eurf. Eichf. Ordn. in 4. punct. col. 4. §. do auch eine pag. 14.

Hoc autem in casu hæc duo copulativè, ut scilicet fluprator ducat flupratam puellam in uxorem, & eam doret, non requiruntur, ut voluit, Salyc. in l. cum qui duas. 12. C. ad l. Iul. de adul. n. 3. vers. ut eam doret. Cardinal. Tusch. tom. 7. prædict. consil. 709. n. 26. Paul. Christend. tractat. de pœnis omniar. contum. q. 7. n. 3. vers. & bin duabz pœnis.

Sed alternative, ita ut alterutrum horum sufficiat, & fluprator mulierem flupratam vel ducat, vel doret.

Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. fluprum. numer. 3. vers. sed quicquid sit de jure post princ. Anton. Gomez. (ubi ita in practica servari, & se ita judicasse testatur) in l. Tauri. 80. numer. 3. vers. primo quæto an prædict. & vers. seq.

seq. Proffer. Farinat. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dot. nu. 97. & num. 95. & seq. Joann. de Platea. in §. item lex Julia de adulterio. 4. insituit. de public. indic. numer. 4. sub fin. vers. qualiter autem puniuntur stupratori de jure canonico. Anon. de Butr. in c. peruenit. X. de adult. num. 1. vers. nota penam stupri. VVesent. (ubi rationem affert.) in comm. ff. ad l. l. de adult. num. 3. ante med. vers. canon verò legem ut apparet. Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conlus. lit. 3. conel. 709. n. 23. & n. seq. Iodoc. Danboud. in sua pract. crim. c. 92. n. 6. in princ.

- 16 Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis. part. 4. d. conf. 27. post princ. ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. Eiusd. Etheordin. in d. 4. punct. col. 4. sub fin.

Et quidem hoc non in potestate Judicis, sed in arbitrio stupratoris positum est, utrum eligere, an ducere, an verò dotare, malit. Iodoc. Danboud. in sua pract. crimin. c. 92. num. 6. vers. atq. haec poena quidem statuenda sunt.

- 17 Hæc autem tota dos, quam stuprator puellæ stupratæ dare debet, arbitrio judicis relinquitur, qui secundum qualitatem & facultates stupratoris, habet etiam ratione qualitaris ipsius virginis stupratæ, moderetur, quantum dotem stuprator solvere debeat.

Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 288. init. stuprum enim. num. 16. 17. & num. seq. Anon. Tiffaur. (ubi ita Senatui Pedemontanum iudicasse refert) de off. 3. numer. 2. sub fin. vers. quanta verò dos esse debeat. Proffer. Farinat. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dot. num. 124. ibi, limita quatuor. num. 125. & num. seq. Hostiens. in summ. X. de adult. num. 11. sub fin. vers. tenetur assignare dotem iuxta modum.

- 18 Veluti etiam ita Scabini Lipsenses Anno 1574. ad consultationem I. S. pronunciarunt. Vnd dicit vnd ewre Schwester sich der begiffigung vnd bekehrung vnd hoch dasselbe seyn sol nicht vergleichen können / so wird solches auff Richterliche ermessigung billich gehalten. W. N. W.

- 19 In hac autem moderatione, & illud iudex considerare debet, ut in odium stupri majorem dotem puellæ stupratæ, quam aliis, si virgo mansisset, et pater ex consuetudine regionis dedisset, solvendam decerneret; propterea quod major dos post deflorationem requiratur, cum virginitas, quæ fuit secunda dos, perierit. Abbas. in c. 1. X. de adult. n. 4. Iohann. Schneid. (ubi hoc pulchrum verbum, & in practica perpetuo notandum dicit) in §. in duplum inst. de action. n. 3. vers. & quando non vult. Didac. Covarr. in epitom. consens. part. 2. c. 6. §. 18. incip. hu omnibus, quæ in duobus, nu. 20. ibi, & licet textus. & seq. Daniel. Moller. in comm. ad conf. Saxon. part. 4. conf. 27. n. 6. sub fin. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. d. cas. 288. n. 19. ibi, certum est casu. & seq. Farinat. d. qu. 147. nu. 124. vers. habet etiam consideratione. & seq. Neviz. in sist. a nupr. lib. 3. verb. stuprator. n. 24. post princ.

- 20 In his tamen terris dos secundum nativitatem & dignitatem stupratæ puellæ constituitur, & quidem talis, qualem verisimiliter pater puellæ seu filiz sue dedidit, vel dare consuevit. Matth. VVesent. in comm. ff. ad l. l. de adult. n. 27. in med. vers. quod ad eam quantitatem redigi solet. Wessel post Landrecht. tit. von Vorphog. vnd Jungfrawschwechen / sub fin.

vers. Vnd auff den soll ist er schuldig sol. 152. sub fin. Wessel post Wesselbild. tit. von Jungfrawschwechen vnd wie die sollen gestrafft werden post princ. vers. ihrer Geburt vnd herkommen gemesse. & seq. sol. 171.

Quam sententiam etiam confirmavit Aug. E. lect. Sax. in suis Novellis part. 4. conf. 27. post princ. vers. so soll er sic ires Standes vnd herkommen nach. ubi in comm. Daniel. Moller. n. 6. in princ.

Nisi quædam circumstantiæ & diversum suadeant; puta, quia pater habet formosam, & bene educatam filiam, quam datus tantum trecentis aureis pro dote potuisset eundem viro honesto emicare, sed eam corruptit quidam scholaris, ita ut mille aureis in dotem datus vix ita elocari possit, tunc stuprator puellæ stupratæ recte ad illud plus tenetur, ut virum condignum invenire queat, elegant. Iohann. Schneid. ad d. §. in duplum inst. de action. n. 12. ibi quatuor, quando pater habet filiam formosam, & n. 13. sub fin. vers. ex quibus verbum & seq.

Et licet nonnulli statuunt, quod stuprator tunc demum puellæ stupratæ dotem vel integram, vel ejus supplementum, solvere cogatur, vel ipsa vel ejus parentes propter pauperatatem non habent facultatem illam condigne dotandi, ita si puella, quæ virgo esset, & centum aureis loco datus à patre acceptis, congruè & quali nubere potuisset, nunc autem stuprata nubere non possit, nisi daretur centum & quinquaginta aureorum, quod debeat stuprator solum illos quinquaginta aureos supplere, si verò pater puellæ omnino nihil proder inopiam dare possit, stuprator integram dotem centum & quinquaginta aureorum solvere cogatur. Diaz. in pract. crimin. c. 83. in verb. stupri. n. 8. Navarr. in manuali confess. c. 16. n. 17. sub fin. quasi refert & sequitur Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. d. cas. 288. n. 16. in fin. vers. quorum primum est, & n. seq. Didac. Covarr. in epitom. consens. part. 2. c. 6. §. 3. n. 19.

Horum tamen opinionem, tanquam erroneam, recte rejicit, eamque nullam in practica observatam fuisse, dicit Proffer. Farinat. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. qu. 147. §. dot. n. 128. n. 129. ibi, verum hac ampliato, & seq. Oseæ decis. Pedem. 17. nu. 10. Iason. in §. omnes inst. de action. n. 24. & n. 25.

Illud tamen in hac dotis quantitate observandum est, quod stuprator tunc demum tantam dotem puellæ stupratæ, quantum iudex moderatur, vel pater dare consuevisset, dare cogatur, dummodò illa dos dimidiam partem bonorum stupratoris non excedat, aliàs si eam excedit, dotem integram solvere non tenetur, sed tantum usque ad dimidietatem bonorum suorum; Veluti ita notabiliter Scabini Lipsenses responderunt, Wessel post Landr. tit. von Vorphog. vnd Jungfrawschwechen / sub fin. vers. vnd die Summa die heffte seines Vaters / sol. 532. col. 2. Quæ decisio etiam habet vivam rationem. Quia supra num. 5. dixi, quod de rigore juris civilis poenâ stupri sic publicatio dimidii partis bonorum, quem rigorem postea Pontifex Maximus, in esp. a circa med. X. de adult. mitigavit, & constituit, ut loco ejusmodi publicationis bonorum stuprator puellam saltem dotem cogatur. Si igitur hæc dos dimidiam partem bonorum excedere posset, sequeretur, quod ista mitigatio hoc in casu

casu in perniciem & detrimentum stupratoris vergeret, quod est absurdum, quoniam illud, quod in aliquos favorem inducitur, est, in ejus odium terroremque non potest, *l. quod favore, C. de leg. nec. debere de injuria oriri, ubi jura favorem & mitigationem aliquam induxerunt, l. mementum, C. unde vi. c. nonnulli X. de rescript. c. qualiter & quando, D. de accusat. Gravet. consil. 988. num. 14.* veluti etiam illud, quod alicui conceditur, ita conceditur, ita concedi intelligitur, ut in nihilo diminuiatur, nec contra se utatur. *Id. in auct. habita, C. ne filius pro patre, num. 5. vers. contrarium est verum, & n. 6.*

26 Hanc autem dorem stuprator mulieri stupratae statim post stuprum illatum solvere debet, nec necesse est, ut expectetur tempus nuptiarum, ipsius puella, & ideo, si mulier stuprata prius, quam nubet, moriatur, hanc dorem ad infantem, vel alios hæredes transmittit, per text. in *l. n. S. 1. vers. si maritum nolentes accipere, & seq. C. de raptu virgin. propterea quod dos debeatur propter penam stupri; Stuprum igitur cum sit revera illatum, merito etiam ejus pena subsequitur; Deinde quia fieri posset, ut mulier stuprata nunquam inveniret virum, & ob id stuprator remaneret impunitus, quod tamen esset iniquissimum. Denique ita in terminis decidit Caspar. Anton. T. ff. ar. (ubi aliquoties per Senat. Pedemontanum, innotatum fuisse dicitur in addit. ad Patris Anton. Tiffaur. de off. 3. ad num. 2. in prin. vers. ego vero discebam & seq. Ioann. Bajard. (ubi semper ista servatum fuisse, & se propterea servasse testatur) in addit. ad Jul. Clar. lib. 3. sentent. §. stuprum, num. 74. vtrq. sed ego vidi semper servari, & seq. Ioach. a Deull. tract. de tom. part. c. 1. 29. sub fin. vers. & contra si mulier prius moriatur, ubi ad fin.*

Non ubique, quid directò contrarium statuat, usque adeo, ut nec cautio per mulierem de nubendo oblata sufficiat, nec talis dos ad defloratæ heredes transmittatur.

Bergin. Cavallan. in repertor. suarum decisionum (ubi citatur in foro Savonensi judicatum fuisse reser. verb. matrimonium, num. 7. & num. seq. quem sequitur, Claud. Beriaz. in addit. ad Patru sui Bertazol. consil. 96. sub fin. vers. quia tamen dos non est danda lib. 1. Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dos, n. 123. ibi, limita tercio. Alex. consil. 145. inip. vito processu col. 2. n. 1. sub fin. vers. postea fuit comparatum, & n. seq. vol. 3.

27 Prædicta procedunt, & stuprator virginem viciatam aut ducere, aut dotare cogitur, etiam si stuprator blanditiis, persuasionibus, promissionibus, dationibus pecuniarum, munerum, & similibus fraudibus, & fallaciis puellam ad stuprum induxerit, quoniam nunquam ferè datur stuprator, quin ex parte stuprantis aliqua interveniat fallax persuasio, & promissio.

l. cisi. g. 5. ult. ff. ad l. l. de adult. Proffer. Farin. (ubi commemoratur opinio in practica servari nunquam se vidisse testatur) in sua pr. crim. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 34. ibi, amplius seipsum n. 35. & n. seq. Dom. Card. Tufib. tom. 7. pr. cond. lit. S. verb. stuprum, consil. 710. inip. stuprum violentum, n. 3.

Aliæ sententiæ, qui hoc in casu stuprum tanquam violentum penâ capitis puniendum esse,

PARS V.

tradunt August. Conr. missi. in addit. ad Angel. de malefici. verb. hec ad adulterat. num. 50. post princip. vers. sed ubi non est raptus. Caccialup. in repet. si qua dicitur. C. ad SC. Orphic. num. 26. vers. & si pecunia fuisse adducta. Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 3. sent. §. stuprum, num. 33. ibi, item adde quod stuprum violentum. Kof. h. in suo processu, part. 2. c. 1. §. nom. 2. vers. Wo et sic aber mit solchen Worten. König. in suo processu. crimin. tit. Von Pien der Jungfräusverweher. vers. vnd das hat auch stat.

Quam assertionem probant ex l. 1. §. qui puero 28 2 ff. de extraordin. crimin. Deinde quia persuasio nimia habet vim coactionis, & plus est blandis verbis persuadere, quam aliquem ad aliquid faciendum impellere, *l. 1. §. persuadere. 3. ff. de servo corrupti. l. eum qui C. de appellat. l. 1. C. de rapt. vtrq. Gravet. consil. 46. num. 10. Anton. Hring. de fidejuss. cap. 8. num. 24. Anton. Sala ad consil. an. q. subaud. decret. nullum volumus, gl. un. num. 11. & seq.* Quæ tamen rationes parum urgent, siquidem textus in *d. l. 1. §. puero 2. ult.* intelligendus si præter blandimenta, & persuasiones, etiam vis quadam adhibita, ut supra num. 6. dixi. Altera verò ratio obtrinet tantum in civilibus, ad hoc, ut is, qui ad ejusmodi blandas persuasiones aliquem fecit, in integrum restitui possit, non item in criminalibus.

N si stuprator sit maritus, & uxoratus, tunc 29 enim si dolo, fraude, & persuasionibus decepta puellam, ei persuadens, se non esse uxoratum, & alteri ligatum, penâ mortis naturalis replectitur. *Jar. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 5. cas. 420. num. 110. vers. si viribus in casu, & num. seq.* non quidem propter blanditias & persuasiones, sed potius propter adulterium, quod hoc in casu stuprator committit, ut supra part. 4. consil. 27. n. 34. & seq. & consil. 27. n. 15. dixi.

Deinde supra dicta procedunt, si quis volenti 30 & consentienti puellæ stuprum se inulisse dicat, ut, quia sponte ad ejus lectum nuda venisse dicitur; nam & tunc stuprator nihilominus eam ducere, vel dotare tenetur.

Abb. inc. 1. in 1. notab. n. 2. X. de adult. Caccialup. in l. si qua illustria. C. ad SC. Orfician. nu. 26. post med. Ioan. Schneid. ad §. in duplum. insit. de action. n. 14. sub fin. vers. quid autem si dicat, Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quæst. 147. nu. 54. ibi, amplius andecimo. & n. seq.

Idem responderunt Scabini Lipsenses, ut ex eorum sententiis post Weichbild. tit. Von Jungfräusverweher. vnd wie die sellen gestraft merthen post princip. vers. vnuß mag sich mit dem. fol. 151. pater.

Quod verum est, si stuprator hoc ad suam prætensionem saltem allegat, & non probat, quoniam virgo semper seducta & decepta præsumitur, donec contrarium probetur. Schneid. Farin. & alii modo alligati.

Secus si notoriè, vel ex confessione ipsius puellæ, vel aliis probationibus constet, puellam nudam ad lectum juvenis venisse, & in stuprum consensisse, tunc in nullo modo, neq; ut ducatur, nec uxori docetur, tenetur.

Petr. Paul. Paris. consil. 166. inip. difficultas veritatis. n. 1. n. 2. ibi, tamen adverteendum est, n. 3. & seq. vol. 3.

B 2

Anton.

Anton. Gomez. in l. Tauri. 1. §. nu. 10. ibi, secundo quæro in print. & sub fin. vers. si vero expresse constet. Farin. in sua præf. crim. part. 4. tit. 16. quæst. 147. tit. stuprator quando in quibus casibus, n. 122.

Non attento, quod contrarium velit,

Matth. de affl. in cap. un. §. condemnatorum. tit. que sunt regalia. num. 2. vers. vel dic melius, puta quia virgo. & seq.

- 31 Pater tamen puellæ stupratorem actione injuriarum rectè convenire, & ab eo æstimationem damni, sibi inde provenientis, scil. illius pluri, quo ob stuprum illatum caret, cum majori pecunia ad filiam stupratam dotandam opus habeat, petere potest.

Dica. in præf. crimin. canon. cap. 23. verb. stupr. in 4. & num. seq. quem sequitur Ioann. Bayard. in addit. ad lul. Clar. §. stuprum. num. 2. §. ibi, item adde quod si. Farinat. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. d. c. stuprator quando & in quibus casibus, num. 119. ibi, limita secundo. & n. seqq.

- 32 Præterea procedunt, etiam si quinquennium elapsum fuerit; nihilominus enim prædicta pœna locum habet, ut stuprator, aut dote, aut ducat; veluti ita Scabinos Lipenses respondisse testatur

Modest. Pistor. quæst. 127. incip. quæstio est, an stuprata. num. 1. & seqq. nom. 13. & seqq. per tot. part. 3. Consult. cons. Saxon. tom. 1. part. ult. quæst. 84. incip. quæritur an stuprata n. 1. & seqq.

Licet dissensire videatur, Matth. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè. num. 87. & seq. junct. huius. 95. lib. 1.

- 34 Ulterius procedunt; etiam si stuprator, antequam per judicem stuprata ab eo injuriæ & damni reparationem postulet, uxorem duxerit, & matrimonium cum aliâ contraxerit, nam & tunc puellam stupratam dote cogitur,

Modest. Pistor. d. quæst. 127. n. 14. ibi, quæta Damboudierum. n. 15. & n. 16. part. 3.

- Quia nullibi in universo jure invenio, quod sequens matrimonium ex parte stupratoris sit iusta causa pœnam tollendi, Quia imò stuprator gravius puniendus videtur, quod, crimine stupri nondum compositò, cum aliâ contrahit, Deinde sequeretur, si stuprator cum aliâ matrimonium inerat, quod per hoc juris civilis pœnam evitet, & consequens falsum esse quis non videt; Ergò quo minus in casu nostro idem non statuamus, rationem diversitatis non video, præsertim cum pœna juris canonici subintravit in locum pœnæ juris civilis; Quemadmodum etiam ita ante paucos annos in facti contingentia observatum scio.

Non obstant, quod directio contrarium doceat Jodoc. Damboud. in sua præf. crim. c. 92. incip. dum hic in libidinum. num. 7. ibi, verum ista locum tantum habent, & n. seqq.

Propterea, quod per hoc stuprator optione alterutram pœnam eligendi, ut vel ducat, vel dote, destituatur, cum jam maritus factus alteram pœnam, ut puellam ducat, eligere non possit; Quia stuprator sua culpa amisit optionem eligendi alterutram pœnam, dum cum aliâ matrimonium contraxit; Damnum autem quod quis suâ culpâ sentit, sentire non videtur, l. quod quis. 203.

ff. de R. l. Deinde non sequitur, Stuprator non habet liberam optionem eligendi alterutram pœnam; Ergò dotare non tenetur, repugnat enim textus, in cap. 1. sub fin. X. de adul. ubi pater non solum vult puellam stupratori in uxorem dare, & illa stuprator destituitur optione puellam ducendi in matrimonium, & tamen ibi dicitur, quod cum competenter dotare teneatur, Modest. Pistor. d. quæst. 127. n. 16. part. 3.

Imò quod plus est, stuprator, etiam si tempore stupri maritus, & uxoratus fuerit, nihilominus dotare tenetur, etiam si liberam facultatem alterutrum eligendi, & puellam ducendi non habuerit, ne maritus sit melioris conditionis, quam solutus, veluti ita Scabinos Lipenses respondisse testatur Modest. Pistor. d. quæst. 127. numer. 16. sub fin. vers. unde etiam si maritus sit id. numer. 19. & seq. part. 3.

Amplius procedunt, quamvis puella post commissum stuprum ante dotis peritioem vel à Patre vel à Matre competentem dotem habens, vel omnino sine dote cum alio, quam stupratore, æquali & condigno viro, matrimonium contraxerit,

Anton. Gomez. (ubi contraria solvit) in l. Tauri. §. num. 11. ibi, tertio principaliter quæro, vers. sed ego teneo contrarium. & n. 12.

Tum, quia licet puella aliunde fuerit dotata, vel sine dote virum invenierit, ipse tamen stuprator ab obligatione pœnæ, in quam de jure incurrit, non eximitur,

Gomez. d. l. 15. num. 11. sub fin. vers. quia licet.

Tum, quia videmus, si filia in potestate patris constituta jam fuerit nupta, quod nihilominus eam pater dotare teneatur, ut se liberet ab obligatione legali,

Gl. singul. in l. obligamur ff. de O. & A. verb. lege, vers. vel dic. lege obligamur. Anton. Gomez. d. l. 1. tau. 80. num. 72.

Tum, quia quoad effectum alterutrum eligendi paria sunt, puellam cum alio matrimonio iniisse, vel eam à patre stupratori in uxorem non dari, cum utroque modo stuprator liberâ optione eligendi privetur: Sed ita est, si pater stupratori nolit filiam in matrimonium collocare quod is nihilominus teneatur eam dotare, c. 1. sub fin. x. de adul.

Quamvis me non lateat, contrarium directio statueret Jodoc. Damb. in sua præf. crim. c. 92. num. 7. vers. aut antequam ipsa stuprata, & n. seq. Bern. Diaz. in sua præf. crim. c. 13. verb. stupri nu. 7. Jac. Menoch. lib. 2. arbitr. jud. quæst. cent. 3. cas. 288. incip. stuprum nu. 22. Proj. Farin. in sua præf. crim. part. 4. quæst. 147. tit. 16. n. 127. ibi, sublimita eandem. & seq.

Nec obstat ratio fundamentalis hujus pœnæ, quod scil. puellâ jam nuptâ impossibile sit, ut quicquam, alteri nuptam, ducere possit, deinde etiam est dotata, & invenit, cui nupit. Quia hæc pœna non propter alterutrum eligendi facultatem stupratori imponitur, sed potius propter stuprum ipsum, quod stuprum, & ejus macula cum dote, etiam si stuprata, vel maxime dotata fuerit, & alteri nuptis, meritò etiam jus pœnæ semper infligi debet.

Porrò procedunt etiam in viduâ; nam si quis viduam

viduum stuprat, eam etiam ducere vel dotare teneatur, laie Præf. Farinas. (& quamplurimi ibidem allegati) in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. num. 10. & seq. Claud. ad Bertacel. consil. 475. lit. 4. vers. si quæro.

Concordat Novella Electoris Augusti part. 4. consil. 27. post princ. vers. quod ubi etiam viduam. Eiusd. & Ebeord. in 4. parit. col. 4. §. do auch eine verf. oder Widweib pag. 14.

Quamvis contrarium statuat Anton. Gomez. in l. tauri. 30. numer. 1. 2. vers. hodie tamen. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. numer. 4. vers. ceterum pro stupro Joseph. Ludov. decis. Lucen. 61. (ubi de generali consuetudine attestatur) incip. And. Silic. nu. 12. vers. imò stuprum. part. 1. varia. consil. 90. num. 8. ibi. & facit. lib. 1. Tufch. tom. 7. lit. 5. verb. stuprum. coul. 709. in 12. & seq.

38 Insuper procedunt, etiam si pater stupratæ puellæ nolit eam nubere stupratori, vel puella ipsa recusat cum stupratore matrimonium inire, tunc stuprator nihilominus eam competenter dotare teneatur,

text. expr. in cap. 1. vers. si verò pater. X. de adult. ubi gl. vers. ejs cum ea. Salyc. in l. cum qui duas. 18. C. ad l. jul. de adult. num. 3. Caccialup. in l. si qua illustria C. ad SC. Orfi. numer. 26. vers. quod si non consenserit ipsa. Anton. Gomez. in l. tauri. 30. num. 6. vers. si verò ipsa vel pater. Farin. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. num. 105. ibi. amplius secundò. & num. seq. Jac. Menoib. lib. 2. arbit. iudic. quæst. cent. 3. cas. 288. num. 13. ibi. secundò ubi casu. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. numer. 3. vers. ubi verò non consenserit. Illustris. in summ. X. de adult. §. & qualiter ponatur. num. 11. vers. si pater renuit.

Quamvis Hymen. Boic. in c. pervenit 2. X. de adul. num. 3. statuat, quod stuprator hoc in casu omnimò non sit puniendus, in quam sententiam etiam Sebastianus Lipsensis ad consultationem cuiusdam quæstoris olim respondisse testatur

Daniel. Möller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 27. n. 7. ibi. sed quæstioni est.

39 Similiter procedunt, etiam si mulier stuprata post stuprum publica meretricii fiat, & aliis se etiam prostituat; nam & tunc dorem petere potest, & stuprator eam vel ducere, vel dotare teneatur; quoniam stuprator hoc in casu mulieri auctor fuit malos mores colendi, & meretriciam vitam agendi, ut proinde periniquum foret, si is stuprum impunè ferret, arg. l. si uxor. 13. §. 1. ff. ad l. jul. de adult. Veluti ita in specie tradit Angel. in l. Mater. §. 1. ff. ad l. lul. de adult. quem sequitur. Ioann. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. nu. 16. ibi. item adde.

Quamvis dissentiat, Correr. in præf. in 3. tract. de homicid. & assassin. §. circa igitur quartum. n. 12. Gabr. Serain. ad Matthæ. singul. 99. vers. limita etiam, quos sequitur Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 99. ibi. limita a quarto quando stuprata. & n. seq. Iac. de Bellor. in sua præf. crimin. lib. 1. c. 9. n. 9. vers. nam eadem ratione. & n. seq.

40 Denique procedunt, etiam si impregnatio subsecuta fuerit,

Matth. Coler. decis. 176. n. 20. part. 1. Si verò plures rem cum quadam puella habuisse constet, tunc eam dotare vel ducere teneatur,

qui primus stuprum intulit, veluti ira Scabini Lipsiensis pronunciantur, M. Danfen Ernst von Wallis, vices vintershausen Dienstaad aschmänn. seri worden / vnd hat vor Richter vndd. & Heyden belangt vnd öffentlich ausgesaget / daß sie von einem Varenten Sohn Michael Herlein einem jungen Weßellen daselbst geschwängert / welches er auch gestanden / daß er in nehester Kosten bey ihr anlegen / doch nicht der rechte Vater sey / daß sich auch also anerkennen wüßte. Vnd ist hernach auch Hans Ernst ein Ehemann / dabey die Dirne gedienet / vnbefandener Sachen stüthig worden / vnd hat bestand / daß er mit ihr auch der liebe gespielt / sich auch mit euch als dem Gerichtsherrn vertragen / vndd ist solgens Wilschells die Dirne des Kindes geissen / Es will aber wider der Ehemann noch der Junas Erbsknechtum Kindes Vater sich bringen / viel weniger das Kind bey sich haben vnd erziehen / Es ist derjenige / so überführt wird / daß er sich zum ersten mal Fall gebracht / für begünstigten schuldig. W. N. N.

Hoc tamen in casu stuprator præter dotatio. 41 nem teneatur etiam partum seu infantem alere,

per text. in cap. cum haberet, sub fin. vers. solvitur dicitur tamen X. de eo qui dux. in vltim. Eiusd. S. Ebeord. in 4. parit. col. 4. §. do auch eine verf. auch die von ihm erfolge pag. 14. Matth. Coler. d. decis. 176. num. 29. num. 90. & seq. part. 1. Anton. Desaut. decis. 3. (ubi ita in Senatu Pedemontano iudicatum fuisse testatur) num. 7. ibi. dubium autem erat. Ioach. à Beuff. tractat. connubior. part. 1. cap. 29. vers. si tamen casu. Daniel. Möller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 27. num. 2. Br. in l. h. quis à liberis. §. utrum autem. ff. de liber. agnos. num. 2. & tract. de aliment. numer. 7. Novizian. ubi supra nuptial. lib. 3. verb. stuprator. num. 25. Tufsch. tom. 1. præf. consilios. lit. A. verb. aliena conclus. 287. num. 48. & numer. seq. Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. §. stuprum. num. 10. vers. item adde, quod etiam stuprator.

Quamvis Alex. consil. 74. incip. circa primum dubium. num. 3. in princip. & vers. si dicitur est quod avum & seq. lib. 1. putet, textum in d. cap. cum haberet. §. sub fin. solum in terris Ecclesiæ obtinere, non item in terris Imperii, & ita stupratorem solum in terris Ecclesiæ; non etiam in terris Imperii, infantem alere teneri.

Et licet nonnulli sint, qui statuunt, quod post

triennium demùm stuprator teneatur infanti alimen-

ta præstare, ante triennium non item, sed

mater cum intra hoc tempus alere debeat, nisi

fit adeo inops, ut illi lasciendo vacare non possit,

per text. in l. nec silium. §. C. de patria potest. Mat.

Coler. decis. 176. num. 90. vers. maxime ex add. Daniel.

Möller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 27.

numer. 2. sub fin. vers. nam intra triennium. Didac.

Covarr. in epitom. consil. part. 2. cap. 8. §. 6. incip.

quinta principalu. num. 19. Paul. de Cast. (ubi exem-

plum de Scholari affert, quod si silium, quem ex ali-

quo fanticella, vel pauperula habet, teneatur subcipere,

& satere ipsum lactari, si illa mitteret eum ad domum suam,

quia non possit ad hoc vacare propter paupertatem) in l. alimenta. 11. C. de negot. gest. numer.

3. vers. primò intra triennium, junct. vers. vel nisi careret, & vers. seq. & ante hunc tit. cod. (ubi idem exemplum affert) numer. 2. in princip. & vers. item

quid

quid si mater est quæ quædam. & seq. Neviz. in Sylva. num. 26. Gl. ordin. in eandem. lib. 3. art. 74. num. ult. sub fin. vers. Wisse auch daß die Mutter. Joann. Bardard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. C. superum. 10. sub fin. vers. & wgs. ad triennium.

Veluti ita etiam Scabini Lipsenses pronuntiant. Witschel post eandem. u. von Witsch und Jungfranschwischen. sub fin. vers. Und ober das mits er das Kind sol. 52. col. 2.

- 43 Hoc tamen non ita est accipiendum, ac si ab omni planè sumptu intra illud tempus pater esset liberatus, & Mater sola onus alendi sustinere deberet, sed id ad alimenta lactis tantum erit restringendum, ita, ut pater nihilominus ad alimentum, si infans intra triennium à lacte remotus, & à mammis depulsus fuerit, teneatur, vel eidem alios sumptus, si quos præter lactationem desiderat, suppeditare debeat. Martin. Coler. tract. de alimentis. lib. 1. c. 6. num. 4. & seqq. ubi à celeberrimis J.Cis in hujusmodi casu ha pronuntiarum refert, Diermont. De mater sich um Verschlossen / daß es ein mal acht Tage vor Wepnachten geschehen / bekennet / sonst er die Frucht / wenn sie für Welt gebohren / drei Jahr bey der Mutter / vnd solten bey ihr obet andern zuverforgen schuldig. W. R. W.

Eandemque sententiam defendit Anton. Tessauro. d. decis. 3. num. 7. in med. vers. quamvis alias in uxore. & seq.

- 44 Imò pater suprador non solum infantem alere, sed etiam inarri, si inops est, & infantem lactare non possit, alimenta præstare tenetur, ne infans ex inopia Matris lacte deficiatur.

Anton. Tessauro. (ubi in Senatu Pedemontano judicatum fuisse refert) d. decis. 3. nu. 7. vers. verum cum hac questio & seq.

- 45 Et quidem hoc in casu infantem non tantum ipse pater, sed etiam eo defuncto ejus hæredes alere tenentur, l. si quis à liberis. §. 5. item quasi. num. 7. ff. de agnos. & alend. liber. Matthes. singul. 147. Lindov. Rom. consil. 189. incip. stante primo quæstio. in princ. Fulgos. consil. 228. n. 3. Tusch. tom. 1. praef. consil. lit. A. verb. alimenta. consil. 287. nu. 19. ibi, extende quæ heres, & seq.

- 46 Non quidem ad hoc unius ex hæredibus in solidum tenetur, sed tantum pro sua ratâ,

Bl. consil. 232. incip. famina regulariter. numer. 2. vers. bastardi verò in nullo. in verb. pro rata bonorum. vol. 3. Lindov. Rom. d. consil. 189. incip. stante primo quæstio nu. 2.

Licet dissentiat, Tusch. tom. 1. d. lit. A. verb. alimenta. consil. 287. n. 13. ibi, extende in tantum. & seq.

- 47 Si autem infanti loco alimentorum certa summa pecuniæ est promissa & deputata, & is moritur, tunc hæc pecunia non ad patrem revertitur, sed in solatium amissæ virginicatus à Matre transmittitur.

Joach. à Buss. tract. connub. part. 1. c. 29. sub fin. vers. si partum edita moriatur. & seq.

Secus, si nihil certi est destinatum, sed quotannis, vel singulis Mensibus, vel septimanis infanti alimenta exhibentur; tunc enim mortuo infante Mater loco alimentorum nihil amplius petere potest, quoniam præstatio alimentorum est personalis, & una cum persona ejus, cui debentur, extinguitur,

l. cum hu. 2. §. modus quoque. 10. in fin. vers. constat enim alimenta cum viâ finire ff. de tranact. Bl. consil. 95. incip. considerandum est, num. 1. vers. de legat. alimentorum. lib. 4. & in amb. cui relidum. col. 1. num. 23. vers. quid enim, C. de instit. viduit. col. 1. in l. ult. in 6. opposit. nu. 17. vers. item legatum annuum est, C. de hered. instit.

Quædam modis in etiam suprador, vel ejus hæredes infancem non in infinitum alere debent, sed ad illam ætatem usque tantum, quâ ipsa ex lucris personæ suæ se poterit alere, Colan. singul. 60. col. 6. quem refert, & sequitur Nevizan. in 1. de nuptiali. lib. 3. verb. suprador. n. 25. sub fin. vers. intellige semper quod tenetur.

Illud autem hoc in loco non est omittendum, quod mulieri, quæ cum aliquo concubuisse, & se ex illo gravidam factam asserit, non credatur, nisi hoc evidenter probet.

Late Nicol. Boer. decis. 299. incip. & videtur quod non num. 1. & seqq. per tot. Anton. Tessauro. d. decis. 3. n. 4. Alex. consil. 74. incip. viso processu causæ, n. 1. & seqq. vol. 2. Bertrand. consil. 147. incip. esse verum esset. n. 1. & seqq. vol. 3. Bertrand. consil. 3. num. 4. vers. & quod non credatur. vol. 2.

Usque adeo, etiam si mulier cum aliquo in una eademque domo habitaverit, tamen ejus assertio, nisi se cum illo concubuisse, & ex eo concepisse, non statuitur.

Bl. in l. filium. §. in 2. lectur. ff. de his, qui sunt sui vel alieni jur. col. 2. num. 17. vers. sed pone quidam par natus est. Nicol. Boer. d. decis. 299. num. 1. in fin. vers. & illam partem tenet, & num. seq. quoniam nominatio mulieris ne quidem quod ad hoc, ut nominatus partum agnoscat, nominato præjudicat, Frans. Rosell. in consil. 32. inter consil. crimina. num. 4. & nu. 5. vol. 2. quem sequitur Joann. Zanger. de tortur. & quest. 62. n. 214. sub fin.

Ex in dubio semper fieri debet interpretatio in eam partem, per quam vitatur delictum, post n. & Bl. Alex. d. consil. 74. num. 3. ibi, nam in dubio semper fieri, vol. 2.

Sed si fiat interpretatio, quod juvenis non concubuit cum muliere, & illam imprægnavit, vitatur delictum, & suspicio damni corus, Alex. d. consil. 74. num. 3. vers. sed si fiat, vol. 2.

In tantum, ut etiam mulieris assertioni jurata non credatur,

Alex. consil. 157. incip. circa primum numero primo. & seqq. per tot. vol. 5. Bl. consil. 337. per tot. lib. 5. Anton. Tessauro. d. decis. 3. n. 4. post princ.

Si tamen mulier nescit alicuius probare infantem esse illius viri, nec potest probare illum habuisse rem secum, tunc cautela est, ut mulier deferat juramentum illi viro, quo casu vir ille vel jurare, vel juramentum referre tenetur, & tunc, si mulier juramentum relatum præstat, stabitur ejus juramento,

elegant. Anton. Tessauro. d. decis. 3. nu. 4. in fin. vers. clava est conclusio. & n. 5.

Juramentum autem hoc in casu super solâ copula simpliciter, & non super stupro, violentiâ, & aliis factum aggravantibus, concipi, & præstari solet, veluti ita multoties se vidisse, & pluries à Senatu Pedemontano observatum fuisse, refert

qui dicit, onus probandi virginitatem incumbere supratæ.

Aliter sentit Ioann. Andr. Anton. de Butr. Anan. & Pet. Auhar. in c. 1. x. de adult. Bernard. Chover. in rubr. de supro. n. 9. vers. sed quis si suprat. & seq. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 95. n. 2. sub fin. vers. & quemadmodum fiat. & seq.

Qui putant eum demum mulieri assenserit se fuisse virginem credendum esse, dummodò iuret se fuisse virginem, alias non.

Fulu. Patien. d. c. 2. n. 11.

Quæ præsumptio procedit, non solum in puellis & mulieribus honestis, divitibus, & splendidis, sed etiam in pauperculis, vilibus & humilibus; nam & illæ virgines & honestæ viæ præsumuntur, nisi contrarium à supratore probetur, quoniam inter puellas pauperes, & humiles, dummodò inhonestas viæ non accedit, & inter ingenuas, & opulentiores seu ditiores nulla est differentia.

text. in l. humilem. 7. vers. nullam inter ingenuas. C. de incest. nuptial.

Maiusq; & minus ratione divitiarum, opum, & fortunæ, diversum jus non constituunt.

Gail. lib. 3. de arest. Imper. c. 4. n. 5.

Suntq; accidentia, vel divitem, vel pauperem esse; Accidentia autem rem non faciunt differre specie,

Gail. de arest. Imper. d. c. 4. nu 5. Gl. in l. ult. §. quoties. verb. anno. sub fin. ff. de public. & vetigal. Isan. int. Martellus. ff. ad SC. Trebellianum. n. 3. vers. sicut nec ea.

Non obstante, quod directo contrarium statuit.

Agid. Boff. tit. de coitu damnat. nu 25. & seqq. & tit. de p. i. b. violat. nu. 65. ibi, facit etiam. Mascard. de probat. lib. 2. conclus. 167. num. 33. Bajard. ad l. Clar. §. suprum. nu. 2. in med. quos sequitur Farinae. consil. 90. in ep. requisitu ad illu. n. 15. vers. in muliere autem, paupercula. & seq. lib. 1.

Et ubi id supratore interim, pendente processu super probatione virginitatis, mulieri, & partui debet provisionem de alimentis facere, veluti ita pluries per curiam Burdegalem judicatum fuisse testitur.

Nicol. Bér. decis. 299. & videtur quod non, n. ult. sub fin. vers. tamen si confiteretur. usq; ad fin.

Quæ autem sint illæ conjecturæ, ex quibus puella inhonestæ viæ, impudica & ab aliis cognita præsumitur, vide infr. n. 92. & seqq. & tradit latè.

Petr. Paul. Paris. consil. 160. in incip. difficultat. vertitur. n. 4. §. 6. & seqq. n. 23. & seqq. vol. 3.

Tertio fallunt, si supratore remissionem dotis à puella, & eius parentibus impetravit,

Bernard. Chover. in rubr. de supro. nu. 4. Anton. Tiffaut. d. decis. 3. nu. 2. vers. quod si remis. & seq. Farinae. (ubi limitat) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 15. quest. 147. n. 17. ibi limitata prima.

Quamvis Ioann. Bajard. in addit. ad l. Clar. lib. 5. sentent. §. suprum. numero decimo nono. vers. sed ego teneo contrarium & seq. Beron. quæstion. 84. numero octavo. putant, quod puella suprata etiam consentiente patre supratore dotem remittere non possit, quoniam

nam poëna,

cap. primo & secundo x. de adulter.

non fuit imposita ad vindictam, sed ad bonum. publicum, & spirituale, cui nemo renunciare potest.

Et quidem non sufficit, ut puella supratore dotem remittat, sed etiam patris consensus requiritur, alius enim patri non contenti sit supratore nihilominus dotem dare tenetur,

Gubr. Seran. in addit. ad Maribefil. singul. 90. sub fin. n. 15. ibi, & quid si puella remittat.

Quartò, si supratore tempore supri cum puella de certo precio convenit, tunc etiam eam dotare non cogitur,

Ioann. Bajard. in addit. ad l. Clar. lib. 6. sent. §. suprum. nu. 23. vers. vel cum ea convenit fuisse. & seq. Proffer. Farinae in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. §. dos. n. 120. & seq.

Quoniam mulier, quæ pro concubitu pretium accipit, potius meretriciam vitam agere, & quæsum facere, quàm nuptiarum causa concumbere præsumitur,

l. in libera. 24. ff. de R. N.

Paulò post autem dixerit, si mulier fuerit vilis, inhonesta, & meretricio more vivit, quod tunc hæc conclusio locum non habet.

Patri tamen puellæ supratore ad estimationem damni inde provenientis, quod majori pecunia ad filiam supratam dudam opus habeat, relictè tenetur,

Ioann. Bajard. d. §. suprum. n. 23. post pr.

Quintò fallunt, si supratore tantum est attentatum, & non deventum ad aliquem actum,

l. 1. §. qui pueri. l. verb. perfectio. ff. de extraordin. crimin. c. 1. x. de adult. Proffer. Farinae. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 73. & n. seq. Diaz. in pract. crimin. canon. c. 37. verb. supri. n. 10. sub fin.

Sextò, si quis abjectam, vilem, & inhonestam puellam suprat,

text. in l. qua adulterium. 29. sub fin. vers. sic autem immunes. C. ad l. l. de adult.

Quod verum est, si quis mulierem inhonestam, & turpem, vilem respectu morum, & meretricio more viventem, suprat; tunc enim, ut in sequenti conclusione deducitur, supra dicta poëna supri locum sibi non vendicat, veluti hæc omni controversia caret, & ita communiter DD. tenent,

per text. in l. hie qua 22. l. qua adulterium. 29. §. 1. per tot. C. ad l. l. de adult. Petr. Paul. Paris. consil. 160. n. 14. lib. 4. l. Clar. lib. 5. sentent. §. suprum. nu. 3. post med. vers. hæc autem omnia, VVesenberg. in comm. ff. ad l. l. de adult. nu. 23. in med. vers. dummodo honesta persona sit. Iacob Btenob. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. c. 281. incip. supri nomen. nu. 15. Proffer. Farinae. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 82. ibi, limitat quintò & n. seq. Nervezan. in Sylva nuptia. lib. 3. verb. supratore. nu. 22. post med. vers. facit, quia habens retum. Paris. consil. 160. incip. difficultat. vertitur. nu. 4. & seqq. n. 11. & seqq. vol. 3. Ioseph. Ludor. (ubi ita in omnibus curis servatum, & secundum hanc multoties se judicasse testatur) decis. Luverf. d. n. 3. Anton. Tiffaut. decis. 3. n. 3. vers. quarta conclusio est. Alex. consil. 13. incip. attentat. n. 4. & nu. seq. vol. 7. Cardinal. Tufeb. tom. 2. pract. conclusum. 7. lit. S. verb. suprum. conclus. 709. n. 22. & nu. 45. Matthæsing. 99. vers. nec tenetur tamen quia de supro. Thom. Grammat. decis. 107. incip. in causa Augustini. nam. 1. 2. & n. 6. Paul. Chirland. de pœni omnif. art. 1. quest.

quest. 7. (ubi contraria solvit) nu. 1. vers. quarto etiam salit.

73 Concordat constitutio Augusti Electoris Saxoniae,

in sui Novelli. part. 4. const. 27. in pr. vers. vñberich; sigite ubi somn. Daniel Meller. nu. 4. sub fin. vers. illud verò hic diligenter. & n. seq.

74 Si quis verò mulierem, quæ non respectu morum, & vitæ, sed respectu generis, conditionis, sortis & divitiarum villis, humilia, & inops est, stuprat, maior sceler esse controvertitur?

75 Sunt enim, qui dicunt, quod tunc stuprum non puniatur, stupratorvè nec ducere, nec dotare cogatur, sed solum puella ad actionem injuriarum contra stupratorem agere possit, quorum antesignanus est

alex. consil. 13. in pr. attentu. num. 6. lib. 7. Cardinal. Trich. tom. 7. pr. tit. consil. lit. S. verb. stuprum. consil. 709. incip. Stuprum est copulatio. nu. 46. Prosper Farinac. in sua pr. crim. part. 4. tit. 16. quest. 127. nu. 70. ibi, limita primo. & n. seq. Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad SC. Orf. nu. 22. sub fin. & nu. 23. d. consil. 206. incip. e. su talis est. nu. 1. vers. iteo, quod ista fantasma. lib. 3. Ayin. Gravet. consil. 106. nu. 6. Joseph Ludov. de i. l. i. uerf. 61. nu. 12. vers. eo ad lio etiam quod, lib. 1. quibus addatur Salye. in l. xiii. qui datur. C. ad l. Jul. de adult. nu. 2. sub fin. vers. dummodo non sit. & seq.

Moventur per text. in l. qua adulterium. 29. sub fin. C. ad l. Jul. de adult.

ubi dicitur, hæ autem immunes à servitute judicariæ & stupri, & adulterii præstentur, quas vitæ vilis dignas legum observatione non creditur.

Deinde, per text. elegant. in l. si uxor. 13. §. sed & in 4. 2. §. ad l. Jul. de adult.

ubi expresse dicitur, quod in viduâ vulgari stuprum impunè committatur.

76 Sed cum textus in d. l. qua adulterium. 29. sub fin. non simpliciter de vilibus, & humilibus, sed de eiusmodi puellis loquitur, quæ inhonestè vivunt, & se publice exponunt, ut rectè ostendit

Prosper Farinac. consil. 10. incip. requirunt ab illustrissimo. n. 11. & n. seq. lib. 1.

Et textus in d. l. i. uxor. 13. §. sed & in ed. 2. de eiusmodi vulgari viduâ dicit, quæ etiam promiscuè omnibus se prostituunt, & meretricis more vivit, ut alibi latius dixi, & ita textum illum declarat

Angel. rod. nu. 2. vers. si vult pœtiti haberi accessum. Salye. in l. si ea. C. ad l. Jul. de adult. Farinac. d. consil. 90. nu. 13. lib. 1. Gl. in l. qua adulterium. C. ad l. Jul. de adult. verb. & stupri. vers. de se illi.

77 Ideoque meretrice contrarium statuimus, & dicimus, etiam in puella humili, pauperculâ, & vili, non respectu morum, sed respectu natiuitatis, paupertatis, generis, & sortis, stuprum committi, & stupratorem vel ad ducendam, vel dotandam eam teneri,

latè Prosper Farinac. in d. consil. 80. n. 1. & seqq. n. 10. ibi, verum re prudenter discussi. num. 11. & seqq. usq. ad fin. lib. 1. Ant. Natta. consil. 421. incip. est considerandum quod ipse nu. 1. vers. nec aliquid sciri jūnt. num. 12. vers. quia respondet. & n. seq. lib. 2. Francis. Veget. consil. 66. n. 206. & seq. 209. sub fin. 212. & n. seq. Stephan. Berzand. consil. 158. nu. 1. & seqq. n. 1013. Didac. Covarr. & ibid. allegati in epitom. Jhonfal part. 2. c. 8. §. 5. incip. stuprum interdum. nu. 24. in pr. & vers. quæ tamen in vilibus

respectu morum, & vers. seq. Joann. Bajard. in addit. ad quæ. Clar. lib. 1. §. stuprum. 1. 2. vers. quod tamen intelligi.

Quæ assertio præbatur, Tum per text. elegant. in l. humilem. 7. C. de incest. nupt.

Tum quia, si contrarium diceremus, ansa præberetur libidinem passim exercendi, atq. vitandi virgines pauperes, & infirmi generis, honestas tamen, Conarr. d. c. 8. §. 1. nu. 24. vers. aliqui anfa. Farinac. d. consil. 90. nu. 10. vers. aliqui maxima. lib. 1.

Tum quia sola paupertas non inducit vilitatem mulieri, si bonis moribus induta est, d. l. in l. humilem. 7. C. de incest. nupt. n. 1.

Tum quia experimur, quod inopes, pauperculæ, & infimo loco natæ mulieres magis sint honestæ, magisq. virginicitatem & pudicitiam intractant retineant, quàm alix, idq. non sine causâ, cum enim primâ dore, pura divitiarum, splendore & natiuitatis, desistantur, laborant secundam, nimirum virginatatis & castitatis, conservare, ut hujus beneficio etiam hominum virum invenire queant.

Hæc assertione ita stabilita, in specie infector, quod quis virginem, in obscuro, & humili loco natam, impunè stuprare non possit, quin eam vel ducere, vel dotare teneatur,

per d. l. humilem. 7. post princ. C. de incest. nuptial. Farinac. d. consil. 90. nu. 1. vers. ubi expresse dicit. jūnt. n. 10. & seqq. lib. 1.

Licet distenciat d. 20. in rubr. C. de concub. nu. 1. post princ.

Item, quod nec mulierem pauperem, & inopem, honestam tamen, quispiam stuprare possit.

Patet, in c. pervenit. 2. x. de adult. n. 5. sub fin. Farinac. in sua pr. crim. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 71.

Item infector, quod nec cum ancilla, seu famula, vel famisicâ, seu fanteolastri liberâ stuprum sit extra penam.

Angelam l. i. uxor. 13. §. ad l. Jul. de adult. nu. 2. vers. & ideo nota tu doct. & in l. si qua illustris. C. ad SC. Orf. n. 23. & n. seq. Farinac. in d. consil. 90. n. 22. lib. 1.

Quamvis contrarium statuunt Alber. in l. inter libera. §. ad l. Jul. de adult. in pr. vers. in glossa nec etiam extra ordinem, Angel. ibid. n. 2. sub fin. & n. 2. Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad SC. Orf. nu. 22. & n. 26. nu. 49. vers. eandem licet. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cont. §. cas. 297. incip. egregius vil. n. 1. & seq. per tot. Socin. consil. 142. n. 3. sub fin. & seq. lib. 1. Paul. Chir. de panu omnis. far. contr. quest. 7. nu. 4. vers. secundo salit. Franc. Veget. consil. 66. n. 207.

Hæc tamen omnia restringuntur, nisi cum muliere humili, & pauperculâ aliqua mala præsumptio concutatur, puta, quia in raberni famulatur, & potantibus ministrum præbet, tunc enim, si quis cum eâ concumbit, pœna ordinaria stupri rectè cessat, & stuprator tenetur solum actione injuriarum.

per text. elegant. in l. qua adulterium. 29. §. 1. C. ad l. Jul. de adult. Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad SC. Orf. n. 22. sub fin. n. 49. Paul. Chirland. de panu omnis. far. contr. quest. 7. nu. 4. vers. secundo salit. Farinac. d. consil. 90. nu. 3. ibi, sic pariter. lib. 1. Gabr. Scrin. in addit. ad stat. ibi. singul. 99. n. 10. ibi, item si mulier.

Ratio est, quia hoc fit propter præsumptam impudicitiam eiusmodi ancillæ, quæ respectu servitii, quod præstat in cappona, magis præsumitur,

quàm

miserie, vel post matrimonium promissum, & concubitus secutus mulier inhoneste, & impudice vixerit, tunc recte auditur, veluti a Consistorialibus Lipsensibus in prædicta causa 14. Januarii Anno 1615. per leuteranum fuit pronunciatum, Daß es der Leutering Engeach ben dem am 1. Julii Anno 1614. gegebenen Abschiede bißlich fleibet / Jedoch mit dieser Erklärung es könne vnd wolte dem Beschlagter wie recht / barchun vnd beweisen / daß Klägerin auch mit andern nach dem er sie fleischlichen erlanndt / sich vermische / vnd ingehalten damit würde er in jelt. s. freyl bißlich gebürt / vorbehaltlich der Klägerin ihre Gegenberechtigung vnd andere rechtliche Nothdurfft. N. N. N.

- 91 Et quidem hoc in casu ad virandum juramentum purgationis, vel docendum, quod mulier post copulam secutam etiam aliis se prostituerit, & cum illis concubuerit, plenæ & legitimæ probationes non requiruntur, sed sufficienti nudæ saltem præsumptione, & conjectura, quamvis minus, quam semplemne probent,

Telim. in c. prateria. 2. 27. x. de testib. & attestat. num. 3. vers. & dicit Bl. & seq. Pet. Paul. Paris. consil. 160. n. 24. & seqq. vol. 3.

propterea, quod juramentum hoc ex nudis saltem præsumptionibus deferatur;

Ex aliis igitur nudis præsumptionibus etiam removeri potest, per ea, quæ supra consilij 37. nu. 31. & seq. & consilij 38. n. 30. & n. seq. part. 1. latius dixi.

- 92 Conjecturæ autem & præsumptiones illæ, ex quibus ad evitandum juramentum purgationis colligitur, matrimonium vel non esse promissum, vel puellam post promissionem etiam aliis se subjecisse, hæc esse perhibent, puta, si juvenis cum puella de precio pro stupro convenit, preciumque illud exsolvit,

per text. elegant. in l. in libera. 24. ff. de R. N. Et supra, n. 68. hac consil. dixi.

- 94 Vel si juvenis, & scholares continuo domum puellæ intrant, & puella ingredientiæ admittit, ut etiam supra hac consil. n. 9. dixi.

Licet dissentiat Jo. nu. Harppr. ad 6. item lex Julia de adulteriis. 4. infl. de publ. jud. l. nu. 38. sub fin. vers. non etiam si quis.

- 95 Vel si probatur, quod mulier huc atque illuc vagetur, & alienas domos, nunc hanc, nunc aliam intrare consuevit sit,

Petr. Placian apitom. delictor. lib. 1. c. 34. n. 7. vers. rursus Augustus. Farinac. in sua præd. part. 3. tit. 15. quest. 156. n. 94.

- 96 Vel si constat mulierem cum aliquo virouisse in balneo,

Telim. in c. prateria. 27. x. de testib. & attestat. num. 3. vers. & idem si probaret. Farinac. d. quest. 156. n. 97.

- 97 Vel si probatur, eam iussisse servatam cum aliis viris adstupidiā,

Retrac. consilij 31. n. 2. in med. & seq. per tot. quem sequitur Farinac. d. quest. 156. n. 98.

- 98 Vel si quis cum illa muliere nuda in lecto, vel juxta lectum repertus fuerit nudus,

Mascard. de probat. consilij 1337. num. 1. & seq. vol. 3. Harppr. ad Sitem lex Julia de adulteriis. 4. infl. de publ. judic. n. 37. vers. iudiciaria verò & seq.

- 99 Vel si nuda ab hominibus tangatur, & in pud-

bundis, & quod osculetur passivè & activè, & ulterius, si sola cum solis converteretur in cubiculis, & aliis locis oblectis;

Petr. Paul. Paris. consil. 160. incip. difficile versitur. n. 6. ibi, ostenditur hoc. n. 7. & seq. n. 23. & seq. vol. 3.

Plures conjecturas tradit Jac. Menoch. lib. 3. præsumpt. l. n. 1. & seqq. per tot. & lib. 3. præsumpt. 41. Farinac. d. quest. 156. n. 99. & seqq.

Observandum autem est, quod sunt nonnulli 10 casus, ubi stuprator graviori poenâ, quam ut puellam stupraram ducat, aut dotet, puniatur,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. consil. 27. §. Da aber auch ult. ubi in comm. Daniel Moller. n. 4. in med. c. res. verum Elector noster.

Putâ, si quis duas vel plures stupravit, quas omnes uno tempore ducere non licet,

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxoniæ. part. 4. d. consil. 27. n. 4. sub fin. vers. & eluti si duas aut plures.

Vel si quis quidem uno eodemque tempore duas vel plures, non stupravit, sed uno stupro composito iterum aliud atque aliud, & ira plura stupra, cum diversis puellis committit,

Ant. Tessauro. decis. 3. n. 3. consilij 5. c. res. quando de sapientiæ dictum. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sentent. 5. stuprum (ubi de poenâ mortis assignatur) n. 12. ibi, nem addo quod vitio.

Dissertit Præf. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 59. ibi, amplia decem quoque. & nu. 60.

Quod verò Anton. Tessauro. & Joann. Bejard. dd. 103 locis addunt, Stupratorem hoc in casu poenâ mortis puniri, mihi non placet, rûm quod ea nimis sit rigorosa, rûm quod sit communis DD. opinio, quod iudex poenam arbitramur ad mortem usque extendere non possit, per iura noris, tum.

per text. expr. in Novell. Elector Augusti part. 4. consil. 27. §. ult. in fin. vers. vnd diffals auch auff Etiam penschlagen / ubi poenam hoc in casu non ad vitam extendivam, sed ad fustigationem duntaxat extendere permittitur.

Quæ admodum etiam ira Scabini Lipsenses Menje Augusto 1573. pronunciarunt: vnd magauff den fall / da er sie nicht ehelichen / sondern allein beflauet wûrde / hieüber auch auß Niderlichem Ampt zur Stangen geschlagen / vnd der Ewerdich verwiesen werden. N. N. N.

Item gravior poenâ imponitur, si rusticus, vel 104 alius quispian vilis conditionis homo, puellam nobilem stupravit,

Anton. Tessauro. d. decis. 3. nu. 3. consilij 5. vers. et effert persona vilis. Daniel Moller. (ubi non solum in Scabinatu Lipsensi responsum testatur, ut quispian vilis homo virgine casu in perpetuum relegatur) in comm. ad consil. 27. nu. 4. sub fin. vers. vel rusticus, aut alius quispian vilis. Cardinal. Tufib. tom. 7. prædict. consilij. l. 5. vers. stuprum. consilij 709. n. 21. Præf. Farinac. consilij 90. incip. requisiui, ad illustrißimum. nu. 15. sub fin. lib. 1. Paul. Christand. de poenâ omnisfar. contr. quest. 7. num. 7. sub fin. August. Bonfantesi in addit. ad Angel. tract. de malefic. verò ubi adulterator. nu. 54. sub fin. vers. nisi sit vilis.

Veluti etiam ira Scabini Lipsenses ad consultationem Heinrich von Grobenfels pronunciarunt: Ob gleich erwe gemefene Heißger Knecht Heint Peter eine Jungfraw von Adel / so ihr eine zeit in stueret

ewer Behausung gehabt / in ewern freyen Ansehe geschwängert. So mag er demnach derwegen / so ferne er sie nicht genöthlicher / am Leben nicht gestraffet werden / er mag aber gleichwol / sonderlich weil ihn ewern Verdict nach / die geschwängerte in ehelichen nicht bedacht / wenn er von euch zur Hafft gebracht / ewern Verdicten verwiesen werden. D. D. B.

- 105 Item si stuprator puellæ stupratæ dotem propter inopiam dare nequit, tunc secundum poenam juris civilis, si est vilis persona, fustigabitur, & in exilium damnabitur.

Petr. Gregor. in Syntag. juria. lib. 36. c. 9. rubr. de stupratoribus. n. 5. sub fin. vers. fustigabitur quem refert, & sequitur Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 109. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. nu. 9. ibi, adde tamen.

- 106 Vel si servus dominam suam stuprat, tunc enim servus igne crematur, mulier verò capite punitur,

l. 1. C. de mulier. que serv. propter se immisit. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. che bai adulterato. num. 35. in med. vers. que servo proprio se occulte, & seq. Gilbauf. in sua arbor. judic. c. 2. tit. 2. n. 5. vers. iterum luitatur.

- 107 Quod verum est in servo, & ita in personâ non liberâ, ad famulus verò nostros, utpote liberos homines, extendi nequit,

elegant. Ang. Bonifantisc. in addit. ad Angel. tract. de malefic. verb. che bai adulterato. n. 57. post pr. vers. item in quantum dicit Angulus hic. & vers. seq.

- 108 Benè tamen fateor, quod famulus, propter vilitatem personæ, rectè aliqua graviore poenâ afficiendus sit, per ea, quæ paulò ante, n. 70.4. dixi.

- 109 Item si quis scholas poluit ad fenestras alicujus mulieris honestæ, eius castitatis violandæ causâ, tunc si mulier est honesta, poenâ capitis, si verò meretrix, poenâ extraordinaria, plechitur,

Blum. l. si quis. ff. de rer. divi. n. 3. ibi, sed bis quaritur. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. §. stuprum. n. 33. ibi, item ad de quod ponens. Thom. Grammat. decis. Neapol. 36. (ubi ita executum fuisse testatur) nu. 19. ibi, circa certum dubium. & nu. seq. Farinac. in sua pract. crimin. part. 1. tit. 3. quest. 20. n. 145. & seqq. & consil. 33. incip. in hac causâ, n. 23. lib. 1.

- 110 Item si quis cum Turca, vel Judæa coeat,

Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. adulterium. nu. 9. vers. sed in ludo. Damhoud. in sua pract. crimin. 4. 96. nu. 29. Jacob de Helovis. in sua pract. lib. 1. c. 9. nu. 50. late Proffer. Farinac. (ubi ampliat, & limitat.) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 10. quest. 139. n. 1. & seqq. per tot. Paul. Chirland. de poenâ omnisf. cor. quest. 12. per tot. Nicol. Boer. decis. 316. incip. & quod secundum questionem. n. 5. & seqq. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 290. tunc pulchra est adductum n. 1. & seqq. per tot.

- 111 Vel cum mortua muliere rem habeat, tunc enim morte punitur,

Consil. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 36. incip. die mireris forbenen / per tot. & tom. 2. part. 4. quest. 68. per tot. Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 96. n. 39. & n. seq.

- 112 Item si tutor pupillam suam stupravit,

ut supra. part. 4. conclus. 36. n. 9. dixi. Paul. Chirland. de poenâ omnisf. cor. quest. 7. n. 7. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 75.

- 113 Sed jam queritur, utrum stuprator ultra po-

nam supradictam etiam à Magistr. ac seculari, vel filco puniri possit? Quod affirmatur, arbitrarie tamen, puta vel carcere, vel relegatione temporali, vel multa pecuniaria,

1. Cassar. Anton. Tefaur. (ubi ita 4. Septembris. & 18. Decembris. Anno 1590. Senatum Pedemontanum servasse testatur) in addit. ad Petri Anton. Tefaur. decis. 3. nu. 1. vers. sub fin. verb. adversus, quod ista practica. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. nu. 9. sub fin. vers. item etiam eo casu. Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 99. & seqq. n. 103. nu. 111. & n. seq. Paul. Chirland. de poenâ omnisf. cor. quest. 7. nu. 3. sub fin. vers. si vero nolles.

Idem tradunt interpretes juris Saxonici. König in suo process. crimin. rubr. von Pen der Jungfrat schwächer. S. aber sonst wo diesen. vers. vnd dithals sol er vber die Begabung. Rotschiz. in suo process. part. 2. art. 5. sub fin. vers. vnd vber die Bube. Math. Calu. decis. 176. nu. 27. part. 1. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 55. n. 2. ibi, vnd darüber mit zeitlichen Befähigung. & seq.

Veluti etiam ita Scabini Lipsenses Mense Junio 1572. responderunt;

Hat ein Bürgers Sohn bey euch / welcher ein lediger Geselle seines Vaters Dienstmagd beschloffen / vnd eines Kindes geschwängert / Ob er sich wol mit gedachter Dienerin gültlichen Vertragen / Demnach so möget ihr ihn Amptshalben andern zum Abscheu vnd seine begangene Unucht willkürlich mit zeitlichen Befähigung / oder mit einer Geldbuße wol straffen. D. D. B.

Veluti etiam novissime constituit Johannes Georgius Dux & Elector Saxonie Illustrissimus in der Theodyn. in 4. punct. col. 4. in fin. 5. fonderit. ant. pag. 14. quod stuprator prætor in carcerationem etiam relegari, & puella stuprata carcerari debeat.

Quod tamen procedit, si stuprator puellam stupratam solummodò dotare velit; Secus, si cum uxorem ducat, tunc enim nulla alia poenâ extraordinaria afficiendus erit.

Anton. Gomez. in d. l. tauri. 80. nu. 9. sub fin. vers. tantum dotare. Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. §. stuprum. n. 10. vers. ibi, laus autem post pr. Farinac. d. tit. 16. quest. 147. n. 99. vers. si verò non vult ducere, sed tantum eam dotare. nu. 103. & nu. 104. & nu. 111. Paul. Chirland. de poenâ omnisf. cor. quest. 7. nu. 3. sub fin. König in suo process. crimin. rubr. von Pen der Jungfrat schwächer. d. 5. vers. sol er vber die Begabung. Rotschiz. d. c. 5. sub fin. vers. vnd vber die Bube. Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. §. stuprum. nu. 22.

Veluti etiam Scabini Lipsenses Mense Martio Anno 1661. ad consultationem Hansen Reicherts pronuntiaverunt;

Diemeil ewer Diener die Diene von Adel / so er in ewern Dienst wol Behausung geschwängert / zur Ehe genommen / so wird er der Ehe in ehren mit der willkürlichen Straffe / so sonst auff die Jungfrat schwächer in Nachren verordnet / billich verschonet. D. D. B.

Uterius queritur, an & quomodo puella stuprum passa punitur? Negative, quod puella non punitur, propterea, quod nulla lege hoc cautum exerceat, tradit,

Joann. Harpprecht. ad h. item lex Julia de adulterio. indic. de publ. judic. l. i. c. ubi sed in dubitacionem. Petr. Plac. eod. col. 4. v. 109. qualiter autem videtur stuprum. Joann. Bayard. in adit. ad Jul. Clar. lib. 5. fecit. §. Stuprum. num. 14. & num. 27. Matth. de Affl. (ubi dicitur, hoc indubitanter verum esse, siue mulier sit virgo, siue vidua) in c. nu. §. condemnatorum. tit. qua sunt regali. numer. 4. post med. v. 15. vide ramentu Angelam, & apostolicam.

- 17 Affirmativa quod mulier stuprum passa debeat poena ordinaria juris civilis de stupro, quæ habetur

In §. item lex Julia 4. inf. de publ. indic. puniri, ita, ut illa poena de jure canonico in muliere non sit correcti, tradit.

Angel. Aretin. in tractat. malefic. verb. che bai adulterato. num. 17. vers. & eadem poena est in muliere patiente. & seq. p. 10. ubi. 236. Anton. Gomez. in l. i. tauri. 10. n. 5. sub fin. vers. & eadem poena imponitur. Petr. Gregor. in Syntag. iur. lib. 16. c. 9. rubr. de stupro. num. 5. vers. quam poenam.

pro quorum opinione facit textus in l. f. de iustitiam. 20. c. ad i. Jul. de adult. Joann. Bayard. in adit. ad Jul. Clar. §. Stuprum. n. 13.

- 18 Quæ tamen assertio mihi admodum dura videtur, præterquam enim, quod ea nullo juris textu firmatur, valde iniquum esset, si mulier graviore poena, quam masculus, afficeretur, cum quædam mulier propter sexus imbecillitatem peccat, masculus vero non item.

Matth. de Affl. d. c. 1. §. condemnatorum. n. 2. vers. & est ratio.

Nec movet textus in d. f. de iustitiam. 20. quia ille loquitur non de stupro, sed de fornicatione, de qua in seq. conclus. dicitur.

- 19 Alter lenit Aristotiles. Tissor. quæst. 127. numer. 12. ubi, sed cum de his quæstione. part. 3. Petr. Plac. in §. item lex Julia de adulterio. 4. inf. de publ. judic. col. 4. in med. vers. §. item muliere. Cavaliup. in l. si quis illustri. C. ad SC. Orlic. nu. 25. vers. prædicta quæ dixi, juncti. vers. sed adverte imprimis.

qui dicitur, quod mulier stuprata animadversione leg. s. omnino non sit exempta, quin aliquo modo pro a vitio iudicis puniri possit.

- 20 Alter lenit Alex. consil. 13. iurip. attentu. num. 9. vers. probet fact. & num. seq. lib. 7. quem sequitur Cardin. Tufib. tom. 3. præd. conclus. lib. 3. verb. Stuprum. conclus. 709. n. 24. Novergam. in Sylva nuptial. lib. 3. verb. Stuprator. n. 22. vers. si ut scio de jure civili.

qui dicit, quod mulier stuprata in monasterium detrahatur. Quod assertio mihi falsissima videtur. Nante enim hac assertionem, quomodo quæ poena juris Canonici uti stuprator uxorem vel ducat, vel dotes, locum sibi vendicare possit? Cum mulier semel in monasterium detruatur, vel omnino non, vel non nisi intra certum tempus inde liberari possit.

Noverg. l. 34. §. 30. §. adulteram. 1. auth. sed bodie. C. ad l. Jul. de adult.

- 21 His contrarietates ita conciliat Claud. ad Bericæ. consil. 497. lit. d. in princ. quem sequitur. Profer. Fortunat. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. num. 49. & sequenti. n. 51. vers. sed ubi contraria prædicat. & n. 121.

qui distinguit inter virginem, & viduam, ita, ut

P A R S V.

quod virginem prima, quod viduam verò tertio optime procedat, & vidua aliquo modo puniatur, virgo non item.

Ego vero aliter sentio, & puro, distinguendum esse inter eam puellam quæ sponte ad virum accessit, vel aliter blandis verbis, & aliis modis, & occasionebus ad stuprum commovit: & inter eam, quam vir ipse decepti, & variis blandimentis, & perusionibus ad stuprum induxit, ita, ut priori casu mulier meretrix pro arbitrio iudicis, vel carceri, vel multa pecuniaria, vel etiam retributione temporali puniatur, non item in posteriori casu.

Consile. consil. Savon. tom. 2. part. 4. quæst. 15. incip. da cine ledige Manns person. n. ult.

Denique quæritur, an super stupro transigere liceat? Siquidem stuprum cum impregnatione, vel cum promissione matrimonii est commissum, tunc in eo ipso concludimus, quod transactio locum habere non possit.

Consil. consil. Savon. tom. 1. part. 1. rubr. de causis matrimonialib. quæst. 6. incip. bieser Sall. iragt. ficht. num. 5.

propterea, quia, si subsecuta est impregnatio, præsumitur verè matrimonium contractum, adeo, ut mulieris intentio sit fundata, nec quicquam ulterius probare tenetur, sed stupratori vel juramentum purgatorium, vel ovis contrarium probandi imponitur, ut supra hac conclusio. 184. & seq. dixi.

Sed ita est, si matrimonium verè contractum, præsumatur, quod tunc transactio locum non habet.

Laræ Petr. Heig. quæst. 16. incip. in causa quâdam. nu. 1. & seq. per tot. part. 2.

Non obstante, quod in specie directò contrarium statuat

Joann. d. Bessan. in tract. de connub. part. 1. c. 12. p. in med. vers. si tamen casus accideret. 30. & c. 31. per tot.

Si verò impregnatio non fuerit subsecuta, vel subsecuta quidem fuerit, mulier tamen sibi matrimonium non esse promissum fateatur, tunc videtur, quod transactio etiam locum habere non possit, quia stuprum est crimen publicum, non capitale, nec sanguinis poenam ingerit.

§. item lex Julia de adulterio. 4. inf. de publ. judic.

De crimine autem publico, non capitali, & sanguinis poenam non ingerente non licere transigere, communiter DD. tradunt per l. transigere. 15. C. de transact.

Veluti ita in specie tradunt

Johann. Ged. d. tractat. de connub. stipulat. c. 6. conclus. 12. numer. 171. vers. Stuprum tamen simplex. & seq. Delrio. ad d. l. transigere. C. de transact. num. 108.

Hugo Donell. ibid. numer. 15. l. ason. eod. numer. 14. sub fin. vers. secundò movet quia adulterium. & numer. seq.

Contrarium tamen mihi melius descendere videtur.

Jul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. §. ult. quæst. 15. incip. frequens est defensio. n. 14. Dom. Ant. de Podiat. in l. transigere. C. de transact. n. 12. Aliat eod. n. 20. C. de lib. 2. miscell. c. 7. n. 5. Bess. de connub. part. 1. c. 10. sub fin. vers. quando verò sit transactio.

O

Ratio

Ratio est, quia licet stuprum sit crimen publicum non capitale, & ita de eo non posse transigi videatur, quoniam tamen hodie eius pœna est mitior, & dispositio juris Canonici in c. 1. x. de adul.

ter hoc eorum observatur, merito concluditur, quod de hoc crimine stupri transigere liceat, quoniam in materia transactionis potius qualitas pœnæ, quam titulus criminis, an sit publicum, vel privatum, attendi debet.

Paul. de Cast. in d. l. i. transigere. 18. C. de transact. in 5. post med. vers. nam eadem ratio est. & seq.

- 127 Unde fit, quod cognitio & pœna stupri non ad superiorem, sed ad inferiorem jurisdictionem, in die Erögrichte referatur, velut ita ante paucos Menfes in contingencia facti à facultate Juridici Lipsensi pronuntiatum scio.

XXXIX.

De pœnâ simplicis fornicationis.

S U M M A R I A.

1. Fornicatio est peccatum mortale, & qui hoc negat, pro hæretico habetur.
2. Fornicatio ne quidem per Deum dispensationem licite fieri potest.
3. Fornicatio quomodo punitur sàm de jure divino, canonico, & civili, quàm Saxoni. c. m. 4. 5. 6. 7.
3. Relegatio hoc in casu non est perpetua, sed temporalis.
9. Hæc obtinet etiam si per vim qui cum meretrice coeat.
10. Meretrix punitur, etiam si ob famis vel aliud vitæ periculum fornicatur.
11. Quomodo puniuntur, qui non publice, sed clam, & occulte meretricium scelus exercent. 12.
13. Qualis pœna imponitur, si fornicatio non simplex fuerit, sed vel uterq; vel alteruter conjugatus.
14. Quomodo puniuntur meretrices, qui illas, qui cum illis concubunt, morbo gallico, vel alio contagio inficiunt.
15. Plura de morbo gallico, & eius origine, remissivè.
16. Gravius punitur, qui cum vesula & deformi, quàm qui cum formosa & juvene meretrice rem habet.
17. An meretrix mercedem ob fornicationem sibi præmissam, sed non solutam, apud judicem petere possit. n. 18. 19.
20. Fornicatio quomodo probatur, remissivè.
21. Mulieres inter se coeuntes quomodo puniuntur.
22. Sodomitæ quomodo puniuntur, remissivè.

Fornicationem esse peccatum mortale nemini dubitare potest, utque adeo, ut in prophanico habeatur, qui hoc in controversiam vocare ausus fuerit.

Jul. Clar. lib. 5. sentent. 6. fornicatio. num. 1. 1. 1. de jure autem divino, & seq. & S. b. x. lib. 1. vers. inferius. Auster. (ubi in curia Tholosana ita judicatum fuisse refert) de c. 1. 46. in cap. item fuit quæsitum. Meno. rna consil. 239. numer. 8. lib. 2. Jacob Meno. lib. 1. bitr. judic. quæst. cent. 3. cas. 289. incip. fornicatio a jura. numer. 8. sub fin. A. fonsi de Cast. in lib. de hæresib. vult. coitu. Nevizan. in Sylva nuptial. lib. 4. verb. est nubendum numer. 25. vers. & tamen simplex fornicatio. num. 26.

Imò secundum sententiam Richardi fornicatio ne quidem per dispensationem Dei licite fieri potest, quoniam cum iustitia Dei ex diametro pugnat,

teste Jodoc. Damboud. in sua præf. criminis. 93. in p. inter species. n. 5.

Unde videmus, quod per eam non solum primus mundus diluvio, Sodoma & Gomorra igne, sed etiam alie civitates, imò integra regna, perierint, & extincta fuerint.

Nevizan. in Sylva nuptial. lib. 4. verb. est nubendum. nu. 27.

Pœna tamen temporalis certa de jure divino non extat, nisi quod Apostolus Paulus 1. ad Cor. 13. cap. 6. vers. 9. & seq. & ad Galat. c. 5. vers. 19. & seq. c. meretricis. 1. vers. caus. 32. quæst. 4. fornicatoribus pœnam æternæ condemnationis minetur.

Jure Canonico simplex fornicatio in laico pro arbitrio judicis, in clerico verò suspensione tantum, vel, si est notorius & scandalosus fornicator, depositione etiam punitur:

per text. in c. audit. 6. dist. 34. c. nubendi. 20. caus. 27. quæst. 1. c. memo. 4. c. meretricis. caus. 32. quæst. 4. Canon. Tit. lib. tom. 3. præf. conclus. l. F. verb. fornicatio. conclus. 4. 15. num. 3. ibi, in clerico. num. 4. & seq. usque ad fin. Paul. Cbirland. in tractat. de pœnis omnif. coitu. quæst. 9. num. 1. & num. seq. eleganti. Jacob Meno. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 289. num. 10. ibi, jure pontificio, in foro contentioso. num. 11. 12. & 13. Jul. Clar. lib. 5. sent. 6. fornicatio. num. 1. vers. de jure autem Canonico. num. 1. ibi, sed quæro qualis pœna, & seq. latè. Profer. Farmac. (ubi ampliat & limitat) in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 137. num. 11. ibi, regulam constituto. num. 12. & seq. usque ad fin. 40. inclusivè. Abb. in c. ex parte. x. de testib. n. 1. Dec. in c. si clericus. x. de judic. numer. 36. Felin. eod. n. 12. post med. vers. quia autem crimina meretricum depositionem. num. 13. & n. 14.

Jure civili verò fornicationem nullam pœnam meriti, unanimiter DD. tradunt,

per text. in l. si uxor. 13. §. sed & in e. 2. ff. ad l. l. de adul. l. si ea quæ. 12. l. quæ adulterium. 29. §. 1. C. eod. Jodoc. Damboud. in sua præf. criminis. 93. num. 3. ibi, id est, etiam per justitiam, & seq. Nevizan. in Sylva nuptial. part. 4. verb. est nubendum. num. 24. & num. seq. V. V. s. f. in comm. ff. ad l. l. de adul. num. 21. post princ. vers. catero quid de jure civili. Jacob Meno. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 289. num. 14. ibi, jure civili simplex. Paul. Cbirland. de pœnis omnif. coitu. quæst. 9. nu. 4. Jacob Cujac. in expost. Novell. de lenonibus. 12. post princ.

princ. vers. utamen in forro stuprum. Augustin. Bonifan-
cisi. in addit. ad Angel. de malefic. verb. bebat adultera-
re. num. 43. post med. versus a potest impune haberi. Pro-
fuer. Barina. in ju. practis. crimin. part. 4. tit. 16. d. quajl.
117. num. 4. 1. ubi dicitur a secundo eandem. Jul. Clar. lib. 1.
sentent. §. fornicatio. num. 1. in princ. num. 6. & num. 7.
Cardinal. Tufch. tom. 3. practis. conclus. lit. F. verb. forni-
catio. conclus. 4. 23. n. 3. Didac. Covarr. in relict. c. quani-
vint. de pñt. in 6. §. 9. incip. ubi omnibus ad butu. na. 27.
ibi. & simplex fornicatio. & numer. seq. Daniel Möller. in
comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 23. num. 1. & seq.
Angel. ubi hanc receptam DD. opinionem efficitur
in li. fluxor. 12. §. 1. ff. ad li. Jul. de adult. Br. in li. ult. de bis
quib. ut indign. num. 4. Blan. li. ult. ff. de rerum divis. nu. 3.
vers. si in simul non sit casta.

In foro Saxonico, quomodo fornicatio sim-
plex puniendi foret, admodum ambigüe disce-
pabatur, ut videre licet

ex Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quajl. 72.
incip. Vir habet hie/ numer. 1. & seq. & tom. 2. part.
4. quajl. 24. damit gementi/ numer. 1. & seq. per
101.

Potior tamen erat illorum sententia, qui di-
cebant, quod mulieres vulgares, publice se viris
prostituentes, & meretricum scelus exercentes
publice relegerent, vir autem fornicator vel car-
cere, vel pœni pecuniaria mulctetur.

d. quajl. 24. n. 1. & seq.

Quorum sententiam etiam approbavit, &
confirmavit Augustus Elector Saxoniz in suis
Novellis

part. 4. consil. 23. ubi in comm. Daniel Möller.
num. 4.

Et novissime Johannes Georgius Dux & Ele-
ctor Saxoniz serenissimus
in Etheord. in 4. punct. col. 5. de gemeinen Wel-
bet. pag. 15.

Quæ tamen relegatio non est perpetua, sed
temporalis, ad duos vel tres annos secundum ar-
bitrium iudicis.

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. d. quajl. 72. n. 1.
post pr. vers. auff jrey oder drey Jahre.

Et hæc assertio procedit, etiam si quis per vim
cum meretrice, vel publico forro rem habeat;
Nam & tunc alia, quam pœna carceris, vel mul-
ctæ pecuniariæ tantum, puniri non potest; pro-
pterea, quod obique DD. tradunt, quod is, qui
per vim cum meretrice coiverit, de jure civili
omnino non puniatur,

Iul. Clar. lib. 1. sentent. §. fornicatio. num. 2. vers. &
hoc adeo verum est. Daniel Möller. in comm. ad consil.
Saxon. part. 4. d. consil. 23. nu. 2. Cardinal. Tufch. tom. 3.
practis. conclus. lit. F. verb. fornicatio. conclus. 4. 23. nu. 3.
Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quajl. cent. 3. cas. 23.
num. 15.

Cum igitur prædicta pœna arbitraria in foro
Saxonico in locum juris civilis sit subrogata, me-
rito concludimus, quod etiam in hoc casu præ-
dicta pœna arbitraria tantum, & non alia gravior,
infigi possit.

Quamvis aliter sentire videtur idem
Menoch. lib. 2. arbit. judic. quajl. cent. 3. cas. 21. nu. 3.
& seq. Nitizian. in sylv. nuptial. lib. 4. verb. où nuben-
dum. nu. 26.

Quorum posterior assertio etiam in Electora-

PARS V.

tu Saxoniz procedit, ut infra. conclus. 1. num. 6. 1. &
seq. dicitur.

Deinde procedit, ut mulier ob famulæ vel vix
periculum non exco-
secuturiam prædicta pœna af-
ficiatur, late & eleganter

Didac. Covarr. in relict. c. peccatum. d. R. 1. in 6. §. 1.
incip. secundo ex hac. numer. 1. ibi. cum p acceptum fornicationem
prohibens, num. 6. & seq. usq. ad fin. Panormin.
& Johann. Andr. in c. qui propter paupertatem, x. de
furt. Philipp. Dec. in l. que propter ff. de R. num. 5. Jacob
Menoch. lib. 2. arbit. judic. quajl. cent. 6. cas. 54. num. 15.
vers. quo responso addult. & nu. 16.

Præterea procedit, etiam in illis mulieribus,
quæ quidem publicè se omnibus non prostituant,
clām tamen meretricio more vivunt; nam & il-
læ puniuntur, non quidem ut pœnæ hinc statim
relegentur, quemadmodum cum illis, quæ publicè
meretricium exercent, fieri jam diximus, sed
ut carcere duntaxat, vel, si aliz circumstantiæ ad-
sint, & frequentia delicta accedat, relegatione
demum puniantur,

Novell. Elector. Augusti part. 4. consil. 23. aber ander
re ledige Weibspersonen/ ubi in comm. Daniel Möller.
num. 1. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quajl. 24. in
med. Etheord. in 4. punct. §. de gemeinen
Weiber. vers. aber andere ledige Weiber. pag. 15.

Quod idem etiam tradere invenio Divas. Covarr.
in relict. d. c. peccatum. de R. 1. in 6. §. 2. num. 3. ibi. ex hu
planè deducitur. & seq.

Non obstante, quod contrarium statuere vi-
deatur,

Joann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. forni-
catio. nu. 9. ibi. item adde quod judex. & n. seq.

Hæc autem omnia procedunt solummodo in
simplici fornicatione, puta si uterque, tam vir,
quàm mulier, solutus est; secus si res habet, si uter-
que, vel alteruter tantum, est conjugatus, tunc
major pœna, non quidem capitalis, infligi solet,
ut supra

part. 4. conclus. 27. num. 51. & seq. num. 101. & seq.
dixi.

Quamvis dissentire videatur Iul. Clar. lib. 5. sent.
§. fornicatio. nu. 1. sub fin. Cardinal. Tufch. tom. 3. practis.
conclus. lit. F. conclus. 4. 23. n. 4. & 7. 8. & n. seq.

Si tamen prædictæ mulieres, sive publicæ, sive
clām meretricio more vivunt, & scilicet profi-
tuerentur, scienter & prudenter eos, cum quibus con-
suetudinem habent, non præmonitis, scilicet illa,
quam Gallicam vocant, vel alia tabula lue, infi-
ciunt, tunc prædicta pœna non sufficit, sed vir-
gis cæcæ in perpetuum relegantur,

Novell. Elector. Augusti part. 4. consil. 23. §. ult. vers.
Do aber obgedachte gemeine Weiber. ubi in comm.
Daniel Möller. num. 5. vers. quod fit Consult. consil.
Saxon. tom. 2. part. 4. quajl. 24. sub fin.

Plura de morbo gallico, & eius origine, videri
possunt apud

addit. ad Orid. Panticoll. rerum memorabil. lib. 2. tit.
de novo orbe. 1. fol. 17. & seq. Alber. Gentil. tractat. de
nupt. lib. 9. c. 5. post princ. vers. non constat morbum duci.
& seq.

Observandum autem est, quod is, qui cum
vetula, & deformi muliere, & meretrice coive-
rit, gravior puniri debeat, quàm qui cum for-
mosa & pulchra juvene consuetudinem habet.

C 2

Index.

Idem. Damboud in sua præf. crimin. c. 93. num. 13. ibi, n-
trum cœnui cum uetula, & seq.

- 17 Sed quid, an meretrix apud iudicem mercedem, sibi fornicationis causa promissam, petere possit, si eam fornicator non solvit? Quod astringamus,

eligant. Didac. Corarr. (ubi rationes affert, & contraria solvit) in relect. c. peccatorum de R. J. in d. l. idem. 4. §. 2. incip. proxime actum est. num. 1. vers. verum contraria sententia. num. 2. & seqq. Salyc. in l. 2. C. de condit. ob turp. causam. & in l. ea que. C. de donat. ante nupt. Br. in l. idem. 4. §. sed quod meretrix. 3. ff. de condit. ob turp. causam. & in l. affectu. ff. de donat. Alex. in d. l. idem. 4. §. sed & quod meretrix. 3. ff. de condit. ob turp. causam. & in l. generaliter. ff. de V. O. Ripa. in l. si plagi. ff. cod. Abb. in d. quia plerumq. x. de iurum. Eccl. col. 2. in 3. quest. n. 4. Jafon. in d. l. generaliter. (ubi hunc magis communem dicit) ff. de V. O. num. 6. in fin. vers. quamvis procedens. Zafcod. num. 29. Paul. de Cast. in l. multum interit. 30. ff. de V. O. num. 3. in princ. & vers. imo videtur valere. Johann. Lupus in rubr. de donat. inter vir. & uxor. §. 20.

Non obstante, quod contrarium velie

Gloss. in d. l. idem. 4. §. sed & quod meretrix. ff. de condit. ob turp. causam. verb. sed nova ratione. sub fin. vers. sed an poterit petere. & in l. affectu. ff. de donat. verb. meretrix. vers. non ad actionem, & in l. eum ita. 2. C. de condit. ob turp. causam. verb. melior sub fin. vers. sed emere creditrix. & vers. seq. & in l. ea que. C. de donat. ante nupt. verb. maritæ familia. post med. vers. nam si dederit meretrix. Paul. de Cast. in l. 1. §. ob rem igitur. ff. de condit. ob turp. causam. num. 13. ibi, in glossa qua incipit. Angel. (ubi hanc questionem Padua de facto in quadam scholare & meretrice se vidisse testatur) in d. l. idem. 4. §. sed & quod meretrix. 3. ff. de condit. ob turp. causam. Jafon. eod. (ubi idem testatur) num. 4. sub fin. vers. in fine glossæ adde. num. 5. vers. & facile possit utraque. & num. seq. & in l. generaliter. ff. de V. O. num. 6. vers. quid dicendum passus est dubius, usque ad fin. ibi. in d. l. idem. 4. §. querent. ff. de condit. ob turp. causam. num. un. vers. sed quid si scholaris promissit meretrici iunct. vers. dis contra.

- 18 Quod procedit non solum in eâ meretrice, quam publice se omnibus prosternit, sed etiam in eâ que clam, & occulte fornicatur, & vitiis suis copiam facit, ut scire ostendit

Didac. Corarr. (et ibid. allegati) in d. l. peccatorum de R. J. in c. d. §. 2. num. 3. ibi, ex his plâs deducitur. & n. seq. Manald. in summ. tit. de rebus. malè oblat. Henric. Burck in c. pervenit. 2. de adul.

Quamvis contrarium statuat

Cyn. in l. com. te. x. C. de condit. ob turp. causam. Angel. eod. col. 2. Abb. in c. quia plerumq. x. de iurum. Eccl. col. 1. & seq. Joann. Lupus in rubr. de donat. inter vir. & uxor. §. 21.

- 19 Econtra verò si mulier viro aliquid libidinis ausus promissit, & non solvit, vir illud à muliere, vel meretrice petere non potest, per text. in l. ult. §. ult. ff. de O. & A. Paul. de Cast. in d. l. 7. §. ob rem igitur. ff. de condit. ob turp. causam. ult. sub fin. vers. & contra verò si mulier. Bl. in l. idem. 4. §. sed & quod meretrix. 3. ff. de eod. num. un. vers. sed quid econtra si meretrix dat mari, quibus addat. Serapbin. Olivar. decis. Rota. Rom. 4. v. numer. 2. & seq. part. 1.

Licet dissentiat Jafon. in d. l. idem. 4. (communis tamen sub l. omne.) §. sed & quod meretrix 3. ff. de condit. ob turp. causam. num. 6. in princ. & vers. tamen ratio, & simulationi. & in l. generaliter. ff. de V. O. num. 6. sub fin. vers. & quantum.

Nunc etiam esset dicendum de probatione huius fornicationis, sed de his vide latius

Ludov. Gulban. in sua arbor. judic. criminal. c. part. 1. §. 26. incip. fornicationem esse. numer. 1. & seqq. per tot. Mascard. de probat. conclus. 110. num. 1. & seqq. per tot.

Sed quomodo mulieres invicem cœnantes, & inter se actum venereum exercentes, una super alia, puniuntur? Pœna mortis,

Gloss. in l. sed summam. C. ad l. Jul. de adult. verb. fornicatissimam. vers. alii dicunt. elegant. Anton. Gomez. (ubi imitationem affert, & ita observatum fuisse testatur) in l. tauri. 80. num. 34. ibi, & idem est. si aliqua forma. & seq. Nicol. Boer. decis. 116. incip. præsuppono quod hoc est. men. n. 14. Angel. Arer. tract. malefic. verb. ibi huius adulterato. n. 53. post pr. vers. item quando femina cum femina, Salyc. in d. l. sedissimam. 20. C. ad l. Jul. de adult. vers. & idem dicitur si femina agit in feminam. & in l. hanc. 21. C. eod. vers. secundum eam alia muliere, lodo. Damboud in sua præf. crimin. c. 93. num. 19. ibi, aut quando mulier venerem. Præf. Conrad. rubr. de Sodomia. numer. 4. vers. videtur etiam. & rubr. de stupratoribus. num. 3. Henrich. (ubi etiam limitat) lib. 2. ar. judic. quest. cent. 3. cas. 186. incip. coitum contra naturam. num. 36. & seq. Farinac. (ubi etiam limitat) in sua præf. crimin. part. 1. tit. 6. quest. 143. num. 40. ibi, amplius decimo septimo. & n. seq. Iul. Clor. (ubi etiam limitat) lib. 5. sent. §. fornicatio. n. 30. ibi, inter mulieres.

Dissentit graviter Gomezio Leonio. (ubi rationes affert, & in iudicio appellationum a iudicibus causarum criminalium Hispanensium mulieres quasdam à pœna mortis esse liberatas, & solummodo extra ordinem flagellari & exilio puniri testatur) decis. 37. incip. due mulieres inter se. num. 1. & seqq. per tot. cent. 1. Didac. Corarr. in epitom. sponfal. part. 2. §. 7. §. 5. incip. habemus egi. num. 10. sub fin. vers. quod si femina.

De crimine Sodomie, de quo etiam coronidis loco esset tractandum, vide late

Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 143. num. 1. & seqq. per tot. Domboud. in sua præf. crimin. c. 93. per tot. Henric. b. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. casu. 186. per tot. Henric. Coler. decis. 187. part. 1. Anton.

Gomez. de l. tauri. 80. n. 32. & seqq. Iul. Clor. lib. 5. sent. §. Sodomia. per tot.

XL.

De pœnâ lenocinii, & eorum qui turpis quæstus causâ personas, sive nuptas, sive solutas, ad adulterium vel stupra sollicitant.

SUMMARIA.

1. Lenocinium quid, remissum.
2. Qua eius pœna sit, distinguatur.

3. Si parentes proprias filias prostituant, quomodo puniuntur. n. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Jam de jure communi, quàm Saxonico, ubi ampliationes.
11. Qui filiam naturalem tantum prostituit, quomodo punitur.
12. Et quomodo nutrit, quæ puellam suam custodia commissam, alii prostituit.
13. Eadem pœna afficitur frater, qui suam sororem prostituit.
14. Item tutor, qui suam pupillam alii supradam subicit.
16. Parentes, quomodo puniuntur, si filias suas non quæstus causâ, sed ex quâdam levitate prostituant. n. 17. & m. 18.
18. Parentes quomodo puniuntur, si filiabus, sponte sibi alii prostituentibus, saltem consentiunt.
20. Ob summam inopiam an parentes filias suas alii prostituere possint. & n. 21.
22. Filia, quæ à parentibus prostituitur, quomodo puniuntur. n. 23.
24. Maritus, qui uxorem prostituit, quomodo punitur. num. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.
23. An maritus minor ab hac pœna lenocinii excusetur. n. 33.
34. Maritus punitur, etiam si semel tantum uxorem alii prostituit.
35. Maritus an pœnâ lenocinii teneatur, si uxorem in adulterio deprehensam retineat. n. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 43.
42. Maritus tanquam leno punitur, si fingens se dormisse permittit uxorem meretricari. 41.
44. Item si domi retinet adulterum, vel alios juvenes. n. 45.
46. Maritus tanquam leno non punitur, si uxorem saltem suspectam habet. n. 47. ubi limitatur.
48. Item non punitur, si nullum quæstum inde facit. num. 49. 50. 51. 52. ubi limitationes.
53. Uxores suos maritos in adulterio deprehensos retinentes, quomodo puniantur.
54. Maritus à pœnâ lenocinii excusatur, si eius scientia aliquâ ignorantia crassa & contrariâ credulitate potest obumbrari.
55. Si quis extraneas fœminas prostituit, quomodo punitur. 56. 57. 58. 59. 61. 62. & nu. 63.
60. Explicatur sextus in Novell. 14. vers. & à magna hac longis civitate expellitur.
64. Mulieres prostitutrices quomodo puniuntur.
65. Ancillas proprias si quis prostituit, quomodo punitur.

66. Qui secundario, & accessorie ancillas vel fœminas alii prostituit, quomodo puniuntur.
67. Si quis fœminas volentes prostituit, quomodo punitur.
68. Quomodo punitur, qui domum lenonibus locat. 69.
70. An quis ob minorennitatem à pœnâ lenocinii excusetur.
71. Qui consilio, favore, & ope lenocinia coadjuvant, quomodo puniuntur.
72. Pœna lenocinii hoc in casu mitigatur, si quis nullum quæstum inde facit. 73.
74. Si quis publicas meretrices alii, & alii prostituit, quomodo punitur.
75. Pro lenocinio intentato tantum, quomodo quis punitur.
76. Qui lenocinium semel tantum exercuit, quomodo punitur. n. 77.
78. Recensentur alia pœna, quibus lenones afficiuntur.

DE hujus criminis atrocitate, turpitudine, & detestatione non opus est multis disserere, cum illud satis suis coloribus depingatur in Novell. de lenonibus. 14. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 534. in ip. lenonum. num. 1. & seq. Jodoi. Damboud. in sua præf. crimin. c. 91. nu. 1. & seq. Proffer. Farinas. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. §. pœna lenocinii. num. 1. & seq. Maish. Coter. decis. 176. num. 96. part. 1. Angel. trac. de multis. verb. chi bai adulteras. num. 69. in princ. Jacob de Bello. vbi in sua præf. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. nu. 1. & seqq. Ludov. à Peger. decis. 15. incip. lenocinium non minus. n. 1. & seq.

Lenocinium quid item sit, tradit elegant. Jodoi. Damboud. d. c. 91. num. 1. in princ. Menoch. d. cas. 534. num. 3. & num. seq. Farinas. d. quæst. 144. §. lenonis. numer. 17. & seqq. Petr. Caballin. in resolut. crimin. cas. 17. c. numer. 11. ibi, est autem leno. cent. 2.

Quæ sit eius pœna, non ita expedita decisio est, cum enim, vel parentes proprios liberos, vel maritus uxorem suam, vel quis extraneas mulieres prostituit, & ex earum fornicationibus quæstum sibi facit, ideoque de singulis ordine videbimus.

Primo casu si parentes proprias filias prostituant, magna est inter interpretes concertatio, quàmnam pœnâ illi sint afficiendi?

Sunt enim non pauci, qui dicunt, quod parentes non solum patriâ potestate priventur, sed etiam proscripti pœnâ mancipentur exilii, metallicis addicendi publicis,

per text. expr. in l. lenones. 6. C. de pœnâ acul. & senie. l. si lenones. 12. C. de Episc. audient. l. abbas. u. 4. §. ait præter. 2. vers. sed & qui in liberâ s. de his qui noiantur in fam. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 534. num. 6. ibi. parentes nempe pater. n. 7. & seq. Ludov. Peger. decis. crimin. 15. num. 10. vers. atq. in parte vel domino. & ibid. in addit. num. 163. ibi. & an parentibus.

○ 3. & seq.

cum quorum aliquem inde speraverint, cum nemo suum altare prestatum,

l. cum de debito. 15. post med. princip. ff. de probat.

- 19 Deinde procedit, si parentes filios ad hoc crimen cogunt, vel persuadent, imitatur verò, si filius se sponte sua prostituentibus consentiunt, tunc enim supradicta pena non plectuntur, sed alia minore pro arbitrio iudicis.

Matth. de Affiliis. in comm. ad consil. Neapolitanas. rubr. 45. de matribus earum filios prostituent. numer. 2. quem sequitur Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. qu. sent. 6. cas. 534. numer. 12. ibi, parentes verò. & seq.

- 20 Præterea imitatur, si parentes ob summam inopiam filias suas prostituant. Quemadmodum per text. in l. 2. c. de patribus qui filios distrahunt, ita expressè statuit Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quæst. cent. 6. d. cas. 534. numer. 14. ibi, casum excusationis aliquid, numer. 15. & numer. seq. Prosper. Farinae, in sua prædicta crimin. part. 4. tit. 16. d. quæst. 144. §. parentes, n. 66. ibi, auctoria tenui, & n. 67.

- 21 Contrarium tamen mihi magis placet: Tum per text. elegant. in l. palm. 43. §. non est ignoscendum, c. ff. de R. N. ubi Iulianus de meretricibus & lenonibus d. strictim dicit, non esse ignoscendum, quod obtemperat paupertatis turpissimum vitam elegit; Nec movet quod illum textum de paupertate, & non de necessitate & inopia, accipiat Menoch. d. cas. 534. numer. 16. quem sequitur Farinae, d. quæst. 144. numer. 67. Quia quod Menoch. necessitatem vocat, illud in d. l. 2. c. de patribus qui filios distrahunt, vocatur paupertas. Tum per ea, quæ præced. censuimus, n. dixi. Tum, quia pater in famis necessitate constituitur, & dominus quoad venditionem, & alienationem liberorum & mancipiorum à pari procedunt, d. l. 2. junct. §. 3. infra, de iure person. & c. ff. ult. de his qui sui vel alieni sunt. Sed ita est, quod dominus à necesse imponere aliis necessitatem non possit, l. si lenones, 12. c. de Episc. audiant. l. lenones. 6. c. de beneficiis. & c. semia. Tum, quia textus in d. l. 2. c. de patribus qui filios suas distrahunt, loquitur de venditione, & ita de honesto aliquo titulo, & contra factum, ad obscenum, turpem, & ignominiosum igitur actum extendi nequit, præsertim, cum ille textus non indistinctè de omnibus liberis & filiis, etiam adultis loquitur, sed de sanguine parentis tantum, qui recens sunt nati, & adhuc longè in menstruo maerent.

Andr. Tirac. de retract. lignag. §. 26. gl. f. c. numer. 18. vers. ex quibus facile intelligitur. Covarr. lib. 3. var. resolut. 14. numer. 4. vers. proximum enim contrarium sum est, & seq.

- Tum denique quia ita in specie tradit, Ludov. à Peger, decis. 11. in addit. numer. 16. vers. nrg. excusatione aliquà, & seq.

- 22 Et licet de penâ parentum, suas filias prostituentium; Ad ipsas verò filias quod attinet, illæ si sunt nuptæ, vel aliis conjugatis prostituantur, penâ adultærii ordinari plectuntur,

Novell. Eleazar. Augusti. part. 4. consil. 20. §. 2. vers. Unde de Personis / so sich 31. so licher schanden ubi in summ. Daniel. Moller. numer. 3. vers. mulierem autem,

- 23 Si verò utraq; persona, tam filia prostituta, quam vir, cui prostituta, libera & soluta fuerit, arbitrarie vel carcere, vel relegatione puniuntur,

Novell. Eleazar. Augusti. part. 4. d. consil. 20. §. 2. sub fin. vers. Wo obervende Personen liden / mit in somm. Daniel. Moller. numer. 3. vers. si vero utraq; persona. & seq.

Secundò casu si maritus uxorem suam prostituit, communis est U.D. conclusus, quod iste tanquam adulter puniatur,

per text. expre. in l. auxilium. 37. §. ult. ff. de minor. l. 2. §. lenocinii. 2. l. qui domus §. in fin. l. mariti. 29. in princip. & §. placitur. 4. & §. seq. ff. ad l. lul. de adul. Gloss. in l. crimin. 2. c. cod. verb. crimin. Salje. cod. numer. 3. ibi, quæro quæ sit pena, & in l. castitati. §. c. cod. numer. 3. ibi, nota ex fine. Petr. Gregor. in syntag. iur. lib. 36. cap. 11. numer. 8. Ludov. à Peger. decis. crimin. 15. numer. 6. Anton. Gomez. in l. iauri. 30. numer. 73. ibi, item quæro quæ sit pena, in princip. Iacob. de Medors. in sua prædicta crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. numer. 2. & seq. Prosper. Farinae, in sua prædicta crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. §. pena lenocinii. n. 5. & §. maritus. n. 70. & numer. seq.

Cum igitur suprà, part. 4. censuimus, 27. numer. 13. numer. 16. & seq. dixerim, quod hodie penâ adultærii sit capitalis; Merito conclusimus, quod etiam hic in casu penâ lenocinii sit capitalis, & maritus uxorem suam prostituentem capite plectatur, veluti ita per text. in Novell. de lenocinii. 14. §. prae-nizamus, & seq. in specie tradit Petr. Caballin. in resolut. crimin. lib. cas. 171. numer. 4. & numer. 8. cent. 2. Prosper. Farinae, in sua prædicta crimin. part. 4. tit. 16. d. quæst. 144. §. maritus. numer. 21. ibi, de iure autem authenticorum, & vnum. seq. Iodoc. Damhoud. in sua prædicta crimin. cap. 91. numer. 4. Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quæst. cent. 6. cas. 534. numer. 21. ibi, notissimè verò penam. Matth. Coler. decis. 174. incip. adulterium propriè. numer. 96. vers. puta gladii & numer. 99. Foller. in prædicta crimin. vers. item quod fuit leno numer. 8. sub fin. Anton. Gomez. in l. iauri. 30. n. 73. vers. unde teneo, quod visio asu, & seq.

Quam sententiam etiam amplexus est Imperator: invicissimè Carolus V. in suis constitutionibus criminalibus, art. 122. vers. so lcher Ehebrecher.

Nisi in quibusdam locis peculiari consuetudine alia pena sit inducta, veluti in Alamania maritus, lenones uxorum, infidentes asino versu facie per universam civitatem turpiter circumducti, acclamantibus sequacibus, sic sit lenocinii, testatur Gomez. in cap. mulieres, de iudic. in §. numer. 24. quem sequitur Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quæst. 58. numer. 16. ibi, in Alamania. Petr. Caballin. resolut. crimin. cas. 171. numer. 9. ibi, nam in Alamania, cent. 2.

Et Parisiis observari, ut mariti ignominiosè super alinum facere versu ad caudam per totam villam uxore alinum irahente, & præcone ante eos clamante, qui sic faciet, sic capiet, circumferantur, refert

Foller. in sua prædicta crimin. part. 2. verb. item quod fuit leno. numer. 7. verb. ubi infert. Petr. Caballin. d. cas. 171. numer. 9. vers. quod autem eum latioribus verbis, cent. 2.

Et aliis atque aliis penis pro diverforum lo-29 corum consuetudinibus maritos fuisse affectos, testantur

Petr. Caballin. d. cas. 171. numer. 9. sub fin. & numer. 10. Farinae, in sua prædicta crimin. part. 4. tit. 16. §. 144. §. maritus,

maritum. num. 72. & seq. Anon. Gomez. in l. tau-
ri. 20. num. 63. post prius. Menoch. de arbitr. judic. q.
lib. 1. quæst. 22. n. 16. & seq.

- 30 In foro Saxónico unanimi consensu interpre-
tum etiam concluderetur, quod mariti, uxorum
suarum lenones, capitaliter, puta pœnâ gladii,
puniri debeant.

rescriptis Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. qu.
22. in princ.

- 31 Quorum opinionem etiam approbavit Augu-
stus Elector Saxoniz in suis Novell. part. 4. con-
sistit. 29. in princ. ubi in comm. Daniel. Molter. num.
3. post med.

Et ejus nepos Iohannes Georgius Dux & Ele-
ctor Saxoniz potentissimus in der Eheordn. in 4.
punct. col. 5. §. wilt aber ein Ehemann in princ. pag. 15.

- 32 Quæ assertio ampliatur, ut maritus non exau-
serit, etiam si minorcinnis sit,

per text. expr. in l. auxilium. 37. §. vers. dixi ne si
quid. ff. de minor. Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic.
cent. 6. cas. 534. num. 30. Prosper. Farinac. in sua pract.
crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. §. lenones. n. 31.

- 33 Quod verum est, quoad totalem in integrum
restitutionem, quin tamen maritus minor propter
lenocinium uxoris minius puniatur, dubitandum
non erit,

per text. in d. l. auxilium. 37. §. 1. vers. nisi quatenus
interdum ff. de minor. Prosper. Farinac. d. quæst. 144. §.
lenones. n. 32. & per ea que tradit Jacob. Menoch. lib.
2. arbitr. judic. quæst. cent. 5. cas. 529. num. 21. & seq. n.
14. & n. seqq.

- 34 Deinde ampliatur, etiam si, maritus semel tan-
tùm uxorem alii prostituerit, & lenocinium ex-
ercuerit, nihilominus enim prædictâ pœnâ ten-
etur,

text. expr. in l. mariti. 39. §. quæsum enim. 4. vers.
sive enim sapius ff. ad l. jul. de adult. ubi gloss. in verb.
sive enim. Farinac. d. quæst. 144. num. 30. Ludov. à Pe-
giver. decis. crimin. 15. num. 6. sub fin. Vins. de Franch.
decis. 68. num. 7. part. 1. Menoch. lib. 2. arbitr. judic.
quæst. cent. 6. cas. 534. num. 24. in med. Petr. Caball.
resolut. crimin. cas. 101. num. 13. Vidac. Covar. in epi-
tom. consil. part. 2. cap. 8. §. 11. numer. 5. vers. qui ta-
men textus.

- 35 Præterea ampliatur, si quis uxorem in adulte-
rio deprehensam retinet, veluti expresse sanc-
tum est

in l. auxilium. 37. §. 1. vers. dixi nec si quid. in verb.
aut in adulterio deprehensam uxorem. ff. de minorib. l.
mariti. 29. ff. ad l. jul. de adult. l. crimen. 2. l. castitati.
p. C. eod. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. (Et ibid.
allegari) tit. 16. quæst. 144. §. retentio. numer. 84. An-
gel. de malefic. verb. che hai adulterato. numer. 89. post
princ. Belloriv. in pract. crimin. lib. 1. cap. 9. n. 8. Ludov.
à Pegiver. decis. 15. n. 8.

Sed huic assertioni est diametro adversari vide-
retur

textus in auth. sed hodie. C. ad l. jul. de adult. Novell.
ut nulli iudic. liceat habere loci servatorem. 134. cap. si
quando. 10. §. adulterium. 1. & §. seq. ubi dicitur,
quod maritus uxorem adulteram impunè in ma-
trimonio retinere possit.

- 36 Ad hanc difficultatem solvendam variz extant
DD. opiniones: Una & principalis est

Br. in l. mariti. 29. ff. ad l. jul. de adult. numer. 1.

vers. hac lex corrigitur. quem sequitur Sebast. Ner. cod.
num. 1. Manser. ad tit. de nupt. §. sunt & aliz. 11. ante
med. vers. sed jam quaritur. in verb. nec obstat si objie-
retur. pag. mihi. 374. Gilhauf. in sua arbor. judic. c. 2.
tit. 20. de lenocinio. num. 2. in fin. vers. hoc autem hodie,
qui putant, quod prædictæ leges hodie per d. No-
vell. 134. c. 10. §. 1. & seq. sint correctæ, quam opi-
nionem & ego supra part. 4. conclus. 27. num. 34.
sum amplexus.

Altera opinio est Dionys. Gorbos. in d. l. mariti. 37
29. verb. lenocinium. lit. C. sub fin. ff. ad l. jul. de adult.
qui dicit, quod prædictæ leges hodie non sint cor-
rectæ, sed pœnâ mariti, uxorem in adulterio de-
prehensam retinentis, adhuc sit in usu, & ad con-
ciliandam hanc contrarietatem existimat, præ-
dictas leges loqui de eo casu, ubi quis uxorem in
ipsa turpitudine & actu venetico deprehendit; No-
vellam verò de uxore adulterâ tantùm, in ipsa
crimine adulteri non deprehensâ.

Quæ tamen distinctio ex manifesto textu re-
probatur in l. sine metu. 17. C. ad l. jul. de adult. ubi
maritus leno est, non solum qui uxorem in adul-
terio deprehensam, sed etiam qui eam adulteram
tantùm sciens in matrimonio retinet.

Tertia fuit opinio Angel. in d. l. mariti. 29. §.
quod ait. in fin. ff. ad l. jul. de adult. Alber. in l. castita-
ti. 9. C. eod. vers. sed nunquid hac lex. Jacob. de Bello-
vis. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 9. §. lenocinium. num. 3.
vers. nam maritus sciens. & num. 9. Prosper. Farinac. in
sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. §. re-
tentio & patientia. num. 94. Ludov. à Pegiver. decis. 15.
numer. 9. vers. si tamen & seq. qui statuunt, quod
etiam hodie prædictæ leges per authenticam
non sint correctæ, sed emobrineant, si quis uxorem
nondum mundatam, sed in adulterio perse-
verantem retinet; Novella verò & authentica sibi
locum vindicet, si uxor adultera verè correctâ
& emendata fuerit, & ad meliorem frugem redi-
erit.

Quarta fuit Salye. in l. crimen. 2. C. ad l. jul. de 39
adult. quem sequitur Soller. in sua pract. crimin. part. 2.
verb. item quod fuit leno. num. 12. Jacob. Menoch. lib. 2.
arbitr. judic. quæst. cent. 6. cas. 534. num. 27. vers. binc
recte docuit, & seq. qui putant, quod maritus sci-
ens uxorem committere adulterium non sit leno,
etiam si eam retineat, dummodò eam non persuas-
erit mæcharis, ex cæq. quæsum non fecerit.

Ego quintam addo conciliationem, dicens, 40
quod prædictæ leges hodie jure Novellarum non
sint correctæ, sed maritus uxorem in adulterio
deprehensam retinens rectè pœnâ lenocinii ten-
etur; quod verò ad Novell. 134. c. 10. §. 1. & seq.
attinet, illa non simpliciter ita est accipienda,
quasi maritus, qui proprio ausu uxorem adulteram
retinet, sit omnino excusandus, sed ita de-
mum, si mulier adultera aliquandiu monasterio
inclusa pœnitentiam egit, & eam postea maritus
consensu & autoritate judicis ad se recepit, ita
ut sensus sit, quod secundum leges maritus leno-
cinnus sit, si uxorem adulteram statim propriâ
autoritate retineat, & de ejus adulterio non con-
queratur: fallit verò secundum jam Novellarum,
si eam propter adulterium a se dimisit, sed mis-
ericordiâ motus autoritate & consensu judicis
ad se recepit, vel retinet, per ea que supra conclus.
27. num.

27. numer. 97. & seq. numer. 116. & seq. part. 4. dixi.

Ratio diversitatis est, quia in priori casu manifeste veritas turpitudinis mariti, qui uxorem adulteram retinet, ejus mores approbat, & illi non irascitur, e quodammodo. 25. §. cum scriptura. ult. X. de jurejur. l. mariti. 29. poli. princ. ff. ad l. Jul. de adult. Secus est in casu pollitioris, ubi maritus uxorem adulteram a se dimisit, vel eam apud magistratum detulit, sed misericordia & fragilitate sexus muliebris motus cum consensu judicis eam sibi reconciliavit, & ad se recepit; cum enim suam indignationem aliquo modo ostendit, merito à pœna lenocinii eximitur, præsertim cum nullam pœnam mereatur, qui lege permittente, & judice consentiente aliquid facit.

l. Gracianus. C. ad l. Jul. de adult. l. qui ventante, 10a. l. 197. §. 1. ff. de R. l.

41. Hac ampliatio ita statne, infertur, quod maritus pœnâ lenocinii plectitur, siue uxorem in adulterio ipsa deprehensam retinet, siue eam adulteram saltem sciens non dimittit, sed sine judicis consensu retinet, per ea, quæ supra num. 37. sub fin. dixi.

42. Deinde infertur, quod maritus tanquam leno puniatur, si fingens se dormire permittit homines ad suam uxorem accedere,

Jacob. Menoch. (ubi exempla adducit) libr. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cap. 514. num. 26. Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. retentio. num. 82.

43. Item infertur, quod etiam maritus pœnâ lenocinii subiaceat, si permittit uxorem adulterari, nec verbis, nec re ullâ adulteranti obstitit, nec uxorem a se dimoveret, nec ab adulterio retrahit,

Jodot. Damboud. (ubi tamen pœnam exilii solummodo locum habere dicit) in sua præf. crimin. c. 90. incip. sicut ex superioribus. n. 1. & n. seq.

44. Similiter infertur, quod maritus huic crimini sit obnoxius, si domi retinet adulterum,

Raphaël. Curman. in l. 2. §. lenocinii. 2. ff. ad l. Jul. de adult. n. 2. Farinac. d. quest. 144. §. retentio. n. 83.

45. Usque adeo, ut huic etiam procedat, si maritus in eâ domo, in qua cû uxore habitat, plures juvenes admittit, ipsosque solos cum uxore in Camera conversari patitur, nisi essent ejus intrinseci amici, vel affines, vel consanguinei,

Foller. in sua præf. crimin. part. 2. verb. item quod fuit leno. n. 4. quem sequitur Farinac. in d. quest. 144. §. retentio. n. 13. vers. ubi de viro admittente.

46. Prædicta tamen fallunt, & maritus pœnâ lenocinii, ne extraordinariâ quidem, puniatur, si uxorem saltem de adulterio suspectam retinet,

text. expr. in l. crimine. 2. in fin. C. ad l. Jul. de adult. Augusti. Bonfrancif. in addit. ad Angel. tractat. de maleficiis, verb. che bai adulterato. num. 69. sub fin. vers. an puniri possit un leno. Farinac. d. quest. 144. §. retentio. num. 92. Ludov. d. Peger. decis. crimin. 15. num. 9. lib. 2. hoc tamen non procedit. Jodot. Damboud. in sua præf. crimin. cap. 90. num. 3. ibi. verum hic sciendum. Petr. Gregor. in synag. juris. lib. 16. cap. 11. numer. 3. Salys, in d. l. crimen. 2. C. ad l. Jul. de adult. nu. 1. vers. nota quod si cum puniatur, non qui sufficiatur.

47. Nisi maritus uxorem valde suspectam habeat, puta quia vidit scholarem cum ea pluries loquen-

tem, manus in sinu tenentem, vel eam osculamtem, tunc enim à pœnâ lenocinii non excusatur, Salys, in d. l. crimen. 2. C. ad l. Jul. de adult. num. 2. vers. aut non potest suam sententiam, & seq. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cap. 514. n. 28.

Deinde fallunt, si maritus nullum quæstum ex uxoris lenocinio vel adulterio facit, sed solum, patitur eam meretricari,

text. in l. ea lege 2. §. lenocinii. 2. l. qui domum. g. l. mariti 29. §. plectitur. 2. ff. ad l. Jul. de adult. l. auxilium. 37. §. ult. vers. quæstus pro de adulterio. ff. de minoribus. Gloss. in l. atletas. §. aut, prætor. ff. de his, quib. notant, infam. verb. quæstus prætor. Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. maritus. n. 78. & seq. num. 95. & num. seq. ibi, in d. l. ex lege. 2. §. lenocinii. 2. ff. ad l. Jul. de adult. num. 1. Petr. Berber. in sua præf. part. 1. rubr. de adulterio & stupro. n. 17. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cap. 514. nu. 27. bi verum si maritus, Hostiens. in summo. X. de adult. numer. 14. vers. vel quæstum ex adulterio Angel. tractat. maleficiis, verb. che bai adulterato. num. 99. vers. vel precium pro comperto supra. Ludov. d. Peger. decis. 15. num. 7. ibi. aut scitu est, & seq.

Quod verum est quod pœnam ordinariâ, 49 quin tamen maritus, siue quæstu uxorem meretricari permittens, vel lenocinium exercens, pœnâ extraordinariâ afficiatur, dubitare non debemus,

Jodot. Damboud. (ubi maritum exilio, vel aliâ pœnâ arbitraria puniendum esse asserit) in sua præf. crimin. cap. 90. incip. sicut ex superioribus, numer. 1. & numer. seq. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. maritus num. 78. sub fin. & num. 80. nu. 95. & seq. num. 99.

Veluti etiam à Joanne Georgio Duce & Electore Saxonie in der Eheordn. in 4. punct. col. 5. in fin. vers. ober da es pag. 15. est constitutum, quod maritus hoc in casu cum flagitatione perpetuo relegari debeat.

Quamvis Gloss. in l. mariti. 29. §. plectitur. verb. grati. vers. sed qui uxorem. ff. ad l. Jul. de adult. Angel. in d. l. ea lege 2. §. lenocinii. 2. ff. cod. num. 2. & num. 3. Raphaël. Curman. ibid. num. 1. ducit ad contrarium statuat, & velit, quod etiam hoc in casu maritus pœnâ ordinariâ sit afficiendus,

Nisi maritus dolose patiator uxorem suam delinquere, & meretricari, tunc propter lenocinium rectè pœna ordinariâ puniri debet,

Foller. in sua præf. crimin. in verb. item quod fuit leno. n. 24. & n. seq. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. num. 97. sub fin. vers. quod si apparebit. Ludov. d. Peger. decis. crimin. 15. num. 7. vers. ex cuius dicto.

Unde fit, si maritus ad matrimonium & concubium inhabilis, sciens suam curtam fupellectilem, permittit, uxorem cum alio concumbere, huic crimini cōniver, & uxorem in adulterio deprehensam retinet, quod tunc pœnâ ordinariâ rectè puniatur, propterea quod ab initio suam reunitatem debuisset considerare, & potius matrimonio abstinere quim uxori in suum corpus peccandi ansam præbere, veluti ira Scabinos Lipsenses Anno 1550. respondisse, testatur

Matth. Caler. decis. 176. incip. adulterium propriâ, 99. ibi, & ampliatur hac sententia, part. 1.

Quæst.

- 12 Quomodo modum etiam maritus pœnâ ordinaria lenocinii plectendus erit, si sine pecunia & quæstus pluries uxorem alii prostituit, & lenocinium exercuit,

Gloss. in l. palam. §. non est ignoscendum c. ff. de R. N. verb. prostitueretur vers. idem & sine pecunia

- 13 Ulterius prædicta fallunt in mulieribus; Illæ enim & maritus in adulterio deprehensus retinens, vel illos cum aliis consuetudinem habere sequeuntur, lenocinium non committunt, nec ulla pœnâ, ne quidem extraordinariâ, afficiuntur,

text. expr. in c. apud ro. §. crimen lenocinii contrahunt, juncito. §. hoc in mulieribus, seq. caus. 32. quæst. 1. Jacob. Menoch. libr. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 53. et num. 29.

- 14 Denique fallunt, si viri scientia & patientia aliqua ignorantia crassa, vel contraria credulitate etiam nimia, quod uxor sit bona, obumbrari possit; tunc enim maritus ab omni pœnâ lenocinii, etiam extraordinariâ, excusatur,

l. mariti. 29. in princ. vers. tunc autem puniendus. & §. quæstum. 4. vers. quod si pariter. ff. ad l. l. de adul. late Farinae. in sua præf. crimin. (ubi plura) part. 4. tit. 16. d. quæst. 14. §. retentio. numer. 29. & num. seq. Ioan. Berker. in sua præf. part. 2. rubr. 2. u. 17. vers. detinens ut suspensam. & n. 18.

- 15 Tercio casus, si quis extraneas scēminas alie, aliis prostituit, & lenocinium exercet, quâ pœnâ ille sit afficiendus, magna est inter interpretes juris controversia.

- 16 Sunt enim, qui tradunt, quod pœnâ ultimi supplicii, puta mortis, sit statuta in ejusmodi lenocines,

Gloss. in Novell. de lenonibus. 14. verb. novissima. & verb. expellitur, vers. nam inventum. Jacob. de Bellovis. in sua præf. crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. num. 2. post med. vers. & puniuntur quia illa, & vers. seq. Statib. de Afflic. in consil. Regni rubr. 49. de lenonibus. num. 2. & seq. Francij. Ripa. tractat. de peste. cap. 4. tit. de remedi. præservativ. contra pestem. num. 162. ubi etiam ultimo supplicio. Bertaib. in tract. de gabell. part. 2. num. 51. vers. puniunt autem leno. Petr. à Placca. in epuom. delictor. lib. 1. cap. 10. num. 15. post princ. Petr. Gregor. in synag. juru. lib. 36. cap. 11. numer. 3. Foller. in præf. crimin. in verb. item quod fuit leno. num. 32. Jodoc. Damhoud. in sua præf. crimin. cap. 89. num. 43. & cap. 91. num. 4. Ludov. à Peguer. decij. crimin. 15. num. 10. vers. tamen scias. Petr. Caballin. resolut. crimin. cas. 171. numer. 4. ibi, & tale quod pro eo. Iul. Clar. lib. 5. sent. quæst. 68. num. 23. in princ. Jacob. Cujac. lib. 3. obser. c. 36. post princ.

- 17 Nonnulli dicunt, quod ejusmodi lenones pœnâ exilij tantum puniantur, & ex civitatibus & villis expellantur,

per Novell. de lenonibus. 14. sub fin. vers. & à magna hâc longissimè à statu expellitur, ubi Gothofr. in notis hâc expellitur. Jacob. de Bellovis. in sua præf. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. num. 2. sub fin. vers. & à civitate n. 3. & n. seq.

Quæ tamen assertio mihi non placet, ut paulò post dicetur.

- 18 Alii tradunt, quod quidem de jure scripto pœnâ lenocinii sit capitalis & ultimi supplicii, hodie verò arbitraria, & lenones pro variis locorum consuetudinibus modo hac, modo alia pœnâ, afficiuntur,

Jodoc. Damhoud. in sua præf. crimin. cap. 19. num. 47. (ubi de exilio testatur) vers. secundum consuetudinem, & cap. 91. numer. 8. (ubi lenones nunquam pœnâ ultimi supplicii fuisse affectos testatur, sed vel exilio, aut theatrale infestatione, aut virgarum flagellationibus) vers. verum cum aliquando videatur. Iul. Clar. (ubi lenones solummodo cum mitra flagellari dicit) lib. 5. sent. §. ult. quæst. 68. nu. 23. vers. fed de consuetudine quem sequitur. Suarez. (ubi idem testatur) in commun. opinionib. verb. lenones. num. 133. Ludov. à Peguer. decij. crimin. 15. num. 13. & n. seq. Anton. Gomez. (ubi in regno Hispania de pœnâ flagellorum testatur) in l. tauri. 20. numer. 73. post princ. vers. & ideo forte in nostro regno, Jacob. Menoch. lib. 5. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 534. num. 22. & seq. Junil. numer. 45. ibi, hodie pœnâ illa. & seq. Prosper. Latinae. in sua præf. (ubi lenones non solum suffligari, sed etiam ad triemini damni duci) rubr. de lenonib. numer. 6. Petr. Caballin. (ubi etiam solum cum mitra suffligatos, sed aliquando etiam à territorio per quinquennium relegatos fuisse se vidisse testatur) resolut. crimin. cas. 171. n. 5. vers. quæ pœnâ tamen de consuetudine n. 6. & n. 7.

Quæ tamen assertio mihi non videtur ita generaliter vera neque statuendum est, universali consuetudine ubique locorum esse receptum, ut hæc pœnâ sit arbitraria. & nullibi pœnâ ordinaria locum habeat; Ideoque illorum opinio, quos supra num. 16. allegavi, pœnâ lenocinii hoc in casu ultimi supplicii esse, statuentium, mihi admodum placet, nisi in quibusdam locis vel consuetudine, vel statuto alia pœnâ sit inducenda, Quæ conclusio probatur

per text. expr. in Novell. de lenonib. 14. §. præconi-zamus. vers. omnia novissima.

Deinde probatur in l. 1. §. qui puero. 2. vers. quidvè impudicitie. ff. de extraordinar. crimin. Præterea in l. qui domum §. l. maris. 29. §. plebuitur. 2. l. mater. 10. §. mulieres. 1. ff. ad l. l. de adul. l. auxilium. 37. §. pen. vers. dixi nec si quid ff. de minor. ubi dicitur, quod leno tanquam adulter sit puniendus; Hodie autem pœnâ adulterii esse capitalem, dubitare non debemus,

per text. in l. quamvis 20. in fin. auth. sed hodie. C. ad l. l. de adul. Novell. 174. c. 10. §. 1. & seq.

Ulterius sequeretur, si tantum pœnâ exilij, vel alia levior esset impoenda, quod per Novell. de lenonibus. 14. in qua tamen Imperator pœnâ lenocinii maxime exacerbare, & augere voluit, pœnâ lenocinii nedum non sit aucta, sed potius mitigata, & temperata; cum longè ante tempora Justiniani lenones humiliores pœnâ metalli, & exilij damnabantur, honestiores verò bona, & militiam, & dignitatem amittebant, *text. expr. in l. ult. C. de spectacul. & senec. Consequens autem esse falsum, quis non videt? d. Novell. de lenonibus. 14. post princ.*

Denique habet hoc etiam rationem, si quidem extra dubium est, quod furia, & latrocinia morte naturali puniantur, ut infra dicetur. Ejusmodi autem lenocinium furti & latrocinio multò gravius esse, fateatur ipse Imperator Justinianus in d. Novell. de lenonibus. 14. post med. vers. scem pecuniariorum cas. & seq.

Nec movet textus in secunda opinione supra ex d. Novell. 14. sub fin. in contrarium adductus;

Quia illa verba, (& à magna hac longissimè ci-vita-

virat expelletur. *in d. Novell. l. 4. sub fin. secundum*
etiam in Novell. de adulterio in princ. vel fuisse acci-
pienda de eo. id. ubi non est abstinere nec aptus,
& ubi si damnari debet. vel de ejusmodi expulsi-
one, quia non fit ad tempus per exilium vel relega-
tionem, sed quia sit per capitis ademptionem &
corporis separationem ab anima; quoniam nemo
melius a civitate expelletur. quam si in totum
extinguatur, & in medio tollatur, per text. eleganti-
in l. Ariani. §. vers. manebat etiam de civitatibus pen-
sionibus, & ultimo supplicio tradendu. C. de hereticis.
 Quam interpretationem optime adjuvat illa verba
 (*& ipse sicut proximum*) in corpore suppletum su-
 stinebitur quæ de nullâ aliâ pœna, quam de morte
 naturali accipi possunt, per text. in l. ultimum. 21. &
 in l. capitalium. 23. ff. de pœn. l. 1. §. ult. in fin. ff. de
 extraordin. crimin. Jacob. Cujas. lib. 3. obser. cap. 36.
 in princ.

61 Quicquid sit de jure civili: hodie in Imperio
 Romano Germanico ab Imperatore Carolo V.
 pœna arbitraria est inducta, ut ejusmodi lenones
 publici in loco ignominioso possint vel relegen-
 tur, vel virgis fustigentur, vel aurum pœnitione
 puniantur, *confut. crimin. art. Straff der Welsch-
 lund vnd heissen zum Ehebruch. 124.*

62 Jure Saxonico, qualisnam pœna in hoc casu
 lenonibus esset dicenda, interpretes olim con-
 venite etiam non poterant; communiter tamen
 pronunciabatur, quod carceratione, relegatione
 vel fustigatione, & aliâ pœna arbitraria secundum
 constitutiones criminales Caroli V. & consuetudi-
 nem ubique locorum receptam, & supra num. 17.
 adductam, essent afficiendi;

Confut. confut. Saxoni. tom. 2. part. 4. quest. 22.
sub fin.

63 Quam Sententiam etiam approbavit Angu-
 lus Elector Saxonie in suis Novellis, *part. 4. confut.*
29. §. wurden auch andere Personen / nlt. ubi in
comm. Daniel. Molter. num. 3. vers. quod si vero, & seq.
Ejusd. Epeorid. in 4. pœnit. col. 6. in princ. §. wurde
den auch anseher pag. 16. in princ.

64 Quæ assertio amplius procederet etiam in mu-
 lieribus prostituendis, per text. expr. in l. Mater.
 10. §. mulieres. 1. ff. ad l. l. de adult. iea ut illæ de
 jure communi pœnâ capitali, in Imperio verò Ro-
 mano, & foro Saxonico fustigatione tantum pun-
 iantur, *confut. crimin. Caroli V. art. 123. vers. vnd*
Weibler & vers. Kuplarer/ quemadmodum Com-
mitibus von Wunsiedel. Anno 1550. est Scabinus Li-
pshienbus responsu, & mulieri prostitutiçi pœ-
nam fustigationis indicatam fuisse, testatur

Marth. Celer. deis. 176. incip. adulterium propriâ,
n. 99. ibi, lena autem prostitutiçi, & seq. part. 1.

65 Deinde amplius in propriis auxillis; si quis
 enim proprias ancillas quævis causâ prostituat,
 eadem pœna lenocini plectitur,

l. si lenones. C. de Episc. audient. l. lenones. pen. C. de
probator. & senic. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4.
tit. 16. quest. 144. num. 18. & num. 19. August. Bonfr.
in addit. ad Angel. de malefici. verb. theba adulterato.
n. 69. post med. Præsid. Censur. rubr. de lenonibus n. 2.
sub fin. Ludov. à Pegger. deis. crimin. 15. n. 1.

66 Tertiò amplius in iis, qui non principaliter,
 sed secundariò de accessorio, sub nomine & præ-
 textu alterius liciti exercitii, quævis causâ, so-

minas vires præstarent, & lenocinium exerce-
 rent, si caupononibus, laticariis, & balneariorum ad huc
 exercitum, ut se vires, quibus serviva militaria,
 possint, foeminas in cauponis, seu balneo reij-
 nent, sub prætextu honesti servitii,

text. in l. athletar. §. air prætor. 2. vers. sine
tem principaliter. ff. de his, qui notant. in fin. l. palam.
43. §. lenam. 8. & §. si qua cauponam §. ff. de R. N.
& §. in d. l. athletar. 4. §. air prætor. verb. accessorie.
& verb. non in officium, in princ. Farinac. d. quest. 144.
num. 21. Ludov. à Pegger. d. deis. crimin. et. num. 1.
vers. & eam quæ, & num. 6. Vincent. de Tranch. deis.
68. num. 1. part. 1. Menosib. lib. 2. arbit. judic. quest.
cent. 6. cas. 334. n. 4.

Quarò amplius, quamvis quis foeminas non
 invitas, sed volentes blandis verbis promissioni-
 bus, muneribus, & aliis artibus ad stuprum addu-
 cat, & ad se alius ad prostituendum allicitat,

text. in Novell. de lenonibus l. 5. prænotandum post
prin. ubi Gl. in verb. inventam. vers. nam si vult. Farinac.
d. quest. 144. numer. 24. & seqq. Berber. in sua
præd. part. 2. rubr. 2. num. 79. vers. primò quod in-
vitat pœnit sumant. Jacob. de Bellorif. in sua præd.
crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. numer. 12. vers. &
cales lenones.

Quarò amplius in eo, quid domum suam le-
 nonibus locat, & patitur, ut ibi lenocinium exer-
 ceatur,

text. expr. in l. auxilium 37. §. ult. vers. aut domum
præberit ad id. ff. de minorib. l. qui domum 8. ff. ad l.
lul. de adult. Novell. de lenonibus. l. 5. prænotandum,
vers. si quis autem patitur. Jacob. de Bellorif. in sua
præd. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. num. 2. in med.
Farinac. de quest. 144. n. 29. n. 42. (ubi ampliat & li-
mitat) num. 43. & seqq.

Concordat conditio criminalis Caroli V. 69
 art. 123 vers. auch die lenigen/ so willensit/ & gesche-
 licher vnd bösshafter weise ihre Häuser.

Sextò amplius, ut leno non excusetur à su-
 prædictâ pœna, etiam si fuerit minor,

text. in l. auxilium. 37. §. ult. ff. de minorib. Farinac.
d. quest. 144. n. 31. & n. seq. Menosib. lib. 2. arbit. judic.
quest. cent. 6. cas. 334. n. 30.

Septimò in iis, qui saltem consiliis, favore, ope
 & consensu ad lenocinium cooperati sunt, & ad-
 juverunt,

Jodoc. Damband. in sua præd. crimin. cap. 91. num.
7. ibi, porro hoc ultimo supplicio. Farinac. d. quest. 144.
num. 30. Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 171. num. §.
Angel. radat. malefici. verb. theba adulterato. n. 69.
vers. & odierat Berber. in sua præd. part. 2. rubr. 2.
num. 19. vers. qualiter autem fautores. Præsid. Conrad.
rubr. de lenonibus. n. 2. vers. item illa. Petr. Gregor. in
syntag. juris. lib. 36. c. 11. n. 10.

Prædicta tamen assertio nonnullis etiam casib.
 bus restringitur, & leno pœnâ minoris punitur;
 puta, si inde nullum quantum fecerit,

text. expr. in l. mariti. 29. §. plectitur 2. ff. ad l. lul.
de adult. l. palam. 43. §. lenam. §. ff. de R. N. Jacob.
Netrig. in l. crimen. 2. C. ad l. lul. de adult. Farinac. d.
quest. 144. numer. 17. num. 37. & num. 40. Berber. in
sua præd. part. 2. rubr. 2. num. 19. vers. tertiò quod for-
nicationis. Jacob. de Bellorif. in sua præd. lib. 1. cap. 9.
verb. lenonem. n. 12. Jodoc. Damband. in sua præd. c. 19.
n. 6. sub fin. vers. deinde ut ex ipso viat.

Non obstantes, quod dicitur in l. 1. §. 1. de adul. 4. §. 1. prator. 2. §. de his qui notantur infam. verb. profecturum. vers. et idem si sint pœnales, & seq. hoc tam demum admittit, si quis, semel tantum sine quaestu lenocinium fecerit, scilicet, si illud ex consuetudine per duci solent, & ceteris eximius tunc non minus, quam si quæstum inde fecisset, pœna lenocinii puniri debet.

73 Idem in foro Saxónico ab Augusto Flectore est sancitum, ut hoc in casu non pœna fustigationis, sed carceris tantum, vel relegationis absque fustigatione tamen, imponatur, in 1. Novell. part. 4. unlit. 29. §. 1. vers. Da siees aber nicht Geides oder Gromis halben gepun. ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. sub fin.

74 Item restringitur, si quis publicas meretricis domi detinet, & eas aliis quaestus causa proficitur, Transiit. Duar. ad 10. §. ad h. l. de adul. c. 5. incip. si praeconium pœna, §. b. fin. vers. alias qui lenocinium proficitur, Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 634. n. 4. sub fin.

Propter ea, quod lenocinium tantum committit ille, qui eas puellas proficitur, cum quibus stuprum aimitur. Duar. d. c. 5. in fin. Cum meretricibus autem publicis stuprum non admitti, in præced. conclus. latius dixi.

Quamvis differant Ioan. Berker. in sua præd. part. 2. rubr. 2. de adul. stupro. & lenocinio. n. 18. sub fin. vers. committitur etiam lenocinium.

75 Vel si lenocinium tantum fuerit intentatum, sed effectus non secutus; tunc is, qui puellas & lenones ad lenocinium & ad leu prostruendum sollicitat, sed non impetrat, punitur non quidem pœna ordinariâ, sed extraordinariâ,

l. 1. §. qui pœno. 2. in princ. §. de extraordin. Matth. de assult. in consil. regu. rubr. de lenociniis. 49. num. 2. sub fin. vers. sed si ex leno. imo Feller. in sua præd. part. 2. princ. verb. item quod sui leno. num. 31. vers. sexto id sciendum. Petr. Caballus. resolut. crimin. cas. 171. num. 15. nec praetermittendum, Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 634. num. 48. & num. seq. Prosper. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. §. lenones. numer. 23. ibi, limita primo, & num. seq. Præd. Conrad. rubr. de lenociniis. num. 5. Anton. Gomez. ad l. 1. au. 80. num. 74. ubi quod eam limita.

Quamvis Jodot. Damb. ut. in sua præd. crimin. 4. 29. num. 49. vers. etiam effectus non secuto. Bertrab. in tractat. de gabell. part. 7. num. 51. vers. puniunt enim leno. Andr. Gell. lib. 1. de pace publ. cap. 12. incip. errorum est existimare num. 27. Farinac. (libicontrarium) in sua præd. crimin. part. 4. tit. 14. quæst. 124. num. 25. ibi, amplia septimo Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. cas. 300. num. 75. pœnam, quod etiam pro conatu tantum etiam pœna ordinariâ lenocinii locum habeat. Movetur tunc per text. in l. 1. §. qui pœno. 2. §. de extraordin. crimin. Tum per text. in l. 1. & si amitt. §. 1. sed & si. 2. §. ad l. l. de adul.

Qui tamen textus parum urgens, siquidem prior manifestè contrariè probat, ut ibid. ex verbis (in præf. in l. 1. de pace publ.) clare constat.

Posterior vero textus, non loquitur de conatu tantum, sed de effectu, & ceteris confecturo, quamvis non in domo ad colligium conductâ, sed alibi;

ratiis autem cur ille, qui ad tractandum de adulterio demum fuerit locutus, quod lenocinium teneatur, hæc eis, qui a adulterium pate tunc confectum, quamvis in alio loco, & ideo non actum, quod illud adulterium in domo conductâ non fuerit commissum, sed alibi, quoniam sufficit effectus inde secutus, & quod sine tali tractatu & colloquio adulterium committit, & sequi non potuerit.

Item is, qui semel tantum lenocinium exercuit, 76 it, à pœna ordinaria excusatur, quoniam ad hoc, ut quis leno dicatur, & puniatur, requiritur consuetudo saltem per duos actus, & vices,

Jacob. a Belovis. in sua præd. crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. num. 12. in princ. l. de Dambond. in sua præd. crimin. cap. 91. numer. 5. vers. & hoc ex consuetudine, & num. seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 634. numer. 49. Petr. Caballus. resolut. crimin. cas. 171. num. 12. Feller. in sua præd. crimin. part. 2. princ. verb. item quod sui leno. numer. 37. Ludov. a Peguer. decis. crimin. 15. num. 11. Vincem. de Franib. (ubi ita magnam curiam Vicarie tenuisse, & ejus decretum a sacro consilio fuisse confirmatum testatur) decis. 62. numer. 1. & num. seq. Ludov. Giffhaus in sua arbor. judic. crimin. tit. 20. c. 2. n. 4.

Quæ decisio ex sententia Glos. in l. ahetat. 2. §. 77 aut prator. 2. §. de his qui notantur infam. verb. profecturum. sub fin. vers. sed an idem si semel, uz. ad fin. vera esse potest, si sine quaestu quis lenocinium exercuit, aliâ si interveniente pecunia, & quaestu lenocinium fecit, in hominum pœna lenocinii plecti debet, etiam si semel tantum leno fuerit.

Sciendum autem est, quod præter prædictas 78 pœnas adfinit etiam aliz pœnæ, quibus lenones affici debent; puta quod sine infamiae, & testimonio repellantur, leuda amittant, omnesque contraclus, omnia pacta, omnesque fidejussores recepti & initii inter lenones & puellas, quas quaestus causa proficiunt, non valeant, & si lenones aliquod puellis dederint, amittant, & repetere non possint. De quibus omnibus & singulis vide

text. in l. lenones. 6. C. de spectac. & sent. Novell. de lenociniis. 14. §. praeconium, ubi gloss. verb. fidejussor. & verbo expellitur. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. 634. numer. 35. & seq. num. 46. & seq. num. 47. & seqq. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. nu. 13. & seqq. Iacob. de Belovis. in sua præd. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. n. 2. ante fin. Præd. Conrad. rubr. de lenociniis. n. 4. & nu. 5. Ludov. a Peguer. decis. crimin. 15. num. 10.

XLI.

De violento stupro & ejus pœna.

S U M M A R I A.

1. Raptus & stuprum violentum an sint unum idemque delictum. 2.
3. Quid inter se raptus, & violentum stuprum differunt. n. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. num. 14. 15. 16. 17.
13. An & quatenus à raptu ad stuprum violentum,

lentum, & e contra, argumentari liceat.

18. De rapto materiâ plura tractantur, remissive.
19. Stuprum violentum qualiter puniatur tam de jure communi, quam Saxonico. n. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28.

20. Pœnâ stupri violenti puniuntur etiam illi, qui ope, consilio, & favore adjuvant.

30. Pœnâ stupri violenti locum habet, etiam si ex post facto consensus, & voluntas mulieris interveniat.

31. Item simuliter fateatur, stuprum cum suo consensu fuisse factum.

32. Vel sibi matrimonium promissum.

33. Nisi quis probeat, se postea puellam violentem & consentientem carnaliter cognovisse.

34. Stupri violenti pœnâ etiam obstat in nobilibus.

35. Item in concubinis.

36. Stuprator violentus non liberatur, etiamsi cum alia puella in mariu[m] postulet.

37. Stupri violenti pœnâ locum habeat, si quis puellam blandis verbis, persuasionibus, & muneribus ad stuprum inducit.

38. Hæc pœnâ etiam pro nudo saltem conatu, & affectu imponatur. num. 40. 41. 42. 43. ubi plura.

44. Pœnâ ordinaria stupri violenti quandoq[ue] exasperari solet. n. 41.

46. Pœnâ stupri violenti locum non habet, si quis non persona, sed rei, vim inferat.

- 47.

48. Si quis non ex proposito, sed impetu quoddam aliquam stuprat.

49. Item si quis bannitam stuprat.

50. Vel protestatur, semulicrem eâ intentione velle cognoscere, ut eam in concubina habeat.

51. Pœnâ stupri violenti purgatur per sequens matrimonium. n. 52.

53. Non habet locum, si quis est minorennis.

54. Si quis publicam meretricem per vim committit, an pœnâ hæc teneatur, tam jure communi, quam Saxonico. n. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64.

65. Puella per vim stuprata, an etiam ex bono stupratoris dos debeat.

66. An mulier per violentum stuprum infamia inferatur. n. 67.

68. Quanto tempore præscribitur.

69. Stuprum violentum quomodo probatur. n. 70. 71. 72. 73. 74. 75.

PAGE V.

76. Stuprum quæ subâ per mendacium dicitur se per vim esse stupratam, & hoc probare nequit, puniatur capitaliter.

77. Mulier, quæ viros ad sui concupiscentiam vi adigit, quomodo puniatur, remissive.

Quantumvis nonnulli sint, qui stuprum violentum, & raptum promiscue usurpent, stuprumvè violentum propriè raptum d. ci, & in jure nostro eodem nomine appellari statuant.

Jodoc. Damboud. in sua prædicta. crimin. cap. 92. incip. dum hic in libidinum varias. num. 6. in princip. & cap. 95. num. 1. vers. porro hæc duo crimina. Bernartus. de public. concubinar. rubr. de stupro. num. 1. & nu. 15. sub fin. vers. sed secundum legem.

Rectius tamen faciunt alii, qui inter hæc crimina accuratè distinguunt.

Vesinh. in eam. ff. ad l. de adult. numer. 22. vers. unde & ipsi, & in §. suo autem. insti. de publ. judic. numer. 1. Prosper. Farinas. in sua prædicta. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 145. §. raptum. num. 69. & seq. & num. 73. & quæst. 147. num. 26. post princip. Alberti. de Rojâ. tractat. statutor. part. 3. quæst. 11. incip. ut ponit questionem. num. 2. Heig. quæst. 28. num. 38. part. 2. Hippol. de Marfil. singul. 65. incip. statuto sacrum. num. 2. vers. sed si per vim. Iul. clar. lib. 5. sens. §. raptum. n. 1. in med.

Differunt enim primò voce & etymologiâ, cum aliud sit raptus, & aliud stuprum violentum, fatente ipsomet

Jodoc. Damboud. in sua prædicta. crimin. d. 95. num. 1. vers. licet vulgè in nostris.

Secundò differunt definitione, siquidem raptus est, cum puella violentè à domo patris abducitur, ut corrupta in uxorem habeatur, text. in cap. lex 18. a. 2. vers. raptum admittitur. caus. 39. quæst. 1. Vesinh. in §. suo autem, insti. de public. judic. num. 2. Farinas. in sua prædicta. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 145. num. 3. & seq. stuprum verò violentum est, cum quis mulierem per vim, libidinis tantum causâ, cognoscit.

Tertiò differunt causâ efficiente, quia raptus ut plurimum fit consensu, & voluntate mulieris, sed reluctantis, & invitis ejus parentibus, & cognatis,

text. in l. un. §. pœnâ autem 2. vers. si re violentibus, siue violentibus C. de raptu virgin. l. raptori. 41. sub fin. C. de Episc. & cleric. Jul. Clar. lib. 6. sens. §. raptum. num. 3. late Farinas. d. quæst. 145. num. 105. & num. 149.

Stuprum violentum non item, sed illud semper mulieri invite, nolenti, & reclamanti inferitur.

Quartò differunt materiâ, quia raptus etiam committitur in sponsâ,

text. in d. l. un. §. quibus connumeramus etiam cum: C. de raptu virgin. ubi Bl. n. 7. Salyc. cod. n. 5. Farinas. d. quæst. 145. n. 90. Anton. Gomez. in Lauri. fo. n. 37. Quod non est in stupro violento, ut infra dicitur.

Quintò differunt formâ, quia raptum sola violentia non inducit, sed præter violentiam ad raptus crimen pro formâ essentiali requiritur etiam, ut mulier per vim rapta transducatur de loco ad locum, text. expr. in c. illa lex 2. sub fin. vers. raptum admittitur cum puella. caus. 36. quæst. 1. quod etiam

D

etiam

1
Nov.
Ric.
Aug.
par. 2.
cons.
10.
Cic.
Cito.
v. 28.
in 4.
p. 24.
col. 44.
v. 10
c. 140

etiam in stupro violento non requiritur, sed sufficit sola violenta compressio,

Albert. de Roj. tractat. statut. part. 3. quest. 21. num. 1. & num. seq. Hippol. de Marj. singul. 65. num. 2. ibi. quia raptus est. Raph. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 2. vers. hic tamen non obstantibus. & seq. Tufib. tom. 6. pract. consil. lit. R. verb. raptus conclus. 5. num. 1. & seq. & conclus. 6. num. 1. & n. seq. Alex. consil. 1. n. 12. ibi. non solus. vol. 3. l. 1. v. c. n. in §. fin. autem in §. de publ. judic. n. 2. l. l. Clar. lib. 5. sent. §. raptus. num. 1. Farinac. in sua pract. crimin. perit. 4. tit. 18. quest. 145. num. 69. & seq. Cund. Pag. sing. 1007. incip. raptus virginis est. per tot.

- 8 Quæ tamen transductio debet principaliter fieri animo abducenti mulierem de domo patris, non autem commodioris corporis gratiâ, si quis mulierem paululum animo cognoscendi de loco moverit, quoniam vix possibile est, qui puellam ceperit, & eam per vim cognoscere velit, ut eam alio modo de loco non moverit,

Raphael. Cuman. d. consil. 96. num. 3. in med. vers. hic virum est, quando abductio. Jul. Clar. lib. 5. sent. d. §. raptus. num. 1. vers. & hoc conductio. Farinac. d. quest. 145. n. 74.

- 9 Et ideo si quis puellam de unâ Camera ad aliam duxit, & super lectum projecit, non committit raptum, sed stuprum violentum,

Steph. Hierand. consil. 39. num. 1. & seq. lib. 6. quem sequitur Jul. Clar. lib. 5. sent. d. §. raptus num. 1. vers. & ideo si quis.

- 10 Veluti enim is, qui puellam inventam cum hostis in campis capir, & per aliquor passus abduxit, ut eam cognosceret, tanquam raptor non erit puniendus, sed tanquam stuprator violentus,

Raph. Cuman. d. consil. 96. n. 2. & seq. per tot. Clar. d. §. raptus. n. 1. vers. idemq. dicendum est.

- 11 Sexrò differunt sine, quia raptus vi plurimum est intentione fit, ut quis eam puellam, quam licet cum consensu parentum & cognatorum habere non potest, per vim capiat, & in uxorem habeat,

test. in c. Mallex 2. sub fin. vers. ut corrupta in uxorem habeatur. caus. 36. quest. 1. l. 1. un. §. 1. sub fin. vers. oportet enim. C. de rapt. virgin. l. v. c. n. in §. fin. autem in §. de publ. judic. num. 2. Stuprum violentum non item, sed solummodo libidinis explendæ causâ committitur.

- 12 Septimò differunt effectus, quia raptus est longè gravior delictum, quam stuprum violentum,

l. 1. c. n. in com. ff. ad l. Jul. de adul. nu. 22. post princ. & in §. fin. autem in §. de publ. judic. num. 1. sub fin. vers. est enim raptus gravior.

- 13 Unde fir, quod à rapto ad stuprum violentum, tanquam à graviore ad minus grave affirmative non rectè inferamus, ita, ut quæ obtinent in rapto, procedant etiam in stupro violento, sed è contrario, à stupro violento tanquam à minori ad raptum tanquam ad id, quod majus est, affirmativè benè argumentemur,

Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 18. quest. 147. §. stuprum num. 26. vers. ideo non inferendum. & seq.

Quemadmodum etiam à rapto ad stuprum violentum negativè concepta illatio benè valet, ut quæ non procedunt in rapto, multo minus obti-

neant in stupro violento, nec econtrâ, *et ibi ad. in l. 1. 4. & seq. per tot.*

Octavò differunt pœnis. *Raph. Cuman. d. consil. 96. num. 3. vers. patet ergo ex d. c. n. de pœnis. Petr. Herg. quest. 22. n. 33. 104. exemplum esse stupri. part. 2. Hippol. de Marj. singul. 65. incip. statuto videtur. num. 1. & seq. Albert. de Roj. tractat. statut. part. 3. quest. 21. incip. item pœna. n. 1. & seq.*

Quamvis enim stuprum violentum non minus, quam raptus capitaliter puniatur, ut infra dicitur, in rapto tamen præter pœnam capitalem etiam confiscatio bonorum aliquandò imponitur, l. un. §. 2. C. de raptu virgin. *Luc. Proffer. Farinac. (et ibid. allegat) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 145. n. 10.*

Nonò differunt in modis tollendi ejusmodi delicta; quia raptus non tollitur, etiam si raptor mulierem raptam in uxorem ducere velit, l. un. §. 1. sub fin. vers. nec si facultas. C. de raptu virgin. Secus est in stupro violento, ut infra dicitur.

Plures idem differentiæ apparent ex iis, quæ in hac conclusionè tractantur.

Ideoquæ in hac conclusionè de stupro violento dixi, xat violento, non item de rapto, agemus; l. 1. c. n. ne volum l. c. n. de raptu materia remittitur ad Proffer. Farinac. (ubi hanc materiam longe lateq. pertractat) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 18. quest. 145. num. 1. & seq. per tot. Jacob. Menich. l. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 291. num. 1. & seq. per tot. Br. Al. Saly. & DD. communiter. in l. un. C. de raptu virgin. Joann. Harpprecht. in §. item lex Julia de vi publica. §. in §. de publ. judic. nu. 23. & seq. Ludov. Gilbous. in sua arbor. judic. crimin. tom. 2. c. 2. tit. 22. n. 1. & seq. per tot. Gomez. in l. tauri. to. nu. 36. & seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. raptus per tot. Card. Tufib. tom. 6. pract. consil. lit. R. verb. conclus. 5. & conclus. seq. per tot. Ludov. à Peger de decis. 42. & decis. seq. per tot.

De pœnâ autem violenti stupri gravis est innot DD. concertatio.

Non infirmæ enim auctoritatis JCI statunt, quod ultimò supplicio, puta morte naturali, non puniatur, sed habeat locum pœnâ l. Julia de vi, quæ est deportatio, & publicatio omnium bonorum, si violentia fiat cum armis, si vero sine armis, publicatio tertie partis bonorum,

Gaudin. in tract. malefic. sub rubr. de multiu. quest. dependens. stat. in a. chart. col. 3. vers. item pone questionem de falso. Albert. de Roj. tractat. statut. part. 3. quest. 31. incip. item pone questionem. num. 1. & n. seq. per tot. & in l. un. C. de raptu virgin. col. ult. sub fin. num. 27. & in l. raptores. 41. C. de Episc. & clericis. col. 1. quest. 1. nu. 7. Gabriel. Sorain. in addit. ad Marj. l. Matthei. singul. 99. incip. refert & sequitur. num. 2. & num. 3. Anton. Teffaur. decis. 143. nu. 3. vers. sed mitius puniatur. & seq. Andr. Fachin. lib. 3. controverf. c. 101. Myf. in §. item lex Julia de adulterio. in §. de publ. judic. num. 14. Menich. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 394. incip. publicatio rum. num. 65. Raphael. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 2. vers. hic tamen non obstantibus. num. 3. & seq. per tot. Hippol. de Marj. singul. 65. incip. statuto videtur. num. 1. & seq. per tot. Petr. Herg. quest. 22. incip. an in pœnâ. num. 33. part. 2. Paul. de Cast. in l. raptores. 41. C. de Episc. & clericis. num. 4. ibi. item quæto, quid si aliquis. Farinac. in sua pract. crimin.

crimln. part. 4. tit. 16. quæst. 145. §. raptus. num. 69. num. 70. 71. & numer. seq. & quæst. 147. §. stuprum. num. 22. & seq. junct. num. 23. ibi, ideo contrariam, & num. 14. Decia. in traad. crimin. lib. 2. c. 15. num. 6. & num. 14. Siquor. consil. 209. incip. in questione. num. 3. vers. introitum est stuprum camvi.

Movetur primò per text. expr. in l. in eadem §. §. plena. 4. ff. ad l. l. de vi. publ. ubi manifestò dicitur, quod pœnâ Juliz de vi publica puniatur, qui puerum vel feminam per vim stupraverit.

Deinde per text. in l. qui casu. §. §. qui vacante. 2. ff. eod. & §. item lex Julia. §. vers. fin autem per vim. inst. de publ. judic. ubi is, qui per vim mulierem rapuit, punitur pœnâ mortis, ergò raptu non interveniente, sed tantum violentia, punitur. l. Julia de vi.

Contrarium, quod imò stuprator violentus ultimo supplicio afficiatur, & morte naturali puniatur, tradunt.

Gloss. in §. item lex Julia de adulterio, inst. de publ. judic. vers. sine vi. Br. in l. 1. §. qui puer. ff. de extraord. crim. Anchar. in c. e. X. de adul. n. 1. vers. & per hoc videtur. Bl. in l. si quis non dicam C. de Episc. & cleris. num. 17. sub fin. vers. tamen si ego habere. l. od. & Lamboud. in l. i. præd. crimin. c. 92. n. 5. post princ. & c. 95. num. 3. VVesemb. in comm. ff. ad l. l. de adul. num. 22. post princ. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. num. 41. vers. sed hic non obstat. l. l. Clar. lib. 5. sent. §. raptus. num. 1. sub fin. vers. licet non possit dici raptus. & §. stuprum. num. 3. sub fin. vers. nam si violentia. Ioann. Harpprecht. in §. item lex Julia de adul. inst. de publ. judic. n. 59. Tufsch. tom. 7. præf. conclus. li. 5. verb. stuprum Cancell. 710. n. 1. Angel. tract. malefic. verb. ibi has adulterio. n. 5. post princ. vers. item est pœna gladii. & ibid. August. Bonfrancisc. in addit. nu. 55. vers. sed adverte. & seq. Carrer. in sua præf. in 3. tract. de homicid. & assasin. §. circa igitur quartum. n. 7. Præf. Conrad. rubr. de stupratoribus. num. 9. vers. similiter pœna gladii. & num. 12. sub fin. Ludov. à Peguer. decis. crimin. 7. n. 6. Petr. Cabañin. resolut. crimi. cas. 20. num. ubi hac autem opinio. & n. 16. & casu 200. n. 36. Ludov. Gilhaus. in sua abor. judic. crimin. c. 2. tit. 22. n. 2. & n. seq. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. 229. cas. 228. incip. stupri nomen. n. 12. Alex. consil. 229. n. 4. & n. 11. vers. nec prædictu obstat. lib. 6. & consil. 165. n. 1. vers. & notatur etiam & seq. vol. 7.

Quæ assertio probatur, primò per text. in l. 1. §. qui puer. ff. de extraord. crim.

Deinde per text. in l. mariti. 20. §. ult. ff. ad l. l. de adul. junct. text. in l. qui casu. §. §. ult. ff. ad l. l. de vi publica.

Tertiò per text. in §. item lex Julia. 4. vers. sed eadem lege Julia. inst. de publ. judic. ibi is, qui sine vi alicui stuprum infert, patitur publicationem dimidiæ partis bonorum. Ergò si cum vi stuprum infert, capite puniri debet, arg. text. in §. item lex Julia de vi. 2. vers. sed si quidem. & vers. seq. inst. eod.

Quartò, quia, si contraria opinio vera esset, & violentus stuprator solummodò publicationem partis tertie bonorum pateretur, sequeretur, quod voluntarius stuprator, qui mulieri consentienti stuprum infert, gravius puniretur, quàm violentus, cum ille, qui violentem stuprat, dimidiæ partis tantum bonorum publicationem de jure civili

sustineat, d. §. item lex Julia. 4. in fin. inst. de publ. judic. Consequens falsum, & rationi contrarium esse, qui non videt?

Quintò probatur per text. expr. juris divini in Deuter. c. 22. vers. 26. & 27.

Nec movent textus in contrarium adducti.

Quia primus ex l. 3. §. præterea. 4. ff. ad l. l. de vi publ. desumptus, nullum certam pœnam continet, ideoque ex aliis, pura ex l. 5. §. ult. ff. eod. & l. 29. §. ult. ff. ad l. l. de adul. suppleri debet. Reliqui textus, puta d. l. c. §. ult. ff. ad l. l. de vi publ. & §. 9. vers. fin autem inst. de publ. judic. potius pro nostrâ assertionem faciunt, siquidem ibi expressè dicitur, qui per vim aliquam stuprum, quod ultimo supplicio afficiatur, nec movet, quod ibidem etiam de raptu interveniente dicitur: Quia inde à contrario sensu, si sola vis adhibetur, non inferendum est, quod qui ultimo supplicio non afficiatur, quoniam de jure digestorum ex l. Julia de vi publica inter stuprum violentum, & raptum nulla erat differentia, sed per omnia pari passu ambulabant, quod tamen hodiè quoad raptum ex Constitutione Justiniani in l. un. C. de raptu virgin. est mutatum, ita ut hodiè raptus gravius, quàm violentum stuprum, puniatur, & præter capitalem pœnam etiam publicatio bonorum, & aliz pœnz, de quibus in d. l. un. & ibid. D. D. inferantur.

Hanc ultimam opinionem etiam approbavit Imperator Invidis. Carol. V. in constitutionibus crimin. art. 119. Straffe der vnsucht / in princ. vers. derselbe Weibhâter / & seq. Gilhaus. in sua abor. judic. crimin. c. 2. tit. 22. num. 2. Virgil. Pingiz. quæst. 3. n. 2. vers. hodie tamen ex Novella. & seq.

Jure Saxenico habemus quidem clarum rextum in Landr. lib. 2. art. 17. in med. vers. oder Weib oder Mâder nothjogen Landr. lib. 3. art. 1. & Weichb. art. 78. vers. oder nehet ein Mann / quod ejusmodi violenti stupratores capite puniantur.

Quitextus licet per se sit satis clarus & perspi- cuus, fieri tamen non potuit, quin variis interpretum explicationes experiretur, siquidem nonnulli eum de raptu intelligebant, Gloss. lat. in Landr. d. lib. 2. art. 17. lit. M. Martb. Coler. decis. 176. n. 100. 101 & n. 102.

Alii verò eum simpliciter secundum literam accipiebant de stupratore violento, cumq; pœnâ capitis puniendum esse statuebant,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 15. Wirhel post Landr tit. von nothung vnd Jungsfrânschreden. in princ. fol. 52. col. 2. Reimb. part. 3. differ. 4. 4. VVesemb. in comm. ff. ad l. l. de adul. nu. 22. post princ. vers. & jure Saxonom.

Ideoq; Augustus Elector Saxonum suam auctoritatem interposuit, hancq; posteriorem ophionem confirmavit in suis Novell. part. 4. consil. 30. ubi in comm. Daniel. Møller. num. 1. vers. in jure verò Saxenico. & seq. Virgil. Pingiz. quæst. 3. nn. 2. in med. vers. bis aspiatur.

Et novissimè ejus Nepos Iohannes Georgius in der Eheordn. in 4. punct. col. 4. §. fo auch jemand sonder Ehelich / pag. 14.

Hoc tamen observandum est, quod de jure Saxenico olim non solum ipse stuprator violentus, sed etiam omnia animalia, quæ tempore violen-

D 2 illic

illic adfuerunt, expire pledebantur, & domus, in qua stuprum illud violentum commissum erat, destruebatur,

Landr. lib. 3. art. 1. post prime. Matth. Coler. d. decis. 176. n. 101. Gloss in Wetzb. art. 83. num. 19 post med. vers. vñd alle bestände zihire.

Sed hoc hodie est immutatum, & receptum in quotidianâ praxi, ut animalia capite non puniuntur, nec domus destruitur,

Reinh. part. 5. differ. 44. in med. vers. sed in practica non observatur. Matth. Coler. d. decis. 176. num. 102. part. 1.

29 Hæc assertio & conclusio proeredit etiam in iis, qui violentum stuprum favore, ope, & consilio adjuvarunt, vel hospitio receperunt,

1. raptores. 54. post princip. vers. & qui eis auxilium. & sub fin. vers. ceteros autem omnes. C. de Episc. & Cleric. lodo. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 95. n. 13. num. 4.

Cum quo concordat ius Saxonicum Landr. lib. 3. art. 1. sub fin. Matth. Coler. d. decis. 176. n. 101. vers. fñdem auch alle zühire / part. 1.

30 Deinde procedit, etiam si ex post facto consensus & voluntas mulieris, per vim stupratæ, interveniat, per hoc tamen crimen stupri violenti non purgatur, nec stuprator pœnâ mortis liberatur,

Matth. de Afflict. in cap. un. §. condemnatorum. tit. quæ sunt regalia. num. 2. vers. quamquam ex post facto. lab. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. Stuprum. numer. 77. vers. item adde quod tunc Ludov. Gilhauf. in sua arbor. iudic. crimin. c. 2. tit. 22. n. 3. ibi, & pœna ultimi supplicii.

31 Imò quamvis mulier ipsa dicat, & fateatur, omnia acta esse suâ voluntate & consensu, tamen stuprator violentus per hanc excusationem non exoneratur, sed capitaliter puniatur, dummodò de vi per rumorem publicum, vel alios modos conflet,

elegant. lodo. Damhoud (ubi pulchram rationem assignat) in sua pract. crimin. c. 95. n. 4. vers. nec excusaretur si diceretur, num. 5. n. 6. & num. 7.

32 Usq; adeò, ut quis à pœnâ mortis non liberetur, etiam si uerq; tam mulier, quam vir dicat, causâ matrimonii stuprum esse commissum, maximè si stuprator, & stuprata sint inæquales,

33 Andr. de Isern. in c. un. §. contrahentium incestu. tit. quæ sunt regalia. numer. 14. in med. vers. multò fortius quando uterq; Matth. de Afflict. vob. §. condemnatorum. num. 5. in med. vers. sed si à principio intervenit violentia, & seq.

34 Nisi stuprator violentus vel propriâ, vel ipsius puellæ assertionem juratâ, vel aliter probare possit, se puellam postea, eâ volente & consentiente, carnaliter cognovisse, cap. signifiasti X. de eo qui duxit, in matrimon. quom polluit per adult. vel puellam ipsius membrum virile apprehendisse, & infra suam vulvam misisse,

Nicol. Boer. decis. 165. incip. & dicendum est, nu. 9. ibi, item si quon inculpatur, & seq.

Amplius procedit etiam in Nobilibus, nam & illi propter stuprum violentum capite pleciuntur, Farinat. consil. 33. incip. in hac causa prætens. nu. 16. & n. 67. lib. 1.

Ratio est in promptu, quia nobiles propter adulterium pœna ordinaria puniunt, supra dixi,

part. 4. conclus. 27. num. 78. Viniens. de Francis. decis. 240. num. 5. vers. pro 100 dicebatur. Farinat. in sua pract. crimin. part. 3. quæst. 97. n. 137.

Urgo hoc multo magis obtinebit in stupro violento, cum stuprum violentum crimen adulterii longe excedat,

1. qui casu. 1. §. ult. in fin. ff. ad l. Jul. de vi publ. l. mariti. 29. §. ult. ff. ad l. Jul. de adult.

Pœterea procedit in concubinis, nam nec illis vim inferre licet absq; pœna capitali,

Jodo. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 95. n. 13. ibi, imò ne licet quidem, & seq.

Uterius procedit, ut nec ad intercessionem alicujus puellæ hæc pœna remitti soleat, & idem, si quis stuprum violentum commisit, pœnâ capitis nihilominus pleci debet, etiam si ab alia puella in matrimonium peratur, vel ante paucos annos in his terris ita observatum fuisse, testatur

Virgil. Pingiz. quæst. 2. incip. casus hic ut verum fateamur. n. 6. & seq.

Item, secundum Alber. de Rosat, in l. 1. §. ult. ff. 37 de extraordin. crimin. num. 1. & in l. raptores. C. de raptis. & clerici. num. 5. vers. secundo casu. Decian. in d. crimin. lib. 3. c. 15. rubr. de stupro, coitu violento. num. sub fin. Matth. de Afflict. in consil. si quis rapere. 2. mortis. quæst. 3. n. 9. teller. in pract. crimin. part. 1. part. 1. n. 16. Joann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum n. 33. ibi, item adde quod stuprum violentum, & seq. Auguß. Bon. Francisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. che bai adulterato. num. 56. vers. sed ubi non est raptus propriè. Addit. ad Alex. consil. 165. n. 1. lit. C. verb. puto. Andr. de Isern. in c. un. §. contrahentium incestu. tit. quæ sunt regalia. numer. 14. vers. item si interpellasset. Matth. Coler. consil. 9. incip. adolescens 14. annorum. num. 18. & seqq. Harpprecht. in §. item lex Julia de vi publica. 3. inst. de publ. iudic. nu. 32. & seq. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quæst. cent. 4. cas. 36. n. 51. & seq. procedit, si quis blandis verbis, persuasionibus, muneribus, & aliis allectamentis mulierem ad stuprum inducat, per text. in l. 1. §. ult. verb. persuaserit. ff. de extraordin. crimin. Propterea, quod plus sit aliquem persuadere, quam compellere & cogere, l. 1. §. persuadere. 3. ff. de servo corrupto.

Contrarium tamen rectius defendunt, Br. iul. 38. 1. §. ult. ff. de extraordin. crimin. Alex. consil. 229. num. 11. lib. 6. & consil. 265. num. 1. vers. & Bartolus respondet. lib. 7. Agid. Boss. tit. de coitu damnato. numer. 66. vers. est verum, quod arbitraret. Joann. Bajard. (ubi contrariam opinionem in practica non ferri testatur) in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. adulterium. num. 71. & numer. seq. Farinat. (ubi idem testatur) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 141. num. 1. 3. sub fin. Domin. Cardin. Tusch. tom. 7. practice. conclus. l. 1. §. verbum stuprum conclus. 710. n. 3.

Ratio est, quia si contraria opinio vera esset, sequeretur, quod omnia adulteria & stupra essent violenta, cum semper in ejusmodi delictis persuasiones, blanditiæ, & munera intervenire soleant, Joann. Bajard. ad Clar. d. §. adulterium. nu. 72. Agid. Boss. d. n. 66.

Quemadmodum etiam ita jam olim à Scabinis Lipsensibus pronunciatum fuit. Witel post Landr. nr. von Northogen vñd Jungstrawschwedens / sub

sub fin. vers. vnde dicitur legistice Redic. fol. 32r. col. 2.

39 Porro facundum opinionem Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 95. num. 15. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. cent. 4. cas. 360. numer. 54. & num. seq. procedit etiam in nuda saltem voluntate, affectu, & conatu, licet effectus subsecutus non fuerit.

40 A qua tamen opinione rectè discedunt per text. clarum & manifestum. in l. 1. §. qui puero. ult. sub fin. ff. de extraordin. crimin. Raphael. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 2. & seqq. per tot. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. §. stuprum. num. 37. Dec. in l. si fugitivus. C. de ferr. fugit. num. 46. Matth. de Afflic. (ubi ita à Dominio Afflictoribus regii consilii Neapolitani fuisse conclusum testatur) decis. 276. incip. serpensum Rex. num. 2. & seq. per tot. Ludov. de Fegvira. (ubi rationes pro & contra asserit, & ita in regio consilio Cathaloniam 10. Augusti. Anno 1533. iudicatum fuisse refert) decis. 7. incip. Titum in via. numer. 5. & seqq. num. 17. vers. tamen non obstante & seqq. per tot. Prosper. Farinac. in sua practice. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 145. numer. 69. vers. sed cum adhuc ipse resisteret. VVesibec. in §. fin autem inquit. de public. judic. num. 4. post princip.

41 Quæ opinio hodie etiam ab Imperatore Carolo V. in ejus constitutionibus criminalibus est confirmata & constitutum, ut pro stupro violento attentato tantum, non pena ordinaria, sed extraordinaria, pro arbitrio iudicis imponatur, W. H. D. art. 119 vers. so sich aber etter solches obgemeldten. Ludov. Gilhaus. in sua arbor. judic. crimin. cap. 1. tit. 22. numer. ult. vers. tertio proferentibus, usq. ad fin.

42 Quemadmodum etiam in foro Saxónico receptum est, ut hoc in casu saltem pena arbitraria insignatur.

Glossator. ad text. germ. Landt. lib. 3. art. 1. lit. G. vers. intelligitur hoc delicto consummato. Matth. Coler. decis. 176. (ubi penam suspensionis anno 1650. Anno 1651. & pluries dillatam fuisse testatur) num. 104. numer. 105. ibi, tamen de jure Saxonicæ, numer. 106. & seqq. part. 1.

Veluti ira Scabini Lipenses ad consulationem Heinrich Rordes der Universitet zu Eßling Vice Probst Mensis Augusto Anno 1567. pronunciarunt. Hat ein lediger Geselle mit namen George Schuiler / auff den Abend in der Temmerung / als er sehr betrübde gewesen / eines andern Mannes Ehe weib / welche nach Eßlingen gehen wollen / auffm Weibe in ewern anbesohlen Impudigerthen gewaltsam niedergesesset / vmb sie nöthigen wollen mit ihr zujuche zu reiben / sie aber sich seiner gewehret / vnd mit gewalt von ihm losgerissen / daß er seinen willen mit ihr nicht hat vollbringen können / So wird er derschulden müßigreich mit jetzlichen Gefangnis auff 14. Tage / oder vmb eine jünliche Gelbnuß seinem vermögen nach büßlich gestrafft / W. H. D.

43 Quæ tamen pena extraordinaria exasperari solet, si præter constum etiam aliqua violentia realis, & actu permanens fuerit adhibita, veluti Anno 1550. cuidam, qui in via publica per vim attentavit puellæ pudicitiam, & eam, cum repugnante compellere non posset, gladio vulnervit, non solum penam suspensionis, sed etiam amputationem manus VVittenbergenses dictas.

se, rescript. Matth. Coler. d. decis. 120. n. 109. ibi, eandem penam, part. 1.

Imo & hoc in casu propter vulnerationem penam ordinariam imponi posse, etiam si stuprator violentus sit minoræ ætatis, nisi eam iudex ex commiseratione ætatis in mitiorem convertere velit, tradit latè

Matth. Coler. consil. 9. incip. adulescenti 14. annorum. numer. 15. sub fin. vers. hu tamen non obstantibus (ubi 23. contraria solvit) numer. 106. & seqq. per tot. vel. 1.

Veluti etiam ex similibus circumstantiis penam ordinariam gladii in hoc delicto augeti solet, si præter vim privatam etiam publica adhibeatur, prout Scabini Lipenses contra quendam, qui marito in via publica uxorem à laedere vi armatâ sumptis, & compressis, ultra penam capitis etiam pronunciarunt, ut postea detruncatus toræ affigatur. Weibel polz Landt. zu von Moquecht vnd Jungsraw. Schwetchn / polz princ. vers. so möcheit ihr in darumb / & seq.

Quod statuemum dico, etiam si absque ejusmodi vi publica solutus conjugatum, vel conjugatus solutus per vim comprimit, cum enim, ut supra conclus. 27. part. 4. dixi, hoc in casu propter spontaneum adulterium pena gladii locum vendicet, meritò propter violentiam adhibitam pena exasperari debet, per text. in l. qui certum. c. 5. ult. in fin. ff. de l. de vi publ. l. mariti. 29. §. ult. ff. ad l. lul. de adul. quod pro explicatione constitutionis nostræ l. de foralis bene nota. Nec obstat d. consil. 90. part. 4. post princ. verb. Eheliche. ubi rām de soluti, quam conjugata muliere dicitur, & tamen ibi disponitur, quod penæ gladii tantum locum habeat. Quia in hoc casu per penam gladii alia durius pena non excluditur, præsertim cum ibi non principaliter tractetur, quomodo is, qui alterius uxorem honeste viventem, sed qui meretricem comprimit, puniatur.

Hæc tamen conclusio quasdam restrictiones admittit; Puta, si quis non personæ, sed rei vim inferat, quoniam violentia dicitur crimen personale,

Et, in l. licitatio. §. quod illicita. ff. de public. Paul. de Cassi. consil. 27. incip. vix inquisitione. num. 1. vers. hic illi, quod crimen. libr. 1.

Unde sequitur, si quis per vim effringeret ostium domus, vel thalami, ut violentee ingrederetur, sed non violenter mulierem cognosceret, quod tunc si stuprum violentum commisisse non dicatur, nec supradictâ pena plectatur.

elegant. Paul. de Cassi. d. consil. 27. num. 1. sub fin. vers. ut cum quis violentum frangit. num. 2. num. 3. & seq. per tot. lib. 1. quem sequitur. Dicam. in tract. crimin. lib. 3. cap. 15. num. 3. tom. 2. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. num. 36. vers. ex quo sequitur Ludov. Gilhaus. in sua arbor. judic. crim. cap. tit. 22. num. 4. ibi, quando autem stuprum, Petr. Caball. resolat. crimin. cap. 95. num. 16. & num. seq.

Licet contrarium statuat Andr. de Isern. in cap. un. §. contrahentium iniquitas nuptias. tit. qua sunt regalia. num. 14. post princip. vers. nam si violentus virginem. & seq.

Vel si quis non ex proposito, sed quodam impetu aliquam, quam foris in via transseundo invenit, per vim cognoscit, modò non animo stuprandi puellam eo venerat,

per l. 11. §. 2. ff. de pœn. Raapeli. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 4. vers. & propterea hic. & vers. seq.

Quæ tamen restrictio mihi non placet, cum lex solam violentiam attendat,

l. 29. §. ult. ff. ad l. iul. de adul. l. 20. C. eod. l. 3. §. 4. l. 5. §. ult. ff. ad l. iul. de vi publ. & propositum satis ex affectu colligatur. Propositum enim & violentia non ex antecedenti, sed ex delicto, & ejus qualitate cognoscitur.

- 49 Vel si quis mulierem bannitam per vim cognoscit, & stuprat,

latè Nelliù à S. Gemin. in tract. de bannitis. part. 2. tempor. secund. quast. 46. n. 46. post prim. & in med. vers. si autem per vim cognita est. & vers. seq.

- 50 Vel si quis protestetur, quod cum muliere, quâ per vim cognoscit, velit committere stuprum, eâ intentione, ut eam habeat in concubinam, tunc is ab omni pœnâ excusatur, Matth. de Afflict. in c. un. §. condemnatorum. tit. quæ sunt regalia. n. 5. vers. datur autem cautela illi. Ioann. Bojard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 1. c. sent. §. stuprum. nu. 15. Gabr. de Sarain. in addit. ad Matth. Martbes. singul. 99. nu. 1. vers. & protestetur eam habere.

- 51 Vel si quis eam, quam per vim stupravit, postea in uxorem ducere velit, tunc etiam à pœnâ stupri violenti excusatur,

Paul. de Castro. in l. raptor. C. de Episc. & clericis. n. 4. vers. ego autem alias consului. August. Ronfrancise. (ubi se in facto habuisse, & obtrivisse testatur) in addit. ad Angel. de maleficis. verb. cœbat adulterato. num. 57. ibi. iam autem per sequens.

Ratio est, quia hodie, præsertim de jure canonico, in raptu proprii subsequens matrimonium pœna capitis non habet locum,

Salye. in l. 1. C. de rapt. virgin. num. 12. vers. de jure canonico secuti. latè Farinac. quast. 145. n. 29. & seq.

Ergo multò magis hoc obtinebit in stupro violento, ut propter matrimonium pœna ordinaria non imponatur, per eaq. supra n. 17. dixi.

Quantvis id rectò contrarium velit Anton. Gomez. in l. tauri. §. 0. num. 43. vers. sed bon non obstantibus, & seq.

- 52 Et quidem hoc in casu violentus stuprator matrimonium, quod puellæ stupratæ promissit, realiter confirmare tenetur, nec pœnitere, vel à promissione rescire potest,

elegant. Specul. lib. 2. part. 3. tit. de confessionibus. §. sequitur videre. 2. numer. 6. ibi, sed pœn. accusor de stupro. & seq. quem sequitur Matth. de Afflict. in c. un. §. condemnatorum. tit. quæ sunt regalia. nu. 5. sub fin. vers. dicit tamen.

Aliàs si hæc promissio matrimonii simulata, & tantum liberationis causâ à pœna subsecuta fuerit, & stuprator violentus cum aliâ puella matrimonium contraxerit, is nihilominus pœnâ ordinariâ puniri potest, ut supra n. 17. dixi.

- 53 Deniq. si stuprator violentus fuerit minor, tunc à pœna ordinaria etiam excusatur, & saltem extraordinariâ puniatur,

Farinac. consil. 33. n. 15. & n. 62. lib. 1. Oddi. Sfort.

de integ. restit. part. 2. quast. 81. n. 1. & seq. in l. 1. & seq. Alber. in l. aulicium. §. 5. in adulterio de pœn. n. 1. Jacob. Menoch. lib. 2. de lib. nudi. quast. 100. 4. cas. 329. in cap. regula juris cit. num. 15. post prim. vers. sic sane. Comens. consil. 96. in fin. Martb. de consil. §. numer. 26. vers. ita in propositis, & in l. un. Raphael. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 4. vers. præcipue cum & ipse Joseph. Lulior. loc. 27. num. 43.

Sed quid, an etiam is, qui publico scortò & meretrici vim inferit, & eam violentater cognoscit supra dictâ pœnâ plectatur?

Jure cõmuni sequentes casus sunt observandi. Primus, si mulier adhuc à meretricio tantum agit, tunc nemo criminaliter puniatur, si eam per vim cognoscit,

per text. in l. verum. 39. §. an tamen. ff. de furt. quæ adulterium. 29. sub fin. C. ad l. iul. de adul. in l. ult. ff. de r. d. num. 3. vers. seu si mulier non fecerit, & in l. raptor. C. de Episc. & cler. nu. 1. vers. an tamen fallit. & vers. seq. Iodoc. Damboud. in sua præf. crimin. c. 95. num. 10. ibi, nam meretricibus. Anton. Gomez. in l. tauri. §. 0. num. 45. vers. sed tamen ubi in publica meretrice. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. raptum. n. 1. Gilhauf. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 23. num. 5. Jacob. Menoch. (ubi de pœnâ extraordinaria testatur) lib. 2. de bit. judic. quast. 101. cas. 291. n. 2. ibi, sed quælibet est. n. 3. & n. seq. Didac. Covarr. (ubi etiam pœnam extra ordinariam imponendam esse statuit) lib. 3. var. resolut. c. 14. incip. regula juris est. n. 2. sub fin. vers. sic quomodo violentia. Ioann. Harpprecht. (ubi idem dicit) in l. item lex Julia de vi publica. §. inquit. de publ. judic. num. 38. & num. seq. Nicol. Boer. (ubi hoc in casu stuprum violentum omnino impuniibile esse dicit) decis. 317. in cap. & primo tangam. num. 8. Salye. in l. un. C. de raptu virgin. num. 3. vers. & solvo quod ille in meretricem Matth. Martbes. (ubi etiam de pœnâ extraordinaria dicit) singul. 101. incip. nota num. numer. 1. & per huc. Farinac. (ubi multum modum ampliat & limitat) in sua præf. crimin. part. 4. tit. 6. quast. 145. num. 110. & seq. & consil. 33. n. 10. n. 12. & seq. n. 30. & seq. lib. 1. Gramm. decis. 107. incip. in causa. n. 5.

Utsque adeò, ut etiam is, qui juvenulam lascivientem, compulsam, & habuit meretrici ornata in prostibulis invenit, & per vim stuprat, à pœnâ stupri violenti excusatur, quoniam iustò errore ad hoc stuprum fuit inductus, dum putavit, illam esse meretricem,

Iodoc. Damboud. in sua præf. crimin. d. c. 95. num. 11. ibi, atque ob hanc quæ, meretriciam suspitionem. & seq. Gilhauf. d. cap. 2. tit. 23. num. ult. vers. duodecimò limita. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Martbes. singul. 101. num. 6.

Secundus casus, si meretrix è spurcissima vita illa ad honestatem rediit, meretricium scelus reliquit, & se ad matrimonium applicuit, vel aliter honestè vivere incepit, tunc nullò modò illi vim inferre licet, sed semper supradictâ pœnâ locum habet,

Iodoc. Damboud. d. c. 95. num. 12. ibi, verum enim verò. Anton. Gomez. in l. tauri. §. 0. numer. 45. sub fin. vers. quod tamen limita & seq. Gilhauf. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 23. num. §. 81. in d. l. raptor. C. de Episc. & cler. n. 1. vers. secundo verò casu puniatur. & in l. un. C. de raptu virgin. n. 21. vers. alii dicunt quod aut illa. & vers.

verf. feq. *Farinae*, ubi etiam multa amplius & limitat) 4. quest. 14. n. 1. 2. & feq.

- 53 Nisi meretrix maritata adhuc pergit turpiter vivere, & meretricari, atque hoc pallium notum ei, tunc quicquid excusatur,

Deiur. in sua praet. crimin. tom. 2. lib. 8. c. 7. nu. 14. *Gilbauf d. c. 2. nu. 23. n. 3. vers.* secundum est casus.

- 57 Vel nisi violentus stuprator ignoret, meretricem maritatum defuisse inhoneste vivere, & se alius prostitueret tunc etiam excusandus erit, quia cum prior vira fuit inhonesta non praesumitur mitata, nisi probetur, cum mutatio accidentis non praesumatur,

Gilbauf d. c. 2. tit. 23. nu. 2. post med. vers. quia conclusio vera est. *Bl. in d. l. un. C. de rapto virgin. nu. 21. in fin. vers.* aut non apparebat. *Gabr. Serain. in addit. ad Matib. Matibefl. sing. 1. c. 1. n. 2. vers.* aut dubitatur.

- 60 Vel nisi meretrix non defuerit inhoneste vivere, licet defuerit meretricari, puta si esset facta concubina alicuius sacerdotis,

Gabr. Serain. in addit. ad Matib. Matibefl. singul. 1. c. 1. n. 1. sub fin. vers. plus subdit. & n. feq.

- 61 Tenuis casus, si quis non publicam meretricem, sed eam, quae iam ab alio fuit cognita, vel secretè se alius prostituat, per vim et cognoscit, tunc etiam est communis DD. conclusio, quod poena ordinaria stupri violenti locum non habeat, sed tantum extraordinaria,

*Hupel. de Marfil. in sua praet. crimin. §. diligenter. n. 106. & n. feq. Gramm. de res. 1. incip. in causa. n. 1. Gabr. Serain. in addit. ad Matib. Matibefl. singul. 99. n. 7. & n. feq. Gilbauf. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 23. nu. 7. sub fin. *Nil. Boer. decy. 317. num. 2. vers.* etiam si ab uno tantum *Gail. lib. 2. obfer. 48. nu. 34. Farinae. consil. 33. num. 10. & feq. n. 32. & feq. lib. 1. & in sua praet. crimin. (ubi ampliat & limitat) part. 4. tit. 16. quest. 145. num. 57. & feq.**

- 62 Jure Saxonico verò aliud dicendum est; siquidem eo jure manifestis verbis est sanctum, ut is, qui meretricem per vim cognoscit, capitis poena plectatur,

Landr. lib. 3. art. 46. ubi dicitur an freyen Weibern/ vnd an eines Mannes Wißschafft mag ein Mann noiß rhum/ vnd semen Leib verwehren.

- 63 Et quamvis Christoph Zobel, in gl. lat. ad text. germ. *Landr. lib. 3. artic. 46. c. sub fin. vers.* item non habet locum, & feq.

contra haec manifesta verba doceat, poenam stupri violenti non habere locum in publicâ meretrice;

Eius tamen opinio in praxi non servabatur, sed contrarium pronuntiabatur,

Consil. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 1. 6. sub fin.

- 64 Quam posteriorem etiam opinionem approbavit Augustus Elector Saxoniae, constituens, ut & ei, qui publicam meretricem per vim comprimit, poena gladii dictari debeat,

in suo Novell. part. 4. consil. 39. §. Wie denn auch die Sächsen Nichts abin comm. Daniel Meßler. nu. 2. & n. feq. Virgil. Pingiz. quest. 3. n. 2. sub fin. vers. ut etiam stupratoribus publicam meretricem, & n. 3.

Et novissimè sequitur Joannes Georgius Dox & Elector Saxoniae celsissimus in der Ercheord. in 4. punct. col. 4. §. Do auch jemand. vers. oder auch ein gemein Weib. pag. 14.

Sciendum autem est, quod, secundum opinio nem.

Paris de Puteo. tractat. Syndit. verb. compositio. 1. vers. quia plures. nu. 3. sol. mibi. 3. 4. 4. quem sequitur Gabr. Serain. in addit. ad Matib. Matibefl. sing. 99. nu. 4. ibi, ubi autem poenam corporalem. & feq.

de bonis violenti stupratoris, licet ei capite plectatur, tantum stuprae mulieri solvi debeat, quantum ad eam honestè dorandam requiritur; quod ego non examino, sed in medio relinquo, cum hoc nullibi ex universo jure probari possit, nec fundetur. in c. 1. & 2. x. de adult. ut Paris de Puteo d. loco opinatur, cum in his textibus dicatur tantum de simplici stupro, non de violento.

Illud tamen oblivioni tradendum non est, quod mulier per vim stuprata nullam infamiam maculam incurrat, sed involatae existimationis permaneat,

text. expr. in l. ad diffamam. 20. vers. quin etiam involata existimationis esse. C. ad l. 7. de adult. l. si uxor. 19. §. quia plane. 7. sub fin. vers. ceterum quia vim patitur. l. vim passam. 39. ff. ad l. 1. §. removeret. 6. vers. si qui tamen vi ff. de postul. Bl. in l. si qua illustrat. c. ad SC. Offic. n. 1. sub fin. vers. nam quia vim passa est. Salp. in d. l. ad diffamam. 20. n. 1. ibi, nota quod.

Uti quæ ad id, ut illa mulier, quæ ante stuprum violentum virgo fuit, non prohibeatur serrat, vel coronam virginittis in capite portare, nec caput vitæ quadam, ad instar reliquarum violatarum & nuptiarum, tegere cogatur,

Francisc. Pseul. consil. 147. incip. quia vim passa est. per tot. cent. 2. ubi in fine haec verba subiicit. Dilectem allen nach halte ides dasist / das die Wago / so von den beyden Wuben mit gemalt ins Keri getret / gmetzoget / vnd beraubet ist / nicht weniger denn ob solches nit geschöhen / in Jungfräwlichem schmuck vnd mit dem Kranke offentlich geken vnd nicht als eine geschwiche Dirne oder Hure mit dem Schleier gedeckt werden möge. D. X. W.

Quemadmodum & illud prætereundum non est, licet crimen stupri violenti quinquennio non praescribatur;

text. expr. in l. mariti. 29. §. ult. in fin. ff. ad l. 7. de adult. l. qui ratu §. 5. ult. in fin. ad l. 1. de vi publ.

Quod tamen illud vicennio ad instar reliquorum criminum recte tollatur,

l. querela. 20. C. de fals. Salp. in l. ad diffamam. 20. C. ad l. 1. de adult. n. un. sub fin. vers. & si licet possit.

Nunc etiam esset tractandum de probatione violentiae, paucis tamen ut rem expediamus, dicimus, quod violentia probetur, si mulier magno clamore imploravit alicuius opem.

l. odet. Dambond. in sua praet. crimin. c. 95. num. 5. ibi, vim autem in rapto. Ioann. Bajard. in addit. ad l. 1. Clar. lib. 9. sent. §. stuprum. num. 40. vers. & vñ videtur fieri. Meßler. de probat. consil. 1409. n. 26. & feq. vol. 3.

Si verò vis procul ab hominibus in sylvis, foris, & magnis agris, ubi vox oppressa non faciliè à quopiam audiri possit, illata sit, tunc mulieris assertioni de villara conquerente non statur, etiamsi ea sit honestæ vitæ & famæ,

Gravett. consil. 41. nu. 2. Grat. consil. 52. nu. 28. vol. 2. Gram. consil. 45. nu. 2. & feq. Horat. Lut. in consil. 161. n. 9. & feq. tom. 1. quos referit & sequitur Barbol. Bertaz. consil. 3. incip. non possum non valde. n. 1. sub fin. vers.

hoc pr. suppositio. nu. 2. n. 3. vers. & individuus. & nu. seq. vol. 1. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. stuprum. n. 40.

71. In tantum, ut hæc assertio mulieris ne quidem indicium faciat ad torturam, veluti na Scabini Lipsenses ad consultationem Prætoris V. Veissenfeldensis Anno 1547. pronunciaſſe inveniō.

72. Nisi mulieris assertio hoc in casu fuerit jurata, & juramentum firmata

Jodoc. Damboud. in sua præf. crimin. c. 95. n. 9. vers. porro si res contingat. junct. vers. & quemadmodum statuit iuramento. & seq.

73. Quamvis jam antea contrarium pronunciarunt Scabini Lipsenses Nithel post Landr. ur. von Oet. juchend. Junagratu schrecken. post pr. vers. Wenn aber B. selcher Abeltbar usche möchte. & vers. seq. fol. 53. col. 2.

74. Indubitata autem est præsumptio, si mulier reddatur prægnans, quod tunc violentia non præsumatur adhibita, cum requiratur ad conceptionem emissio spermatis utriusque, quæ fieri non solet, nisi voluntas & appetitus mulieris accedat

Nicol. Boer. decif. 241. incip. & pro ista questione. n. 3. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. stuprum. num. 11.

A quo tamen recedit. Addit. ad Salyc. in l. sedissimam. 20. C. ad l. Jul. de adult. nu. 7. ver. per vim. vers. item addit. Bl. in l. si qua illustru. 5. C. ad SC. Orfisan. u. 1. sub fin. vers. quid ergo.

75. Porro, an stuprum violentum sit probatum, si testes dicant, Titium cognovisse Bertam per vim, vel violententer, tradit

Br. in l. 2. num. 7. ff. de duob. rei. Hippol. de Marfil in rubr. ff. de fideiuss. nu. 47. Claud. Seijel. in l. ut vim. 3. ff. de I. & l. nu. 85. Barthol. Romul. cod. n. 174. Matib. Matibef. singul. 102. incip. nota quod. Daniel Mosler. in comm. ad com. v. Axon. par. 4. constit. 30. nu. 3. Farinas. confil. 33. n. 62. lib. 1.

Plures probationum modos, vide apud Farinas. in confil. 33. incip. in hac causa præstipratum. nu. 24. & seqq. vol. 1. & in sua præf. crimin. par. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 130. & seqq.

76. Illud etiam omittendum non est, quod mulier, quæ se ab aliquo per vim stupratam conqueritur, ea intentione, ut illum in virum accipiat, hoc autem probare non potest, pœnâ capitali puniatur,

Br. in l. accusatorem. §. ad crimen. in verò. sed pone. ff. de publ. judic. quem sequitur Paris. de Puteo in tract. Syndic. ver. tortura. vers. quidam. n. 4. post med. vers. ubi est textus contra mulieres injuste querelantes. pag. muhi. 1069.

77. Coronidis loco esset etiam agendum, quomodo mulieres, quæ viros ad sui concupiscentiam vi adigunt, puniri debeant, sed brevitatis causâ remitto benevolam lectorem ad interpretes juris; videatur

Jodoc. Damboud. in sua præf. crimin. c. 95. n. 17. & seq. & n. 21. Nicol. Boer. decif. 317. nu. 11. Joann. Harprecht. in §. item lex Julia de publica. 8. insit. de publ. judic. num. 34. & seq. Ad no. b. lib. 2. artur. judic. quæst. cent. 3. cas. 291. n. 23. in med. & nu. 29. Anton. Gomez. in l. lauri. 80. n. 37. Andr. de Ifern. in c. un. §. contrahentium incestus nuptiar. qua sunt regalia. n. 14. post pr.

De pœnâ ejus, qui puellam, minorem duodecim annis, per vim, vel sine vi stupravit.

SUMMARIA.

1. Castus formatur.

2. Si quis puellam immaturam, & viri nondum potentem sine vi stuprat, quomodo punitur, tam de jure communi, quam Saxonicæ, nu. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 15.

14. Si quis puellam impuberem sine vi saltem stuprare conatur, & nititur, quomodo punitur.

16. Si quis cum puella trinum, quatuor, quinque vel sex annorum duntaxat coire velis sine vi, quomodo punitur.

17. Si quis puellam impuberem, sue curæ commissam, stuprat, quid juris. 18.

19. Si quis puellam nondum viripotentem rapiat, & abducatur, qualis pœna afficitur.

20. Si quis cum vi puellam impuberem stuprat, quomodo punitur tam jure communi, quam Saxonicæ. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34.

35. Ad hoc, ut stuprator violentus puella nondum viripotentis pœnâ gladii puniatur, an plena & perfecta consummatio requiratur. n. 38.

36. Ad cognoscendum an hoc stuprum sit perfectum, adhibetur judicium obstrictivum.

37. Obstrictores hoc in casu debent jurato deponere, & quidem de credulitate tantum.

39. Si quis puella pudenda fregit, licet opus non consummavit, quomodo punitur. 40.

41. Si quis pudenda puella non fregit, sed semen tantum in eius cruribus emisit, quomodo punitur. 42.

43. Si quis puellam impuberem promissionibus, allectamentis, & blandis verbis ad stuprum induxit, quomodo punitur.

44. Stuprator quomodo punitur, si puella impubes sit viripotens.

45. Quomodo punitur, si puella sit serva, ancilla, vel aliâ vilis conditionis.

46. Sponsus & maritus quomodo punitur, si sponsam vel uxorem impuberem cognoscit.

47. In dubio præsumitur puella immatura vi adhibita stuprata.

49. Nisi sit doli capax.

Si quis puellam immaturam impuberem, & minorem duodecim annis stuprat, magna solet esse controversia, quomodo ille puniatur.

Ut hæc controversia plene enodetur, du pi

elandum erit, an quis sine vi, an verò per vim & violenter eiusmodi puellam stuprat;

Priori casu si quis sine vi puellam impuberem stuprat, vixit excusat de pœna stupratoris D.D. opinioniones.

Siquidem Iacob de Belleſſa in sua pract. crimin. lib. 1. c. 9. verb. de demonibus incip. ista aſuſio. n. 35. ubi, vixit nono quod si quis, & siq. differetis verbis tradit, quod eiusmodi stuprator, nec pœna capitali, nec pœna ſupri puriatur, ſed ſaltem de l. Aquilia propter fracturam, vel rapturam membri muliebris teneatur; tùm per text. exp. in l. si ſuprum. 25. ſub fin. ſi de injur. ubi J. Cuius Ulp. verbum maniſeſtis dicit, quod ſecundùm nonnullos actio l. Aquiliæ competat, ſi quis virginem immaturam ſupravie.

Tùm, per text. in l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ſi de pœn.

Tùm, per text. in l. si ſervum ſervum. 27. §. si olivam. 25. ſi. ad l. Aquil.

ubi de oliva vel ſegete immatura d. dicitur, quod is, qui eam decerpit, vel deſecut, l. Aquila teneatur, ſecus ſi matura; Ergo idem dicendum erit, ſi quis puellam impuberem violaverit, & flores virginitatis immaturos decerpſerit.

Hæc opinio vera non eſt, paſſo poſt dicitur. Nec novet textus in d. l. si ſuprum. 25. ſi de injur. quia ille accipiendus eſt de virgine ſervæ,

Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quaſt. lib. 2. arbit. judic. quaſt. cent. 3. caſ. 29. n. 12. ibi, quartum eſt caſus, & ſeq.

id quod etiam totus contextus, d. l. 25. ſatis evincit, rationem autem diverſitatis adducit

Menoch. d. caſ. 29. n. 12. in med.

Textus vero in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ſi de pœn.

perperam allegatur, maniſeſto enim ex eo contrarium colligitur, ut inſi d. dicitur. Parum etiam ad rem facit textus in d. l. si ſervum ſervum. 27. §. si olivam. 25.

Quia ab immatura oliva, vel ſegete ad puellam immaturam, & ita ad hominem rationalem inferre non licet,

§. 36. §. 37. ſub fin. ſi de R. D. & A. R. D. l. 68. ſi de uſuſ. l. impendendum. 25. §. 1. ſi de uſuſ.

aliis ſequeretur, ſi quis virginem maturam, & viriſcentem ſupraret, quod is hoc impunè ſerret, quoadmodum de eo, qui maturam olivam vel ſegetem decerpit, vel deſecat, ut in d. l. 27. §. 25. ſi ad l. Aquil. diſponitur.

Alii ſimpliciter dicunt, ut Bl. in l. si quis nen di cam rapere. §. C. de Epſc. & cler. (ubi dicit ſi haberet eiusmodi ſupratorum, quod illum velles facere decapitari) nu. 17. in princ. & ſub fin. verſ. tamen ſi ego haberem. Ioann. Faber. (ubi de pœna ſuſcipiendi teſtatur) in ſitem lex Italia, conſtit. de publ. judic. num. 7. poſt princ. Curt. in l. tranſigere. 12. C. de tranſact. n. 40. Decian. traſt. crimin. lib. 2. c. 7. n. 35. Matib. de Aſſiſt. in conſuetud. regni. rubr. 19. nu. 14. & in c. 6. n. §. condemnatorum. ſi. quæ ſunt reſol. a. num. 8. in princ. junct. verſ. ſed poſtea ſubdit Regid. Boſt. traſt. can. crim. tit. de coitu damnati. n. 67. Anton. Gomez. tem. 3. var. reſol. l. 1. n. 60. ſub fin. loſoph. Ludov. deſſ. Etenſ. 17. incip. Ioannes Baptiſta. nu. 10. & nu. ſeq. Petr. Cabaſ. reſolut. crimin. caſ. 20. n. 23. & ſeq. quod pro eiusmodi ſupro pœna mortis naturalis imponatur.

Moverunt, quia, ſicut pro ſolo rapto ſine cognitione, eſt pœna cap. 15. l. raptoris. C. de Epſc. & cler. l. 1. n. C. de rapt. virgin. ita à fortiori idem dicendum erit in caſu noſtro, in quo utrunque concurrat, Bl. in d. l. si quis non de cam. c. n. 17. in fin. verſ. quia pro ſolo rapto.

Deinde, per text. in l. 1. §. ult. ſub fin. ſi de extraordin. irimi. Bl. d. l. n. 17. in fin. verſ. & directo per ſervum.

Nec hæc opinio placet: Quia prima ratio ſolummodò obtinet in eo caſu, ubi raptus & viſ intervenit, de quo in ſequenti caſu agemus. Idem etiam obtinet in altera ratione, quia & in d. l. 1. §. ult. ſi de extraordin. irimi. dicitur, ſi perſuſiones, blandimenta, & ita quædam violentia adhibeat.

Deinde, ibi traſatur de virgine matura, & viriſcente, ſecus eſt in caſu noſtro.

Non pauci etiam ſunt, qui tradunt, quod pro eiusmodi ſupro humilioris in metallum damnetur, honeſtiores verò in inſulam relegentur, vel in exilium mutantur,

per text. exp. in l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ſi de pœn. l. 68. Damhoud. in ſua pract. crimin. (ubi hoc notandum dicit, quia per text. in l. an. C. de rapt. virgin. non eſt correctum) in ſua pract. crimin. c. 62. incip. dum bis in libidinum. nu. 5. Angl. traſt. maleſic. (ubi idem dicit) verb. the h adulterat. nu. 73. verſ. ſi autem nondum ſit viriſcentis. V. Feſenb. in §. item lex Italia de adult. & verſ. ſed eadem inſtit. de publ. iudic. nu. 2. verſ. ſuprum tamen nondum viriſcentis. Gabr. Seran. in addit. ad Matib. Matib. ſingul. 99. n. 5. ibi, quid autem ſi virginem immaturam. Thomas Gramm. (ubi Merſ. initio Anno 1541. ſua in conſilio Neapolitano fuiſſe de iſta reſtaſt) deſſ. 22. incip. de præſentis meſe. nu. 1. verſ. ego tamen dixi non eſſe recedendum. nu. 2. & ſeq. per tot. Greg. Papa (ubi 25. Ianuar. Anno 1461. in conſilio Delphiniſis ſua fuiſſe conſultum reſert) deſſ. 155. incip. vidi dicitur. nu. 1. & ſeq. per tot. Iul. Clar. lib. 5. ſent. §. ſuprum. num. 9. v. ſi. tu dicit quod tale delictum. Signorol. conſil. 207. nu. 3. verſ. verum quia Paul. Chivland. de pœn. emendat. coitu. quaſt. 7. n. 6. Bermond. Choveron. de publ. conſub. rubr. de ſupro. n. 39. verſ. ad vitatur ulterius. & nu. 40. Pract. Conr. ad. tit. de ſupratoribus n. 11. Petr. Gregor. in Synaga. juru. lib. 36. c. 9. verſ. 453. nondum viriſcentem. Franciſc. de Caldas. in comm. ad l. ſecuratore. §. C. de integ. reſtit. verb. & ad adverſarij ſolo. nu. 56. & ſeqq. Regid. Boſt. in ſua pract. crimin. tit. de coitu damnati. & panib. num. 67. verſ. ſi ſi nulla vi.

Aliiter ſentit Iul. Clar. lib. 5. ſent. §. ſuprum. n. 9. ſub fin. verſ. ego tamen ſemper fui in vo. quem ſequitur Praſer. Farinac. in ſua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quaſt. 147. nu. 38. & n. 47. Matib. Coler. deſſ. 176. n. 110. verſ. mihi placet diſtinctio, junct. n. 112. part. 2. qui diſtingvit inter conatum, & inter eſſe. Elum., ſeu ſuprum conſummatum, ita, ut priori caſu damnatio ad treremes uſq; ad decennium, vel aliud tempus; poſteriori verò caſu pœna ultimi ſupplicij locum habeat.

Hanc diſtinctionem enervat clarus textus in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. in verb. corruptum. ſi de pœn.

ubi etiam pro eiusmodi ſupro Conſummatum & perfectò, vel damnatio in metallum, vel relegatio in inſulam, vel exilium tantùm imponitur.

Nonnulli dicunt, quod iudicis arbitrio ſit re-

linquendum, qualem pœnam in pro delicti & pœnâsonatum qualitate intelligere velit.

Signor. confil. 27. n. 3. Jul. Clar. d. 5. sup. num. 9. vers. præterea crederem. Farinat. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 1. 2. n. 39. & seq. & nu. 43. & seq. Jacob. Menich. lib. 2. ar. hinc judic. quæst. cent. 3. cas. 294. n. 1. ibi, tertia est opinio eorum. Ludov. Gilbous. in sua arbo-re crimina. c. 2. tit. 22. num. 4. vers. secundò non procedit. fol. 114.

10 Quod non arriidet, quia de hoc casu habemus textus claros; Ubi autem aliquid clarè in jure est decisum, tunc illud arbitrio judicis relinquere non debemus,

l. 1. §. ult. ff. de jure deliber. l. 9. sub fin. C. de l. 3. sub fin. ff. de quib. causis major. 25. annis in integr. restit.

11 In tantâ opinionum diversitate ego simpliciter rextui in hæreo, & secundum tertiam opinionem supra. nu. 6. relaram dico, quod eiusmodi supprator, si humilior est, in metallum damnetur, honestior verò in insulam relegetur, vel in exilium mittatur, ita tamen, ut, cum hodie damnatus in metallum ab usu recesserit, humilior cum sustigatione in perpetuum relegatur,

per text. clar. & manifest. in d. l. si quis aliquid. §. 8. §. qui nondum. 2. ff. de pœn.

qui textus tam clarus est, ut nefas sit, conjecturis locum relinquere;

Deindè quia hoc supprum magis attentatum, quam consummatum, dicitur

Bernard. Chover. d. tit. de publ. concubinar. n. 4.

ideoque merito eiusmodi delictum pœnâ mitiori, & non capitali puniendum erit, præsertim cum hæc assertio majoribus auctoritatibus DD. sit stipata, & aliquoties in judiciis observata.

12 Jure Saxonico quidem de hoc delicto textum expressum non habemus, ideoque variè etiam de eo propter discrepantes legistarum opiniones disceptabatur, frequentius tamen illorum prævaluit assertio, qui pœnam mortis naturalis non infligendam esse putaverunt, sed solummodò sustigationem cum relegatione, rebus

Consult. confil. Saxon. tom. 2. p. 1. 4. quæst. 17. num. 3. vers. da aber einet ohne notighe.

13 Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novell. part. 4. condit. 31. sub fin. vers. da aber einet ohne notighe; ubi in comm. Daniel. Molier. n. 1. & seq.

Et novissimè sequitur Joannes Georgius in der Ebeordin. in 4. punct. col. 4. §. do auch je mand. vers. end bejemand. pag. 14.

Ita tamen, ut eiusmodi supprator non ad tempus, sed propter detestationem delicti in perpetuum cum sustigatione relegatur,

Text. in d. confil. 31. sub fin. vers. vnser s laudes ewig. part. 4.

14 Quæ assertio procedit, non solum si quis puellam impuberem stuprare saltem attentavit, & conatus est, de quo minus dubium est, & unanimiter DD. concludunt,

Yodoc. Damboud. in sua præd. crimin. c. 92. n. 8. vers. etiam si adu eam. & c. 95. nu. 14. vers. etiam si crimen. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. supprum. num. 9. sub fin. vers. ego tamen semper. Prosser Farinat. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 4. post pr.

15 Sed etiam, si quis eiusmodi supprum sine vi

consummavit & perfecit, tunc enim etiam saltem sustigatione cum relegatione puniatur, nec pœnâ graviore, puta ultimo supplicio, afficitur, *per text. in d. l. si quis aliquid. §. 8. §. qui nondum. 3. verb. corrumpunt ff. de pœn.*

Veluti DD. supra n. 6. allegati expressè tradunt, & in specie ita Scabinos Lipsiens Anno 1510. ad Senatum Göttingianum, item Mense Octobri Anno 1547. ad quæstorem in Weissen respondisse testatur

Marb. Coler. decis. 176. incip. adulterum propriè. nu. 110. vers. & in hanc sententiam. & vers. seq. part. 1.

Nisi quis cum puellula trium, quatuor, quinque vel sex annorum tantum voluit coire, tunc enim, cum per eorum naturam cum eiusmodi infantula coitus nullus sit, nec illa propter defectum intellectus consentire possit,

§. sed quod diximus. 10. insit. de inutil. stipulat. l. mulier. 7. o. in fin. ff. de P. O.

& ita potius vi, quam consensu, ejusmodi supprum commissum censetur, mortis pœnâ capitali efficiendus erit, veluti in seq. casu dicitur, & ita quendam Stephanum de Alice, qui cum puellula nondum quadrienni voluit coire, 6. Septemb. Anno 1558. capite fuisse truncatum, testatur

Jul. Clar. lib. 5. sent. §. supprum. n. 9. vers. ego in hac specie satis vidi. & seq. Agid. Boss. in præd. crimin. tit. de vi-tu damn. & puniendi. nu. 68. vers. sed si non sit deli capax. Petr. Caball. (ubi rationem offert) cent. 1. resolut. crimin. c. 20. antip. qui nondum. nu. 9. vers. & fit in sexto. & vers. seq.

Quamvis in individuo differant, & pœnam etiam sustigationis solummodò cum relegatione locum habere, statuat

Virgil. Pingiz. (ubi casum de quodam furore, qui pistoris filiam, 4. annorum duntaxat natam vitare conatus est, recenset) quæst. 3. incip. nuper quidam furor. nu. 1. & seq. n. 4. & seq.

Idem juris erit, si quis puellam impuberem, suæ curæ, custodia, & inspectioni commissam, quamvis sine vi, stuprare, quemadmodum pœnam gladii contra quendam Scabinos ipsenses Mense Martio Anno 1540. itemque Scabinos Magdeburgenses pronunciassè legi,

arg. l. an. sub fin. C. si quis eam, cuius tutor fuerit, corruperit.

In hoc tamen priori casu præter pœnam supradictam supprator etiam dotare puellam impuberem teneatur, veluti ita Anno 1541. Mense Junio, in regio consilio Neapolitano decisum, resert

Thom. Gramm. decis. 22. incip. de præsentis in princ. vers. nec non & pariter. & seq.

Posteriori casu, ubi quis violenter & vi adhihita puellam impuberem, & minoræ duodecim annis stuprare velit, res etiam non est expedita, quamam pœna sit efficiendus?

16 Er quidem si quis puellam impuberem violenter capiat, abducatur, & stupret, vel stuprare velit, & ita raptum committat, dubium omninò nullum est, quin pœna capitis puniatur,

per text. in l. an. §. 2. vers. aut à tutoribus vel curatoribus. C. de rapto virgin. Joan. Baptisl. Caccialupo, in l. si qua illu. ff. 5. C. ad SC. Orsuan. (ubi dicitur se bene scisse hoc de re fuisse interrogatum.) nu. 23. sub fin. & n. seq. Crid. Pap.

Dep. decis. 355. num. 2. ubi, sed aliter pramissa. Anton. Gomez. (ubi non est) ubi in l. i. de iur. 50. nu. 42. in print. Et vers. sed ubi non est. ubi Jacob Henrich. (ubi pulchra rationes adducit, & contraria solvit) lib. 2. ar. 11. judic. quast. cent. 1. cas. 254. incip. dubitari sapissime. n. 7. ibi, laudum est casu. num. 3. & n. seq. Ludov. à Pever. decis. crimin. 43. nu. 11. Præter. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quast. 145. nu. 1. ibi, amplius decimo minus. nu. 32. & seq. Francisc. Caldau. in repet. l. si curatorem. 3. C. de integ. restit. verb. vel adversari dolo. n. 60. lodo. Damhand. in sua præd. crimin. 5. gr. nu. 14. & vers. secundum alios capite. Berwood. Chover. tract. de subli. in dubi. sub. de stupro. num. 80. Sigon. consil. 207. incip. in questione præsentibus. n. 1. vers. verum quia ultra proceditur. & seq.

Si vero quis puellam immaturam non rapit, vel abducit, sed solum per vim suprar, major solet esse controversia.

Nonnulli enim placent, quod is ad triremes saltem ad aliquod tempus condemnari, vel cum fluctuatione in perpetuum relegari debeat, veluti in specie tradit, hanc æquiorē, humaniorē, à qua in practica non sit recedendum, & magis communem vocat, & secundum eam Senatorem Pedemontanum pronuntiare testatur

Anton. Tefaur. decis. 143. incip. virgo non iri potens. nu. 1. nu. 2. ubi, contra dicebatur ex parte rei, & n. seq. per tot. Francisc. de Caldau. in l. si curatorem. 3. C. de integ. restit. verb. vel adversari dolo. n. 58. & seqq. Virgil. Pingiz. d. quast. 3. nu. 1. vers. deinde etiam unicuique. pater. n. 2. nu. 3. (ubi à Jensonibus in banc sententiam discessum suspicatur) vers. verum tamen hisce & aliu. nu. 4. nu. 7. & seq. per tot.

Moverunt primò per textum, in l. si quis aliquid, §. si qui nondum, 3. ff. de pæn. qui generaliter loquitur, nec distinguit, an vi, an vero sine vi quis puellam immaturam suprar, generaliter igitur etiam debet intelligi

Tefaur. d. decis. 143. n. 2. post pr. Pingiz. d. quast. 3. n. 3. sub fin. vers. cuius sententia, & n. 4.

Deinde, quia, cum puella dicatur immatura, & ignoscibilis, in eam non potest cadere verum stuprum, & sic non est veri stupri pœna imponenda, & stuprator morte plectendus, præsertim cum ex generali observantia etiam ipsius stupri veri pœna non sit capitalis,

Tefaur. d. decis. 143. n. 2. vers. & ad idem facit. Pingiz. d. quast. 3. n. 4. sub fin. vers. deinde huius facit.

Tertio, quia hoc crimen nulla certa capitali pœna, sed vel damnatione in metallum, vel relegatione in insulam, vel publicatione bonorum, plecti, in iure expressum est; Ergo nequaquam iudici hinc pœnam extraordinariam pro suo arbitratu exasperare, & ad mortem extendere licet,

Pingiz. d. quast. 3. n. 4. sub fin. & n. seq.

Quartò pro hac sua ipsorum assertione adducunt

Grid. Pap. d. decis. 555. num. 1. & seq. Thom. Granum. d. decis. 22.

Hæc assertio vera non est, ut paulò post dicetur. Aliar sententia Sigonol. de Homod. de v. consil. 217. in cap. in questione in presenti allegata, num. 3. vers. verum quia in casu nostro præsupponitur, & vers. seq. qui statuit, si stuprator eiusmodi pro iniuria virginis immaturæ illata saltem conveniatur, quod

tunc pœna sit arbitrarie, attentæ qualitate per sonæ, lib. 2. ar. 11. judic. l. ult. ff. de iur.

Si vero proprio supro conveniatur, tunc, si visus est persona, pœna capitali, si vero honestioris status, & sanguinis, relegatione tantum vel exilio puniri debeat,

Li. qui aliquid, 3. §. qui nondum, 3. ff. de pæn.

Nec hæc opinio placet, quia textus in d. l. si quis aliquid, 3. §. 3. & de pæn.

solummodò locum habet, ubi quis sine vi puellam nondum viripotentem suprar, ut in casu præcedenti dixi, ad hunc igitur casum extendi nequit,

Anton. Gomez. in l. i. de iur. 80. nu. 42. post med. vers. & præditi Doctores illum textum, & seq.

Alam opinionem affert Jacob Menosib. lib. 2. ar. 11. judic. quast. cent. 3. casu. 254. incip. dubitari sapissime. foler. nu. 10. sub fin. vers. certum est casus, quando virgo. & num. 11.

qui dicit, quod hoc in casu, si vis fuerit privata, & sine armis facta, quis puniatur pœna l. Julia de vi privata,

§. item lex Julia de vi infl. de publ. iudic. l. 1. & ult. ff. ad l. Jul. de vi privat. l. 2. C. cod.

Si vero vis sit publica, & cum armis facta, pœna l. Julia de vi publica sibi locum vindicet,

d. §. item lex Julia de vi infl. de publ. iudic. l. 3. C. ad l. Jul. de vi.

Nec hæc opinio placet, quia inde sequi veller, quod eiusmodi violentus suprator sit melioris conditionis, quam qui sine vi puellam impuberem suprar, cum hic, ut supra. n. 6. & n. 11. dixi, vel in metallum damnetur, vel in insulam relegetur, vel in exilium mittatur, & ita pœna capitali afficiatur,

Signorol. de Homod. d. consil. 207. n. 3. vers. si eam adiriendum, & seq.

Ex lege Julia autem præsertim de vi privata solummodò tertia pars bonorum publicatur, d. l. 1. & ult. ff. de l. Jul. de vi privat.

quæ pecuniaria damnatio multò lenior est, quàm damnatio in metallum, relegatio in insulam, & missio in exilium,

text. in l. in servorum. 10. §. ult. in fin. iunct. l. capitalium 28 sub fin. primi. vers. deinde proxima morte. & §. 1. ff. de pæn.

Rectius igitur faciunt Anton. Rambaudus in addit. ad Grid. Pap. decis. 555. nu. 3. verb. aperitur. sub lit. C. vers. secundo vero capitali. Bgid. Bossius in præd. crim. tit. de coitu damnat. & punitib. n. 67. ibi, non omittit, & vers. cum declaratione, & seq. Anton. Gomez. in l. de iur. 80. n. 42. vers. vel eam carnaliter cognovit per vim. iunct. vers. sed hi non obstantibus, & seq. Thom. Granum. d. decis. 22. n. 1. vers. intelligendo eam. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quast. 145. ibi, quod si non interverit rapum, & quast. 147. nu. 43. vers. si verò cum violentia. & n. 46. (ubi dicit, se in iudicando ab hac opinione nolle recedere) ibi, & ab ista quarta, & seq. Petr. Caballus. sent. 1. resolut. crimin. cas. 20. incip. qui condum viripotentem. n. 9. n. 11. ibi, secunda vero opinio quod ad mortem. nu. 9. num. 10. 11. & seqq. usq. ad fin. Joann. Bapt. Caccialup. in l. si qua illorum. §. C. ad SC. Orfit. n. 23. vers. si autem nondum sit viripotens, & seq. qui dicunt, quod hoc in casu stuprator virginem impuberem per vim cognoscens pœnâ mortis afficiatur,

per text. in §. 1. *off. fin. autem per vim. inffit. de publ. judic. sumi* l. 1. un. verb. *ant. d. iurib. 12. de raptu virgin.* qui retrus licet loquantur de vicinâ raptu conjunctâ, quò minus tamen ad solam vim extendantur, rationem diversitatis non video, præsertim cum Imperator ibidem se in sola violentia funder,

Gomez. d. l. tauri. 80. num. 4. 2. sub fin. vers. secundò pro hâc.

Deindè hanc assertionem inde probò, quia supra n. 6. & n. 11. ex l. si qui aliquid. 38 §. qui nondum. 3. ff. de poen. dixi, si quis virginem nondum viripotentem sine vi stuprat, quod is si sit humilior, in metallum damnetur, si verò honestior, in insulam relegatur, vel in exilium mittatur.

Ergò, ne eiusmodi stuprum, cum vi commissum, cum eo, quod sine vi perpetratur, pari & æquali poenâ puniatur, quod fieri iura prohibent, §. 4. vers. sed eadem l. Julia. §. 8. vers. si autem per vim inffit. de public. judic.

necessariò sequitur, quod hoc in casu stuprator poenâ mortis plectatur, quoniam post damnationem in metallum, vel relegationem in insulam, vel missionem in exilium, nulla alia gravior poenâ, quâ in proximiori gradu est, restat, quàm poenâ mortis,

text. in l. capitalium. 28. in princ. & §. 1. ff. de poen.

Præterea, quia, experientia teste, eiusmodi stuprum, in virginem immaturam commissum, ut plurimum cum periculo mortis fit. Violentum autem stupratorum, qui à crimine homicidii non est alienus, poenâ mortis subire, textus est adulteram.

l. 1. un. vers. nec cum ab homicidii crimine. C. de raptu virgin.

Uterius, quia in præcedenti Conclusione dixi, quod is, qui per vim stuprat virginem viripotentem, puniatur poenâ mortis. Ergò multo magis tali poenâ debet puniri, si per vim cognoscat nondum viripotentem, cum gravius delinquat, qui immaturam & impuberem, quàm qui puberem stuprat, quod inde patet, quia stuprator virginis viripotentis si honestior est, publicationem duntaxat partis dimidiatæ honorum, si verò humilior est, corporis coactionem cum relegatione de jure civili patitur,

§. 4. sub fin. vers. poenam autem eadem lex. inffit. de publ. judic.

cum tamen stuprator virginis nondum viripotentis, si humilior est, in metallum damnetur, honestior verò in insulam relegatur, vel in exilium mittatur, d. l. si qui aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ff. de poen.

quæ poenâ sanè longè durior & gravior est, quàm illa, d. l. capitalium. 28. sub fin. princ. §. 1. & §. 3. ff. de poen.

Deindè per auctoritates DD. supra n. 4. allegatorum, qui de hoc casu, ubi quis cum vi puellam immaturam stuprat, sunt accipiendi, quemadmodum Baldum ibid. adductum ita intelligit

Thom. Gramm. d. decis. 22. n. 1. post pr.

Nec movent rationes supra n. 20. in contrarium pro i. opinione adductæ: Quia primò ex iis, quæ jam pro confirmanda nostra assertionem dixi, latet

superiq. rebus, textus nimirum d. l. 3. §. qui aliquid. 38. §. qui nondum. 3. non ita generaliter, sed cum distinctione esse accipiendum.

Secunda ratio etiam nihil ad rem, quia hæc poenâ non tam propter stuprum, quàm propter vim imponitur,

Iacob Menob. cent. 3. arbit. judic. quæst. cas. 194. n. 7. in med.

Aliam solutionem vide apud *Petr. Caballin. cent. 1. resolut. crimin. cas. 20. nu. 13. vers. est verum quod ad hoc. & seq.*

Tertiam rationem aperte falsam esse, ex iis patet, quæ modo dixi: Doctores quarto loco adducti, loquuntur silem de eo stupro, quod sine vi in puellam immaturam est commissum, ut manifestò ex *Græd. Papad. decis. 555. & Grammat. d. decis. 22. per tot. contrit.*

Jure Saxonico de hoc casu variè etiam fuisse pronuntiatur, neminem latere potest.

Scabini enim Lipsenses aliquando perpetuum saltem relegationem cum Urphedâ (absq. suffragatione tamen) dictasse, constat ex sententia post *Weichb. tit. so ruer groen Weiber nitmpt mas schen Straffe ist/ sub fin. vers. so sich auch einer entzihen den/ end ben euch. & seq. uß, ad fin. fol. 152. col. 2.*

VVittenbergenses verò poenam virgarum duntaxat infligendum esse censuerunt,

teste Matib. Coler. decis. 176. n. 46. incip. adulterium propriè. n. 110. sub fin. vers. eadem virgarum poenam. part. 5.

Eandem poenam suffragationis, cum perpetua tamen relegatione, Scabinos Jenenses Volcmaro Zandorff ju Runk / contra eius generum Menfe Martio Anno 1777. pronunciasse, refert *Matib. Coler. d. decis. 176. n. 46. ibi, & secundum hanc. n. 75. & seq. part. 1.*

Quamvis, ipsemet Coler. d. decis. 176. n. 117. ibi, ex quo detegitur, uß, ad fin. part. 1. sateatur, Jenenses etiam, gravioioremq. poenam fuisse imponendum.

Aliquando tamen Lipsenses Anno 1749. poenam gladii dictasse, testatur

Matib. Coler. d. decis. 176. nu. 113. n. 114. ibi, unde Lipsenses. & seq. part. 1.

Et hos secuti Jenenses postea Martio Anno 1779. Præfecto Hennenbergi in Wansfeldt & Anno 1781. Quæstori Jenensi eandem poenam adjudicarunt, teste & sequæ

Matib. Coler. d. decis. 176. n. 116. ibi, eandem poenam gladii. & seq. part. 1.

Quæ opinio etiam verissima est, & etiam placuit Consultat. consf. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 17. in pr. & Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. Land. lib. 2. art. 13. lit. M. vers. quam non nobilium, & seq. & præter rationes suprâ. n. 25. adductas, probatur ex textu *Land. lib. 2. d. art. 13. in med. & art. 64. in princ. & Weichb. art. 32. vers. oder nicht ein Mann / ubi propter solam vim forminis illatam poenâ gladii dicitur,*

Et hanc ultimam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis

part. 4. consf. 31. in princ. ubi in comm. Dani. Möller. n. 1. & seq. & ad consf. 26. num. 2. sub fin. & num. 3. d. part. 4.

Et licet Augustus in d. consf. 31. vers. und das Weich mit ihr verbracht / ubi Möller. n. 2. loquatur de eius-

de cuiusmodi stupro, quod quis in puella immatura perfecit, & consummavit:

36 Ita et hoc, an stuprum fuerit peſſimum, judicio conſuetudinem, aut aliarum honeſtarum, & peritarum ſœminarum committatur, earumq; aſſertioni credatur,

texti in c. propofusji. 4. c. caufam. 1. 4. fub fix. x. de pro-
par. Raphael. Cum an. (nbiia in contingencia facti obser-
vatum fuisse celtatur) confil. 80. incip. Chriſtophor. vaden.
nu. 1. verſ. proſter poſtea cognitum eſt per mulieres. & ſeq.
Daniel Meib. in com. ad conſil. Saxon. part. 4. d. conſil.
31. nu. 2. verſ. hoc poſterior obſervetium. Proſper. Ferriac.
in ſua par. c. rion. part. 4. tit. 16. quaſi. 4. 7. n. 1. 4. 7.

37 Dummodò jurat & deponant, quamvis non de
veritate, sed saltem de credulitate,

Daniel Moller. ad d. constit. 31. n. 3. & n. 4. Felin. in c. propofuiffi. 4. x. de probat. nu. 9. Pacian. trañt. de probat. lib. 1. cap. 47. n. 17. & lib. 2. c. 2. nu. 12. & feqq. Br. in l. 1. ff. de reate infor. n. 11. & n. 3. Ruyg. Ruland. de commiff. part. 1. lib. 4. c. 17. n. 11. & n. 12. Francif. Mars. de cluf. 678. incip. queritur de modo. n. 1. per tot. part. 2.

38 Ad hujus criminis tamen perfectionem neces-
sario non requiritur, ut quis suum membrum in
puellæ vas pudicitiz immiserit, cum hoc, natura
repugnante, fieri non possit.

*Pet. Caball. resolut. crimin. cas. 20. n. 2. v. 1. et. 6. natura
repugnat. cent. 1. sed sufficit, si quis tantum fecit,
quantum in se fuit, & ex sua parte desideratur.*

52 Unde fit, quod is, qui, cum puellam immatu-
ram cognoscere vellet, eius pudenda fregit, nihil
ominus pœnâ gl'ii fit puniendus, veluti ita Scabi-
dinos Lipsenses Senator in Jochimsbal / Anno
1749. respondisse, testatur

*Musib. Coler. decus. t. 76. incip. adulterium propriè, nu
114. ibi, unde Lipsenses responderunt, part. 1.*

40 Cum quibus concordant interpretes juris com-
munis, qui disertis verbis idem tradunt,

Jul. Clar. (ubique quendam Stephanum de Alice, & Se-
prens. Anno 1558. per Senatuum capite transactum fuisse
resert) lib. sent. & stuprum, n. p. vers. 60. in hoc specie fuisse
videt. & q. Card. Tussib. tom. 2. praet. consil. lib. 5. vers. 6.
stuprum, consil. 7. 60. m. 1. Joseph. Ludov. deis. Peris. 17.
n. 2. & seq. Praet. Ferras. in sua praet. crimin. par.
4. lib. 16. auct. 147. n. 2. in med. & n. 27.

41 Imo, etiam si quis eiusmodi puellæ pudenda non
fregit, firmissimè ad actum facti, maxime huic de-
licto propinquum, pervenit, puta, quia puellam
in terram prostravit, & eius vestimenta levavit
sed vel propter resistentiam puellæ, vel arbitra-
rii membri opus perficere non potuit, & semen
duntaxat in eius cruribus emisit, nihilominus
gladio feriendo erit, propterea, quia supra *partem*
4, censu 27. n. 17. & *seq.* dixi, quod in eiusmodi
casu non ordinari adulterii locum habet;

Ergo multo magis in stupro violento, virginis
immaculatæ illato, obtinebit, cum crimen stupri
violenti adulterium longè excedat, *text. in l. qui
caus. s. §. ult. in fin. ff. ad l. i. l. de vi publ. l. mariti, 29. §.
ult. in fin. ff. ad l. i. l. de adul.*

42 Quoniam me non lateat, contrarium consu-
luisse Raphael. Cuman. consil. 96. in ip. Christophorus va-
dens. in princ. vers. diuam puellam projecit in terram. nu-
m. c. seg. per tot.

Et etiam VVittenbergenses hoc in casu po-
nam virgarum tantum dictasse testatur *Matth. Ca.*

ler. decif. 176. nu. 110. *sub fa. verf. eandem liturgiam for-*
am. Et ego legi, D. Modest. Difloris cuidam, qui
 tuellam decem annorum, fuprare voluit, à qua
 puellam deflitit, videns exire fanguinem, non per-
 fectò opere, ad confultationem Joannis H.
 Schöfferi au Weiffenfels. Anno 1547. poenam fu-
 figationis cum relegatione pronunziale.

Arque hæc, quæ in hoc posteriori casu dicta sunt, obtinent etiam in vi interpretativa, puta, si quis promissionibus, allectamentis, & blandis verbis puellam immaturam ad stuprum induxit, nam & is poena gladii plecti debet.

per l. 1. §. ult. ff. de extraordin. crimin. Bermond Cho-
veron, de publ. concubinas, rubr. de stupra, n. 40. Petr. Ca-
balin. cons. 1. 2. folio crimin. cas. 20. n. 9. sub fin. vers. quod
& ego admitto, & num. 10. Farinac. in sua pract. crimin.
pari. 4. tit. 16. quaest. 1. p. 7. n. 43. vers. ubi amplius etiam,
& n. 43.

Deinde procedunt, etiamsi puella minor duodecim annis sit viripotens, nihilominus enim quis eam per vim cognoscens pœna capitis puniendus venit, per ea, quæ in præced. conclus. nu. 20. junct. supra hac conclus. n. 25. dixi.

Licet contrarium statueri videatur *Salys. in l. impunitas. C. de poen. n. l. inò fin.*

Deniq; procedunt, etiam si puella nondum viripotens sit serva, vel ancilla, vel alias vilis & humilioris conditionis.

Afenoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 294. nn.
17. lbi. quintum est casus. Farinae. in sua præf. par. 4. tit.
16. quæst. 145. n. 51. sub fin. et quæst. 147. n. 70. in med.

Resfringuntur tamen, si sponsus vel maritus
sponsam vel uxorem inpuberem, & nondum vi-
sponsentem, etiam per vim, cognoscant, tunc ille
non pene gladii subducitur, sed de sistro saltem
tenetur. *Ac. in summi. de sec. summi.* Jacob Mev. lib.
2. art. jub. quæst. cent. 1. cap. 4. n. 5. dicit de assultu
in castro, regni. lib. 1. rub. 1. de rapto & violentia ma-
nualibus. ibi in consil. si quis rapere. num. 16. v. si septima
quæ. Pet. Caball. in res. sol. crim. cap. 2. n. 3. &
sequent. 1. Joann. Bajard. in addit. ad tit. Clar. lib. 5. cent.
5. s. p. summi. num. 46. & sequ. quibus addatur Prosperi. bar-
nardi. de crim. 72. & n. 1. & sequ. per tot. lib.

Deinde restringuntur, si uterque est impubes,
tunc enim si masculus impubes cognoscit puellam
inimicaturam, prædicta poena gladii etiam
cessabit per text. expr. in l. i. vers. quod merui credere
emus, ubi gl. in verb. non ita vers. item nota. x. de delict.
puer l. i. §. impubes. 32. ff. ad SC. Syllan. l. in punitus. c. 6.
de pen.

Observandum autem est, quod in dubio puella
nondum viripotens & immatura per vim cognita
præsumatur, & ideo stuprator poena gladii ple-
ciendus, nisi clare contrarium prober.

Egid. Hoff. in sua praët. crimin. tit. de coitu damn. & punitib. n. 5. post pr. Petr. Cabali. resolut. crimin. cas. 20. n. 9. vers. fed. si non sit doli capax. & vers. seq. con. 1. Farin. in sua praët. crimin. part. 4. tit. 16. quasi. 14. n. 45. Card. Tufeb. tom. 7. praët. concluj. lib. 5. et si stuprum. conclus. 216. nu. 4.

Nisi puella sit doli capax, tunc vis non præsū-
mitur adhibita, nisi à puella probetur.

Agid. Boss. d. 118. de cornu damn. & punib. n. 68. in pr.
Petr. Caball. d. cas. 20. n. 9. vers. & sic ubi virgo est doli. &
scilicet Farinas. d. quass. 147. n. 45. post princ.

De furtis & eorum pœnis.

S U M M A R I A.

1. Furtum omnium criminum est generale, & omnibus gentibus familiare.
2. Furtum quomodo puniatur, si civiliter ad pœnam pecuniariam agitur 3.
4. Furtum quomodo puniatur, si criminaliter agitur. n. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.
9. Explicatur. l. cum servus. 15 ff. de condic. causa data.
12. Propter furtum unum, & primum, sed magnum, an quis suspendi possit. n. 19. 22. 23. 24. 25. 34. 35. 36. 41. 42. ubi ampliationes & limitationes.
20. Statuta pœnam suspendii inducentia magis frequentiam, & consuetudinem furandi, quam magnitudinem rei subitacta considerant.
21. In criminalibus, si extant varia DD. opiniones, minor debet prevailere.
26. Furtum magnum hoc in casu quod. n. 27. 28. 29. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49.
30. Solidus quantum valet hoc in casu. 32.
31. Quot solidi faciunt libram auri.
33. Cujus temporis valor solidi ad pœnam laquei imponendam hic consideratur.
37. Fumina an possunt suspendi. n. 38.
39. Senes an possunt suspendi. n. 40.
40. Pro uno furto magno an pœna suspendii dicitur possit. n. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. & seqq. usq. ad n. 78. ubi ampliationes & limitationes.
79. Pro duobus furtis modicis an quis possit suspendi. n. 80. 82. 83. 84. 85. 86. 87.
81. Fur qui secundum furatur, dicitur fur consuetus, & famosus.
83. Pro tribus vel pluribus furtis, an quis suspendi possit. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 107.
89. Tria furtiva ut dicantur, requiritur, ut illa sint distinctis temporibus, & locis facta. 100. 101. 102. 114.
103. An hec duo, distinctio loci & temporis, copulativè, an vero alternativè requirantur. n. 105. 106.
101. Dicitio E.T. quando in alternatiivam resolvitur.
108. In numerum trium furorum, an etiam precedentis, pro quibus quis jam antea punitus est, referantur.
109. An etiam illa, pro quibus quis est absolutus.
110. An etiam illa, qua præscriptione sunt sublatæ.

111. An etiam illa, qua alibi sunt commissa.

112.

113. Si quis semel hereditatem expilavit, & postea iterum amissionem commisit, & furtum propriè sic dictum fecit, an hoc iterum computetur in numerum furorum ad pœnam laquei.

115. Si plures furtum simul fecerint, quomodo puniuntur. n. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 126. 127. ubi ampliationes & limitationes.

Furtum esse omnium criminum generalissimum, & ubique gentium adeo familiare, ut vix ullum inter mortales reperitur, aut frequentius, aut notius, eoq. non minus ad societatem humanam evendam perniciosum, & detestabile, testatur

Iodoc. Damhond. in sua præf. crimin. c. 110. incip. explicat. vari. n. 1. & seq.

Ideoque omni jure, etiam naturali, prohibetur. est text. in l. probum. 42. ff. de V. S. l. 1. §. ult. ubi dicitur de furtis.

Quâ pœnâ autem furtum puniatur, moribus inter se interpres juris digladiantur.

Jure civili legimus, quod pœna furti tripli sit, sit quadrupli, non manifesti, dupli, text. ex pr. in §. pœna manifesti. 3. inf. de obligat. ex delict. n. 1. §. quod quidem. 3. sub fin. ff. de publ. & veligal. §. ex maleficio. 18. v. r. pœnam autem persolvimus. inf. de action. l. inter omnes. 40. §. quod dicitur. 2. ff. de furtis.

Quod verum est, si quis civiliter ad pœnam pecuniariam consequendam agit, Jacob de Bellorij. in sua præf. crimin. lib. 1. c. 10. incip. quid sit furtum, n. 2. vers. si pecuniaria, & n. seq.

Veluti etiam Ita Scabini Lipsenses pronunciantur, Haben die weene / so gesunglich eusthalten morden / ic. Wo nun N. seine Forderung gegen N. bürglich thun und vornehmen müde / So seind sie schuldig beyde sâmplich ihm solch reuignen Geld vierfichig zuerstaen / und wieder zu geben / N. N. N.

Quamvis hodiè hanc pœnam dupli vel quadrupli non amplius esse in usu, sed tantum pœnam corporalem, dicat Barthol. Capell. in autb. sed novo. C. de serv. fugit. n. 59, quem sequitur Tul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, n. 16. in pr.

Criminaliter verò ad pœnam corporalem si agatur, major de pœna furti solet esse controversia;

Nonnulli enim sunt, qui olim furtum pro qualitate personarum in hunc modum puniri dicunt, si furtum simplex commissum fuisset à servo, quod is servus puniebatur flagellatione, virgis, loris, aut aliâ simili punitione corporali citra mortem, l. in servorum, 10. ff. de pœn. Si verò à libero homine, tunc, si erat nobilis, vel in dignitate constitutus, puniebatur tantum pœnâ aliquâ pecuniaria; juxta text. in l. capitalium, 28. §. non omnes, 2. ff. de pœn. Si verò erat ignobilis, & ab omni dignitate publica alienus, tunc, si erat vitæ bonæ, & ex consuetudine relictâ mala non commiserat, puniebatur multa pecuniaria, quam si solvere non pota-

poterat, vertebatur ea in penam corporalem, arg. l. 1. §. genus alter. ff. de vi. quicunq. 4. §. 1. quod si servum de servo fugi. ff. de verat. et cum. minate. vi. tæ. & alia similia mala perpetrare confuctus, cum in punitur corporali, per text. aut. l. capitulum. 21. §. si quis servus. ff. de pen.

Atq. ita de veteri jure obtinuisse, testatur Idor. Damboud. in sua præd. crimin. c. 110. incip. explem. r. 1. 1. 2. §. sub fin. vers. quandoquidem juxta serva. cetera. n. 24. §. 2. 6. & n. 27.

Hodie verò de jure novo ralem distinctionem non servari, sed omnes ex æquo de furto puniri, per auct. sed novo jure. C. de serv. fugi. Novell. ut nulli judicium liceat. 134. c. quia vero vos. 13. §. pro furto autem. 2. & seq. tradit idem Idor. Damboud. in sua præd. crimin. c. 110. n. 27. ibi, post has de jure novo. & seq.

Quæ assertio mihi non placet, præterquam enim, quod in primo membro de jure veteri leges allegatæ loquuntur tantum de publicis criminibus, d. l. capitulum. 21. ff. de pen. & non de privatis, quæ etiam est furum; In prædictis legibus etiam ne verbum quidem de furtis, & eorum pœnis habetur; & ut taceam, si hæc assertio vera esset, leges pro prima membri confirmatione adductæ, hodie in universum essent correctæ, quod tamen magnum fore inconveniens,

l. præcipuus. 32. §. ult. in fin. C. de appellat.

Quoad posterius membrum negatur, hodie omnes fures ex æquo aequali pœna, nulla habita personarum & dignitatum ratione, de furto puniri, ut ex sequentibus apparebit.

Quidam verò dicunt, quod & jure civili pro furto imponatur pœna mortis,

Iacob Cujas. lib. 9. obj. c. 37. incip. qui legunt. c. 3. in princ. vers. sequuntur item qui probant. Per. Illeg. in §. pœna manifesti in §. de obligat. quæ ex delict. nascunt. nu. 6. Antou. Gomez. in §. ex maleficio in §. de action. nu. 12. adducentes in hæc assertionem textum in l. interdu. c. 6. §. qui furem. l. ff. de fure. ubi expresse dicitur, quod præter pœnam pecuniariam etiam periculum in ioris pœne furibus imminet;

Deinde, textum in l. ult. ff. de fure. ubi alius verbis statuitur, quod hodie furti plerumq. criminaliter agatur;

Tertio textum in l. cum servus. 15. non princ. ff. de condit. caus. dat. caus. non fecit. ubi etiam refertur, quod servus, qui furti arguebatur, summo supplicio fuerit affectus.

Quarto textum in l. capitulum. 29. §. famulos. 10. ff. de pen. ubi famulos latrones furica suspenduntur;

Quinto adducunt rationem, quia furem nocturnum occidere possum, l. furem. 9. ff. ad l. Corneli. de sicar.

Si mihi furem occidere licet, utiq. etiam magistracui, cum privatus non debeat majorem habere potestatem, quam magistracus, arg. l. nemo potest. 20. ff. de R. l. l. solent. 6. ff. de offic. præconsul.

Nec hæc opinio firmis nititur fundamentis; Quia in l. interdu. c. 6. §. 1. ff. de fure. nihil de pœna mortis exp. imitur; In l. ult. ff. eod. dicitur quidem, quod furti plerumque criminaliter agatur, sed inde statim non sequitur, quod pœna mortis sit infigenda, quoniam etiam alia pœna imponi potest, etiam illi vel maxime criminaliter agatur, l. capitulum. 21. & ubi §. ff. de pen. quinnimò contrarium

potius x. d. d. ult. in verb. extraordinaria animadversio. ff. de pœn. c. igitur, quod pro furto non pœna mortis, sed alia extraordinaria imponi debeat.

Ad textum in l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. tertio loco adductum, varie exiunt DD. opiniones, communiter tamen interpretes in co-resident, quod ibi vel de facto mors servi processerit, vel speciale sit propter vitium personæ servus, l. ason. in §. ex maleficio. in §. de action. & in d. l. cum servus. 15. ff. de condit. ob causam. n. 1. & vers. primo an prædictum. Angel. Arretin. in tract. malef. verb. etiam vitem celestem foderatam. n. 17. vers. nisi uno casu. & seq. quos tamen refutat Antou. Gomez. in §. ex maleficio in §. de action. n. 5. vers. quia audi. & seq.

Ego verò dico, quod in d. l. cum servus. 15. ex parte prædicti vigillum nullum factum, nullus error, & injusticia processit, sed in servum, si solata ab Actio vera fuissent, & parte & merito summo supplicio affectus, ex parte autem Actui valde fuit peccatum, siquidem in religionem prædicti vigillum astutè circumvenit, calumniose præcedendo, servum suum proprium esse, & in facinoræ, quod de nocte tumultu excitandi gratia perpetravit, deprehensum; alias enim si Actus vera ratuisset, servum non esse suum, sed alterius, & non in facinoræ aliquo publico, sed in simplici furto deprehensum, longè aliam sententiam prædicti vigillum tulisset.

Textus verò ex l. capitulum. 28. §. 15. ff. de pen. quarto loco adductus, loquitur saltem de publicis latronibus; In quinta deniq. ratione committitur fallacia à dicto secundum quid, ad dictum simpliciter; Furem nocturnum enim non simpliciter occidere licet, sed alius etiam requisitus adhibuit, juxta text. in l. 4. §. lex. 1. ff. ad l. aquil.

Deniq. non sequitur, furem nocturnum occidere permittitur; Ergo omnes fures debent supplicio mortis affecti; Plus enim est in conclusione, quam in præmissis, & à particulari, nempe a fure nocturno, ad universale, nempe ad omnes fures non valet consequentia, per vulgaria.

Alii dicunt, quod de jure civili nulla pœna mortis in fures sit constituta, nisi in servos, propter eorum vitiositatem, per text. in l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. caus. non fecit.

In publicos latrones per text. in l. capitulum. 21. §. famulos. 10. ff. de pen.

In fractores per text. in d. l. capitulum. 29. §. fractores. 10. ff. eod.

Et fractores pacta publicæ, per text. in c. un. §. si quis quinq. ut. de pœ. tenend. & etiam violat.

Et ita tradit Angel. Arretin. in tract. malef. verb. etiam vestem celestem foderatam. nu. 22. ubi, & nota bene. pag. 120. l. l. Clar. lib. 5. sent. 5. furtum, num. 7. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro prima vice punietur. n. 1. ubi, quæto quomodo, num. 2. & seqq. Antou. Gomez. in §. ex maleficio in §. de action. num. 1. ubi, nota secundum; 4. §. 6. 2. g. & n. 10. l. ason. in d. l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. caus. non fecit. nu. 5. ubi, an poterit pro furto. Math. Coler. decis. 144. incip. pro furto, nu. 1. & seqq. part. 1. Alex. consil. 110. incip. si ante statum, n. 6. ubi, videretur etiam quod nec de jure communi, & n. seq. vol. 4. Ludov. 2. Pæger. decis. 27. incip. jure canonico est. nu. 1. & seqq. lib. 1.

ulterius etiam dico & n. seq. n. 3. ad fin. vol. 1. Anton. G. mo. in §. ex malefic. in fin. de action. num. 13. vers. sed i. am. contra. & ibi. Caccialup. in d. l. cum servum. r. i. ubi refert. quod videtur furem de mille & ducentis florenis pro prima vice evasisse penam mortis ff. de condit. & caus. data caus. non fec. Francis. Mare. decif. 6. incip. an pro magno. nu. 2. & seq. part. 2. l. l. Clar. (ubi hanc communem vocat. contrariamq. Baldi opinionem in practica men servari dicit) lib. 1. sent. §. furtum. n. 9. vers. sed certe contra. & seq. Matth. Coler. decif. 144. num. 4. vers. quod locum habet. l. d. d. Damhoud. in sua pract. crimin. s. 110. num. 31. Puff. Forinae. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quæst. 23. nu. 3. ibi. & facit in simili. Auguft. Bonfancif. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vellem calestem. n. 13. vers. tu tamen in hac materiâ. & seq. Ioan. Harpp. in §. pœna manifestis. 5. (ubi in fin. n. 6. collegium Tubingenfe hanc opinionem semper secutum esse testatur) in fin. de obligat. quæ ex delict. nascunt. nu. 51. ibi. arduus hic. & nu. seqq.

Pro quorum assertione facit. quod statuta. pœnam suspendi pro furtis inducencia. magis reiterationem. frequentiam. & consuetudinem furandi. quàm magnitudinem rei subtrahæ. considerant.

text. in c. fur. 4. in princ. caus. 14. quæst. ult. Paul. de Cast. in d. auth. sed novo iure. C. de serv. fugit. nu. 6. in fin. lafon. in d. l. cum servum. r. i. ff. de condit. caus. data. nu. 3. vers. quia leges & statuta. Roland. à Valle d. confil. 51. n. 45. vol. 1.

Deinde quia incriminabilibus. quando reperiuntur variæ D. D. opiniones. mitior debet prævalere. Interpretatione. 4. l. 1. sanctio legum. 41. ff. de pœn. Roland. à Valle d. confil. 51. nu. 4. vol. 1. lafon. in d. l. c. de precib. Imper. ofer. nu. 7. in fin. vers. quia in criminalibus.

Contra verò assertivè concludunt. & furem pro uno magno furtis. etiam si aliis exstatuto. vel lege municipii non nisi propter tria furtis pœna suspendi imponi solet. suspendi posse. tradunt

Bl. in d. auth. sed novo iure. C. de serv. fugit. n. 5. vers. ego dico. quod pro novo furtis. & seq. quem sequitur Angel. Arctiu. (ubi ita se Perusini semel præstitisse dicit) tradit de malefic. verb. etiam r. etiam in calestem. nu. 13. vers. nisi furtum si magnum. & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro primâ vice punietur. num. 12. vers. sexto limitia prædicam. & n. seq. fol. 190. laob Mtenob. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 2. cas. 295. (ubi magis communem dicit) num. 9. ibi. declaratur primo. Joann. B. jard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. nu. 42. & seqq. Ludov. à Pègèrè. (ubi ita in principatu Catholonicæ pluries. in primu verò 10. Julii. Anno 1722. servatum fuisse testatur) decif. 27. nu. 6. ibi. quare deus. casus est. nu. 7. & seqq. n. 3. ad fin. lib. 1. Daniel Møller. in comm. ad consuet. Saxon. part. 4. confil. 32. n. 2. vers. quamvis etiam Didac. Covarr. (ubi plures rationes offert) lib. 2. var. resolut. c. 1. nu. 7. vers. si sanè quibusdam visum est. & seq. Joann. Aloys. Rissius. part. 2. collat. decif. 241. vers. secundum limitia. Panorm. in c. inter alia. x. de immum. Eccles. num. 31. Jacob de Bellorif. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. n. 15. vers. si semel commissi. junct. n. 21. ibi. si est inagnum. & seq. Guid. Pap. a decif. 89. incip. queritur utrum. nu. 2. & seq.

Movetur per text. in l. si in quibus res. 31. §. ult. ff. de exco. tut. ubi una magna tutela habetur pro tribus;

Deinde quia propter enormitatem delicti permissum est leges transgredi;

Inveni. in c. 1. x. de confil. Bl. in d. auth. sed novo iure. C. de serv. fugit. n. 5. vers. & quia propter. & seq. Alvar. rot. in c. 1. §. si qui quinq. tit. de pace tenend. n. 1. post pr. vers. & dicit. Prapof. eod. n. 2. sub fin. vers. nam propter excessum. & n. 3. & ex majoritate delicti major pœna sequi debet. ut notatur per gloss. in §. item lex. Italia in princ. in fin. de publi. judic. Jacob de Bellorif. in sua pract. crimin. lib. 1. d. c. 10. num. 22. vers. nam ex majoritate. & seq.

Facit etiam textus in l. 1. §. sed & qui. 2. ff. de abig. ubi verbis discretis statuitur. quod is gravior punitatur. qui majora pecora abducit. quàm qui minora; Et est regula generalis. quod is durius plectatur. qui magnas res auferit. quàm qui parvas. text. eleg. in l. Padici. 4. §. Dirum. l. sub fin. ff. de incend. num. naufrag.

Et hanc posteriorem opinionem etiam ample xos est Imperator Carolus V. in constitutionibus criminalibus. art. 160. ibi. so ober der erste Diebstal groß. & seq. per tot.

Quam etiam in foro Saxonico jamdudum receptam. l' t' esenb. in comm. ff. de furt. nu. 15. post princ. vers. ex benignâ tamen interpretatione & vers. seq. approbavit Augustus Elector Saxonia in suis Novellis. part. 4. confil. 32. §. 1. vers. da es gleich sein erster Diebstall ist. ubi in comm. Daniel Møller. nu. 3. sub fin. vers. apud nos tamen.

Quamvis Scabinis Jenensisbus contrarium placuisse. & 17. Augusti Anno 1575. tantum subigationem & relegationem cuidam furi pro primâ vice ad consultationem Senatus Mülhusiani distasse testatur. & sequitur

Matth. Coler. decif. 144. n. 4. vers. quod locum habet. & vers. seq. n. 20. part. 1.

Quod sit hoc in casu magnum furtum. in foro communi relinquatur arbitrio judicis.

Jacob de Bellorif. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. n. 14. ibi. & dicitur furtum magnum. Ludov. à Pègèrè. decif. 27. nu. 7. ibi. quando autem duatur. & seq. part. 1. laob Mtenob. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 2. cas. 295. nu. 10. ibi. quando autem dubitatur. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro primâ vice. n. 15. fol. 191.

In Saxoniâ verò illud dicitur furtum magnum & enorme. quod valorem quinq. solidorum excedit.

Novell. Elector. Auguft. part. 4. d. confil. 32. §. 1. ibi. Wenn emte ober fünf. ubi in comm. Daniel Møller. n. 9. ibi. pro magno autem furtis. & seq. Gloss. lat. ad text. germ. l. andr. lib. 2. art. 13. lit. H sub fin. vers. intelligendum est hoc. & art. 39. lit. A. vers. est ergo hujus statuti. & seq.

Quemadmodum etiam hodie idem in Germaniâ per Carolum V. Imperatorem est sancitum. in eius constitutionibus criminalibus. art. 160. post princ. vers. Und sunt Bülden / & seq.

Et quamvis Imperator in art. 160. simpliciter tantum dicit von fünf Bülden / aurei tamen illi non de usualibus. sed etiam de solidis scut accipiendi. Den. Møller. lib. 1. semel. 4. 37. incip. non apud. nu. 3. vers. quamvis constitutio. & seq. propterea. quod constitutio Carolina. tanquam renovatoria. sit interpretanda. & supplenda ex constitutione Frederici III. de pace tenend. §. si qui quinq. 5.

ubi non simpliciter de aureis, sed de solidis dictur.

- 30 Solidus autem hic accipitur pro aureo ungari-
co optimo, verumtamen bestien Ungarischen Schilden/
Növel. Elektor. Augusti, part. 4. d. consil. 32. §. 1. vers. der
bestien Ungarischen Schilden. ubi Daniel Möller. nu. 9.
post princ. Pet. Heg. in §. pena manifesti. 5. inst. de obligat.
qua ex delicti. nasci. n. 12. Joann. Schneid. ad §. alia. 2. inst.
de donat. n. 25. & in §. ult. inst. de obligat. qua ex delicti.
nasci. n. 7. vers. & accipitur. VVesend. in comm. ff. de furt.
n. 15. post pr. 2. vers. seu ut interpretamur. & seq.

- 31 Quorum septuaginta duo faciunt libram auri,
per text. in l. quotiescunq. §. C. de suscepto. propositi. &
arcar. ubi gloss. in verb. auri. & gloss. in §. nos autem. inst.
de Attil. tutor. verb. solidos. & in §. ult. inst. de pena re-
mer. litig. verb. solidorum. sub fin. vers. item nota. & in l.
ult. ff. de in jus. voc. 2. verb. auros. post pr. & in Novell. de
defens. civit. 15. c. 3. §. & judicare. 2. verb. ad trecentos
vers. cum septuaginta. Nicol. Boer. dec. 327. incip. hac
questio. nu. 2. And. Gail. lib. 2. obs. 39. incip. ultra quin-
gentos. nu. 2. VVurmbs. lib. 1. obs. 11. §. 5. obs. 11. incip.
solidi & aurei. nu. 1. & seq. Felin. in c. conquirente. 16.
2. de offi. & potest. judic. ordin. m. un. in med. vers. intelli-
guntur de solidis. Gvid. Pap. dec. 492. incip. utrum ap-
pellatione. nu. 2. Paul. de Castro. in l. in duobus. 3. C. com-
mun. de legat. n. 3. vers. vel de quo lex. yafon. in l. 2. §.
ex his. ff. de V. O. nu. 16. vers. item scias. Jodoc. Damboud.
in sua practica. crimin. c. 116. num. 41. vers. nam in talibus
furtis. Alex. consil. 4. nu. 3. sub fin. vers. circa hoc intelligen-
tur. & seq. vol. 1. Didac. Covarr. de veterumism. c. 3. in-
cip. aureum nummum. nu. 3. sub fin. Propositi. in c. 1. §. qui
quinq. §. 1. tit. de pace tenend. nu. 1. vers. quoniam solidus.
Matth. de Afflic. cod. n. 2.

- 32 Singulusq; hodierno tempore ex communi &
usitato usu duobus & dimidio florenis, vel quin-
quaginta grossis constat; ita ut hodiè quinq; illi
solidi faciant duodecim florenos & dimidium u-
sitos.

Quamvis olim Scabinos Lipfenses singulum
solidum quadraginta grossis æstimasse testatur, ut
sic quinq; illi Ungarici efficiant decem Sexage-
nas antiquas, gehen alte Schock/ vel octo thaleros
cum octo grossis, teste

Daniel Möller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. con-
sist. 32. nu. 9. vers. quorum singuli. & num. 10. & lib. 1. se-
mestr. c. 37. incip. non apud Cies. n. 3. ibi, ceterum ubi a-
guar. & n. seq.

- 33 Si autem valor aureorum Ungaricorum varia-
tur, & alius esse eo tempore, quò fur capitur, & de-
prehenditur, quàm fuit eo tempore, ubi furtum
factum est, tunc inspicitur tempus commissi fur-
ti, sive valor auctus, sive mutatus fuerit,

Paul. de Castro. in l. duobus. 3. C. commun. de legat. n. 3.
vers. unde si lex. VVurmbs. lib. 1. obs. 11. §. 5. obs. 11.
n. 6. ibi, si autem lex. & seq.

- 34 Et hæc assertio procedit, etiamsi furtum sim-
pliciter sine effractione fuerit commissum, nihil-
ominus enim fur pro eo, si magnum est, & quin-
que solidos excedit, suspendi debet.

Novell. Elektor. Augusti, part. 4. consist. 32. §. 2. ibi,
vnd sol in dießem soll sein vierterscheld. ubi in comm.
Daniel Möller. n. 10. vers. nec ista casu.

- 36 Quemadmodum etiam hic in casu discrimen
illo inter furtum nocturnum & diurnum non
obervatur, sed fur pro furto etiam diurno laqueo
suspenditur,

Daniel Möller. lib. 1. semestr. c. 37. incip. non apud Cies. n. 3.
sub fin. vers. nec observatur. & seq. Francisc. Roman. in ad-
dit. ad Ezech. differ. §. n. 7. vers. non habita d. fortiss.

Non obstantia, quod de foro diurno aliud do-
ctuar. & eum saltem gladio puniendum videtur.

Gloss. ordin. Landen. lib. 2. art. 39. per idem textum.
n. 2. sub fin. vers. Aber es aber am Tage nimmst! Fran-
hard. part. 5. differ. 25. sub fin. vers. sult es aber es
Tage.

Item non attenditur, an furtum sit mani-
festum, an verè nec manifestum.

Joann. Harpprecht. in §. pena manifesti. 5. inst. de
obligat. qua ex delicti. nasci. nu. 6. post princ. vers. non
solum manifestum. & vers. seq.

Scemina etiam in his terris rectè suspendun-
tur,

Francisc. Roman. in addit. ad Ezech. differ. §. n. 9. post
princ. vers. an masculum an femina, Zobel. p. 1. 4. differ.
36. num. 2. sub fin. vers. consuevendi in hac patria. Matth.
Coler. (ubi consuevendi nra in provincia Saxonia serva-
re testatur) dec. 144. n. 4. l. ubi, licet autem pena n. 22.
& n. 23. part. 2. Schneid. ad §. ult. inst. de obligat. qua ex
delicti nasci. n. 7. vers. praeterca.

veluti multas sceminas, non solum in hac Lipsia,

sed etiam in aliis civitatibus, & locis suspendi
fuisse scio;

Idem tradunt interpretes juris communis, &
scemina laqueo posse suspendi, concludunt

El. consil. 247. incip. ad evidentiam. n. 1. & seq. per text.
vol. 5. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 3. sent. 4.
furtum. n. 49. sub fin.

Quamvis contrarium velit Barbol. Capoll. consil. 48.

38 nu. 2. & seq. per tot. Alex. consil. 135. incip. circa pri-
mum dubium. n. 9. sub fin. vers. praeterca etiam si es immu-
n. 4. & n. 5. vol. 1. Zobel. part. 4. differ. 36. n. 2. vers. quod
seu est. & n. seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1.
§. 5. vers. si aliquem. n. 1. ibi, pone quod mulier. & nu. seq.
fol. 179.

Prout etiam senes à pœna laquei non sunt ex-
empti,

Jodoc. Damboud. in sua practica. crimin. c. 116. n. 35. vers.
& senes. & num. seq. Jul. Clar. lib. 3. sent. §. ult. quæst. 60.
n. 6. vers. quam tamen ego nunquam.

Licet contrarium statuat Capoll. in antb. sed novo
jure. C. de serv. fugiti. §. 8. & n. ult. & caus. 2. h. 1. 4. quem
sequitur Jacob Henoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3.
cas. 329. n. 19. vers. sic pena furis. & seq.

Declarationes tamen etiam nonnullas in hoc
primo casu, ita, ut fur propter furtum etiam ma-
gnum non suspendatur, sed vel omnino libere-
tur, vel alia mitiori pœna puniatur, Augustus Ele-
ktor Saxonie admittit

in sua Novell. part. 4. consist. 32. §. 2. vers. Jedoch
sel gleichwohl ubi in comm. Daniel Möller. n. 11. ibi, sa-
binaribus tamen. & seq.

Qui autem sunt illi casus, ubi vel omnino nul-
la pœna, vel alia mitior pro furto imponatur, in-
scd. consil. seq. latius dicetur.

Notandum autem est, quod hoc in casu fur-
tum non solum ratione quantitatis, sed etiam ra-
tione qualitatis, loci, & alterius circumstantie,
magnum & enorme dici, & pœna laquei puniri
possit, etiamsi per se, ratione quantitatis, omnino
sic parvum, & modicum.

Stippel. de Mansf. in l. quaestioe modum. ff. de qua-
stion.

flumen. 43. tranſiſſe. Marc. de m. §. incip. an pro uno magno. n. 4. verſ. quia debet attendi. par. 2.

Quapropter ſi qui ruffico, vel alii tenui & inopi homini porcellum furatur, furtum magnum cenſetur, etiam ſi porcellus ille non ſit magni valoris.

Gloſſ. in l. illicitis. §. ne tenuis. verb. lumine verſ. nam ſiciam. ff. de offi. præſid. Jacob. Menoch. libr. 2. arbit. iudic. quaſt. cent. 2. caſ. 295. numer. 11. in fin. verſ. offero & ego. & nu. 12. & ob id merito ſuſpendi poteſt, 2. Reg. cap. 12. verſ. 2. 3. 4. & ſeq. quod habet etiam rationem, quia inter alios caſus, ubi pœna furti magni, & enormis miratur, ab Imperatore Carolo V. in conſtitutionibus criminalibus Art. 160. verſ. vñnd wie ſchẽdlich dem Beſchẽder biſſen. (quem ſequitur Auguſtus Elektor Saxoniæ, in juſs Novell. part. 4. conſtit. 32. §. 2. verſ. vñd deren eins iſſells in der penſlichen) etiam reſeruat, ut conſideretur qualitas illius, cui furtum ſit, ita, ſi ſis eſt opulentus, & ex furto, etiam quinque ſolidos excedente, dampnum nullum patitur, pœna ſuſpendii non habet locum; Ergo è contrario, ſi ſis, cui furtum ſit, ſit egenus, tenuis & inopi, pœna merito exaſperatur, & pro furto, etiam modico & parvo, pœna laquei imponitur.

45 Eòdem modo ſi Doctore Codex, in quo militum vigilaver, & plura addidit, auferatur, hoc etiam pro magno furto habetur.

Angel. in l. 1. vol. ult. verſ. & quod dicitur, quem ſequitur Menoch. libr. 2. arbit. iudic. quaſt. cent. 2. caſ. 295. n. 11. ubi offeri exemplum.

46 Similiter furtum dicitur enorme, & pœna furtæ dignum, quando eſt valdè ſcandalolum, licet per ſe ſit modicum,

Jafon. in l. cum ſervus. l. §. ff. de condiſt. cauſ. dat. cauſ. non ſcut. numer. §. 1. ubi & addit quod furtum, Agid. Boſius in ſua præſt. crimin. tit. de furcia. n. 60. ibi dicitur tamem furtum.

47 Unde quidam volunt, ſi furtum noctu committatur, quod etiam pro magno habeatur, & morte plectitur, etiam ſi per ſe ſit modicum, & tres ſolidos non excedat,

Chriſtoph. Zobel. (ubi ſita in præſtich ſervari teſtatur) in gloſſ. lat. ad text. germ. & ndr. libr. 2. art. 28. lit. C. verſ. & nota ita ſervari, & cui addatur Chaffin. in conſuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro prima vice, n. 1. Ioan. Bayard. in addit. ad l. Clar. lib. 5. ſent. §. furtum. n. 45. & ſeq.

48 Quam tamen illationem, de fure nocturno, non approbat, ſed potius contrarium in praxi ſervatum fuiſſe teſtatur

Matth. Celer. de iſt. 144. n. 10. in princ. junct. verſ. ſed cum venia. & ſeq. (ubi hoc in præſticha bene notandum dicit) n. 11. 12. 13. & n. ſeqq. part. 1.

49 Denique furtum dicitur magnum, ſi in aliquo loco inſigni, & privilegiato, puta in palatio Principis, templo, & ſimili ſit commiſſum, quemadmodum quandoam, qui crimenam cum 60. ſolidis tantum inciderat in Camerâ Parliamenti, 22. Januar. Anno. 1549. per Parlamentum Pariſienſe ad furtum fuiſſe condemnatum, teſtatur

Papo. libr. 23. nu. 6. arreſt. l. quem reſert & ſequitur l. Clar. lib. 5. ſent. §. furtum. nu. 1. ſub fin. verſ. poſſus etiam eſſe levis.

Secundus caſus, ſi quis unicam furtum, & qui-

dem parvum & modicum commiſit, tunc videtur dicendum, quod etiam ſit ſuſpendendum, arg. §. gallinarum. inſt. de R. D. & A. R. D. l. naturalium. §. 5. gallinarum ff. de A. R. D. quoniam nullum eſt diſcrimen inter furtum magnum, & inter furtum parvum ſeu modicum, text. elegans in c. ult. ſub fin. cauſ. 14. quaſt. ult. & quia fur magis eſt iſis, qui modicum furatur, quàm qui magnum, qui omnia iſis, qui magna diripit, minima fortalſe contemnunt, qui verò parva non deſpicit, nec majora deſpicit,

Yodoc. Damboud. in ſua præſt. crimin. cap. 110. nu. 60. ibi, utrum fur mag. n. 2. ad fin. Ioann. Bayard. ad l. Clar. lib. 5. ſent. §. furtum. numer. 28. ſub fin. Andr. Tirac. de legib. conſubial. l. 2. nu. 12. ſub fin. verſ. ita & cupidum & ſeq.

Erit in ſpecie concludere videntur, Claud. Bertazol. in addit. ad Pair. Baribol. Bertaz. conſil. 195. lit. A. in med. verſ. contrariam ſententiam & ſeq. Andr. Tirac. de iudic. in rebus minim. exiſ. ſub fin. col. 26. 1. verſ. de iud. lex eſt, ſol. mibi. 116. Petr. Gerard. de Feira Sancti. ſingular. 19. incip. quod furtum. numer. 1. & ſeqq. per 101.

Hiſtamen & ſimilibus non attentis, contrariam ſententiam rectius amplectuntur, & pro uno modico furto penam laquei non poſſe imponi, ſed aliam minorem, puta fuſſigationem, vel relegationem, vel aliam pecuniariam, deſcendunt,

Damboud. in ſua præſt. crimin. cap. 110. numer. 28. poſt princip. & ſeq. & numer. 35. poſt princip. & numer. ſeq. Ioſ. de Bellorſ. in ſua præſt. crimin. cap. 10. nu. 15. verſ. ſi ſemel commiſſi, junct. numer. 22. 2. verſ. ſi autem ſit modicum, & verſ. ſi non intrando violenter. & verſ. ſeq. Angel. tract. maleſic. verb. etiam veſtem celeſtitem. numer. 13. poſt princip. verſ. ſamen ſingulariter dicit. & ſeq. Matth. Celer. de iſt. 144. numer. 4. part. 1. l. Clar. lib. 5. ſent. §. furtum. numer. 7. & numer. 23. (ubi dicitur penam mitigandam eſſe) ibi, pariter etiam poſſet. in princip. & ſub fin. verſ. licet ſoleat. Ioann. Bayard. in addit. eod. numer. 28. poſt princip. & numer. 96. Baribol. Bertaz. conſil. 195. incip. Hieronymum Buzzolium. nu. 1. ante med. verſ. nec unquam & ſeq. vol. 1. Hippol. de Martil. ſingular. 378. incip. gemitatio aſtut. numer. 6. verſ. præſticha tamen omnino. & ſeq. Bl. in autb. ſed novo iure. C. de ſerv. fugit. n. 5 poſt princ.

Nec movent textus, & DD. in contrarium adducti; Quia in illis ſolummodo invenitur, quod etiam pro re modica & minima actio furti competit, quod nos non negamus, an autem actio illa ſit criminalis, vel capitalis, ibi non exprimitur; Eadem ſolurio etiam ſufficit ad textum juris canonici, ſecundo loco adductum; Quia verum eſt, quod quoad crimen furti, & ejus infamationem nullum ſit diſcrimen, an furtum ſit magnum, an verò parvum; Sed quoad impoſitionem pœnz, bene diſſerunt,

L. 7. §. 2. ff. de abig. l. 4. §. 1. ſub fin. ff. de inveni. ruin. naufrag.

Quod verò dicitur, illum eſſe magis furem, qui rem minimam, quàm qui magnam auferat, eſt tantum accipiendum, de animi perverſitate, non de ipſius facti magnitudine, ita, ut & iſis qui rem minimam furatur, majus etiam furtum commiſiſſe cenſeatur, quàm iſis, qui rem magnam eripit;

In delictis autem non animi improbitatem, sed factum ipsam consideramus,

1. cogitationis. 13. ff. de pen.

13 Et hoc in casu relinquitur arbitrio iudicis, quodnam sit modicum vel parvum furtum.

14 Hod è verò in Imperio Romano Germanico ex constitutionibus criminalibus Imperatoris Caroli V. distinguitur inter furtum occultum, seu non manifestum, & inter manifestum, seu apertum furtum,

Vult. in §. 1. inst. de obligat. qua ex delict. nascunt. num. 5. sub fin. vers. quam approbavit.

15 Priori casu, si furtum modicum fuerit, occultum, seu non manifestum, puta si fur super furto non exclamatur, diffamatur, vel deprehenditur, antequam in aedes suas, vel alium locum destinatum cum illo pervenerit, Wird nicht beschrien/berichtet/oder betreten/ &c. er damit in sein gewohntes Stümpf/ & tunc rem furto sublatam uni cum duplo restituere tenetur, Weintliche Halsgerichts Ordnung. art. 157. in princip. & vers. so sol ihn der Richter.

16 Si autem fur quantitatem dupli in bonis non habet, tunc cum re furtiva simpliciter exsolvere, vel si & simpliciter non possit exsolvere, rem tantum furto ablata restituere tenetur, & in penam deficientis dupli vel simpli etiam aliquandiu in carcere detineri debet,

Weintliche Halsgerichts Ord. d. art. 157. vers. wo aber der Dieb keine solche Geldbuße/ & seq.

17 Posteriori casu, ubi furtum est manifestum, puta, quando quis super furto vel deprehenditur, vel exclamatur, vel persecutionem patitur, & tunc pro numellis publicè sistitur, virgis caditur, & postea relegatur,

Weintliche Halsgerichts Ord. art. 158. in princip. & vers. daß der Dieb in Pranger/ & seq.

18 Et, præter hanc penam, rem furtivam, vel ejus æquivalentem, si solvendo est, restituere debet, d. art. 158. vers. Und vor allen dingen den Beschieden/ & seq.

19 Nisi fur sit nobilis, honesta, vel ejusmodi persona, in qua spes melioris frugis & emendationis superest, tunc is, cum consensu tamen superioris, civiliter, & quidem ira puniri debet, ut tanquam fur manifestus quadruplum exsolvere teneatur, Weintliche Halsgerichts Ord. art. 158. sub fin. vers. Were aber der Dieb.

20 Si verò valorem quadrupli in bonis non habet, tunc secundum e, quæ jam de furto nec manifestum dicta sunt, vel duplum, vel simpliciter, vel rem furtivam tantum restituere debet, & per aliquod tempus in carcere puniatur, d. art. 158. sub fin. vers. end sonst allenshaben.

21 Pro parvo autem & modico furto in imperio illud habetur, quod est infra quinque solidos, seu aureos Ungaricos, Der vnter fünfß Gilden werth ist/ Weintliche Halsgerichts Ord. art. 157. in princip. vers. Der vnter fünfß Gilden/ & art. 158. post princ. vers. Der vnter fünfß Gilden. & seq.

22 In Saxonia verò, præsertim in Electoratu, hoc in casu distinguitur inter quantitates furci parvi, seu modici, aut furtum illud modicum est infra quinque solidos, vnter fünfß Ungerische Gilden/ ita tamen, ut dimidiam partem illorum, puta duos &

dimidiam Ungaricum, excedat, vber den halben werth derselben ist/ Aut furtum illud dimidiam partem illorum quinque solidorum non excedit, ist vnter drutthalb Ungerische Gilden.

Priori casu fur fustigatur, & exilio perpetuo plectitur,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 32. §. 3. & 4. net so der erste. 3. vers. so sol der Dieb. ubi in comm. Daniel. Möller. num. 17. sub fin.

Quemadmodum etiam in aliis locis Saxoniz extra Electoratum ita servatur,

VVesenh. in comm. ff. de furt. num. 15. post princip. vers. nisi quod minora furt. Matth. Coler. decis. 144. (ubi hoc in practica bene notandum dicit) num. 19. vers. fin medietatem eius. part. 2.

Posteriori verò casu criminale iudicium locum non habet, sed fur vel carcere, vel relegatione temporali puniatur,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 32. §. 3. vers. Ist aber der erste/ ubi in comm. Daniel. Möller. num. 11. sub fin.

Quod etiam in aliis iudiciis Saxoniz extra Electoratum est receptum,

VVesenh. in comm. ff. de furt. num. 15. post princip. vers. inferiora autem in criminale. & vers. seq. Matth. Coler. d. decis. 144. num. 26. vers. & pronunciamur. & num. seq. part. 2.

Cum constitutio Electoralis furem, qui ultra dimidiam partem quinque solidorum, fustigatione, vel perpetuo exilio, si verò infra dimidiatam quinque solidorum furatur, carcere, vel relegatione temporali puniat, quid erit dicendum, si furtum tantum dimidiatam quinque solidorum valer, nec plus, nec minus, quomodo tunc debet puniri? Tunc perinde est, ac si esset infra dimidiam partem quinque solidorum, & ob id non fustigatione, vel perpetuo exilio, sed tantum carcere, vel temporali relegatione puniatur,

elegant. Joann. Ant. de Nigr. in cap. 10. incip. ad hoc. num. 7. sub rubr. de furt. quem sequitur Joann. Bazard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. furtum. n. 39. ibi, item adde. quod si statusum.

Et hæc procedunt indistinctè, etiam si furtum de nocte fuerit commissum, ut paulò antea. num. 47. & seq. dixi,

Matth. Coler. decis. 144. num. 20. vers. sed cum vntia. num. 11. & seq. n. 13. ibi, itaq. hodie. num. 19. part. 2. Francis. Roman. in addit. ad Sachs. differ. 58. nu. 7. vers. non habita differentia.

Prout etiam in Saxonia distinctio illa inter furtum manifestum, & non manifestum non attenditur, ut quotidiana experientia testatur.

Si verò furtum cum effractione, mit einbrechen/ factum fuerit, tunc illud, etiam si minimum fuerit, nihilominus laqueo puniatur, Weintliche Halsgerichts Ord. cap. 159. vers. auch der Diebstahl groß oder & seq. per tot.

Quod etiam in Saxonia servatur, Consult. com. sit. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 54. incip. respondetur quod sit n. 1. & seq.

Et ab Augusto Electore Saxoniz in suis Novellis est approbatum,

part. 4. constitut. 32. §. Wenn denn auch solche Diebstähle/ ubi in comm. Daniel. Möller. (ubi ita in submatibus observari testatur) numer. 13. vers. porrò quod

quod subicit. & n. 12. & lib. 1. semel. c. 17. nu. 4. sub fin. ver. nisi forte est. ult.

Et quoniam in aliis videtur, dictam consist. 32. §. Item denique autem esse solummodo intelligi in eo de casu ubi unum furtum ex tribus ad unum quinq; solidum, de quibus in §. praecedenti, agitur, non ascendendis cum effractione factum fuerit: Quia tamen dicta constitutio nominatim se refert ad constitutiones criminales Caroli V. in quibus nullibi dicitur, quod furtum cum effractione laqueo puniatur, quam in d. art. 119. ubi de primo saltem furto agitur: Ideoque quominus dictam constitutionem Electoralem etiam de primo furto accipiamus, rationem non video, cum referens insit relato cum omnibus qualitatibus, per vulg.

- 74 Veluti etiam interpretes juris communis tradunt, quod propter aperturam vel effractionem furtum aggravetur, & durius puniatur pro arbitrio tamen iudicis.

Paul. de Castre. in aurb. sed novo iure. C. de serv. fignit. num. 3. vers. sicut effractione. & num. 9. vers. quidem vero sunt improbi. Alex. consil. 135. numer. ult. sub fin. vers. inspecta qualitate delicti. usq. ad fin. vol. 1.

- 75 Quamvis & hoc in caso in foro communi furem propter modicum furtum, violentia & effractione factum, furca suspendendum esse dicat, per text. in l. capitalium. 28. §. famosus. ff. de poen. aurb. sed novo iure sub fin. C. de serv. fignit. Novell. 134. c. 3. §. fures. num. 2. Jacob. de Bellis. in sua praet. crimin. cap. 10. numer. 22. vers. si autem sit modicum. & vers. seq. item 27. vers. si hostia interit. aude. & seq. lib. 1.

- 76 Idem juris est, si quis non effringendo, sed saltem confcendendo alienas aedes (mit einsteigen) furum faciat, nam & tunc poena laquei dici debet, etiam si furtum, ut modò dictum, sit modicum,

per text. in consil. crimin. Caroli V. art. 159. post princip. vers. oder Reiter. Daniel. Möller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 32. num. 13. in fin. vers. vel confcendendo. & lib. 1. semel. c. 37. n. 4. sub fin. vers. aut confcens.

- 77 Quamvis in aliis regionibus extra Germaniam, & Saxoniam dicendum videatur, quod fur ob ejusmodi confensionem aedium non poena mortis afficiatur, quemadmodum quendam, qui per scias ascendendo ad domum alienam furtum fecit, in regio consilio Cathaloniz 3. Novembr. 1581. ad servitium Regiarum irremium ad decennium condemnatum fuisse, testatur

Ludov. à Peger. decis. 26. incip. apud scribentes. n. 2. vers. basigitur suppositio. num. 3. & seqq. in 3. ad fin. part. 1.

- 78 Quae tamen rursus sublimantur, si quis nihil in alicujus aedes furatur, tunc praedicta poena capitali non afficitur, etiam si vel maxime alicujus ex les animo furandi effregit, & confcendit,

l. si quis fur frangeri. 22. ff. de furt. Jacob. de Bellis. (ubi rationem affert) in sua praet. crimin. c. 10. num. 22. vers. si autem sit modicum. & vers. seq. item 23. num. 23. vers. si vero nihil furatur. & seq. ubi addatur. Angel. tract. malisic. verb. etiam velleum calestem. num. 41. Baribol. Bertracel. consil. 274. incip. cum statutum. nu. 8. lib. 2.

Sed quid, si quis pro furto, tanquam minimo, de quo supra in hac causa satis dictum est, eil condemnatus, postea autem reperitur, & appareat, furtum non esse modicum, sed magnum, & tale, pro quo poena laquei imponitur, an condemnatio revocetur, & is laqueo puniri possit?

Quod negamus, eleganti. Paul. de Castre. in consil. 15. incip. non vides quod illa verba num. 1. & seqq. per tot. vol. 1. Ioan. Bijard. ad l. Clar. lib. 3. sent. §. furtum. num. 43.

Quid verò an fur, qui in parvo furto, pro quo saltem fustigatio vel relegatio imponitur, deprehenditur, possit torqueri ad hoc, ut ex eus ore haberi possit, an praeter id etiam furtum magnum, vel plura furta fecerit, pro quibus suspendium dicitur?

Negative concludit Ludov. à Peger. decis. 16. incip. dubitatum fuit, n. 1. & seqq. per tot. part. 1.

Tertius casus, si quis duo furta commisit, & 79 tunc sic sint magna & enormia, dubium non est, quin poena laquei locum habeat,

August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malisic. verb. etiam velleum calestem. num. 12. vers. si autem bi. & seq. cum enim quis ob unum furtum magnum suspendi possit, ut supra. numer. 18. & seqq. dixi, multo iustius ob duo furta suspendendus erit; veluti ita manifestis verbis ab Imperatore Carolo V. est sancitum in constitutione bus criminalibus, art. 161. vers. Wo aber solche itwene Diebstahle. & seq.

Si verò duo illa furta sint modica & vilia, & 80 tunc nonnulli sunt, qui statuunt, quod fur laqueo suspendi debeat, & ita generali consuetudine observari, refert

Pulsgo. consil. 159. num. 1. quem sequitur Iul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum. numer. 3. in med. vers. quinimò videtur. & seq. Alex. in l. 1. C. de superexactione. in sua apostill. quem sequitur Hippol. de Marfil. (ubi numer. 5. limitat, singul. 378. incip. geminatio alius. num. 3. post princip. vers. & dicit domum. & num. 4. si in l. apud antiquos. 21. C. de furt. & serv. corrupti. num. 9. vers. sed tamen dic contrarium. u. 3. ad fin. Barib. de Afflict. in c. 1. §. si quis quinq; §. tit. de pace tenendi. num. 4. sub fin. vers. & dicit ibi. & num. 5.

Propterea, quod fur ille, qui secundò furti reus est deprehenditur, vocatur in iure fur consuetus, seu consuetudinarius, & famosus,

Pulchre Jodoc. Damboud. in sua praet. crimin. cap. 110. num. 30. post princip. vers. fur autem ille. & seq. Famosum autem & consuetum furem posse suspendi, dubium non est, per text. in l. capitalium. 28. §. famosus. ff. de poen.

Deindè, quia licet ex forma legis vel statuti 81 pro aliquo crimine esse imponenda poena pecuniaria, tamen si accusatus de tali delicto convincitur, quod illud bi commisit, debet puniri capitaliter poena ultimi supplicii,

Br. Angel. Odofr. & Ioan. de Plat. in l. 1. C. de superexactione. Bl. eod. numer. 4. Hippol. de Marfil. d. singul. 378. numer. 1. vers. videtur quod licet. & seq. & geminatio actus facit, ut poena venialia fiant mortalia,

Grebal. tract. de homicid. c. 4. num. 61. Hippol. de Marfil. d. singul. 378. n. 3. in fin.

Aliis, & quidem aequis, sentient, quod fur ob 82 ejus.

eiusmodi bini furta parva non suspendatur, sed alia poena corporali pro arbitrio iudicis puniatur,

Jodoe. Damhoud. (ubi ex recepta consuetudine de al-
terius auri vel manū abijctione testatur) in sua pract.
crim. c. 110. num. 21. vers. si secundo commiserit, & nu.
seq. laob. de Heilovis. (ubi etiam de auri vel manū
amputatione dicit) in sua pract. crimin. cap. 10. num. 7.
post princip. vers. pro secundo aufertur, & numero 22.
vers. si vero sit modicum iunct. vers. pro secundo furto, &
vers. seq.

84 Hodie verò in Imperio Romano Germanico
est constitutum, ut quis ob duo furta modica,
quing. solidos non excedentia, ad numellas ponatur,
& relegatur territorium ejus,

Prinliche Saisgericht des Ord. art. 161. vers. auch
dies ist gemeine Diebstahl. & seq.

85 Quod amplius procedere, etiam si fur super
illis duobus furis non fuerit acclamatus & de-
prehensus,

d. art. 161. vers. vnb mag den Dieb in diesem fall.

86 In Saxonia, praesertim in Electoratu, distin-
guitur: aut bina illa furta excedunt dimidiam
partem quinque solidorum, aut non excedunt:
priori casu virgis caesus perpetuo exilio punitur;
posteriori vero vel carcere, vel relegatione tem-
porali pro conditione personae placetur, perinde
ut in praecedenti casu dixi,

Norell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 32. §. se-
ner: do der erste edet anter. 3. & seq. ubi in comm. Dani.
Moller. num. 11. sub fin.

87 Idemque omnia, quae in praecedenti casu n. 86. &
seqq. dicta sunt, hic repeti debent.

88 Quartus casus, si quis etiam vel plura furta com-
mittit, & tunc si sint magna, & enormia, ea etiam
poena furcae esse puniendae, omnino extra contro-
versiam est,

Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, num. 8. Jodoe. Dam-
houd. in sua pract. crimin. c. 110. num. 18. vers. si autem
ita sit, & seq. Gloss. in auth. sed novo jure, C. serv. fu-
git. vers. castigabitur, sub fin. Bl. cod. num. 5. vers. sed
pro tertio furto, & in l. novo. C. de Eiusc. audient. nu.
6. ibi, unde pro tertio. Jacob. de Heilovis. in sua pract.
crim. c. 10. num. 5. vers. & quod pro tertio furto. lib. 1.

89 Si verò sint modica & parva, tunc unanimiter
DD. concludunt, quod etiam capitaliter laqueo
puniantur,

Jacob. de Heilovis. in sua pract. crimin. c. 10. num. 22.
vers. si autem sit modicum, tunc, vers. pro tertio. numero.
23. & seq. Presper. Farinas. in sua pract. crimin. lib. 2.
tit. 3. quaest. 25. incip. de ista plura. num. 4. Ioseph. Ma-
suard. de probat. vol. 2. conclus. 839. incip. geminatio
alios, num. 6. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1.
num. 5. verb. pro prima vice, num. 17. vers. limita ul-
timo. fil. 192. Jacobi. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quaest.
com. 3. cas. 295. num. 17. ibi, declaratur quare. & nu.
seq. Iodoe. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 10. nu.
23. post princip. num. 31. & seq. Ludov. à Peg-ver. decis.
72. incip. jure cantum est num. 3. & seq. Bl. in d. auth.
sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 5. vers. & quod pro
tertio, & seq. Paul. de Casti. cod. num. 6. post princip.
vers. si vero pluri, & vers. seq. Matib. Coler. decis. 144.
num. 5. ibi, alibi in furtis, & seq. part. 1. Jul. Clar. lib.
5. sent. §. furtum, num. 8. & vid. in addit. Joann. Ba-
yard. num. 23. Anton. Gomez. in §. ex maleficiu. insti-
tutio, num. 12. Matib. de Afflic. in cap. 1. §. si quis

qui, q. 11. de poe. iur. num. 1. Dédas. Covarr. lib. 2.
var. resolut. cap. 9. num. 7. vers. & quosdam praeterea
& vers. seq. Hippol. de Mariti. regul. 22. incip. pen-
natio alio, num. 2. sub fin. & num. 8. Danti. Moller.
in comm. ad 108. tit. Saxon. part. 4. incip. tit. 22. art. 1.
& num. 8. Barthol. Capell. in auth. sed novo jure. C. de
serv. fugit. num. 20.

Exceptio unò Alex. in consil. 100. incip. Nante. &
tuto aruitato Parma. num. 6. ibi, videretur etiam quod
non, & num. seq. lib. 4. quem sequitur Jafon. in l. cum
servu. 15. ff. de condit. causa data causa non secut. num.
5. in princ. & vers. istud mihi placeat, & numer. seq. qui
contrarium, quod fur etiam pro tribus furtis sus-
pendi non debeat, statuit, movetur per text. in l.
capitalium. 28. §. graffatores. 10. & §. famosior. 15. ff.
de pen. ubi tantum de graffatoribus, & de famosis la-
tronibus, qui in publicis stratis non solum bona
diripiunt, sed etiam homines occidunt, dicitur,
ad alios igitur fures praedicti textus non sunt ex-
tendendi, cum in criminalibus debeat sumi mitis-
or pars, Jafon. d. l. cum servu. 15. n. 6.

Cujus assertionem tamen parum curamus, quoniam poena suspendii prius ex legum inter-
pretatione, & ex consuetudine, publicae tranquillitatis
conservandae gratia, observata, quae etiam
illa certa & constituta in jure lege est induenda.

Joann. Berber. in suo enchirid. libr. de furto, num.
2. Iodoe. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 110. num.
29. & seq.

Ex praedicta opinione, quod pro tribus fur-
tis vir suspendi, femina verò aqua suffocari de-
beat, etiam approbavit Imperator Carolus V. in
constitut. crimin. art. 162. ibi, den Stelen pum dritten
mahl.

Et quavis Imperator ibidem simpliciter tan-
tùm de tribus furis dicat, nec exprimat, an ea
sint magna vel modica, & parva, qui tamen d. art.
162. etiam de furtis parvis & levibus sit accipien-
dos, dubium non est, non tam ideo, quod lex
constitutio generaliter loquens, etiam generali-
ter intelligi debeat, l. de praeo. 3. ff. de publ. in rem
act. quàm quod Imperator in praecedentibus arti-
culis semper, ubi aliud in furtis parvis, quam ma-
gnis, servari voluit, accuratè inter furta magna
& parva distinguit, hoc igitur cum in d. art. 162. o-
misit, firmiter concludendum erit, quod etiam
pro tribus furis parvis poena furcae dictari debeat,
propterea, quod ratio illa, quam Imperator ibi
assignat, quod scilicet quis tertio furtum com-
mittens, sit fur famosior, obrineat etiam in parvis
furtis: Utrobiq. igitur idem juxta statui debet, l. li-
tud. 32. ff. de l. Aquil.

In foro verò Saxonico hic casus non ita erat ex-
pediendus; V Vittenbergensibus enim placuit, quod
pro tribus vel pluribus furtis modicis, etiam si si-
mul putata & juncta summationem & quantita-
tem quinq. solidorum aequarent, vel etiam supe-
rent, poena furcae non habeat locum,

teste Matib. V Velsen. in comm. ff. de furt. num. 15.
in med. vers. non etiam in furtis pluribus modicis, & seq.

Contra Lipsenses, referentibus Consuli. consili.
Saxon. tom. 2. part. 4. quaest. 27. incip. von den straffen.
num. 3. ibi, siur das detere.

Et Jencenes teste Matib. Coler. decis. 144. in p.
pro

pro furto. nu. 3. ibi. *saltem in furis. & seq. part. 1.* pronuntiatur, poenam suspendii pro tribus vel pluribus furis debere imponi.

96 Quam posteriorem sententiam, utpote interpretibus juris communem, & constitutioni Carolinæ conformem, etiam approbavit, & confirmavit Augusti. Elector Saxonie in suis *Novell. part. 4. consil. 32.* & tenet eam etiam iura Britan.

97 Cum hac tamen declaratione, ut pro tribus vel pluribus furis, tum demum poena furcarum intelligatur, si omnia computata & juncta summam quinque solidorum exæquant, vel superent; Sicut si eam summam non excedant, sed infra eam sint, tunc poena susligationis cum perpetua relegatione duntaxat imponi debet,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. consil. 32. §. 4. vers. Da aber einer jumb Briten mal. Consil. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quassil. 27. n. 4.

98 Nisi omnia hæc furta, summam quinque solidorum non ascendunt, vel aliqui saltem ex illis, cum effractione fuerint facta, tunc laqueo merito puniantur,

Novell. Elect. Augusti. part. 4. consil. 32. §. Wenn denn auch solche Diebstähle. Consil. consil. Sax. tom. 2. part. 4. d. quassil. 27. numer. 4. vers. Da aber solche Diebstähle alle.

99 Ad hoc autem, ut furta pro tribus habeantur, requiritur, ut illa distinctis temporibus & locis fuerint facta,

Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum, numer. 9. ibi. quero quando dicatur. & seq. fol. 132. & verb. quod fureidat. num. 1. & seq. fol. 205. Capell. in autb. sed novo iure, C. de serv. fugit. nu. 115. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. (ubi communem dicit) num. 14. ibi. num. tamen nota. ubi in addit. Io. anno. Bajard. num. 66. Daniel. Meller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 32. num. 13. Anton. Gomez. in §. ex maleficio. insl. de action. num. 12. post princip. vers. & hoc intelligendum est, Jacob. Menoch. lib. 2. ar. arbor. judic. quæst. cent. 3. cas. 296. incip. magna fuit. num. 20. & seq. Bl. in autb. sed novo iure. C. de serv. fugit. n. 8. ibi. ulterius quære, & seq. & consil. 48. incip. flamie latato. n. 1. & seq. vol. 3.

Quemadmodum etiam ita in specie est sancitum ab Augusto Electore Saxonie in ejus *Novell. part. 4. consil. 32. §. Wenn denn einer / s. vers. auff venter schiedliche zeit vnd orten / ubi in eoum. Daniel. Meller. num. 12. sub fin. & n. seq.*

100 Unde si quis uno loco, tempore, vel nocte plures res furatus fuerit, non nisi unum furtum commississe censetur,

Joann. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de furt. in ult. addit. vers. nota quod furans. Angel. tract. malef. verb. etiam visum calessem. nu. 13. vers. respondio unum. Ioann. Harpprecht. in §. poena manifesti. §. insl. de obligat. quæ ex delict. nascunt. num. 57. vers. unde si quis, & seq. Bi. consil. 247. miip. ad eridentiam, num. 1. post princip. & seq. per tot. fol. §.

101 Quod procedit etiam, si quis a pluribus, & in pluribus domibus quasdam res furaretur, & idcirco, si quis una nocte in ea domum unius, & subterheret aliquid: postea eadem nocte in alterius domo furaretur: & denique in tertii alicujus domibus rursus eadem illa nocte aliquid diriperet, non nisi de uno furto teneretur,

Capell. (ubi ita Verona iudicatum fuisse refert) in d. autb. sed novo iure. C. de serv. fugit. col. 18. num. 105. vers. sed dubitari potest, quem sequitur Anton. Gomez. in d. §. ex maleficio. insl. de action. num. 12. vers. unde si quis & seq. Nicol. Boer. (ubi ita in curia Burdegalensi servatum testatur) deciss. 219. num. 2. ibid. in contrarium facit, & seq. per tot. Joann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 66. Bl. consil. 247. incip. ad evidentiam pramittendum est, num. 1. & seq. vol. 5. Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum, num. 10. vers. item adde. quod etiam dicitur. fol. 132.

Idem est, si quis unam rem contredavit in diversis territorii, licet in quolibet deprehensus possit puniri, tamen non sunt plura furta, sed unum, & idem sæpius repetitum,

Bl. in autb. sed novo iure, C. de serv. fugit. num. 3. vers. idem si unam rem.

Sed, an hæc duo, diversis locis & temporibus, copulative, ita ut utrumque necessarium sit, an vero alternative, ut alterutrum horum sufficiat, requirantur?

Breviter dico, quod alternative requirantur, & alterutrum sufficiat; quod exinde probatur, quia quando absurdum, iniquitas & intellectus incongruus resultat, tunc dictio et suam propriam naturam non retinet, sed in disjunctivam resolvitur, & non copulativa, sed alternativa dispositio præsumitur,

Br. in l. Gallus. 20. §. etiam si parente. ff. de liber. & posthum. Alex. consil. 64. incip. in causa & lite. num. 6. ibi. fortificantur prædicta. & vers. seq. vol. 7.

Sed si prædicta duo copulative starent, absurdum, & magna iniquitas resularet, sequeretur enim exinde, si quis in una domo, civitate & pago aliquod furatur, & post aliquod longum tempus in eadem domo, civitate, & pago iterum, atque iterum, & ita tribus vel pluribus vicibus & temporibus furaretur, quod is præni laquei non possit effugit, propterea, quod licet diversis temporibus furta facta fuerint, ea tamen non distinctis locis essent facta, quod tamen magnum foret absurdum, & summa iniquitas, contrariumque aliquoties de facto servatum scio.

Quapropter ex his concludendum erit, si quis in una eademque nocte in tribus vel pluribus civitatibus, pagis, vel aliis distinctis locis furatur, quod is poenæ laquei merito subdatur, quoniam diversis locis furta sunt facta, licet uno eodemque tempore fuerint commissa; veluti ita Anno 1608. quendam opilionem, qui una eademque nocte ex diversis & distinctis ovilibus oves abegerat, suspensum fuisse recorder.

Et hoc in casu quis pro tribus furis suspendatur, etiam in tertio furto demum fuerit deprehensus, & pro duobus præcedentibus non condemnatur vel puniatur,

Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 60. vers. sed ego arbitror. & seq. Bl. consil. 247. num. 1. vers. considerandum est ergo. vol. 2.

Quamvis contrarium, quod quis pro tertio furto non possit suspendi, velut, nisi pro primo vel secundo fuerit condemnatus, & poenæ affectus, per text. in l. capitalium. 23. §. solent. j. ff. de pan. Decian. consil. 24. num. 16. & seqq. vol. 9. Joann. Harp-

Harppre he. in §. pena manifesti §. 6. inquit. de obligat. que ex delict. num. 61. vers. ceterum ego puto. & seq. Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. quod similitud. num. 1. vers. credo tamen quod. & seq.

- 102 In numerum autem horum trium vel plurium furtorum computantur etiam illa furta præcedentia, pro quibus jam antea quis punitus fuit, Jul. Clar. (ubi in Ducatu Mediolanensi servari testatur) lib. 5. sent. §. furtum. num. 12. ibi, quare etiam, Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem celestem. num. 14. ibi, quare, si talis fuit. pag. mibi. 352. Jodoc. Damhoud. in sua præf. crimin. c. 110. num. 25. vers. si autem ita his correptus. & seq. Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. 1. cent. 3. cas. 295. num. 19. Paul. de Castr. in aut. sed novo jure. C. de serv. fugit. numer. 8. ibi, sed quid si de primo. Bl. eod. num. 7. vers. contrarium videtur. Covarr. lib. 2. var. resol. cap. 9. nu. 7. post princ. vel nihil refert, sunt priora furta. Anton. Taber. (ubi ita 3. Non. lun. Anno 1595. in Senatu Subaudiæ judicatum refert) in suo Codic. lib. 9. tit. de poen. 26. definit. 18.

Non attento, quod contrarium consuluit Bl. consil. 148. incip. viso themate. nu. 1. vers. hu præmissis junct. vers. quia pro eo. & seq. vol. 5.

- 109 Quemadmodum etiam, si quis pro dictis, primo & secundo, furtis per gratiam Principis, vel aliter fuerit absolutus, nihilominus pro tertio furto potest absolvi,

Jul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. §. furtum. num. 13. & ibid. in addit. Joann. Batar. num. 69. & num. seq. Angel. (ubi rationem affert) de malefic. verb. etiam vestem celestem. num. 14. vers. idem credendum si de dicto. & seq. Didac. Covarr. lib. 2. var. resol. c. 10. n. 2. sub fin. vers. ceterum præmissis lego.

Licet contrarium defendat Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. ubi, simplex furtum. numer. 17. vers. quid autem si fuerit. & num. 12. 19. & num. 20. & seq. fol. 135. & seq.

- 110 Idem est, si primum vel secundum furtum, tempore, vel præscriptione sit ab eodem & sublatum, ita ut de eo quis conveniri non possit,

Angel. in tract. malefic. verb. etiam vestem celestem. (ubi rationes affert) num. 24. ibi, nunquid quare. pag. 359. Joann. Batar. (ubi communiter ita per indices servari dicit) in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 62. ibi, item adde, quod etiam furta. Bl. in aut. sed novo jure. C. de serv. fugit. numer. 8. ibi, sed dubitatur nunquid, junct. num. 7. vers. in contrarium videtur. & seq. Noll. de S. Gemin. (ubi ampliat) tract. de bannit. part. 2. tempor. 1. incip. primo ergo generaliter num. 6. ibi, sed quaritur sexto lajon in l. si idem cum eodem. 17. ff. de jurisd. n. c. vers. uno fortiter tenet

- 111 Similiter si quis alibi, quam in loco, ubi in tertio furto deprehenditur, duo furta commisit, hæc duo furta, alibi commissa, etiam in numerum furtorum computantur, & furtum tertium aggravant, ut laqueo puniatur,

Br. in l. cur. 7. §. cum sacrilegium. ff. de accusat. nu. ult. ibi, quare si unus. Bl. in aut. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 6. post princ. vers. aut quia extra territorium Angel. tractat. malefic. verb. exiens Florentias. numer. 1. vers. sed delicta alibi. & seq. & Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. num. 10. vers. sed pone aliqui commisit. fol. 132. & nu. 15. ibi, quantum vero ad secundum. & seq. fol. 134. verb. etiam vestem celestem. num. 4. post med. vers. sed

contrarium tenet, ubi in addit. Angust. Bonfranchi. vers. subdit illam aliam qualiter, & numer. 24. vers. vel quia extra territorium. & seq. Noll. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 2. tempor. 1. quæst. 5. numer. 6. vers. vel diversitate loci. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 10. ibi, sed potest etiam statui. Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. 1. cent. 3. quæst. 295. num. 18. Paul. de Cast. in aut. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 7. ibi, quid autem si primum. Marib. Coler. (ubi ita de consuetudine observari testatur) de off. 144. numer. 6. ibi, sed quid si furta. & seq. part. 1. Anton. Gomez. tom. 9. var. repositus. c. 5. numer. 8. vers. quare tamen circa prædicta. Didac. Covarr. lib. 2. var. resol. cap. 9. num. 7. post princ. vers. idem erit dicendum. Jafon. in l. si idem cum eodem. 17. ff. de jurisd. num. 5. vers. uno statum. Joann. Andr. in addit. ad Specul. libro quarto part. 4. tit. de furt. in proam. in med. vers. famosa est alia ipsius quæstio. & vers. seq. Barthol. Bertrazet. consil. 39. num. 18. sub fin. vers. nec obstat unum. num. 19. & seq. vol. 1. Cardinal. Tusch. tom. 2. præf. conclus. lit. D. verb. delicta. conclus. 163. incip. committens tertium. numer. 1. & seq.

Quod procedit etiam si in uno loco, ubi prima furta extra territorium sunt commissa, consuetudo furandi vigeat, & furta non puniantur,

Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 10. sub fin. vers. neg. in hoc sit illa & seq.

Non obstante, quod contrarium velit Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. quod hereditat. num. 12.

Restringitur tamen, dummodò fur ille, qui furtum tertium commisit, sit subditus ratione originis vel domicilii illius judicis, in cujus territorio tertium furtum commisit, aliâ priora furta, alibi commissa, tertium furtum ad poenam laquei non aggravant,

elegant. Bl. consil. 348. incip. viso themate prædicta. num. 1. vers. secundò quia furtum commisit. & seq. Noll. ad fin. vol. 5. quem, supposito ejus nomine, sequitur Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. num. 12. vers. sed quid in non subdito. & num. 13. Angel. tract. malefic. verb. exiens Florentias. num. 1. vers. quod est verum nisi sit. Jul. Clar. d. §. furtum. n. 10. vers. dummodo fur, de quo agitur. & seq.

Quod tamen in usu non servatur, & ego aliquoties contrarium in his terris observari vidi.

Sed quid, in hæc, quæ hæctenus dicta sunt, extendantur etiam ad furta impropria, paria ad actionem rerum amotarum, crimen expilatæ hereditatis, ita, ut quis, si ter res alicujus amovet, vel hereditatem expilavit, & tertio demum furtum proprie ita dictum commisit, laqueo puniri possit? Afirmative concludit

Bl. in l. de his qua. 11. C. de furt. & serv. corrupt. n. 3. ibi, quare nunquid crimen. Agid. Boss. (ubi ita Sema. ium Mediolanensem judicasse testatur) in sua præf. crimin. tit. de furt. 1. ibi, & an statuium. & seq. Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. in princ. num. 7. & seq. fol. 134.

Quamvis contrarium concludere velit, Barthol. Capoll. tom. 1. 71. n. 8. & seq. per tot.

Quid autem si fur consecratur se furtum fecit, se pluribus vicibus, vel diversis temporibus, utrum intelligatur continuatus, ita, ut unum furtum, vel diversa sunt & plura furta? Hæc verba, cum

cum sint admodum obscura, & possint intelligi de continuatis vicibus, & temporibus, ideoque interpretari debemus in mihiorem partem pro contentente, ut unum tantum sit furtum, nisi dicatur ex temporis intervallo.

Bl. in autb. sed novo iure. C. sed serv. fugit. numer. 9. vers. sed pone quod quis, & seq. Iason. in l. fructus 7. ff. solut. matrim. numer. 9. ubi, quatuor addit illud, & seq. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem calestem. num. 15. vers. & eodem modo. pag. 390. Chassan. ad consuet. Burgund. rubr. 2. §. 5. verb. quod si recidas. numer. 1. vers. quid autem si fur, & vers. seq. Ioann. Transisi. ponit ubi. tract. de lamiis. num. 71. ubi secundo declaratur, post princ.

Quamvis contrarium statuere videatur, sibi contrarius,

Bl. consil. 247. incip. ad evidentiam pramittendum. n. 1. vers. si vero intervallo. & seq. vol. 1.

Quintus casus, si duo vel plures furtum commiserint, & tunc si civiliter agitur, omnes in solidum tenentur, in tantum, ut etiam si unus solidum solverit, alii non liberentur, quo minus etiam solidumolvere teneantur,

l. 1. C. de condit. furtiv. l. vulgar. 21. §. si duo. 6. ff. de furt. l. si plures. 6. ff. arbor. furt. casar. l. 34. l. 35. §. 1. ff. de furt. ratio est, quia civilis actio furti est penalis, in duplum. 27. §. quadrupli. 25. institut. de action. §. penna. §. 1. & §. ult. instit. de obligat. qua ex delict. nasc.

In poenis autem, quod alius praestitit, alium non relevat, item *Mela. 11. §. plures. & §. seq. ff. ad l. Aquil. l. si plures. 34. ff. de injur. l. semper 15. §. si in sepulchro. 2. in med. ff. quod vi aut clam. quoniam singuli suam tenentur poenamolvere, & quidem in solidum, cum tot sint commissae poenae, quot delicta perpetrata, & singuli propter delictum suum sint corrigendi, aliis ut sint exemplo, l. si quis. 7. §. ult. in fin. & l. seq. ff. de iurid. l. penna. §. 3. & l. ult. ff. ne quis eum qui in iure vocand.*

116 Si vero unus non fuerit solvendo, reliqui, qui solvendo sunt, pro eo solvere debent, per text. in l. tres virores. §. ff. de administ. tutor. veluti ita Senat. tum Pedemontanum 1587. censuisse testatur Anton. Tessaur. decis. 264. incip. furtum factum, numer. 1. n. 2. & n. 3. & ante hunc Alber. in l. si quis id. 7. ff. de iurid. n. 9. vers. si autem obligati sunt, & vers. seq. quos notissime sequitur Ioann. Aleys. Riccio. part. 2. collect. decis. 241. vers. sed dicendum, & seq.

Si vero criminaliter ad poenam suspendii agitur, & tunc, si furtum fuerit magnum, ita ut unus cujuslibet portio, quae ex re furtiva ad eum pervenit, ad aliquam magnam summam ascendat, dubium non est, quin omnes suspendantur, veluti experientia quotidiana testatur, & in specie tradit

Anton. Tessaur. d. decis. 164. nu. 3. in med. vers. sed si tractaretur de poena criminis, & seq. per text. in l. si quis id. 7. §. ult. & l. seq. ff. de iurid. ubi, si plures deliquerint, omnes tenentur, nec sufficit, unum eorum poenam lueri.

Ratio est, quia si unusquisque per se furtum magnum fecisset, proculdubio suspendio puniretur, ut supra dixi, Ergo multo magis omnes sunt suspendendi, si tantum furtum fecerunt, ut unusquisque portio magnum furtum exaequet, quo-

Pars V.

niam et tunc majus est delictum, quantum ad plures fuit admittum,

text. elegans. in l. si plures. 34. ff. de injur.

Quod etiam approbavit Angulius, Flector, 117 Saxonia in suis Novell. part. 4. consil. 2. tunc non sibi viol. 6. vers. & ibi obest doch gleichwol. argumento a contrario sensu sumpto.

Contra vero, si plures rem modicam & parvam furati sunt, nullus eorum poenam suspendii puniri potest, sed alia minori pro arbitrio iudicis, quoniam supra diximus, si unus solus furtum modicum commisit, quod is suspendi non debet: Ergo multo minus suspendi possunt plures, quoniam admodum crudele foret, si plures homines pro modica re occiderentur, cum ne unus quidem solus pro eadem mori deberet.

Si vero plures furtum quidem magnum, quod in his terris quing. solidos, fuisse per bissen Ungetrischen Obident exaequat, vel excedit, fecerint, sed res furtiva inter eos divisa non magnum, sed modicum furtum, facit, pro quo alias unus solus suspendi non possit, major solet esse controversia, quomodo illi sunt puniendi?

Videtur dicendum, quod omnes & singuli sint suspendendi, ut in terminis terminantibus tradit, Andr. de Isern. in cap. 1. §. si qui quing. §. 11. de pace tenend. & cum violator. num. 6. post princip. vers. nam & si plures in simul fuerint. & vers. si uno si a principio duo sol. mibi. 60. quum sequatur Matth. 27. Vespere. in comm. ff. de furt. numer. 11. post med. vers. plures autem qui simul, & vers. etiam ubi ex statu. Joann. Anton. de Nigr. in cap. 10. incip. ad hoc. numer. 60. rubr. de furt. Joann. Esjard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 6. furt. numer. 32. quia quilibet in solidum tenetur, text. in l. 1. in princip. C. de condit. furt. l. vulgar. 21. §. si duo 9. ff. de furt. Andr. de Isern. Joann. Anton. de Nigr. & Esjard. d. loco. propter ea, quod regula generalis sit, si plures idem commiserint delictum, omnes & singuli in solidum obligari ad poenam, nec unius solutionem solidi alteri prodesse, D. D. in l. si quis id. 7. ff. de furt. Iason. cod. num. 29. Didac. Covarr. in Clem. si jurasum. tit. de homicid. part. 2. §. 2. numer. 3. Ideoque, si plures eidem eandem injuriam inferant, l. si plures. 34. ff. de injur. Si plures arborem furtim cedant, l. si plures. 6. ff. arbor. furt. cas. Si plures unum tignum furati fuerint, quod singuli tollere non potuerunt, l. vulgar. 21. §. si duo. 9. ff. de furt. Si plures unum hominem mortificare vulnerarunt, vel occiderunt, aut alter vulneraverit, & alter occiderit dolo malo, l. item. Mela. 11. §. si plures. 2. l. si vulneratus, §. 1. in princ. & §. 1. ff. ad l. Aquil. Si plures alium praetoris corruperunt, l. si quis id. 7. §. ult. sub fin. & l. seq. ff. de iurid. omnes & singuli in solidum tenentur.

Ratio est, quia tot sunt delicta, quot sunt delinquentium personae, Hartom. lib. 1. illustr. quest. 33. vers. sed refragatur regula. & seq. pag. mibi. 194. per l. semper. 16. §. si in sepulchro. 2. post princ. ff. quod vi aut clam l. si plures. 34. in fin. ff. de injur.

Tot autem oriuntur obligationes, & debentur poenae, quod sunt delicta commissa, cum quis ex suo facto obligatur, l. si duo. 5. ff. si qui caution. in judic. §. si causa facta. Hartom. d. quest. 33. post princ. col. 2. vers. totidem poena debetur, & seq.

F

Cum

Cum igitur hodie generali consuetudine pœna suspendi sit surrogata in locum illius pœnæ antiquæ dupli vel quadrupli secundum qualitatē furti, meritò concludendum videretur, quod omnes & singuli suspendi debeant, quoniam surrogatum sapit naturam ejus, in cuius locum surrogatum est. l. 1. §. hoc actio. ff. si quis testamentum dedit esse iussu. Ererb. in topic. in loco ad vi surrogatum. 122. n. 1. & seq.

- 121 Verum, cum prædicti textus omnes loquantur tantum de illis actionibus pœnalibus, ubi quidem ad meritam pœnam, sed pœnariam saltem & intercesse agitur, ut sit in actione injuriarum, arborum furtum cæsarum, furti dupli vel quadrupli, legis Aquiliæ, albi corrupti, & similia, secus autem sit in actionibus criminalibus, ubi non ad pœnam pœnariam, sed ad corporis afflictivam, & capitali proceditur, & non quilibet in solidum tenetur, sed unusquisque factum, & quantum quisque in delicto fecit, consideratur, text. eleme. l. 1. §. 1. c. 1. §. 1. ad l. Cornel. de fisci. præp. c. 1. quod pœnæ sint commensurandæ delictis, cap. facilius. §. illud autem de pœn. in 6. Cravett. consil. 46. num. 11. Menach. libr. 1. arbit. judic. quest. 96. numer. 38. potiusque molliendæ, quam exasperandæ, l. sanctio. 41. & l. interpretatione. 42. ff. de pœn. præsertim in hoc casu, ubi ex dispositione juris divini, & communis pœna mortis in fures non est statuta, ut supra vidimus;

- 122 Ideoque Scabini harum terrarum à prædictâ opinionione meritò fecessum fecerunt, & pronuntiarunt, ut quilibet furtum cum suffigatione in perpetuum relegatur, testibus

Consul. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 27. incip. Wo den Straffen n. i. in prin. & vers. So haben doch die Schöppenstül. & seq.

- 123 Quorum sententiam etiam approbavit & confirmavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novellis,

part. 4. constitut. 32. §. Was wie ihr viel zugleich/ 6. vers. so soll auff solchem soll / ubi in comm. Daniel. Moller. n. 15. vers. Electori tamen nostris, & seq.

- 124 Quod procedit, etiam si plures rem indivisam, puta trabem, vel tignum animo furandi abstulerunt, quoniam Elector Saxoniz hoc in casu non tam ad rem ipsam furto subtractam, quam ad lucrum, ex eâ furibus proveniens, respectum habet, d. consil. 32. §. Was wo ihr viel. 6. in verb. vber den werth. & seq.

Quamvis de jure communi aliter dicendum videatur, per text. in l. vulgaris. 21. §. si duo 9. ff. de furt. l. ita vulneratus. 51. §. ult. in fin. ff. de l. Aquil. Anton. Tressur. decis. 254. incip. furtum factum. num. 3. sub fin. & numer. 4. Hottom. illustr. quæst. 38. post med. lib. 5.

- 125 Si verò ejusmodi furtum à ploribus cum effractione ædium vel tabernarum, mit einbrechung/ factum fuerit, tunc secundum constitutionem Criminalem Caroli V. Peinliche Hoffgerichtss Decret. art. 159. recte omnes & singuli laqueo puniri debent, Novell. Elector. Augusti part. 4. constit. 32. §. vnd wo ihr viel 6. sub fin. vers. Jedoch wenn ein solcher Diebstahl. Consul. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 27. n. 6. ibi. wenn aber solcher.

- 126 Illud autem observandum est, cum prædicta

constitutio Electoralis generaliter loquatur, & vellet fures, qui pro sua quovis parte, quæ in furtis ex re furto sit tracta acceperunt, cum suffigatione in perpetuum laqueo esse, quod illa constitutio etiam generaliter & indistincte accipienda, & fures suffigandi, & in exilium mittendi, etiam si eorum portio sit infra dimidiam partem quinque solidorum, ut inter Britanni & Angerische Gilden / arg. l. de pretis. ff. de public. in rem act. propterea, quia si Augustus Elector Saxoniz etiam hoc in casu voluisset distinguere, in portio singulorum in ultra vel infra dimidiam partem quinque solidorum, id procul dubio expressisset, quemadmodum fecit in eo casu, ubi unus solus rem modicam furatur, d. consil. 32. §. ferner da der erste. 3. & seq.

Ratio differentie, cur aliud sit in hoc casu, ubi plures furtum commiserunt, & aliud in illis, ubi unus solus est furtus, in promptu est, quia ex multitudine personarum delictum aggravatur, & tanto majus est delictum, quanto à pluribus furtum admissum, text. in l. si plures. 34. in med. ff. de injur. Ideoque meritò etiam hoc in casu major pœna debet imponi.

Quid verò dicendum, si plures furtum commiserunt, ex quo unusquisque portio, si divisio æqualiter fieret, summam quinque solidorum non attingeret, divisio autem inæqualiter facta est, & unus minus quam alter accepit, ita ut illorum portiones, qui plus reliquis acceperunt, summam quinque solidorum exæquant, vel excedant, an illi pœnâ laquei sunt puniendi?

Quod negamus, quia hic non inspicimus, quantum quisque accepit, sed quantum ex divisione æqualiter, & proportionem arithmetica facta secundum numerum personarum percipere potuisset,

Consul. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 27. §. 5. vers. oder aber hette nach der ansehung. & seq.

Deinde quia is, qui minus accepit, illud quod remittit, reliquis donare censetur, Nemo autem ex donato, etiam improbe à donante acquisito, pœnat, vel augmentum pœnæ pati debet, præsertim hoc in casu, cum etiam is, qui minus lucratur, suam pœnam ordinariam, & statutam lucere debeat, aliàs enim sequeretur, quod quis eandem pœnam pro eodem delicto, quam alius sustinuit, perferre teneatur, quod tamen est admodum iniquum.

Card. Tusch. tom. 6. concl. practica. verb. pœna. conclus. 208. n. 5. & seq.

XLIV.

Quinam ulterius pœnâ furti teneantur, & qui non; & quid de iis, qui pœnitentiâ ducti rem furto ablaram, vel ejus æstimationem domino restituant, an & quatenus illi sunt puniendi.

SUMMARIA.

1. Quærem in viâ publicâ, vel alio loco inveneris, etiam fur es.

2. Quomodo punitur, & nimis.

1. Qui scienter rem furtivam à fure emit, etiam fur dicitur, & quomodo puniatur, num. 5. 6.
7. Quid de eo, qui rem furtivam in solutum accipit.
8. Qui unam rem pro pignore constituit, & postea aliam submittit, etiam pro fure habetur.
9. Re commodatâ qui ad alium usum utitur, etiam fur est, n. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. ubi limitationes recensentur.
19. Creditor, & depositarius si debitoris pignore, vel deponentis re depositâ utitur, etiam fur dicitur.
20. Qui rem communem, vel partem consocii in utilitatem propriam convertit, etiam fur dicitur. 21.
22. Falsus procurator, qui sine mandato pecuniam exigit, etiam fur est.
23. Creditor, qui rem sibi debitam à debitore auferit, etiam furtivus committit, numero 24.
25. Item qui rem alienam scienter vendit, & tradit.
26. Item qui gabellam ultra debitum modum exigit.
27. Mutui & furtivi etiam pœnâ ordinariâ afficiuntur.
28. Vel qui scienter pecuniam à servo vel filio ludendo vincit. 29. 30.
31. Validi mendicantes etiam fures dicuntur.
32. Furti pœna ordinariâ locum habet, etiam si quis se jocosè furtum fecisse.
33. Nobiles à pœnâ furti ignominiosâ excusantur.
34. Item impuberes, & minores. num. 35. 36. 37. 38.
39. Ubi minor dolus est, ibi etiam delictum minus puniri debet.
40. Pœna furti cessat, si quis ex simplicitate furatur.
41. Vel tempore famis, & necessitatis. num. 42. 43. 44. 45. 46. 47. ubi ampliationes & limitationes.
48. Pœna furti ordinariâ cessat, si quis nullum lucrum inde percipit.
49. Famuli suis dominis, malitiosè solariumolvere recusantibus, impunè aliquid auferre possunt.
50. Res Turcarum, & aliorum barbarorum etiam quis impunè furari potest.
51. Item res aleatorum tempore ludi.
52. Furtivam etiam est impunitum, si inde commodum Reipubl. eveniat. n. 53.

54. Partiarum animalium etiam est imputatio à pœna furti.
55. Item filius & uxor patri vel marito furantes.
56. Item si quis quidem animo furandi auferit, sed voluntate domini.
57. Item si quis credit dominum permittiturum.
58. In dubio autem non creditur dicenti se credidisse dominum permittiturum.
59. An & quando dominum comparere, & ducendo furtum suâ voluntate factum furem à pœna liberare possit. num. 60. 61. 62. 63. 64. 65.
66. Clerici à pœnâ furti ordinariâ etiam sunt exempti.
67. Item si fur in torturâ constans persistit in negatione.
68. Item si furtum sit solum attentatum.
69. Quid juris si fur penitentia ductus res furtivas vel earum estimationem restituit. 70. 71. 72. 73. 74. 75.

IN præcedenti conclusionè factis dilucidè pœnas 1
furtivorum declaravimus, nunc in hac conclusio-
ne quasdam extensiones & restrictiones subi-
ciemus;

Et quidem, quod is etiam fur sit, & pro fure
habeatur, qui rem in viâ publicâ, vel alio loco in-
veniam retinet, inficiatur, & vero domino non
restituit, dubitare non debemus,
ut supra conclus. 68. num. 26. & seqq. part. 2. dixi.
S. alio jure. 43. inst. de R. D. & A. R. D. l. 43. ff. 11. ff.
de furt. l. 3. ff. de iocund. rim. naufr. & ond. lib. 2. art.
57. post princ. pulchre Matth. Coler. deus. 149. incip.
jure civili quon. numer. 2. & numer. seq. part. 1. latè
labob. de Bellous. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 10. de
furtis. num. 54. ibi, juxta præmissa queritur, & numer.
seq. Covarr. in cap. peccatum, de R. l. in 6. part. 3. §. 1.
num. 1. vers. nam & qui rem. Guid. Pap. sing. 127. in-
cip. furtum committit. Zobel. part. 2. differ. 61. num. 1.
& seq. Cathf. differ. 59. Reimb. part. 5. differ. 13. & part.
6. differ. 30.

Pœna tamen hujus furti non est capitalis, puta 2
laquei, sed arbitraria, pro religione judicis infligenda,

l. de submersis. sub fin. C. de Naufrag. Jacob. Menoib.
lib. 2. arbit. indic. quasi. cent. 3. 14. 297. incip. quid
naufragio, w. l. & seq. Joann. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5.
fent. §. furtum. num. 40.

In Saxonia verò servatur, ut hoc in casu quis 3
rem inventam in duplum solvere teneatur, Daß
derselbe ein Dieb / vnnnd zu redt schuldig sey / dem
rechten Herrn soltchen verlust amtschad zu ersattent
si verò non habet taneum, puniri debeat in corpore
cum fustigatione & relegatione, veluti ita
Lipsenses quâtor in Eorgam respondisse, testatur
Matth. Coler. deus. 149. num. 6. ibi, quod si ad re-
quistionem, & seq. part. 1.

Furti etiam tenetur is, qui scienter rem furti. 4
viam à fure emit,

l. incivitem. 2. sub fin. & l. 5. C. de furt. Angel. Aretin.
traâ. malefic. verb. etiam vestem incivitem. n. 19. Casar.
F 3 Urtil.

Urbil. in d. l. ad Mart. de Afflic. decis. 369. num. 3. vers. ubi etiam & seq. Chassin. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 1. in princ. num. 15. ibi, item adde quod vendens & seq.

- 5 Ponitur tamen poena extraordinaria tantum, puta suffragatione vel relegatione,

Hippol. de Marfil. consil. 32. 33. & 31. Casar. Urbil. (ubi in fine in magna curia Vicarie in personam in iudam Joannem Baptista de Ciesio Anno 1553. servatum fuisse restatur) in addit. ad Mart. de Afflic. decis. 369. num. 3. vers. sed contrarium, num. 4. & num. seq. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. furtum, num. 117.

- 6 Quamvis in his terris aliquoties contrarium servatum, & penam laquei impositionem fuisse scio, propterea, quod is, qui pro pecunia accipit rem, ex delicto perveritatem, censetur approbare delictum,

Aret. consil. 163. incip. sicut Joannes Collio. sub fin. vers. secundò principaliter, & col. seq. Aym. Gravet. consil. 237. incip. frater dum in communione. n. 2. ante med. vers. sed fortius facit & seq.

- 7 Idem est in eo, qui scienter rem furto subtrahit in solutum accipit; nam & is etiam furti tenetur,

Joann. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. furtum, num. 116. vers. sed mihi videtur, & seq. quoniam datio in solutum est emptio & venditio, l. litis. ff. pro empt. l. ult. ff. ex quib. caus. in possiss. eat. Mart. de Afflic. decis. 369. num. 1. & seq. & eadem militat ratio in accipiente in solutum, quæ militat in emptore, Bajard. d. num. 116. in fin. Non attento, quod contrarium consultit, Jacob. Philip. Bore. consil. 206. n. 1. & seqq. per tot.

- 8 Is etiam, qui mihi unam rem pro pignore constituit, si postea eandem auferat, & aliam submittit, pro utraque tenebitur,

Angel. Aret. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 20. ibi, quid autem si quis pag. mihi. 388.

- 9 Qui re commodatâ ad alium usum utitur, furti etiam tenetur,

S. placuit. 7. inst. de obligat. qua ex delict. nasc. l. si ut certo. §. 5. qui imo & qui s. in fin. ff. commod. l. qui furtum. 16. ff. de conduct. furt. Angel. in tract. malefic. verb. & vestem caelestem. num. 32. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quasi. cent. 3. cas. 298. Joann. Harpprecht. in d. §. placuit. 7. & seq. inst. de obligat. qua ex delict. num. 2. & seq. Barthol. Bertrazol. consil. 412. incip. victoria excellentis. num. 4. & seq.

- 10 Nisi crediderit dominum esse permittendum, S. placuit. 7. in med. inst. de oblig. qua ex delict. l. in ser omnes. 46. §. recte. 7. ff. de furt. Meno h. d. 148. 298. num. 1. vers. verum locuta, & seq. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 32. post princ. vers. nisi ille qui utitur. Barthol. Bertrazol. consil. 90. incip. nullo modo. num. 1. in med. & n. seq.

- 11 An autem commodatarius verisimiliter crediderit dominum permittendum, vel non, relinquatur arbitrio iudicis,

August. Bonfrancisc. ad Angel. d. num. 32. vers. tamen Angel. ibi dicit. Menoch. d. cas. 298. num. 2. ibi, dubitari ergo contingit, & num. 3. Bertrazol. d. consil. 90. n. 2. vers. quod iudicis arbitrio. Hippol. de Marfil. in l. quæstionum modum ff. de quasi. n. 54.

Si autem dominus res est commodata, permittit propterea pro commodataria, quod facilius crediderit potuerit dominum permittendum, de. n. 1. in ser omnes. 44. §. recte. ff. de furt. num. 2. Menoch. d. cas. 298. num. 1. in princ. Bonfranc. ad Angel. de malefic. verb. vestem caelestem. num. 32. vel si quis dicit. Angel. ibi. eod. verb. comparant dist. in quibus. num. 11. vers. si perita quia dominum.

Quamvis contrarium velit Chassin. ad l. in rem. Burgund. rubr. 1. §. 1. in princ. n. 15. vers. item perducens longum equum. & seq. fol. mihi. 79.

Nisi verisimilis conjectura sit in contrarium, Nempe dominus commodavit equum alibi ut vaderet ad villam, sed is vir ad bellum,

Angel. in d. l. inter omnes. 46. §. 1. ibi. ff. de furt. sub fin. August. Bonfranc. ad Angel. de malefic. d. verb. vestem caelestem. num. 32. sub fin. vers. dicit tamen Angel. ibi unum & vers. seq.

Item præsumptio est pro commodataria, si est dives, opulentus, bonæ conditionis, & fama.

Barthol. Bertrazol. d. consil. 90. nu. 2. sub fin. vers. unde cum hic versetur. & seq.

Vel commodantis consanguineus, vel magnus amicis,

Menoch. d. cas. 298. num. 3. vers. prudenter index, & seq. lib. 2. cent. 3.

Item, si quis rem pro mercède locat, locatarius tunc pro conductore vel commodatarius etiam præsumptio est, quod crediderit dominum permittendum re locatâ pro eadem mercède ultimus, & ad alium usum uti,

Br. in l. item quaritur. 14. §. qui impleto. ff. locat. num. 11. Bl. eod. n. 6. sub fin. vers. quæto quid in re mobili. & n. 7. Barthol. Bertrazol. d. consil. 90. n. 2. in fin. vers. & cum versetur, & n. 3.

Itæ hæc procedunt, etiam si commodator vel locator ditionem taxativam adjecerit, se ad certum tempus vel locum duntaxat, & tantum, quæquam vel aliam rem commodatæ, vel locatæ nihilominus tamen commodatarius vel conductor in verisimili credulitate versatur, se permittendo domini re ad alium locum, vel longius tempus uti,

paulbrè Barthol. Bertrazol. consil. 90. incip. nullo modo. n. 4. ibi, nec obstat ut dicitur. & seq. uq. ad fin.

Si verò hinc inde sint verisimiles conjecturæ, ut religio iudicis in dubium vocetur, an commodatarius vel conductor verisimiliter crediderit, domino permittente se rem commodatam vel locatam ad alium usum transferre, tunc statur jramento commodatarii vel conductoris,

Barthol. Bertrazol. d. consil. 90. n. 3. vers. quod procul dubio procedit.

Creditor, & depositarius, si debitoris pignore, vel deponentis re deposita, utitur, etiam furtum committit,

l. si pignore. 14. ff. de furt. §. furtum autem inst. de oblig. qua ex delict. Damhoud. in sua præf. crimin. c. 110. num. 14.

Veluti etiam socius, si rem communem vel partem confoci in propriam utilitatem converterit, vel ad usum destinatum non usurpat, furti poenâ etiam tenetur,

l. rei communis. ff. pro soc. Br. in l. si socius. d. de furt. Bertrazol. consil. 279. incip. pro dissolutione. num. 1. vers.

verf. & teneatur poena, numer. 2. & numer. seq. Andr.
Aluat. de presumpt. reg. 3. presumpt. incip. ex hinc re-
gula, num. 1. elegant. Petr. Paul. Parisi. consil. 38. in-
cip. ad veritatem, n. 7. ibi, ulterius ad advertendum est, nu-
1. & seq. vol. 1.

- 21 In dubio ramen socius, ne furtum commississe
dicatur, praesumitur pecuniam communem u-
surasse, & negociasse jure communi, & non jure
proprio.

Aym. Gravet. consil. 216. incip. Ludovicus & Mar-
biotus, n. 1. vers. tertio nisi dicamus, & seq. Ioan. Bajard.
ad Iul. Clar. S. furtum, n. 3.

- 22 Idem juris est, & furti poenâ plectitur etiam is,
qui sine mandato alterius nomine pecuniam à
debitore exigit.

l. si procuratori. l. 4. in fin. ff. de condit. caus. dat. l.
falsus. 41. §. falsus. l. 9. de furs. l. falsus. 19. C. eod. Bl.
in l. 1. §. injuria, tit. de pace juram. firm. Angel. tract.
maiest. verb. etiam vestem talestem, nn. 42. p. 497.
Iafon. in l. si procuratori. l. 4. ff. de condit. caus. dat. nu.
2. Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. num.
3. vers. quod si procuratori. fol. mibi. 175. & num. 14.
fol. 178.

- 23 Quemadmodum etiam creditor, qui rem li-
quidâ sibi debitam, vel aliam equivalentem, clausi
à debitore auferit, furti tenetur.

elegant. Ioann. Harprecht. in §. placuit. 7. influ. de
obligat. quæ ex delict. n. 9. ibi, queri bis. & n. seq.

Contrarium ramen statuit, Iul. Clar. lib. 5. sent.
§. furtum, (ubi communem dicit) num. 19. sub fin. vers.
exaufatur autem fur. & 20. Francisc. Pir. lib. 2. comm.
consil. verb. fur. num. 4. Svaritz. in suo thesaur. lit. F.
num. 399. Didac. Covarr. (ubi communem testatur) lib.
1. var. resolut. c. 2. incip. adeo protervi. numer. 15. vers.
quarâ eodem jure, & seq.

- 24 Nisi quis speret, se rem apud alium constitu-
tam per viam juris convincere non posse.

Gloss. in c. i. jura gentium, dist. 1. Chaffan. ad consue-
tut. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat aboliti-
onem, num. 32. ibi, secundus verò casus, & seq. fol. 216.
Hippol. de Marfil. singul. 177. numer. 6. ibi, ubi dixit,
& seq.

- 25 Item is, qui rem alienam scienter vendit, & tra-
dit, etiam de furto puniendus erit.

Gloss. in l. item si res ff. de alienat. judic. mutand.
caus. facta. in l. gl. mag. vers. sic ergo videtur, & seq.
Joan. Bajard. ad Iul. Clar. S. furtum, numer. 8. Andr.
Tiraq. tract. de iure constituti posses. part. 3. limit. 26.
num. 31. ibi, item cum scienter, & seq.

- 26 Similiter furti tenetur, qui gabellam vel tribu-
tum ultra debitum modum exigit.

Joann. Bajard. ad Clar. d. S. furtum, num. 9. Fran-
cisc. Hares. decis. 421. incip. quaritur quando pedaga-
tor, n. 1. & seq. part. 2.

- 27 Mutus item, & surdus, mitigationem poenæ
non meretur, sed nihilominus poenâ ordinari-
laquei puniuntur.

Petr. à Plac. in epitom. delict. c. 32. nu. 17. vers. pro-
ximo tractavimus, Consil. consil. Saxon. tom. 2. part.
4. quæst. 71. incip. da ein Dieb, n. 1. & per tot.

Veluti etiam ita Scabini Lipsenses Mensæ Sep-
tembris, Anno 1669, pronuntiaverunt: Do Hans Pfüg-
das Wschel davon brache, so möchte er vngerechti-
dast er taub und stumb, so seine er an der Vernunft
nicht brechlich / nach schreffe der Rechte mit dem

P A R E V.

Stränge vom Leben zum Tode gestrafft werden / W.
N. B.

Idem ad requisitionem Der Naichmaime Wrl-
ker der Innungen und Gemeinheitt in Hols / Anno
1574. responderunt: Ist vor mein Raigen ein flum-
mer Mensch / der auch taub ist / seines aliers vnger-
sehr 26. Jahr / einer Würgerin der Joban Lugin
Apotecerin bey Nechtlicher weile eingesturan / vnd
in der Euben die Schlüssel genommen / vnd mit
denselben die Apotecin unter dem Naichmaime auff-
geschloffen / vnd darinnen aus ihnen verschloffenen
Rüchlein 26. art. am Gelde / d'haltschen auch Co-
rollen / Paernostre mit silbern Steinen / Dielem
Küchlein vnd andern Silberwerck so viel gestoh-
dast es die Goldschmiede auff 12. th. werbig lartne / do
er nun an seiner Vernunft keinen monael bette / so
möchte er nach schreffe der Rechte mit dem Stran-
ge vom Leben zum Tode gestrafft werden W. N. B.

Is etiam, qui scienter in ludo pecuniam à ser-
vo, quæ erat ejus domini, vel à filio quæ erat
patris, vincit, committit furtum, & eam non lu-
cratur.

Roland. à Valle. consil. 45. incip. vizâ inquisitione.
num. 3. (ubi fin. vers. pro qua opinione etiam facit, n. 4.
& num. seq. Bl. in l. advocatorem, 11. C. de condit. ob-
causam, dat. num. 3. vers. vel cum filio. & seq. Alessi.
tract. de presumpt. reg. 3. presumpt. 29. num. 6. ibi, &
hoc facit ad questionem, & seq.

Et quidem hoc in casu in dubio lisor præz. 29
mitur scivisse, pecuniam fuisse domini, vel patris,
Andr. Aluat. d. presumpt. 29. num. 6. vers. nunquid
in dubio.

Pœna tamen ordinaria laquei non habet lo-
cum, sed saltem extraordinaria, cum lufor non
fuerit in dolo, sed saltem in culpa.

Aliar. d. presumpt. 29. n. 6. sub fin. vers. non tamen
posset procedi. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. S. furtum, n.
121. vers. non tamen posset, & n. seq.

Porro validi mendicantes, qui veris pauperi-
bus à laicibus debitas elemosinascripiunt, etiam
poenam furti incurrunt.

Jedoc. Dambend. (ubi duo notabilia exempla offert)
in sua præf. crimin. c. 110. nn. 55. ibi, ad hoc capitulum
n. 56. & seqq.

Denique quis poenâ furti ordinariâ afficitur, et
iam si postea detectus pretendit, & dicit se joco-
fecisse, nisi probet.

c. 1. de presumpt. Gl. in l. finem convitiis. C. de mior.
in prin. vers. & si dicat. Joann. Bajard. ad Clar. S. fur-
tum, num. 23.

Pœnz tamen restringitur, & poenâ ordina-
riâ laquei non puniuntur, primò Nobiles; Hi
enim non suspenduntur, sed gladio tantum pu-
niantur.

Felin. in c. cum quidam. 12. X. de iurejurand. nu. 5.
post med. vers. & ideo nobiles. Thom. Gram. des. 36.
incip. Salom ex septim. num. 5. Andr. Tiraq. tractat. de
nobilit. cap. 20. num. 110. ibi, ex his autem fit, n. 111. &
seq. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. S. furtum.
n. 68. & n. seq. Prosper. Farin. consil. 33. incip. in hac causa.
num. 16. vers. quia ubi nobiles, & seq. vol. 1. & lib. 3. pr.
termin. quæst. 93. num. 116. & 117. Bl. in l. datâ opera.
3. C. de hi qui accus. non poss. nu. 1. in med. vers. vel die
quod inter. Jun. vers. sed nobiles & Barones, & consil.
426. incip. præmittendum est, numer. 1. & seq. vol. 1.

F 2

Jul.

Ad. h. in præd. crimin. c. 10. in 2. ubi propter necessitatem, 3. d. Damhoud. in sua præd. crimin. c. 11. n. 2. ubi dicitur, si quis ex necessitate furti, n. 10. v. res. ad hoc obviat, Jul. Clar. lib. 2. ubi, quando furtum commune dicitur, lib. 6. sent. §. furtum, nu. 2. ubi, quando furtum excusatur, R. p. de pisse 1. 4. de remedi. præf. 2. contra pellen. n. 197. Joann. Harprecht. in §. furtum 1. in 2. de obligat. que ex delict. nascuntur, lib. 1. ubi, hinc cum necessitate tempore, n. 15. 10. & seq. And. Malic. lib. 1. obfer. 142. n. 3. v. res. & inter cetera commoda, Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 2. c. 182. n. 27.

- 41 Quando autem quis in extrema necessitate constitutus censetur, relinquitur arbitrio iudicis,

Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 3. sentent. §. furtum, nu. 97. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem, n. 29. v. res. sed quomodo. fol. 215.

- 42 Quæ restrictio tamen declaratur, nisi furtum tempore sumis & necessitatis sit insignis, & magnum: tunc enim pœna ordinaria sibi recte locum vindicare potest,

Jedor. Damhoud. d. 110. nu. 37. v. res. si non sit insignis, & seq.

- 43 Quod etiam approbavit Imperator Carolus V. in constitutionibus criminalibus, artic. 166. v. res. Wo denn derfelbe Diebstall tayffer, & seq.

- 46 Vbi nisi fuerit factum alii, in simili necessitate existeris,

Chassan. in consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem, num. 29. fol. 215. Joann. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum, nu. 97. ubi, adde quod hoc fullet.

- 47 Hoc tamen in casu qui tenetur illud, quod tempore necessitatis furatus est, restituere, si postea ad pinguiorem fortunam pervenerit,

pulchre Dida. Covarr. c. ubi rationem offert & contraria solvit in c. peccatum de R. jun. 6. par. 2. §. 1. n. 4. ubi, quid tamen eris agendum, & seq. Joann. Harprecht. in d. §. furtum, 1. in 2. de obligat. que ex delict. n. 18. ubi, eadem verba, & seq. Petr. Ronzoni. decis. Lamanica. 3. num. 209. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. d. verb. nisi habeat abolitionem, n. 18.

- Quamvis à contraria opinione in foro contentioso non esse recedendum, dicit

Jul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum, n. 24. v. res. sed vide dubitatio, & n. 25. sub fin.

- 48 Si litterarum à pœnâ ordinariâ furti excusatur, qui nullum lucrum inde percepit,

Hopel. de Massi. consil. 28. num. 30. & consil. 77. nu. 9. R. v. bol. Briazoli. in §. 1. p. 5. in cap. Hieronymum Buccellum, c. 1. sub fin. v. res. qui sit cum nullum lucrum, & n. 2. & seq. lib. 1.

- 49 Quomodo modum famuli & ministri, si dominis, sustinent interpellatis, sed malitiose salarium solvere recusantibus, aliquid subtrahunt, & asserunt, in crimine furti etiam non incidunt, maxime si æquivalens salario contrahant,

arg. c. unius finit. de mulier. v. sed qui contum. 72. ob de de v. res. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 10. n. 10. v. res. & v. res. quia gratias furantes, & v. res. Joann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum, nu. 10. Alex. consil. 17. in cap. iura p. 10. nu. 1. 2. v. res. iura tertium & ultimum, n. 3. & seq. per tot. v. res. adde infra consil. §. 4. n. 10. & seq. part. 5.

Item si quis res Tircarum, vel aliorum barbarorum furatur, à pœnâ furti excusatur,

non solum, C. de somnec. & mercator. Idem. Damhoud. in sua præd. crimin. c. 110. n. 4. v. res. item excusatur si quis.

Vel si astant abripiat res depositas aleatorum,

1. ff. de alea lusa & aleator. Damhoud. d. c. 110. n. 4. v. res. item excusatur, & impunitus habetur. Idem. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum, n. 100. & seq. Angel. in d. malefic. verb. metti dore de mali dadi. n. 6. v. res. item patitur alia pœna. Proffer. Farigat. in sua præd. crimin. lib. 3. quæst. 109. part. 4. n. 145. ubi, amplius secundum, ut furtum, & n. seq.

Eodem modo quis à pœnâ furti immunis erit, si ex eo aliquod bonum Reipublicæ subsequatur, puta, si quis criminum, putam illud esse plenum pecuniâ, surrepuit, sed in eo non nisi literarum conditionis civitatis, vel tractatus contra principem inveniantur,

Bl. in l. 2. §. deinde ex hoc legibus. ff. de orig. iur. nu. 4. v. res. nota ob maleficium. Petr. Herg. quæst. 32. n. 40. v. res. affinitas superioribus, & num. seq. part. 2. Ludov. Caer. in præd. crimin. tract. de homicid. §. in a itaq. secundum, nu. 12. Paris de Puteo, tract. Syndic. verb. quæstio vers. an si iudex, num. 1. v. res. & vide pulchram questionem, pag. mibi 689.

Non obstante, quod contrarium statuit

Petr. Anchar. in c. 1. x. de constit. num. 7. quæst. Seneca. Gruihel. de Benedic. in c. Raynaldum in quaest. in licet occidere peccat. x. de testam. n. 50. Ioan. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 3. sentent. §. furtum, num. 103. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem, nu. 4. fol. 220.

Partiarius item animalium, qui ea accepit ad medium lucrum, si vendit foetus animalium inde provenientes, non committit furtum, sed partem domino ad medium lucrum tantum reddere tenetur. Secus est in Casajario, qualis est, qui animalia accipit ad capitale,

elegant. Jacob de Beldens. in sua præd. crimin. c. 10. nu. 10. ubi, secundum quod partiarius, & seq.

Item filius & uxor, si aliquod patri vel marito subtrahunt, pœnâ furti etiam non tenentur, sed tantum ad actionem rerum amotarum,

Idem. Damhoud. in sua præd. crimin. c. 110. n. 41. v. res. pœna finit. n. 43. & seq. Jacob de Beldens. d. c. 10. num. 32. Harprecht. in §. qui in parentum, 12. in lit. de oblig. quæ ex delict. n. 1. & seq. n. 7. & seq. Angel. in tract. malefic. verb. etiam vitem calessem, num. 44. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem, n. 31. & seq.

Uterius, si quis quidem animo furandi aliquid aufert, & putat se huc iurâ dominò facere, sed dominus erat volens, & consensuens,

inter. §. pen. ff. de furi. Angel. tract. malefic. verb. etiam vitem calessem, n. 30. ubi, sed quid si alique, & seq. Idem. Damhoud. in sua præd. crimin. c. 110. n. 16. ubi, dicitur est, & n. seq.

Idem si credit, se voluntate & permissu dominum contrahere,

Idem. Damhoud. d. c. 110. n. 10. ubi, diximus autem, & n. seq. Jul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum, n. 21.

In dubio autem aliquid dicenti, se putasse sibi dominum permissurum, non creditur, nisi expressè probetur,

Liqui et si periret de furt. Angel. tra. 2. malefic. c. b. comparat, dicti inquisiti, nu. 17. ibi, quid sit de at. pag. 507. Item, Bayard. in addit. ad lul. Clar. lib. 3. furtim. n. 8. post prae.

- 59 Imo quamvis dominus ipse postea compareat, & dicat, furtum factum esse suum voluntate, tamen per hoc vindictae publicae non praedictatur, quod minus reus poenae ordinariae afficiatur,

Angel. tra. 2. malefic. verb. comparent, dicti inquisiti, n. 12. lul. Clar. lib. 3. sent. §. furtum. nu. 21. vers. sed certe hoc excusatio, & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 38. 39. vers. contra iurum tenet. fol. 218. Iason. in l. 1. transigere. l. 8. C. de trans. non. n. 17. sub fin. vers. ex huius apparui non esse verum. & lul. 1. C. de furt. n. 7. vers. comparet dominus rei. Fern. in l. 1. x. de presump. nu. 19. ibi, in contrarium adducit potest. Jacob Henoch. lib. 2. arbit. iudic. quast. cent. 3. cas. 27. nu. 4. ibi, quo loci inserti. & seq. Hippol. de Marfil. in qu. 2. incip. confessio offensae. nu. 1. & seq. Petr. Gerard. de Petra sancti singul. §. incip. nota bene. nu. 2. in fin. vers. si adde ultra. & n. 3. Marc. de Mantua sing. 602. incip. iudic. inquiri. nu. 2. ibi, quibus tamen non obstantibus. & n. seq.

- 60 Nisi adsint quaedam conjecturae, & indicia, Et in l. inter omnes. §. recte. num. 1. sub fin. ff. de furt. Henoch. d. cas. 298. num. 4. vers. nisi conjectura. Petr. Gerard. de Petra sancti. d. sing. 55. nu. ult. vers. & stud. d. ver. Angel. de malefic. d. verb. comparent dicti inquisiti, n. 12. vers. nisi appareant. lul. Clar. d. §. furtum. n. 21. vers. nisi tamen, & seq.

- 61 Puta, quia dominus est furis consanguineus, Angel. d. verb. comparent dicti inquisiti. num. 12. vers. ut quia erat. lul. Clar. d. §. furtum. n. 21. vers. qui esset eius. Marc. de Mantua. d. singul. 602. num. 2. vers. secundo quia specialia.

- 62 Vel eius amicus, Angel. d. verb. n. 12. vers. vel amicus. Clar. d. §. furtum. nu. 21. vers. vel amicus. Marc. de Mantua. (ubi tamen magnam amicitiam exigit) d. sing. 602. n. 2. vers. vel etiam amicus, & seq.

- 63 Vel solutus talia donare, lul. Clar. d. §. furtum. nu. 21. vers. vel solutus. Angel. d. verb. n. 12. vers. vel erat consocius.

- 64 Vel erat res modici & parvi valoris, Angel. d. verb. nu. 12. vers. & erat res parva. lul. Clar. d. §. furtum. n. 21. vers. vel quod res esset.

- 65 Vel praeter assertionem domini iuramentum etiam accedat, Bl. in l. §. ius. l. 9. C. de furt. nu. 7. vers. si autem non apparet. & seq. Augst. Nonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. comparent dicti inquisiti, n. 2. vers. tamen limitat hoc. & seq.

- 66 Uterius poenae furcae sunt exempti clerici, & personae Ecclesiasticae, late Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. num. 44. & seq. fol. 220. & seq.

- 67 Similiter & fur, qui torturæ subjectus constans sterit in tortura, & nihil fateatur, debet absolvi, etiam si vel maxime furtum ex aliis indicibus plene fuerit probatum, Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 93. ibi, unde in casu, & num. seq. fol. 228.

- 68 Vel si furtum saltem arreptavit, sed non consummavit, per text. expr. in l. qui ea mente. 66. ff. de furt. l. si pignore. §. 4. §. 3. ff. de adit. l. non prodest. §. 3. vi bonor. raptor. Angel. tra. 2. malefic. verb. etiam vitem celerem. num. 39. ibi, sed quid si aliqui. pag. 396. Firma in erat. gibell. part. 4. in 13. iter. de Monte. quast. 10. nu. 4. Cephal. consil. 57. num. 3. vol. 1. Farina. (ubi communiter dicit) in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 4. quast. 31. num. 66. ibi, per id quod in finili. & seq. & lib. 3. tit. 14. quast. 124. n. 172. ibi, amplius primo, & quidem illative. & num. seq. Heig. quast. 32. n. 43. part. 2.

Angel. tra. 2. malefic. verb. etiam vitem celerem. num. 41. ibi, pro aliquo accipit, pag. 397. late Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 3. verb. nisi habeat abolitionem. num. 123. ibi, vicesimum primum casus est. & seq. fol. 249. Item, Damboud. in sua pract. crimin. l. 10. n. 9. Bart. tra. 2. onfi. 274. n. 5. vol. 17.

Sed quid juris de illis foribus, qui poenitentia ducti res furtivas restituerunt, vel illarum nomine domino satisfaciunt, quod modum puniri debent? Videtur dicendum, quod nihilominus poenae ordinariae puniri debeant,

per text. expr. in l. qui ea mente. 66. ff. de furt. l. si pignore. §. 4. §. 3. ff. de adit. l. non prodest. §. 3. vi bonor. raptor. Angel. tra. 2. malefic. verb. etiam vitem celerem. num. 39. ibi, sed quid si aliqui. pag. 396. Firma in erat. gibell. part. 4. in 13. iter. de Monte. quast. 10. nu. 4. Cephal. consil. 57. num. 3. vol. 1. Farina. (ubi communiter dicit) in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 4. quast. 31. num. 66. ibi, per id quod in finili. & seq. & lib. 3. tit. 14. quast. 124. n. 172. ibi, amplius primo, & quidem illative. & num. seq. Heig. quast. 32. n. 43. part. 2.

Verum cum praedicti ex quo loquantur saltem de iure civili, ubi pro furtis poena mortis non imponitur, & ob id iurisdictione ab obligatione, actione, & iudicio civili, et criminali & capitali hoc in casu non admittitur,

Consult. consil. Saxoni. tom. 1. part. 4. quast. 56. n. 4. & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 123. post pr. Augst. Nonfranc. in addit. ad Angel. tra. 2. malefic. verb. dicto maleficio semper adsint. n. 17. in fin.

Clariq. juris sit, quod illi, qui poenitentia ductus seipsum offert, vel à dicto desistit, quod fures furtivas restituerunt facere videtur, poena ordinaria mitigari debeat,

Liquamvis. 11. ff. de in iur. voc. non omnes. §. 5. qui in desertione. 4. ff. de re milit. regulaque universalis sit, quod poenitentia post delictum, seu commutatione generis vitae in melius in multis delictis non atrocioribus mitiget poenā,

Andr. Tirac. tra. 2. de poen. semper. aut remitt. caus. 28. n. 1. & seq. & quast. 60. num. 1. per tot. Iason. in l. in arenam. C. de inoffic. testam. nu. 5. & nu. seq. Prosper. Farina. in sua pract. crimin. lib. 3. tit. 14. quast. 124. num. 168.

Praeterea in illis delictis, ubi res in integrum statum post consummationem restitui potest, quod in furto fieri videmus,

Bl. in l. qui ea mente. 66. ff. de furt. nu. 2. vers. praeter ea debet fieri. Bl. in l. si qui non dicam rapere. C. de Episc. & cleric. num. p. vers. incluit tamen dicti potest. Farina. in sua pract. crimin. d. quast. 124. n. 176.

Ideoque merito concludimus, quod fures poenitentes non sint suspendendi, & poena ordinaria afficiendi, sed alia poena arbitraria, puta vel incarceratione, vel relegatione temporali, vel pro qualitate rei fustigatione puniendi,

Consult. consil. Saxoni. tom. 1. part. 4. quast. 26. incip. si qui furtum. nu. 2. & nu. seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 21. & seq. fol. 226.

Quam postea sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. consil. 32. §. Unde nach dem den Rechts

tenentem. ff. de iur. iur. D. de iur. iur. num. 16.
C. 19.

73. Quæ aliter tamen vera est, si fur ante inquisitionem & incarcerationem pœnitendo restitutus sit, secus si post illam; tunc enim pœnitentia & restitutio non relevat.

Novell. 140. August. 32. §. ult. vers. et sic fitum. Gessung. Gessogen.

Quoniam regulare est, quod pœnitentia & confessio delicti neminem excuset, si jam in carcerem est coniectus.

Petr. Heig. quest. 32. & seq. par. 2.

74. Quamvis in foro communi aliud dicendum videatur, ut tradit

Relin. in c. cum te. 27. x. de sent. & rejudic. n. 4. sub fin. vers. & si statum vult. Bl. in l. si rem. 73. ff. de procur. n. 5. vers. verbi gratia dicit statum. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furum. nu. 17. ibi. pone quod fur. fel. 138.

75. Quid vero dicendum, si non ipse fur pœnitentia ductus res furtivas, vel earum æstimationem domino restituerit, sed illæ alias ad dominum redierint, et tunc fur mitius puniri debeat? Quod affirmatur,

elegant. Consult. consil. Saxon. tom. 1. (ubi rationes afferunt.) par. 4. quest. 56. incip. vix haberi. quod sit. n. 1. & seq. per 101.

Quamvis contrarium velit Ludov. vir. decif. 146. quem refert & sequitur Ioann. Aloys. Riccio. par. 2. collect. decif. 282. in princ.

XLV.

Alia quædam in materia furtorum notabilia, & scitu admodum necessaria.

S U M M A R I A.

1. An fur præter penam mortis teneatur etiam ad restitutionem rerum furto ablatarum, num. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.
16. In foro Saxonico quid iuris.
17. Dominum rem sibi furto subreptam potest vindicare, etiam nullo pretio refuso, nu. 19. 20. 21.
22. Si valor rerum furtivarum jam consumptarum non scitur, admittitur dominus ad iuramentum in litem.
23. Si quis rem furtivam alteri tertio vendit, an sit nihilominus de pretio, ex re furtiva redacto, conveniri possit.
24. An pro rebus furto sublati liceat in vicinorum aedibus inquirere, 25.
26. An res furtivæ magistratui sibi applicare possit, 27. 28. 29. 30. 31. 32.
33. An fur pœlle, in matrimonium cum pœnenti sit tradendus, 34. 35.
36. Si fur rupto laqueo in terram incolumis deciderit, an iterum possit suspendi, num. 37. 38. 39.

40. Idem quomodo suspenduntur, 41.

42. Si quis in aliquo loco furtum commisit, an in alio loco capi & suspendi possit, nu. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55.

56. Si in loco furti commisit alia, & quidem minor pœna servatur, quam in loco, ubi fur capitur, secundum quamnam pœnam puniri possit.

57. Furtarum erectio an & quatenus permittatur, n. 58.

IN præcedentibus duabus conclusionibus sufficienter diximus de pœnis furtorum, & quinam illis afficiantur, vel non.

Nunc alia quædam in materia furtorum, non admodum injeunda, tractabimus, inter quæ pulcher ille casus se offert, an fur præter pœnam mortis teneatur etiam ad restitutionem rerum furto ablatarum?

Negative concludit Bl. consil. 192. incip. præsuppositis factis, nu. 4. ibi. sed posito, quod anima. & num. seq. usq. ad fin. lib. 1. Roffred. in tract. libelorum par. 1. ibi. sed illud queritur. & quest. seq. fol. mibi. 22. Francisc. Mart. decif. 191. incip. an in causa criminali, num. 2. par. 2. per text. in linterdum. §. 6. qui furem, 1. sub fin. ff. de furi.

Propterea, quod propter unum delictum quis pluries puniri non possit, Heig. quest. 2. n. 39. par. 2. & contentus esse debet dampnum passus, ex quo fur luit in corpore, & pœnam mortis sustinet, d. l. interdum. §. 6. qui furem, 1. sub fin.

com satisfactum ei videatur in corpore furis loco pecunie, text. in l. sed si unus. 12. §. si ante, 6. vers. postea actor. ff. de injur. Bl. d. consil. 97. n. 4. pro. & reus, si criminaliter puniatur, in totum absolvatur, l. Divus. 7. §. ult. in fin. ff. de iure patron.

Affirmative verò concludit, ita tamen ut actio criminalis, ad pœnam mortis instituat principaliter, peritio verò rerum ablatarum incidens officio iudicis,

Br. in linterdum. §. 6. §. qui furem, 1. ff. de furi. num. 4. Bl. in l. quod evitandi. C. de condit. ob turp. caus. num. 3. vers. & contra autem a criminali, & nu. 4. Roland. Vall. consil. 30. incip. vix processu inquisitioni, num. 1. & seqq. fol. 2. August. Bonfransise (ubi iura præciterati testatur) in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vixim corisilem, n. 11. vers. sed vide ibi. & seq. Ludov. à Pever. decif. 27. in addit. nu. ult. ibi. ultra fore oportet, & seq. Petr. Heig. quest. 25. (ubi communem dicit) nu. 17. & seqq. nu. 21. ibi. an interpretes communiter, & nu. seq. par. 2. Ioann. Bardi. ad l. Clari. §. furum, nu. 31. & seqq. Andr. Rautch. quest. 10. incip. in hac postrema, n. 11. & seqq. par. 2. Profper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 1. nu. 64. ibi. & propterea potest, & nusq. Agid. Biff. in pract. crimin. tit. de furti, nu. 46. Ioann. Illarprebich. §. ult. inst. de obligat. quæ ex delicto nascuntur, num. 14. Aym. Crapet. consil. 14. incip. procurator filii, nu. 2. vers. si unde admitti debet, nu. 2. & seq. vol. 1. Carol. Ruin. consil. 4. incip. circa dubium, nu. 1. vers. & prædicta confirmantur, & consil. 37. incip. super 10. nu. 2. ibi. quia quamvis iudex, & seq. vol. 2. & consil. 37. incip. quod sententia, nu. 1. & seq. vol. 5. Pract. Papien. in forma inquisitioni, gloss. huc est quædam, nu. 1. nu. 10. vers. aliquando criminalis propinquo principaliter, & seq. in l. Clari. lib. 5. sent. §. ult. quest. 2. nu. 2. vers. sed si actor inveniatur, & seq. Cur. lau.

Iun. in l. edita C. de claud. nu. 198. Romm. eod. num. 143. vers. non obstat sua ratio. & seq. Jac. Menoch. lib. 1. arbit. iudic. quæst. quæst. 91. (ubi rationes.) n. 6. sub fin. vers. confirmatur ex egregio. nu. 7. & nu. seq. Barthol. Beraz. consil. 232. incip. non possum. num. 1. & seq. vol. 1. Ioann. Alay. Rucim. part. 2. collect. decif. 241. post med. vers. & in hoc advertendum. & seq.

4 Unde fit, si publicanus, pedagogator, vel gabelarius exigit pedagogum, vel gabeliam iniuste, & ultra modum, quod is non solum iniuste exacta censeantibus restituere debeat, sed etiam communitati ad interelocum lucris cessantis teneatur, quod illi inde contingit, quod mercatores recusant illi facile transire per talem regionem, propter exactiōnes factas per pedagogatorem.

Francis. Merc. decif. Delphin. 421. incip. quando pedagogator n. 1. vers. & ibi quod talis, usq. ad fin. part. 2.

5 Et hoc ampliant procedere, siue per viam accusationis, siue etiam inquisitionis officio iudicis contra fures proceditur, vel ut ita pluries in regio Consilio Carthaloniz contra fures servatum, & prædicatum testatur.

Indor. à Pegger. decif. 27. in addit. in med. vers. & has ampliantur. & seq.

6 Item ampliant in heredibus, nam etiam heredibus, & contra heredes furis, ultimo supplicio affecti, & laqueo suffocati, eiusmodi actionem ad restitutionem rerum furtivarum concedunt, late Virgil. Pingiz. quæst. 49. incip. non tantum inter, n. 39. ibi, quartum casum eil. n. 40. & seq. usq. ad fin. s.

7 Quod etiam in foro Saxonico obtinere testatur idem.

Virgil. Pingiz. d. quæst. 46. n. 42. ibi, de jure Saxonico, n. 52. vers. de iure in Saxonico, & n. 53.

8 Et quidem hoc non solum prodele, si fur ultimo supplicio est affectus, sed etiam si ante condemnationem moritur,

Angel. tra. 1. malefic. verb. etiam vestem castilem, nu. 12. ibi, quid si fur. Ioann. And. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de fure, in addit. ult. sub fin. vers. nota quod si fur.

9 Ita tamen, ut confessio furis, ante condemnationem mortui, si contra eum per viam accusationis ad instantiam Tui procedatur, eius heredibus solummodo, quoad Titium, noceat: non item, si contra eum ex officio per inquisitionis viam procedatur: tunc heredibus indistinctis, quoad omnes, præjudicat eiusmodi confessio,

August. Bonfanti. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem castilem, nu. 18. vers. nam dicit, quod si iudex. pag. 388.

10 Nisi heredes furis mortui contra eius confessionem probare velint contrarium, tunc hæredibus nullo modo nocet,

Bl. in l. un. c. ex delict. defuncti. n. 10. ibi, modo dubitatur. & seq. August. Bonfanti. ad Angel. d. num. 18. sub fin. vers. & limita prædicta.

11 Limitant verò, si reus in totum venit absolvendus, tunc enim nec civiliter condemnari potest ad restitutionem rerum.

Riminal. d. consil. crimin. decif. 306. nu. 2. vol. 1. Anton. Natta. consil. 407. incip. pro defensione. n. 13. sub fin. vers. quarto principaliter dicitur. nu. 14. & n. seq. vol. 2. Barthol. Beraz. consil. 232. (ubi quinque elegantes rationes afferit) incip. non possum. nu. 2. vers. si id tamen procedit.

Et n. 16. q. 1. d. 1. Farinas. (ubi etiam publicari rationem affert) in fin. præst. crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 1. n. 6. sub fin. 1. a primo. & seq.

Vel, si de delicto furti non ex propria furis confessione, sed aliter, puta ex consummatione,

Bl. in l. qui crimen C. qui accus. non pos. n. 23. ibi item in criminali, Beraz. d. consil. 232. n. 7. vers. secum sit consummatione. & seq. vol. 1. Jul. Clar. lib. 3. sent. 5. ult. quæst. 2. nu. 2. vers. seu autem, si illum. Prosper. Farinas. d. quæst. 1. nu. 66. ibi, limita secundo, & nu. seq. Carol. Ruin. consil. 35. n. 4. & seq. vol. 1. Roland. à Valle consil. 30. incip. visio processu inquisitione, nu. 12. ibi, secundo pro ista, & n. seq. vol. 2.

Vel per testes constet, Felin. in c. cum oporteat. x. de accusat. nu. ult. sub fin. vers. seu si ex consummatione vel per testes, & seq.

Contrarium tamen in hoc posteriori casu, quoad testes, et ceteris tradunt,

Carol. Ruin. consil. 4. incip. circa dubium, nu. 4. vers. quia in hoc, & nu. 5. vol. 1. August. Bonfanti. in addit. ad Angel. de malefic. verb. per iudicium maleficorum, num. 1. vers. seu si per alias, & seq. Jul. Clar. lib. 3. sent. 5. ult. quæst. 2. nu. 2. post med. vers. subdens quod licet, & seq. Farinas. d. quæst. in 66. vers. sed quoad testes Roland. à Valle. d. consil. 30. n. 19. vers. & quamvis, vol. 2.

Vel si id à parte non fuit petitum, nec officium iudicis imploratum,

late Roland. à Valle. d. consil. 30. num. 11. vers. quibus non obstantibus, n. 12. n. 13. & seq. vol. 2. Farinas. d. quæst. 1. n. 67.

Quicquid sit de jure civili in aliis iudiciis, in foro Saxonico hæc non observantur, & fur, vel eius hæredes, ad restitutionem rerum non tenentur,

ut supra. consil. 19. n. 37. & seq. part. 4. latius dixi.

Benè tamen verum est, quod quis suas res furto sibi subtrahat, ad eo, qui eas à fure etiam igno-
17 rantem emit, etiam nullo pretio refuso, vindicare non prob. beatur,

l. in civilem. 2. C. de furt. l. si mancipium 23. C. d. R. V. l. super empti. 16. C. erit. elegant. Virgil. Pingiz. (ubi sex limitationes offert) quæst. 49. nu. 3. & seq. usq. ad nu. 24. Jul. Clar. lib. 3. sent. 5. furium, nu. 26. Ioann. Köppen. decif. 8. incip. hoc quæst. n. 12. Ioann. Harpp. in §. furtorum, 3. insit. de obligat. quæ ex delict. nu. 15. vers. etiam pretio non refuso. & in §. ult. insit. eod. n. 12. ibi, tandem pro complementi. num. 13. & seq. Hostiens. in summ. tit. de panit. & remiss. §. quid de prada. (ubi limitat) num. 61. in med. Alciat. (ubi etiam limitat) de præsumpt. regul. 3. præsumpt. 29. n. 3. & seq. Natta. consil. 436. incip. iste Martellus. n. 1. & seq. V. V. m. lib. 1. obser. tit. 3. obser. 1. n. 1. Daniel. Meiler. lib. 1. semest. 5. per tot. Menoch. (ubi ampliat & limitat) lib. 5. præsumpt. 29. incip. ille ipse n. 9. & seq. Roland. à Valle. consil. 69. num. 15. vers. per quem textum dixi. & seq. vol. 2. 140. (ubi limitat) in l. singulararia. §. si fed. credidit. n. 2.

Etiam si emptor in ipso contractu protestatus fuerit, quod eo casu, quo sit aliena, intendat eam emisse nomine domini,

18 elegant. Mart. Anton. Natta. consil. 436. incip. iste Martellus. n. 1. & ibi, quia respondetur, num. 3. & seq. vol. 2. Alciat. de præsumpt. regul. 3. præsumpt. 29. num. 2. vers. sed in alio. & seq. Virgil. Pingiz. d. quæst. 49. nu. 2. post pr. & vers. sed istam opinionem, nu. 3. & seq. Daniel. Meiler. lib. 3. semest. d. 1. 10. de teneb. lib. 3. præsumpt. 29. num. 13. & seq.

¶ *seq. Agid. Hoff.* (ubi pulchre rationes offert) in sua practissima tit. de furto. num. 50. vers. sed cum non puto veram. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. d. n. 20. vers. & repetio. & seq.

¹⁹ Non obstante, quod contrarium velit *Hofius* in summa. x. de penitent. & remission. n. 61 §. quid de pradam criminibus. vers. quid si qui emat rem. *Barthol.* *Capod. eant.* 19. *Jeson.* in l. si pretium. C. de proculat. n. 2. vers. tu potes secundo.

²⁰ Et non solum res ipsas, si adhuc extant, repetere potest, sed etiam rerum ximationem, si consumptæ fuerint, quod hæc notandum est adversus eos, qui boves, vaccas, oves, porcos, & similia pecora emunt, & maciant,

Virgil. Pingiz. d. quest. 49. fol. ju. princ. & n. 24. & n. seq. *Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum.* n. 26. sub fin. vers. si vero bene fide. *Dicit. Covarr. iur. p. c. iuratum de R. 7. in 6. part. 2. §. 6. n. 1. & seqq. Menoch. lib. 5. d. p. 2. sumpt. 29. n. 11. & n. seq.*

²¹ Et quidem si rei furtivæ jam consumptæ, quantitas & value furi & probari non possit, deicitur domino contra furem, vel alium emptorem, iuramentum in litem.

Indoria Peyer. decis. 23. incip. solent judices. n. 9. & seqq. Jul. Clar. (ubi ita quoridie praticari dicit) lib. 5. sent. §. furtum. n. 18. & ibid. in addit. Joann. Bajard. n. 77. Propter. Farinac. lib. 1. quest. 24. n. 1. p. c. iuratum de R. 7. in 6. part. 2. §. 6. n. 1. & seqq. Daniel Moller. lib. 1. semestri. (ubi ita in judicando observatum testatur) c. 32. n. 14.

²² Imò emptor, si possit eandem rem furtivam, etiam ignoranter alteri venditi, nihilominus à domino eiusdem conveniri potest ad precium restituendum, quod exinde consecutus est,

Idem Virgil. Pingiz. d. quest. 49. n. 15. vers. tertium casus est. n. 26. & seqq. n. 31. vers. sed & si hoc spectaret. & seqq. ad n. 39.

Quamvis contrarium volit *Anton. Ursin.* in §. si. itaq. de rebus. l. 4. in fin. de aliam. n. 14. n. 15. 16. & n. seq. *Virgil. Pingiz.* (ubi contrarium) quest. 49. incip. inter alia. n. 37. & seq. n. 39. & seqq. uq. ad fin.

²³ Plures ampliationes & limitationes ad hunc casum, an quis rem furtivam nullo precio refuso restituere teneatur, vel non, vide latè

apud Menoch. lib. 5. p. c. sumpt. 29. n. 11. p. c. ipse. n. 11. & seqq. uq. ad fin. Aliar. de p. c. sumpt. reg. 3. p. c. sumpt. 20. num. 2. & seqq. Virgil. Pingiz. quest. 49. num. 2. & seqq.

²⁴ Amplius queritur, an pro rebus, furto subtrahis, inveniendis liceat ades viciorum perquirere? Quod affirmatur, pro factis si quædam appareant indicia,

Angel. traft. malefic. verb. etiam vestem talem. n. 43. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 3. Schneid. ad §. remedium. in fine de obligat. quæ ex delict. n. 2. Joann. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de furt. in ult. addit. vers. pone sufficere. Joann. Harpprecht. in §. furtum. 3. in fine de obligat. quæ ex delict. n. 2. vers. Nicol. Bér. deuf. 174. incip. & videtur. n. 1. & seqq. n. 4. vers. sed intellige. & n. seq. 3. num. 3. Köppen (ubi declarat) decis. §. incip. hoc questio num. 1. & seqq. n. 5. & seqq. part. 1. Chaffau. ad consuetud. Burgund. rubr. §. 5. verb. pro prima vice. num. 12.

²⁵ Imò vicini, si sint mala famæ & conditionis, & contra eos est suspicio, etiam torqueri possunt,

Jeson. in l. in actionibus ff. de in lit. Jurand. n. 1. sub fin. vers. bene facit. n. 2. & n. seq. Agid. Hoff. in sua pract. criminat. de furto. n. 44.

Ex his resultat alia questio: si res furtivæ apud furem, vel alium inveniantur, onas magistratus, vel iudex loci libi attribuire & applicare possit?

Quod negamus, sed vero domino sunt restituendæ,

elegant. Joann. Harpprecht. (ubi pulchre rationes affert) in §. furtum. 3. in fin. de obligat. quæ ex delict. n. 1. n. 17. ibi. vicina superiori. & n. n. seqq. Joann. Bajard. ad l. l. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 7. p. c. iuratum de R. 7. in 6. part. 2. §. 6. n. 1. & n. seq. Choffan. ad consuetud. Burgund. rubr. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. n. 133. vers. ad primam videlicet. fol. 217. Schneid. ad n. 2. in fin. de obligat. quæ ex delict. n. 1. num. 3. Andr. Knib. de iure Saxoniæ. non provorandi verb. d. iurum Saxoniæ. c. 1. de regala. 7. 143.

²⁷ Quod etiam approbavit Imperator Carolus V. in der heinlichen Halsgerichts-Ordn. art. 207. von gestohener oder geraubter Haabe / so in die Gerichte kömpt in prime.

²⁸ Et jamdudum in iure Saxonico decisum, *länder. lib. 2. art. 31. vers. 2. Diebrey oder Dieb. Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. d. 175. lib. 1. art. 2. 5. lit. C. vers. Datums sol der Richter. & in gloss. lat. ad art. 31. lit. B. & part. 4. d. 175. n. 11. Falsch. d. 175. n. 11. sub fin. vers. nota res furtiva. Mart. Coler. de iur. 1. 6. incip. quemadmodum. n. 4. ibi. verum huius in genere. & n. seq. part. 2. Schneid. ad d. 175. n. 11. de obligat. quæ ex delict. n. 5. vers. de iure Saxoniæ.*

²⁹ Hodie ab Augusto Electore Saxonie repetitum est in eius Novellis, part. 4. constit. 33. §. ult. ubi in eorum. Daniel Moller. n. 8. vers. pro quod subijci. & seq.

³⁰ In tantum, ut nec consuetudo vel statutum in contrarium admittatur,

Idem Virgil. Pingiz. (ubi rationes affert. contraria solvit, & ita à Sabini sententibus pronuntiatum testatur) quest. 19. incip. inter alia. n. 1. & seqq. n. 7. vers. verum huius omnibus. num. 3. & seqq. Zobel. in gloss. lat. ad text. german. d. 175. lib. 1. art. 31. lit. B. vers. quæ tamen firmi ubi est. Andr. Gail. (ubi contra huiusmodi consuetudines mandata sine clausula in causâ Consulum civitatis Hamburgensis, contra Dives Holfatze decreta esse testatur) lib. 1. ubi. 18. incip. in quibusdam. n. 2. vers. succedat pro confirmatione. n. 3. & seqq. per tot.

³¹ Quæ assertio præter rationes à Virgil. Pingiz. & Gail. allatas manifestis verbis probatur in recessibus Imperii, sub Imperatore Ferdinando Jo. Aug. spirit. Anno 1599. §. vnd nach dem in eilichen Drien / fol. mibi. 223. & in constitutionibus criminalibus Caroli V. d. art. 207. post prime. vers. eb es gleich am eilichen Drien & seq.

³² Sed quid, an res apud furem inventæ vero domino sua sunt restituendæ, ut ille nec impensas in captum, torturam, custodiam, executionemq; furis factas magistratui refundere teneatur?

Negative *Menf. Junia.* Anno 1619. ad consiliatorem h. Caspari Höflers Pfarrherrn in langen Leibe J. Cui Facultatis Iudicis Lipfensis pronuntiaverunt, / Dnunt wol der Dieb mer gefangener nicht gewesen / sondern auff Fürstlichen Befehl vom Dnig

Nach in Schindeln eingeschlagen worden sonst auch ohne das der Strafe auf solche und dergleichen Verbrechen ein machendes Auge zu haben obliegt / Denn auch wird dieselbe ihr selbst auch in Abrede daß ihr erstlich auf den Thäter gezeuget und denselben bey der Rührhieben Næherung nauffassig gemacht / auff welche ewre beschreibne rüge dem Nach in Schindeln zu inquiriren anbefohlen / und derowegen ihme Ankosten verursachet worden: So seyd ihr neben den andern / denen solche inquisition mit iugne kommen / die notwendige Vertribskosten vff vorübergehende liquidation und darauff erfolgte moderation dem Nach hiureder abzuragen schuldig / es were denn zu Schindeln durch eine bestellte Gewertheit hergebracht / daß der Nach daselben in solchen vund dergleichen fällen ohne Eigendi die Kosten alleine getragen / und vber sich gehen lassen: So werde ihr als der vuer ihm in die Büchern asseßen / mit denselben billich verschonet.

R. N. B.

Contrarium iam Scabini Lipsenses ad requisitionem eiusdem *Mense Octobr. Anno 1619.* rectius responderunt. Ob nun wol / als ihr das sentet / so man an Waarschafft / und andern bey vorbemeltem Diebe funden / und sich zugeslanden / beim gedachten Nachbar begehret / man sich dagegen angemühret / die Ankosten so auff diesen penlichen Proceß gewandt / abzuragen / und man solches erfolget / emer in suchen lassen raum gegeben werden sol. Do aber dennoch der Gefangene ewern fernern Verriht nach auß der Fürstlichen Regierung zu Altdenburg Verzeih / und demnach nicht auff ewer begehren / Gehard und Ankosten einzugegen worden: So weret ir angeregte Ankosten zu erstatten nicht schuldig / sondern es ist der Nach zu Schindeln auch das gestolene Geld neben der dachten Straff so man bey dem Diebe funden / und sie zu sich auffe Nachhauß an Vernehmung annehmen / ohne Eigendi und Vernehmung wiederum folgen zu lassen schuldig / R. N. B.

Per textum expr. in constitutione criminali Caroli V. *art. 213.* incip. und so sich in prenc. ubi dicitur. do sich nun angezeigt. penlicher Handlung / gestolene und gerandte fahrende Güter in einem Gerichthmanig erfinden / dieselben dem / der sie also verloben heit / und daß ihme solche gestolene und gerandte Haab juregen / abermals ohne Vernehmung wieder verschafft werden / id est. quod res furtive in aliqua jurisdictione inventæ absq. ullæ resolutionis impensarum & sumptuum vtro domino debeant redituri: Et quidem in *l. art. 213.* illi duntaxat sumptus excipiuntur. qui in sustentationem pecorum sunt facti. unde prius. quod dominus rerum furtivarum reliquas impensas omnes refundere non cogitur: Id quod etiam aliquando clarius in *art. 214.* P. D. statuitur. ubi dicitur. daß derjenige / der das seine noleber erlanget / niemand nichts schuldig seyn sol / auch zu klagen nicht genötiget werden. sondern sol die Obrigkeit den Thäter nichts desto weniger von Amptwegen rechtsertigen / und nach gelegenheit der Person vnd vberfahrigkeit klagen lassen / id est. quod dominus. qui res furtivas recepit. nulli aliquid refundere teneatur. nec ad agendum. vel accusandum cogi possit. sed iudex ex officio inquirere. & eum debito

supplicio afficere debeat. Nec est. quod quis iam in *art. 213.* possit. hux textus loqui silem de calu. ubi magistratus ex officio contra fures procedit. Quoniam ex constitutione criminali Caroli V. *art. 213.* et si. und der Ankläger gegen dem oder denselben. *Grav. seq. incip. art. 213.* in pr. vñ. also nun angezeigt. *et art. 214.* per tot. manifeste constat. quod in *art. 213.* non solum de inquisitione iudicis. sed etiam de accusatione & denunciatione dominagatur. ita ut is. denunciatione præmissa. iuxta *art. 213.* res suas absq. ulla diminutione & onere recipiat. nec iuxta *art. 214.* ad accusandum cogatur. sed iudex ex officio eum condigno supplicio subicere teneatur. Quod etiam vivam habet rationem. quia bono & gravi iudici & magistratui incumbit. ut ex officio latrones. plagiaris. & fures conquirat. & prout quisq. deliquerit. in eum animadvertat.

text. expr. in *l. congruit. 13. ff. de offic. profid.*

Quod autem ex officio iudicis fieri debet. id absque ullo alicuius privati adminiculo expediri debet.

l. 1. ff. de offic. iur. iur. mand. est. iurid.

Alias sciretur. quod privatus eiusmodi sumptus sustinendo merum imperium exercere possit. quod tamen valde absurdum est. cum nullus privatus gladii potestatem habeat. & merum imperium exercere non possit.

l. 1. quæ. 26. ff. ad municip. l. nemo. 70. ff. de R. solent. 6. vers. nec enim potest quis. ff. de offic. procu. sol.

Accedit & illud. quod hereditates caducæ. & vacantes ideo iudici & magistratui conceduntur. & derantur. ut in officium suum gratis administret. & inde cippus. numellas. compedes. patibula. & quæcung. alia. quibus facinorosi pro merito castigantur. & ultimo supplicio afficiuntur. comparet.

Zobel. in gl. lat. ad text. german. Landr. lib. 1. art. 28. l. v. B. post princ. Glord. in Reichb. art. 9. nu. 1. vers. und das ist das unricht. & nu. 4. Joann. Schneid. instit. de heredit. quæ ab intest. deser. rubr. de success. fisci. n. 17. in med. Antr. Col. de. tract. de gradat. de iervio ordines succedendi. nu. 9. & nu. seq. Daniel Möller. in comm. ad consil. Saxon. part. 3. consil. ult. m. 9.

Unde etiam si. quod magistratus expensas executionum criminalium a subditis regulariter exigere non possit.

Petr. Heig. quæst. 23. incip. nullum dubium. num. 1. & seq. part. 2.

Amplius queritur. an fur puella. in matrimonium eum petenti. sit tradendus?

Affirmat Paris de Pæto. (ubi Hispanos ita prædicare testatur) trad. de Syndic. verb. pena. vers. an iudex. n. 2. sub fin. vers. & alia. quæ non omittit. & nu. seq. pag. mibi. 690. Emanuel. Suarez. in thesaur. recept. sent. verb. meretricium. n. 137. Nervæ in gl. suprad. lib. 1. m. 62. Eulr. Passan. lib. 2. de probat. c. 3. n. 2. vers. hinc etiam forsitan. nu. 53. & seq. Tirac. de pæm. temp. aut remittit. can. 50. incip. quinquagesimo sexto supra omnes causas. nu. 1. & seq. per tot. Anton. Cont. tom. 3. var. resol. de deict. nu. 13. nu. 17. Chéfan. ad consensend. Burgund. rubr. 1. c. 1. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 90. & seq. fol. 239. Jul. Clar. lib. 3. sent. 5. ult. quæst. 93. nu. 6. ibi. quare etiam. & seq.

Contra verò negat Joann. Schneid. ad princ. instit. de obligat.

oblit. quæ ex delict. num. 2. vers. hinc etiam dicitur. & seq. 10. ubi. Harpre. ibi. in Hispania manifesti. s. ubi pulchre rationes affert. iust. eod. n. 71 ubi illud demig. n. 72. & n. 73. ubi. Coler. (ubi ita tenet. Menf. Martio. dicitur. ubi. quæstio. V. s. martienf. respondisse restatur) de ill. 23. incip. quærebatur. n. 3. & per tot. pari. 2. Jacob de Bellorif. in sua præf. crimin. lib. 1. c. 9. de lenonibus. num. 33. vers. ex qua lege evadent. & n. 34.

35 Alii hoc arbitrio iudicis relinquunt, quod etiam mihi placet.

Virg. Pingiz. (ubi ita in Scabinatu Jemensi pronunciatum refert. & aliquot easus, secundum quos iudex suum arbitrium regulari debet, recenset) d. quæst. 8. in cap. contravenit. & hoc. ubi. num. 3. vers. iusticia est quærenda. n. 4. & seq. per tot.

36 Prætorum quæritur, si fur rupti laqueo vivus & incolomis in terram decidit, an iterum irregulari debeat?

Affirmant Hieron. Mustorn. tract. de jurisd. n. 93. vers. sed meo quidem iudicio. p. 89. Cagnol. in l. favorabiliores. ff. de R. J. num. 11. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 93. n. 9. ubi, ultimum quæro. usq. ad fin. late. Joann. Harpre. ibi. in Hispania manifesti. iust. de oblit. quæ ex delict. n. 55. ibi. sed & hoc. non. num. 66. & seq.

37 Quod ampliant, etiam si iudex eum simpliciter ad furcam, seu ad suspendendum condemnaverit, nec in sententia expresserit, quod ibi demori debeat.

Latiff. Jacob de Bellorif. (ubi in utramq. partem rationes pulchre affert) in sua præf. crimin. lib. 2. c. 1. antip. dicitur. n. 4. vers. sed nunquid si iudex. n. 5. & seq. n. 10. ubi. vers. contrarium credo verum. n. 11. & seq.

38 Contra vero negat Lucas de Penna in l. c. de deserti. & occult. col. 9. quem referendo sequitur Paris de Putois tract. syndic. verb. pœna versus si fur. n. 2. vers. si tamen iste damnatus. pag. 690. Anton. Gomez. tom. 2. var. resolut. c. 13. n. 37. circa med. Virg. Pingiz. (ubi ita Jemense. Menf. Januar. anno 1591. pronuntiasse restatur) quæst. 7. incip. d. flicul. ubi. contraversia. num. 1. & seq. num. 3. vers. verumtamen, si agitur. n. 4. & seq. per tot. Dec. in l. favorabiliores. l. 5. ff. de R. J. m. 25. V. Vesp. in omni. ff. de pen. num. 9. ante med. v. si furi verbi gratia. & seq. alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 4. n. 6. ubi. tertio add. de pag. mibi. 574. Aude. Trinqu. de pen. temper. & veniet. caus. 64. incip. si damnatus ad mortem. num. 1. & per tot. Barib. Chassen. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verbo vitam amittet. num. 1. sub fin. vers. & etiam ponit de quaestione. fol. 208. & in d. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolutionem. n. 124. vers. addo & alium. fol. mibi. 211.

39 Etiam si in sententia dicitur, quod fur mbriciatur, Lucas de Penna in d. l. c. de deserti. & occult. col. 9. Chassen. ad consuetud. Burgund. d. rubr. 1. §. 5. verb. vitam amittet. n. 1. in fin. vers. etiam spoliatur.

40 De Iudex etiam dubitari solet, quomodo isti pro furis sint suspendendi, utrum in iustis Christianis, an vero à pedibus? Prius verius est, nisi aliud in quibusdam locis consuetudine sit receptum, propterea, quod Iudæi iure communi Romano utuntur, & secundum leges Romanas judicantur, & actionem excipere debent.

text. in l. iudæi damnati. l. c. de Iudæis. Alex. consil. 13. num. 3. ibi. & primo. & n. seq. ad 7. Land. lib. 3. artic. 7. vers. nam richte bber jhu sunt. & de populo Romano, & corpore civitatis illius, in qua degant.

Alex. consil. 99. num. 3. ibi. sed Iudæi, & seq. vol. 6. & d. consil. 13. n. 10. vol. 7.

Nulibi autem in universo Iure Romano, vel apud quemvis populum de Romano Imperio invenitur, quod fur à pedibus suspendi debeat.

Uterius, quia nulibi aliud fœdum est in Iudæis furibus; ubi autem lex civilis non distinguit, tunc inter Iudæos & Christianum servatur lex Christiana, Alex. consil. 6. n. 3. vers. & dicitur non obviare. vol. 6.

Denique quod etiam Iudæi pro furis perinde ut Christiani puniuntur, nec aliqua pœna durius efficiantur, citat.

Ludov. Roman. consil. 201. incip. quod primum. num. 9. & seq.

Atque ita sæpius inprimis verò ante triennium, in civitate Numburgensi observatum scio.

Magna etiam inter interpretes juris fore esse controversia, si qui in alio loco furtum commisit, & postea se cum re furtiva ad hanc civitatem Lipsensem confert, & deprehenditur, an in hac civitate pro furto, alibi commissio, suspendi possit?

Affirmativè concludit Bar. in l. si dominum. 37. per illum text. ff. de furi. num. 2. ibi. & adverte aliqui faciunt, & in l. ei qui furti. ff. eod. num. 1. ubi ultimo hoc lex. & in l. abduca. 10. C. eod. num. 1. vers. nam ex mutatione domini. & seq. & in l. sed nec legatarius. ff. de condit. furi. quem sequitur Blin. c. 1. §. furtum. 111. de pactis iuram. iuram. d. & in l. cum eos populos. 1. C. de summo. Trinit. col. 14. n. 676. vers. & ponamus quod Persinus. & seq. & in aurb. sed novo iure C. de serv. fugit. num. 8. vers. cum si unum rem quis. & in l. si abduca. 10. C. de furi. & serv. aurt. p. 3. ibi. & prædicta faciunt num. 4. vers. nota satis videtur iudicium. & num. 5. & in l. 1. C. de iust. (ubi habet opinionem naturalem & equam dicit) vol. 6. n. 15. vers. quæro de tali questione. & seq. & in l. qui furere. 2. c. (ubi hoc notandum dicit) ff. de stat. homin. num. 1. vers. per hoc dicit. & seq. & in l. sed nec legatarius. 11. ff. de condit. furi. num. 1. vers. una ex veteri. & vers. nam istud nota ad questionem, & seq. & consil. 471. incip. præsupponitur quod quidam fecit. num. 1. & in princ. & vers. solutio aut furtum factum. & seq. vol. 3. Marian. Socin. (ubi hanc opinionem Bartoli decem millia hominum suspendi fecisse restatur) in c. 1. de re. p. 1. n. 15. sub fin. Anton. de Butr. in c. ult. x. de furi. n. 6. Pet. de Anchar. eod. Raph. Fulgosi. d. l. si abduca. 10. C. de furi. & in l. sed nec legatarius. 11. ff. de condit. furi. Angel. tract. malef. verb. etiam velle malef. num. 15. verb. quæro quid si fur. & vers. & istud est tenendum & ibid. in addit. August. Bonifacii. num. 16. vers. sed puta multoties videt, & vers. seq. Ioann. de Anan. in c. ult. x. de furi. la. ob de Azo. in l. dominum. ff. eod. Paul. de Cast. in d. l. si fure manifesti. 10. §. tam dicit. ff. de condit. furi. (ubi dicit, hanc opinionem prædicari per totum mundum, eamq. efflorescere, & iudice habere pro Evangelio) col. 3. num. 13. ibi. & per hoc determinat. & seq. Angel. de Cast. (inter consil. patris sui Pauli de Cast.) consil. 418. incip. v. so casu propositio. num. 2. ibi. secundo hoc idem probatur. & num. seq. col. 2. Martini. Landens. consil. 61. inter consil. etiam, diversor. num. 5. lib. 1. Nicol. Boer. (ubi hanc opinionem inter in præf. restatur) de ill. 13. incip. pro cuius decisione. no. 47. ibi. & pro hac parte & vers. sed opinio. & n. seq. Ludov. allegor. (ubi ita in consilio regis Catholici. 6. Julii. Anno 1512. conclusum, & quendam laqueum in alia fusa suspensum fuisse

fuisse reſecti decif. 23. inip. Jacob Rume. n. 2. no. 4. libe
 re ſamen hab. l. re. & num. ſup. per tot. part. 1. Alibi d.
 diſſiſ. (ubi bene communis diu) in. 1. 5. inuria. 1.
 de pace iuram. ſup. 3 notab. no. 7. ibi. in quaſi
 & ſeq. ſ. 27. V. ſed in com. de ſuſt. n. 15. in 2.
 vtr. arg. adio quod. & ſeq. Landace. de Oran. in
 quoniam. & de probat. 2. & de conſiſſionib. n. 15. qua
 re Titius commiſſi. Felin. in capollat. l. 2. de fore com.
 pen. n. 15. ſup. & ſeq. quod C. in. 2. in conſe
 Burgund. rubr. l. 5. vtr. ſimplex ſortum. n. 19. in
 quaſi. ad prim. & num. 15. ſ. 123 & ſeq. Erub. in
 reſp. in loco d. temore & locum. 75. n. 2. vtr. ad deſi
 noſi. quatiſm. & ſeq. & inle. d. conſ. actiſm. ad
 delicta. 22. n. 10. reſp. in quq. & ſeq. And. Caſtil
 2. de pace publi. 16 n. 10. vtr. & ſeq. in quq. & ſeq.
 Ant. Faber. (ubi ſup. 19. April. anno 1614. in ſeu. de
 alibi. obſervat. ſup. reſp. in ſuo Caſtille lib. 1. tit. de pan.
 26. deſini. 22. n. 3. ibi. uſ. i. ale. crimen ſp. & per tot. Iohann
 Aporſi Riccio part. 3. col. 8. decif. 73. n. 19. ſortum
 poſſet in p. Vincent. de Franſch. decif. 73. inip. exſiſſen
 com. proſa. n. 1. in p. Franciſc. Mart. decif. 150. d. ſup.
 quante. quando reſ. Furia. n. 1. p. 21. 2.

Mouentur. Tum (1.) per text. an. l. si dominum. 47. ff. de furt. ubi mutatio dominii nova nascitur & tunc furti: Ergo etiam mutata jurisdictione; cum arguementum de dominio ad jurisdictionem valeat. l. qui sunt. ff. de stat. homin. ad e. ut neurum præscribitur quomodo tempore absque titulo; sicut nec scribitur; quia se habet ad instar dominii. l. ult. c. ne de stat. de iur. & si concedatur territorium, jurisdictionem etiam concedi videtur, sicut dominium; cum damus debet. & quod in e. reperitur.

Tum 2.) quia prorogatio de loco ad locum
valet, sicut propono. C. quomodo & quando, Index. Sed
exportando rem secum jurisdictionem proroga-
re videtur de loco ad locum, & est prorogatio iuri-
sdictio de jure, unde non habet locum poenitentia,
Ex. in l. habundante. 10. C. de iuri. n. s.

Tum (4.) quis ex præfenti in præteritum præsumimus, *l. si bi qui C. ad l. l. de adult. l. qui unq. j. C. de poeb. pub.*

Fur autem ab initio eius animi esse videtur, & eius proposiri, ut in aliud territorium se transferat securitatis causa.

Tum (4.) per text. in l. quo destinavit. 4. ff. de furt. ubi fur est quis, si inventus fuerit in loco, quo rem perfecte destinaverat.

Tum (r) per text. in l. c. de nexal. adien. ubi adio
fieri, quæ non potest oriri ex prima contradicatio-
ne, ostitur ex secunda. Sed ex prima contradicatio-
ne furis in alio loco facta, ibi adio non potest o-
riri, nec fur ibi puniri, cum ibi non reperitur;
Ergo oriatur in hac civitate Lipsicâ, & conse-
quenter etiam hic puniri potest.

Tüm (6.) per iust. in l. infuando. §. infans. 2. ff. de
furt. ubi furti actio ratione temporis non tantum
pro infante, sed etiam pro adolescente, si apud su-
perem adoleverit, competit. Ergo etiam actio fur-
ti non tantum ex illo, sed etiam ex hoc loco nasci-
tur, quoniam argumentum à tempore ad locum
firmum est, l. vnum. 22. ff. de reb. credit. Et ibi d.
lolo. §. 2. in mod.

[illegible]

Rationes horum sunt: quis ex assidua contra-
 ctatione non nascitur nova actio furti, l. ei qui fur-
 ti. o. ff. de furt.

Ergo nec Reipubl. officium aliquod per ea,
quæ habentur in l. non solum. §. quanquam. ff. de injur.
l. cum lex. ff. de fideiuss. l. 1. §. quod autem. ff. de aleat. Nrb.
de Banu. part. 2. et tempor. l. d. m. §. vtr. præterea ut dicitur
fol. 32 a.

Deinde, quia si per mutationem territorii, & contencionem continuam committeretur possum furum ex mutatione locorum, variari posset etiam furti qualitas, & sic ratione unius loci, si ibi esset deprehensus, esset fur manifestus, ratione alterius verò esset nec manifestus. Consequens autem falsum est, 1. per tit. 3. §. 1. de viura 2. & 1. §. de furt. Noli de banau. d. n. 1. c. 1. quia si per mutationem. Mart. de manna. §. singulari. de i. nu. 2. v. §. quare, quia ex variatione. de sta.

Tertio, quia ad hoc, ut ex contraditione nascatur actio furti, necesse est, ut contradicatur in iure domino, *i. inter omnes, §. rale. ff. de furt.* Sed in novo territorio non potest fieri contradicatio, nisi in iure illo, cui prius furtum fecit in alio territorio, sed illi ex prima contraditione nata fuit actio, ergo non potest nasci ex secunda. *Id est qui furto ff. de furt. Noll. d. n. c. viri, secundo anod.*

Quarto, quia dispoſitio i. ſi dominium, 47. ff. de furt. in q. ſi. Br. & eius ſequaces maxime ſe ſundant, eſt i. contra regulam. d. l. qui furti. ff. cod.

Ergo ſolum in iſto caſu ſervanda eſt, nec ad conſequentiam trahi debet, l. quod vero. l. in h. i. l. i. ſingulari. ff. de legib. Nell. d. n. v. verſum diſpoſitio.

Quinto, quia ſi contraria Bartoli opinio procederet, ſequeretur, quod non deberet fieri remiſſio ad locum delicti perpetrati.

Posterior falſum eſt, Novell. ut nulli iudic. 13. 4. §. ſi vero. §. l. ſi cui. 7. §. ult. ff. de accuſ. cu. b. ſi vero C. ad l. Jul. de adul. Nell. d. num. 5. verſ. prima qua ſi id Marcu de Mantua. d. ſingul. 603. n. 2. poſt princ.

Sexto, quia ſi licitum eſſet argumentari de dominio ad iurisdictionem, ratio Bartoli retorqueretur contra eum; quia ſicut ex novo dominio non oritur conductio furtiva, ſed nec legatorum. 11. ff. de cond. furtiv.

Ergo nec ex mutatione iurisdictionis datur nova accuſatio.

Nell. d. n. 5. verſ. ſecundo ſi licitum eſt, Bl. in l. ſi abdu. d. 10. C. de furt. n. 4. ubi, præterea arguo.

Sepimo, quia maleficium debet trahi ad ſuum principium, & illud inſpicendum eſt potius, quam continuatio.

Item qui. §. in popularem. ff. de iurejur. Nell. d. num. 5. verſ. tertium maleficium. Marc. de Mantua. d. ſingul. 603. nu. 2. verſ. ſecundo qua inſitum.

Octavo, quia aliis ſequeretur, quot tor oriuntur accuſationes, quot fierent commutationes locorum, quoniam ex diverſis commutationibus inſurgunt diverſa ſacta, & abbate de re iudic. in 6. & ſic, ſi fur per totum mundum vagaretur cum re furtiva, poſſet à toto mundo puniri, quod eſſet abſurdum.

arg. l. heres abſent. 19. ff. de iudic. Nell. in d. n. 5. verſ. præterea & ſeq. Marc. de Mantua. d. ſingul. 603. nu. 2. verſ. tertio quia ſibi. Bl. in d. ſi abdu. d. 10. C. de furt. nu. 4. verſ. præterea ſequeretur.

Nono, quia de contractibus ad delicta valet argumentum, l. omnem. ff. de iudic. l. ſi verum ff. de 10 iudic.

Sed in contractibus attenditur locus contractus, & iſtuc, ubi celebratus eſt, partes remittuntur.

Novell. ut omnes abdu. 69. c. 1. Marc. de Mantua. d. ſingul. 603. n. 2. verſ. ſeptimo & ultimo.

44 Quæ tamen rationes parum urgent; Prior es enim quinque rationes ſufficienter diluit

Augel. tractat. malefic. verb. etiam veſtem celeſtiam. n. 15. in med. verſ. non obſtant rationes Doſtorum. & ſeq. pag. 334.

Sextam rationem refutat ipſemet Bl. in d. l. ſi abdu. d. 10. C. de furt. n. 5. verſum obſtat quod dict.

Ex ſeptima ratione nihil concluditur.

Octava ratio etiam nihil ad rem, concedimus enim, ut jam dicitur, quod fur ubique locorum poſſit deprehendi & puniri.

Nona ratio falſa eſt, ſiquidem in contractibus remiſſio non habet locum.

10 laud. Everb. in topis. in loco à contractib. ad delicta, d. 2. nu. 5.

Et poſito, non tamen conſeſſo, quod in contractibus remiſſio locum haberet, à contractibus ſamen ad delicta rùm demum valet argumen-

PARS V.

tum, quando in utroque eſt eadem ratio, nec contrarium reperitur expreſſe deciuſum, Everhard. in d. loco. 42. n. 3.

In furto autem hoc in caſu in jure maniſeſto aliud eſt deciuſum, i. n. paulo poſt dicitur.

Alii dicunt, quod fur in alio loco deprehenſus non quidem ordinaria pœna ſurez, ſed alia extraordinaria, ſic ponendus.

Alex. in l. ſi dominum 47. ff. de furt. quem reſert Biſſ. in d. furt. nu. 13. Farinac. quaſi. 7. n. 7. verſ. ſed quid erit ſacendum, & ſeq.

Quicquid ſit, cum hodiè, mutata Reipubli. Romanæ forma, remiſſioni locus amplius non ſit, nec iudex alicujus loci requiſitus à iudice locali, tertius cogatur criminolum remittere, ſed contrarium uſu à conſtitutione Juſtiniani in d. Novell. 134. c. 5. ſit receptum, reſſe Hermann. Vultio. in l. 1. C. ubi de crimin. agi oportet. nu. 42. verſ. quæ res hodie uſa ſe, & ſeq.

Niſi in quibſdam locis, ut in univerſa Germania, receptum ſit, ut criminolum ſub anagrapho, ſive literis reverſalibus (quod cuiſmodi remiſſio nemini in ſua iurisdictione præjudicare debeat,) de uno territorio ad aliud remittatur;

Harprecht. in §. pœna maniſeſti. c. n. 64. in princ. quæ ex delicti. naſi. nu. 64. ſub fin. Vult. d. l. 1. C. ubi de crimin. n. 42. in fin. Andr. Gaſi. l. b. t. de pace publi. c. 16. n. 30. ſub fin. verſ. ſolent tamen plerumq. & n. 37.

Ideoq. Bartoli opinio, quod ſcilicet fur ad locum furti commiſſi, niſi ex conſuetudine literarum reverſalium remiſſio fieri debeat, non debeat remitti, ſed in quocunque loco ſurez pœna puniri poſſit, mihi veriſſima videtur, quemadmodum eam non ſolum in Germania,

Job. Harprecht. d. §. pœna maniſeſti. c. n. 64. in princ. ſed etiam in univerſo mundo receptam eſſe teſtatur Paul. de Caſtr. in l. ſure maniſeſtum. v. §. tam diu. ff. de conduct. furtiv. nu. 13. non quidem ubi illas emendicatas rationes, quæ ſupra adduci, quoniam illæ admodum fragiles ſunt, & probabiliter reſtantur,

à Marco de Mantua. d. ſingul. 603. n. 3. uſq. ad fin. Nell. de S. Gemin. d. part. 2. temp. 1. nu. 5. poſt med. verſ. ad rationes in contrarium. & ſeq.

Sed ob alias, quæ ſolidiori fundamentò iò jure nituntur, nempe per textum clarum in l. congruit. 13. ff. de offi. preſid. ubi verbis diſcretiſ dicitur, quod quilibet præſes vel maſtularius in ſua provincia ſacrilegos, latrones, plagarios, & fures conquirere, & prout quiſq. deliquerit, in eum animadvertere debet; Ecce textus luce meridiana clarior, qui nullam cavillationem admittit. Etne quiſpiam putet, in d. l. congruit. 13. agi de illis furibus, qui in ea provincia, in qua conſpiciuntur, fortum commiſerunt, adeſt alius textus, paulò clarior, in l. 1. verb. ubi ubi reperuntur. C. ubi de crimin. agi oportet, ubi generaliter dicitur, quod omnia crimina, quæ legibus vel extra ordinem coercentur, ibi, ubi vel commiſſa, vel incoacta ſunt, vel ubi reperuntur, qui rei eſſe perhibentur criminis, puniri debeant, quæ verba (vel ubi reperuntur) non de eo, qui à ibi domicilium habet, vel qui vagabundus eſt, ſed generaliter, ſive quis vagabundus ſit, ſive ibi etiam domicilium habet, ſive ibi ſaltem inveniatur, & alibi domicilium foveat, accipienda ſunt,

G 2 ſunt,

Sunt, ut scitè ostendit *Herm. Vultin d.l.1. C. ubi de crim. age 67. n. 17. & seq. n. 40. & seq.* Quod etiam vincitur ratio in d. l. congruit, 13 ff. de offi. prefid. assignata, ut scilicet provincia malis hominibus careat, & ab eis purgetur; Quæ ratio generaliter sibi locum vindicat, etiam si quis in eo loco, ubi deprehenditur, nihil deliquit, & furatus est. Quæ omnia etiam rationem habent, quia Reipub. interest, ne delicta maneant impunita, & ut malitius hominum, maxime delinquentium, obvietur, l. si a reo. 70. §. ult. ff. de fideiuss. Paul. de Castr. consil. 47. §. n. 2. vers. ad quod etiam. vol. 2.

- 47 Quæ assertio ampliatur live per viam accusationis, live Inquisitionis procedatur; nihilominus enim fur alibi, quam in loco delicti, capitur, pœnâ ordinariâ affici potest; per text. eleganti. in d. l. congruit. 13. verb. conquiret. ff. de offi. prefid. qui textus propriè loquitur de inquisitione. Et quidem de eo, qui vel ratione domicilii, vel originis civis vel subditus sit eo in loco, ubi capitur, minus dubium est,

Chassan. (ubi communem, à quâ non fit recedendum, dicit) ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furum. nu. 10. vers. limitat illud. & num 12. per ea, que tradit Br. in l. 1. C. de sum. Trinim. 4. l. 1. ubi autem videtur, & seq.

- 48 Idem tamen dicendum est de eo, qui neque ratione domicilii, neque originis est subditus, nam & is in alio quocunque loco per viam inquisitionis capi & suspendi potest, cum per text. generalem. in d. l. congruit. 13. ff. de offi. prefid.

Tum per text. in l. 1. verb. vel ubi reperiantur. C. ubi de crim. agi oport.

Non attento, quod contrarium statuat, *Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furum. num. 12. vers. sed quid in non subditis. & nu. seq. fol. 183. & seq. per text. in Clem. pastoralis. 2. vers. rursum. vers. punitio tamen eorum. 11. de sentent. & re iudicat.*

Quæ tamen Clementina parum urget, quia ea loquitur non solum de eo, qui Imperatori neque ratione originis neque domicilii, neque feudi, nec alio modo fuit subiectus, sed qui nec in Imperatoris ditione & districtu inveniebatur; Ideoque Imperator contra illum rectè aliquid statuere prohibetur,

per text. in l. ult. ff. de iurisd.

- 49 Deinde ampliatur, etiam si fur in alio loco cum re furtivâ non inveniatur, sed solum cum precio, quod ex venditione rei furto sublata redegit, ut quotidiana experientia docet; propterea, quod hodie non tam furtum ipsum, quam luctum ex furto proveniens in consideratione habeamus.

Deinde, quia precium semper succedit loco rei, quando habens precium est in dolo vel malâ fide,

Alex. in l. si cum. ff. de reb. credit. si cert. pri. num. 9. Paul. de Castr. cod. n. 6.

Furem autem esse in dolo, & malâ fide, quis unquam inficiabitur?

- 50 Quamvis contrarium velit per text. in l. qui vas, 43. §. ult. ff. de furt. Bl. in l. 1. C. de concess. n. 14. sub fin. vers. sed si vendidisset rem. Angel. tra. 1. malefic. verb. etiam vestem celestem. nu. 15. sub fin. vers. secum si appararet. & ibid. in addit. August. Bonifacis. 16. post princ. vers. item sexto loco. pag. 134. Marcus de Mantua. singul.

de; incip. aliqui fecit. n. 1. sub fin. vers. sexto quia rei sol. mibi, 62. Frantisi. Marcus de f. 176. incip. quæritur quando res furtiva. n. 1. sub fin. vers. & hoc verum & n. seq. part. 2. Joann. Aleys. Riccio collect. de f. 23. sub fin. vers. limita tertio.

Qui tamen textus in d. l. qui vas. 43. §. ult. minime obstat; Quoniam hodie leges juris civilis quoad pœnam in materia furti parum attenduntur, cum hodie pœna furti sit capitalis, quod olim non erat, ut in præd. consilium. 70. dixi.

Imò ex iisdem rationibus statuo, etiam si fur nequidem cum precio in alio loco deprehendatur, quod nihilominus propter solum crimen commissum capi & ordinariâ pœnâ affici potest, quem admodum semel atque iterum in hactenus observatum fuit; Parum curans, quod Bl. consil. 47. incip. præsupponitur quod quidam. n. non poss. præsertim verò res non fuerunt. 161. 3. aliud sentire videatur.

Tertio ampliatur ex iisdem fundamentis, etiam si fur ab initio non fuit eius propostus, ut in aliud territorium securitatis causa se transferret, sed fortuito in alium locum pervenit;

Quamvis contrarium statuere me non lateat Angel. in l. si dominum. 47. ff. de furt. vel in mod. quem refert. August. Bonifacis. in addit. ad Angel. Arc. tra. 1. malefic. verb. etiam vestem celestem. n. 15. sub fin. vers. aliam limitationem dabit. pag. mibi. 324. col. 2.

Quarto ampliatur, etiam si nonnulli putent, quod fur in alio loco capi & puniri non possit, nisi per spacium unius diei ibi residerit.

Bl. in l. qui fuerit. ff. de stat. homin. n. 1. vers. & intellige residentiam. Nicol. Boer. de f. 13. nu. 48. & seq. August. Bonifacis. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem celestem. nu. 16. vers. item septimo intelligat. pag. 186.

Contrarium tamen aliquoties servatum fuisse recorder, idque per text. general. in d. l. 1. verb. vel ubi reperiantur. C. ubi de crim. agi oport.

Deinde quia ratio, ut scilicet mali & reprobi tollantur, obtinet etiam si quis in alio loco per momentum saltem commoratus fuerit; Nullibi etiam in universo jure invenitur, quod ad impositionem pœnæ requiratur qualis qualis commoratio, aliâs sequeretur, quod pœnam furti evitare posset, si semper de loco in locum transiret, & nullibi per diem resideret, quod tamen, valde absurdum esset, & directè contrarium statuit

Angel. in l. audita. 10. C. de furt. Neâ. de bannit. part. 2. rem. r. n. 5. sub fin.

Quinto ampliatur, etiam si furtum alibi commissum sit factum bannito, & ob id fur in illo loco puniri non potuit, nihilominus tamen in alio loco deprehensus rectè suspendi potest, per iura & rationes hæcenus adductas; Quamvis aliud statuerè videatur,

Angel. in l. si dominum. 47. ff. de furt. August. Bonifacis. in addit. ad Angel. Arcen. tra. 1. malefic. verb. etiam vestem celestem. num. 15. sub fin. vers. nam quarto addit.

Sciendum autem est, si in loco commissi furti alia & quidem mitior pœna imponatur, quam in eo loco, ubi fur deprehenditur, quod fur secundum illam pœnam eius loci, ubi capitur, puniri debet.

Chassan.

Chifan. ad confuetud. Burgund. vol. 1. §. 1. vers. im-
plex furtum. nu. 1. ibi, aduini tamen unum. & seq. per ea
quia eleganter tradit. Et in li. 1. C. de furtum. Titul. n. 1.
vers. super alio iero punit. nu. 1. et ex dictis. & seq.
lib. 2. n. 1. vers. aut est excoctio iudicis. & n. 9. in princ.
& sub fin. vers. si aliter credo. & seq. Angel. tradit. malef-
ici. verb. hoc est quodam inquit suo. n. 2. vers. quod tamen
non placet.

Non obstante, quod contrarium statuit Raph.
Folgo. in l. siue mansuissus. §. ram dicitur. ff. de condit. fari.
& in l. si ablati. §. 10. C. de furi. quem referit. August. Bon-
francum. in addit. ad Angel. tradit. malefice. vers. etiam re-
fletur iudicem. n. 18. post pr. vers. ad uero reperio. & circa
med. & si tenperabat tamen hoc verum. pag. 185.

57. Coronidis loco & illud observandum, quod li-
cet secundum communem, & in pravi receptam
opinione patibulum seu furcam quis in suo ter-
ritorio tum demum erigere possit, dummodò vi-
cinum territorium, cum umbra solis est longissi-
ma, non attingat, hominesq; spectatores possint
circum circa stare super eius territorio, qui illam
erexit,

Iohann. Schmid. tradit. sender. part. 2. tit. que retrin-
gendum dari possunt. nu. 77. Chryl. ph. Zobel. in gloss. lat. ad
text. germ. Landb. lib. 2. art. 1. §. 10. lit. A. & 1. §. 1. modum retri-
gendi. & seq.

58. Contrarium tamen hodiè servatur, & furca-
rum erectio toleratur, si distant a finibus vicini
per viginti quatuor ulnas, quancumvis umbra
proiciatur in fundos vicini, nisi aliter incommo-
detur vicinus,

1ste Matth. Coler. dic. §. 14. incip. pro furto. num. 31.
part. 1.

XLVI.

An is, qui cum rebus furto abla-
tis deprehensus delictum facitur, locumq;
simul & personam, ubi & cui furatus sit, indicat,
sed de facto iudex inquirens nihil certi de eo co-
gnoscere possit, mortis supplicio sit afficien-
dus, & quomodo furtum
probetur.

S U M M A R I A.

1. Si quis in genere furtum faciat, sed nec
res furta extet, nec de loco & persona,
ubi, & cui furtum factum sit, constet,
quomodo punitur. n. 3.
2. Confessio simplex, nuda, & causam non ha-
bens, etiam in criminalibus confitenti
non nocet.
3. Si res furto subtrahere extant, sed de loco &
persona, ubi, & cui factum sit furtum,
non apparet, quid iuris. numer. §. 8. n. 11.
12. 13.
4. In criminalibus ad condemnandum sufficit
dolos in genere.
5. In criminalibus nemo ad mortem conde-
mnari potest, nisi de delicto & corpore
manifesto constet.
6. Nemo ex indicio & presumptionibus, etiam

PARS V.

urgentissimè, ad penam ordinariam im-
ponatur potest.

14. Nemo ad penam laquei condemnari potest,
siue furtum in tormentu, siue furtum sa-
reatur. 15.
16. Etiam si furtum, quod conficitur, sit ma-
gnum, & quicq; solidos excedat.
17. Item licet aliquis sit alius diffamatus, mala
fama, & condonatio. 18.
19. Etiam si quis se plura furta in dimensis locis
commisisse fateatur, si de nullo loco, &
persona constet. 20.
21. Etiam si quis dicit, se rem furtivam comissi-
sisse, vel in mare projecisse, vel vendidisse,
& precium in suam utilitatem versis-
se. 22.
23. Etiam si dominus compareat, & dicat sibi
rem esse subtraham, nisi furtum suffi-
cienter probetur.
24. Si quis plura furta faciat, etsi saltem u-
num cum circumstantiis, & qualitatibus
fuerit verificatum, pena laquei locum
habet. 25. 26.
27. Si plures furtum unanimiter factum fa-
teantur, sed de loco, & persona, cuius culum
sit, constare non possit, quomodo puniun-
tur. n. 28. 29. 30. 31. 32.
30. Convenio inhoneste societati penam angelis.
31. Ex confessione plurius dubium auferitur.
32. Si plures homines occidisse, & in mare pro-
jecisse fateantur, ordinariè penam plurius
sunt. n. 34.
33. Non sufficit, ut index suos officiales ad in-
quirendum emisit, sed et super etiam
requiritur, ut furtum reuera commissum
probetur.
34. Furtum quomodo probatur, remissivè.

Si quis in genere facit, se furtum commississe,
sed de re furviva, loco & persona, ubi, & qui
bus factum sit, non constet, tunc extra omni in-
dubitationem est, quod eiusmodi confessioni
non stetur, nec is pena mortis puniri possit. Hip-
pol. de Marfil. tradit. crim. §. postquam, ubi scita consi-
luisse, & quendam a pena mortis liberasse dicit. nu. 24.
vers. & ex hac doctrina & seq. Bilin. anid. sed iure iure.
C. de serv. fugi. nu. p. ibi, sed pone quod qui. Aym. Graver.
confli. 262. incip. prioris. nu. 1. vers. & in ea qui facit
furtum. vol. 2. & id. Boffin. sua tradit. crim. rub. de fur-
to. n. 1. post pr. Angel. tradit. malefice. ubi dicit, & si in ju-
dicio sit bene cautus, ne damnes animam & corpus tuum,
quando fur constituit coram te maria & montes, & plura
furta commississe, quod velis dicta furta bis & abbi com-
missa verificare, et in desumendo nuntium ad habendū in-
formationem pro veritate, & in reperiendo furta, ita, quod
apparent, quae distraxerit, & quae pigno. averit, & quae pe-
nesse vel alium habeat, aliàs sepe innocentem condemnasti,
qui mecum tormentorum, multa, & non verum facit
verbi etiam restem solent. n. 25. ubi, quod si quis confitatur.

G 3

pag.

pag. 390. Barthol. Ch. in. ad col. etud. Purgand. 1. ubi, 1. 8. c. verb. ubi amittit. n. 40. ibi, si per me casu est. n. 1. in fin. & seq. Mod. in. vltor. quod. 177. incip. vltor. p. num. 1. in prim. part. 1. Paul. de Cast. in l. a.uth. sed novo iure. C. de ferr. fugit. num. 3. et si fecerim captiu pro prelo. Roland. à Valle. consil. 1. incip. p. d. anem oportet. nu. 12. ibi, & homo debet p. d. nu. 3. & 15. vol. 1. Angel. Peru. fis. consil. 4. 3. incip. super p. d. d. num. 2. ibi, caveant igitur iudices. & nu. ult. in fin. Carol. Ruin. consil. 30. incip. puto quod omnino. n. 7. ibi, tertio respondetur. vol. 4. Gravert. consil. 29. incip. pro clariori. n. 2. vers. iudex si quis confiteatur. vol. 1. Tufch. tom. 1. verb. confessio. consil. 647. num. 6.

Tum, quod eiusmodi confessio sit simplex, nuda, & causam non habeat;

2. Confessio autem nuda & simplex & causam non habens, etiam in criminalibus confitenti non nocet, ut ex d. damnari possit,

elegant. Hippol. de Marfil. in l. a. pr. crim. §. postquam. nu. 20. vers. alium & habet causam, & nu. 21. fol. mibi. 168.

Tum, quod talis confessio sit nimis generalis & incerta, cum non consistat de rebus furto subtractis, & ob id non valet,

arg. l. 1. §. item illud. 24. ff. ad SC. Syllan. Bl. in d. a.uth. sed novo iure. C. de ferr. fugit. nu. 2. post prim. & in addit. ad Specul. lib. 2. part. 3. tit. de sententi. & quae eam sequuntur. in addit. ut. sol. pen. vers. item ista confessio. fol. 410. Angel. Aret. de malefic. verb. etiam vestem caelestem, n. 25. post prim.

Tum, quod tali confessioni non stetur, cum agitur de pena mortis vel corporali, cum nemo sit dominus membrorum suorum, & possit ita confiteri, volens mori,

l. non tantum. ff. de appell. Paul. de Cast. in d. a.uth. sed novo iure. C. de ferr. fugit. nu. 8. vers. quia tali confessioni. & seq.

3. Non tamen diffiteor, quin iudex aliquam saltem poenam arbitramur irrogare possit.

Consult. consil. saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 32. nu. 10. ibi, veni aber die confessio. & seq. Paul. de Cast. in d. a.uth. sed novo iure. n. 8. in fin.

Quoniam quis non facit crimen confiteri creditur, cuius non sit reus, per ea, quae tradit

Hippol. de Marfil. in pracl. crimin. d. §. postquam. nu. 3. in n. 6. & seq.

4. Si verò de rebus furto subtractis appareat, sed de loco, & personis, quibus sunt subtractæ, certò non consistit; proat in nundinis & mercatibus fieri consuevit, ubi quis indistinctè in variis tabernis mercatorum furatur, bursas abscindit, & alia surripit, sed captus, & cum rebus deprehensus certas personas, quibus furatus est, indicare nequit, major foret esse controversia, quomodo illi sint puniendi?

Non pauci sunt, qui dicant, quod nihilominus poenà ordinari affici debent,

Bl. in a.uth. sed novo iure. C. de ferr. fugit. n. 90. ibi, sed quid si appareat. & seq. Angel. Aret. in a.uth. malefic. verb. etiam vestem caelestem. nu. 26. ibi, quæro quid si pag. 390. & in l. 1. (ubi uti p. d. d. c. de ferr. fugit. dicit.) §. interdum, circa med. ff. si pari beredi. per. Felin. in c. auditur. 15. x. de præscript. nu. 20. vers. item d. quando contat de furto. & seq. Carol. Ruin. d. 1000. 8. incip. puto quod omnino. nu. 6. vers. quia ad illud primo. & se 3. of. 4. quem sequi-

tur. n. 10. ibi, amissis in addit. ad. temp. de malis. (quodam refert. vers. item d. quodam in prælo. nu. 20. vers. & cum dicitur in furto. pag. 32. Et quod de d. d. p. substat in a.uth. in l. a. pr. crim. §. postquam. nu. 17. post. uel. vers. si constat iuratus & p. d. d. c. de ferr. fugit. fol. 351. lib. 1. var. l. ubi ex Angel. refert. ad p. d. d. in l. a.uth. contra d. d. d. obventum. & quodam in l. a.uth. fuisse lib. 1. c. de sententi. §. ut. quæst. 2. num. 2. ubi n. 1. & illud refert. & vers. q. d. Alex. consil. 23. in p. 1. & p. d. p. f. su. num. 1. sub. d. c. d. et idem quod novat. & nu. 1. seq. per tot. vol. 6. Ioann. Bolard. in addit. ad l. cl. lib. 1. §. surdum num. 1. & num. 76. Roland. à Valle. consil. 1. incip. Judicantur oportet. num. 70. & seq. vol. 1. Angel. Peru. fis. d. consil. 403. incip. super p. d. d. nu. 1. vers. si licet igitur quid. & seq. & in l. falsus §. qui alienum (ubi uti p. d. d. in l. a.uth. contra d. d. d. obventum. & quodam in l. a.uth. fuisse in l. a.uth. fuisse) ff. de furt. nu. 1. Modest. Toller. quæst. 117. incip. soler dicit. num. 2. ibi, ego in contrarium. & seq. part. 3. Nicol. Boer. (ubi uti in Galia 3. Febr. Anno 1519. & Mensis Decembris Anno 1529. Judicatur refert) deus. 164. incip. videatur quod non. nu. 1. in princ. & sub fin.

Movetur, tum per gloss. c. ult. §. ubi ellorum. caus. 3. quæst. 2. verb. Cato Sep. vers. id quid in §. ad fin.

ubi gloss. generaliter dicit, si peccator. cui crimen illatum est, ignoretur, quod reus nihilominus accusari, & de crimine convictus condemnari possit, Bl. d. a.uth. sed novo iure. nu. 10. post pr.

Tum, quia in criminalibus ad condemnationem sufficit dolus in genere, quod ille, qui occipit vel deliquit, habuerit animum offendendi, & furandi,

per text. in l. eum qui. 15. §. si iniuria. 3. ff. de injur. l. re Alex. d. caus. 23. incip. vijsu p. d. d. nu. 1. vers. sufficit erga dolus. & num. seq. vol. 6. Bl. in l. si quis non dicitur. c. de Episcop. & clericis. num. 13. vers. si adde quod in de illis & seq.

Tum, quia nemini innotetum est, quod quis in criminalibus ex apertissimis documentis, & indicibus ad probationem indubitatis ad mortem condemnari possit, l. ult. C. de probat. iur. §. siant. 3. caus. 3. quæst. 2.

Indiciis autem indubitis furtum probatum esse præsumitur, si quis non tantum cum rebus furto ablati deprehenditur, sed & locum & tempus furti commissi, & dominum, cuius res esset, indicat.

Tum per text. in l. qui sententiam 16. C. de pen. ubi tunc in eum debet ferri sententia capitalis, si vel propria eius confessione de delicto consistit. Vel tanta contra eum sint indicia, ut vix eriam ipse, quæ commissuras negare possit; Hoc autem in casu non solum sufficientia indicia, sed etiam ipsius furis confessio adeit, ita ut ille furtum negare non tantum non possit, sed potius constanter fateatur,

Felin. in c. afferte 3. x. de præscript. n. 10. & seqq. Nicol. Boer. d. de i. 164. n. 5. post pr.

Tum denique per text. in l. falsus. 43. §. qui alienum. 4. ff. de furt. ubi dicitur, quod ad furtum minuen-

dum nihil facit, quod quis ignoret, cuius sit. Alio verò contra negant, & dicunt, quod iudex furtum non aliter ad furtum condemnare possit, nisi prius officiales & nuncios eo locorum ubi, & quibus furtum factum esse sit confiteatur, miserit, diligenterque inquisiverit, & se innotuit, si locis,

fecerit, an confessio facta sit se habeat, & revera furtum illis in loco, & personis factum fuerit, alias si fecisset, in publico in Syod. cato teneatur.

Angel. tract. malefic. verb. quod fama publica, num. 103. vers. unde si furtum dicitur, & vbi, etiam ressem celestem, num. 21. post prin. Petrus Paulus Tarr. consil. 113. incip. in ista causa veniente, num. 2. in prin. & vers. ubi inierit cetera, & seq. vol. 3. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. d. verb. quod fama publica, num. 103. in med. vers. & idem dixit, pag. 206. Majcard. de probat. conclus. 531. num. 7. in med. vol. 2. Prosper. Farinat. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. qu. 2. num. 14. num. 15. vers. verum si sequatur (ubi ita Roma Anno 1568. contra quendam Najum fuisse servatum dicit) & vers. & memini me, & seq. Daniel. Moller. in comment. ad consil. Saxoni. part. 4. consil. 2. num. 9. & consil. 33. num. 2. & seq. Hippol. de Marsil. consil. 3. num. 1. & seq. & consil. 2. num. 34. & consil. 14. num. 12. vol. 1. & consil. 134. num. 1. & num. seq. vol. 2. Choffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. vers. vitam amittit, num. 41. sub fin. vers. & ibi dicit. fol. 219. Matth. Coler. de seq. res. incip. rei absenti, numer. 13. ibi, idem, & seq. part. 1. Paris de Par. tract. Syndia. verb. confesio, & seq. quoniam, num. 7. ibi, si etiam debet addberi, usque ad fin. pag. mibi, 277. Vincent. de Tranch. deis. 651. num. un. sub fin. vers. quia ex processu, Joann. Alois. Ruc. cohert. deis. 253. vers. hanc doctrinam, part. 2. Alex. consil. 10. incip. circa primum, num. 1. & seq. num. 4. vers. hoc etiam videtur, & seq. vol. 7. Aegid. Bosj. in sua pract. crimin. rubr. de delict. num. 15. vers. sed quod quando fuerit, & n. seq. junct. num. 22. & seq.

Tum (1.) per text. in l. 1. §. item illud. 24. ff. ad SC. Sydan.

Tum (2.) quia hoc in casu saltem sunt presumptiones furtum esse factum. In criminalibus autem nemo ex presumptionibus, etiam urgentissimis, condemnari debet.

Albert. de Gandin. tract. de malefic. tit. de presumptionibus & Indici. indubi. quall. 1. numer. 1. & seq. Matth. singul. 253. incip. nota quod presumptio, num. 2. Bl. in addit. ad Specul. lib. 2. part. 3. tit. de sent. & quia eam sequunt. col. antep. vers. ad mortem nemo, Felin. in c. auditu. 15. X. de presumpt. col. 6. num. 30. post med. vers. tum quia ex presumptione, & numer. 31. in princip.

Veluti etiam in individuo, quod in furto nunquam quis ex presumptionibus condemnari debet, tradit.

Choffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. vitam amittit, num. 41. vers. adverte tamen, & verb. nisi habeat absolutiorem, numer. 48. sub fin. vers. adverte etiam fol. 219.

Tum (3.) quia regula universalis est in causis criminalibus, quod nemo ad mortem condemnari possit, nisi liquidò de delicto & corpore, cum omnibus circumstantiis & qualitatibus constet, quoniam vel multi confitentur delictum, qui tamen postea, re diligentius explorata, innocentes reperiuntur.

Late Prosper. Farinat. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 2. num. 1. & seq. num. 4. & seq. num. 7. & seq. per tot. Jafon. in l. i. iurandum quod ex convention. 17. §. ult. num. 20. post prin. & seq. ff. de iurejur. Joann. Fratribus Ponzii, tract. de lamiis. num. 70.

sub fin. vers. & propterea dicunt & num. seq. Jul. Clar. lib. 5. quest. 1. ult. quest. 4. numer. 1. & seq. Ayon. Gravet. consil. 262. numer. 4. vers. similiter si qui fatetur, & seq. vol. 2. Angel. tractat. malefic. verb. quod fama publica, num. 103. in prin. Boer. deis. 164. num. 2. & seq. per tot. Mynsing. tent. observ. 21. incip. spontanea delicti, num. 1. & seq. Hippol. de Marsil. in sua practica criminali §. postquam, numer. 6. & singul. 329. incip. plures sunt casus, num. 15. & seq. Bl. ad Specul. lib. 2. part. 2. tit. de confesione. post princip. vers. Titum confitetur, & part. 3. d. tit. de sent. & quia eam sequuntur, col. antepenult. in fin. vers. Titus fuit confessus, & seq.

Tum (4.) quia ubicunque talis interpretatio capi potest, quæ in rei favorem & liberationem tendit, eam amplecti debemus.

I. Arrianus. 47. ff. de O. & A. l. absenti, §. l. interpretatione. 42. ff. de pecuni. l. rapenda. ff. de P. l. Hippol. de Marsil. in sua pract. crimin. §. postquam, n. 140. in fin. & n. seq.

Hic autem talis interpretatio haberi potest, quoniam fieri potest, ut illæ res, quas quis se furto subtraxisse putat, si dominus earum non appareat, pro delictis haberi fuerint, quarum licet iurum fieri non possit in confesso est, §. hoc amplius. 64. & §. seq. iust. de R. D. & A. R. D.

Hic opinione stante, nihil obstant rationes in contrarium adductæ, siquidem primæ, ex glossa, desumptæ; sufficienter ex tertia ratione huius asserctionis satis fit. Secunda ratiō demum locum habet, si aliquid ex dolo damnum illarum fuit, qui propter damno conquirent, tunc qui meret ex dolo in genere puniatur de delicto alius, quā in quem concepit, illato; Secus est in casu nostro, ubi nullus apparet, qui damnum allegat, & res furtivas repetit.

Tertia & quarta ratio ex secunda ratione huius opinionis abunde refutatur.

Deinde ad illas sufficienter responderet, Majcard. de probat. conclus. 531. num. 6. & seq. vol. 2. Textus ultimo loco adductus, etiam satis refutatur ex iis, quæ in præcedenti conclus. num. 17. dixi.

Quicquid sit, ego puto, quod fur hoc in casu nec in tutum absolvi, nec pœnā ordinariā affici, sed alia miriori pro arbitrio iudicis puniri debeat, propterea, quod communis sit D. D. opinio, si quis ex iudiciis, & presumptionibus vehementissimis, & indubitatè condemnandus venit, non ordinariā, sed arbitrarie puniri debeat.

Hippol. de Marsil. in sua pract. crimin. §. postquam, num. 50. post princip. vers. sed alia minor, & num. seq. §. quoniam, num. 29. & seq. & numer. 31. vers. sed contrariam pariem, & num. seq. Bl. in l. ejus qui. §. 5. l. ff. de ressem. num. 6. vers. sexto probatur, & m. l. fiant. ult. C. de probat. numer. 16. Alex. consil. 183. incip. visio processu, numer. 12. ibi, tamen quia ubi quis, vol. 7. Angel. tractat. malefic. verb. quod fama publica, num. 103. & seq. junct. 18. sub fin. & ibid. in addit. August. Bonfrancisc. num. 21. Philipp. Dec. consil. 1. num. ult. col. ult. vers. præterea etiam, vol. 1. Quol. Boer. deis. 164. num. 2. ibi, quod dicendum, Felin. in rap. tertio loco, §. X. de probationibus, numer. 8. & in cap. auditu. 15. X. de præsumpt. num. 30. in med. Angel. Perusini. consil. 173. incip. visio acti, numer. 2. numer. 3. vers. si quam ergo pariam, & consil. 298. incip. pro prædictis, numer. 2. & seq.

seqq. ubi ad fin. *Cabr. l. 20. in add. ad Malis. Malis. singul. 17. n. 9. 10. de dato quod. c. 119.*

- 21 In foro Saxonicis de hac questione olim etiam magna erat contentio, an iur. si de loco & personis, quibus furtum factum esse dicitur, non constet, suspendi debeat, nonnullis affirmativam, aliis negativam amplectentibus, ut videre licet, *epi. 1.*

Constitut. confil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 32. nu. 12. c. seqq. 30. ff. ad l. admoventi. 31. ff. de iurejur. num. 117. c. Modest. Tylor. quest. 117. numer. 1. c. seq. part. 4. part. 3.

- 22 Frequentius ramen in eam sententiam pronuntiabatur, quod si poena ordinaria poena laquei, non sit ascendenda, sed solummodo fustigatione, & perpetuo exilio, *Doff. et allein mit Graupschilgen ewig in der weissen vud am eben nicht zu strosen sein selbsten Comili. confil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 1. n. 1. 4. ibi. Etliche halten. c. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 1. c. seq.*

- 23 Quam posteriore sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis. *part. 4. confil. 33. post princ. ubi in com. Daniel Molnar. num. 6.*

- 24 Quae assertio indistincte procedit, etiam si quis in tortura & tormentis confessus fuerit, & res furtiva indicaverit; ramen si de loco & personis non constet, solummodo poena extraordinaria puniri potest.

Hippol. de Marfil. in sua praet. crimin. §. postquam, num. 5. sub fin. num. 8. c. seqq. iunct. num. 24. vers. c. ex hac doctrina. c. seq. quoniam rationes, supra adductae, neque obtinent, si quis in tormentis, quam si sponte, confessus fuerit. Hippol. de Marfil. singul. 329. n. 10. ubi etiam sunt. n. 9.

- 25 Non attente, quod in spontanea confessione contrarium videtur.

Caudin. et alii. malef. rubr. de question. c. 10. v. ment. vers. quis si iussu questionis, c. seq. quem sequitur August. Bonfransien, ubi communem dicit in addit. ad Ang. de malef. verb. quod iura publica, nu. 112. sub fin. vers. tandem concludit, c. seq. pig. 265. Thomae Gramm. de iur. 48. num. 6. vers. tamen hoc, num. 12. c. n. 10. Alex. confil. 10. incip. circa primum, nu. 2. vers. tamen saltem, vel. 2.

- 26 Deinde procedit, etiam si furtum esset magnum, & quinq. solidos excederet, *Novell. Elector. August. part. 4. d. confil. 33. vers. wenn gleich der Diebstahl groß; ubi in com. Daniel Molnar. n. 6. post pr.*

- 27 Item procedit, etiam si alias sit diffamatus, inculpatus, male vir & conditionis, *August. Bonfransien, in addit. ad Ang. de malef. verb. quod fama publica, num. 114. in princip. c. vers. sed dubio de illa desinunt, c. vers. etiam vestem calescentem, numer. 26. in med. vers. videtur ergo iunct. vers. sed advertit, quin etiam, pag. 396. Ferrac. in sua praet. crimin. lib. 1. part. 1. quest. 2. num. 15. in med. vers. c. ibidem sol. 18. post princ.*

- 28 Quamvis contrarium statuer, Carolus Rum. confil. 50. incip. puta quod omnino, numer. 6. vers. secundum respondetur, vel. 4. per doctrinam ill. in l. si quis in hoc genus. 10. c. de Episc. & clericis, num. 3. vers. hoc verum sit talis, c. seq. Ang. in l. 1. c. de confes. n. 4.

- 29 Peccata procedit etiam, si quis plura furtiva in

diversis locis & temporibus se commisisse statuer, si tamen de uno loco, & personis constet, poena ordinaria sibi etiam non vendicatur locum, in quo poena exposita tollatur, quoniam iudex non minus certus esse debet de rei veritate, ut in aliis circumstantiis & qualitatibus, si quis plura delicta, quam si unum latrem, fateatur.

Quamvis Ang. Perusin. confil. 402. n. 10. super 20. praedicto, n. 2. vers. salvo nisi accusatur, c. seq. contrarium statuere, me non lateat.

- Uterius procedit, etiam si furtum se res furtivas combussisse, vel in flumen projecisse,

Marian. latini. in c. qualiter & quomodo. X. de accusat. n. 112. vers. item debet esse prudens, c. nu. seq. Ferrac. in sua praet. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 2. n. 15. sub fin. vers. ad qua vide omnino. post princ.

Vel aliter consumpsisse & in utilitatem suam convertisse, *Paris. de Puer. itat. Syndic. verb. confil. 50. vers. quoniam num. 7. pag. 277. propterea, quod & tunc saltem praesumptionibus furti commisi adfinit, incertumque sit, si de loco & personis non constet, an furtum vere sit factum, nec ne.*

Imo quamvis dominus ipse, cui quis furtum fecisse videtur, compareat & lateatur, rem sibi esse subreptam, ramen si de corpore surrepto aliunde non constat, nec aliter probetur, furtum esse revera commissum, poena laquei etiam non habet locum, veluti ita Senatui Subaudi. 4. Calend. Decembr. Anno 1590. iudicatis, testatur

Anton. Faber, seu Codicis lib. 6. tit. de furtis. 2. de fin. n. 2. ibi, de quoru sum. c. n. seq.

- Limatur notabiliter, si quis plura & fere in alia furtiva se commississe fateatur; tunc enim si latrem unum vel duo verificentur, & de locis & personis, ubi, & quibus facta sunt, constet, si merito laqueo suspendi debet, etiam si reliqua non ita sint liquida & verificata,

Thom. Gramm. de iur. 48. recip. Ioannes de Viennavio num. 1. c. seqq. per tot. Ferrac. in sua praet. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 2. numer. 15. sub fin. vers. quod tamen locum non habet, Ioann. Bazard. in addit. ad l. l. Clar. lib. 1. seu. §. fortium, num. 27. vers. item adde.

- Quemadmodum & in Saxonia iam olim receptum fuisse apparet ex Confil. confil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 32. numer. 17. ubi, da ober ein solches Dieb. c. seq.

Non obstantibus, quod contrarium directè defendere conatur,

Joann. Harpprecht, in §. poena manifesti, §. insit. de oblig. quae ex delictis, num. 53. ibi, quid verò dicendum: c. numer. seq. Harbol. Harazol. confil. 4. incip. dubitationes iudicaverit, numer. 12. vers. quod vero attinet, c. num. c. 20. l. 1.

- Quae limitatio procedit, etiam si haec furtiva, quae ex circumstantiis locorum, & personarum verificentur, sint levia & tenuia, pro quibus alias poena non sit imponi, atque cum aliis etiam furtis ex confessione concurrunt, ut merito suspendatur, etiam si alia furtiva, quae poenam arguent, verificari non possint,

Proffer. Ferrac. (abista Roma in iudicio contradictorio, Anno 1778. observatum refert) in sua praet. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 2. n. 15. in fin. vers. quoniam tam ego apud iudicem, c. seq.

Sed quid, si plures societatem furandi ineant, 27 & in

& in divetis mundanis multa furentur, postea vero deprehendi, & dilinctis carcerib. inclusi unanimitate sententur furtum, mercenem autem vel dominum, cui furati sunt, indicare non possunt, quoniam pena puniri debent.

- 18 Et quidem, si duo vel plures furtum contra socium taceantur, quod eorum confessio tertio socio, qui factum negat, non noceat, nec aliqua pena illi imponi possit, tradit

elegant. Bl. consil. 497. (ubi pulchra rationes afferunt) unip. de accessorio delicti. num. 1. vers. unde h. verbi gratia, & num. seq. usq. ad fin. vol. 1. l. l. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quast. 21. n. 9.

- 29 Si verò plures furtum confiteantur, sed vel locum, vel dominum, ubi & cui factum sit, nominare non possint, an contra illos ipsius confitentes pena ordinaria locum habeat, majus dubium esse potest? Videtur dicendum quod sic, veluti ita Viteher genes pronunciale testantur

Consul. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quast. 32. num. 7. ibi, in dilectum solium 5. num. 9. 10. & 11. & in specie etiam tener. Modest. Dylor. quast. 117. incip. solet dicitur, num. 2. & seqq. per tot. part. 3. Pro quorum asserctione facit, text. in l. qui sententiam, 16. vers. aut certe omnium, C. de pen. ubi manifestia verba dicitur, si plures furti criminis liti capis, & confessione omnium, qui tormentis vel interrogationibus fuerint deducti, in unum conspirante, concordanteque rei finem, delictum luerit detectum & probatum, quod tunc relictæ pena ordinaria non sit imponi possit.

- 30 Deinde quia conventio inhonestæ societatis penam auge,

Consul. consil. Saxon. d. tom. 1. part. 4. quast. 32. num. 7. sub fin.

- 31 Præterea, quia ex confessione multorum dubium auferatur,

Consul. d. tom. 1. part. 4. quast. 32. n. 9. & seq.

- 32 Denique, quia ibique Dd. tradunt, si plures latrones confiteantur, se hominem occidisse & projecisse in mare, posse eos ex tali confessione condemnari, si modò sint malæ famæ, & soliti versari juxta mare, ita ut verisimilis sit eorum confessio, licet aliter de occiso homine non constet,

Modest. Dyl. d. quast. 117. numer. 3. ibi, sic tradunt, per 3. Angel. in l. l. C. de confis. in 2. col. quem sequuntur August. Bonfron. in addit. ad Angel. Aretin. trad. multis, verb. etiam vestem celestem, num. 26. in princ. vers. in autem in hac materia, & vers. seq. Jason. in l. jurandum, quod ex conventioni. 17. §. procurator, ult. ff. de jurjur. num. 22. vers. ubi hoc ultimum, & seq. Carol. Ruin. consil. 80. incip. puta quod omnibus, col. ult. num. 7. sub fin. vers. & subdistinguit quod alio casu, vol. 4. Alex. consil. 19. num. 3. vers. dist. tamen idisse, vol. 7.

Eodem igitur modo si plures capri sint malæ famæ, & soliti in nudinis & nectatibus versari, ibique sæpius visi sunt, eorum confessio verisimilis videbitur, ita ut ex ea meriti pena laquei dictari possit.

- 33 Verum cum textus in d. l. qui sententiam, 16. C. de pen. solummodò inter illos debeat de illis delictis, in quibus signa non remanent, ut sit in adulterio & aliis damnatibus cotibus,

Mafcard. de probat. conclus. 331. numer. 7. Agid.

Boss. in prædict. crimin. tit. de delicto, numer. 19. post princip.

Secunda verò & tertia ratio nullo juris textu probatur, & si vel maximè probaretur, tamen non sufficeret ad penam ordinariam imponendam.

Contra quartum fundamentum etiam expressè sentiat & dicat, quod contra illos, qui se hominem occidisse, & in mare projecisse fateantur, pena ordinaria locum non habeat,

Agid. Boss. in sua prædict. crimin. tit. de delicto, num. 15. post princip. vers. & hac opinio etiam est vera, pag. mibi. 3. Propter. Farinac. in sua prædict. crimin. lib. 1. tit. 1. quast. 2. num. 10. junct. num. 11. ibi, verum has limitationes, & seq.

Et licet vel maximè hoc fundamentum verum esset, illud tamen curiam obviaret in publicis latronibus, & grassatoribus, non item in aliis delinquentibus,

Giorg. a Rosshiz in suo processu, part. 2. cap. 11. sect. 5. num. 10. vers. Alig. testis & essentia dicitur, & seq. pag. 124.

Ideoq; Scabini meriti aliud placuit, prout sciatis, hoc in casu non penam ordinariam, sed saltem fustigationem cum perpetua relegatione, posse imponi, scribit.

Consul. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quast. 93. numer. 2. vers. Unde ob ista gloriæ vel recuti, & seq. quibus addatur Nicol. Boer. decis. 39. num. ult. sub fin. vers. si clamaret occidere quam possit regis sumus, ad fin. propterea, quod hoc nihil sit aliud, quam confessio loci contra socium facta, quæ per rerum naturam ad condemnationem non sufficit,

Bl. d. consil. 497. num. 1. & seq. lib. 2. Tysib. tom. 2. prædict. conclus. verb. confessio, conclus. 634. n. 1. & seq.

Deinde, quia fieri potest, ut ejusmodi confessio non tam ex furto, quam ratione aliorum improbi confortii facta fuerit; quoniam non rari homines leves, & faciles inveniantur, qui inhonestam aliquam societatem ineunt, eamque non solum, dum viverent, se servaturos, sed etiam morte confirmaturos, searcè & mediante juramento obligant, quod ut eo melius procedat, fingere possent aliquid furtum, quod, si postea capsi & deprehensi fuerint, fateri velint ad hoc, ut societatem illam una cum vita finiant, quemadmodum ante paucos annos factum recurdor, ubi in vicinâ quadam civitate aliquot fures capsi, inter quos etiam unus erat innocentissimus, & furti minime confesus, sed quia antea cum illis ejusmodi impiam societatem contraxerat, eumq; firmiter usque ad mortem sequevare promiserat, ille miser homo metu perjurii furtum, ubi quod alia capiebatur, etiam fatebatur, in confessione usq; ad condemnationem furcarum perseverabat, sed ubi ille primùm suspensus & suffocatus erat, ad peritiam aliorum, qui verebantur, ne ille, si ipsi prius strangularentur, confessionem revocaret, & rem. ut per se erat, derogeret, illum exculpabant, eumque innocentissimum esse prædicabant. Quapropter cum ejusmodi confessio in alium sensum accipi possit, meriti ad penam ordinariam abstinemus, & propter præsumptum furtum tantum penam fustigationis cum perpetua relegatione dicere debemus.

Veluti

36 Veluti etiam hinc opinionem verbis discretis approbat, & confirmavit Augustus Elector Saxonia in suis Nov. II.

part. 4. consil. 32. vers. Und ob ihr auch gleich viel wezen/ als in comu. Daniel Moll. n. 6.

37 Notandum autem est in hac materiâ, quod non sufficit iudicem misisse suos officiales ad illum locum, ubi quis furtum se fecisse facetur, ad explorandum, an hoc ita in rei veritate se habeat, sed insuper requiritur, ut aperit & manifestò constet, furtum revera esse commissum & rem furtivam,

elegant. Roland. à Vall. consil. 51. incip. iudicantem oportet, num. 14. vers. nec ob stare habet, num. 15. & seq. vol. 1. Ilypol. p. Masfl. in sua pract. crimin. §. diligenter, n. 19. & n. seq.

38 Quomodo autem & quibus conjecturis furtum probetur, vide

late Masflard. de probat. conclus. 830. 831. 832. 833. & seq. per tot. part. 2. Jacob. Menoib. lib. 6. præsumpt. 61. num. 21. & seq. uig. ad num. 31. Prosper. Farinas. in sua practica criminal. lib. 1. tit. 1. quest. 2. numer. 15. 16. & seq. Aliat. de præsumption. 189. 3. præsumpt. 29. Alex. consil. 5. num. 1. & seq. vol. 3. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. furtum, num. 5. & ibid. in addit. Joann. Bajard. num. 13. 14. num. 26. & seq. num. 205. & seq. Roland. à Vall. d. consil. 15. numer. 18. & seq. vol. 1. Reir. Paul. Paris. consil. 156. numer. 32. & seq. vol. 4. Br. in l. si quis §. an & heredi ff. de dedend. num. 3. & seq. Angel. traçt. malis vitiis. etiam visum calessem, numer. 28. Joann. Harpprecht. in §. furtorum. 3. mlt. de oblig. quæ ex delict. num. 14. & num. seq. Berard. consil. 1. numer. 41. consil. 40. numer. 9. & seq. consil. 66. sub lit. A. consil. 112. lit. A. & num. 1. & seq. consil. 213. num. 4. & seq. consil. 336. lit. D. & consil. 474. numer. 27. & seq. Ludov. Gibbus. in sua arbor. jud. crimin. part. 1. c. 6 §. 30. & §. 31. num. 1. & seq. per tot. Matth. de Afflic. ins. 1. verb. furtum incip. 3. nota ex textu ibi, furtum de patre jurament. firmand. n. 15. & seqq.

XLVII.

De Sepulchro violato, & pœnâ illorum, qui cadavera sepulcorum effodiunt & spoliant.

S U M M A R I A.

1. Quomodo puniuntur, qui cadavera defunctorum effodiunt & spoliant, si civiliter agitur, num. 2. 3. 4. 5. & 7.

2. Si criminaliter proceditur, quomodo puniuntur, tam de jure communi, quam Saxónico, num. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. ubi ampliationes & limitationes.

15. Quomodo quis cadavera defunctorum spoliare dicitur.

24. Quomodo & quibus casibus pœna violati sepulchri vel cadaverum non habet locum, vel alia minor imponitur, num. 25. 26. 27. 28. ap. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

37. Quomodo puniuntur, qui cadaver defuncti

non spoliat, sed tantum violat, puta vulnerat vel caput abscondit, n. 33. 39.

40. Injuriarum cadaveribus defunctorum illata lex ipsa ad animam revocat pro reiquibus defunctorum.

41. Quomodo puniuntur, qui tantum sepulchrorum violat epistaphia, imagines, statuas, & alia monumenta frangit & amfert. 42. 43.

44. Spoliatus, cadavere non sepulto, an sit restituendus, maxime in casu turbata jurisdictionis.

45. Quomodo puniuntur qui cadaver defuncti sequestrat & sepeliri impedit, donec de credito suo satisfiat.

Postquam Elector Saxoniæ Augustus in genere plene tractavit, quinam pœnâ fures sint afficiendi; nunc peculiare quasdam species furtorum aggreditur, & initium facit ab illis, qui sepulchra violant, cadavera sepulcorum effodiunt, & spoliant, quomodo nam sint puniendi?

Et tunc si civiliter agitur, competit non solum interdictum quod vi aut clam,

text. in l. u qui 11. §. si quis 2. ff. quod vi aut clam, l. si sepulchrum. 2. ff. de sepulchro violato, ubi gloss. in verb. aut clam. & in l. rei religione in verb. criminosi, C. eod. Matth. Coler. de iur. 147. mltip. extat. numer. 6. part. 1.

Sed etiam datur actio in factum, si actor fuerit cognatus & propinquus defuncti, & violator sepulchri pro iudicis arbitrio condemnatur, quantum ei æquum videbitur,

text. in l. prator ait 3. in princip. ff. de sepulch. viol. Jacob. Menoib. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 387. mltip. sepulchrorum violatores, numer. 6. sub fin. & num. seq. Tiber. Decian. in traçt. crim. tom. 2. lib. 6. c. 41. insip. leges Romanas, num. 8. Farinas. lib. 1. tit. 3. quasi. 20. n. 124.

Quod tamen arbitrium ita moderandum est, ut iudex reum nunquam minoris condemnet, quam condemnaret extraneus agens,

d. l. prator ait, §. 5. qui de sepulchris, 2. ff. de sepulch. viol. Menoib. de cas. 387. n. 9. vers. quod quidem.

Extraneus autem si agitis, quod ei tunc demum permittitur, si nullus ex propinquis agere velit,

d. l. prator ait, 3. vers. si nemo erit, ff. de sepulchro violato, quoniam actio hæc est popularis, d. l. prator ait, §. 5. ult. ff. de sepulch. viol. tunc violator in centum aureos condemnatur, d. l. prator ait, 3. vers. ei centum aureos, ff. de sep. viol. Menoib. d. cas. 387. num. 10. Matth. Coler. de iur. 147. insip. extat. num. 5. Tiber. Decian. in traçt. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 41. num. 9. & c. 43. num. 2. Jodoci. Damhoud. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 60. numer. 42. vers. una est civilis, & seq.

Si verò quis in loco sepulchri ædificet, vel quid aliud, quàm quod sepulchri causâ factum sit, habeat, is ducentorum aureorum pœnâ muldabitur,

d. l. prator. ait 3. vers. si quis in sepulchro, ff. eod. Menoib. d. cas. 387. n. 10. sub fin. Matth. Coler. d. de iur. 147. n. 7. part. 2. Tiber. Decian. d. c. 41. n. 1. & seq.

Et

7 Et præter hanc penam violator sepulchri etiam infamiam incurrit,

text. express. in l. sepulchri, l. ff. de sepult. Matth. Coler. d. decis. 147. num. 9. Tiber. Decian. in tractat. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 43. incip. infamiam, num. 1. & seq. l' l' fensb. in comm. de sepulchro violato, num. 2. vers. ex hoc editio, & seq. Schmid. in §. rel. quoniam, g. in §. de R. D. & A. R. D. num. 6. Non attento, quod contrarium velit, gl. in c. fuit iudei, g. X. de Iudæi & Sacerdot. verb. effodere vers. alii dicunt,

8 Si verò criminaliter agitur, videtur dicendum, quod omnino nulla poena, ne quidem civilis in ejusmodi violatores sepulchrorum & chari possit, quoniam hodie ppter multa crimina, apud Ecclesias constructa, crimen hoc in delictum ab illis testatur,

Jodoc. Damhoud. in sua præd. crimin. cap. 109. incip. ad alia inquit num. 7. vers. & ut poena atque iam. Herber. in juv. enbri. iura rubr. 39. tit. de sepulchro viol. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 68. num. 43. vers. sed hoc crimen.

9 Sed quoniam hominum auidacia, & nequitia & facinororum multitudo adeo excrevit, ut si possent, nedum ad sepulchra & crimina in Ecclesiis posita, sed & ad cælum manibus pervenire, procul dubio illud spoliarent,

Proffer. Farinac. in sua præd. crimin. lib. 1. tit. 3. quæst. 20. num. 114. post med. vers. quia tamen etiam hodie, & seq.

Ideoque piè me facturum puto, si & hoc crimen percurram, & quæ sit ejus poena, ob oculos ponam.

10 Et quidem jure civili contra illos, qui cadavera mortuorum in sepulchris simpliciter absque armis violant, arbitrare usque ad penam metallici proceditur,

text. express. in l. prator ait. 3. §. adversus eos. 7. in fin. ff. de sepulch. viol. Jacob. Menoch. lib. 2. arbiir. Judic. quæst. cent. 4. cas. 387. num. 13. vers. si vero sine armis. Francisc. Ripa tract. de peste, cap. 4. de remedi. præservat. contra pestem, num. 115. post princip. Proffer. Farinac. in sua præd. crimin. lib. 1. tit. 3. quæst. 20. numer. 216. vers. si vero sine armis. Jacob. de Belloriv. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 10. num. 42. post princip. & sub fin. vers. alia tunc criminalia.

11 Jure Saxonico vero videtur dicendum, quod tota puniri debeant,

text. in l. eandem. lib. 2. art. 13. ante med. vers. alle Wörder. in verb. oder Kirchhöfe.

12 Verum, cum textus ille accipi debeat, de illa violatione sepulchrorum, quæ furto seu insigni aliquo sacrilegio comminatur, est,

Matth. Coler. d. decis. 147. incip. extat iur. num. 2. ibi, quæ mihi quidem. & n. seq. part. 1.

13 Ideoque alii rectius statuunt, quod hoc in casu poena etiam sit arbitraria, pura fustigatio, vel similis,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 67. m. 1. & seq. Matth. Coler. decis. 147. n. & seq.

14 Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. consil. 34. ubi verba diserte constituit: Wo die Zödengräber oder andere die Zöden wieder auffgraben / die Leibe begrauben / und darnach wieder eusfharren / so soll die Straff wilkührlich / als das sie mit Zödenge-

steupt werden / ubi in comm. Daniel Mecker. num. 1. & seq. Matth. Coler. d. decis. num. 147. nu. 4. ibi, nec aliamus, part. 1.

Spoliare autem propriè quis dicitur cadavera defunctorum, si quis illis velles auferre, ut rectè tradit,

Gl. in l. pergit C. de sepulch. viol. verb. trulimilæ vers. si autem vestem quam defendit. Proffer. Farinac. in sua præd. crimin. lib. 1. tit. 5. quæst. 20. (ubi contraria solvit) n. 117. ibi, sed quando, & n. seq.

Non obstante quod contrarium velit, Peir. in ann. Anthon. quæst. 54. incip. quidam pauper, num. 1. vers. interum mihi visum fuit, & n. seq. lib. 2.

Er prædicta assertio vera est, nisi circumstan- 16
tiæ aliud suadeant & delictum aggravent, Noveb. Eled. August. d. part. 4. consil. 34. §. 1. vers. Est tamen denn andere Umstände / Coler. d. decis. 147. num. 4. in med.

Poia, quia ejusmodi violatio cadaverum mor- 17
tuorum armata manu est facta, tunc enim gladio puniri debet,

d. consil. 34. §. 1. vers. Oder aber mit gewepner Hand / part. 4.

Quemadmodum etiam de jure civili est sanc- 18
tum, quod ejusmodi armati violatores cadaverum capite plectantur,

text. in d. l. prator ait 3. §. adversus eos. 7. vers. ut si armati ff. de sepulch. viol. atque ibi d. cas. 387. num. 13. in prin. Proffer. Farinac. in sua præd. crimin. tom. 2. lib. 6. cap. 4. incip. leges Romanæ, num. 15. in med. & seq. & cap. 43. num. 5. Francisc. Ripa, de peste, cap. 4. de remedi. præservat. contra pestem, num. 115. post princip. Jodoc. Damhoud. in sua præd. crimin. c. 109. num. 6. vers. nisi vi. Jacob. de Belloriv. in sua præd. crim. lib. 1. c. 10. num. 42. in prin.

Item poenâ gladii puniunt, qui cadavera spoli- 19
ata ruelus non sepeliverit,

text. in Novell. Eled. August. part. 4. d. consil. 34. §. 1. vers. Oder da sie die Zöden Leichnam vnbeegra- den lassen / ubi in comm. Daniel. Möller. n. 1. in m. ed.

Quod etiam in jure civili est constitutum, in l. 20
ult. in prin. ff. de sepulch. viol. Jacob. Menoch. lib. 2. arbiir. Judic. quæst. cent. 4. d. cas. 387. num. 14. Proffer. Farinac. in sua præd. crimin. lib. 1. tit. 5. quæst. 20. num. 115. Jodoc. Damhoud. in sua præd. crimin. c. 109. numer. 6. ibi, qui vero temerarii. & seq. l' l' fensb. in comm. ff. de sepulch. viol. nu. 3. vers. illud etiam, Jacob. de Belloriv. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 10. num. 43. vers. si homo vili.

Quod verum est in humilioribus, secus in no- 21
bilibus vel honestioribus; Hi enim solum relegantur, vel deportantur,

d. l. ult. sub fin. ff. de sepulch. viol. Menoch. d. cas. 387. num. 14. post princip. Farin. d. quæst. 20. numer. 11. vers. si honestior. Jodoc. Damhoud. d. c. 109. num. 6. vers. si vero nobilis. Jacob. de Belloriv. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 10. num. 42. vers. si nobilis. Tiber. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 43. n. 9.

Veluti etiam capite puniendus est, qui sæpius 22
quàm semel, cadavera defunctorum spoliavit, quamvis eadem rursus sepeliverit, Noveb. Eled. August. part. 4. consil. 34. §. 1. vers. oder offmalle selbde Weibhas begangen / propterea, quod geminatio delicti poenam aggravat, l. nemo deinceps, 3. sub fin. C. de Episc. audiens. ubi Bl. m. d. & seq.

- 13 Et hæc omnia etiam procedunt in cadaveribus judæorum; nam nec ea spoliaré vel violare licet. Quamvis enim sint hoīes fidei, tamen pro hostibus non habentur.
Tiber. Decian. in trañt. crim. tom. 2. lib. 6. c. 4. num. 10. ibi. Iudæorum vero, & seq.
- 24 Sunt tamen etiam nonnulli casus, ubi prædictæ pœnæ omnino cōsint, puta si violatores sepulchrorum vel cadaverum defunctorum sint impubes, furiosi, mente capti, & similes.
l. prator ait 3. §. prima verba i. ff. de sepul. viol. Tiber. Decian. in trañt. crim. tom. 2. lib. 6. cap. 4. incip. excusantur. n. 1. & seq. Jacob. Cujas. lib. 6. observ. c. 22. incip. legu. per 101.
- 25 Vel aliâ sine dolo hoc faciant, *l. prator ait 3. in prin. & §. 1. ff. de sepulch. viol. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. cap. 387. num. 23. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. quæst. 20. num. 125. Tiber. Decian. in trañt. crim. lib. 6. c. 4. num. 2.*
- 26 Unde inferitur, si quis volens reficere sepulchrum, & ob id vellet cadaverum, saxa, lapides vel ornamenta ex eo extraxit, pœnâ violati sepulchri non tenetur,
l. sepulch. 17. ff. de sepulch. viol. Jacob. Menoch. d. c. 387. num. 28. Farinac. d. quæst. 20. nu. 126. Tiber. Decian. d. c. 4. n. 7.
- 27 Inferitur etiam, si quis iussu superioris cadaver exhumat, quod dicta pœnâ etiam non obtineat,
l. prator ait 3. §. Divus. ff. de sepulch. viol. Farinac. d. quæst. 20. n. 127. Decian. d. c. 4. n. 8. & n. 14.
- 28 Item supradicta pœnâ cessat, si quis mortuum, nondum sepultum, spoliaverit; tunc enim is nec capite, nec relegatione, vel suffigatione, sed aliâ pœnâ mitiori, pro arbitrio iudicis, puta carcere, puniri debet,
Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quæst. 20. n. 119. ibi. bend. facior. Peter. Ioann. anchor. quæst. 54. incip. quidam pauper, n. 1. sub fin. vers. & maxime tandem sepultus, & n. seq. l. 2.
- 29 Vel, si sepulchrum non sint perperâ, sed corpora, quæ prius in deposito vel sarcophago erant sepulta, aliò transferri possunt,
d. l. prator ait 3. §. non perpetua ff. de sepulch. viol. l. sine dum C. de religiof. Decian. d. c. 4. n. 3. Farinac. d. quæst. 20. n. 121. Menoch. d. c. 387. n. 24.
- 30 Vel, si quis corpus defuncti in itinere per vicus aut oppida transvexit,
d. l. prator ait 3. §. Divus ff. cod. Tiber. Decian. d. c. 4. n. 4. Menoch. d. c. 387. num. 25. Farinac. d. quæst. 20. n. 121. sub fin.
- 31 Item prædicta pœnâ non habet locum in violatoribus sepulchrorum hostium,
per text. in l. Sepulchra hostium 4. ff. de sepulch. viol. Menoch. d. c. 387. n. 26. Decian. d. c. 4. n. 3. (ubi limitat) v. 9. ibi. qui etiam Farinac. d. quæst. 20. n. 20. Hippol. de Marfil. in lult. ff. de quæst. n. 33.
- 32 Quapropter si quis cadavera bannitorum, qui viventes impune occidi poterunt, spoliaverit, prædicta pœnâ etiam erit immunita,
Ioann. Baptista. Afincin in l. 4. §. ego puto ff. de relig. & sumptib. fun. num. 111. Menoch. d. c. 387. n. 27. Farinac. d. quæst. 20. num. 120. ibi. unde etiam inferitur, lib. 1. tit. 3. quibus ad lult. l. 1. in l. 2. C. qui testamenta facere possunt, num. 2. ibi. alibi etiam habet, & seq. Bl. in l. ex hoc iure 5. ff. de l. & l. n. 23. & seq. & in l. sororem.
- 13 C. de his quibus ut indignis. n. 3. in med. & nu. seq. Decian. d. c. 4. n. 16. & seq. Nell. de Sancti. Gem. trañt. de bannitis, part. 2. tempor. 3. n. 3.
- Præterea prædictæ pœnæ non habent locum in his, qui violant sepulchra illorum, qui sepulti sunt contra prohibitionem legis,
Fab. a Monteleone, in sua praxi arbit. part. 4. pag. mibi 305. num. 951 & num. 953. quem sequitur, Farinac. d. quæst. 20. n. 131. Tiberius Decian. d. c. 4. n. 17. post princ.
- Unde inferitur, quod is, qui cadavera manifestorum usurariorum, qui debitam penitentiam & usurarum restitutionem in vitam non fecerunt, nec hæredes fuisse pesserunt, violat & spoliatur, nulla pœnâ teneatur,
Jacob. Menoch. d. c. 387. n. 29. ibi. declaratur sextid lib. 2. cent. 4. Farinac. d. quæst. 20. n. 132. Thom. Grammat. decis. 82. incip. Incidit sermo. n. 5.
- Inferitur etiam, quod parricidæ sepulchrum & cadaver impunè violati & spoliati possit,
Joann. Baptista. Afincin in l. quod sit nulla. 28. ff. de religiof. & sumpt. fun. n. 10. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. d. c. 387. n. 30.
- Idem dicendum est de sepulchris & cadaveribus illorum, qui seipsos interfecerunt,
Laut. Ioann. Baptista. Afincin in l. minime ff. de religiof. & sumpt. fun. num. 20. Menoch. d. c. 387. num. 31. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quæst. 20. num. 133.
- Sed quomodo puniatur ille, qui cadaver hominis non quidem spoliatur, fed tantum violatur, puta vulnerat, vel brachium, vel caput abscindit? Nec de vulnere, nec de homicidio tenetur,
Bl. in l. sororem 10. C. de his quibus ut indig. num. 7. vers. unde qui exanimatum, & in l. 1. C. de bn qui accusi non poss. num. 15. post princ. vers. & homo mortuus, & in l. ex hoc iure 5. ff. de l. & l. n. 23. vers. queritur an occisus & n. 24. Aug. Bonifacius. in addit. ad Angel. de malefici. verb. etiam vestem calcissem, n. 9. post med. vers. an corpus mortuus, pag. 379. Boer. decis. 316. n. 10. vers. & homo mortuus, & seq.
- Imò ne quidem eum injuriarum conveniri posse, tradit
Bl. in d. lex hoc iure 5. ff. de j. & j. nu. 24. vers. & quod corpori mortuo, & seq.
- Quod posterius tamen falsum est, & contrarium rectius defendit
Petr. Plac. in epitom. delictor. c. 9. n. 9. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quæst. 20. n. 121. in med. Tiber. Decian. in trañt. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 4. n. 24. vers. nam & truncatus, & seq. quoniam invadens sepulchra, non solum dicitur offendere vivos, puta hæredes & agnatos, sed etiam ipsos mortuos, l. qui sepulchra 4. C. de sepulch. viol.
- Utiq; adeo, ut lex ipsa dicatur hanc injuriam revocare ad animum pro reliquiis defunctorum,
Tiber. Decian. trañt. criminal. tom. 2. lib. 6. cap. 40. num. 2. vers. & lex ipsa, & seq. Fein. in c. sicut iudai, 9. extr. de iudai. numer. 1. vers. & licet mortuus hanc injuriarum, & seq.
- Uterius queritur, quæ pœnâ affici debeat is, qui non cadavera defunctorum spoliatur, sed sepulchra tantum violat, epigraphia, imagines, statuas, columnas & alia monumenta frangit & auferit? Præter restitutionem illarum rerum frangitur,

Arum, & ablatum, puniuntur etiam poena pecuniaria, puta decem pondo auri, *text. expt. in l. qui sepulchra 4. C. de sepulch. viol. godes. Damhnd. in sua practica crimin. cap. 109. num. 1. & seq. Prosper. Farinus. in sua practica crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 21. num. 120. Petr. Plac. in epit. delict. c. 6. n. 1. sub fin.*

Veluti etiam ita Szabini Lipsenses *Mense Junio Anno 1668.* an den von Kempach vnd ganze Freundschaft responderunt: Hat einer von Adel Balthasar von Hiebberg genandt litz verruckter zeit / aus lauren frevel vnnnd muirilden zu lang in der Kircken da Georg Wamer ewer Schwester Wamns begraben litz / desselben Grabstein / darauff ewer Adelsch Waven vnd Ehrenkleinodt inaleich geschawen vnd gebildet / auch vnd ewerm Geschlecht zu schimpff vnnnd nachtheil zer schlagen: So wird er verhalten mit der stein / so in ewern Keyserlichen Adelsbriefe / des Eoppir vns zugeschickt / vorleibet / belegt / auch deswege / das er den Grabstein inschlagen / vermöge gemeiner beschreibener Keyserrecht / als ein beschuldigter des Brandstifts / vmb 10. Pfund Goldes billich gestraft / W. N. W.

42 Et quamvis Jacob Menoch, lib. 2. arbit. iudic. quæst. 4. cas. 387. num. 11. vers. & hoc etiam casu. & sequitur, quod hoc in casu præter poenam pecuniariam, etiam ex l. ult. de sepulch. viol. ultimum supplicium locum habeat, ita ut per d. l. qui sepulchra. 4. C. de sepulch. viol. non sit subactus textus, in d. l. ult. §. eodem.

43 Contrarium tamen longe vetius est, ut eleganter ostendit

Idem Jacob Menoch, tract. de recuper. possib. remed. p. n. 375. ibi, solet afferri secundo locum quem sequitur, Farinus, in pract. crimin. lib. 1. tit. 2. d. quæst. 20. num. 120. vers. & licet in isto, & vers. sequenti.

44 Non inconcinne & illud hic quæri potest: scilicet contingit, quod Nobilis, Comes vel alius dominus aliquem, in alieno territorio occisum, vel in aqua suffocatum, tollat, & in suo proprio territorio sepeliri curet, alter autem dominus, in cuius territorio occisus esse repperus, se per hoc graviter læsum, & in iurisdictione turbatum putans, cadaver occisi reposit, quæritur an ei sit tradendum? Quod nego, sed potius ei sunt literæ reversales ab illo, qui occisum in suo territorio humavit, danda, ad hoc, quod exinde ei in sua iurisdictione nullum præiudicium, & incommodum illatum esse debeat, quia licet vel maxime quis spoliatus fuerit cadavere aliquo iam pulso, tamen restitui non debet, ad hoc, ut evitetur vexatio corporis humani.

Innos, in c. cum liberum ext. de sepulch. Relin, in c. si quis iudeus ext. de iude, num. 1. vers. & in materia d. xii. Tiber. Decian. tract. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 40. incip. sepulchra dicuntur, num. 14. & seq. Thomas Grammat. decis. 32. incip. inciderit sermo, n. 3.

45 Illud etiam in hoc loco notandum est, de sepulchro violato etiam illos teneri, qui cadaver defuncti arceant, sequantur, & sepeliri impediunt, donec sibi de credito fuerit satisfactum, quoniam poena sepulchri violati non minus tenetur is, qui sepulchrum violat, quam is, qui facit, quo minus quis sepeliatur, text. in l. sepulchri. §. in fin. ff. de sepulch. viis. Ideoque illi primò creditum

Pars V.

suum amittunt. deinde quinquaginta librarum auri fisco inferre debent, quem summam si persolvere non possunt, iudicis arbitrio in corpus lucrere tenentur,

1. ult. C. de sepulch. viol. Nov. 68. c. 1. Nov. 116. c. 5. Jacob Menoch, (ubi pulchre ampliat) lib. 2. arbit. iudic. quæst. sent. 4. cas. 387. num. 16. ibi, quarta est poena, num. 17. & seqq. Prosper. Farinus, (ubi etiam elegantes ampliationes refert) in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 20. num. 139. & seqq. w. g. ad numer. 146. Francis. Ripa, tract. de pestis, c. 4. de remed. præsertim, contra pest. num. 101. ibi, & primò quærit, & num. seq. Tiber. Decian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. c. 40. num. 15. Didac. Covarr. lib. 2. var. resoluit. c. 1. n. 10. Gram. decis. 32. n. 2. & seqq. Matth. Coler. de proces. exco. part. 1. c. 6. n. 119. & seq. & part. 2. c. 3. num. 430. Schneid. in §. religiosum p. instit. de R. D. & A. R. D. num. 10. & seq. & in §. summa instit. de interdicit. num. 11. & seqq. Guil. de arrest. Imper. c. 11. n. 28. Petr. Paul. de iure iustit. c. 5. incip. quamvis autem regulariter, n. 23. & seqq.

XLVIII.

De cadaveribus punitorum vel suspensorum, & de poena illorum, qui ea spoliare vel omninò auferunt.

SUMMARIA.

1. Cadavera punitorum an possint sepeliri. num. 2.
2. Quomodo puniuntur, qui cadavera punitorum vel suspensorum spoliare & denudare. n. 3. n. 4. §. 6. 7. 8. p. 10. 12. 13. 15.
3. Locum patibulorum, furcarum & rotarum esse publicum.
4. Carnifices an possint cadavera punitorum denudare.
5. Si quis non vestes, sed pecuniam, quam damnatus sub vestibus habet, spoliare, quomodo puniatur.
6. Quomodo quis puniatur, qui cadavera punitorum non spoliare, sed prorsus sepeliendi causâ auferit, n. 18. & n. 19.
7. An possint Medici, cum vel sine licentiâ Principis, cadavera suspensorum anatomiz causâ auferre, n. 24. 25. 26.
8. Qui cadavera ad magicos usus vel ex dolo malo auferit, quomodo puniatur.
9. Qui cadaveri suspensio, ad usum furis vel incantationis, digitum saltem abscondit quomodo puniatur.
10. Quando is, qui cadavera punitorum vel eorum carnes auferit, capite puniatur.

Quemvis pium & religiosum sit, ut cadavera defunctorum non solum cognatis, sed etiam extraneis, ad sepulturam tradantur, quod tam in lege divina,

Lev. 21. vers. 23. & seq. Josue. 8. v. 29. c. 10. vers. 26. & seq. 4. Reg. 9. vers. 34. Matth. 7. vers. 28. Paul. 14. §.

H

1. N. v. 1. 116. 2. Aug. par. 4. c. 14. §. 1. 116. 3. Gal. 4. 116.

Gal. 3. vers. 13. quàm in jure Romano sancitum invenimus, l. 1. ult. ff. de cadav. punitor.

Hodie tamen consuetudine ubiq; locorum est inductum, ut omnia cadavera, exceptis illorum, qui gladio feruntur, ad exemplum aliorum, in sepulchra relinquantur,

VVesemb. in comment. ff. de cadav. puni. numer. 1. Petr. Heig. quest. 37. num. 34. & seqq. part. 2. Jacob. Menoch. lib. 2. arbor. judic. quest. cent. 4. cas. 387. num. 2. Didas. Covarr. lib. 2. var. resol. cap. 1. num. 11. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 134. & seq. Claud. Battand. in sua pract. crimin. reg. 126. n. 6. & seqq. per tot. Jul. Clar. lib. 5. sen. 5. ult. quest. 109. n. 1.

3 Quæritur igitur nunc, quomodo puniatur is, qui cadavera punitorum vel suspensorum spoliatur? Quid juxta textum in l. severius aut 3. §. adversus, 7. l. ult. ff. de sepulch. viol. severius, & interdum capite, si spoliator est humilis, & vilis vel armatus, puniri possit, in individuo tradit *VVesemb. in comment. ff. de sepulch. viol. num. ult. vers. quoad illos quogue & vers. seq.* Quæ tamen opinio non placet, nec valet illatio à spoliacione cadaverum religiose sepulchorum, ad spoliacionem cadaverum suspensorum; cum illic per spoliacionem fiat injuria tam ipsi defuncto, quàm ejus cognatis; ut in præced. conclus. num. 40. per l. 4. C. de sepulch. violato, dixi; Hic non item, ut jam dicitur, illic cadavera rursus ut plurimum sepeliuntur, hic non item, sed semper denudata & spoliata, in scandalum prætereun- tium, relinquantur; illic jus Ecclesiasticum violatur, quod hic etiam non contingit.

4 E contra verò videtur dicendum, quod omnino non puniatur, per eas, quæ in præced. conclus. num. 32. dixi. Quæ tamen etiam ad casum nostrum applicari non possunt; diversa enim sunt sepulchra bannitorum, & punitorum seu suspensorum, cum illi vivi relinquantur, quamvis impune occidi possint. Hi verò vivi non relinquantur, nec à quopiam, nisi à magistratu, occidi possunt.

5 Nonnulli dicunt, quod is saltem injuriatum & furti teneatur,

Jacob. de Bellouvis. in sua pract. crim. lib. 1. c. 10. nu. 42. vers. vel suspensori spoliatur, fol. 270.

6 Quæ assertio etiam procedere non potest, quia cadaveribus suspensorum injuria inferri non potest,

l. si quis 2. ff. de cadav. puni. bl. in l. forem 10. C. de hiis quibus ut indig. n. 3. vers. quia corpus mortuum, & in l. ex hoc jure §. de l. & l. n. 24. vers. & quod corpori, & seq. elegant. Decian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. c. 44. n. 20. vers. quibus tamen ego & seq.

Nec illius spoliolum vel furtum propriè fieri dicitur, cum nihil possideant,

l. 1. §. Scavola 15. ff. si quis testa. liber esse iuss. bl. in d. l. ex hoc jure §. de l. & l. n. 24. ibi nec mortui propriè, & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malef. verb. etiam vestem calestem, nu. 9. post med. vers. an corpus mortuum, pag. 379.

Ideoq; injuriatum & furti actio competere non potest.

7 Quidam ponunt, quod manus amputatione puniatur

Ludov. Carrer. in sua pract. solenn. rubr. de homi-

cidio, vers. sequitur de alia panis corporalibus, nu. 23. ibi, item spoliatur, pag. mibi 468. Joan. Bajard. in add. ad Jul. Clar. lib. 5. sen. 5. ult. quest. 68. n. 4.

Nec hæc assertio universaliter obtinere potest, cum hi DD. loquantur tantum de jure loci, alii nempe de constitutione regni Neapolitani.

Alii sentit. bl. in l. forem; S. C. de hu. quibus ut indig. numer. 3. vers. quid ergo dicitur punitum n. 3, & num. 4. quem sequitur Angel. tractat. malef. verb. etiam vestem calestem, num. 3. vers. non licet ex statuto, & seq. Hippol. de Marfil. cons. 110. incip. cordemes, num. 11. vers. nec etiam distinguunt, & numer. seq. qui dicunt, quod is, qui bannito post mortem aulicæ vestem vel pecuniam, teneatur crimine expilatæ hereditatis.

Quæ tamen opinio etiam parum facit ad casum nostrum; Præterquam enim quod directio contrarium statuit

Nell. de S. Gemin. tract. de bannis, part. 2. tempor. 3. n. 3. vers. dicit contrarium, Junil. vers. si consideres quaestiones, & vers. seq.

Prædicti interpretes loquuntur etiam solummodò de eo, qui bannitum, quem impune occidere & offendere statutum permittit, non solum occidit, sed illi etiam vestes & alia auferit, & spoliatur, quod in casu nostro non est, sed nos dicimus de illo, qui cadavera à magistratu punitorum, & suspensorum spoliatur.

Ideoq; mirum non est, quod in illo casu quis de crimine expilatæ hereditatis teneatur, in hoc verò non item, Ratio diversitatis est in promptu, quia ibi statutum solummodò personam banniti offendere permittit, & si is occisus fuerit, ejus bona remanent in hereditate, & ad ejus filios vel alios hæredes spectant,

Nell. de bannis, d. part. 2. tempor. 3. num. 3. in trad. vers. & dicit, & seq.

Hic autem punitorum vestes ad ejus filios & hæredes non redeunt, sed illis in patibulis & rotis relinquantur, ut hinc cum illis putrescant.

Verum cum nemo in officii possit, per ejusmodi spoliacionem locum justitiæ & executioni sententiæ capitalis destinatum violari, qui tamen publicus esse censetur,

Nicol. Boer. decis. 212. incip. & videtur jus, nu. 24. ibi, quinimò locus & seq. admodumque scandalosum esset, si puniti & suspensi vestibus exuantur, & ita denudati in locis publicis relinquantur: Ideoq; non immerito concludo, quod quis, ejusmodi cadavera vestibus spoliatur, pœnâ aliquâ arbitrariâ, puta carcere, vel etiam, pro qualitate delicti, relegatione, vel fustigatione puniri possit.

Jure Saxonico de hac controversiâ, utpote de qua nihil certi in jure constitutum habemus, interpretes variè etiam sentiebant, communiter tamen in eo conveniebant, quod pœna fustigationis dictari possit,

Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 67. nu. 1. sub fin. vers. aber die weidhe Dieben! & nysq.

Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novell. part. 4. constitut. 14. §. 2. ubi verbis discretis dicit: Die aber / weidhe den Dieben / oder geredysfertigen Mißthætern / an den Galgen / oder auff dem Rade die Kleider auszulegen / sollen mit Strampfen schlagen gestreift werden!

werden; *ubi in comment. Daniel Mosler. numer. 1. vers. 101. v. 102. q. 1. q. 2.*

14 Quod extenditur ad carnifices; nam nec hi cadavera suspensorum & rotæ affixorum denudare possunt.

Joann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 1. sent. §. ult. quæst. 53. n. 122. & quæst. 100. n. 6.

15 Deinde procedit etiam criminosis libis quæ in loco consueti & solito, fuerint suspensi,

Joann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 1. sent. §. ult. quæst. 100. n. 1. vers. sed ego credo & n. seq.

16 Falliramen, si quis non velles, sed saltem pecuniam in vestibus punitorum occultaram, prout non raro à criminosis fieri experimur, aufert; tunc enim, cum ejusmodi pecunia potius pro derelicto habeatur, prædicta pœna sibi locum non vendicat, quoniam prædictæ rationes hic cessant, scandalum enim deficit, quoniam suspensi non denudantur, sed prout sunt iustificati, suis vestibus induti inveniuntur, cessat etiam ratio violenti loci publici vel religiosi, locus enim non sit publicus vel religiosus, ubi thesaurus vel pecunia inveniuntur, cum pecunia mandatis principalibus sepeliri & occultari prohibetur, *text. express. in l. lege Julia. §. 3. non sit locum §. 6. ad l. Iul. pecul. & de sacrileg.*

Facit etiam Novell. Electoris Augusti. d. part. 4. constit. 34. §. 2. in verbis, Die Kleider ausziehen/ quæ proprie respectum habet ad vestes punitorum; ad pecuniam igitur, tanquam odiosa, extendi nequit, veluti ante paucos annos in histeris, in quodam hœtore, qui pecuniam sub puniti thorace recondita absultu, observatum est.

17 Si quis vero cadavera punitorum non spoliare, & denudare, sed prout sunt aufert, ad hoc, ne ea sepulture mandet, prout sæpe à cognatis clanculum de nocte fieri consuevit, tunc arbitrariè puniunt,

V. f. in f. in comment. ff. de cadav. punit. n. un. sub fin. vers. ceterum qui privat.

Quoniam nemo sine permissu & licentia superioris, cadavera à fureis vel rotis tollere & sepelire potest, *l. 1. & l. n. ff. de cadav. punit.*

Quod etiam confirmavit Augustus Elector Saxoniæ in suis Novell. part. 4. constit. 34. §. 1. ubi constituit, Daß die Jenigen / so die todten Körper vom Balgen oder Verlatz wegnemen / so es verwandte Freunde theten / sollen gelinder am Helbe/ oder mit Gefängnis / vnd nicht am Leibe gestrafft werden/

ubi Daniel Mosler. in comm. numer. 2. Consult. constit. Sax. tom. 2. part. 4. quæst. 67. n. 1.

18 Veluti etiam illos, qui consensum dumtaxat ad ejusmodi cadaver de furca vel rota auferendum & deponendum, præbent, pœna extraordinariâ, puta vel carcere, vel relegatione temporali afficiendos esse jam olim Scabini Lipsenses *Mense Junii. Anno 1602. ad requisitionem Rathmannen / Welcher vnd iniquum der Stadt Halla responderunt. Haben Gassen Wälters Hausfrau vnd sein Sohn befehlet / daß sie ihnen willen darzu ergehen / daß der Escherfnecht Jacob geandvnd Peter Neuman / fre (des Wälters) beyde Söhne vnd Brüder / so am Balgen aghamten / abgeschmitten / So werden beyde Personen deswegen mißhêlich mit zeitlichem*

Gefängnis/ oder verweisung auff ein Jahr 2. oder 3. bißlich in Haft genommen. W. D. W.

19 extenditur etiam ad Medicos & Chirurgos, qui sine permissu principis cadavera suspensorum, salutaris Medicinæ & Anatomix causa, de paribilibus sumunt,

Daniel Mosler. in comm. ad constit. Saxoniæ. part. 4. constit. 34. num. 3. ibi, est autem constitutio, Consult. constit. Sax. tom. 2. part. 4. quæst. 67. num. 3. vers. vnd hi dicit. Tiber. Discian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 44. num. 17. vers. consulto tamen, & seq.

Non tamen difficeo illos, qui cadavera punitorum non sepulturam, vel anatomix causa, sed, ut ea aliò transcant, in ædes alienas imitant, vel cum illis sua iustitia exerceant, auferunt, gravius puniendos esse,

arg. l. nemo decepti §. 3. vers. qui quiescere. C. de Episc. audiunt.

Sed quomodo illi puniuntur, qui cadavera de paribilibus ad usus magicos, vel ex alio malo proposito, auferunt? Euhagione vel relegatione vel alia pœna pro arbitrio iudicis eos puniri vult Constitutio Electoralis part. 4. d. constit. 34. §. ult. ibi, Do es aber andere Leute heten / Banckrup zu gebrauchen / oder aus andern bösen Ursachen die selbe sollen gestrafft / oder verurtheilt / oder sonst nach gelegenheit der Person mißhêlich gestrafft werden/ & ibid. in comm. Daniel Mosler numer. 2. in med. consultat. constit. Sax. tom. 2. part. 4. quæst. 67. num. 3. vers. da es aber andere/ woz. ad fin. quib. addatur Andr. Tirag. tract. de nobilit. c. 20. n. 114. ibi, at mirum est, & n. seq.

Quod procedit, non solum si quis integrum cadaver ablutit, sed etiam partem ejus tantum, puta, digitum ad usum furti, vel incantationis abscedit,

V. f. in f. in com. ff. de cadav. punit. nu. un. sub fin. vers. nam verbi gratia, quem sequitur Daniel Mosler. in comment. ad constit. Saxoniæ. part. 4. constit. 34. num. 2. sub fin. vers. quod ipsum band dubit.

Et quamvis constitutio Electoralis, relegatio nis, suligationis vel alterius pœnæ arbitrariæ tantum faciat mentionem, & alias communitur rei receptum, quod iudex pœnam arbitrariam ad mortem usque extendere non possit,

Virgil. Pinget. quæst. 3. num. 5. & seq. Cassan. (& ibid. allegat) ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 1. verb. ad arbitrium iudicis. numer. 2. vers. tu die quod illa, & seq.

Attamen si alia circumstantia & qualitates, delictum aggravantes, concurrunt, dubitari non debemus, quin pœna mortis dictari possit,

Jodoc. Dambois. in præf. crim. quemadmodum Lutetia; quendam dulcitarium Piflorem, qui è suspensorum carne artocreata fecit, vivum crematum, domum ejus eversam, & ne in posterum denudò edificaretur, interdictum fuisse, testatur

Joann. Bod. tract. de Demonomia. lib. 1. c. 5. incip. duo sunt omnino modi pœnæ principis. vers. sic Lutetia dulcitarium Piflor. Pag. mibi. 634.

19 Sed quid, an cadavera punitorum possint dari Medicis & Chirurgis ad faciendam anatomiam? Hoc in jure non decimum reperiri, testatur

Iul. Clar. lib. 1. sent. §. ult. quæst. 100. num. 2. vers. ego non reperio, & seq.

Hanc questionem etiam quidem movet Br. in l. ult. ff. de cadav. puniuntur. u. m. res. sed an possunt dari, sed non solvit.

25. Quicquid sit, affirmativa ubi vis locorum obtinuit, modo consensus magistratus accesserit, Francisci. Curt. in l. imperium. 3. ff. de iurisdic. Dec. eod. numer. 13. Francisci. Ripa. (ubi rationes offerit) tractat. de pisse. cap. 4. de remed. præservat. contra pestem, tum. 1. 2. ibi. an autem corpora, num. seq. Nicol. Ever. de off. 2. 7. incip. & in dicto, num. 6. in med. V. V. sent. in com. ff. de cadav. puniuntur. numer. un. post med. vers. ad anatomen. Tiber. Decian. tract. crimin. in tom. 2. lib. 6. c. 4. num. 17. ibi. exaustabitur etiam scholarius, Matth. Coler. de off. 1. 47. incip. exat juris, num. 10. part. 1. Ludov. Roman. singul. 709. incip. secundum loquenti, num. 4. Daniel Mosler. in com. ad consil. Sax. part. 4. consil. 34. num. 3. sub fin. & numer. 4. Anton. Gomez. (ubi rationes offerit) tom. 3. var. resolut. c. 14. num. 9. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. d. quæst. 110. num. 2. vers. sed de consuetudine, Isaac Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quæst. cent. 3. cas. 285. numer. 10. ibi. ob publicam etiam, & n. seq.

26. Et quidem solius Principis, non etiam inferioris iudicis vel magistratus, auctoritate hoc fieri debet, Chassan. ad Consuet. Burgund. rubr. 2. §. 1. verb. il consilij, les biens, num. 7. vers. & credo quod V. V. sent. in com. ff. de cadav. puniuntur. d. n. m. post med. vers. ex sola soluit, & seq.

XLIX.

De pœnis illorum, qui aratra spoliant.

S U M M A R I A.

1. Quomodo puniuntur, qui aratrum spoliant, furatur, & auferunt, numer. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
2. Quomodo puniuntur, qui aratrum non animo furandi auferunt, sed ideo in alium locum transferunt, ut agricultura impediatur.
3. Qui aratrum frangit, corrumpit, vel committit, quomodo puniuntur.
4. Complices, auxiliares, & similes eadem pœnâ, quâ principales, puniuntur.
5. An quis, præter multam vel pœnam arbitriariam, teneatur etiam læso ad estimationem damni ex corruptione vel ablatione aratri dari.
6. Si quis pluries hoc delictum commisit & plura aratra abstulit vel fregit, quomodo puniuntur, num. 15. 16.
7. Si quis equos vel boves aratro iunctos vi vel sine vi solvit, abigit, & abducit, quomodo puniuntur, num. 17. 19.

¹ **I**ure Civili expeditum est, quod is, qui personas boves, & agrorum instrumenta, aut quid aliud, quod ad agrorum rusticam operam pertinet, in vadere, aut capere, aut violenter auferre præsumit, in quadruplum ablata restituat, & infamiz notam ipso iure incurrat, Imperiali animadversione nihilominus puniendus,

tem. expt. in consil. Frederici quæst. 1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Quæ tamen consuetudo hodie non servatur, siquidem ea olim, ubi pœna furti non erat capitalis, promulgata fuit, ad nostra igitur tempora, ubi furtum pro gravitate delicti capitaliter puniuntur, non extendenda, aliâ furtum aratri minus, quàm aliud furtum puniretur, quod tamen dictum absurdum est, quoniam aratrum & alia instrumenta rustica multis privilegiis & immunitatibus, præ reliquis rebus, sunt munita, & ideo potius acrius & gravius vindicanda sunt,

Petr. Heig. d. quæst. 30. n. 4. & seq. part. 2. Daniel Mosler. in com. ad consil. Sax. part. 4. consil. 35. n. 3. sub fin. & n. seq.

Quomodemodum in Gallia & aliis locis receptum esse testatur,

godoc. Dambond. in sua præst. trimin. c. 110. incip. explicativum, num. 41. vers. in Francia præterea, & seq. ut fures illi, qui primò ex aratri furantur vomeres aut equos, aut boves, statim suspendantur.

In Saxonia extat quidem etiam textus in Zander. lib. 2. art. 12. vers. alle Wörder vnd die quivult, & seq. mon alle Wörder / vnd die die Wüßing herabren / Raubt den sol / quem textum nonnulli simpliciter, secundum literam intelligebant, & putabant, ejusmodi fures totâ esse puniendos,

Reinhard. part. 1. differ. 22. sub fin. Zobel. in differ. extravag. num. 3. sub fin. Consult. consilij. Sax. tom. 1. part. 4. quæst. 22. n. 11.

Alii verò illum textum solummodò interpretabantur de illo casu, ubi quis equos ex aratro solvit & violenter abducit,

Zobel. in gloss. ad text. germ. Zander. lib. 2. art. 13. lit. 1. Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. d. quæst. 22. num. 1. vers. da es bodi / Petr. Heig. d. quæst. 30. n. 2. part. 2. Matth. Coler. d. decif. 148. num. 2. part. 1. Beuff. ad l. admonendi, 31. ff. de injur. 1179. ante med. vers. ceterum & si pag. 741.

Ubi verò quis aratrum, in agro simpliciter inventum, spoliat, & ex eo vomeres, & alia instrumenta auferunt, tunc pronuntiabant, eum perinde ut alium furem, de quo supra conclus. 43. num. 63. & seq. hac part. 5. dixi, esse arbitrarie, carcere, multa pecuniaria, vel etiam relegatione temporali puniendum, Zobel. in d. gloss. laudat. l. sub fin. Consult. Saxon. tom. 2. part. 4. consil. 54. post princ. vers. über den rechte man.

Quam interpretationem etiam approbavit Augustus Elektor Saxonia in suo novel. part. 4. consil. 35. manifestis verbis faciens, Da jemand einen Pflug / der im Felde ist / heimlicher weise teilsicher / oder aber denselben aus hinfus wegführer / daß derselbe bewußthafft / als am Felde / oder mit Gefangnis / oder aber nach gelegenheit mit teilsicher verurteilung / gestraft werden sol / ubi in com. Daniel Mosler. num. 1. post princ. Petr. Heig. d. quæst. 30. num. 2. sub fin. part. 2. Ceuff. ad l. admonendi, 31. ff. de iur. jur. numer. 1279. ante med. vers. hinc & ab Electore, pag. 741.

Et iuxta hanc constitutionem, vel potius interpretari magis juris Saxonici, ut potest ex consilio peritorum factum, etiam extra provinciam Saxoniam in provinciam esse videtur, quemadmodum ita aliquando a Scabinis Lipensibus pronuntiatum fuisse testatur

Petr. Heig. d. quest. 30. n. 1. vers. videtur ergo secundum hanc part. 2.

Et hæc assertio procedit, non solum, si quis aratrum ipsum spoliat, vomeres vel alia instrumenta aufert, sed etiam si quis aratrum non animo furandi, sed ex petulantia quadam, ad hoc, ut inde aratio & agricultura impediatur, aliò transferat; nam & is pro arbitrio iudicis, vel pecunià muldatur, vel carcere, vel temporali relegatione puniri debet,

Nov. Elect. August. d. part. 4. consil. 35. §. 1. vers. obierat benedictum aus fursas meos gestipret.

Unde patet, quòd prædicti poena etiam locum habeat, etiam si quis aratrum animò furandi non abstulit, nec aliò ex proposito transportavit, sed solum corruptit, fregit & comminuit, tum, quia per hoc cultura agrorum non minus, ac si aratrum omninò ablatum fuisset, impeditur, tum, quia pars tunc, rem mihi auferri, vel inutilem redditam relinquit.

Petr. Frider. Mündan. de præf. extrab. lib. 1. c. 35. n. 9. sub fin. cum, quia res dicitur precepta, deperdit & furto sublati, quando usus ejus haberi non potest. l. si qui 64. §. cum, q. 2. ff. de furt. Gail. de pignorat. c. 9. n. 1. vers. res dicitur, & seq.

Non obstat, quod dicitur contrarium velic *Petr. Heig. d. quest. 30. n. 10. ubi, sed longe aliquem, tum. 11. & seq. part. 2. quem sequitur Reinhard. Nova in add. ad Daniel Møller. comm. in constitut. Saxo. part. 4. consil. 35. n. 7.*

Quemadmodum etiam dicendum est, si quis aratrum, nec abstulit, nec fregit, nec comminuit, nec aliò transulit, sed servos & ministros in agris arantes vulnerat, lædit, & aliter impedit, quo minus arare, vel agros colere possint, veluti ita jamdudum a Scabinis Lipensibus, responsum esse, apparet ex sententiis post Weichb. tit. von Frey. bei der Ackerbau vnd das in niemaud schaden thun sollet post princip. fol. 119. col. 4. Beuß. ad l. admonendi 31. ff. de jurjur. iur. 119. ante med. vers. catetum qui voluerunt, pag. 741. Consil. Cam. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 22. num. 1. sub fin. vers. Wenn aber lemand & num. seq. per text. elegantem in auth. agricultores, in princ. verb. agricultores & verb. & personarum, C. qua res pignori obligari possunt, & in constitut. reformatoria Frederici tertii in tomittis Francofurtensib. anno 1442. cap. 10. Obier in offentien Schaden besceget seyn sol post princip. fol. mihi. 17.

Et prædicta poena tenetur, non solum principales, sed etiam eorum mandatarii, complices, auxiliatores vel alii, facti & delicto præsentis & absentes.

Beuß. post Weichbild. d. tit. von Freyheit der Ackerbau post princip. text. vnd niemaud der eine. Petr. Heig. d. quest. 30. num. 22. ibi, erat etiam hoc loco, & seq. part. 2.

Illud autem notandum est, quod iudex illum, qui vel aratrum abstulit, vel fregit, vel servos vulneravit, extra ordinem sic arbitrarie puniri possit.

fit, ut non solum muldam persolveret, vel aliam poenam arbitrarie sustineat, sed etiam læsionem damni, quod ex impedita agrorum cultura insectum est, præstare cogatur, *elegant. Petr. Heig. (ubi ita Menst Febr. Anno 1593. d. V. Vitebergensibus, pronuntiatum testatur) d. quest. 30. nu. 18. ibi, at querebatur, n. 39. & n. seq. part. 2.*

Et hæc vera sunt, si quis semel tantum aratrum abstulit, vel corruptit, si verò pluries id fecerit, vel plura aratra furatus sit, quorum tamen omnium valor ad summam quinq; solidorum vel aureorum Ungaricorum non ascendat, tunc is virgis cæsus in perpetuum relegari debet, *Nov. Elect. d. part. 4. d. consil. 35. §. 2. ubi dicitur: Nette er ober solches mechtmal begangen / oder mehr denn einen Pfug gestohlen vnd solche Diebstahle öftermahlen nicht hinst / Vngersche Gülden aus / so sol er mit Straupenschlägen ewig verwiesen werden / & ibid. in comm. Daniel Møller. n. 1. in med. Beuß. ad l. admonendi 31. ff. de jurjur. n. 119. ante med. vers. si autem quis sapit, pag. 741.*

Veluti ita etiam extra Electoratum Saxoniam, a Scabinis Jenensibus, pronuntiatum fuisse, refert

Matth. Coler. decis. 143. v. 2. post med. vers. fin verò ad tantam part. 1. per ea, quæ supra conclus. 43. n. 10. & seq. n. 56. & seq. & n. 66. dicta sunt.

Sed si quis plura aratra vel instrumenta rustica furatus est, quorum valor & estimatio quinq; solidos excedit, quomodo is puniatur

Constitutio quidem Electoralis hujus non facit mentionem, dubium tamen non est, quin is furcæ sit suspendendus, perinde ut alius fur, ut supra d. conclus. 43. num. 28. & seq. dixi, argumento à contrario sensu in d. consil. 35. §. 2. part. 4. ubi dicitur, si plurium aratrorum valor quinq; solidos non ascendit, quòd tunc tantum suspensio equi perpetuè relegatione imponi debeat. Ergò, si valor quinq; solidos excedit, poena ordinaria laquei sibi locum vendicabit, veluti etiam ita in specie tradit

Matth. Coler. in d. decis. 143. (ubi ita aliquoties a Jenensibus pronuntiatum fuisse testatur) n. 2. vers. ita aliquoties vidi, & vers. seq. part. 1. Daniel Møller. in comment. ad constitut. Sax. part. 4. d. consil. 35. num. 1. sub fin. vers. pario ium eum, & n. seq.

Quid de iis dicendum, qui aratra non furantur, nec frangunt, aut corrumpunt, sed ex illis equos vel boves solvunt, & abducunt? Et tunc si vi adhibita quis equos vel boves abducit, & præter vim etiam aliquem occidit, dubium non est, quin is poenam rosi sustinere debeat,

Novell. Elect. August. part. 4. d. consil. 35. §. ult. sub fin. vers. Vnd mo zu solchem Knecht ubi in tom. Daniel. Møller. num. 1. sub fin. Consil. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 54. in med. vers. Es bedröcket aber per text. in eand. lib. 2. art. 13. vers. alle Wöder der post princip. ubi Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. sub lit. 1.

Si verò quis equos solummodò violenter abigit & abducit, sed neminem occidit, vulnerat, vel lædit, tunc vult Augustus Elector. Saxo. in d. consil. 35. §. ult. in princ. part. 4. quod sit tanquam prædò gladiò puniatur,

Quod alicui mirum videri potest, nam si is, qui

nollā vi adhibitā, sed dolo malo tantū equos vel boves de aratris auferre, & abducere, laqueo sic puniendus, ut recte animadvertit.

Daniel Moller. in comment. ad const. Sax. part. 4. d. const. 35. num. 3. ibi, quemadmodum eodem supplicio, & seq. multo magis is videtur laqueo suspendendus, qui vi adhibita equos abducit, cum furtum per vim adhibitam aggravetur & durius puniatur, ut supra conclus. 34. nu. 72. dixi, & pœna suspendii sic ignominiosissimum mortis genus, & gladio longē turpius & fœdus.

Petr. Heig. quasi. 32. nu. 11. vers. aliqui turpiorem. part. 2. Andr. Tiraq. de nobil. c. 20. n. 113.

Verū, cum verba constitutionis clariora sunt, quā ut ullam dubitationem admittant, nec omnium quæ a legislatoribus constituta sunt, ratio reddi possit.

l. non omnium 23. ff. de legib. sacrilegiiq; instar sit contra legem scriptam & sancitā multum dispulare: l. sacrilegi §. C. de divers. rescript. l. disputare §. C. de crimin. sacrileg. Ideoque libenter acquiescimus.

L.

De pœnis illorum, qui apes vel favosillarum, itemq; columbas furantur, & capiunt.

SUMMARI A.

1. Apium natura fera est, & ideo in illis furtum fieri non potest, num. 2.
2. An in apibus cicuribus & mansuetis factis furtum fieri possit, & quomodo hoc furtum puniatur, n. 4. 5. 6. 7. 8. 10.
3. Furtum fieri etiam potest in apium favis & melle.
11. Dominus arboris, in qua apes confederunt, debet in eā signum facere, ex quo apparet, quod dominus & possessionem apium & mellis acceperit.
12. In examine, seu nova apium sobole, quid juris, n. 13. 14.
15. Si apes, quas quis alveis inclusas habet, in vicinum hortum vel campum evolant, an quis eas capere possit, n. 17. 18.
16. Consuetudinem seu animum redeundi vel revolandi, quando apes deposuisse præsumentur.
19. Columbas alienas an & quatenus quis capere possit, n. 20. 22. 23. 24.
21. Animum revertendi quando columba deposuisse censetur.
25. Quid is, qui suas columbas ab alio capere dicit, probare debet, ad hoc ut obtinere possit.

Nov.
Med.
Aug.
par. 4.
const.
96.

Apium naturam feram esse, extra controversiam est, per text. in §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. l. naturaliter §. 5. apium 2. ff. de A. R. D.

Quod etiam discretis verbis traditur in iure Sa-

xonico, Weichb. art. 119. in fin. vers. deim die Sten ist ein wilder Bienen. Daniel Moller, in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constitut. 36. numer. 1. post princip. Schneid. in §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. n. 6. post princip.

Quare in eis furtum fieri non potest, l. si apes, 26. ff. de furtu Moller. d. const. 36. num. 4. Schneid. d. §. apium 14. n. 3. post princip. Quoniam illorum animalium, quorum fera natura est, furtum non committimus, cum in nullius sint dominio, l. naturaliter §. 5. sub fin. ff. de A. R. D.

Nisi apes cicures & mansuetæ factæ sint, & ex diuturnā consuetudine & assuescatione unus loci avolare & revolare solent, tunc enim, cum in patrimonio nostro computentur, earum nomino recte nobis furti actio competit, text. expr. in l. Pomponius 8. §. Pomponius 1. sub fin. ff. fam. crisc. VVesenbec. in d. §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. nu. 4. Ad hoc ut quis multā arbitratia iuxta qualitatem & circumstantiam facti & personæ puniatur,

Jodov. Damhoud. in sua præf. crimin. cap. 113. incip. alia item, n. 4. Ludov. Gilb. in sua Arbor. crim. c. 2. tit. 30. n. 3. sub fin. vers. pariter arbitratie.

Quin tamen ejusmodi fur apium, quandoque, si si vel sapius apes furatus fuerit, vel furtum sit magni valoris, suspendi possit, dubitare non debemus, per ea quæ tradit,

Jacob. de Bellovis. in sua præf. crim. c. 10. n. 32. post med. vers. si modica animalia, & seq.

In Saxoniā cum inter jus Commune, & jus Sax. 6. xonicum quoad apes, & illatum favos, omnino nulla sit differentia,

Daniel Moller. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 36. num. 2.

Ideoq; indubitanter concludebatur, quod illarum apium, quæ alveis inclusæ ex consuetudine avolare & revolare solent, si quis eas cepit, etiam furtum committatur,

Gl. ord. in Weichb. art. 119. & seq. n. 11. vers. We sic aber in einen Baum / Schneid. in d. §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. h. 6. sub fin.

Non quidem, ut hoc furtum statim capitali ter, sed tantum arbitratie, vel carcere, vel relegatione, vel etiam fustigatione, vel denique, si furtum magnum & quinque solidos excedens fuerit, laqueo, perinde ut aliud furtum, de quo supra conclus. 43. latius dixi, puniatur,

Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quasi. 30. von Dieten Richten / per tot.

Quæ sententia etiam placuit Augusto Electori & Saxoniæ in suis Novell.

part. 4. const. 36. per tot. ubi in comm. Daniel Moll. num. 3.

Et procedit non solum in ipsis apibus, sed etiam in earum favis & melle, d. const. 37. vers. Und sonst begangen.

Deinde procedit, etiam si apes in arbore saltem nostrā confederint, & a nobis inclusæ fuerint, nisi ab alio, antequam includantur, fuerint apprehensæ, Schneid. d. §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. n. 3.

Veluti Scabini Lipsenses ad requisitionem Hieronymi von Wittenberg Mense Junio Anno 1563. pronunciarunt, Ob gleich gemelter Franz einen Schwarm

Schwarze in einem Gerichte zu Beissen auf einer Erde hinter dem Pfarrhofe genommen/ und weggetragen/ diereit aber dennoch anſi ewer Krage nicht zu befinden/ daß ihr ſolche Bienen gefaßt/ und in ewer Gewehr bracht/ So hat auch au ſolchen Teſten und nicht gefaßten Bienen/ vermöge der Rechte kein Diebſtahl bezagnen werden können/ vund demnach wird der Befangene ſeines Befangniß auff einem gewöhnlichen Wirthſcheden billich entlediget/ W.R.B.

11 Ideoq; ad omnem dubitationem amovendam necesse est, ut dominus faciat signum in arbore, ex quo apparet, quod dominum & possessionem apium & mellis acceperit.

Joann. Sbard. in add. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. fur-
tum. n. 93.

12 Fallit tamen in examine, vel nova apium sobole, quam parentes ex suis alvearibus, ad novas sedes querendas, exire cogunt; illa enim eousq; tantum nostra intelligitur, donec in conspectu nostro est, nec difficultas est eius persecutio, si vero emigrarit, capientis fiet.

§. apium. 1. 4. vers. examen quoq; infl. de R. D. & A. R. d. l. naturalem. §. 5. examen. 4. ff. de A. R. D. Daniel Moll. in comm. ad confit. Sax. part. 4. d. confit. 36. n. 5. Schneid. ad d. §. apium. 1. 4. n. 7.

13 Et ideo licet illa secundum suam feram naturam emigrare incipiat, si tamen dominus apium eam evolare viderit, & insecutus fuerit, illam non amittit, nec, si alius prævenerit, & caperit, illius fiet, sed domino restituere tenetur.

d. l. naturalem. §. 5. 4. vers. donec in conspectu. ff. de A. R. D.

quia natura animalium sylvestrium est, ut licet illa evolaverint & naturalem libertatem receperint, tamen tunc demum est nostro dominio elapsa censenda, si vel oculos nostros efigerint, vel ira sint in conspectu nostro, ut difficultas sit eorum persecutio.

§. fera. 12. sub fin. vers. naturalem autem. & §. apium. 14. in fin. infl. de R. D. & A. R. D.

14 Si vero nova illa soboles inſcio & ignorante domino emigraverit, tunc illa occupantis erit, licet vel maximè dominus postea eam viderit, & ex suis alveis evolasse probare possit.

Schneid. ad d. §. apium. 1. 4. infl. de R. D. & A. R. D. n. 3. propterea, quod illa semel eius dominum evaserit & innaturalem libertatem se receperit, ideoq; merito occupantis efficitur.

d. §. fera. 12. vers. quicquid autem infl. de R. D. & A. R. D. l. 3. ult. in fin. de A. R. D.

15 Sed quid, si quis apes alveis inclusas habet, quæ ex consuetudine volare, & revolare solent, an quis eas, si in eius hortum vel campum venerint, absq; metu furci capere possit? Si apes illæ animam & consuetudinem revolandi habere desierint, & ideo evolaverint, ut non revertantur, tunc dubium nullum est, quin quis eas, perinde ut aliam novam apium sobolem, capere possit.

d. §. apium. 14. vers. examen quoq; infl. de R. D. & A. R. D. l. 1. §. 4. ff. de ad.

16 Consuetudinem autem & animum revertendi seu revolandi deposuisse præsumuntur, si conjunctim omnes, & gregatim, ut ita loquar, evolaverint, & sua alvearia reliquerint, arg. d. l. natura-

lem. §. 5. in fin. de A. R. D. quoniam apes nunquam sua alvearia sola & vacua relinquunt, sed semper aliquæ ibi reperiuntur, qui custodiam illorum habent. & contra apes rapaces defendunt.

17 Si verò apes sua alvearia in totum non deserunt, nec consuetudinem redeundi abijciunt, sed solummodò victus conquiendi causa evolant, tunc videtur dicendum, quod quis eas in suo horto & campo reperias merito capere possit, per text. in d. §. apium. 14. vers. examen. l. 5. §. 4. ff. de A. R. D.

Deinde, per gl. ord. in Welsch. art. 119. & seq. nu. 10. & seq. ubi expressè dicit, Wenn eines Bienen auffliegen/ vnd über die Gassen/ oder über des Nachbawers Zaun kommen/ so mag ihnen der Herr nicht nachfolgen/ sondern sie find dessen/ der sie sehen.

18 His tamen & similibus non attentis, contrarium verius est, ut recte tradit

Daniel Moller, in comm. ad confit. Sax. part. 4. confit. 36. nu. 4. sub fin. & n. seq. per text. express. in l. Pomponius. 2. §. Pomponius. 1. sub fin. §. simil. de cisc.

Ratio est, quia quam diu apes victus causa hinc inde volant & revolare consueverunt, in dominio nostro sunt, d. l. naturalem. §. 5. 2. & seq. ff. de A. R. D.

Nemo autem illud, quod in nostro dominio est, absque metu pænæ furti nobis eripere potest, d. l. naturalem. §. 5. 6. sub fin. d. l. Pomponius. 2. §. 1. circa med.

Nec movent textus & glossa in contrarium allegati; Quia sunt intelligendi de illis apibus, qui ideo volant, ut non revertantur, quod in textibus juris civilis minus dubium habet, de glossa juris Saxonici etiam dubitare non debemus, quoniam illa utitur verbo finisfichen/ quod cum effectu accipiendum est, de eiusmodi avolatione, quæ regressum non habet.

De columbis quid dicendum, an eas capere liceat? Quod negamus, sed tamdiu nostræ sunt, quamdiu consuetudinem habent ad nos reverendi, & ideo, si quis eas apprehendisset, furti nobis competit actio.

text. expr. in l. Pomponius. 9. §. Pomponius. 1. ff. simil. de cisc. Barthol. Capoll. tract. de servit. urban. pradior. c. 77. de columbario. nu. 3. Gvid. Papa. quest. 218. incip. non est licitum. n. 2.

19 Jure Saxonico quidem aliud dicendum videtur per text. in Welsch. art. 119. ubi generaliter dicitur, daß Tauben/ wenn sie zu Selde fliegen/ gemein sind/ id est, quod columbæ, quæ foras in campum evolant, communes fiant, & ita capi possint.

Sed ille textus merito juxta prædictam distinctionem accipi debet, ita, ut tunc demum communes fiant, & capi possint, si animum redeundi deposuerint, aliis non item.

Schneid. in §. pavonum. infl. de R. D. & A. R. D. num. 3. vers. quem taxum intelligam. & seq.

20 Animum autem revertendi tunc deposuisse censentur, si duabus vicibus, hortis, vel diebus consueti non revertantur.

Schneid. d. §. pavonum. infl. de R. D. & A. R. D. num. 3. vers. & quia consuetudo, & seq.

21 Nisi revertendi consuetudo ab alicujus infidiis proficiatur, & ideo, si vicinus columbis inelationes quasdam pararet, vel quis caperet colum-

lumbas etiam de suo furto in alieno columbario, non sit eorum donum, sed furtum recte committere dicitur.

Schneid. ad §. pavonium. inst. d. R. D. & A. R. D. n. 3. ibi, unde si illa, & seq.

¶ 3 Ab hoc tamen furto excusatur, si pœnituerit, & eas relaxaverit, tunc enim furti non tenebitur, Capoll. d. S. V. P. d. c. 77. num. 1. vers. hoc tamen casu. Schneid. ad §. pavonium. inst. d. R. D. & A. R. D. n. 3. vers. & nisi pœnituerit.

¶ 4 Nisi cymnulo posuisset, vel aliud in suo, causâ ducendi columbas alienas, tunc enim pœnitentia non habet locum, nec quis à pena furti excusatur, etiamsi vel maximè columbas relaxaverit,

arg. l. quicquid. 4. C. de ferro fugit. Capoll. de S. V. P. d. c. 77. n. 1. in iud. vers. nisi posuisset.

¶ 5 Illud autem hic notandum est, quod quis columbas, quas antea in suo dominio se habuisse, sed ab aliis insidiis captas esse præcendit, cum omnibus qualitatibus & circumstantiis sufficienter probare debeat, alias obtinere non possit.

Late Virgil. Pingit. quast. 58. in ip. publicæ aliquando. n. 1. & seqq. per tot.

LI.

De illis, qui in alienis aquis, stagnis, lacubus, & piscinis pisces capiunt, & quomodo puniuntur, & quid de iis, qui feras in alienis sylvis & campis capiunt.

S U M M A R I A.

1. Occasio huius materia.
2. De omni jure licet in alienis stagnis & fluminibus piscari.
3. Statuto vel consuetudine induci non potest, quo minus quis in fluminibus, lacubus, & rivis piscetur.
4. Domini terrarum an possint prohibere piscationem in fluminibus.
5. Sunt nonnulli casus, ubi quis piscari non potest in rivis & fluminibus, & qui sunt illi, remissivè.
6. Quomodo puniuntur, qui in alienis stagnis, piscinis, rivis, fluminibus & aquis pisces capiunt. n. 7. n. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 15. 17. 18. 19. 20.
14. Pisces qui in variis & piscini conservantur, à nobis possidentur.
21. Quomodo puniuntur, qui feras in alienis sylvis, saltibus & forestis contra prohibitionem Principis vel alterius domini capiunt, remissivè.

Quoniam in præcedenti conclusione, de quibusdam animalibus feris & sylvestribus dixi, an & quatenus in illis furtum committi possit, ideoq; non inutiliter me facturum putavi, si etiam nonnulla, quàm brevissime tamen, hic subicerem, quid de illis sentiendum, qui pisces in alienis stagnis, lacubus, piscinis, aquis & fluminibus capiunt, & furantur.

Et quidem de omni jure, non solum divino, Græc. 1. vers. 29. & seq. vers. 27. & seq. & naturalis, cym. naturalis. 7. dist. 1. sed etiam civili, §. flumina. 2. inst. de R. D. & A. R. D. nemo. 4. §. sili. d. riparium. §. sili. ff. de R. D. l. venditor. 13. ff. communia prædior. l. 1. §. 5. uli. & l. seq. ff. de R. D. & A. R. D. Saxonicis, Land. lib. 2. art. 61. vers. darumb haben wir das l. & seq. expeditum est, quod quis in mari, & in quovis flumine pro lubitu piscari possit, in tantum, ut si ab alio prohibeatur, illi contra prohibentem actio injuriarum competat,

l. injuriarum. 13. §. si quis. 7. per tot. ff. de injur. l. 2. §. si quis. 9. sub fin. ff. ne quid in loco publ. Johann. Harppr. in d. §. flumina. 2. inst. de R. D. & A. R. D. n. 4. & seq. Schneid. cod. nu. 8. & seq. Donell. lib. 1. comm. c. 22. Coler. decis. 101. nu. 1. part. 1. Baribol. Capoll. de S. R. P. c. 31. nu. 6. vers. ista communio. & c. 42. nu. 1. & seq. Pet. Hæg. quast. 15. n. 17. & seq. part. 1.

Imò ne quidem lege, statuto vel consuetudine contrarium induci potest,

d. l. injuriarum. 13. §. si quis. 7. sub fin. verb. nullo jure. ff. de injur. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quast. 1. n. 2. ibi, unde & lex, & n. seq.

Unde patet, quod multò minus Domini terrarum, Duces & Comites possint subditi prohibere in iis piscari,

Joann. Faber. in d. §. flumina 2. inst. de R. D. & A. R. D. n. 4. quem sequitur Matib. Coler. d. decis. 101. n. 2. part. 1. Grid. Pap. decis. 11. c. 1. in sp. utrum. Baronet. num. 1. & seq. Philipp. Dec. consil. 30. 2. nu. 19. ibi, quia domini terrarum. & seq.

Fallit tamen in quibusdam casibus, ubi quis in alienis aquis & fluminibus piscari recte prohiberi potest, de quibus vide caposè,

Capoll. (ubi sex casus recensit) de S. R. P. c. 3. nu. 3. vers. quod fallit in plurib. num. 4. & seqq. Johann. Schneid. ad d. §. flumina. 2. inst. de R. D. & A. R. D. num. 9. vers. limitatur autem & vers. seq. Manser. cod. nu. 3. & seq. Transilv. Balb. de præscript. part. 4. part. 5. prine. quast. 8. nu. 2. vers. ex quo inferunt, & num. seq. Grid. Pap. d. decis. 101. num. 2.

Sed quomodo is qui in alienis lacubus, stagnis & fluminibus pisces capis, puniatur?

De hoc quidem in jure communi nihil constitutum invenimus, ideoq; consilij loci consuetudo & statutum attendi debet.

Ut tamen hæc questio perspicue tractetur, & quid hodie in Imperio Romano & Saxonici uti receptum, & sancitum, duo sequentes casus sunt observandi.

Prior, si quis ex alienis rivis, aquis & fluminibus, non inclusis, piscatur, tunc is juxta constitutionem Imperii, inspectâ conditione personæ, qualitatæ facti, & piscationis, arbitrarie vel in ære vel in corpore puniuntur,

Peintliche Halsgerichtsordnung / Carol. V. art. 109. vers. so aber einer auß einem stessenden ungefaßigen Wasser Fisch fienge. Johann. Schneid. ad d. §. flumina 2. inst. de R. D. & A. R. D. n. 11. sub fin.

Jure Saxónico verò paulò alter est sancitum, ut cuiusmodi fur pisces captos restituere, vel eorum æstimacionem solvere & toties tres solidos, quoties piscatus fuerit, multâ nomine pendere teneatur,

Landt. lib. 2. art. 23. post princ. vers. oder fischet einen andern.

andem ubi q. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

11 Nisi quis pluries in alienis fluminibus, & rivis piscatus fuerit, vel alie circumstantie ad sint, quæ delictum aggravare solent; tunc enim is, etiam temporali coercitione una cum piscium estimationis refusione puniri potest, veluti ita Senenses Planitio propè Cygneam Anno 1573. respondisse testatur

Matth. Coler. decis. 143. incip. tractatum est. n. 3. ibi, aber solchen Fischdieben. part. 1.

12 Modò estimationem piscium solvere possit, aliis juxta constit. crim. Caroli V. d. art. vers. an selnem teibe in corpore luat & fugiari debet; veluti Mense Septemb. Anno 1600. ita Scabinis Lipsens. contra J. & pronunciatum scio.

13 Ad penam tamen ordinariam laquei, hoc in casu, etiam si quis infinitis viciis in alienis fluminibus piscatus fuerit, petiverit non possumus. VVesemb. in add. ad Schneid. in d. § flumina. 2. n. 11. sub fin. lit. A. vers. pro vero tamen.

14 Ratio est, quia illi piscis, qui in stagno, aqua fluente, vel flumine inconcluso sunt, à nobis non possidentur, sed sunt relicti in naturali libertate, text. expr. in l. possideri. § item ferat. 14. vers. sed eos piscet. ff. de acquir. poss. ff.

Pec rerum naturam autem rei non posse sibi furtum propriè committi non potest;

l. 1. §. Scavola. ar. 15. ff. qui testamento liber esse jussen. Consult. consil. Sax. part. 2. part. 4. quest. 1. n. 10.

15 Pulterio casus, si quis ex alienis stagnis, piscinis, lacubus seu vivariis, aut Teichern/ Weibern/ Heilern/ vnd andern beschlossenen Wassern/piscet capite, tunc is perinde, ut alius fur, de quo supra, consil. 43. dixi, puta vel relegatione, vel fustigatione, vel etiam laqueo, secundum qualitatem & gravitatem delicti, puniri debet, Peinliche Halsgerichtsordnung d. art. 169. vers. Diebstahl gleich zu strafen. Schneid. d. § flumina. 2. n. 11. in med. vers. & vide.

Ratio diversitatis in promptu est, quia in precedenti casu pisces sunt in naturali libertate, & à nobis non possidentur.

16 Secus est in hoc casu, ubi pisces in stagnum vel piscinam conjecti à nobis possidentur, text. expr. in l. possideri. § item ferat. 14. in pr. ff. de acquir. poss. ff.

Mirum igitur non est, si in hoc posteriori casu poena furti ordinaria locum habeat, quoniam in omni eo, quod possidemus, & in patrimonio nostro computatur, furtum fieri potest, text. expr. in l. Pomponius. §. Pomponius. 1. sub fin. fam. heres.

17 Ex quo fundamenro patet, idem etiam in aliis locis extra Imperium Romanum esse statuentum.

Matth. VVesemb. (ubi aliam rationem offert) in comm. ff. de A. R. D. n. 7. ante med. vers. cons. differentie ratio est. & seq. pag. 730.

18 Jure Saxoniæ verò diversum est constitutum, quod quis saltem triginta solidos solvendo liberetur,

land. n. lib. 2. art. 23. post prim. vers. Fischerei aber in Teichen. Matth. Coler. d. decis. 101. n. 4. ibi, quoniam piscina. part. 1. Joann. Schneid. (ubi tra pronunciat solvere restat in d. § flumina. 2. in ff. de R. D. & A. R. D. n. 11. post prim.

Si modò etiam piscium estimationem refundat.

Matth. Coler. decis. 143. incip. tractatum est. n. 3. ibi, hic etiam. part. 1.

Verum, cum eiusmodi pisces verè à nobis possideantur, & in patrimonio nostro sint, & quid in illis furtum propriè committi possit, ut modo dixi, talesq; pisces pars & fructus piscium seu lagni esse intelligantur, l. limes. 25. in fin. & l. seq. ff. de action. empti. Angel. Aretin. consil. 11. incip. in d. causa. n. 7. & n. seq. quos non magis capere permittitur, quam fructus alieni agri demetere, aut poma alieni arboris absq; crimine furti decerpere.

l. 1. ff. arbor. furt. ca. 2. VVesemb. de A. R. D. n. 7. ante med. vers. cons. differentie. & seq.

Ideoq; non immeritò concludo, quod etiam in hoc casu poena furti, quæ est fustigatio, si piscium estimationis ascendit ad medietatem quinque solidorum, poena verò laquei si quinque solidos excedit, locum habeat, quæ in modum ita aliquoties observatum est, & ita in specie Jenenses Comiti Günthero à Schwartzburg. Mense Majo, Anno 1571. respondisse testatur

Matth. Coler. d. decis. 143. n. 4. ibi, verum ista poena, & seq. part. 1.

Precedenti vicina hic se offert questio enodanda, quomodo illi puniuntur, qui secas in alienis saltibus, sylvis, & campis contra prohibitionem Principis vel alterius domini captant? De hac questione, de qua fortasse suo loco latius agemus, videatur

Petr. Herg. quest. 15. n. 71. & seq. part. 1. VVesemb. in comm. ff. de A. R. D. n. 7. sub fin. Schneid. in §. feras in ff. de R. D. & A. R. D. n. 9. Joann. Hargpr. cod. n. 256. & seq. Conrad. Pincier. tract. de jurisd. c. 4. n. 48. & seq. usq. ad fin. Matth. Coler. decis. 218. n. 1. & seq. part. Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 2. n. 1. & seq. & tom. 2. part. 4. (ubi integrè constitutio Electoralis censetur) quest. 1. n. 1. & seq. fol. 113. Gloss. in land. n. lib. 2. art. 61. n. 2. sub fin. & n. seq. Petr. Gihlen, de prescript. part. 1. c. 6. n. 122. Zoanez. in l. 2. C. de post. inter. empti. & vend. n. 192. & seq. Mandos. de inhib. quest. 62. n. 7. & seq. Andr. Knib. de priv. Saxon. verb. ducum. c. 3. per tot. Sebast. Medic. tract. de venation. part. 1. quest. 5. n. 7. & seq.

LII.

Arborum furtim Cæsarum, & de poenis illorum, qui arbores fructiferas & finium constituendorum causâ positas cædunt, corruptunt, evellunt, extrahunt, & asportant.

SUMMARIA.

- Qualiunam actio competis pro arboribus furtim cæsis n. 2.
- An actiones, qui pro arboribus furtim cæsis compet-

competant, simul infirmum possunt, an vero una alteram absument.

6. Actio hæc in quantum datur.
7. Aestimatio hoc in casu quomodo faciendâ.
8. Jure Saxónico, qui arbores furrim incidit, quomodo punitur. n. 8. 10. 11. 12.
9. Solidus quomodo in hac actione accipitur.
10. Præter pœnam, an quis etiam ad arborum casarum estimationem teneatur, numer. 14. 15.
11. An præter multâmpartem solvendam, etiam iudici ad pœnam teneatur.
12. Qui arbores non incidit, sed tantum cinxit, vel deglabravit, quomodo punitur, numer. 12.
13. Quomodo punitur, qui arbores tantum evellit, vel extirpat. n. 20. 21.
14. Quomodo punitur, qui salicetas virgas, infirmendâ saliceti causâ defixas, incidit.
15. Arborum appellatione quæ hoc loco continentur. n. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.
16. Quibus competat hæc actio & multa.
17. Utrum fructuario an competat.
18. Conductori, & mulieri dualitium habenti, an competat.
19. Adversus quos datur, an etiam in hæredem. 30.
20. Si plures inciderint arbores, omnes tenentur in solidum.
21. Aliquando major & gravior pœna hæc materia solè imponi.
22. Si quis multam pecuniariam solvere non possit, pœnâ graviore pro arboribus casis punitur.
23. Item si quis integram vel majorem partem horti, saliceti, & campi lupulorum incidit.
24. Vel si preciosas arbores incidit, puta vites. 42. 43.
25. Item si quis arbores, quibus aggeres fluminum corroborantur, incidit.
26. Item conductor bonorum sibi, si arbores fundi conducti incidit.
27. Quomodo punitur qui arbores, sinuâ constitutendorum causâ positas, extirpat & incidit. n. 47. 48. 49. 50.
28. Quomodo punitur, qui arbores furti causâ incidit, & auferit. n. 52. 53. 54. 55. 56.

Jure civili quidem videtur dicendum, quod contra eum, qui furem, id est, clam, l. facienda. 3. §. furrim ff. arb. cas. arbores casit, duplex solummodò actio competat, una ex l. Aquilia, altera ex legibus, 12. tabularum, l. 1. ff. arb. furrim. cas. l. V. senb. in amm. ff. eod. ubi. 1. & n. 4. 312. ut actio arborum furrim casarum sit eadem cum actioe l. Aquilia.

Sed nulli, rem accuratius perpendenti aliud videtur, siquidem statuo, quod sint duæ diversæ actioes arborum furrim casarum, & l. Aquilia, id quod non solum ex distinctis titulis, ff. de l. Aquilia & ff. arb. furrim. cas. sed etiam ex l. furrim. 7. §. si quis. 2. ff. arb. furrim. casar. patet, ubi manifestissimis verbis actio arborum furrim casarum, & legis Aquiliae separantur, imò hoc etiam ex l. furrim. 7. §. ult. ff. eod. elucescit, ubi actio arborum furrim casarum datur in duplum, cum tamen actio legis Aquiliae solummodò competat in simplum, & ex infirmitate demum in duplum crescat, §. in duplum. 23. & §. sed furti. 26. versat illa. inf. de action.

Ideoque merito cum Gothofr. ad l. furrim. 7. §. ult. verb. duplum. ff. arb. furrim. casar. Cepoll. de S. F. P. c. 81. n. 13. post princ. dico, quod pro arboribus furrim casis variæ competant actiones, puta ex edito Praetoris, actio civilis arborum furrim casarum in duplum, d. l. furrim. 7. §. 6. & seq. & tot. ff. arb. furrim. cas. Ex lege Aquilia in simplum, d. l. 1. arb. furrim. casarum.

Ex legib. 12. tabul. ut quis in singulas arbores casas aris viginti quinque asses luere,

Plin. lib. 17. natural. histor. c. 1. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 6. cas. §. 7. p. n. 2. sub fin.

Et ex interdicto quod vi aut clam, rest. in l. in duobus. 25. §. colonus. 6. ff. de prejur. l. sed si. 21. ff. arb. furrim. casar.

Quæ tamen actiones simul non competunt, sed una alteram absument, & ideo, si quis una & graviore egit, & id, quod majus est, consequutus fuit, reliquis experiri non debet, si verò minoribus egit, ex quibus, quod minus in illis continetur, perceperit, reliquis ad id, quod restat, experiri non prohibetur,

d. l. 1. sub fin. l. sed si. 11. ff. arb. furrim. cas. l. V. senb. in comm. ff. eod. nu. 1. Cujac. lib. 3. observ. c. 24. vers. si furrim arbores incidit. & seq. Frider. Horsted. lib. singul. de concursu action. mere & pœn. min. c. 16. Jacob. Menoch. d. cas. §. 7. n. 3. post princ.

Actio autem arborum furrim casarum, proprie sic dicta, datur in duplum.

d. l. furrim. 7. §. ult. ff. arb. furrim. cas. Jacob. de Bellav. in sua prædict. crim. lib. 1. c. 10. n. 38. V. senb. in comm. ff. eod. nu. 4. Matth. Colar. decis. 146. nu. 1. p. 1.

In estimatione faciendâ, quanti domini interfuit non ledi, ipsarumque arborum pretium deductum oportet, & ejus, quod superest, fieri estimationem,

text. in l. facienda. 3. ff. arb. furrim. cas. Agid. Boss. in prædict. rubr. de damno dato. n. 4.

Putat, si arbor non incisa valet decem, sed ligna arboris incisæ valent duo, tunc his duobus deductis reliqua octo æstimentur & duplicantur, ita, ut incisor sedecim solvere teneatur.

Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damno dato. §. sequitur videre. c. n. 48. ubi, item si quis. & seq.

Jure Saxónico verò is qui arbores incidit, triginta solidos 30. Schilling / multa loco, solvere debet.

Landr. lib. 2. art. 23. post pr. oder barret er. & seq. Brühl. post Landr. rubr. von Freibeit der Ackerbau. col. 2. vers. vmb die Obsthäuser fol. 20. Matth. Colar. decis. 146. n. 5. ubi, circa quod, & nu. seq. & decis. 147. n. 2.

p. 1.

part. 1. Jacob Subtel. ad process. termin. c. 133. n. c. Reinb.
part. 5. diff. 1. Subtel. in diff. extraver. num. 1. in uned. Con-
sult. conf. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 5. u. 1. V. f. enb.
commun. ff. arbor. furtim. cas. n. 6.

Quod repetit Augulus Elector Saxonie in
suis Novellis.

part. 4. conf. 37. post princ. vers. dreyßig Schilling/
ubi in comment. Daniel Meier. n. 1. & seq.

Solidus autem hoc in loco non pro aureo Un-
garico, sed pro eiusmodi grosso, accipitur, quo-
rum singulos sedecim nummos sechzehn Pfennig
valeri.

Daniel Meier, in comment. ad consil. Saxon. part. 4.
d. conf. 37. n. 7.

Ita ut triginta illi solidi duas sexagenas anti-
quas, iteque alte Schock / oder vierzig Groschen ef-
ficiant.

Novell. Elect. Augul. d. conf. 37. vers. thut zweien alte
Schock / part. 4.

Et quidem pro unaquaque arboris incisa quis tri-
ginta solidosolvere debet.

Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 28.
lit. B. in princ. V. f. enb. in commun. ff. arbor. furtim. cas.
n. 6. vers. in singulis arboribus. Consult. conf. Saxon. tom. 2.
part. 4. d. quæst. 5. n. 7. ubi. so felt ferner.

Etiamsi plures arbores, non distinctis tempo-
ribus, sed semel tantum, & una vice præciderit,
Matth. Coler. d. dec. 145. nu. 7. in pr. & vers. amen
ego & seq. part. 1.

Non attento, quod olim Scabini Lipsenses
Gunthero & Ottavio contrarium responderint, &
tunc demum triginta solidos in singulam arbo-
rem esse solventes, si plures arbores distinctis
temporibus fuerint incisæ, pronunciant,
teste Matth. Coler. d. dec. 145. n. 7. in pr. part. 1.

Quæ sententia etiam ab Augusto Electore Saxo-
nie in suis Novellis part. 4. d. conf. 37. vers. vnd
darzu von jedem abgehauenen. ubi in comm. Daniel
Meier. in 2. & in seq.

approbata, habet etiam prægnantes rationes, quia
olim in legibus 12. tabulis sancitum fuit, ut quis
in singulas arbores viginti quinque asses æris lue-
ret. Plin. lib. 17. hystor. animal. c. 1. Mensch. d. cas. 179.
v. 2. in med.

& etiamnum hodie de jure communi ita consti-
tutum deprehendimus, in l. figemina. 19. ff. de furt.
casar.

Statutum autem, quale est jus Saxonicum, ita
interpretari debemus, ut quàm minimè fieri por-
test, 1. & dat jus commune.

Isti verò 5. de viro. ubi Br. Alex. Jason. & DD. commu-
niter. ff. solut. matrim. Coler. d. dec. 145. n. 2.

Deindè, quia, cum singularem arborum incisi-
one singuli sequantur effectus, non immerito
etiam cuiuslibet delicti nomine venit poena im-
ponenda,

1. prator edixit, §. si mibi plures. ff. de injur. l. 3. ff. de ter-
mino. mores. Br. in l. namquam plura. ff. de privatis. delictis. nu.
11. alias enim sequeretur, si quis plurimas arbores
magni præcii incideret, quod solutione triginta
solidorum liberaretur, quod tamen admodum
esset iniquum.

Sed an præter 30. illos solidos quis etiam æsti-
mationem arborum incisarum præstare debeat?

Dubitationem movet, quod in Landr. lib. 2.

art. 28. post privè. omnino nihil de eiusmodi æsti-
matione dicatur, Reinbard. part. 5. diff. 1. sub fin.

Hæc ratione dubitandi tamen non obstante,
communiter contrarium interpretes juris Saxo-
nicæ tradiderunt,

Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. d. art. 28.
(ubi ita pronuntiare dicit) lit. B. vers. vnd den schaden.
Matth. Coler. d. dec. 145. (ubi ita Lipsiensis) und so re-
solv. n. 4. ubi ultra hanc. & seq. & dec. 146. (ubi ita Je-
nenius) Dreyßig Ruchelbecker in 1000 / Menße Mo-
Anno 1775. in commun. affa resstaur. nu. 2. vers. vnd gült
den schaden. & seq. part. 1. Consult. conf. Saxon. tom. 2.
part. 4. quæst. 5. n. 7. ob nicht. num. 1. & seq. & tom. 2.
part. 4. quæst. 5. n. 5. & seq.

Propterea, quod secundum theoreticam gene-
ralem ex unoquoque delicto duplex actio oria-
tur, una poenalis ad poenam & vindictam, altera
ad repetitionem damni & interesse,

lucro. §. quod lucra. ff. de publican. l. ult. ubi Br. ff. de
privatis. delictis. l. 1. C. ad l. Aguil. & id. Hoff. tract. crim. rubr.
de furtim. nu. 37. ubi, quod pro quolibet. & seq. & una al-
teram non absumat, l. ult. C. quando civil. actio præ-
jud. crim. l. 1. §. 1. ff. de vi bon. rapt. l. prator. §. si dicitur. ff.
de injur. Frider. Hordel. in tract. de concurs. action. c. 10.
in med.

Quam sententiam etiam approbavit Augustus
Electore Saxonie in suis Novellis,

part. 4. d. conf. 37. vers. solten den werth solcher
Dämme bezahlen. & vers. seq.

Sciendum autem est, quod quis præter arbo-
rum æstimationem & triginta solidos, parti sol-
vendos, nihilominus etiam judici supremam
multam, puta, sexaginta solidos, dare hæcisse
gewenit / hoc est, sechzig Schilling Pfennig / præ-
stare teneatur, veluti ita Jenensis Mens. Januar.
Anno 1775. Super causâ civilitatis Drecte
una, & Georg Scherben in Wudroda ex altera par-
te, judicasse testatur Matth. Coler. d. dec. 146. num. 2. in
med. vers. dem Richter aber. & seq. part. 1.

Et hæc omnia procedunt, etiamsi quis arbores
non incidit, vel subsuecit, sed tantum cinxe-
rit, vel deglabraverit, mit schelen / abtschelen / vor-
dreht / oder sonst in andere wege verderbet. Nov.
Elect. Aug. part. 4. conf. 37. vers. mit schelen oder auch/
ubi in comm. Daniel Meier. (ubi ita in Siabmain ante
editas constitutiones ad consultationem Fridrich Kü-
chenmeyers in dicten responsum fuisset) num. 3.
vers. ist verò textus. Consult. conf. Saxon. tom. 2. part. 4.
quæst. 5. n. 3. hierüber itzgi sich off. & seq.

Quod etiam verbum disertum est decisum in jure
communi,

per text. in l. cadere. §. vers. cingere. ff. arbor. furtim
casar. V. f. enb. in commun. ff. eod. num. 3. vers. cingere ar-
berem.

Deindè procedunt, etiamsi quis arbores non
excidit, succidit, vel subsecat, sed tantum radici-
bus evellit vel extirpat, außreisset / außschel / oder
ausgraben vnd ligen lassen / Consult. conf. Sax. tom. 2.
part. 4. d. quæst. 5. n. 4. vers. so ist demnach solches eo
in casu. & seq. propterea, quod eiusmodi extirpatione
& evulsio domino æque nocumento est, ac si ar-
bores in totum fuissent subsecatæ, & incisæ.

Quod etiam approbavit Augustus Electore Saxo-
nie in suis Nov. part. 4. d. conf. 37. vers. oder auch
in and. wege verderbet / ubi in comm. Dan. Meier. n. 2.

Quam.

- 11 Quamvis de jure civili aliud sancitum est, & tantum Actio legis Aquilæ competit, per text. in l. furum. 7. §. si quis radicatus. 2. ff. arbor furtum casar. unde patet, quod in foro Saxonico etiam quis prædicta poenâ teneatur, si tantum siligneas virgas instituat, si saliceti causâ defixas, Saxoidei/ etiam antequam radices egerint, succidat, vel evellat, veluti ita Lipsenses iudici in grossen Haasi respondisse, refert Matth. Celer. decis. 145. n. 6. vers. also das auch etne fide. part. 1.
- Licet de jure civili contrarium sit constitutum, in l. vitem. 3. §. sed si qui. 3. ff. arbor furtum casar.
- 12 Arborum autem appellatio hæc in materia, ad hoc ut prædicta poena locum habeat, continentur, V 1785, text. in l. vitem. 3. in prin. ff. arbor furtum casar. Cypoll. de S. V. P. c. 8. n. 14 post pr.
- 13 Novella Electoris Augusti d. part. 4. constit. 37. post pr. vers. Wennstode.
- 14 Edera & arundines, d. l. vitem. 3. §. edera quoque. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. nu. 2. vers. quo loco.
- 15 Salicetum, d. l. vitem. 3. §. idem de saliceto. 2. ff. arbor. furt. casar.
- 16 Scirpus oleæ, text. in d. l. vitem. 3. §. super olea. 7. & ibid. in noth. Gribner. lit. O.
- 17 Quercus, fagi, pomi, piri, salices, Novell. Elect. August. part. 4. Constit. 37. poli princ. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. num. 2. vers. Eichen/ Duchen/ & seq.
- 18 Lupulus Hopffen/ Novell. Elect. August. part. 4. d. constit. 37. vers. Hopffen ubi in comm. Daniel Möller. n. 1. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 2. sub fin. vers. auch den Hopffen.
- 19 Arbutulæ recenter satæ vel insitæ gepfropffte Bäume, d. constit. 37. vers. gepfropffte junge Bäume/ ubi Daniel Möller. n. 2. Consult. constit. Sax. d. quest. 5. n. 2. in fin. vers. vnd gepfropffte.
- 20 Ficus, Castanæ, & similes, Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. nu. 2. vers. Selgeu/ Castanien/ & seq.
- 21 Et hæc quidem obtinent, etiam si prædictæ arbores sine aride, earumque radices virere desierint, text. in l. vitem. 3. §. idem ca. 1. ff. arbor furtum casar. Quamvis contrarium velit Fabian à Monte Leone in sua praxi. arbor. part. 3. n. 95. & seq. quem sequitur Prosser Farinae. in sua præd. verim. lib. 1. tit. 3. quest. 20. n. 11. in med.
- 22 Hæc autem Actio & multa solummodo compete illi, cujus arbor incisa fuit propria, Novell. Elect. August. part. 4. d. constit. 37. vers. dem je nigen/ so er ingestanden/ ubi comment. Daniel Möller. nu. 3. vers. notandum autem V Vesenb. in comm. ff. arbor. furtum casar. n. 4. vers. hac actio.
- 23 Unde patet, quod is, cujus usus fructus est in fundo, hanc actionem non habeat, text. in l. edere. c. 5. u. cuius. 2. ff. arbor furtum casar. Daniel Möller. ad d. constit. 37. num. 3. sub fin. vers. hoc ipso. & seq.
- 24 Veluti nec conductor fundi, nec mulier, cui dotalium in eo constitutum est, hæc Actio dari potest, Daniel Möller. in comm. ad d. constit. 37. n. 4. vers. ex quo & illud. & seq.
- Datur autem adversus eum, qui cedit, & evellit arborem., tot. tit. ff. arbor furt. casar. ubi in comm. V Vesenb. nu. 4. vers. datur autem.
- In hæredem autem non datur, cum poenalis sit, l. furum. 7. §. hac actio. 6. ff. arbor furtum casar. V Vesenb. in comm. cod. n. 4. sub fin.
- Si verò plures sint, qui inciderunt, tunc omnes & singuli in solidum teneatur, nec solutio unius solidi, liberat alium., text. expr. in l. si plures. 6. in prin. ff. arbor furtum casar. Ratio est, quia hæc Actio est poenalis, d. l. furum. 7. §. hac actio. 6. ff. cod.
- In poenalibus autem omnes in solidum tenentur & quod unus præstat, alium non relevat, ut supra concl. 43. nu. 15. vers. in poen. autem. & seq. ibi part. 5. dixi.
- Observandum autem est, quod aliquando pro qualitate delicti, conditione personæ, & magnitudine damni dati etiam gravior poena, puta carceris, relegationis vel fustigationis imponi possit, Novell. Elect. August. part. 4. constit. 37. vers. da aber der jugesüge ubi Daniel Möller. nu. 7. in med. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. num. 5. in fin. vers. 66 möchte aber. & seq.
- Putat, si quis supradictam mulctam ex inopia solvere non possit, Novell. Elect. August. d. part. 4. constit. 37. vers. oder do sie solchen Schaden/ Consult. constit. Sax. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 6. vers. mit welcher Straffe den auch.
- Vel si integram vel majorem partem horti, saliceti, vel campi lupulorum succiderit, & ita magnum damnum dederit, Consult. constit. Saxon. d. quest. 5. num. 6. vers. si verbis gratia. & seq.
- Vel arbores preciosas, quæ eximium fructum ferunt, & miram ferendi diligentiam requirunt, & non ita si equentes sunt, incidit, quales sunt vitæ, is enim meritis tantum latro puniri debet, text. expr. in l. sciendum. 2. ff. arb. furt. casar. Bgid. Hoff. in sua præd. rubr. de damno dato. nu. 3. ibi sed etiam. & seq.
- Et quamvis adversus latrones gravissimæ poenæ sint indicte, puta furcarum, l. capitulum. 28. §. famosa. ult. ff. de poen.
- Hoc tamen in casu is, qui vites vel alias generosas arbores incidit, eiusmodi poenâ ordinariæ & ultimo supplicio, ut quidem voluit, Petr. Gregor. in Syntag. juris. c. 6. nu. 9. Joan. Schmeid. in §. si Titius. insti. de R. D. & A. R. D. nu. ult. in fin. vers. hic etiam obiter & seq. pro quib. facit text. in l. C. quando is. uniusq. sine jud. se videt. non afficitur.
- Sed alia extraordinariæ, puta carceris, relegatione vel fustigatione, Jul. Clar. (ubi etiam in Senatu Mediolanensi. ult. April. Anno 1647. 6. Septemb. Anno 1654. & ult. Jul. Anno 1657. observatum refert) lib. 5. tit. 5. ult. quest. 63. n. 43. vers. hæc tamen poena. & seq. quem sequitur Prosser Farinae in sua præd. crim. lib. 1. tit. 5. quest. 20. n. 113. sub fin. Jacob Menoch. lib. 2. arbor. judic. quest. centi. 6. cas. 579. nu. 4. vers. utramque existimo & seq. V Vesenb. in comm. ff. arbor furtum casar. n. 5. vers. ad criminaliter.
- Præterea gravior poena imponitur, si qui arbores,

borea, quib. aggeres fluminis corroborantur, & quasi colligantur, exciderit,

Lin. & p. 1. ar. si qui arborem q. de extraord. crim. Jacob Menoch. lib. 2. ar. 17. q. 1. cent. 6. d. 1. cas. 179. num. 1. Matth. Coler. de iur. 171. num. 1. & seq. part. 2. Rauh. q. 17. n. 2. & seq. part. 2. Damhoud. in praet. crim. c. 125. Gl. in Land. lib. 2. art. 10. n. 9. sub fin. & art. 16. n. 2. in fin.

41 Vel conductor bonorum fisci arbores conducti fundi cædit, l. in fructu dem. 45. §. conductor. 13. ff. de iur. fisci. Menoch. d. cas. 179. n. 6.

46 Vel arbores finium constitutendorum causa positis subfecerit, l. 1. & 2. ff. de term. mot. Jodoc. Damhoud. in sua præf. crim. c. 124. incip. circa agrorum. nu. 1. & Jacob de Wellen. in sua præf. crim. c. 10. n. 45. lib. 1.

47 Jure Saxonico verò videtur dicendum, quod hoc in casu non est gravior poena, quam triginta solidorum. Land. lib. 2. art. 2. §. 1. vers. oder hat er Maßbäume abe. Matth. Coler. d. de iur. 145. n. 4. incip. jure civil. n. 3. part. 3.

48 Ita tamen, ut, ultra hanc mulctam riginea solidorum, teneatur etiam domino ad estimariorem arborum furtim caesarum, veluti ita Lipsenses respondisse, testatur

Matth. Coler. d. de iur. 145. n. 4. ibi ultra tamen. & seq. part. 1.

49 Attamen prædictus textus juris Saxonici tunc demum procedit, si quis ignoranter arbores terminales, seu finium causa positas, incidit & evellit, focus si scienter, & dolose,

Gl. ordin. in Land. lib. 2. d. art. 23. n. 6. verb. oder hat er. vers. hat er abe.

50 Quomodo modum poenam relegationis aliquot annorum Lipenses Comiti à Mansfeldt Anno 1549. & Senes N. a Dobeneck contra Jhen Gitscher / Mense Maio Anno 1580. pronunciasse, testatur

Matth. Coler. d. de iur. 141. n. 9. ibi, videtur etiam pronunciasse. & n. seq. part. 1.

51 Deniq. gravior poena imponitur, si quis arbores non furtim & clam, sed furti causa exciderit, contrectaverit, & asportaverit, tunc enim poena furti locum habet,

ten. exp. in L. scienda. §. 5. igitur si. 2. ff. arbor. furt. caesar. V. Velsen. in comment. ff. cod. n. 5. post princ. & n. 6. post princ. Petr. Paul. Parf. consil. 111. incip. in causâ præsent. n. 2. vol. 1. Joann. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtim. n. 92.

52 Quomodo modum etiam hodie in Imperio Romano verbis expressis est sancitum,

Peinliche Halsgerichtsordnung. Ceroll. V. art. von Holz stelen oder verbottenen weisse abbawen. 168.

53 Jure Saxonico verò quidem sic distinctio inter furtum nocturnum & diurnum, ita ut is, qui nocturno tempore arbores furandi animo incidit, extrahit & auferit, suspendatur, qui verò diurno tempore hoc fecit, tantum suscitetur, Wer des Nachts schawen Holz oder geschnitten Straß stül / das sol man richen mit der Wende / das ist / man sol ihn benagen / stül es des Nachts / es gehet ihm zu Hant vünd Haar / das ist / man sol ihn zur schawen schlagen.

Land. lib. 2. art. 27. vers. wer auch des Nachts. & seq. & art. 29. Zobel. in el. Lat. ad text. germ. Land. lib. 2.

P A R S V.

& art. 25. lit. 5. & lit. F. & part. 4. differ. 36. num. 1. sub fin. Reinhard. part. 5. differ. 25. sub fin. vers. seu de jure V. Velsen. in comment. ff. arbor. furt. c. 6. vers. in quo tamen quidam. & seq.

Sed hæc poena & distinctio non servatur, sed perinde, ut in aliis furtis, pronunciat, quod furti, si valor rei vel arboris furtivæ sit infra tres solidos seu aureos Ungaricos, poena arbitraria, si supra tres solidos suspensione, si quinque solidos excedat, suspendio puniatur,

teste Matth. Coler. (ubi Senes ita Mense Septemb. Anno 1579. respondisse testatur) de iur. 144. incip. pro iur. 10. n. 2. 4. vers. ita poena & distinctio. & seq. & de iur. 145. n. 10. & seq. part. 1. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quoll. c. n. 6. vers. die jentgen abet.

Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. consil. 17. vers. und die jentgen molche jheret geniettes halben ubi in comm. Daniel Moller. n. 3.

Unde sic, si quis arbusculas recentes extraxit, & asportavit, do euer dem andern junge Bäume außgejoagen vünd weggeragen / quod is arbitrarie miß Gekaltigis oder mit dem Kerbe puniatur, veluti ita VVittenbergenes pronunciasse, testatur Matth. Coler. de iur. 145. ibi, VVittenbergenes tamen & de iur. 146. n. 3. part. 1.

LIII.

De poenis illorum, qui herbas, plantas, fructus & quid aliud ex hortis vel aliunde furantur.

S U M M A R I A.

1. Plantas seu herbas coronarias, odoriferas aut medicinales, puta cariophylla, Rosmarinum, Amaranthum, lilia & similes flores qui furantur, quomodo puniuntur. n. 2. 3. 4. 5.
6. Si qui prædictas plantas non auferit, sed tantum evellit, frangit, vel aliter lædit, quomodo puniuntur. n. 7.
8. Quomodo illi puniuntur, qui arborum fructus edibiles, puta, frumenta, pisa, poma, pira, cerasa, nuce & similes furantur vel decerpunt. num. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19.
20. Quomodo puniuntur, qui segetes demessas, ligna à stirpe perfecta, gramina falcata furantur. n. 21. 22. 23. 24.
25. Quomodo puniuntur, qui fructus non edibiles adhuc stantes & pendentes furantur, puta frumentum demetit, ligna refecit, & prata desondet. 26.

In præcedenti conclusione abundè diximus, de furtis, qui arbores furtim cædunt, evellunt, vel sunt, & lucri causa auferunt, non raro autem controversi solet, quomodo illi puniri debent, qui non arbores, sed herbas coronarias vel odoriferas aut medicinales, puta Rosmarinum, Amaranthum, Rosas, lilia & similes flores, & fructus ex aliorum hortis furantur?

I

Jure

- 2 Jure civili quidem de hac re nihil constitutum invenio. non tamen dubito, quin illi furti conveniri possint; nam cum pro fructibus, ut paulo; aut dicitur, furti competat actio, multo magis pro his fructibus & floribus preciosis furti agere licebit, cum hi longe pluris sint, quam fructus.
- 3 In foro Saxonico unanimiter pronunciabatur, quod quis pro eiusmodi herbis & fructibus extraordinarie pro modo delicti, vel pecuniâ, multetur, vel carcere, vel etiam relegatione puniatur, Consult. consilii. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. ult. sub fin. vers. so müchten leichtlich auch die rentgen.
- 4 Quemadmodum ita Scabinos Lipsenses ad consultationem Georgii Dilecti quætorum temporis præfatus Lichtenleinenensis respondisset, testatur Daniel Meier. in comm. ad consil. Sax. part. 4. consil. 37. n. 9. vers. quod quidem & ipsum. & seq.
- 5 Quam pronunciandi consuetudinem etiam approbavit Augustus Elektor Saxoniz in suis Novellis part. 4. d. consil. 37. §. aber die / welche andern auß ihren Gärten. ult. ubi in comm. Daniel Meier, n. 9. in primis.
- 6 Nisi quis sæpius illud furtum commiserit, & tales plantæ & herbas ex aliquibus hortis auferre consueverit convincatur, quarum valor magnam summam excedat, tunc enim is perinde, ut alius fur famosus, suspendi debet, veluti ita Lipsenses ad consultationem M. von S. auff J. Anno 1786. pronuntiassent invenio.
- 7 Et hæc vera sunt, si quis furti causâ eiusmodi fructes & plantas ex aliorum hortis & agris auferat, secus se res habet, si quis eas saltem damni faciendi causâ furtim & clam defecit, evellit, frangit vel aliter lædit, & secum non asportat, tunc is de pure civili solummodò l. Aquilia tenetur, arg. l. si secum. 27. §. si olivam. 25. & §. seq. ff. ad l. Aquil. VVesenb. in comm. ff. arbor. furtim & casar. n. ult. sub fin. vers. ceterum qui non. & seq.
- 8 Jure Saxonico verò præter æstimationem plantarum per ea, quæ in præced. conclus. n. 13. & seq. dixi, triginti solidosolvere cogitur, arg. Landor. lib. 2. art. 23. post princ. Wetzel post Wetzel. tit. von Freyheit der Ackereut / post princ. vers. vnd so denn auch etliche in verb. vnd tenderey. fol. 119. col. 4.
- 9 Quid verò de his dicendum, qui non arbores vel plantas seu fructes, sed arborum vel agrorum fructus, frumenta, pisa, poma, pira, cerasa, uvæ, nuces & similes fructus ex alienis hortis vel agris furantur?
- 10 Hic unus atq; alter casus distinguendus erit.
- 11 Primus, si eiusmodi fructus sunt erudi, & immaturi, & arborum seu fundis adhuc cohererent, tunc quis solummodò actione l. Aquilæ tenetur, per text. exp. in l. si servum. 27. §. si olivam. 25. in pr. & §. seq. ff. ad l. Aquil.
- 12 Secundus casus, si quis maturos fructus edibiles, essende fructus, quales sunt uvæ, poma, pira, cerasa & similia furatur. & tunc, si eos decerpit, ut statim in vinâ vel aquâ vel in ipsâ via comedat, non verò alio huius causæ asportet, furti non tenetur, nec alia pœna puniatur, Denis. 23. v. 24. & seq. c. 1. §. quicumq; ulcit. de pace
- tenenda & eius violat. c. 1. §. transire per agrum. 20. l. c. discipuli. 28. de consecratione. dist. 1. Math. de a. 10. ind. c. 1. §. quicumq; ult. n. 1. in med. vers. nota prima. & seq. Joann. Harprecht. in §. furum. 1. indit. de oblig. quæ ex delicto nasc. n. 10. v. 1. §. quod tamen, & seq. Didac. Covarr. in relect. c. peccatum de R. 7. in 6. part. 2. §. 1. n. 1. in med. vers. unde apparet extra eam. & sequent. fol. mibi 473.
- 13 Si quis verò eiusmodi fructus, non ut eis statim comedat, colligit & decerpit, sed ut eos lacerandi causâ alio secum ferat, tunc is furti quidem tenetur, text. exp. in l. si servum. 27. §. si olivam. 25. vers. sed si colligit. & §. seq. ff. ad l. Aquil. l. si aper. 26. §. item. 1. sub fin. l. fultus. 2. §. frugibus. 1. ff. de furti. Didac. Covarr. in d. c. peccatum. de R. 7. in 6. part. 2. §. 1. n. 1. in med. vers. quod Ripa. & seq. Joann. Harprecht. d. §. furum. 1. n. 10. in princ.
- 14 Pœnâ ordinariâ tamen laquei non puniatur, sed aliâ extraordinariâ, Baribol. Rerac. consil. 198. incip. Hieronymum Buzæolum. sub fin. princ. vers. & idem apparet, & n. 1. lib. 1. Didac. Covarr. lib. 1. var. resol. c. 3. n. 12. ibi ceterum magis obstat. & seq.
- 15 Quemadmodum etiam in Imperio Romano ab Imperatore Carolo V. in constitutionibus criminalibus. art. 167. sub fin. vers. Wo aber jemand bey rage essende Speise sancium est, quod quis pro eiusmodi furto pro qualitate personæ & facti, non pœnâ furti ordinariâ, sed saltem civiliter, secundum consuetudinem loci & statutum, puniri debeat.
- 16 In Saxoniz verò talis fur alienorum fructuum puniatur mulctâ triginta solidorum, Landor. lib. 2. art. 23. post princ. vers. brichte et etnem sein Dbst abe. iund. vers. er muß 30. Schilling dem iure Duisse geben. Math. Caler. dec. 144. incip. pro furto. n. 25. ibi, pronunciatur. part. 1.
- 17 Idque procedit non tantum in fructibus arborum in hortis, sed etiam in agris, sylvis, & nemoribus positum & natarum, Math. Col. d. dec. 144. n. 26. ibi, licet autem. part. 1.
- 18 Præter hanc tamen pœnam seu mulctam tenetur etiam ad damnum refarciendum, Didac. Covarr. lib. 1. var. resol. c. 3. n. 12. post princ. vers. qui ex hoc inferunt. & vers. seq. & per ea, quæ in præced. conclus. n. 13. & seq. dicta sunt.
- 19 Quemadmodum etiam ita Scabini Lipsenses pronunciaverunt, Seynd jhr etliche bey nächstlicher weite in einen verbiandten Warden Garten eingefallen / vnd haben Kirchen von Wännen gerissen / vnd fruchtbaeren wachsenden Kirschbäumen etliche die Gipsel / etliche die Esen mit den Kirschben abgehawen / vnd die andern sonst zertruffen / so sind sie schuldig bürgerlicher weise den Schaden zu erlegen / vnd dem / des der Garte ist dreyßig Schilling Pfennige iure Duisse zu geben / Wo es aber veynlich gefordert / so möcht jhr sie mit zeitlichen Gefängniß / oder mit Verweisung auff ein Jahr lang / oder aber vmb etliche zeitliche Geldbuße in Straffe nehmen. W. N. W.
- 20 Non quidem ad totum damnum, etiam quod ab aliis datum est, sed illud duntaxat, quod ab solo est illatum, Didac. Covarr. d. c. 3. n. 13. vers. & tandem plures paulatim. & vers. seq.

Itemq; iudicij superam multam, puta sexagesima solidos, das höchste Gewette / sind dreyßig Schilling / zu vere debet.

Math. Cilar. (ubi ita Jeneſes Menſe Oſob. Anno 1579. ſchändtlich teſſant) d. c. 144. n. 2. & ſeq. part. 1.

29 N ſi furtum ſit magnum, & Capiti iteatum, tunc enim merito duriore pœnâ, etiam pro gravitate delicti ordinariâ, puniri poteſt, veluti quendam, qui per biennium uvas ex vineis ſapius abſulerat, cum ſciri non potuiſſet, quantum furatus eſſet, poſitum eſſe per horam ad numellam an Pranger / & poſtea ad biennium relegatum, teſtatur

VVeſenb. in comm. manuſcript. ad conſt. Saxon. part. 4. conſt. 37. ſub fin. quem reſert & ſequitur Daniel Moller in comm. ſibid. n. 10.

30 Tertius caſus, ſi quis non edibiles, ſed alios fructus, puta, ſegretes à ſolo ſeparatas, ligna à ſtipite reſecta, gramina ſilcata & ſimilia, furatur, tunc de jure civili etiam furti actio competit, l. verum. 25. §. verum qua. 2. ff. de furt.

31 Et quidem ordinariâ, ita, ut quis hoc in caſu perinde ut alius fur puniatur, velut hodie expreſſe eſt conſtitutum ab Imperatore Carolo V. in eius conſtitutionibus criminalibus

art. 167. ſubr. von Früchten vnd Dürren auß dem Felde. in princ.

32 Indifferente, etiam ſi quis durno tempore eiufmodi fructus ex alieni agris & campis clam furatus fuerit, d. art. 167. verſ. deſgleichen mo einer bey Tage & ſeq.

33 Jure Saxonico verò diſtinguitur, an quis nocturno, an verò diurno tempore eiufmodi fructus furti cauſa abſulerit, priori caſu laqueo puniatur, poſteriori verò non hem, ſed ſaltem ſuſſigarur,

Landox. lib. 2. art. 28. verſ. Wenni auch des Nachts gehalten Holz. & ſeq. ubi Zobel. in gl. ad text. german. lit. E. & F. Landox. lib. 2. art. 30.

34 Sed hanc diſtinctionem hodie non obſervari jamdudum in præced. conſuſ. n. 54. dixi, ex Math. Celer. deciſ. 1. 4. incip. pro furto (ubi ita Jeneſes Menſe Septemb. Anno 1579. contra furem quendam in Dornborſch reſpondiſſe reſert) nu. 24. in princ. & verſ. ea pama & diſtinctio. & ſeq. part. 1.

35 Quæ tamen aſſertio fallit, ſi quis eiufmodi fructus, non à ſolo ſeparatos, ſed adhuc ſtantes furatur, puta frumentum alienum ipſemet demetit, ligna deſecat, & prata detondet, tunc enim in nitijs puniri debet,

Glordon. Landox. lib. 2. art. 27. verſ. mer des Nachts gehalten Holz. n. 2. verſ. diſt. iſt darumb. & ſeq.

Ratio diverſitatis eſt, quia jura eum gravius puniunt, qui fructus non ſeparatos furatur, quàm qui ſtantes & adhuc pendentes ipſe reſecat & auſert, propterea, quod ibi dominus jam impenſas & laborem ſuum inſumpſit, hic non item,

textus elegans in l. ſi ſervus. 27. §. ſi olivam. 25. verſ. cum ſibi etiam ſi. ad l. Aquil

36 Veluti etiam ita Iuſſeſes ante aliquot annos reſponderunt, Hateri Mann beſandt / daß er entlich in einem Forſt Holz abgehauen hat / vnd davon ſet in Schweinstoken vnd Küßſtall zum mehrer theil erharvet / So iſt er vermögè Sächſcher Rechte ſchuldig / entch das abgehauen Holz inwieſach in der

Pars V.

zählen / vnd von ſelbem / ehe das Holz abgehauen 30. Pt. zur Buße zu geben / vnd mocht ihn an ſein Leben vnd Leben zu Sächſen Rechte darumb nicht ſtraffen / wo er aber Holz das allereit abgehauen geſeet / geſtolet / vnd das offi gethan hette / ſo mögert ihr ihn zur Straupen ſchlagen laſſen. D. D. B.

L I V.

De Furto domesticorum & eius pœnâ.

S U M M A R I A.

1. Jure civili, quomodo furta domestica puniuntur. 2.
3. Hodie quomodo puniuntur, & quid de jure Saxonico. n. 4. 5. & 7. 2.
9. Fur domesticus an nitijs puniatur, ſi pro eo dominus intercedit & ignoſcit.
10. Famuli, qui domini ſalaria ſovere recusantibus aliquid auferunt, & auſugiant, quomodo puniuntur. n. 11.
12. Domesticorum appellatione qui continentur.
13. Pater, Mater, ſilius, ſiſta, uxor, maritus an etiam domesticorum appellatione continentur, & quomodo puniuntur, ſi furatum commiſerint. n. 14. 15. 16.
17. Quid de fratribus & alijs cognatis intra quartum gradum ſibi invicem continentibus dicendum erit.

Jure civili quidem verbis diſcretiſt eſt ſancitum. I quod pro furto, a perſonis domesticis factio, præſertim ſi vilis ſit, furti actio non naſcitur, text. expr. in l. ſervi & ſilv. 17. l. ſi liber aliu. 19. ff. de ſurt. l. poſſidendum. 11. §. furta domestica. 1. ff. de pan.

Verùm cùm hi textus partim loquantur de furis modicis, levis & vilibus, d. perſidendum. 11. §. furta domestica. 1. pro quibus alias furti actio non competit, Didas. Corar. libr. 1. variat. reſolut. 6. 2. num. 22. in princ.

Partim de liberis, ſervis, & ancillis, pro quorum furis parci vel domino ideò furti actio non competit, quoniam inter eos nullum conſtare poteſt iudicium,

text. in l. ſilv. C. an ſervus pro ſuo facto poſt manumſſ. teneatur §. 6. inſtit. de inſtit. ſipul. l. ſi nuda. 4. l. ſi a me. 11. ff. de iud. l. actiones. 7. ff. de O. & A. l. nec cum. 16. ff. de furto. l. nulla. 7. ff. ad l. Cornel. de ſuſ. l. inſtopoſita. 13. in fin. C. de tranſact.

Quæ omnia hodie quodammodò ſunt mutata;

Ideoquæ prædictis iuribus non attentis, hodie contrarium ſervatur, & pro ſurtis, & perſonis domesticis, puta famulis, mercenariis, & ſimilibus commiſſis, non nitijs, quàm pro alioſ actio furti competit, & pœna ordinariâ locum habet, reſte

lodoi. Damboud. in ſua præſ. crim. c. 110. num. 41. poſt princ. verſ. primò tum ad paſſibilem. & ſeq. l. 10. de ſelectorſ. in ſua præſ. crim. lib. 1. c. 10. num. 8. verſ. ſi ſiſt familia-

12

militari. nu. 9. & seq. Angel. trañt. mañ. 1. et b. compa. ene
diti requirit & qui ibet eorum. n. 22. ibi. quod si fur
sae. pag. 107. Jul. Clar. (ubi praedicta iura de consuetudine
nou. iurari dicit. sex praedictis seu exempla adest. ubi
pro furto domestico pena laquei fuit imposita.) ubi. 1. fuit.
§. furum. nu. 22. ibi. posset etiam allegari. ubi Johanni. Ba-
jard. in addit. num. 85. & seq. Johann. Harpprecht. (ubi
ratione affert.) in §. hi qui parentum. 12. inñ. de obligat.
quae ex delicto. nañ. num. 10. ibi. porro quod superius. &
n. seq. Daniel Moller. in comm. ad Confit. Sax. part. 4.
conf. 32. nu. 3. post princ. Virgil. Pingit. quast. 47. incip.
non infima. nu. 12. & seq. Antou. Faber. in suo Codic. lib. 9.
rit. de panis. de fin. 2. n. 1. & seq. per tot. Matth. Coler. lib.
9. tit. 207. n. 4. Agid. Bossi. (ubi dicit hoc furum esse gravum
delictum propter fidem) in trañt. crim. rit. de fure. nu. 24.
ibi. an furta domestica. num. 25. & seq. fol. mibi. 260. A-
lex. confil. 175. incip. circa primum dubium. n. 2. vers. pra-
terea etiam si fuisse. & seq. vol. 1. Chaffan. ad consuet. Bur-
gund. rubr. 1. §. 5. et b. mibi habeat abolitionem (ubi ita per
curiam. §. Febru. Anno 1531. quandam Laubert. ad mor-
tem condemnatum fuisse testatur) nu. 37. vers. nec habet-
tur. & vers. seq. fol. 127.

- 4 In foro Saxonico Scabini unanimiter conve-
niant. ut furta domestica perinde. ut alia furta. te-
xtibus iuriscivilis non obstantibus. puniantur.
testibus Consult. Sax. tom. 2. part. 4. quast. 32.
incip. die Schöppensstille. n. 1. & seq.

- 5 Quorum placuit approbavit Augustus Ele-
ctor Saxoniae in suis Novellis.
part. 3. confil. 32. ubi in comm. Daniel Moller. num. 1.
& seq.

- 6 Quae assertio procedit. etiam in furtis parvis;
licet enim communiter DD. tradant. quod pro
furtis parvis de modicis domesticis furti actione
hodie quidem competeat.

per text. in l. persequitur. d. 1. §. furta domestica. l. ff.
de pan. late Jacob de Bellouf. in sua practica crimin. lib.
1. c. 10. n. 8. post princ. vers. si modicum seu leve. n. 9. & n.
seq. Angel. trañt. malif. verb. comparant dicti inquisit. n.
22. vers. respondeo aut est furum. & seq.

- 7 Hoc tamen verum est. si semel tantum fuerunt
facta. secus si saepius; nam pluralitas factorum
vilium rerum. diversis temporibus factorum. sa-
cit censeri furum magnum.

l. nemo. sub fin. C. de episc. audient. l. capitalium. 22. §.
graffatores. ff. de pan. Blun. Lapud antiqui. 21. C. de fure.
nu. 9. ibi. extra quare hic. usq. ad fin. Chaffan. ad consuet.
Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 37.
vers. intellige cum modificatione. fol. 217. Matth. de As-
siliis. in c. 1. verb. furum. incip. tertio nota ex textu. rit. de
pace iuram firm. num. 9. vers. si istud est verum Angu-
stini. Bonfancisci. in add. ad Angel. trañt. malif. verb. compa-
rant dicti inquisit. num. 22. sub fin. vers. item det aliam.
& verb. etiam velleum caelestem nu. 34. Johann. Bajard. in
add. d. Int. Clar. lib. 5. sentent. §. furum. num. 85. Nicol.
Boer. decis. 316. incip. praesuppono. num. 1. post princ. vers.
ideo dicit. & seq. Virgil. Pingit. quast. 47. num. 15. vers.
declaratur non procedere. & seqq. Consult. confil. Sax.
tom. 1. part. 4. quast. 15. num. 15. vers. idem non procedit.
& seq.

- 8 Quod bene notandum est. contra famulos
scholarium. qui se sunt quendam scutula. quae
conjuncta etiam magnum furum efficiunt. & il-
lis poenam laquei in portam.

Matth. de Asiliis. in d. c. 1. verb. furum. incip. tertio
nota ex textu. n. 9. ibi. item quanti. & seq.

Imo etiam pro amico furti domestici poena &
mod. ea quem misit posse puniri. l. testis. ff. de
cum effractione. tradit.

Chaffan. ad consuetud. Burgund. 8. rubr. 1. §. 1. verb.
nisi habeat abolitionem. num. 37. et b. maxime si
est. fol. 217. quoniam sequuntur Consult. confil. Sax. tom. 1.
part. 4. quast. 15. num. 15. vers. praesuppono. & seq. Vir-
gil. Pingit. d. quast. 47. nu. 15. vers. praesuppono. & seq.
et cum. & n. seq.

Deinde procedit. etiam si dominus pro famulo
vel alio domesticis intercedat & deprecetur. ni-
hilominus tamen laquei suspendi debet. velu-
titra aliquando observatum se vidisse testatur.

Daniel Moller. in comm. ad consuet. Sax. part. 4. con-
fil. 32. n. 3. sub fin. vers. memini ego. & seq.

fallit tamen in iis famulis & domesticis. qui
dominis sufficienter interpellatis. sed malitiose
salarium solvere detraherentibus. aliquid surri-
piendo & asserendo aufugiunt.
veluti supra conclus. 44. n. 49. dixi.

Pena tamen extraordinaria. propterea. quod
sibi propria autoritate ius dicere non debuit.
sente. bene possunt affici. etiam si furum eiusmodi
cum effractione oñti. arce. vel citz. sibi sa-
tisfaciendi causa. fecerint.

elegant. Alex. confil. 175. incip. circa primum dubium.
nu. 1. num. 2. vers. circa tertium & ultimum. nu. 3. ibi. sed
haec non obstantibus. & num. seq. per tot. vol. 1. Ioann. Ba-
jard. in add. ad Int. Clar. lib. 5. sentent. §. furum. num. 86.
in med.

Domesticorum autem appellatione haec in
teria continentur. inquilini. servi. famuli. ancil-
lae. pedisequi. mercenarii. qui mercede diurna
operas suas locant. & similes.

l. persequitur. d. 1. §. furta. l. ff. de pan. Novell. Elea.
August. part. 4. d. confil. 35. in princ. ubi in comm. Daniel.
Moller. n. 5. Johann. Bajard. ad Int. Clar. lib. 5. sent. §. fur-
tum. n. 48.

Pater item & Mater. filius filia. maritus & u-
xor. licet etiam domesticorum nomine conti-
neantur.

Capoll. in auth. sed novo iure. C. de furr. fugit. col. 2.
Johann. Bajard. ad Int. Clar. d. §. furum. num. 84. post
princ.

Pena tamen furti conveniri non possunt. sed
actione rerum amoverunt.

l. 1. §. & seqq. & tot. tit. ff. rerum amot. ubi in comm.
V. Vassib. nu. 1. & seqq. Daniel Moller. in comm. ad consuet.
Saxon. part. 4. d. confil. 32. nu. 1. vers. non etiam liberor.
Consult. confil. Sax. tom. 2. part. 4. quast. 32. num. 2. vers.
Deum aber. §. §. §. §.

Et licet iudex ex officio eius modi personas cri-
minaliter punire possit.

Br. in l. 1. ff. de action. rerum amot. Consult. confil.
Sax. tom. 2. part. 4. quast. 32. nu. 3. vers. de mactat aber
so ist diffial.

Pena mortis tamen eas afficere nequit.
Consult. confil. Sax. tom. 4. quast. 32. n. 4. Schneid. ad §. bi
qui in parentum. 12. confil. de oblig. qua. ex delict. nost. 2.
vers. & praedictum non habet. & seq.

Peccat idem obtinet in fratribus. collateralibus
& aliis cognatis. intra quorund gradum sibi invi-
cem conjunctis; licet enim hi ob furum etiam
criminaliter puniantur. poena ordinari tamen.
laquei peccati non debent. etiam si furum. ma-
gnum

gnum fuisse, & enorme, quoniam lex propter
languinis conjunctionem poenam remittit,
lud. 1. de reprobator. Consult. consl. Sax. tom. 2. part.
4. d. 97. l. 12. n. 4. verſ. alſo auch mein nabe Secun-
de. & n. 7.

L V.

De poenis illorum, qui aliis, fur-
tum committentibus, opem & auxilium,
ante, in, vel poſt delictum præſtant, excu-
bias agunt, hoſpicio recipiunt, & de
furto participant.

S U M M A R I A.

1. Auxilium tribus modis præſtari poteſt.
2. Si quis auxilium ante furum præſtat, quo-
modo puniatur. n. 3. 5. 6.
4. Alius puniatur furum remotius, quàm
furum proximum.
7. Quando auxilium cooperativum, vel fur-
to cauſam immediatam dediſſe dicitur. p.
6. 10.
11. Qui rabro panno pecus fugeat, aad hoc ut alius
furetur, poenâ furis tenetur.
12. Si quis arte & fallaciâ aliquem ex domo du-
cit, ut alius interim furari poſſit, etiam
furis tenetur.
13. Item & is, qui mihi perſuadet pannos ſic-
candos in hortu relinquare, ut alius eos
furripiat.
14. Qui ſcalas & ſerramenta accommodat, et-
iam furis poenâ pleſtitur. 14. 15. 16. 17. 18.
19. Plura de delicto ante delictum præſtito, re-
miſſivè.
20. Si quis auxilium in ipſo actû furandi præ-
ſtat, quomodo puniatur. 21. 22. 23.
24. Jure Saxónico, quid juris. n. 25. 26.
27. Auxilium quomodo quis in ipſo furto præ-
ſtare dicitur, n. 28.
29. Auxilium in ipſo furto præſtans poenâ la-
quet puniatur, etiamſi nihil de eo partici-
pat.
30. Si quis ignoranter auxilium in furto præ-
ſtat, poenâ furis non tenetur. n. 31. 32.
33. Si quis nudum & ſimplicem favorem ſeu
auxilium tantum præſtat in furto, quo-
modo puniatur. 34.
35. Si quis auxiliatur illis, qui alias eſſent fur-
um commiſſuri.
36. Si quis, aliu furum facientibus, interimſis
in excubis. n. 37. 38. 39. 40. 41.
42. Si actus, cum quo ſais auxilium in furto
præſtitum, ſit remotus, quomodo quæp-
niatur.
43. Si quis auxilium poſt furum præſtat, quo-
modo puniatur.

P A R S V.

64. Auxilium poſt furum, quomodo præſtari
dicitur. n. 45. 46. 47. 48.
49. Si tractatus & deliberatio ante auxilium,
poſt delictum factum, præcipi, quomodo
quis puniatur.
50. Si quis de rebus furivis participavit, quid
juris ſi.
52. Si quis de rebus furivis, ſcienter comme-
dat, & eas cum furibus dilapidat, quo-
modo puniatur 53.
54. Plura de auxilio poſt furum præſtito, re-
miſſivè.
55. Receptatores furum quomodo puniuntur,
56. Conſulentes & ſuadentes furum, quo-
modo puniuntur.
57. Mandatores furorum, quomodo puniun-
tur.
58. An ſocius criminis in furto poſſit in caput
ſociorum & receptatorum torqueri.

HActenus longè lateque diximus de iis, qui
ipſimet furum faciunt, nunc pauca etiam
ſubjiciemus, qui aliis furum committentibus o-
pem, auxilium & ſimile, præſtant.

Sed quoniam auxilium tribus modis præſtari
dicitur, vel ante furum, vel in ipſo furto, vel poſt
furum commiſſum.

Br. in l. fur. §. op. ff. de fur. num. 2. 3. & 4. Judoſ,
Damhaid. in præſt. crim. §. 133. nu. 4. Jul. Clar. lib. 5. ſent.
§. ult. quaſt. 90. n. 1. poſt med. verſ. ego tamen. Jacob Hen-
rich lib. 2. ar. bit. jud. quaſt. ſent. 4. caſ. 394. nu. 2. Auguſt.
Bonſi. in add. ad Angel. traſt. maleſ. verb. & Andream
Marci Lanſiſem. n. 6. verſ. ſed de præſtante. & ſeq. Nat-
ta. conſil. 151. incip. non puto. num. 3. verſ. quod quandoq;
quis. & verſ. ſeq. lib. 1. Præſt. Papienſi ſc. in quaſit.
gl. opem. n. 5.

Ideoq; de ſingulis ordine videbimus.

Primò modò, ſi quis alteri furum committen-
ti ante delictum ſeu furum commiſſum, opem
vel auxilium præſtat, & tunc eſt communis DD.
concluſio, quod is eadem poena puniatur, qua
principalis, qui reſcia furum vel aliud delictum
committit.

Br. in l. si qui opem ff. de fur. n. 5. verſ. quid ergo dico-
mu. & in l. an fur. §. op. ff. eod. nu. 1. ibi, venie ad ſecun-
dam. & verſ. & ille punietur. & ſeq. Socin. conſil. 13 g. in-
cip. viſa vult. n. 3 poſt med. & n. 7. verſ. propterea ſi dice-
remus. & ſeq. lib. 2. Bl. in l. 1. C. de Nili aggerib. non rem-
pend. nu. un. verſ. du quod opem ſerens. Angel. traſt. maleſ.
verb. & Andream Marci Lanſiſem. n. 5. Maſſil. in l. ſi
in rixa. ff. ad l. Cornel. de ſicariis. n. 29. Jac. ad Henrich. lib. 5.
ar. bit. judic. quaſt. ſent. 4. caſ. 349. n. 3. & n. ſeq. Proſper.
Farinas. in ſua præſt. crim. part. 3. tit. 15. quaſt. 150. n. 1. &
ſeq. Nat. d. conſil. 151. nu. 3. verſ. ſum contrarium tamen
adduco. & n. ſeq. lib. 1.

Cum hac tamen declaratione, ut auxiliator, &
opem ante furum præſtans, rùm demum eadem
poena puniatur, ſi auxilium ſuit actui vel facto
proximum, ſecùs ſi remotum.

Bl. in d. l. 1. C. de Nili agger. non rampend. nu. un. verſ.
hoc eſt verum. & in l. 1. C. de crimin. pecul. num. 2. verſ.
1 3 quod

Not.
Eiſd.
Anp.
p. 11.
conſ.
9 h

1

2

9

quod ego utrum Jacob Menoch. d. d. 49. n. 7. ubi declaratur primo Aug. Bonifacius in add. ad Angel. de malis. verb. de maleficio semper. nu. 17. ubi, utem adde aliam. Hippol. de Marfil. in sua praet. crim. §. consuetudine. nu. 49. sub fin. et per pro quo dicit bene. & num. 30. Nicol. Boer. de iur. incip. videtur quod quando. nu. 3. et sic et sic. Bartol. Beriaz. consil. 62. incip. multa sunt. n. 12. et sic. attamen ipse tanquam. n. 13. & seq. & n. 17. lib. 1. Natta. de consil. 151. n. 3. ubi & quod multum. iunct. n. 4. sub fin. vers. postremo posito. lib. 1.

4 Ratio est, quia mitius punitur factum remotius, quam factum proximum.

l. 1. ff. de extraordin. crimin. fil. d. l. C. de Nisi ageretur. non recipiend. num. un. post med. & seq. quia mitius punitur. Aug. Bonifacius. in add. ad Angel. de malis. verb. de maleficio semper. nu. 17. et sic. & d. n. quia ratio. & seq.

Non obstante, quod Bero. consil. 102. n. 1. in fin. nu. 2. n. 6. n. 8. & seq. nu. 15. sub fin. vers. ubi dicitur textus. & num. seq. lib. 2. Barth. Thierg. in sua praet. crim. part. 1. 2. na. 0. et sic in secundo autem casu iunct. vers. scilicet tamen. & seq. Prosper Farinat. in sua praet. crim. part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 47. iunct. nu. 48. vers. & quidem hoc contraria. & seq. contrarium statuatur, & velit, quod auxiliator pari & eadem poenâ puniatur, si ve auxilium fuerit facto suo furto proximum, si ve remotum.

5 Vel si auxilium fuerit cooperativum, & causam immediatam dedit furto seu delicto, aliâ non, sed mitius punitur.

Feltr. in c. sicut dignum. 6. extr. de homicid. num. 2. ubi, modo advertit. & in c. 1. extr. de offic. iudic. delegat. nu. 13. post med. vers. l. in a primo. Dec. eo d. nu. 63. vers. & ista conclusio. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 90. nu. 1. vers. alii vero dicunt. & seq. & n. 2. ubi, aut verò non processit. & seq. Hippol. de Marfil. in sua praet. crim. §. consuetudo. n. 49. sub fin. vers. & primo dicit. & seq. Prosper Farinat. in sua praet. crim. part. 3. tit. 15. quæst. 130. n. 4. 2. ubi, limita primo. & n. seq. Salp. in l. un. C. de rap. virg. nu. 24. Aug. Bonifacius. in add. ad Angel. de malis. verb. de maleficio semper. n. 14. sub fin. vers. limitabat tamen. & n. seq. Sotrad. de send. part. 9. c. 2. nu. 34. vers. tertio hoc conclusio. Paris. consil. 152. incip. vidi exemplum. num. 37. ubi, nam tale. & seq. & consil. 156. incip. pro resolutione. n. 17. & seq. vol. 4. Didac. Covarr. in Clem. si furiosus. tit. de homicid. (ubi rationes offert) part. 2. §. 2. n. 2. ubi, sexto subsequitur. & seq. Bartol. Beriaz. consil. 324. nu. 1. sub fin. vers. & idem est. n. 2. & seq. lib. 2. Bl. consil. 492. incip. dicitur quod certum. 1. vers. sed contrarium est verum. & n. seq. lib. 1. Præf. Papiens. in forma inquisitionis. g. Lopen & auxilium. n. 2. ubi, sed hic quaeritur. & seq.

6 Quæ omnia procedunt, ut quis propter auxilium ante furtum vel delictum præstitum poenâ ordinariâ non puniatur, nisi auxilium delicto per actum proximum causam dederit, etiam si ante delictum tractatus, deliberatio & scientia auxilioris præcellerit. Paris. consil. 152. incip. vidi exemplum. n. 35. & seq. vol. 4.

Non obstante, quod directio contrarium velit Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 90. n. 1. post med. et sic. aut delictum commissum est prævio. & vers. seq.

7 Quando autem auxilium dicatur cooperativum, & per actum proximum furto, vel alii delicto causam immediatam dedisse censetur, vel non, non usque adeo expeditum est.

Sunt enim, qui dicunt, tamen deinde auxilium causam furto vel delicto dare, si quis cum manu auxilium cooperativum præstitum.

Cen. in d. 1. C. de Nisi ageretur. non recipiend. nu. 2. post pr. Capoz. de iur. n. 11. latini. part. 1. tit. 1. quæst. 130. nu. 47. ubi, autem autem. & n. 26.

Aliter sentiat Romuald. consil. 102. nu. 1. in fin. & consil. 9. n. 1. vers. & sic videtur dicendum. & seq. lib. 1. Fulv. Pactan. consil. 16. nu. 14. in fin. l. d. d. in fin. consil. 149. num. 1. sub fin. vers. & intellige. & quod retenti & sequitur Prosper Farinat. in sua praet. crim. part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 53. ubi, quia et verius. & seq. qui dicunt, quod tunc per actum proximum dicatur præstitum auxilium, quando propter auxilium est data causa delicto, si vero propter auxilium non fuit causa data delicto, dicitur tantum præstitum auxilium per actum remotum.

Aliter itam statuunt: Didac. Covarr. in Clem. si furiosus. l. 1. tit. de homicid. part. 2. §. 2. vers. ita quidem, & seq. Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicid. nu. 49. vers. dubium tamen necessarium est. & seq. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 16. n. 13. Jac. Menoch. lib. 2. arbut. iudic. quæst. ceni. 4. cas. 349. num. 9. vers. quod auxilium fuit præstitum. & seq. qui putant, quod tunc auxilium delicto per actum proximum præstitum dicatur, poenâ; ordinaria locum habeat, si sine illo auxilio quis delictum vel omnino non, vel non tam facile potuisset committere, & efficere; secus verò sit, & auxilium per actum remotum furto vel alii delicto præstitum censetur, & poenâ extraordinaria imponatur, si sine illo auxilio delictum potuit perpetrari; quæ assertio etiam mihi maximopere placet.

Ex quâ inferitur, si quis dolus malo offendit pannum rubrum ad fugandum pecus, ad hoc, ut in fures incideret, quod is merito poenâ furti ordinariâ plectatur, l. in furti. §. ult. ff. de furti. Natta. consil. 152. n. 7. sub fin. vers. & in proposito. & n. seq. lib. 1. quoniam is auxilium per actum proximum præstitisse, causamque immediatam furto dedisse censetur, cum sine offensione eiusmodi panni furtum pecoris vel omnino non, vel non tam facile potuisset committere.

Inferitur etiam, si nonnulli arte & fallacis aliquid extraxerit domum deducant, ad hoc, ut alii domum ingredi, & ibi res eius auferre possint, quod causam furto immediatam etiam dedisse, & auxilium per actum proximum præstitisse censentur, cum sine opellorum reliqui domum non, tam facile ingredi, & furti potuissent, per ea quæ eleganter tradit

Marc. Anton. Natt. d. consil. 151. incip. non puto. n. 1. & seq. per tot. lib. 1.

Similiter inferitur, si mihi persuadear pannos meos siccandos noctu in hortu suis relinquere, ut eos furto alius furripiat, quod causam furto etiam dedisse censentur, & furti reus, Jul. Clar. in l. si pectus. §. ff. de V. S. nu. 13. in fin. vers. item si mihi. & seq.

Item inferitur, si quis alii cui scalas ad furtum committendum accommodavit, quod etiam is auxilium per actum proximum, sine quo furtum vel omnino non, vel non tam facile fieri potuisset, præstitisse dicatur, & ob id merito poenâ ordinariâ plecti debeat.

text. in §. interdictum 11. ver. ope & consilio, in verb. an scilicet, in §. de obligat. quæ ex delictis, ubi. l. si pignore 4. §. qui ferramenta 2. ver. vel 104. §. de furt. Br. in l. in furtis ope ff. eod. num. 2. ver. vel scilicet causâ furandi. Angel. in l. 3. malef. verb. & Andream Mariæ Lanpium, num. 7. ver. ut scilicet accommodando. Nicol. Boer. decis. 164. incip. videtur quod num. 1. ver. vel scilicet & seq. Proffer. Farinas, in sua præctica criminali, part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 20. ver. amplia quarta, & seq. Anton. Gomez. de delictis. c. 3. rubr. de homicidio, num. 48. Nait. consil. 151. incip. non puto, num. 3. ver. in contrarium. & seq. lib. 1. Præst. Papiens. in forma inquis. gl. opem, & auxilium, num. 6. ver. si quis præstet scilicet.

Non obstant, quod Bl. consil. 402. num. 1. ver. ut in eo, qui commodat. vol. 1. de iuratu, in cap. 1. ext. de offi. judic. deleg. num. 40. ante fin. Gravel. consil. 52. n. 17. post princ. lib. 2.

contrarium velint, & solummodò poenam extraordinariam esse imponendam, dicant.

15 Pæterea inferitur, quod & is, qui ferramenta ad effringendum commodat, causam in immediatam furto dedisse, & auxilium peractum proximum præstuisse censetur, & ob id merito poenâ furti ordinaria teneatur,

d. §. interdum, ver. ope & consilio, in §. de oblig. quæ ex delicto nasci l. si pignore. 54. §. qui ferramenta. 4. ff. de furt. Br. in l. 1. si quis opem, ff. eod. num. 5. sub fin. & in l. in furtis. §. ope ff. eod. num. 2. ver. ut si præstet ferramenta. Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 1. ver. aut ferramenta, & seq. Angel. Aret. tract. malef. verb. & Andream Mariæ Lanpium, numer. 5. & verb. dicto maleficio semper, num. 13. Sotus. consil. 125. incip. visa bulla, num. 3. lib. 2. Præst. Papiens. in forma inquis. gl. opem & auxilium num. 6. post princ. Proffer. Farinas, in sua præctica crim. part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 5. & seq. de iura consil. 151. incip. non puto, numer. 3. ver. in contrarium, post princ. lib. 1. Anton. Gomez. de delictis. c. 3. rubr. de homicidio. num. 48. post princ.

16 Quamvis contrarium velis, & hoc in casu quem minus puniendum esse statuat, propterea, quod præparatum saltem fuisse dicatur,

in l. un. C. de Nili aggeret, non rump. num. un. sub fin. ver. nam in opem ferent, quem sequitur August. Bonifanc. in add. ad Angel. tract. malef. (ubi dicit, quod opem Bartoli, quam iudices imitantur, occidit animas ipsorum) verb. dicto maleficio semper affert, num. 17. ver. cum verò non agit in actu, & seq. per tot. fol. 499. Hippol. de Masfil. in l. fin. rixæ. ff. ad l. Cornel. de sicar. num. 38. ver. subdit tamen poenâ, & numer. 44. sub fin. Blanc. in præctica crimin. §. postquam vidimus, num. 1. ver. si commodavit arma, iunct. numer. 5. ver. unde ex dictis omnium scribitur fol. 117. & seq. Jac. Menoch. libr. 2. arbit. judic. quæst. centi. 4. cas. 440. num. 5.

Quæ illationes tamen tunc veræ sunt, si quis sciens scilicet scilicet & ferramenta alicui ad furandum commodavit, secus si ignoranter,

per text. in l. si pignore 45. §. qui ferramenta. 4. ver. furari ff. de furt. Jacob. Menoch. libr. 2. arbit. judic. quæstion. centi. 4. cas. 348. num. 6. Proffer. Farinas. d. quæst. 130. num. 7. & num. 52. Felin. in c. sius dignum. extr. de homicidio. num. 4. ver. quinto limita. Alex. in add. ad Br. in l. in furtis §. ope ff. de furt. lit. d. Nicol.

Boer. decis. 167. num. 2. (ubi ita 21. Febr. Anno 1571. in curia Burdigalensi servatum fuisse refert) ver. sed ubi commodari & seq. Bl. in l. quicumque C. de serv. fug. num. 26. ibi, nota sexto Hippol. de Masfil. in sua præctica crim. §. constans num. 11. ver. quinto limita. Petr. Paul. Paris. consil. 112. in ep. vide exemplum, num. 1. & seq. num. 30. & seq. vel. 4.

In dubio autem quis scilicet & ferramenta non sciens, sed ignoranter, commodasse præsumitur,

Manuan. in c. 1. ext. de offi. deleg. numer. 38. ver. num. tamen Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 2. sub fin. ver. unde hic ex quo Proffer. Farinas. d. quæst. 130. n. 8. ibi, & in dubio Menoch. d. cas. 349. numer. 6. ver. in dubio Paris. d. consil. 152. num. 32. ver. & quod in dubio, illud, & seq. vel. 4.

Plura de auxilio, ante delictum seu furtum præstato, vide latissimè cum ampliacionibus & limitationibus, apud

Proffer. Farinas. in sua præctica crim. part. 3. tit. 15. d. quæst. 130. num. 1. & seq. per tot. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. centi. 4. d. cas. 349. num. 2. & seq. Hippol. de Masfil. in sua præctica crim. §. constans, num. 50. & seq.

Secundò modò, si quis auxilium in ipso actu furti vel delicti præstiterit, & tunc de jure civili interpretes simpliciter & generaliter concludunt, quod ite ad eam & pari poenâ teneatur,

per text. in §. interdum 11. post princ. in §. de oblig. quæ ex delicto nasci, in l. qui ferro 36. §. item placuit. 7. ff. de furt. l. si quis uxori 52. ff. eod. Br. in l. in qui opem ff. eodem num. 5. post princ. ver. puto in casu nostro, & in l. in furtis. §. ope ff. eod. num. 3. Proffer. Farinas, in sua præctica crimin. part. 3. tit. 15. quæst. 131. num. 14. ibi, amplio oïarò, & seq. Præst. Papiens. in forma inquis. gl. opem, & auxilium, num. 6. Angel. tract. malef. verb. & Andream Mariæ Lanpium, num. 7. post princ. Modest. Tyslor. quæst. 63. numer. 1. post princ. & seq. Marib. Celser. decis. 150. incip. auxilium, num. 1. part. 1. Naita. consil. 151. num. 3. in med. ver. quando præstatur auxilium, lib. 1. & consil. 458. incip. in causa inquisitionis, num. p. lib. 2. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. centi. 4. cas. 349. num. 7. & num. seq. totot. Damhoud. in sua præctica crim. c. 101. num. 5. & seq. Claud. Battand. in præctica causat. crim. reg. 88. n. 1. & seq. per tot. Surd. consil. 40. incip. gravu quidem, num. 45. lib. 1. Damhoud. in sua præctica crim. c. 101. n. 5.

Quam tamen assertionem alii non ita simpliciter procedere contendunt, sed eundem, si consilium & deliberatio præcessit, causamque delicti deducit,

Cyn. in l. in qui opem ff. de furt. quem sequitur Nicol. Boer. decis. 167. num. 2. in fin. ver. tamen Cynus in dicto, num. 3. & seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 90. n. 1. post. med. ver. si delictum commissum.

Alter sentit Andr. de Iern. in c. 1. §. si quæ quing. 22. tit. de pace tenend. & c. in prius, nu. 6. post princ. ver. vel dic quod qui opem, & seq.

qui tradit, quod quis propter opem & auxilium præstitum cum demum furti teneatur, si non solum furtum sic commissum, sed etiam secuta fuerit contrafactio,

per text. in l. si quæ uxori. §. 2. n. 3. verbo 19. ff. de furt.

ubi manifestis verbis dicitur, quod opem ferre, & consilium

consilium dāe tunc noceat, cum secuta contrectatio est, cuius sententia etiam videtur

Gl. in l. is qui opem ff. de furt. verb. manifestus, vers. nec enim dicit potest, Farinac. d. quast. 131, num. 17, ubi sublimita procedentem.

- 23 Verum, cum textus in d. l. si qui uxori. c. 2. §. neq. verbo 19. non debeat accipi de ejusmodi contrectatione, quæ ab ipso auxiliatore necessariò fieri debet, ita, ut auxiliator, si pœna furti esset afficiendus, necessariò haberet rem ipsam contrectare, & deprehendendo amovere, sed de facto ipso & effectu auxilii seu consilii præhabiti,

text. in l. sapē ita, §. 3. nlt. in fin. ff. de V. S. ubi Gadd. n. 12. 13. 16. & seq.

ita ut sufficiat, si, juxta consilii ab auxiliatore dati formam, factū sit secutum & furtum commissum, licet contrectatio ipsa non ab auxiliatore simul, sed a solo principali sit secuta, ut ipsemet

Andr. de hirn. in d. c. 1. §. si qui quinq., numer. 6. post princip. vers. sed secuta contrectatione a se vel alio, & sequenti.

se explicat; Ideoq. supradictæ assuetudini Bartoli & ejus sequacium firmiter inhæreo, & statuo, quod quis propter auxilium, in ipso actu furandi præstitum, pœna furti ordinariè puniatur; quod, præter textū suprà allegatos, inde probatur: nam, cum quis propter auxilium ante factum præstitum, quod minus est, pœna furti teneatur, si illud auxilium præfactum proximum furto causam dedit, ut in præced. casu dictum est, multò magis quod furti pœna plecti debet, si quis in ipso delicto adest, & auxilium præstat, quod majus est.

- 24 Jure Saxonicò videtur dicendum, quod opem & auxilium ferentes furibus aliter puniantur, & si causa civiliter est instituta, solummodò condemnentur quilibet alicui in triginta solidis, judicivè verò ad emendam, sexaginta puta solidorum,

Gl. Weichb. art. 21. n. 8. ibi, Et ne heisse ober.

- 25 Si verò criminaliter, singuli condemnentur in dimidio VVergeldi, veluti ita praticari testatur

Christ. Zobel. in gl. lat. ad l. 21. germ. Landr. libr. 3. art. 46. lit. C. ibi, & nota per tot.

Et ita in specie in hac materia furorum tradit

Heist. Coler. decis. 154. incip. auxilium, n. 2. part. 1. Gl. marginal. in Weichb. art. 21. num. 8. lit. B. ibi, vñd die Wisse / per tot.

- 26 Contrarium tamen longè verius est, per text. expr. in Landr. lib. 2. art. 13. post med. vers. Wer Die, de behausen / vers. seq. ubi gl. lat. ad text. germ. lit. P.

- 27 Auxilium autem & opem quis in ipso furto præbere dicitur, qui ministrum, acque auxilium ad surripandas res præbet, scalas fenestris apponit, ostium effringit, ferramenta ad effringendum concedit, ac latebras præbet, ut alius furtum faceret,

§. interdum quos, 11. inst. de obligat. quæ ex delict. nasc. Ioann. Gadd. in l. sapē ita §. ff. de V. S. nu. 12. in med. vers. opem ferit, & seq.

- 28 Furem allocut, & comitem se illi adjungit, Gadd. d. l. 13. num. 12. vers. vel comitem se adjungit, Blanc. in sua præf. crim. §. postquam videmus, nu. 2. vers. si unum vulneravit, fol. 183. in princ. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 27. & seq. & quæst. 131. num. 13. & seq. Auguß. Bonfranc. in addit. ad Angel. tractat. malefic. verb. di-

cti Andreas, num. 2. ibi, & tenemini, Sord. consil. 20. incip. gravu quidem, numer. 44. vers. & afficiant, & seq. vol. 1. Notta consil. 488. incip. in causa inquisitioni, num. 9. vers. & ultra prædictam, & seq. lib. 2. Bl. m. l. 1. C. de serv. fugit. num. 6. & in l. 1. C. de rapt. virg. num. 19. vers. sic autem præstatio opm.

Et hæc assertio procedit, etiam si auxiliator nihil de rebus furtivis perceperit & lucratus fuerit, modò auxilium illud non sit simplex, sed cooperativum & causativum furti,

Andr. de hirn. in c. 1. §. si qui quinq., tit. de pacate-nend. & ejus violat. n. 6. vers. si verò dedit opem, juncti. vers. certum est eum furti, & seq.

Non attento, quod contrarium velit

Matth. de Afflict. in d. c. 1. §. si qui quinq., vers. hoc est de re furtiva habuerit, & seq.

Fallit tamen in eo, qui casualiter vel ignoran-

ter opem & auxilium furti præstat,

Velin. in c. 1. exir. de offi. deleg. numer. 23. sub fin. vers. limita nisi præstans, & seq. Alex. in add. ad l. in l. u qui opem, ff. de furt. num. 5. lit. B. post med. vers. & requiritur, ut opem præstans, Hippol. de Marsil. in præf. crim. §. constanter, num. 46. & seq. Prosper. Farinac. in sua præf. crim. part. 4. tit. 15. quæst. 131. numer. 23. & seqq. Aym. Gravetta, consil. 224. incip. congreganti-gente, num. 9. Petr. Paul. Paris. consil. 121. incip. vidi exemplum, num. 33. & consil. 164. incip. illustrissimæ domi-natio, num. 12. & seq. lib. 4. Arg. de Bass. in præf. criminali, tit. de homicid. numer. 22. vers. est verum, & num. 23. Bertaz. consil. 106. incip. non obstantibus, num. 20. lib. 1. & consil. 326. num. 6. sub fin. vers. & hoc sine dubio, & num. seq. lib. 1. Sibrad. de fend. part. 9. cap. 1. num. 31.

Quapropter si quis rem, quam aufert, & cui tu

auxilium præstas, dicit esse suam, tu propter au-

xilium de furto non teneris,

Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. cas. 349. numer. 16. ibi, declaratur quare Prosper. Farin. in sua præf. crim. part. 4. tit. 15. d. quæst. 131. n. 29.

In dubio autem qui ignoranter, & casualiter,

& non scienter, auxilium præstasse præsumitur,

Farinac. d. quæst. 131. num. 32. Paris. consil. 152. n. 33. vers. alia si illud, & consil. 161. num. 33. in fin. vers. & si illud non probatur, & num. seq. lib. 4. Bertaz. consil. 105. incip. Dominicus, num. 5. vers. quod juratur, & num. seq. & consil. 106. numer. 3. vers. & præsumitur, lib. 1. Ross. in sua præf. tit. de homicidio, num. 23. vers. in dubio quando necitur. Sibrad. de fend. part. 9. c. 2. numer. 33. ibi, porò cum in & seq. Hippol. de Marsil. in præf. crim. §. constanter, n. 61.

Deinde fallit, si quis nudum & simplicem fa-

vorem & auxilium duntaxat absq. cooperacione

& facto præstat,

Angel. in l. is qui opem ff. de furt. numer. 4. in med. Gl. in Clem. 1. tit. de pau. verb. defenarit, vers. circa certum de fautore. Hippol. de Marsil. in præf. crim. §. constanter, num. 50. vers. notabilem differentiam, & num. 61. vers. item addo etiam, & seq. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. jud. quæst. cent. 4. cas. 349. numer. 10. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 15. quæst. 131. numer. 32. ibi, limita quærit, & seq. Guid. Papa, decis. 423. num. 3. vers. imò quod pluri est, & seq. Bertaz. consil. 82. num. 10. vers. ubi dicit, & seq. Jafon. consil. 137. incip. formata est inquisitio, n. 9. vol. 1.

Quod etiam in foro Saxonicò est receptum,

Zobel.

2301. in gl. lat. ad text. germ. Sont. lib. 2. art. 13. lit. p. post. m. res. p. d. d. a. verba. & seq.

- 35 Inde infertur, si quis præstet auxilium illis, qui alias sine auxilio et opem furtum commissum, quod sit poena ordinaria non teneatur.

Augst. Bonfrani. (ubi dicit, se quendam, qui alio furtum alias falsarius auxilium præstitit, a sua libertate) in add. ad Angel. tractat. malefic. verb. & Scrupulum Rudolphi barbutiformem num. 44. vers. limita hoc verum. & seq. & verb. dicto malefico semper assistit. (ubi idem refert) numer. 18. vers. tamen dicit quod nudus, & seq. quem sequitur Beraz. d. consil. 62. numer. 11. vers. quam decisivem, & num. seq. lib. 1. Jafon. d. consil. 157. incip. formata est inquisitio, num. 9. vers. & per istam, & seq. vol. 1. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 20. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 90. num. 7. ibi, item sicut. Claud. Bastand. in practicaus. crim. reg. 99. inip. simplicem præbens, num. 1. & seqq. per tot. Prosper. Far. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 129. num. 125. ibi, limita quintò. num. 126. & seq. Hippol. de Marfil. in sua practica. crim. 5. constante numer. 61. in med. vers. & hanc glossam, & vers. seq.

- 36 Item infertur, si quis aliis furtum facientibus interim sit in excoibis, hest die Wachet, quod si etiam poena ordinaria puniri non possit.

Consult. consil. Saxo. tom. 1. part. 4. quest. 77. incip. o. n. d. i. c. h. n. 1. & seq. per tot. & tom. 2. part. 4. quest. 28. incip. die lenigen. n. 2. & seq.

- 37 Nisi is, qui excoibis agit, præter nudum favorem etiam ad causam cooperativam perveniat, & aliquid delicto adjiciat, puta, quia scalas afferre vel fenestris supponere juvit.

Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. d. quest. 28. num. 7. vers. als wenn der der die Wachet hiet.

- 38 Vel si aliquid de rebus furto subtrahitis participavit.

Consult. consil. Sax. d. quest. 28. num. 4. ibi, welche aber seynd der meinung / post princ.

- 39 Veluti etiam hodie ab Augusto Electore Saxoie verbis expressis est sancitum, quod is, qui alie furtum facientibus excoibis agit, si de rebus fortivis aliquid participavit, non aliter, ac ipse princepalis, furca suspendi debeat.

in rimu Novellæ part. 4. consil. 39. incip. von demen / welche die wache halten / ubi in comm. Daniel. Möller. num. 1. & seqq.

- 40 Quod procedit etiam, si quis in ipso furto non conterecebat vel manum admoveit, sed aliter participavit.

Novell. Elect. Augst. part. 4. d. consil. 39. num. ult. in fin. vers. vngachtet ob er nicht am diebstal.

- 41 Dummodo lucrum illud, quod ex rebus furdis percipit, sit tantum, quantum alias, ad poenam, quamque dictandam sufficit, puta excedat quinque solidos.

d. consil. 39. vers. so viel empfangen vnd participiren. ubi in comm. Daniel Möller. n. 6.

- 42 Tercio fallit si actus, cum quo fuit præstitum auxilium, sit remorsus & causam furto non dedir. Prosper. Farinac. d. quest. 131. num. 40. ibi, limitatio. & nu. seq. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 9. & seqq.

Plures limitationes, vide Jaré apud Prosper. Farinac. d. quest. 131. numer. 43. & seqq.

ad finem. Menoch. lib. 2. cas. 349. num. 10. & seq. nu. 11. & seqq. Hippol. de Marfil. in sua practica criminali. 5. constante, numer. 50. & seqq. Jafon. consil. 157. incip. formata est inquisitio, num. 1. sub fin. vers. sed præmissi, num. 2. & seqq. u. g. ad fin. vol. 1. Felin. in c. 1. extr. de officio delegato, nu. 13. & seqq. & in c. si quis dicitur extr. de homicid. nu. 2. & seqq. Br. in l. h. qui opem ff. de furi. num. 5. post princ. Augst. ad Angel. l. 1. ad. malefic. verb. dicto malefico. semper, numer. 14. sub fin. num. 15. & seqq.

Tercio modo, si quis auxilium post furtum commissum præstat, & tunc communis DD. est conclusio, quod et eadem & post poena non teneatur, sed solum poena extraordinaria pro subito iudicis puniatur.

Br. in l. in furi 5. ope ff. de furi. num. 4. ibi, quando 3. præstat auxilium Præf. Papiens. in forma inquisitionis, gl. opem auxilium num. 7. Arim. Gravari. consil. 220. numer. 12. sub fin. vers. sed arguitur lib. 2. Nuol. Boer. decis. 167. num. 4. vers. & post maleficium. & seq. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 21. ibi, verum est casus, & numer. seq. Mantua in cap. 1. extr. de offi. judic. delegat. & num. 44. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. Andreæ Marti Lanficem. num. 5. vers. post v. maleficium, & num. 7. vers. fin autem post per seculum, Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 90. numer. 2. post princ. vers. fin vero non præbat, & seq. Prosper. Farin. in sua practica criminali. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 1. & seqq. & num. 17. Felin. in cap. sicut dignum extr. de homicid. num. 4. ibi, quando limita. Hipp. de Marfil. in pract. crim. 5. constante, num. 44. ibi, quærit limita. Et in pract. 5. postquam videmus, n. 5. Paris. consil. 112. num. 41. vers. quia si vere hoc fuisset, & seq. lib. 4. Curt. Sen. consil. 41. incip. super processum, numer. 5. vers. veritè & ultimo præstat. & seq. Beraz. consil. 324. incip. queritur quæ poena, num. 8. vers. quæ verò ad auxilium, & n. seq. lib. 2. Sebrad. de feud. part. 9. c. 2. num. 35. & seqq.

Non obstant, quod contrarium velit, & poenam ordinariam locum habere statuat.

Natta consil. 457. incip. in causa inquisit. num. 7. ibi, ultimo dicitur, & seq. lib. 2. Beron consil. 192. n. 10. vers. & opem seu favorem, & seq. lib. 3. Damboud. in sua practica. crimin. c. 116. n. 2. & seqq.

Auxilium autem post furtum seu delictum, commissum præstare dicitur, qui opem præbet ad evadendum & fugam arripendam.

Br. in l. furti 5. ope ff. de furi. numer. 4. vers. sed in questione nostra. Præf. Papiens. in forma inquisitionis, gl. opem auxilium, numer. 7. post princ. Farinac. in sua practica. crimin. part. 3. tit. 15. quest. 132. numer. 4. ibi, amplia primo, & seq. Mantua, in c. 1. extr. de offi. deleg. num. 44. sub fin. & n. seq. Angel. tract. malef. verb. & Andreæ Marti Lanficem. n. 5. vers. post v. maleficium, post princ. Boer. d. decis. 167. n. 4. in fin.

Nisi sit uxor vel alius amicus & consanguineus, is enim furi opem ad evadendum præstans, nullo modo, nec quidem extraordinarie, punitur.

Mantua in d. c. 1. extr. de offi. deleg. n. 10. vers. secundò in adverte Farinac. d. quest. 132. n. 6.

Item auxilium post furtum commissum præstare dicitur, & extraordinarie tantum punitur, qui furem ad se salvandum commodat.

Farinac. d. quest. 132. numer. 13. ibi amplia secundò.

- 47 Vel qui ei viam monstrat, ut ex manibus curæ,
illum forsan prolequentis, aufugere possit,
Albert. in l. qui servo, in 2. l. d. ante nu. 1. ff. de furti.
Farinac. d. quæst. 132. n. 14.
- 48 Vel qui furem occultat, ne deprehendatur,
Jacob Menoch. lib. 2. arbir. judic. quæst. cent. 4.
cas. 349. num. 21. vers. iussedit. Farinac. d. quæst. 133.
num. 15.

- 49 Limitatur tamen, & pœna ordinaria locum habet,
si jam antea tractatus & deliberatio præcessit,
& actum est inter furem & auxiliatorem, ut is
furtum committeret, & alter eo commissio auxilium
se illi ad evadendum præstiturum promittat,

Br. in d. l. in furti §. opt. ff. de furti. num. 6. ibi prædicta vera. l. d. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quæst. 90. n. 2. ibi, aut non præcessit. August. Bonifant. in add. ad Angel. tractat. malefic. verb. & Andreani Marci Lani-fium (ubi se ita in furti obliuissit testatur) numer. 5. post med. vers. limita tamen quod sol. 126. Angel. tractat. malefic. verb. d. d. maleficio semper. num. 13. sub fin. vers. prædicta procedunt, Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicid. num. 50. vers. quod tamen intellige. Farinac. d. quæst. 132. num. 29. ibi, limita quoad bilanc. in prædict. crimin. §. postquam vidimus. num. 1. vers. si dedit opem volenti iuvit. num. 1. nisi duxi ipse promouerit, & seq. Sibrad. de fide. part. 9. cap. 2. num. 39. vers. deinde has conclusio.

Quamvis contrarium velit
Nicol. Boer. d. decis. 167. nu. 4. Menoch. lib. 2. arbir. judic. quæst. cent. 4. cas. 349. num. 29. n. 24. vers. quod verum non puto. & seq.

- 50 Deinde limitatur, si quis de rebus furtivis participavit,

Andr. de l.fern. in c. 1. §. si quis quing. tit. de pœne tenend. & ejus violat. num. 6. vers. & de furtivis rebus habuit partem, fol. 66. leann. Zanger. tractat. de toritur. & quæstion. c. 2. numer. 128 & seq. Damboud. in sua prædict. crim. s. 100. n. 13. & c. 116. n. 2. in med.

- 51 Et idem, si quis te ignorante furtum fecit, sed postea tecum sciente spolia & res furtivas divisit, ru furtum ratificare videtur, & ob id merito pœnâ ordinariâ laquei teneris, dummodò res illæ ad quantitate illam, ex qua suspensum dicitur, ascendat,

Andr. de l.fern. in d. c. 1. §. si quis quing. num. 6. vers. per quod patet. Matth. de offit. in d. n. 6. vers. & ex hoc inferitur.

- 52 Imò, si quis post furtum commissum se furtibus afficiat, cum illis de bonis furto subreptis commiscetur, & res furtivas dilapidat, etiam suspendi debet,

Damboud. in sua prædict. crim. c. 116. n. 2. vers. aut ex iis eum furtibus.

- 53 Quod tamen in histericis non servatur, sed solummodo pœna virgarum, & relegationis dicitur,

Matth. Coler. (ubi ita Jansenius iudic. in Gera. Anno 1568. & Lipsenses Senatui Torgensii Mense Maio Anno 1562. respondisse testatur) decis. 154. num. 7. ibi, non tamen auxiliator, & numer. seq. part. 1. Modest. Pistor. (ubi ita Lipsenses Mense Maio Anno 1562. ad requisitionem Senatui Torgensii pronuntiasse referunt) quæst. 63. incip. inquitur, n. 3. & seqq. per tot. part. 2.

- 54 Plura de his, qui auxilium post furtum seu de-

lictum præstant, vide latè per ampliaciones & limitationes, apud

Troffer. Farin. in sua prædict. crimin. part. 3. tit. 15. quæst. 132. n. 1. & seq. per tot.

Sed quomodo puniuntur furum rerumve furtivarum receptatores? Eadem pœnâ, qua ipse fur principalis,

l. 1. ff. de recept. l. 1. c. de his qui latrones vel alia criminibus rei oculi. l. congruit. 13. sub fin. princ. ff. de offit. præsid. latè Troffer. Farin. in sua prædict. crim. part. 3. quæst. 133. (ubi ampliat & limitat) num. 1. & seqq. per tot. Jodoc. Damboud. c. 102. num. 7. c. 100. num. 13. c. 116. num. 1. 2. 4. & seq. c. 134. (ubi limitat) & num. 34. & sequent. Ioach. Steuoch. lib. 2. arbir. judic. quæst. cent. 4. cas. 343. (ubi ampliat & limitat) numer. 1. & seqq. per tot. Zobel. part. 4. diff. 23. num. 11. & diff. 36. num. 8. Batard. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, numer. 47. Bertaz. consil. 66. num. 1. & seq. & consil. 266. numer. 1. & seq. lib. 1. Roland. a Valle consil. 45. vol. 1. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 90. num. 9. Zanger. de toritur. & quæst. c. 2. num. 120. & seq. Consil. consil. Saxoniæ. tom. 2. part. 4. quæst. 28. numer. 1. Matth. Coler. decis. 144. num. 29. & seqq. part. 1. Ludov. a Pegrer. decis. 25. incip. Martianus, num. 1. & seqq. Angel. Arret. tractat. malef. verb. etiam vestem calcetum, n. 21.

Quid de iis dicendum, qui furtum fieri sua-

dent, & consulunt?

vide elegant. Troffer. Farin. in sua prædict. crim. part. 3. tit. 15. quæst. 129. num. 60. ibi, amplia devimo quartò, numer. 61. & seqq. per tot. & quæst. 131. numer. 18. Gadd. in l. supra ita §. ff. de V. & numer. 12. Traut. Papiens. in forma inquisit. gl. opem auxilium numer. 3. Damboud. in sua prædict. crim. c. 116. num. 3. & seq. c. 23. nu. 2. & num 5. & seq. Claud. Battard. in prædict. consil. crim. reg. 100. Angel. tractat. malef. verb. dicto maleficio semper. numer. 13. Harpreth. in §. inter d. in insl. de oblig. quæ ex delicti. n. 1. & seqq.

Mandatores furtorum, quomodo puniri de-

bent?
vide Menoch. lib. 2. arbir. judic. quæst. cent. 4. cas. 352. numer. 1. & seqq. & casu 353. per tot. Farinac. in sua prædict. crimin. part. 3. tit. 15. quæst. 133. num. 3. n. 1. & seqq. & quæst. 136. part. 1. numer. 1. & seqq. Heig. quæst. 30. u. 23. part. 2.

Denique an in furto socius criminis possit tor-

queri in caput sociorum, & receptatorum,

vide pulbre Ludov. a Pegrer. decis. 37. incip. scriben-

tes, n. 1. & seqq. per tot.

LVI.

De pœnâ illorum, qui indicio

& demonstratione occasionem fu-

ribus delinquendi

præbent.

S U M M A R I A.

1. Qui alienas res exploravit, & aliis indica-
- vit, & ita occasionem furandi præbet,
- quomodo puniatur, n. 23. 45. & 7.
2. Si quis etiam de furto vel præda participa-
- vit, tunc laqueus puniatur,
3. Idem juris est, si manum adposuit, & simul
- furare, vel depradari juvit.

Non

Non raro etiam contrahitur soler de iis, qui aliis in dolo occasionem furandi præbent locumque, ubi res committitur, ostendunt, quomodo illi puniri debeant.

Videatur dicendum, quod perinde, ut fures principales, ad poenam laquei condemnandi sint, veluti post

Soly. in l. un. c. de rap. virg. Blant. in præf. crim. §. postquam vidimus, quando quis per seipsum, num. 4. ibi, tempora ista ita consideranda, pag. 319. in specie tradit Matth. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 6. ibi, sic præstans, & seq. part. 1.

propterea, quod omnis, qui vel auxilio, solatio, consilio, suppetis, mandato vel alio quovis modo ad crimen aliquod peragendum juvit, puniri debeat ut principalis perpetrator,

Jedoc. Damboud. in sua præf. crim. c. 133. incip. habeat, n. 1. & seq.

Deinde, quia quis per ejusmodi indicationem & demonstrationem causam furto dedisse censetur; In præcedenti autem conclusione num. 4. & seq. dixi, si quis etiam ante delictum causam delicti dedit, quod si poena ordinaria plecti possit.

3 Verum, cum hoc in casu quis potius nudum & simplicem duntaxat favorem præstare videatur, & ob id poena ordinaria puniri non possit: ut in præcedenti conclusione, num. 33. dixi, & si vel maxime quis causam furto dedisset, hanc tamen non per actum proximum, sed remotum dedisse censetur, quo casu, ut in præcedenti conclus. nu. 3. deduxi, etiam poena ordinaria imponi nequit, præsertim cum fures alias essent furem committenti, licet med. quod facilius ad illud perveniant, destituantur, quo casu auxiliator etiam poena ordinaria plecti non potest.

lat. Idot. Damboud. in sua præf. criminal. d. c. 133. n. 3. ibi, nam fidele, & seq.

Idcirco rectius alius placuit, quod hoc in casu alia minor poena, puta virgarum & relegationis tantum, imponi debeat, veluti ita Lipsenses ad requisitionem Senatus Torgeusii Mæuse Maje Anno 1562. respondisse, testatur

Modest. Pistor. quest. 63. incip. inquilinus quidem, n. 3. & seq. part. 2. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 29. vers. etliche aber meinen.

4 Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxon. in suis Novel. l. part. 4. const. 40. ubi verbis disertis dicit, dass die ientgen so mit tumb schafften oder anweisung zum Diebstahl beissen sollen mit staupenschleglen des Landesherrn versehen werden

& ibid. in comm. Daniel Moller. num. 6. vers. porrb poena & seq.

5 Quam poenam etiam Scabinos Lipsenses Mensis Octobris Anno 1562. pronunciasse in eum, qui volentur furari indicavit dominum cum tota familia esse in templo, & ita jam adesse occasionem furandi, testatur

Modest. Pistor. d. quest. 63. n. 5. vers. eandem poenam mag. ad fin. part. 2.

6 Et procedit etiam in iis, qui tabularios & alios explorant, & alii ad spoliandum produnt, *Novell. Elit. part. 4. d. const. 40. vers. so mit tumb schafften Modest. Pistor. quest. 112. in p. exploraverat, n. 1. & seq.*

Fallit tamen, si quis coactè locum & causam, in qua res continentur, indicare debuit, enim propter metum & coactionem, sibi à furibus vel latronibus illatam, meritis excusatur,

valutata Anno 1605. usq. observatum fuit.

Sciendum autem est, quod quodque ejus modi explorator & indicator poena ordinaria laquei puniatur, veluti si de furto aliquid & quidem tantum, quantum valorem quinq. Ungaricorum excedit, participavit,

Daniel Moller. in comm. ad. const. Sax. part. 4. d. const. 40. n. 6. sub fin. vers. quod si de furto. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 29. vers. et tere denn dass er so viel / mag. ad fin.

Quamvis me non lateat, quod olim contrariè 9 um pronunciarint Scabini Lipsenses, *iste Modest. Pistor. d. quest. 63. n. ult. in fin. part. 2. & quest. 112. in princ. vers. de præd. partem quæq. consecutus est, n. 1. & seqq. part. 3.*

Vel si manum suam delicto apposuit, & ipse deprædare & res amovere juvit, per ea quæ in præced. conclus. n. 29. dixi, addatur

Formac. in sua præf. crim. part. 3. tit. 15. quest. 132. n. 42. & seqq.

L VII.

De Crimine Peculatus, & de Re-siduis, itemq; de iis, qui res, administrationi & fidei suæ commissas, & creditas, negligunt, vel dolo interceptunt, & in utilitatem propriam convertunt.

S U M M A R I A.

1. Distingui debet inter pecuniam civitatis & Reipubl. quam quis non administrat, & inter eam, qua alienius fidei & administrationi est commissæ.

2. Si quis pecuniam publicam civitatis furatur & aufert, quomodo puniatur, n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

13. Si quis pecuniam, sibi & suæ fidei commissam, retinet, & interceptis, teneat lege Julia de residuis.

14. Quæ est poena legis Julæ de residuis.

15. Quomodo puniatur, qui pecuniam sibi creditam dolo retinet, & subvertit.

16. Si alienius fidei, & custodia pecunia per modum contractus vel quasi est credita, & is eam interceptis, & in alium usum vertit, qualis est depositarius, creditor pignoratitius, commodatarius, mandatarius, & similia, quomodo puniatur, num. 17. 18. 20. 21.

19. Ubi cumq; doli & delictum purgari potest per actionem ex contractu, cessat actio de dolo, & criminalis accusatio.

22. Si quis pecuniam sibi & suæ fidei committit

dum com. v. sctus, vel quasi, cum administratione tamen, sed privata, commissam intercepti, & in proprios usus convertit, quomodo punitur, quales sunt factores, socii, executores testamentorum, tutores, curatores, n. 23. 24. 25.

26. Schollarii, quaesores, praefecti, & similes administratores, & officiales, si quid ex pecuniâ vel aliâ re sibi commissâ intarci-piunt, in rationes non redigunt, & subvertunt, quomodo puniuntur, tam jure civili, quam Saxenico, 20. 27. 28. 29. 30. 31. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. ubi ampliationes & limitationes.

32. Administratio mitigat delictum.

33. Ille ejus pecunia, qua ejus periculo fuit, fur-rum facere nequit.

34. Aeditum in his, quae ei tradita sunt, pecu-latium seu sacrilegium non committit.

46. Ubi plura delicta, pro quibus à lege diver-sae poena imponuntur, concurrunt, tunc possunt omnes & singula poenae ordine successivo imponi.

56. Si praefectus vel administrator non dolose, & ex proposito, sed tantum culpâ quadam omisit & neglexit, quomodo punitur. 57.

58. In dubio praesumitur culpa, nisi dolus pro-betur.

59. Dolus hoc in casu quomodo praesumitur. 60. 61. 62.

63. Quilibet officialis tenetur etiam subditis pro receptu apochas dare. 64.

65. Per ejusmodi apochas subditi & rustici ipso jure liberantur.

66. An ejusmodi apocha etiam dominis pre-judicent, an v. iu non attentis, rustici nihilominus in casu, ubi officialis solven-do non est, conveniri possint, num. 67. 68. 69. 70.

71. An contra praefectum de neglectu & in-terceptu de novo possit inquiri, si jam ra-tiones reddidit, & quietatus est.

72. An officialis per substitutum administ-ra-re possit, & an etiam de substituti delicto teneatur, n. 73. 74.

75. An officialis, si ante officium fuit pauper, postea v. dives est factus, praesumatur ex bonis domini divitias acquisivisse, n. 76. 77. 78. 79. 80. 81.

82. Si officialis ex pecuniâ fisci vel civitatis lucrum aliquod percepit, an illud Prin-cipi vel civitati restituere debeat, n. 83. 84. 85. 86.

AD clariorem hujus conclusionis explicatio-nem principio distinguendum erit, inter eos, qui pecuniam publicam Principis vel civi-tatis, quam non administrant, furantur: & inter eos, qui pecunias, sive fidei & administrationi, & quidem suo ipsorum periculo, commissas & con-creditas retinent, & interceptiunt.

Priori casu, ubi quis pecuniam publicam Prin-cipis, vel civitatis furatur, & aufert, non usque adeo res clara est, qualenam crimen committatur, & qualis poena imponatur; videtur enim dicen-dum, quod solummodo crimen furti, & non pecu-latûs, contrahatur, per text. in l. ob pecuniam pr. ff. de furt. E contra verò, quod crimen peculatûs committatur, evincit

Si item lex Julia 9. inst. de publ. judic. l. 1. l. 3. 4. & tot. tit. ff. ad l. Jul. pecul. & quidem de hujus criminis poenâ, variae etiam extant juris provisiones; quod enim quis in du-plum duntaxat condemnatur, dicit textus in l. sacrilegi 6. §. ult. in fin. l. i. qui 13. ff. ad l. Jul. pecul.

Quod verò poena peculatûs ignis & aquae in-terdictionem, in quam hodie successit deportatio, continet, vult textus in l. pecul. 3. l. hac lege. 10. in fin. ff. ad l. Jul. pecul. Denique quod poena capita-lis, & ultimum supplicium imponi debeat, extat constitutio Imp. Honorii, Theodosii & Arcadii, in l. un. C. de crim. pecul. §. item lex Julia 9. post prin. inst. de publ. judic.

Unde variae etiam, de harum legum concilia-tionibus, exortae sunt interpretum opiniones. Si-quidem Johann. Berch. in d. §. item lex Julia pecula-tus, 9. inst. de public. post mod. vers. poena peculatûs, & seq. & Herm. Vult. eod. n. 2. vers. poena peculatûs, usq. ad fin. simpliciter dicunt, quod poena peculatûs pri-mum fuerit litis æstimatio in quadruplum, d. §. ult. in fin. & d. l. 13. ff. ad l. Jul. pecul. in cujus locum deinde successit aquae & ignis in-terdictio, seu deportatio, d. l. 3. ff. eod. & demum ex constitutionibus Imperatorum fuit ultimum supplicium,

d. l. 1. C. eod. d. §. 9. inst. de publ. judic.

Quorum opinio licet aliquo modo tolerabilis esse possit, disheutem tamen, quæ ex d. l. ob pecuniam 11. oritur, non tollit.

Ideoq; Andr. Alciat. 1. dispuñt. 3. dictam l. ob pe-cuniam 11. legit, nec non crimen peculatûs, ita ve-is, qui pecuniam civitati subtrahit, non solum furti, sed etiam peculatûs teneatur. Quæ tamen mera divinatio est & manifestò vim inforti textui in d. l. ob pecuniam 11.

Aliter sentit Francis. Duar. 2. dispuñt. cap. 26. §. Petr. Faber. lib. 1. semel. c. 22. fol. 243. Forner. 2. se-lection. c. 22. qui dicunt, aliquem ob pecuniam ci-vitati substractam furti teneri ex lege Juliâ, d. l. ob pecuniam 11. peculatûs verò ex constitutionibus, l. lege 4. §. sed et si. ff. ad l. Jul. pecul.

Quæ tamen assertio non placet; si enim is, qui pecuniam civitatis furatur ex constitutionibus Divorum Trajani, & Hadriani peculatûs teneatur, d. l. 4. §. 7. utique hoc Papinianus, ex cujus responsis textus in d. l. ob pecuniam 11. desumptus est, scivisset, quoniam Papinianus, ut ex relatio-nibus

in his historiis. *Idem, longi post tempora Imp. Trajani, de Hadriani patre & ita nullo ius ablatum, & abrogatum non ab herud. lib.*

Aliter dicitur de his, qui in sua praet. crim. lib. 1. n. 10. ubi, quid sit furto, num. 4. vers. aut cum reo, & sic.

qui distinguunt inter Romanam & aliam civitatem municipalem, ita, ut priori casu crimen peculatus & poena capitalis locum habeat.

Sicem lex Julia peculatus g. infl. de publ. judic.

Posteriori verò casu solummodo poena furti imponitur, d. l. ob pecuniam 11. cujus opinionis etiam est

Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ incarcerationis, n. 2. vers. sed hoc sententia n. f. seq. vol. 4.

Qui assertioni tamen directò repugnat textus vol. Julia 4. §. sed et sic, ff. ad l. Jul. pecul. ubi verbis discretis dicitur, quod etiam in civitate municipalis pecuniā crimen peculatus fieri possit.

Ego verò cum VVesenb. in comm. ad l. Jul. pecul. n. 7. & Cujac. in parat. ff. & C. eod.

distinguo inter ipsos iudices, administratores, senatores & alios, qui thesauri & rerum principis vel civitatis sunt praepositi, & inter alios privatos, qui pecuniā Principis vel civitatis furantur & forispiunt, ita, ut illi indistincte, etiam si civitatis municipalis pecuniā furto auferant, poenā capitali, & ult. mo supplicio afficiantur, text. in d. l. item lex Julia peculatus g. vers. sed si quidem infl. de publ. judic. l. un. C. de crim. pecul.

Et quidem de pecuniā civitatis Romanæ, vel alterius superioris non recognoscantis, minus dubium est.

Livert. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ incarcerationis, n. 2. vol. 4. Paul. de Castro consil. 241. incip. visâ quadam, n. 4. post princ. lib. 1.

De civitate verò municipali magis dubitabatur, an & in ejus pecuniā crimen peculatus committi possit, ratio dubitandi erat, quod civitates municipales privatorum loco sint,

l. cum qui vestigal 17. in fin. ff. de V. S.

Solaque ea publica dicuntur, quæ populi Romani sunt,

l. bona civitatis, 15. ff. de V. S.

Verum, quoniam bona civitatis municipalis abusive & per synecdochen etiam publica dici possint, d. l. bona civitatis, 15. in princ. ideoque postea latè interpretatio receptum fuit, ut & pecuniæ civitatis municipalis crimen peculatus committatur, quod etiam constitutionibus Divorum Trajani & Hadriani est confirmatum,

text. in l. Julia 4. §. sed & si, ff. ad l. Jul. pecul. ita tamen, ut utroque modo, sive administratores, putes vel alius officialis Romanæ, sive municipali civitatis pecuniā surripiat, capitali poena plectatur,

d. S. item l. Julia peculatus g. d. l. un. C. de crim. pecul.

Et quidem non solum ipsi principes, sed etiam eorum loci, ministri & alii, qui scientes subtrahunt ab eis pecunias publicas receperunt,

d. S. item lex Julia peculatus g. vers. & non solum hi infl. de publ. judic. l. un. sub fin. C. de crim. pecul. quoniam juxta textum in l. crimen g. C. ad l. Jul. de vi

Paul. V.

publicæ ex l. C. Theod. de crim. pecul. resse satis Cujac. in parat. C. de crim. pecul. in med. Sumptum est, non est simile crimen rapere, & ei, qui rapit, rapta levare.

Hi verò, licet pecuniā civitati subtrahendo crimen peculatus non committant, sed tantum, furti reneantur, d. l. ob pecuniam 11. ff. de furt. quia tamen in legem Juliam quodammodo incidere videntur, ideoque ob ejusmodi furtum merito gravius puniuntur, & poenæ deportationis subjugentur.

Quæ tamen poenæ deportationis hodie in poenam furti ordinariam & consuetudinem receptam est mutata, ita, ut quis ob pecuniā civitatis subtraham non minus, ac alius fur laqueo seu suspendio puniatur,

Paul. Damhoud. in sua praet. crim. c. 115. incip. neque hoc loco, n. 3. ibi, alim v. & seq.

Posteriori verò casu, ubi quis pecuniā publicam Principis, vel civitatis, non furatur, sed pecuniā suo periculo & fidei commissam, & concreditam, duntaxat retinet, in totum vel pro parte intercepti & in propriam utilitatem vertit, tunc lex Julia de residuo sibi locum veniat,

l. lege Julia 2. l. 6. §. 1. ff. ad l. Jul. pecul. VVesenb. in comm. ff. eod. n. 8. & seq. Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ in carcerali, num. 16. & seq. vol. 4. Paris. de Puteo tract. syndi. 1. vers. syndicanitur etiam officialis, n. 5. pag. mibi 119.

Cujus poenæ quidem est, ut quis hæc lege damnetur amplius tertis parte, quam debet,

l. lege Julia 4. §. quæ lege, ff. eod. ita, ut is qui recentia reliquatur, tertiam amplius partem, id est, centum loco poenæ ultra inferat, vel quandoque etiam in duplum puniatur,

l. excellentia g. C. de erog. milit. annon. VVesenb. in §. sunt præterea infl. de publ. judic. mo. 3. vers. & his quidem, & in comm. ff. ad l. Jul. pecul. n. 8. in fin. Laurent. Kirchoff. d. consil. 24. n. 15. & seq. vol. 4.

Ut tamen hæc materia de bonis concreditis, si non veritatem tunc, sed dilucidius enodetur, & ostendatur, quomodo puniantur illi, qui pecuniā suo periculo & fidei commissam, vel negligunt vel dolose retinent, intercepti, supprimunt, & in proprios usus vertunt, sequentes casus sunt observandi.

Primus, si alicujus fidei & custodiæ pecunia vel alia res per modum contractus vel quasi, sed sine administratione, est tradita & commissæ, qualis est depositarius, creditor pignoratitius, commodatarius, & similis, tunc, licet is si se depositi, pignori datæ, commodatæ & similis utatur, & in suum usum converterat, furti reneatur, ut supra conclus. 44. n. 9. & seq. hæc pars, c. dixi.

Puto tamen, quod poenæ ordinaria laquei vel suspendii locum habere non possit, sed tantum extraordinaria,

Agid. Boff. in tract. crim. tit. de ducato Mediolanensi, 14. ibi, & si dicas, & seq.

Veluti etiam ita de procuratore & mandato, expressè tradit

Prosper. Farinac. consil. 7. incip. D. Achille Theoderic. n. 9. & seq. vol. 1.

Et jure Saxoni. ita verbis discretis est sancitum, 12 & deinde lib. 3. art. 22. vers. Dieberey noch raubet.

ubi gl. ordin. verb. Diebetur n. 5. *Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quæst. 11. n. 1. & seq. et tom. 2. part. 4. quæst. 3. n. 5. n. 26. & seq.*

Ratio horum est, quia quotiescunque dolus vel delictum purgari potest, per actionem ex contractu vel quali, veluti actio de dolo & criminalis accusatio.

Aym. Grav. consil. 6. numer. 104. vers. secundum contra opinionem, & num. seq. vel. 1. Bl. consil. 14. incip. si usum, num. 3. vers. sed & illud nosandum est, & consil. 15. incip. ad evidentiam, num. 1. & seq. libr. 1. Roland. a Valle. consil. 75. incip. primò quidem, num. 31. vol. 1. Paul. de Castro. consil. 412. incip. viso facto & dubio, num. 4. vers. sed hu non competit, vol. 1. Farinac. d. consil. num. 9. vers. quod ubique, dolo, vol. 1. Barthol. Ber. 1201. consil. 120. incip. non possum num. 13. ibi, quia dolo & seq. libr. 1. Tufib. tom. 2. pract. conclus. lvi. Disoncluf. 178. nu. 1. & seq. Natta consil. 588. incip. iste quia n. 10. & seq. tom. 3.

Hoc autem in casu delictum per actionem ex contractu, puta depositi, commodati, mandati, pignoris & simili, potest purgari.

Deinde, quia si quis libi debet impitare, quod non melius exploraverit conditionem ejus, cum quo contraxit,

l. qui cum alio, 19. ff. de R. l. latè Consult. consilut. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 11. n. 4. & seqq.

Præterea, quia leges juris civilis, depositario, commodatario, & simili penam furti minitantes, loquuntur solummodo de eo casu, ubi poena furti erat pecuniaria, ad nostra igitur tempora, ubi poena est capitalis, & corporalis, extendi non possunt, ut sup. consil. 44. n. 70. dictum est,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 3. nu. 16. in med.

Denique, quia in illis rebus, quas quis non invito & reluctante, sed volente & consentiente domino penes se habet, & contractat, furtum fieri nequit, cum furtum sit contractatio rei alienæ invito domino facta,

l. 1. §. ult. ff. de furt. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 3. n. 9. n. 10. & 16. sub fin.

Non attento, quod contrarium directio velie *Proffer. Farinac. (sub contrarius) consil. 96. incip. licet dominus Vincentius num. 19. ibi, quibus non obstat, & seq. num. 42. & seq. libr. 1.*

propterea, quod hic delictum transeat in speciale nomen delicti, id est furti. Ubi autem delictum in speciale nomen delicti transit, tunc illud per actionem ex contractu purgari non potest,

Bl. consil. 15. incip. ad evidentiam nu. 1. vol. 1. Paul. de Castro, d. consil. 412. incip. viso facto, n. 4. post princ. Farinac. d. consil. 96. post princ. libr. 1.

Cujus assertionem tamen parum curamus, quoniam hoc ultimum *Bl. & Paul. de Castro. in d. locis expressè non statuunt, sed tantum à contrario sententiam ex eorum scriptis Farinacius elicit; Unde merito succedit, quod argumentum à contrario sensu, ex dictis D. D. de improptum, non valet, Modest. Piss. quæst. 231. n. 3. part. 4. præsertim, cum Bl. & Paul. de Castro. ibid. nihil allegant, eorumque opinio, si vera esset, procederet saltem quoad actionem partis, quæ civilis est, licet sit furtiva & tantum rei perditionem minuet, ut*

l. 1. C. de furt. l. si in ff. de d. Tufib. tom. 2. pract. consil. D. conclus. 578. n. 5.

Nunc tamen verum est, quid totum contraxerit à depositario, committente & alio, & perinde in propriam utilitatem uteretur, uti furti contractat,

Gl. ordin. titi tondr. lib. 1. art. 22. n. 7. vel. 1. Proffer. nech raudens, vers. & non potest furti, ubi, dolo, nunc macula nocetur, Gl. ordin. titi tondr. d. n. 12. numer. 5. sub fin. vers. doch wird et est quib solute ceteris.

Quæ tamen procedunt, si depositarium taceat se pecuniam recepisse, & in proprium usum non dolose, sed bona fide, venisse, secus si negat, vel manifestus ejus dolo conspicitur; tunc enim est merito poena furti ordinaria plechitur,

elegant. Aym. Gravet. consil. 257. incip. Nobili Nicolau. num. 2. vers. negandi et in depositum, & sequent. 1. Bl. consil. 34. incip. statuto seu capitulo, num. 6. ante med. vers. in contrarium videtur, vol. 5. Alber. in l. insinuando ff. de furt. num. 4. Regid. Bess. in pract. crim. tit. de furti, num. 45. vers. sed, amen die quod per solam, & num. seq.

Et ita etiam accipio constitutionem cæ n. n. Caroli V. art. 170. ubi dicitur: *Welcher mit eines andern Gütern, die ihm in guten glauben in behalten vnd vorwahren acaben seyn, widerig vnd gesetlicher weise dem Elandiger zu schaden handelt, solche Missethat ist einem Diebstahl gleich zu straffen.*

Secundus casus, si alienjus fidei pecunia vel quid aliud etiam per modum contractus vel quali, & quidem cum administratione, non tamen publicum sed privatum officium habente, committitur, qualis est socius, infirmor, factor, exactor, gestor, & similis, & tunc si ob pecuniam interceptam, & in proprium vel alium usum convertam, furti etiam non potest conveniri,

Proffer. Farinac. in consil. 96. incip. licet. Barthol. Beriaz. consil. 129. incip. non possum, num. 9. & seqq. libr. 1.

Quemadmodum etiam ita de executoribus reamentorum, si quid in propriam utilitatem converterint, tradit,

Joann. Oldendorp. in tr. de executorib. ult. valuit. tit. 8. incip. quilibet administrator, n. 12. & seqq.

Et de tutoribus & curatoribus expressè sancitum est, quod intercipientes pecunias pupillares, & in proprium commodum convertentes, actione furti non teneantur, sed saltem actione de rationibus distrahendis conveniantur,

in l. tres tutores, 33. §. 1. vers. sed tutores ff. de admoss. tutor. Br. in l. postumo §. continua ff. de tutel. & rationib. distrab. n. 3. Farinac. d. consil. 96. num. 20. ibi, & licet & seq. libr. 1.

Nisi manifestò constet, quod animò furandi, & non retinendi, pecunias pupillares interceperint, tunc rectè furti teneantur.

text. in l. 4. §. sunt autem 22. l. adione 2. §. quod si furandi 1. ff. de tutel. & rationib. distrab. l. tutor. 33. ff. de furt. Farinac. d. consil. 96. numer. 20. vers. hæc tamen procedunt, libr. 1. Alber. in l. insinuando, ff. de furt. n. 4. sub fin.

Tertius casus est, si pecunia, vel alia res, alienjus fidei & curæ cum administratione publica est commissa, quales sunt Schöffleri, prætoris, quæstori, præfati, præfides, Ediles, publicani, fore-

forefarii, & fimiles officiales, & Schöfer, & Berwalter, & Waige, & Borfher, & Beileute, & Wammet, & Bamf, & Wreber, & Wlner, & Bôflet, & ober ein legiti- cher ander fo in einem Âmpf verordnet, & conc ma- jor eit controverfia, quomodo illi puniantur, fi aliquid in administratione reliquantur, vel pecu- niam, ubi fuorumque fidei concreditam, negli- gunt, in rationib. omittunt, interceptunt, subver- tunt?

27 Et tunc si hoc dolose & ex proposito faciunt, in- ter interpretes juris civilis variè extant opiniones. Quod enim pœna furti teneantur, tradit

Br. in l. tres tutores, 33. in princ. nu. 1. & n. 2. ff. de adminiftr. tut. quem fequitur Matib. Celer. decif. 207. inip. jure civili delinquente, num. 1. & feq. part. 1. per text. in l. 1. §. hunc tamen 22. l. actione. 2. §. quod fifu- rando 1. ff. de tutel. & rationib. diftrah.

Quæ quidem opinio de jure civili procedere potest, ubi pœna furti erat duntaxat arbitraria, & pecuniaria, ut rectè animadverit

Matib. Celer. d. decif. 207. n. 2. part. 1.

ad noſtra igitur tempora, ubi pœna furti est cri- minalis, & quidem capitalis, extendi nequit, ut fu- pra dictum.

28 Quod verò etiam hodie criminaliter pœnâ furti ordinaria puniri poſſint, ſtatuit

Proſper. Faſen. confil. 96. inip. luet dominus Vincen- tium. n. 18. verſ. & cum iſto caſu. n. 19. n. 26. & feq. num. 41. in med. & feq. nu. 50. ſub fin. verſ. viciam etiam & de furto, & n. feq. lib. 1.

Cujus aſſertionem tamen parùm attendimus, quoniam nihil allegat, & licet ſe fundet in do- ctрина Pariſ. Gravet. Deciani, & aliorum : Hi tamen D. D. non loquuntur de pœna capitali, ſed tantum de extraordinariâ, ut paulò poſt dica- tur.

29 Licet eandem opinionem, quod Camerarii, qui tractant pecuniam publicam, ſi aliquam quantitatem retinent, capite puniantur, defendat etiam

Jul. Clar. lib. 6. ſent. 5. ult. quaſt. 68. numer. 30. VVeſemb. in comen. ff. ad l. lul. pecul. num. ult. verſ. ex his enim omnibus, & verſ. ſeq. Angel. Arctini. in §. in lege Julia peculatus inſtit. de publ. judic. per text. in l. cor. 14. C. de furt.

qui tamen textus parùm urget, ſiquidem ibi non dicitur de officiali aliquo, ſed de eo, qui res à ſer- vo ablatus ſciens fuſcipit, inſerit hunc autem, & officialem magna eſt diverſitas.

30 E contra verò videtur dicendum, quod ejuſmo- di adminiſtratores illud duntaxat, quod reliqua- ti ſunt, vel intercepterunt, & ampliùs tertiam par- tem ejus,

l. lege Julia §. 5. quâ lege §. ff. ad l. lul. pecul. vel duplum, l. excellentiâ 9. C. de erog. milit. annon. reſtituere debeant, ut etiam ſupra & n. 14. dixi, & in ſpecie vulatè Laurent. Kirchoff. confil. 24. inip. in cauſa carcerati, numer. 11. verſ. ex quibus declara- tionibus, numer. 12. & feq. numer. 17. & per tot vol. 4. Pariſ. de Patoe tractati. ſyndic. verſ. ſyndicantur etiam officiales de ſubſtrah. ex pecunia, num. 1. & feq. pag. multi 117.

Verùm, cum prædicti textus de illis reliquat- ribus tantùm accipi debeant, qui ſine furto vel falſo reliqua debere poſſunt,

PARA V.

VVeſemb. in comen. ff. ad l. lul. pecul. n. p. poſt med. verſ. n. ult. & ſeq.

Ideoque ad caſum noſtrum applicari neque- unt.

Alier ſentit Angel. Peruſin. confil. 90. inip. pro deſiſtione num. 2. ubi, ſecundo præmiſſo, & feq. quem ſe- quitur Aymon. Gravet. confil. 286. inip. Ludovici, numer. 9. ſub fin. verſ. ubi quod omni, & ſeq. Peir. Paul. Pariſ. confil. 89. inip. rationes, & compati, nu. 20. ubi, tenebatur enim illa, numer. 21. & feq. vol. 1. Jodot. Damboud. in ſua præſtit. crimin. cap. 115. inip. neq. hoc loco, numer. 1. & feq. VVeſemb. m. §. item lex Julia peculatus inſtit. de publ. judic. numer. 5. poſt med. verſ. quaquam igitur Tiber. Deſian. confil. 11. num. 100. lib. 1. Andreæ Tiraq. de pen. temper. cauſ. 52. num. 1. & feq. per tot. qui dicunt, quod ejuſmodi officia- les, dolosè, & fraudulentè pecunias in propriis uſus convercentes, criminaliter quidem, non ta- men pœnâ ordinariâ, ſed extraordinariâ, pro ar- bitrio judicis puniantur, quæ opinio mihi etiam admodum placet, Tùm (1.)

per text. in l. excellentiâ, 9. C. de erog. milit. annon.

Tùm (2.) quia dominus debet ſibi impurare, quod condicione in illorum, quos officiis præſecit, non meliùs exploraverit,

l. qui cum alio, 19. ff. de R. l.

Tùm (3.) quia ejuſmodi perſonæ ut plurimùm ſunt in officiis & adminiſtrationibus.

Communis autem eſt DD. conſuſio, quod ad- 32 miniſtratio mitiget delictum,

l. nulli ff. de publ. & veſtigal. gl. in l. tutores, 33. §. 1. verſ. contradiare ff. de adminiftr. tutor. Br. ced. n. 2. Bl. in c. 1. §. injuria, in verſ. ſive furum, n. 10. ſub fin. tit. de pace juram. ſimand. Andreæ Tiraq. de peni. temper. aut remittend. cauſ. 53. n. 1. poſt princ.

Tùm (4.) quia propter adminiſtrationem ſibi commiſſam, quis pecuniam non tam invio domi- no concreditæ, quam perſidè agere videtur, text. in d. l. tres tutores 33. §. 1. verſ. ſed tutores pro- pter, ff. de adminiftr. tutor.

Tùm (5.) quia quæſtores, prætores & alii officia- les ejuſmodi pecuniam plerumq. ſuo periculo fuſcipiunt, cum, antequam recipiuntur, cautio- nem præſtare, & fidejuſſores dare debent, miſſen poſſand beſtellen vnd Bürgen ſequen. ut quoridiana experientia teſtatur;

Pecuniæ autem publicæ ab eo, cujus periculo 33 fuit, furtum non poteſt fieri, textus expr. in l. ſacrilegi §. 5. Labro 2. verſ. pecunia publica ff. ad l. lul. pecul.

Unde etiam ſit, quod ædituus in his, quæ ei 34 tradita ſunt, peculatus ſeu ſacrilegium non com- mittat,

text. in d. l. ſacrilegi §. 5. 2. ſub fin. verſ. & ideo ædi- tuum ff. ad l. lul. pecul.

Tùm (6.) quia ejuſmodi officiales pecuniam, vel aliam rem, non apud dominum & in ejus poſſeſſione & cuſtodia adhuc exiſtenteſ, ſed pe- nes ſe jam conſtitutam & collocatam, occupant, & contredant ; Notum autem eſt, illum, qui rem apud dominum adhuc exiſtenteſ propriâ authoritate occupat, magis delinquere ratio- nem ſcandali, quod ex tali factio verſimiliter pro- manare poſſet, quàm ſi contredet rem ratione negotii, ſincere atque integre contraſcti, apud ſe confi-

K 2

consistentem, cum hoc casu non aequè magna sublit ratio scandalis, arque in priori casu, ut clanger scriptum reliquit

Egid. Bass. in trad. crim. tit. de reto Mediolani. n. 14. vers. Et ratio diversitatis inter hos casus. Et seq.

- 35 In foro Saxon co de hac questione olim etiam magna traxit controversia: frequentius tamen in eam tantum pronuntiabatur, quæ ejusmodi administratores propter pecuniam, subversum vel interceptum, laqueum non suspendantur, sed propter perfidiam & perjurium tantum extraordinarie, vel carcere, vel relegatione temporali, puniuntur,

Consult. constitut. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 15. num. 1. Et seq. per tot. Et tom. 2. part. 4. quæst. 3. num. 1. Et seqq. per tot.

præter rationes modo adductas, movebantur pet vext. im tander lib. 3. art. 22. Et ibid. gl. n. 5. ubi de rebus commodatis dicitur, quod quis eas subvertendo, & in alium usum utendo, furtum non committat. Et licet ibi de commodatario tantum dicatur, quia tamen ratio ibidem assignata. Sintemal das er es ihm selber gehalten hat / quod scilicet rem non adhuc apud dominum existentem, sed penes se constitutam, occupavit, generalis est, & in unoquoque administratores locum habet, Ideoque merito etiam generaliter accipiendæ erit, *Virgil. Pingiz. quæst. 47. num. 7. vers. eisi jam & num. seq.* Veluti etiam ita Scabinos Jenneses Mense Augusto Anno 1567. Quæstori in Krau nchsfeldt / respondisse, testatur

Matth. Coler. decif. 207. n. 3. ibi, Jure autem Saxonicæ, n. 4. Et seq. uq. ad fin. part. 1.

- 36 Et hanc sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novellis part. 4. constitut. 41. §. wann die Summa solches vertrieben / Et ibi in comment. Daniel Moller. n. 3. ubi verbis discretis fanciuit, si administrator quispian summam pecuniarum, quinquaginta florenos usuratæ monete non exquantis, intercipit, & in suos usus convertit, quod is vel carcere vel exilio temporali puniri debeat.

- 37 Quæ conclusio generaliter procedit in omni administratore, Oeconomo, Sequestro, & simili, qui vel nomine Principis vel alterius, quotannis vel ab aliis, certis temporibus loco annuorum reddituum, pecuniarum, frumenta, ligna, decimas, pensiones, canones, laudemia & alia accipere debet, sed ea in rationes non integrè reterens, vel emendo, vendendo, mutuò dando, accipiendo, admetiendo, falso modo, aliavè falsà mensurà utitur, & id, quod subtraxit, dolo malo, & in fraudem domini in proprios usus convertit, *Novell. Elect. August. part. 4. d. const. 41. ibi, wider ein Schöf, fer in princ.*

- 38 Quod etiam juris communis interpres amplifimus

Jodoc. Damhoud. in sua præct. crimin. cap. 113. incip. neg. hoc loco, nu. 5. ibi, quia autem quispian Et seq. et adit.

- 39 Deindè procedit etiam in opilionibus, qui oves ex grege domini, sibi commissio, vendunt, prætendentes eas esse mortuas, & præcium vel rotineant, vel alias oves viliores emunt & gregi substituant,

Brüchel post Weichb. tit. von Diebstal der Haush diener und anderer, in princ. fol. 144.

Item procedit, etiam qui pecuniam in totum non subtrahit, & in suam utilitatem vertit, sed tantum Cambit, & commutat, ejusque loco pecuniam deteriorem, vel bona & frumenta magis vitiosa, substituit,

Jodoc. Damhoud. in sua præct. crim. d. 6. 115. num. 4. ibi, simili quoq. modo.

Nisi ejusmodi mutuum & cambium quendammodò ad fines, ad quos præparata est pecunia, tendas, veluti fieri videmus in præfecto pecuniarum frumentariarum, quod is pecuniam illam rectè pistoribus mutare possit, quoniam illi officium pistorum aliter exercere non possunt, nisi illis subseruiatur.

Francisc. Ripa, de pisse. c. 5. de remud. ad conferend. ubert. num. 12.

Similiter & illi, qui laboratoribus Principum vel civitatum præpositi sunt, si bonas pecunias receptas vendunt, & pro eis emunt adulterinas, vel injusti ponderis, & laboratoribus persolvunt, eadem pœna carceris vel exilii temporalis, muldari debent,

Jodoc. Damhoud. in præct. crim. d. 6. 115. num. 7. ibi, Item philargylli, Et seq.

Præter prædictam tamen pœnam carceris, vel 48 relegationis temporalis, debent etiam illud, quod reliquari sunt, vel intercepterunt, & subverterunt, domino restituere,

Virgil. Pingiz. quæst. 47. incip. non infima tantum, n. 11. vers. quod si dolo & seq. Consult. constitut. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 15. n. 17. vers. hat er aber dolo. Et seq. arg. Novell. Elect. August. part. 4. const. 12. sub fin. Et const. 32. §. ult.

De jure civili verò duplum ejus, quod dolo 43 sè subtraxerunt, & subtricerunt, restituere tenentur,

per text. in l. excellentia. 9. C. de erog. milit. annon. Aym. Gravetti. const. 286. n. 2. sub fin. vers. tenebitur in duplum, tom. 2.

Non obstante, quod eos præter pœnam exilii quadruplo puniendos esse, velit

Jodoc. Damhoud. in sua præct. crimin. c. 155. incip. neg. hoc loco, num. 1. nu. 2. n. 3. vers. porro cui commissæ est, Et n. seq.

Quemadmodum etiam hodiè prædictam pœnam constitutionis Electoralis carenus mutatam esse, testatur

Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 41. n. 3. post med. vers. præterquam quod isto casu Et vers. seq. ut quæstor vel alius officialis illud, quod subtraxit & quinquaginta florenos non excedit, in duplum restituat, si verò illud præstare non possit, dumtaxat vel carcere vel temporali exilio puniatur.

Hæc tamen declarantur, si præter perfidiam & 45 perjurium etiam alia delicta concurrant, tunc enim pœna merito exacerbari debet, veluti Vienna Anno 1570. in quodam publicano, qui publicis vectigalibus Cæsaris Maximiliani præpositus, multis modis defraudaverat vectigalia, multa forte commiserat. ab aliquibus, mercedibus acceptis, nihil exegerat, aliquos verò rursus ultra modum gravaverat, fidem & juramentum frangerat,

gerat. ac varia furtis in placibus deliquerat, ab-
lervarum se vidisse testatur.

Christoph. Zobel. part. 4. diff. 17. n. 6. ibi ego vidi
contrarium, & seq.

quod si pium virgis petcussis puniretur aui-
um a ficiatione, postea lingue & priorum digito-
rum incisione, & tandem amborum oculorum
effusione, ex quibus demum tormentis is morie-
batur.

- 46 Idq: non sine ratione, quia ubi plura delicta,
pro quibus lege diversæ pœnæ infliguntur, con-
currunt, tunc possunt tales pœnæ omnes, & sin-
gulæ simul, & semel secundum ordinem infligi,
& procedendum est de minori ad majorem, & sic
gradatim ad omnes, donec legi satisfactum fue-
rit. Zobel. d. diff. 17. n. 6. vers. nam quoniam propter,
& seq. Paul. de Cister. in auth. sed novo jure, C. de ser-
vis fugitiv. n. 4. ibi, item quoniam, & seq.

- 47 Unde si, qui registra annuorum reddituum da-
ta opera sciens, propter suum commodum, de-
pravavit, corruptis & falsavit, & quasdam pen-
siones annuas in eorum omisit, præter penam
relegationis merito etiam manus amputatione
punitur,

Novell. de mandat. Principum 17. c. cogit autem I.
post princ. Virgil. Pingz. quest. 47. incip. non infima
tantum, num. 10. Conjur. cassus. Saxon. tom. 1. part.
4. quest. 15. numer. 1. ibi, vnd et stillich & num. 16. &
tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 21. ibi, fustet et abet molle
& seq. Ludov. Rom. singul. 379. incip. positum ad scriben-
dum, n. 1. Franc. Ripa de pœsis, c. 5. de remed. ad conser-
vand. ubertat. n. 2. vers. ubi dicit, Jacob. de Ardenon in
usul. feud. part. 4. part. 1. princ. quest. 1. vers. item ex-
altoris inbaurum pag. mibi 213.

- 48 Si verò registra non cecrupit, nec quosdam re-
ditus totaliter omisit, sed tantum non integrè an-
notavit, puta, tertiam vel quartam partem non
insetipuit, tunc manus amputatione quidem non
punitur, sed illud tantum, quod dolo omisit, in
duplum restituere cœnetur,

text. in l. excellens c. 9. vñt princ. C. de erog. mibi.
annon. l. ult. C. de canonis frumenti urbi. Roman. l. ult.
C. de frum. urb. consens. Virgil. Pingz. d. quest. 47.
num. 10. vers. quando a. non totaliter. Consule. consil.
Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. num. 16. vers. quando a.
non totaliter, & n. 16. & tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 21.
vers. hie redditum, & seq. Ludov. Rom. d. singul. 379.
n. 1. vers. sed pone quod scribat, mag. ad fin. Barthol. Cap-
poll. in auth. sed novo jure C. de ser. fugitiv. n. 15. Fran-
cisi. Ripa de pœsis d. c. 5. n. 3. vers. sed si scribet.

- 49 Deinde declaratur, ut procedat tantum, si
summa, quam occultarent, & fraudulenter sub-
stiterunt, fuerit parva & modica,

Novell. Elector. August. part. 4. conf. 41. §. 1.

- 50 Pro parva autem summa hoc in casu illa repu-
tatur, quæ quinquaginta florenos ultitæz mone-
re non excedit,
Novell. Elector. August. d. part. 4. conf. 41. §. 1.
vers. vñt 50. Gilden minke ubi in comm. Daniel
Moll. n. 7.

- 51 Alter se res habet, si summa fuerit major, vel
lun expresse sancit de eo, qui summam, quin-
quaginta florenos excedentem, surripuit, inter-
cepit & subvertit, quod si cum fustigatione in
perpetuum relegati debet,

PARS V.

August. Elect. Sax. in sua Novell. part. 4. conf. 41.
§. 1. ubi ubi abet fustigat / 2. ubi in comm. Daniel
Moll. n. 7.

Et illum, qui summam centum florenorum 14
exquantem, vel excedentem subiecit & interver-
tit, ad instar alterius furti laquei supplicio affici-
endum esse, constituit

in d. Novell. part. conf. 41. §. 1. vñt de, dann bemel-
te Summa auff hundert Gilden edet drüber / 4. ubi
Daniel Moll. n. 3. ante mod.

Quemadmodum jam olim Scabinos in quod 53
Forellario jurato, qui magnam summam pecuniarum
ex lignorum venditione occultarar, & in rationes
non contulerar, respondisse, & ei pœnam laquei
dictasse, constat ex Virgil. post Weichb. III. vñt
Diebstalder Hausdiener vñt andeter, post princ. ver-
so se auch einen ewetere Untersassen & vers. seq. 164.

Quamvis in aliis locis extra Electoratuum Sax. 54
per rationes supra n. 31. & seq. adductas, aliud di-
cendum videatur, quemadmodum Jeneſenſis cui-
dam quæstor, qui non modò circiter 4000. flor.
in proprios usus converteret & consumperat, sed
& pecuniam pones se depositam contrætarar, &
pro sua expenderat, pœnam relegationis tan-
tum dictasse, testatur Virgil. Pingz. quest. 47. incip.
non infima tantum, n. 1. & seq. per tot.

Et quidem prædicta pœna in Electoratu locum 55
habet, & quæstor vel alius administratior, si ultra
quingenta florenos interceptis, fustigatione &
perpetua relegatione, si vero ultra 100. florenos
subicitis, & intervertit, laqueo punitur, etiam si
illud, quod de rebus sibi conceditis subtraxit, in-
que suos usus dolo modo convertit, vel ejus æsti-
mationem restituere pro solvere vel ipse velit, vel
ejus nomine illi, qui pro ipso sponsoverunt, &
fidem interposuerunt, quemadmodum publico
edicto, 10. Octobr. Anno 1784. Dresdæ promul-
gato, ita repetitum & constitutum esse, testatur

Daniel Moll. in comm. ad conf. Saxo. part. 4. conf.
41. n. 3. vers. ex quo & illud, & n. seq.

Limitatur tamen, si non doloſe & fraudulenter 56
intercepit, & in proprios usus convertit, sed
culpi & negligentia tantum rationes reddere
non potuit, tunc enim prædicta pœna locum non
habet, sed sufficit si delectum secretarior, Virg.
Pingz. d. quest. 47. n. 10. sub fin. vers. secundum casum est, &
n. seq. Consule. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 15.
n. 17. vers. Zum andern monn von einem / & tom. 2.
part. 4. quest. 3. n. 1. sub fin. & n. 20. Concordat No-
vell. Elect. August. part. 4. conf. 41. §. 1. vers. vñt
schlagen / & vers. verurtheilt vñt betrug geſchah
den / & §. 2. vers. betriiglichet weise & seq.

Quomodo quæstor, vel ejus fideiussor solven- 57
do sint de seculumq; ex culpa provenientem, exsol-
vere possint; aliis subintrabit vulgata illa regula,
qui non habet in re, licet in corpore, ita tamen
non pœna aliquâ capitali, sed tantum incarceratione
temporali, afficiatur,

Consule. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 1. in
fin. vers. in fall aber do sie den abzug / & n. seq.

In dubio autem quæstor vel alius officialis cul- 58
pâ & negligentia quædam omisit, nec doloſe &
fraudulenter subtraxit & intervertit præsumi-
tur, nisi dolo probetur,

Andr. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 15. nu. 1.
& seq.

Et seq. Barthol. Beribazol. consil. 180. incip. dominus. Iohannes Baptista. numer. 15. lib. 1. Dominus. Cardin. Tusch. tom. 5. pract. consil. lit. O. verb. ofusilis. conclus. 96. n. 1. Et seq. Andr. Tiracq. de penis. temper. Et rami. caus. 88. n. 2.

- 59 Dolu autem sic in materia probatur, vel potius presumitur, puta, si registra annuorum reddituum corrumpit, & depravavit, ut paulo ante distulimus.

- 60 Vel, si administrator bonam pecuniariam quantitatem per ipsum receptam in libro, super quo fuit reddita ratio, non descripsit,

Socii. consil. 159. numer. 5. Et seq. numer. 13. vers. secundum hoc. praeceptum. numer. 15. Et numer. 18. lib. 2. Paris. consil. 87. incip. rationes. Et computa. numer. 19. vers. debebat enim. in iura. Et seq. lib. 7. Jafon. consil. 4. incip. dominus Baptista. nu. 14. sub fin. vers. item cum dominus. Et n. seq. vol. 3.

- 61 Item, si non solum pecuniam non descripsit in libro, sed post redditas rationes eam etiam penes se retinuit, & in usum proprium convertit,

Socii. d. consil. 159. numer. 10. Et consil. 190. numer. 2. in fin. vers. quare quia libr. 4. Plot. de in liter. jurand. §. 5. numer. 11. Philip. Dec. consil. 192. incip. in causa. num. ult. sub fin. vers. Et ex hoc apparet. Et per tot. Paris. d. consil. 199. n. 31. vol. 1. Jafon. d. consil. 4. n. 15. vers. ex quo convertit. Et seq. vol. 3. Prosper. Farinac. consil. 96. n. 8. lib. 1. Roland. à Valle consil. 94. incip. in praesenti. num. 26. vol. 1.

- 62 Item, si administrator post redditam rationem administrationis & computatorum libros reddere, & exhibere nolit,

Socii. d. consil. 159. n. 11. post princ. n. 14. Et seq. lib. 4. Farinac. d. consil. 96. n. 11. Et seq. vol. 1.

Plures conjecturas, ex quibus administratorum, pratorum, quæstorum & similium, dolus presumitur, vide apud

Farinac. d. consil. 96. n. 7. ibi, tertio & bius. num. 8. Et seq. vol. 1.

- 63 Sciendum autem est, quod quilibet quæstor, administrator & officialis, adhuc, ut omnis occasio dominus suos defraudandi præcedatur, & ut eo facilius deprehendi & conveniri possint, an & quid interceperint, subverterint & occultaverint, teneatur iis, à quibus quid in pecuniâ, mulctis, laudemiis, & aliis rebus quibuscunque, in solum accipiunt, schedulas seu apochas factæ solutionis dare, & in illis speciarim describere, quid & quantum accepit, quoque nomine, titulo & tempore, aliâs arbitrarie puniri debet,

Novell. Elect. Augusti. part. 4. consil. 41. §. 68. fol. abee nud. (1. ubi in comm. Dan. Moller. n. 4. Et seq.

- 64 Quod etiam in iure communi ita provisum esse deprehendimus,

in Novell. de mandatu Princip. 17. c. cogita 2. text. in l. frumenta. g. C. de susceptor. preposit. Et arar. Daniel Moller. d. consil. 41. nu. 4. in med. Transic. Ripa tract. de pisse. §. de remedi. ad conservand. ubertat. num. 9. ibi, teneatur etiam Marc. Anton. Perigrin. de iure fisci. lib. 6. c. 3. de fisci officialib. num. 2. vers. bi autem ex provisione. Et seq.

- 65 Et quidem ejusmodi apochis plena fides adhibetur, rusticique subditi & alii, qui eas accipiunt, per eas statim liberantur, usque adeo, ut contra ipsas ne quidem exceptio non numeratæ pecuniæ lo-

cum habere possint, text. in l. in castro. ff. de §. sed quoniam 1. Et seq. C. de non numerat. pecunia. de 1. C. de apob. publ. l. securitatem. 4. c. eod. l. securitatem. 11. C. de interdictis. preposit. Et arar. transic. tract. de pisse. cap. 5. numer. 9. vers. ubi apochæ. Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxoniæ. part. 4. consil. 41. numer. 1. Et seq. Virgil. Virg. 2. quæst. 47. num. 13. sub fin. vers. antequam a. Et num. 19. Marcus Anton. Perigrin. de iure fisci lib. 6. c. de fisci officialib. 3. num. 3. ibi, antequam a. Et seq.

Sed, an ejusmodi apochæ non solum ipsi administratori, sed etiam eo convento, & non solum ex-

istente, fisco, vel alii domino, præjudicant? Affirmative concludit Saly. in d. l. in contradi. 67. bu. 14. §. sed quoniam 1. C. de non num. pecun. col. pen. quæst. 17. Et in l. si ex cautione C. eod. col. pen. vers. quare contra Bl. in l. omnes. 2. in 2. l. 5. adhet. 1. C. de quadrienn. præscripti. numer. 1. ibi, consilio 198. Raph. Cuman. consil. 178. incip. ibesam. n. 2. post med. vers. quib. libra credendum est, Et seq. Paul. de Cassi. consil. 34. incip. ego Paulus num. 1. Et seqq. per tot. vol. 1. Alex. consil. 76. incip. vis libello. num. 9. vers. sed in aliis casibus. Et seq. lib. 6. Jafon. in l. duobus reu. numer. 28. ff. de jur. jur. num. 7. vers. breviter tene. nu. 9. Et n. seq. 245. in fin. intellect. singul. lib. 1. c. 21. Daniel Moller. in comm. ad consil. Sax. part. 4. consil. 41. nu. 6. vers. ubi autem pletiq. Et vers. seq. Ripa. tract. de pisse. cap. 1. de remedi. ad conservand. ubertat. nu. 10. vers. quod an vult sit, Et seq. Savienus. lib. 3. schedar. 1. n. 4. Capit. decis. 16. n. 2. Ofas. decis. 32. n. 36. Et seq.

Movetur primò per text. in l. Lucius Titius. 46. §. tutela. s. ubi gl. verb. apochæ. ff. de administ. tutor. ubi expresse dicitur, q. debitores per apocham, a tutore de recepto sibi factam, ipso jure sunt liberati à pupillo,

Deinde per text. in l. omnes. 2. §. ult. C. de quadrienn. præscripti. ubi manifestis verbis dicitur, quod sola consilio officialis fisci vendentis rema fscalem securum facit emptorem, ut de pecuniâ non numeratâ advertere illum excipi non possit, etiam si non forensem consecutus sit securitatem, id est, apocham,

Moller. d. n. 8. vers. manifestis repugnans. Et seq.

Præterea, quia in dubio contra fscum debemus pronunciare,

l. non puto. ff. de iure fisci.

Contra verò negativè concludit, & tradit, 68 quod ejusmodi apochæ fisco, vel Reipubl. vel alii domino, non præjudicet, quo minus is, si administrator non solvendo sit, regressum suum à diveris rusticis vel alios, habere possit,

Bl. consil. 123. incip. Respublica vult suam n. 1. Et seq. per tot. Et consil. 131. incip. procurator habens. num. 1. Et seq. lib. 3. Et in l. mutuum 2. §. ult. ff. de reb. credit. num. 4. Et §. de. eod. num. 6. Jafon. eod. numer. 20. ibi, prædicta inducuntur. Paul. de Cassi. consil. 186. incip. in causa qua veniunt. num. 1. Et seq. Et consil. 338. incip. primò quaritur. numer. 3. vers. ad quod non potest, Et vers. seq. libr. 1. Felin. in 6. cum olim. 32. x. de offi. Et potest. indic. deleg. num. 3. Dec. consil. 146. n. 14. sub fin. vers. tertio non obstat. Practic. Papiens. in forma libelli. quo agitur ad redd. rationes gl. ac executoris. numer. 20. vers. Et sic per hoc sequitur. Et non erit. seq. Francis. Munoz. de Escribar. tract. de ration. administ. c. 33. n. 31. ibi, quidem aliud dicendum erit, numer. 32. Et seqq. n. num.

no 43. ubi hanc verbiorem, tam univ. & receptiorem
dici verisimilius est. ubi obstat. n. 4. & segg. ad.
Trag. de res. al. con. 4. verb. in q. con. gl. 6. n. 12.
& segg. ubi de probat. con. 13. n. 1. ubi de un. fessio
lib. u. n. & segg. fol. 1. Al. ubi. Ant. n. 6. de iure fessio
lib. 6. c. de fessio officiali nam. 3. ubi de memoria & de de
debetur fessio lib. 7. n. 2. ubi de obit officiali. & segg.

Quæ assertio etiam, si veritatem juris civilis
intueri velimus, veritas est, proqu. præter al-
lios textus & rationes, quas copio efferre

Munhoz. ad E. abar. d. 6. 27. n. 37. & seqq.

facit textus clarus & manifestus

in l. f. 0.2. C de convenient. si p. debitor.

capis verba sunt: fisco quidem contrarie manet actio, quod argentum, quod inferre debebas, rationibus fuerit restitum, si cautionem, quæ tibi super eo expolita est, tabularius non subtrahat, æquum tamen est, ut prius de bonis eius, qui exactor fuit, si solvendo est et convenienti eius facultas daretur, in demeritis fisci frueretur, tunc et si servari hic modus non possit, repõeatur. Ecce textus clarius, quò clarior et manifestior in iure haberi non potest, quig; à paucis, imò fere nullis, est observatus. Nec movet textus in contrarium adducti. Eos enim sufficienter refutat

Munnoiz. ab Escobar. d. c. 23. n. 48. Esq. J. son. in d.
6. ult. ff. de reb. cred. n. 20. poll. med.

49 Cum hac tamen moderatione, ut administra-
tor, qui apocham de recepto prælitur, pro debi-
tore ad probandam veram & realem numeratio-
nem testis esse possit,

Alimmoz. ab Escob. de ratiocin. administr. d. c. 23. nu.
5. ibi, unum tamen. singulare. & n. seq. Mascard. de pro-
c. d. conclus. 370. n. 2.

70 Ita, ut etiam is solus, aliis conjecturis concurrētib, realem numerationem plenè probare possit,

Munrosz. ab Escobar. (& ibid. allegat) d. c. 23. nu. 48.
dico etiam. & n. seq.

71 Sed quid si quæstor, vel alius præfectus semel rationes reddidit, & earum nomine quietatus & liberatus sit, an registra & libri rationum postea revideri, contra eum inquiri, si quæ, si postea aliquid vel negligentia omisissum, vel dolosè & fraudulenter occultatum, interceptum & subversum invenitur, supradictis pœnis affici possit? Vide Iarè

Parisi.confil.39.num.1.& seqq. per tot. vol.1. *Proffter*.
alornu.confil.79.& seqq. per tot.& confil.93.num.1.
seqq. num.2.&9. *fu*.vol.1*asob*.lib.1*asob*.in add.
deff.*Pistor*.quaf.136. n.60.& nu*fu*.seqq. part.3. *asob*
asob.lib.2*asob*.*argur*.*iudic*.quaf.lem.5. *asf*.209.*strum*.
alornu.num.1. n.37. *ib*. *decimo* *ulit*.*strum*.num.38.
fu.*Philipp*.*Dec*.confil.94. n.40. *seq*. *Socin*.*Sem*.
confil.22. n.1. & *seq*. lib.4. *Carol*.*Ramus*.confil.16. n.ile. *verf*.
asf. *uf*. *asf*. *ad fin*. lib.5. *Neuiz*.confil.64. nu. *ult*. *Jafon*.
209. n.2. & *seq*. lib.2. & confil.14. *mis*. *quin*. *di*. *ib*.
 1. & *seq*. vol.3.

72 Deinde quaeritur, an quaestor vel alius praefectus per substitutum administrare possit, & teneatur, si substitutus vel quid negligit, vel dolose occultat, retinet & interceptit? Quod per substitutum, qui communi estimatione pro idoneo reputabatur, administrare possit, nec tamen pro eius neglectis vel subtractis & dolo interceptis

teneatur, tradit per text. in l. negantem. 20. ff. de mod.
l. omnia. sub fin. C. de condit. in publ. her. trauc. c. Ripa
de post. c. 5. de reme. ad conserr. ubi. n. 13. ibi. & sic no-
ta. & seq. Rr. in l. cum. ad quamlibet. a. C. de condit. in
publ. her. n. 1. vers. nota quod tutor. & seq.

Nisi eo solo casu, ubi horrea diligenter inspicere, & sarratecā conservare debet; tunc enim non excusatur, si substitutus non reparavit, & per eius culpam, & negligentiam quicquam ex publicā annonā perierit & siumentum devastatum fuerit.

1. iun. ad 2. C. de censu. cui publ. bor. ubi Er. nu. un.
vers. tamen inspicere debet. Francisi. Ripa de pess. d. c. f.
num. 11. ibi. ubi autem susceptum. num. 13. vers. tamen
quod. & seq.

74
 Ulterius queritur, si quis hoc vel alius officia-
 lis tempore administrationis fiat dives, & multa
 bona sibi comparavit, an ex bonis fisci, vel domi-
 ni acquiſiſſive præſumatur, & conſequenter ea
 domino reſtituere debeat? Quod negamus

priores elegant. in l. si defunctus. r. c. Arbitr. tutel.
Dr. in l. facilius. C. de iure fisci. no. 2. ubi, secundum
quod observat. et in l. paterfamilias. 33. ff. de re credit. si quis
petat. mox. libi secundo no. a. et in l. quinquies. l. c. Si cor-
petat. no. 3. post me vers. quod dictum est probabili
et in d. l. si defunctus. r. c. Arbitr. tutel. no. et in l. cum
opere. C. de bonis qua liber. ubi pulchre rationes of-
ferunt. no. 2. ubi, quato quoq. et in nu. seq. Phil. Dr. (ubi
etiā rationes affert et contraria solvit) hoc communem
dicit consilium et diligenter in l. ibi, primo qui
in dubio, et seq. lib. 1. Icham. Marpesius in S. bi qui
to parentum. insit. de oblig. q. ex actio. no. 70. sub fin.
vers. sub tamen ex communi et nu. 11. Alex. consil. 72. in
spec. perfectu lib. n. 14. lib. 2. Frider. Mandan. in tract. de
mandat. judicial. lib. 2. r. 13. no. 28. Al. Clar. lib. 5. sent. S.
ult. quast. 67. num. 10. vers. sed ubi inciditur. Virg. Pin-
giuz. quast. 47. num. 20. sub fin. vers. deinde et hoc arguitur.
num. 21. et nu. seq. Daniel Axtler in commend. consil.
Saxon. part. 1. confil. a. no. 12. lib. 1. caterum deficiētiū.
et seq. dezin. confil. 31. incip. confirmata diligenter. num. g.
vers. prateria iuxta lex videtur habere. et seq. dyon. Cra-
viss. consil. 191. incip. in causa ex legi. n. 2 in primis. tem. a.
Argid. Rog. (ubi contrariam opinionem falsissimam of-
fudit) in tract. crim. tit. de fisco. et eius privileg. in so. vers.
si vera esset. et seq.

Non obstante, quod contrarium velis
per auli licentiam. C. de Episc. & cler. Novell. 131. c. 13.

Gl. in l. de fensio facul. a. c. de iure ff. i. verb. exceptio
 num. sub fin. vers. ad quod facit. Gl. i. pendi contrarium in l.
 e. alternum. C. de heredi. it. ad ius. vbi notat. c. sub fin.
 vers. item si officialis. et in amb. licentiam. C. de episc. &
 Cler. num. 5. in print. junct. vers. sed salvando. Notat. in
 specul. notat. lib. 5. num. 12. vers. si etiam Johann. Gaste-
 rer. C. de test. & variat. part. 5. ubi. per tot. Alun-
 not. c. de f. car. tra. d. de iur. adm. ff. i. c. 2. n. 17.
 num. med. vers. quocirca si huiusmodi admittuntur. et
 vers. ff. de lex. con. lib. 3. incip. circa primum. m. 2. s. 5. ad
 fin. ubi 3.

Quod verum est, nisi in contrarium adsint 76
quidam præsumptiones, & conjecturæ, admi-
nistratorem ex bonis fisci vel domini locupleta-
tum fuisse, tunc enim illud merito restituere ce-
nuerit.

*Aym. Gravett. consil. 129. incip. proponitur in saeclo. n. 2.
vers. istud tamen. & consil. 131. incip. in causa egregii. n. 1.
K 4 vers.*

vers. ubi ad probandum. & seq. tom. 1. Daniel Moller. in comm. ad consil. Sax. part. 4. consil. 41. n. 4. post princ. & seq. & n. 12. in med. Farinac. consil. 96. n. 7. post med. vers. hoc tamen saluti. lib. 1.

- 77 Puta, qui non diu in administratione fuit, tunc enim ex temporis brevitate probabilis & effluvia est conjectura, administratorem ex bonis fisci opulentum evasisse,

Propter Farinac. d. consil. 96. nu. 7. ibi, tertiò, & hinc oritur. & seq. lib. 1.

- 78 Vel, quia quæstor vel alius administrator à Principe vel magistratu interrogatus, unde tanta bona acquisivit, diversis temporibus diversa & contraria eaque subterfide respondet, sepeque conquesti sunt subditi, quod non fideliter in officio versaretur, veluti ita Scabinos Lipsenses respondisse, testatur

Daniel Moller. in comm. ad consil. Sax. part. 4. consil. 41. nu. 11. vers. porro cum ad n. 12 & seq. junct. n. 14. vers. sed contrarium in hoc casu. n. 15. & seq.

- 79 Vel, quia proprio motu novis exactionibus absque consensu & auctoritate Principis, & civitatis prægravavit subditos, eosque sub umbra officii turpiter emunxit, & de ista nimia crudelitate & avaritia subinde graves queremonias subditi habuerunt,

Virgil. Pingit. quæst. 49. nu. 24. ibi, declaratur autem illud. usq. ad fin.

- 80 Vel, quia non fuit diligens & industrius, Ajm. Gravet. consil. 191. incip. in causâ egregi. num. 8. vers. & quando quæ non sis dives. & seq. tom. 1. Farinac. d. consil. 96. nu. 8. vers. prima est, ut eadem præsumptio. lib. 1.

Plures conjecturas in contrarium vide apud Farinac. d. consil. 96. nu. 9. ibi, secunda est declaratio. & n. seq. Bero. consil. 191. num. 5. lib. 1. Mascard. de prob. lib. 3. conclus. 174. n. 13.

- 81 Quæ conjecturæ summe sunt attendendæ, non obstante quod

Br. in l. Titum. §. altero ff. de administr. tutor. nu. 2. vers. nec in dubio puto. & vers. seq. omnino nullas conjecturas admittat.

- 82 Penique queritur: non raro fieri experimur, quod quæ flores, præfecti, & alii officiales pecuniam publicam aliquandiu, antequam rationes reddunt, penes se retinents, & ex eis mercari & negociari soleant, quæritur igitur an lucrum inde factum eis auferri & civitati, seu fisco applicari debeat? Affirmativè concludit

Br. in l. du. minime. 7. C. de fufcept. nu. un. ibi, hæc lex facit. & in l. auri 1. C. de auri publicis persecutorib. nu. 2. ibi, ex quo habes. usq. ad fin.

ubi in hæc verba scribit: ex quo habes, quod isti exactores publici, si exigunt pecuniam, non possunt eam redigere in florenos, vel florenos in pecuniam sine licentia, & sic omne lucrum, quod perciperetur, deberet esse publicum & sic, qui tale lucrum retinet, contra conscientiam retinet, & fisco potest repetere; hætenus Bartolus; ubi in fine subjicit, quod hoc tenendum pro exactionibus publicis. Et ratio esse potest, quia lucrum debet esse eius, cuius est pecunia, ex qua provenit,

Lapud Labonem, 20. ff. de præscript. verb. l. i. qui 23. S. si quem. ff. commod.

Negativè verò e contra tradit Raphael. Cuman. consil. 172. incip. thesaurarius incantavit. in 2. d. bio. nu. 2. in med. vers. videndum est an summam deus debet. & vers. seq.

ubi verbi disertis concludit, si camerarius insolvendo vel recipiendo solutiones pro domino aliquid lucratur, quod illud lucrum sibi, non domino, acquiritur.

- Ad has opiniones concordandas sequentes casus sunt observandi;

Primus in eo, qui recipit pecuniam pro domino vel Republ. quam statim debet restituere, & tunc iste nihil lucratur, sed omne lucrum, quod ex illa pecunia percipit, restituere tenetur, & ita prior opinio Bartoli præcedit, ut eum ita in divido explicat

Dec. consil. 6. incip. & diligenter pro tenui. num. 2. ibi, & talis casu bene dicit. junct. vers. primus est in eo. lib.

- Secundus casus, siquidem officialis pecuniam quam recepit, non statim debet restituere, sed illam penes se debet servare, pro rebus necessariis Reipublicæ, & tunc is similiter non debet, nec potest uni illâ pecuniâ, quin lucrum inde proveniens restituere teneatur,

Dec. d. consil. 6. num. 2. vers. vel secundò dici potest. & vers. secundus casus in eo. lib. 1. Francisc. Ripa de peste. c. 5. de remed. ad conservand. ubertatem. n. 17. ante med. vers. quid rñtur dicendum. & vers. seq.

- Tertius denique casus est in eo, qui pecuniam accepit, quam non statim exsolvere, nec pro necessitate Reipubl. conservare debet, sed ad certum tempus duntaxat restituere teneatur, & tunc is meritis lucrum, quod intermedio tempore ex negotiatione istius pecuniæ percipit, sibi acquirit, nec Principi, vel Reipubl. restituere tenetur,

elegant. Philip. Dec. (ubi pulchras rationes affert) d. consil. 6. sub fin. princ. vers. sed tamen prædictum. n. 1. & n. 2. 2. vers. tertius est casus. & per tot. lib. 1. quem sequitur Francisc. Ripa. tractat. de peste. d. c. 5. de remed. ad conservand. ubertatem. nu. 17. in princ. junct. vers. ad contrariam respondetur. & seq.

LVIII.

De nunciis, tabulariis, & vecto-
ribus, qui pecuniam vel merces, aliò perferendas & vendendas, retinent, intercipiunt & in proprios usus convertunt, vel literas abijciunt, & dilacerant, quomodo puniuntur, & cujus tunc erit periculum, an debitoris, an creditoris.

S U M M A R I A.

1. Si nuncius pecuniam in ficulo obsegnatam furatur, & aufugit, an furtum committat & suspensâ debeat.
2. Jure Saxonico quid juris 3. 4.
3. Si nuncius pecuniam non obsegnatam, sed in quantitate sibi adnumeratam, intercipit, quid juris, n. 6. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. ubi ampliationes & limitationes.

21. *Misererem refugium est dante aliquid esse speciale, & rationem specialitatis non agnoscit.*
22. *Si nuncius, cui pecunia aliò transferenda est tradita, à latronibus in itinere spoliatur, an illam pecuniam restituere debeat, n. 19. 20. 21. 22.*
23. *Si nuncius vel à latronibus spoliatur, vel ipsemet pecuniam furatus est fugit, cuius sit periculum, an debitor an verò creditor, ita ut debeat nihilominus liberatus d. 1. n. 24. 25. 26. 27. 28.*
29. *Si creditor scribit debitori, ut pecuniam mittat, & nuncius vel spoliatur, vel ipsemet aufugit, cuius erit periculum. nu. 30. 31. 32.*
33. *Quid iuris de eo tabellario, qui literas aliò ferendas accepit, sed eas in itinere vel dilaceravit, vel abiecit, & nihilominus integram mercedem, quasi literas eo dedisset, petitis & accepit.*

ERequens & utilis est questio, quomodo tabellarius vel nuncius, qui pecuniam sibi traditam aliò ferendam retinet, dissipat, ludo consumit, vel aliter in suos usus convertit, puniatur?

Et quidem si pecunia illa in saeculo obsignata, tanquam species, nuncio est tradita, concursus omnium DV. est opinio, quod is furtum committat & suspendi debeat;

Bl. in l. incendium. 11. C. si cert. petat. n. 9. vers. si autem ut species. vers. illud est necessarium, & seq. Jason. in l. eius qui in provincia. 41. §. quia verò ff. de reb. credit. si cert. pet. nu. 7. post princ. Virgil. Pinguz. quasi. 48. incip. tamen si haec enim. nu. 11. & seq. Daniel Möller. lib. 4. §. megle. c. 2. nu. 1. vers. si eum esse in fasculo. Johann. Harprecht. in §. hi qui in parentum. 12. inst. de oblig. quae ex delict. n. 14. vers. si eum esse. Barthol. Beraz. consil. 412. ex. imp. victoria excellent. n. 2. ubi, ubi si datur. lib. 2.

Jure Saxonico verò directio contrarium unanimiter Scabias respondisse, solumq; poenam extraordinariam, puta temporalem, vel perpetuam relegationem, vel quandoq; pro quantitate poenae ablatæ, suspensionem, dictasse, constat, ex Consule. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quasi. 16. incip. Wer einen Voren. n. 4. vers. & hoc opinio. & n. 5. & tom. 2. part. 4. quasi. 3. incip. da Schüssler. n. 4. n. 22. nu. 24. & n. seq. Virgil. Pinguz. d. quasi. 48. n. 23. vers. limitatur tamen. & n. 2. per text. in §. andr. lib. 3. art. 22. ubi de rebus commodatis expressè dicitur, quod in illis, si quis eas ad alium usum usurpat, furum non committatur.

Deinde, per text. in §. andr. lib. 2. art. 29. sub fin. vers. tein Dieberey uiz. ad fin. ubi quasi regula generalis traditur, quod in illis rebus, quas quis non animo furandi vel spoliandi à domini possessione abtulit, sed voluntate & consensu domini accepit, furtum fieri non possit. Nuncium autem pecuniam non animo furandi à domini possessione abtulisse, sed ab eo volente & consentiente accepisse, in consensu est.

Verum, cum textus in §. andr. lib. 3. d. art. 22. loquatur de rebus commodatis, in quibus dolus seu delictum per actionem ex contractu, puta commodati, potest purgari, quo casu actionem furti non competere, iam dudum in præced. conclus. num. 15. dixi: Quod hoc in casu non est, delictumque nuncii per nullam actionem ex contractu potest colorari, non obstante, quod actio locari conducti competere videatur, quoniam dominus nuncium, non ratione pecuniae, sed ratione operarii, conduxit; Text. in §. andr. lib. 2. art. 29. directè contrarium innuitur vide. 1. 15. si quidem ibi dicitur, de rebus in viâ inventis, quod quidem ab initio inventor in illis furtum non faciat, quoniam eas non dolose à domini possessione abtulit, sed tùm demum, si eas inficiatur, & domino restituere recusat.

d. art. 22. vers. leugner est aber.

Ideoq; Augustus Elector Saxon. merito aliud ordinavit & constituit, ut nuncius ob eiusmodi pecuniam interceptam & subversam laqueo puniatur,

in suis Novell. part. 4. consil. 41. §. wenn auch ein Dieb ult. in pr.

Si verò pecunia tabellario non in specie, sed in quantitate, non obsignata, tradatur, vel adnumeretur, tunc maior soler esse controversia, an is furtum committat & suspendio puniri possit?

Negat enim Br. in l. eius qui in provincia. 41. ff. de reb. credit. Bl. in l. incendium. 11. C. si cert. pet. n. 9. vers. si enim consil. & eo translat. & vers. seq. Jason. in d. l. eius qui in provincia. 41. §. quia verò ff. de reb. credit. num. 7. in princ. & vers. ego puto quod & vers. seq. Barthol. Beraz. consil. 129. incip. non possum. n. 9. post princ. lib. 1. Aym. Gravet. consil. 244. incip. in causa inquisitionis. n. 3. in med. vers. postremum considero. tom. 12. Penl. de Castre. consil. 141. incip. viâ quâdam inquisitione. nu. 4. vers. & constat. quod si aliqui. & vers. seq. lib. 1. Tusch. tom. 2. præd. conclus. lit. D. verb. delictum conclus. 175. n. ult.

Tùm, per text. in l. in nave Saufai. 31. §. idem iura ff. de loc. conduct.

ubi dicitur, si quis pecuniam numeratam ita deposuisset, ut neque clausam neq; obsignatam traderet, sed adnumeraret, nihil aliud eum debere, apud quem deposita est, nisi ut tantundem pecuniae solveret,

Jason. in d. l. eius qui. §. quia verò. nu. 7. vers. pro qua optime facit.

Tùm, quia eo ipso, quod pecuniam dominus tabellario annumerat, videtur ei permisisse, ut ipso eâ uteretur; Tùm, quia dominus annumerando, & pecuniam non obsignatam in quantitate dando, videtur dominum transulisse,

Jason. d. l. eius qui. §. quia. 4. num. 6. vers. quod si ego dominus. & n. 7. vers. ego puto. Gi. ibid. verb. nam & si tibi. vers. si eum fecit dedit. Bl. in d. l. incendium. 11. C. si cert. pet. n. 9. vers. si enim consil. & seq.

& ita potius contrectavit rem suam, & non alienam, & ob id furti non teneatur, l. 1. ff. de furti.

His tamen & similibus non attentis, rectius contrarium tradunt,

Johann. de Imola ubi allegat exemplum de quodam juvene, cui quidam Mercator dedit 100. denarios, ne eos Titio daret, quod juvenis non fecit, sed eos retinuit, & in usus suos convertit, & subiicit quod u. juvenem Donoria fuerit

fuerit sufficiens, nec se eum potuisse defendere, & à furia liberare, etiamsi in unum conabatur in l. si tibi dederim, et seq. de donat. & in l. Cassius ff. de solut. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. c. verb. si aliquis simplex furtum. nu. p. ubi, quare nunquid consumpro. & seq. Prosper. Farin. consil. 96. n. 42. vers. ff. configuratur. & seq. lib. 1. Joann. Harpprecht. in §. hi qui in parentum. 12. instr. de oblig. quæ ex delicto n. 14. vers. si aliquis contraria. n. 15. & seq. Virgil. Pinguis. d. quest. 43. n. 27. ubi, tertium casus est, & seq. usq. ad fin. Daniel Moller. lib. 4. semest. c. 2. n. 1. sub fin. vers. contrarium autem. n. 2. & seq. per tot. Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 16. num. 2. 3. & 4. Joann. Mich. Beuther. de jure pralat. part. 1. c. 43. ante med. vers. quo pertinet exemplum. pag. mihi. 90.

Movetur, per text. clar. & expr. in l. si tibi C. de furt. ubi verbis discretis dicitur, quod is furtum committat, qui pecuniam alteri afferendam in suos usus convertit, qui textus cò magis attendi debet, quod in eo in verb. *quantitate numeratà* & c. non solum numerationis, sed etiam quantitatis fiat mentio. Et licet

Jason. in d. l. eum qui. 41. quas verò n. 7. post med. vers. ego responderem. & seq.

dicat, illum textum debere intelligi, quando pecunia non erat data ad numerum; eius tamen divinatio manifestò ex d. l. 7. in verb. *numeratà*, rejicitur;

Deindè per text. in l. si mandavero. 22. §. si tibi centum dederò. 7. ff. mandat.

ubi etiam discretis verbis dicitur, si tibi centum dederò, ut ea Titio dares, tuq; non dederis, sed consumperis, quod furti tenearis.

Tertiò, per text. elegant. in l. si qui uxori. 52. §. Julianum. 15. ff. de furt.

ubi etiam verbis claris disponitur, si tu pecuniam à me accepisti, ut eam creditoris meo solveres, sed tu, cum tantam pecuniam eidem creditori deberes, tuo nomine solvisi, quod furtum facias.

Quartò facit, quia nunquam nuda traditio transfert dominium, sed ita, si venditio vel alia qua iusta causa præcesserit, propter quam traditio sequeretur,

text. in l. nunquam. 31. ff. de A. R. D.

Hoc tamen incasu venditio, vel alia iusta causa dominium transferendi, non præcessit, igitur dominium in nuncium translatum non censetur, & consequenter furtum in re alienà rectè factum dicitur.

Nec movet, quod Jason. in d. l. eum qui. 41. §. quas verò. ff. de reb. crediti. num. 6. sub fin. vers. potes dicere. & seq.

dicat, hic subesse causam, quando scilicet dominus tradit pecuniam uni, ut alteri det, vel regulam in d. l. nunquam. 31. habere duntaxat locum, in speciebus, & aliis rebus, non item in pecunià numeratà: Quia in d. l. nunquam. 31. non quævis causa fictitia sufficit, sed iusta causa, & titulus requiritur, ut est venditionis, dotis, donationis, legati, & eiusmodi similes, qui animum transferendi dominium in tradente demonstrat,

§. namque. 4. instr. de action. ubi gl. in verb. ex iusta. in med.

Deindè textus in d. l. nunquam. 31. generaliter loquitur, nec facit differentiationem inter species & alias res, & inter pecuniam numeratam. Ideoque

nec nos distinguere debemus, præsertim cum Jason. d. loco nullam rationem differentie, & specialitatis afferat.

Miserorum autem est refugium dicere, speciale quid esse, & rationem specialitatis non assignare,

rectè ipsomet Jason. in l. quod it. ff. de reb. crediti. n. 25. vers. quia ut inquit. & seq.

Quintò, quia actus agentium ultrà vel contrà eorum mentem & intentionem non debent operari,

l. 1. §. si qui hoc interdicitum. ff. de itinere actuz pri. vat. l. 3. ff. de O. & A. l. 4. l. 11. l. 19. in princ. ff. de reb. crediti. l. 14. ff. de solut. Molin. in rubr. ff. de F. O. nu. 8. VVesubeck. consil. 12. num. 45. Harpprecht. d. §. hi qui in parentum. 12. nu. 15. Daniel Moller. lib. 4. semest. d. c. 2. nu. 2.

Is autem, qui pecuniam tabellario tradit, ad alium perferendam, etiamsi illi eam in quantitate det & annumeret, nunquam hoc agere dicitur, ut dominium pecunie in tabellarium transferat. Nec movet textus & rationes in contrarium adductæ, quia illis sufficienter respondet

Daniel Moller. lib. 4. semest. d. c. 2. nu. 4. & seq. Joann. Harpprecht. d. §. hi qui in parentum. 12. nu. 63. vers. accommodat. n. 17. & n. seq.

Et hanc sententiam etiam approbavit, & confirmavit August. Eleck. Saxon.

in suu Novell. part. 4. consil. 41. §. wann aber ein Dott. nlt. vers. versiegelt oder unversiegelt. ubi in comm. Daniel Moller. nu. 7.

Ita tamen, ut tùm demùm tabellarius suspendatur, si pecunia illa, quam furatus aufugit, vel fraudulenter in suos usus convertit, ad summam viginti florenorum usitatæ monetæ ascendat,

d. consil. 41. §. ult. vers. so sel derfelber ubi Moller. nu. 7. princ. Virgil. Pinguis. d. quest. 43. n. 26.

Si verò quantitas pecunie sit minor, & infra viginti florenos, tunc suscitetur tantùm, & in perpetuum relegetur,

d. consil. 41. §. ult. vers. end do es vnter zwanzig Guldén.

Nisi quantitas sit minima, & perexigua, tunc solum carcere, vel temporali relegatione puniatur, d. consil. 41. §. ult. vers. oder aber do es gar wenig.

Quantitas autem minor, pro quâ suscitatur cum perpetuâ relegatione imponi debet, illa dicitur, quæ est supra decem florenos, minima verò & perexigua, pro quâ carceratio vel temporalis relegatio infligitur, illa vocatur, quæ est infra decem florenos,

VVesub. in comm. manuscript. ad d. consil. 41. part. 4. quem sequitur Daniel Moller. ibid. n. 7. vers. si minor sit summa. Virgil. Pinguis. d. quest. 43. nu. 26. vers. si minor. & seq.

Quæ tamen constitutio solummodò de nunciis, qui ut plurimum sunt pauperes, & in diem vivunt,

Daniel Moller. lib. 4. semest. d. c. 2. n. 7. post princ. ad eorum improbitatem & petulantiam coercentiam, est accipienda, non verò ad alios extendenda, & idèò, si quis suo vicino, vel alii amico pecuniam tradit, ut eam alteri exsolvat, is autem, cum pro sua necessitate expendit, & restituerè paratus est, constitutio illa locum sibi non vendicat,

est, per ea que tradidit, non est, in l. 2. §. 1. nu. 1. in med. vers. quamvis non sit, in l. 3. §. 1. nu. 1. in med. vers. de iur. iur. p. 2. §. 1. nu. 1. vers. b. n. d. d. n. d. n. d. p. 2. §. 1. nu. 1.

- 15 Quod etiam in necem ad illam casum, ubi quod gratum pecuniam alio transferendam accepit, extendi in puto, propterea quod Elector in d. consil. 41. §. ult. de nunciis & tabellariis, qui mercede certa conducti solent, & ita de subiecto qualificato, loquitur, locum non habent, nisi ad sit illa qualitas.

Notum autem est quod statutum, lex, vel alia constitutio de qualificato subiecto, vel alia dispositione, loquens, locum non habent, nisi ad sit illa qualitas.

Idem Tufsi. tom. 6. prae. conclus. 12. Q. verb. qualitas censur. 12. nu. 1. & seq.

Quamvis de iure communi aliud dicendum esse, non diffitear,

per text. in l. 1. mandaver. 2. §. si tibi centum. 7. ff. mand.

- 16 Deinde hæc conclusio fallit, si dictum est, accipere talem pecuniam, ut Titio solvas, quoniam tunc solum dictum fuit de effectu solutionis, non de ipsa pecuniâ.

Aym. Gravet. d. consil. 344. n. 3. post med. vers. seu si dictum sit, tom. 2.

- 17 Denique fallit in aurigâ, qui de mercedibus vel aliis rebus ad certum locum vehendis, sibi traditis, aliquid subtrahit, & in suos usus convertit, veluti ita in Scabin. Lipsens. per text. in d. lib. 2. art. 29. in fin. responsum fuisse, testatur

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 41. n. 9. ibi, sed quid dicendum, & seq.

Quamvis in aliis locis extra Saxoniam aliud statuendum esse, ipsemet

Moller. d. consil. 41. nu. 9. sub fin. vers. quamvis non desit. n. 10. & n. seq. evincat.

- 18 Sed quid, si nuncius, cui pecunia aliò perferenda data est, vel in latrones incidit, & spoliatur, vel ipsemet cum pecunia aufugiat, cuius erit periculum, an ereditoris, an verò debitoris? Hic unus atq; alter casus distinguendus erit.

- 19 Primus, si tabellarius in latrones incidit, ab illis spoliatur, & exiit, tunc tabellarius quidem est excusatus, nec ad pecuniam illam refundendam tenetur,

elegant. Virgil. Pingit. quæst. 43. incip. tamen si habemus. n. 1. & seq.

- 20 Nisi tabellarius relicta certâ & commodâ viâ per aliam insulam & periculosa transferat,

Virgil. Pingit. d. quæst. 43. nu. 7. sub fin. vers. declaratur hoc. n. 3. c. n. seq. in l. inter causas. 26. §. non omnia. ff. mandata. nu. 3. vers. & tunc aut ambulator. & seq. & in l. c. de pign. n. 1. vers. sed si per insulam.

- 21 Vel, nisi longiori tempore, quam statuerat, & promiserat, emanferit,

Virgil. Pingit. d. quæst. 43. num. 10. in fin. vers. deinde declaratur. n. 11. & n. seq.

- 22 Vel, nisi culpa eius interverit, & idè si vector mercium non custodierit res sibi commissas, nec adhiberet eas ipsam diligentiam, ita, ut damnum sentirent exquiri, aut alio modo, talis ex sua negligentia reòtè periculi conveniri, maxime si domino mercium damnum illud accidens non denunciasset, veluti ita Scabinos Lipsenses

pronuntiasse testatur Christoph. Zobel, in d. l. 2. art. 23. lit. A. vers. & nota, & ita anno 1609. in causa Matthæi Welmersch. & Daresfrotrem in l. 1. §. 1. contra Martinum Haasen & cum fideiussorem Paulum Bögen in profectione Bornsch. iudicatum est.

Quod verò ad debitorem vel creditorem attinet, tunc si tabellarius a latronibus furti spoliatus, si ipse pecuniam interceperit, & aufugerit, distinguit

Angel. Arctim. inter consil. etiam. Zuletti consil. 72. incip. Johannes de Corna. nu. 7. & n. seq. lib. 2.

aut debitor ad speciem obligatus fuit, aut ad quantitatem, & sic ad genus, ita, ut in priori casu periculum sit creditoris, debitorq; sit liberatus, non item in posteriori,

l. si quis. 12. §. apud Labean. 11. ff. de furt.

Cujus opinionis etiam est Bl. in l. si in cui. 7. C. de furt. n. 3. ibi, quæro nunquid ille, & seq.

ubi tamen quasdam restrictiones afferre.

Nos verò dicimus, si tabellarius ipse cum pecunia aufugit, quod periculum sit debitoris, siq;

à creditore non sit liberatus,

Anton. Hering. de fideiuss. l. 20. §. 27. num. 10. ibi, nec refert, & num. seq. Anton. de Camina. de l. 1. 190. incip. Triflanus. num. 1. & n. seq. per text. in l. c. significavit. 7. vers. & intra statutum tempus. ext. de pignor.

Idem dicimus, si tabellarius a latronibus fuit interceptus, & spoliatus,

per text. in l. eum qui. 10. §. ult. in fin. & l. seq. §. comm. med. Anton. Hering. de fideiuss. l. 20. §. 27. num. 29. in med. vers. sed quid debitoris. & seq. Bl. in l. si in cui. 7. C. de furt. num. 3. sub fin. vers. aut non erat nuntius totum.

Nisi creditor ipse alicui tertio scripserit, & potierit, ut is pecuniam à suo debitore exigeret, & ei mitteret, tunc enim, si hic tertius pecuniam à debitore exactam tradidit creditori, & tabellarius vel à latronibus spoliatur, vel ipsemet cum pecunia aufugit, tam debitor, quam exactor erit liberatus, & periculum ad creditorem spectat, ut elegantet consulo.

Aym. Gravet. consil. 247. incip. Antonius Sturlatur. n. 1. vers. sed præmissis non obstantibus. nu. 2. & seq. per tot. tom. 2.

Et prædicta procedunt, etiam si tabellarius ille aliis erat idoneus, familiaris & notus, qui communij opinionione consueverat esse bonus, & diligens, nihilominus enim periculum erit debitoris,

Anton. Hering. d. c. 20. §. 27. nu. 29. post med. vers. etiam idoneus, & seq. per text. in d. l. significavit. 7. in med. ext. de pignor.

propterea, quod pecunia tamdiu sit periculo debitoris, donec ad ereditorem fuerit perlata,

Angel. in l. si quis. 15. §. si jam currit. ff. de damn. in f. l.

Deinde, quia quod tabellarius in latrones incidit, vel ipse pecuniam furatus aufugit, est casus fortuitus,

Glin §. namq. 4. in fin. de action. verb. casu. Laurent. Sylv. de scudi reuign. quæst. 16 p. 2. 23.

Casum autem fortuitum debitorem non liberare ab ere alieno, in confesso est,

per text. in l. incendium. 11. ubi Bl. & DD. communiter. C. si cert. petat.

Deniq; quia quis constituendo nuntium, eique man-

mandando, ut pecuniam ad aliquem afferat, ante confirmationem tradat, & donec pecunia ad locum destinatum perferatur, dominus esse non definit, sed talis permittitur.

Bl. in l. p. in iur. 7. C. de furt. n. 1. versum erat nuncius mittens. & seq.

Juris autem indubitate est, quod res suo domino, & non alii, pereat,

l. maritus ff. locat. l. pignus. C. de pign. act. Aym. Grav. consil. 247. n. 8. versum hoc ita praesuppositio. tom. 2.

28 Non attento, quod directio contrarium velle
Bl. in d. l. si u. cur. 7. C. de furt. n. 3. versum aut nuncius erat. & seq. per text. in l. argenti. 20 ff. commod.

Qui tamen textus parum urget, quoniam loquitur in commodato; inter commodatum autem & hunc nostrum casum magna est differentia, quoniam ibi commodans dominum retinet, & dominus manet, hoc in casu non item. sed dominium est penes debitorem, mirum igitur non est, si sibi commodatarius liberetur, & periculum sit commodantis, quoniam, ut dictum est, res perit suo domino, præsertim cum commodatarius solum dolum & culpam, non item casum, qualis est rapina & similis, præstet, *l. contractus. 23. sub fin. ff. de R. l.*

29 Secundus casus, si creditor ipse unâ cum tabellario mittit literas ad debitorem, & tabellario pecuniam debitam ad se perfendam dare jubet, & tunc debitor liberatur & periculum est creditoris,

l. cum qui. 10. §. ult. vers. siquidem ego mandaveram. l. finet. 12. §. commodatum. r. in pr. ff. commod. Anton. Hering. de fidejuss. d. c. 10. §. 27. nu. 21. ibi, quid autem ducimus. n. 22. & seq.

30 Dummodo nominatim creditor scripserit, ut pecuniam illi ipsi tabellario tradat, aliâ si creditor simpliciter scripserit, ut pecuniam mitteret, nec expressit per quem, debitor, si dicto nuncio pecuniam dedit, & is aufugit, non liberatur, quoniam tabellarius potius ad requirendum & commonefaciendum, quam ad recipiendum, missus præsumitur, per text. in d. l. finet. 12. §. 1. versum commendandi causâ. *Bl. in d. l. si u. cur. 7. C. de furt. nu. 4. ibi, sed pone ego mibi. & seq.*

31 Quod extenditur, etiamsi debitor ad literas creditoris pecuniam non illi tabellario, sed alii cuidam viro fide digno dederit, nam nec tunc debitor liberatus erit, si hic vir fide dignus pecuniam non tradiderit,

pulchre Bl. consil. 132. incip. Franciscus domini. num. 1. versum in contrarium. & seq. per tot. vol. 5. Petr. de Ubald. tract. de duobus fratribus, part. 3. princ. n. 39. Anton. Hering. de fidejuss. d. c. 20. §. 17. n. 23.

32 Caute igitur est pro debitore, si is pecuniam non ipse afferre velit, ut expressum creditoris de tradenda huic vel illi pecunia mandatum expectet, *Ant. Hering. de fidejuss. d. c. 26. §. 27. ibi, cautela agitur illi. & n. seq.*

33 Sed quid juris de eo tabellario, qui literas in aliquem locum perferendas accepit, sed eas in itinere vel in locum paludosum abiecit, vel dilaceravit, vel sub arena occultavit, & nihilominus integram mercedem, quasi literas ad locum destinatum perit, sibi petiit, & accepit? videlicet Jacob Thoming deus. 14. incip. tabellarius quidam. n. 1. & seq. per tot.

De injuriis, quæ injuriarum appellauone continentur, vel per quibus habentur.

S U M M A R I A.

1. Injuria quosuplex sunt.

2. Verbales injuria quæ, & quæ pro talibus habentur. n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46.

47. An & quatenus ille injuriarum teneatur, qui dicit tu mentiris. n. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62.

53. Quæ pro verbalibus injuriis non habentur. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76.

64. An si quis dicat, tu non dicis verum.

65. An si quis dicat, tu dicis falsum.

66. Vel dicis mendacium.

77. Si creditor suum debitorem ob moram solutionis per literas vel aliter diffamat, tanquam perfidum, & perjurum, quidnam fidem non seruauit, an & quatenus injuriarum teneatur. 78. 79. 80.

81. Reales injuria sunt duplices.

82. Reales injuria ex l. Cornelia in quibus casibus locum habent.

83. An pro illis realibus injuriis ex l. Cornelia descendens etiam in pretorio agere liceat.

84. Actio injuriarum ex l. Cornelia & ex iure pretorio quid differunt, & in quibus conveniunt. n. 85.

86. Reales injuria quæ, & quæ pro talibus habentur. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117.

108. Judex injuriarum conveniri potest, si aliquem iniuste torquere fecit, vel in torquendo modum excessit. 109.

112. Realis injuria est, si magistratus aliquem iniuste carcerari fecit.

119. Vel pro penâ pecuniariâ incarcerationis sub idonea cautione dimittere nolit.

120. Vel arrestum contra aliquem bona, debita novâm satis liquidatorem.

121. Vel iam impetratum sub cautione relaxare nolit.

122. Vel, executione nondum factâ, aliquem personarum arrestari fecit.

123. Creditur etiam teneatur injuriarum, qui debitorum bona vel personam iniuste, & servile arrestari fecit.

124. Nunc etiam infertur injuria reali.

125. Plu-

25. Plures casus, ubi injuria vel verbalis vel realis inferatur, remittit.

var. resolut. c. 12. nu. 1. v. p. praxi etiam idea recepti. & seq. Joann. Harpprecht. in §. injuria. i. insti. de injur. n. 52. v. s. iudicium.

Vel Baldardum & spurium,

Bertrand. consil. 189. nu. 1. & seq. lib. 6. l. l. Clar. d. §. injuria. nu. 1. v. s. vel Baldardum. Iodoc. Dambud. in ad. praxi. crim. c. 136. n. 4. v. s. ab in injuria. & seq. 12. son. in l. turpia. ff. de legat. 1. nu. 2. & in l. §. si pepererit. ff. de liber. & postum. n. 9. ibi, quarto nota. Roman. consil. 96. incip. super eo quo quaritur. n. 2. Farinac. d. quest. 101. nu. 24. in med. Matib. de Afflict. in c. 1. §. injuria. puniuntur in princ. tit. de pace juram. firmam. num. 9. in princ. Iohann. Harpp. d. §. injuria. i. insti. de injur. nu. 35. post princ. (ubi ampliat.) n. 24. & seq.

Nisi Reipubl. inter sit, pura, quia nisi ideo dicitur, quod aliquis sit Baldardus & spurius, ne admittatur ad testimonium, vel honorem, vel aliud officium, in quod spurius & Baldardus non recipiuntur, Alexand. d. si pepererit. ff. de liber. & postum. n. 6. Iason. eod. num. 7. v. s. summa & intellige. Br. in Leon. qu. si nocentem. 18. ff. de injur. nu. 1. v. s. certe pro quod si & seq. Daniel. Mol. (ubi communem dicit, & ita iudicatum fuisse se scire testatur) nu. comm. ad consil. Saxoni. part. 4. consil. 42. nu. 26. sub fin. & seq. Laurent. Kirib. l. v. s. consil. 33. nu. 7. sub fin. v. s. aut duo verum, & quia duo. & seq. vol. 2.

Vel vocavit aliquem meretricem.

Matib. de Afflict. in c. 1. §. injuria. puniuntur in princ. tit. de pace juram. firmam. n. 7. post pr.

Nisi revera talis sit, Iacob de Bellorij. in sua praxi. crim. lib. 1. c. 3. n. 19. post pr.

Quod procedit etiam in meretrice emendata, quæ jam aliquandiu meretricem omisit; nam & tunc eam meretricem vocans, injuriam non tenetur,

Lui. de Penna. in l. errat. C. de Castri. pecul. quest. 7. Matib. de Afflict. in c. 1. §. injuria. patitur n. 10. ibi, quid autem si quis. & seq.

Ubi in fine subiecit, quod etiam in, qui vocat illam meretricem, quæ olim fuit meretrix, non tenetur injuriam,

Vel, si quis illam, quæ in cubitu cum aliquo viro concubuit, & ex eo liberis procreavit, sed postea cum illo viro matrimonium initit, meretricem vocavit; quoniam matrimonium subsequens omnem maculam & defectum tollit, c. tanta. 6. x. qui sunt legiti. imperiali. 13. §. 1. v. s. nullo timore tenenda. C. de nupt.

Vel, si quis illum, qui quidem ex honestis parentibus est natus, sed rursus mater post mortem patris turpiter vivit, & suum corpus pluribus prostituit, appellat illum meretricem,

Matib. de Afflict. in c. 1. §. injuria. puniuntur in princ. tit. de pace juram. firmam. n. 10. v. s. sed juxta hoc quaritur, & seq.

Vel si allegat iudicem suspectum, & causas suspitionis probare nequit,

Bl. in c. super. x. de offic. iudic. deleg. Angel. in l. quæ omnia. ff. de post. quos refert & sequitur Iason. Bajer. ad l. l. Clar. §. injuria. n. 27.

Vel idoneum fideiussorem recusat, text. in l. si vero. §. si. ff. qui satisd. cogunt. Sibi. ad §. injuria. i. insti. de injur. n. 20. Daniel. Molier. lib. 2. c. 1. §. 1. d. n. 16. Anton. Hering. de fideiuss. c. 6. n. 37. & seq. u. s. ad n. 52. Valenti. Franc. de fideiuss. c. 4. n. 37. & seq.

PA R S V.

L

Quod

1. Acutissimam materiam injuriarum aggressus, ut per precium duxi, anequam de poenis eandem tractarem, quædam præmittere, quoniam injuriarum nomine continentur, & probabilibus habetur. Ad cuius faciliorem intelligentiam, sciendum est, quod secundum

Iodoc. Dambud. in sua praxi. crimin. c. 135. incip. quum ante. n. 1. & seq.

omnis injuria quadrifariam, verbis, facto seu re, scriptis, & gestu: Vel secundum

Roffred. in oper. libel. part. 4. rubr. de actione civili injuriarum ex l. Cornelii in princ. fol. 92. col. 2. Propter Farinac. in sua praxi. crim. part. 3. quest. 105. num. 2. ibi, præmittit secundum n. 3. & seq. etiam etiam, vel verbis, vel re, seu facto, vel scriptis, & committitur.

Sed cum injuria, scriptis illata, verè sit & dicatur verbalis, ut latè perib. & authoritatibus probat Plot. de in lit. jur. and. c. 46. nu. 4. Stephan. Auser. in addit. ad Capell. Tholof. decif. 127. nu. 9. Farinac. d. quest. 105. n. 4. And. Gail. lib. 2. observat. 104. n. 1. Ludov. Roman. consil. 178. incip. quoad primum. n. 1. Claud. Beriaz. in addit. ad Barthol. Beriaz. consil. 137. n. 2. lit. B. in princ.

Et si vel maxime separata esset species injuriæ, ea tamen in peculiare nomen sumosi libelli incidit, de quo infra suo loco separatim agemus, Injuria verò gestu illata pro qualitate facti, vel inter verbales, vel reales consecratur, Ideoque textui in l. 1. §. injuria. i. ff. de injur. & communi DD. opinioni,

Guid. Papa. decif. 461. incip. ex injur. n. 1. in pr. Matib. Coler. decif. 61. n. 1. l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. nu. 1. in princ. inhærens dico, quod injuriæ vel sint verbales vel reales.

2. Verbales injuriæ sunt, si quis alicui minatus fuerit,

August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. & dicitur Titius c. 136. de deo. nu. 28. Iodoc. Dambud. in sua praxi. crimin. c. 136. n. 13. & seq. Barthol. Beriaz. consil. 434. incip. dubia subtiliter. n. 3. & seq. lib. 2. Bl. consil. 142. incip. supra questione. n. 1. & seq. lib. 2.

3. Vel appellaverit aliquem fallarium,

Roman. consil. 96. n. 1. & seq. per tot. l. l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 1. v. s. vel si appellaverit.

4. Vel proditorum,

Bl. consil. 341. incip. quidam dixit. nu. 1. & seq. per tot. vol. 4. l. l. Clar. d. §. injuria. n. 1. v. s. vel proditorum.

5. Vel usurarium,

Aym. Gravet. consil. 145. incip. ipso processu cause. n. 1. & seq. per tot. l. l. Clar. d. §. injuria. n. 1. v. s. vel usurarium.

6. Vel infamem,

Stephan. Bertrand. consil. 231. num. 1. & seq. lib. 6. l. l. Clar. d. §. injuria. n. 1. v. s. vel infamem. Matib. de Afflict. in c. 1. §. injuria. puniuntur in princ. tit. de pace juram. firmam. nu. 9. sub fine v. s. non tenetur.

7. Vel Judicem, & ex parentela Judiciorum natum,

latè Ludov. de Pegver. (ubi ita. 28. Nov. Anno 1571, in regio consilio Cathalonia judicatione referri) domif. 13. incip. in presenti civitate. n. 1. & seq. Anton. Thessaur. decif. 13. incip. injuria quælibet. n. 10. post mod. v. s. præsertim istum casum. & v. s. seq. lib. 2. Didac. Corradi. lib. 1.

- 17 Quod tamen solum obtinet in judicialibus. non item in contractibus, vel ultimis voluntatibus; unde si tibi aliquid vendidi, vel pecuniam tibi mutuè dedi, vel rem commodavi, & tu non vis solvere precium, vel pecuniam & rem restituere, sed mihi fideiussorem, etiam idoneum & locupletem, dare, illum justè absque meo injuriæ reculare possum.

elegant. Anton. Itiering. tract. de fideiuss. d. c. 6. num. 37. versant qui pro contractibus. nu. 38. & n. seq.

- 18 Item verbalis injuria est, si quis alicui vitia naturæ exprobrat, dicendo, quod sit cæcus, murus, surdus, gibbosus, loripes, luscus, monoculus, strabo, vel similis.

Jodoci. Damhoud. in sua præf. crim. c. 136. n. 4. ibi, injuriæ quæq. verbiis. & seqq. Farinac. in sua præf. crimin. part. 3. tit. 14. quæst. tot. n. 24. Joan. Harpprecht. in §. injuria autem. i. inquit. de injur. n. 98. post prim. & num. 99. Schrader. (inter consilia variorum Jurorum Germaniæ) consil. ult. n. 77. vers. 4. ut in tom. 2.

- 19 Quod verum est in iis, quibus à naturâ tale vitium est ingentum.

elegant. Jacob. de Bilirois in sua præf. crimin. lib. 1. c. 3. n. 61. vers. & idem sicut & seq.

- 20 Vel, qui casu fortuito in illud inciderunt, ut quia ceciderunt de arbore, vel ex morbo claudii, cæci & manci sunt facti.

Matth. de Afflict. in c. 1. §. injuria puniuntur. tit. de pace juram. firmand. nu. 8. post med. vers. et illud sibi obvenit. & seqq.

- 21 Secus si propriâ culpâ tales facti sunt, puta, quia sunt fures, latrones, ebriosi, meretrices, & similes.

Jacob. de Bilirois, in præf. crimin. lib. 1. c. 3. n. 59. ibi, si tale constitutum nu. 60. & n. seq. de arbit. de Afflict. d. §. injuria puniuntur. u. 8. sub fin. vers. si quis culpa. Joh. Harpprecht. in §. injuria autem. i. inquit. de injur. nu. 98. vers. dummodo tale fuerit. & n. seq.

- 22 Item pro verbalis injuria reputatur, omnis imprecatio, quando scilicet quis alicui mala & diras imprecatur, veluti, precor tibi crucem & furcam. velim te suspensum, videbu te aliquando in rotam abreptum, &c.

Br. in l. cum apud Labeonem. 15. §. ait prator. ff. de injur. m. 5. Jodoci. Damhoud. in sua præf. crimin. d. c. 136. nu. 36. ibi, blasphemia verborum. & seq. Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa. n. 12. ibi, quid autem. pag. 269. Propter Farinac. in sua præf. crim. part. 3. quæst. 105. nu. 23. Joann. Harpprecht. in §. injuria. i. inquit. de injur. n. 63. ibi, de illo quodq.

- 23 Item injuria est, si quis in aliquem verba injuriosa non purè, sed conditionaliter, proferat, puta, si Titius me ebrium fuisse affirmavit, mentiris est, si hoc vel illud dicit, dixit, vel fecit, fur & nequam est, maxime si illa conditio, sub qua verba injuriosa prolata fuerunt, existat.

Schrader. de feud. par. 1. g. c. 4. n. 107. ibi, tertio hac Conclusio. Joann. Harpprecht. in §. injuria. i. inquit. de injur. nu. 147. ibi, sed nec illud. & n. seq.

- 24 Vel si quis alicui dixit, quod produxerit falsam chartam,

Riminald. consil. 48. per tot. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. Sim. injuria n. 3. vers. vel alicui dixerit.

- 25 Vel quod faciat falsam moneta, *Seim. jen. consil. 113. nu. 1. & seq. lib. 1. Clar. d. §. injuria. nu. 1. vers. vel quod fecerat.*

Vel aliquem diffamavit de aliquâ re, ex qua eius opinio laederetur.

Roman. consil. 37. per tot. Iul. Clar. d. §. injuria. nu. 5. vers. vel aliquem diffamaverit. & seq. Bl. consil. 130. incip. omne factum. n. 1. c. 1.

Vel dispargit, quod quis aliquem ad testamentum faciendum subornaverit, importunis precibus persuaserit, sibi ipsi aliquid in testamento ascripturæ.

laic. Casar Manent. consil. 101. incip. firmiter teneo. n. 1. & seqq. per tot.

Vel aliquem accusavit de aliquo crimine, & succubuit, & probare non potuit.

per l. item apud. 5. §. si quis libello. ff. de injur. Mend. Boff. (ubi limitat non procedere, si quis alii decepto a testibus vel impeditis potentia adversari, vel alia justa causa) tract. crim. tit. de injur. n. 4. sub fin. vers. sibi dicit, quod accusans. & seqq. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. n. 5. & seq. Iul. Clar. d. §. injuria. nu. 1. sub fin. vers. et aliquem accusaverit. Matth. de Afflict. in c. 1. §. injuria. de pace juram. firmand. num. 12. ibi, sed quare. Schrader. de feud. (ubi ampliat, etiam si quis protulerit se non animo injuriandi facere) part. 4. c. 4. num. 111. ibi, etiam hac Conclusio. & seq.

Vel opposuit alicui crimen, de quo habuit gratiam,

pulchre Gravetta consil. 169. incip. de duobus principaliter. n. 13. ibi, circa primum dubium. & n. seq. Harpprecht. in §. injuria. i. inquit. de injur. n. 57. ibi, eisdem farina. & n. seqq. Iul. Clar. d. §. injuria. num. 1. sub fine. vers. et opposuerit. Matth. de Afflict. (ubi limitat) in c. 1. §. injuria. de pace juram. firmand. nu. 9. sub fine vers. et teneatur.

Vel quis alicui condemnato de crimine dixit, tedor me condemnatoris sententia contra te late de furto,

Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 1. n. 17. vers. item si quis dicat. Ripa. in c. cum M. Ferrariensis. de consensu. 19. in fin. Joann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. injuria. num. 4. Farinac. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. n. 106. lafon in l. scripta. ff. de leg. 1. n. 11. ibi, item addo quod si aliquis.

Item si prædicator concionando mala dixerit de vicino suo, licet illum non nominaverit.

Alex. de Nemo. consil. 32. per tot. quem sequitur Iul. Clar. d. §. injuria. num. 1. sub fine vers. vel prædicator. loh. Nebeke. de consil. 13. post prim. vers. similiter cum a parochis. & seqq. adde in hac conclusio. seq. n. 2.

Vel si quis alicui dixit bonum verbum. sed ironice, puta tu es bona mulier, bonus advocatus, bonus vir, bonus Clericus, & similis,

Jacob. de Bilirois in sua præf. crimin. lib. 1. c. 3. nu. 37. ibi, sed si quis. & seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. nu. 1. vers. vel si dixerit alicui, ubi Joann. Bajard. in addit. nu. 21. & nu. 44. Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 1. num. 12. in fine. & nu. seqq. Farinac. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. num. 113. Joann. Harpprecht. in §. injuria. i. inquit. de injur. num. 137. ibi, non minus venusta. & n. seqq.

Præterea verbalis injuria est, si quis turpibus verbis utitur erga mulierem,

l. item apud Labeonem. 15. §. qui turpibus. 21. ff. de injur.

Vel, qui affectatus mulierem, & frequenter eam sequitur, ut faciunt philocapti,

d. l. item

item dum dato. fol. 127. *Item, si perperam in curia au-*
tem, i. in iur. de iur. i. in i. de iur. i. in i. de iur. i. in i.
et seq. & si perperam in curia, sed si iur. i. in i.

Non arguitur a quod contrarium illud

Ubi alibi in commun. epistolam. d. i. n. 27. fol. Clar.
(ubi ita. p. 3. iur. i. in i. de iur. i. in i. de iur. i. in i.)
lib. 1. sent. 3. iur. i. in i. de iur. i. in i. de iur. i. in i.)
si aliqui. Caput. (ubi ita perperam. Neapolitanum de-
tium fuisse testatur) de iur. i. in i. de iur. i. in i. de iur. i. in i.
et per tot.

Quorum tamen assertionem bene refutat vel
potius declarat

Farinac. d. quast. 105. n. 31 ubi, verum pro defen-
sione. et n. seq.

Quod tamen restringitur, si contumeliam
passus in continentem injuriarum retorquet, & inju-
riantem mendacii arguit, dicendo tu mentiris,
alibi, si id ex aliquo temporis intervallo faciat,
ad actionem injuriarum non excusatur,

Ludov. Roman. in l. cum mulier. 45. ff. solut. matrim.
n. 6. 4. vers. secundum si apparet. et n. 87 ubi, tertio ubi re-
prim. Gall. lib. 2. obfer. 1. n. 5. vers. intellige tamen hanc
fallaciam. & seq. Fulv. Patiar. de probat. lib. 1. n. 46. ibi
si verò apparuerit. n. 47. & seq. n. 50. vers. quia senten-
tia mihi fuit. Boff. in praet. crimin. l. de homicid.
n. 87. ibi, & quid si assidui. Farinac. in sua praet. crimin.
part. 3. quast. 105. n. 333. Berriac. consil. 152. incip. assu-
sum. n. 11. lib. 1.

Deinde procedit, dummodò quis injuri-
ent mendacii arguat, si defendendi causa, & non
ex fervore vindicandi,

Ludovic. Roman. d. l. cum mulier. 45. ff. solut. matrim.
n. 108. ibi, item in quantum supra dixi. Fulv. Patiar. de
probat. d. 6. p. n. 51. ibi, intellige tamen ita de iur. lib.
1. Gall. lib. 2. obfer. 1. n. 50. num. 9 ubi, limita tamen hanc. &
seq. Modest. Pistor. consil. 3. n. 34. vers. nisi injuriatus di-
xeris injurianti. lib. 2.

Et quamvis

Specul. lib. 1. part. 4. tit. de advocato. §. jam nunc vi-
dendum. 4. n. 4. ubi, praemissa tamen,
puer, praemittenda esse protestationem, quod
scilicet injuriantem arguens mendacii id non a-
nimus injuriandi, sed sui juris conservandi causa
faciat,

Eam tamen supervacaneam esse, testatur

Fulv. in c. dilecti. §. x. de except. num. 1. col. 6. vers.
3. restringe dummodò dicens, quoniam sequitur Jacob Schi-
li. (ubi pulchrae rationes afferunt) in addit. ad Modest. Pi-
stor. quast. 127. num. 23 ubi, quanyquam autem, n. 30. &
seq. part. 3.

Præterea procedit, si modò illud convitium,
quod quis alicui obicit, sit falsum: si verò sit ve-
rum & probari possit, tunc recitans, & alium
mendacii arguens dicendo, tu mentiris, non ex-
cusatur, sed bene injuriarum tenetur,

Idem in c. dilecti. §. x. de except. num. 10. col. 6. vers.
3. restringe tripliciter, primo dummodò. Andr. Fachin. lib. 3.
controvers. c. 12. incip. non licet verbum. col. 2. lit. D. vers.
sed hoc genus injuriarum. et col. ult. lit. A. vers. quia suspensi-
onem verum esse. Jacob Schi. ad Modest. Pistor. quast. 127.
n. 40. & n. seq. part. 3. ubi ita. Ceter. tract. de procul. exe-
cut. part. 1. c. 1. n. 6. sub fin. vers. unde est quod si quis. &
n. 87. Praeterea Farinac. in sua praet. crimin. part. 3. quast.
105. n. 321. ubi, quinta conclusio est. & n. seq. Boff. in
praet. crim. de homicid. n. 26. vers. tamen ob sola verba.

PARS V.

Quoniam contrarium vellet Claud. Berriac. in ad-
dit. ad Pistor. tractat. de iur. consil. 3. incip. ad iur. i.
finit. sub lit. A. p. 1. med. vers. secundo amplia. lib. 2.

In dubio tamen cum qui libet praesumatur bo-
nus, convitium alicui illatum praesumitur fal-
sum, & idèò arguens injuriantem mendacii inju-
riarum non tenetur, nisi injurians convitium
probare velit, secundum

Bologn. in l. ut cum §. ff. de j. & n. 94. sub fin. vers.
sed tamen, quem sequitur Berriac. d. quast. 105. n. 314.
& seq.

Uterius procedit solum in excipiendo, non
autem in replicando; & idèò is, qui primò cri-
men obicit, si ei ab injuriato, quod mentiaris,
respondetur, deinde replicare non potest imò tu
mentiris, alius enim duplici poena: fit iur. & pro
prima injuria, & pro replicata mentia,

Jafon. d. l. ut cum §. ff. de l. 1. n. 37. vers. si quicquid
dicit. Paul. de Cofir. in l. illud. ult. ff. quod quis §. iur. n. 4.
vers. namquid ergo poterit. Alex. cod. num. 3. vers. tamen
sit in replica. Felin. in c. dilecti. §. x. de except. col. 6. nu. 10.
vel secunda restringe ex dicto. Jacob Schi. ad Modest.
Pistor. quast. d. quast. 127. num. 4. Farinac. in sua praet.
crim. part. 3. quast. 105. n. 325.

Nisi crimen obicitur verum sit, tunc primo
obijcenti merito licet adversus eum, a quo ex-
cipiendo mendacii arguitur, replicare, imò tu
mentiris,

Dec. in l. ut cum §. ff. de l. 1. n. 36. vers. si tu fidei ve-
rum dixeris. Bologn. cod. num. 4. vers. ex quo inferitur. Ja-
cob Schi. d. quast. Modest. Pistor. l. 26. n. 4. Farinac. d.
quast. 105. n. 326.

Contra verò pro injuriis verbalibus non ha-
bentur, si quis aliquem fratrem abularum,
Stalloruber, vocat,

Item non. Schurz. consil. 73. nu. 2. c. 1. Ludovic. Cù-
bauf in sua arbor. judic. crim. c. 2. lit. 34. §. 1. n. 4. p. an-
drem. n. 32.

Vel, si quis alicui dicit, tu non dicis verum,

Bologn. in l. ut cum §. ff. de l. 1. n. 34. vers. nec admi-
tenda est. & vers. sed tamen quia, Hieron. Glacard. in
addit. ad l. ult. Clar. lib. 3. sent. 3. injuria. verb. tu non dicis
tu. l. in pr. Farinac. d. quast. 105. in specul. c. 7. 27. ubi, sexta
sit conclusio.

Vel tu dicis falsum,

Alex. in addit. ad Br. in l. item apud Labenem. c. 1. §.
ut. orator. ff. de injur. nu. 3. lit. E. Hieron. Glacard. in ad-
dit. ad l. ult. Clar. d. §. injuria. l. in princ. Ioann. Harpp.
in §. injuria. 1. in fin. de injur. num. 69. Farinac. d. quast.
105. in specul. c. 7. num. 32. lobann. Schi. d. in §. injur. i. in
fin. de injur. numer. 10. Berriac. consil. 88. incip. Magnifi-
co dominum. nu. 4. & consil. 152. incip. casus bonum. nu. 12.
lib. 1. l. 1. in l. 1. & si perperam. ff. de liber. & posthum.
n. ult. in fine vers. alibi tamen dicit. Adde l. ac de. Te-
raq. de legib. connubial. verb. & n. et plus in p. n. 1. gl.
3. n. 5. & seq.

Nisi quis dicat, tu dicis mendacium: tunc e-
nim injuriarum conveniri potest,

Berriac. d. d. consil. 152. nu. 12. vers. si tamen quis dice-
ret. & n. seq. lib. 1.

Item pro injuria non reputatur, si astrologus
vel fortilegus consultus ex sua arte, vel Demo-
nis indicio, responderet aliquid esse forem,

Item apud Labenem. c. 1. §. si quis astrologum. ff. de in-
jur. ubi gl. (ubi rationem reddit) in verb. non potest au-

L 3

gel.

num. 7. postmod. et si. item videtur non. Harpp. in §. injuria. 1. nulli. de injur. n. 5. et si quis. et num. 17. post princip.

- 79 Vel si quis ad meam dignitatem minnendam me non permittit obtinere officium, mihiq. suum votum malo animo denegavit,

per text. in l. injuriarum. 15. §. si quis de honorib. 4. ff. de injur. ubi gl. verb. quid faciat. Bonifac. de Vita. tra. 6. malef. 111. de injuriis, numer. 34. Harman. Harman. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 4. incip. quodcumq. n. 6. & seq.

- 100 Vel alterius agrum venandi causâ intraveris, quod ex generali quidam consuetudine receptum est, teste

Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria, num. 2. ibi. quanto nunquid.

Quamvis de scripto jure aliud dicendum sit, per text. in l. injuriarum. 15. §. ult. ff. de injur. Marib. de Afflict. in c. 1. §. injuria punitur. tit. de pace foram. firm. n. 9. vers. item tenetur injuriarum.

- 101 Vel vestem, quam ei portare non licet, in alterius ignominiam geris,

l. item apud 15. §. generaliter. 27. l. vestem. 39. ff. de injur. Schneid. ad §. injuria. 1. infl. eod. n. 21. & seq.

- 102 Vel tempore Baechaniorum utitur Cappâ Eremitarum, Monachorum, vel alterius habitu & vestitu,

Norell. 123. c. omnibus. 44. Schneid. d. §. injuria. 1. n. ult. Gl. inc. cum decorem. 12. x. de vita & honest. clerici. verb. larvarum.

- 103 Vel accensator judicium criminale super crimine, non perspicuo vel manuali, habuisse thet cum clamore, mit gestiffe oder seeregeschrey/ inilui, & agi curavit,

Daniel Moller. lib. 4. fenselr. c. 33. n. 13. sub fin. vers. quod si verò crimen, & n. 14.

- 104 Si tamen ejusmodi clamor criminalis pro more usitato tribus vicibus fuerit peractus, & postea appareat, accusationem cum clamore non debuisse institui, tunc acculator non pro tribus, sed pro una injuria, tantum conveniri potest, veluti ita in Scabinatu Lipsiensis responsum se scire restatit

Daniel Moller. lib. 4. fenselr. d. c. 33. n. 15. vers. quod si potest an si. & n. seq. n. 3. ad fin.

- 105 Vel si quis honoris ordinem turbare, & illos, qui altiorum locum tenent, præcedere velit, secundum

Bl. in l. observare. 4. §. antequam. ult. ff. de offic. proconsul. n. 3. vers. & qui vult ordinem turbare, & seq. Ioan. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 6. & seq. Andr. Garl. lib. 2. obser. 21. incip. licet causa. n. 22. vers. quandoq. etiam actio injuriarum.

A quo tamen dissentit

Francisc. Zennet. (per text. in l. injuriarum. 15. §. si quis de honorib. in princ. ff. de injur.) tra. de empt. vendit. sub pacto reconvenit, num. 157. ibi. inde propter Baldum dicebat, & seq.

- 106 Vel alicujus scamnum seu scabellum in Ecclesiâ vel alibi de loco digniori tollit, & in locum inferiori ponit,

Laté Paris. consil. 149. incip. in presenti causa. num. 1. & seqq. per tot. vol. 4.

- 107 Vel alicui medium unguem vel digitum ostendit, vel ficas facit, quod non vulgus, cinem dicitur

sed et vocantur, sicut Anton. Trifon. dist. 2. apud. sup. injuriarum quidam, n. 1. & seqq. per tot.

Item realis injuria est, si magis, ratio aliorum non injulle, sine indicio, vel præter modum, iniquari facit,

l. item apud Labconem. 15. §. 34. l. h. h. n. 4. ff. de injur. Bl. in l. rubr. C. de pun. judic. qui male videtur. n. 7. ibi. quanto quætor. Andr. Raubec. quæ. 4. n. 1. de injur. quæ. 1. & seqq. part. 1. Hippel. de Marib. in l. 1. §. præterea. ff. ad l. Cornel. de sicar. num. 7. & in pract. crimin. §. expedita. num. 27. ibi. quero quæquenter. Marib. Coler. decis. 161. incip. clarum est, n. 9. ibi. licet. Index part. 1. Chil. König in suo processu. d. 2. num. 37. vers. So aber ein Richter. sym. Gravetti. consil. 306. vultio & per injuriam. num. 20. ibi. apparet ex his, part. 5. Harpp. in §. injuria. 1. infl. de injur. n. 4. & seq.

Concordat constitutio criminalis Caroli V. in der peinlichen Halsgerichtsordnung. art. 20. vers. Wo auch eine Dittigkeit.

Imò judex, si malo dolo quem torturæ subjecit, vel modum excessit, non solum injuriarum tenetur, sed etiam capite plesti potest.

Bl. in l. de amonitione. 16. C. de question. num. 2. ibi. & nota casum. Hippel. de Marib. in l. 1. ff. eod. n. 32. & in pract. crim. d. §. expedita. num. 27. vers. Baldus autem in Harpp. d. §. injuria. 1. infl. de injur. n. 4. vers. quomò non desunt, & seq. Gravetti. d. consil. 306. n. 10. vers. sed & capite. Chil. König in suo processu. d. 2. num. 37. prim. angel. Arerin. tra. 4. malef. verb. quod fama publica. n. 95. vers. & idem tenet pag. 199. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæ. 64. incip. ceterum ubi. nu. 2. l. ab itenoch. lib. 2. arbut. judic. quæ. cent. 4. cap. 340. n. 3. Notsch in suo processu. part. 2. art. 11. scilicet. 12. incip. tu dem legist. n. 5. ibi. also auch in antwortem.

Vel si quis retinet equum frano, quamvis e. 110 quitanem non percussit,

Vulpel. tra. de pace. quæ. 92. quem sequitur Ioan. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 2.

Vel injuriam inferri cadaveri defuncti, vel famam alicujus defuncti lacerare per vias,

l. 1. §. & si forte. & §. quæ. ff. de injur. Marib. de Afflict. in c. 1. §. injuria punitur. tit. de pace foram. firm. n. 7. post prim. vers. item qui facit.

Vel ad infamiam alicujus veste lugubri, aut squalida utitur, aut barbam dimittit, aut capillos assumit, aut linguam exerit, oculos distorquet, vel faciem deformat,

l. item apud Labconem. 15. §. generaliter. 27. vers. hac autem scire sancti. ff. de injur. Marib. de Afflict. d. c. 3. §. injuria punitur. num. 7. post prim. vers. item tenetur additio. Jodoc. Dambond. in sua pract. crimin. c. 179. n. 1. per tot. Ioann. Harpp. in §. injuria. 1. infl. de injur. n. 32.

Vel aliquem medicamentis vel alio modo ad insaniam nientis adigit,

Marib. de Afflict. d. c. 1. §. injuria punitur. n. 7. post princip. vers. item qui alienat. Harpp. in §. injuria. autem 1. infl. de injur. num. 1. vers. & si qui malo medicamento.

Vel prohibere uti re communi, l. injuriarum. 15. §. si qui me. 7. ff. de injur. Marib. de Afflict. d. c. 1. §. injuria punitur.

Vel si quis injuriam faciendæ causâ signâliu propria auctoritate domum debitoris,

text. in l. si inuria. c. 8. de inur. in c. 11. de ass. d. 1. §. inuria ponal. n. 7. ante med. vers. item qui auhoreat.

- 116 Vel propter auctoritate rei facto subtra-
ctus in l. inquis. ad bus perquisitis & non invenit.
l. qui in domum. 2. §. de inur. Ioan. Kopp. decis. 3.
incip. hoc quod sit. n. 6. sub fine vers. & sic etiam.

- 117 Licet secus sit, si auctoritate iudicis ejusmodi
res in vicinis adibus perquiri, veluti ita in curia
Burdegalensi iudicatum refert.

Nicolaus Boer. decis. 174. incip. & videtur, num. 5.
ibi, & per praeiudicium, usque ad finem. Ioan. Kopp. d. decis.
3. n. 6. in primis.

- 118 Item realis inuria est, si magistratus aliquem
injuste carcerat, facit,
l. nec magistratibus. 32. ff. de inur. l. pen. C. qui bon.
ced. post. Myof. (ubi ita in Camera Imperiali iudicatum
& Sinatu Coloniensi eundem Petro Quinimel ob
injustam carcerationem injuriam in 600. aureos conde-
mnatum fuisse testatur) sent. §. obfer. 69. incip. quan-
tum multis, num. 5. & seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult.
quod 28. num. 1. & seq. Ioan. Harppr. in §. inuria. l.
infr. de inur. n. 15. ibi, illud extra omnem. & n. seq.

- 119 Vel carceratum pro pecunia pecuniaria, sub idonea
cautione relaxare nolit,

Schneid. a. §. inuria. l. infr. de inur. nu. 29. vers.
quem text. notabitur. Paul. de Cass. in l. si vero. §. §.
qui pro re. l. §. qui jatu cogunt num. 4. ibi, nota etiam
contra iudices. Anton. Hering. de fideiuss. c. 6. num. 40.
vers. sed iniqui, n. 41. & seq. Petr. Pecius de iure silen-
di. c. 45. n. 3. vers. tenetur, §. actione injuriarum, & seqq.
Hippol. de Maril. in pract. crimin. §. attingant, n. 11.
vers. quomodo dixit, num. 12. & seq. n. 16. sub fine vers.
& sic etiam, & num. 17. Gail lib. 1. obfer. 26. n. 1. &
num. seq. Johan. Gadd. tract. de contrah. stipula. c. 6.
conclus. §. n. 2. d. vers. si pecuniariam tantum. n. 40. &
seq. Bl. in l. sed est. 21. ff. de in ju vocand. num. 1. vers.
aut venit imponenda pena. Zobel. part. 1. differ. 43. n. 6.
Jacob Scholt. in addit. ad Modest. Pistor. quod 170. nu.
14. & seq. part. 3.

- 120 Vel arectum contra alicuius bona, debito non-
dum satis liquidato, nec demonstrato, quod de-
bitor facultatibus libatur, concessit,

Bl. in l. consentaneum. §. C. quomodo & quando in-
dex. n. 25. vers. quia nec a captura rei. Fulv. Pacien. de
probat. lib. 1. cap. 72. n. 16. sub fin. & num. seq. Ioan.
Harppr. in §. inuria. l. infr. de inur. n. 13. ibi, nec enim
simpliciter, & n. seq.

- 121 Vel arectum, iam impetratum, sub idonea cau-
tione relaxare nolit,

Daniel Möller. lib. 2. semest. c. 4. num. 26. ibi, que
cum in arecto. & seq. Harppr. in §. inuria autem l. in-
fr. de inur. n. 25. post princip.

- 122 Vel, nondum excusatio & non solvendo inven-
to debitor, contra ejus personam arectum de-
cemit,

Bl. consil. 318. incip. ista captura peccat. num. 3. n. 4.
& seq. vol. 4. & in l. consentaneum, §. C. quomodo &
quando index, num. 25. Roland. tract. de commiss. part.
2. lib. 4. c. 1. nu. 3. vers. & si index omittit. & seq. Petr.
Pecius de iure silentii. c. 2. §. incip. quoniam vero. n. 1. &
seqq. per tot. Iacob Seibler. in addit. ad Modest. Tiffior.
quod 110. num. 3. & num. 14. part. 3. Matth. Coler. de
proceff. exec. part. 1. c. 6. n. 23. ibi, pro qua parte, n. 24.
& seq. Zanger. de excepti. part. 2. c. 10. n. 28. Laurent.

Kirch. a. d. l. 14. num. 30. ibi, deinde qui vol. 1. Ludov.
Rom. conit. 24. incip. ista captura facta, num. 1. n. 3. &
num. seq.

Pro reali etiam injuria habetur, si creditor sui
debitoris bona vel personam injuste & frivole
arctari facit,

U. supra part. 1. conclus. 33. n. ult. latius dixi. Ioan.
Harppr. in §. inuria. l. infr. de inur. n. 3.

Uenig; nutu etiam potest inferri injuria, modo
ex signo aliquo appareat, de voluntate injurian-
tis,

Jacob. de Bellevis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 2. n. 34.
ibi, imo etiam crederent. Jodorus, Damboud. in sua pract.
crimin. c. 130. n. 1. ante med. Ioan. Aleys. Pecius collect.
decis. part. 1. decis. 138. col. 2. post princ. vers. & nunc sine
verbo. Testaur. decis. 229. num. 1. & seq.

Plures & fere infinitos casus, ubi injuria vel
verbalis vel realis inferri solet, vide apud
Matth. de assil. c. 1. §. injuria puniuntur. sit. de pace
juram fermand. n. 7. 8. & n. seq. Harppr. in §. inuria. l. infr.
de inur. n. 2. & seqq. usque ad n. 51. Ruig. Roland. tract. de
commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. num. 1. & seqq.

IX.

De substantialibus requisitis ad
fundandam actionem injuriarum, an jura-
mentum putgatorium locum habet,
& quid juris in judiciis Curia-
libus harum terra-
rum.

SUMMARI A.

1. Dolus malus, & animus injuriandi requiri-
tur ad injuriarum actionem.
2. Lata culpa non sufficit.
3. In dubio dolus & animus injuriandi presu-
mitur. n. 4.
5. Quando & quibus casibus animus injuriandi
non presumitur. n. 67.
8. An in Sacerdote & concionatore, suos audi-
tores durioribus verbis norante.
9. Ad probandum, quod quis animum injuriandi
non habuerit, sufficiunt conjecturae.
10. An reo iuramentum purificationis deferri pos-
sit, si dicat, se verba animo injuriandi
non dixisse. 11. 12. 13.
14. In Curialibus judiciis iuramentum purga-
torium non est necessarium, sed sufficit, si
quis se delectet, se verba illa, que ab actor-
e, tanquam injuriosa allegantur, animo
injuriandi non protulisse.
15. Quae declaratio etiam nunc hodie in illis ju-
diciis obtinet.
16. Quando hac declaratio in judiciis curia-
libus fieri debet. 17.
18. Hac declaratione an actor in vitium conten-
tus esse cogitur. 19.

20. In alio iudicio an etiam locum habeat.
 21. An in libello debet exprimi, quod res animo injuriandi injuriatum insultat. 22. 23.
 24. Injuria debet ad animum revocari. 25.
 26. In consensu debet ad animum revocari.
 27. Si injuria absenti vel eveneranti fuerit ista, sufficit, si a tempore scientiae ad animum revocetur.
 28. An requiratur, ut in libello ponat actor, quod injuriam etiam adhuc ad animum revocet.
 29. Pro fundanda actione injuriarum requiratur, ut injuria non sit extincta & sublata.

Primum & principale requisitum est, ut injuria ex affectu & in lo propofito fiat, dolusque & animus injuriandi addit.

Text. expr. in l. illa delatam 3 §. sine. 1. & l. seq. ff. de injur. l. si non. §. l. qui liberos. o. l. seq. c. eod. l. qui servum. 34. versu. injuria enim. ff. de O. & A. Jacob de Bellous. in jud. pract. crimin. lib. 1. cap. 3 nu. 6. V. fensb. in comm. ff. de injur. num. 8. sub fine. Schneid. ad princip. inftit. tod. num. 2. Petr. Herg. part. 2. quest. 31. num. 36. & seqq. Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quæst. 105. n. 11. & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angil. tract. malefic. verb. verba injuriosa. n. 2. post princip. versu. illi que faciunt. Agid. Hoff. in pract. crimin. tit. de injur. num. 13. Bérta. confil. 18. incip. magnificus domus Anuibal. n. 6. vers. nam injuria. ubi Claud. in addit. sub lit. C. Daniel. Möller. in comm. ad confil. Sax. part. 4. confil. 42. n. 24. Joann. Harppr. ad princip. inftit. de injur. n. 6. ibi. comm. primo ergo. Ludov. Rouan. confil. 96. incip. super eo, quo queritur. n. 3. Aym. Gravett. confil. 9. incip. accusatus Titum. n. 35. vers. ideo videmus tom. 1. Thom. Gramm. decif. 37. incip. Magnificus Carolus. n. 5. vers. sed prædictum. n. 6. & seqq. Hieronym. Magon. decif. 26. incip. spectabilis Joseph. n. 11. & seqq. Henric. Gaden. confil. 37. incip. propofita impetitione. n. 11. ibi. nam substantiale. & confil. 108. incip. primum evidentiæ. n. 27.

2 Verus tamen dolus requiritur, lata verò culpa non sufficit.

Bl. confil. 277. incip. in causa Guilhelmi de Corradis. n. 2. vers. & ideo in actione injuriarum. lib. 5. Aym. Gravett. d. confil. 9. n. 35. sub fine vers. sortum voluit. tom. 1. Joann. Walard. ad Jul. Clar. lib. 7. sentent. §. injuria. n. 19. in fin. Farinac. d. quæst. 105. n. 12. Strad. (inter confil. var. jurisconsult. Laur. Kirchhoff) confil. ult. n. 7. vers. no. hoc casu. & seq. tom. 1. Hieron. Magon. d. decif. 26. n. 12. Daniel. Möller. in comm. ad confil. Sax. part. 4. confil. 42. n. 25. sub fine.

3 Et quidem in dubio omnis injuria dolo & animo injuriandi facta præsumitur, nec quis excusatur, si dicat, quod non habuerit animum injuriandi, nisi hoc manifeste probet.

Text. in l. si non convictus. §. vers. probare potes. C. de injur. Socin. (ubi communem dicit) confil. 146. n. 7. vers. circa tertiam lib. 1. Paris. (ubi etiam communem testatur) confil. 149. incip. in præfenti causa varietur. n. 17. sub fine. vers. & in dubio. n. 13. n. 19. ibi. etiam tunc certum est. & num. seq. vol. 4. Jul. Clar. (ubi idem dicit) lib. 1. sent. §. injuria num. 12. ibi. quare minus Felix. in. l.

cum re. x. de fure & re p. n. 18. ruff. de crim. l. et p. n. Jacob. de reb. in l. d. p. n. 1. n. 1. & 2. 3. num. 6. ibi. & finiturant. de p. n. n. 1. n. 1. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. tom. 1. p. 18. milia. 2. n. 1. Aude. Guil. lib. 2. cap. 1. p. 1. n. 1. quæst. 105. num. 1. & seq. Farinac. d. quæst. 105. n. 11. & seq. Hieron. Magon. d. decif. 26. num. 24. vers. & quamvis in hoc num. 11. & seq. August. Bonfranc. in Camera in causa B. Egen. contra Chlidon. Videtur hanc observantiam testatur) de commiss. part. 4. lib. 7. cap. 6. incip. tria sunt num. 3. Jobann. Harppr. ad princip. inftit. de injur. num. 6. vers. rem tamen probare. & num. seqq. V. fensb. in comm. ff. de injur. num. 8. sub fin. l. Purnb. lib. 1. obiter. tit. 47. obiter. obiter. & seq. Henning. Gæd. confil. 106. num. 28. Petr. Herg. part. 2. quæst. 31. num. 37. 38. & 39. Jodoc. Dambold. in jud. pract. crimin. cap. 137. num. 14. vers. hic etiam fuit dum est. & seq. Ludov. A. Pegu. decif. 13. incip. in præfenti injuriatum. 7. & seq. Daniel. Möller. in comm. ad confil. Sax. part. 4. confil. 42. num. 26. Menich. lib. 6. præfumpt. & incip. superiores libro. n. 1. & seqq.

Quod procedit non solum in masculo, sed & etiam in femina, & rustico injuriante.

Paris. confil. 49. num. 20. vers. sine rustico. & seq. vol. 4. Cesar. Marcent. confil. 101. incip. firmiter tenet. n. 21. & seq. per tot.

Non obstant, quod contrarium velit

Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. & quæst. 105. n. 11. ubi allegat Hieronym. Magon. decif. 26. n. 11. & n. 12. quem tamen in meo codice invenire non potui.

Fallit tamen in verbis & factis, quæ de se iustitiam licita sunt, & injuriam non continent; tunc enim animus injuriandi non præsumitur, sed ab injuriato probari debet.

Alter. in l. injuriatum actio. in print. n. 1. ff. de injur. Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d. quæst. 105. num. 117.

Item fallit in verbis indifferentibus, quæ potest sunt importare injuriam, & eam non importare. Aym. Gravett. confil. 9. incip. accusatus Titum. n. 29. ibi. & considero profundamento. n. 21. & seq. tom. 1. Paris. d. quæst. 105. n. 118. ibi quare in verbu & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. n. 3. vers. non dubito. & seq. Schneid. in §. ult. inftit. de injur. n. 3. vers. si est dictum. Hieronym. Magon. d. decif. 26. n. 17. ibi. securi sine. & seq. Strad. de send. part. 9. princip. c. 4. n. 120.

Quamvis contrarium velit.

Cyn. in l. si convicius. §. C. de injur. in. p. quæst. n. 10. Angel. ibi. n. 1. Salic. eod. n. 6. quos refert. & sequitur Barthol. Bérta. confil. 18. incip. non obstantibus. n. 9. vers. & quando sumus. & seq. vol. 1.

Vel si qualitas facti & conditio personarum injuriantis & injuriati aliud fundat, puta, quia percussus, vel verba per se injuriosa dicens, est magister, dominus, propolitus pater, mater, amicus, propinquus, socius & similis, tunc animus injuriandi etiam non præsumitur, nisi probatur.

l. sed est. §. si. ut. l. seq. ff. ad l. Aquil. latem apud Labronem. l. 1. §. adiutor. 38 ff. de injur. Br. in l. ut vim. ff. de l. & l. 1. & confil. 104. incip. visus istibus num. 4. lib. 1. Ceilm. confil. 15. incip. his qua inter. nom. 205. & seq. vol. 1. Jacob. de Sedovm. in sua pract. crimin. lib. 3. num. 7. vers. aut est talis factum. & num. seq. Andr. Gail.

Gail. lib. 2. obfer. 106. incip. quafcum. num. 6. V. Purnibf. lib. 1. obfer. 111. 27. obfer. 110. num. 1. P. Roger. Roland. de conuif. part. 4. lib. 7. c. 6. num. 4. lib. 4. quafcum. & feq. Salice. ad d. l. finon contriui. §. C. de injur. num. 4. Auguft. Benf. au. ad Angel. de malef. verb. verbo injuria. num. 7. verj. probatur autem contrarium. Daniel. Möder. in 1000. ad conftit. Saxon. part. 4. conft. 42. num. 38. Harpp. in princip. 1000. de injur. num. 7. sub fin. verj. verum enim vero ibid. & n. 3.

- 3 Veluti etiam in sacerdote & concionatore, qui pro concione aliquem, five in specie nominatum, five ita depictum, ut à quovis cognofci poffit, durioribus verbis notat, & increpat, animus injuriandi etiam non præfuitur, fed potius corrigendi.

Laſe Ioan. Harpp. in §. non folum. 77. inftit. de injur. num. 31. verj. verum enim vero num. 32. & feq. uſq. ad num. 51.

Nifi conſter, illum ex quadam amarulentiâ, invidiâ odio & privato affectu falſa quædam criminis alicui obijcere, & in publico proferre, ut ſupra conclud. §. n. 29. dixi.

- 9 Et licet ut modò dictum eſt, in dubio injuriandi animus præſumatur, ad probandum tamen contrarium quod quis animum injuriandi non habuerit, non requiruntur ex actâ & plenæ probationes, fed ſufficiunt conjecturæ.

Petr. de Bellapert. in l. finon contriui. §. C. de injur. num. 3. verj. & probabit. Cyn. rod. num. 2. sub fin. verj. dich. modo. Felu. in c. cum re. x. de ſent. & re judi. num. 18. sub fin. verj. quod cognofcitur ex conſeſſu. Farinas. d. quaf. 105. num. 31. Ioan. Andr. in addu. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dato. §. 1. v. 1. lit. B. poll. m. d. verj. per circumſtantias num. & feq. latob. de Bellapert. in ſua præſ. circumſ. lib. 1. c. 3. num. 3. ibi, quod probatur & num. ſeq. Daniel. Möder. in comm. ad conft. Sax. part. 4. conft. 42. num. 30. & ſeq. Franciſc. Pfeſl. conſil. 156. incip. injuria ex affectu n. 1. & ſeq. cont. 2. Heig. quaſt. 31. n. 37. ibi, tamen interdum part. 2.

- 10 Sed quid, ſi reus conſtiter dicit, ſe verba quædam animo injuriandi non proſuliſſe, hoc autem conſeſſus, vel aliter probare non poſſit, an ei iuramentum purgatorium deſerri poſſit, ad hoc, ut jure, ſe animum injuriandi non habuiſſe?

- 11 Negativè concludit

Alex. à Nevo conſil. 32. n. 6. quem ſequitur. Ioan. Bajard. in add. ad Jul. Clar. lib. 1. ſent. §. injuria. n. 59. Farin. in ſud præſ. crimini. part. 3. quaſt. 105. n. 116. verj. ſed quod immò.

- 12 Econtrâ verò affirmativè tradit, & reum ad iuramentum purgatorium admittit, dummodò præſumptiones aliquæ, ab amicitia forſitan aut conſanguinitate ductas, pro ſe habeat.

Laſe Petr. Heig. quaſt. 40. incip. de iuramento. n. 33. verj. dummodò contrâ & ſeq. part. 1. Br. in conſil. 104. incip. in ſiſt. reſponſum. num. 4. in fin. verj. debeat ſibi, vol. 2.

- 13 Rectè tamen indiſtinctè affirmat

Gail. ſubi rationes aſſert, & ut in Camera imperiali judicatum fuſſe reſpondit lib. 2. obfer. 106. incip. quaſt. num. 3. verj. hoc tamen communi. num. 4. & ſeq. per tot. Ioan. Schönid. ad §. ult. inftit. de injur. num. 3. verj. quod è per iuramentum. Barthol. de iac. conſil. 88. incip. quaſt. ſua dominum. num. 6. in fin. verj. & hoc caſu. & ſeq. lib. 1. Ernſt. Poſthum. conſil. 3. incip. a. inter 28. ex una. num. 473. ibi, nam 60. & ſeq. vol. 1. Biſchel

poſt. Weichb. tit. So die Injurien nicht aus freyem vnd in armuth zu ſchmecken/ geſchehen in primis ſol. 121. Coler. decij. 101. incip. clarum eſt. num. 42. 101. verj. rem part. 1. Königs in ſum. proceſſ. 138. num. 6. sub fin. verj. ſaget auch der beſagte Daniel. Möder. in comm. ad inſtit. Saxon. part. 4. conſil. 42. n. 16. sub fin. verj. de iuramento vero purgatorio. n. 12. & ſeq. n. 3. verj. quod ſi præſumptiones. & ſeq.

Quod etiam tam in foro communi, quàm Saxonicò, verifiſimum eſt, & quotidie ita præſtari videmus.

In judiciis verò Curialibus Electoris Saxoniz. 14 quæ ſingulis ſemeliſtribus Lipſiæ & VVittenbergæ habentur, non obſtinet, ſed reus, ſi coram Judice & Aſſeſſoribus dicat, ſe verba illa, quæ tanquam injurioſa ab actore acceptantur, & allepantur, non animo injuriandi proſuliſſe, ſed ad hoc per alias circumſtantias notum fuiſſe, & ſe de ætore non niſi bonum & honeſtum loqui poſſe, protinus abſolvitur, nec iuramento purgatorio vel alia probatione oneratur.

Ehurfürſt Worigen Oberheſſerichts Ordnung zu Leipzig. Anno 1449. tit. von Schmuckſachen in 6. wiſſe ſich aber auch. p. unſer. 207. tit. 2. item. Wittenberg. Heſſerichts Ordnung Anno 1550. tit. von Schmuckſachen. §. wiſſe ſich aber Daniel. Möder. in comment. ad Conſtit. Saxon. part. 4. conſil. 42. num. 32. ibi, in iudicio tamen. & ſeq. Beſſ. ad l. nam poſſe quo am. §. ſi damnatur ff. de jurejur. n. 18. verj. ita quæ d. d. r. nam. pag. 254.

Quæ ordinario provincialis etiamnum hodie 15 in viridi obſervantia in judiciis Curialibus ſervatur, rejecta illorum opinione, qui ante paucos annos in judiciis Curial. Lipſienſi ſumme contradicere, & afferere volebant, eam hodie per juſ noviffimum Novellarum Electoris Auguſti part. 4. conſil. 42. eſſe abrogatam, rationem ſuæ opinionis addentes, ideò prædictam ordinationem curiarum provincialium emanſiſſe, quoniam olim de jure Saxonicò, ut in ſeq. conſil. num. 11. & ſeq. num. 31. & ſeq. num. 81. & ſeq. dicitur, vilis admodum, & levis pœna in injuriantes erat ſtatuta, cujus inſervitu honeſtus quiſq. injurias potius muſſitare quàm litigare & magnos ſumptus facere malebat, præſerim cum in foro Saxonicò olim pœna recanſationis, ut infra. conſil. 62. n. 3. & ſeq. dicitur, in uſu non erat, quapropter ut injuriarum perſeſtancia aliquo modo coerceretur, injuriarum ſuæ famæ, abſq. infamia tamen injuriarum, reſtitueretur, ab Electore Mauritio prædictam declarationem inventam eſſe, præbant.

Quæ ratio, cum hodie ceſſet, & juſ antiquum per d. conſil. 42. part. 4. ſit abrogatum, merito etiam prædictam ordinationem provincialem ceſſare, & eſſe abrogatam & correſtam autumabant.

Verùm, cum dicta conſtitutio Electoris Mauritii non ſit neceſſariis, ſed voluntariis, & liberæ facultati injuriantis relicta, an ſe ita declarare velit, nec ne, legesq. correctorix etiam ex majoritate rationis non ſint extendenda,

auth. quæ adiones. ubi Br. & DD. communiter. C. de SS. Exceſ. 79. ſon. ibid. num. 21. verj. ſic ergo firma. Dr. ml. non debet cauſſi. de l. l. 4. Brunn à Sole in loſis legalibus verb. lex. n. 12.

ideoq;

ideoq; merito concludatur, prælibetm ordinationem curialium judiciorum non esse innovatam, & correctam, quemadmodum etiam ita tota die practici experimur.

- 16 Hinc autem declarationem, reus ad ordinariam injuriarum actionem, pnam palinodiz, & maculam infamiam evitandam, facere debet antelitis contestationem, postea non auditur, sed contra eum nihilominus secundum d. confit. 42. par. 4. proceditur, ut quotidiana experientia attestatur.

Ratio est. quia dubium non est, quin hæc declaratio sit inventa ad instaurilius, quâ interpretes juris communis tradunt, posse se reum ab actione injuriarum liberare, si dicat, se verba injuriosa pretulisse ex iracundia, vel mala informatione, eaq; vera non esse, sed se illa revocare, & se ita debeat,

Sirad. de feud. par. 9. princip. c. 4. n. 127.

Quam revocationem ramen & declarationem ab interpretibus juris communis inventam tantum ad lris contestationem usq; admitti, tradit

Cagnol. in l. quicquid calore. ff. de R. l. num. 13. Ioan. Piot. in l. si quando 7. C. unde vi §. 45. num. 3. Sibrader. de feud. d. par. 9. prior. c. 4. n. 127. in fine.

- 17 Unde plerumque in limine statim iudicii, & dum causâ inter amicitias tractatus adhuc versatur, per äntelicher Handlung / istiusmodi declaratio fieri, & admitti solet.

Reinhard. Rosa. in addit. ad Daniel Moller. confit. Saxon. part. 4. d. confit. 42. num. 32. lit. A. ibi, bodie plarumq;.

- 18 Qua declaratione actor etiam nolens volens contentus esse cogitur, nec admititur, si actionem injuriarum persequi & probare velit, mentem & intentionem injuriantis aliam fuisse, veluti ita in iudicio curiali 8. Septemb. Anno 1610, est iudicium.

Auß fürbringen vnd erfolgtes Gescheh Heinrich Gram beslagten an einem / Anwalden des wolgeborenen Herrn V. E. Grafen zu W. Kegern anders theils / erthennt vor / daß beslagter bey seiner onterborenen ersternna vermöge der Hoffgerichtsordnung bißlich gelassen werd. D. R. W.

- 19 Ideoq; injuriato suaderem, ut actionem injuriarum non in iudicio curiali, sed alibi, & si propter incomperentiam non possit, saltem coram commissariis ab Electore ab hoc deputatis instituat, quo reus pnam, sua petulantia dignam, lueret cogitur.

- 20 Hæc etiam declaratio in iudiciis curialibus solummodo locum habet, nec in aliis iudiciis attenditur, veluti ita in Consistorio Lipsiensi 27. Septemb. Anno 1674. in C. I. S. verbi munus in Martingriebe contra C. T. iudicium, ubi ego pro liberatione rei prædictam ordinationem curialem somme urgebam, & eam etiam in aliis iudiciis valere multis rationibus evincere conabar, sed frustra & irritò conatu.

- 21 Post hæc nunc queritur, an in libello actor debet exprimere, quod reus injuriarum animo injuriandi intolerat, si verba per se sunt injuriosa, negatur, quoniam præsumptio juris est contra reum, quod animam injuriandi habuerit,

Petr. à Bella part. in l. non conviciu. §. C. de injur. col. 1. n. 3. vers. gratia hujus quare. Cyn. cod. n. 11. Jacob de Bellor. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 1. n. 6. ibi, an autem sit necessarium. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. num. 3. post princip. Ioan. Schneid. ad §. ult. inf. de injur. n. 7. vers. ad quod respondetur. Farinas. in sua præd. crimin. part. 3. quæst. 1. c. 5. n. 123.

Secus, si verba vel facta sunt indifferenter, vel talia quæ sui naturâ injuriosa & criminosa non sunt, vel ab ejusmodi personis prolata, in quibus animus injuriandi non præsumitur, de quibus paulò antea dixi; & tunc necesse est, ut in libello exprimat, ea animo injuriandi esse prolata, Jacob. de Bellor. in sua præd. crimin. lib. 1. d. c. 3. n. 7. vers. aut est tale factum, & n. seq. Ioan. Schneid. d. §. ult. inf. de injur. n. 3. vers. si verò est dictum, & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. n. 2. vers. si verò dictum, & n. 3. vers. non dubito quod.

Quamvis

Angel. in d. l. si non conviciu. §. C. de injur. n. 4. quem sequitur Prosper. Farinas in sua præd. crimin. d. quæst. 1. c. 5. num. 124.

velit, quod nec in hoc ultimo casu necesse sit, ut in libello exprimat, quod verba sunt injuriandi prolata, nisi reus de generalitate libelli opposuerit.

Alterum requisitum est, ut quis injuriarum libellum illatum ad animum revocet, Jacob. de Bellor. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 15. incip. sed quando poterit in princip.

Non quidem verbis expressis, sed sufficit, si ejusmodi revocationem ad animum tacite per signa & iracundiam ostendat,

Gl. in §. ult. inf. de injur. verb. non revocaverit. vers. sed nunquid est nata. Ioan. Schneid. ibid. num. 3. ibi, circa quod. VVurmbs. lib. 1. obs. tit. 47. obs. 3. incip. quando aliqua. n. 1. & seqq. per tot.

Et quidem in continenti quis injuriarum debet ad animum revocare, alias ex intervallo nihil facit, sed injuria remissa censetur,

§. ult. vers. hoc factum est. de injur. Francis. Pir. de civ. 15. quem sequitur Ioan. Aloy. Riccius. collect. decis. 138. col. 3. ante mod. vers. actio autem injuriarum.

Nisi absenti & ignorantis fuerit illata, tunc sufficit, si a tempore scientiæ ad animum revocetur, elegant. Jacob. de Bellor. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 15. nu. 1. ibi, dic. quod sufficit. & seqq. per tot.

Injuriarum autem semel ad animum revocata sufficit, nec necesse est, ut actor in libello ponat, quod eam adhuc ad animum revocet, pulchre Jacob. de Bellor. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 16. incip. an autem hoc sit per tot.

Tertium requisitum est, ne injuria aliquo modo sit extincta, & sublata, de quo infra latius dicetur.

LXI.

De pænis injuriarum, tam de jure communi, quam Saxonico.

S U M M A R I A.

1. Pro injuria duplex compescit actio civilis & criminalis.

2. Una

n. a. lib. 2. Marant. in sua speculo lib. 2. part. 4. tit. de injur. & damno dat. §. 1. num. 16. vers. & tollitur civile. Propter Farinat. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 109. an §. 2. n. 23. & seq.

Nisi actio civilis, ex l. Aquila intentata, tendat ad persecutionem rei familiaris, pura ad emendationem & estimationem damni & interesse, tunc enim ea cum criminali bene cumulari potest, & si quis criminaliter eger, postea actione l. Aquilae civiliter ad damnum & interesse agere non prohibetur, & e contra;

per l. h. servum. §. 4. ff. de O. & A. l. un. C. quando actio civil. praed. crimin. Atynsing. (ubi ita in Camera Imperiali in causa Joann. Kern contra Ludovicum de Vetterhausen in causa Thacetin contra Wolmaris. judicatum refert) cent. 1. Objer. 25. incip. cumulat. act. & n. per tot. Andr. Gail. lib. 1. obfer. 63. (ubi ita in Camera observari testatur) num. 9. ibi. itum observandum. & obf. 67. n. 2. Harim. Harim. lib. 2. obfer. tit. 40. obfer. 3. num. 10. Anton. Tessa. d. decis. 18. num. 3. (ubi ita in Senatu Pedemontano in quadam causa Montebajili. censuisse refert) ibi secundum & num. 11. ubi ita in Senatu Pedemontano 2. Maji. Anno 1526. pronuntiatum fuisse testatur ibi, quomodo fallit. & seq. V. Peseub. in comm. ff. de injur. num. 14. vers. fecus enim fuerit. Specul. d. tit. de injur. & damno. dat. num. 17. ibi. si tamen. uag. ad fin. Farinat. d. quest. 16. in §. 2. num. 30. & seqq. Harppr. d. §. in summa. 10. un. 60. vers. quare si injuriarum.

Vel, injuria forer illata atrox humili personae, & injuria talis esset, ut eam ipse injuriatus remittere non possit; tunc enim, si injuriatus leviter estimaret damnum, sicut n. l. omnis, etiam parte non instante, ultra eam condemnationem aliquam plus petere potest.

Anton. Tessa. d. decis. 18. n. 10. in med. vers. secundum easus in quo. & seq.

Vel, nisi injuria respiciat plures personas, tunc si unus civiliter agit, alter criminaliter agere non prohibetur, & e contra.

Anton. Tessa. d. decis. 18. n. 6. in fin. vers. fallit verum supra dicta. & seq.

Unde si, si persona privatae & juri publico facta fuerit injuria, quod tunc reus recte duplici poena afficiatur, una ordinaria erga partem laesam, altera extraordinaria erga fiscum.

Maranta in sua specul. de ordin. judic. part. 6. num. 9. vers. fecus est. Anton. Tessa. (ubi ita de senatu Anno 1568. senatum Pedemontanum judicasse, & ejus sententiam in revocasse fuisse confirmatam testatur) d. decis. 18. n. 7. vers. & de iure, si & privata persona. & seq.

Quemadmodum etiam, si alicui in Ecclesia, vel in loco publico, aut palatio Principis, aut coram iudice, verbalis injuria inferatur, civilis & criminalis actio etiam concurrere potest, & ideo, si injuriatus, ad estimationem injuriae egerit, sicut nihilominus ad poenam pro crimine laesae majestatis, vel sua auctoritate conservanda, agere potest.

Anton. Tessa. d. decis. 18. num. 12. ibi. fallit sextum. & sequent.

Idem videmus, si injuria filio vel uxori est illata, quo casu non tantum filio, sed etiam patri, & non solum uxori, sed etiam ejus marito, patri, & socero injuria illata censetur, & ob id, si unus injuriarum egerit, alter agere non vetatur;

l. 1. §. ult. de injur. Silesius. in d. §. passim 2. inst. cod. num. 16. V. n. ubi lib. 3. obfer. tit. 40. num. 14. n. 1. Anton. Tessa. d. decis. 18. num. 15. post prime. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injuria. & damno. d. §. 1. n. 15. ibi. item ex n. d.

H. ita praemissis, nunc ad ipsas poenas injuriarum a. c. d. amamus.

Et quidem si criminaliter injuriarum agitur, de jure civilis poena extraordinaria & arbitraria, prout modo delicti, & personarum qualitate, imponitur, vel pecuniaria sicut applicanda, vel poena corporalis;

Lult. ff. de injur. Stephan. Anser. decis. Tholos. 143. subin. propter Farinat. in sua pract. crimin. part. 3. in §. 2. quest. 105. num. 50. & sequent. Ludovic. Peg. decis. 13. incip. in presenti. num. 18. & sequent. Aym. Graveri. consil. 53. num. 1. vers. criminaliter quando. tom. 1. Maich. de afflic. in c. 1. §. injuria puniunt. ut, de pace jur. firm. num. 3. post. uind. vers. criminali. autem agitur. Matib. V. Peseub. in com. ff. de injur. nu. 16. post prime. Gail. lib. 1. obfer. 63. num. 2. vers. criminaliter vero agitur. Harim. Harim. lib. 2. obfer. tit. 40. obfer. 3. n. 1. & seq. Matib. Celer. decis. 61. incip. clarum est. n. 4. & seq. post. 1. Anton. Cumer. lib. 3. variat. resolut. c. 6. num. 7. ante uind. V. Varnh. lib. 1. obfer. tit. 47. obfer. 2. & num. 3. Jul. Clar. lib. 1. sent. §. injuria. num. 7. ibi. sed quare Ludov. Roman. consil. 97. num. 2. sub fin. vers. poena autem imponenda. Harppr. in §. in summa. 10. in §. tit. de injur. n. 4. & seq.

Et plerumque, humiliores sibus subijciuntur, ceteri vero vel ex illo temporali, vel interdictione alicujus certae rei, coercentur.

text. in lult. ff. de injur. V. Peseub. in com. ff. cod. n. 16. post prime. vers. & plerumque. & seq. Joban. Harppr. d. §. in summa. 10. in §. cod. n. 5. ibi. solent enim.

Jure Saxónico vero distinguendum est inter injurias verbales, & inter reales.

Pro injuriis verbalibus, si criminaliter agitur, de hoc jure qualisnam poena imponatur, expedita Interpretum conclusio non est.

Nonnulli enim statuunt, quod etiam si poena arbitraria, ita ut estimatio injuriae in arbitrio iudicis sit posita, & is pro arbitrio graviorem poenam, quam triginta solidorum, reo inferre possit, nec reus libereatur, si intra legitimum tempus triginta solidos exolvere velit.

Zobel. id. addit. ad gl. ordinariam. (ubi dicit si hodie ita pronuntiatum fuisse vidisse) & andr. lib. 1. art. 68. n. 3. sub fin. incip. addit. circa ea glossa. vers. verum in glossa alleganter. & seq. König in suo process. (ubi ita in practica observari testatur) l. 58. num. 2. vers. old denn stehet die actung der poen. & vers. seg. Tum per sent. in & andr. lib. 2. art. 16.

Tum, quia in causa injuriarum, criminaliter intentata, debet quae etiam criminaliter puniri, Zobel. d. loco vers. videlicet quod, & andr. lib. 1. art. 68. n. 3. sub fin. incip. addit. circa ea glossa. vers. verum in glossa alleganter. & seq. König in suo process. (ubi ita in practica observari testatur) l. 58. num. 2. vers. old denn stehet die actung der poen. & vers. seg. Tum per sent. in & andr. lib. 2. art. 16.

Tum, quia in causa injuriarum, criminaliter intentata, debet quae etiam criminaliter puniri, Zobel. d. loco vers. videlicet quod, & andr. lib. 1. art. 68. n. 3. sub fin. incip. addit. circa ea glossa. vers. verum in glossa alleganter. & seq. König in suo process. (ubi ita in practica observari testatur) l. 58. num. 2. vers. old denn stehet die actung der poen. & vers. seg. Tum per sent. in & andr. lib. 2. art. 16.

König d. l. 58. n. 2. sub fin.

- 14 Et licet hæc equale de jure verius & æquior esse possit,

Coler. d. decif. 161. in summa. 10. in fit. de injur. n. p. vñ. per tot. præf. citata.

Et tractandum hæcenus non solum Jemenses, sed etiam Lipsienfes pronunciasse, tellitur

Matth. Coler. decif. 158. in summa. cit. nu. 10. vers. licet Zobelius, jun. in fin. vers. & nos habemus. & n. 22. in fin. part. 1.

- 15 Ea tamen non attentā alii contrarium statuunt, quod reus intra legitimū tempus triginta solidos solvendo, se ab illicitā actione injuriarum criminali liberare possit,

Rötiq. in suo process. d. 5. §. in addit. n. 6. vers. doch wo die flage peitlich. & seq. Gl. in Landr. lib. 1. art. 61. n. 3. post med. vers. Ob sic wol juni ersten. Modest. Thier. d. ubi ita contra a dissimilationem & hilitant Rötiq. Judicatum se videat testatur consil. 26. quest. 4. num. 45. vers. ich habe auch wol gesehen. jun. d. 51. vers. teile wol ichs anders habe gesehen. vol. 1. Schneid. in §. in summa. 10. (ubi summam inter ita in practica observari & secundum hanc pronuntiare testatur) in fit. de injur. n. p. vers. altera tamen opinio. Matth. Coler. (ubi n. 12. ita Jemenses Menfe Octob. Anno 1573 in causa Schönberrg contra Holbach. Item n. 29. sub fin. Lipsienfes, Magdeburgenses & VVittenbergenses pronunciasse refert) d. decif. 161. in summa. cit. nu. 15. & seq. n. 22. ibi, per. o. re. secundo. n. 23. & seq. & n. 29. part. 1. VVesenb. in comm. ff. de injur. n. 17. post princip.

- 16 Ita tamen, ut præter triginta illos solidos reus etiam in expensas condemnatur. arg. lib. vñ. 77. ff. de procurat. Matth. Coler. (ubi non solum Jemenses, sed etiam Lipsienfes crebro ita pronunciasse testatur) d. decif. 161. n. 23. vers. condemnando tantum. part. 1.

- 17 Quæ assertio etiam, si solum juris Saxonici inruetur, verissima est, & manifeste fundatur, tit Landr. lib. 1. art. 61. in up. nec den andern vers. oder ihn inb:ßten nach recht, ubi verbum disertus dicitur, si quis super injuriis criminaliter conventus, postea compareat, quod solvendo legitimam mulctam, puta, triginta solidos,

Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 37. lit. D. sub fin. se ab illa criminali actione liberare possit.

- 18 Erratio est, quia de jure Saxonico, pro qualicunque injuria sufficit, si triginta solidi sisco solvantur.

Gl. marg. ad gl. ord. in Landr. lib. 1. d. art. 61. n. 3. in cip. nota quod pro injuria, Coler. d. decif. 161. n. 23. part. 1. Schneid. d. §. in summa. 10. in fit. de injur. n. p. post med. vers. adeo ut loco regum fit. & seq. Gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 45. lit. B. vers. und diese 30. Schilling gibt.

- 19 Unde etiam fit, quod in jure Saxonico actio injuriarum dicatur mixta, etne vermengte flage/ propterea quod, licet criminaliter sit intentata, tamen per comparitionem rei civilis efficitur, & reus solvendo 30. solidos liberetur: e contra verò, ubi civiliter est instituta, propter contumaciam rei criminalis fieri, & reus banniri, & præscribi possit,

text. in Landr. lib. 1. art. 61. per tot. ubi gl. ordinar. n. 2. & seqq. Rötiq. in suo process. d. 5. §. in addit. num. 6. vers. und davon heist. actio. & seq.

- 20 Et hæc assertio, quod pro injuria qualicunque

qualis, solus solvendo liberetur, procedit, etiam viro Nobili ab homine plebeo u. l. n. p. facta,

Matth. VVesenb. in comm. ff. de injur. n. 17. vers. etiam nobili. & seq.

Falut tamen in rusticis, his enim pro injuria illata, non triginta, sed quindecim solidi duntaxat, solvi debent,

Landr. lib. 1. art. 45. ante med. vers. den Batvergülden & seq. Thier. post Landr. tit. von wette und buße. col. 3. sub fin. vers. gegen den Landfassen. fol. 150. & 111. Weiber und Jungfrauen gebman halbe buße. per tot. fol. 531. Schneid. in §. p. n. a. autem. in fit. de injur. n. 25. vers. rustici verò. & seq. Rötiq. in suo process. d. 132. n. 6. vers. Batvergülden oder Pflegbassen. in fit. vers. welche sich auch in injurien sachen.

Deinde fallit in mulieribus, illis enim dimidia tantum pars mulctæ pro curjussu libet mariti conditione: pro quolibet injuria solvitur,

Landr. lib. 3. d. art. 41. post princip. vers. jealliche Weib hat ihres Mannes Rötiq. in suo process. d. 115. n. 7. post Landr. von wette und buße. col. 4. vers. wo aber solche brüder an Jungfrauen. fol. 510.

Et idem mulieribus rusticorum, pro injuria etiam criminaliter intentatā, solummodo septem solidi cum dimidio debentur,

Schneid. in d. §. p. n. a. in fit. de injur. n. 15. sub fin. vers. unde uxoribus rusticor. in. & n. 10.

Reliquis verò mulieribus quindecim solidi solvendi sunt,

Matth. Coler. decif. 161. n. 19. ibi circa quod obiter. nu. 20. & num. seq. VVesenb. in comm. ff. de injur. num. 17. vers. ad quendam verò injuria. Schneid. d. §. p. n. a. in fit. eod. num. 10. vers. ceteris & seq. Thier. post Landr. tit. Weiber und Jungfrauen gebt man halbe buße. per. tot. fol. 531.

Quod active & passive intelligi debet, adeo, ut si sicut mulieri injuriatæ non nisi quindecim, vel septem solidi cum dimidio pro mariti conditione debentur, ita & ipsa injuriatus viros vicissim plus solvere non teneatur,

Schneid. d. §. p. n. a. in fit. de injur. (ubi ita pronuntiare testatur) num. 16. vers. & hoc aliter. Matth. Coler. d. decif. 161. num. 19. vers. quod hoc verum esse. part. 1.

Sed quid judici pro injuriā criminaliter intentata, pænæ nomine debeat, majus dubium est?

Siquidem Gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 45. 27 lit. B. vers. und dem Richter vult, quod judici nomine mulctæ triginta solidi sint solvendi, quam sententiam etiam Lipsienfes tacentes esse, testatur

Matth. Coler. decif. 161. num. 31. vers. & hanc sententiam.

E contra verò

Gl. marginal. ad gl. ord. in Landr. lib. 1. art. 61. n. 3. lit. A. in cip. nota quod pro vers. judici mulctæ. & seq. dicit, quod judici tres solidi pro mulctā debeantur, & ita praticari testatur.

Quæ sententia licet aliquantū sit verior, ita 29 indilincte tamen procedere non potest, Ideoque dicemus, quod in civitatibus, nam recte hinc judici octo tantum solidi, in pagis verò, nam Landr. tit. tres solidi tantum mulctæ nomine debentur,

per text. in Landr. lib. 3. art. 64. sub fin. vers. d. m.

Schultheissen werden & vers. seq. Bethel pol. Landr. iii. von wette vnd buße col. 3. sub fin. vers. vnd allezeit dem Richter zu Weichb. & seq. & col. 4. sub fin. vers. fündet das g. wette. & seq. fol. 170. König in suo process. e. 138. num. 6. sub fin. vers. vnd zu Weichbild Math. Coler. de process. exco. in prefat. nu. 21. vers. licet autem. & vers. seq. & d. decif. 161. nu. 23. vers. & iudicium super. n. 30. & n. seq. part. 1.

Ubi subiicit, quod hoc notandum sit, contra Nobiles, & prædictos iudiciorum, qui etiam si tantum habent in prædictis & civitatibus suis inferiorem juris fictionem, tamen in causis injuriarum puniunt injuriantes, non tantum in 30. solidis, sed etiam in multis florenis. Et ita mense Aprilis Anno 1580. Jenenses pronuntiauit testatur quatuor contra Senatorem VVimariensem, qui punierat quandam temerarium, qui in curia verberabat mulierem, braun vnd blau in seprem florenis, quod scilicet tanta pœna wegen der Erbachtichte ipsi non deberetur, sondern nur Schilling. oder auff den Dörffern den Edelheiten 3. Schilling.

30 Quæ omnia tamen intellige, nisi ab uno vel alio iudice major pœna sit præscripta, veluti ita Jenenses Mense Mayo Anno 1578. Rullicis Reibaldorum propè Plauen im Voiglandt respon. disse, refert

Math. Coler. d. decif. 161. num. 31. sub fin. vers. quæ omnia part. 1.

31 Et ita ubique in provinciis Thuringiæ usu indutum esse, ut iudici inferiori vel hereditario, dem Erbichter triginta solidi debeantur, testatur

Math. Coler. in tract. de process. exco. in prefat. num. 21. vers. quod officium sicut hodie. & seq. & part. 2. e. 1. n. 134. vers. in his autem provinciis.

32 Deinde procedunt saltem in Rusticis, plebeis & nobilibus, secus si Imperatori, Regi, Duci, Comiti, vel alii illustri personæ, injuria sit illata, tunc enim longè major pœna potest imponi, ut late ostendit.

Math. Coler. d. decif. 161. num. 33. (ubi quædam prajudicia asserit) 34. 45. & seq. part. 1.

33 Ad injurias verò reales quod attinet, tunc si illæ sint leves, & pro his criminaliter agatur, partellæ etiam non plus, quàm emenda triginta solidorum, solvi debet, perinde ut paulò antè num. 16. de verbalibus injuriis dixi

Math. Coler. d. decif. 161. nu. 32. ibi, sic est conclusio. n. 36. vers. licet enim pro vulnere. & seq. part. 1. Chilian. König in suo process. e. 138. in addit. n. 6. sub fin. verb. das rath er schmet. & e. 138. n. 6. post princ. & n. 9. sub fin. & n. seq. Bethel pol. Landr. iii. von wette vnd buße. col. 3. vers. begehre sich aber daß einer der Gerichte be. lasset. fol. 170. Schrad. in §. sed & lex Cornelia. n. 51. de injur. n. 5. & in princ.

34 Quod tamen etiam fallit in rusticis, quibus pro ejusmodi injuriis, realibus etiam, quindecim ducætes solidi debentur,

Bethel pol. Landr. d. iii. von wette vnd buße. col. 3. d. 10. begehre sich aber jund. vers. gegen den Landr. fassen fol. 170. Chilian. König in suo process. e. 138. num. 6. post princ. Schneid. d. §. sed & lex Cornelia. num. 5. post princ. vers. vel. 15. solidorum.

35 Et in mulieribus, quibus etiam dimidia pars mulctæ suorum maritorum solvi debet, non ali-

ter ac supra. num. 22. & seq. in injuriis verbalibus d. 10. e. 1.

Bethel pol. Landr. d. iii. col. 4. vers. wo aber solche brüder an Jungfrauen. & seq. fol. 170.

Judici vero licet nonnulli mulctam triginta 36 solidorum pro ejusmodi levis injuriis realibus adjudicant, veluti ita per Lipsienses Mense Augusto Anno 1571. Judici & Schultheis des Chursfürstlichen gericht zu Salska responsum fuisset, statuere

Math. Coler. decif. 161. n. 31. post med. vers. pro injur. tamen realibus. & seq. part. 1.

Male tamen ab idem esse. responsum, subiicit 37 idem.

Coler. d. decif. 161. post med. vers. sed malè. & seq. per text. in Landr. lib. 3. art. 64. sub fin.

Quapropter per hunc textum idem statuimus, quod paulò antea num. 29. de injuriis verbalibus dictum est, veluti etiam ita in specie tradidit

König in suo process. d. e. 138. n. 6. post princ. junct. in med. vers. Vnd in Weichbild Bethel pol. Landr. iii. von wette vnd buße. col. 3. vers. begehre sich aber jund. vers. vnd allezeit dem Richter. fol. 170. Math. Coler. de process. exco. part. 1. n. 134. vers. qui autem inferiorem. & decif. 161. n. 32. vers. sua reali junct. vers. nomine vñ solidi & seq. part. 1.

Nisi usu & præscriptione aliud sit receptum, 38 quemadmodum paulò antea, n. 30. & num. seq. de verbalibus injuriis dixi.

Vel gravitas delicti aliud foveat, puta, quia 39 ejusmodi injuria realis levis est illata in loco publico, tunc tanquam pro gravissimâ & atroci merito imponitur mulctâ dimidiâ VVergeldi.

Zobel. (ubi ita per Scabinos Lipsienses pronuntiatum fuisse testatur) Jingl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 63. lit. 4. vers. ego vidi per scabinos. & seq. quem sequitur Math. Coler. d. decif. 161. n. 57. vers. dicit tamen additio. part. 1.

Leves autem injuriæ reales hoc in casu vocan- 40 tur omnia illa vulnera, & schwellen oder fleischen, vulnbruñstun vulnus non sanguinolentum, vulgò braun vnd blau hoc est verbera, so mit Knütteln oder mit steinen geschlagen, oder auch geworffen worden, item haartouffen, so nicht schwellen. Landr. lib. 2. art. 16. sub fin. Math. Coler. decif. 161. incip. clarum est. num. 57. ibi. schiedte Wunden. part. 1. Schneid. in §. sed & lex Cornelia. n. 51. de injur. n. 5. vers. quod est verum. König in suo process. d. e. 138. n. 6. & n. 9. in princip.

Sub hac specie injuriarum realium levium, vel 41 vulnerum simplicium, continentur quidem etiam illa vulnera, quæ infliguntur capiti, non transeuntia per cranium, item effractio dentium, & digitorum in manibus, & pedibus, sed eorum mulctâ aliquantò major est, & pro singulorum digitorum & singulorum dentium amputatione datur mulctâ decimæ partis unius VVergeldi, Landr. lib. 2. art. 16. vers. schiedt Finger, Zehn vnd Zahn. Jingl. lat. ad text. germ. lit. K. in med. Math. Coler. d. decif. 161. num. 58. part. 1. & 17. de process. exco. part. 1. c. 9. n. 5. in princ. vers. aded quod einj. g. d. n. 1. & seq. König in suo process. e. 138. n. 5. in princ.

Si vero injuriæ reales sint graviiores, & atro- 42 ciores, & tunc, si criminaliter agitur, earum pœna est amputatio manûs,

text. expr. in Landr. lib. 2. art. 16. post princ. vers. wer den andern lantet ubi gl. lat. ad text. lat. verb. qui alium mutilat. post princ. & ibid. gl. lat. ad text. germ. lit. C. in princ. Matth. Coler. de iur. lib. 1. num. 20. In princ. & num. 37. ibi tamen secus est. num. 33. & seq. part. 1. & de process. exec. ut part. 1. cap. 9. num. 33. sub fin. vers. si pro in criminaliter. & seq. Bethel post Landr. tit. non werre vnd Wisse col. 2. vers. & d'esse aber solche frevelung. fol. 129. col. 4. Notschin in suo process. part. 2. art. 2. num. 1. post princ.

- 43 Judici autem nulla emenda debetur, Bethel post Landr. tit. non werre vnd Wisse col. 2. in fin. vers. vnd dann folget keine werre mehr nicht. Matth. Coler. (ubi ista Lipsiensis pronuntiatio testatur id. de iur. lib. 1. num. 33. vers. neg. unde debetur. num. 64. ibi, ultimum circa. & n. seq. part. 1. Ja. ob. S. ibi in addit. ad Modest. Pylor. quest. 109. num. 38. & seq. König in suo process. c. 138. nu. 4. in med. vers. vnd da folget. Nerschkin in suo process. part. 2. art. 2. num. 1. vers. vnd folget auch keine.

Et liceo

- 44 Chilian. König in suo process. d. c. 138. num. 4. vers. begrebe sich aber (sub fin. in verb. doch sollt diese Straffe dicke, quod hodie poena illi amputationis manuum recesierit ad usum, & solum poena dimidii VVergeldi insurperetur, quem sequitur

Matth. Coler. d. de iur. lib. 1. in iur. statum est. nu. 54. ibi, bodie antem. part. 1. Schneid. in §. sed & lex Cornelia infl. de injur. num. 5. vers. quando antem pro graviorebus. & seq.

- 45 Contrarium tamen etiam post tempora Chilian. Königs non solum Lipsiae, sed etiam in dicalerio Jenensi pronuntiatum se vidisse, testatur idem

Matth. Coler. de process. exec. part. 1. c. 9. nu. 54. vers. licet autem Regulus iunct. nu. 16. ibi, tamen contrarium videt. & seq. Joau. Schneid. (ubi suo tempore contra Chilianum König iudicatum fuisse testatur) tract. de feud. part. 2. tit. qua res in fundo dari possunt. nu. 86. ibi, nam quodam talia vulnera. & num. seq. quos sequitur Jacob. Schult. in addit. ad Notschin. part. 2. d. art. 2. nu. 1. vers. & quamvis in addit. ad Modest. Pylor. quest. 109. num. 38. part. 3.

Veluti etiam Mense Maio. Anno 1802. Scabini VVittenbergenses ad requisitionem Senatus Pegaviensis contra J. H. juniorem responderunt: Wiewol nun d'issals nach d'erschiff der Sächsischen Rechte die straffe ist abhanging der Hand/ So mag doch J. H. darmit verschonen werden/ er wird aber billich verurtheilen/ W. M.

- 46 Et quidem ea manus debet amputari, quae delictum est commissum,

Schneid. in §. in summa. 10. infl. de injur. num. 9. post princ. vers. debet autem amputari.

- 47 Dummodò injuriatus reo, & ejus heredibus, de periculo mortis cautionem praestet, quod in casu, ubi ille, cui manus abscindenda est, moritur, non velit aufugere, sed rursus parere iudicio propter mortem secutam quasi ex homicidio,

elegant. gl. lat. ad text. lat. (ubi pulchrae rationes afferunt) Landr. lib. 2. art. 16. vers. qui alium mutilat. post princ. vers. si prius de mortis periculo. & seq. af. ad fin. & gl. lat. ad text. germ. ibid. lit. C. vers. nota tamen & sequentib.

- 48 Reales autem injurias graviore & atrociores

PARS V.

hoc in casu vocamus illa vulnera, quae vulgò kampffter wunden / item beinschrönige vnd offene wunden / item Schandmal / item lamm den dicuntur,

Matth. Coler. d. de iur. lib. 1. num. 47. ibi, all jure Saxónico part. 1. Schneid. in §. sed & lex Cornelia infl. de injur. 5. in med.

Quae autem sint, & dicantur kampffter wunden / 49 Reischwunden / beinschrönige vnd offene wunden / item Schandmahl vnd lamm den / vide latè

Zobel. addit. in gl. lat. ad text. lat. Landr. lib. 2. art. 16. vers. cui sola caro vulneratur in ip. well in diesem Artick. ent. & seq. Gl. in Reichbild. art. 79. & seq. n. 5. vers. Zum ersten eine Reischwunden ist. & vers. leg. elegant. Chilian. König in suo process. c. 138. in addit. nu. 12. ibi, item kampffter wunden sind. & num. 23. per tot. p. lib. 1. Matth. Coler. d. de iur. lib. 1. num. 48. ibi, lamm den vocant. u. 40. 50. 91. 12. & n. seq. part. 1. & de process. exec. part. 1. c. 9. 53. Schneid. in §. sed & lex Cornelia infl. de injur. n. 5. in med. Bethel post Landr. tit. wie man eine gewisse wunden nach ihrer art erstehen sol per tot. f. 130. col. 2.

Et hæc de jure Saxónico verissima sunt, ut tunc; tamen sese habeant, & adhuc in aliis locis, ubi jus Saxonicum fervatur, in usu retinentur.

Hodie tamen in Electoratu Saxoniæ prorsus so abrogata sunt & constitutum, ut vetus dispositio juris Saxonicæ amplius non valeat, sed poena arbitraria juris civilis sibi locum vendicat, ita ut injurias non solum publice revocare cogatur:

Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 42. §. sub fin. vers. legen/ordnen vnd wollen in verb. einen öffentlichen wiedetruff

Sed insuper etiam gravi penâ pecuniaria, vel carcere, vel temporalit. relegatione vel pro conditione & qualitate per sonarum, loci, temporis, & aliarum circumstantiarum, etiam suffigatione pro arbitrio iudicis puniatur.

Novell. Elector. Augusti d. part. 4. constit. 42. §. dorüber aber vnd daneben soll auch. ubi in comment. Daniel Möller. nu. 1. & seq.

Quæ abrogatio juris Saxonicæ non solum in verbalibus, sed etiam in realibus injuriis procedere debet, ut injuriants arbitraria, vel penâ pecuniaria, vel carcere vel temporalit. relegatione, vel quandoq; etiam suffigatione, puniatur,

Novell. Elector. Augusti part. 4. d. constit. 42. §. will wollen auch diese vnser Constitution. 4. ubi in comment. Daniel Möller. n. 33. & seq.

Quod tamen cum micâ salis accipiendum, sapto, de realibus injuriis, levibus tantum, pro quibus si criminaliter agitur, solum multa triginta solidorum, ut suprâ n. 33. dixi imponitur, vel etiam de realibus injuriis graviorebus & atrocioribus, in iis casibus, ubi dimidius VVergeldus duntaxat nomine mulctæ solvi solet. Secû. verò est in eis injuriis realibus atrocioribus, pro quibus amputatio manûs, ut supra n. 42. & 45. dictum est, dicatur. In illis enim dispositio juris Saxonicæ non est abrogata, nec hoc unquam Electori Augusti in mentem venit, id quod ostendit primè, d. Novell. part. 4. constit. 42. ubi Elector idem, ad ejus modi abrogationem juris Saxonicæ venit, quod perquam exigua poena, nimirum triginta tantum solidi, in injuriantes esset statuta.

M f

Ad

- 13 Ad alias igitur injurias, in quibus major poena & quidem corporalis, puta amputatio manus, ob-
tinet, extendi nequit, quoniam lex corrigens in uno
casu non potest perire ad alium casum, diver-
sam rationem habentem,

*72 an. in l. Gallus 29. §. & quid sit tantum. ff. de liber.
& posthum. n. 9.*

Deinde, quia legem, quæ jus antiquum abro-
gat, & graviores poenas, quam antea fuit statu-
tum, inducere nititur, ita interpretari debemus,
ne contra mentem & intentionem mitior & le-
vior poena imponatur. Si autem in *d. constit. 42.
part. 4.* diceretur, quod jus Saxonicum quod pœ-
nam amputationis manus abrogetur, & in ejus
locum poena arbitraria, vel pecuniaria, vel carceris
vel relegationis vel etiam fustigationis, surroga-
retur, istud inde sequeretur, quoniam amputatio
manus quavis poena pecuniaria, vel relegatione
vel etiam fustigatione, est major & grandior,

*Novell. 134. c. quia v. 13. §. si vero tale in fin. & §. seq.
c. 10. §. si quis alium intra. tit. de pace tenend. & ejus
videli.*

Veluti etiam ita mense Mayo Anno 1602. à VVitten-
bergenfibus ad consultationem Senatû Pegaviensis re-
sponsum fuisse, supra n. 45. sub fin. ostendi.

- 14 Diligenter autem judex, ad impendendam hanc
poenam arbitrariam debet attendere, an injuria sit
atrox, an verò non, ita ut pro atroci injuria, pro
qualitate ejus, majorem poenam dicet, quam pro
aliâ,

*Alvarot. in c. 1. §. injuria. tit. de pace juram. firm. cod.
n. 3. ibi. quæro subsequenter & seq.*

- 15 Quæ autem sit injuria atrox, & quæ pro tali
habeatur, vide

*elegant. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cont. 3. cas.
263. num. 1. & seqq. Farinae. consil. 30. num. 14. & seq.
lib. 1. & in sua præd. crimin. part. 1. quæst. 18. num. 56. &
seq. & part. 1. quæst. 106. n. 15. & seq. usq. ad num. 218.
Casar. Mantent. consil. 101. num. 6. & seqq. Gl. ordin. in
Eandem lib. 1. art. 63. n. 5. & seq.*

- 16 Illud autem hoc in loco omittendum non est,
quod judex poenam arbitrariam, in hac materia
injuriarum criminalium, propter qualitatem & atro-
citatem facti, personarumq; dignitates, & condi-
tiones, etiam ad mortem usque extendere pos-
sit

*Gomez. lib. 3. var. resolut. c. 6. num. 8. Schneid. in §. in
summa. 10. instit. de injur. n. 8. ver. & poterit propter. Gl.
ibid. verb. extraordinaria. Laurent. Kirchhoff. consil. 33.
num. 7. sub fin. ver. vnd wird auch offi. extraordinaria
pena. & seq. vol. 2. Matth. Coler. decif. 101. incip. clarum
est. num. 5. sub fin. part. 1. VVurmbs. lib. 1. obfer. tit. 47.
obfer. 2. num. 2. ver. pena autem arbitraria. & num. 3.
Hartm. lib. 2. obfer. tit. 49. obfer. 1. n. 18. Alvarot. in c. 1.
§. injuria. tit. de pace juram. firm. n. 4. ante med. ver.
imò etiam usq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. nu. 7. in fin.
& §. ult. quæst. 83. n. 11. ver. sed dato etiam. & seq. Pol-
tibré Joan. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. nu.
24. ibi. an porro præfata. & seq.*

- 17 Quod etiam nominatim ad constitutionem
Electoris Saxonie extendit

*Andr. Raubib. quæst. 7. incip. locum est paulo. num. 36.
ver. quod vel ed magu bin. & seq. part. 1.*

Quamvis contrarium velit

Daniel Schüller. in comun. ad consilios. Saxon. part.

*4. constit. 43. num. 2. ver. quamvis bodie id locum.
& sequent.*

Unde fir, quod injuria sacerdotibus & mi-
nistis Ecclesiæ um illata, poena capitali puniatur,
1602. expr. in l. si quis in ho. 10. c. de Epif. & Cleric.

Civiliter injuriarum agi potest duobus modis,
uno, quando agitur ad persecutionem damni per
injuriam dati, vel ad persecutionem rei familia-
ris per injuriam ablatæ

Alterò, quando solum agitur ad vindictam, &
æstimationem injuriæ datæ, puta, si quis dicat so-
ni aluisse perdere magnam pecuniæ quantitatem,
quàm talem injuriam fuisse, nullo,

*Aym. Gravet. consil. 53. incip. Nobilis Hugo Bonipa-
ri. num. 1. ver. civiliter duobus modis & sequent.
tom. 1.*

Priori modo, quod quis damnum sibi per in-
juriam illatum persequi, & ejus restitutionem pe-
tere possit, nemo unquam dubitavit,

*per text. in l. liber homo. 17. in prin. ff. ad l. Aquil.
Aym. Gravet. d. consil. 53. num. 1. ver. primò quando
agitur. tom. 1. Hartm. Pylor. lib. 1. quæst. 27. num. 3. ver.
sed cum quidam. & num. seq. Jacob. Thming. decif. 24.
incip. cum Nicolau. num. 12. Presbyter. Farinae. in sua
præd. crimin. part. 3. quæst. 105. in prin. 2. num. 18. &
seq. Br. in litem apud Labonem. 15. §. si quis servus. ff.
de injur. num. 1. in prin. Dudas. Covarr. lib. 2. var. re-
sol. lib. 10. n. 7. ver. quarto eod. jur. & seq. Harnob. lib. 3.
præsumpt. 114. incip. jure & quidem optimo. num. 1. &
num. seq.*

Quod etiam in foro Saxonico est receptum,
non obstante, quod pro injuriæ realibus certa
quædam multa fir constituta, vel hodie ex No-
vell. Elect. Augult. part. 4. constit. 42. poena arbi-
traria sit surrogata, tamen actio legis Aquilæ ad
damna & interese injuriato non denegatur,

*Joan. Schneid. in §. in summa. 10. instit. de injur. (ubi
hanc viorem & communior dicit) num. 4. ver. &
licet quidam teneant. & seq. Matth. Coler. de proceff.
exec. part. 1. c. 9. num. 57. ver. at si civiliter agatur. junct.
ver. ita tamen ut ultra & n. seq. Jacob. Schult. in addit.
ad Modest. Pylor. quæst. 107. n. 21. 30. & seq.*

Consequitur autem injuriatus hac actione
non solum mercedes Medicorum, & impensas
in curatione factas, sed etiam æstimationem ope-
rarum, quibus caruit, vel cariturus est ob id, quod
inutilis est factus,

*Matth. Coler. de proceff. exec. part. 1. c. 9. n. 58. & seq.
Hartm. Pylor. obfer. 103. incip. dictum fuit. n. 11. & seq.
ut supra part. 4. conclus. 11. n. 24. & seq. & conclus. 18. n.
21. deit.*

Quemadmodum etiam ita VVittenbergenfes
Anno 1602. ad requisitionem Senatû Pegaviensis
contra J. J. pronunciarunt;

Wierel mehr gemelter J. J. soldes alles ver-
neinen wollen/biweiß er aber desien vberweisen / so
ist er den beschiednen das Arzthn in besaßten / vnd
ihnen susten gebührlichen abtrag wegen
schaden vnd enkosten / auch propter omnia uspera
auff vorhersehende liquidation vnd moderation
zu thun schuldig; D. W.

Nisi injuriens criminaliter, vel amputatione
manus, vel aliâ poenâ corporali, fuerit punitus,
tunc ad ejusmodi damni & interese restitutio-
nem non tenetur,

per Novell. Elector. Aug. part. 4. consil. 13. in ipso
in suo processu. part. 2. art. 1. n. 1. & art. 2. n. 1. vnd. soli
get auct. Subit. ad Modest. Pylor. quod. 10. n. 33. & per
eos que supra part. 4. consil. 19. per tot dixi.

- 61 Ad imitatio autem damnum & operam a-
misiarum de jure civili committitur a bono ju-
dicio, qui primò damna & opera æstimat, & post-
ea parti l. i. i. juramentum deferit.

Matth. Coler. de proc. sup. jure civili n. 9. part. 1.

In Saxonia verò aliud est receptum, ut actor
sua damna & opera ad aliquam quantitatem æ-
stimet, quam reus etiam p. illare tenetur, nisi ju-
ramento aliquid de ea diminueret possit.

- 64 Et licet videatur dicendum, quod hoc in casu
juramentum in notationis locum habere non pos-
sit, quoniam illud non nisi in vi ablativa vel ex-
pulsiva admittitur.

Harim. Pylor. quod. 10. incip. ad dam. n. 17. ubi. porro
hec, & seq. & n. ult. sub fin. (ubi in hac p. mate. in inju-
riarum Mensa Decembris, Anno 1556. ita pronuntiatum
refert) vers. & idem anno lib. 1.

- 65 Hodie tamen usum quotidianum receptum est, ut
illud juramentum in quavis vi, & injuriâ, siue re-
bus, siue personæ violata. locum sibi vendicat.
Andr. Raub. quod. 10. incip. juramentum in notatione.
n. 1. & seq. part. 1.

- 66 Et in specie, quod actor injuriatus, damna &
opera ad certam summam æstimare possit, ad
hoc, ut reus eam solvere teneatur, nisi ju-
amento suo eam diminuat, tradit

Daniel Stöller lib. 3. semel. c. 38. incip. valde magnum
sub fin. princ. vers. vel aut quæstion. n. 1. & seq.

- 67 Unde 19. Marti Anno 1603. in p. dicio curiali
Lipsiensis in causa Martin Seibman vnd. sonjorien
contra V. von Ende & Künigesfeldt.
in puncto carcerati non est pronuntiatum, quod
prædictus Nobilis reus Ende sub dictis obijssam
carcerationem teneatur quantitatem æstimatam
solvere, nisi eam juramento suo diminueret pos-
sit.

Non obstante, quod contrarium statuit Harim.
Pylor. d. quod. 16. n. 20. ubi contra vero cum u. lib. 1.

- 68 Quemadmodum etiam, si alium in rixa manus
amputata, vel aliud membrum mutilatum & vul-
neratum est, is præter emendam Saxonicam, da-
mnum rectè æstimare, & juramento minutionis
rei conventi submittere potest.

Harim. Pyl. (ubi danti opinionem à VVittenberg
sibus admissam, & in Aula Electoris Saxonie probatam
esse dicit) d. quod. 16. num. 23. post med. vers. sed ad inuad-
erit tandem, & seq. lib. 1. pag. mibi. 157. Matth. Coler.
tractat. de processu. exec. part. 1. c. 9. num. 38. vers. una cum
operis.

Non attento, quod contrarium velit, & ita à
Scabinis Lipsiensibus pronuntiatum fuisse, re-
flectit Harim. Pylor. d. quod. 16. n. 21. ubi, hinc etiam in ca-
su n. 22. & seq. n. 4. sub fin. lib. 1.

Cujus tamen rationes parùm urgent, dum e-
nim inter alia dicit, & præcipuum ejus funda-
mentum est, quod scilicet reus in iudicio. lib. 1.
art. 51. in illis demum calibus juramentum hoc
minutionis seu minoracionis adhibetur, in quibus
nulla certa est statuta æstimatio, seu VVergeldum:
nichil moveri: Quia æstimatio in iudicio in jure
Saxonico expressa, & reparatio damni & interesse

omniò sunt separata; & licet pro amputatione
manus, vel mutilatione alterius membri, in jure
Saxonico certa pena sit expressa, per hoc tamen
æstimatio damni, & operam non excluditur, a-
liàs si hæc ratio Harimanni Pylor. valeret, quæ-
retur, quod præter emendam Saxonicam nulla æ-
stimatio damni & interesse fieri posset, quod tamen
est magnum absurdum, & quotidiana experi-
entia contrarium, ut modo dictum. valdeque detur-
bante crudele foret, pro amputata manu, vel accepto
danino corporis perpetuo & irreparabili, in bya-
chio, pede, vel alio membro, per cuius usum
vulnerata, autem tam seipsum, quam totam fa-
miliam honeste exhibere potuit, satisfactione di-
midui VVergeldi ipsum debere esse contentum, &
qui ad victim unius semelstris, vel quadam an-
ni vix suppetat, & ita sub sequenti vite tempore
fame confici, vel obscuris panes quærere com-
pelleretur, ut rectè tradit

Matth. Coler. de processu. exec. part. 1. d. 1. g. num. 38.
vers. quia valde durum, & vers. seq.

Posteriori modo, etiam extra omnem contro-
vertentiam positum est, quod de jure civili injuriatus
injuriæ sibi illatam æstimare & æstimacionem
petere possit,

Gravet. d. consil. 53. in 1. vers. secundò quando solum,
tom. 1. Matth. de Affili. in c. 1. §. injuria punitur tit. de
pace iuram. firmand. n. 3. princ. vers. secundo in modo. Guil.
lib. 1. obf. 6. n. 2. & civiliter injuriarum agitur. Harim.
Matth. lib. 2. obf. tit. 49. obf. 3. n. 1. & seq. VVegenh. in
comm. ff. de injur. n. 14. post princ. Br. n. 1. prator edixit.
§. si dicatur. ff. de injur. n. 1. & seq. Jacob Schult. in ad-
dit. ad Modest. Pylor. quod. 10. n. 1. & part. 3. Proffer Far-
mat. in sua præf. crim. quod. 105. n. 35. & seq. Angel.
Averin. tract. malefic. verb. & ad querelam Titu. nu.
script. nu. 96. fol. mibi 93. Joh. Harpp. in summa
autem. 10. injuriar. de injur. n. 2. & seq.

An autem necesse sit, ut injuriatus certam
quantitatem, ad quam injuriæ sibi factas æstimat,
in libello exprimat, an verò sufficiat, si in genere
interesse petat, & per judicem taxari contenda-
tur, non usque adeò clara inter interpretes est de-
cisio

Quicquid sit, communiter est receptum, quod
tutius sit, ut injuriatus certam quantitatem in li-
bello exprimat, salvâ tamen taxatione judicis,

Schmid. (ubi hanc communem dicit) in §. pæna. in-
fist. de injur. num. 4. vers. communiter tamen est opinio, &
seq. VVegenh. in comm. ff. de injur. n. 15. sub fin. vers. tamen iu-
rius est. Harim. Matth. lib. 2. obf. tit. 49. obf. 3. num. 2.
& n. 5. Angel. Averin. (ubi se semper prædicando ita ser-
vasse dicit) tract. malefic. verb. & ad querelam Titu. nu.
96. vers. ego autem prædicando. Treffer. Farinat. in sub
præf. crim. part. 3. d. quod. 105. num. 33. ubi, secunda fit con-
clusio. lib. Clar. lib. 5. sent. 5. injuria. n. 6. post princ.

Quod procedit, non solum in actione præto-
ria, sed etiam in actione civili, ex l. Cornelia de
fœdente,

Gail. lib. 2. obf. 102. n. 9. vers. tam in actione prætoris.
Harim. Matth. lib. 2. obf. tit. 49. d. obf. 3. nu. 3. sub fin.
vers. & tam in actione. & num. 4. Proffer. Farinat. in sua
præf. crim. part. 3. d. quod. 105. in fin. 2. n. 93. & n. seq.

Non attento, quod contrarium velit
Glin §. sed & lex Cornelia, in fin. de injur. verb. intro-
duxit post princ. Br. in l. prator edixit. §. si dicatur. ff.

de injur. nu. 4. sub fin. vers. sed quod dicitur de actione. Et in injuriarum æstimatio ff. eod. nu. 4. vers. tertio quæro.

- 73 Et quidem, si alicui plures injuriæ sunt factæ, aliquæ verbis, aliquæ autem factis, tunc in libero arbitrio est actoris, utrum omnes una æstimatio-
ne comprehendere, an verò singulas singulatim æstimare velit;

Cyn. in d. l. si non convicit. c. C. de injur. n. 30. Farinac. d. quæst. 105. in p. 2. n. 21. tribuit in §. pœna autem inst. de injur. n. 9. ibi, ex quo oritur.

- 74 Sed quid, utrum necesse est, ut injuriatus æstimatorem injuriæ referat ad damnum, puta, quod potius voluisset tantam quantitatem de suo patrimonio amisisse & perdidisse, quam talem injuriam passum esse: an verò sufficit, si æstimatorem referat ad lucrum, quod scilicet pro tor-
tisque coronatis tantam injuriam noller pati, vel noller lucrari tantum, & pati tantam injuriam? Necesse quidem non requiritur, ut actor se vel ad lucrum vel ad damnum referat, sed sufficit, si absque ulla relatione dicat, se passum esse talem injuriam, quam rati æstimat, eumque in illam quantitatem condemnari petit, salva taxatione judicis,

Cyn. in l. si non convicit. §. C. de injur. n. 10. quæst. n. 14. Alber. eod. nu. 14. Johann. Faber. in §. fed & lex Cornelia. inst. de injur. nu. 3. vers. fed pro Deo Joann. Schneid. in §. pœna autem inst. eod. n. 6. vers. fed Cynus Farinac. d. quæst. 105. n. 41. ibi, terria est conclusio. Felin. in c. cum te. 23. x. de re jud. n. 17. vers. & si simpliciter. Salyc. in latrocinio. 4. C. de injur. n. 4. vers. quæro tunc potius pr.

- 75 Si verò actor taxatoriem & æstimatorem injuriæ ad aliorum referre velit, tunc necesse est, ut eam ad damnum referat, alias libellos vitiarur, & æstimatio non valet, quoniam luci & damni non est par ratio,

Lulr. C. de Codicill. Jacob de Bellivis. in sua præst. crim. lib. 1. c. 17. nu. 3. ibi, sed nunquid est necesse. & n. 4. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. nu. 2. vers. fieri debet æstimatio, & sub fin. vers. nam passus injuriam. Felin. in c. cum te. 23. x. de re judic. nu. 16. post prime. vers. ubi optime ponit. Proffer. Farinac. in sua præst. crim. part. 3. quæst. 105. in p. 2. n. 24. ibi, sed si vult. & num. seq. Cyn. in d. l. si non convicit. c. C. de injur. num. 14. Alber. eod. nu. 14. vers. si tamen. & in l. injuriarum æstimatio. ff. eod. (ubi dicit, quod communiter erit et advocati facientes referre æstimatorem ad lucrum.) num. 4. sub fin. & num. seq. Spreng. lib. 4. part. 4. (ubi dicit hanc opinionem prava-
luisse) tit. de injur. & damn. dat. §. 1. num. 6. vers. ego ju-
ro quod primum vellem. & num. 7. Hostiensis in summ. x. de injur. §. & in quantum. nu. 7. post prime. vers. fed secu-
ndum. & seq. Gail. lib. 1. obfer. 6. num. 2. vers. ut puta si in libello ponat. & seq.

- 76 Non obstante, quod contrarium velint, & nihil interesse stuant, an actor ad damnum, an verò ad lucrum æstimatorem referat,

Gl. in l. injuriarum æstimatio. 2. ff. de injur. verb. in-
juriarum æstimatio. vers. qui juret. & vers. seq. Br. de d. nu. 3. ibi, secundo quæro, juncti sub fin. vers. jud non vitiat. Totus. Damond in sua præst. crim. 1. 135. num. 2. vers. hoc modo si injuriatus. & seq. Angel. Arretin. tract. maleficæ. verb. & ad quærelam Titii. n. 6. in princ. vers. unde ter, duplici modo. & vers. seq. Salmer. in §. pœna autem inst. de injur. nu. 6. vers. verior tamen est Agid. Boff. in præst. crim. tit. de injur. n. 2. post pr. vers. quæ æstimatio. & seq.

Si verò actor est pauper, ita, ut injuriam æstimare, & jurare non possit, quod tantum potius de suo patrimonio voluisset perdere, quam talenti injuriam pati, tunc is debet in libello dicere, quod vellet tantum de suo patrimonio amisisse, si haberet,

Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injuriis. & damn. data §. 1. n. 7. vers. pono enim, quod aliqui. & nu. 8. vers. fed dic quod primo. Jacob de Bellivis. in sua præst. crim. lib. 1. c. 17. n. 6. ibi, quod si injuriatus sit pauper. & nu. seq. Proffer. Farinac. in sua præst. crim. part. 3. d. quæst. 105. in p. 2. n. 43. ibi, quid si actor. Angel. in l. si non convicit. §. C. de injur. n. 10. vers. est ergo videndum. Alber. eod. n. 14. vers. quomodo ergo faciet. Joann. Fab. in §. fed & lex Cornelia. inst. de injur. n. 2. vers. pro opin.

Et quidem non sufficit, ut actor injuriam sibi illatam æstimet, fed insuper etiam requiritur, ut æstimatio illa fiat cum juramento,

Gl. in §. pœna. inst. de injur. verb. æstimaverit. Farinac. in sua præst. crim. part. 3. d. quæst. 105. in p. 2. n. 47. ibi, quinta sit conclusio. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. n. 2. post med. vers. & quod hoc extimatio.

Nisi actor quantitatem æstimatorem injuriæ per testes probare velit,

Socin. consil. 146. n. 2. vers. circa tertiam questionem. n. 8. & nu. 17. lib. 1. Boff. de injur. nu. 2. vers. & quia si est facta. & seq. Farinac. d. quæst. 105. nu. 46. Joann. Alf. hincius. dec. 138. col. 3. vers. fed in extremis.

Et licet Gl. in l. lex Cornelia ff. de injur. verb. lex Cornelia sub fin. vers. item non juratur. Br. in l. injuriarum æstimatio. 2. ff. eod. nu. 2. ibi, quæro, qualiter fiet. & seq. Bynsing. (ubi hanc gl. opinionem per domos affores Camera approbatam suisque dicit) cont. 1. obfer. 34. incip. quod actio in med. vers. porro fuit etiam. & seq. velit, quod tunc demum æstimatio fiat per jura-
mentum actoris, si agitur ex jure prætorio, secus si ex l. Cornelia, tunc enim æstimatio juramento fieri non debet, fed sufficit, si officio judicis fiat.

In practica tamen ubique locorum receptum est, ut etiam in l. Cornelia æstimatio injuriarum medi-
antibus juramento fiat,

Ado in summ. de injur. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. num. 2. post med. vers. vel secundum. & seq. Res-
fred. in tractat. l. libellor. rubr. de civili ad. injur. col. 3. vers. & sic quantum ad §. 1. part. 4. fol. mibi. 97. VVe-
senbec. in comm. ff. de injur. num. 14. vers. ac si quidem juncti. vers. & cum ex l. Cornelia agitur. Gail. lib. 2. obfer. 102. num. 6. vers. tam in actione prætoria Schneid. (ubi hanc communiter dicit) in §. pœna autem inst. de injur. n. 4. vers. & licet quidam. & seq.

Sed jam dubitatur, quando hoc juramentum sit præstandum, an debeat præcedere taxatio judicis, an verò prius juran, & postea moderatio judicis subsequi?

Et licet videatur dicendum, quod moderatio judicis nec præcedere, nec subsequi possit, fed suf-
ficiat, si actor injuriam ad certam quantitatem æstimet, & æstimatorem juramento confirmet,

Jodor. Damond. in sua præst. crim. 1. 135. n. 2. ibi, de qua institutio. & n. 3.

Hæc tamen assertio mihi non placet. Inveniuntur enim non raro nonnulli homines tam improbi & perversæ naturæ, qui propter lucra captanda ad infinitum usque jurarent, ideoque ut
hæc

hæc iniquitas evitetur, meritis autem iudicis precedere debet.

Hoffens. in sum. x. de injur. §. et in quantum, nu. 7. post. et. vers. et sequi. & seq.

- 34 Alio vero dicitur, quod juramentum debeat præcedere taxationem iudicis, ita ut actor prius juret, & æstimationem in libello expressam juramento confirmet, postea vero iudex quantitatem æstimatam, & juratam taxet, & moderetur.

Cyn. in l. si non cavueris. C. de injur. nu. 19. Rossed. in traç. libello. rubr. de civil. action. injur. col. 2. in fin. vers. Dominus tamen meus. & vers. seq. part. 4. fol. rubi. 92. Jacob de Bellorisi (ubi hunc processum in actione injur. servari dicit) in sua præf. crim. lib. 1. c. 3. num. 72. ibi, unde in ista actione. & num. seq. VV. Jemb. in com. ff. de injur. num. 14. vers. moderatione tamen, & n. 15. post med. vers. sed revertamur. Schneid. in §. pœna autem inflit. eod. num. 12. ibi, ultimo & conclusivè. Matth. de Affili. in c. 1. §. injuria puniuntur. tit. de pace juram. consim. nu. 3. in med. vers. & iudex postea debet. & seq. Bran. in injuriarum, æstimation. 21. ff. de injur. nu. 2. vers. taxatorem tamen per iudicem. Socin. consil. 1.46. nn. 15. sub fin. lib. 1. Dida. Covarr. lib. 2. variæ resolui. c. 10. n. 7. sub fin. vers. sic injuriarum passus post pr. in verb. si quidem injuria æstimatione. & seq.

Nec hæc opinio placet, præterquam enim, quod actor non juramentum præjuri arguat, reclamaretur textus in auth. post jurandum, C. de judic. Novell. 12. c. 10.

ubi quodammodo generalis regula traditur, quod in æstimatione expensarum, & damnorum talis ordo observetur, ut prius a iudice fiat moderatio, postea vero subsequatur confirmatio juramentalis.

- 87 Ideoq. rectius faciunt, qui statuunt, quod iudex pro sua discretionis æstimatione, ab actore in libello expressam, restringere, ad certam quantitatem redigere, & præambula interlocutoria taxare possit, ad hoc, ut postea actor usq. ad quantitatem a iudice taxatam, & ad certam summam redactam, jurare teneatur.

Felin. in c. cum te. 23. x. de re judic. num. 10. post princ. vers. adde etiam Rolau. & seq. Hoffens. in sum. x. de injur. §. et in quantum. num. 7. vers. unde til. quid commune. & seq. Johann. Harpp. in §. in summa. inflit. eod. n. 3. ibi, extrinsecus iudex. Andr. Gail. lib. 2. observ. 102. (ubi ita ubi, in foro observari) num. 8. nu. 9. nu. 10. ibi, ubi dicit. & n. seq. & lib. 1. de ignorantibus. c. 18. num. 3. ibi, item in causis injuriarum. Jul. Clar. lib. 1. sentent. §. injuria. num. 6. ibi, sed nunquid. Angel. 12. dist. malest. verb. & ad querelem Titi. nu. 66. post princ. vers. taxatione iudicis. Johann. Schneid. in §. pœna inflit. de injur. num. 4. vers. unde enim. & seq. Jacob de Bellorisi. in sua præf. crimin. lib. 1. c. 17. num. 8. ibi, tales æstimationes. & seq. Johann. Aloys. Rucio. lib. 1. collect. decis. 13. col. 2. in fin. vers. ante injuriam æstimationem. & seq. Prosser. Fa. 1. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. in præf. c. 2. n. 9. ibi, altera pars. Johann. Plot. de milit. jurand. §. 46. n. 1. Mynsing. (ubi ita in causâ Gubeli Emerich. contra Senatorem Colvenerem, item in causâ Bogel. contra Senatorem Monacensem, & contra Commitem de Stützelu. begg. in Camera iudicatum referri) rem. 1. observ. 14. sub fin. vers. tamen de stylo. uij. ad fin.

- 86 Unde communiter pronunciari solet: Wüde Richter mit einem leiblichen Eyde erhalten, daß er

die auf Nichterlichem Amte etlichege Eucken en Deut libet von den seinen enthalten, denn seide gelagte Injurien leiten wollet erlangen in der Sache ferner was recht ist. W. D. W.

Hac interlocutoria ita præmissa, si actor juravit, iudex eum præcise in summam illam taxatam & juratam condemnare debet.

Bonfat. de Potalu. in tit. de injur. numer. 37. Prosser. Farinas. (ubi limitat ubi subij. iusta causa) in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. in præf. c. 2. num. 10. ibi, sed retentâ Jafon. in li. quæ. n. 9. unde 11. (ubi etiam limitat) num. 25. vers. quod quando præcissa taxatio & num. 26. Nicol. Doer. decis. 55. in cap. & videtur dominum. num. 3.

Si vero actor nolit jurare ad moderationem & æstimationem iudicis, eod. quod minus petitione & opinione sua æstimationis sit, tunc iudex interloquendo ei juramenti præstationem sub comminatione absolutiois lentem, & rei injuriæ injungere potest, veluti ita in Camerâ imperiali observatum fuisse, testatur.

Andr. Gail. lib. 2. observ. 102. in cap. condemnatum injuriarum. num. 11. vers. sed quod si iuratum passus. & seq. quem sequitur Johann. Harpp. in §. in summa. 10. in tit. de injur. 3. vers. quod si actor. & seq.

Etiã actor ad quantitatem taxatam juravit, tunc reus eam præcise solvere debet, alias si non eil solvendo, puniuntur in corpore.

Felin. in c. cum te. 23. x. de re judic. nu. 17. post princ. vers. & si iurians non vil. solvendo. Jacob de Bellorisi in sua præf. crimin. lib. 1. c. 17. n. 5. Farinas. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. in præf. c. 2. n. 9. seq. Schneid. in §. pœna. inflit. de injur. n. 7. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 95. nu. 2. Plot. de milit. jurand. §. 46. nu. 2. Joann. Harpp. in §. in summa. 10. inflit. de injur. nu. 27. ibi, contravenitur vel de (ubi pulchras ampliationes offert.) & n. seqq. usq. ad n. 46.

Illud tamen ultimo loco hic notandum est, quod æstimatione injuriarum non ad tempus, quod iudicatur, sed quo alicui injuria facta est, referri debeat.

In injuriarum. 21. ff. de injur. pulchrè Johann. Harpp. in §. atrox. g. inflit. de injur. n. 9. ibi, ex quibus consultat. & n. seq. Tirag. de pœna temper. cons. 3. n. 3.

Et hæc de jure civili verissima esse, nemo inficiabitur.

Jure Saxonico verò eiusmodi æstimatione & taxatione injuriarum non habet locum, sed per hoc jure juxta uniusversaque statum & conditionem certa pœna expressa & statuta est, ultra quam pœna, si civiliter convenitur, non potest condemnari.

Landt. lib. 3. art. 45. Gl. ordin. im Landt. lib. 1. art. 48. n. 10. in med. ver. hic sagen etliche Ene. & n. seq. & ibid. gl. marginalis. Bannip. æstimatione injuriarum. Joann. Schneid. in §. pœna. inflit. de injur. n. 14. vers. tamen non nescit. & seq. Matth. Coler. decis. 168. in capitalium est. n. 10. ibi, nec autem Saxonicum. n. 11. & n. seq. part. 1.

Quo actor, si pro injuriâ sibi illata majorem pœnam seu emendationem petit, quam jure Saxonicum habet constitutam, cadit utraque.

Matth. Col. d. decis. 162. n. 14. si quæ pro injuria part. 1.

Iteq. omnia ista, quæ supra num. 12. & n. seq. dicta sunt, etiam hoc in loco, ubi civiliter injuriarum de jure Saxonico agitur, obtinent.

Matth.

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 19. & seq. *schlecht regelt in verb. in iur. part. 1.*

- 94 Ita ut reus si pro iuriis verbalibus conveniatur, non plus, quam triginta solidos, actori si malculum est,

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 19. & seq. & n. 32. Schneid. d. 5. pœna. 7. inst. de injur. n. 15. post princ. & 5. sed & lex Cornelia inst. eod. n. 5. post princ. VVfenb. in comm. eod. n. 17. post pr. König in suo process. 6. 5. n. 1. in med. vers. aber nach unserm. & seq.

- 95 Mulier verò quindetam solidos, perinde ut supra. n. 22. & seq. dixi, solvere debeat,

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 19. & seq. Schneid. in 5. pœna. 7. inst. de injur. nu. 15. sub fin. König in suo process. 6. 17. n. 7.

- 96 Et insuper judici mulctæ loco octo solidos in civitatibus, & tres solidos in pagis.

Coler. d. decis. 161. num. 15. & seq. ut etiam supra. n. 20. & seq. dictum est.

- 97 Quod præcedit etiam, si pro injuriis realibus, legibus tamen conveniatur, nam & tunc solvendo triginta solidos actori liberatur reus,

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 17. schlechte Wunben. & seq. Schneid. d. 5. pœna. inst. de injur. num. 15. & seq. & 5. sed & lex Cornelia inst. eod. nu. 5. post pr. König in suo process. 13. n. 6. non fecius ac paulo antea. n. 33. & seq. 6. 21.

- 98 Si verò pro injuriis realibus gravioribus & atrocioribus civiliter conveniatur, tunc eius pœna est dimidius VVergeldus,

Wesl. post Landor. ut veni velle und huffe. col. 2. vers. würde aber einer & col. 2. vers. so aber solche Thats. fol. 129. & seq. Matth. Coler. decis. 161. n. 38. & n. 32. vers. ubi autem civiliter. part. 1. & 17. ad 31. de process. excut. part. 1. c. 9. 57. vers. at si civiliter agatur. & n. seq. Schneid. in 5. sed & lex. Cornelia. inst. de minor n. 5. in med. vers. quando autem pro gravioribus. Jacob Schult. in addit. ad Adesl. Pflor. quall. 107. num. 29. & seq. König in suo process. 13. n. 4. vers. so aber solche Thatsachen in suo process. part. 2. art. n. 5.

- 99 Nisi sit mulier, tunc ei reus quartam partem VVergeldi duntaxat solvere debet,

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 35. ibi, circa quod. & seq. part. 1.

- 100 Judici verò supremam mulctam, puta sexaginta solidos, das höchste gewette synd 60. Schilling!

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 11. (ubi ita tenens Et nest d. Schönberg contra Reibolds. Mense Aprilis Anno 1779. respondisse testatur) post med. vers. nos respondimus. & n. 63. ibi, iudici tamen. part. 1. & de process. excut. in praefat. n. 21. ibi, quod pro. est. in princ.

- 101 Quam emendam reus etiam præcise solvere cogitur, alia si non habet in ære, adjudicatur injuriato ad manus, ad instar alterius debitoris, non solvendo exiliscentis,

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 67. ibi, quod si autem in iurator. part. 1.

Et quidem si injuria verbalis universitati vel pluribus est facta, tunc omnibus & singulis prædicta pœna & mulcta, secundum uniuscujusque statum & conditionem, solvi debet, veluti ante aliquot annos Scabini Lipsenses pronunciarunt, Dat. einer auff mercklicherer grober Vergeßlichkeit/ ewern Weibern/ Jungfrauen und Edelpersonen/

hervert. zuges. 16. daß keine frome Frau oder Jungfrau in ever in Städt. den wohnen und das selb. d. 31. befehlet und einen mandel und d. trag. schuldig. So muß er selbe schmelde Buße und d. schmelde mit geschurte büße gegen einer ledigen Jungfrauen und die solches Alters wisse, daß sie mit d. frommigkeit möge beschuldigt / oder beschuldigt werden / abwaschen und verbißten / und mag solches mit einer Buße allein gungsam zu rechtensich. ach. ten/ D. N. W.

Quæ quidem omnia procedunt in iis locis, ubi jus Saxonicum observatur.

In Electoratu verò nostro hodie sunt correctæ, & statum, quod injurias prædictam pœnam solvendo non liberetur, sed injuriam alicui illatam publicè in loco judici revocare, & insuper alia pœna arbitraria, vel gravi pecuniaria, vel carcere, vel relegatione, temporali, vel pro conditione, & qualitate personarum, loci, temporis, & aliarum circumstantiarum, etiam fustigatione, puniri debeat,

Novell. elector. Augusti. part. 4. consil. 42. n. 2. sub fin. vers. einen öffentlichen Widerruf. & 5. seq.

Sed cumam illa pœna pecuniaria, cuius in dicta consil. 42. 5. 3. vers. mit einer hohen Geldbusse u. f. c. mentio. applicari debet, an fisco seu judici, an verò parti? Breviser dico, quod dicta verba mit einer hohen Geldbusse/ u. c. indistinctè tam de criminali quam civili actione possint accipi, ita ut pœna illa pecuniaria, si injuriarum criminaliter agitur, applicetur fisco, seu judici, si verò civiliter, parti rei actori. Tum, quod in d. consil. 42. 5. 3. non exprimitur, cumam illa pœna pecuniaria debeat applicari,

Lex autem vel dispositio generaliter loquens, comprehendit omnia, sicut in uno militet major ratio, quam in alio, *lun. f. eodem. in fin. gl. de milit. testam. Deu. in c. sedes. x. de script. n. 12. & n. seq. Gozadin. consil. 10. n. 17. consil. 35. n. 6. & consil. 103. n. 3.*

Tum, quia constitutio vel dispositio generalis, quæ de pluribus casibus potest accipi, generaliter, & de omnibus casibus etiam debet intelligi,

Br. quæst. p. univ. judex per imperitiam. num. 7. vers. fexto probatur. part. 1.

Tum, quia verba constitutionis novæ, per quam redditur ad jus commune, latissimè sunt intelligenda, *gl. in 6. statutum. verb. numerandum. de proband. in 6. Roman. consil. 28. inap. quæritur etiam. nu. 5. Curt. lun. consil. 5. n. 29. seq. & consil. 6. n. 14. Sym. Gravei. consil. 17. 4. n. 7. Dec. consil. 3. n. 5. vers. statutum verò. & seq.*

Dicta autem constitutio Electoralis vetus jus Saxonicum corriget & nos ad jus commune reducit.

Tum, quia si illa verba, mit einer hohen Geldbusse/ de criminali actione tantum acciperemus, vel etiam de civili quidem, sed ita tamen, ut illa pœna pecuniaria, non parti, sed fisco tantum applicaretur, sequeretur, quod d. constitutio a ditionem civilem injuriarum vel omnino tolleretur, vel si eam non tolleretur, tamen ita restringeretur, ut pœna contra dispositionem juris communis & intentionem actoris & tenorem libelli, fisco conferretur. Utrumque autem esse absurdum, juri communi contrarium, divinatorium, & in d. consil. 42. ne verbulo quidem expressum, quis non videt?

Ex hia

154 Ex his igitur patet, superfluum esse illud, quod tradit *Thom. in sum. §. de iur. (ubi in pronuntiatum se vid. de re iur.) nu. 1. ante med. ref. existimo tamen. & seq. seq.* dum iurat, quod actor, præsertim tenuis & egenus, si male civem ad iniuriam injuriarum infligere, & inde lucrum aliquod consequi, possit ad jus vetus Saxonicum redire, & mulctam Saxoniam, juxta

Sandor. lib. 2. art. 10. & lib. 3. art. 41. Chilian Rönig; 6. 178. & ea, quæ paulò antea dicta sunt, sibi perere, propterea quod d. constitutio Electoralis in eius favorem sit inventa, quæ in eius odium non retorquenda,

1. quod favore. 6. 1. nulla. C. de legibus.

Quamvis tamen & in hoc à VVesfenbecio rectè dissentiat

Daniel Møller in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 42. n. 37. vers. quæri autem potest. & vers. seq.

105 Propter ea, quod lex abrogata amplius allegari, & quis ex ea lucrum consequi non possit,

Br. in l. 1. in princ. ff. de conjug. tum emancip. liberi Plor. de in l. i. jurand. §. 6. n. 5. Arren in §. in personam. inflit. de action. iust. cod. num. 19. Dec. in l. 1. de const. n. 17. late Tufch. tom. 5. præf. consil. lit. L. verb. lex. consil. 479 n. 1. & seq. per tot.

106 His ita positis, quod dicta verba, nisi eincorben Gelsbuisse, &c. etiam de actione civili possint accipi, & pena illa pecuniaria parti applicetur, nunc insurgit alia questio: an actor in libello injuriam æstimare, & certam quantitatem exprimere possit, ad hoc ut eam iudex præambula interlocutoriæ taxet, & postea actor ad summam exactam juret, perinde ut supra. nu. 69. & seq. de jure civili obcinere dixi? Quoad datam quidem, & operas amissas minus dubium est, quod ea actor æstimare, & juratitenti minoris rei submittere possit, ut supra, n. 64. & seq. dixi.

Quoad ipsas verbè injurias, an eas actor æstimare, & dicere possit, quod potius tantum de suo patrimonio perdere voluisset, quam talem injuriam pati, ut supra dictum est, aliquantò major solet esse dubitatio? propter ea, quod hoc in d. const. 42. non exprimitur, & unquam in his rebus ita practicum fuisse non constat.

107 Verum enim verò mihi à affirmativa magis ardet, tum, quia regula est universalis, quod nova lex & constitutio disponens de materiæ juris communis, omnes declarationes & extensiones juris communis recipiat,

c. ex parte. & ibid. not. Abb. 2. de V. S. l. 1. §. lex Falcidia ff. ad l. Falcidiam. Br. in l. omnes populi. 10. ff. de l. & l. n. 60. Harum. Dist. quæst. 43. inip. c. de jure. nu. 15. ibi, est enim regulare, & n. seq. lib. 1. part. 2.

Prædictam autem novam constitutionem Electoralem disponere de materiæ juris communis, omnibus patet. Tum, quia d. constitutio Electoralis abrogat jus Saxonicum, & nos reducit ad jus antiquum civile, ut in Electoratu injuria arbitrarie perinde, ut de jure civili, pignatur; Lex autem nova correctoris reducens nos ad jus antiquum, censetur favorabilis, & per consequens ad omnes qualitates juris antiqui extendenda, Curt. lun. consil. 99. (ubi hanc veram & communem dicit) incip. locum. de Put. 3. ibi, quo casu successit vera, & seq. part. 2.

Tum, quia per eiusmodi æimationem injuriarum, ab actore scilicet, iudici arbitrium solum non præcipitur, sed is nihilominus summam injuriarum, quanti velit, æstimare, & taxare & juramento actoris committere potest. Nec movet in contrarium adducta: Quia quod in d. const. 42. expressum non est, debet ex jure communi suppleri, per vulgaria. Minus movet, quod hætenus ita in his rebus non fuit practicum: Quia lex vel constitutio, quæ aurea non est practicata, per hoc non tollitur, potest enim adhuc prædicari, cum nun sit abolita per contrariam consuetudinem, l. 2. C. quæ si longa consuetud. elegant. Paul. de Cass. in l. in criminali. §. C. de jurisd. nu. 1. vers. triò puni tales iudices. & seq.

Illud tamen ultimum locò notandum est, licet 108 per constitutionem Electoralem juri Saxonico quoad pœnas in casibus injuriarum sit derogatum, illis tamen, qui vel de superiori vel inferiori jurisdictione, eiusque dependentibus investiti sunt, quoad eorum jurisisdictiones, nihil est derogatum, sed ille, qui inferiorem jurisdictionem habet, in iis casibus, ubi cognitio injuriarum ad eum spectat, ut supra part. 1. consil. 1. nu. 11. & seq. dictum est, nihilominus injurias punire, & injuriantem in maiore & graviore pœnam, quam aliis in aliis causis, ad inferiorem jurisdictionem pertinentibus permittum est, pro arbitrio condemnare potest, ut

per text. in Novell. Elector. Augusti part. 4. const. 42. Gult. sub fin. vers. jedoch daß gleichwol die gebrauchte recte animadvertit Daniel Møller in comm. ad const. Saxon. part. 4. d. const. 42. n. 34. ibi, ceterum quod subicit. & seq.

LXII.

De actione ad palinodiam, seu de revocatione, & recantatione injuriarum.

SUMMARIA.

1. Actio ad palinodiam juri scripto est incognita, & usui tantum recepta.
2. Hodie in Imperio Romano est approbata.
3. In foro Saxonico a nemine sit usitata. nu. 4. num. 5.
4. Actio ad palinodiam sit civilis, an verò criminalis. nu. 7. 8. 10. 11. 12. 13.
5. Recantatio injuriarum est pœna corporalis.
6. Omnis dispositio augmentativa præcedentis dispositionis, etiam si sit strictius, ex causa juris repetitione in se continet omnes qualitates & limitationes, quæ continentur in dispositione augmentativa.
7. Determinatio adjecta determinationi legalis, cui sit additum, intelligitur tacite repetita in dispositione addente.
8. Recantatio solum obsistit in injuriis verbalibus.

17. Ha-

17. Habet locum actionis palinodicae. nu. 13.
19. Doctores eadem possunt condemnari ad palinodiam.
20. Contra universitatem, & communionem ad locum habet.
21. Iudicium palinodie an sit famosum.
22. An habet locum in Clericis.
23. Non habet locum, si crimen obiectum sit verum. n. 24.
25. Si iniuriatum moritur, an alio palinodia alii heredes transmittatur.
26. Actio palinodia est personalis, & ad solius iniuriati fauorem inducitur.
27. Si iniuriatus post litem contestatam moritur, an eius heredes ad palinodiam cogi possint.
28. Nobiles an ad palinodiam evadendam adligi possunt. n. 29. 30.
29. In parva uniformiter, determinat & indifferenter imposuit, inter nobiles, & plebeios nulla est differentia.
30. Quid de Comitibus, & aliis illustribus personis dicendum.
31. Reus palinodiam in loco publico canere debet. 32.
32. Et quidem in propria persona, nec per procuratorem.
33. Quid iura, si reus palinodiam canere, & iniuriam revocare nolit. 37. 38. 39. 40. 41. & n. 42.
34. Actio iniuriarum recantatoria quanto tempore praescribitur.
35. An iudex rem etiam condemnare possit ad veniam petendam iniuriato, eine Abbitte zu thun.

Ubiq; locorum in praxi servatur, ut iniuriatus ad palinodiam & revocationem verborum iniuriatorum, & restitutionem famae laze agat, duxi de Geschmeiche auff einen Widerruff. Magr. Quae quidem actio ad palinodiam seu recantationem iniuriarum in iure scripto non est fundata, Herman Valt. in §. para autem 7. insl. de injur. n. 6. vers. juri civili scripto innotata. Diaz. in praxi. crimin. Canonica, §. 6. alia. 6. in vers. maledict. n. 7. sed usui tantum & consuetudine recepta, Mynsing. cent. 2. obf. 93. in ap. formula agendi. n. 4. & n. 10. V. Arnob. (ubi et in iudicio Imperiali fuisse innotatum fuisse testatur) lib. 2. obf. tit. 47. obf. 1. in ap. quod libellus. num. 1. & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obf. tit. 49. obf. 3. nu. 6. Guil. lib. 1. obf. 6. nu. 2. in med. Herman Valt. lib. 2. jurisprudent. Roman. c. 19. nu. 37. ibi. ex usu seu consuetudine. Barthol. Clerus. in repet. l. diffamari. 4. in argumento eiusdem legis. n. 4. post princ. & vers. ad quod & iniuriatus. pag. mibi. 5. Johann. Harpp. au. §. in summa. 10. insl. de injur. num. 63. in med. 1. vers. propter duas praemissas. Jodes. Dandou. in sua praxi. crimin. c. 130. nu. 1. vers. iniquam. Tro. et. Farinas. in sua praxi. crimin. part. 3. quaff. 107. num. 71. ibi. tertio. para. De-

dis. Corart. lib. 1. par. 1. c. 11. num. 4. sub fin. vers. postquam est. Bertr. consil. 100. in ap. Alexander. Valt. in l. 1. col. 2. notat. de iud. part. 1. princ. par. 1. §. 6. num. 11. lib. 2. c. 1. vers. & quod iniuriatus iniuriatus. in summa. n. de partibus. & rima. num. 61. x. quibus & quilibet & quibus. vers. quod de accuseturibus in verbis agitur etiam talis. fol. mibi. 42. col. 2. Part. de puto. tradat. Dandou. verb. innotat. vers. quia plures. num. 5. ibi. & quando. c. 1. & num. seq. pag. mibi. 34. Zobel. an addit. ad gl. ordin. l. 1. d. 1. c. 1. art. 67. nu. 4. vers. iura & eo communis. Beuff. in l. nam postquam. g. §. 3. damnetur. ff. de iurejur. n. 13.

Et hodie in Imperio Romano Germanico Imperatoria constitutione est comprobata, Cammergerichtsordnung. part. 3. c. 28. §. 6. und fonderlich sehen / post princ. vers. doch sollen die Sachten iniuriarum.

In Saxonia vero an haec pena revocationis & recantationis iniuriarum locum haberet, olim res non ita erat expedita? Negative enim pronuntiabant Scabini Lipsenses, ut videre est in sententiis post Weichb.

In so die iniurien nicht anß freies oder aemts in schmechen gekheben / col. 2. vers. jhr send aber in dertem fall dem Kläger vber bestimpte Worte zu verurtheilen / einen öffentlichen Widerruff zu thun nicht schuldig. fol. mibi. 147. Consult. consil. 1. ax. in l. 1. part. 4. quaff. 31. in ap. quantum iure. nu. 1. & seq. per tot. Daniel Möller. in somn. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 43. nu. 3.

Affirmative vero e contra pronuntiabant, & penam recantationis, praesertim si criminaliter ageretur, adjudicabant Wittenbergenses, teste Leon. Schneid. in §. in summa. 10. insl. de injur. nu. 9. sub fin. & vers. lunt etiam pronuntiat.

Quam posteriore sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniae in suis Novel. lis

part. 4. consil. 42. §. 3. sub fin. vers. einen öffentlichen Widerruff. Schrad. de send. part. 2. part. 9. princ. scilicet. 6. nu. 13. in fin. Beuff. in l. nam postquam. g. §. 3. damnetur. ff. de iurejur. n. 13.

Sed pulchra disquisitionis est, utrum actio ad palinodiam cum quavis actione iniuriarum cumulari possit, sive iniuriarum civiliter, sive criminaliter agatur, an vero civilis vel criminalis tantum sit, & cum alterutra tantum actione institui possit?

In foro communi quidem ubique locorum receptum est, quod cum quavis actione iniuriarum cumulari non possit, sed separatim cum alterutra tantum illarum institui debeat, ut quotidiana experientia testatur.

Sed cum quānam actione iniuriarum cumulari possit, & ita, an sit civilis vel criminalis, maior fuit esse controversia?

Quod sit criminalis, & cum actione iniuriarum, criminaliter tantum institui, cumulari possit, tradit Robert. Alarant. in suo titulo. part. 4. diffinit. 2. in ap. de reus nunc ad quartum. n. 17. vers. in tale iudicium iudicium. & ita. etiam ego tenio contrarium, & seq.

Moveret, quia eiusmodi recantatio iniuriae dicitur pena Aco in summa. x. de pen.

Et quidem non simplex pena, sed pena corporalis, cum fiat cum vituperio,

pari de puteo intrat. *Syndic. verb. compoſitio. verſ. quia plures, num. 3. mod. med. 2. et ſimam illa ſaſulatio. & ſeq. pag. milib. 346.* At aut. in ſpecul. d. part. 4. diſtinctio 17. *verſ. de motor. & ſeq.*

Si itur eſt poena corporalis deſcendens ex delicto, ſequitur eſſe criminalem, quoniam cauſa etiam tum dicitur criminalis, quando poena inferitur parti in corpus.

Br. in l. ſi qui aſſiones, ult. ff. de privat. delict. num. 4. *verſ. aut agit. ad poenam applicandam. & in l. preter ait. 2. ff. de ſepulch. violat. n. 1. verſ. criminaliter quando imponitur, junct. verſ. alibi videtur velle. & verſ. ſeq. Marant. d. part. 4. diſt. 1. num. 17. verſ. hoc probatur ex dictis & ſeq.*

Econtrà verò, quod actio ad palinodiam ſit civilis, & tantum in actione injuriarum civiliter intentata locum habeat, tradit

Mynſing. (ubi ita in Camera Imperiali in cauſa Bernhards Döce contra Beſſianum Guldthigen / ſtem in cauſa Höffel contra Waman. Anno 1540. judicatum reſert) cont. 2. obſer. 9. incip. formula agendi. nu. 1. verſ. an autem talu actio. & ſeq. ubi ad finem. Gail. (ubi etiam ita in Camera Imperiali receptum eſſe teſtatur) lib. 1. obſer. 65. n. 2. verſ. meritò quaeritur. num. 3. n. 5. ibi, ſed in Camera. & n. ſeq. VVarmbier. lib. 1. obſer. tit. 9. obſer. 3. (ubi ita in Electorali Conſilio Comitù Palatinus per conſiliarios & iſſeſſores determinatum fuiſſe reſert) incip. quando agitur. n. 1. & ſeq. per tot. & tit. 49. obſer. 3. incip. quod libellu (ubi idem teſtatur) n. 3. ibi, an autem libellu. & obſer. 16. incip. quando agitur pro revocatione (ubi idem reſert) n. 1. & ſeq. per tot. Hartm. Hare. lib. 2. obſer. tit. 49. obſer. 3. incip. in omni. n. 6. ibi, quandoque tamen & n. ſeq. Ioann. Harppr. in ſumma autem. 10. inſt. de injur. nu. 64. ibi, equid autem iſthac. n. 65. & ſeq. Sibrad. de ſeud. part. 2. part. 1. princ. ſect. 6. nu. 1. poſt print. verſ. cum tamen. idarg. Ercher. tract. de exſtigmat. lib. 2. g. nu. 4. Bart. Blarer. in l. diſſamari. 4. C. de ingen. emanuſſ. in princ. n. 2. ſub fin. verſ. ſolum ita, hac quaſtio. nu. 4. (ubi ita in Camera Imperiali Anno 1495. deſiſſum. conſeſſum & ſervatum fuiſſe teſtatur) verſ. an tunc civiliter. & verſ. ſeq. pag. milib. 346. b. a. b. in l. nam poſteaquam. g. ſi d. amittere. ff. de jurejur. n. 14. ibi, an vero actio injuriarum. Daniel Möller. lib. 1. ſemelle. c. 23. in princ. Vult. lib. 2. juriſpr. Roman. c. 19. num. 17. ſub fin. verſ. civilis & iſta. & in §. pana autem. inſt. de injur. nu. 6. verſ. que plerumq. & ſeq. Aym. Gravet. conſil. 53. incip. Nobiliſ Hago. nu. 1. verſ. ruiſus quando. tom. 1. Proſſer. Farinas. in ſuâ præſt. crimin. part. 3. quaſt. 105. n. 71. junct. nu. 77. ibi, an autem hac junct. verſ. licet in Camera. & ſeq. ubi ad fin. Ludov. Giltbauſ. in ſuâ abſor. crimin. c. 2. tit. 24. §. 7. n. 15. verſ. verior tamen. & ſeq.

Tum (1.) quia quidam quocunq. in libello poena petitur applicari non ſiſco, ſed parti, tunc actio non criminalis, ſed civilis eſſe cenſetur,

Br. in d. l. ult. ff. de privat. delict. n. 4. poſt princ.

Sed in libello reclamationis & recantationis nihil petitur ſiſco applicari, ſed pars agens petit ſibi tantum aliquid præſtari, puta, reſtitutionem famæ laſæ,

VVarmb. d. tit. 9. obſer. 3. nu. 2. in med. & d. tit. 47. obſer. 3. n. 3. poſt princ. & obſer. 16. n. 2. Hartm. Hartm. d. tit. 49. obſer. 3. n. 6.

Tum (2.) quia ſi hæc actio eſſet criminalis, ſequeretur, quod ea in Camera Imperiali non reciperetur, cum vigore ordinationis Camera ibi nul-

la cauſa criminalis, exceptæ ſtraſæ pacis, ventiları poſſit, & debeat. Poſterioriſ ſiſum eſt, cum actiones recantationis quotidie in Camera recipiantur, & tractentur,

Gail. lib. 1. obſer. 65. nu. 5. Mynſing. ſent. 2. d. obſer. 98. n. 3. Harppr. d. ſumma. in d. tit. 49. nu. 65.

Tum (3.) quia in cauſis etiam injuriarum, criminaliter intentatis, nullus proſecutor admittitur, l. ubi. C. de injur. d. pen. §. ubi ſſ. de publi. juic.

In controverſis autem exclamatoriis injuriarum diverſum obſervari, & procuratorem tam agendo, quàm excipiendo & defendendo admitti, conſtat,

Mynſing. ſent. 2. d. obſer. 98. nu. 6. & n. 7. Harppr. d. ſumma. 10. inſt. de injur. n. 64.

Tum (4.) per altis pulchras rationes, quas aſſert Mynſing. d. obſer. 98. n. 2. & ſeq. quod ſequitur Harppr. preſt. d. ſumma. n. 65. & ſeq.

In Saxoniâ de hac re etiam hodie valdè controverſitur, Siquidem.

Matth. VVeſenb. in comm. ff. de injur. n. 18. verſ. quod meritò improbat. & conſil. 22. incip. ne ſiſſura ad propoſitu. n. 18. verſ. tamen verior eſt. junct. verſ. quod etiam innuit. & n. ſeq. part. 1.

ſtatuit, quod hæc actio etiam in Saxoniâ ſit civilis; moveatur per textum in Novell. Eleſt. Auguſti part. 4. inſt. 42. §. 3. ſub fin. & ſeq. ubi palinodia quaſi civilis ſeparatur à poena criminali, ſic ut utraq. debeat, quod non eſſet. ſi utraq. criminalis foret, & palinodia non potius pro civili judicio haberetur, quod criminali non præjudicat, & contrà.

Lun. C. quando civil. 28.

Deinde quia nemo ob unum delictum duobus poenis juſſum genero, hoc eſt, criminalibus, aſſigendus eſt,

ſic poſt Br. in ſpecul. Alex. & alioſ VVeſenb. d. conſil. 22. n. 19. ibi, nemo enim ob unum. & ſeq.

Ex adverſo verò, quod ſit criminalis, & ſolum locum habeat in actione injuriarum criminaliter intentata, tradit

Daniel Möller. in comm. ad conſil. Saxon. (ubi ita ſtabinatu Lipſenſi etiam poſt editas conſultationes ſepè reſponſum ſuū teſtatur.) part. 4. conſil. 42. n. 2. verſ. & ego verum eſſe. n. 3. & n. ſeq. & lib. 1. ſemelle. c. 23. in princ. verſ. certe apud nos. & verſ. ſeq. per textum uſu d. conſil. Eleſt. 42. §. 3. part. 4.

ubi Eleſtor ſancivit, quod injurias non ſolum. cantet palinodiam, ſed inſuper etiam pro arbitrio judicis graviter, vel poenâ pecuniariâ, vel carcere, vel relegatione, vel ſuſtigatione puniret; Si autem civilis eſſet, hoc admitti non poſſet, quoniam regulariter poena civilis cum criminali conjungi non poteſt, ubi utraq. tendit ad vindictam,

Br. in Lun. C. quando civilis actio præjudic. Marant. in ſuo ſpecul. part. 4. diſtinctio 1. nu. 19. verſ. quia cumulare poenam. & ſeq.

Aliam rationem offert

Daniel Möller. in comm. ad conſil. Saxon. part. 4. d. conſil. 42. & n. 5. ſub fin. & n. ſeq.

Et certi ſi mihi de utriuſq. partis fundamentis judicare liceret, hæc Danieliſ Mölleri opinio mihi longè verior videretur, præſertim, cum primum fundamentum VVeſenbecii. per hanc Möl-

leri rationem funditus evertitur, & alterum fundamentum, de duabus pœnis adductum, locum saltem habeat, ubi unâ pœna delictum sufficiens est punitum, ut post *Br. Gl. Alex.* & alius pulchre ostendit *Mar. de in suo speculo. part. 4. dist. 1. c. 1. u. 2. post princ. vers. soluta. notabiliter & seq.* quod huc in casu non contingit, quoniam injurius, licet injurius à hisco puniatur, per hoc famæ suæ non restituitur.

- 13 Verum mihi rem paulo penitus intuenti longè aliud siturandum videtur, dicoq; quod actio ad palinodiam sit à civili & criminali actione injuriarum propterea separata, & quodammodo mixta, & cum utraq; actione comparabilis, sive civiliter, sive criminaliter injuriarum agatur, propterea, quia eiusmodi recantatio injuriarum peculiari favore injuriati, propter restitutionem famæ & honoris, in olum injuriantis est recepta, ut modò *sub n. 10.* dictum. Quæ autem peculiari favore sunt inducta, cum utque à jure scripto sunt disposita, non sunt confundenda, sed peculiariter consideranda & attendenda, ubicumq; favor ille, cujus causa inducta sunt, obtinet; Cum igitur favor injuriati semper locum sibi vindicet, ut is famæ & honori restituatur, sive civiliter, sive criminaliter agat, merito etiam utrobique peculiaris illa actio ad palinodiam obtinere debet.

Deinde, quia tunc actio dicitur mixta, & cum criminali & civili comparabilis, ita, ut utroque modo locum habere possit, sive civiliter, sive criminaliter agatur, quando non ex eadem lege, sed ex diversis, puta ex jure civili, & ex statuto vel consuetudine simul oritur,

Ital. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quæst. 1. u. 2. in med. vers. sed interesse parit. Argid. Hoff. in practica. crimin. rubr. de appellationibus. incip. rescinditur. nu. 8. post princ. Tusch. tom. 2. verb. criminalis. conclus. 1083. incip. causa dicitur res.

Hoc autem in hæc materiâ contingit, quoniam actio injuriarum per se ràm civilis, quam criminalis ex jure scripto descendit, actio verò ad palinodiam usû & consuetudine est inducta, ut *supra. n. 1. dictum.*

Præterea, quia extra dubium est, quod Novella Electoris Augusti *part. 4. constit. 42.* sit generalis, & indistinctè loquatur, tam de actione injuriarum civili, quam criminali, ut etiam in *preced. conclus. n. 103. & seqq.* evicimus, cui deinde in medio actio illa ad palinodiam, tanquam augmentativa, adjicitur, ut per eam pœna eo magis aggravetur & exasperetur.

- 14 Notum autem est, quòd dispositio quæcunque augmentativa dispositionis præcedentis, etiam si sit stricti juris, ex tacita juris repetitione in se continet omnes eas qualitates, & limitationes, quæ continentur in dispositione augmentata,

late Ludov. Rom. consil. 345. incip. circa premium consultationu. n. 18. vers. dispositio quæcunque. & seqq.

Uterius quia in foro Saxonico olim magna erat controversia, an injuriæ, sive civiliter, sive criminaliter intentatæ, graviori pœnâ, quam de jure Saxonico scripto sancitum erat, puniri debeant, & imprimis controversabatur, an actio ad palinodiam sibi locum vindicare possit, ut videre est apud

Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 31. in p. quæst. jur. n. 4. ult. aber nach Entscheidung d. Reichs-ten, & seq. & quæst. 61. in p. ob. in d. n. 1. & p. 101. & tandem determinabatur, & ab Augusti Electore confirmabatur, quod actio ad palinodiam locum habere debeat, non expressio, an civiliter, an verò criminaliter agatur, in suis Novell. *part. 4. constit. 42. §. 3. vers. einen öffentlichen Widerruf.*

Necessaria igitur consequentia est, quod hæc determinatio de palinodia etiam generaliter intelligatur, & ad utramq; actionem injuriarum referatur, quoniam determinatio adjecta determinationi legalis, cui fit ad titio intelligitur repetita tacite in illa dispositione addente,

L. maris lenoni. immo §. hoc quinquennium ff. ad l. lul. de adult. Ludov. Roman. d. consil. 345. n. 19. vers. quia determinatio adjecta. & vers. seq.

Hæc autem recantatio solummodò obtinet in injuriis verbalibus, non item in realibus,

Schrad. de feud. part. 9. princ. c. 4. nu. 127. vers. secunda vero locum. Mynsing. cent. 2. obser. 98. n. 1. vers. in jurisforum verborum. & in §. in summa. in sit. de injur. nu. 6. VVurmbs. lib. 1. obser. 111. 47. obser. 3. nu. 1. vers. & dicit verba injuriosa.

Velut etiam iura Juri-judicii curialis VVittenbergensis Anno 1617. responderunt,

Dennoch aber vnd dieweil auß der Verlagen *sub A. klar zu befinden* daß dieselbe auß personal injurien nicht gerichtet, sondern allein dahin geheißt es beflagret auß eines Fiedlers ungegründtes Angeben zur vngewöhnlichen Klägern mißhülffe der Hetscher seinen Degen abgürtet/ vnd wider vorgeflagelene caution in gefängliche/ Hafft nehmen lassen/ vnd also pro injuria reali in actionem/ Als mögen auch Beflagte einen Widerruf Klägern zu thun nicht angehalten werden. *W. W. W.*

Nisi reales illæ injuriæ tales actus in se contineant, qui per se sunt ignominiosi, & alicujus famam & exultationem lædunt, tunc quis ob injurias reales ad palinodiam rectè à stringi potest, veluti ita Anno 1616. Facultas Juridica Lipsensis pronuntiavit.

Ob nun wol Kläger eigentlich seittlicher real-injurien wegen gelaget/ als daß jme ohne vorgehende der Sachen erkündigung abgürtetes Degens/ hinführen mit den Hetschern vber den freyen Markt/ vndnd gefänglicher einhaltung deo von jhme veragel schlagen caution vngesacht/ vndnd jhne Klägern bey wärenden stell thern gehalten berich nach/wegen etlicher von jme wider seinen Vatern/ Stiefmutter/ Schwestern vnd einen Notarium begünstigter Weis handlungen/ die ewige lant dverweisung auß vorgehende requisition durch ein Urtheil verurtheilt.

Dennoch aber vnd dieweil die vorberührten von denen Verlagen wider Klägern verübten *alt u* sich selbstem ignominios, vnd schimpflich/ vndnd also hierdurch Kläger an seinen Ehren verlegt/ vndnd die erwehnte landverweisung wider ihn nicht exequiret, sondern von der Ehrf. gnädigsten beheim Obrigkeit in eine vierstellige Wanderschaft/ vermandelt worden/ so seynd auch Beflagte/ wosferne sie künfftig biß auß die hülffe erstanden werden solten/ Klägern selnem beschöhenen gericht nach einen öffentlichen Widerruf vor Gericht zu thun schuldig. *W. W. W.*

Quam

Quam sententiam deinde Anno 1617. etiam altera vice confirmavit P.P. Altes uns abermal eilicher freischen N. N. vñd Gerichten zu W. verurtheilt den juchm. eilichen Ehrf. B. Verurtheilt. Verurtheilt vñd andern Verlagen von Nam. 1. bis auff Num. 10. beschreiben vñd beim gñer andern Frage juchschick / vñd ein d. des Nachen darüber zu berichten gehalten haben. Demnach erachten wir darauff im Nachen zu erkennen sein ob wol die Gerichte zu W. Georg N. ordentliche Dritzgen ist / vñd sonst die Drizkeit so andere mit vñdchm. l. f. Gefengnis belegen / in eine Geldbuße auff hute des Klagers vertheilt zu weiden vñd N. N. am 9. Juli Anno 1615. vor denen zu ihm in seine Behausung erforderlichen Geschriben zu W. gerüch / daß sein Sohn vorgedachter B. N. in den Baer vñd die Stueffmutter beides thätlich als mörderlich vñd die Stueffschwester Ehrlichnam mit gebalter Faust 3. mal ins Angesicht geschlagen / vñd hierauff *inquisition process* wider ihn angestellt vñd den folgenden in zweien darauff gefprochenen Verheilen erkandt worden / daß er gedachter N. seinen selbstlichen Baer / so wol seine Stueffmutter wegen juchzügiger Insurien eine öffentliche Abbitte vor der Gerichte zu thun schuldig vñd würde hierüber andern vñdgeschoramen vñd vñdgeraheten Kindern zum Exempel vñd Beispiel mit ewiger Landverweisung in straffe genommen / vñd der Ehrf. zu S. unser gnedigster Herr dem Raich zu W. solche Verheilen gebühlich *exequatur* zu lassen / gñdacht anbefohlen vñd sonst eine zeit hero eiliche vñd verschiedene Thaten / wider vorgemelten B. N. geklagt vñd gerügt worden.

Demnoch aber vñd dñemell keine Drizkeit etwas *injuriöse* wider andere zu verüben nachgelassen / vñd dñenhero auch eine jede Drizkeit / so juchm. rechtliches Drizma zu wider / vñd *per injuriam* wider andere vernimpt / nicht minder als ein *privatum injuriam* belanget werden kan / vñd aber die Gerichte zu W. auff blosses vorbringen eines verurtheilten Fiedlers ohne einige vorgehende der Sachen erkündigung erwehnen B. N. Juchalis ferner wider die Gerichte in Ehrf. S. Oberhoffgericht allhier angestellten Klage / mit großem vñdgeschüm vñd gewalt / vñd mit hülfen vier Büttel oder Hefzer den Degen abgezogen / vñd denselben derer von ihnen anerbottenen *auton* vñdgeschiet / ober freyen öffentlichen Markt mit Bütteln als einen andern Ubelthäter führen / vñd in ein abschewlich finster Gefengnis / welches mit grausamen Gestand vñd Unflut erfüllt gewesen / einstecken / darinnen eiliche Tage verbleiben / vñd darnach in der Bütteln einhalten lassen / welche *ad* an ihnen selbst *ignominiosi* vñd schimpflich sind / vñd hierdurch N. an seinen Ehren verlegt worden / vñd der obangeregten Landesverweisung wider ihn nicht *exequatur* sondern von dem Ehrf. zu S. unsern gnedigsten Herrn auff sein vñd seinen Baeren M. N. beschickenes vñderrhängiges *supplicium* vñd andere geübene Vorbit in eine 4. jährige Wanderschaft auff der Stadt W. verwandelt vñd die wider ihn g. klagen vñd gerügten Thaten wider in nicht außgeführt / noch er derselben gestanden / viel weniger aber derselben wegen vertheilt worden / so sendt auch vorerwehnte Gerichte / wo ferne von ihnen die Ehehafte / dñein sie im Ehrf. S. D. berhoffgericht vertheilt worden / nicht außgeführt

R a s V.

vñd sie also hiß auff die Hülfen erkandt werden solten / juch vorerwehntes vñdgeschiet klagen den N. einen ob juchm. eilichen Ubelthäter vor der Gerichte in thun schuldig. B. N. B.

Et contempit adversus omnem, etiam contumacem, nam etli rurs contumaciter emanat, ad palinodiam cantandam condemnati poeli, Joh. Zanger, de excepti. part. 2. c. 1. n. 172. ibi, plane allione. & seq. veluti etiam ita in judicio Aulico Aldenburgerli 27. Novemb. Anno 1610. in causa B. C. von T. contra H. J. von K. judicatum est.

Daß die am 15. Juli jüngst hin uerfandte vñd jechofliche *expens* auff 14. Gülden. Or. 3. Pf. zu messigen / welche Beschlaet dem Kläger zu erstatten pflichtig / vñd nimmte wegen seines vñdgeschüngen behartlichen vñdgeschorams hiß auff die Hülfen erkandt vñd erlangt / ist demnach dem Klägern einen Wiedertruff zu thun / vñd ihm die verurtheilte Unkosten dieses Termins vñd vorgehende *modi action* zu erstatten schuldig / wird auch darüber mit zeitlicher Gefengnis oder einer pñnlichen Geldbuße zu milde den Sachen anzuwenden rechtwärtigen billich gestrafft. B. N. B.

Quamvis contrarium quispiam defendere possit, per ea quæ tradit Blin l. si mora. 9. ff. solut. maritum. n. 3. & n. seq.

Ita tamen, ut contumax hoc in casu infamia non notetur, ut infra consil. seq. n. 31. latius dicitur, Joh. Zanger, de excepti. part. 2. c. 1. n. 177. vñd non quidem in infamia, & seq.

Doctores item, ut palinodiam eant, recte condemnati possunt, per consil. 42. §. 3. vers. daß ein jeglicher mer der auch merre / ea natura est, ut neminem, etiam privilegiatum, excipiant, lacc Daniel Moller, in comm. ad consil. Saxon. part. 4. c. 8. consil. 42. n. 10.

quemadmodum Mense Januar. Anno 1617. in supremo judicio appellationum contra quemdam J. U. Doctorem est pronunciatum, daß er Klägern einen öffentlichen Wiedertruff / doch vñdgeschaden seiner Ehren zu thun / vñd 50. Reichsh. straff uerlegen schuldig

Non obstante, quod contrarium velit Petr. à Plac. in Epitom. delict. c. 1. n. 25. & seq. quem refert Daniel Moller, ad consil. Saxon. d. part. 4. consil. 42. num. 9. post med. c. res. quemadmodum & Doctores.

Contra universitatem etiam, communionem & integrum Senatuum actio ad palinodiam locum recte habet. Tum, quod universitas injuriarum perinde, ut alius privatus, conveniri possit,

Joann. Harppr. in §. non solum, 1. insul. de injur. n. 56. ibi, plane injuriam. & n. seq.

Tum, quia licet hæc actio sit famosa, Joh. Harppr. in §. in summa 10. insul. de injur. num. 71. vers. eadem itaq. ratione Anton. Faber in suo codice lib. 9. tit. de injur. n. 2. ibi, irragat enim. & seq.

Quamvis in hoc contrarium velit, & judicium palinodie non esse famosum, statuat

VV. scilicet. consil. 22. incip. ad h. infra. nu. 25. ibi, id est magis part. 1. Myns. consil. 60. incip. actio, n. 12. sub fin. 106. Harppr. in §. in summa 10. insul. de injur. nu. 109. ibi, secundum eadem. & n. seq.

Famosam tamen actionem contra universitatem locum habere, extra controversiam est,

N a Br. in

Br. in l. aut fulta. l. 1. §. ut ff. de pen. nu. 7. post prin-
cip. l. quoniam. l. §. ut quis. l. 1. §. quoniam. infam. n. 3. et
in contrarium habetur. & seq.

Tum, denique quia tra Incluta Juridica Facul-
tas Lipsienfis Anno 1616. contra iudicium civitatis M.
pronunciavit, quod danſe Anno 1617. altera vice
repetit & confirmavit; ut ſupra. n. 16. dixi.

- 22 In clericis tamen non habet locum.

Propter Farinac. in ſua praſt. crim. part. 3. quaſt. 109.
nu. 7. et ſequens in clericis. & ſeq. Ignat. Lopez. (ubi ita
in practica receptum eſſe teſtatur) in addit. ad Diaz. in
praſt. crimin. Canonice. l. 66. alias. 60. rubr. de maledict. lit.
R. uſq. ad fin.

- 23 Proat etiam non habet locum, ſi crimen obje-
ctum verum ſit, quoniam abſurdum eſt dicere,
quod ille, qui verum dixit, hoc revocare, & ſe
mendacem facere debeat.

Diaz. in praſt. crimin. Canonice. rubr. maledict. c. 66. alias.
60. n. 7. (ubi ſin. verſ. quod tamen procedere poſſit. Propter
Farinac. in ſui praſt. crimin. part. 3. quaſt. 109. nu. 7. 4. ibi,
& hoc contraria. & ſeq.

Non obſtante, quod contrarium velie
J. 59. Damhoud. in ſua praſt. crimin. c. 136. incip. in-
ju. l. 1. n. 1. p. 1. pr.

- 24 Quod vel idem magis eſt dicendum in Electo-
ratu Saxoniae, quoniam Elector Auguſtus in
d. part. 4. conſil. 42. §. 3. ſub ſin. verſ. ſuam beſindm
der Wiſchuld.

expreſſe ſtatuit, quod tunc demum quis ad pali-
nodiam ſic condemnandus, ſi de injuriati inno-
centia conſlet; Ergo a contrario ſenſu. ſi de eius
innocentia non appareat. ſed crimen obiectum ve-
rum eſt, recantatio fieri non poteſt.

Daniel Moller. in comm. ad conſil. Saxon. part. 4. d.
conſil. 42. n. 19. ſub ſin. n. 20. & n. 23. in pr.

- 25 Ulterius non habet locum, ſi injuriatus poſt
littem conteſtatam moritur, tunc enim eius here-
des actione injuriarum petere non poſſunt, ut
reus ad palinodiam adigitur.

VVeſenb. conſil. 22. incip. ne ſuſtrata ad propoſitae. nu.
19. poſt med. verſ. nec actione injuriarum. & ſeq. part. 1.

- 26 Ratio eſt, quia recantatio eſt jus perſonale, quod
in ſolius injuriati favore, ad eius ſamæ reſtitu-
tionem, eſt inductum; Jura autem perſonalia non
tranſire ad heredes. omnibus notum eſt.

Tuſib. tom. 6. praſt. conſul. verb. perſonalia. concl. 320.
incip. perſonalia. n. 1. & ſeq. Ludov. Rom. conſil. 417. incip.
in a. u. propoſito. n. 7. & n. ſeq. Jaſon. in l. qui ſe patri. C.
unde liber. num. 44. ibi, quia regulariter privilegium. &
verſ. ſeq.

Deinde, quia eiſmodi revocatio injuriarum
eſt juri ſcripto incognita, & odioſa, ut ſupra. n. 1.
dictum; Revocatio autem alicujus rei, ratione
delicti competens, & odioſa, ad heredes non
tranſit.

Jaſon. in d. l. qui ſe patri. C. unde liber. 44. ante med.
verſ. nam illud facit proſta parte & ſeq.

Denique, quia recantatio injuriarum ideo eſt re-
cepta, ut quis per eam reſtitutionem honoris &
ſamæ conſequatur.

VVeſenb. lib. 1. obſer. tit. 47. obſer. 16. num. 2. verſ. ſed
parti agenti. Harin. Hartm. lib. 2. obſer. tit. 49. obſer. 3.
n. 6. verſ. ſcilicet reſtitutio.

Injuriarum iterum ſamæ reſtitui non poteſt, cum
jam mortuus ſit, & amplius non exet. Quamvis

idem VVeſenb. d. obſer. 22. n. 2. ibi, recantatio poſtea hoc
genus & verſ. ſic etiam eſt tranſmittenda. num. 2. & ſeq.
part. 1. quem ſequitur Joann. Harpocret. in S. u. alio.
12. in l. de in. ur. nu. 70. ibi. de reſcriptis. verſ. & ſane
heredes injuriati. & n. ſeq.

contrarium velir, & ulterius evincere conetur,
quod hæc actio ad palinodiam ad injuriati here-
des tranſmittatur, etiam ſi ante accuſationem,
& littem conteſtatam ſit mortuus.

Sicut & e contra, ſi injuriatus poſt littem conte-
ſtatam moritur, eius heredes, licet ad reſſumen-
dam cauſam ſint citandi, ad palinodiam tamen
attingi non poſſunt, ſed juxta poenam in al. am-
emendam convertere debet.

Ludovic. Gilbanſon. in ſua arbor. judic. crimin. c. 2. tit. 34.
§. 7. n. 16. verſ. & ſi injuriatus ante publicationem. n. 17.
& n. 18. Joann. Harpocret. (ubi rationem assignat) in d.
§. hæc actio. 12. nu. 74. ibi, ceterum ad heredes injuriati-
tes. & n. 74.

De nobilibus ſolet dubitari, an illi ad palino-
diam adigi poſſint? Et quidem ſi uterque tam inju-
riatus, quam injuriatus ſir nobilis, dubium non
eſt, quin is ad palinodiam compelli poſſit, veluti
27 Novemb. Anno 1616. in Aula Aldenburgerſi. 11.
Decembr. Anno 1609. in iuriali judicio Ipſeſſiamdu-
m judicatum fuiſſe eſt ſententiis ſupra. n. 17. &
infra. n. 34. reſatis conſtat. Idque idem, quoniam no-
bilis vel alius privilegiatus contra nobilem, vel
alium pariter privilegiatum, non utitur privi-
legio.

et. de Anchor. conſil. 37. incip. contra Joannem in pr.
Riminald. Jun. conſil. 278. nu. 72. Marſil. ſingul. 99. in ip.
privilegiatus. n. 2. & ſingul. 689. Socin. Jun. conſil. 74. nu.
21. lib. 1. Tuſib. tom. 6. verb. privilegium. conſul. 760. n. 1.
& ſi ſeq. per tot.

Si verò injuriatus eſt plebeius vel Inferioris
conditionis, maior de hac quaſtione ſolet eſſe
controverſia? Negativè enim concludit

Petr. à Plas. in epitom. delict. c. 1. n. 23. & n. ſeqq.
propterea, quod Nobiles mitius ſunt puniendi, &
ignominioſa aliqua poena non addicendi.

Tiraq. de Nobilitat. c. 20. n. 109. ibi, Nobiles ut & alii
& n. ſeqq. Didac. Covarr. lib. 2. var. reſolut. c. 9. n. 4. verſ.
quinto. & ſeq. Thom. Gramm. de iſt. 32. incip. nobiliſ
Caſar. n. 1. & ſeq. per tot.

Contrarium tamen rectius defendit

Daniel Moller. in comm. ad conſil. Saxon. part. 4. d.
conſil. 42. nu. 8. ibi, quaſtioni autem eſt num. 9. verſ. ſed
contrarium (ubi ita apud nos obſervari teſtatur.) n. 10.
& n. ſeq.

Quoniam in poenis uniformiter, certe, deter-
minatè, indiſtinctè, & indiſcriminatè impoſi-
tis, inter nobiles & ignobiles nulla ſervatur diſ-
ſerentia, ſed omnes æqualiter ſunt puniendi.

Bl. in l. nemo Clericus. 3. C. de ſumm. Trinit. n. 3. verſ. quod
eſt verum in poena. n. 3. in princ. in d. verſ. & hoc verum
in poena. & ſeq. & in c. 1. §. ſi ſuſſum. nu. ult. ſub ſin. tit. de
paze tenend. & etia viol. Tiraq. tract. de pen. temper. &
remitteud. cauſ. 31. n. 34. verſ. ſecum eſt in poenis unifor-
mibus. & ſeq.

Pœna autem recantationis eſt uniformiter &
determinatè & indiſtinctè impoſita.

Daniel Moller. ad d. conſil. 42. n. 12. verſ. ut eſt revo-
catoria.

Nec movet ratio, in contrarium adducta, quia
ea ob-

ea obtineat in penis delictis, quæ sunt arbitrio iudicis relicta, sicut in penis uniformiter ceteræ et determinatæ impositæ.

Id. n. 3. & n. 5. Itaq. d. cau. 31. n. 3. Daniel Möller. ad d. consil. 2. n. 10. post pr.

- 14 Quod etiam in Comitibus & similibus personis illustribus servari, testatur

Reinhard. Rosa in adda. ad Daniel Möller. consil. Saxon. part. 4. d. consil. 42. num. 9. post med. vers. etiam in Comitibus.

- 15 Debet autem injuriarum palinodiam in loco publico canere, & injurias revocare,

Ludov. à Pegreer. (ubi ita. 25. Novembr. Anno 1633. in regio judicis Catholonia judicium refert) decis. 13. incip. in present. civitate. nu. 29. Daniel Möll. lib. 10. consil. 6. 21. num. 1. vers. num. injurias in iudicio & in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 42. n. 31. sub fin.

- 16 Et quidem in propria personâ; procurator enim non admittitur,

Johann. Harppr. in §. hac actio. 12. inst. de injur. nu. 74. vers. cum rei ratio plus quam persona est. & seq. veluti ita in iudicio Curiali Lipsiens. 11. Decembre. Anno 1607. etiam est judicatum.

Zu führungen und erfolgtes gefesche Anwalt die vnd seines Ehrentums Kläger an einem Georg von Haugwitz Bestagten anders theils / erkennen wir: dasi Bestagter den zuerstten Widerruf noch mals in der Person bey Straffe 100. fl. Neusch in leisten schuldig. W. N. W.

- 17 In Camera verò Imperiali reus jubetur coram iudice prioris instantiæ recantationem illam facere, etiamsi eius iudicis sententia sit reprobata, ut testantur sententia Imperialis Camera,

pag. 109. & pag. 761. Boer. Class. 1. disp. 4. de injur. thes. 8. lit. B.

- 18 Sed quid juris, si reus injuriam revocare nolit? Distinguendum est, aut is est presens, aut absens; Priori casu si pro qualitate personæ, vel carcere, vel penâ pecuniaria aut aliis modis, quibus iudex jurisdictionem suam tueri potest, & debet, coercendus est, donec sententiæ pateat, & palinodiam canat,

Daniel Möller. (ubi ita in iudicio curiali Lipsiens observatum fuisse testatur) lib. 1. semestr. 2. incip. actionem injuriarum. n. 12. bi. equidem semper. & n. seq.

- 19 Si verò, nec tunc patere velit, tunc Carnifex ad seiscitur, qui nomine rei injuriam recantat; veluti ante triennium in civitate Illeburgensi contra M. I. S. observatum est,

- 20 In quibusdam autem locis pro forma recantationis observatur, ut reus in loco iudicii injuriam revocet, idq. manu propria percussu oro mendacis suo palam testatum faciat, quod si recusaret, tunc Carnificis executioni id mandandum est, veluti ita Scabinos Lipsenses ad consultationem exteræ cujusdam civitatis respondisse, testatur

Daniel Möller. lib. 1. (semestr. d. 623. num. 1. vers. sed & ante publicatam. & n. seq.

& ita in individuo ante quadriennium in præfectura Seediensis contra quemdam Forestarium fuisse practicatum, & eius os à carnifice percussu scio,

- 21 Posteriori casu, si reus est absens, & in iudicio sui copiam facere nolit, tunc sub penâ pecuniaria

ria citatur, ut in iudicio compareat, & sententiam satisfaciatur,

Daniel Möller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 42. num. 38. post princ. veluti ita quotidiana experientia testatur.

Si verò is sui copiam in iudicio facere, & sententiæ parere nolit, sed consumaciter emanere pergit, tunc iudex vel ad penam banni procedit, etiam si ibi in die Acti

Johann. Zanger. de except. part. 2. c. 1. nu. 17. sub fin. vers. quod si facere recusat. & seq.

Vel illam sententiam, in qua reo revocatio injuncta est, publice in reig nomenclis, & aliorum terrore affigit, veluti na aliquoties in his terris servatum est, & in specie ego in prædicta causa B. S. von Th. contra H. von Kechberg in aula Aldenburgensi. 21. Martii 1648. obtinui, ubi hæc verba pronunciabatur,

Erlennen von Heutis Gnaden wir Johan Philip Herzog zu Sachsen /c dasi Bestagter zu gebührender exaltion des am 27. Nov. Anno 1616. ertheilten Urtheils nochmals anderwels bey Straff 100. Reichshaler zu urtheil, mit dieser Verwarnung: da er nicht erkennen würde: das als denn mit dem gesuchten öffentlichen Anschlage des Breyfels / wider ihn sei verfahren werdeit. W. N. W.

Et sententia illa affigi debet, non solum in loco iudicii, per ea, quæ supra n. 32. dixi, sed etiam in loco injuriæ commissæ, & ubi reus degit, ad hoc, ut eo melius omnibus innoscere possit,

Fabian. à Monteleone in sua praxi arbitrar. part. 4. quest. n. 77. fol. mibi. 371. Fatuac. in sua pract. erum part. 3. quest. 105. n. 71. in med. vers. ubi ponit modum. & seq.

Ratio est, quia juxta DD. juri nominatos, recantatio & restitutio honoris in eiusmodi locis fieri debet;

Ergo etiam sententia ibi affigi debet, quoniam id succedit in locum recantationis, & surrogatum supinatorum eius, in cujus locum sui rogatur, *Ererhard. in topic. M. loc. à vi. interrogatione. 122. n. 1. & seqq. per tot.*

Illud etiam omittendum non est, licet aliis actio injuriarum anno præscribitur, ut infra latius dicetur, hoc tamen fallit in actione injuriarum recantatoria & revocatoria, ea enim est perpetua & non nisi 30. annis præscribitur,

V. V. in h. consil. 22. incip. ne frustra. nu. 20. ibi, tentari potest. & seqq. junct. n. 23. & seqq. part. 1. lib. Harppr. (ubi pulchre rationes afferit) in §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 11. ibi, questio bi. mibi. & seqq. pag. mibi. 377.

Non attento, quod contrarium statuat Herm. Vult. in §. pena sui em. 7. inst. de injur. nu. 8. ibi, excepta ea quæ ex morib. est. & seq.

Deniq. sciendum est, quod iudex, si injuriarum parere velit, & eum ad palinodiam condemnare nolit, habeat etiam alium modum, per quem condemnat injuriantem ad petendam veniam injuriato, dasi Bestagter dem Kläger eine Christliche Abbitte thut.

Ant. Tessaur. (ubi ita in Senatu Subaudie. 15. Septemb. Anno 1514. iudicatum refert) decis. 229. nu. 7. vers. 114. condemnavit. & seq. Gratian. decis. 195. n. 1. & seqq.

Johann. Aloy. Riccio Collet. decis. 133. col. 3. vers. passim autem injuriam pag.

mibi. 60.

N 9

Injuria.

n. 1 in 1. notab. Felin. cod. ubi committitur dicitur. num. 9. ibi. pro modis injuriar. h. in l. infam. an. 7. ff. de publ. judic. nu. 12. ibi. quare situm damnatu de crimine. Gab. (ubi magis communem dicit) lib. 2. d. obfer. 102. num. 2. & seq. junct. n. 6. ibi. sed magis communem. Auguft. h. conf. an. c. in addit. ad angel. de malici. verb. ubi ba injuriosa n. 17. sub fin. ver. fed contrariam partem. VVinnel. lib. 1. obfer. 111. d. obfer. 5. numer. 1. ver. ubi de modicu. & seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. injuria. nu. 3. ver. fed terie. Proffer. 7. artas. in sua praft. crimin. part. 3. quaft. 1. c. n. 65. ibi. amplia quarto. & seq. Claud. Battand. in sua praft. caus. crimin. reg. 66. incip. testu infam. nu. 9. ibi. ubi pro leuicula Eman. 3047. in thesur. recepti. sent. verb. injuriarum. n. 79.

- 14 Secundo, si reus non personaliter compareat, sed tantum per procuratorem,

Gail. in c. cum te. 23. x. de sent. & re judic. ver. b. infamia. ver. si qui conveniat re. Felin. cod. n. 2. ibi dubitans condemnari. & n. seq. 7. ubi de Bellou. in sua praft. crimin. lib. 1. c. 19. n. 3. ibi. & hoc verum, nisi causa. & seq. Hostiens. in summ. x. de injur. S. ult. n. 3. in fin. ver. ubi vero civiliter agitur. Farin. in sua praft. crimin. part. 3. quaft. 100. n. 69. ibi. huius tertio. VVesemb. (ubi dicit hanc opinionem tanquam communem ufu esse receptam etiam moribus nostris) in comm. ff. de hi qui not. infam. n. 9. post princ. ver. primo si reus per procuratorem. & seq. Andr. Gail. (ubi hoc ad evitandum infamiam pro singulari cautela tradit) lib. 2. obfer. 102. n. 7. ibi. secundo ad evitandum. Joann. Schneid. in 5. in summa. 10. in fin. de injur. nu. 12. Rottig in suo process. 58. n. 5. post princ. Mynsing. cent. 6. obfer. 11. (ubi ita in Camera in causa injuriarum Wedelberger contra Comitum. P. VVilhelmum de Giltst. berg. & plerumq. alia in causis observatum fuisse testatur) n. 2. n. 3. ibi. quod tamen non procedit. & seq. Beuff. in l. nam posteaquam. S. si damnetur. ff. de iurjur. n. 9. ibi. prima est. pag. 248. Harppr. in 5. in summa. 10. in fin. de injur. n. 12. ibi. septima prohibita.

- 15 Quod verum est, si procurator praesens fuit in tota causa, aliis si eum domino lis est contestata, & post litem contestatam, procurator constituitur, vel is saltem tempore sententiae comparet, dominum non relevat, sed is nihilominus etiam absens est condemnandus, & sic infamiae efficiatur,

elegant. Jacob. de Bellou. in sua praft. crimin. lib. 1. d. c. 19. n. 3. ver. & hoc verum si procurator. & n. sequent. per 101.

- 16 Tertiò, si reus injuriae estimationem vel pecuniariam poenam, quae per sententiam imponi potest, ante offert, quam sententia condemnatoria feratur,

ubi reus paratus. 6. ff. de procurat. Gail. lib. 1. obfer. 102. n. 7. ubi. tertio alia cautela. & obfer. 103. incip. quidam adione. numer. 1. & seq. VVesemb. in comm. ff. de hi qui not. infam. numer. 9. post princ. ver. secundum modum est. & sequent. Farinac. in sua praft. crimin. part. 3. quaft. 105. numer. 70. ibi. Initia quarto Schneid. in 5. in summa. 10. in fin. de injur. numer. 12. sub fin. Joann. Harppr. cod. numer. 131. ibi. octavo de iuris. & numer. sequent. Br. in l. infamem. 7. ff. de publ. judic. numer. 11. ibi. & ideo remedium est. Felin. in c. cum te. 23. x. de sent. & re judic. numer. 4. ibi. ubi dubitans. & sequent. Beuff. in d. l. nam posteaquam. 9. S. si damnetur. S. de iurjur. n. 11. ibi. secunda cautela est.

Sed quando oblatio & solutio hoc in casu fieri debet, unde inter interpretes discrepant solent siquidem.

Br. in l. ICum. 22. ff. de hi qui not. infam. dicit: quod ante litem contestatam fieri possit, quibus non est, quoniam si post offerret, videtur solutio non confiteri crimen, l. quoniam. 5. ff. de hi qui not. infam.

Econtra vero statuit, Panorm. in c. cum te. 23. x. sent. & re judic. numer. 2. & n. 5.

quod quovis tempore fieri possit oblatio, dummodò ante sententiam & condemnationem fiat, quod antecum etiam voluit,

Br. in d. l. infamem. 7. ff. de publ. judic. nu. 12. ver. & ideo tunc non aliqui.

Cujus tamen assertionem quodammodo refutat VVesemb. in comm. ff. de hi qui not. infam. n. 9. ante med. ver. quae ratio parum firma est, & seq.

Aliter sentit Socin. in suis fallent. regul. 179. fall. 2.

qui distinguit. aut causa talis est, quae ipso jure citra sententiam confessi estimationem minuit, & tunc necesse est, ut ante litem contestatam aestimatio & pecunia offeratur, in illis vero causis, in quibus iudicatos & condemnatos demum nota infamiae sequitur, oblatio usque ad sententiam fieri possit.

Quicquid sit, hodie in plerisque iudiciis, praedicta secunda opinio Panormitani servatur, & secundum eam pronuntiatur,

teste Matth. VVesemb. in comm. ff. de hi qui not. infam. n. 9. in med. ver. quae distinctio. Socin. & si vero maxime. & ver. seq.

Unde si sit iudex aestimationem injuriarum in libello expressam taxavit, & per praeambulam sententiam interposuit imposuit aetori iuramentum, quod reus tunc post hanc sententiam praeambulam nihilominus injuriae aestimationem offerre possit, ut eleganter evincit, & ita in Camera Imperiali in causa Schwetshen contra Joannem Wetten Mogentien. 3. Septembr. Anno 1567. conclusum fuisse; testatur

Andr. Gail. lib. 2. obfer. 102. incip. quidam adione. n. 1. n. 2. ver. ista tamen non obstantibus. numer. 3. & numer. sequent.

Imò etiam post sententiam definitivam & condemnationem factam, ejusmodi oblatio & solutio fieri potest, si illa per leutationem vel appellationem fuerit suspensa,

teste Matth. VVesemb. in comm. ff. de hi qui not. infam. n. 9. in med. ver. quin amplius puto solutionem. & ver. seq.

Adverrendum autem est hoc in casu, quod reus propter solutionem & oblationem estimationis injuriarum non ab instituta actione, ut quidem voluit,

Joan. Faber. in 5. ult. in fin. de perpet. & tempor. action. nu. 3. Fulgos. (ubi quatuor fundamenta afferit) in l. i. iurjurandum & ad pecunias. 34. S. ait. prator. ff. de iurjur. u. 3. & seq.

Sed ab observatione iudicii tantum absolvatur, ita tamen, ut haec absolutoria vim definitivae habeat,

Br. in l. infamem. 7. ff. de publ. judic. n. 10. sub fin. ver. absol.

abfolvetur enim ab obsequio, & si seq. Folio. in d. 6. cum
12. 21. 22. de uni. re. l. 1. in d. 4. ver. ab fol. etur ab ob-
sequio, & si q. Jul. in l. i. iuris iurandi & de pecuniis.
3. 2. Summe res. ult. de iurejur. 3. 1. 3. & ex hoc Paul. de
Cull. 102. n. 1. ver. quia tunc abfolvetur. Gail. (ab hinc
Camer. 3. Septembris. Anno 1610. in praxidica causa
Etheregen/ contra Velten Mogennin iudicatum re-
fer. lib. 2. obfer. 102. num. 6. ubi, quando autem rem uñ
ad fin.

34 Quareo injuriarum condemnatus infamiam
evitare potest, si vel auctoritate magistratus vel
judicis, vel gratui, vel adhibita protectione
super injuriis illatis transigat, & pacificetur, ut in
p. n. 10. ff. & n. 12. dicitur.

25 Quintò, si iudex recedit ab ordinariâ & consueta pœnâ, & aliam severiorem imponit, tunc enim, duriores pœnam imponendo, censetur cum estimatione dispensasse,

In servorum. 10. S. ult. vers. ut qui majorem. ff. de pa-
n. l. quid ergo. 11. S. pama gravior. ff. de bu qui not. in-
fam. l. de possessionum. 4. vers. quoniam sententia frater-
is. C. ex quibus causis. infam. l. trig. V. V. senb. in con. ff. de
bu qui not. infam. nu. p. sub fin. vers. quartus modus cil.
Joan. Harpp. in s. in summa. 10. insit. de injur. 138. ibi
deimò premissa.

26 Sextus, il damnatus appellat vel leuterat, & pende-
 appellatione & leuteratione operam dat,
 ne sequatur altera sententia, sed his percat per
 pactum, solutionem, vel alium queniuit modum.
VVferbñ in eoum. ff. de his qui notantur infam. l. 9. sñb
fin. vers. sextus modus est Joan. Harpp. in §. in summa.
a. inst. de iur. in. l. 27. ibi. sepius lituatur. & n. seq.

27 Septimod. si per principem alimentioni pristinae restitutus fuerit, l. soler. 10. ff. de hu qui not. infam. Vltend. in comm. d. 111. num. 9. in fin. ver. s. septimus & ultimus. Joan. Harpp. d. 6. in summa. 10. num. 1. & ibi, de n. & n. ca.

28 Octavo, si ante licet contestatam perperam,
dicta revocat, de in lit. jurand. § 45. num. 34. Schrad. de
feud. part. 9. princ. c. 4. num. 127. quos sequitur Petr. He-
ring. quest. 4. n. 19. 101. lit. c. nonnulli. & seq. part. 2.

49 Nonò, si propter injurias saltem actio l. Aquilix fuit instituta, & quis ex eâ condemnatus, Jacob. Sibiit. in addit. ad Modest. Pistor. quæst. 107. n. 11. lib. octavo denig. & n. 52. part. 3.

30 Et ideo si quis adversario injuriam remisit, pie-
rare forsan Christiana adductus, vel necessitudine
vel alio quovis modo, tunc si is ad damna & expen-
sas injuriarum fuerit conventus, & damnatus,
infamis non fit,

Jacob. Sibule. in addit. ad Medest. Pistor. d. quæst. 107.
n. 53. ibi. ex quo efficiunt. & seq. p. 177. 3. cui addatur Di-
dac. Covarr. lib. 2. variar. resolut. c. 10. n. 7.

confiteri. lit. 8. ibi. hoc tamen scilicet. Al. in l. 1. C. de heredes. insit. numer. 6. in med. vers. sed nullo pure caret. Et seq. Br. conf. l. 11. in ep. quantitas & in dubium vocatur. numer. 6. vers. sed condemnatus ex contrariis. par. 1. Joan. Harppr. in summa to. insit. de injur. n. 11. ibi. tunc desit. & num. seq.

Quemadmodum ita Anno 1617. Facultas Juri-
dica Lipsensis pronunciavit.

Zum andern vnd auff ewer ander Frage / ob wol
sencken derjenige / so einen heime ohne weesehafft
einer Ehren juer rechtserhaltenen Wiederruff steu-
cket an seinen Ehren anrichtig nicht; dennoch aber
vnd woerter befallige Gerichte ihres einnen begange-
nen Unseheerthams halben vnd also ob sicham *uini-
tarum confessionem*; inbals der Klagenbit verheh-
let werden vnd darofft Kladden einen offentlichen
Wiederruff vor Gerichte thun sollen; so wuenden
sie dorber an ihren Ehren nicht anrichtig. W.
X. R.

Idem responderunt: Cuius iudicii Curialis VVice-
regensbergensis.

Auff ewer ander Frage sprechen wir in Nach-
den gedachten; wenn auch gleich wegen nothdich-
tighen solche Klage angestellt; und darauf der
Vberriethers beklagen zu stande würde; dennoch a-
ber und diess in gegenwertigen Proceß nicht al-
lein *consequens* verfahren sondern auch beklade
durch ihren *Syndicum* erscheinen; als mögen auch
dieselbe und seine Principales auff den fall; wenn
sie den Vberriethers leisten müßten vorrichtige Zeu-
gen nicht abschollen werden. D. K. W.

Undecimò si quis non ad accusationem, sed
ex officio iudicis est injuriarum damnatus,

Bl. (ubi hoc notandum dicit) in l. certum t. C. si tutor vel curat. non gessit. num. un. vers. dic. quia dominatum ex officio. & seq.

Duodecimo, si iudex expressè in sententia reo exultationem honoris reservaverit: Et licet nonnulli dicant, quod iudex in ejusmodi actione, famam & honorem concernente, reo exultationem conservare: & in sententia adicere non pulsari, quod ea non debeat nocere parti condemnatae quod honorem & exultationem suam.

ubi dicitur, quod præses provinciæ efficere non
possit, ut furti damnatum non sequatur infamia,
cum addatur

Contrarium tamen alii rectius tradunt, modò
iusta causa subest, aliàs non,

fus factum fuisse refert) num. 5. in fin. vers. attamen in sententia. & num. 6. Daniel. Moller in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 42. num. 17. ibi non inutilis ante est. & num. seq. Barthol. Blarer. in repet. l. diffama. r. 4. C. de in gen. manifest. in argumento (ab ita quando in Camera Imperiali obiectatum fuisse testatur) n. 7. post princ. & vers. quandam ejusmodi. Ludolph. Schrad. tractat. de feud. part. 9. prin. ip. part. 2. sect. 6. numer. 40. vers. & licet iudex. & seq. Nicol. Boer. decif. 64. n. 10. ibi. quinimò iudex.

Veluti etiam ita Anno 1617. Scabini Lipsenses responderunt.

Zum andern / vnd auff etwer Frage freuchen wir / wenn gleich den Stadtgerichten zu Witten Wiederruff zu leisten seine auffgeleget werden / so sie aber dennoch zuvor bitten vnd ansuchen würden / dasi derselbe ihnen an ihren Ehren / vnnachtheilich seyn solte / So würde geschehen / nach solchen ihren suchblich stadi gegeben / vnd wenn dasselbe also dem Urtheil einverleibet / und nochre ihnen der Wiederruff an ihren Ehren / leimur / vnd guten Namen nicht nachtheilich seyn. V. N. W.

35 Quæ si sit iusta causa reservandi condemnato existimationem honoris, tradit

Br. d. consil. 111. n. 7. vers. dicendum est ergo. n. 8. & seq. part. 1. Daniel. Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 42. n. 19. & seq.

36 Inter cetera a. & hæc pro iustâ causâ reputatur, si injuriatus est opifex, & in aliquo collegio constitutus, tunc enim illi in sententiâ existimationis honoris merito reservatur, quoniam esset admodum ernde, si quis propter levissimas injurias, exirecundiâ fortè proliis, societate, ordine, collegioq. suo, tanquam infamis ejiceretur, & alia graviora consequeretur,

teste Matth. V. Vesenb. in comm. ff. de injur. n. 13. post med. vers. & hoc humanitas. & seq.

37 Iudex tamen in sententiâ certam causam, cur reo famam & honorem reservaverit, exprimere non tenetur,

cf. citat. 16. x. de sent. & re judic. V. Vesenb. in comm. ff. de his qui infam. not. numer. 9. sub fin. vers. sed hoc casu casum.

38 Et licet

Herm. Vult. in §. pœna a. 7. in fin. de injur. n. 8. vers. non concedenda nisi iudici. pag. mibi. 602.

dicit, quod hæc potestas reo existimationem honoris conservandi, non cuius iudici, sed illi tantum, à quo non appellatur, cuiusmodi est Camera Imperialis, concedi debeat.

39 Hodie tamen eam reservationem, etiam ab omnibus aliis iudicibus inferioribus, fieri posse, recte tradit

Barthol. Blarer. in repetit. d. l. diffamari. 4. C. de in gen. manifest. in argumento ejusd. l. num. 3. in med. vers. quod non solum iure sapremo. & vers. seq. Daniel. Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 42. nu. 27. in med. idq. videre non solum. & seq.

40 Benè tamen verum est, quod ejusmodi reservatio honoris, & famæ in injuriis atrocioribus non sit admittenda, præsertim si sint reales, scrip. & maxime publicè editæ,

Herm. Vult. in §. pœna a. 7. in fin. de injur. nu. 9. vers. in atrocioribus nunquam; quem sequitur L. in veris. Gilb. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 34. §. 7. n. 15. vers. &

in atrocioribus. sol. mibi. 236. Daniel. Moller. in comment. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 42. num. 21. post princ. vers. quod si fallimur sit crimen. & n. seq.

Decimo tertio quis infamia non sit, si iuxta ordinationem iudicii curialis coram iudice & assessoribus se declarat, se verba illa, quæ ab actore tanquam injuriosa allegantur, animo injuriandi non protulisse, deq. actore non nisi bonum & honestum scire & sentire posse,

Oberhofgerichtis Ordnung zu Wittenberg Anno 1560. tit. von Schmehesachen §. würde sich aber auch in vers. vnd das soll demselben vnaussprechlich vnd unversehmlich seyn. pag. mibi. 220.

Decimo quarto, si reus pendente lite moritur, & tunc ejus heres injuriarum condemnatus infamis etiam non efficitur, Freher. lib. 3. c. 1. numer. 6. de infamibus; quem sequitur L. in veris. Gilb. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 34. §. 7. nu. 13. in med. vers. dubitatur autem an convensu sol. 236.

LXIV.

De retorsione & compensatione injuriarum.

S U M M A R I A.

1. Retorsio injuriarum est licita. n. 3. 7. 8.

2. Etiam si verba extra casum provocationis per se sint injuriosa.

4. An per retorsionem possum dicere, si mentiris per gulam.

5. Vel mentiris adulter, fur, latro, & similia. n. 6.

9. Quibus competit hæc retorsio. num. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

18. Contra quos datur hæc retorsio. n. 19. 20.

21. Forma retorsionis, quæ.

22. In continentia debet fieri retorsio.

23. Cum moderamine inculpara tutela debet fieri. 24. 25. 26. 27. ubi exempla afferuntur.

28. An injuriarum verba licet verberibus liceat repellere.

29. An illi, qui alieni mendacium se dixisse dicunt, aliam impingere liceat. n. 30.

31. Qui moderamen in retorquendo excessit, mittitur punitur.

32. Quomodo retorsio expedi. ri debeat, an per libellum, vel alium modum. numer. 33. 34. 36.

35. Formulæ retorsionis traduntur, remissivæ.

37. Finis & effectus retorsionis quis.

38. An per eam extinguatur actio injuriarum, n. 39. 40. 43. 44. 45.

41. Qui sibi ipsi jus dicit, & in eo jus dicentis, auctoritatem, quam implorare delinquit, negligit, indignus est iuri legi & magistratus opem sentiat.

41. Retorsio retorsionis non datur.

46. Naturalis illius retorsionis instrumentum infirmum, operam suam in eodem retorsionis negotio præstare non potest.

Communis et ubique locorum recepta DD. opinio est, quod injuriarum iniuriæ recte retorqueri liceat, atque, qui provocatus injuriam impulsus, injuriarum non teneatur,

per text. expr. in l. qui a omnia. 2. v. nisi forte purgare. & vers. seq. ff. de procurat. text. elegant. in l. qui cum major. 1. 4. §. si libertus. 6. vers. adem puto. & si ab eo petitur retorsio in eam criminari. ff. de bon. lib. 1. l. ut vim & injuriam. 3. ff. de l. 1. & l. 1. §. 1. in d. l. 3. n. 36. ibi, quero quid de injuria. Br. in d. l. qui a omnia. 2. §. ff. de procurat. n. 1. Gail. lib. 2. obs. 100. incip. ubi est illa. n. 1. & seq. per tot. Joann. Harppr. (ubi rationes affert) in 3. hac actio. 12. insit. de injur. num. 90. & seq. n. 12. & n. seq. Ludolph. Schrad. de feud. part. 9. v. 4. num. 114. ibi, hac conclusio fallit. & n. seq. Carier. an præd. criminari. tract. de homicid. §. circa quartum. n. 101. Per. 2. plac. in epistol. delictor. lib. 1. c. 2. n. 12. Blau l. 1. Cande v. num. 16. vers. & imò verbum. Nicol. Boer. de us. 169. in ip. primò videntur. num. 1. & n. seq.

Quod procedit, etiam si illa verba per se sint injuriosa, ita ut extra casum provocationis profertur injuriarum recte conveniri & condemnari possit,

Br. in litem apud 16. §. ait. prator. 2. ff. de injur. n. 3. vers. ubi sit ibi. Joann. in d. l. ut vim. 3. ff. de l. 1. n. 37. Gail. lib. 2. d. obs. 100. num. 3. vers. tamen si illa verba. & sequent.

Unde inferitur, si quis mihi crimen vel convicium aliquod obijecerit, quod et licet respondere possim, tu mentiris,

ut supra late conclusi. §. n. & seq. v. i. v.

Quod usque ad verum est, ut dicenti mihi verba injuriosa optime respondere possim, tu mentiris per gulam,

Bl. consil. 45. incip. statuto Papa cavetur. n. 2. ibi, sed dubium est de libello, & seq. usque ad fin. lib. 1. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. verba injuriosa. n. 1. vers. quod tamen debet. Schrad. de feud. part. 9. d. c. 4. n. 115. vers. quod usque ad verum est. & seq. Schneid. in §. in bonaf. 30. insit. de action. n. 2. 4. vers. tu mentiris in gulam.

Vel mentiris ut fur, adulter, scelestus, latro, prædo, homicida & similis,

late Schrad. (ubi pulchras rationes affert) tract. de feud. part. 9. c. 4. n. 115. sub fin. vers. deinde hac conclusio. n. 116. & num. seq. & in §. ius a gentium. insit. de l. N. G. & C. ibi, in materia de sensu, (ubi etiam rationes affert) n. 57. vers. quoniam eis qui non. & seq. & consil. 40. incip. ad prima questione decisionem (inter consilia var. l. Coram. Kirchhoff, ubi etiam sex rationes affert) n. 38. ubi, similiter non obstat. n. 39. & seq. vol. 1. quem sequitur. Joann. Harppr. (ubi eadem rationes reperit) in §. injuria. a. 1. insit. de injur. n. 80. vers. vel etiam tu mentiris ut fur. n. 81. & seq. Insing. cent. 5. obs. 17. n. 3. sub fin. vers. vel tu mentiris ut fur. & n. seq. usque ad fin.

Quæ retorsio indistincte admittitur, etiam si is, cui ejusmodi retorsio, tu mentiris ut latro, fur, & similis, sit; neque, ut latro, neque, prædo, &c. sit,

Joann. Harppr. id. d. §. injuria. 1. insit. de injur. n. 81. ibi, si sane retorsio ista. n. 82. & seq.

Et quidem procedit, si quis specialiter et, qui ipsi crimen confictum obijcit, respondeat, ipsum mentiri, sive generaliter dicatur, quicunque hoc dicit, ipse mentitur,

Joann. Jun. consil. 122. numer. 18. consil. 123. n. 23. lib. 2. & consil. 12. n. 1. & seq. & consil. 17. n. 9. lib. 1. quem sequitur Schrad. de feud. part. 9. c. 4. n. 115. in med. vers. & hoc proinde.

Item, si quis purè & simpliciter dicat, tu mentiris sive sub conditione, si tu hoc dicis, vel dixeris, mentiris; neutro enim casu, qui hæc verba profert, ad defensionem honoris sui, puniatur,

Socin. Jun. d. consil. 122. n. 16. 17 & seq. & consil. 122. numer. 20. & numer. seq. lib. 2. Philip. Dec. consil. 457. incip. in questione preposita, numer. 6 & seq. Schrad. de feud. d. part. 9. c. 4. num. 115. in med. vers. nam si quis pure. & seq.

Hæc 2. retorsio, cum sit defensionis species, regulariter omnibus, qui injuria verbalis sunt affecti, ad honorem, famam, atque existimationem suam conservandam, competit, Joann. Harppr. in §. hac actio. 12. de insit. de injur. num. 12. ubi, porro cum retorsio. & seq.

Etiam pupillis & minoribus sine tutoris & curatoris consensu & autoritate,

arg. l. 1. §. cum ariet. 1. §. si quadrop pauper feud. dicitur. Joann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. insit. de injur. n. 127. ibi, ex qua conclusione. & n. seq.

Item filiis familias, patre etiam dissentiente,

Joann. Harppr. (ubi rationes affert & contraria solvit) in d. §. hac actio. 12. insit. de injur. n. 136. ibi, deinde ex præfata. num. 131. & seq.

Pater item, & maritus injuriam, filius, vel uxori illam, suo nomine recte retorqueret, & repellere possunt, non item nomine filii, vel uxoris,

elegant. Joann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. insit. de injur. n. 135. ubi, dubia hic exurgit. n. 136. & seq. n. 41. ibi ex eadem quoque. & n. seq. Halmier in tract. de injur. c. 6. de retorsionibus, ubi ita, qui possunt retorsionem remedium uti. sub fin.

Deportatus etiam retorsionis remedio licet uti potest,

Joann. Harppr. d. §. hac actio. 12. insit. de injur. n. 133. ibi, præterea ex supra posita. n. 134. & seq.

Non item ab Imperatore vel Camerâ Imperialis libinitus vel proscriptus, rationem reddit,

Joann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. n. 138. ubi, quid a. de eo. & n. seq.

Quemadmodum nec procurator, ad agendum constitutus, propter injuriam verbalem, domino principali illatam, omnia injuriarum actione nomine principalis intercessionem interponere potest,

Joann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. insit. de injur. num. 143. ubi, resolvenda hoc loco occurrunt. n. 44. & seq.

Etiam si generale mandatum, ad omnia negotia domini expedienda, habeat

Joann. Harppr. d. §. hac actio. 12. insit. de injur. n. 140. ibi, at quid si procurator. n. 141. & seq.

Infamis etiam, si ei quis infamiam obijciat, retorquendo & repellendo infamiam dicere non potest, tu mentiris,

Iohann. Harppr. (ubi laicit) in d. §. hac actio 12. inf. de injur. n. 164. ibi, non delictum videtur. & n. seq.

Pro ut etiam illi, cui verum crimen obicitur retorsione uti nequit. *Iohann. Harppr. ibi, in d. §. hac actio 12. n. 162. & seq.*

- 18 Huc a retorsionis remedium adversus omnes, qui verbalem injuriam intulerunt, sive sint viles & humiles, & egregiae, & in dignitate constitutae personae, suscipi & interponi potest.

Iohann. Harppr. in d. §. hac actio 12. inf. de injur. n. 166. & seq.

- 19 Etiam adversus dominum feudi

Ludolph. Schrader. tract. de feud. part. 9. c. 4. num. 119. ibi, hac conclusio fallit. & n. seq. Harppr. d. §. hac actio 12. (ubi rationes offerre) n. 170. ibi, nec minor. & n. seqq. Uldar. Zaf. tract. feud. part. 10. incip. Jam ad domin. nu. 102. ibi, iterum si falsum.

- 20 Contra patrem, Magistrum, & magistratum, retorsio injuriarum non est licita, nisi liquido constet, patrem, Magistrum, & magistratum non animo castigandi, & corrigendi, sed potius injuriandi, & diffamandi, privato quodam odio vel affectu, filium, discipulum, vel subditum contumeliosius verbis ultra modum oburgasse,

elegant. Iohann. Harppr. in d. §. hac actio 12. inf. de injur. num. 167. ibi, ibi non abs re. n. 168. & seqq. usq. ad n. 176.

- 21 Pro forma autem retorsionis injuriarum requiritur in continenti fiat,

Gail. lib. 2. observ. 101. numer. 5. vers. intellige a hanc fallentiam & seq. Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quæst. 127. numer. 30. ibi, sic & respondit. part. 3. Modest. Pistor. consil. 3. incip. Solde fragen. numer. 34. vers. melde alibi nicht fern kan. & numer. seq. vol. 2. Iohann. Harppr. in d. §. hac actio 12. inf. de injur. nu. 96. & numer. 209. V. Vermbf. lib. 1. observ. 111. 47. observ. 15. n. 2. ibi, quando quis, Iacob. Moench. (ubi communem dicunt) consil. 107. n. 42.

- 22 In continenti a. retorsio fieri dicitur, & tunc, licet ex intervallo fiat, si eo tempore interponatur, quo quis retorqueudi habuit potestatem, potest, quo primum cerit rescivit, & cognovit, sibi absenti injuriam factam esse, & quod Notarium ad insinuandam retorsionem commodè habere potuit.

Iohann. Harppr. in d. §. hac actio 12. inf. de injur. n. 97. ibi, in continenti a. n. 98. & n. seq.

- 23 Deinde requiritur, ut cum moderamine inculpatae tutelæ fiat, in suis terminis consistat, & ulterius non progrediatur,

Schrader in §. ju. a gentium, inf. de l. N. G. & C. num. 55. & numer. 56. Iohann. Harppr. in §. hac actio 12. inf. de injur. numer. 209. vers. verum etiam cum moderatione. Iacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quæst. 127. nu. 46. part. 3.

- 24 Alias si retorsio moderamen excedit, & quis verbis injuriis provocatus, aliis verbis injuriis, diversum delictum spectantibus, injuriantem reverberat, retorsio & compensatio injuriarum non valet, sed uterq. de injuriâ sibi illatâ agere debet, *Specul. lib. 1. part. 2. tit. de accusatore. numer. 11. ibi, quid si vocatus, vers. dic. contra. & seq. Modest. Pistor. consil. 3. numer. 34. vers. Unde hierauff haben wir eine klare decision. vol. 2. Dessel. Moeller. (ubi tractat in Summatu Lipsiensî ad consultationem Eriderius Lotteri*

Quæstion præfectura Delicta a pronuntiatum, & utiq. litigantem injuriantem fuisse iudicatur, ut si dico quod alter alteri obijisset, probaretur in comm. ad verba, Saxen. part. 4. consil. 42. numer. 11. ibi, etsi a. non desinit Pandor. in c. de iur. §. x. de excep. numer. 15. vers. quando casu distinguit. & in c. cum te. x. de sent. & rejudic. numer. 25. vers. aut convictum meum concernit aliud, de sum. & in c. intelleximus. x. de adulter. & stupr. numer. 6. sub fin. vers. aut sunt commissa casu diversi. & in c. i. xi. x. de injur. nu. 2. vers. & potest adduci hac iterâ. Andr. Gail. lib. 2. observ. 100. numer. 9. vers. scilicet si convictum. Iber. Decian. tract. crim. in lib. 3. c. 35. rubr. parti ad delicti quando accusatorem repellat. numer. 6. Ioach. Myns. cent. 5. observ. 17. n. 3. ibi, quod tamen cum hoc moderamine. Schneid. in §. injuria 1. inf. de injur. n. 12. ibi, circa prædicta oportune quaritur.

Unde fit, ut si mihi crimen vel delictum ali. 29 quod obijcis, meq. furem appellas, ego retorquendo tibi aliud crimen obijcere, & te latronem vocare non possum,

Egid. Ross. in præf. crimin. rubr. de homicid. num. 96. vers. tamen ob sola verba injuriosa. & seq. pag. mibi. 2. 41. Iacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quæst. 127. numer. 47. & seq. V. Vermbf. lib. 1. observ. 111. 47. observ. 4. numer. 1. & observ. 15. numer. 3. & seq. Schneid. in §. in bonis. 30. inf. de action. nu. 24. vers. contra ariam tamen confirmat. & seq.

Quemadmodum, si me vocas furem, vel la 26 tronem, dicere quidem possum, tu mentiris, sed te furem & latronem æquè vocare non possum,

Myns. cent. 5. d. observ. 17. nu. 3. vers. sed ego, cum, qui vocavit aliquem. & seq. Specul. lib. 1. part. 2. tit. de accusatore. n. 11. Iohann. Harppr. in §. injuria 1. inf. de injur. numer. 87. & seq. Iohann. Schneid. eod. (ubi rationes affert, & contraria solvit.) num. 12. vers. contrarium tamen firmat. & seq. & in d. §. in bonis. 30. inf. de act. num. 24. & seq.

Similiter licet alicui me furem, latronem, ad- 17 ulterum, & similem vocanti, impunè respondere possim, tu mentiris, tu fur, latro, vel adulter, ut supra num. 5. dictum est, attamen ei regerere non possum, tu mentiris, tu fur, ut latro, tu adulter,

Iohann. Harppr. d. §. injuria 1. inf. de injur. n. 96. ibi, ratio porro differentia. & n. seq.

Mulrò minus igitur licebit injuriarum verba 28 lem armis & verberibus repellere,

Id. in l. i. c. unde vi. n. 16. vers. & imò verbis resistit. post primi. Ludolph. Schrader. tract. de feud. part. 9. c. 4. num. 129. ibi, non hæc conclusio fallit. & nu. seq. & in §. ju. a gentium, inf. de l. N. G. & C. n. 57. ibi, circa primum. & n. seq. Iohann. Harppr. in §. hac actio 12. inf. de injur. n. 114. & seq. Nicol. Boer. decis. 169. n. 1. & seq. per tot. F. asq. lib. 1. controver. c. 12.

Unde manifestò patet, falsam esse illam theo- 29 ricam vulgò receptam, quæ sine Lügen gehöret sich eine Mäuschelle / id est, mendacium alicui obijctum tam esse atrocem injuriam, ut nulla contrariâ mendacii objectione, sed solo facto, pugno scilicet, vel alapa retundi, & expurgari possit,

elegant. Iohann. Harppr. in d. §. hac actio 12. inf. de injur. n. 119. ibi, cum igitur quævis. & n. seq.

Nisi quispiam infamis, vel vilis, & plebejus a- 30 licui nobili, vel alteri egregiæ personæ mendacium obijecerit, tunc ejusmodi Nobilis vel egre-

giā persona, non solum legitimā mendicii retorsionē etiam colapham impingendo ejusmodi, & infamī conviciatori, se recte defendere potest.

Ubi loq. in l. vi. ff. de l. & l. ubi ita communem praxim non observare debet. 25. vers. flammatur tamen. *Compt. Joan. Harpp. d. §. hac actio. 12. inf. de injur. n. 103. ibi, immittitur, & declaratur & seq. quibus addatur Gail. lib. 2. ubi r. 100. n. 7. & seq.*

¶ Benē tamen verum est, quod hoc in casu provocatus, si moderationem hanc non observavit, sed injuriam verbalem verberibus repulit, vel suam conviciatorem iterum furem, adulterum, latronem vel similem vocavit, vel aliud crimen objecit, minus & lenius puniatur,

per text. in l. si adulterum. 35. §. imperator. 8. vers. & quia plus nocet. ff. ad l. jul. de adul. Andr. Gail. lib. 2. ubi r. 100. n. 9. in fin. vers. licet provocatus mittitur. & nu. seq. Sicut ad tract. feud. part. 9. c. 4. num. 12. in med. vers. attamen omnes DD. & num. seq. & numer. 129. Johann. Harpp. in §. injuria autem. 1. inf. de injur. num. 97. ibi, est autem. & num. seq. V. Armbr. lib. 1. ubi r. 11. 4. obfer. 15. num. 5. Hopp. de Marfilan. 1. ff. ad l. Cornel. de fidei. num. 77. Rolpner. in l. vi. ff. de l. & l. vi. p. 3. vel. Clar. ubi in un. facti contingit observatum fuisse. 1. stat. 316. §. sent. §. n. 1. quā. §. o. num. 13. vers. mitti tamen punitur. Andr. Tiriq. de pœni. temper. aut mitig. causæ. n. 2. post me. vers. dicit tamen.

¶ Advertendum autem est, quod hodie retorsio plectitur per libellum aut libellum expidiri solet, in quo quis commemorat, se à certa persona, puta à Titio, aliquis criminis, forte homicidii vel similibus, esse infamatum, & apud honestos & bonos viros diffamatum, aliamve verba- lem injuriam sibi innocuisse, per calumniam illatam: Itaq; honoris sui defendendi gratia oportet diei, scribit & proficitur, quod conviciator iste Titius hanc injuriam ei inferendo mentitus sit, & quidem exprobrandi mendacis causa; addi potest, quod Titius tanquam fur aut pædo aut latro mentitus sit,

elegant. Joan. Harpp. d. §. hac actio. 12. inf. de injur. n. 194. ibi, sane hodie plerumq.

¶ Et quidem injuriatus non solum certam & specialem injuriam, sed etiam certam personam, cui mentita datur, & injuria retorquetur, exprimere debet, alias retorsio nullius momenti est, *Harpp. d. §. hac actio. 12. num. 195. ibi, ceterum circa libellum. & n. seq.*

¶ Omnium tamen utilissimus & tutissimus retorjendi modus est, ut verbali injuria affectus Notarius & testibus, ad hoc specialiter convocatis, libellum seu schedulam retorsionis ritè concepiam, suāq; propriā manu subscripam exhibeat, ut ab eodem Notario palam legendam curet, quo lecto eum requirat, ut ipsam aliave re- sponsum suum legitime infansu illius responsum desuper factum diligenter in notum sumat, & publicum instrumentum super his omnibus conficiat, atq; injuriato asserendum tradat,

pulchrè Joan. Harpp. in d. §. hac actio. 12. inf. de injur. n. 211. ibi, porro illi retorjendi Modus, & nu. seq. Henric. Boer. Class. 3. disput. 4. de injuriis, ubi. 46. incip. & quia per tot.

Formulæ autem, ejusmodi schedulam seu li. ff. bellum retorsionis ritè & legitime concipiendi, & Notario offerendi, vide elegantè apud *Harpp. d. §. hac actio. 12. inf. de injur. num. 195. & seqq. n. 197. & seq. n. 2. & seqq. n. 27. & seqq. n. 9. ad fin.*

Illud tamen summè observandum est, quod retorsio, absenti facta, non aliter valet, quam si retorquens schedulam vel libellum, sive per se, si- ve eam Notario & testibus conceptum, absenti conviciatori per literas vel epistolam intimam & insinuati faciat,

Harpp. d. §. hac actio. 12. num. 212. ibi, de eo sane ne- minem. & n. seq.

Finis autem & effectus retorsionis est, ut quis injuriarum actionem evadat, sumptibus parcat, & per eam honorem, famam, & exultationem, conservet,

l. que omnia. 25. ff. de procurat.

Sed quid, an hujus retorsionis effectus etiam est, ut per eam actio injuriarum tollatur, ita, ut quis propter retorsionem ad competentem injuriarum actionem non habeat regressum?

Affirmative concludunt Alesius in singul. consil. de 39 duobus. circ. princip. Boer. disput. suar. class. 3. disput. 4. de injur. & famos. libell. ubi. 78. incip. aboleatur item, per tot. & in tract. de famos. libell. (ubi sub fin. numer. 54. vers. ab eo, non abhorret & sequitur supremum. Dicatū V. Vitenbergici tribunal aliquoties judicasse sub- juir) cap. 3. incip. ex famoso obligatur. numer. 4. ubi non est etiam ab hoc loco. numer. 55. & sequentibus. *Joan. Harpp. in §. hac actio. 12. inf. de injur. numer. 78. ibi, quinto & ultimè aboleatur. numer. 79. & seqq. Anton. Haber (ubi ita in Senatu Subaudia pro N. laborat contra Christophorum Magecium. 3. Non. Martii Anno 1594. indicatum fuisse restatur) in suo codica lib. 9. tit. de injur. 2. defin. 2. incip. ab alio injuriam passus. cum. 1. & seqq.*

Cum quibus manifestò consentit *Gloss. margin. ad gl. ordinat. in l. Andre. lib. 3. art. 62. numer. 3. sub lit. B. incip. nota quod pro injuria in med. vers. nisi quis provocatus sit. mibi. 160. col. 2.*

Et in hanc sententiam etiam jamdudum Lipenses Mense Maio Anno 1606. ad consultationem B. N. responderunt; *Habe ihr W. S. wegen der Schmecherei / so er wider euch ausgegossen / durch jenen Personen besprechen / vnd als er derselben nicht in abreit gewesen / solch also balden wider ihn retorgieren vnd ermeldehn. In seinen Wosen schreiben lassen / So ist darvnd die actio injuriarum angesetzt / Vnd ihr seid ihn nun deswegen ge- retztlich in belangen nicht beschuldigt. B. N. W.*

Movetur, tum per text. in l. quæ omnia. 25. ff. de procurat. ubi, si, qui in obreclatorē & conviciato- rem retorsit, & regressum injuriam sibi illatam, op- probrium, convicium & pudorem suum purgasse dicitur. Cui conse. n. 5. quod retorquens post retorsionem injuria amplius non sit affectus, proinde nec injuriarum actionem amplius ha- beat,

Boer. d. c. 3. numerot. 50. Harpp. d. §. hac actio. 12. num. 79.

Tum, quia non est incogniti juris, quod injuriarum actio ad vindictam impioiuz consu- meliz pertineat,

l. 2. §. cum p[er] u[bi] de collii bonor. l. prator. 7. §. 1. vers. at in actione injuriarum ubi, ut vindicetur. ff. de injur.

Cum ergo seipsum quis vindicet, ipseque sibi jureque, judex ex illis & ultor, amplius judic alii remedio vindictam poscere non debet,

Boer. d. c. 3. n. 51. Harppr. d. 5. hac actio. 12. n. 81.

- 41 Tum, quia, qui sibi jus dixit, in eoque jus dicentis auctoritatem, quam implorare debebat, ne glexit,

Loonesii singul. 196. ff. de R. I. l. un. C. quando liceat unicus, se sine iudice vendit. indignus est, ut legis aut magistratus opem sentiat, arg. l. auxilium. 37. in fin. ff. de minor. l. 1. jub fin. Cuiusque, et el Clariss. Anton. Faber. d. de fin. 3. n. 4. & n. seq. Boer. d. c. 3. n. 52.

Tum, quia ubi ex uno facto duo vel plura competunt juris remedia ad unam eandemque rem sive finem tendentia, tunc unum tollit & perimit alterum,

l. p[er]tura. 53. in princ. ff. de O. & A. l. nemo. 43. §. 1. ff. de R. I. l. 1. C. quando civil. actio min. prejud. Boer. d. c. 3. n. 53. & n. 54. Harppr. d. 5. hac actio. 12. n. 82.

Cum ergo ex omni verbali injuria duo competant juris remedia, retorsionis scilicet, & actionis injuriarum, & tendant ambo ad unam eandemque rem sive finem, nempe ad contumeliam expellendam, & removendam,

l. item apud 15. §. si quis servo. 46. ff. de injur.

ex qua contumelia nascitur ipsa injuriarum actio,

l. si unus. 27. §. pactum ne peteret. 2. vers. non enim, ibi, injuriarum actio nascitur ex contumelia. ff. de pact. l. 1. in princ. vers. specialiter ff. de injur.

Inde sequitur, adhibito remedio retorsionis, non amplius competere alterum actionis injuriarum remedium,

Boer. d. c. 3. num. 53. vers. cum ergo ex verbali, Joann. Harppr. d. 5. hac actio. 12. n. 82. vers. cum ego ex omni, & vers. seq.

Tum, quia cessante causa seu obligatione, cessat actio,

c. cum cessante. X. de appell. Anchar. consil. 47. incip. pro clariori. num. 4. & consil. 21. incip. scriptis papa. nu. 17. lat. Tostib. tom. 1. verb. cessante, conclus. 202. n. 1. & sequentibus.

Causa autem, nempe contumelia, ex qua oritur actio injuriarum,

d. l. si unus. 27. §. pactum ne peteret. 2. vers. non enim ex pacto injuriarum actio nascitur, sed ex contumelia. ff. de pact. retorsione facta, cessat. d. l. qua omnia. 25. ff. de procur.

Quae assertio etiam est verissima, & juris principis, & rationi admodum consentanea, & secundum eam merito judicandum & decidendum, praefertim, cum juxta eam non solum in exteris locis sed etiam in judiciis Imperii Romani, sit judicatum, ut supra dictum.

- 42 Non obstante, quod novissime contrarium asserere conetur, & ita in facilitate juridica Gissena responsum fuisse, testetur

Heinrich. Hebelstr. d. decis. 18. incip. mora fuit injuriarum actio. in med. vers. verum tu non obstantibus, & seq. per tot. & ante hunc Ludolph. Sibrad. (inter consil. varior. actorum & Kirchhofio edita) consil. 40. incip. ad prima quaestiones. num. 1. & seq. junct. n. 12. vers. & licet hac

& similia, & seq. junct. 17. vers. & quod DD. praedicta, numer. 18. & seq. numer. 21. vers. quare cum dicitur Tribuni. numer. 22. & seq. junct. numer. 76. numer. 77. & seq. vol. 1.

Ubi differit de juris quodam Doctore, qui contra civitatis ejusdem Tribunus Plebis, apulum qui dixerunt suspectum, retorsione usus fuerat his verbis, ipsos mentiri tanquam sceleratos, & n. 1. & seq. usq. ad num. 76. concludit, quod Ductor ille non modo ex hac injuria propulsiore & retorsione non teneatur ipsis Tribunis ulla injuriarum actio, sed insuper etiam n. 77. & seq. usq. ad fin. dicit. Ductorem contra ipsos Tribunos suspitionis illius nomine injuriarum actione experiri posse.

Nec movent rationes quae in contrarium adducuntur. Quod enim Heinric. Hebelstr. d. decis. 15. post med. vers. cum enim certe, & seq. primo loco dicit, certos jure nostro modos esse constitutos, quibus obligatio, quae ex injuria oritur, tollitur, inter quos nullibi retorsio relata invenitur, id negatur, quia nullibi in universo jure omnes modos tollendi injuriarum actionem, exacle recensitos, & dinumeratos, mihi quisquam demonstrare poterit, quin non etiam alii modi hodie usu & communi praxi inveniuntur, id quod patet, ex §. ult. inf. de injur. ubi dissimulationis tantum fit mentio, & tamen plures esse modos, etiam in jure non expressos, paulo post infra latius diceretur, Quod verò Heinric. Hebelstr. d. decis. 18. sub fin. vers. nec in contrarium, pag. ubi 218. secundo loco statuit, retorsionem, extrajudicialiter factam, judiciali persequutioni ideo praedicere non posse, cum ad diversos tendant fines, & retorsio id id fiat, ne injuriatus tacendo crimen obiectum confiteri, & dissimulare videatur, judicialis verò persequutio ad satisfactionem, & qualem qualem gravaminis illati recompensam tendat, Utrumque falsum est. Retorsio enim non id id fiat, ne injuriatus crimen tacendo confiteri censeatur, sed potius, ut se ab illo purget,

text. in l. qua omnia 25. ff. de procur.

Nec judicialis injuriarum persequutio ad satisfactionem, sed potius ad vindictam, tendit, per text. in d. l. prator ait §. 1. vers. at actione ff. de injur. ubi dicitur: at actione injuriarum de ipsa caede vel veneno agitur, ut vindicetur, non ut damnum sarciat.

Et licet in condemnatione etiam, satisfactio, & recompensatio aliquo modo versetur: Hoc tamen non fit principaliter, sed secundario,

d. l. prator ait. 7. §. 1. vers. at in actione injuriarum ubi Gotthofr. lit. C. ff. de injur.

In actione autem injuriarum, non id quod accessorie & secundario, sed quod principaliter continetur, attendi debet,

text. in d. l. prator ait. 7. §. 1. vers. quid ergo de lege Aquilia ff. de injur.

quoniam sublato principali, nempe contumelia, quae est actionis injuriarum causa,

d. l. si unus. 27. §. pactum ne peteret. 2. vers. non enim ex pacto ff. de pact. & cujus incuitu vindicta subsequi solet, d. l. prator ait. 7. §. 1. post med. ff. de injur. etiam accessorium & secundarium tolli & cessare necesse est.

Tertia ratio *Heinrich. Nebelst.* d. de iur. 18. sub fin. *verf. ne quidam* seq. quod idem est, quando ex uno facto duo agendi modi oriuntur, quis uno expers ad alium, ut conficiatur, quid in eo plus est, redire non prohibetur l. 3. q. 1. in i. 4. t. ult. ff. de O. & A. prout etiam iuris. Quis ubinet tantum, si ex uno facto, d. & specialis & separata actiones oriuntur, quarum una quæ per se principaliter competet, & ex illa, qualis est actio l. Aquilæ, & actio injuriarum;

d. l. qui eorum 1. in princ. ff. de O. & A.

Quod in actione injuriarum non est, sed actio injuriarum ad vindictam & contumeliam remouendam, in cujus locum adinventa est retorſio, competet principaliter, ad ſatisfactionem verò accessoriè,

d. l. per tot ait. 7. §. 1. in med. ff. de injur.

Aliiter ſolvit *Erver. de famoſo libello* d. c. 3. n. 49. iur. n. 18. quintum & ultimum. & seq.

Quarta ratio quam *Nebelst.* d. de iur. 18. sub fin. *verf. ut tamen* & *oriuntur*, & seq. aſſert, quod ſcilicet retorſiones non eo animo fieri ſolent, ut quis hoc ipſo juri ſibi competenti, & legitimis perſecutionibus renunciare velit; quod utiq; dicendum foret, ſi retorſio remiſſionis haberet effectum, quod tamen eſt abſolum, cum actus agentium ultra ipſorum intentionem nihil operentur, non omnia ff. de reb. credit.

nihil etiam moveri; Quia hoc procedit in iis, quæ principaliter fieri & ſubſiſtere poſſunt, ſeu eſt in ſecundariis; tunc enim actus principales agentium, rectè ultra eorum intentionem etiam ad ea, quæ ſecundariò concurrunt, & competunt, extenduntur, & operantur,

Oldrad. conſil. 100. numer. 5. verſ. item quod dicitur. Inſtit. tom. 1. verb. alium. conſul. 12. c. n. 3. & tom. 3. verb. eſſe & conſul. 47. n. 2.

Quinta ratio ab eodem *Heinrich. Nebelst.* d. de iur. 18. in fin. 1. *verſ. quibus* & illud addi poteſt, pag. 217.

adducta, quod ab alio inſaſ non prohibetur ſe ad verſus vini illam ſtatim defendere, & tamen nihilominus inſaſorem judicialiter convenire poſſit, & ob id nihil cauſe ſit, cur non & ei, qui verbis inſaſoſ peritur, liberum eſſe debeat verbis reſiſtere, & jure poſſimodum experiri, *l. no. C. quando, ſic cuſq; ſive judic.*

eſt a ſeparatis ſumpta, à quibus malè inferitur, præſertim ſi diſpar ſeparatorum ratio reddi poſſit,

l. Iulianu. 60. ff. §. 1. ff. de condi. indeb. Iuſen. autb. quas actiones. C. d. 55. Ecceſſu. 19.

Diſparem autem hoc in caſu eſſe rationem inter eum, qui factò inſaſatur, & injuriæ reali aſſicitur, & inter eum, qui verbalis injuria maculatur, tradit rectè,

Joann. Harppr. in §. hac actio. 12. inſtit. de injur. n. 127. & n. ſeq.

Et licet *Heinrich. Nebelst.* in d. de iur. 18. in fin. *verſ. aliter dicitur* & *verſ. ſeq. velit* per retorſionem aboleri quidem actionem injuriarum recantatoriſ, quæ tendit ad vindictam ſeu inſamiam, non item eam, quæ jure prætorio inducitur ſuit, & ad ſatisfactionem ſeu criminalem perſecutionem ſpectat; Contrarium tamen rectius tradit, & elegantem rationem aſſignat

P A R A V.

Heinrich. Erver. 170. de famoſo libello. d. c. 3. numer. de iur. 18. d. iur. 18. c. 3. numer. & numer. ſeq. Joann. Harppr. d. §. hac actio. 12. inſtit. de injur. numer. 12. & n. ſeq.

Hac autem in materia prætereundum non eſt, 43 quod contra retorſionem injuriarum alia retorſio, & ſic retorſio retorſionis non datur,

Jacob. Seibulian. add. l. ad Modeſt. Triſtor. quæſt. 127. n. 44. & ſeq. part. 3. Anton. Hering. de iur. 18. c. 3. de ſignificatione n. 50. & ſeq. Joann. Harppr. in d. §. hac actio. 2. (ubi limitat) inſtit. de injur. numer. 219. & ſeq. Joann. Petr. Molign. tract. de reconvent. quæſt. 7. ſub fin. verſ. item quia eſt ſimilis & ſeq.

Et Notarius illi, cui retorſionis inſtrumentum 46 alterius nomine ritè inſinuavit, operam ſuam in eodem retorſionis negotio præſtare non poteſt, nec debet *Joann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. nu. 223. & n. ſeq.*

L X V.

De libello & proceſſu injuriarum: item, qui injuriarum agere poſſunt; an actio injuriarum cedi, vel vendi poſſit; & an quibus caſibus cedi lat: & quis ab actione hac excaſatur.

S U M M A R I A.

1. Libellus injuriarum apud concipi debet. 27.
2. Formula libellorum in actione injuriarum quæ, remſit. v.
3. In libello nomen injuriarum debet exprimi.
4. Item perſona injuriata, quæq; officiũ, dignitas, & conditio.
5. Tempus, puta annuũ, & menſis, itemq; locus debet etiam exprimi, ſive civiliter, ſive criminaliter agitur. numer. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 14. 15.
10. Si actio civilis inſamæ, tunc in eâ perinde ac in criminali tempus, & locus exprimi debet.
16. Si in libello tempus, & locus ſit omiſſus, amparc non opponente, libellus procedat. 17. 18. 19.
20. Dies an etiam in libello injuriarum debet exprimi. n. 21. 22. 23.
24. Libellus injuriarum debet etiam certam ſpeciem injuriæ illatæ continere. 25.
26. An & quatenus in libello injuriarum inſamamentum deſerri poſſit.
28. Qualis proceſſus in cauſa injuriarum ſervatur.
29. An & quatenus in cauſa injuriarum, ſive civiliter ſive criminaliter intentata, procurator admittatur. n. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43.

44. Si pendente lite cum adversariis in iudicio inter, & iniuriatus super iniuriis processat, & subitus & justitiam a ministris petit, an actio injuriarum cum causâ principalis in eodem processu debet terminari, numer. 45.

46. Reconventio propter injurias in foro Saxónico non valet.

47. Quibus competit actio injuriarum, remissivè.

48. Actio injuriarum an cedi vel vendi possit, remissivè.

49. Quando & quibus casibus quis injuriarum non tenetur, & actio injuriarum cessat, remissivè.

50. Veritas convicii an excusat, remissivè.

51. An quis excusatur, si authorem suum nominet.

Accuratè observandum est, ut libellus injuriarum aptè & rite formetur & concipiatur, Jafon. Schneid. in §. ult. inst. de injur. num. 9. & u. seq.

2. Formulas autem libellorum in causis injuriarum, si quis desiderat, videat

Jacob. de Bellor. lib. 1. c. 11. per tot. Joann. Schneid. in d. §. ult. inst. de injur. n. 11. & seq. usq. ad fin. Petr. Termin. in suo proleptico. 63. & c. 13. per tot. Rosfied. in d. libellor. put. 2. tit. de actione injuriar. pratoria. & part. 2. tit. de civili actione injur. ex lege Cornel. fol. 92.

3. Principio, autem in libello debet exprimi nomen injuriantis,

text. in l. prator edixit. 7. ubi gloss. verb. certum ver. scilicet hominem. Br. eod. in princ. ver. sed persona infrenis. & n. 1. sub fin. ver. certum est quod persona. ff. de injur. Proffer. in arinac. in sua praed. crimin. part. 3. quæst. 105. in §. ult. 9. n. 385.

4. Item, persona de injuria illata est, illiusq. dignitas, officium & conditio, ad hoc, ut sciri possit, an injuria sit atrox, an verò levis, & eò major vel levior poena, pro personæ injuriatæ dignitate & condicione, imponi debeat.

Jacob. de Bellor. in sua praed. crimin. lib. 1. c. 7. incip. sic vides quod in libello. n. 1. & seq. per tot.

5. Post hæc tempus, puta Annus, & Mensis, item locus, quando & ubi injuria facta est, debet specificari,

Jul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. 5. injuria. n. 5. ubi, alterius quattro. & §. ult. quæst. 12. n. 8. ubi, praterea in libello. Jacob. de Bellor. in sua praed. crimin. lib. 1. c. 5. incip. sic certum locum. num. 1. & seq. per tot. Joann. Harppr. in §. in summa. 10. inst. de injur. num. 82. ibi, haud a' q. re. Farinac. in sua praed. crimin. part. 3. d. quæst. 10. n. 388. Gail. lib. 1. observ. 64. (ubi hanc communem, & in Camera approbatam consensionem vocat) n. incip. communem & in n. 1. & seq. Joann. Schneid. in §. ult. inst. de injur. n. 9. sub fin. Stephan. Bertrand. consil. 217. n. 1. lib. 6. Alex. consil. 212. incip. visis & discis. num. 1. & 2. Chilian. Röntz in suo processu. 58. n. 3. in princ. & ver. Darumb so muss.

6. Idq. obinet, non solum si criminaliter, sed etiam si civiliter agatur,

Gail. lib. 1. d. observ. 64. n. 1. vers. obinet. Joann. Harppr. d. §. in summa. 10. inst. de injur. n. 82. per tot. ver. & q. procedit. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 12. n. 10. in princ.

Et quidem, si criminaliter injuriarum agitur, 7. dubium minus est, per text. in libellorum. 3. vers. utiq. cum ff. de accusat. Gail. Joann. Harppr. & Clar. ad. locum.

Si verò civiliter agitur, aliquantò magis dubitari potest, propterea, quod in civilibus actionibus, tempus, puta annus, mensis & locus ut exprimatur, non est necesse,

Gail. lib. 1. d. observ. 64. num. 1. vers. nam licet rigore auster.

Unde etiam factum est, quod Rosfied. in 174. libellorum. part. 3. tit. de civil. actione injur. ex l. Cornel. col. 2. vers. ago contra talem. solo mihi 92. col. 2. in fortificatione libelli actionis injuriarum civilis, non ponat tempus, & locum,

Hoc tamen & simili non obstantes, contrarium 9. rectius amplectuntur

Br. in l. prator edixit. 7. ff. de injur. numer. 1. ibi, quæritur & seq. Ludov. Roman. consil. 195. incip. ff. de libelli dimitte. n. 7. vers. quemadmodum in actione iniuriarum. Alex. consil. 212. incip. visis & discis (ubi communem dicit, a qua in judicando non si recedendum.) numer. 1. ibi, & primo & seq. vol. 2. Joann. Harppr. d. §. in summa. 10. inst. de injur. numer. 82. vers. sed etiam civiliter. Gail. (ubi n. 4. ita in Camera Imperialis observari, & citationem contra injuriantem non deest, sed processum de negari testatur, nisi prædicta requisiti exprimantur) lib. 1. d. observ. 64. numer. 1. vers. verum etiam civiliter. numer. 2. & seq. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dat. numer. 2. vers. qui mihi tali anno & mense. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 12. num. 10. ibi, sed etiam quando, & seq.

Ratio est, quia actio injuriarum, etiam civiliter intentata, infamat, ut supra conclus. 63. nu. 5. dixi per l. prator edixit. 7. in princ. ff. de injur.

Sed ita est, si actio civiliter intentata infamat, 10. quod in ea perinde ac criminali, tempus, annus, Mensis, & locus exprimi debeat,

Br. in d. l. prator edixit. 7. ff. de injur. numer. 1. post princ. ver. tu dic quod quandoq. agitur. & seq. Gail. d. observ. 64. numer. 1. vers. quo casu licet. & seq. VVarmbs. lib. 1. observ. 119. observ. 2. incip. quando agitur. n. 1. & seq. Alex. consil. 6. incip. circa processum causa. numer. 1. vers. & ideo tuus quando intentatur remedium famo. sum. vol. 3. etiam c. significantibus. X. de libell. oblat. n. 5. vers. quid si de crimine agitur civiliter. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 12. n. 1. vers. & hæc quidem. & seq.

Ratio etiam generalis, quod in actione injuriarum tam criminali, quam civili, tempus & locus exprimi debeat, hæc perhibetur, ut reus defendendo se, negativam loco & tempore contrariis, probare, & testes contra eum deponentes falsitatis arguere possit,

Roman. d. consil. 197. numer. 9. vers. sed textum in d. libellorum. ff. seq. Gail. d. l. 1. observ. 64. num. 3. Jul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 12. n. 1. sub fin. ver. nisi enim exprimeretur.

Quod obinet, non solum, quando per viam 18

accusationis, sed etiam exceptionis proceditur, nam et tunc quis, si exceptio alicui crimen obijciat, debet locum & tempus exprimere;

Br. in l. i. ff. de except. n. 8. ibi, quæro pone. & seq. Gail. lib. 1. d. obfer. 6. n. 9. sub fin. vers. idz, obinet. & n. seq. Jul. Clar. lib. 5. feni. 5. ult. quæst. 12. nu. 11. ibi, & ideo etiam. Nicol. Socr. (ubi ita bñ iudicatum fuisse fert) dicit. 221. n. 2. ibi, in contrarium videtur. & seq.

- 13 Et quidem non sufficit, ut in libello locus quidam generalis, puta civitas quædam exprimat, sed insuper etiam requiritur, ut locus particularis, puta vicus, vel domus hæc vel illa civitatis illius specificetur;

Alex. consil. 12. incip. vides, & diffusis n. 1. vers. fed in proposito nostro vol. 2. Specul. lib. 4. pars. 4. tit. de initer. & damñ. dato. in princ. n. 1. vers. vel tali vici talu civitate. & seq.

- 14 Locus quælibet particularis cum confiniis & coherentis demonstretur;

Alex. consil. 12. n. 1. versum demonstrationem confinium, vol. 2. Jul. Clar. lib. 5. feni. 5. ult. quæst. 12. nu. 11. vers. aut autem exprimens. Præb. Patens. in forma inquisitionis (ubi limitat) gloss. cui coheret. numer. un. pag. 148.

- 15 Non tamen requiritur, ut alius locus specialis illius loci particularis, puta, in tali loco vel Camera illius domus, exprimat;

elegant. Br. (ubi limitat) in libellorum. 3. ff. de accusat. numer. 3. post princip. vers. primò ergo quare. & vers. seq.

- 16 Sed, quid sit tempus, vel locus in libello injuriarum est omisso, an, parte non opponente, procedat libellus?

Quod affirmatur, si civiliter agatur, elegant. *Andr. Gail. (ubi hanc singularem limitationem vocat & rationem offert) lib. 1. d. obfer. 6. n. 6. vers. quid autem si in libello. n. 7. & n. seq. Jul. Clar. lib. 5. feni. 5. ult. quæst. 12. n. 1. vers. quam tamen intellige. Francisc. Arctin. in l. edita. 3. C. de edend. n. 7. sub fin. Socr. in sen. consil. 109. incip. clarum est. n. 3. & n. 4. vol. 3. Prosper. Farmat. in sua præb. crimina part. 3. quæst. 106. n. 333. post med. vers. si vero agatur civiliter & seq. VVumbf. lib. 1. obfer. 11. g. obfer. 2. n. 1. vers. Baldus in c. circa medium. & vers. seq. n. 4. & seq.*

Non obstante, quod contrarium velit *Br. in l. & an eadem. §. actiones. ff. de except. rei judic. col. 2. n. 8. ibi, sed quare in agn. junct. numer. 9. ibi, sed quando a dno.*

- 17 Secus, si criminaliter; *Gail. d. obfer. 6. n. 9. ibi, scire est in civili. & seq. Felinus d. h. q. n. 1. anteb. X. de libell. oblat. n. 5. post princip. Jul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. feni. 5. ult. quæst. 12. ibi, dixi exprimensum esse. Socr. Sen. d. consil. 109. (ubi magis communem dicit) n. 2. Alex. in l. edita. C. de edend. n. 13. Decib. in 34. Ripa eod. num. 26. Myning. cent. 2. obfer. 32. incip. in libello. num. 1. & seq. VVarmb. lib. 1. obfer. 11. g. obfer. 2. n. 1. vers. sed tamen est dubium. & n. seq.*

- 18 Quod verum est, si omnino nullus locus est appositus, secus si quidam est appositus, non quidem certus, sed indeterminatus; tunc libellus quidem procedit, ita tamen, ut postea certus locus in probationibus exprimat;

Socr. Sen. consil. 146. vol. pen. numer. 17. sub fin. Myning. d. cent. 2. col. 23. n. 5. vers. sed pone, quod in libello. & n. seq.

Quo modo, etiam supra conclus. 12. n. 12. 13 par. 1. in fund. eod. dicit, in loco sacro nico receptum esse, libellum admitti, etiam si ab initio nullus locus & tempus in eo exprimat, dummodo pultes specificetur.

De die tamen inter omnes convenit, quod is in libello exprimi non debeat, nec epist. omisso libellum injuriarum vitiet;

Gail. lib. 1. d. obfer. 6. n. 1. vers. d. ei videri omissionem. & seq. Jul. Clar. lib. 5. feni. 5. ult. quæst. 12. n. 1. post princip. vers. adverte quæ ad diem. & seq. Myning. cent. 2. obfer. 40. incip. quævis dies. num. 1. Nicol. Socr. d. cent. 121. numer. 3. ibi, adverte tamen quod licet. & seq. Nelli d. 5. Gemm. tract. de testib. part. 2. num. 209. n. 1. si sit non tenetur.

Adco, ut Jafon. in l. 1. ff. de edend. num. 49. vers. tamen si opponatur quem sequitur, d. Jufing. cent. 2. 1. obfer. 42. post princip. vers. adeo ut pterz. & seq. tradat, cavendum esse libellanti, ne apponet diem, quia, si non probat diem commisi delicti, succumbet.

Restringunt etiam, nisi per actum accusatæ peccatur, tunc enim dies in criminali actione injuriarum recte debet exprimi, ad hoc, utis probare possit, se eo die alibi fuisse;

Andr. Gail. lib. 1. d. obfer. 6. n. 12. ibi, an autem in criminali actione. & seq. Br. (ubi h. scilicet aequum esse dicitur in l. qui tenet. ff. de publ. jud. num. 10. veri, vidi quosdam advocatos. & vers. §. & in arbitrariorum. §. si qui Ephefi. ff. de eo. quod certo loco. num. 6. 3. jun. eod. (ubi rationes offert. & hanc sententiam magis communiter esse approbatam, ea q. nec in judicando, nec consulendo esse recedendum dicit) n. 1. post princip. vers. pna quod reu velit & seq. usq. ad fin. Alber. (ubi dicit, si aliquando obtinuisse coram magna prius existens lib. ergam ad officium malifactorum) in l. libellorum. 3. ff. de accusat. num. 5. quem sequitur Jul. Clar. lib. 5. feni. 5. ult. quæst. 12. num. 13. post princip. vers. sed pone quod accusam compareat. & seq. J. d. l. poss. in sua præb. sub. de inquisitione. n. 2. ibi, quare an iudex. Præb. Patens. in forma inquisitionis. 2. lib. anno presentis. n. un. vers. nisi forte per dies præmissam. & seq.

Sed hæc auctoritates & multis rationibus non attentis, in Consistorio Ecclesiastico Lipsien. 23 si pro defensione J. E. Pfaffherm ju Merinse Diethe / contra C. E. ju Embsehe obtinere non potui, sed illis rejectis impieciat in Martii Anno 1614. pronunciabatur Würde Kläger die gemehe nurellth angelobewu ist Dilegitir seinis reitendens vorgeacht / auß die erlobene Klage zu antworten. end den Krieg Redens ju beßeligen Schidiz D. X. W.

Movebantur fortè (quod tamen ab adversa parte non allegabatur) quod directio contrarij vellet Johann. de Imol. in d. l. qui reu. ff. de publ. judic. col. 23. sub fin. Narant. in suo specul. part. 1. de libelli oblat. n. 8. Alex. in addit. ad Br. in d. l. qui reu. ff. de publ. jud. n. 10. lit. G. in princ. & vers. & hoc in d. ne quid. & seq. quam sententiam uti vero; em quandoque etiam dominos Affectores Camera Imperialis secutos fuisse testatur. & sequitur

Joach. Myning. cent. 2. d. obfer. 40. post med. vers. verum hoc limitatio non valet. & seq.

Ulterius, libellus etiam certam speciem injuriarum debet continere,

- 14 text. express. in l. prator dixit. 7. in princ. ff. de injur. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 109. num. 386. Johann. Harppr. in §. in summa. in fin. de injur. num. 18. Jacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. incip. in serendo. num. 1. & seq. Bon fac. de Vital. in tit. de injur. n. 52. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dat. n. 1. sub fin. Hostiens in sum. X. de injur. §. & in quantum etiam n. 7. sub fin.
- 25 Et si plures injuriæ, tam reales, quàm verbales. sunt illatæ, tunc de omnibus injuriis in simul agi debet, non autem de quilibet separatim, text. expr. in l. prator dixit. 7. §. si plures. §. ff. de injur. Bonif. de vitalis. de injur. n. 60. Farinac. d. quest. 109. n. 387.
- 16 An autem & quatenus in libello juramentum reo deferri possit, vide supra conclus. 19. numer. 42. & seq. part. 1.
- 27 Diligenter autem advocatus in concipiendo libello injuriarum observare debet, ne eum concipiat Quæbellaster Klägern an seinen Ehren geschmähet, sed ita daß sich bellaßter verstanden / so viel an ihm gewesen / Klägern an seiner Ehren zu schmähchen / Daniel. Möller. in comm. ad consl. Saxon part. 4. consl. 42. n. 6. post med. vers. unde causæ sunt. & n. seq.
- 18 In offerendo autem libello injuriarum, & proponendâ actione injuriarum, idem processus, qui in aliis causis civilibus observatur, primò enim libellus in scriptis offertur, quem deinde in termino oretenus repeti, & Notario in calamum dictari necesse est, guaranda præstatur, lis contestatur, terminus probatorius & reprobatioris exactè observatur, in causâ concluditur, ut quotidiana experientia testatur, Modest. Pistor. consil. 62. incip. In Sachsen. num. 1. & seq. vol. 1.
- 29 Sed, an etiam in actione injuriarum procurator admittatur?
- 30 Si civiliter agitur, affirmatur
Per text. in l. non solum. 11. §. agere. 2. l. sed si nuius. 27. §. idem Julianus. 19. ff. de injur. l. licet. 24. §. ad actionem. 1. ff. procurat. VVesenh. in comm. ff. de injur. nu. 16. ante med. vers. ita §. & procurator. & n. 18. vers. illud etiam notandum. Johann. Schneid. in §. in summa. 10. in fin. eod. n. 12. vers. quæ cautela locum habet. Bousf. in l. nam posteaquam. 9. §. si damnatur. ff. de injur. num. 9. in med. vers. si civiliter. pag. mibi 249.
- 31 Si verò criminaliter agitur, de jure civili negatur
per textum expr. in l. ult. C. de injur. Felin in c. sum te. 23. X. de sent. & re judic. n. 2. vers. limita hac diminutio. VVesenh. in comm. ff. de procurat. n. 5. ante med. vers. & in causâ injuriarum & vers. seq. & in comm. ff. de injur. num. 16. in med. vers. sed nonnunquam Joann. Schneid. in d. §. in summa. 10. in fin. eod. n. 12. vers. in criminali autem actione. Reinhard. part. 4. differ. 23. in princ. Zobel. part. 1. differ. 9. n. 6. Mynsing. 2. obfer. 98. n. 6. & seq. Andr. Rauebb. quest. 7. incip. locum, est paulo n. 25. & n. seq. part. 3. Joann. Harppr. in §. in summa. 10. in fin. de injur. n. 97. & n. seq. Jacob. Menoch. lib. 1. arbit. judic. quest. 80. n. 130. Anton. Ruben. Alexandr. irat. de potest. procur. & de sens. in caus. criminal. part. 1. nu. 209. & seq. Bousf. in l. n. in posteaquam. 9. §. si damnatur. ff. de injur. n. 9. ante med. vers. nam in actione injuriarum. Mathe. Coler. decis. 141. incip. jure civili in actione. n. 1. & seq. Virgil. Pingiz.
- quæst. 7. incip. an procurator. n. 12. vers. secunda conclusio est. numer. 14. & seq. Domesl. lib. 18. com. m. (ubi pulcherrationes affert) c. 10. vers. in actu. nihil in causis. & seq.
- Nisi personæ sint illustres, text. in d. l. ult. post princ. C. de injur. Virgil. Pingiz. (ubi ita à Jenerisibum pronuntiatur, & insulam Trince pu procuratorem, qui erat Doctor juris admissum fuisse testatur) questio. 16. incip. an procurator. numer. 15. vers. limitaatur autem & n. sequent.
- Quæ autem sint personæ illustres, & earum nomine contineantur, tradit latè Jacob. Menoch. lib. 1. arbit. judic. quest. 80. num. 1. & seq. per tot.
- Vel, nisi sit communitas, vel universitas, tunc enim in earum causis injuriarum, etiam criminaliter intentatis, procurator vel Syndicus rectè intervenire potest, Mynsing. (ubi ita stylum Camera observare testatur) cent. 4. obfer. 76. incip. an in causa. nu. 3. ibi sed contrarium. num. 4. & seq. per tot. Virgil. Pingiz. d. quest. 16. numer. 17. ibi, secundo non procedit. & n. seq.
- Vel, nisi sint personæ conjunctæ, interveniunt ratione proprii commodi, & interesse, cum tales, proprie loquendo, non sint necessarii procuratores, Virgil. Pingiz. d. quest. 16. (ubi ita Jenerenses unper pronuntiasse testatur) n. 30. ibi, multa igitur magis conjuncta persona. 31. num. 32. vers. tametsi earum jura & n. seq.
- In Saxonia verò communiter practicabatur, quòd in causis injuriarum, etiam criminaliter intentatis, procurator indistinctè admittatur, si personæ sint illustres, si non, propter ead. quod in Saxoniâ pœna duntaxat pecuniaria, & non gravius, quam triginta solidi, vel dimidiis VVergeldus in injuriantem statuitur,
- VVesenh. (ubi ita Lipsienses, & alios Scabinos pronuntiasse testatur) in comm. ff. de injur. num. 18. post princ. vers. illud etiam notandum est, cum jure Saxonum. Johann. Schucid. in d. §. in summa. 10. in fin. de injur. n. 12. vers. de jure antiquo Saxónico. Daniel. Möller. lib. 1. semest. c. 24. n. 1. lo alib. à Bousf. in l. nam posteaquam. 9. §. si condemnatur. ff. de jurejur. n. 9. post med. vers. de jure verò Saxonum, pag. mibi 249. Reinhard. part. 4. differ. 23. vers. secum de jure Saxonum. Zobel. part. 1. diff. 9. n. 6. post princ. Andr. Rauebb. quest. 7. incip. locum est paulo num. 27. part. 1. Modest. Pistor. consil. 62. incip. In Sachsen. n. 3. & n. 12. vol. 1. Mathe. Coler. (ubi ita lene pronuntiasse testatur) decis. 141. n. 5. ibi, secum est de jure Saxónico. & n. 6. part. 1.
- Sed quid, cum hodiè in Electoratu Saxoniâ prædicta pœna pecuniaria per consl. 42. part. 4. sit abrogata, & in aliam pœnam arbitratiam mutata, an etiam nunc hodie in causâ injuriarum, criminaliter intentatis, procurator admittatur? Negativè concludendum videtur, per ea, quæ pulchrè tradit Andr. Rauebb. d. quest. 7. n. 35. vers. verum cum de prociatoribus. n. 36. & n. 37. part. 1.
- Affirmativè verò è contra auctoritate concludit, & ita consuetudine nostrorum judiciorum receptum esse, testatur Daniel. Möller. lib. 1. semest. c. 1. ibi, consuetudine

privatum, præferim si civiliter agitur, tot. ff. de injur. Sed quando et men est privatum, & non agitur ad penam criminalem, tunc potest iudex causæ civilis in eodem processu condemnare etiam pro tali crimine,

Bl. in l. quod evitanti. C. de consil. ob turp. caus. nu. 2. ibi, non patitur. Gravett. d. consil. 33. n. 2.

Tum (2.) quia DD. negantes aliquem ex eodem processu civili crimine puniri posse loquuntur, quando super crimine actum non fuit, sed illud incidenter apparuit,

Bl. in l. mercatorum. s. C. de consil. ob turp. caus. n. ult. sub fin. Sed hic statim opposita exceptio injuriarum de usuris vel simili, facta est protestatio injuriarum, deinde præsum super injuria jus & justitiam administrari;

Gravett. d. consil. 32. nu. 2. vers. secundum principaliter. & seq.

Tum (3.) quia fur captus pro furto relaxari non debet, nisi etiam furtum restituat, licet civiliter actum non sit ad furti restitutionem, ut supra d. h. um. l. in d. l. quod evitandi. & consil. 497. incip. dubium, lib. 2.

Sed reconventus ratione injuriarum dicitur fur honoris & bonæ famæ; Gravett. d. consil. 33. n. 3.

Tum (4.) per text. in l. neganda. C. qui accusari non poss. ubi accusator de aliquo crimine potest reaccusare accusatorem in pari vel minori crimine, quando persequitur suam vel suorum injuriam; Ergo fortiori, diffamatus de crimine usurarium, vel similibus, poterit in modum defensionis petere, ut temerarius diffamator pro injuria satisfaciatur,

Gravett. d. consil. 33. n. 3.

Tum (5.) in i. videmus, quod reus falsum deprensus in causa civili possit puniri criminaliter, per iudicem ipsius causæ, iuxta not. per DD. in l. nullum. C. de testib. & in l. pen. C. de probat. igitur a fortiori poterit iudex civiliter condemnare injuriosum diffamatorem, in causa ventente coram ipso iudice;

Gravett. d. consil. 33. n. 5. ubi ad fin. 45 His tamen & similibus non attentis, aliud quodiē in praxi servatur, & in specie etiam contrarium consula t

Ernst. C.ohm. consil. 10. incip. pono vera esse. nu. 265. vers. quia tamen non ante & nu. seq. vol. 7. Henning. Geden. consil. 39. incip. in causis, quas movet, n. 19. ibi, nihilominus hoc tempore. & seq. & consil. 102. num. 16. vers. & qui iuris, & seq. Casar. Manenti. consil. 101. incip. semiter teneo. post princ. vers. principio rem aggrediendo. n. 1. & seq. junct. n. 72. vers. injuriarum enim in iudicio. & seq. VVarmb. lib. 1. obfer. tit. 47. obfer. 17. nu. 4. vers. non tamen conveniri potest Borch. in §. ult. consil. de injur. sub fin. vers. illud ad extremum notandum. Jacob. Shult. obfer. 33. incip. cum actum. 4. vers. aut serie in libello conventionis. & n. seq. eleganter. Ruger. Roland. (ubi ita in Camera Imperialis in causâ Bariboli Egggen contra Doct. Michael. Dölland. item in causâ Hypten contra Truppenobserwatoren fuisse testatur) tract. de commiss. part. 4. lib. 7. cap. 6. incip. ita sunt. n. 1. per tot.

Pro quorum affectione facit textus in l. 1. sub fin. C. de ordi. cognit. ubi verbis discris dicitur, quod prius super causâ principali cognosci debeat, quam de crimine judicetur, & ibid. Bal. num. 1. ibi, quid de crimine, & seq. hoc aperte ad causam inju-

riarum extendit, ita, ut injuriarum prius injuriarum agere non possit, quam causâ principalis fuerit determinata; præterea, quod hic linc de & quidem principales quaestiones, & causæ; una, primò civiliter intentata, altera injuriarum ex post facto superveniens, quarum una cum altera nihil habet commune. Sed ita est, quod inter duas quaestiones principales, quarum una ex altera non dependet, sit ordo unus ad alteram in cognitione & iudicio, ut prius illa, quæ primùm in iudicio deducta est, finiri debeat,

Bl. in l. si de hereditate. 2. C. de ordi. cognit. sub fin. princ. vers. nota quod inter duas. & vers. seq.

Idque vel idem magis dicendum est, siquidem, si contrarium verum esset, necesse foret, id idem fieri, quia causa injuriarum per reconventionem quandam insisteretur; Suprà autem part. 1. concl. 15. n. 2. & seqq. dixi, quod reconventio, præsertim in his teris, locum non habeat, nisi causæ inter se sint connexæ, & causâ principalis conventionis fuerit infinita. Atque ita etiam Lipsenses ad consultationem G. VV. contra R. M. ante paucos annos pronunciant;

Hab ich eine Schuldforderung wider R. M. angestellet, als ich aber vor Gerichte vorgehenen Brief und Siegel producirt, dieselbe zu recognosciren und auch Schein zu darüber zu verheissen getrieben / send ich von Verlagen mit baren und schwachen Worten jümlich angelassen / und injuriet worden / nach mehrern Inbalt erwer Fragen: Ob ich nun wol also balde solche injurien auch in Gemüthe gezogen / und dieselbe mit gebührendem Ernst zu straffen / das Richterliche Ampt angetrissen / Demnach aber und diess die Hauptsache eine Schuldforderung betrifft die injurien auch nur incidenter darzuweisen kommen / und Verlagen derselben allerdings / wie sie von euch wollen gezogen werden, nicht geschehen / sondern zu seinem behelf allerley verjüngungen sich vernehmen laßt / so merck die Hauptsache billich zuvor erörtert / und euch hernach die injurien wider Verlagen absonderlich anzuführen verbehalten. W. N. W.

Veluti etiam novissimè à Johanne Georgio Duece & Electore Saxonie Serenissimo in der Reichsordn. v. von der Widertlage. 6. §. ult. in fin. vers. in iuriar. Sachen aber pag. 16. col. 2. in fin. & pag. 17. est constitutum, daß in injuriar. Sachen / do ein von der andern dependiret, biß auff die litis contestation, dadurch actio injuriarum perpetuere told inclusive sol verfahren / und so denn der Proceß / biß nach örterung der Hauptsachen / suspendiret tored.

Nec movent priores duæ rationes, in contrarium adductæ; quia illæ loquuntur solum de co casu, ubi de uno eodemque delicto agitur, ita, ut iudex, si de crimine civiliter cognovit, & illud revera esse commissum invenit, absque alio accusatore contra delinquentem criminaliter agere, vel aliam penam imponere possit, Bl. d. l. quod evitandi. 3. n. 1. & seqq. & in d. l. mercatorum, s. n. 2. sub fin. C. de consil. ob turp. caus.

Quod in quaestione nostrâ non est.

Tertia ratio etiam parum urget, præterquam enim, quod in nostro foro non obtineat, ut supra

Consl. 19. m. 1. & seq. part. 4. con. luf. 45. nu. 16. has
part. 5.

dixi, illa etiam procedit tantum in eo casu, ubi
pro uno eodemque delicto, pater, filius, duae actio-
nes, una ad vindictam, altera ad restitutionem,
competunt, tunc enim, quoniam una etiam non
absoluta, iudex merito super eadem, uno eodem-
que tempore, sententiam ferre potest.

Specul. lib. 2. part. 1. tit. de caus. incidenti. & ordin. co-
gnit. §. 1. n. 8.

Quod in nostro casu etiam non contingit, si-
quidem hic non una, sed duae quæstiones sunt,
pro quantum principali actione non dux, sed una
etiam quidem competit, pro altera injuriarum sci-
licet, licet duæ actiones, criminalis & civilis, com-
petant, una tamen absumitur alteram, ut sup. dictum.

Quarta ratio loquitur de reconventione, ideo-
que ad nostram materiam applicari non potest,
quoniam actor, qui injuriarum agere velit, est ille
ipse, qui reconveniri debet, aliis sequeretur, quod
quis suspensum reconvenire possit, quod tamen est
absurdum. Et si vel maxime actor quædam verba
injuriarum contra reum protulisset, tamen reus
contra actorem, antequam principali causa fue-
rit finita, injuriarum agere & eum reconvenire
non possit, cum hæc causa ex post facto incidat,
& reconventio non habeat locum in causis inci-
dentibus, sed oportet ambas actiones ab initio ef-
fere narras, specul. lib. 2. part. 1. m. de reconvent. §. 2. n. 11.

46 Præterim in foro Saxónico, ubi reconventio
propter injurias foris non valet,
elegant. Daniel Moller, in comm. ad consil. Saxon.
part. 4. consil. 7. nu. 12. ibi, ceterum quod. & seq. Jacob
Scholz obfer. 35. incip. cum actio. n. 1. & seq. per tot.

Quinta ratio loquitur de officio judicis, ut ju-
dex ex officio resiles, fallum deponentes, criminali-
ter punire possit. Multa autem ex officio judicis
fieri possunt, quæ ad instantiam partis fieri prohi-
bentur, Br. quæst. 14. incip. iudex malefactorum. n. 2. vers.
contra fil. in verbis, sed iudex supplet. & seq. Tufib.
tom. 4. verbo iudex. consil. 395. n. 8.

Coronidis loco hic plures etiam quæstiones
essent movendæ, sed angustia temporis exclusus
casus invitus prætereogor.

47 Si quis tamen scire cupit, quibus actio injuria-
rum competere, an scilicet patri, marito, focero, ge-
nero, fratribus, vel toti familia, domino pro sub-
dito, monasterio, pro Clerico, fructuario, socio,
& simili, is videat

Damouid. in sua præf. crimin. c. 137. num. 10. & seq.
Bellorif. in sua præf. crimin. c. 3. num. 41. & seq. & c.
17. n. 2. & seq. Jafon. in l. ista stipulatus. §. Cypriogonnu.
f. de V. O. (ubi tradit, an injuria uni domino vel familia
facta, toti similiter vel agnationi facta censetur.) n. 61.
in l. 1. §. in fine. ut ear. m. 4. Proffer. Varim. in sua præf.
crim. part. 3. quæst. 101. (ubi plura) in præf. 7. num. 21. &
seq. w. §. ad num. 360. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic.
quæst. rec. 3. c. 2. nu. 1. & seq. per tot. Grid. Pappa.
decis. 464. (ubi discitur, an Collegio, universitati, domi-
no pro vasallo & simili, hæc actio competat) incip. utrum
pro domo. 1. & seq. per tot. & decis. 557. (ubi tradit an do-
mino competat, si procurator vel officialis est facta.) nu. 1.
& seq. per tot. Harppr. in §. patitur. 2. in l. 1. de injur. n. 1.
& seq. n. 16. & seq. n. 27. & seq.

48 An cedi, & vendi possit,

Bellorif. in sui præf. crimin. c. 1. n. 20. Matth. de Af-
fili. nu. c. 1. §. in fine. 2. puniuntur. m. de pte. juram. §. m. nu.
14. Johann. Harppr. in §. in summa. 2. in l. 1. de injur. nu.
54. & seq.

Quando & quibus casibus quis injuriarum...
conveniri non possit, & actio injuriarum cesset,

laiz Farinas. in sua præf. crim. part. 3. quæst. 101. n. 83.
(ubi plura) num. 54. & seq. w. §. ad num. 174. Damouid.
(ubi de impuberibus, furiosis, ebriis & dormientibus, &
iracundis, executoribus, ignorantibus, differt) in sua
præf. crim. c. 137. nu. 12. & seq. Bellorif. in sua præf. crim.
(ubi de iisdem tractat) m. 3. n. 14. & seq. Joh. Harppr.
(ubi idem facit) in §. utrum solum. 1. in l. 1. de injur. nu. 40.
& seq. n. 16. & seq. Matth. Coler. (ubi etiam de ebriis
dicti) decis. 161. n. 65. part. 1. Jacob Schult. (ubi etiam de
iracundo, qui provocatus fuit, differt) in addit. ad Mo-
der. Dissol. quæst. 127. n. 20. & seq. Angel. (ubi idem facit)
tractat. malefici. 1. ubi verba injuriarum. nu. 10. & seq. Ce-
ferat. incert. (ubi videt, an error vel ignorantia excuset)
consil. 101. nu. 18. & seq. Zanger (ubi idem) tract. de ex-
cepti. part. 34. n. 110. & seq. Johann. Schneid. (ubi dicit
de eo, qui in campum se importune getti) in §. sed & lex
Cornelia in l. 1. §. n. 1. ante med.

An veritas convicii excuset,
elig. m. Farinas. in sua præf. crimin. quæst. 101. n. 19.
(ubi plura) nu. 220. & seq. Gail. lib. 2. obfer. 99. num. 1. &
seq. Jul. Clar. lib. 1. tenet. 5. injuria. nu. 16. (librad. de fend.
part. 9. c. 4. m. 1. Damouid. in sua præf. crim. c. 137. nu. 2.
& seq. Bellorif. in sua præf. crim. c. 6. nu. 1. nu. 3. & seq. Lu-
dovic. Nou. consil. 96. per tot. Daniel Moller. in comm. ad
consil. Saxon. part. 4. consil. 42. n. 23. post princ. num. 24.
& n. 25. 26. & seq. Coler. decis. 161. n. 37. Johann. Harppr.
m. §. 1. in l. 1. de injur. n. 95. & seq. Schneid. eodem. nu. 14.
Tufib. lib. 5. contror. c. 10. §. 1. utrum lib. 1. obfer. 11. 47. ob-
serv. 6. per tot. V. Fensb. in comm. §. de injur. n. 3. in med.
publice. Daurb. de testam. nu. 221. & seq. Covarr. lib. 1.
var. resolut. 4. nu. 6. Strifing. cent. 4. obfer. 4. nu. 4. &
seq. Petr. Heig. qui sit. 31. n. 41. & seq. part. 2.

An quis excusatur ab injuriis, si suum auctorem
nominavit? Negat

Coler. (ubi ita Lipsius præf. Aldenburgenf. An-
no 1539. pronuntiasse videtur) decis. 161. n. 4. ibi, sed quid
fuit. & seq. part. 1. Johann. Harppr. in §. injuria autem. 1.
in l. 1. de injur. num. 129. ibi. expedienda nobis. & num. seq.
Schneid. eod. m. 5. vers. quod diligenter nota.

Quamvis contrarium velit
Christian Rönig in suo processu. c. 137. nu. vers. oder
seinen Wehrman.

LXVI.

Quomodo puniuntur is, qui Ma-
gistratus, vel eius officiales, quorum ope-
ra Magistratus in administranda justitia,
tuenda jurisd. ctione, & in executionibus
utitur, contumeliis & injuriis verba-
libus, & realibus, affi-
cit.

SUMMARIA.

1. Inter atroces injurias refertur illa, quæ judi-
ci vel Magistratui infertur.
2. Jure civili quomodo puniuntur, qui judicis vel
Magistratui injuriam inferunt. m. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
9. Jure

19. *Jure Sa. p. 10. quatuor pœnis eiusmodi injuriantibus imponitur. 1. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 20. 21.*
18. *Ministra & officialibus judicis, referentibus & aferentibus se injuriâ esse affectus, non creditur.*
22. *Præco vel nuncio judicis, si suum dominum, puta indicem, injuriâ afficit, quomodo puniatur.*
23. *Quomodo i. qui præfectos araris falsò insimulat peculatus.*
24. *Quomodo u. qui appellando dicit indicem inique odio & præco judicis.*
25. *Sub Magistratus vel judicis appellatione, qui continetur in hac materia.*
26. *An etiam Bellores Academicarum & Scholarum.*
27. *An Capitaneus, & Dux belli.*
28. *An tutores & curatores.*
29. *Tradantur quædam limitationes, ubi hæc pœna vel omnino non habet locum, vel alia mitti imponitur. num. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36.*
37. *Quomodo puniatur, qui captum officialibus, vel ex eorum manibus eripit.*
38. *An & quatenus index ipse super injuriis, sibi vel suis ministris illatis, cognoscere possit. n. 39. 40. 41. 42. 43. 44.*
45. *An Commensarius Camera, vel alius delegatus iudex etiam de injuriis, sibi vel officialibus suis illatis, judicare possit. numer. 46.*
47. *In dictandis eiusmodi pœnis iudex diligenter qualitates injuriarum & condiciones personarum attendere debet.*
48. *Gravatur pœna imponitur, si injuria integro Senatus facta est, quam si particulari persone ex illo.*
49. *Injuria Consuli facta censetur toti Senatus facta.*

IN imponendis pœnis circumspiciendum esse, & imprimis considerande debet iudex, an injuria sit levis, an verò atrox,

per §. ar. ox. o. in §. de injur. Paul. lib. 5. sentent. tit. 4. §. atrox injuria. 10. Ruiger. Rul. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. nu. 44.

Inter atroces injurias refertur etiam illa, quam quis judici vel Magistratui, vel eius officialibus & ministris, infert,

l. prætor edixit. 7. §. atrocem. 7. versut cum Magistratu. ff. de injur. Jacob. Cojar. ad Paul. sentent. dist. lib. 5. tit. 4. §. atrocem. 10. vers. persona si Magistratus. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263 nu. 5. Farinac. in sua prædicta crimini. part. 1. quest. 17. tit. 3. num. 35 sub fin. vers. injuriâ autem Magistratus. Laurentius Kirchhoff. in inter consular. C. de iur. consil. 33. num. 2. in fin. & n. 1. vol. 2.

Quomodo autem is puniatur, non ad præter interpretes juris certum est.

Sunt enim, qui dicunt, quod si exilio sit multandus, sic multandus, ad exemplum populi Romani, qui, teste Titò Livio

lib. 2. deced. 1. & Plin. de vir. illust. Mar. Coriolanum multavit exilio, ob id, quod injuriâ affecerat Tribunum plebis.

Aliter statuit Jacob. Bellosif. in sua prædicta. crimini. lib. 1. c. 6. in §. hoc ostendit. num. 4. ibi, sed si sit injuria, & seqq. qui vult, quòd is, qui judici vel Consuli, dum adhuc est in consulatu, injuriâ insert, lege Julia de vi publicâ, vel privata puniatur, per l. qui dolo. 10. in princip. ff. ad l. Juliam de vi publicâ.

Nonnulli statuunt, quòd susligandus sit, per textum in.

l. sed est questio. p. §. si atrocem. 3. ff. de injuriis. Anton. Tiff. de iur. 2. 29. n. 7. ad pr.

Aliter sentit Blon. c. 1. §. injuria. tit. de pace jur. firm. qui hanc injuriâ ad è atrocem esse dixit, ut percutiens Magistratum ob inimicitiam, quam cum eo gerebat, capite multandus sit, quem sequitur

Carol. Ruin. consil. 81. incip. visâ inquisitione num. 6. vers. puta si qui dedisset. & sequentibus. ol. 2. 14. in l. qui iurisdictione. 10. ff. de iurisdic. num. 3. ibi, per illam regulam. & in l. principalibus. ff. de reb. cred. si veri. per. num. 4. in med. vers. & ex hoc inferitur, & in l. 1. c. de precib. Imper. off. num. 5. sub fin. vers. & per dictum. & num. seq. Roland. à Vall. consil. 48. num. 1. ibi, cons. injurie pœna vel.

Eiusdem opinionionis est Gloss. in §. in summa. 10. in §. de injur. verba extraordinaria. vers. scilicet capitū.

Quam sequitur Trapef. in d. c. 1. §. injuria. tit. de pace jur. firm. sub fin. princ. vers. quæro nunquid injuria. & seq.

Eandem opinionem etiam in Regno Franciæ in praxi observari, testatur

Gvid. Pap. decif. 557. incip. aliqui verberat. nu. 1. vers. & ex his sumpta est prædicta. & seq.

Denique alii rectius faciunt, qui hoc in casu pœnam arbitriam esse statuunt, ita tamen, ut iudex arbitrium suum etiam ad pœnam mortis usq; extendere possit,

Gl. in d. §. in summa. 10. in §. de injur. verb. extraordinaria. in princip. Francisc. Mart. quest. 34. num. 1. vers. nam & in tali injuriâ. & seq. lib. 2. Felin. in c. inquis. 21. x. de accusat. in princip. num. 10. ibi, ultimo tangit bis. & seq. Petr. à Plac. tractat. delict. c. 6. num. 3. & num. 15. Boss. tractat. crimini. tit. de injuriis. num. 30. ibi, quæro an pro injuria iudic. vers. ut quando Prætorii. & seq. Gail. lib. 1. ob serv. 39. num. 1. vers. pœna autem quâ. Anton. Faber. in suo Cod. lib. 9. tit. de injuriis. 20. de fin. 6. in §. ostendens apparitorum. nu. 1. & seq. per tot. Anton. Tiff. de iur. 229. num. 1. & seq. Jurid. num. 7. vers. in omnibus Senatus. & seq. Isaac Henoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. m. 6. ibi, sed arbitrium. Carol. Ruin. d. consil. 81. nu. 6. ibi, ut quando pœna esset arbitraria. vol. 4. Prosper. Farinas. in sua prædicta crimini. lib. 1. tit. 3. quest. 170. num. 70. ibi, limitia secundo. Andr. Traga. tractat. de nobilit. c. 25. in §. si dunt maxime. num. 6. ibi, quæ cum ita sint. Paris. de Pnt. tractat. syndic. verb. pœna. vers. nam si. nu. 1. sub fin. vers. intelligitur, si bac desiderat. & num. 2. pag. mibi. 223.

9 In foro Saxonico, ut hæc questio perspicue tractetur, videndum erit, an quis Magistratum, vel eius officiales, realibus, an verò verbalibus injuriis, affecterit.

10 Priori casu, si quis in tumultu vel motu populi contra præceptum judicis de pace servanda, vel alias Magistratum, vel judicem, & eius ministros, & satellites, aliquem capere volentes, sciens vulneravit, percussit violentà manu, vel aliis injuriis realibus affectit, tunc unanimiter concludatur, quod is omnes expensas & sumptus, in curatione factos, itemq; omne damnum & interest, præstare cogatur, & insuper pro arbitrio judicis vel relegatione, vel manus imputatione, vel sustigatione, vel denique pro conditione personæ, & aliis circumstantiis, gladio puniri debeat, Sol der verwundeten Person Abtrag / Arghohn / Zehrung / Wussten vund Versumnis entrichtet / vund auch dariber auß Nichterlichem Ampte wiß / süßelich mit Verweisung / Abhangung der Hand / Staupenschlagen / vund auch wol nach gelegenheit der Personen / vund andern Umständen / mit dem Schwerdt vom Leben / zum Tode gebracht vund gestrafft werden.

Tessib. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 2. quest. 50. incip. Wenn jemand ein Mörder vnd Lethen. m. r. & seqq.

11 Quam sententiam iisdem etiam verbis repetit & confirmavit August. Elector. Saxon. in suis Novell. part. 4. consil. 43. ubi in comm. Daniel Möller. n. 1. & seqq.

12 Quod etiam tradunt interpretes juris communis,

Idem. Damhoud. in sua prætic. crimin. c. 15. incip. multi fac esse potest. num. 29. ubi, quicquid volenter executoris, & seqq.

ubi verbis discretis dicit: quisquis violententer executori apprehensuro resistit, violentà manu ipsius finem aut gulam confringit, similemve violentiam ipsi impet, periculo se submittit pendendi pagni vel manus, aut alterius multæ pro qualitate impetitur, & animi ad nocendum avidi, quem sequitur

Philip. Matth. in addit. ad Grid. Pap. decif. 557. post pr. Idem etiam tradit

Anton. Tessaur. decif. 1. p. incip. injuria qualibet. nu. 2. vers. idemq; videtur dicendum. & seqq.

ubi scribit, si fuerit facta injuria alicui officiali vel personæ publicæ, quod tunc, præter actionem civilem intentatam per eum, ad refectionem damnorum & expensarum possit etiam agi criminali actione ob contemptum Magistratus.

14 Et extenditur etiam ad eum casum, ubi ministri judicis non ad capiendos tumultuantes mittuntur, sed vel iudex ipse in aliquos bona exequi velit, vel ministrum pro executione ablegatum, & tunc it, qui executionem pati debet, si eum injuriis realibus affectit, pœnâ tenetur prædicta,

elegant. Grid. Pap. decif. 557. incip. aliquis verberat. num. 1. & seqq. Anton. Faber. in suo cod. lib. 9. tit. de injur. no. 40. definit. 6. num. 1. vers. gravius tamen coarctandus est.

15 Unde fit, si quis Magistratum vel judici impingit alapam, quod is meritis morte puniri possit,

Idem d. c. 1. §. injur. tit. de pace juram. Item. Jafon. d. 1. qui jurisdictioni. v. ff. de jurisdic. nu. 3. ubi, per istam regulam. & in l. principalib. ff. de reb. cred. si ceri. per. m. a. vers. & ex hoc inferitur. & in l. c. de preib. Imper. offer. num. 1. sub fin. vers. & per dictam. & un. seq. Carol. Rann. consil. 81. num. 6. vers. puta si qui dedisset. vol. 2. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 203. num. 5. vers. qui atrocem. Gramm. decif. 36. m. 4. Transijt. Barac. quest. 34. nu. 1. vers. unde pro alapa. Tirag. tract. de nobil. a. 23. n. 6. vers. idq; adeo obinet. & tract. cessante causa cessat effectus. Item 15. num. 10. in fin. Felm. in c. ex literis. 11. x. de consil. num. 23. ubi, prima declaratio est. & in c. inquisitione. nu. 21. x. de accusat. nu. 10. post princ. vers. vult dicere in lege. & seq. lodos. Damhoud. in sua prætic. crimin. c. 137. incip. injuriam factu. num. 13. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 50. num. 1. vers. dant enim Magistratui. & seqq.

Posteriori casu, si quis Magistratum vel judicem, & eius ministros, injuriis verbalibus afficit, tunc, si quis præcipi in tumultu vel motu populi de pace servanda neglecto judicem, vel eius ministros, ad sedandam tumultum, vel capiendos tumultuantes, vel ad executionem faciendam ablegatos, verbis tantum offendit, & injuriatur, consilans etiam erat omnium opinio, quod is eadem pœna, quæ in injuriis est statuta, pro arbitrio judicis puniri debeat,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 50. num. ult. vers. Wenn aber einer einen schlegt. usq; ad fin.

17 Quam etiam approbavit & confirmavit August. Elect. Sax. in suis Novell. part. 4. consil. 43. §. Wenn aber einer einen schlegt / Friedgebot. ult. in tom. Daniel Möll. in ult.

18 Ministris tamen & officialibus judicis, refectionibus & assistentibus se injuriis in executione sui officii esse affectos, non creditur, nisi hoc probent,

elegant. Grid. Pap. decif. 557. incip. si quis verberat. num. 1. vers. sed juxta hoc quare, an debeat dari. & seq. usq; ad fin.

19 Si vero extra hunc casum quis integrum Senatuum, Magistratum, vel judicem, & eius ministros injuriis verbalibus afficit, Constitutio Electoralis non exprimit, quomodo puniri debeat.

Videretur quidem dicendum, quod triginta solidos solvendo liberetur. Si judicem ipsum, vel aliam personam quandam ex Senatu offendit, vel si integrum Senatuum & Consilium contumeliis & injuriis affectit, tot multas triginta solidorum solvere debeat, quot in illo Senatu continentur personæ, & injuriis sunt affectæ, propterea quod de jure Saxonico in injuriantes non alia pœna, quam multa triginta solidorum est posita, ut supra dixi, & ita in specie Scabinos Lipsenses judicasse apparet ex sententia post Weichb. tit. So etz net Gemeine jemand verrecht thut in med. vers. Wie wol auch ewer Wuntenhau einen vnd höchsten Cas. in Verb. So roere er auch vnd einen jeglichen insouderheit. usq; ad finem. fol. 140. col. 2. Modest. Pistor. consil. 26. quest. 4. m. 36. in med. punct. n. 47. ubi, Wol ist war. & n. si q. vol. 1.

Propterea, quod in foro Saxonico ita juris est, ut quis integro Collegio vel Communioni injuriam inferens liberetur, si singulis personis multam Saxonisam, puta triginta solidos, solvit

Consult.

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 18. incip.
Bann ein Collegium. n. 4. & seq. & tom. 2. part. 4. n. 1.
& seq. & tom. 2. part. 4. quæst. 41. incip. Bann einer
 eine ganze Gemeine. n. 1. & seq.

- 10 Con trarium tamen rectius responderunt illi,
 qui statuerunt, quod hoc in casu pœna Saxonica
 pro solidorum loco non habeat, sed alia gravior
 pœna pro arbitrio iudicis imponatur.

Wibel post Weichb. ut. wie die injurien, so dem
Richter/ Gerichte vnd Obrigkeit geschehen/ gestrafft
werden. per tot. fol. 159. col. 2. Consult. consil. Saxon. tom. 1.
part. 4. quæst. 18. n. 2. ibi. Da aber solche Schmebung
 wider einen ganzen Rath/ num. 3. & seq. usq. ad fin. &
 tom. 2. part. 4. quæst. 48. n. 2. vers. Da aber eine Obrigt
 keit. *Modest. vistor. consil. 26. quæst. 4. n. 43. sub fin. vers.*
 Aber das würde zu Riedt. vol. 1.

- 21 Et licet hi de pœna pecuniaria, vel etiam de
 carceratione vel religione, ut facit

Modest. d. consil. 26. quæst. 49.
 tantum faciant mentionem, dubium tamen non
 est, quin hæc pœna arbitraria. etiam ad aliam du-
 riorē, puta fustigationem, vel pro conditione pe-
 sonarum, & aliis circumstantiis, etiam ad pœ-
 nam mortis extendi possit, propterea, quod ita in-
 terpretes juris communis supra num. 8. relati statu-
 unt; Omissum autem in iure Saxonico, ex iure
 communi, & eius interpretibus, communiter ap-
 probatis, suppleri debet, maxime cum prædicti
 interpretes juris Saxonici pœnam arbitram
 iamdudum ante edictas constitutiones dictatine,
 ubi tamen multa solummodò triginta solidorum
 erat in usu; cum igitur hodie per consilium,
Electoral. 42. part. 4. hæc multa Saxonica sit mu-
 tata, & alia gravior pœna pro arbitrio iudicis in-
 ducta, merito etiam prædicta pœna arbitraria erit
 audita, alias inter injurias, alicui privato & Ma-
 gistratui vel Senatui illatas, nulla esset differen-
 tia, quod tamen est absurdum, & injuria iudici
 vel Magistratui illata, propter atrocitatem, merito
 gravius puniri debet.

- 22 Unde fit, quod præeo vel minister iudicis, si
 suum dominum, puta iudicem contumeliosus affi-
 ciat, spernendo jura sua seu dignitatem, virgis
 cedi debeat,

text. in l. iudex. lib. 2. art. 16. post princ. vers. Wenn
der Freyherr. Matth. Coler. decis. 167. nu. 33. ibi, hæc ta-
men limitabo. part. 1.

- 23 Item videmus, quod etiam is, qui præfectos ma-
 riarum falsò insinuat peculatus, quasi pecuniam
 & annonam exportasset, & in privatos usus con-
 vertissent, ad terrorem aliorum aliquot mensium
 carcere vel relegatione puniatur, veluti ita Scabi-
 nos Lipsenses pronuntiasset, restatur

Matth. Coler. d. decis. 167. n. 40. vers. unde & cum, qui
præfatus. & seq. part. 1.

- 24 Infertur etiam, si quis appellando conviciatus
 est iudici, asserendo ipsum intinque odio, & precio
 judicasse, & his similia, quod etiam extraordina-
 riè pro arbitrio iudicis puniatur,

Br. in l. illud. ff. de appellat. num. un. vers. aliàs pun-
itur. Paul. de Cast. cod. num. un. in princ. & vers. puni-
tur. quem sequitur Nicol. Anton. Gravet. in addit. ad
praxim. Oñavian. Petri. lib. 7. cap. 31. nu. 31. Menoch. lib. 2.
arbitr. iudic. quæst. cent. 3. cas. 283. num. 7. vers. accedit
quod scriptum reliquit. num. 8. nu. 13. sub fin. num. 12. &

Job. Johann. Balard. in addit. ad l. l. Clar. lib. 5. sentent. 5.
injur. n. 22.

Sub Magistratui vel iudicis appellatione hoc in
 casu continentur omnes illi, qui in aliquem po-
 testatem aliquam habent.

Pura Rectores Scholarum, & Academiarum;
 si quis enim ex Studiois eos injurias, præsertim
 realibus afficit, pœnâ capitis plectitur, veluti ita
 Papæ contra Riccium, & Pisis contra Crassum
 observatum fuisse, testatur

Jacob Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quæst. cent. 5. cas. 263.
n. 14. ibi, secundum exemplum est. & n. 15.

Item Capitaneus belli, & idcò, si eques vel mi-
 les illum irreverenter injuriâ afficit, capitaliter
 etiam puniendus est,

Idoc. Damhoud. in sua præf. crimin. l. 137. n. 18. vers.
ficut & eques. & seq.

Item tutores & curatores, veluti Lipsenses An-
 no 1551. duobus tutoribus Schmellenbus respon-
 disse, testatur

Matth. Coler. decis. 167. incip. clarum. 140. post princ.
part. 1.

ut pupilli, vel minores vel carcere, vel aliâ pœnâ
 pecuniaria pro modo delicti, & dignitate perso-
 næ, cui injuria illata est, puniantur,

Quæ omnia tamen procedunt, si quis magi-
 stratui, dum adhuc est in officio, injurias infert,
 secus, si est ab officio remotus, tunc enim injurias
 non alia pœna tenetur, quàm alias in injuriantes
 est statuta,

Angel. Aretin. tract. malefic. verb. Cajum Sempronii.
n. 13. vers. pone quod statutum vult. & seq.

Et licet nonnulli DD. velint, idem esse statuen-
 dum, si quis iudicem vel magistratum, qui ex to-
 ro magistratum non deposuit, sed adhuc in Syn-
 dicatu existit, injurias afficiat,

Joann. de Arnon. sing. 13. incip. quidam, an prætor nu.
un. vers. in contrarium est veritas. & per tot. Bl. in l. Tri-
bunum. 21. ff. de testam. milis. nu. 2. ibi, secundo nota argu-
mentum. nu. 9. vers. quæ quidem juris sententia. nu. 10. in
princ. vers. & recte quidem. (ubi rationem offert.) nu. 11.
& n. seq.

Contrarium tamen, quod scilicet injurias &
 offendens vel iudicem, vel officialem, in Syndi-
 catu existentem, puniatur eadem pœna, ac si eum
 injurias affecisset & offendisset durante officio,
 magis placeat,

Gl. in Novell. ut iudic. si ve quo suffrag. si quis autem
præter. verb. habent. Bl. (ubi rationem offert & limi-
tat.) ind. observare. §. proficiat. ff. de offic. Proconsul. nu.
42. vers. septimo queritur. & seq. l. son. in l. principibus.
ff. de reb. credit. si vers. per. nu. 4. vers. & idcò inferitur. &
seq. & in l. si stipulatus. §. Chryzogon. (ubi rationem of-
fert.) ff. de V. O. num. 27. vers. facit quod signaver. & in

l. si tenemus. §. 5. ult. ff. qui satul. cog. nu. 9. ibi, facit, quod
singulariter. Aud. in traq. tractat. de nobilit. c. 23. num. 7.
ibi, hoc inquam adeo obinet. & tractat. essante causâ
cess. offic. l. un. 15. num. 10. ibi, adeo quod publice. Pro-
ffer. Farinat. in sua præf. crim. lib. 1. tit. 3. quæst. 17. n. 33.
vers. contrarium quod & ego. Paris de Puteo tract. Synd.
verb. an si potest. nu. 3. pag. mibi. 74. fol. Clar. lib. 5. sent.
Suit. quæst. 62. nu. 2. ibi, injuriam faciens. Petr. à Plac.
in epitom. delict. c. 6. num. 5. & seq. August. Bonfranc. in
addit. ad Angel. et al. malefic. verb. Cajum Sempronii. nu.
13. sub fin.

- 12 Bene tamen verum est, si quis, non contemplatione officii, sed ex privato odio, affectu & inimicitia, iudicem vel magistratum iniuriis afficiat, quod is prædicta poena atroci non puniatur, sed alia, quæ reliqui iniuriatores plebs solent,

Faber, in addit. ad Maraut. de ordin. iudic. part. 4. dist. 1. nu. 7. Roland. à Vall. consil. 48. num. 13 ibi. videlicet quod dum alapam. vol. 2. Farinas. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. nu. 30. ibi. sublimata secundò. Boss. in præf. crimin. tit. de crimin. lese maiest. num. 14. vers. Et quando offenditur magistratus. & seq. quibus addatur Blin d. l. abjovare. §. prohibet. ff. de offic. proconsul. nu. 12. vers. quod verum credo. Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quest. ient. 3. tit. 263. nu. 9. in fin. & nu. 10. Paris. de Put. tra. 1. iudic. verb. iniuria officialia. vers. an fin. 1. & seq. pag. mihi. 465.

- 13 In dubio autem injuria iudici, potius odio privato, quam contemplatione officii, facta præsumitur,

Farinas. d. quest. 17. nu. 43. ibi. cessantibus tamen contemplatione. Roland. à Vall. consil. 1. incip. in presentem causam (ubi rationes.) n. 36 & seq. vol. 3.

- 14 Item quis supradicta poena non punitur, si iudici non per tribunali sedenti, vel in executionis aut in aliquo alio actu iudiciario, & in executione officii dei sancti, iniurias inferat,

Guid. Pap. decis. 557. nu. 1. vers. solum si non est Farinas. d. quest. 17. n. 42.

- 15 Vel, si prius à iudice vel magistratu fuerit iniuriis affectus,

Jul. Clar. (ubi post Paris. de Puteo ita in praxi servatum fuisse dicit, & hoc notandum fuit.) lib. 5. sentent. §. ult. quest. 85. num. 21. vers. sed hoc intellige. Anton. Faber. in suo Codic. lib. 9. tit. de injur. de fin. 6. in 12. offendens apparitionem. n. 1.

- 16 Alium casum, ubi quis propter injurias, iudici factas, non punitur, vide apud

Anton. Tiffaut. decis. 229. nu. ult. vers. hac autem non procederet. & seq.

- 17 Sed quomodo poitur, qui captum ab officialibus & ministris iudicis, vel eorum manibus eximit? Vide latè

Virgil. Pingiz. quest. 14. incip. hallenum illustres. nu. 1. & seq. per tot. Jodoc. Damboud. in sua præf. crimin. c. 16. incip. nulli sui est. num. 39. Hippol. de Marfil. in sua præf. crimin. §. opportune. num. 20. & §. astingam. num. 49. Jacob Thoming. decis. 15. per tot. Claud. Barrant. in præf. crimin. reg. 142. num. 11. & seq. usque ad fin. Angel. Aretin. tractat. malefic. verb. quod fama publica procedente. num. 55. ibi. secundò quarto. & seq. fol. 177. Blin. l. addit. C. de epis. audient. num. 1. & num. 4. Alex. consil. 55. incip. viso thomae. num. 4. & seq. vol. 2. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 63. num. 10. ibi. eximens de manibus. & seq. Coler. decis. 166. incip. eximens captivum. n. 1. & seq. per tot.

- 18 Amplius queritur, an iudex vel magistratus de injuria sibi, vel suis officialibus & ministris facta, ipsemet cognoscere possit;

Si injuria iudici, vel eius ministris non contemplatione officii, & tanquam publicis personis, sed tanquam privatæ, est illata, negatur,

elegant. Paris. de Puteo tra. 1. Syndic. verb. injuria officialia. vers. an fin. num. 1. vers. sic etiam injuria que inferitur ei. num. 2. num. 3. & n. seq. pag. mihi. 465. Johann. Harppr. in §. atrox. g. iust. de injur. num. 12. vers. plane

si iudici non respectu. & seq. Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 85. nu. ult. vers. aut est illata sibi tanquam. & seq. Roland. à Vall. consil. 43. num. 7. ibi. quantum communis calculo. & seq. vol. 2. Proffer. Farinas. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. n. 40. ibi. limita secundò dictam tertiam. & n. seq.

Si verò injuria, iudici vel magistratui, & eius officialibus, respectu publici officii est facta, tunc si injuria notoria est, affirmatur,

Br. in l. si quis. §. si quis. ff. de par. nu. nu. vers. quare quid si aliquis delinqueret. Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 35. nu. ult. post princ. vers. in die quod aut talis Johann. Harppr. d. §. atrox. g. iust. de injur. nu. 12. post princ. vers. nota cum non obstante; Jacob Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quest. cent. 3. cas. 362. nu. 7. ibi. & quia dignitatis. & seq. Andr. Gail. (ubique in Camera Imperiali decisum, & consensum fuisse testatur, & pollicetur rationes afferi) lib. 1. observ. 39. num. 1. vers. contrarium fuit doctum. n. 2. & num. seq. Petr. Paul. Paris. consil. 147. incip. vide allegaciones. num. 7. ibi. ad quorum confirmationem. vol. 4. Roland. à Vall. d. consil. 43. num. 2. ibi. quo casu quando injuria. & num. 14. vol. 2. Alex. consil. 13. incip. consideratu hu. num. 12. vers. & ubi injuria vel offensæ esset notoria. vol. 6. Paul. de Castro. in l. illud. §. ff. de appell. num. un. vers. intellige etiam ab eodem iudice. & seq. Schrad. de feud. part. 1. §. 1. tit. 1. num. 110. vers. cum regulariter. & seq. Jafon. in l. qui iurisdictioni. to. ff. de injur. num. 3. in med. vers. limita tamen quando injuria. Rutz. Roland. de commiss. part. 4. lib. 5. 6. num. 9. Proffer. Farinas. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. nu. 45. ibi. limita primò. Angel. Aretin. in tract. malefic. verb. hoc est quodam inquisito. nu. 53. vers. aut est notorium. Aym. Gravet. consil. 232. nu. 7. vers. non obstat quod. tom. 2. & seq. Biff. tra. 1. crimin. tit. de denominat. n. 5. vers. quando crimen notorium est. & n. seq.

Secus si injuria non est evidens & notoria,

Gail. lib. 1. d. observ. 39. nu. 4. vers. idem obtemperat injuria. & seq. Br. in d. l. si quis. §. si quis. ff. de par. nu. nu. sub fin. vers. si verb. delinqueret Jafon. in d. l. qui iurisdictioni. to. ff. de injur. n. 3. vers. non possit ipse cum. & seq.

Nisi injuria principaliter fuerit facta circa eius officium, tunc is super injuria etiam, non notoria, merito cognoscere potest,

Br. & l. si quis. §. si quis. ff. de appell. nu. un. vers. si verò crimen non est notorium; & seq. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. hac est quadam inquisitio. n. 8. vers. iusti delictum committatur. pag. mihi. 52.

Item Juxta super injuria, sibi vel suis officialibus illata, ipsemet non potest cognoscere, etiam si illa fuerit notoria, si iudex injuriam passus ad privatam vindictam, puta ad poenam sibi applicandam, agere vellet,

pulchre Gail. lib. 1. d. observ. 39. nu. 4. vers. secus si poena imponenda foret. & seq. Rutz. Roland. tra. 1. de commiss. part. 1. lib. 3. c. 15. incip. quaestiones ha. num. 7. vers. id. no idem. post princ.

Vel si certa poena in jure non est expressa, sed arbitraria, & pro arbitrio iudicis imponenda venit,

Abb. Panorm. in c. cum venissent. x. de iudic. num. 9. Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 32. nu. ult. vers. quod intellige ut procedat. Jafon. in d. l. qui iurisdictioni. ff. de iurisdictioni. n. 3. post med. vers. secus quando esset arbitraria. Farinas. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. num. 44. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quest. cent. 3. cas.

267. nu. 9. vers. quod tamen scriptum est. Anton Faber in suo codice. lib. 9. tit. de injuriis. 20. de fin. & n. ult. Ruland. Val. d. consil. 43. n. 15. sub fin. vers. unde respondetur. & num. 16. vol. 2. Dec. in d. l. qui jurisdictioni. 10. ff. de jurisd. d. n. 11.

Licet contrarium statuat

Andr. Gail. lib. 1. d. 66. §. 39. n. 1. vers. contrarium fuit. & n. seq. Junct. num. 1. 4. post med. vers. pena autem quod injusmodi. & seq. Ruland. tract. de commiss. part. 1. lib. 3. c. 15. n. 7. de univ. vers. à quo tamen alii junct. vers. prior tamen quod. & seq.

- 44 Vel denique, si reus injuriis judici vel magistratui de eius jurisdictioni non est subiectus, tunc is recte super injuria sibi illata, etiam notoriâ, & ubi certa pœna in jure est statuta, cognoscere prohibetur,

Andr. Gail. ff. de jurisd. l. ason. in l. r. §. si videtur. ff. si quis suo dixerit. n. 16.

Quia si contrarium admitteretur, duo specialia hic concurrerent, unum, quod iudex in propria quodammodo causa cognosceret, alterum, quod per eiusmodi injuriam invito, & nolente injuriante in iudicio prorogaretur. Duo autem vel plura specialia circa unam eandemque rem concurrere, in jure nostro absurdum est, per vulgariter.

- 45 Ulterius quaeritur, an Commissarius, vel iudex delegatus, super injuriis sibi vel suis ministris illatis cognoscere possit?

Super injuriis, sibi ipsi quidem illatis, cognoscere non potest, sed debet protestari, se eas nomine Camerae vel alterius committentis ad animam revocare, & tunc cognitio spectat ad Camerae, vel alium committentem, & delegantem; veluti iri in Camera Imperiali Anno 1566. in causa Würzburg contra Gulda item in causa Nethet von Wültern ju Wolga Klagen contra Wentheim & in causa Wentheim contra Wilmarschen observatum fuisse, testatur

Rutg. Ruland. tract. de commiss. part. 1. lib. 3. c. 15. incip. b. n. 1. & seqq. n. 9. ubi, sed ad nostrum casum. nu. 10. & seq.

- 46 De injuriis verò non sibi ipsi, sed suis officialibus & aliis personis sibi adjunctis illatis, rectè judicare poterit,

Rutg. Ruland. de commiss. part. 4. lib. 3. d. c. 15. nu. 13. ibi, quod ad injurias. & n. seq.

- 47 In dictandis autem pœnis hac in materia iudex diligenter qualitates injuriarum & conditiones personarum attendere debet, ad hoc, ut scire possit, an gravem, an verò mitiorem pœnam infligere debeat, ut scitè docet, & quosdam gradus, secundum quos pœna hæc arbitraria imponi potest, ostendit

Anton. Faber in suo codice lib. 9. tit. de injuriis. 20. de fin. & incip. offendens apparitorem. n. 1. & seq.

- 48 Gravior etiam pœna imponi solet, si integer Senatus, quam si particularis quædam persona ex illo, injuriis afficitur,

Rutger. Ruland. tract. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. incip. tria sunt præcipua. n. 43.

- 49 Quemadmodum etiam injuria consuli, tanquam capiti, illata, transferri tunc tenetur facta, & ob id pœna merita augetur, Laurent. Kirchhoff consil. 33. imp. in der Empörung. num. 10. post med. vers. das

betiffi num. & nu. seq. 2. ol. 2. quem sequitur Ruland. Ruland. a. commiss. d. part. 3. lib. 7. c. 6. n. 49.

LXVII.

De famosis libellis, & eorum pœnis.

SUMMARIA.

1. Jure Canonico, quæ est pœna famosi libelli.
2. Jure civili, quæ pœna imponitur. n. 3. s. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
3. Lex simpliciter de pœna capitali loquens, intelligitur de pœna exili.
4. In foro Saxonico quomodo crimen famosi libelli puniatur. numer. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
5. Quinam hæc pœna famosi libelli afficiantur, vel quando & quibus casibus illa pœna locum habeat. num. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 51. 52. 53. 54.
6. An quis puniatur, si crimen in libello famoso expressum velit probare, verum esse. n. 33. 34. 35.
7. Pœna famosi libelli an locum habet, si quis nomen suum in eo expressit. 37. 38.
8. Si quis autorem libelli famosi nominet & demonstret, an excusetur.
9. Quomodo & quibus casibus pœna famosi libelli ordinari locum non habet. nu. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68.
10. Si quis contra Principes vel alias illustres personas libellum famosum fecit, an gravius puniatur, quam si privatos offendisset. n. 70. 71.
11. Præter hanc pœnam damnatus famosi libellifisc etiam infamus & infestabilis.

Jure Canonico pœna famosorum libellorum, est fustigationis, & interdum excommunicacionis & depositionis,

text. in c. 1. c. 2. & c. secundum qui caus. 5. quest. 1. latè Farinac. in jud. pract. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 430. & seqq. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 203. num. 35.

Jure civili novissimo verò ex constitutione Imper. Valentiniani, & Valentis est capitalis,

text. in l. un. C. de famos. libell. Totid. Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. num. 2. in prin. & verumtamen inquam tales. & c. 130. num. ult. sub fin. Jacob de Bellouvis in sua pract. crimin. lib. 1. §. 3. num. 13. ibi, unde scribens. & seqq. Didac. Covarr. lib. 1. var. resolut. c. 11. num. 7. post prin. vers. secundum eadem ratione. Jul. Clar. lib. 3. sentent. §. ult. quest. 8. num. 15. Jacob Marach. lib. 2. arbitr. judic. quest. cas. 163. num. 34. & num. seq. Ludov. à Pegy. de off. 77. num. 5. lib. 1. in Hipp. in §. injuria autem 1. instit. de injur. num. 159. in med. & num. seq. Præter Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. in prin. 11. num. 422.

Quam

Nerv.
Eled.
Aug.
par.
quod.
44.

Quam poenam capitalem nonnulli, non de ultimo supplicio, sed de alia mitiori poena, puta exilio, vel de portationis, vel alia, accipiendam esse statuerunt.

As-fing. respon. 39. num. 49. de cad. 9. Halbrit. tract. de injur. 1. de libello famofo, post rurd. Ludov. Glusuf. in sua arbore criminal. c. 2. tit. 34. §. 10. nu. 7. vers. possit vero. & seq. Ioh. ann. Harppr. in §. injuria autem. i. iustit. de injur. n. 160. sub fin. vers. ego autem coram libens sequor. n. 161. & seq.

Tum, quia lex simpliciter de poena capitali loquens, intelligitur de poena exilii.

Proposit. in c. 1. in princ. tit. de pace tenend. nu. 2. ante med. vers. qualiter autem Salys. in l. i. qui cum. 7. C. ad l. Cornel. de Sicar. n. 5. vers. quare Cynus dicit. & seq.

Tum, quia poena capitalis non tantum dicitur illa, quae damnato vicam, sed etiam, quae libertatem vel civitatem adimit, adeoque caput è civitate tollit.

l. 2. l. capitalium. 28. ff. de pen. l. 2. ff. de publ. iudic. l. editio. 15. ff. de honor. possess. qui cum mater. l. 4. §. de demum. ff. de bon. liber. l. cum patronum. 10. ff. de iure patroni. l. licet capitalis. 103. ff. de V. S. Harppr. d. §. injuria. 1. nu. 162.

Tum, quia quotiescunque in poenalibus constitutionibus, legibus, vel statutis verba ponuntur ambigua, ea facienda semper interpretatio, per quam poena faciens mitior esse intelligitur.

l. i. praef. 31. l. sanctio. legum. 4. l. i. seq. ff. de pen. c. in pen. 49. ff. de R. l. in l. semper 9. l. 1. §. l. 1. §. 1. ff. de cod. Harppr. (& ibid. allegat) in d. §. injuria. 1. n. 161.

Verum, cum tum demum lex de poena capitali loquens, de poena exilii accipitur, & in poenalibus constitutionibus verba ambigua in mitiorem partem interpretanda sine, nisi materia subiecta aliud suadeat.

Proposit. in d. c. 1. in princ. tit. de pace tenend. & cum violat. n. 2. vers. ibid. verum nisi sol. mibi. 393.

Hoc autem in casu materia aliud postulat, si quidem pro nudis & simplicibus injuriis nedum exilii & interdictionis cerere ret, sed etiam suspensionis, poena dicitur.

l. ult. ff. de injur. Si autem in d. l. un. C. de famofo libello, poenam capitalem de exilio tantum acciperemus, poena famofo libelli longè minor & mitior illa esset, quod tamen manifestum absurdum foret, cum pro famofo libello alicui atrocissima injuria inferatur, & omnium severissime vindicanda sit; Vt scilicet in comm. ff. de injur. n. 19. post pr. vers. quam ob rem & gravior.

Ideoque merito contrarium amplectuntur & d. l. un. de ultimo supplicio, puta poena gladii, accipiunt.

Gl. in c. de prima. l. caus. §. quaff. 1. in l. gl. vers. secundum legem decapitator. l. dodo. Dambond. in sua praef. crimin. c. 125. nu. 2. sub fin. vers. & ultore gladio Bonifac. de Pralator. de famofo libello. n. 1. Petr. à Plac. in epitom. de libello. lib. 1. c. 3. nu. 2. Anton. Gomez. de delict. c. 6. rubr. de injur. n. 1. Proffer. Farinac. in sua praef. crimin. part. 3. d. quaff. 105. nu. 423. ibi, & hanc capitalem poenam. l. ult. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quaff. 83. n. 25. post pr. vers. poena capitalis.

Et licet nonnulli velint, quod praedicta poena capitalis hodie amplius non sit in usu, sed generali ferre omnium locorum consuetudine receptum sit, ut famofo libello, & pasquillo

rum compositor, poena tantum arbitrarie, puta carceris vel gravioris pecuniariae, puniatur.

l. ult. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quaff. 65. n. 25. vers. ego autem in praef. Ioh. ann. Harppr. (ubi hactenus ita in collegio juridico Facultate Tubingensis observatum refert) in d. §. injuria autem in fine, de injur. n. 210. ibid. bis studiosè observandum est. & seq. Petr. Heig. quaff. 31. num. 55. post prae. part. 2.

Hoc tamen ita universaliter asserere non auctus sum, veluti etiam in specie contrarium tradit *Soarez. in addit. ad Anton. Gomez. de delict. c. 6. rubr. de injur. n. 2. quem sequitur Proffer. Farinac. in sua praef. crimin. part. 3. quaff. 105. num. 423. ibi, verum quod, & seq.*

quod hoc in casu ab ordinaria poena juris non debet aliquo modo recedi.

Illud tamen advertendum est, quod Gl. in l. un. C. de famofo libello. in l. gl. vers. & hoc, si capitale continetur. & rubr. capitalis. ult. vers. si etiam capitalis.

praedictam poenam, tanquam nimis rigidam, & duram, aliquo modo rueret, & statueret, quod quis propter famofo libello cum demum ultimo supplicio afficiatur, si crimen in libellis famosis expressum, si verum esset & probaretur, esset capitale. & ultimo supplicio dignum: sed, si non esset capitale: tunc enim poena exilii locum habeat, eademque animadversioe dissimulata coercetur, quia unumquodque delictum & scelus, in libello objectum, si verum esset, venire puniendum: quam glossa sententiam etiam sequuntur

Salys. in d. l. un. C. de famofo libello. num. 3. Cyn. & Angel. cod. Barthol. Beriaz. iustit. 237. incip. iste Bellinus. n. 8. ibi, tum tamen pro complementis, & seq. & ibid. in addit. Claud. Beriaz. nu. 3. lit. D. ante med. vers. servat requiritur, ut crimen, lib. 1. & consil. 265. incip. magnifico adolescenti. n. 1. ibi, quo casu bene locum habet. & nu. seq. lib. 2. l. ab eo Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quaff. cent. 3. c. 263. nu. ult. vers. cessat etiam poena capitalis. v. gl. ad fin. Ioh. Harppr. in d. §. injuria. i. iustit. de injur. n. 151. & n. 163. (ubi in commune dicit) ibi, porro glossa. & seq. Proffer. Farinac. in sua praef. crimin. part. 3. quaff. 105. n. 424. ibi, damno de tamen libellum. n. 325. & n. 492. Br. in l. nam postea quoniam. 9. §. si damnetur. ff. de injur. nu. 12. in med. vers. quod est verum si capitalis. Petr. Heig. quaff. 31. n. 45. ibi, denique, & capitalis. & nu. seq. part. 2. Petr. à Plac. in epitom. de libello. c. 3. n. 3. Anton. Gomez. de delict. c. 6. de injur. n. 1. l. dodo. Dambond. in sua praef. crimin. c. 125. nu. 2. in med. junct. n. 5. vers. in verb. l. iter. & n. 6. Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxoni. part. 4. consil. 440. §. post pr.

Et quamvis hanc glossa sententiam impugnare nitatur

Ludov. à Pegu. de iust. 77. incip. contingit in facto. n. 11. ibi, neque existimo. & seq. part. 1.

propterea, quod textus juris civilis indistinctè & generaliter loquuntur, & ob id etiam generaliter debeat accipi:

Quia tamen praedicta distinctio glossae quodammodo in-

d. l. un. vers. sane si quis devotioni suae ac salutis publica. C. de famofo libello.

fundata esse censetur, ubi non obscure patet, quod ibi de eiusmodi delictis dicatur, quae ad salutem publicam spectant, & ita capitalia sunt; Habetque naturalem rationem, quoniam absurdum

dam & iniquum esset, ut quis indistincte, etiam propter leve aliquod delictum, in libello obprobrium, capite puniretur, eum poena non debeat esse gravior, quam eius causa,

l. tantum. 22. C. de pan.

Haecenusq[ue], juxta glossa sententiam, textus in *d. l. an. C. de famo. libell.*

ita est acceptus, & intellectus, minimè autem sint mutandae, q[ui]a certam interpretationem semper habuerunt, *l. immè. 23. ff. de legib.*

Ideoq[ue] à glossa & eius sequacium distinctione nec in judicando, nec in consulendo recedendum esse puto,

Daniel. Moller. in comit. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 44. n. 1. vers. fol. quo dicitur & seq.

12. Quomodo modum exempli opinionem amplectus est Imperator invictissimus Carolus V. in constitutionibus criminalibus. *art. 100. ubi in hæc verba posuit:*

Welcher jemand durch Schmachtsbriefen in seinen libellen famosis genant, die er außbreitet / und sich nach ordnung der Rechte mit seinem rechten Tausch und Zinamen nicht vnerschreiben / vnerschuldet verschuldigt weisse lasset und Wel jnnist / wo die mit Warheit erfunden würden / daß die geschmachet an seinem Leibe / Leben oder Ehren peinlich gestrafft werden insidire / derselbe beschaffte lasser sol nach ersindung solcher Wohlthat / als die Rechte sagen / mit der Poen / in vordere er den verschuldigten Oes schmachten durch seine böse vnwarhaffige lasser schrifft hat bringen wollen / gestrafft werden. *Daniel. Moller. in comment. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 44. n. 3. Petr. Ulig. d. quest. 31. n. 45. post princ. part. 2. Benst. d. l. nam postea quam. 9. §. si dimitter. ff. de injur. nu. 12. in med. vers. quod est verum post princ. Iohann. Dautb. tract. de testam. num. 208 : et sequenda ratio potior est, & seqq. V. f. scilicet. in com. ff. de injur. n. 19. ante med. vers. quod tamen habet. & seq.*

13. In sacro Saxonico videtur dicendum, quod divulgatores famosorum libellorum, & cantilenarum, tantum si ligentur cum relegatione, veluti ita Lipsenses Mense Augusto Anno 1549. judici Zizenli respondisse, testatur

Matth. Coler. de iur. 11. 4. incip. nota est cautio. nu. 3. ibi de juri Saxonici verò rigore. part. 1.

14. Quæ assertio vera esse potest, si crimen obprobrium non est capitale, nec poenam mortis meretur, sed alia mittitur poena, secus si est capitale, & ultimo supplicio puniendum.

15. Ideoq[ue] Scalini, tam Lipsenses, quam VVittenbergenses unanimiter pronunciabant, quod juxta glossa distinctionem, supra relatam, & constitutionem criminalem Caroli V. *art. 100. famosorum libellorum compositor tum demum poenâ capitali afficiatur, si crimen obprobrium sic capitale, alias secus, restibus*

Consule. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 11. incip. wie die Schmachts. nu. 1. & seq. & tom. 2. part. 4. quest. 41. incip. wie die Schand. n. 1. & seq.

16. Quorum sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell.

part. 4. consil. 44. ubi, in comit. Daniel. Moller. nu. 4. & m. 5.

17. Et ultra constitutionem criminalem Caroli V. Elector Saxonie Augustus

in *d. consil. 44. vers. Und ist schreib. in der Reichs. polizei. & seq.* se etiam ad constitutiones Imperiales, Nurnbergensem.

sub Carolo V. Anno 1570. n. 16 auch viel d. d. n. e. vers. darzu daß eine jede Obr. d. d. n. e. Spirenem. Anno 1579. post princ. vers. darzu sollen wir wollen sein. Augustanam. Anno 1570. 5. Und nach dem durch die vnrordenliche Druckerer. Ratisbonensem. Anno 1541. 5. ferner haben wir befinden / daß die Schmachtschriften. Reformationem gnter Politen zu Augspurg. Anno 1548. tit. von Schmachtschriften / gemeldten und gemachten. post princ. inprimis vero ad Constitutionem Imperialem.

Spirenem.

Anno 1570. 5. Wiewol auch auff etlichen vortgen. post princ. & Francofurtensem. Anno 1577. tit. von Buchdrucker / Schmechtschriften. 35. post princ. (in quibus disponitur, quod excedentes, sculpenes, & vendentes libros famosis, & picturas interrogari, & etiam, si necessitas postulat, tortoris subijci debeant, ut faciant, quis sit alium librorum author, deinde puniuntur amissione famosorum libellorum, potestare excedendi libros, & alia poenâ secundum arbitrium iudicis,

Benst. d. l. nam postea quam. 9. §. si dimitter. ff. de iur. nu. 12. sub fin. Dautb. de testam. n. 227. in add. bi. R. vers. etiam inquisendi erunt. & seq.) refert, & secundum illas in suis provinciis pronuntiari statuit,

Et licet

Jacob. Schult. in addit. ad Matth. Coler. de iur. 11. 4. incip. nota est cautio. nu. 1. 1.

velit quod eodem errore, quò ipsæ Constitutiones Imperiales in Imperio nusquam servantur, neq[ue] hæc constitutio Electoralis, tanquam relaxata, moribus nostris recepta sit;

Sed quid eum ad hoc moverit, ego conicere non possum. Neq[ue] etiam prædictæ Constitutiones Imperiales indistincte, & generaliter de omnibus famosis libellis, & carminibus sunt accipiendæ, sed loquuntur tantum de casu speciali, nempe de illis libris, & picturis famosis, quæ tum temporis obique locorum in odium & detestationem Pontificæ religionis componebantur, sculpebantur & divulgabantur; quod scandalum, ut colleretur, Imperatores Romani iussu ad illas constitutiones promulgandas seproceffisse videbantur, quos deinde etiam Augustus Elector Saxonie in *d. constitutione. 44. part. 4.* est secutus, sciens, ut & in eius provinciis illæ constitutiones Imperiales observarentur, ne quispam typographus, sculptor aut pictor eiusmodi libros famosis, sculptribus & picturis in alium religionis vel etiam privati hominis dilectionem, & infamiam, excuderet, faceret, & divulgaret; Quæ constitutiones etiamnum hodie in viridi obprobria retinentur, ut quotidie videmus, quod non solum certis inspectores, quos censores vocamus, constituuntur, quæ omnia scripta, cuiuscunq[ue] facultatis, & disciplinæ illa fuerint, diligenter inspicere, censere, & si excussio digna sint, subscindere debent, sed etiam typographis sub iuramento religione injungatur, ne quicquam sine censurâ & subscriptione accipiant, excudent, & publi-

& publicent, sed in omnibus, & per omnia constitutionibus Imperialis, munerem se praebeant; unde patet, quod sepe dictae constitutiones Imperiales de casu speciali loquantur, & extra illum ad omnes famulos libellos, indistincte non extendantur, multo minus dicendum sit, quod illa errore quodam in Imperio nunquam observentur.

Concludendum igitur, quod constitutiones Imperiales solummodo in casu speciali, nempe in typographis, sculptoribus & pictoribus locum habeant, & adhuc non solum in Imperio, sed etiam in provinciis Saxonis strictè observentur, ad reliquos verò libellorum famulos scriptores, compositores, & divulgatores non extendantur, sed quoad illos etiam in his rebus supradicta distinctio glossæ & constitutio criminalis, ad quam se etiam Augustus Elector Saxonie in d. *consil. 44. vers. peinlichen Ordnung. part. 4.* nominatim refert, observetur & secundum eam pronuncietur, ut eiusmodi diffamator paritate delicti puniatur, & si crimen obiectum est capitale, etiam penam capitalem sustinere, si non capitale, etiam aliam penam, quam unumquodque delictum meretur, pati debeat.

Unde etiam veteres Scabini Lipsenses Mense Aprilis Anno 1561. ad constitutionem VVollhangeri Zungenhauffen Capitaneum temporis praefectorum Zwickaviensium, cuidam qui in famulo libello alium criminis Sodomitici insinularat, penam ignis dictasse, testatur.

Daniel Möller, in *comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 44. num. 6. sub fin. vers. et ceteros vero etiam Scabini.* & seq.

Et ante aliquot annos ob famulum libellum in hac urbe Lipsensi quendam gladio punitum, & iterum alium virgini caesum, & in perpetuum relegatum fuisse, prout unius eujuslibet delicti obiecti poena efflagitavit, testatur idem.

Daniel Möller, in *comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 44. n. 6. post med. vers. gegen den & ipse memuit.* & seq.

Veluti etiam ante biennium in districtu Zwickaviensi ex sententia Scabinorum quendam Nobilem, qui delicta capitalia alteri cuidam Nobili obiecit, & suppressio nominae Sereuissimo Electori exhiberi fecit, capite truncatum fuisse, omnibus notum est.

Hæc conclusio procedit non solum in auctore ipsius libelli famosi, & principali delinquente, de quo omnino nullum dubium est, Joann. Harpp. in *d. injuria. 1. amitt. de injur. n. 170. & seq.*

Sed etiam in mandante, & consulente, Ilex Cornelia. c. 5. si qui librum. vers. dolore malo fecit, quod quidem eorum fieri. ff. de injur. 220 in sum. C. de injur. num. 2. Hostiens. in sum. x. de injur. 3. quot modis fiat injuria. num. 3. post prime. Prosper. Farinac. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. n. 442. & seq.

Et in eo, qui fuit libellum famulosum cadere in placet, Hostiens. in sum. x. de injur. 3. quot modis fiat injuria. num. 3. post prime. vers. puta dimisit scripturam. fol. 394. col. 2. Farinas. in sua præf. crimin. d. quæst. 105. num. 459.

Et quidem non solum si ipse libellum scripsit, sed etiam si alii dictavit,

PARS V.

Angelus Ilex Cornelia. c. 5. si qui librum ff. de injur. num. 1. Baul. in d. Vitalin. tract. crimin. est. de libell. famos. num. 1. Petrus Jac. in epitom. delict. lib. 2. c. 1. n. 3. Anton. Genua. de delict. c. 6. rubr. de injur. n. 2. in princ. Farinac. d. quæst. 105. n. 445.

Quamvis contrarium velit Carol. Rott. in *consil. 21. incip. vsi inquisitione. col. 4. n. 6. vers. prater ea quoad D. Ludovicum. & n. 7. vol. 4.*

Nec excusatur, quamvis dicat se diffamatum. 16 non novisse

Jodoc. Damhoud. in sua præf. crimin. c. 125. nu. 7. vers. deinde non excusat, & seq.

Et tenetur, etiam si per alios scribi, edi, publicè divendi, curavit.

Jodoc. Damhoud. in sua præf. crimin. c. 138. n. 3. vers. an per alios.

Imò, quamvis auctor libellum famulosum ipse mer non publicavit, nec publicandum curavit, sed casu fuit ab alio inventus & publicatus,

Jacob Menach. lib. 2. arbor. judic. quæst. cent. 3. c. 263. (ubi rationem affert) n. 36. ibi, secundum eil. casus Joann. Harpp. in d. injuria. autem. 1. in fin. de injur. nu. 172. ibi, tertium casus est (ubi etiam rationes affert) & contraria solvit. & nu. seq. Joann. Dautb. de testam. n. 239. vers. amplius primo, non licet, & seq.

Sive in libello nomen diffamati est expressum, 19 sive fictum appositum, dummodo per hoc persona diffamata innoscere & lædi possit,

Jodoc. Damhoud. in sua præf. crimin. c. 125. num. 7. vers. deinde non fictum. & seq. c. 138. c. 3. vers. uno nihil refert. Haribol. Bertraz. consil. 237. num. 5. sub fin. & nu. 6. & ibid. in addit. Claud. Bertraz. num. 3. lit. D. post prime. vers. primo itaq. requiritur. Joann. Harpp. in d. injuria. in fin. de injur. num. 157. ibi, si id quod. Farinas. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. n. 474. & seq. Baul. de Vitalin. tit. de libell. famos. nu. 2. Hostiens. in sum. x. de injur. 3. quot modis fiat injur. nu. 3. post prime. vers. expresso nomine proprio idem.

Sive suo, sive alieno nomine libellum famulosum edidit,

Damhoud. in sua præf. crimin. c. 138. num. 3. vers. med. refert. Farinas. in sua præf. crimin. d. quæst. 105. n. 472. Hostiens. in sum. x. de injur. d. 3. quot modis injur. nu. 3. vers. sic distinguatur.

Sive etiam absq. ullo nomine libellum famulosum composuit, & publicavit,

Ilex Cornelia. c. 5. si qui librum. n. 9. vers. vel sine nomine. ff. de injur. ubi Angel. n. 3. & in l. 1. C. de famos. libell. n. 1. Farinas. d. quæst. 105. nu. 473. Gul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quæst. 63. n. 16. post prime. vers. non decripsit.

Sive crimen in libello obiectum sit verum, & probare possit auctor, si non...

Anton. Gomez. de delict. c. 6. nu. 1. Petrus à Plat. in epitom. delict. lib. 2. c. 3. n. 2. Didac. Covarr. lib. 1. variat. resolut. c. 11. nu. 7. vers. si tunc eadem in urbe, et alibi criminum manifestum. Claud. Bertraz. in addit. ad Bertraz. consil. 237. n. 2. lit. D. ante med. (ubi rationem affert) vers. quarto. & seq. Iac. Mercol. lib. 2. arbor. jud. quæst. cent. 3. cas. 263. n. 43. vers. cessat etiam juris. vers. etiam dubitationem. Henning. Gad. in consil. 106. n. 27. & n. seq. Ludov. Roman. consil. 90. incip. super eo. c. 6. n. seq. Pet. Meig. quæst. 37. n. 41. ibi, non igitur ad excusationem. & n. seq. part. 2. Iob. Harpp. (ubi contraria solvit) in d. injuria. autem in fin. de injur. n. 164. ibi, etiam auctorem, & num. seq. Bysing. (ubi ita in Camera loquuti. 22.

priore, quæ secundum juris ordinem ab accusatore fieri debet,

l. 21. ff. de accus. & inscript. l. p. m. & ult. C. eod.
Et quavis hanc responsionem valde explodit

Heinric. Nebelst. d. decis. 16. vers. nec allegata imperio, & seq. eam tamen esse verissimam inde constat, quod etiam ejusdem inscriptionis in *l. un. C. de famos. libell.*

hinc merito, quam *l. un.* tamen postea Imperator in *d. art. 110.* explicare & exprimere voluit, qualinam pœna ejusmodi diffamator afficiatur; Consequens igitur omnino est, quod *d. art. 110.* etiam ex *d. l. un.* sit supplendus, & explicandus,

Daniel Møller. ad d. consil. 44. uum. 6. vers. & sic expressit, & seq.

Quod vel idem magis dicendum est, quia in *d. art. 110.* dicitur, vnd sich nach erbinung der Rechte nur seinen rechten Rauff vnd Zunahmen nicht unterschreibet. Sed in universo juris ordine, nulla alia subscriptio requiritur, quam quæ in *d. l. 3. l. 7. ff. de accus. l. pen. & ult. C. eod.*

invenitur. Alias etiam hoc absurdum sequeretur, quod in jure nostro daretur casus, ubi quis, secundum juris ordinem, se nomenq; suum subscribendo impunè alterum diffamare, injuriis & contumeliis afficere posset.

Ex istdem etiam diluitur tertia ratio, quoniam in *d. l. un.* oppositio expressi, vel suppressi nominis non generaliter in omnibus famosus libellis fit, sed tantum, & in specie, ratione accusationis.

Quinta ratio parum urget, quia præter alias differentias libellus famosus, & injuria scripta rectè etiam in eo differunt, quod injuria scripta sit & esse possit, si quis aliquem in privatis literis, ad suum amicum scripsit, diffamet, & quædam crimina objiciat, vel in libello judici, & in judicio correcto, quædam falsa de quopiam spargit,

Cæsar. Marent. consil. 101. n. 6. & seq. Beriaz. consil. 214. n. 1. & seqq.

Et similia, quæ omnia pro libello famoso habere non possunt. Nihil etiam facit sexta ratio. Quia non nobis cerebrinam aliquam æquitatem assignare, sed eam, quæ in legibus habetur, sequi debemus, quoniam nos non decet esse mitiores legibus, & communibus DD. placitis,

l. perscrutandum 11. in princ. ff. de pen.

39 Eadem etiam pœna libelli famosi tenetur & is, qui libellum ad alterius dictationem scribit,

Johann. Harppr. in §. injuria 1. ins. de injur. numer. 139. ibi, quoniam casus est, & uum. seq. Damhoud. in sua præf. crim. c. 138. n. 3. Farinac. in sua præf. crim. part. 3. quest. 105. num. 466. Ioan. Bajard. ad l. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. num. 64. Hostiens. in summo. x. de injur. §. quomodo sit injuria num. 3. post princip. vers. l. iterum v. sit. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 3. vers. quæ pœna affirmandus est.

40 Vel, qui libellum famosum neque composuit, neq; scripsit, sed tantum affigit, & in loco publico ponit,

Angel. in l. lex Cornelia. §. si qui librum. ff. de injur. num. 2. Jodot. Damhoud. in sua præf. crim. c. 135. num. 2. vers. aut usquam ad palam. Farinac. d. qu. 105. num. 457.

Item etiam si libellum saltem legir,

Ludov. a Pegu. decis. 77. numer. 5. in ut. d. vers. approbat hanc sententiam, & seq. Farinac. (ubi tamen declarat.) d. quest. 105. num. 456. ibi, amplia quartæ, num. 451. & seq. l. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 63. num. 25. sub fin. (ubi communem dicit) vers. sed etiam ille qui legir.

Item mandatarius, qui insinuat & persuasus 41

alterius libellum famosum affigit,

Damhoud. in sua præf. crim. c. 125. num. 7. vers. aut insinuat. Farinac. (& ibid. allegati.) d. quest. 105. n. 458. Hostiens. in summo. x. de injur. §. quomodo sit injuria, num. 3. vers. vel edidit.

Inventor harum literarum famosarum supradictarum 43

etiam pœna etiam puniatur, si eas inventas non lacerat, vel comburit, sed in publicum proferat,

Damhoud. in sua præf. crim. c. 121. numer. 3. ibi, quis & eodem. Ludov. a Pegu. decis. 77. num. 8. Ioan. Harppr. in §. injur. 1. ins. de injur. num. 169. post princip. & num. 199. Laob Menoch lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cap. 263. num. 22. ibi, quatuor casus est. Prosperi. Farinac. in sua præf. crim. d. quest. 105. num. 460. & seq. Anton. Gomez. de delict. c. 6. de injur. num. 1. vers. & non solum, Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 3. vers. his tandem prænotatis.

Non quidem pœna ordinaria, sed alia arbitraria, & ad summum fustigatione contentum,

Barth. consil. 94. n. 33. quem sequitur Claud. Beriaz. in addit. ad Barthol. Beriaz. consil. 237. nu. 3. lit. D. in med. vers. primò itaq; secundum lib. 1.

Et hæc assertio procedit tantum, si quis famosus literas invenit in platea vel via, vel alio loco, secus si in loco publico affixas videret, & invenit, tunc enim si eas non religit, & lacerat, nullam pœnam meretur, ut pulchre ostendit

Claud. Battand. in addit. ad Barthol. Beriaz. d. consil. 237. n. 8. lit. D. in med. vers. ab hac pœna credo etiam excusandum, & n. seq. part. 1.

Deinde procedit, si inventor eas publicavit, & 46 aliis ostendit, secus si eas secerit apud se ex simplicitate retinuit, tunc enim, licet eas non dilaceraverit, tamen non puniatur,

l. un. vers. aut nulli conscribitur inventum, C. de famos. libell. Laob Menoch lib. 2. arbit. judic. quest. (ubi rationem affert) cent. 3. cap. 263. num. 39. ibi, quoniam est casus. & num. seq. Ioan. Harppr. (ubi dicit quod hoc in casu ne quidem arbitrarie inventor puniri possit) in §. injuria, ins. de injur. numer. 200. ibi, nonnulli est casus. numer. 261. & numer. seq. Prosperi. Farinac. in sua præf. crim. part. 3. d. quest. 105. numer. 462. Claud. Beriaz. in addit. ad Barthol. Beriaz. d. consil. 237. nu. 8. lit. D. post med. vers. secundum ut pœna, & seq.

Quamvis contrarium vel

Gyn. in l. 1. in princ. C. de famos. libell. quest. 1. vers. & quæ prius tuncenerit, & seq. Farinac. in sua præf. crim. part. 3. d. quest. 105. n. 464. ibi, amplia sexto, & seq. & num. 466. & n. 465.

Quod in tantum procedit, ut inventor nulli 47 pœna afficiatur, etiam si libellus, apud se retentus, postea ab alio manifestetur,

Joann. Harppr. d. §. injuria antem 1. ins. de injur. n. 202. ibi, ad quid si ejusmodi, & n. seq.

Ad hoc autem, ut inventor prædicta pœna ob manifestationem puniatur, sufficit, si unus tantum famosum libellum inventum ostenderit, & ma-

misclaverit, *Paulus in d. de p. d. de off. 77. num. 10. vers. nam potest. & seq. Danti. de testam. nu. 27. vers. & prima quidem editio; & seq. quoniam dictum unius facile sequi solet multitudo, text. in l. cum in iuventute 12. post princip. x. de p. g. canon.*

48 Licet dissentiat & contrarium statuat. *Rufas. consil. 94. nu. 17. Petr. a Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. numer. 2. quod sequitur Ioann. Harppr. in §. injuria autem in d. de injur. n. 182.*

49 Unde apparet, poenam famosi libelli locum habere, etiamsi ille non apud bonos & graves viros primum sit productus, ut recte tradit, *August. Bonfrasci. in addit. ad angel. tract. malefici. verb. verba injuria; a. num. 7. in prim. vers. in autem in hac materia; & seq. Ioann. Harppr. in §. injuria autem 1. insti. de injur. nom. 158. ibi, utrum autem de substantia, & n. seq. Prosper. Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 486.*

Non attento, quod contrarium velit, *Joann. de Imol. in l. turpia, §. 4. ff. de leg. 1. n. 1. post prime.*

50 Sed an tertius aliquis, qui author libelli famosi non est, fed eum tantum invenit, vel aliter publicavit, excusetur, si authorem nominet, & demonstret?

Negat Salys, in l. un. C. de famosi libelli. numer. 5. *Speikhan. cent. 2. quest. jur. cl. 3. quest. 7. numer. 11. Schneid. in §. injuria 1. insti. de injur. num. 5. ibi, sed circa praedicta querit. Ioann. Harppr. cod. (ubi rationes afferit & contraria solvit.) num. 204. vers. ceterum contrarium, & seq. Ludov. à Pegg. decis. 77. num. 3. vers. quod si libellus iunct. num. 12. ibi, neg. verum est, & seq. Francisc. Mare. decis. 933. nu. 1. post prime. vers. etiam si quis audivit, & seq. part. 2. Matthei. Celer. decis. 154. incip. nota est sanctis, num. 4. & seq.*

Non obstante, quod contrarium statuat *Bursat. consil. 94. numer. 32. vers. quomodo & ultimum, Cephal. consil. 34. n. 3. Petr. a Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 1. num. vers. quibus & illud subiiciam, Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 451.*

51 Praeterea, pro famoso libello habetur, & quis supradicta poena renetur, si ad infamiam alicujus membra virilia, vel vulvus muliebres in ejus januis & porta pilgis,

Partis de Puteo tract. Syndic. verb. injuria officialis in princ. (ubi quendam ad terribes fuisse condemnatum dicit) num. 6. vers. per quem puto, pag. mibi, 462. quem sequitur lul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 63. num. 25. post prime. vers. quinimo dicit. *Bertaz. consil. 277. num. 2. vers. & cum nemo dubitet, & consil. 265. num. 1. vers. sunt etiam, & n. 2. Prosper. Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 471.*

52 Vel alias picturas in alicujus ignominiam fecit,

per text. suprà, numer. 17. allat. *Notab. Elshor. August. part. 4. consil. 44. vers. vnde ist. folches in die Reichs. Joan. Harppr. in §. injuria autem 1. insti. de injur. n. 152. ibi, de pictura famosa, & num. seq. Ioan. Danti. de testam. num. 230. ibi, amplia secundum. Daniel Moller. ad consil. Saxo. part. 4. consil. 44. num. 4.*

53 Plures casus, ubi poena famosi libelli locum habet, vide apud

Prosper. Farinas. in sua pract. crimin. d. part. 3. qu. 105. 453. 466. 467. 468. 469. 471. 476. & seq.

54 Sunt etiam nonnulli casus, ubi praedi-

cta poena sibi locum non vindicat, sed alia arbitrio;

Putat si quis est minorennis, tunc enim multis puniatur,

Barthol. Bertaz. consil. 265. 4. vers. & cum artiter, & num. 5. lib. 2.

Vel prius fuit provocatus & laesus,

Barthol. Bertaz. consil. 231. n. 5. ibi, primo quia ipse, & seq. lib. 1. Prosper. Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 488. Plot. consil. divers. crimin. 151. n. 15. & n. seq. lib. 1.

Vel si author libellum, antequam tota ejus ferret, vel forma publicaretur, ipsemet laceravit, *Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. numer. 37. Joann. Harppr. in §. in sumum, 1. insti. de injur. numer. 170. sub fin. vers. secundum est casus, & num. 171.*

Quod procedit, etiamsi quis libellum famosum jam affixit, tamen si poenitentia ductus eandem refixit, antequam ipsius divulgario & publicatio facta est, is merito à poena ordinaria excusatur,

Late Ioann. Harppr. (ubi rationes afferit & contraria solvit) in d. §. injuria 1. insti. de injur. numer. 109. ibi, quatuor est casus, n. 180. & seq. ubi ad n. 180.

Vel, si delictum sponte fateatur, *Jacob Menoch. d. cas. 263. n. 42. sub fin. vers. hac poena capitulo, & num. 43. Ioann. Danti. de testam. n. 230. vers. declarat secundum.*

Vel, si quis libellum, ab alio compositum, curiositate quadam accepit, & descripsit, ut exemplum inde lumeret, & apud fe haberet,

Menoch. d. cas. 263. num. 40. sub fin. vers. sextus est casus, (ubi rationes afferit.) & num. 41. Ioann. Harppr. in d. §. injuria 1. insti. de injur. num. 191. ibi, sextus casus est, & n. seqq.

Vel, si quis in ignominiam personae alicujus inhonestae, puta meretricis, libellum famosum fecit & publicavit,

Prosper. Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. d. qu. 105. n. 428. ibi, unum tamen absolutum, & seq.

Vel, si quis libellum famosum, per alium libellum famoso publice revocet, asserens ea, quae in libello famoso sunt posita, non esse vera, sed ex calore iracundiae prolata,

Prosper. Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. d. qu. 105. num. 490.

Vel, si animus injuriandi & diffamandi non adhaeruit, & dolus intervenierit,

Claud. Bertaz. in addit. ad Barthol. Bertaz. consil. 217. n. 1. lit. D. vers. secundum requiritur. Ludov. à Pegg. decis. 77. n. 3. post med. late Farinas. d. quest. 105. n. 487. & seq. Hosteni. in sumum. x. de injur. §. quis modo sit injur. n. 3. vers. vel dolo malo fuit.

In dubio autem dolus malus, & animus ad diffamandi praesumitur, nisi contrarium probetur,

Claud. Bertaz. d. l. 10. vers. sed in componente qualitate bac, & seq. Ioan. Zanger. tractat. de except. part. 3. cap. 13. num. 112. ibi, huc tamen praesumptio, & num. sequent.

Quamvis contrarium statuat *Bursat. consil. 94. n. 3. sub fin. & n. seq. n. 35. & seq. Farinas. d. quest. 105. n. 474.*

Unde fit, quod bibliopola & negociator librorum, si ab alio negotiatore, in publicis nudandis emittit

emit scriptum, quod pro famoso habetur, item quumque alteri vendidit, prædicta pena etiam non teneatur, veluti Seneciles pronunciasse, testatur

Matth. Coter. (ubi rationes afferit) de off. 154. incip. nota est sanctio, non s. vers. unde cum quidam negotiator, n. 6. & n. seq. part. 1.

Nec movent ea, quæ supra n. 17. & seqq. dicta sunt; Quia obtinent solum in illis, qui scienter libros suspectos & famosos excidunt, ad alios comparant, & vendunt, quod casu merito pena ordinaria locum habet,

Farinas. in sua præf. crim. d. quæst. 105. n. 453.

Secus, si ignoranter & absque dolo proposito.

Plures limitationes vide apud

Farinas. in sua præf. crimin. part. 3. d. quæst. 105. num. 455. ibi, limita secundum eandem regulam, nu. 456.

& seqq. uig. ad fin.

67 Sed quid, si quis familiaribus literis aliquem admonet, dicens, de ipso spargi quendam ad infamiam ejus pertinentiam, an is tanquam diffamator supradicta pena teneatur? Quod negat elegant. *Petr. Heig. quæst. 31. n. 39. vers. atq. hujus rei exemplum notabile est, & n. seq. part. 2.*

68 Quemadmodum nec libellum famosum scripsisse censetur, & prædicta pena afficitur, qui in libello judici oblatio dicit & scribit, quod debitor contra datam, & sigillo atque idiochiro confirmatam, fidem fecerit, & in solutione ejus, quod debet, fuent cessator,

ut supra conlul. 19. n. 79. & seq. latius dixi.

69 Sed an auctores pacillorum, & famosorum libellorum contra principes & alios illustres personas factorum gravius puniantur illis, qui privatos offendunt?

70 Ita quidem videtur dicendum, per ea, quæ tradit

Peregrin. de jura fisci, lib. 3. c. 8. numer. 9. & seq. & c. 9. n. 4. lib. 4. Mitron. Cig. de crimin. lase majestatis, quæst. 29. Vincent. Honded. consil. 108. num. 7. & seq. Myns. respons. 44. num. 12. & seq. Boss. de crimin. lase majest. numer. 51. vers. tamen communis videtur, & n. seq.

71 Contrarium tamen longè verius est, ut elegant. ostendit

Petr. Heig. d. quæst. 31. n. 46. sub fin. vers. ceterum cum fasè fiat, nu. 47. & seq. num. 51. vers. quapropter & verba, n. 52. & seqq. uig. ad fin. part. 2.

72 Denique, præter penam supra relatam, est etiam alia, ut famosi libelli damnatus infamis, & interstabilis fiat,

l. ob carmen, ff. de testib. l. cum lege, l. in cui §. ult. ff. qui test. am. fac. poss. l. lex Cornelia, §. 5. si quis librum, §. ubi gl. in verb. interstabilis. ff. de injur. Angel. eod. n. 1. & num. 4. late Farinas. in sua præf. crimin. part. 3. quæst. 105. numer. 438. ibi, & ultra prædicta, & seq. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. cap. 3. in fin. vers. ex prince, tandem Iul. Clar. lib. 3. sent. §. testamentum, qu. 21. num. un. sub fin. vers. prout est infamis. Burfat. consil. 29. num. 55. Joann. Dauch. tract. de testam. n. 227.

& seq. Verdinand. Vafq. de success. progress. lib.

1. §. 1. n. 164. ibi, 25. testari aut codicillari non potest, & n. seq.

Quomodo punitur, qui seipsum, vel alium quempiam, rem habuisse cum alterius conjuge, vel virgine, aut vidua, gloriatur, nec tamen cerio de eo constare potest, vel qui puellam trahit, quod secum sponsalia contraxerit, ad hoc, ut alios pro costrepellat,

SUMMARIA.

1. An is, qui se cum alterius conjuge, virgine, concubuisse gloriatur, justè puniri possit, n. 2.

3. Qualis pena de jure communis imponi potest, n. 4.

5. Jure Saxónico quomodo punitur, c. 7. s. 9.

10. An is, qui se cum alterius conjuge rem habuisse gloriatur, ex hac confessione pænâ adulterii puniri possit.

11. Quid de eo dicendum, qui non gloriatur, seipsum cum muliere quadam concubuisse, sed alium hoc fecisse, & eam ab aliquo visitatam esse dicit, & n. 12.

13. Quid juris, si quis non dicit, se aliquam mulierem carnaliter cognovisse, sed tantum dicit, se illam sibi deponasse, & cum eâ matrimonium contraxisse, ad hoc ut alios procos repellat, vel sponsalia pœna cum alio contracta dissolvat, n. 14.

15. Filia an potest exheredari, si sine consensu parentum nubat.

Videtur dicendum, quod is, qui se rem cum aliqua muliere, virgine & vidua habuisse, & carnaliter eam cognovisse jactat, & gloriatur, nullo modo puniri possit, propterea, quod hæc sit confessio extra judicialis, quæ, parte absente facta, ad condemnationem, & penam non sufficit,

l. certum, §. si quis absente, & ibi, DD. ff. de confessi. late Farinas. in sua præf. crim. part. 3. quæst. 32. reg. 1. n. 1. & seqq.

Et si vel maxime puniendus foret, peculiari tamen constitutione opus non esset, cum alias sufficiens pœna constituta esset, qua is puniretur; quia hæc jactantia & gloriatio vel est vera, vel est falsa: si vera, suprà ex constitutionibus de adulteriis & stupris virginum vel viduarum, satis contra ejusmodi jactatores esset provisum, quæ pœna essent afficiendi: Sin falsa, etiam ex præcedentibus constitutionibus de injuriis & earum pœnis abundè puniri possent.

Sed quoniam confessio extrajudicialis, non est a prioribus ita privilegiata, quò minus etiam pœna extraordinaria pro arbitrio judicis puniri possit,

Beilamer. in c. 2. x. de confessi. numer. 14. Farinas. d. quæst. 32. numer. 22. in med. vers. submissa hæc, & seq.

præsertim, cum per eam alterius fama lædatur & offendatur,

Farin.

Variae, d. quasi. 32. num. 22. sub fin. vers. videtur in hoc, & vers. seq.

De ejusmodi miles gloriosus, licet quidem poena adulterii & stupri, si ejus confessio vera esset, puniri possit, ut supra in casu poena injuriarum afficitur, quoniam principale requisitum, dolus nimirum & animus injuriandi desit, cum ille non tam dolo malo, & ex proposito mulierum & virginum famam & existimationem laedendi, quam ex inani quadam jactantia peccet, & ab aliis haberi velit, quasi ulterio a mulieribus & virginibus appetere, ut

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 46. n. 4. vers. ego vero propterea. & seq.

Ideoque ad illius solidum glorificationem, cum injuria, & infamia honestarum mulierum & virginum conjunctam, coercendam, merito nova & speciali constitutione opus fuit.

In poena autem confutanda, qua ejusmodi inanis jactator, & gloriator afficitur, interpretes juris unanimiter conveniunt. quod si extra ordinem pro arbitrio judicis sit puniendus, ut in terminis tradit

Specul. lib. 2. part. 2. tit. de confessionibus. §. nunc videndum restat. §. numer. 5. vers. vel nisi ex hujusmodi confessione ortum esset, & seq. Paris de Puisse, tract. Syndic. in verb. torrens, vers. quia numer. 5. vers. adde unum singulare quod licet, pag. mihi 919. Hippol. de Marfil. in l. cor qui, §. 7. ad l. Conciliam de falsi, numer. 26. vers. attamen ita confessio poterit puniri, & in l. de minore in princ. ff. de quest. num. 53. vers. attamen poterit puniri, & seq. & in sua pract. crimin. §. diligenter, vol. 20. num. 78. vers. attamen poterit puniri confessus, & vers. seq. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quasi. cent. 4. cas. 331. incip. confessio extrajudiciali, num. 2. & num. seq. Angel. in l. 1. ff. de confess. numer. 6. vers. item sufficiens, & vers. sufficit etiam & seq. Felin. in c. olim 25. x. de rescript. num. 7. ibi, fallit sexto, & in cap. at si clerici 4. x. de judic. num. 7. vers. fallit quinto nisi transierit, & seq. & in c. de hoc 11. x. de simon. numer. 5. ibi, sexto limita nisi confessio Cyrilli. in summ. crimin. rubr. 16. de confess. §. 3. num. 2. post princ. Hostiens. in c. 2. x. de confess. num. 11. sub fin. & in c. per inquisitionem x. de elect. numer. 2. Bellam. decis. 72. incip. licet confessio, num. ult. sub fin. Gabr. Serarin. in addit. ad Matth. de Marfil. singul. 13. sub fin. vers. & vide Foller. in pract. crimin. in verb. & si confitebatur, part. 2. n. 23. Joseph. Majard. tractat. de probat. conclus. 350. incip. confessionem de criminis, num. 56. ibi, duodecim limitatur, & seq. vol. 1.

Et quoniam si interpretes in specie nil expriment de eo, qui se alioquin conjugem, vel virginem & viduam cognovisse, gloriatur; Quia tamen illi ad unum omnes pro se allegant textum in c. quam sit grave, §. x. de excess. prelati, ubi de clerico dicitur, qui extra iudicium falsò gloriabatur, se carnaliter cognovisse virginem, & ibi deciditur, quod si extra ordinem pro arbitrio judicis puniatur; Hic indubitanter concludendum est, prædictos interpretes omnes de hac nostra questione loqui, & ad eam optimè accommodari: Quoniam Doctor vel interpres legem profundanda sua intentione allegans, est secundum legem allegatam accipiendus, & intelligendus.

Re. in l. non solum, §. si liberati ones, ff. de liber. legat. num. 7. sub fin. x. vers. cum debet intelligi. l. de senb, consil. 2. num. 4. & num. seq. Martin. in or. quasi. 30. num. 21. & seq. part. 1. Fach. differ. 46. nobel. part. 1. diff. 19. numer. 9. post med. Everhard. in loco de ratione legum ad resist. ip. in legu. 78. num. 3. la on. in l. admonendi 2. ff. de injur. num. 276. & in l. cum suis, ff. de legat. 1. n. 129.

Jure Saxonico videtur dicendum, quod ejusmodi gloriator, non graviore, quam poena triginta solidorum puniatur, propterea, quod ejusmodi poena de jure Saxonico in quovis injuriantes sit statuta, ut supra dictum est.

Sed cum hæc non sit levis, sed atrox, imò atrocissima injuria, quæ cum alia injuria verbali comparari non potest, ideoque alii rectius tradunt, multam illam triginta solidorum non sufficere, sed poenam extraordinariam, veluti carcerationis diuturnioris, relegationis, vel aliam pro arbitrio judicis, esse imponendam,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quasi. 20. incip. es begirich effimalb/n. 1. & seq. per tot.

Imò etiam illum esse suscipiendum, & virgis castigandum, dicit

Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est, n. 26. ibi, imò si quis diffamat, & seq. part. 1.

Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxon. in suis Novellis, part. 4. consil. 45.

Hoc addit, ut præter hanc poenam ejusmodi diffamator, & gloriator etiam injuriam publicè reclamare, & revocare debeat, dum his verbis constituit:

Daß ein solcher vorbrecher oder Verleumbder neben den wiederuff / so er der Parich ihun sol / mit weltlichlichen straffen / als Besengnis / irrtlicher oder ewiger Landesverweisung / sampt Staupenschlagen nach gelegenheit der umstände belegt vnd gestrafft werden sol / ubi in comm. Daniel Moller, num. 1. & seq. per tot.

Quemadmodum ante paucos annos in casu admodum notorio Scabinos Lipsenses pronunciarunt;

Daß beschlagter kläger Principalen vnd desselben Thaten wegen der libellian injurien diffamation vnd beschüdtigung einen öffentlichen wiederuff vor Gerichte in ihun schuldig / vnd wird beschlagter hierüber gestaltten sachen nach / damit ein Exempel statuiret vnd andere dergleichen zu begehren vnd ehrlische Leute mit calumnyen vnd verleumbungen / leichtfertiger ehren verletzlicher weise / anzureißen vnd anzuhaften abgeschreckt werden / blich öffentlich zur Staupen geschlagen / vnd nach erlittenen / vnd ausgesprochenen Staupenschlagen des Lands ewig verwiesen. D. N. W.

Cujus sententiæ etiam mentionem facit Reinhard. Roßa in addit. ad Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. constitut. 45. lit. A. numer. 5. sub fin.

Sed quid, si ejusmodi diffamator, qui se cum alterius conjugem concubuisse gloriatur, & ita adulterium commisisse confitetur, etiam ordinariæ poenæ adveniat, ex propria confessione, puniri possit? Quod negatur per eas, quæ supra consil. 27. n. 177. & seq. part. 4. copiosè dixi.

quoni-

quoniam hæc non nisi nuda & vana gloriatio & jactantia est, ex qua nemo ad mortem condemnari debet.

per text. in l. ult. C. de probat.

11 Quæ conclusio in tantum procedit, etiamsi quis non seipsum, sed alium rem cum alterius conjuges, virgine, vel viduâ habuisse sciat, & virginem aliquam ab alio esse vitæ amicum traducit, Novell. Theodor. Augusti part. 4. d. consil. 46. in rubr. vers. oder ein ander, & in nig. oder ein ander bey Thestrawen Math. Coler. d. decis. 161. num. 25. vers. tunc enim pronuntiatur. part. 1.

12 Imò quamvis quis hunc rumorem de quadam muliere non primum spargit, sed suum autorem nominat, & dicit, se ab alio, qui se illam mulierem carnaliter cognovisse gloriatus est, audivisse, tamen per hoc non excusatur.

Schmid. in §. injuria i. instit. de injur. num. 5. vers. quod diligenter, notat. Johann. Happp. eod. num. 129. Math. Coler. (ubi ita Lipsenses Anno 1539. pronuntiasse testatur.) d. decis. 161. n. 41. part. 1.

13 Quid dicendum de eo, qui se non jactat concubuisse cum aliqua muliere, sed tantum dicit, & gloriatur, se cum puella quadam sponsalia contraxisse, sibi eam desponsasse, ad hoc, ut alios procos repellat, vel sponsalia, cum alio viro de præsenri postea contrahat, dissolvat?

Etiam habetur pro injuria, & is merito arbitrariè punitur, ut in specie consultuit, & ita secundum ejus consilium fuisse judicatum, refert

Bl. consil. 230. incip. omne factum vel dictum, num. 2. vers. sed certo omne mandatum, & seq. per tot. vol. 3.

14 Quinimò, etiamsi ex literis puellæ ad illum diffamatores missis, vel aliis circumstantiis appareat, inter eum & puellam quosdam tractatus amatorios intervenisse, vel etiam sponsalia esse contracta, si tamen hoc clam insciis & ignorantibus illis, quorum interest, & consensus ad nuptias requiritur, factum fuerit, actio injuriarum nihilominus rectè intentari potest, ad hoc, ut is arbitrariè poena afficiatur,

arg. l. ut tantum §. de fidei. l. ff. de serv. corrupt.

Quia non levis injuria est, si puella insciis & irrequisitis suis parentibus, & aliis, quorum consensus necessarius est, cum aliquo sponsalia contrahit,

l. 15. l. 20. C. de Nupt. Novell. 115. c. 3. §. 11.

15 in tantum, ut nonnulli statuunt, filiam ob hanc injuriam merito exheredari posse,

Et in l. tract. de sponsal. lib. 1. cap. 20. incip. civilis, & naturalis, per tot. Albert. Gemd. tract. de nupt. lib. 4. c. 9. ante med. vers. queritur an ipse pater p. g. mibi. 427. Paul. de Cast. in l. si filiam, §. C. de moffic. testam. numer. 2. Alex. consil. 219. incip. ponderatibus, num. 3. ibi, secundo quæritur, Bl. in l. si pater, 4. C. de sponsal. & arbit. n. 3. vers. sed contra videtur, & in l. nec filium, 12. C. de nupt. n. 2.

Si a, filia injuriarum tenetur, & propter eam, contra poena affici potest, multò magis, tenebitur, qui filiam corruptit, blandis verbis ad se adduxit, patri & ejus potestati suberaxit, & ita easam injuriæ dedit;

Atque ita etiam Mense Decemb. Anno 1613. ad consultationem D. S. contra G. H. Lipsenses pronuntiaverunt.

LXIX.

Quanto tempore actio injuriarum, & famosi libelli præscribitur.

SUMMARIA.

1. Injuria verbalis præscribitur anno, tam jure civili, quam Saxonico, n. 2.3.

4. Obstat, si agitur civiliter, siue criminaliter.

5. Post lapsum anni reversio injuriarum fieri non potest.

6. Post lapsum anni an officium judicis potest implorari ad puniendas injurias, n. 7.

8. An & quatenus contestatio litis necessaria est ad perpetuandam actionem injuriarum, n. 10.

11. Actio injuriarum perpetuatur, per preces principi oblatas.

12. Actio revocatoria est perpetua.

13. Actio injuriarum, Doctore illatarum, durat viginti annos.

14. Actio l. diffamari, est perpetua.

15. An hic annus sit utilis, an vero continuum, n. 16. 17. 18.

19. An hic annus curris ignorantis, & absenti, n. 20. 21.

22. Annus hic impedito agere, non currit, n. 23. 24.

25. Annus hic in Saxonid an pro anno civili, an vero pro anno & die Saxonico accipitur.

26. Injuria reales quanto tempore præscribantur, tam jure civili, quam Saxonico. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.

38. Injuria injusta carcerationis quanto tempore præscribitur, numer. 39. 40. 41. 42.

43. Injuria injusta tortura quanto tempore præscribitur, n. 44. 45.

46. Illa injuria, quam uxor vel liberi adversus iudicem ob maritum vel patrem, iniuncto ultimo supplicio affectum, habent, quanto tempore præscribitur, n. 47. 48.

49. Injuria scripta, & famosi libelli quanto tempore præscribantur, tam jure civili, quam Saxonico, nu. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59.

60. Actio famosi libelli contra propagatorem quanto tempore præscribitur.

61. Exceptio prescriptiois annalis actionis injuriarum est mixta, & tam ante, quam post litem contestatam potest opponi.

U T hæc conclusio perspicuè tractetur, sequentes casus erunt distinguendi, Aut enim querimus de injuriis verbalibus, aut de realibus,

Nov. hic et. Aug. par. 4. eund. 46.

aut de famosis libellis, & aliis injuriis scripto comprehensis.

- 1 PRIMO CASU, dubium omninò nullum est, quod injuriæ verbales annali præscriptione tollantur,

text. expr. in l. si non contritui, §. C. de injur. Jaco de Bellevis. in sua præf. crimin. lib. 1. c. 3. num. 11. post princ. vers. primo quod non transierit, & seq. Anton. Gommez. tom. 3. varr. resolut. c. 6. num. 15. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria, num. 9. ibi, solitur autem. Carol. Ruin. consil. 21. incip. Reverendissime Domine, numer. 5. vol. 4. d. dynf. cent. 5. obser. 7. incip. notum est. num. 1. & seq. Harim. Harim. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. num. 1. & num. seq. Gail. lib. 1. obser. 64. numer. 5. vers. pta intra annum, & lib. 2. obser. 105. numer. 1. & Vesenb. in comm. ff. de injur. num. 13. vers. item spatio anni. Johan. Harppr. in S. hac actio, 12. inst. de injur. num. 2. Ioann. Schneid. cod. num. 3. Andr. Rauchb. quæst. 45. num. 1. part. 1. Matth. Coler. decif. 128. num. 1. & decif. 167. num. 2. part. 1. Hieronym. Schwessf. consil. 2. incip. variæ istius articuli. n. 1. & seq. & consil. 61. incip. licet in præfenti, n. 1. & seq. cent. 1.

- 2 Quod etiam in jure Saxonico est expressè reperiuntur,

Landr. lib. 3. art. 38. ubi Zobel. in gl. lat. ad text. germ. lit. D. vers. nam actiones injuriarum, Matth. Coler. d. decif. 128. num. 2. ibi, secum de jure Saxonico, & d. decif. 167. num. 3. ibi, jure autem Saxonico, part. 1. Rauchb. d. quæst. 45. num. 11. post princ. part. 1. Reinhard. (ubi ita prædicari & tam Lipsius, quam Magdeburgenses, pronuntiare dicunt.) part. 4. differ. 16. vers. secus de jure Saxonico. Zobel. part. 4. differ. 7. num. 30. post princ. Gl. lat. ad text. germ. in Landr. lib. 2. art. 16. lit. M. Cbil. Röntz in suo processu c. 58. num. 3. ante med. vers. Unde auch dariunt.

- 3 Et hodie ab Augusto Lectore Saxonie approbatarum & confirmatarum in ejus Novellis, part. 4. consil. 46. post princ. ubi in comm. Daniel Moller. num. 3. post princ.

- 4 Et obinat, siue civiliter, siue criminaliter agatur,

Mynt. cent. 5. d. obser. 7. num. 2. vers. & hoc siue agatur, & seq. Harim. Harim. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. n. 4. ibi, & hoc siue agatur, & seq.

Non obstante, quod contrarium velle videatur

Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria, numer. 9. vers. hoc tamen intellige, & seq.

ubi dicit, quòd hoc procedat tantum in actione injuriarum criminali, non item in civili, quæ est perpetua. Nisi ibi pro verbo (Criminali) subintelligi debeat (prætorie) ira, ut ibi non fiat oppositio actionis injuriarum civiliter intentæ, & actionis criminalis propriæ sic dictæ, sed tantum actionis prætorie, & actionis injuriarum civilis, ex l. Cornelia descendente, id quod non solum materiam subiecta, sed etiam DD. allegati, nempe Francisc. Balb. de præscript. part. 4. prime. quæst. 1. n. 3. sub fin. & Roland. à Vall. consil. 39. n. 15. post princ. vol. 2. manifestò ostendunt.

- 5 Deinde obtinet in reformatione; si enim injuriarum actio per lapsum anni est finita, tunc post illud tempus reformatio fieri nequit,

pulchrè Ioann. Harppr. in S. hac actio 12. inst. de injur. n. 15. ubi, de tempore reformationis, n. 216. & n. seq.

Et hæc in tantum vera sunt, ut post lapsum anni non injuriatus, nomine injuriæ sibi illaræ, ne quidem officium judicis implorare & petere possit, ad hoc, ut injuriatus ex officio puniatur, ut sulte tradit

Johann. Harppr. (ubi pulchre quatuor rationes affert) in §. in summa autem 10. inst. de injur. n. 75. sub fin. vers. quam obrem multo minus, numer. 76. & seq. Daniel Müller. (ubi dixit contrariam opinionem Ioann. Fabri apud nos non observari) in comm. ad consil. Saxon. part. 4. constituit. 46. n. 12.

Non attento, quod contrarium velis

Johann. Faber. in d. §. sed & lex institit. de injur. quem sequitur Joach. Mynsing. cent. 5. d. obser. 7. num. 6. ibi, ubi etiam tenet, & seq. Harim. Harim. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. numer. 9. sub fin. vers. ubi etiam tenet, & num. 10.

Imò licet iudex proprio motu, nullà imploratione factâ, ex officio contra injuriantem post annum procedere & eum punire velit, tamen hoc facere non potest,

Joann. Harppr. d. §. in summa 4. 10. inst. de injur. n. 72. vers. ceterum quod prætor, n. 83. & nu. seq. Joach. Boff. (ubi limitat) in sua præf. crimin. tit. de morib. n. 31. ibi, an ex officio. & n. 32. VVesenb. consil. 28. incip. ne frustra, n. 6. sub fin. vers. etiam quando officio iudicis, & n. seq. vol. 1.

Fallit tamen, si in actione injuriarum institutâ lis est contestata, tunc enim per litis contestationem perpetuatur,

Rota decif. 2. de injur. in novis, Gail. lib. 1. obser. 64. n. 5. ibi, quæ quidem actio Francisc. Balb. tract. de præscript. part. 4. princip. quæst. 1. n. 4. ibi, adde prædictis, & part. 3. part. 6. princip. quæst. 4. n. 6.

In Camera tamen Imperiali, cum propter multitudinem causarum, & certam ex ordinatione procedendi formam, plerumque intra annum litigantes ad litis contestationem pervenire non possint, ita ut non voluntate litem contestandi, sed tempore excludantur, ideòq; merito solâ citatione & ejusdem reproductione, absq; litis contestatione, actio injuriarum perpetua efficitur,

teste Andr. Gail. d. obser. 64. nu. 6. ibi, & hinc Camera sola, & obser. 74. incip. efficitur n. ult. sub fin. vers. & obiter observa, lib. 1. Ioann. Harppr. in S. hac actio, 12. inst. de injur. n. 67.

Imò hodiè nusquam amplius in usu est, ut ad perpetuationem actionis injuriarum lis contestetur, sed sufficit sola citatio, quoniam hodiè rarò, aut propemodum nunquam, in primo anno, ob multitudinem litium, & exceptionum dilatariarum, ad litis contestationem pervenitur,

teste Frid. Pruck. consil. 22. incip. cum, vir, num. 26. ibi, sed & quod dicitur, & seq. vol. 1. Ioann. Harppr. in S. hac actio, 12. inst. de injur. n. 63. vers. eandem rationem in nostris, & seq.

Deinde fallit, si præces fuerint Principi portetæ super actione injuriarum, & iudex datus,

Harim. Harim. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. nu. 13. ibi, item si præces, & seq. per text. in l. 1. & c. 2. quando libellum Principi datum litis contestationem fac. Daniel Moller. (ubi extendit) in comm. ad consil. Saxon. part. 1. consil. n. nu. 7. Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 4. art. 12. lit. B.

Item fallit in actione revocatoria, quæ etiam in

perpe-

perpetua est, & anno non finitur, ut *superius* conclus.
62. n. 43. hac part. 1. dixi.

Similiter fallit, si per viam exceptionis injuriarum agatur,

ut *post* *Hosius*, *Anton.* de *Put.* & *Abb.* tradit. *lason.* in l. si cum judicio, §. qui injuriarum, 2. ff. si qui cautionibus, judic. sistendi *caus.* fall. numer. 1. vers. tamen per viam exceptionis, & seq.

- 13 Præterea fallit in injuriâ Doctori illatâ; Ea enim anno, sed spacio viginti annorum, tollitur, juxta *Binnium*, *consil.* 99. n. 24. & seqq. quem refert & sequitur *Caspar*, *Manent.* *consil.* 101. incip. firmiter teneo, dominam *Sciam*, n. 74. & seq.

- 14 Denique fallit in actione l. diffamari, 4. quæ non nisi triginta annis, præscribitur,

VVesemb. in *comm.* *manufiripi.* ad *consil.* *Saxon.* part. 4. *consil.* 46. quem refert & sequitur ibidem *Daniel Moller.* n. 13. ibi, quando autem de actione illæ, *quæst.* 31. n. 20. sub fin. part. 1.

Sed an hic annus sit utilis, an verò continuus, magna solet esse controversia?

- 15 Quod sit continuus, tradit simpliciter

Gl. in §. *set & lex* *Cornelia*, instit. de *injur.* verb. introduxit sub fin. vers. semper non anno continuus, & in l. si non conviciis, §. C. eod. verb. annus in princ. *VVesemb.* in *comm.* ff. de *injur.* num. 13. vers. & quidem continuum. *tal.* *Clar.* (ubi communem dicit.) lib. 5. sent. §. *injuria*, num. 6. sub fin. vers. si autem etiam quod iste annus, & seq.

Tum, quia in dubio dilationis debent intelligi continui temporis,

l. 1. C. de *ser.* l. 3. in C. de *dilat.*

Tum, quia dilationum materia est amputanda, l. 2. in princ. C. de tempor. appellat.

Tum, quia ad hoc injuriarum est odiosa & poenalis, minore igitur sententiam amplecti debemus, l. interpretatio 42. ff. de *priv. l.* *Arrius*, 47. ff. de O. & A.

- 16 E contra, quod hic annus sit utilis, & non continuus, tradit etiam simpliciter

Jacob de *Raven.* in l. si non conviciis, §. C. de *injur.* *Harim.* lib. 2. *obser.* tit. 49. *obser.* 2. n. 2. & seq. *junb.* n. 5. n. 6. & n. seq. *Bl.* in l. si non conviciis, §. C. de *injur.* n. 2. vers. quidam dicunt, quod iste annus, per text. in l. item si cum exceptione 14. §. in *caus.* 2. vers. & sane ff. quod met. *caus.* propterea, quod in dubio recurrere debeamus ad consuetudinem loquentis,

l. si servum plurimum 10. §. ult. ff. de *legat.* 3.

Sed Prætor in edictis suis consuevit loqui de anno utili,

text. *post* *gl.* in §. 1. in §. de *perpet.* & *tempor.* *actio.*

- 17 Ego verò dispiciendum esse censeo, quamobrem indagetur, an annus hic sit continuus, vel utilis; an ad hoc, ut tam diebus feriatis, quam non feriatis, an verò, ut etiam ignorantis & absentis, currat.

- 18 Priori casu, eum continuum esse, & tam diebus feriatis, quam non feriatis currere, statuo, veluti etiam ita, per rationes modò adductas, in specie tradit

Raphael. *Cuman.* *consil.* 74. incip. quia superius plenissime, in 2. *quæst.* (ubi communem dicit) num. 5. vers. circa secundam questionem, & vers. seq. *Jacob.* de *Bellov.* in sua *pract.* lib. 1. c. 1. num. 11. sub fin. vers. sed an

salu annus, & numer. 12. *Joann.* *Schneid.* (ubi hanc veniorem & communiorum esse testatur) in §. sed & *lex* *Cornelia* instituit, de *injur.* numer. 1. sub fin. vers. sed dubium est utrum, numer. 2. vers. verior tamen & communior, & seq.

Posteriori casu, annus erit utilis, & non, nisi à 19 tempore scientiæ, currere incipit,

Jacob de *Bellov.* in sua *pract. criminal.* lib. 1. c. 3. num. 13. vers. *post* tamen dicit contrarium, & seq. *ful.* *Hieronymus* *Schneff.* *consil.* 61. incip. licet in præsentis, num. 2. num. 3. ibi, tamen videtur probabiliter dicendum, num. 4. §. 6. 7. 8. & n. seq. cent. 1. *Joann.* *Andr.* in addit. ad *Specul.* lib. 4. part. 4. tit. de *injur.* & *damm.* dat. §. 1. num. 3. in fin. verb. *actio.* *post* princ. vers. inducitur ad contrarium, *Andr.* *Gail.* lib. 2. *obser.* 105. incip. *quæst.* utrum, num. 1. & seq. num. 3. vers. sed ista non obstantibus, num. 4. & seq. *Joann.* *Harpp.* in §. *hæc* *actio.* 13. *instit.* de *injur.* nu. 27. sub fin. vers. ego tamen in contrariam partem, n. 28. & n. seq. *Mynsing.* cent. 5. *obser.* 5. (ubi ita in *Cameri* *Imperiali* in *caus.* *littidato* contra *littidato*) & in *caus.* *Halle* contra *Hilders* *judicium* fuisse testatur) incip. notum est, num. 2. & seqq. num. 7. ibi, in *Camer* verò *Imperiali*, & n. seq. *Daniel Moller.* in *comm.* ad *consil.* *Saxon.* part. 4. *consil.* 46. n. 11. in princ. & vers. contraria tamen opinio, & seq. *Andr.* *Eachn.* lib. 9. *contr.* vers. c. 8. incip. annus quo injuriarum, vers. hanc posteriorem, & per tot. *transit.* *Mare.* *decis.* 192. incip. queritur an *actio* *ut* *ibi*, num. 7. vers. sed pro contraria parte, & seq. part. 2. *VVesemb.* lib. 1. *obser.* tit. 47. *obser.* 1. num. 4. vers. contrarium videtur. *Pruckm.* *consil.* 11. incip. & *sanè* n. 21. vol. 1.

Pro qua assertione, præter rationes modò adductas, & à *Eachn.* *Andr.* *Gail.* *Harpp.* & aliis dictis locis allegatas, facit

Tum (1.) textus in l. si honorum 2. C. qui admittitur ad bonor. possess. *post.* l. si quem 4. C. de *liber. caus.* l. cum *ex.* §. ff. de *adil.* *edict.* l. 1. §. *dict.* 7. ff. *quand.* *appell.* *fit.*

In quibus locis omnibus dicitur, quod ejusmodi tempus ignorantis non currat.

Tum (2.) textus in l. annus 6. sub fin. ff. de *calumn.* *l.* *semper* 1. §. *annus* 4. ff. *quod* *vi* *ut* *clam.*

Ubi etiam dicitur, quod in illa materia annus non nisi à die scientiæ currere incipiat,

Et in d. l. annus. 6. & in l. cum *sex.* 55. ff. de *adil.* *edict.*

Assignatur ratio, quod is, qui nescit, expeririundi potestatem non videatur habere.

Tum (3.) quia generalis theoria est, quod in præscriptione annali, qualis est in hac materia, tempus annale vel brevis ignorantis nunquam currat,

Andr. *Tiraq.* de *retin.* *lignag.* §. 31. *gl.* 4. verb. *ignorans*, n. 22. ibi, secundum quod tempus. *Harim.* *Pist.* *quæst.* 12. incip. *ad* *alium* *vivente* num. 20. ibi, idè, regulare est, & seq. lib. 2. part. 1. *Daniel Moller.* in *comm.* ad *consil.* *Saxon.* part. 2. *consil.* 32. n. 2. vers. id tamen in præscriptione, & seq. *lason.* *consil.* 64. n. 19. ubi subdit. vol. 3. *Paul.* de *Cass.* *consil.* 351. incip. *præscripta* *reformatio* n. 1. vers. nam ad quid, & seq. vol. 2.

Tum (4.) quia præscriptiones contra actiones poenales Prætorias temporales currunt tantum ob moram & negligentiam non agientium, l. 1. ff. de *usucap.* l. 1. §. ult. C. de *annal.* *except.*

Sed in omni præscriptione, quæ ex negligentia

alicujus currit, necesse est, ut iniuriæ ponatur, quæ negligentiam inducunt,

in l. gentio ff. de huiusmodi non.

Sed ignorantia nulla negligentia imputari potest. Et per consequens non currit et præscriptio.

Schurf. d. consil. 16. n. 6. Gail. d. obser. 165. n. 5. & seq. Harpp. d. 5. hac actio. 12. n. 29.

Et hæc assertio et æm verissima est.

Non obstante, quod contrarium dicens vellet Hieronymus Schurf. (sibi contrarius) consil. 12. incip. verum id ipsum articulus, num. 1. vers. & iste annus est continuus, num. 2. vers. iste annus continuus incipit. & seq. cent. 1. Henning. Gail. consil. 102. incip. anff. edige. brachie Klage/ num. 19. in princ. vers. insipiendo a die illius iniuriæ, & num. seq. Agid. Ros. tractat. crimin. tit. de injur. num. 23. vers. ita, ut currit etiam ignorantia, & seq. quem sequitur Mazz. VVesenh. consil. 22. incip. ne frustra, n. 6. vers. quod quidem tempus, vol. 1. Farinas. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 10. n. 22. vers. annus, iustit. & seq.

Pro quorum opinione pugnare videtur textus in l. ult. C. de dolo malo, ubi tempus biennii, intra quod actio de dolo debet institui, est continuus, & currit ipso jure, etiam ignorantia. Deinde textus in l. ult. sub fin. C. de præscript. long. tempor. ubi præscriptio currit, nulla scientia vel ignorantia expectanda, ne aliis dubitationis inextricabilis oriatur occasio. Ulterius textus in l. siuti, §. 3. ult. in fin. C. de præscriptioe, 30. vel 40. an. ubi post præscriptionem nulli ulterius agendi facultas patere debet, etiam si se legis ignorantia excusare contraverit; Præterea textus in l. si partem, 19. §. si per fundum. l. ff. quem servit. amitt. ubi is, qui necesse sibi servitutem legatam, si pereonstitutum, tempus ad pendendam servitutem ea non utatur, amittit viam, & ita currit præscriptio contra ignorantem.

Quæ tamen rationes parum urgent; Quia in d. l. ult. C. de dolo malo, biennium ideo etiam ignorantia currit, quoniam elapso illo teneretur dolum faciens actione in factum, Schurf. d. consil. 61. num. 8. cent. 1. Alter solvit Joann. Harpp. in d. §. hac actio 12. inst. de injur. n. 31.

Reliqui textus loquuntur de perpetuis actionibus, & præscriptionibus longi, vel etiam longissimi temporis, in quibus præscriptio recte etiam ignorantia currit, secus est in actione temporali & præscriptione annali, ut modo dixi.

Alii respondet Schurf. d. consil. 61. num. 3. vers. nec prædictis, & seq. cent. 1. Harpp. d. §. hac actio. 12. num. 32. & seq.

10 Et hanc conclusionem etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxo, in suis Novellis,

præf. 4. consil. 46. post princip. ubi his ipsis verbis constituit: Jedoch mössen wir, daß die verjährung von der zeit an die der injuriæ solche injuriæ erfahren end zu wissen bekommen hat, gerechnet / und zu lauffen anfangen werden.

11 Nuda autem allegatio non sufficit, sed injuriæ, si eam aliter probare non poterit, jurare debet, quod à tali tempore primum in noticiam interrogatæ injuriæ venerit, vel ut in Camera Imperiali observari, testatur

Andr. Gail. lib. 2. obser. 105. incip. quantum utrum:

namur. 7. ibi, in Camera Imperiali, & numer. seq. 1019. Ruenda. de commis. part. 4. lib. 7. n. 6. num. 60. vers. fuit an jurare.

Idem dicendum est, si injuriæ non in aliqua probabilis ignorantia constitutus, sed alio posito impedimento, quod removere non poterat, impeditus fuerit, ut minus injuriarum agere poterat; tunc enim illi annus etiam non currit,

Petrus de Auditor. consil. 326. numer. ult. in fin.

Francis. Marc. decif. 192. num. 7. vers. ubi tenet, quod iste annus, part. 2. per regulam universalem in l. 1. §. ult. C. de annal. exceptis ubi generaliter tractatur, quod non valenti agere, non currit præscriptio.

Unde hic, si actio injuriarum ab aliqua causa principali ortam habet, quæ pendente injuriarum agere non potest, donec causa principalis fuerit finita, quod tunc, licet interit annus legalis, is per hoc etiam non excluditur, quod minus potest ad actionem injuriarum instituendam admittatur,

ut supra consil. 61. hac part. 5. latius dixi.

Quamvis ad pleniorum causam interim provisionem, vel etiam libelli obligationem heri posse quispiam non inutiliter suaserit,

Salve. in l. ut perfectum C. de annal. exceptis. Bernard. Grav. lib. 2. pract. consil. 194. considerat. 10. numer. 5. Ruig. Ruenda. tractat. de commis. part. 4. lib. 7. cap. 6. num. 21. (ubi ita in Camera. 3. Novemb. Anno 1561. observatum refert) & videtur vel statim, & seq.

Illud autem observandum est hoc in loco, quod prædictus annus in Saxonia, & Electoratu non pro anno civili, sed pro anno & die Saxónico, qui integrum annum, sex septimanas & tres dies continet, accipi debet,

Joach. à Benst. in l. nam posteaquam §. 5. si is qui ff. de jure, ur. num. 11. ibi, si ista actio, & num. seq. Consil. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 62. incip. in den Schöppenstütern/ numer. 2. vers. nach Sächsischen Recht aber/ Chl. Rüdting in suis process. c. 19. incip. weil Meribet n. 3. post princip. Rofa in addit. ad Daniel Stoller. consil. Saxon. part. 4. consil. 45. n. 15. sub fin.

Secundo casus principali, si queritur de in- 26 juriis realibus, & de actione in unum civilem:

Et tunc, si pro injuriis realibus ex jure prætorio agitur, res extra omnem dubitationem posita est, quod illæ anni spatio etiam præscribantur,

Narim. Pistor. quest. 20. incip. fuit quantum, n. 8. (ubi ita inter omnes juris interpretes, nemine contradicente, convenire ait) ibi, & certo si de illa, & seq. num. 5. ibi, sed est regu. num. 6. vers. præterea cum Ulpianum, & seq. lib. 4. Raribb. quest. 48. n. 6. n. 2. vers. tamen cum idem, & seq. part. 1.

Si verò pro illis injuriis realibus ex l. Cornelia agitur, & ita queritur de actione injuriarum civilium, quæ in tribus illis casibus, si quis pullatus, verberatus vel ejus domus vi introita sit, ex l. Cornelia competit, & tunc major solet de jure civilis esse controversia.

Siquidem et in §. sed & lex Cornelia, inst. de injur. verb. introduxit, sub fin. vers. Joannes contra, & ip. princip. inst. de perpet. & tempor. action. verb. constitutionibus, sub fin. vers. una injuria, in qua descendit. Azo. in summ. C. de injur. manus 19. Anton. Gomez. tom. 3. var. resolut. 6. 6. nu. 10. Ruffed. in tract. libelli. rubr. 48

de civili actione, injur. ex l. Cornelia, post med. col. 3. vers. alia enim est diffinitio, in verb. sed Dominus Joannes & Dominus meus sub mibi 93. Joann. Oldenacorp. in suis clas. claf. 7. ubi dicit se male in litem modo caulis obli-vionis, quam duntaxat iudici auctorem haberi,) ali. 10. tit. quem dui comprat. Vt f. sub. in contr. ff. de injur. numer. 15. post princip. vers. quod alii negant, Petr. à Plac. in quom. delict. cap. 6. num. 43. Johann. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dato S. 1. num. 3. sub fin. lit. D. verb. actio. post princip. vers. alia questio est, & seq. dicit quod illa actio l. Cornelia sit annalis, & injuriæ hæ reales anno finiantur. Moventur, per textum genera-lem in l. si non convici; S. C. de injuriis, ubi indistin-cte dicitur, quod actio injuriarum anno præscri- batur; ubi autem lex non distinguit, nec nos di- stingueri debemus.

l. de precio. 2. ff. de publ. in rem action. Gl. in l. 3. ff. de officio præsid.

Deinde, actio hæc est odiosa, & tendit ad vin- dictam, & ideo restringenda.

c. odia de R. l. in 6. Ioann. Andr. ad Specul. d. verb. actio, in fin. vers. quia actio est odiosa, & seq.

30 Hæc tamen non attentis, contrarium relictis tradunt, & dicunt, hanc civilem injuriarum, acti- onem, ex l. cornelia descendente, esse per- petuam.

Joann. Faber, in S. sed & lex. Cornelia, inst. de injur. Francisc. Hals. tract. de præscrip. part. 4. princ. quest. 1. (ubi hanc veram & magis communem vocat,) num. 3. sub fin. vers. sed secundum magis veram. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injur. numer. 9. vers. hoc tamen intellige. Præscrip. (ubi contra solvit,) in cap. 1. S. injuria, tit. de pat. juram firmam, in med. princ. vers. tamen ne in- cidat, & vers. seq. Tacib. lib. 9. contravers. cap. 7. incip. actionem injuriarum, vers. equidem negari non potest, per tot. Roland. à Valle, consil. 39. incip. quia semper mibi, num. 15. vers. quia actio injuriarum, vol. 2. Bernhard. Gratien. lib. 2. præf. consil. 105. considerat. 2. Ioann. Schneid. (ubi hanc communem, & veterem vocat) in S. sed & lex. Cornelia inst. de injur. num. 3. vers. contraria tamen sententia, Proffer. Fa. ind. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 10. num. 23. post prin- cip. civilis autem non, & num. seq. Soer. in communibus opinionibus, vers. injuriarum actio, n. 7. præf. Contrad- tit. de injuriarum, numer. 29. Ioann. Harppr. in d. S. hæc actio 12. inst. de injur. num. 3. vers. non verò de speciali seu civili, & num. seq. Andr. Raubbar. quest. 48. incip. de actione, num. 3. part. 1. Hartm. Pfistor. (ubiraciones assert. contraria solvit, & hanc juria rationem magis con- stantem, & credibile interpresum catalogo comprobata esse dicit,) quest. 20. incip. fuit questum, nu. 2. ibi, verum contrarias, num. 3. & seqq. lib. 4. Myns. cent. 1. obser. 84. (ubi secundum hanc in Camera Imperiali. 23. Mart. Anno 1537. in causa Hattow contra Strasburg, & red. anno in causa Obel contra Röllin iudicatum fuisse testatur) incip. quod actio injuriarum per tot. & cent. 5. (ubi idem testatur) obser. 7. incip. notum est, num. 2. vers. verum priorem sententiam, & seq. Matth. Cöler. quest. 123. num. 1. vers. certis autem, & decis. 167. num. 2. ibi, secum in actione, part. 1. Jacob. à Ruff. in l. nam posteaquam 9. S. si n. qui ff. de jurat. nu. 10. pag. mibi. 261. Vt f. sub. consil. 12. incip. ne frustra, 6. vers. non ex lege Cornelia, & seq. part. 1. Henning. Gaden. consil. 102. incip. auff vorgebrachte Klage/ num. 12. &

seq. Andr. Gail. lib. 2. obser. 104. num. 4. vers. sed in- star realium, Daniel Möller. in comm. ad consil. Saxo- n. part. 4. consil. 46. num. 1. vers. alii contra. & seq. Frid. Pruckman. consil. 22. incip. um vi nobis istum, num. 24. vol. 1. Henric. Reibelsä (ubiraciones - ffect, & contraria solvit) decis. 2. incip. in publica platea, in med. vers. at hui non obstantibus, & per tot. Hieron. Schurf. consil. 12. incip. veritas istum, numer. 1. vers. exceptu tribus casibus, & sequent. & consil. 61. num. 1. & seq. cent. 1.

Principalis & potissima ratio est, quod actio injuriarum ex l. Cornelia descendens sit civilis. Civiles autem actiones, quæ ex legibus, & S. C. & constitutionibus oriuntur, esse perpetuas, dubi- um nullum est.

princip. inst. de perpet. & semper. action. l. 3. & l. 4. C. de præscrip. 30. vol. 40. annorum, l. in boneratiu, 35. ff. de O. & A.

Nec movent rationes, quæ modò in contrari- um adductæ sunt, & adhuc amplius adduci pos- sunt. Eas enim solide refutat

Henric. Reibelsä d. decis. 8. in med. vers. respon- dere conatur, & seq. uig. ad fin. Joann. Harppr. d. S. hæc actio 12. inst. de injur. num. 5. & seq. S. beid d. S. sed & lex inst. col. n. 3. in med. Hartm. Pfistor. d. quest. 20. 1. 4. & 19. lib. 4.

Jure Saxónico quanto tempore injuriis reali- bus præscribatur, magna etiam est contentio,

Quod enim annali præscriptione tollantur, 32 tradit

Hieronymus Schurf. (ubi dicit, quod de jure Saxo- num omnes actiones injuriarum sint annales, & ita tan- tum anno durent, & ita per totam finem patram obser- vari affirmat) consil. 12. incip. veritas istum articuli, nu. 5. sub fin. vers. tamen ad hoc de jure Saxonicum, & seq. cent. 1. quem sequitur Johann. Schneid. in S. sed & lex Cornelia inst. de injur. num. 3. sub fin. vers. de jure verò Saxonicum contrarium, & sequent. Matth. Cöler. decis. 123. (ubi ita prædictari & consuetudinem aspiplari di- cit) num. 2. ibi, secum de jure Saxonicum, & decis. 167. (ubi ita communem consuetudinem in toto foro Saxónico va- rietat,) numer. 3. ibi, jure autem Saxonicum part. 1. Reinhard. (ubi ita consuetudinem aspiplari, & ita tam Lipsenses quam Magdeburgenses pronuntiare ait) part. 4. differ. 16. vers. secum de jure Saxonicum, Zobel. part. 4. differ. 7. numer. 30. post princip. Vt f. sub. (ubi modò ita apud nos servari testatur) in comm. ff. de injur. num. 15. post princip. vers. quatum sententia etiam apud nos. Consili. consiliis. Saxen. tom. 1. part. 4. quest. 30. incip. practici dicunt, numer. 1. & seq. n. 5. sub fin. vers. in dem ober tönnen wir per textum in contradiçto lib. 3. art. 31. in med. ubi dicitur. Wer den andern se- het vnd ihm doch nicht anders nimt / oder aber ihn ru- det oder schlegelt also daß die Wunde nicht idellich ist / oder die Lämbe machet / seinen Erben hat er darumb nichts zu antworten / oder er stube nach der Jahrsahl.

Contrario, quod injuriæ reales civiles, ex l. 33 Cornelia pro injuriis realibus competentis, etiam iu foro Saxónico sine perpetue, & non annales, dicit Christian. Röntg. (ubi ita apud nos in usu servari tes- tatur) in sua præf. c. 59. incip. weil Hieherber/ vs. ibi. Darons tömpe es/ uig. ad fin.

Alii v. distinguunt inter injurias reales, seu vul. 34 nata levis & modica, & inter gravia & atrocis, ita

7. *Lu propter subterfugia & cavillationes adversarij pro contestata non habetur, si qui tantum contumaciter, & aliquod parva difficiunt.*
9. *Si injuria sit, vel uxori, vel alteri familiae est facta, an morte injuria extinguitur etiam illa injuria, quae patri, matri, vel alio confusae. Unde competere potest n. 10. ff. de i. 1. 1.*
14. *Injuria extinguitur per expressam remissionem.*
15. *Injuria si ne remissa ne quidem per restitutionem in integrum resuscitari potest.*
16. *Hac remissio filiorum nocet.*
17. *An etiam pater vel alius cognatus praedat.*
18. *Si quis per confessionem peccatorum, sacerdoti factam, adversario injuriam remittit, an & quatenus ille injuriarum agere possit. n. 19. 20. 21. 22.*
23. *Injuria etiam extinguitur dissimulatione.*
24. *Dissimulatio & tacita remissio injuriarum, ex quibus signis & conjecturis colligitur, remissio.*
25. *Plures modi tollendi injurias traduntur, remissio.*
26. *Extincta injuria, an nihilominus actio l. Aquiliae ad damna, interesse & expensas super sit.*
27. *Hac actio l. Aquiliae datur heredi & contra heredem.*
28. *Dummodo si fuerit contestata, vel quid ad eos pervenerit n. 29.*
30. *Cicatricum, & deformitatum an etiam laebeat ratio.*

In praecedenti conclusione abunde dixi de uno modo, nempe de tempore, quo actio injuria tollitur, & praescribitur, nunc etiam de aliis modis tollendi injurias brevissime discurremus.

Omnibus autem notum est, quod actio injuriarum morte tam injuriati, quam injurantis, extinguatur, nec heredi, & contra heredem competat, per textum expressum.

In §. non autem omnes. l. inquit. de perpet. & tempor. action. in l. si in judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. in princ. & versidem dicendum esse, si quis cautione judicis sustinet causam, l. p. analer. 32. post princ. §. ad l. Felcid. l. injuriarum. 13. in princip. l. item apud Labentem. 15. §. injuriarum. 14. l. injuriarum. 23. §. de injuriarum. Jodoc. Dambund. in sua pract. criminal. cap. 136. n. 2. 4. ibi, actio quoque, Joann. Schneid. in §. ult. inquit. de injur. nu. 7. in med. vers. sexto per mortem. Joann. Harpr. cod. nu. 61. & seq. Harim. Pistor. quest. 27. nu. 1. & seq. part. 1. Jacob Thomming. deus. 24. n. 1. & seqq.

Nisi si fuerit contestata,

§. non autem omnes. l. vers. excepta injuriarum. in n. 2. vers. penales autem actiones. inquit. de perpet. & tempor. action. d. l. si cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. post princ. §. si quis cautione judicis sustinet causam. l. injuriarum. 23. §.

de mort. Dambund. d. c. 136. n. 24. vers. nisi processum. F. e. sent. in com. §. de injur. num. 12. vers. nisi a defuncto. Jacob Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. n. 18. ibi, quinto & illud. part. 3. Joann. Harpr. in d. §. de actio. ult. i. si inquit. de mort. num. 65. ibi, interum si l. & num. seq. Jacob de Bellon. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. num. 79.

Quod procedit, non tantum si de verbali, verum etiam reali injuria, agatur,

Jacob Schult. (ubi duas rationes affert) in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. nu. 19. ibi, ampliatu hac. n. 20. n. 1. part. 3.

Lis autem, quoad transmissionem & perpetuationem hujus actionis, pro contestata habetur, si preces Principi fuerint oblatae, ut in praecedenti conclusi. n. 12. dixi.

Vel quoties per subterfugia & cavillationes rei fiat, quod minus litem contestetur,

Bl. in d. l. si cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 23. §. si quis cautione judicis sustinet causam. l. ult. inquit. de mort. n. 1. ibi, septimo & ultimo nota. & in l. si quis oportet. §. si quis ff. de excusat. tutor. nu. 7. vers. ultimo. & in l. more. 20. §. de R. l. num. 2. vers. vel per moram. & in l. l. c. de i. d. de i. d. in n. 31. vers. vel mora rei. lafon. in d. l. si quis cautione judicis sustinet causam. 2. §. si quis cautione judicis sustinet causam. n. 1. ibi, nota ultimo ex versu. & nu. seqq. Paulus de Castro. d. n. 1. vers. & audiri. Felin. in c. i. d. de de praescript. num. 11. in med. vers. prima conclusio. Alex. consil. 100. incip. de i. d. in n. 1. ibi, quia mora commissa. vol. 5. Andr. Traq. de retract. dignag. §. 15. gl. 2. nu. 1. ibi, sed his queritur. num. 1. (ubi limitat). nu. 9. & nu. seq. Daniel Moller. in com. ad consil. Saxo. part. 1. consil. 10. nu. 6. & seq. Bran. l. i. §. de privat. delict. num. 9. vers. sed in actionibus, Jacob Thomming. deus. 24. nu. 4. & seq. Harim. Pistor. quest. 107. n. 7. part. 1.

In Saxonia verò dicendum videtur, quod lis hoc in casu preter adversarii subterfugia, & cavillationes pro contestata non habetur,

Daniel Moller in com. ad consil. Saxo. part. 1. d. consil. 10. nu. 7. ibi, quamvis Elektor. & seq.

propterea, quod in his terris eiusmodi tergiversator pro contumace habetur, & tanquam confessus pro more nostrorum judiciorum in Echebassei condemnatur, ita, ut nisi iustas causas, quibus impeditus litem contestari non poterit, alleget, & probet, tota causa cadat,

Harimann. Pistor. quest. 3. num. 1. & seq. part. 1. Chilian. Röntz in suo processu. l. 60. Matib. Coler. de process. execut. part. 1. c. 2. num. 22. & seq. deus. 104. nu. 1. & seq. p. 1. 1.

Sed ita est, si ille, qui litem contestari recusat, pro contumace habetur, & certa poena afficitur,

quod tunc lis pro contestata non habetur,

Bl. in l. si re arguerit. 13. §. si quis ff. de excusat. tutor. n. 7. vers. collige argumentum quod dicitur. & seq.

Alias enim frequenter, quod quis propter contumaciam, & eiusmodi levitatem duplici poena afficeretur, primo in legitima impedimenta, in die Echebassei vel etiam in amissionem cause, si impedimenta probare nequit, in die Hilffes condemnaretur, deinde in poenam & odium eius si haberetur pro contestata, quod tamen valde iniquum est, & quis duplici poena puniri non potest, l. sancimus. C. de pan.

Facit etiam, quod adversarii tergiversationes,

pitione, quæ secundum juris ordinem ab accusatore fieri debet,

l. 11. §. ff. de accus. & inscrip. l. pen. & ult. c. cod.

Et quamvis hanc responsionem valde explo-

Heinric. Rebelkū d. decis. 16. vers. nec allegata im-
perit, & seq. eam tamen esse verissimam inde con-

stat, quod etiam ejusdem inscriptionis in *l. n. c.*

de famof. libell.

fit mentio, quam *l. un.* camen postea Imperator

in *d. art. 110.* explicare & exprimere voluit, qua-

linam pœnā ejusmodi diffamator afficiatur; Con-

sequens igitur omnino est, quod *d. art. 110.* etiam

ex *d. l. un.* sit supplendus, & explicandus,

Daniel Moller. ad d. constit. 44. num. 6. vers. & sic

expres. & seq.

Quod vel idē magis dicendum est, quia in *d.*

art. 110. dicitur, vnd sich nach etzünig der Rechte

nur seinen rechten Rauff vnd Zunahmen nicht in-

scribiret. Sed in universo juris ordine, nulla

alia subscriptio requiritur, quam quæ in *d. l. 3. l. 7.*

ff. de accus. l. pen. & ult. c. cod.

invenitur. Alias etiam hoc absurdum sequere-

tur, quod in iure nostro daretur casus, ubi quis,

secundum juris ordinem, se nomenq; suum scri-

bens diffamare alterum diffamare, injuriis &

contumeliis afflicere posset,

Ex istis etiam diluitur tertia ratio, quoni-

am in *d. l. un.* oppositio expressi, vel suppressi no-

minis non generaliter in omnibus famosis libel-

lis fit, sed tantum, & in specie, ratione accusatio-

nis.

Quinta ratio parum urget, quia præter alias

differentias libellus famosus, & injuria scripta re-

ctè etiam in eo differunt, quod injuria scripta sit

et esse possit, si quis aliquem in privatis literis, ad

suum amicum scriptis, diffamet, & quædam crimi-

na objiciat, vel in libello judici, & in judicio

correcto, quædam falsa de quopiam spargat,

Cæsar. Marent. consil. 101. n. 6. & seq. Bertaz. consil.

214. n. 1. & seqq.

Et similia, quæ omnia pro libello famoso ha-

bere non possunt. Nihil etiam facit sexta ratio.

Quia non nobis cerebrinam aliquam æquitatem

esse agere, sed eam, quæ in legibus habetur, sequi

debemus, quoniam nos non decet esse mitiores

legibus, & communibus DD. placitis,

l. perspicuum 11. in princ. ff. de pen.

92 Eadem etiam pœnā libelli famosi tenetur & is,

qui libellum ad alterius dictationem scribit,

Johann. Harpp. in §. injuria 1. inst. de injur. numer.

189. ibi, quintus casus est, & numer. seq. Damhoud. in sua

pract. crim. c. 135. n. 3. Farinac. in sua pract. crimino.

part. 3. quest. 105. num. 446. Ioan. Bajard. ad l. Clar.

lib. 5. sent. §. ult. qua. 6. §. num. 64. Hostiens. in summ.

x. de injur. §. 1. quomodo sit injuria num. 3. post princip.

vers. luteria v. fit. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3.

n. 3. vers. quæ pœna afficiendus est.

93 Vel, qui libellum famosum neque composuit,

neq; scripsit, sed tantum affigit, & in loco publico

ponit,

Angel. in l. lex Cornelia. §. §. si quis librum. ff. de injur.

num. 2. Jodoc. Damhoud. in sua pract. crim. c.

125. num. 2. vers. aut inscripta ad valvas. Farinac. d. qu.

Imò etiam si libellum saltem legit,

Indov. a Pegu. decis. 77. numer. 3. in m. d. vers. ap-

probat hanc sententiam, & seq. Farinac. (ubi tamen de-

clarat.) d. quest. 105. num. 451. ibi, amplia quarto, nu.

451. & seq. l. Clar. lib. 3. sent. §. ult. quest. 88. num.

25. sub fin. (ubi communem dicit) vers. sed etiam ille qui

legit.

Item mandatarius, qui insinctus & persuasus

alterius libellum famosum publicat,

Damhoud. in sua pract. crim. c. 126. num. 7. vers.

aut insinctus. Farinac. (& ibid. allegati) d. quest. 105.

n. 452. Hostiens. in summ. x. de injur. §. quæ modis sit

injuria, num. 3. vers. vel edidit.

Inventor harum literarum famosarum supradic-

94 tæ pœnā etiam punitur, si eas inventas non lace-

rat, vel comburit, sed in publicum profert,

Damhoud. in sua pract. crim. c. 126. numer. 3. ibi,

quia & eodem. Ludov. a Pegu. decis. 77. num. 8. Ioan.

Harpp. in §. injur. 1. inst. de injur. num. 169. post prin.

& num. 199. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest.

cent. 3. cap. 263. num. 23. ibi, quærit casus est. Prosser.

Farinac. in sua pract. crim. d. quest. 105. num. 460. &

seq. Anton. Gomez. de delict. c. 6. de injur. num. 1. vers.

& non solum. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 3.

vers. his tandem prænotatis.

Non quidem pœnā ordinaria, sed alia arbitra-

95 riæ, & ad summum fustigatione tantum,

Burfat. consil. 94. n. 35. quem sequitur Claud. Bertaz.

in addit. ad Barthol. Bertaz. consil. 237. nu. 8. lit. D. in

med. vers. primò itaq; secundum lib. 1.

Et hæc assertio procedit tantum, si quis famo-

96 sas literas invenit in platea vel via, vel alio loco,

secus si in loco publico affixas videt, & invenit,

tunc enim si eas non refigit, & lacerat, nullam pœ-

nam meretur, ut pulchre ostendit

Claud. Baitand. in addit. ad Barthol. Bertaz. d. consil.

237. n. 8. lit. D. in med. vers. ab hac pœnā credo etiam

excusandum, & n. seq. part. 1.

Deinde procedit, si inventor eas publicavit, &

97 aliis ostendit, secus si eas secreto apud se ex sim-

plicitate retinuit, tunc enim, licet eas non lace-

raverit, tamen non punitur,

l. un. vers. aut nulli confiteratur inventum, c. de famo-

sof. libell. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest.

(ubi rationem affert) cent. 3. cap. 263. num. 39. ibi, quin-

tus est casus. & numer. seq. Ioan. Harpp. (ubi dicit quod

hoc in casu ne quidem arbitrarie inventor puniri possit)

in §. injuria, inst. de injur. numer. 200. ibi, nonnulli est ca-

sus, numer. 261. & numer. seq. Prosser. Farinac. in sua

pract. crim. part. 3. d. quest. 105. numer. 462. Claud.

Bertaz. in addit. ad Barthol. Bertaz. d. consil. 237. nu.

8. lit. D. post med. vers. secundò ut pœna, & seq.

Quamvis contrarium velit

Cyn. in l. 1. in princ. c. de famof. libell. quest. 1. vers.

& quæ prius tuncenerit, & seq. Farinac. in sua pract.

crim. part. 3. d. quest. 105. n. 454. ibi, amplia sextæ, &

seq. & num. 461. & n. 465.

Quod in tantum procedit, ut inventor nulli

98 pœnā afficiatur, etiam si libellus, apud se retentus,

postea ab alio manifestetur,

Jeann. Harpp. d. §. injuria autem 1. inst. de injur.

n. 2. et ibi, ad quid si ejusmodi, & n. seq.

Ad hoc autem, ut inventor prædictæ pœnæ ob

manifestationem puniatur, sufficit, si unus tantum

famosus libellum inventum ostenderit, & ma-

miseflavetis, pulchre 1800. à Pegr. d. decis. 77. num. 10. vers. nam non in. & seq. Dautb. de testam. num. 27. vers. & prima quidam odioso, & seq. quoniam dictum unius facile sequi solet multitudinem, text. in l. cum in juvenibus 12. post princip. x. de purgat. canon.

48 Licet dissentiat & contrarium statuat, Barfat. consil. 94. nu. 17. Petr. à Plas. in epitom. delicti. lib. 1. c. 3. numer. 2. quos sequitur Joann. Harppr. in §. injuria autem in §. de injur. n. 191.

49 Unde apparet, poenam famosi libelli locum habere, etiam si ille non apud bonos & graves viros primum sit productus, ut recte tradit,

August. Bonifacius. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. verba injuria, num. 7. in princ. vers. tu autem in hac materia, & seq. Joann. Harppr. in §. injuria autem 1. insti. de injur. num. 152. ibi, utrum autem de substantia, & n. seq. Proffer. Farinas, in sua pract. crimin. part. 3. d. quafi. 105. n. 486.

Non argento, quod contrarium velit, Joann. de Imol. in l. i. in p. 14. ff. de leg. 1. n. 1. post princ.

50 Sed an tertius aliquis, qui author libelli famosi non est, excusetur, si auctorem nominet, & demonstret?

Negat Salys, in l. un. C. de famos. libelli. numer. 1. Sprickhan. sent. 2. quafi. jur. class. 3. quafi. 7. numer. 11. Salmoid. in §. injuria 1. insti. de injur. num. 5. ibi, sed circa prædicta querit. Joann. Harppr. eod. (ubi rationes asserti & contraria solvit.) num. 20. vers. ceterum contrarium, & seq. Ludov. à Pegr. decis. 77. num. 2. vers. quod si libellum iunct. num. 12. ibi, neg. verum est, & seq. Francisc. Marc. decis. 937. nu. 1. post princ. vers. etiam si quis audierit, & seq. part. 2. Matth. Coler. decis. 154. incip. nota est Janlio, num. 4. & seq.

Non obstat, quod contrarium statuat

Barfat. consil. 94. numer. 32. vers. quem & ultimum, Cephal. consil. 34. num. 30. lib. 1. Petr. à Plas. in epitom. delicti. lib. 1. c. 3. num. vers. quibus & illud subiungit, Farinas, in sua pract. crimin. part. 3. quafi. 105. n. 481.

51 Præterea, pro famoso libello habetur, & quis supradicta poena tenetur, si ad infamiam alicujus membra virilia, vel vulvas muliebres in ejus janua & porta pingit,

Parte de Puteo tract. Syndic. verb. injuria officialis in princ. (ubi quendam ad irrisum fuisse condemnatum dicit) num. 6. vers. per qua puto, pag. mibi, 402. quem sequitur Tul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quafi. 68. num. 26. post princ. vers. quinimo dicit, Beriaz. consil. 277. num. 2. vers. & cum nemo dubitet, & consil. 265. num. 1. vers. sicut etiam, & n. 2. Proffer. Farinas, in sua pract. crimin. part. 3. quafi. 105. n. 477.

52 Vel alias picturas in alicujus ignominiam fecit,

per text. supradict. numer. 17. allat. Novell. Elektor. August. part. 4. consil. 44. vers. vnde isti solches in die Nidichs. Joann. Harppr. in §. injuria autem 1. insti. de injur. n. 152. ibi, de pictura famosa, & n. seq. Joann. Dautb. de testam. num. 230. ibi, omnia secundo. Daniel Möller, ad consil. Saxo. part. 4. consil. 44. num. 4.

53 Plures casus, ubi poena famosi libelli locum habet, vide apud

Proffer. Farinas, in sua pract. crimin. d. part. 3. qu. 105. 413. 400. 403. 408. 469. 470. 476. & seq.

54 Sunt tamen etiam nonnulli casus, ubi prædi-

cta poena sibi locum non vindicat, sed alij arbitrio.

Puta si quis est minorennis, tunc enim maritus punitur,

Barthol. Beriaz. consil. 263. 4. vers. & cum arbitrio, & num. 5. lib. 2.

Vel si quis fuit provocatus & læsus,

Barthol. Beriaz. consil. 235. n. 5. ibi, primo quia ipse, & seq. lib. 1. Proffer. Farinas, in sua pract. crimin. part. 3. d. quafi. 105. n. 488. Plot. consil. divers. crimin. 151. n. 15. & n. seq. lib. 1.

Vel si author libellum, antequam coram ejus series, vel forma publicaretur, ipsemet laceravit, Jacob Menoch. lib. 2. arbitrii judic. quafi. cent. 3. cas. 263. numer. 37. Joann. Harppr. in §. in sumum, 1. insti. de injur. numer. 170. sub fin. vers. secundum est casus, & num. 171.

Quod procedit, etiam si quis libellum famosum jam affixit, tamen si poenitentia ductus eandem refixit, antequam ipsius divulgatio & publicatio facta esset, is merito à poena ordinaria excusatur,

late Joann. Harppr. (ubi rationes asserti & contraria solvit) in d. §. injuria 1. insti. de injur. numer. 179. ibi, quartum est casus, n. 180. & seq. usq. ad n. 189.

Vel, si delictum sponte faceret,

Jacob Menoch. d. cas. 263. n. 42. sub fin. vers. hac poena capitali, & num. 43. Joann. Dautb. de testam. n. 230. vers. declaro secundum.

Vel, si quis libellum, ab alio compositum, curiositate quadam accepit, & descripsit, ut exemplar inde sumeret, & apud se haberet,

Menoch. d. cas. 263. num. 40. sub fin. vers. sextus est casus, (ubi rationes asserti.) & num. 41. Joann. Harppr. in d. §. injuria 1. insti. de injur. num. 191. ibi, sextus casus est, & n. seq.

Vel, si quis in ignominiam personæ alicujus inhonestæ, puta meretricis, libellum famosum fecit & publicavit,

Proffer. Farinas, in sua pract. crimin. part. 3. d. qu. 105. n. 427. ibi, unum tamen absoluta, & seq.

Vel, si quis libellum famosum, per alium libellum publice revocat, asserens ea, quæ in libello famoso sunt posita, non esse vera, sed ex calore iracundiæ prolata,

Proffer. Farinas, in sua pract. crimin. part. 3. d. qu. 105. num. 490.

Vel, si animus injuriandi & diffamandi non adfuerit, & dolus intervenierit,

Claud. Beriaz. in addit. ad Barthol. Beriaz. consil. 277. n. 2. lit. D. vers. secundum requiritur. Inder à Pegr. decis. 77. n. 8. post med. late Farinas, d. quafi. 105. n. 481. & seq. Hostiens. in sumum. x. de injur. §. quis modo sit injur. n. 3. vers. vel dolo malo sit.

In dubio autem dolus malus, & animus diffamandi præsumitur, nisi contrarium probetur,

Claud. Beriaz. d. l. 10. vers. sed ubi componitur qualiter habet, & seq. Joann. Zanger. tractat. de except. part. 3. cap. 13. num. 122. ibi, hæc tamen præsumptio, & num. sequenti.

Quamvis contrarium statuat

Barfat. consil. 94. n. 8. sub fin. & n. seq. n. 35. & seq. Farinas, d. quafi. 105. n. 484.

Unde fit, quod bibliopola & negotiator librorum, si ab alio negotiator, in publicis nundiniis

emittit

emit scriptum, quod pro famoso haberetur, iterumque alteri vendidit, prædicta pœna etiam non teneatur, veluti Jeneſenes pronuntiaſſe, teſtatur

Matth. Coler. (ubi rationes aſſert) deſc. 154. inſip. nota et ſandio, num. 5. verſ. unde cum quidam negotiator, n. 6. & n. ſeq. part. 1.

Nec movent ea, quæ ſupra num. 17. & ſeqq. diſta ſunt; Quia obtinent ſolum in illis, qui ſcienter libellos ſuſceptos & ſamofos excuſant, ab aliis cõparant, & vendunt, quò caſu merito pœna ordinaria locum habet,

Farinas. in ſua præſt. crim. d. quæſt. 105. n. 43.

Secus, ſignoranter & abſque dolo propoſito,

Plures limitationes vide apud

Farinas. in ſua præſt. crimin. part. 3. d. quæſt. 105. num. 45. ibi, limita ſecundò eandem regulam, nu. 416. & ſeqq. uig. ad fin.

67 Sed quid, ſi quis familiaribus literis aliquem admonet, dicens, de ipſo ſpargi quædam ad infamiam ejus pertinentia, an ſi tanquam diffamator ſupradictâ pœna teneatur? Quod negat elegant. *Petr. Heig. quæſt. 31. n. 39. verſ. atq. hujus rei exemplum notabile eſt, & n. ſeq. part. 2.*

68 Quemadmodum nec is libellum ſamofum ſcripſiſſe cenſetur, & prædictâ pœna aſſicitur, qui in libello judici obſcuro dicit & ſcribit, quod debitor contra daram, & ſigillo atque idiochiro confirmatam, fidem fecerit, & in ſolutione ejus, quod deber, fuerit ceſſator,

ut ſupra conſul. 59. n. 79. & ſeq. latius dixi.

69 Sed an auctores paſſillorum, & ſamoforum libellorum contra principes & alios illuſtres perſonas factorum gravius puniantur illis, qui privatos offendent?

70 Ita quidem videtur dicendum, per ea, quæ tradit

Peregrin. de jure ſciſci, lib. 3. c. 8. numer. 9. & ſeq. & g. n. 4. lib. 4. Hieron. Gig. de crimin. laſe majestatis, quæſt. 29. Vincent. Mandæ. conſil. 108. num. 7. & ſeq. Myſſy, reſponſ. 44. num. 12. & ſeq. Boſſ. de crimin. laſe majest. numer. 52. verſ. tamen communis videtur, & num. ſeq.

71 Contrarium tamen longè verius eſt, ut elegant. offendit

Petr. Heig. d. quæſt. 31. n. 46. ſub fin. verſ. ceterum cum ſavè fiat, nu. 47. & ſeq. num. 51. verſ. quapropter & verba, n. 52. & ſeqq. uig. ad fin. part. 2.

72 Denique præter pœnam ſupra relatam, eſt etiam alia, ut ſamofus libelli damnatus infamis, & inreſtabilis fiat,

1. ob carmen, ſſ. de teſtib. l. cum lege, l. in cui 5. ult. ſſ. qui teſt. am. ſac. poſſ. l. lex Cornelia, 5. ſ. ſi quis libram, 9. ubi gl. in verb. inſtabilitas, ſſ. de injuri. Angel. eod. n. 1. & num. 4. Laſe Farinas. in ſua præſt. crimin. part. 3. quæſt. 105. numer. 438. ibi, & ultra prædictas, & ſeq. *Petr. Plac. in epimom. deſc. lib. 1. cap. 3. in fin. verſ. ex p. rina. tandem Iul. Clar. lib. 3. ſent. 5. teſtamentum, qu. 26. num. an. ſub fin. verſ. prout eſt infam. Burſas. conſil. 20. num. 55. Joann. Dauth. tract. de teſtam. n. 227. & ſeq. Ferdinand. Vaſq. de ſucceſſ. progreſſ. lib. 1. §. 1. n. 164. ibi, 25. reſtari aut codicillari non poteſt, & n. ſeq.*

LXVIII.

Quomodo punitur, qui ſeipſum, vel alium quempiam, rem habuiſſe cum alterius conjuge, vel virgine, aut viduâ, gloriatur, nec tamen certò de eo conſtare poteſt, vel qui puellam traducit, quod ſecum ſponſalia contraxerit, ad hoc, ut alios procoſtrepeller.

SUMMARIA.

1. An is, qui ſe cum alterius conjuge, virgine, concubuiſſe gloriatur, juſtè puniri poſſit, n. 2.

3. Qualis pœna de jure communis imponi poteſt, n. 4.

5. Jure Saxónico quomodo punitur, 6. 7. 8. 9.

10. An is, qui ſe cum alterius conjuge rem habuiſſe gloriatur, ex hac confeſſione pœnâ adulterii puniri poſſit.

11. Quid de eo dicendum, qui non gloriatur, ſeipſum cum muliere quadam concubuiſſe, ſed alium hoc feciſſe, & eam ab aliquo viſitatam eſſe dicit, & n. 12.

13. Quid juris, ſi quis non dicit, ſe aliquam mulierem carnaliter cognoviſſe, ſed ſantum dicit, ſe illam ſibi deſponſaſſe, & cum eâ matrimonium contraxiſſe, ad hoc, ut alios procoſtrepeller, vel ſponſalia poſtea cum alio contracta diſſolvat, n. 14.

15. Filia an poteſt exheredari, ſi ſine conſenſu parentum nubat.

Videtur dicendum, quod is, qui ſe rem cum aliqua muliere, virgine & vidua habuiſſe, & carnaliter eam cognoviſſe jaçtat, & gloriatur, nullo modo puniri poſſit, propterea, quod hæc ſit confeſſio extra judicialis, quæ, parte abſente ſacta, ad condemnationem, & pœnam non ſufficit, L. certum, 8. ſ. ſi quis abſente, & ibi, DD. ſſ. de confeſſ. laſe Farinas. in ſua præſt. crim. part. 3. quæſt. 22. reg. 1. n. 1. & ſeqq.

Et ſi vel maxime puniendus foret, peculiari eam conſtitutione opus non eſſet, cum aliis ſufficiens pœna conſtituta eſſet, qua is puniretur; quia hæc jaçtantia & gloriatio vel eſt vera, vel eſt falſa: ſi vera, ſuprà ex conſtitutionibus de adulterio & ſuperis virginum, & vel viduarum, ſatis contra ejusmodi jaçtatores eſſet proviſum, quâ pœna eſſent aſſiciendi: Sin falſa, etiam ex præcedentibus conſtitutionibus de injuriis & earum pœnis abundè puniri poſſent.

Sed quoniam confeſſio extrajudicialis, non eſt a priorius ita privilegiata, quò minus etiam pœna extraordinaria pro arbitrio judicis puniri poſſit,

Beſamer. in c. 2. x. de confeſſ. numer. 14. Farinas. d. quæſt. 22. numer. 22. in med. verſ. ſubmiſſa hæc, & ſeq.

præſertim, cum per eam alterius fama lædatur & offendantur,

Far-

Variae, d. quast. 22. num. 22. sub fin. vers. videtur mentem dui, & vers. seq.

de ejusmodi miles gloriosus, licet quidem pona adulteri & stupri, i. ejus confessio vela esset, pueri possit ut supra consil. 27. nu. 220. & seqq. part. 4. dat. haec enim in casu, poena injuriarum afficiuntur, quoniam principale requisitum, dolus nimium & animus injuriandi desit. cum ille non tam dolo malo, & ex proposito mulierum & virginum famam & exultationem laedendi, quam ex inani quadam jactantia peccet, & ab aliis haberi velit, quasi ultra à mulieribus & virginibus appeteretur.

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxen. part. 4. consil. 45. n. 4. vers. ego vero propterea. & seq.

Ideoque ad illius solidam glorificationem, cum injuria, & infamia honestarum mulierum & virginum conjunctam, coercendum, merito nova & speciali constitutione opus fuit.

- 3 In poena autem constituenda, qua ejusmodi inanis jactator, & gloriator afficiatur, interpres juris unanimiter conveniunt, quod si extra ordinem pro arbitrio judicis sit puniendus, ut in terminis tradit

Specul. lib. 2. part. 2. tit. de confessionibus, §. nunc videndum restat. 2. numer. 5. vers. nisi ex huiusmodi confessione ortum sit, & seq. Pars de Pueris, tract. Syndicis, in verb. tortura, vers. quia num. 5. vers. adde unum singulare quod licet, pag. mibi 69. Nippol. de Matris. in l. cor qui, 27. ff. ad l. Corneliam de falsi, numer. 26. vers. attamen tale coactum poterit puniri, & in l. de minore in pmi. ff. de quest. num. 53. vers. arcamen poterit puniri, & seq. & in sua pract. crimin. §. diligenter, col. 20. num. 79. vers. arcamen poterit puniri confitens, & vers. seq. Iacob Menoch lib. 2. arbit. judic. quest. 271. 4. cas. 39. inip. consilio extrajudiciali, num. 2. & num. seq. Angel. in l. 1. ff. de confess. numer. 6. vers. item sufficiens, & vers. sufficit etiam & seq. Felin. in c. olim 25. x. de versu, num. 7. ibi, falsis sextis, & in cap. ac si clerici, 4. x. de judic. num. 9. vers. falsit quoad nisi transeat, & seq. & in c. de hoc 11. x. de simon. numer. 5. ibi, sextis limina nisi confessio Cyrill. in summ. crimin. rubr. 16. de confess. §. 3. num. 2. post pmi. Hostiens. in c. 2. x. de confess. num. 11. sub fin. & in c. per inquisitionem x. de elec. numer. 2. Heliam. decr. 72. inip. licet confessio, num. ult. sub fin. Gabr. Serain. in addit. ad Matris. Matthosii. singul. 13. sub fin. vers. & vide Follet. in pract. crimin. in verb. & si confitebatur, part. 2. n. 23. Joseph. Majard. tractat. de probat. conclus. 310. in cap. confessionem de crimine, num. 56. ibi, duodecim testimoniat, & seq. vol. 1.

- 4 Et quoniam hi interpretes in specie nil expriment de eo, qui se alius conjugem, vel virginem & viduam cognovisse, gloriatur, Quia tamen illi ad unum omnes, pro se allegant textum

in c. quoniam si graves, 9. x. de excess. prelat. ubi de clerico dicitur, qui extra iudicium falso gloriabatur, se carnaliter cognovisse virginem, & ibi deciditur, quod si extra ordinem pro arbitrio judicis puniatur; Ideo indubitanter concludendum est, prædictis interpretibus omnes de hac nostra questione loqui, & ad eam optimè accommodari: Quoniam Dilector vel interpres legem pro fundanda sua intentione allegans, est secundum legem allegatam accipiendus, & intelligendus,

Ar. in l. non solum, §. si liberaverit, ff. de liber. legat. num. 3. sub fin. vers. cum debet intelligi. l. Velsen, non lib. 2. num. 4. & nom. seq. Harin. pgor. quast. 30. nu. 24. & seqq. part. 1. Vah. differ. 46. Zobel. part. 1. differ. 19. numer. 9. post med. Everhard. in loco à ratione legit ad restitut. ipso legit, 78. num. 5. legon. in l. admodum 1. §. de injur. num. 270. & in l. cum suis, ff. de legat. c. n. 29.

Jure Saxonico videtur dicendum, quod ejusmodi gloriator, non graviore, quam poena triginta solidorum puniatur, propterea, quod ejusmodi poena de jure Saxonico in quovis injuriantes sit statuta, ut supra dictum est.

Sed cum hæc non sit levis sed atrox, imò atrocissima injuria, quæ cum alia injuria verbali comparari non potest, ideoque aliæ rectius tradenda mulctam illam triginta solidorum non sufficere, sed poenam extraordinariam, veluti carcerationis diuturnioris, relegationis, vel aliam pro arbitrio judicis, esse imponendam,

Consil. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quast. 20. inip. es begribich effimal, n. 1. & seqq. per tot.

Imò etiam illum esse fustigandum, & virginis castigandum, dicit

Matth. Coler. decr. 161. inip. clarum est, n. 26. ibi, imò si qui diffamet, & seq. part. 2.

Quam sententiam etiam approbat, & confirmavit Augustus Elector Saxoniæ in suis Novellis, part. 4. consil. 45.

Hoc addit, ut præter hanc poenam ejusmodi diffamator, & gloriator etiam injuriam publicè declamare, & revocare debeat, dum his verbis constituit:

Dass ein solcher vortreiber oder Verleumbder neben den wiedertruff / so er der Pacht thun sol / mit nichtschröben Krafft / als Pötschens / verlicher oder ewiger Landverweisung / sampt Ertzentschlaggen noch gelegenhert der vmschilde belegt und gestrafft werden solt / ubi in summ. Daniel Moller, num. 1. & seq. per tot.

Quemadmodum ante paucos annos in casu admodum notorio Scabinos Lipsenses pronuntiaverunt,

Dass belagter slägter Principalen vnd desselben Thaten wegen der libellierten insuren diffamation vnd bejudigung einen öffentlichen wiedertruff vor Gerichte in thun schuldig / vnd vord belagter hierüber gestolten sachen nach / damit ein Exempel statuiren vnd andere dergleichen zu begehren vnd ebrliche Leute mit calammien vnd verleumbungen / leichtfertiger ehren verleglicher weise / anzuweissen vnd anzuweisen angedreht werden / blüth öffentlich zur Eantpen geschlagen / vnd nach erliessen / vnd ausgesprochenen Ertzenschlaggen des Landts emig verwiesen. D. R. W.

Cujus sententia etiam mentionem facit

Reinhard. Rosa in addit. ad Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 45. lit. A. numer. 5. sub fin.

Sed qui, in ejusmodi diffamator, qui secum alterius conjugem concubuisse gloriatur, & ita ad ultimum commississe constituitur, etiam ordinariæ poenæ subiacet, ex propria confessione, puniri possit. Quod negatur per 42, quæ supra consil. 27. n. 133. & seq. part. 4. copiose dicit.

quoni-

quoniam hęc non nisi nuda & vana gloriatio & jactantia est, ex qua nemo ad mortem condemnari debet,

per text. in L. ult. C. de probat.

11. Quę cunctatio in tantum procedit, etiam si quis non seipsum, sed alium rem cum alienis conjugis, virg. ne, vel viduā habuisse dicat, & virginem aliquam ab alio esse vitatam traducat, Novell. Elector. Augusti pars. 4. d. consil. 45. in rubr. vers. oder ein ander/ & in nigr. oder ein ander bey Chetramen 1511b. Coler. d. decis. 161. num. 25. vers. tant enim pronuntiat. part. 3.

12. Imò quamvis quis hunc rumorem de quādam muliere non primū spargit, sed suum authorem nominat, & dicit, se ab alio, qui se illam mulierem carnaliter cognovisse gloriatus est, audivisse, tamen per hoc non excusatur,

Schneid. in §. injuria 1. inflit. & de injur. num. 5. vers. quod diligenter, notat. Tabann. Harppr. eod. num. 129. Statth. Coler. (ubi ita Lipsenses Anno 1539. pronunciasse testatur.) d. decis. 161. n. 41. part. 1.

13. Quid dicendum de eo, qui se non jactat concubuisse cum aliquā muliere, sed tantū dicit, & gloriatur, se cum puellā quādam sponsalia contraxisse, sibiq; eam de sponsalisse, ad hoc, ut alios procos postea, vel sponsalia, cum alio viro de præfenti poplea contracta, dissolvat?

Etiam habetur pro injuria, & is merito arbitrariè punitur, ut in specie consuluit, & ita secundū ejus consiliū fuisse judicatum, refert

El. consil. 230. incip. omne factum vel dictum, num. 2. vers. sed certo omne mendacium, & seq. per tot. vol. 3.

14. Quinimò, etiam si ex literis puellę ad illum disfamatores missis, vel aliis circumstantiis appareat, inter eum & puellam quosdam tractatus a maioribus intervenisse, vel etiam sponsalia esse contracta, si tamen hoc clām inficiis & ignorantibus illis, quorum interest, & consensus ad nuptias requiritur, factum fuerit, actio injuriarum nihilominus recte intentari potest, ad hoc, ut is arbitrariā pœna afficiatur,

arg. l. ut tantum 14. §. de filio. 1. ff. de serv. corrupt.

Quia non levis injuria est, si puella inficiis & irrequisitis suis parentibus, & aliis, quorum consensus necessarius est, cum aliquo sponsalia contrahit,

l. 15. l. 20. C. de Nupt. Novell. 115. c. 3. §. 11.

15. in tantum, ut nonnulli statuunt, filiam ob hanc injuriam meritò exheredari posse,

Ben. Traut. de sponsal. lib. 1. cap. 20. incip. civilis, & naturalis, per tot. Alber. Gentil. traht. de nupt. lib. 4. c. 9. ante med. vers. queritur an ipse pater pag. milii. 427. Paul. de Cast. in l. si filiam, 19. C. de inoffic. testam. numer. 2. Alex. consil. 219. incip. ponderas hic, nam. 3. ibi, secundo quia imò, Bl. in l. si pater, 4. C. de sponsal. & arbit. n. 3. vers. sed contra videtur, & in l. nec futurum, 32. C. de nupt. n. 2.

Si a. filia injuriarum tenetur, & propter eandem pœna affici potest, multò magis tenebitur, qui filiam corrupt, blandis verbis ad se adduxit, patri & ejus potestati suberaxit, & ita eusam injurię dedit,

Atque ita etiam Mense Decembris. Anno 1613. ad consultationem D. S. contra G. H. Lipsenses pronuntiarunt.

LXIX.

Quanto tempore actio injuriarum, & famosi libelli præscribatur.

SUMMARIA.

1. Injuria verbalis præscribitur anno, tam jure civili, quam Saxonico, n. 2. 3.

4. Obtinet, siue agitur civiliter, siue criminaliter.

5. Post lapsum anni reversio injuriarum fieri non potest.

6. Post lapsum anni an officium judicis potest implorari ad puniendas injurias, n. 7.

8. An & quatenus contestatio litis necessaria est ad perpetuandam actionem injuriarum, n. 10.

11. Actio injuriarum perpetuatur, per preces principis oblatas.

12. Actio revocatoria est perpetua.

13. Actio injuriarum, Doctori illatarum, durat viginti annos.

14. Actio l. dissimari, est perpetua.

15. An hic annus sit utilis, an vero continuus. n. 16. 17. 18.

19. An hic annus curris ignorantis, & absenti, n. 20. 21.

22. Annu hic impedito agere, non currit, n. 23. 24.

25. Annu hic in Saxoniā an pro anno civili, an verò pro anno & die Saxonico accipitur.

26. Injuria reales quanto tempore præscribantur, tam jure civili, quam Saxonico. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.

38. Injuria injuste carcerationis quanto tempore præscribitur, numer. 39. 40. 41. 42.

43. Injuria injuste tortura quanto tempore præscribitur, n. 44. 45.

46. Illa injuria, quam uxor vel liberi adversus iudicem ob maritum vel patrem, iniquè ultimo supplicio affectum, habent, quanto tempore præscribitur, n. 47. 48.

49. Injuria scripta, & famosi libelli quanto tempore præscribuntur, tam jure civili, quam Saxonico, nu. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59.

60. Actio famosi libelli contra propalatores quanto tempore præscribitur.

61. Exceptio prescriptiōis annalis actionis injuriarum est mixta, & tam ante, quam post litem contestatam potest opponi.

UT hęc conclusio perspicuè tractetur, sequentes casus erunt distinguendi, Aut enim quærimus de injuriis verbalibus, aut de realibus,

Nov. hic, Aug. par. 4. aut 1000, 46.

aut de famosis libellis, & aliis injuriis scripto comprehensis.

1. PRIMO CASU, dubium omnino nullum est, quod injuriæ verbales annali præscriptione tollantur,

text. expr. in l. si non convicii, §. C. de injur. laco d. de Bellous, in sua præd. crimin. lib. 1. c. 3. num. 11. post princ. vers. primo quod non transferri, & seq. Anon, Gomez, tom. 3. varr. resolut. c. 6. num. 15. Iul. Clar. lib. 5. sent. S. injuria, num. 9. ibi, ioh. ioh. autem, Carol. Ruin. consil. 21. incip. Reverendissime Domine, numer. 5. vol. 4. Myns. cent. 5. obser. 7. incip. notum est, num. 1. & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. num. 1. & num. seq. Gall. lib. 1. obser. 64. numer. 5. vers. puta intra annum, & lib. 2. obser. 105. numer. 1. VVesemb. in comm. ff. de injur. num. 13. vers. trespacio anni. Johann. Harppr. in S. hac actio, 12. inst. de injur. num. 2. Ioann. Schneid. eod. num. 3. Andr. Rauehb. quaest. 43. num. 1. part. 1. Matth. Coler. decis. 128. num. 1. & decis. 167. num. 2. part. 1. Hieronym. Schurff. consil. 12. incip. veritas istius articuli. n. 1. & seq. & consil. 61. incip. licet in præsent, n. 1. & seq. cent. 1.

2. Quod etiam in iure Saxonico est expressè repositum,

Landr. lib. 3. art. 37. ubi Zobel. in gl. lat. ad text. germ. lit. D. vers. nam actiones injuriarum, Matth. Coler. d. decis. 128. num. 2. ibi, secus de iure Saxonico, & d. decis. 167. num. 3. ibi, iure antiquo Saxonico, part. 1. Rauehb. d. quaest. 43. num. 11. post princ. part. 1. Reinhard. (ubi ita prædicari & iam Lipsenses, quàm Magdeburgenses, pronuntiare dicunt.) part. 4. differ. 16. vers. facis de iure Saxonico, Zobel. part. 4. differ. 7. num. 30. post princ. Gl. lat. ad text. germ. in Landr. lib. 2. art. 16. lit. M. Chrl. Rönig in suo processu c. 58. num. 3. ante med. vers. Und auch daruon.

3. Et hodie ab Augusto Lectore Saxonie approbatum & confirmatum in ejus Novellis,

part. 4. consil. 46. post princ. ubi in comm. Daniel Moller. num. 3. post princ.

4. Et obtineat, siue civiliter, siue criminaliter agatur,

Myns. cent. 5. d. obser. 7. num. 2. vers. & hoc siue agatur, & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. n. 4. ibi, & hoc siue agatur, & seq.

Non obstante, quod contrarium velle videatur

Jul. Clar. lib. 1. sent. S. injuria, numer. 9. vers. hoc tamen intellige, & seq.

ubi dicit, quòd hoc procedat tantum in actione injuriarum criminali, non item in civili, quæ est perpetua. Nisi ibi pro verbo (Criminali) subintelligi debeat (prætorii) ita, ut ibi non fiat oppositio actionis injuriarum civiliter intentatæ, & actionis criminalis propriæ sic dictæ, sed tantum actionis prætorii, & actionis injuriarum civilis, ex l. Cornelia descendenti, id quod non solum materia subiecta, sed etiam DD. allegati, nempe Francisc. Balb. de præscript. part. 4. princ. quaest. 1. n. 3. sub fin. & Roland. à Vall. consil. 39. n. 19. post princ. vol. 2. manifestè offendunt.

5. Deinde obtinet in retractione; si enim injuriarum actio per lapsum anni est finita, tunc post illud tempus rectorio fieri nequit,

pulchrè Ioann. Harppr. in S. hac actio 12. inst. de in jur. n. 215. ibi, de tempore retractionis, n. 216. & n. seq.

Et hæc tantum vera sunt, ut post lapsum anni injuriatus, nomine injuriæ sibi illatæ; ne quidem officium judicis implorare & petere possit, ad hoc, ut injuriæ ex officio puniatur, ut solite tradit

Johann. Harppr. (ubi pulchre quas rationes affert) in S. in summa antem 10. inst. de inur n. 75. sub fin. vers. quam ob rem multo minus, numer. 76. & seq. Daniel Müller. (ubi dicit contrariam opinionem Ioann. Fabri apud nos non observari) in comm. ad consil. Saxo. part. 4. consil. 46. n. 12.

Non attento, quod contrarium velis Johann. Faber. in d. S. sed & lex inst. de injur. quem sequitur Ioach. Mynsing. cent. 5. d. obser. 7. num. 6. ibi, ubi etiam tenet, & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. numer. 9. sub fin. vers. ubi etiam tenet, & num. 10.

Imò licet iudex propriò motu, nullà imploratione factâ, ex officio contra injuriantem post annum procedere & eum punire velit, tamen hoc facere non potest,

Joann. Harppr. d. S. in summa 4. 10. inst. de injur. n. 72. vers. ceterum quod prætor, n. 83. & nu. seq. Agid. Bossi. (ubi limitat) in sua præd. crimin. tit. de injur. n. 31. ibi, an ex officio, & n. 32. VVesemb. consil. 23. incip. ne frustra, n. 6. sub fin. vers. etiam quando officio judicis, & n. seq. vol. 1.

Fallit tamen, si in actione injuriarum institutâ lis est contestata, tunc enim per litis contestationem perpetuatur,

Rota decis. 2. de injur. in novis, Gall. lib. 1. obser. 64. n. 5. ibi, qua quidem actio Francisc. Balb. tract. de præscript. part. 4. princ. quaest. n. 4. ibi, adde prædicta, & part. 3. part. 6. princ. quaest. 4. n. 6.

In Camerâ tamen Imperiali, cum propter multitudinem causarum, & certam ex ordinatione procedendi formam, plerumq. intra annum litigantes ad litis contestationem pervenire non possint, ita ut non voluntate litem contestandi, sed tempore excludantur, ideoq. merito solâ citatione & ejusdem reproductione, absq. litis contestatione, actio injuriarum perpetua efficitur,

resse Andr. Gall. d. obser. 64. n. 6. ibi, & hinc Camerâ sola, & obser. 74. incip. cificatio n. ult. sub fin. vers. & obiter observa, lib. 1. Ioann. Harppr. in S. hac actio, 12. inst. de injur. n. 67.

Imò hodiè nusquam amplius in usu est, ut ad perpetuationem actionis injuriarum lis contestetur, sed sufficit sola citatio, quoniam hodiè raro, aut propemodum nunquam, in primo anno, ob multitudinem litiu, & exceptionum dilataria, ad litis contestationem pervenitur,

resse Frid. Pruck. consil. 22. incip. cum, vir, num. 26. ibi, sed & quod dicitur, & seq. vol. 1. Joann. Harppr. in S. hac actio, 12. inst. de injur. n. 63. vers. eandem rationem in nostru, & seq.

Deinde fallit, si preces fuerint Principi portatæ super actione injuriarum, & iudex datus, Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. nu. 19. ibi, item si preces, & seq. per text. in l. 1. & 2. C. quando libellum Principi datus litis contestationem fac. Daniel Moller. (ubi extendit) in comm. ad consil. Saxo. part. 1. consil. 7. nu. 7. Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 12. lit. B.

Item fallit in actione revocatoria, quæ etiam a perpe-

perpetua est, & anno non finitur, ut *supra* conclus. 62. n. 43. hac part. 1. dial.

Similiter fallit, si per viam exceptionis injuriarum agatur,

ut post *Mullien.* Anton. de *Pus.* & *Abb.* tradit. *Iason.* in l. si cum judicio, §. qui injuriarum, 2. ff. si quis cautionibus, judic. *sistentibus* caus. facti. numer. 1. vers. tamen per viam exceptionis, & seq.

- 33 Præterea fallit in injuriâ, Doctores illarâ; Ea non anno, sed spacio viginti annorum, tollitur, juxta *Dimium*, consil. 99. n. 24. & seqq. quem refert & sequitur *Caspar*, *Mament.* consil. 101. incip. firmiter tamen, dominam *Sciama*, n. 74. & seq.

- 34 Denique fallit in actione l. diffamari, 4. quæ non nisi triginta annis præscribitur,

VVesib. in comm. manuscripti. ad consilium. *Saxon.* part. 4. consil. 46. quem refert & sequitur ibidem *Daniel* *Möller.* n. 13. ibi, quare autem de actione *Hicig.* quæst. 31. n. 20. sub fin. part. 1.

Sed an hic annus sit utilis, an verò continuus, magna solet esse contraversia?

- 35 Quod sit continuus, tradit simpliciter

Gl. in §. sed & lex *Cornelia*, instit. de injur. verb. introduxit sub fin. vers. semper non anno continuus, & in l. si non conviciis, §. C. eod. verb. annus in princ. *VVesib.* in comm. ff. de injur. numer. 15. vers. & quidem continuum. *Ial.* *Clar.* (ubi communem dicit.) lib. 5. sent. §. injuria, num. 9. sub fin. vers. si cum etiam quod iste annus, & seq.

Tum, quia in dubio dilationis debent intelligi continui temporis,

l. 1. C. de fer. l. 3. in C. de dilat.

Tum, quia dilationum materia est amputanda, l. 2. in princ. C. de tempor. appellat.

Tum, quia actio injuriarum est odiosa & pœnalis, minorem igitur sententiam amplecti debemus, l. interpretatio 42. ff. de par. l. *Arrum*. 47. ff. de O. & A.

- 36 Econtrâ, quod hic annus sit utilis, & non continuus, tradit etiam simpliciter

Jacob de *Raven.* in l. si non conviciis, §. C. de injur. *Hartm.* *Hartm.* lib. 2. obfer. tit. 49. obfer. 2. n. 2. & seq. junctim, §. n. 6. & n. seq. *Bl.* in l. si non conviciis, §. C. de injur. n. 2. vers. quidam dicunt, quod iste annus, per text. in l. item si cum exceptione 14. §. in causa. 2. vers. & sane ff. quod met. causa,

propterea, quod in dubio recurrere debeamus ad consuetudinem loquentis,

l. si servum plarium 30. §. ult. ff. de legat. 3.

Sed prætor in edictis non consuevit loqui de anno utili,

text. post *Gl.* in §. 1. inst. de perpet. & tempor. action.

- 17 Ego verò dispiciendum esse censeo, quamobrem indageatur, an annus hic sit continuus, vel utilis; an ad hoc, ut tam diebus feriatis, quam non feriatis, an verò, ut etiam ignorantibus & absentibus, currat.

- 18 Priori casu, eum continuum esse, & tam diebus feriatis, quam non feriatis currere, statuo, veluti etiam iter, per rationes modò adductas, in specie tradit

Raphael. *Cuman.* consil. 74. incip. quia superius plenius in 2. quæst. (ubi communem dicit) num. 5. vers. circa secundam questionem, & vers. seq. *Jacob.* de *Bellovis.* in sua præd. lib. 1. c. 3. num. 11. sub fin. vers. sed an

salu annus, & numer. 12. *Joann.* *Schneid.* (ubi hunc veriorum & communiorum esse refertur) in §. sed & lex *Cornelia* instituit. de injur. numer. 1. sub fin. vers. sed dubium est utrum, numer. 2. vers. versor tamen & communior. & seq.

Posteriori casu, annus erit utilis, & non, nisi à 19 tempore scientiæ, currere incipit,

Jacob de *Bellovis.* in sua præd. criminal. lib. 1. c. 3. num. 13. vers. posset tamen de contrariis, & seq. pulchre *Utronymus* *Schurff.* consil. 67. incip. licet in præsentibus, num. 2. num. 3. ibi, tamen videtur probabiliter dicendum, dum 4. §. 6. §. 8. & n. seq. cent. 1. *Joann.* *Andr.* in addit. ad *Specul.* lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damni. dat. §. 1. num. 3. in fin. verb. actio. post princ. vers. inducitur ad contrarium, *Andr.* *Gail.* lib. 2. obfer. 105. incip. quæsitum utrum, num. 2. & seq. num. 3. vers. sed istud non obstantibus, num. 4. & seq. *Joann.* *Hartpp.* in §. de actio. 13. instit. de injur. nu. 27. sub fin. vers. ego tamen in contrariam partem, n. 28. & n. seq. *Hysing.* cent. 1. obfer. 5. (ubi ita in *Cameræ* *Imperiali* in causa *Embatro* contra *Embatro* & in causa *Nalle* contra *Hidobert* judicatum fuisse refertur) incip. notum est, num. 4. & seq. num. 7. ibi, in *Cameræ* v. *Imperiali*, & n. seq. *Daniel* *Möller.* in comm. ad consil. *Saxon.* part. 4. consil. 46. n. 11. in princ. & vers. contrarietatem opinio, & seq. *Andr.* *Yachin.* lib. 9. contror. vers. 6. §. incip. annus quo injuria, vers. hanc posttorem, & per tot. *Transit.* *Mare.* decisi. 192. incip. queritur an actio in iudic. num. 7. vers. sed pro contraria parte, & seq. part. 2. *VVernb.* lib. 1. obfer. tit. 47. obfer. 1. num. 4. vers. contrarium videtur. *Pruckm.* consil. 11. incip. & sanè, n. 21. vol. 1.

Pro qua assertione, præter rationes modò adductas, & à *Yachin.* *Andr.* *Gail.* *Hartpp.* & aliis dictis locis allegatas, facit

Tum (1.) textus in l. si honorum 2. C. qui admittitur ad honor. posses. post. l. si quem 4. C. de liber. caus. l. cum lex. §. ff. de edil. edit. l. 1. §. diem 7. ff. quand. appell. sit.

In quibus locis omnibus dicitur, quod ejusmodi tempus ignorantibus non currat.

Tum (2.) textus in l. annus, 6. sub fin. ff. de calumniat. l. semper 15. §. annus 4. ff. qui rei act. clam.

Ubi etiam dicitur, quod in illa materia annus non nisi à die scientiæ currere incipit.

Et in d. l. annus. 6. & in l. cum lex. §. ff. de edil. edit.

Assignatur ratio, quod is, qui nescit, experiri non potestatem non videatur habere.

Tum (3.) quia generalis theoria est, quod in præscriptione annali, qualis est in hac materia, tempus annale vel brevis ignorantibus nunquam currat,

Andr. *Tiraq.* de *vetra.* *lignag.* §. 31. gl. 4. verb. ignorans, n. 22. ibi, secundum quod tempus, *Hartm.* *Pyl.* quæst. 12. incip. v. *assum.* vivente num. 2. ibi, idè regulare est, & seq. lib. 2. part. 1. *Daniel* *Möller.* in comm. ad consil. *Saxon.* part. 2. consil. 32. n. 12. v. si tamen in præscriptione, & seq. *Iason.* consil. 64. n. 10. ubi subdit. vol. 3. *Paul.* de *Casstr.* consil. 351. incip. præfata reformatio n. 1. vers. nam ad quid, & seq. vol. 2.

Tum (4.) quia præscriptiones contra actiones pœnales prætorias temporales currunt tantum ob moram & negligentiam non agentium,

l. 1. ff. de usucap. l. 1. §. ult. C. de annal. except.

Sed in omni præscriptione, quæ ex negligentia

alicujus currit, necesse est, ut in illud ponantur, quæ negligentiam inducunt.

In l. generis ff. de hîr. iud. not.

Sed ignorantia nulla negligentiam imputari potest. Et per consequens non currit ei præscriptio.

Schurff. d. consil. 18. n. 6. Gail. d. obs. 705. n. 5. & seq. Harpp. d. 5. hac actio. 12. n. 29.

Et hæc assertio etiam verissima est.

Non obstante, quod contrarium directio vellet Hieronymus Schurff. (sibi contrarius) consil. 12. incip. veritas ipsius articuli, num. 7. vers. Et iste annus est continuus, num. 2. vers. iste annus continuus incipit. & seq. cent. 1. Henning. Gail. consil. 102. incip. quæ pæcepto brachie Klage, num. 19. in princ. verè, incipiendo a die illate iniuriæ, & num. seq. Agid. Ros. tractat. crimin. tit. de injur. num. 23. vers. ita, ut currat etiam ignorantia, & seq. quem sequitur Batth. Vresenb. consil. 22. incip. ne frustra, n. 6. vers. quod quidem tempus, vol. 1. Farinas. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 10. n. 22. vers. annus, iste, & s. q.

Pro quorum opinione pugnare videtur textus in l. ult. C. de dolo malo, ubi tempus biennii, intra quod actio de dolo debet institui, est continuus, & currit ipso jure, etiam ignorantia. Deinde textus in l. ult. sub fin. C. de præscript. long. tempor. ubi præscriptio currit, nulla scientiâ vel ignorantia expectanda, ne alias dubitationis inextricabilis oriarum occasio. Uterius textus in l. finit. 3. §. ult. in fin. C. de præscriptione, 30. vel 40. an. ubi post præscriptionem nulli ulterius agendi facultas patere debet, etiam si se legis ignorantia excusare tentaverit. Preterea textus in l. si partem. 19. §. si per se dolo, l. si, quem servus, amittit. ubi is, qui nescit sibi servitum legatum, si per eum constitutum, tempus ad perdendam servitutem ea non utatur, amittit viam, & ita currit præscriptio contra ignorantem.

Quæ tamen rationes parum urgent; Quia in d. l. ult. C. de dolo malo, biennium idcirco etiam ignorantia currit, quoniam alio ipso illo teneretur dolum fictions actione in factum, Schurff. d. consil. 61. num. 3. cent. 1. Aliter solvit Joann. Harpp. in d. §. hac actio 12. inst. de injur. n. 31.

Reliqui textus loquuntur de perpetuis actionibus, & præscriptionibus longi, vel etiam longissimi temporis, in quibus præscriptio rectè etiam ignorantia currit, secus est in actione temporali & præscriptione annali, ut modo dixi.

Aliter respondit Schurff. d. consil. 61. num. 9. vers. nec prædictus, & seq. cent. 1. Harpp. d. 5. hac actio. 12. num. 32. & seq.

Et hæc conclusionem etiam approbavit, & confirmavit Aggulfus Elector Saxo, in suis Novellis,

part. 4. consil. 46. post princip. ubi his ipsis verbis constituit: *Item daß mögen wir daß die verjährung von der zeit an als der injuriarum solche injuriarum erstahen vnd zu wissent bekommen hat / gerechneet / vnd zu laufen anfangen werden.*

Nunda autem allegatio non sufficit, sed injuriarum, si eam aliter probare non poterit, jurare debet, quod à tali tempore primum in noticiis inrogata injuria venerit, veluti ipsa in Camera Imperiali observari, testatur

Andr. Gail. lib. 2. obs. 705. incip. quæstium utrum;

num. 7. ibi, in Camera Imperiali, & numer. seq. Ruland. de censibus part. 4. lib. 7. c. 6. num. 40. ubi habet injurare.

Idem dicendum est, si injuriarum non in aliquo probabili ignorantia constitutus, sed alio jure impedimento, quod removere non poterat, impeditus fuerit, quod minus injuriarum agere potuit; tunc enim illi annus etiam non currit.

Petrus de Andar. consil. 206. numer. ult. in fin. Franck. Mart. decis. 102. num. 7. vers. ubi tenet, quod iste annus, part. 2. per reg. laim universalem in l. 1. §. ult. C. de annal. excepti ubi generaliter traditur, quod non valent agere, non currat præscriptio.

Unde fit, si actio injuriarum ab aliqua causa principali ortum habet, quæ pendente injuriarum agere non potest, donec causa principalis fuerit finita, quod tunc licet interim annus elaboratur, is per hoc etiam non excludatur, quod minus postea ad actionem injuriarum influendum admittatur,

ut supra consil. 65. hac part. 5. laus dixi.

Quamvis ad pleniorum causæ am interim pro restitutionem, vel etiam libelli oblationem necesse sit quispian non inutiliter suaserit,

Salye. in l. vi. perfectum C. de annal. excepti. Bernhard. Grav. lib. 2. practice consil. 104. considerat. 1. numer. 5. Ruland. tractat. de censibus part. 4. lib. 7. cap. 6. num. 11. (ubi ita in Camera. 3. Novemb. Anno 1561. observatum fuisse) vers. & videtur vel statim, & seq.

Illud autem observandum est hoc in loco, quod si prædictus annus in Saxonia, & Electoratu non pro anno civili, sed pro anno & die Saxonico, qui integrum annum, sex septimanas & tres dies continet, accipi debeat,

Joach. à Beust. in l. nam posteaquam §. 5. si quis quiss. de jurejur. num. 11. ibi, si ista actio, & num. seq. Consil. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 62. incip. In den Sächsischen Jahren, numer. 2. vers. nach Sächsischen Reich aber / Chl. König in suo præf. c. 19. incip. weil hierüber n. 3. post princ. Rosa in addit. ad Daniel Wolter. consil. Saxon. part. 4. consil. 45. n. 15. sub fin.

Secundo casus principalis, si queritur de iniuriis realis, & de actione injuriarum civili;

Et tunc, si pro injuriis realis ex jure prætorio agitur, res extra omnem dubitationem posita est, quod ille anni spacio etiam præscribantur,

Hartm. Pistor. quæst. 20. incip. fuit questum, n. 4. (ubi ita inter omnes juris interpretes, nemine contradicente, convenire ait) ibi, Et certo si de illa, & seq. nu. 5. ibi, sed etsi leg. num. 6. vers. præterea cum Ulpiano, & seq. lib. 4. Rabin. quæst. 48. n. 6. n. 3. vers. tamen cum idem, & seq. part. 1.

Si verò pro illis injuriis realis ex l. Cornelia agitur, & ita queritur de actione injuriarum civili, quæ in tribus illis casibus, si quis pulsatus, verberatus vel ejus domus vi introita, ibi, ex l. Cornelia competit, & tunc major silet de jure civilis esse controversia.

Siquidem id. in §. sed & ex Cornelia, inst. de injur. verb. introitum, sub fin. vers. Joannes contra, & in princip. inst. de perpet. & tempor. action. verb. constitutionibus, sub fin. vers. una injuriarum quæ descendit. Az. in summ. C. de injur. num. 37. Anton. Gomez. tom. 3. var. resolut. c. 6. nu. 10; Ruffard. tractat. libelli, part. 40.

de civili actione injuriæ ex l. Cornelia, post med. col. 3. vers. alia enim est differentia, in verb. sed Dominus Joannes & Dominus meus fol. xlii. 93. Joann. Oldendorp. in sua class. cl. 7. ubi dicit se male in hujusmodi causis obli- vionem, quam dicitur iudici auctorem haberi.) est. 10. tit. quam diu competat. Vñ est in com. ff. de injur. numer. 15. post princip. vers. quod alii negant, Petr. à Plac. in epum. delict. cap. 6. num. 43. Joann. Andr. in addit. ad Speculat. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damni. d. 5. num. 3. sub fin. lit. D. verb. actio. post princip. vers. alia quæstio est, & seq. dicit quod illa ac- tio l. Cornelia sit annalis, & injuriæ hæc reales anno firmitur. Moventur, per textum genera- lem in l. si non sonuicis, §. C. de injuriis, ubi indistin- ctè dicitur, quod actio injuriarum anno præscri- batur, ubi autem lex non distinguit, nec nos dis- tinguere debemus,

l. de præsc. §. ff. de publ. in rem action. Gl. in l. 3. ff. de offitio præsid.

Deinde, actio hæc est odiosa, & tendit ad vin- dictam, & ideo restringenda.

c. edita de R. l. in d. Joann. Andr. ad Specul. d. verb. actio, in fin. vers. quia actio est odiosa, & seq.

30 Hæc tamen non attentis, contrarium re-ctius tradunt, & dicunt, hanc civilem injuriarum, actionem, ex l. Cornelia descendente, esse per- petuam,

Joann. Faber, in §. sed & lex. Cornelia, in ff. de injur. Francisc. Halb. tract. de præscrip. part. 4. primi. quæst. 1. (ubi hanc veram & magis communem vocat), num. 3. sub fin. vers. sed secundum magis veram. lib. Clar. lib. 5. sent. §. injur. numer. 9. vers. hoc tamen intellige. Præcipit, (ubi contraria solvit, in cap. 1. §. injuria. tit. de pat. juram. firm. in med. primi. vers. tamen ne in- cidatis, & vers. se. Tacib. lib. 9. contravers. cap. 7. incip. actionem injuriarum, vers. eundem: negus non potest, per tot. Roland. à Valle, consil. 39. incip. quia semper mihi, num. 15. vers. quia actio injuriarum. vol. 2. Bernhard. Gratien. lib. 2. præf. concl. 105. considerat. 3. Joann. Schneid. (ubi hanc communem, & verorem vocat) in §. sed & lex. Cornelia in ff. de injur. num. 3. vers. contraria tamen sententia, Prosper. Favind. in sua præf. crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 10. num. 23. post princip. vers. civilis autem non. com. seq. Saar. in communibus opinionibus, vers. injuriarum actio. n. 7. præf. Contrad. de injuriarum, numer. 29. Joann. Harppr. in d. §. hæc actio 12. in ff. de injur. num. 3. vers. non verò de pectali seu civili, & num. seq. Andr. Raubhar. quæst. 48. incip. de actione, num. 3. part. 1. Harim. Pistor. (ubi rationes afferit, contraria solvit, & hanc viam rationem magis con- sentaneam, & crebrius interpretum saculo comprobata esse dicit), quæst. 20. incip. fuit quæsitum, nu. 2. ibi, verum contraria, num. 3. & seq. lib. 4. Myñf. cent. 1. obfer. 84. (ubi secundum hanc in Camera Imperiali. 29. Mart. Anno 1537. in causa Hannæ contra Straßburg, & eod. anno in causa Bebel contra Rôlin / iudicatum fuisse testatur / incip. quod actio civilis per tot. & cent. 5. (ubi idem testatur), obfer. 7. incip. notum est, num. 3. vers. verum priore sententiam, & seq. Matib. Col- der, decis. 121. num. 1. vers. civiles autem, & decis. 167. num. 2. ibi, sicut in actione, part. 1. Joach. à Buisl. in l. nam posteaquam §. §. si qui ff. de iur. iur. m. 10. pag. mihi. 261. Vñ est in consil. 22. incip. ne frustra, 6. vers. non ex lege Cornelia, & seq. part. 1. Henning. Gaden, consil. 102. incip. auf vorgetrachte Klage, num. 12. &

PARS V.

seq. Andr. Gail. lib. 2. obfer. 104. num. 4. vers. sed in- star realium, Daniel Møller. in com. ad consil. Saxoni. part. 4. consil. 46. num. 1. vers. alio contra & seq. Frid. Pruchman. consil. 22. incip. cum vir nobilissimus. num. 24. vol. 1. Heinric. Pictetstr. (ubi rationes afferit, & contraria solvit) decis. 8. incip. in publica platea, in med. vers. at hi non obstantibus, & per tot. Harim. Schurf. consil. 12. incip. veritas istius, numer. 2. vers. exceptis tribus casibus, & sequent. & consil. 61. num. 1. & seq. sent. 1.

Principalis & potissima ratio est, quod actio injuriarum ex l. Cornelia descendens sit civilis. Civiles autem actiones, quæ ex legibus, & Scris & constitutionibus oriuntur, esse perpetuas, dubi- um nullum est.

princip. in ff. de perpet. & semper. action. l. 3. & l. 4. C. de præscrip. 90. vol. 40. anno 1700, l. in honoratiss. §. ff. de O. & A.

Nec movent rationes, quæ modò in contrari- um adductæ sunt, & adhuc amplius adduci pos- sunt. Eæ enim solide refutatur

Heimic. Pictetstr. d. decis. 8. in med. vers. respon- dere conantur, & seq. uig. ad fin. Joann. Harppr. d. §. hæc actio 12. in ff. de injur. num. 5. & seq. Schneid. d. §. sei & lex in ff. cod. n. 3. in med. Harim. Pistor. d. quæst. 20. n. 4. & seq. lib. 4.

Jure Saxonico quanto tempore injuriæ reali- 31 bus præscribatur, magna etiam est contentio,

Quod enim annali præscriptione tollantur, 32 tradit

Hieronymus Schurf. (ubi dicit, quod de jure Saxo- num omnes actiones injuriarum sint annales, & ita tan- tum anno ducunt, & ita per totam istam paritatem obser- vari affirmat) consil. 12. incip. p. veritas istius articulari, nu. 5. sub fin. vers. tamen ad hoc de jure Saxonum, & seq. cent. 1. quem sequitur Joann. Schneid. in §. sed & lex Cornelia in ff. de injur. num. 3. sub fin. vers. de jure verò Saxonum contrarium, & sequent. Matib. Coler. decis. 123. (ubi ita præstari & consuetudinem aspiculari dicit) num. 2. ibi, sicut de jure Saxonico, & decis. 167. (ubi ita communi consuetudine in toto foro Saxonico obser- vari testatur), numer. 3. ibi, jure autem Saxonico. part. 1. Reinhard. (ubi ita consuetudinem aspiculari, & ita tam Lepenses quam Magdeburgenses pronuntiare ait) part. 4. differ. 16. vers. sicut de jure Saxonico, Zobel. post. 4. differ. 7. numer. 30. post princip. Vñ est in (ubi hodie ita apud nos servari testatur) in com. ff. de injur. num. 15. post princip. vers. quatum sententia etiam apud nos. Consult. consilium. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 30. incip. præstari dicunt, numer. 1. & seq. n. 5. sub fin. vers. ita dem obfer. tunc per textum in l. lantredich lib. 3. art. 31. in med. ubi dicitur. Wer den andern se- hetz / vñ ihm doch nicht nimp / oder aber ihn nicht mi- der / oder schteger also daß die Wunde nicht lantredich ist / oder eine Lantbede machet / seiner Erben hat er darumb nicht zu antworten / oder er si in die nach des Jahrs biß.

Econtrario, quod injuriæ reales, ex l. 33 Cornelia pro injuriis realibus competentes, etiam in foro Saxonico sint perpetuæ, & non annales, dicit Hilan Rôlin; (ubi ita apud nos in usu servari tes- tatur) in suo præf. c. 99. incip. weil hierüber / m. 5. ibi. Daraus kömpt es / uig. ad fin.

Alii v. distinguunt inter injurias reales, seu vul. 34 nara lævia & modica, & inter gravia & atrociora ita

Q 2

ut

7. *Liſ propter ſubterfugia & cavillationes ad-
verſatæ pro conteſtata non habetur, ſi
quis ſadignam contraſtiam perſequeretur, & ali-
quid pœnæ afficiatur.*

9. *Si injuria ſibi vel uxori, vel ali ex familiaritate
facta, an morte injuriæ extinguitur
etiam ſi injuria quæ patitur, maritus, vel
aliu conſanguineus competeret potelt n. 10.
11. 12. 13.*

14. *Injuria extinguitur per expreſſam remiſſio-
nem.*

15. *Injuria ſclicet remiſſa ne quidem per reſtitu-
tionem in integrum reſtituari poſſet.*

16. *Hæc remiſſio ſi non nocet.*

17. *An etiam pater vel alius cognatus præjudi-
cet.*

18. *Si quis per confeſſionem peccatorum, ſacer-
doti factam, adverſario injuriam remiſ-
ſit, an & quatenus ille injuriarum agere
poſſit. n. 19. 20. 21. 22.*

23. *Injuria etiam extinguitur diſimulatione.*

24. *Diſimulatio & tacita remiſſio injuriarum,
ex quibus ſignis & conjecturis colligitur,
remiſſivæ.*

25. *Plures modi tollendi injurias traduntur, re-
miſſivæ.*

26. *Extincta injuriæ, an nihilominus actio l.
Aquilie ad damna, intereſſe & expenſas,
ſuperſit.*

27. *Hæc actio l. Aquilie datur heredi & contra
heredem.*

28. *Dummodo ſi fuerit conteſtata, vel quid ad
eos pervenerit. n. 29.*

30. *Cicatrix, & deformitas an etiam læ-
beatur ratio.*

IN præcedenti concluſione abundè dixi de uno
modo, nempe de tempore, quo actio injuria-
rum tollitur, & præſcribitur, nunc etiam de aliis
modis tollendi injurias breviffimè diſcurremus.

Omnibus autem norum eſt, quod actio inju-
riarum morte tam injuriati, quam injuriantis,
extinguitur, nec heredi, & contra heredem com-
petat, per textum expreſſum.

In §. non autem omnes. l. inſtit. de perpet. & tempor.
actio. in l. ſi cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. in princ.
& verſidem dicendum eſſe. ſi qui canon. judic. ſiſten-
di cauſ. ad l. penales. 32. poſt princ. ſ. ad l. Valer. l. in-
juriarum. 13. in princ. l. item apud Labenem. 15. §. in-
juriarum. 14. l. injuriarum. 21. ſ. de injuriarum. Jodoc.
Damhoud. in ſua præll. crimin. l. cap. 138. m. 24. ibi, actio
quoq. Joann. Schneid. in §. ult. inſtit. de injur. nu. 3. in med.
verſ. ſexto per moriam. Ioann. Harppr. cod. nu. 61. & ſeq.
Harim. Piſtor. quaſt. 27. nu. 1. & ſeq. part. 1. Jacob Tho-
ming. de uſ. 24. n. 1. & ſeq.

Niſi his fuerit conteſtata.

§. non autem omnes. l. verſ. excepta injuriarum. in uſ.
verſ. penales autem actiones. inſtit. de perpet. & tempor.
actio. d. l. ſi cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. poſt pr.
ſi qui canon. judic. ſiſtend. cauſ. ad l. injuriarum. 21. ſ.

de uſ. Damhoud. d. c. 138. n. 24. verſ. niſi proceſſus. Ver-
ſend. in com. ſ. de injur. num. 12. verſ. niſi a defuncto. Ia-
cob Schult. in addit. ad Modſt. Piſtor. quaſt. 17. n. 15. ibi,
quinto & illud. part. 3. Joann. Harppr. in d. h. ac alio.
uſ. ſiſtat. de injur. num. 65. ibi, ceterum ſi ſu. & num.
ſeq. Jacob de Bellorſ. in ſua præll. crimin. libr. 1. c. 3.
num. 79.

Quod procedit, non tantum ſi de verbali, ve-
rum etiam reali injuriæ, agatur,
Jacob Schult. (ubi duas rationes affert) in addit. ad
Modſt. Piſtor. quaſt. 127. nu. 29. ibi, ampliatur hæc. n. 20.
not. part. 3.

Lis autem, quoad transmissionem & perpe-
tuationem hujus actionis, pro conteſtata habe-
tur, ſi preces Principi fuerint oblatae, ut in præce-
denti concluſ. n. 11. dixi.

Vel quoniam per ſubterfugia & cavillationes rei
ſtat, quod minus litem conteſtetur.

ſi, in d. l. ſi enim judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. ſ. ſi
quis autem in judic. ſiſtend. cauſ. ſat. m. 2. ibi, ſextimo &
ultimo nota. & in l. ſi ſure oportet. §. l. ſi ſiſt. ſ. de ex. uſ. u-
tor. nu. 7. verſ. ultimo. & in l. mori. 2. l. uſ. R. V. num. 2.
verſ. vel per moram. & in l. l. C. de uſ. de unit. m. 31.
verſ. vel mora rei. Joſon. in d. l. ſi cum judicio. 10. §. qui in-
juriarum. 2. ſi qui canon. inſtit. ſiſtend. cauſ. ad l. penales. 32. nota
ultimè ex verſu. & nu. ſeq. Traut. de Caſtro. d. n. 3. verſ.
& audiri. Fein. in c. illud. x. de præſcript. num. 11. in med.
verſ. prima concluſio. Alex. conſil. 100. inſp. diſ. uſ. ſiſt. bu-
ni. 1. ibi, quia mora commiſſa. vol. 5. Andr. Traut. de re-
tract. ſignag. §. 15. gl. 2. nu. 5. ibi, ſed his quæritur. nu. 3.
(ubi limitat.) nu. 9. & nu. ſeq. Daniel Molter. in com. ad
conſil. Saxon. part. 1. conſil. 10. nu. 6. & ſeq. Br. in l. ſi
de privat. delict. num. 9. verſ. ſed in actionibus. Jacob Tho-
ming. de uſ. 24. nu. 4. & ſeq. Harim. Piſtor. quaſt. 28. n. 7.
part. 1.

In Saxonia verò dicendum videtur, quod lis
hoc in caſu propter adverſarii ſubterfugia, & ca-
villationes pro conteſtata non habetur.

Daniel Molter. in com. ad conſil. Saxon. part. 1. d. con-
ſil. 10. nu. 7. ibi, quamvis Elektor. & ſeq.
propterea, quod in his terris eiſmodi tergiver-
ſator pro contumace habeatur, & tanquam con-
ſeſſus pro more noſtrorum judiciorum in Ebe-
haſſi condemnatur, ita, ut niſi juſtas cauſas, qui-
bus impeditus hunc conteſtari non poterit, al-
leget, & probeat, tota cauſa cadat.

Harimann. Piſtor. quaſt. 3. num. 1. & ſeq. part. 1. Ebi-
lian. Könlg in ſuo proceſſu. c. 60. Matth. Coler. de pro-
ceſſ. execut. part. 1. c. 2. num. 22. & ſeq. deſiſ. 104. nu. 1. &
ſeq. part. 1.

Sed ita eſt, ſi ille, qui litem conteſtari recuſat,
pro contumace habeatur, & certæ pœna afficitur,
quod runc liſ pro conteſtata non habetur.

ſi, in l. ſi ſure oportet. §. 5. ſiſſit. ſ. de excuſat. tutor.
n. 7. verſ. collige argumentum quoad idem. & ſeq.

Alias enim ſequeretur, quod quis propter con-
tumaciam, & eiſmodi levè delictum, duplici pœ-
na afficeretur, primò in legitima impedimenta,
in die Ebehaſſi vel etiam in amiſſionem cauſæ, ſi
impedimenta probare nequit, ſi die Miſſiſſet con-
demnaretur, deindè in pœnam & odium eius lis
haberetur pro conteſtata, quod tamen valde ini-
quum eſt, & quibus duplici pœna puniri non poſſet.
l. ſancimus. C. de pœn.

Facit etiam, quod adverſarii tergiverſationes,
Q 4 & ef-

de omnia, vel pro illis, & sicut probabitur
exceptionibus, & illis in iudicio requiritur fieri
vel non; si pro eis, & in iudicio ea habuerit,
vel solum probabitur: videtur aduersarium propter
tergiversationem pro contumacia non esse habendum,
& idem pronuntiauerit, deß Veltager seinen
Einnemder eingekauft auff die ehebare Klage zu
antworten: vnd den Krieg dreyßens zu beßigen
schuldig: tunc aduersarius excusatur, et, si pro
quæsitella haberi nequit, ut recte tradit

Andr. Tirag. de retrat. lignag. §. 15. d. gl. 2. nu. 3. vers.
primo quidem ut procedat. & seq.

Sin verdè eas injustas esse cognoverit, & adversarium in legitima impedimenta, in die Ebechasti condemnaverit, tunc in alia pœna affici nequit, d. i. *in statu, C. de bon.*

Denique facit, quod hodie pro injuriis ut plurimum criminaliter ad revocationem agatur; in delictis autem, ubi criminaliter agitur, proprietas modi subrefugii litem non haberi pro contestata, sed requiri veram litis contestationem, tradit

Et in l. civilm. i. ff. de privat. delict. non. 9 ibi, ulterius
quis possit p.unc.

Bene tamen verum est, si actor, vel propter ab-
sentiam iudicis, vel propter multitudinem cau-
sarum & exceptionum dilatoriarum ad litem
contestationem pervenire non potuerit, & ita per
eum non steterit, quò minus litem contestetur, quod
tunc sedit in iuriam, sed ree perpetraverit, & ad he-
redes transmittatur, etiam si litem contestatio non
fuerit subsuecra, ut in precedenti conclus. nu. 9.
§. 1. et ex Gail. Prax. & Harp. dixi.

Licet contrarium velit

Andr. Tirag. de re tract. lignag. 5. 15. gl. 2. n. 9. ubi, se-
cundo intellige. & seq.

2 Sed quid, si injuria filio, vel uxori, vel alii ex familia illata est: quò quidem casu etiam patri, matri & omnibus de familia facta censetur,

l. 2. c. 3 ff. de liber. cau. gl. in l. lex Cornelia. §. in princ.
ff. de injur. Graviter. consil. 3. incip. venerabilis dominus.
m. 3. ibi. quia injuria. tom. I.

an tunc actio, quæ patri, marito, vel aliis confanguineis competit, perinde morte injuriati extinguitur, sicut ea, quam injuriatus ipso intentare poterat, morte eius expirat.

10 Quoad illas quidem personas, quæ nostræ po-
testati & affectui sunt subjectæ, quales sunt liberi

နဝိဂိ, ဂုဏ်, ဂုဏ်, ဂုဏ်, ဂုဏ်

l. 7 § 3 sui jin. ff. de injur.
expeditum est, nos etiam iis defunctis, injuriarum agere posse, quoniam ex injuriâ, ipsi illata, nobis peculiaris & propria competit actio, & quidem ita, ut altera alteram non absumat,

l. 1. §. ult. ff. de injur. Harsem. Pastor quest. 2. 1. incip. jurm
Indubit. tit. n. 3. ibi. & ad illas quidem lib. 4.

¹¹ Sed de aliis personis, & consanguineis res majorem habet dubitationem; Si tamen & hoc in casu affirmativam arripimus, & statuamus, aliis consanguineis nihilominus actionem injuriarum competere, & morte injuriarum non esse extracram, nos non posse errare putamus.

per text. in l. si reus §. hae autem actio. §. et res. dum-
modo sciamus. ff. de hu qui effud. vel deiecer. elegant.

[illegible]

Q. vivit directio coniariorum velle
per totam h. sed si unus. 17. §. 11. & §. 12. ff. de in iur.
Carol. Ruin. con. 20. incip. Reverendissime domine. n. 7.
sub fin. 1. et. & v. cum filio. & n. seq. 1. et. 4.

Quæ tamen conclusio legaliter est accipiendâ,
dummodò annus non fuerit elapsus, eò enim elap-
sò, consanguinei amplius non admittuntur, ve-
luti nuper in factò habui, & obrui, per ea, quæ
in præced. conclus. latius dicta sunt.

Item injuria extinguitur, si injuriatus eam expressè injurianti remisit.

Idem. Damboud. in sua praef. crimin. s. 146. nu. 29 ibi
remissione. Ioann. Anon. Rub. Alex. and. in tit. 6. de potest.
procurat. & defensor. in camf. crimin. n. 337. part. 1. Estru-
nac. in sua praef. crimin. part. 3. quaff. 1. us. iustit. 3. num.
334. & seq. lib. Clar. lib. 5. sent. 8. injuria. n. 13. ibi. 10. de iur.
etiam. Nicol. Boer. decif. 120. n. 1.

In tantum, ut injuria semel remissa, ne quidem per restitutionem in integrum rescuitari possit.
elegant, Anron. Faber in suo Codice, l. b. p. 111. de m.
29. definit. 12. in iur. injuria semel, n. 1. & seq.

Quæ tamen remissio hîco, quoad pœnam, & Tuum interesse, non nocet,

*Angel. Arat. mra.3. maliguit. verb. compertent diti in
quifit. n. 27. fol. m. 37. G. lmagr. ad gloriā. tūc
lib. i. art. 68. n. 3 lit. B. iucip. nota quod per fub pū.
tūc. in fua part. crimin. part. 3. q. 9. ff. c. impē. a. n.
264. laici. Anon. Rub. Alex. tra de portul. prout et
de forin. lib. i. c. crim. non. 137. v. non tamē pot
et part. i. pulchre laici de Bellor. in fua part. crimin.
lib. i. c. n. 67. bi. ut ita mō poffet dici. n. 63. et n. 64.
Petr. plac. apertum. delict. lib. i. c. 6. n. 42. ver. ſimili
tatem. Pafcu. & ſeq. Axi. Boſ. in fua part. crimin. tit.
de injur. n. 17. ubi. quando remittitur injuria. n. 72. et
idem quando. & ſic.*

Sed, si quis alicui remisit injuriam, an per hoc patri & aliis consanguineis præjudicare censetur, vide eleganter.

Marant. in suo specul. part. 6. diff. & ponitur alium per
viam inquisit. 1. nu. 53. nu. 60. & seq. Nicol. Borr. d. decis.
120. incip. Et videtur mirabile. n. 1. & seqq. per tot.

Quid verò dicendum, si quis per confessionem peccatorum, sacerdoti factam, remittit injuriam, an actio injuriatum sit prorsus extincta, & reus amplius conveniri non possit?

Si solum rancorem remittit, quem in animo
habet, tunc actio injuriarum remissa non est
setur.

Alia. in addit ad Br. in non solum. s. cuius aum. ff.
de injur. n. 3. li. D. vers. et tantum. r. n. 1. leon. Sive. in
de. 5. bar. actio. lib. insti. de. infam. n. 1. in princ. & ubi
que res. ff. de sol. m. rancore. & l. 8. ff. de. consil. 15. 2. an.
tip. casu. huius. n. 2. vers. aut. qui renouit rancorem. lib. 2.
Angel. tra. 4. malef. q. 6. b. comparent. diu. inquisit. cu. 28.
vers. primo. esp.

Sin expresse remittat actionem injuriarum, & faciat plenam remissionem, tunc injuria in totum remissa censetur, etiam in foro contentioso.

Alc. in add. ad Br. d. l. non solum §. vltima. ut. n. 3
lit. D. vers. aut est factio. Angel. trac. ma. eff. 1. er.

pro cuius afflictione facies quid miris diximus, quod non a se ipse carcerationis sit tantum annalis? Ex hoc autem est mala quantitas, & species torturæ,

1. *Innumeri*, 7. ff. *depositi*. Hippol. de Maril. in sua præd. crimin. §. expulsi. n. 11. ibi, quoniam carcer, & 2. *attingens*, nu. 21. ibi, quoniam carcer, Roland. à Valle consil. 17. incip. in ordinatam, n. 21. ibi, quia carcer, vol. 3. fol. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quass. 64. nu. 32. post princ. VVesemb. consil. 57. n. 9. vers. ac species quadam, part. 2. & à tortura ad carcerem, & e contra, valet argumentum, Bl. in l. ficeretur, 2. C. de Episc. audiendi. num. 7. vers. sicut in tortura, & seq.

45 Contrarium tamen longè verius est, ut eleganter docet

Andr. Rauchb. (ubi pulchre rationes offert, contraria solvit, & ita aliquando iudicatum fuisse testatur) quass. 49. incip. datur quoque, injuriarum actio, n. 9. ibi, contra quod hęc, n. 10. & seq. u. 3. ad fin. part. 1. VVesemb. (sibi contrarium) in comm. manuscrip. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 46. quem refert & sequitur Daniel Möller. ibid. num. 4. post princ. vers. quibus & injuriarum, & seq.

46 Sed quid, si iudex alicujus uxoris & liberorum maritum & patrem iniuste occidi fecit, quandiu uxor, & liberi adversus iudicem injuriarum agere possint?

47 Quod & hæc injuria fit annalis, & illis ad agendum non nisi annus indulgetur, consuluit Henning. Gaden. consil. 162. incip. vergebrachte Klage, n. 17. sub fin. vers. quod secundum patrem, & n. 18. quem sequitur Harv. Puff. d. quass. 20. n. 5. sub fin. vers. ex quo etiam, lib. 4.

48 A quibus tamen rectè dissentit

Andr. Rauchb. d. quass. 49. numer. 3. sub fin. vers. hoc facti quod num. 4. Junil. n. 13. ibi, non ego Gaden, & seq. part. 1.

propterea, quia cum injuria iniustæ torturæ, ut jam dictum est, sit perpetua, multo magis illa injuria, quæ uxori, & liberis ab marito vel patre, iniuste supplicio ultimo affectum, datur, perpetua erit, quoniam plus est aliquem ultimo supplicio afficere, quàm torturæ subicere.

49 TERTIO CASU principali, si queritur de injuriis scripæ, & famosis libellis, quanto tempore collantur, tunc distinguendum erit inter injurias scriptas, & inter famosos libellos.

50 Priori casu videtur dicendum, quod injuriarum scriptarum de jure civili etiam sine perpetua, & non nisi triginta annis præscribantur, ut in terminis voluit Uldar. Zasius in l. cum lex, ff. de leg. bus, n. 12. Frederic. Sibenik. in suo rivid. consil. 103. Gail. (ubi ita in Camera Imperiali, 25. Septemb. Anno 1567, in causa Pauli Webeser contra Georgium Drangel conclusum fuisse testatur) lib. 2. obser. 104. n. 1. vers. an autem hæc injuria, & n. seq. Rutz. Roland. tract. de commiss. part. 4. lib. 3. §. 1. n. 60. vers. si verbi, an in scriptis, VVesemb. in comm. ff. de injur. n. 13. post princ. vers. nisi scriptis quod perpetuo durat, & seq. VVurmbs. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 11. n. 3. ibi, injuria autem que fit scriptis, & seq. Vult. in §. puma autem, 7. inst. de injur. nu. 2. vers. scripta injuria, & seq. Borich. in §. ult. inst. cod. sub fin. vers. sed & injuria scripta facta, & seq.

Propterea, quod scriptura sit perpetua, semper maneat, semper loquatur,

P A R T V.

1. *Arriani*, C. de hæretic. l. quadam §. numeralis vers. quarum probatio scriptura continetur. ff. de edict. Petr. Paul. Paris. consil. 112. num. 44. vers. ex quo semper vol. 1.

Et semper habeat actum permanentem,

Bl. in l. un. C. de confess. n. c. in med. vers. quia scriptura & seq.

Contraria tamen opinio longè verior est, quam etiam in specie amplius dicitur

Johann. Baptista Plot. (inter consilia crimin. Ziletti.) consil. 131. incip. Navaria. num. 19. vol. 1. quem sequitur Daniel Möller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 46. num. 6. 7. 8. & num. seq. Matib. Coler. de process. execut. part. 4. c. 1. num. 92. in med. vers. addo, ut quoniam injuria, & seq. Johann. Harpp. in §. l. ecclesiæ, 12. inst. de injur. num. 12. vers. id tamen à theoria, num. 13. & seq. VVesemb. consil. 22. incip. ne frustra, num. 7. vers. quamquam autem Zasius, & vers. seq. part. 1. Andr. Tacib. lib. 9. contror. c. 9. incip. injuriam per scripturam per tot.

Tum, quia injuria scripta per omnia & in omnibus est, & dicitur verbalis,

Plot. de in lit. jurand. §. 46. num. 4. Stephan. Aufser. in addit. ad Capell. Tholos. 127. num. 9. Faismac. quass. 206. n. 4. Andr. Gail. lib. 2. obser. 104. n. 1. VVurmbs. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 11. n. 1. Ludov. Roman. consil. 372. incip. que ad primum, n. 1.

Omnibus autem notam est, injuriarum verba-lem anno finire, ut supra dictum, per l. si non conviciu. C. de injur.

Tum, quia J Cetus in l. lex Cornelias, §. si quis libellum, ff. de injur. injuriarum, verbo vel scriptis alteri illatam, per omnia perficitur, tam quo ad formam, quàm quoad delicti qualitatem, Ludov. Roman. d. consil. 372. numer. 1. vers. primò quia textus, & seq.

Tum, quia hæc præscriptio annalis non ex qualitate delicti, sed ex negligentia non agentis est inducta, Schurzff. consil. 61. incip. licet in presenti, nu. 10. cent. 1. Daniel Möller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 46. n. 9. VVesemb. d. consil. 22. nu. 7. post princ. vers. addo & illud, & seq. part. 1.

Tum, quia injuriæ non à facto, quod scilicet scripto perpetuo durat, sed ab animo injuriandi penduntur, qui post annum cessare intelligitur, d. l. si non conviciu. §. C. de injur. VVesemb. in comm. ff. de injur. n. ult. sub fin. vers. sed consuetudo non absurda, & seq.

In foro Saxonico ob eandem rationem, quod injuriæ scriptæ, & verbales æquiparentur, etiam pronunciabatur, quod injuriæ scriptæ sint annales, & anno finiantur,

teste Chilian. Rensing in suo process. c. 59. n. 3. ibi, vnd wo nitte einer mit Schrifftten & seq. quem sequitur VVesemb. in comm. ff. de injur. num. 13. vers. secus tamen feratur. Consil. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quass. 30. nu. 5. ibi, addendum est, num. 7. ibi, So viel abet & num. 8. & quass. 66. n. 4. vers. es were abet notwendig n. 5. & seq.

Quam sententiam etiam confirmavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis,

part. 4. consil. 46. §. aber die andern Schrifftlichen Injurien, ult. ubi in comm. Daniel Möller n. 9. sub fin.

Posteriori casu, ubi agitur de famosis libellis, propriè sic dictis, tunc videtur dicendum, quod etiam

Q 3

comparant dicitur inquisiti. num. 38. vers. secundo casu quoniam constat, tubi sunt. Schneid. d. Gult. insist. de injur. n. 7. vers. aut expresse remissis. Farinac. in sua pract. crimin. in pari. d. 4. quast. 105. num. 374. ibi, sub lima bene. et seq. Petr. d. Plac. in eorum, delicti. lib. 1. c. 6. num. 41. sub fin. Beriaz. d. const. 112. num. 2. vers. aut remissis propter. lib. 1.

21 In dubio autem quæ non plenam remissionem
fecisse, sed tantum rancorem animi remisisse,
præsumitur.

Bertaz. d. conf. 162. num. 2. sub 5m. vers. aut sumus in
dubio. lib. 1. Joh. Ann. Schneid. d. 5. ult. inf. d. injur. nu. 1.
sub fin. vers. aut sumus in casu dubio. & 14. seg. 3d. l. non
solim. l. 1. & injuriarum. n. 3. vers. etiam q. non. quod non. &
ibid. Alex. in add. lit. D. vers. aut dubitamus. Faric. d.
quod. l. 105. nu. 176. l. i. limitat. f. exid. & 14. seg. Pet. d. Plac.
in epitome delict. lib. 1. c. 6. nu. 4. vers. hinc etiam quod
accusant. & 12. Rob. tit. d. injur. nu. 16. sub fin. vers. quod
etiam remissio. la. qu. (ubi communem dicit) in l. i. sub l. 1.
7. quodam. l. 1. c. de p. ad m. 2. r. i. extra gloss. in querit.
et in l. in juymentis. l. 1. c. 5. ed. de legat. l. 1. m. 1. lib. remissio.
Math. de affectu. in c. 5. & injuria. l. de pace. jur. fin. m.
nu. 2. & 14. seg. Didac. Correr. lib. 2. var. resolut. l. 10. nu. 7.
vers. utrum confit. & seg. Roland. d. Valle conf. 4. nu. 7.
28. lib. 1. secundum affectu. l. 4. Angel. Ar. in tract. malefic.
d. 1. b. comparant dicta inquisit. nu. 28. vers. tertio casu
d. iunc.

Quamvis contrarium fluit

Bl. in l. Divus Marcus. 2. ff. ad SC. Syllaniam. num. 2. sub
fin. vers. querit hic. & seq.

24 Sed quid, si quis in articulo mortis constitutus remissit actionem injuriarum, an, si postea recon-
valescat, etiam injuria reviviscat? Quod nega-
tur, pulchrè

GL. 5. ult. verb. non revocaverit. vers. sed quid si in ul-
tima. & seq. iussit. de injur. Angel. Aretin. (ubi declarat)
et act. malefic. verb. ubi comparent dicti inquisiti. nu. 29.
ibi. quid si allegat Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d.
quast. 105. in pra. 3. nu. 379. ibi. sed nunquid remittens.
& n. seq.

23 Aliò modò injuria extinguicur, puta diffimu-
latione, & tacita remissione.

*S. ult. instit. de injur. l. non solum ff. de injuriarum. c. ff.
de P. p. et ab. n. com. ff. sed. nu. 12. Johann. Schmid in S.
ult. instit. ibid. n. com. ff. sed. septim. de damno latione.
non possit. H. prap. sed. v. f. & seq. idos. Damboud in
suâ pract. crim. c. 136. nu. 19. in med. Jacob de Blüvisy
traç. 3. cod. lib. i. c. 3. nu. 34. & seq. Prosper. Farinas in suâ
pract. crim. part. 3. quæst. 109. innot. c. 3. § 29.*

24 Ex quibus signis, & conjecturis eiusmodi dissimulatio colligatur, & injuria tacite remissa censetur, vide latè

[illegible]

25 Plures etiam sunt modi tollendi injurias, puta pactum, transactio, satisfactio, juramentum, revocatio, retorsio, pœnitentia & similis, de quibus partim suprà diximus, & partim de reliquis

videri potest. *Stebud. A.S. alt. inf. de iurur. n. 3 per tot.*
Iohann. Harpp. red. num. 30. & seq. uij. ad n. 27.
fent. in comm. red. n. 13. per tot. Gall. it. 2. uij. to. 6.
3. & seq. Damhoud. in iur. part. r. crimin. d. quaff. 205.
n. 11. & seq. tul. Clar. 15. fent. 3. injuria. n. 16. Boller.
in comm. ad 10. tit. Saxone. part. 4. conf. ad n. 32. in mid.
& seq. S. lord. de fend. part. 4. n. 127. & seq. Beuf.
in lnaap poffequam. 9. §. fi dammus. §. de preu. n. 15.
Heig. quaff. 4. n. 30. part. 2. Boff. tit. de iniquit. n. 125. Tel.
n. 1. delit. 3. de except. n. 16.

Observandum autem est, quod in omnibus 16
predictis casibus, ubi injuria vel tempore, vel
morte, vel remissione, vel alio modo, est extin-
cta, injuriatus nihilominus ex l. Aquilia ad in-
teresse, damni, & impensarum restitutionem a-
gere possit,

[illegible]

In tantum ut hæc a No l. Aquilæ etiam here- 27
dibus & contra heredes detur.

Hartm. Psjlor. lib. 1. quæst. 27. Incip. jurie est non in-
certi. n. u. s. & seq. Andr. Facbin. lib. 9. contravers. c. 5. in-
cip. quoniam queritur an adiones. in princ. latro Thomas.
deus. 24. n. 15. ibi. non præsertim certissima f. Francje.
Viradeus. 6. incip. heres defuncti. num. 7. ibi. & hoc fan-
ciat Schult. ad d. quæst. 107. de deest. Psjlor. n. 45. & seq.
part. 3.

Cum hac tamen declaratione, ut tunc demum
contra heredes detur, si illi ex delicto defuncti
vel locupletiores sint facti, vel cum defuncto lis
fuerit contestata, ut in specie tradit

Harum. Pistor. d. quat. 27. iura non est incerti. nu. 5.
vers. fidei putarent domini. & nota seq. lib. 1. Jacob Tho-
ming. d. decis. 24. nu. 6. vers. verum mihi aliter (ubi num.
et subicit, ita in collegio Scalomotorum Lioferhium, 15. Ju-
nii, Anno 1573. fuisset responsum.) num. 7. & seq. Jacob
debut. ad Modest. Pistor. d. quat. 127. n. 49.

Quod procedit de jure civili, secus est secun- 19
dum Ca-

dum Canones, iuxta quos, etiam si æquales cum injuriante & vulnerante contestati sit, nec aliquid ad heredes eius pervenerit, nihilominus tamen contra heredes ipsos ad damna & expensas agi potest, ut in individuo tradit, & late comprobatur.

Francisc. Vin. d. de off. 6. num. 1. & seqq. n. 59, ad num. 5. quem sequitur Jacob Schmit, in addit. ad Medeflin. Pistor. d. quest. 107. num. 50. ibi, verum secundum canones, & seq. part. 2.

Si tam. n. ex injuriâ reali aliqua cicatrix, vel deformatio in injuriati facie vel alio loco perspicuo, remanserit, etus nulla sit æstimatio,

l. ult. ff. de hu. qui test. vel de test. Math. Coler. de process. excois. part. 1. c. p. num. 50. Hartm. Marim. lib. 2. obfer. tit. 49. obfer. 1. u. 14.

Nisi sit mulier, vel puella nondum nupta, *Anton. Gomez. tom. 3. var. resp. solut. c. 6. n. 12.*

LXXI.

De poenâ relegationis, & an relegatus ab uno loco alicujus provincie, à totâ provincie relegatus censetur?

SUMMARI A.

1. Bannitus vel relegatus ab Imperatore, Duce vel Comite, ex toto Imperio, Ducatu vel Comitatu relegatus censetur.
2. Relegatus ab uno Rege vel Principe, an etiam ex alterius Regis vel Principis territorio relegatus censetur. n. 3. 4. 6.
3. Paria sunt fieri per Principem, vel per alium eius mandato.
7. Relegatus ab una civitate, an etiam à confederatis relegatus censetur.
8. Si quis à civitate, preficetur, vel loco unius Principis est relegatus, vel bannitus, an à toto eius Ducatu vel provincie relegatus dicatur. p. 10. 11. 12.
13. Traduntur quadam ampliationes. n. 14. 15.
15. Traduntur quadam limitationes. 17. 18.
19. Studiosus ab Academicis relegatus, an à totâ provincie vel territorio relegatus censetur.
20. Si postea quadam civitate à provincie separaretur, an relegatus in illa civitate separatus into commorari possit.
21. Quid è contra, si postea provincie aliqua civitas vel districtus acquiritur?
22. Quid sentiendum, si post factam constitutionem hanc vel aliud statutum, Elector, vel alius dominus etiam alias provincias acquirit, & quò in his terris relegatur, & an etiam ex illis provinciis, post factam constitutionem, sed ante relegationem, acquisitus, relegatus censetur.
27. Quid dicendum de iis, qui in causis crimina-

libus propter contumaciam ab uno loco bannuntur, an à totâ provincie banniti, & proscripsi censentur.

24. Statutum ita debemus accipere, ne casum duplicata correctionis jurum communis contineat.
25. An relegatus alibi ad honorem admitti possit.
26. An relegatus & deportatus signum aliquod in facie inuri possit. n. 27.

Non tardè in controversiam vocari experimur, an is, qui ab una civitate, vel loco Regni, Ducatus vel Comitatus, relegatur, à totâ provincie, Regno, Ducatu, & Comitatu relegatus censetur?

Et quidem, si quis ab Imperatore, Rege, vel alio Principe & Comite relegatur, & bannitur, extra omnem dubitationem est, eum à toto Imperio, Regno, vel Ducatu, Comitatu, vel provincie, quam dominus administrat, relegatum esse, *Gl. in c. un. tit. his finit. lex. & incip. consuetud. feudal. in gl. 1. sub fin. & vers. sed quid si dominus bannitus est, Andr. de Isern. ibid. num. 4. ibi, sic de bannito à Rege.*

Si verò ab alio Rege, Principe, vel Comite bannitur, vel relegatur, major solet esse controversia?

Ad cujus clariorem enodationem tres sequentes casus sunt observandi.

Primus, si Rex vel alius Princeps superiorem non recognoscens, puta Rex Gallie, aliquem ex suo Regno & Ducatu bannit, & relegat, tunc ex solo eius regno & non etiam ex alterius Principis, puta Imperatoris, vel Regis Hispaniarum, Imperio & Regno relegatus censetur,

Proffer. Farinas. (ubi ita Romæ. Anno 1580. in quadam Nobili Gado observatum fuisse recenset) in sua præf. crim. lib. 2. tit. 1. quest. 11. limit. 10. n. 61. ibi, limita decimo. & seq.

Secundus, si sint plures Principes & Comites, vel civitates, diversa & separata territoria sub uno & eodem Principe, ut contingit in Imperio Romano, habentes, & tunc si unus Princeps aliquem ex suo Ducatu, & territorio proscribit, & relegat, videtur dicendum, quod etiam ex alterius Principis, & Comitis Ducatu, Comitatu, & territorio relegatus esse debeat, ut in specie tradit

Andr. de Isern. in c. un. tit. his finit. lex. & incip. consuetud. feudal. n. 4. vers. nunciat idem si non à regi. & vers. seq. Math. de Assis. ibid. 5. nunc venio ad glossam. n. 4. vers. in eadem ibi. & n. 5. de preposit. red. (ubi communem dicit) in princ. n. 2. post med. vers. quare subsequenter. in verb. advertit quoniam. & vers. seq. Proffer. Farinas. in sua præf. crim. lib. 1. tit. 1. d. quest. 11. n. 61. vers. sublimi & hanc decimam. & seq.

Tum, quia ille Princeps Imperii habet merum Imperium ab Imperatore, & idcirco eius bannum & relegatio operatur bannum & relegationem ipsius Imperatoris, quoniam ipse Imperator vel Rex videtur relegare, si ordinata ab eo potestas bannit, relegat, & judicat,

Li. 5. cum 3. C. de vicer. jur. novit. Andr. de Isern. d. n. 4.

Mon.
Poth.
Aug.
Coul.
47.

2

4

d. n. v. s. nam Principi & Rex, *Præposit. d. num. 2. post med. vers. & bannum eorum operator. & seq.*

5 Tum, quia paria sunt fieri per Principem, vel per alium de eius mandato,

Matth. de offi. d. c. 1. §. nunc ratio n. 1. ibi, quia paria sunt, ut ibi sunt lex & incip. consuet. feudal.

6 His tamen & similibus non attentis, contrarium verius est, & quotidie in praxi servatur, & in specie amplectitur

Joann. Schœd. in §. cum autem. 2. & seq. in fin. quib. mod. ius patr. potest. solvit. n. 13. vers. quæ se. tentia, quod iura sunt. vers. de proinde bannum à civitate. Bl. in l. executorem. §. C. de executione rei. iudic. num. 31. vers. & sic est argumentum iuris. vers. quod non est verum. & vers. seq. Glan. c. 1. it. ibi, sunt lex. & incip. consuetud. in gl. sub fin. vers. nisi forte diceret.

propterea, quod quilibet Princeps Imperii habeat suum proprium Ducatum, & territorium, in quo alter nihil juris habet, nec eius sententia valet,

Lul. ff. de iurisd. Matth. Coler. de process. execut. par. 3. c. 7. n. 32. vers. tamen istud. & nu. seq.

Deinde, quia videmus, quod nullus Princeps Imperii reum in alterius Principis Ducatu, Marchionatu, Comitatu & civitatibus evocare possit, nec alium ob causam, quam quod distincta & prorsus separata habeant territoria,

ut supra conclus. §. nu. 15. par. 1. dixi elegant. Matth. Coler. de process. execut. par. 3. c. 7. num. 33. num. 35. & nu. seq.

Si citatio in alterius Principis territorio non valet; multo minus valebit, & eo se extendet bannum, & relegatio, quod majus est, per vulgaria. Ulterius, quia cum demum illa theoria valet, & paria sunt aliquid per Principem fieri, vel per alium eius mandato, & Imperator, vel Rex relegare & bannire censetur, quando ordinata potestas ab eo bannit, & iudicatur, modo diversa territoria, sine non solum sub eodem Principe sed etiam sub eodem præfide provinciæ,

Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 96. nu. 9. sub fin. vers. intelligendo tamen.

Quod in Principibus Imperii non contingit, quoniam hi de nullo præfide provinciæ sciunt, sed solum Imperatorem recognoscunt, & quidem ut in penè nihil juris in eorum Ducatibus, Comitatibus, & territoria habeat, sed illi plenaria & omnimoda potestate gaudeant.

7 Quod in tantum procedit, etiam si civitates illæ & Principes sint confederati, tamen relegatus ab una civitate, vel territorio, ab alio relegatus & bannitus dici non debet,

Br. in l. non dubito. §. (ubi dicit contrariam opinionem, usum non approbat.) ff. de capite. & post limin. reverti num. 2. sub fin. vers. ultimo nota quod dicunt. ubi Alex. in addit. lit. E. post. princ. eleganti. Bl. in d. l. executorem. §. C. de executione rei iudic. (ubi rationes afferit & contraria solvit.) nu. 33. ibi, sed quæro, & vers. sed tu dic quod confederatio. & vers. seq. Nell. de S. Gemin. tract. de bannis, par. 2. tempore. incip. Titius ab hosti rem. quæst. 36. n. 36. solvitur. 38. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 71. nu. 11. ibi, quæro modo nunquid. & seq.

8 Tertius casus, si quis a civitate, præfecturâ, & l'beo unius Principis, & provinciæ bannitur, & relegatur, an à toto Ducatu vel provinciâ relegatus censetur? hæc tunc videtur dicendum quod

non, per text. elegant. in l. relegatorum. 7. §. constitutum. 15. ff. de interd. & relegat. & deportat.

ubi verbis discretis traditur, si aliquid urbe suis interdictionum, & ita in certa quadam civitate, vel præfectura relegatus, quod ei patetia sui interdictionum non videatur, & ita in totâ provinciâ non sit relegatus.

Deinde, per text. in d. l. relegatorum. 7. §. inter discere. 10. ff. de interd. & relegat.

ubi dicitur, quod quis ex provincia tantum potest interdici, quam regit, alia non item. Sed in unaquaque civitate & præfectura est peculiaris iuxta lex & officialis, qui illi regenda est præfectus, ideoque ab illa tantum quem relegare debet, & non etiam ab alia, præferam cum unaquaque civitas & præfectura habeat suam peculiarem & separatam jurisdictionem, quæ suas vires in alias extendere non debet,

l. ult. ff. de iurisd. Bl. in l. executorem. §. C. de executione rei iudic. num. 33. post med. vers. denique id iustum non est. & seq.

Et hanc assertionem in tantum veram esse quæpiam dixerit, etiam si condemnatus & relegatus appellaret, et superiorem, & superior priorem sententiam confirmaret, & pronunciaret, bene iudicatum, & male appellatum; quod tamen in non universo territorio & districtu superioris, sed eo tantum, quod ad inferiori pertinet jurisdictionem, excedere iustus intelligatur, nisi aliud in sententia appellacionis discretis verbis exprimitur; veluti ita in Senatu Subaudiæ 7. id Decemb. Anno 1792. iudicatum fuisse, testatur

Anton. Faber in suo Codice. lib. 9. tit. de pœni. 25. de fin. 11. incip. per iustitiam. n. 1. & seq. per totum.

Utr ut hæc se de jure scripto habeant? Quoniam tamen hodie universali consuetudine ubique locorum est inductum, ut que etiam alia provincia & civitate, quam non regit, & administrat, aliquid interdiciere & cum inde relegare possit, testatur

Blan. executorem. §. C. de execut. rei iudic. nu. 33. sub fin. vers. sed de jure consuetudinario. & seq. quem sequitur Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quæst. 71. incip. exili autem. 4. vers. nihilominus de consuetudine. & seq.

Ideoq; merito interpretes juris tradunt, quod relegatus ab una civitate vel præfectura, à toto Regno, Ducatu & Comitatu relegatus & bannitus censetur,

Nell. de S. Gemin. tractat. de bannis. par. 1. tempore. 2. incip. an valeat statutum quæst. 17. nu. 37. ibi, an bannitus in una & civitatibus. & seq. Matth. de offi. in consuetud. 1. 7. rubr. 2. de p. i. Berumerum receptorium. n. 63. Vincent. de Franch. d. de off. 129. incip. ibi in Marchio. n. 2. vers. quod etiam apparet. par. 1. Dem. Molet. in comm. ad consil. Saxon. par. 2. consil. 13. n. 17. ibi, tertio ubi movet. & consil. 47. n. 2.

Quæ consuetudo & conclusio etiam non est irrationabilis, quia publicè expedire, ut provincia malis hominibus periret,

Lengrat. 13. vers. ut malis hominibus. ff. de offi. præfide. nec iustum esse videtur, ut condemnati resident in territorio lucis, ex quo sint relegati.

Vincen. de Franch. d. de off. 129. nam 2. vers. cum non videatur.

Hæc sententiam etiam approbavit, & in suis

ditio.

dicionibus, bſervari conſtitui, Auguſtus Elector Saxonie in ſuis Novellis part. 4. conſ. 47. ubi his verbis ſtatuit:

Wenn jemandes drey Verſachen / daß er in unſern Empiren oder Gerichten / ſo vns ohne Mittel zuſehen / ſo viel verbrochen / daß ihne mit oder ohne Staupenſchlägen die ewige oder zeitliche Landverweisung durch unſere Schöppenſtülte jugesprochen wird / derſelbe ſol aller unſer Lande verwieſen / vnd auch ſein Verſehd darauß begriffen vnd geſchwoeren werden. *Abſis comm. Daniel Moller. n. 1.*

13 Quæ conſtitutio procedit, ſive quis cum vel ſine ſuſtigatione relegatur, d. conſ. 47. verſ. mit oder ohne Staupenſchlägen. part. 4.

14 Sive in perpetuum, ſive ad tempus tantum relegatur, d. conſ. 47. verſ. die ewige oder zeitliche. part. 4.

15 Sive quis de civitatibus, præſecturis & aliis immediate, ſive mediate Electori ſubjectis, imò etiam ex quibusvis finibus iurisdictionis eius ſubditorum relegatus fuerit, d. conſ. 47. verſ. So vns ohne Mittel. & verſ. ſolches ſol auch dergeltalt gehalten werden / wenn einer wegen ſeiner Miſſethat auß unſerer Unterthanen Gerichten verwieſen werden ſolte.

16 Fallit tamen, ſi quædam civitas merum Imperium habuit aliunde, quam à Principe illius provincie, *Nellus de S. Gemin. tract. de bannit. part. 1. tempor. 2. d. quaſt. 77. num. 57. verſ. poſt med. verſ. an habeat imperium.*

17 Unde inferitur, ſi quædam civitas Imperialis in alicujus Principis Ducatus territorio, ut non raro videmus, ſita eſt, quod relegatus ex illà civitate, non ex toto Ducatu, & territorio Principis relegatus cenſetur, quoniam civitas illa merum Imperium, non à Principe illius territorii, ſed aliunde, puta ab Imperatore, habet.

18 Inferitur etiam, ſi civitas ſe quidem alicui Principi ſubjicit, ſed in ſubmiſſione reſervavit ſibi ſua jura & ſtata, quod relegatio ex illà civitate facta ad totum Principis territorium etiam non extendatur,

Nellus de S. Gemin. in tract. de bannit. part. 1. d. tempor. 2. n. 57. ſub fin. verſ. ſi locum à quo vult, & ſeq.

19 Item inferitur ad ſcholares & ſtudioſos, quod illi in Academiis relegati a tota patriâ, vel provincia, in qua Academiæ conſervantur, etiam relegati non cenſentur, ut experientia teſtatur, quoniam Academia ſuam iurisdictionem, & Imperium & privilegia non ab illo Principe, ſed aliunde, ab Imperatore, habet,

20 Deinde fallit, ſi poſtea quædam civitas vel locus à Ducatu vel provincia ſeparetur, & diſmembretur, tunc enim bannitus & relegatus in illà civitate vel loco ſtare & commorari non prohibetur, etiam ſi tempore banni & relegationis Ducatus & provincie fuerit unitus, veluti ita in Senatu Mediolanenſi 4. & 17. Aprilis, Anno 1558. fuiſſe iudicatum, & quendam Chriſtophorum Majum, Inſignem Sicarium liberè dimiſiſſum, teſtatur *Jal. Clar. lib. 5. ſentent. 5. ult. quaſt. 7. incip. exilii aeternam pena. num. 11. verſ. ſi tamen contingat, & ſeq. quem ſequitur Dominus. Cardinal. Tufib. tom. 1. præd. conclus.*

li. B. bannum. conclus. 16. incip. bannitus ex una. num. 4.

Sed quid e contra, ſi poſtea Ducatus vel provincie alia civitas, vel dominatus acquiratur, an bannitus vel relegatus etiam de illo dominatu, poſt relegationem acquiſitum, bannitus & relegatus cenſetur? Vide latè

Nell. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 1. tempor. 2. quaſt. 78. num. 58. ibi, Tempus ſunt bannitus. & ſeq. per tot.

Quid verò dicendum, ſi poſt factum ſtatutum vel conſtitutionem hanc Elector vel alius Princeps ſuis provinciis, quas tempore ſtatuti habuit, alias adjiciat, & acquirat, an relegatus ex his, cenſetur etiam relegatus ex aliis? Quod affirmat *Blan l. etiam. 11. C. de jure dei. nu. 9. ibi, & illa lex inducitur, & ſeq. Ambroſianum c. canonum ſtatuta x. de conſtit. num. 234. verſ. juxta effectum extenſivum. Andr. Barbat. conſil. 4. col. 6. num. 4. verſ. O facis ratio. vol. 1. Fuly. Pacian. de probat. c. 27. incip. circa ſecundum. nu. 4. infra verſ. facti etiam. & n. 5. lib. 1.*

Quid item dicendum de illis, qui ob contumaciam bannitiſunt, veluti quotidie fieri ſolet ab homicidis, & aliis, qui criminaliter accuſati ſui copiam non faciunt, & ubi proſcribentur, an & hæc proſcriptio & bannitiſunt ſic eius efficaciz, ut non ſolum ab illo loco, ubi judicium criminale eſt inſtitutum, ſed etiam a tota provincia proſcripti & banniti eſſe cenſentur?

Jure Saxonico quidem verbis diſcretis eſt cautum, quod cuiusmodi bannum & proſcriptio ad alias civitates, præſecturas & provincias, non extendatur,

text. in Landor. lib. 2. artic. 24. in princ. ubi gl. lat. ad rem germ. lib. 4. ibi, nota b. Gl. ordinari. in Landor. lib. 1. artic. 71. (ubi ſolidos eos vocat, qui contrarium ſtatutum.) nu. 4. verſ. vnd das iſt wider etliche. & ſeq. & lib. 2. art. 12. n. 2. verſ. in ſchöffſt. ſagen. Martb. Celer. deſ. 70. incip. rei abſentib. nu. 57. ibi, porro quantumvis. & n. ſeq. part. 1.

quam ſanctionem etiam nunc hodie obtinere, nec per d. conſtitutionem Electoralem eſſe abrogatum ſtatutum, quia hujus in d. conſ. 47. part. 4. nullo verbo fit mentio, multò minus abrogatur. Quod autem expreſſè non abrogatur, quare ſtare prohibetur?

l. præcipimus. 32. §. ult. in ſm. C. de appellat. l. ſancimus. 27. in med. C. de reſponſ.

Tum, quia d. conſ. 47. verſ. durch unſer Schöppenſtülte. part. 4. loquitur de illis, qui per ſententiam relegantur. Ad ſictam igitur condemnationem, quæ fit propter contumaciam, extendi nequit, quoniam conſtitutiones conſuetudinarie in caſu verò, & non ſictio, obtinere debent,

Bl. in l. ſi ſilio. ff. ſolut. matrim. Hippol. de Marſil. in ſuâ præd. crimin. §. poſtquam. nu. 12. Tufib. tom. 2. verb. contumacia. conclus. 167. n. 1.

Tum, quia conſtitutiones circa pœnas non ſunt extendende

lat. Tufib. tom. 2. præd. conclus. 167. n. 1. & ſeq.

Tum, quia ſi contrarium diceremus, ſequeretur duplex correctio juris communis, una, quod hodie bannitus de una civitate & provincia cenſetur etiam bannitus de aliâ, quod eſt contra jus

- ius communis, ut si praest. l. 7. §. interdicere. co. ff. de interd. & relegat. ubi.
- altera correctio esset, quod hodiè præsertim in foro Saxonicò, re criminaliter accusati aliter, neque sit de iure civili, propter contumaciam puniantur, ut pulchre offendit
- Matth. Coler. d. decis. 103. nu. 1. n. 2. & seq. part. 1.
24. Sed statum ita debemus accipere, ne comprehendat casum duplicatæ correctionis iuris communis,
- Raph. Fulgosi. consil. 156. incip. visse rhemate, nu. 3. vers. septima quando statum specialia. & vers. seq. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lit. S. de verb. statum. conclus. 607. n. 76.
25. Sed quid, an bannitus vel relegatus ab uno loco, in alio possit ad honores adscendi? Quod affirmat
- Matth. Coler. (ubi limitat.) decis. 285. incip. quod sit. nu. 1. & seq. & ibid. in addit. Frider. Pensold. nu. 4. & seq. part. 2.
26. Ultimò quaeritur, an relegati vel deportati præter supradictam poenam etiam aliquo signo imbuti in fronte notari possint? Iure civili negatur,
- per text. express. in l. si quis in metallum. 17. C. de poenis.
27. Iure Saxonico verò aliud usu & consuetudine est inductum,
- Gl. im Weichb. art. 38. nu. 5. vers. und dñt ist so viel. & seq. Gl. ord. in Saxonic. lib. 1. art. 13. num. 6. vers. und windet jhme die Haar. Reinhard. part. 5. differ. 7. vers. situm de iure Saxonicò. Zobel. part. 4. differ. 2. nu. 13. sub fin.
- Hodiè tamen in his terris hæc consuetudo amplius non observatur, sed secundum ius commune pronunciatur, ut eiusmodi inostio signorum locum non habeat,
- iste Ludov. Faub. differ. 66. in med. vers. diese strafsse darvon. & seq.

LXXXII.

De poenis illorum, qui relegati contra iuramentum semel aut pluries revertuntur.

S U M M A R I A.

1. Relegatus ante finitum tempus non debet redire.
2. Iure civili, quomodo punitur, si ante tempus præstitutum redit 3. 4. 5. 7. 8. 9. 10.
6. Explicatur & conciliatur l. relegati. 4. ff. de poen. cum l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. cod.
10. Bannitus quid est.
11. Bannitus si ante tempus redit, quomodo puniatur. n. 17. 13. 14. 15.
17. Hodiè in Imperio Romano hæc poena est autæta, & quis propter Urphedam & pacem jurata sit ita puniatur amputatione duorum digitorum.
18. Iure Saxonico quomodo eiusmodi refuga puniuntur. n. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

Pars V.

26. Relegatus puniuntur etiam, si in nudis redierit.
27. Si interim relegatus duos digitos illos amiserit, tunc ei amputantur duo proximiores.
28. Hæc poena non habet locum, si quis non dolose redierit. 29.
30. Si quis pro tempore explendo reversus fuerit, excusatur.
31. Item si propter inimicitias.
32. Item excusatur, si pro debita civilitate recommendetur.
33. Quid juris, si quis statim ab initio cum simulatione in perpetuum relegatur, quomodo puniuntur, si postea redierit.
34. Si quis semel itg. iterum redierit, quomodo puniuntur, si postea deprehenditur.
35. Finito tempore relegationis, quis statim potest redire, absq. licentiâ superioris.
36. Relegatus suum debitorem ubiq. locorum potest convenire.
37. Qui relegatus & bannitus restituere possint remissive.

Quoniam relegatus & exilibus civitatis vel provincie, ex qua relegati sunt, jurisdictionem ingredi non est licitum, proutiam tempus exilii vel relegationis finitum fuerit.

Jodoc. Damhoud. in sua pract. crim. c. 148. incip. post promulgatum. n. 7. vers. non civitatis.

Ideoque merito etiam dispiciemus, quomodo puniuntur, si ante finitum tempus exilii, vel relegationis revertuntur.

Iure civili videtur dicendum, quod illi, qui exulare iussus minus decennio, fregit exilium, tempus quod restabat exulandum duplicetur, si verò erat iussus per decennium vel ultra, perpetuetur exilium, si iussus erat exulare perpetuò, puniatur poenâ mortis, ut in specie tradit

Anton. Gomez. tract. delict. l. 3. num. 1. quem sequitur Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quod si. 21. nu. 13. ubi quæritur quâ poenâ. Tusch. tom. 1. pract. conclus. lit. B. verbi bannum. conclus. 18. num.

Quæ sententia licet aliquo modo per se vera sit, quoniam tamen sunt etiam alii gradus poenarum, ideoque ne ignari iudices decipiantur, & refugas statim morte condemnent, cum alia poena mitiori essent puniendi,

Ludov. à Pegver. decis. 41. incip. cum passum. num. 4. in med. part. 1.

Ideoque certos gradus poenarum constituemus juxta text. in l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. de poen.

Et primo, si quis non in perpetuum, sed ad tempus certum, & determinatum, minus tamen decennio, relegatus fuerit, & ante tempus redierit, tunc ei tempus exilii vel relegationis duplicetur,

text. expr. in l. aut damnum. §. 5. quæquid autem. 7. ff. de poen. Ludov. à Pegver. decis. 41. nu. 1. & n. 9. (ubi ita in regio consilio Catalonia. 19. Julii Anno 1584. observatum fuisse refert.) ibi, aut qui exulatur, & seq. part. 1. Jacob Cujac. (ubi explicat quomodo hæc duplicatio tem-

pori fieri debeat.) lib. 6. observ. t. 30. post prima. vers. sed
ut ait. & seq. Schu. d. in res. infest. quib. mod. jura patr. pos-
sunt solvi (ubi idem facit) nu. 9. sub fin. vers. quod tamen
ita de mun. & seq.

- 5 Si verò ad decennium vel simpliciter ad tem-
pus indeterminatum, quod pro deconio habe-
re, l. sine praescript. 23. ff. de pan.
relegatus redierit, & tunc de pœna leges inter se
dissentire videntur. Dicit enim textus
in l. capitalium. 28. §. in exilium. 13. ff. de panie.
quod is in insulam relegari debeat; E contra ve-
rò textus in l. relegati. 4. ff. de od. vult, quod in perpe-
tuum exilium mittatur. Unde etiam variae DD.
opiniones excutuntur. Siquidem

Ludov. à Pegg. d. decis. 41. n. 1. post pr. & seq.
simpliciter dicit, quod relegatus ad decennium,
si ante finitum tempus redierit, in perpetuum re-
legetur. Et ne textus

in d. l. capitalium. 28. §. in exilium. 13.
obscure videatur, ex sententiâ gl. ibid. in verb. rela-
gatur,

dicat, quod ibi in insulam relegari nihil sit aliud,
quam in perpetuum relegari, quam sequitur

Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas.
130. nu. 5. vers. altero quid relegatur. & seq.

Cujus tamen opinio manifestè falsa est, & re-
fucatur

ex d. l. relegati. 4. ff. de pan.

ubi relegatio in perpetuum, & relegatio in insu-
lam, tanquam separati & distincti gradus pœna-
rum ponuntur, & relegatio in insulam pro gravi-
ori pœna habetur, quam relegatio in perpetuum.
Aliiter sentit

Motom. in suo lexico. verb. exilium. vers. delegatorum,
quem sequitur Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6.
cas. 130. ante p. egregie. & frequens. num. 3. vers. improprie
fuit. n. 5. vers. uno quod. qui putat, quod in d. l. capi-
talium. 28. §. in exilium. 13.

ad tempus relegatus accipitur de improprie re-
legato, & de eo, qui certo loco exire prohibetur.

Nec hæc interpretatio placet, repugnat enim
verbum (si redeat) in d. l. 28. §. 13. quod stare non
posset, si ibi diceretur de illo, qui improprie ef-
fer relegatus, & prohibitus è certo loco exire, sed
potius usurpandum fuisset, verbum, si excedat,
vel egrediatur.

Aliiter statuit

Jacob Cujas. lib. 6. observ. d. c. 36. post prima. vers. ple-
rumque,

qui dicit, quod quidem refusa ex temporaria re-
legatione, ut plurimum in perpetuum, & ex perpe-
tua in insulam relegetur, sed plerumque etiam
statim, omnia perpetua Relegatione, in insulam
relegatur,

d. l. capitalium. 28. §. in exilium. 13. l. qui cum uno. §.
temporarium. ff. de re milit.

Nec hæc assertio mihi arridet, si enim arbitra-
rium esset judicis, omisso uno vel altero gradu
pœnae, allam atque allam eligere, quod opus fuisset,
tam accurata & diligente distinctione graduum
& pœnarum.

Ego igitur aliter statuo, quod scilicet is, qui ad
tempus relegatus rediit, in perpetuum relegari
debeat,

d. l. legati. 4. post princ. ff. de pan. Ludov. à Pegg. decis.

47. nu. 11. Cujas. d. lib. 6. observ. t. 36. post pr. ita, ut quod
in d. l. capitalium. 28. §. in exilium. 13.

de perpetua relegatione deest, ex d. l. relegati. 4.
suppleatur, quoniam non est novum, ut priores
leges, ad posteriores trahantur, & posteriores ex
prioribus suppleantur,

Non est novum. 26. ff. de legibus.

Si verò in perpetuum relegatus refugit, tunc
præter perpetuum exilium etiam ad tempus in in-
sulam relegetur,

d. l. relegati. 4. post princ. ff. de pan. d. l. capitalium. 28.
§. in exilium. 13. ff. eod.

Et ne quis putet, contraria esse, perpetuum
exilium, & ad tempus in insulam relegari, is sciat,
quod perpetuum exilium de nullo certo loco in-
telligatur, & in perpetuum relegatus nulli certo
loco sit addictus, sed ubique locorum, extra civi-
tatem tamen, ex qua fuit relegatus, vagari & ver-
sari possit, secus est in relegato ad certum tempus
in insulam, qui illi insulæ est quodammodo ascri-
ptus, ut eam exire non possit.

Nec hæc distinctio pœnae suo effectu caret,
præterquam enim quod longè sit gravius & inro-
labilius, certo loco esse addictum, quam ubique
locorum liberè evagari posse, is etiam, qui ad tem-
pus in insulam relegatur, quodammodo pro de-
portato habetur, & ingrim, dum illud tempus
durat, amittit patriam potestatem.

Sic enim autem. in sequib. mod. jura patr. possit solvi.
jus civitatis, & nihil ex testamento civis Roma-
ni capere possit,

Item quis, qui testam. fac. possit. & pater. C. de sentent.
pass. & rest. l. sunt quidam. 17. §. 1. ff. de pan.

quæ omnia in relegato non eveniunt, si quis ad
tempus, si in perpetuum fuerit relegatus,
Relegatorum. §. five ad tempus. ff. de interd. releg. &
deperi.

ut ita is, qui præter perpetuum exilium in insu-
lam ad tempus relegatus est, etiam si tempus re-
legationis in insulam elapsum fuerit, nihilomi-
nus perpetuum exilium sustinere debeat.

Si verò durante relegationis tempore in insu-
lam rediit, tunc is in perpetuum deportatus, & in
insulam relegetur,

d. l. relegati. 4. vers. in insulam relegato. l. capitalium.
28. §. in exilium. 13. in mod. ff. de pan. Ludov. à Pegg. d.
decis. 41. (ubi ita in regio consilio Carbalonia. 7. Martii.
Anno 1574. iudicatum fuisse refert.) ten. 4. junct. n. 12. ibi
aut in perpetuum parti. t. Jacob Cujas. lib. 6. observ. t. 36.
post prima. Martii. Coler. decis. 114. nu. 1. parti. 1. Jacob Me-
noch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 130. num. 7. vers.
delegatus verò in perpetuum. & n. seqq. Schneid. in §. cum
autem in sequib. mod. jura patr. possit solvi. n. 9. sub fin.

Denique si deportatus redierit, is pœna capitis
naturalis damnatur,

tenet. in d. l. relegati. 4. vers. in insulam deportatus. l. capi-
talium. 28. §. in exilium. 13. in fin. ff. de pan. Ludov. à
Pegg. d. decis. 41. (ubi ita in eodem regio consilio. 24. Julii.
Anno 1574. observatum fuisse refert.) nu. 13. ibi, aut quis
deportatur. & n. seq. parti. 1. Laob Menoch. d. cas. 130. n. 9.
vers. deportatus verò. n. 10. & seq. Cujas. d. observ. t. 35. post
prima. Coler. d. decis. 114. num. 1. in mod. parti. 1. Clar. lib. 5.
sent. 5. ult. quest. 71. num. 13. vers. puniatur pœna mortis.
Schneid. ad §. cum autem. n. 9. in fin.

Et hæc de pœnis juris civilis. Hodic autem
ubi;

ubique locorum info & consuetudine etiam alia pœna est inducta, quod bonum seu bannimentum vocamus, de cuius derivatione & significatione vide elegantius

Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. sent. 6. d. 6. § 3. n. 25. ibi, bannitur quog. n. 26. & n. seq.

Quomodo autem bannitus, si bannum non servat, puniri debeat, etiam dubitari potest?

11 Cu n de hoc in jure nostro non sit certa & determinata pœna impulsio, videtur dicendum, quod is extra ordinem puniri possit,

per text. in l. 1. §. expulatores ff. de effraction. & expil. veluti ita in specie tradit, & quendam Benedictum Lubera 3. Augusti Anno 1582. in consilio regio Caihalonis arbitrio judicum ad servitium regiarum irremium, ad quinquennium fuisse condemnatum, testatur

Lutor. à Pegr. d. decis. 41. num. 10. ibi, aut qui non re-legatur. & si q. part. 1.

12 Quamvis

Ludov. Roman. singul. 67. 4. incip. scia quod nu. 1. ibi, sed quid in exbannito, usq. ad fin. per text. in l. Marbematicos. C. de Episc. audient. dicat, quod pœna deportationis puniatur, in cuius locum hodie successit deportatio.

13 Dignum tamen non est, quin eiusmodi bannum ob eius non observantiam, possit duplicari ex sententia Ulpiani,

in d. l. aur. damnus. §. 5. qui quia 7. ff. de pœn. Jacob Menoch lib. 2. arbit. judic. quest. d. cent. 6. cas. 530. n. 28. vers. hoc sane casu.

14 Quemadmodum etiam bannitus refuga, si bannum est decennale, vel eius duplicatio decennium excedit, recte pœna perpetui banni affici potest,

Jacob Menoch. d. cas. 530. num. 28. vers. secundum erit casus.

15 Imò si nec tunc bannitus tempus perpetui banni servat, is merito morte naturali plecti potest, quoniam hoc in casu tempus banni augeri non possit,

arg. l. relegati. 4. l. capitalium. 28. §. in exulibus. 13. in fin. ff. de pœn. Menoch. d. cas. 530. n. 28. vers. certum est casus, quando delinquens. & seq. usq. ad fin.

16 Quæ omnia adhuc in viridi observantia servari, & ob iterationem quem capite plectendum esse, quotidiana experientia testatur.

Non obstante, quod contrarium velit, & pœnam capitale ob reiterationem de consuetudine non servari, testetur

Thom. Gramm. decis. 16. incip. in caus. appellationis. n. 5. vers. tamen nunquam fuerunt. & n. 6.

quoniam ille de consuetudine locali regii consilii Neapolitani loquitur, & ob id universaliter extendi nequit.

17 Illud tamen hodie in Imperio Romano germanico est additum, cum is, qui relegatur, vel bannitur, ut plurimum Ulphedam præstare, & juramento promittere debeat, se intra præfixitum tempus nolle reverti, nec se quovis modo vindicare, quod is, si ante tempus redierit, etiam manu à reparatione, vel priorum digitorum præcisione, puniatur. *Heinrich Halsgerichsorden Caroli V. art. 107. vers. Und nach dem im H. Reich. & art. 108. vers. So aber einer ein Urpheda. & seq.*

P a r a V.

Jure Saxonico si quis simpliciter relegatur & bannitur ubique Ulpheda & juramento, dubium non est, quin prædicta omnia etiam locum habeant, ita, ut refuga pro prima vice, vel ad duplicatum tempus, vel in perpetuum relegatur, si vero altera vice redierit, statim capite puniatur, quoniam Imperium Romanum & Saxoniam propter eius angustiam, nullis iussu & aliis provinciis extensis est munita, & idco nulli major pœna quam capitis potest imponi, per ea quæ tradit

Menoch lib. 2. arbit. judic. quest. sent. 6. d. 4. § 3. n. 28. vers. certum est casus. & seq.

Si vero quis sub Ulpheda & juramento exultionis, seu securitatis est relegatus, & contra juramentum redit, tunc videtur dicendum, quod statim capite sit puniendus,

per text. in l. 1. d. 1. lib. 3. art. 9. post princ. ubi dicitur. Weiche aber ein Mann den Frieden / den er sich selber gelobet / es aber ihn an den Hals.

Verum, illum textum interpretes juris Saxonici variis glossis exornarunt.

Namq. Christoph. Zobel. in gl. lat. ad text. german. ibid. lit. C. vers. restringitur tamen. & seq.

eum ita restringit, ut ei, qui prima vice pacem juratam frangit, & redit, tantum priores digiti, quibus juramentum præstitit, amputentur, pro secunda vero vice demum capite puniatur, Cujus opinionis etiam est

Joann. Schneid. in §. cum autem inq. in quib. mod. jus patriæ potestat. §. vir. n. 10. ibi. & quia. & seqq.

Et hanc sententiam etiam Jensenes in patitis Thuringiæ secutos fuisse, testatur

Matth. Coler. decis. 114. n. 3. ibi, jus autem saxonicum. n. 7. ibi, sed nos in pœribus. part. 1.

Lipenses vero pœnam truncationis duorum articulorum in digitis dextræ manus dictasse, testatur

Matth. Coler. d. decis. 114. num. 4. ibi. olim autem. part. 4. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 45. un. 1 sub fin. vers. etliche aber.

18 Vittenbergenfes verò suffigationem cum perpetua relegatione relegato ante tempus redeunti pronuntiassentur idem

Coler. d. decis. 114. n. 5. & seq. part. 1.

19 Nonnulli eiusmodi refugium non pœna capitali, sed suffigatione tantum, puniendum esse statuerunt, ita ut toties, quoties ante tempus redit, duntaxat suffigetur,

testibus Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 45. n. 3. ibi, etliche ander aber.

20 Alii denique sunt, qui statuunt, quod refuga pro prima vice præcisione duorum digitorum puniatur, & iterum relegatur, pro secunda vice cum suffigatione in perpetuum relegatur, & demum pro tertia vice capite puniatur,

testibus Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 4. incip. Wenn ein. Misthild. et. n. 1. & seq. per tot. & quest. 67. per tot. & tom. 2. part. 4. quest. 45. incip. die so auff einen geschornen. n. 1. & seqq. per tot.

21 Quæ opinio etiam verisimilis est, propterea quod juri communi in d. l. relegati 4. l. capitalium. 28. §. in exulibus. 13. ff. de pœn. admodum conveniat,

Et licet in hac assertione deportationis, ut hic in d. l. relegati 4. d. l. capitalium. 28. §. in exulibus. 13. non fiat mentio, id tamen idco sit, quoniam hodie

R 2

diè

dē deportatio amplius non est in usu, sed in eius locum decapitatio successit,

Ludov. Rom. singul. 174. incip. seu quid. num. sub fin. versum in ius locum. usq. ad fin.

- 25 Et hanc sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis,

part. 4. const. 48. ubi disertis verbis sancivit. Die so auff ein geschworen Dreyer verweist/ vnd doch wissenschaftlich wiederkommen / sollen mit Abhangung der zween förder Junger / damit, sie geschworen / anderweit verweist werden. Wann aber der Verweistene zum andern mal wieder kommen / sol ihm nochmals ewige Verweisung mit Staupenschlaggen zuertheilt werden. Würde er aber zum dritten mal in das Land kommen / so sei er seiner widersprechen *contumacia*, auch doch rathen vnd Weyhendes haben mit dem Schwerte vom Leben zum Tode gebracht werden. *ubi in somn. Daniel Moller. n. 1. & seq.*

- 26 Quæ conclusio procedit etiam in nudinis, in quibus relegati & banniti etiam redire non possunt, ut *supra a consulu. 13. n. 13. & seq. part. 1. dixi.*

- 27 Et quidem si interim relegatus digitos illos priores amisit, tunc proximi duo digiti sunt amputandi. Jenenses Burggravi Misnensi Mense Novemb. Anno 1576. respondisse, testatur *Matth. Coler. decif. 114. n. 3. ubi, verum hic quaritur. & n. seq. part. 1.*

- 28 Hæc tamen conclusio restringitur, & prædicta poenæ in revertis non habet locum, si non dolo, sed ex culpa, quæ a dolo excusare solet, redierint,

per d. const. 48. post princ. vers. wissenschaftlich part. 4. ubi in somn. Daniel Moller. num. 3. sub fin. vers. illud etiam hic. & seq.

- 29 Veluti Lipsenses in causa cujusdam, ad tempus relegati, qui ante finitum tempus rediit, Principi libellum supplicem obtulit, rescriptumque imperatorum Senatori illius loci, unde relegatus fuerat, tradidit, ad hoc, ut punitorem sibi ex hereditate debitam, quam alias à coheredibus consequi non poterat, acciperet, respondisse, testatur *Daniel Moller. libr. 2. senect. c. 38. incip. quidam ob commissum. n. 1. & seq. per tot.*

Quemadmodum etiam Scabini Lipsenses ad requisitionem Georg. Luga Ampirogi in Weissenfels Mense Decembri Anno 1571. in casu plane simili pronuntiaverunt, Hat Velle Jacob ein Bawersman vor 5 Jaren einen andern Somern Balthasar Zincken genandt / erlochen / vnd nach dem nun des Ehrfürsten zu S. ensers quedißten Pieren er sich mit des entleibten Freundschaft derwegen vertragen / vnd gegen eintschung einer Geldstraffe seines Gefängnis entleibiget worden / hater des Ampts Herliche wissenschaft nicht darinnen zu wohnen verschworen. Ob er nun gleich im vergangenem Sommer sich bey seiner Schwester Mann zu Weichte Monat auffgehalten / vnd also von euch angetrossen worden / vund gefänglich emgezogen: Dreweil er aber dennoch ewerem Verichte nach zu seiner Einschuldigung vorgewandt / daß er nicht freientlicher weise / sondern seiner höchsten Nothdurfft nach / weil sein Vater verstorben / auff daß er von seinen Geschwistern in der wäne anzureissen / vnd der selben Erbtheilung der gelassenen väterlichen Gü-

ter halben möchte sich vnter das Ampt begeben / vnd nicht willens gewesen wissenschaft des Orts zu bleiben / So mag er auch als ein Dreyfriedbrecher nicht gestrafft werden / sondern wird nun mehr seines Gefängnis auff einen gewöhnlichen Dreyfriede billich wieder entleibiget. *3. D. W.*

Similiter & is, qui pro voto explenda, quod ante relegationem fecit, contra juramentum fecit, & rediit, à prædicta poenâ immunis erit,

Dominic. Cardinal. Tusch. tom. 2. pract. consulu. lit. C. ubi, confirmatur consulu. 697. incip. confirmatur. n. 2. ubi allegat Roman. singul. 149.

quem tamen in medio codice invenire non potui. Hæc tamen assertio nihilominus sustentari potest exinde, quod Deo magis, quam hominibus sit obediendum ..

actor. c. 4. vers. 20. & seq. juramentumq; non debet esse vinculum iniquitatis. c. est Christus. x. de jurjur.

Similiter & is excusandus erit, qui dum erat extra provinciam, invenit malefactores & inimicos suos capitales, tunc enim si revertitur, non videtur facere contra præceptum iudicis, & juramentum præstitum, ut eleganter scriptum reliquit

Jacob de Blovif. in sua pract. crim. lib. 1. c. 3. incip. in secunda sunt. n. 60. vers. & hoc fuit pro relegato. & lib. 3. c. 16. incip. & tunc aut talis. n. 4. post princ. versum faciunt pro bannito. pag. mibi. 337.

Denique si relegatus pro debitis civilibus intra provinciam recommenderetur, prædictam poenam etiam non incurrit,

elegant. Ludov. à Peyer. (subita in regio consilio Cæthalonie. 27. Octobr. Anno 1557. iudicatum fuisse refert) decif. 22. incip. Imperator Antonius. num. 1. & seq. per tot.

Sed jam quæritur, d. Constitutio Electoralis dicit, si quis simpliciter sub Urphedâ fuit relegatus, quod is pro secunda vice suscitatione, & perpetua relegatione puniendus, pro tertia verò vice capite pendendus sit, quid verò dicendum, si quis statim ab initio propter atrocitatem delicti non simpliciter, & quidem ad tempus, sed cum suscitatione in perpetuum est relegatus, quomodo is puniatur, si postea redierit? Hic casus in constitutione Electorali omisus debet suppleri ex pure communi: Sed in pure communi ita est provisum, quod is, qui statim ab initio in insulam deportatus est, si postea revertetur, capite puniri possit

text. in l. relegati. 4. vers. in insulam deportato. ff. de pan.

Ideoq; quò minus hoc in casu idem dicamus, & reversum capite puniendum esse statuamus, rationem diversitatis non video, præsertim, cum post suscitationem & perpetuam relegationem nulla major poena in his terra extet, quæ si posset alici, merito igitur poena capitis sibi locum vindicabit, per tradita à Menoch. libr. 2. arbut judis. *quæst. cent. 6. cas. 330. n. 23 vers. tertium casum. & seq.*

Nec movet, quod quispiam dicere possit, sufficere, si ei duo priores digiti amputarentur, & iterum in perpetuum relegaretur. Præterquam enim quod amputatio digitorum locum habere nequit, ubi is, qui contra Urphedam, & juramentum fecit, alias morte puniendus est,

Petnliche Halsgerichtord. art. 108. incip. brsche cinet in princip.

Ejusmodi amputatio digitorum etiam minor est, quam ut possit sufficere, cum jura gradus pœnarum statuunt, ut semper alia atque alia pœna gravior gradatim imponatur.

d. l. relegati 4. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. de pœn.

quod hoc casu non fieret, cum amputatio digitorum sit longè minor, quam fustigatio cum perpetua relegatione, quod ordo literarum in d. constit. 48. part. 2. manifestè evincit.

34 Amplius queritur, si relegatus semel atque iterum reversus fuit, an postea deprehensus pro unica vice tantum, an verò pro pluribus iterationibus sit puniendus, tam præcisione digitorum, quam perpetua relegatione cum fustigatione, vel etiam capite?

Ego puto, etiam si is infinitis modis reversus fuerit, non tamen gravissimam pro unica vice tantum præcisione digitorum puniri potest,

per text. clarum & manifestum, in l. capitulum. 28. §. solent quidam. 3. vers. solent cum sapiunt. ff. de pœn. ubi verbis disertis statuitur, licet propter reiteracionem delictorum semper major pœna gradatim soleat imponi, hoc tamen tum demum obtineat, si malefactores apprehensi & clementius tractati, & puniti fuerunt. Quod habet etiam rationem, quia hoc in casu propter iterationem ideò major pœna solet imponi, quoniam contumacia pœnam cumulat & auget,

d. l. relegati. 4. sub fin. ff. de pœn.

Contumax a. quis dici non potest, nisi sit apprehensus & condemnatus,

Gl. in l. r. c. ex delictis. defuncti. in quant. hered. conven. num. 16. Tusch. tom. 2. verb. contumacia conclus. 1022. n. 15.

Imò regula universalis est, quod pœna propter consuetudinem delinquendi non possit augeri, nisi quis de primis delictis fuerit condemnatus, & punitus, latè *Tamrac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 23. n. 9. ibi; amplia hanc, & n. seq. iterum, de caus. de non offend. c. 39. n. 10.*

Scientum a. est, si quis ad tempus est relegatus, quod eo finito statim absque licentia superioris, libere & impunè redire possit,

Gl. in proemio. ff. de re. S. hac autem tria, num. 5. sub fin. vers. item si limitatum, & seq. & in l. additio. 66. §. diximus. ff. pro socio, numer. 3. ibi, est argumentum, quod finito tempore Francisc. Cremenf. (ubi rationem offert) singul. 48. incip. consulimus veri. nu. 1. & seq. per tot.

Veluti & relegatus durante exilii tempore hoc privilegium habet, ut possit suum debitorem, alibi in quocunque loco inventum, convenire,

Gl. in l. usuras. C. de solut. verb. promittere. vers. & nisi ex justa causa. Ludov. Rom. (ubi hoc mente tenendum dicit, quia de hoc potest quis habere honorem) singul. 72. incip. Severus, num. un. per tot. Francisc. Cremenf. singul. 124. incip. nosti quod n. un. vers. tamen si te creditor, 113. ad fin. Petr. de Ravenn. singul. 63. incip. bannitum. per tot.

Coronidis loco etiam esset hic tractandum de iis, quibusnam liceat relegatos & bannitos restituere, & iis commutare vel remeatum dare Sed brevitas causa remitto benevolum lectorem ad interpretes juris, vide latè

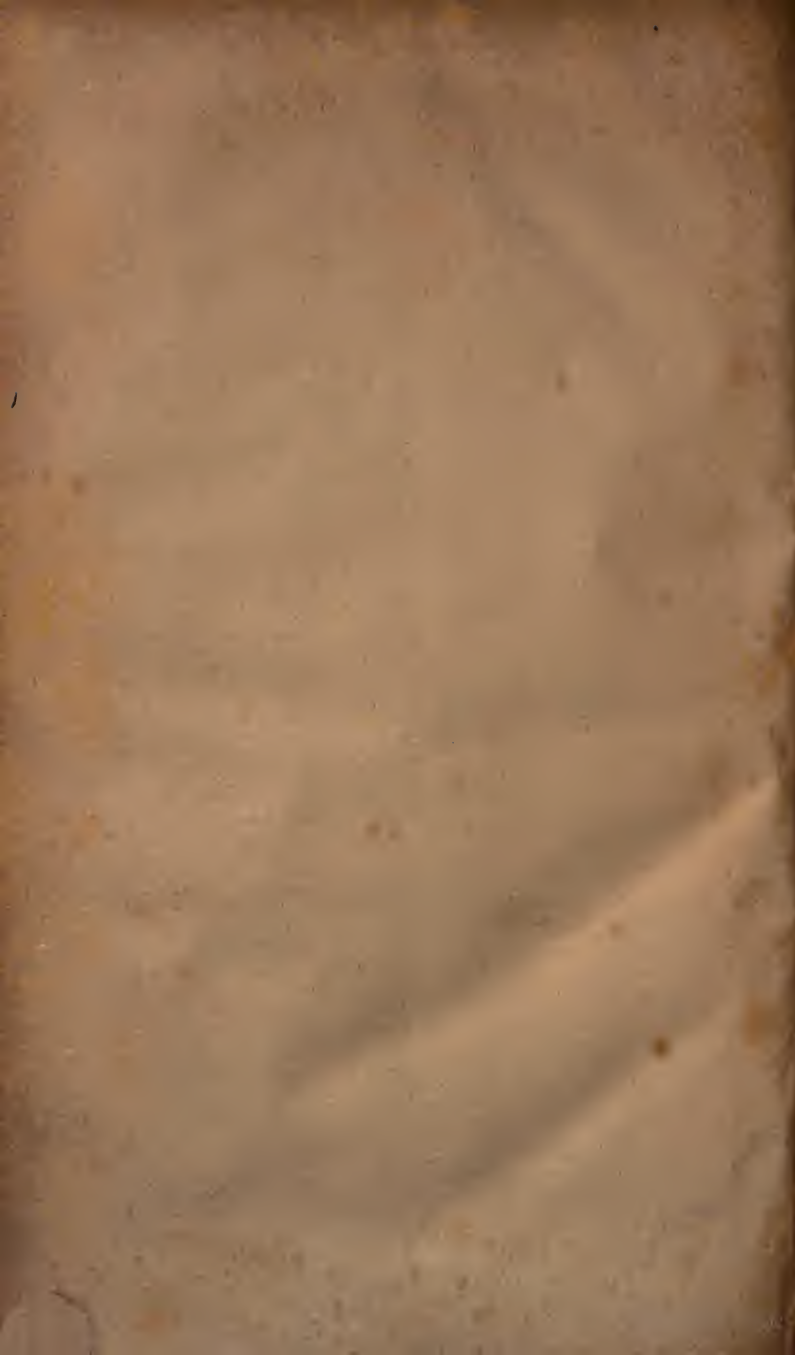
Petr. Heig. quest. 22. incip. secundum ea. num. 1. & seq. per tot. part. 2. Consult. consilii. Saxo. tom. 3. part. 4. quest. 2. incip. secundum ea. num. 1. & seq. Roman. singul. 543. incip. nullum nisi Princeps (ubi limitat.) nu. 1. & seq. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 147. incip. quandoquidem, num. 1. & seq. & c. 148. num. 1. & seq. per tot. Felin. in c. cum te, x. de re judic. v. 12. & n. seq. Joann. Harppr. in §. in summa autem 10. infl. de injur. n. 143. & seq.

Atque his ita discussis, totum hoc opus meorum conclusionum practicabilium vigesimo sexto ætatis anno incæptum, sed trigesimo primo feliciter absolutum, tibi lector amantissime, offero.

Faxit Deus Ter Optimus Maximus, ut hi mei labores in sui ipsius gloriam, Republicæ incrementum, proximique utilitatem & emolumentum cedant & vergant, cui sit laus & honor in omnia æternitatis secula.

MATTHIAS BERLICHINS
J. N. D.

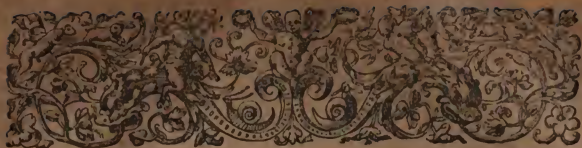

I N D E X C O N C L U S I O N U M P R A C T I C A B I L I U M,

Q U Æ I N O M N I B U S Q U I N Q U E P A R T I -
b u s c o n t i n e n t u r .

P R I M V S N U M E R V S D E N O T A T P A R T E M ,
alter Conclusionem istius partis.

A.

4. **A** Bortum procurans vel poculum sterilitatis sumens, quomodo punitur, Concluf. 8.
1. De Aqnariis iudiciorum, & eorum adiunctis, conluf. 8.
5. De Aétione ad palinodiam, concl. 62.
1. De Advocatis, Patronis caufarum & Procuratoribus in genere, eorumque officiis, qualitatibus & falariis, concl. 9.
4. De adulterio & ejus pœnis, concl. 27. an & quatenus propter adulterium uxor dotem, donationem propter nuptias utentilia, & alia amittat, & quid de marito, concl. 29.
1. **A**s alienum an & quatenus ex feudis debeat exfolvi, concl. 55.
4. Affines inceftum inter fe committentes, quomodo puniuntur, concl. 35.
2. De annuis præftationibus concluf. 4. fi quis annuas penfiones in certo genere monetæ folvit, an id poffit præfcribere, concluf. 5.
3. Annuus census & redditus in dotalitio, fi ante diem folutionis perfona, cui debetur, decedat, an & quatenus ea hæredes ejus pertineant, concl. 22.
3. Annuus redditus in pecunia vel aliis rebus conftituti an pro mobilibus, an verò pro immobilibus fint habendi, concl. 34.
1. De Appellatione, & num ea coram Notario & teftibus interpofta valeat, concl. 50.
5. Apes vel faves illarum furantes & capientes quomodo puniuntur, concl. 50.
1. De arbitris & Commiffariis, & eorum jurisdictione, concl. 4.
1. De areftantium prioritate, concl. 69.
1. De arefto rerum, concl. 74.

1. De arefto perfonarum, concl. 75.
5. Aratra fpoliantes, quomodo puniuntur, concl. 49.
5. Arborum furtim cæfarum, & de pœnis eorum, qui arbores fructíferas cædunt, corumpunt, evellunt, concl. 52.
4. Affaffinia quomodo puniantur, concl. 20.
4. Ascendentes & descendentes inceftum inter fe committentes quomodo puniuntur, concl. 32.
1. De avocatione caufarum, concl. 6.
2. Avita bona an & quatenus fine hæredum confenfu alienari poffint, concl. 13.

B.

4. De bigamis feu iis, qui duas vel plures duxerunt, vel fibi fponponderunt, concl. 24.
4. De blafphemix pœnis, feu crimine læfæ majeltatis divinæ, immediate in Deum commiffio, concluf. 1. De pœnis blafphemix mediate in Deum commiffæ, concluf. 2.

C.

1. De calumnix juramento, concl. 32.
1. De cafibus, quibus poft publicatas atteftationes instrumenta vel teftes producere licet, concl. 40.
2. De carcere publico, non Equiturn, concluf. 28.
4. Captivam vel carceratam mulierem, carnaliter cognofcens, quomodo punitur, concluf. 36.
5. De cadaveribus punitorum vel fufpenforum, & de pœna illorum, qui ea fpoliant, vel omnino auferunt, concl. 43.
2. De ceffione bonorum, concl. 28.
2. De cenfiticis bonis, fi poffeffor cenfum non

Index Conclusionum Practicabilium.

- solvat, an ea omittat, & quid differant ab emphyteusi, Concl. 47.
1. De chirographariorum prioritatem, & prælationem, Concl. 71.
  2. De citatione, & ejus requisitis, & qui citari debeant, Concl. 10.
  1. De citatione subsidiaaria, & edictali, Concl. 11.
  1. De commissariis & arbitris, & eorum jurisdictione, Concl. 4.
  1. De contumacia actoris, & rei, tam in prima, quam secunda instantia, Conclusion. 17.
  1. De compensatione, an jure Sax. locum habeat, Concl. 23.
  1. Non Compensarij / Concl. 79.
  3. De collateralium successione, Conclusion. 24.
  3. Conjuges ex quibus causis portionem statutariam vel consuetudinariam amittant, Concl. 36.
  3. De commestibilibus, seu cibariis, Conclusion. 48.
  3. Commestibilium jure an videtur ex illis frugibus aliquid debeat, quæ tempore mortis mariti in agris reperiuntur, ante triticum autem horreis reconduntur, Concl. 47.
  4. Consanguinei se invicem occidentes, quomodo puniuntur, Concl. 7.
  4. Collaterales incestum inter se committentes quomodo puniuntur, Concl. 33.
  5. Columbas capientes & furantes quomodo puniantur, Concl. 50.
  1. De creditorum privilegiis & jure prioritatis Conclusion. 63. & seqq.
  1. Curiale iudicium, qualem jurisdictionem habeat, qui ibidem conveniri possunt, & quales res & causæ ibi recipiantur, Conclusion. 3.
  2. Curatores qui & a quibus mulieribus possint dari, & de eorum officio, Concl. 18.

D.

1. De delatione juramenti, & quomodo fieri debeat, Concl. 39.
3. De detractionis jure, Concl. 51.
1. De disputationibus post publicatas attentiones instituendis, Concl. 48.
4. De diffidationibus, earum pœnis, & qui diffidatorum nomine teneantur, Conclusion. 24.
4. Diffidationi renunciatis & pœnitens, quomodo punitur, Concl. 23.
1. De dotis prælatione, Concl. 65.
2. De donationis inter vivos solennitatibus & requisitis, Concl. 14.
2. De donatione inter conjuges, & an & contra uxor possit marito geradam donare, Concl. 15.
2. De dotalitio & ejus constitutione, Concl. 50.
2. De dotalibus pactis, Concl. 51.

3. De donationibus mortis causa, Conclusion. 11.
3. De donationis mortis causa solennitatibus, Concl. 2.
3. In donatione mortis causa reservatum ad quem pertineat, Concl. 3.
3. De domesticorum furto, & ejus pœna, Concl. 54.

E.

3. Ecclesiastici ordinis personæ an & quatenus in feudis possint succedere, Conclusion. 39.
1. De editione documentorum ab adversa parte faciendâ, Concl. 45.
2. Emphyteuta, ob non solum canonem an privatur suo jure in emphyteusi, & an super hoc processu ordinatio sit opus, Concl. 46.
1. De evictione & litis denunciatione & nominatione autoris, Concl. 24.
1. De exceptionibus dilatoriis, peremptoriis, & litis ingressum impediuntibus, Concl. 18.
1. De exceptione spoli, Concl. 21.
1. De examine testium, ad perpetuam rei memoriam, Concl. 46.
1. De expensis & earum moderationibus, Concl. 78.
1. De executione, Concl. 79. quibus & in quæ bona possit fieri, Concl. 80. de ejus forma & modo, Conclusion. 81. quatenus possit in feuda fieri, Conclusion. 82.
1. De exceptionibus quæ contra paratam executionem possint apponi, Conclusion. 84.
2. Excussionis beneficio quando & in quibus casibus locus detur, Concl. 34.

F.

5. De famosis libellis, Concl. 67.
1. De feudali processu, Concl. 62.
2. Feudum an possit repudiata hereditate retineri, Concl. 56.
2. De feudi cum consensu Domini alienati revocatione, Concl. 57. Jure Saxonico, Conclusion. 58. de feudi sine Domini consensu alienati revocatione, Concl. 59. feudi revocatio quomodo & intra quantum tempus jure communi fieri possit, Concl. 60. quomodo & intra quod tempus de jure Saxonico possit revocari, Concl. 61. feudo revocato, an & quatenus emtori vel alienatori precium restitui debet, Concl. 62. feudi revocatio quanto tempore præscribitur, Concl. 63.
3. Feudum paternum per delictum vassalli in personam Domini commissum apertum, an Domino feudi, an verò agnatis acquiratur, Concl. 37.

3. Feudo-

Index Conclusionum Practicabilium.

5. Feudum meliorationes & ædificia an una cum feudo ad dominum vel feudi locumdomum pertineant. Concl. 42.
2. Fideiussores an & quatenus per generalem renunciationem a suis beneficiis excludantur, Concl. 52.
2. Fideiussor, qui se ut principalem debitorem obligavit, an habeat beneficium excussionis, Concl. 23.
1. Fideiussores an liberentur, si terminus solutionis principalis fuit prorogatus, conclus. 25.
2. Fideiussoria obligatio, an transeat ad heredes, conclus. 26.
5. Fornicatio simplex quomodo puniatur, conclus. 39.
3. Fructus fundi in testamento legati, an ad heredes testatoris, an verò ad legatarium pertineant, concl. 19.
3. Fructus industriales dotalitiorum, feudorum, & aliorum, an ad heredes allodialium, an feudales pertineant, conclus. 43. & ad quos fructus civiles, conclusion. 44. ad quem fructus naturales, conclusion. 45.
5. De turtis & eorum pœnis, Conclusion. 43. qui ulterius turti pœna teneantur, & qui non, & quid de iis, qui pœnitentiâ ducti remfurtivam restituunt. Conclusion. 44. Alia quædam in materia furtorum notabilia, Conclusion. 45. Qui cum rebus furtivis deprehenditur delictum fatetur, locum indicat, sed iudex de facto inquirens nihil certi de eo cognoscere potest, an morte puniatur. Conclusion. 46. de pœnis illorum, qui plantas, herbas, fructus, & quid aliud ex hortis furantur, Conclusion. 53. De furto domesticorum & ejus pœna, Concl. 54. De pœnis illorum, qui aliis furtum committentibus opem & auxilium ferunt, excubias agunt, eos receperant, Conclusion. 55. De pœna illorum, qui indicio & demonstratione occasionem furibus delinquendi præbent, Conclusion. 56.

G.

2. Gerada an & quatenus marito ab uxore possit donari. Concl. 15. an & quatenus uxor eam in præjudicium proxime agnatæ possit per ultimam voluntatem alienare, vel extraneo inter vivos donare, Concl. 16.
1. De guaranda, *Wu der Stwehr* / Conclusion. 19.

H.

1. De hereditatis divisione, & jure optionis vel electionis fratri minori in divisione hereditatis competente, Conclusion. 21.

4. Heredibus an & quatenus competat jus agendi vel excipiendi de adulterio, contra uxorem defuncti, ad retinendum dotem & alia lucra, Conclusion, 30.
1. De hypothecariorum prælatione, Concl. 66.
7. De hypotheca tacita & legali, Conclusion. 67.

I.

1. De interventione & ejus processu, Conclusion. 25.
1. De instrumentis, & literariis documentis, Concl. 33.
1. De interesse, quomodo & quatenus post moram parti adjudicari debet, Concl. 38.
2. De investitura simultanea, Conclusion. 53.
2. De investitura in casum mortis, *ben geding*, Concl. 54.
4. Infantem succucans vel exponens quomodo punitur, Concl. 7.
4. Infideliæ obfessiones itinerum quomodo puniuntur, Concl. 20.
4. De incendiis dolosis & eorum pœnis, conclus. 24.
4. De incendio, quod culpa vel negligentia vel casu fortuito exortum est, quomodo puniatur, & de reliquo jure incendiorum, Concl. 25.
4. De incestu inter ascendentes & descendentes utrinque solutos, quomodo puniatur, Concl. 32.
4. De incestu collateralium, quomodo puniatur, Concl. 33.
4. De incestu cum adulterio conjuncto, quomodo puniatur, Concl. 34.
4. De incestu inter affines commisso, Concl. 35.
5. De injuriis, quæ pro injuriis habeantur, Concl. 59. De substantialibus requisitis ad fundandam actionem injuriarum, Conclusion. 60. De pœnis injuriarum, Concl. 61. de actione ad palinodiam seu de revocatione & retractione injuriarum. Conclusion. 62. injuriarum condemnatus an infamis fiat, & quomodo infamiam possit evitare, Concl. 63. De retractione & recompensatione injuriarum, Conclusion. 64. De libello & processu in causâ injuriarum, item qui injuriarum agere possint, quando injuriarum actio cesset, Concl. 65. magistratum vel ejus officiales injuriis vel verbalibus vel rebus afficiens, quomodo punitur, Conclusion. 66. De famosis libellis & eorum pœnis, Concl. 67. quomodo punitur, qui per injuriam dicit se rem cum hac vel illa habuisse, Conclusion. 68. quanto tempore actioni injuriarum præ-

Index Conclusionum Practicabilium.

- præscribatur, Concluf. 49. De reliquis modis tollendi injurias, & extinguis injuriis, an nihilominus actio ad interese, damna & impensas superfit, Concluf. 50.
1. De jurisdictione, quid, & quoduplex, & quæ ejus objecta, Concl. 1.
  1. Judicium curiale qualem jurisdictionem habeat, qui ibidem conveniri possint, & quales res & causæ ibi recipiantur, Concl. 3.
  1. De jurisdictione cumulativè vel privativè concessa, Concl. 3.
  1. De jurisdictione prorogata, concluf. 5.
  1. De iudice & ejus officio, itemque de amabili compositione, & somnibus litis pauperi subministrandis, concluf. 7.
  1. De judiciorum Secretariis, Protonotariis, Actuariis & eorum adjunctis, Conclusion. 8.
  1. De iuramenti delatione, & quando fieri debeat, concluf. 39.
  1. Juramentum intra quantum tempus debeat præstari, concluf. 39.
  1. De iuramento calumniæ, concluf. 31.
  1. De iuramenti revocatione, remissione, reculatione, & relatione, concluf. 32.
  1. Si iuramentum reo fuerit delatum, nec ab eo relatum, an reus præcisè debeat jurare, an verò probationibus possit uti, concl. 33.
  1. Juramentum judiciale per quem præstandum, & quid si collegio vel universali fuerit delatum, concl. 34.
  1. Juramento præstito, quid fieri debeat, & an contra iuramentum probationes admittantur, concluf. 35.
  1. De iuramento purgationis, & an & quatenus iudex illud ex officio possit deferre, Concluf. 52.
  1. De iuramento suppletorio, vel necessario, Concluf. 53.
  1. Juramentum necessarium quibus casibus non possit deferri, licet semiplenè fuerit probatum, Concl. 54.
  1. Juramentum, an & quatenus heredibus imponi possit Concluf. 55.
  1. De iuramento minorationis, Concl. 56.
  1. De iuramento malitiæ, Concl. 57.
  2. De iure elidendi, & an & quatenus ei præscribatur, Concluf. 3.
  3. In legitimam quæ impurent, & an etiam gerada, Concluf. 60.
  3. Legitima num per consuetudinem, stirpium vel alios modos & causas possit tolli, Concluf. 57.
  5. Lenocinium quomodo puniatur, & de pæna illorum, qui turpis quælibet causa personas ad stupra & adulteria sollicitant, Concluf. 49.
  1. De libello, simplici, articulado, & alternativo, item an & quatenus in uno libello plura capita contineri, vel plures debitorum conveniri possint, Concluf. 11.
  1. Libellus quomodo proponi debeat, Concluf. 13.
  1. De litis denunciatione, & nominatione auctoris, Concl. 24.
  1. De litis contestatione, an generalis sufficiat, an verò specialis requiratur, Concluf. 26.
  1. De Libelli mutatione, an & quatenus fieri possit, Concluf. 28.
  1. De literariis documentis & instrumentis Concluf. 43.
  1. De literariorum documentorum recognitione, Concl. 44.
  3. Liberi præteriti in testamento, an vivo patre illud rati habere possint, Conclusion. 16.
  2. Locatio conductio, an & contra, hæredes tam universales, quam singulares obliget, Concluf. 45.
  2. De locatis bonis, & agnitione / si quis ultra 30. vel 40. annos quorannis certam pensionem solvit & dicit, se jure emphyteuscos ea possedisse, dominus verò negat, quid juris, Concluf. 48.

M.

1. De mandatis procuratorum, & quis sine mandato cum cautione rati ad mittatur, Concluf. 14.
1. De malitiæ iuramento, Concluf. 59.
3. Maritus uxori, an & quatenus illud, quod ipsi post mortem ejus debetur, possit per testamentum, vel alium modum auferre, Concluf. 9.
3. An mater à successione liberorum, per patris tacitam vel expressam dispositionem possit excludi, Concl. 10.
3. De mariti successione, & quidnam ex uxoris defunctæ bonis lucretur, Concluf. 29.
4. De magis, veneficis, & strigis, & eorum obligationibus cum Diabolo initis, Concluf. 3.
4. In Magorum causis quomodo procedatur, Concluf. 4.
4. De magorum pænis, Concluf. 5.
4. Maritus uxorem occidens quomodo punitur, Concluf. 7.
5. Magistratum vel ejus officiales realibus vel verbalibus injuriis aficiens, quomodo punitur, Concluf. 66.

L.

1. De Leuteratione, & Oberleuteratione, & protestationibus, Concl. 49.
3. De legitima, quibus, & quibus ex causis debeat, Concl. 11.
3. De legitimæ quantitate, Concl. 12.
3. De legitimæ supplemento, & a quibus fieri possit, Concluf. 13.
3. Legitima ex quibus rebus solvi debeat, & de reliquo jure legitimæ, Concl. 14.
3. Legitima quo titulo debeat relinqui, Concluf. 15.

Index conclusionum practibilium.

3. Metallica partes, Ructus an inter mobilia, an verò immobilia sint referenda, Concluf. 15.
1. De minorationis iuramento, concluf. 56.
1. Miniftri an & quatenus pro debitis fuorum dominarum poffint areftari, concl. 76.
4. Minitationes an etiam fub nomine diffidationum contineantur, & quid inter fe differunt, concl. 22.
5. Minorem 13. annis puellam ftuprans quomodo punitur, concl. 42.
3. Moneta fi in ufu effe defuit, vel reprobata, vel in bonitate extrinfeca mutata fuit, quomodo folutio fiat, concl. 36. fi in bonitate intrinfeca, quid iuris, concl. 35.
3. De mortis caufa donationibus, concluf. 1. de folennitatibus & requifitis earum, concluf. 2. refervatur in donationem mortis caufa, ad quem pertineat, concluf. 3.
3. Mobiliu appellatio quæ contineantur, ad hoc, ut ea maritus poft mortem uxoris lucretur, concl. 10.
3. Monachi an & quatenus in feudis poffint fuccedere & antiqua retinere, concl. 19.
4. Moderamen inculpatæ tutelæ, in quibus confiftat, concluf. 13. de exceffu moderaminis inculpatæ tutelæ, & quomodo is, qui exceffu punitur, concl. 18.
1. Mulier an & quatenus in iudicio agere & ftare poffit, concl. 15.
1. De mutatione libelli, an & quatenus in foro Saxónico fieri poffit, concl. 18.
8. Mulieres an & quatenus efficaciter obligari poffunt, concl. 17.
1. Mulieribus qui & à quibus curatores dari debent, & de eorum officio, concl. 18.
3. Mulier an & quatenus, de iure civili pro extraneo vel marito poffit intercedere, concluf. 19. an & contra, de iure Saxónico, concluf. 21. an & contra ius pignoris vel hypothecæ, quod in ejus bonis habet, poffit marito remittere, concluf. 20.
4. Mulier infantem vel fuffocans vel exponens, quomodo punitur, concluf. 7. quomodo punitur, fi maritum occidit ibid.
4. Mulierem captivam & fux cuftodiæ commiffam ftuprans quomodo punitur concluf. 36. quomodo punitur, qui mulierem non fuxæ mentis ftuprat, concl. 37.

N.

4. De neceffaria fui defenfione, concluf. 12. de modo & forma ejus, concluf. 13. de proceffu & probationibus in materia neceffariæ defenfionis, concl. 14.
1. De nominatione autoris, & litis denunciatione, concl. 24.
2. Nobilis mulier utrum habeat electionem vel dotem repetendi, vel dotalitium, vel quotam hereditatis, concl. 52.

3. Nomina, actiones, & pecunia credita an inter res mobiles referatur, & cui poft mortem conjugis cedant, concl. 31.
3. Nobilis mulier ex confuetudine quotam hereditatis mariti accipiens, an & illa quæ alias mobilibus iure Saxónico debentur, petere poffit, concl. 49.
1. De nullitatibus, concl. 61.
1. Nundinarum tempore an & quatenus arefta licita, concl. 77.
5. De nunciis & tabulariis, qui pecuniam aliò perferendam retinent, vel literas abijciunt & dilacerant, quomodo puniuntur, concluf. 58.

O.

1. De Oberclenterationibus, concluf. 49.
2. De obftigiis, concl. 18.
1. De oculari infpectione, & ejus probatione, concl. 47.
4. Occidēs unum ex errore, cum vellet alium occidere, an ordinariæ gladii pœnâ puniatur, concl. 10.
2. De offerendi iure, an & quatenus ei præfcribatur, concl. 3.
1. Onus probandi cui incumbat, concluf. 37.
2. De oppignoratione bonorum tam allodialium quàm feudaliu, concluf. 29.

P.

2. De patria poteftate, Concl. 11.
2. De pacto de retrovendo, an & quatenus cognofcitur, quod emptio venditio fit facta cum eo pacto, an verò fit contractus, pignoratitius & ulurarius, concluf. 1.
2. Pactum an valeat, quo debitor fe ad carceres vel arefta, vel pœnam banni feu excommunicationis &c. obligavit, Concluf. 27.
2. De pascendi iure, & an & quatenus pascua ad culturam reduci poffint, Concluf. 49.
2. De pactis dotalibus, concl. 52.
3. Pater an de iure Saxónico, & communi matrem à fucceffione liberorum excludat, concl. 23.
4. De parricidio in parentes & liberos commiffo ejusque pœnis, concl. 6.
4. Pascua & fimilia veneno inficiens quomodo punitur, concl. 27.
3. Pecunia hereditaria an & quatenus inter mobilia referatur, & defunctæ uxore ad maritum pertineat, concluf. 31.
3. Pecunia ex feudo redacta, fi ex pacto in feudum debuit converti, id autem non eft factum, an poft mortem vafalli ad allodiales, an verò ad fucceffores feudi pertineat, concl. 41.
4. Peltis tempore, qui curæ fux commiffes

Index Conclusionum Practicabilium.

- occidunt, & spoliant, vel eis non suppetant necessaria, quomodo puniuntur, Concluf. 9.
6. De peculatus crimine & de residuis, itemque de iis, qui res administrationi suæ commissas negligunt, vel dolose intervertunt, quomodo puniuntur. Concluf. 57.
  2. Pignore sine culpa creditoris amissio ad quem periculum spectet, Concl. 33.
  2. De pignorationibus & earum processu Concluf. 34.
  5. Pisces in alienis aquis, stagnis lacubus, & piscinis capientes, quomodo puniuntur, Concluf. 55.
  4. Plures in rixa aliquem occidentes, quomodo puniuntur, Concluf. 11.
  1. De prorogata jurisdictione, Concluf. 5.
  1. De procuratoribus & Advocatis in genere, itemque de officiis, qualitatibus & salariis eorum, Concluf. 9.
  1. De procuratoribus & eorum mandatis: item quis sine mandata cum cautione rati admittatur, Concluf. 14.
  1. De probationibus & earum speciebus, Concluf. 36.
  1. Probandi onus cui incumbat, Concluf. 17.
  1. De probatorio termino, intra quem probationes perici debent, Concluf. 38.
  1. De probationibus post terminum elapsum recipiendis, Concluf. 40.
  1. De probatione per ocularem inspectionem & calculationem, Concluf. 47.
  1. De probationibus in secunda instantia, Concluf. 51.
  1. Prescriptionis exceptio an à iudice ex officio suppleri possit, Concluf. 58.
  1. De processu circa res feudales, Concl. 62.
  1. De privilegiis creditorum, & jure prioritatis Concluf. 63 & 64.
  1. De prelacione dotis, Concl. 65.
  1. De prelacione hypothecariorum, & jure reale habentium, Concluf. 67. 68.
  1. De prelacione arrestantium, Concluf. 69.
  1. De prelacione personale privilegium habentium, Concluf. 70.
  1. De prelacione chirographariorum, Concluf. 71.
  1. De prelacionis singularibus casibus, Concluf. 71.
  1. Prescriptio Saxonica 31. annorum, an contra Ecclesiam, Universitatem, hospitalia obtineat, Concluf. 7.
  2. Prescribi quanto tempore contra civitatem possit, & de reliquo jure prescriptionis, Concl. 8.
  1. Prescriptio quomodo interrumpatur, an etiam per pignorationem, Concl. 9.
  2. Prelacionis privilegium ratione dotis competens, à quo tempore incipiat, Concluf. 30.
  2. De Prothymiseos jure seu retractu, Concluf. 39. intra quod tempus quis eo debet uti, Conclusion. 40. quale precium retractante solvendum, Conclusion. 41.
  4. De provocationibus, an licet alios provocare & quomodo provocans puniatur, Concl. 16.
  4. Provocati, qui provocantes occidunt, vel valuerant, quomodo puniuntur, Concluf. 17.
  1. De purgatorio juramento, Concl. 52.
- ### Q.
1. Quantum tempus ad jurandum indulgeatur, Concl. 30.
  4. Qui se hominem occidisse fatetur, additamen. se defendendi causa id factum, defensionē autem probare nequit, quomodo punitur, Concl. 15.
- ### R.
1. De reconventionē & quibus in casibus locum habeat, Concl. 22.
  1. De reassumptione processus, Concl. 27.
  1. De remissione, relatione, recufatione, revocatione juramenti, Concl. 32.
  1. De reprobatorio termino, Conclusion. 39.
  1. De recognitione documentorum & instrumentorum, Concl. 44.
  1. De revisione actorum, Concluf. 60.
  2. De retrovencionis pacto, Concluf. 1. & reliquo jure retrovencionis, Conclusion. 2.
  2. Restitutio in integrum ex capite in iurantiæ an adversus prescriptionem sit concedenda, Concl. 10.
  2. Retentionis jus an & quatenus comperat, Concluf. 32.
  1. De Retractu, Concl. 39. intra quod tempus usurpandus, Concluf. 40. quale precium in eo solvendum, Conclusion. 41.
  2. In renunciationibus juratis, an & quatenus, L. 2. C. de rest. vendit. habeat locum Concluf. 42.
  2. Relaxatio juramenti ex iusta causa quomodo fieri debeat, concl. 44.
  2. Revocatio feudi, concluf. 57. Vide verb. feudum.
  3. Reus criminis capitalis an & quatenus testamentum condere possit, Conclusion. 2.
  3. De retractionis jure, concluf. 51.
  4. Reus ob homicidium vel aliud delictum ad mortem condemnatus, an etiam expensas litis & alia damna debeat solvere, concluf. 18.
  5. De residuis & crimine peculatus, & quomodo illi, qui res suæ fidei, & administrationi commissas, negligunt, & intercipiunt, puniuntur, conclusion. 57.
  5. De relegationis poena, & an relegatus ab uno loco alicujus Provinciae, à tota Provincia, relegatus censeatur, conclusion. 71.

Index Conclusionum Practicabilium.

5. Relegati quando contra iuramentum semel aut pluries revertuntur, quomodo puniuntur, Concl. 72.
2. Rustici ultra 31. annos loco servitorum certam pecuniam solventes, an contra servitia præscribant, Concl. 6.
2. Rustici num castra dominorum custodire teneantur, Concl. 64.
3. Rustici an & quatenus servitia vel operas ad ædificiorum domini extructionem præstare teneantur, Conclusion. 65.

S.

1. De satisfactione, von Vorstand/ & qui ad eam teneantur, Concl. 20.
2. De SC. Vellejano, & an & quatenus mulier de jure civili intercedere possit, con- clus. 19. an & quatenus, de jure Saxon. pro alio extraneo vel marito possit, con- clus. 21.
2. Von Schuldthurn. Concl. 28.
1. De sententiæ cõceptione, & publicatione, Concl. 59
1. De sequestratione, Concl. 73.
5. De sepulchro violato, & pœna illorum qui sepulchra effodiunt & cadavera spoliant Concl. 47.
2. De simultanea investura, von der gesambrẽ Hand/ Concl. 53.
1. De spoli exceptione, Concl. 21.
3. Sponsò vel sponsâ ante nuptias, vel in die nuptiarum decedente, an superstes id lucretur, quod ex pactis dotalibus vel consuetudine debetur, consummatò matrimonio, Concl. 25.
1. Stuprum quomodo puniatur, Concl. 38. & 39.
5. Stuprum violentum quomodo puniatur, Concl. 41.
1. De suppletorio juramento, Concl. 53. quibus casibus non habeat locum, con- clus. 54.
1. De supplicatione, & revisione actorum, Concl. 60.
1. Subditi & ministri, an & quatenus pro debitis suorum magistratum vel domino- rum possint arrestari, Concl. 76.
1. De subhastatione & taxatione, Conclu- sion. 81.
2. Subditi num castra dominorum custodire debeant, Concl. 64.
2. Subditi an & quatenus operas ad ædificio- rum domini extructionem præstare te- neantur, Concl. 65.
3. In successione an distinguendum sit in- ter bona, an ex paterna an verò ma- terna linea provenerint, Conclusion. 20.
3. De successione collateralium, Concl. 24. uxoris de jure communi, Concl. 26. de successione uxoris ignobilis, con- clus. 27. nobilis, concl. 28.
3. De successione mariti, Concl. 29.

T.

1. De taxatione & subhastatione, Conclu- sion. 81.
1. De taxatione & estimatione bonorum tam allodialium quàm feudalium, Conclu- sion 83.
2. Tacita hypotheca an etiam locum habeat in feudalibus, Concl. 31.
5. Tabularii pecuniam retinentes, vel inter- cipientes vel liras abjicientes, quo- modo puniuntur, Concl. 58.
1. De termino probatorio. Concl. 38. repro- batorio, Concl. 39.
1. De testibus, qui sine justa causa testimo- nium ferre recusant & qua pœnâ ad hoc compellendi, Concl. 41.
1. De testibus extraneis & forensibus, Con- clus. 42.
1. De testium examine ad perpetuam rei nie- moriam, Concl. 46.
2. Terminò solutionis principali proroga- tio an fidejussores liberentur, Conclu- sion 25.
3. De testamentis coram iudice vel apud acta factis, an & quatenus valeant, con- clus. 4.
3. De testamentis tempore pestis factis, & quot testes in eis requirantur, Conclu- sion. 5.
3. Testamentum à sene vel graviter decum- bente an & quatenus heri possit, Con- clus. 6.
3. Testator an & quando non spontè, sed vel dolo vel metu vel importunis sollicita- tionibus impulsus censetur testatus, Concl. 7.
3. Testamentum an & quatenus à reo crimi- nis capitalis fieri possit, Concl. 8.
2. De thesauris & eorum jure, Conclusion. 66.
2. In transactionib. an L. 2. & C. de rescind. vendit. habeat locum, Conclusion. 42. an in transactionibus juratis, Conclu- sion. 43.
1. De tutoribus & eorum actoriis, & an & quatenus nomine pupillorum in iudicio agere possint, Concl. 16.
2. Tutores an & quatenus proximis heredi- bus quotannis rationes debeant redde- re, conclus. 12.

V.

3. Vassallò in alium, quàm dominum, delin- quente, cuinam feudum deferatur, con- clus. 38.
2. De Vellejano Senatus consulto, Concl. 19. & 21.
2. Verba hæc: aurei seu floreni Rhenenses, itemque thaleri Imperiales in obliga- tionibus quomodo intelligenda, Con- clusion. 37.

Index conclusionum practicabilium.

4. De veneficis, magis, & strigis, eorumque potentia & conventibus, concl. 3.
4. In venenciorum causis quomodo procedatur & quomodo probentur, Conclus. 4.
4. De veneficorum, & magorum pœnis, conclus. 5.
4. Venenô pascua & similia ad mortem hominis inficiens, quomodo punitur, conclus. 26.
3. Vidua an possit mortuo marito geradam, comestibilia, donationem propter nuptias & dotalitium propria autoritate occupare, conclus. 46.
3. Vidua an iure comestibilibus aliquid debeat de iis fructibus, qui tempore mortis mariti in agris reperiuntur, sed ante diem trigesimum horreis reconduntur, concl. 47.
4. Vidua post mortem mariti stuprum vel adulterium committens, an dorem & alia lucra perdat, & de reliquo iure dotalis dotis propter adulterium, conclus. 31.
5. Virginem desforans seu stuprans quomodo punitur, conclus. 38.
3. Uxor an & quatenus maritus id possit auferre per testamētum, vel alium modum, quod ipsi ex ejus bonis obvenit, concl. 9.
3. De uxoris successione de jure communi, conclus. 26.
3. Uxori ignobili & plebejæ de jure Saxonico quid debeat, concl. 27.
3. Uxor nobilis quid ex bonis mariti accipiat, conclus. 28.

X,

3. De Xeniiis, seu donis, quæ tempore nuptiarum sponso & sponsæ præsentantur, quid juris, & ad quem pertineant, Conclus. 32.

INDEX

I N D E X

RERUM ET VERBORUM, QUÆ IN TOTO OPERE CONCLUSIONUM PRACTICABILIVM CONTINENTUR, LOCUPLETISSIMUS, ET INSTAR COMPENDII TOTIVS OPUSCULI ELEGANTER IN ORDINEM REDACTVS.

Numerus prior denotat partem Operis, secundus Conclusionem cuiusq; partis, tertius numerum cuiusq; Conclusionis.

A.

1. **A**Bsentia Reipublica causa est legitimum impedimentum. Concl. 17. num. 51. Ad absentia excusationem probantiam. iuramento suppletorio non est locus. Concl. 18. num. 61.
2. Absentia debitoris fideiussor, non gaudet beneficio excussionis. Concl. 22. num. 31. & seqq.
4. Absens maritus quoad ab uxore expellari debeat, & quomodo ejus mors probetur. Concl. 28. num. 36. & seqq.
4. Abortum procurans vel partum animatum abigere, punitur gladio, qui vero inanimatum excutit, relegatur, vel suffigatur. Concl. 3. num. 1. 2. & seqq. ampliatur in muliere, quæ vim visceribus intulit, ut partum abigeret, num. 35. in eo, qui scienter poculum abortivum composuit, vel aliter promovit, num. 31. qui aliquam imprægnavit & iussit eam fetum suffocare, num. 32. Limitatur si poculum sine effectu fuerit, num. 34. si illud, quod ejectum est, non fuit infans, sed caro informis, num. 36. si fetus conceptus non fuit, num. 37. si mulier poculum sumens est minor, & per usum, num. 38. si factus in utero prius mortuus est, num. 43. an prægnans & agrotans ex consilio medicorum ad sanitatem recuperandam possit dari poculum abortivum. Concl. 3. num. 46. si quis mulierem, quam prægnantem esse ignorabat, percussit, non tenetur de abortu, num. 47. si mulier in re x duorum invenit & percussit, tunc percussus non punitur ordinariè, sed mitius, num. 48. si eo animo & intentione percussit, ut abortum faciat punitur ordinariè, num. 51. si quis mulierem per zonam arripit, quasi ludens, ea autem abortum facit, punitur extraordinariè, num. 54. si clamorem, risam, excitavit, ex qua mulier perterrita abortum facit, non punitur, num. 55. si quis mulieri causam abortivum dederit, teneatur ei præter poenam extraordinariam, ad interesse lucricessantia, num. 56. si mulier accepit pecuniam factam abigere, punitur capitaliter, num. 57. Qui mulieri poculum sterilitatis, ne concipiat, sed eo tutius libido exerceri possit, dedit, relegatur vel suffigatur, num. 59. ampliatur in conjugibus, num. 60. & paupercula. 61. Concl. 3.

2. Absolutio juramenti, quomodo, qualiter, & à quo fieri debeat. Concl. 4. per tot. v. ubi, verbi juramenti relaxatio.
2. **A**Ctus agentium non debent operari ultra eorum intentionem. C. ml. 25. num. 3.
1. Actiones in executione capiuntur, si mobilis & immobilia non existunt, Concl. 33. num. 231. Hodie secus, num. 235. Secus etiam in causis pupillorum & minorum, num. 236.
2. Actionum cedendarum exceptio impedit paratam executionem. Concl. 34. num. 22.
1. Actor & Reus judicantur circa probationes ad paria, Concl. 34. num. 31.
2. Actor an & quando debeat Reo sumtis litis subministrare. Concl. 7. num. 63. & seqq.
3. Actiones plures in uno libello quando possint institui, Concl. 12. num. 6. & seqq.
1. Actor habens à tutore aliorum, sed non curatorum aut tutorum potest cavere de rato. Concl. 14. num. 18.
2. De Actoribus, Tutoribus & Curatoribus. Concl. 16. Actorum requisiti, ibid. num. 9. 10. 11. & seqq. Actores an præter aliorum etiam tutores debeant exhibere, Concl. 10. num. 12. 13. Actoris forma, num. 14. Actor constituitur à tutoribus & curatoribus, non Procurator, num. 5. 9. Actor unde dissolvatur, num. 9.
1. Actor contumax quomodo jure civili, Concl. 19. num. 7. 8. 9. quomodo Camerali, num. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. quomodo Saxonicò, puniatur, num. 17. & seqq. Actoris contumacia major est, quam Rei, Concl. 17. num. 44.
1. Actor debet Reum emanentem per totum diem expectare. Concl. 17. num. 73. 79.
1. Actor quomodo jure civili, Concl. 20. num. 1. & jure Saxonicò debeat satisfacere, num. 23.
1. Actor sui probatio fuit inuncta, si in ea expectanda negligens vel contumax fuerit, quomodo punitur. Concl. 17. num. 21.
1. Actor, an iuramentum necessarium possit deferri, Concl. 13. num. 9. & seqq.
1. Actor potest & debet ex officio repelli, si sine actione experietur. Concl. 38. num. 6. 16.

1. Actor

Index Rerum & Verborum.

1. *Actor* quando petitionem suam ad iuramentum nutritionis direxisse censetur, Concl. 55. num. 12.
1. *Actor* quis sit, & uter preferendus, si duo simul actiones proponunt, Concl. 22. n. 9.
1. *Actor* an post litem contestatam in totum ab actione desistere, & aliam instituere possit, Concl. 23. num. 35. 36. 37.
1. *Actor* potest variare & omisso summario ad ordinarium processum redire, Concl. 29. num. 5. 6. 7. 8. & seqq.
1. *Actio* ad palinodiam an sit civilis, an criminalis, Concl. 29. num. 46.
1. *Actor* an post litem contestatam & guarandam possit super replicationibus Reo iuramentum deferre, Concl. 29. num. 66.
1. *Actiones* replicantis partes sunt favorabiles, quam Rei expetientes, Concl. 29. num. 67.
1. *Actor* non potest à Reo iuramentum calumnie exigere, si ab eo ante fuerit petitus, Concl. 31. num. 24.
- n. *Actor* cui iuramentum est relatum, an possit ad probationes redire, Concl. 32. num. ult.
1. *Actor* desitens iuramentum an ad probationes admittatur, Concl. 33. num. 10.
1. *Actor*, cui iuramentum refertur, debet præcisè jurare, Concl. 33. n. 12.
1. *Actori* incumbit probatio, Concl. 37. num. 1. & sequentibus.
1. *Actor* quomodo in termino probatorio possit circumveniri ad hoc, ut causa cadat, Concl. 38. num. 106. 107. 108. 109.
1. *Actor* an & quando reprobatorius reprobatoriorum uti possit, Concl. 39. num. 22.
1. *Actor* an & quando Reo instrumenta & documenta edere debeat, Conclusio. 45. num. 11. 12. 13. & seq.
1. *Actori* an & quando à Reo instrumenta edenda, Concl. 45. n. 23. & seqq. n. 48. 49. n. 58. n. 60.
1. *Actor* agere impeditus potest testes ad perpetuam rei memoriam producere, Concl. 46. num. 15.
1. *Academiae* habent tacitam hypothecam in bonis administratorum, Concl. 67. num. 58.
1. *Academiae* Rector potest alium iudicem, sub quo studiosus bona habet, vel quò se contulit, requirere, ut sententiam contra eum exequatur, Conclusio. 79. num. 24.
1. *Academiarum* membra vivunt legibus laicorum in iis, quæ pertinent ad processum iudicarium, Concl. 19. num. 9.
1. *De Aduariis* iudicii, Concl. 8. num. 14. & num. 59. debent esse Notarii publici, num. 16. Eorum persona est à iudice separata, num. 17. debet esse iurata, num. 18. qualis sit, num. 19. quodnam sit ejus officium, num. 21. an omnia de mandato iudicis facere debeat, num. 22. & seqq. ejus scripta & notata plena fides debet adhiberi, num. 25. Omnia debet registrare, num. 28. debet se intra cancellos officii continere, num. 32. sine mandato iudicis acta non debet publicare, num. 33. nec partibus copiam dare, num. 34. & seqq. Quando parti lesa ad interesse teneatur, num. 37. & seqq. quando possit errorem corrigere & omissa supplere, num. 41. an omnia manu propria scribat, num. 42. & seqq.
1. *Aduarius* an & quando acta judicialia edere teneatur, Concl. 45. n. 73.
1. *De Actio judicialibus* & eorum de Concl. 8. num. 19.
1. Si acta & gesta coram actis non sunt registrata, an postea per testes possint probari, Concl. 5. n. 20.
1. *Acta* penes se habens præsuntur mandatam habere & admittitur cum cautione rati, Concl. 14. n. 60.
1. *Acta* an necessario à iudice ad collegium iudicum transmitti debeat, Concl. 9. n. 12.
1. In *Actorum* transmissione, quid observandum, Concl. 10. n. 10. & seqq.
1. *Acta* debent communibus sumptibus utriusque partis transmitti, Concl. 9. n. 20. & seqq.
1. *Acta* transmissa possunt ante sententiam à iudice avocari, etiam partibus invitatis, ibid. n. 28.
1. *De Actorum* revisione, Concl. 60. per tot.
1. *Acta* iudicii plenè & perfectè probant, Concl. 30. num. 8.
1. *Acta* & alitata inducunt in iudiciis notorium, Concl. 41. n. 48.
1. *Acta* judicialia an & quando à iudice edenda, Conclusio. 45. num. 74.
1. *Acta* prima instantia sunt ab appellante producenda, Concl. 50. n. 163. & seqq.
1. *Acta* non constituuntur ex sola persona iudicis, nec à solo loco, in quo exercentur, sed ab utroque combinato, Concl. 4. n. 9. *Acta* ibi intelliguntur esse, ubi aliquid sit autoritate iudicis quocumque loco, etiam extra iudicium, d. Concl. n. 11.
1. *Actus* qualificatus ubi requiritur, ibi non sufficit fieri alium, sed qualitas etiam requiritur, Concl. 2. num. 16.
1. *Actum* non videtur, si quid superest agendum, Concl. 38. n. 54.
1. *Actus* mera facultatis, qui sint, Concl. 3. num. 1. *Juris* qui sint, num. 9. 13.
1. *Actus* alteri præjudicialis debet in foro Saxonico peti retrahari intra annum & diem, conclusio. 40. num. 11.
1. *Actus* voluntarie jurisdictionis coram iudice ab his locorum expediti possunt, Concl. 4. n. 12.
1. *Actus*, cum quo fuit auxilium in furto præsumitur, si sit remotus, quomodo puniatur, Concl. 55. n. 42.
1. *Accusator* in criminalibus non comparens quomodo puniatur, Concl. 37. n. 22.
1. *Acceptationis* exceptio impedit litæ ingressum, Concl. 18. n. 46.
1. *Accusationi* criminali est tempus viginti annorum præsumitur, Concl. 61. n. 42.
1. *Accusatores* non fundunt accusationem in probationibus, sed tantum eam ad indicia ad torturam dirigant, Concl. 29. n. 35. in fin.
1. *Accusatus* de crimine qualificato, si non constet de qualitate, debet absolvi, licet crimen sit probatum, Concl. 14. n. 4.
1. *Accusator* si in probationibus deficiat, condemnatur in expensis & interesse, Concl. 19. num. 1. quocumque via procedatur, num. 4. ampliatur in iudice calumniosè iudicante, num. 5. nisi accusator deficiat & abolitionem petat, num. 7. & nisi pro se habeat aliqua signa evidentia, num. 9. Concl. 19.
1. *Actio* ex preiudando quam detur, conclusio. 35. num. 3.
1. *Actio* nondum nata nunquam præscribitur, Concl. 2. num. 26.
1. *Actio*ne, quæ iure civili minori spatio, quam 20. annis,

Index Rerum & Verborum.

- annus, præferuntur, an & quando in foro Saxo-
nico præferantur, Concl. 8. n. 18.
5. Actio ad palinodiam est tantum nſu recepta, Con-
cluf. 61. num. 1. 2. an in foro Saxónico ſit uſita-
ta, ibid. num. 3. 4. 5. vide plura in verb. recan-
tatio.
6. Actio arborum furtim Caſarum, Concl. 51. per tot.
vide verb. arborum.
7. Actio L. diſſimari, eſt perpetua & non niſi triginti
annis præſcribitur, Concl. 69. n. 14.
8. Actio L. Aquilia in iniuriis qua contra injurian-
tem ad damna & intereſſe competit, datur et-
iam heredi, & contra heredes, Concluf. 70. num.
27. 28.
9. Accreſcendi ius teſtator prohibuiſſe conſeſcit, ſi
taxative vel limitative loquatur, Concluf. 12.
n. 5. quæſtioneſq. aliquis privatur vel remove-
tur a ſucceſſione, illi debet accreſcere, cuius con-
templatione removeretur, ibid.
1. Advocati non præſentuntur reliquis creditori-
bus ratione ſalaris, Concl. 64. n. 76.
1. Advocatorum ſalaria, ſeu expenſe advocato ſolu-
ta repeti poſſunt, Concl. 78. n. 9.
1. Advocatus in propria cauſa ſalaris ratione ex-
penſarum, quæ alii debuiſſet ſolvere, repetere
poſſit, Concl. 78. n. 51. 52.
1. Advocatus competit privilegium competentia, con-
cluf. 80. n. 52. 53.
1. Advocatus pauperibus eſt in Rebus publicis
conſtituendus, Concluf. 7. num. 71. ubi & in qui-
bus judiciis ſit conſtituendus, numer. 72. debet
pauperi gratis patrocinari, n. 75. poteſt repelli
ab advocacione, ſi nolit pauperibus gratis pa-
trocinari, n. 76.
1. De Advocatis, Concl. 9. in quibus d. ſeriat à Proc-
uratore, num. 1. & ſeqq. eorum officium honorabi-
le, num. 5. poteſt cogi ad patrocinandum, num. 23.
poteſt eſſe minor 25. annis, num. 8. eorum ſala-
rium eſt peculium quaſi caſtrenſe, num. 9. ſi colla-
dit cum adverſario, quâ actione teneatur, num. 11.
Advocati appellatione etiam venit Procurator,
num. 12. num. 37. num. 38. modeſtè agat, num. 19.
non protrahat lites, num. 21. num. 39. num. 40. non
pugnet convitiis, num. 21. propter convitia &
calumnias ſit infamis, num. 23. Et à iudicio poteſt
removeri, num. 24. Non utatur cavillationibus,
num. 27. nec malis cautelis, num. 28. Non in-
ſtruat clientes falſa dicere, num. 29. Non ſit ni-
miſ verbosus, num. 31. In veritate iuris debet
deleſtari, num. 34. Poteſt propter nimiam ver-
boſitatem ab officio Advocacionis repelli, num. 35.
Non ſuſcipiat plures cauſas, quàm agere poteſt,
num. 36. ſpecialibus d. deciſionibus utatur,
num. 41. Subditos non conſtit contra magiſtra-
tus, num. 42. 44. Amicabiles compoſitiones pro-
moveat, num. 45. Qui poſſit eſſe Advocatus, nu-
mer. 50. & ſequentibus. De Advocatis in deſſe
& impræbiis, num. 51. num. 60. Advocati ſala-
rium, num. 69. num. 85. quantum ſit, num. 70. in
ſingulari aliis debetur, num. 73. Non debet de
quota litis pariſci, num. 75. ratione palmarii &
victoria palium valet, num. 76. Poteſt annuum
ſalarium conſtitui, num. 77. quod totum transmi-
- titur ad heredes, num. 78. licet in toto anno ni-
hil laboraverit, num. 80. 81. An in principio, an
in fine anni debetur, num. 82. debetur, licet cauſa
tranſaſtione ſuſcipiatur, numer. 83. an in propria
cauſa debeatur, numer. 84. Damnum paſſus in
via, id clientulo ei reſtituendum, num. 86. Ad-
vocatus inſpicit acta, an cuſtodi ad inſtanti-
am parus ſit emiſſus, Concluf. 10. num. 2. melius
providens reportat gloriam in mundo, ſed poſtea
pœnam inferni, conſuſion. 12. in fin. Advocati
ſine mandato comparentis, qua ſit pœna, conſuſ.
14. num. 12. & ſequentibus. Eum pœnam non
poteſt a clientulo repetere, conſuſion. n. 14. num.
24. Advocatus debet mandatum in principio
exhibere, conſuſion. 14. num. 26. & num. 29. Ad-
vocati carentia quomodo ſit legitimam impedi-
mentum, conſuſion. 17. numer. 54. Advoca-
tus an & quando cogi poſſit contra ſuum clien-
tulum teſtificare conſuſion. 17. num. 16. Advocatus
ſi terminum probationis elabi paſſus eſt, an
eius Clientis in integrum reſtitatur, conſuſione
35. num. 62. & ſeq. Advocati contumacia in in-
obedientia & negligentia nocet domino, quando
ſuit comiſſus & non providet, conſuſion. 63.
part. 1.
2. Advocatus qui emptori vel venditori aſſiſtit, per
hoc videtur contractum venditionis approbare,
& ideo ad ius retractus non admittitur, conſuſion. 40.
num. 50.
4. Advocati & Procuratores poſſunt in cauſa vene-
ficii contra clientes teſtari, conſuſion. 4. nume-
ro 66.
1. Adminiſtratorum bona ſunt tacite Civitatibus &
Univerſitatibus obligata, conſuſion. 67. num. 41. &
ſeqq.
5. Adminiſtratio mitigat deſectum, conſuſion. 37. nu-
mer. 32.
5. Adminiſtratores ſi pecuniam ſibi creditam inter-
vertunt, quomodo puniantur, conſuſion. 37. vide verb.
Officialia.
1. Avena non poteſt pro debito detineri, & ſqua-
ſiri, conſuſione 75. numero ſexageſimo ſe-
cundo.
2. Avena & forenſes poſſunt in Saxonia propter
debitum incarcerationi, conſuſion. 28. num. 28. &
ipſi poſſunt uſtare, ut debitor incarcerationi,
ibid.
2. Avena non tenentur caſtra dominorum cuſto-
dire, conſuſione ſexageſimo quarto, numero deci-
mo tertio. Ad nullum munus perſonale aſtrin-
guntur, ibid.
1. De adjudicatione bonorum mobilium, conſuſione
81. numero quinquageſimo primo, & ſequen-
tibus. Immobiliium, num. 100 & ſeqq. in Execu-
tione.
1. Adjudicatio rei in executione capta non præ-
iudicat iuri prioritatis, conſuſione 81. nume-
ro 212.
2. Adjectio qualiſcat rem, conſuſione 36. numero
54.
2. Adoptio eſt modus tollendi patriam poteſtatem,
conſuſion. 11. n. 18.
2. Adipivi liberi non habent ius proſtrigeros, conſuſion.
39. num. 20.

Index Rerum & Verborum.

4. Adoptivus patrem vel matrem occidens non tenetur poenā paritū. Concluf. 4. n. 16.
4. De adulterio & ejus poena, Concluf. 27. per tot. et apud multas gentes extra poenam, num. 1. Et omnia peccata graviora, num. 2. gravius iracundia, ibidem. abhorrent bruta ab adulterio, num. 3. debet puniri, num. 4. committitur tribus modis, num. 5. Si uterque est conjugatus, tunc in Saxonia uterque decapitatur, Conclufion. 27. numer. 30. 31. & num. 32. 33. Si vir est solutus, mulier vero conjugata, tunc uterque etiam decapitatur in Saxonia, num. 43. Si uxoratus cum vidua vel alia innupta resq. habet, maritus gladio punitur, mulier verò virgis caditur & in perpetuum relegatur, num. 52. Adulterina punitur, licet Coniux debitum denegaverit, num. 54. Non distinguitur, quia cum quis congressus fuit, num. 55. licet maritus profluerit uxorem, uxor nihilominus punitur, numer. 58. Etiam si viri sevitiam probet, numer. 59. Licet propter paupertatem se prostituerit, numero 60. Licet sit à marito desertus, numer. 61. qui ad adulterium suam ducimur commodavit, punitur ordinariè poenā, numero 62. mulier adulterii an compensetur, numer. 63. poena adulterii remittitur, si coactè fuit commissum, numer. 65. si errans commissi, numer. 66. si quis tantum sollicitat adulterium, numer. 68. si conatus tantum fuerit, numer. 69. propter oscula non habet locum, numer. 70. Si uxor ob durtum mariti absentiam nubit, punitur tantum de fornicatione, numer. 75. Si Seves & Nobiles sunt adulterii an ordinariè puniantur, numer. 76. & sequentibus. Si post mortem demum alterius Coniugis, quis adulterii vincatur, non punitur morte, numero 80. Si quis adulterium in sua uxore commissum ratihabet, non punitur ordinariè, num. 81. an statuta & consuetudine poena adulterii possit remitti, numero 82. & sequentibus. Si quis uxorem, more meretricis viventem, adulteravit, punitur extraordinariè, numero 87. 88. ipsa verò ordinariè, numero 89. Maritus cum scortis publico rem habens punitur extraordinariè, numero 89. Concubinam alterius cognoscens punitur extraordinariè, num. 91. An & quando reconciliatio & intercessio in adulterio locum habeat, tam jure Civili quàm Saxonico, Conclufion. 27. num. 92. & sequentibus. In duplicato adulterio non obtinet in Electoratu Saxoniae, numer. 100. in simplici vero obtinet, numer. 107. in Electoratu Saxoniae remissio uni non prodest alteri parti, numero 111. intercedens debet alteram partem relegatam sequi, numer. 114. remissiones debent fieri auctoritate magistratus, numer. 116. 117. 118. adulterium praescribitur quinquennio, nisi sit duplicatum, numero 120. 121. 122. 123. duplicatum praescribit vicennio, numero 124. Quinquennii tempus est continuum & curri ignorant, & hac praescriptio habet locum, etiam si per viam inquisitionis procedatur, numero 125. 126. & sequentibus. ex sola confessione an & quando mulier con-

demnari possit, si vir adulterium negat, Conclufion. 27. num. 129. & sequentibus. adulterium committitur in foras, Concluf. 27. num. 130. Maritus & pater possunt uxorem & filiam in adulterio deprehensam occidere, Conclufion. 27. num. 152. adulterium quomodo probetur, remissive, numer. 153. Uxor de jure civili non potest maritum de adulterio criminaliter accusare, hodie verò potest, Concluf. 29. numer. 154. 156. propter adulterium amittit uxor dotem, Conclufion. 29. numer. 1. & sequentibus. non tamen paraphernalia, numer. 17. 19. amittit donationem propter nuptias, num. 20. & emne lucrum, quod ei mortuo marito obveniret, numero 22. limitationes traduntur, numero 44. & sequentibus. heredes non competis jus excip. eund. de adulterio contra uxorem mariti, ad retinendum dotem, Concluf. 30. per tot.

2. Es alienum an & quando ex feudis persolvi debeat, Conclufione 55. per totum, vide. Debita.
3. Es alienum ante omnia ex bonis defuncti deducendum est, etiam factis testamento, Concluf. 9. num. 4.
3. Es alienum ab uxore defuncti relinquitur, an & quando maritus de mobilibus debeat solvere, Conclufion. 20. numer. 103. & sequentibus. à marito relinquitur, an & quando de communibilibus debeat solvi, Concluf. 48. numer. 33. & sequentibus.
1. Ad edificandum & reficiendum mutuum quale privilegium habet, Concluf. 65. numer. 131. & sequentibus.
3. Edificia & meliorationes feudorum, an unā cum feudo transsunt ad Dominum feudi, Concluf. 42. num. 1. & seqq. per tot.
1. in Egroti curationem facti furiosi praesentur omnibus creditoribus, Concluf. 64. num. 94. & seqq.
1. Egrotus ubi & quatenus jurare debet, Concl. 34. num. 14.
4. Egrotus tempore pestis occidens vel spoliis quomodo punitur, Concl. 9. per tot.
1. De estimatone Scabinorum provincialium, Concl. 81. n. 217. & seqq.
1. Estimatio bonorum, vide, taxatio bonorum.
1. Estimati communis liber an & quando probet valore bonorum, Concl. 83. num. 83. 83. estimatio & habitatio patris dicitur estimatio & habitatio filii, Concl. 20. num. 22.
2. Estimata res ad certam summam pecunie quando in contrahum deducitur, praesumitur emptio venditio, Concl. 1. n. 29.
2. Estimatio quando demonstrationis & non taxationis causā adjecta censetur, Concluf. 36. num. 59. 60.
5. Estimatio in materia arborum furtim Caesarum quomodo facienda, Conclufion. 52. numer. 5. 6. & seqq.
5. Estimatio davorum & operarum in materia injuriarum, quomodo probatur de jure civili, Concl. 61. n. 62. 63.

Index Rerum & Verborum.

1. **A**ssimilatione certa quantitas an in libello injuriarum exprimi debeat, *Conclus.* 67. num. 70. & seqq. an ad damna, an vel ad litem referri debeat, num. 74. 75. 76.
2. **A**ffinitas injuriarum quomodo fieri debet, si affor est pauper & egenus, *Conclus.* 61. num. 77. Affor potest etiam juramento firmare, num. 78. an in electorata etiam secundum modum juri communis fieri possit, *Conclus.* 61. num. 106.
3. **M**iditum in bu, qua sibi tradita sunt, peculatum seu sacrilegium non potest committere, *Conclus.* 54. num. 34.
4. **A**ffines intra quantum gradum se invicem occidentes alligantur in Saxonia trahi, & ad supplicium raptantur, *Conclus.* 7. num. 70. 71. & num. 80.
5. **A**ffines intra gradum prohibitum incestum cum adulterio committentes, puniuntur gladio, *Conclus.* 34. num. 13. affines interduo committentes puniuntur flagellatione & perpetua relegatione, *Conclus.* 35. num. 6. & seqq.
6. **A**ffinitas tam de jure Canonico quam civili contrahitur, quoad nuptiarum prohibitionem, ex illius coitu, *Conclus.* 35. num. 21.
7. **A**gnatus an & quando feudum repudiata hereditate possit retinere, *Conclus.* 6. per tot.
8. **A**gnati consentientes Vassallo in alienatione feudi, possunt non possunt parere, *Conclus.* 1. num. 25.
9. **A**d agnitionem pertinentem res debent omni securitate fieri, nec possunt pro executione capri, *Conclus.* 80. num. 41. 42. an in subsidium possunt, num. 45. vide *Conclus.* 51. num. 68. & seqq.
10. **A**gricolae quomodo in taxatione bonorum & agrorum sunt adhibendi, *Conclus.* 33. num. 36. debent esse jurati, num. 37. 38. Partibus statum debent mensurare, num. 39. Eorum designatio facit plenam fidem, num. 40. simulatur, num. 91.
11. **A**limentorum ratione compitis uxori acita hypotheca in bono mariti, *Conclus.* 67. num. 7. & seqq.
12. **P**ro alimentis specialiter designatum fundum an & quando pro iure tunc sit obligatus, *Conclus.* 67. num. 92. & seqq.
13. **A**limenta habent personale privilegium & preferantur Chirographariis, *Conclus.* 70. num. 67.
14. **A**limenta disticta bona non possunt arruolari, *Conclus.* 74. num. 43.
15. **A**limenta & legitima aequiparantur, *Conclus.* 51. num. 20. *Conclus.* 52. num. 21. debentur filio iure naturali, d. *Conclus.* 18. num. 21. Item parentibus a filijs, num. 26.
16. **A**limenta an debeat strupator infanti, & matri praestare & quando, *Conclus.* 38. num. 41. & seqq.
17. **I**n alternatim electio semper est reorum, *Conclus.* 74. num. 23. in mod.
18. **A**liena bona, qua debitori sunt commodata, non possunt arreftari, *Conclus.* 74. num. 46.
19. **A**liedialia bona sunt majori estimatione quam feudalia, *Conclus.* 33. num. 63.
20. **A**lternativum libellum an & quando admittatur, *Conclus.* 12. num. 23. & seqq.
21. **A**lternatio asserti intercedendum & obsecrationem, ibid. num. 23.
22. **A**lapam si quis mibi vult imponere, an eum armis seu puerione possit occidere, *Conclus.* 7. num. 65. & seqq.
23. **A**lapam an ei possit imponere, qui me mendacis arguit, *Conclus.* 64. num. 29.
24. **A**mbrosianos an possint arreftari, *Conclus.* 77. num. 28. 27.
25. **A**mpressissio quatenus coram Curiali iudicio possit conveniri, *Conclus.* 3. num. 10.
26. **A**misabili compunctio debet a iudicibus suaderi, *Conclus.* 7. num. 30. non potest imperari, ibid. num. 30. & seqq. limitatur, num. 32. Non debet ab Auctoritate recusari, *Conclus.* 9. num. 45.
27. **A**mpressissio an & quando satisfutare teneatur, *Conclus.* 20. num. 8. 9. 10. 12.
28. **A**mis magis & singulares non admittuntur in iudicio sine mandato cum cautione tali, *Conclus.* 14. num. 41.
29. **A**mpressissio plene probant, *Conclus.* 3. num. 12.
30. **P**ro Amico questio non reperitur in iure, *Conclus.* 22. num. 70.
31. **A**d Amorem conciliandum, si quis abg. sedere Diaboli incantamentum & magium artibus usus fuerit, puniatur gladio, *Conclus.* 5. num. 65.
32. **A**mitam occidens non tenetur pena parvitiis, sed puniatur mitti, *Conclus.* 7. num. 33. & num. 35.
33. **A**nui redditus & census debent Domino in concursu creditorum adjudicari, *Conclus.* 65. num. 15.
34. **P**ro Annuorum reddituum praestatione specialiter designatus fundus, an & quando pro eo specialiter obli-gatus, *Conclus.* 67. num. 93.
35. **A**nnua praestationes possunt arreftari, *Conclus.* 74. n. 22.
36. **A**nnua praestationes aequiparantur immobilibus, *Concl.* 81. num. 102.
37. **A**nnui redditus referantur inter immobilia, *conclus.* 20. num. 41.
38. **A**nnui redditus, si eo tempore redditus sit, ubi dies solutionis vendendum venit, inter emptorem & venditorem pro rata dividuntur, *conclus.* 2. num. 75.
39. **D**e Annuis praestationibus, & an & quando praestibantur, *conclus.* 4. per tot. Jure Saxonicis praestibantur 30. annis, num. 15. & seqq. si sub pacto de retro vendendo sunt promissae nunquam praestibantur, num. 22. Quid juris in particulari solutione earum, num. 23.
40. **A**nnualis praescriptio Saxonica est surrogata trienniali de jure communi, *conclus.* 4. num. 90.
41. **A**nnuum censum vel praestationem solvere obligatus in certo genere moneta vel fungum, si ultra longissimum tempus in alio genere solvit, an praescribere, *conclus.* 5. per tot. si quis plus solvit, quam debet, potest id repetere, vel cum futuris annuis praestationibus compensare, *conclus.* 5. num. ult.
42. **A**nnui redditus non possunt sine consensu iudicis oppignorari, *conclus.* 29. num. 11. in annuis redditibus & praestationibus non debet ad tempus solutio, sed contrarius respectus, *Conclus.* 35. num. 43.
43. **A**nnua legata debent secundum estimationem & valore[m] monetae currentis tempore facti testamenti praestari, *conclus.* 36. num. 17.
44. **A**nnui redditus neq. inter bona mobilia, neq. inter immobilia referri debent, sed iterum speciem bonorum constituunt, *conclus.* 34. num. 5. si tamen ad alterutram bonorum speciem referre necesse est, tunc rebus immobilibus annuuntur, d. *conclus.* num. 6.
45. **A**nnui census & redditus an & quando inter heredes defuncti & inter novum possessorem dividantur, *conclus.* 22. per tot.
46. **A**nno elapso, non potest officium iudicis ad puniendum injurias impiorari, *Conclus.* 60. num. 67.

5. *Annus ad prescribendum ius iurta*, in scriptis, an vero contrarium, *Concl.* 8. *qum* 15. 16. 17. 18. an etiam ignoranti & absenti currat, *num.* 19. 20. 21. *impedire* non currit, *num.* 22. in Saxonia *accipitur* pro anno & die, *num.* 27.

1. *Animalis an & quando* pro executione possint capi, *Concl.* 31. *num.* 1. & *seqq.*

1. *Antiqua instrumenta an probent*, *Conclus.* 44. *num.* 56.

1. *Antiqua non facile in dubium vocanda*, *Conclus.* 44. *num.* 57.

2. *De anverso lecitatore & quomodo* citu frum & dolu detegatur, *Concl.* 41. *num.* 2. *qum* 10. 11.

2. *Involutio / expectant*, investitura in casum mortu, *Concl.* 4. *per tot.* *ides* investitura.

4. *Annuitus partu quando* prescribitur, *Concl.* 8. *num.* 17. 18. & *seqq.* in Saxonia dicitur annuitus possi dimidium annu gerentium tempus, *num.* 22.

5. *Anatomia causâ an cadavera* punitorum sint medicis tradenda, *Conclus.* 48. *num.* 19. 24. 25. 26.

5. *Anticlam supraus*, debet eam aut dotare aut ducere, *Conclus.* 38. *num.* 34.

5. *Anticlam suam* prostituens *questi* causâ puniunt arbitrarie, *Concl.* 40. *num.* 65.

1. *Appellantes an in loco* iustificanda *appellationu* possint aritari, *Concl.* 75. *num.* 29.

1. *De Appellatione* *Conclus.* 9. *per tot.* an coram Notario & testibus possit interponi, *ibid.* ob quas causas illi eveniat, *num.* 1. Qui possint appellare, *num.* 3. Tutores & Curatores possunt, *num.* 4. f. fideiussores *ibid.* tertius pro suo interesse, *num.* 6. Maritus pro uxore, *num.* 7. Domini pro subditis, *num.* 8. *Judex* appellanti succedens an possit *appellationem* contra suam sententiam iustificare, *num.* 9. & *seqq.* appellari licet ab omnibus iudicibus, *num.* 13. ab arbitru, *num.* 14. & *seqq.* nisi sit *appellatio* expressu prohibita, *num.* 19. 20. de non appellando statum Lipsensu quomodo procedat, *nu.* 20. 21. 22. Electoribus tale privilegium fuit concessum, *num.* 23. omnes amiserunt, excepto Saxone & Brandenburgensi, *num.* 24. & *seqq.* à Ducibus Saxoniae & Austria non possit appellari, *num.* 24. *num.* 27. an à revisoribus Camera, *num.* 28. *appellatio* in quibus confis concessa, *num.* 54. etiam in criminalibus debet permitti, *num.* 29. secum hodie, *num.* 30. & *seqq.* *Appellatio* non potest statuto aut consuetudine tolli, *num.* 31. 32. in flagranti crimine deprehensus non potest appellare, *num.* 37. 38. 39. appellari licet tantum à sententia definitiva, *num.* 40. & *seqq.* ab interlocutoria an licet appellare, *num.* 41. & *seqq.* *Appellatio* iure Saxoniae & Canonica à quovis gravamine conceditur, *num.* 41. 46. etiam à iudice, reum contumacie nomine non condemnante, *num.* 48. ab Executione per Electorem mandata in Curia non recipitur, *num.* 49. an à foris, *num.* 50. an à sententia super excussione bonorum, *num.* 51. an à praesumptione iuri & de iure, *num.* 52. Confessio & confessio non potest appellare, *num.* 52. an à sententia in possessorio lata, *num.* 53. *Appellationu* forma, *num.* 55. interponatur coram iudice competente, *ibid.* an coram Notario & testibus, *num.* 56. 57. *Appellatio* coram Notario quomodo fiat, *num.* 61. an iudici à quo debeat infinuari, *num.* 58. 59. 60. an in curia recipiatur, *num.* 66. *Appellatio* fiat gradatim, *num.* 67. Quando & quibus casibus in medio iudice omisso statim ad superiorem fieri possit, *num.* 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75.

& *seqq.* usque ad *num.* 90. vide etiam *conclus.* separatim, *num.* 12. *Appellatio* omisso intermedio fiat, an diutius nulla, *num.* 91. 92. *conclus.* 58. *Appellatio* vel extra iura, vel in scriptis iura decedendum fiat, *num.* 93. 94. 95. a sententia interlocutoria debet praestari in scriptis fieri, *num.* 96. *Appellatio* in continenti & in scriptis falsa forma, *num.* 98. 99. 100. *Appellatio* ab interlocutoria habet expressu casus, *conclus.* 50. *num.* 101. 102. 103. ex prioribus actu iustificetur & tantum ex illis causis, quae *appellationi* sunt inserta, *num.* 104.

Appellationu decedendum iuris statim à die lata sententiae, de momento in momentum, etiam ignorantibus, non potest prorogari, *num.* 105. 106. *Appellatio* potest in ultima hora etiam noctu decimi diei, *num.* 107. potest iudici ubique, & Notario etiam praesentari, *num.* 108. *Appellationu* sibi data non recte formati, potest intra decedendum corrigi, *num.* 109. si à iudice inferiore non recipitur *appellatio*, quid iuris, *conclus.* 50. *num.* 110. lapsu decedendi quando non noceat, *num.* 111. 112. *Appellatio* fieri petendi, *num.* 113. 114. 115. ab appellante, *ibid.* secum in Camera, *num.* 116. quando, *num.* 117. & *seqq.* in ipsa *appellatione*, *num.* 121. quomodo petantur, *num.* 123. an in scriptis, an ore tenus, *num.* 124. *Appellatio* in *appellatione* coram Notario interposita non sunt necessarii, *num.* 125. si à iudice à quo deingeritur, quid iuris, *num.* 126. 127. *Appellatio* si a iudice deingitur, quid iuris, *num.* 127. intra quod tempus sunt dandi, *num.* 128. qua forma, *num.* 129. in termino assignato necessario debent ab appellante peti, *num.* 130. *Appellatio* debet iudici ad quem praesentari, *num.* 131. intra quantum tempus, *num.* 132. & *seqq.* quomodo praesentetur, *num.* 136. intra praefixum terminum debet praesentari praesentari, *num.* 138. 139. 144. *Appellatio* quando ob non impetratam inhibitionem habeatur pro deserta, *num.* 140. *Appellationu* deserte praena non habet locum, quam si in iure sit expressum, *num.* 141. Inhibitione iudici inferiori infinuanda, *num.* 142. *Appellatio* si à superiore fuerit rejecta, quid faciendum, *num.* 146. cui *appellatio* quomodo fieri debeat, *num.* 147. 148. & *seqq.* *Citatio* ad iustificationem impetranda, *num.* 159. quando, *num.* 162. 159. quomodo, *num.* 160. *Appellatio* quando citationem possit impetrare, *num.* 161. qua forma, *num.* 162. Ad primam instantiam ante siemata sita sunt afferenda ab appellante, *num.* 163. an omnia, an vero pars eorum, *num.* 164. quando, 166. possunt in ipso termino produci, *num.* 166. si iudex sit in mora vel acta non possint ob magnitudinem describi, quid iuris, *num.* 167. si ad primam instantiam non producantur an *appellatio* habeatur pro deserta, *num.* 168. 169. an alia prima instantia debent esse clausa & sigillata, *num.* 169. *Appellatio* an & quando habeatur pro deserta, *num.* 170. qua sint causae excusationu à desertione, *num.* 172. 173. 174. *Appellatio* quomodo impedienda boni iustificatione *appellationu* debeat probari, *Conclus.* 50. *num.* 175. & *seqq.* *Appellationu* praesentatione fatali potest a paribus prorogari, *num.* 177. Super *appellationu* desertione an nota sinecurat opus, *num.* 178. & *seqq.* Quo de *appellationu* desertione cognoscere possit, *num.* 181. & *seqq.* super desertione lata sententia an sit definitiva, an interlocutoria, *num.* 186. pro desertione pronuntianda supplicationu forma, *num.* 188.

Appella-

Index Rerum & Verborum.

appellato in terminis iustificacionis non comparen-
te, quid iuri, num. 190. & seqq. Appellatum pot-
est emanari, & sanum alia prima Instantia pro
se allegare, ibid. Si uterque emanet, contumacia
compensatur, num. 194. Appellare an liceat à
sententia super disensione lata, num. 195. Appel-
lationi deservit dicitur contumax, ibid. Con-
tumax non potest appellare, num. 196. Appellatio-
nu profectio quomodo fiat, num. 197. Appella-
tionis effectus, num. 198. & num. 204. an per appel-
lationem prior sententia tantum suspendatur, num.
198. Appellans an & quomodo ad inferiorem ju-
diciem remittendus, num. 199. 201. 202. 203. temere
appellans quomodo puniatur, num. 205. & seqq.
ab arbitrio an & quando liceat appellare, num. 210.
15. 16. d. conclus. 50. Appellans existit à iuris-
dictione iudicis à quo, num. 141. Appellans produ-
cat Alia prima Instantia, num. 163. an omnia, num.
154. quando, num. 166. 167. in appellatione an pro-
bationes vel testes admittantur, Conclus. 51. per tot.
In appellationibus an instrumenta possint produci,
Conclus. 51. num. 15. ab inferioribus iudiciis statim
liceat appellare ad Electorem, Conclus. 3. num. 13.
Appellans contumax quomodo puniatur, Conclus. 17.
num. 102. 103. & seqq. Quomodo appellatus Con-
tumax, Conclus. 17. num. 113. & seqq. Appellare
an liceat à iuramenti delatione, Conclus. 35. num.
19. & seqq. in appellatione qua obtinent, ob-
tinet etiam in lenteratione, Conclus. 49. num. 7.
Appellatio potest etiam à Procureatore interpo-
ni, Conclus. 49. num. 8. appellatio post tres confor-
mes sententias non recipitur, Conclus. 49. num. 10.
decidit an currit de momento in momentum, Con-
clus. 49. num. 11. Appellatio à Procureatore
omissa, an Devotus possit in integrum restitui, Con-
clus. 49. num. 20. 21. 22. Appellans an possit ap-
pellationi renunciare, Conclus. 49. num. 13. Ap-
pellationis index an possit subditi inferioris sine sub-
ditio Citare, Conclus. 11. num. 14. Si appellatus
moritur, debet nihilominus appellans appellatio-
nem persequi, alias est deserta, Conclus. 27. num.
29.

1. Appellatio quid distat à supplicatione & revisione
aliorum, Conclus. 60. num. 7. 8. 11. ubi Appellatio
ad evitandam injustitiam litium removetur, ibi et-
iam prohibita est supplicatio, Conclus. 60. num. 29.
appellatione deserta perinde est, ac si nunquam
interposita fuisset, Conclus. 38. num. 78.

5. Appellando qui dicit, iudicem inique & odio iudicasse,
quomodo puniatur, Conclus. 66. num. 24.

1. Appellari potest à taxatione expensarum, Conclus. 78.
num. 49.

1. Apocha privata, qua in alio reperitur, plene probat,
Conclus. 30. num. 25.

5. Apocha debent subditi per officiales de receptis dari,
Conclus. 52. num. 63. per eummodi apochas an iustici
ipso iure libentur & an prebent, num. 50. &
seqq.

5. Apium natura est fera, & in eis non potest furtum com-
metti, Conclus. 50. num. 1. & seqq. an in apibus cicu-
ribus & mansuetis furtum fiat, ibid. num. 4. &
seqq. in melle & savi apium an furtum fiat, ibid.
num. 9. an in carum examine, seu nova sobole, num.
12. 13. 14. si in vicinum campum vel horum evola-
nt, an qui possit eas capere, num. 15. 16. 17. 18.

Quando consuetudinem redeundi deposuisse censeat-
tur, num. 16.

4. Aqua frigida purgatio seu probatio non admittenda
& est falax, Conclus. 4. num. ult.

1. Argumentum à contrario sensu tunc habet locum, si
aliud in legibus non est expressum, Conclus. 55. num.
18.

1. Argumentum à simili salit, quando datur dissimili-
do, etiam parvo, Conclus. 53. num. 47. tollitur per da-
tionem instantia, num. 48.

2. Argumentum à contrario sensu in statutu admittitur,
conclus. 11. num. 19. in dictis Doctorum non ita fir-
mum est, ut in textibus legum, Conclus. 21. num.
105.

2. Argumentum à contrario sensu habet etiam locum in
statutu, Conclus. 52. num. 8. & num. 10.

3. Argumentum à Falsitatis à Trebellianum in materia
panali non valet, Conclus. 1. num. 58.

3. Argumentum à rescripto ad donationem mortui
causæ valet, sed non contra, Conclus. 14. num.
34.

3. Argumentum à sufficienti enumeratione partium valet,
Conclus. 9. num. 13. à testimonio & ultimis vo-
luntatibus, ad contrarium & alios modos negativè
valet, d. Conclus. 9. num. 22. à separati etiam pro-
cedit, Conclus. 13. num. 20. à rebus expeditorum ad
geradam & contrà iure Saxonicis est frequens &
probabile, Conclus. 17. num. 24. à contrario sensu,
preteritum in statutu non valet, si malus & contra-
rius sensu inde resultat, Conclus. 22. num. 10. ab a-
nymologia valet, si non repugnat disinctioni, num.
12. non valet si est disumptum ab usu communis lo-
quendi, qui est apud imperitos tantum, conclus. 25.
num. 12. De Gibarum domesticis ad biorgingabam
& Geradam in foro Saxonicis est validissimum, con-
clus. 28. num. 107.

1. Arrestantes priores tempore, potiores sunt iura, con-
clus. 66. num. 2. conclus. 69. num. 2. & seqq.

1. Arrestum est iura Saxonicis indultum, quo mediante
quis iura reale consequitur, conclus. 69. num. 1.

2. Arrestum quale ius prioritatis tribuit, num. 2.

2. Arresti ius reale incipit ab ea ipsa hora, qua arrestum est
impositum, num. 3.

2. inter Arrestantes habetur ratio prioritatis temporis, con-
clus. 69. num. 4. 5. 6. 7. 8.

1. Arrestans prestatur personaliter privilegiatus & hypo-
thecarius posterioribus, num. 10. 11.

2. Arrestans prestatur in debite conditionalis, num. 12.

1. Arrestans quando & quibus in casibus ius prelationis
non habeat, conclus. 69. num. 13. 14. & seqq.

2. Arrestans posterior, qui arrestum legitime profectus, &
iudicii libellum obtulit, prestatur priori arrestanti,
qui libellum non obtulit, num. 16.

1. Arrestanti prestatur creditor, cui interim à debitore,
antequam à de Arresto fuerit certioratus, bona sunt ob-
ligata, conclus. 69. num. 17.

2. Arrestantes quando hypothecariis prioribus prestatun-
tur, num. 13.

1. Arrestum & sequestrum an & in quibus differant, con-
clus. 73. num. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

1. Arresta in foro Sax. consuetudine sunt indulta, conclus.
74. num. 2. 4.

Index Rerum & Verborum.

1. de Arresta rerum quomodo illud legem fieri debeat, Concluf. 74. per 101.
1. Arresta de jure civili sunt incognita, num. 3. definiuntur de jure Saxonicis, num. 5.
1. Arrestare qui possunt, ibid. num. 6. etiam procuratores modo habeant, specialis mandatum, num. 7. Liberi & Vassalli an bona parentum & dominorum arrestare possint, num. 10. 11. 12. 13. & seqq.
1. Arrestum non conceditur, nisi prius sit inquisitum, an debitor solvendo, an non, num. 12.
1. Arrestum ledit debitoris existimationem, & ei insert irreparabilem ignominiam, de Conclus. num. 13. Concluf. 75. num. 35.
1. Arrestare possunt omnia bona, tam mobilia, quam immobilia, Concluf. 74. num. 23. & seqq. num. 33. & seqq.
1. Arrestari etiam ea possunt, quae sub conditione & in diem debentur, num. 25. 26. 27. 28.
1. Arrestare an creditor sui debitoris bona possit, num. 29.
1. Arrestum Saxonice nihil aliud est, quam executio, Concluf. 74. num. 37.
1. Arrestum tribuit creditori sui reale, & hypothecam, ibid.
1. Arrestatus ex una causa ab uno creditore, potest ab alio, ex alia causa detineri, Concluf. 74. num. 41.
1. Arrestum ex una causa impetratum, extenditur etiam ad aliam causam, Concluf. 74. num. 33. & seqq.
1. Arrestum totum facilius, quam arrestum persona conceditur, Concluf. 74. num. 42. Concluf. 75. num. 21.
1. Arrestum quando & quibus in casibus non habet locum, ibid. num. 43. & seqq.
1. ab Arresto ad sequestrum licet argumentamur, Concluf. 74. num. 44.
1. Arrestum non extenditur ad alia bona, in petitione arresti non expressa, Concluf. 74. num. 47.
1. Arrestum non extenditur ad ea bona, quae ante notificationem arrestum debitori sunt alienata, ibid. num. 48.
1. Arrestum an extenditur ad bona futura, ibid. num. 50. num. 53.
1. Arrestum est odiosum, num. 51.
1. Arrestum generale non etiam extendatur ad bona sub aliena jurisdictione sita, Concluf. 74. num. 54.
1. Arrestum non extenditur ad bona sub iudicio incorporata jurisdictione posita, num. 55. debet imponi a iudice competente, licet sit inferior, num. 56. 59.
1. Arresti iudex competens quis, num. 60. & seqq.
1. Arrestum in quoniam loco, tanquam competenti, imponi possit, Concluf. 74. num. 62. & seqq. an in bonis feudalibus habet locum, num. 74. 75.
1. Arresta an & quando in supremo Parlamento & Cancellaria iudicio possint peti, Concluf. 74. num. 76. 77. & seqq.
1. Arresta non temere & precipitanter a iudicibus decernenda, Concluf. 74. num. 82.
1. Arresti requisita ex parte creditoris quae sint, Concluf. 74. num. 83. 84. & seqq.
1. Arrestum ob debitum aliquodum & incertum non datur, ibid. num. 86.
1. Arresti requisita hodie tam exacte non observantur, Concluf. 74. num. 87. 89.
1. Arrestum dearguit iudex tantum parti ad arrestum, Concluf. 74. num. 90. 91.
1. Arrestum an & quatenus censuram debet pati an de se vult tribunal invenire, & expressis, ibid. num. 92. Concluf. 74. num. 92. 93. & seqq.
1. Arrestum non debet praeiudicare coram tribunalibus peti, id ubique potest a iudice impetrari, num. 97.
1. Arrestum potest die feriato concedi, non, 98. & de nocte, num. 100.
1. Ad arresti petitionem debitor non debet citari, Concluf. 74. num. 102.
1. Arrestum an intra trigessimum possit impetrari & peti, ibid. num. 103. & seqq.
1. Arresti requisita in electoratu:
  1. debitum liquidandum, num. 108.
  2. debitoria inopia probanda, ibid.
  3. tribus vicibus renovandum, num. 109.
  4. in tertia renovatione libellus arrestatorius exhibendum, num. 110.
  5. Creditor iussu pro citatione decernenda, num. 111.
1. Arresti petitio & renovatio an debet fieri in personis, num. 112.
1. Arrestum quomodo petatur & renovetur, num. 114. 115. 116. 117.
1. Arrestatorius libelli forma quae, Concluf. 74. num. 118.
1. Arrestum ob non observatas solennitates annullatur, num. 119.
1. In Arresto an dies termini in terminum sit computandus, Concluf. 74. num. 120.
1. Arrestum certis diebus renovandum, num. 125.
1. Arrestum an anteriori die possit renovari, num. 127. 128.
1. Arresti renovandi tempora, an in unum terminum cum oblatione libelli possit compicari, Concluf. 74. num. 131. & seqq.
1. Arresti renovatio quibus casibus non est necessaria, ibid. num. 135. & seqq.
1. Arresto nullo pronuntiatio an & quando debitor debeat libello respondere, ibid. num. 139.
1. Arresti effectus, num. 140.
1. Arrestum debet debitori denunciari, numer. 141. 142.
1. Arrestum transit ad heredes, num. 143. fideiussorum, num. 144. Correo debendi & socios, num. 145. & seqq. ad cessionarium, num. 150.
1. Arrestata bona an sint inalienabilia, & inobligabilia, num. 154. & seqq.
1. Arrestum an bona debitoris officiat vitio litigiosis, Concluf. 74. num. 154. & seqq.
1. Arrestum an & quando potest relaxari, num. 162. & seqq.
1. Arrestans in termino si non comparet, quid iuris, num. 173.
1. Arresta clandestina sunt prohibita, num. 180.
1. Arresta an litu pendentiam inducant, num. 181.
1. de Arresto personaliter qui possunt, Concluf. 75. num. 2. 3. & seqq. 459. ad num. 39.
1. Ad Arrestum personarum an requiritur, ut debitor & in loco certo contraxerit, & ibi solvere promiserit, ibid. num. 39. 40. 41.

Index Rerum & Verborum.

1. *Archi* personarum solennitate, num. 42. Concl. 77. num. 12.
1. *Arestum* an & quatenus possint subditi pro debitis magistratu, duci pro civitate & famulo pro Domini, Concl. 76. per tot.
1. *Arestum* an & quando in mundum concedatur, Concl. 77. per tot.
1. *Arestatus* debitor debet interim se una cum jumentis suis sumptibus sustentare, Concl. 77. num. 16. 17.
1. *Arestatus* a iudice non dimittendus nisi arestans consentiat, ibid. num. 18.
1. *Arestans* an debeat arestato sumum & alimenta suggerere, num. 17. 18.
1. *Arestum* persone quando & quatenus relaxetur, Concl. 77. num. 20. 21. & seqq.
1. *Arestatus* non debet ex aresto discedere, aliter punitur, & quomodo, num. 25. & seqq. limitatur, num. 33. & seqq.
1. *Arestari* quem faciens iniustus, tenetur iniuriarum, num. 38. & ad damnum refundendum, num. 39.
1. *Arestatio* ab areste appellante, interim non est relaxandum arestum, num. 40.
1. in *Arestatorio* processu, si creditor arestum impetrat, & actionem instituit, an Rea eidem super exceptionibus possit iuramentum deferre, Concl. 29. num. 63.
1. ad *Aresta* an se debitor in casu non satis solutionis perficere obligare, Concl. 27. per tot.
1. *Aristes* si in iudicio vint, sunt subiecti ratio iudiciorum latorum, quibus carere debuit propter litigium, Concl. 78. num. 49.
1. *Arbitria* sunt redacta ad similitudinem iudiciorum, Concl. 77. num. 4.
1. *Coram Arbitro* visitari a victo debent resisti expense, ibid.
1. *Arbitri*; eorum officium est utile, Concl. 4. num. 1. an sint, qui tantum habent potestatem mittendi alia ad aliquod Collegium iuridicum, Concl. 4. num. 22. facultas iuridica an sit loco arbitri, num. 14. arbitri qualem habent iurisdictionem, num. 16. eorum uno mortuo & alio in eius locum surrogato, an in eo processu opus, num. 20. an arbitri an & quando possint appellari, Concl. 50. num. 15. 16. 17. arbitri potest deferre iuramentum necessarium, Concl. 53. num. 2. arbitri plene probat, Concl. 36. num. 80.
1. *Coram Arbitro* seu arbitratore non conceditur exceptio exemptionis, Concl. 24. num. 47.
1. *Arbitraria* pena an & quatenus ad mortem extendi possit, Concl. 36. num. 19. 20. 21.
1. *Arbitradores* Austrie gaudent privilegio de non appellando, Concl. 50. num. 28.
1. *Architectorum* dicta, edificium prolapsurum, an in rem iudicatum transeant, Concl. 59. num. 30.
1. ex *Archibus* publicis desumpta probationes plene probant, Concl. 36. num. 10.
1. *Articulati* libelli in foro Saxónico non admittuntur, Concl. 12. num. 32. 4. articulat libelli exceptio quando opponenda, num. 4.
1. *Articuli* alii, diversi, directi & indirecti contrarii qui dicantur, Concl. 1. num. 14.
1. de *Articulis* additionalibus clausula, est irrelevans, Concl. 33. num. 44. 45.
1. *Arbores* excidere an & quatenus emptor in re, sub

- passo retrovenditioni vendita, possit, Concl. 1. num. 24.
1. *Arborum* iurim essetum a 210. quali, Concl. 52. num. 1. 2. 3. in quantum datur, num. 43. 44. Qui arbores excidit, quomodo de iure Saxónico puniatur, num. 7. 8. 9. & seqq. qui tantum cinxit & degloravit, quomodo puniatur, num. 17. 18. qui tantum excidit, extirpat, num. 19. 20. 21. que arborum appellatione continerantur, num. 23. & seqq. alio hac quibus & contra quos competat, num. 34. & seqq. arborum si plures miderint, omnes tenentur, Concl. 52. num. 37. qui arbores pretiosas excidit, gravius puniatur, Concl. 52. num. 48. 42. 43. Qui arbores, quibus aggeres fluminum corroborantur, incidit, gravius puniatur, Concl. 52. num. 46. & seqq. arbores si quis furis causa excidit, quomodo puniatur, num. 51. 52. & seqq.
1. *Aratra* soltant & auferret quomodo puniatur, Concl. 49. num. 1. & seqq. qui frangit, corrumpit, quomodo puniatur, num. 10. qui servos arantes in agrum vulnerat, quomodo puniatur, Concl. 52. num. 46. & seqq. aratra absulit vel fregit, quomodo puniatur, Concl. 49. num. 14. 15. qui boves vel equos aratro junctos solvit & abigit, quomodo puniatur, Concl. 49. num. 18. 19.
1. *Ascendentes* admittuntur in iudicio sine mandato cum cautione rati, Concl. 14. num. 36.
1. *Ascendentium* & *descendentium* utrinque solutorum incestus quomodo puniatur, Concl. 32. per tot. vide verb. incestus.
1. de *Assessoribus*, Concl. 8. num. 5. sunt necessarii, num. 6. quales sint, num. 6. 7. 8. sine legitime nati, num. 7. 8. iurati, num. 10. in quibus eorum officium consistat, num. 12. assessori debetur salarium ab utraque parte, licet ad unius petitionem tantum fuerit assumptus, Concl. 59. num. 25.
1. *Aspectus* oculorum, vide, *Oculari* inspectio.
1. *Astronomi* & astrologi an sub Magorum classe contineantur, & quomodo puniantur, remissive, Concl. 5. num. 161.
1. *Assassinium* quomodo puniatur, Concl. 20. per tot. vide verb. *Weglagerung* / *assassinii* si penitentia ducti homicidium conspiratum non persolvunt, puniuntur mitius, Concl. 23. num. 4.
1. *Attestationum* disputatio, an sit utilis, Concl. 48. num. 12. debet in scriptis fieri, num. 3. est laboriosa, num. 4. quomodo de iure civili & quomodo de iure Saxónico fiat, num. 6. 7. 8. & seqq. initium de iure Saxónico, a Reo, num. 13. an etiam fiat in probationibus, num. 14. qualis sit ordo & forma, num. 15. terminus quando incipit, num. 17. quando a parte redimenda, num. 17. an etiam super documentis literarum & quomodo fiat, num. 18. & seqq. potest a partibus omitti, num. 24. in causa soliti non admittitur, num. 24. in ea debet prolixitas caveri, num. 25. in eis non debent nova testimonia produci, num. 26. nec testes possunt repeti, num. 26. qua causa bis observanda, num. 29. 30. si ab una parte est facta, ab altera non, quid iuris, num. 32. & seqq.
1. *Attestationibus* publicatis an & in quibus casibus testes vel instrumenta producere liceat, Concl. 40. per tot.

Index Rerum & Verborum.

attestationum publicatio an sola ad eorum produ-
ctionem impediatur, an etiam alia etiam debet esse
dicta Concluf. 13. num. 8. & seqq.

1. **Avogementum** dotis an & quatenus ius pralationis
habeat, Concluf. 61. num. 25. 29.

Aufflossung der Ehe, vide, resignatio judicialis.

1. **Avocatio caufarum**, Concluf. 6. permittitur, num. 1. in-
feriore, qui gaudent exemptione, possunt suos subditos
avocare, num. 2. si iudicium a pluribus est institutum,
tunc invitum ceterum avocatio non habet locum, num. 3.
Electio potest casum in Curia pendentes advocare, num.
4. limitatur, num. 9. ubi iurisdictioni inferiori ex con-
tractu competit, ibi avocatio non habet locum, Con-
cluf. 6. num. 6. Imperator non potest causas in Ca-
mera pendentes advocare, num. 8. ubi preventio ha-
bet locum, ibi denegatur avocatio, num. 9. avoca-
tionis requisita, quae sint, num. 14. & seqq. an Elector
causas coram Rectore Academia pendentes possit avo-
care, num. 18. post sententiam latam causa non pos-
sunt advocari, Concluf. 6. num. 23. Avocatio est loco ap-
pellationis, num. 25. effectus eius, num. 26. 27.

1. De Auctoris nominatione, Concluf. 24. per tot.
2. Auctoritas alius ubi requiritur, ea ante negotium
vel in ipso negotio debet interponi, postea interposita
nil efficit, Concluf. 18. num. 1. ubi pro forma actus re-
quiritur, iidem debet in ipso actu intervenire, nu-
mur. 15.

3. Auctoritas magistratus, omnem suspicionem doli &
fraudulentae persuasionis amovet, Concluf. 29. num.
96.

5. Autorem suum si quis nominet, an ab injuriis excusa-
tur, Concluf. 65. num. 51. & Concluf. 67. num. 50. &
seqq.

2. Aurei Rhemenes qualiter sunt in Instrumentis obliga-
tionum intelligendi, Concluf. 37. num. 1. & seqq.

2. Avitus fundus potest per venditorem a tertio empro-
riis & possessoribus redimi & venditari, etiam si per
mille manus transierit, Concluf. 2. num. 19.

1. Avus tutelam nepotum gerens, tenetur eorum ma-
tri annuatim rationes reddere, Concluf. 12. num.
24.

2. Avita bona an & quatenus sine heredum consensu a-
lienari possint, Concluf. 13. per tot. avita bona dicun-
tur, quae ab avo, Proavo &c. perveniunt, tam pater-
na quam materna linta, num. 5. 6. in dubio habentur
bona pro avitis, num. 7. imitantur conditionem
feudorum, num. 8. an bona pro avitis permixta vel
vendita, dicuntur avita, num. 10. 11. avita sub pacto
revenditionis vendita & redempta, retinent pro-
prietatem naturam, num. 15. si qui ad filios bona avita,
transmittit, quae illi dividunt, post unum ex filiis re-
lictu fratris moritur, an has bona, quae defunctus
frater reliquit, possint dici avita, num. 16. & seqq. si
frater a fratre bona avita, per singularem successio-
nem acquirit, illa dicuntur nova, non avita, num. 17.
avita per successionem acquiritur a maioribus, non
indistincta ibid. si possessor avita vendiderit, eius vero fi-
lius ea redimit, bona avita esse defunctus, num. 18. an
pater ex bonis avitis venditis succedat in locum a-
venturarii, & ob id sine consensu heredum non possit a-
lienare, num. 19. bona avita non possunt sine consensu
heredum alienari, Concluf. 13. num. 1. 2. 3. nec a matre,
si ab uno eorum potio coram ad matrem pervenit,

num. 21. nec a patre, si aliquid a filio in quibuslibet quod
est avitum, num. 24. nec a filio in quibuslibet quod
est alienum, num. 27. licet legum auctoritas sit publica
num. 26. si & annui redditus ad alium perveniat, alie-
nari, num. 28. requiritur tamen consensus distan-
dentium, num. 29. frater pater avita sine filiorum
consensu alienare, num. 30. eadem potestatem consen-
su an requiratur, num. 31. Concluf. 13. idem statusum
consensu requiritur, ut boner & dignitas, sancta
conserveatur & ne bona extra familiam transierint,
num. 33. mobilia avita possunt sine consensu heredu-
alienari, num. 34. non possunt tantum donari, aliter
bene possunt alienari etiam sine consensu, num. 36.
quae donationes sint prohibita, num. 37. & seqq. a-
vita an sine consensu heredu possunt cultui divino
dedicari, Ecclisae donari, num. 40. possunt in testa-
mento alienari, num. 52. & seqq. possunt uni ex li-
beris donari, num. 53. an liberi bona avita a patre
donata possint revocare, & contra factum patris,
num. 55. quando possint revocare i num. 61. donatio
bonorum avitorum debet actu insinuari, num. 62.
Concluf. 17.

4. Avum vel Aviam occidens, quomodo puniatur, Con-
cluf. 6. num. 24.

4. Avus vel Avia nepotes occidens tenetur poena patris, ibi,
Concluf. 6. num. 71.

4. Avunculum occidens non tenetur poena patris, ibi, sed
alia mitiori, Concluf. 7. num. 13. 15.

5. Auxilium tribus modis praestatur delinquentibus, Con-
cluf. 55. num. 1. qui ante factum auxilium praestitit,
quomodo puniatur, num. 2. 3. 5. 6. quomodo iocun-
dativum & furto causam dedisse censeatur, Concluf.
55. num. 7. 8. 9. quando ante delictum praestitum cen-
seatur, num. 18. & seqq. quis ipso actu furandi praes-
tat, quomodo puniatur, num. 20. & seqq. quomodo in
ipso actu praestatur, num. 27. 28. si qui ignoranter
in furto praestatur, non tenetur poena furis, num. 30.
31. 32. auxilium & nudum favorem qui praestat,
quomodo puniatur, num. 33. 34. si qui praestat ibi, qui
altius furum essent commissuri, quomodo puniatur,
num. 35. post delictum quomodo praestari debet,
Concluf. 55. num. 44. 45. & seqq.

B.

1. **Banorum** mandata seu auctoritas an & subscriptionem
& subscriptionem requirant, Concluf. 14. num. 86.

1. Banum quid & quatuorplex, remissive, Concluf. 7. num.
10.

1. Banni exceptio debet evidentissime probari, nec deferri
potest iuramentum suppletorium, Concluf. 54. num. 34.

2. ad Banum Imperiale non potest se debitor in casu non
facta solutionis obligare, Concluf. 27. num. 34.

1. Banniti possunt in nudum capi & arrostari, Concluf.
77. num. 13. sunt hostes Imperii, ibid.

1. Bannitus si non veniat in iudicium, non potest puniri
ut contumax, Concluf. 17. num. 53.

4. Banniti possunt in causa reusitii testari, Concluf. 4.
num. 97.

4. Bannitus Patrem occidens puniatur poena ordinaria
parricidii, Concluf. 6. num. 27. Nisi pater veniat ad
patrem delendum, num. 28.

5. Banimatorum cadavera spoliante non puniuntur, Con-
cluf. 47. num. 32.

5. Banimi-

Index Rerum & Verborum.

5. Bannitus seu relegatus ab Imperatore vel Duce vel Comite, ex toto Imperio, Ducatu & Comitatu tenetur exilium, Concl. 71. num. 1.
5. Bannitus vel relegatus ab uno Rege seu Principe, an & ex alterius Rege vel Principis iurisdictione tenetur relegari, Concl. 71. num. 2. & seqq.
5. Bannitus in una civitate & praesentia à toto Regno & Ducatu Relegatus tenetur, Concl. 71. num. 11. Etsi hoc in Sebolari, num. 10.
5. Bannitus vel relegatus ab una civitate, non tenetur à confederatis relegari, Concl. 71. num. 7.
5. Bannitus vel Relegatus à Provincia, si possit à illa civitate quadam separari, potest tunc in separata civitate commorari, Concl. 71. num. 20.
5. Bannitus ab una provincia non tenetur relegatus ab illa civitate, qua postea illi provinciae acquiritur, Concl. 71. num. 21. 22.
5. Bannitus vel scriptus in criminalibus & contumaciam, non tenetur ab alia Provincia relegari, Concl. 71. num. 23.
5. Bannitus vel relegatus ab uno loco, potest in alio ad bonorem admitti, Concl. 71. num. 24.
5. Bannitus vel relegatus nullum signum debet iuri, Concl. 71. num. ult.
5. Bannitus vel relegatus ante finitum tempus rediens debet de iure civili in perpetuum relegari, Concl. 72. num. 6. De iure publico quomodo puniatur, num. 10. 11. & seqq. Iure Saxonicum primò vice praeciduntur ei duo digiti: pro secundò vice suspicatur: pro tertio decapitatur, Concl. 62. num. 24.
5. Bannitus seu relegatus non possunt citra penam in mundum redire, Concl. 72. num. 26.
5. Bannitus seu relegatus, si interierit duos priores digitos amiserit, ei amputantur duo proximiores, Concl. 72. num. 27.
5. Bannitus seu relegatus rediens non punitur nisi dolose redierit, Concl. 72. num. 28. 29. excusatur, si pro voto expleto redierit, num. 30. Si propter inimicos suos redierit, num. 31. vel si pro debitis civilibus, recommendatis, num. 32.
5. Bannitus, qui statim ab initio cum suspensione in perpetuum fuit relegatus, punitur ab reditu capite, Concl. 72. num. 24.
5. Bannitus seu relegatus possunt finito tempore statim absque licentia superiorum redire, Concl. 72. num. 35.
5. Bannitus seu relegatus possunt suos debuitores ubique convenire, Concl. 71. num. 36.
5. Bannitus seu relegatus qui possunt restituere, remissive, Concl. 72. num. 37.
4. Bannitus non potest absque metu pena adulterii, Concl. 27. num. 55. 56. 57.
5. Bannitiam mulierem per vim cognoscens, non punitur ordinaria supra violentiam pena, sed mitiore, Concl. 41. num. 49.
4. Hostilium patrem vel matrem occidens tenetur penam patricidii, Concl. 6. n. 34.
1. Bellorum motus & hostilitates sunt legitimè impedimentum, Concl. 72. num. 57.
1. Delectationem quomodo probetur? Concl. 36. num. 22.
3. Beneficia legum & statutorum capacibus scripta sunt, & omni diffusio ad terminos habiles restringitur, Concl. 11. num. 52.
2. Beneficium propter fragilitatem naturae & sexus induci non potest penam, Concl. 19. num. 28.

1. In beneficiis alibi casus non potest deferri iuramentum necessarium vel suppliciorum, Concl. 54. num. 23.
1. De detinuitur / Vox, quid importet, & quomodo à probatione differat, Concl. 32. num. 2. & seqq.
4. De obediunt / diffidationes, Concl. 21. per tot. Vide verbum: Diffidationes.
1. Blasphemia habens in libris imprecationem, licet ligati sint, Concl. 64. num. 64. num. 26. & Concl. 66. num. 12.
4. Bigamia tolli puniatur, Concl. 28. num. 2. Qui duas uxores vel plures duxerunt, puniuntur gladio, num. 10. & seqq. Etiam qui uxorem de adulterio suspectam dimisit, & sine iudicio Ecclesiae aliam duxit, num. 11. licet tantum copulatio domi & carnaliter, non vero in templo fuerit facta, num. 12. 15. etiam de capitatione, qui publice binas nuptias contraxit, num. 17. licet impotens sit ad coeundum, num. 20. & concubinam fibi associaverit, num. 21. Vel habentem antea concubinam postea aliam super induit, num. 23. Pena gladii non imponitur, si copula non inter venerit, num. 24. num. 25. 26. & seqq. Si Sponsus penitens prima Sponsa absque Ecclesiae iudicio aliam duxerit, num. 33. Si prior conjunx propter iustam causam fuerit amissa, num. 34. Si creditur priorem decessisse, num. 35. Si duas uxores duxit, an relicta à secundà tenetur priori cohabitare, num. 30. & seqq.
4. Bina sponsalia celebrata: quomodo puniatur, Concl. 29. num. 32. & seqq. 10. & quatenus qui relicta priore sponsa ad priorem debet redire, num. 31. & seqq. Si Sponsus relicta à secundà ad priorem debet redire, secundum sumptus & alimenta praestare tenetur, Concl. 28. num. 70.
1. Blanctet an loco Mandati sufficiat, Concl. 14. num. 91. 92. 93. 94. non sufficit, licet expresse sit subscriptum, hoc esse in tali vel talis causa mandatum, num. 93. Scripta in libris bilanco non probant, nec subscribentem obligant, num. 94. Si qui bilanco ad alium usum, puta ad pecuniam accipiendam, usu fuerit, Dominus ex illo tenetur, num. 95. Si Mandatarius pro blanctetum executionem impetraverit vel aliud exerceat, adversarius id ex capite nuditate, aut desectum mandati nequit impugnare, num. 96.
4. De blasphemia & qui ponit Concl. 1. per tot. Committitur vel mediate vel immediate in Deum, num. 2. Quot modis immediate in Deum committatur, num. 3. 4. 5. & seqq. Si Deo tribuitur id, quod ejus proprietatibus non convenit, num. 4. & seqq. Si Deo admittitur, quod ei proprie convenit, num. 5. & seqq. Si ei tribuitur, quod ejus essentia est contraria, num. 22. Quando Creatura aliquid attribuitur, quod Deo appropriatur, num. 29. Si quodlibet convitium vel verbum obscenum in Deum profertur, num. 30. Blasphemia in Mariam beatam & alios sanctos non committitur, d. Concl. 1. num. 33. & seqq. Non etiam committitur, si qua imagines auctusque Sanctorum laedi, num. 35. Blasphemia qua patra afficitur, num. 39. & seqq. Blasphemia est crimen atrocissimum, num. 40. Iure Divino puniatur morte, num. 41. Iure Canonico sunt variae penae, num. 42. 43. 44. Iure Civili puniatur penam gladii, num. 45. 46. In Imperio Romano-Germanico varie puniatur, secundum diversos gradus & articulos, num. 58. 59. 60. 61. & seqq. In Saxonia eadem po-

Index Rerum & Verbōrum.

1. Cautioñi applicatio sola & nuda promissio intelligitur, *concl. 74. num. 94.*
1. Cautio ubi pro quadam securitate exigitur, tunc nuda promissio sufficit, *concl. 74. num. 91.*
1. Cautio quo & qualis requiritur ad arrestum relaxandum, *concl. 74. num. 106. & seqq.*
1. Cautio rati quando & quibus in casibus in iudicio admittatur, *concl. 74. num. 113. & seqq.* Eam debet iudex ex officio supplere, *num. 64.* Quomodo fieri debeat, *num. 66.* Hodie etiam de positione pecunie, *num. 67.* Et in foro Saxonico promissione, *num. 68.* Non potest fieri in scriptis, sed debet Notario iudicii promitti, *num. 69.*
1. Cautio juratoria, *vide, Juratoria Cautio.*
1. Cautio juratoria admittitur in casu, ubi quis hostilia minatur, *concl. 72. num. 10.* Limitatur, *num. 11. 12.* Eam non debent divites prestare, *num. 13.* Quid debeat continere, *num. 14. 15. concl. 22.*
2. Cautus agendum, ubi majus periculum, *concl. 17. numer. 14.*
1. Calculatioñis consilia Instrumentum habet potestatem executionem, *concl. 80. num. 72. & seqq.*
1. Calculi erroria exceptio impedit potestatem executionem, *concl. 84. num. 62. & seqq.*
1. De Calculatione & computatione rationum, *concl. 47. num. 37. 40. 41.*
1. Cadaver defunctum effodiens & spolians quomodo puniatur, si viriliter agitur, *concl. 47. num. 2. & seqq.* Si criminaliter agitur, Punitur in Saxonia arbitrarij, vel fustigatione vel aliapena, *concl. 47. num. 13. 14.* Si violatio & spoliatio armata manu est facta, puniuntur gladio, *num. 17. 18.* Qui cadavera spoliata non iterum sepelitis, puniuntur gladio, *num. 19.* Quisapius cadavera spoliavit, decapitatur, *num. 22.* Pona cessat, si violatores sint impuberes, furiosi, extra dolum, id faciunt iussu superiorum, si nondum sepulchrum spoliavit, si solitum sepulchra violavit, si banctorum, si eorum qui sepulchra sunt contra leges, & Usurarios, si patriciorum, si sceplos interficientium sepulchra violati, *concl. 47. num. 24. & seqq.*
1. Cadaver hominis arrestati seu sequestrati amissis suis creditum & 50. libras auri debet fisco inferre, quam summam si nequit persolvere, puniuntur arbitrarij, *concl. 47. num. 45.*
1. Cadavera non sepulta spoliata nisi restituenda, maxime in casu sui baci jurisdictionis, *conclus. 47. numer. 46.*
1. Cadavera punitorum hodie manent insepulta, exceptu iu, qui gladio feruntur, *concl. 48. num. 2.* Qui Cadavera punitorum spoliati & denudati, jure Civili puniuntur arbitrarij, *concl. 48. num. 11.* In foro Saxonico vero fustigantur, *num. 12. 13.* Lites fit Carnifex, *num. 14.* si quoniam viles, sed saltem pecuniam oculatam auferre, quomodo puniatur, *num. 16.* Si quoniam cadavera punitorum prosum auferre, non puniuntur in corpore sed mittuntur, *concl. 48. num. 15.* Qui cadavera ad usus magicos vel alio modo proposito auferunt, puniuntur fustigatione pona viles arbitraria, *nu. 21.* Cadavera punitorum possunt mitteri ad anothiam dari, modo consensu Principis accedat, *Conclus. 48. num. 25.*
1. Carnifices cadavera punitorum denudantes & spoliantes fustigantur, *concl. 48. num. 14.*
1. Calumnix Juramentum non potest ab hereticis prestari, *Concl. 55. num. 27.*
1. de Calumniis Juramento, *vide, Juramentum Calumniæ.* Potest etiam post Guarandum prestari & litem contestatam differri, *concl. 29. num. 19.*
1. Canonico Juramentum, quomodo jure Civil. dubium existit, quod in Canonico de istis, *Conclus. 51. num. 7.*
1. Canonica purgatio quid: sit per solutio Juramentum, *concl. 52. num. 2.* Hodie est mutata, *num. 3.*
2. Canon si non fuit solutus, emphyteuta privatur emphyteusi, sed quomodo, *Concl. 46. per coi. Passatio canonis est indivisa, num. 32. d. concl. 46.*
1. à Camera revisoribus & visitatoribus licet appellare, *concl. 50. num. 29.*
1. de Captione bonorum mobilium & immobilium in executione, *concl. 81. num. 50. & seqq. num. 100. & seqq.*
1. Captio bonorum induci pignus judiciale, *num. 110.*
1. de Captione nominum & actionum, *concl. 81. num. 235. & seqq.*
1. Captivitas est justum impedimentum, *concl. 17. num. 50.*
2. Captivitas tollit potestatem, *concl. 11. num. 14.*
2. Captura persone est citatio realis & species jurisdictionis, *concl. 27. num. 3.*
1. Carceris durities probatur per inspectionem ocularem, *concl. 47. num. 6.*
2. ad Carcerem an se debitor in casu non facta solutione possit obligare, *concl. 27. per tot.*
2. de Carceri publico Romæ & Antisthetum, *concl. 28. per tot.* Jure civilis debitor non potest carerari, *num. 1. & seqq.* Nisi sit fugitivus, *num. 1.* debitor fisci, *num. 6.* si condemnatus iudiciali non solvi, *num. 8.* si beneficio cessionis tenuerit, *num. 10.* An jure Canonico, *num. 12.* Jure Saxonico Elector ali potest carcerari, *num. 16.* etiam fidejussor, *num. 17.* etiam heres, *nu. 18.* Limitatur, *num. 20. 22.* Debitor non liberatur cessionis bonorum, *num. 24. & seqq.* Creditum heres, cessionarium, & quilibet Instrumentum obligationum habens, potest incarcerationem petere, *concl. 28. num. 27.* Etiam adveniens & forenses possunt in Saxonia incarcerationi, *num. 28.* Etiam pro debito conditionali, *num. 29.* Absolver non potest carcerari ob res alienum, *num. 30.* Nisi sit meretrix, *num. 34.* Non potest carcerari Pater, Mater, maritus, miles, patronus, domitor, socius communium bonorum, & similis privilegiatus, ut non teneatur, nisi quantum facere potest, *concl. 28. num. 36.* Socer non potest, *num. 36.* in fin. Pupillus & minor, Doctores, Comites, Nobiles non possunt carcerari, *num. 37. 38. & seqq.* Limitatur, *num. 42. 43.* Non potest qui ob debitum prodecimus, *num. 44.* Si Creditor sitvi tempore contractus Debitorem non esse solvendo, *num. 45.* Ita ter non potest, nunciosorum 46. Socium non potest, nunciosorum 26. Non potest, qui aliquo infortunio, & fortuna invidiâ, casu fortuito, factum est non solvendo, *num. 49.* dummodo de solutione caveat, si ad pignus vel fortuitum venerit, *num. 50.* Debitor debet carcerari à iudice competente, *num. 51.* Et debicum debet esse liquidum, *num. 52.* hi preceps excusio bonorum, *num. 56.* etiam fidejussor, *num. 58.* Bona etiam alibi sita debent excuti, *num. 59.* Si quio debitorem non ex solvi ejus bonum carcerari fecit, tenetur injuriarum & amittit jura crediti, *num. 61.* Quando debitor ad manum creditori datur, *num. 62.* Jurex, qui debitor non incarcerationi, sed elabi passus, reventur Creditori ad Interesse, *num. 66.* Carcer qualis debeat esse, *nu. 67. 68. 69.* creditor non debet in Elegeratum Saxoniam incarcerationem alere, nisi i ex Electorij transsum

Index Rerum & Verborum.

- rum non possit vivere, num. 75. & 76. 77. An opus vel carcer actio debitoris in singulis diebus agnoscatur, & per eam summa debiti debeat, num. 78. num. 79. 80. In carceratu non liberatur nisi solutione, num. 81. Sub juratoria cautione non dimittendum, num. 82. An sub fidejussoribus, num. 83. 84. Injusti carceratu statim dimittendus, aliter iudex potest contineri in syndacatu & iniuriarum, num. 85. 86. 87. Si Creditor fugientem deprehendit in alio territorio, debet ille remitti ad locum domicilii vel contractus, ut incarceretur, num. 89. 90. & seq. Debitor potest recommendari, & in carcere pro alio debito detineri, num. 93. Ceteris publicis habetur pro pœna, num. 97.
4. Carceratu si aufugiat, quatenus pro confesso habeatur, concl. 4. num. 81.
6. Carceratu mulierem cognoscens, si fuit maritata, puniuntur gladio, concl. 36. num. 3. & seq. Sin in rapia arbitrari, num. 17. Nisi fuerit in bono, & infamum, tunc suffragatur, num. 18. Si cussus carceris incarcerationem non solum cognoscit, sed etiam etiam a carcere liberatur, puniuntur gladio, concl. 36. num. 30. si carceratu filiam seu ancillam custodit cognoscit, puniuntur arbitrari, num. 31. 32.
1. Causa pia, vide Pia causa.
1. Causam in Iustamento non esse positam, exceptio, impedit executionem, concl. 14. num. 13.
2. Causa criminalis, quatenus in iudicio Curialit recipiuntur, concl. 7. num. 19. & seq.
3. Causæ connexæ quæ sint, remittuntur, concl. 22. num. 8. Causa etiam in iudicio excusatur a dolo, concl. 27. num. 106. Causa discussa dicitur, ubi tantum sententia lata est, licet executio nondum sit secuta, concl. 22. num. 55. 57. Causa dicitur pendere, si nulla sententia sit lata, siue sit per appellationem suspensa, concl. 24. num. 39. Causa iurjurando de iis, an possit ob contrariam probationem retrahari, concl. 35. num. 3. & seq. In causis civilibus magni & ardui non potest Juramentum supplementum deferri, concl. 54. num. 2. 6. Causæ civiles ardua & magna quæ dicantur, concl. 54. num. 2. Causa quæ sint viæ, quæ modica, num. 3.
1. Causa quæ sit parva & modica, relinquatur arbitrio iudicis, concl. 2. num. 51.
2. Causa due ubi concurrunt & requiruntur, quarum una est potentior altera, tunc potentior inspicit debet, concl. 29. num. 55.
1. Casus singulares in concursu Creditorum recensentur, concl. 72. per tot.
1. in Casu fortuito probando testes a iudice loci, in quo damnum passus est, possunt examinari, concl. 46. num. 44.
2. Casus pro amico non habet locum in Jure, concl. 22. num. 70.
3. Casus speciales non sunt trahendi in consequentiam, concl. 21. num. 6.
1. Castro concessio an & quatenus Jurisdictione concessa videtur, concl. 1. num. ult.
1. Castri Domini se ipsos non possunt punire, nec de causâ inter se possunt cognoscere, concl. 11. num. 22.
2. Castri Dominorum an a subdito custodienda & concl. 64. per tot. vide verb. Rustici.
1. Cessionario an competat doti privilegium, concl. 67. num. 94. & seq.
2. Cessionario an competat Jui arresti, & an arrestum possit cedi, concl. 74. num. 150.
1. Cessionario datur Imperialis executio, concl. 30. num. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
2. Cessionario & alii singulari succedere datur Jui redimendi, concl. 2. num. 27.
1. Cessionarium creditor potest debitorum una cum usuru in contumacia Contulitum petere, concl. 66. num. 11.
2. Cessionarius debet cessionem plenè probare, nec ei ad probandum deferitur Juramentum nec cessat, concl. 54. num. 46.
2. De cessionibus edictum Electorū explicatur, concl. 29. num. 14. & seq. & nu. 28. Inter cessionem & oppignorationem magna est differentia, num. 28. Per cessionem transferitur in Cessionarium dominium, ibid. Cessio de Jure video improbat, quoniam sit ob tenuitatem precii, & sapit redemptionem litium ibid.
2. de Cessione bonorum, concl. 28. per tot. An & quatenus per eam carcer possit evitari, vel non? concl. 23. num. 24. In Electoratu Saxonia debitor debet prætere carcerem conjungi, nec liberatur, licet omnibus bonis relictis sedere, num. 26.
1. Cessionis bonorum exceptio impedit paratam executionem, concl. 14. num. 58.
1. in cessione nominis habet locum extinctio & denumeratio litium, concl. 24. num. 51. 52.
2. Cessio hypothecarum an sine novo consensu possit fieri, tam in feudalibus, quam allodialibus, concl. 29. num. 26. & seq.
1. Cessibilia sunt, quæ sunt transmissibilia, concl. 74. num. 150.
1. Cedi non possunt, quæ non transiunt ad quoscumque heredes, concl. 65. num. 105.
1. Cedi potest Jui debitorem suum personaliter capiendi, concl. 7. num. 151.
1. Cedi potest Jui exequendi & Jui ingrediendi & capiendi possit onem, concl. 74. num. 150.
2. Cedi potest omni alio, imprimis personaliu, concl. 1. nu. 27. an & quatenus Jui redimendi, concl. 29. num. 28. 29.
1. Cedendum actionum exceptio impedit executionem, concl. 34. num. 22. an sit dilatoria, concl. 18. num. 84.
2. Cedendum actionum beneficium est de apicibus Juri, concl. 22. num. 7. An & quatenus ei possit renunciari, concl. 22. num. 59. & sequentibus. Si est renunciatum, & creditor unum in solidum convenit, & ille solvit, an fidejussor postea possit cessionem petere, num. 66. & seq. Cessio actionum quando, ad ante, an post solutionem fieri debeat, num. 75. & seq. Si fidejussor omnia cessionis solvit, an alia habeat remedia; num. 83. & sequentibus. Actiones qualiter cedantur, num. 88.
9. Cessante causâ cessat effectus, Et cessante ratione legi cessat ipsa dispositio, concl. 4. num. 4.
1. Censui rei emphyteuticæ a duobus petitis sequestratur, donec lii decidatur, concl. 73. num. 116.
2. Censui annuus in certo genere monete vel frugum solvere obligatur, si ultra longum tempus in alio genere solvit, an præscriptum, concl. 5. per tot.
1. Censiticia bona an & quatenus possint oppignorari, concl. 29. pagin.
2. Censitium Contractum differt ab emphyteutico, concl. 47. num. 2. Censui datur ex re nostra, Canon ex aliena, numer. 2. Censitius non privatur re, etiam si per mille annos Canonem non solverit, sed tenetur ad intercessio; secus in emphyteusi, numer. 4. 5. 6. 7. 8. In cen-

Index Rerum & Verborum.

- consensu transferitur utile & directum dominium; seu in emphyteusi. numer. 9. Si res sua possint dari in censum, non in emphyteusi. num. 10. In boni consensu non debet renovatio peti. seu in emphyteusi. num. 11. In censibus non competit Dominio suo proximis. num. 13. Quomodo cognoscatur, an contractus sit emphyteuticus vel censiticus. num. 14. & sequentibus. In quibusdam locis debent etiam censitica recognosci. numero. 15. In Censibus scriptura non est necessaria. numer. 17. In dubio censentur bona censitica. num. 18. 19. Si censui censum solvere juravit, tunc ob non solutum censum privatur. num. ult. concl. 47.
3. Cerevisia inter fructus industriales reputatur. concl. 45. num. 36.
4. Cerevisia venenum immiscens, ut homines moriantur debet sanciri. concl. 26. num. 11.
4. Characteribus, imaginibus & amuletis de collo suspensis uteris, quomodo puniuntur, remissive. conclus. num. 100.
8. Charta; an libellum ex ea possit recitari. concl. 13. num. 10. & seqq. Ex charta recitare perinde est, ac in scriptis proponere. concl. 13. num. 17. Charta bilancia seu Bilancet non sufficit loco mandati. concl. 14. num. 91. Scripta in bilancia non probant, nec firibentem obligant. concl. 14. num. 94.
1. de Chirographariis Creditoribus. concl. 71. per tot.
1. Chirographarii inter creditores ultimo loco ponuntur, & equaliter admittuntur. concl. 71. num. 1.
1. Chirographarii qui disantur 1. num. 2.
1. inter Chirographarios quando sit jura prelationis. num. 3. d. 1.
1. Chirographarii si pecunia fuit soluta, illam non possunt reliqui petere. concl. 71. num. 2. & seqq. Nisi ibi sint hypothecarii & privilegiati. num. 20. & seqq.
1. Chirographum a debitorum recognitionis & confessatum habet paratam executionem. concl. 80. num. 61.
4. Chirographici an sub magorum classe contineantur, & quomodo puniendi. concl. 5. num. 101.
1. Chirurgorum salaria habent jura prelationis. concl. 64. num. 96.
1. Chirurgorum dicta de Vulneribus an in rem judicatam transiant, an verò post decendum possint rescindi. concl. 59. num. 30. Eui non creditur, nisi prius de veritate aut saltem credulitate juraverint. concl. 59. numer. 17.
5. Cicatricum & deformitatum non fit astitatio in injuria. concl. 70. num. 30.
1. de Citatione. concl. 10. Ejus requisita. num. 2. Fiat ad instantiam partis num. 2. ad iudicem competente. num. 3. Citatio a non iudice competente an debeat comparere. num. 4. & seqq. Fiat ter & premonitorie. num. 7. n. 20. & seqq. Hodie missa citatio sufficit, qua continet sex septimanas & 3. dies. num. 9. Citatio. sol erghesti mas recte ista habet vim premonitorie. num. 10. in Citatione à Principe emissae verbum, Premonitorie, non est necessarium. num. 11. Que sit ore iudicis, est premonitoria. num. 11. continet legitimum tempus. num. 13. sex septimanas & 3. dies. num. 14. Tempus comparendi incipit currere à die infusae citationis. n. 14. Est nullus, si nunc tantum dies desit. num. 15. Et causa inferatur. n. 16. In alia causa citatus in alia non debet respondere. num. 17. Fiat de mandato iudicis. num. 18.

- In eo loco, ubi qui fidei potest esse citatus. num. 19. Infinitur per juratum Nuncius. nu. 21. Relatio eum efficitur. n. 21. Citantem efficitur. num. 24. Si novius culpa Citatio non est infusata, eam sui temporis debet ex integro sacre. num. 31. Relatio nunti an attendatur. num. 33. Omnes quorum interelli debent citari. num. 34. & seqq. Coheredes omnes sunt citandi. n. 44. in individuo & in specie. num. 45. Quando generaliter. num. 47. Citatio subsidia. concl. 11. n. 1. & seqq. Ex alieno territorio an & quando qui possit citari. concl. 11. num. 2. Citatio edictali quando locum habet. concl. 11. num. 17. Citari an firm. alicuius nobis possit per subsidium Patris, an vero immediatè per Principem. concl. 11. num. 11. 19. & num. 20. 21. Citatio impediens quomodo citetur. est consumm. concl. 11. nu. 2. Citatio sit premonitoria & continet legalem terminum. concl. 17. num. 74. 76. In citando stylus Curiarum praevis obferendus. num. 76. Citatio si per nuntium res fuerit tardius infusata, seu non habitis pro consummatione. 77. In citatione tempus de infusatione reputatur. num. 77. Si in citatione assentit non in consuetudine, tunc non non competit pro consummate, non habetur. concl. 11. num. 78. Citatio continet non habetur pro consummate, si iudex eade non sedes pro tribunali. num. 100. Citatio quando ad praesentem Lenterationem impetranda. concl. 49. nu. 20. 21. 22. 29. 30. 31. Quando in appellatione. concl. 11. num. 150. & seqq. Citatio pariter requiritur, ubi cognitio causa debet adhiberi. concl. 13. num. 64.
2. Citatio an & quatenus iure Saxonicum quàm communis praescriptionem interrumpit. concl. 9. num. 22. & seqq.
1. Citatio ad docendum de jure suo in conclusa Creditorum & non comparent, hypothecarii amittit veritas, & ei posteriores praesentuntur. concl. 66. num. 61.
3. Citatus propter acria possentionem tunc deum excusatur, si in eo loco forum iudicii clauderetur, seu si ibi jura reddatur. concl. 5. num. 11.
1. Civitas habet tacitam hypothecam in bonis administratum. concl. 67. num. 41. & seqq.
1. Civitas petantiam motu datus vel aliter non obiens non habet tacitam hypothecam in bonis debitoris. conclus. 67. num. 44. & seqq. Habet tacitam hypothecam pro annui redditibus, tributis, collectis. num. 46.
1. Civitas qua, quando, quibus & quomodo possit imponere collectam. concl. 76. n. 24. & seqq.
4. Civitas pro iure admittitur ad defensionem necessariam probandam. concl. 14. num. 20.
1. Civitatis contra ius quomodo obliget etiam subditi. concl. 76. num. 11. & seqq. Quando non. n. 1. & seqq.
1. Civitatis bona quando possint vendi. num. 33.
1. In civitate pensiones, collectae & praestationes potest fieri executio. concl. 70. num. 33.
1. In Civitatem mandatum. Vellus Chren, qua requiritur. concl. 14. num. 87.
2. contra Civitatem quanto tempore praescribitur. concl. 8. num. 1. & seqq. Praescriptio contra civitatem quando imbuari debet, an imbuata contra singulares personas non eat civitati. conclus. 8. num. 12. 13. De Jure Saxenico praescribitur 30. annis, nunc. 10. 11.
1. Civitas an & quatenus pre debitis à civitate contractis possint arrestari. concl. 76. per tot.
1. Civitas quando & qui ad collectam teneantur. concl. 76. num. 26. & seqq.

Index Rerum & Verborum.

1. *Clausulae* quae possunt libere apponi. *concl.* 12. num. 11. quales habeant effectum. *num.* 22.
2. *Clausula* in iura contrariam illitum & usurarium. *concl.* 1. num. 27.
3. *Clausula*: *Rechtlich und sonder geschede*, quid importet. *concl.* 24. num. 67. 64.
4. *Clausula*: *Wie und den meinen vnschädlich*, qualem habet effectum. *concl.* 29. num. 34.
5. *Clausula* posterior semper praevalet & praefertur prior. *concl.* 38. num. 67.
6. *Clausula* in fine posita debet ad omnia praecedentia referri. *concl.* 69. num. 19.
7. *Clausula* Codicilli. Si testamentum non valet iure testamenti, valet iure codicilli. Item: omni meliori modo, et formatum denum valet: si tendunt in favorem & utilitatem liberorum; seu si in eorum damnum. *concl.* 15. num. 59.
8. *Classis* creditorum, quia quidam praerogativa reliqui praefertur. *concl.* 64. & seqq.
9. Clerici an & quatenus possunt appellari. *concl.* 79. num. 25. An & quatenus possint jurisdictionem prorogare. *concl.* 8. num. 5. & seqq.
10. Clerici & sacerdotum an possint Notariatum exercere. *concl.* 43. num. 10. 51.
11. Clerici non tollit patriam potestatem. *concl.* 11. num. 58.
12. Clerici fidei iussor non habet beneficium excusationis. *concl.* 24. num. 29.
13. Clerici non possunt propter debita in carcerem publicum confici. *concl.* 28. num. 37. in fin.
14. Clerici non coguntur investituram suorum antecessorum ratam habere. *concl.* 54. num. 11. Nisi capitulum in investituram consensit. num. 12. Obligationes Clericorum non transeunt ad successores, nisi consensus capituli interveniat. *num.* 12. in med. An & quatenus Dominus Ecclesiasticus investituram in casum mortis concedat heredes vel successores eam ratam debeant habere. *concl.* 54. num. 10. & seqq.
15. Clerici non tenentur castia Domus suorum custodire. *concl.* 64. num. 12.
16. Clerici blasphemiam committentes an puniantur. *concl.* 1. num. 103. 109.
17. Clerici aduocati an & quatenus puniantur. *concl.* 27. num. 3. & num. 53.
18. Clerici & alia persona Ecclesiasticae sunt exempta a poena furca. *concl.* 44. num. 66.
19. Clerici non tenentur in injuria palinodiam canere. *concl.* 62. num. 20.
20. Clerici etiam infamatum injuriarum condemnatus. *concl.* 63. num. 8.
21. Clerici non possunt succedere in feudum. *Concl.* 39. num. 1. & seqq. Ampliatur in Cardinalibus. *d. conclus.* 39. num. 7. Item in Archiepiscopis, Episcopis & Abbatibus. num. 3. Item, in Clericis regularibus. num. 9. Item, in secundo emptio. num. 10. Item, licet Clerici legitimam habere filium. num. 11. Item in eo, qui votum religionis duntaxat emisit. num. 12. Plures ampliatur & limitationes. num. 13. & seqq. *ad 12.* Item obinet de Jure Saxoniae, non verò Electorali. *n.* 53. & seqq.
22. Clerici & ministri Ecclesiarum succedunt in rebus rebus expeditorum. *d. Conclus.* 39. num. 62.

1. *Clementina* pavoralis. *d. expellatur*. *concl.* 31. num. 1. *Clementi*. *vi. de testib.* an etiam in foro civilis sit valida. *concl.* 51. num. 7.
2. *Comodo*, verbum, non inducit dominii translationem. *concl.* 64. num. 11.
3. *Collecta* publicae, & *Schoß* Sacerdotum &c. quibus privilegium gaudent. *concl.* 64. num. 104. & seqq.
4. *Collecta* a quibus civitatibus possint imponi, quibus & quando. *concl.* 76. num. 23. & seqq.
5. In *colleciis* & personae civitati datur parata executio. *concl.* 39. num. 33.
6. *Confessata* dei non habet privilegium praelationis. *concl.* 65. num. 41. & seqq. *in 2.* *ad 2.* *num.* 63. ubi etiam limitatur.
7. *Confessio* praesumpta debitorum habet paratam executionem. *concl.* 38. num. 66.
8. *Confessione* judiciali exceptio impedit executionem. *concl.* 84. num. 32.
9. *Confessio* judicialis probat plenè. *concl.* 36. num. 11. Extrajudicialis quomodo probet. *num.* 12. num. 701. & seqq. *Facta* in tormentis tantum probat simpliciter. *num.* 102. *Facta* in scriptis plenè probat. *num.* 104. *Confessio* partis admittitur contra praesumptionem *legis* & de jure. *concl.* 40. num. 22. *Possit* productum praesumptum omnium dilationum probationis. *concl.* 40. num. 43.
10. *Confessio* sufficit ad condemnationem. *concl.* 4. num. 62. An & quatenus ex confessione veniens & magis possint condemnari. *concl.* 4. num. 63. & seqq. *Confessio* iura indicta verisimilia, extrajudicialis, metu extorta, ambigua, sub spe futurae gratiae, vel sacerdoti facta, non probat, nec sufficit ad condemnationem. *concl.* 4. num. 67. & seqq. Ex sola confessione possunt veniens damnari. *num.* 31. *Ad hoc* ea sunt aliarum stragatum confessionibus comparatur. *num.* 32. si confessionem factam revocent. *quid* *juris*. *concl.* 4. num. 84. & seqq.
11. *Confessio* facta, vel *Venefici* an & quatenus contra alias probet. *concl.* 4. num. 104. & seqq.
12. *Confessio* & nominatio uxoris an & quatenus damnet, si vir adulterium negat. *concl.* 27. num. 129. & seqq.
13. *Confessio* nuda & simplex in criminalibus non nocet consentienti, nec potest ex ea damnari. *concl.* 46. num. 2.
14. *Confessio* coram scabinis facta habetur pro judiciali. *concl.* 4. num. 12.
15. *Confessio* filii non nocet Patri, nec de contra. *concl.* 13. num. 6. *neg.* *confessio* debitoris afferentis se esse debitorem alterius de praeterito non praedudat futurum Crediturum. *num.* 6. Ampliatur. *num.* 7. 3. p. 10.
16. ex *Confessione* boni debet filius prius condemnatus uxori & creditoribus satisfecisse, quam illa sibi applicet. *concl.* 65. num. 131.
17. ad Conservationem domus vel alterius rei personarum mutuum an & quatenus debet sui praelationi. *concl.* 65. num. 132. & seqq.
18. *Correptoria* constitutiones si recipiuntur accipiende. *concl.* 66. num. 19. in med.
19. *Correptoria* constitutiones ita interpretanda, ut cum jure Communi concordantur. *concl.* 66. num. 19.
20. *Correptione* iurium & constitutionum, quantum fieri potest, sunt citanda. *concl.* 29. num. 15.
21. *Correptoria* lex vel constitutio quando possit aliquid operari, etiam in modico, in reliquis semper sitis in-

Index Rerum & Verborum.

- teligitur. concil. 12. num. 17. Videtur tantum in iu corrigere, de quibus dubium erat. num. 5.
1. Communitas habuit tacitam hypothecam in bonis administratorem. concil. 67. num. 41. & seqq.
2. Communitas danti mutuo pecuniam vel aliter contrahens, non habet tacitam hypothecam in bonis debitoris. concil. 67. num. 44.
3. Communem opinionem Dd. pro se habens non condempnatur in expensis. concil. 78. num. 30.
2. in Communem fundum an possit fieri executio. concil. 80. num. 33.
3. Communis opinio plene probat. concil. 36. num. 91.
1. Communia instrumenta qua sint. concil. 45. num. 70.
4. Communis opinio non est amplectenda si rigorem sapit, & alia magis equa est. concil. 3. num. 5.
3. Communia res bona qua sint & dicantur. concil. 15. num. 29. & seqq.
1. Conubia habent tacitam hypothecam in bonis hospitalarii. concil. 67. num. 55.
1. Conductor bona in rem conductam illata sunt tacite obligata. concil. 67. num. 62. & seqq.
1. Conductor ob non solutam mercedem an & quatenus a Locatore possit expelli, & quid de ejus rebus fiat. concil. 67. num. 67. 68.
1. Conductor & ejus bonis possunt detineri & sequestrari, si mercedem non soluta velit migrare. Concil. 73. num. 105.
2. Conductor nunquam prescribit. concil. 3. num. 9.
3. Conductor prius praesertur secundo. concil. 39. n. 78. Si agro: fertiliores redditus. num. 79. In pradiu fiscalibus. num. 80. Si primus est locatus cognatus & verus. num. 83. Item magistri & Scholares praesertuntur secundi conductori. n. 84.
4. Conductor tenetur poena incendii, ex levi culpa commissi. concil. 25. num. 27.
4. Conductor non tenetur de incendio ex levisima culpa orto. concil. 25. num. 46. An saltem ex l. Aquila conveneri possit. num. 50. & seqq. Quatenus & quibus casibus de incendio suorum teneatur, remissive. num. 124.
1. Consanguineus creditor chirographarius praesertat reliquis chirographariis. concil. 71. num. 3.
1. Consanguineus non debet pro defuncto consanguineo jurare. concil. 55. num. 6.
4. Consanguinei intra quartum gradum inclusio se invicem occidentes in Saxonia trahuntur ad supplicium & decapitantur. concil. 7. n. 70. 71.
4. Consanguinei admittuntur ad necessariam defensionem probandam. concil. 14. num. 22.
1. Collaterales admittuntur in iudicio cum cautione rati. concil. 14. num. 37.
2. Collaterales seu cognati an habeant jus promissorum. concil. 39. n. 22. 23. 24. 25. 26. Eorum successio non datur ultra decimum gradum. num. 39.
1. Collaterales succedunt in fundo antiquo & paterno. concil. 53. num. 2. 3. In fundo vero novo. num. 4. Nisi in pallo investitur fratres sui proppererint. num. 5. Nisi feudum do bonis communibus fuerit emptum. num. 6. Nisi frater suo & fratri nomine emat. num. 7. Nisi simul in bello feudum acquisiverint. num. 8. Nisi feudum duobus vel pluribus datum sit individuum. num. 9. Et tunclibet fratri esse concessum in solidum. num. 10. Collaterales succedunt in infinitum. num. 13. De iure Saxonicum nullo modo possunt succedere, nisi sint in simultanea hereditate. num. 14. 17.
4. Collateralium iuribus solutorum iussum quando punitur. concil. 33. per tot. Vide verbum. incellus.
4. Collateralis iussum non ad aliter committitur punitur gladio. concil. 34. n. 12.
3. Collaterales si soli extant quomodo succedant, an secundum gradum praerogativam. concil. 24. num. 54. & seqq.
3. de Collateralium successione. concil. 24. per tot. vide successio collateralium.
4. Conubini non possunt in Saxonia coniungi citra interdictum. concil. 33. num. 16. 17. 18.
5. Concubinatus non licet vim inferre, sine poena capitali. concil. 41. num. 35.
4. concubinam alterius cognoscens punitur extraordinarie. concil. 27. n. 91.
5. concubuisse qui se gloriatur cum quadam puella vel alterius coniuge, punitur in Saxonia arbitrarie, & debet id publice revocare. concil. 68. numer. 3. & sequentibus.
2. Coniunctum quando plura requiruntur, utrumque adimplendum est. concil. 3. n. 60.
2. Coniuncta persona admittuntur cum cautione rati. concil. 14. n. 37. num. 44. & seqq.
1. Coniuncti spiritualiter non admittuntur. num. 40.
1. Coniunctum pro coniuncto non admittitur, in casibus qui speciale mandatum requirunt. n. 42. & seqq.
2. Coniuges an & quatenus sibi invicem donare possunt. concil. 15. per tot.
4. Coniuges se invicem occiderent quomodo puniuntur. concil. 7. n. 39. & seqq. Iure civili poena patricio. n. 43. Iure Saxonicum etiam. num. 48. 49.
3. Coniuges inter vivos sibi invicem donare non possunt. concil. 1. num. 30. Mortui tamen causam possunt. 8. num.
3. Coniux superflus inops succedit coniugi defuncto locuplet cum liberis in quartam, de iure civilis, si res sint vel pauciores, si vero plures in ratiem portionem. concil. 9. in pr. Idem obtinet de iure Saxonicum, ut maritus omnia bona mobilia uxoris lucratur, uxor vero tertiam vel quartam partem ex bonis mariti praemoriui. concil. 9. in pr. Et hoc in casu, si maritus ex ultimo matrimonio liberos reliquit, uxor superflus in portione saltem habet usum fructum; proprietatem vero liberi sui salvam conservare tenetur. concil. 26. numer. 11. 37. Quod obtinet etiam in nepotibus. d. concil. 26. num. 16. Ampliatur haec dispositio iure Communis, si superflus sit minime suo masculi. num. 17. Item si uxor minorem dotem habet, quam ut se inde sustentare possit. num. 18. Item quantum dividem partem habet, modo tempore mortui mariti nihil alibi possideat. num. 19. Item, licet maritus plus quam quadringentas libras auri habeat. num. 20. Item, si bona mariti ob delictum confiscantur modo non ob crimen lesae maiestatis. num. 21. 22. Item, si a primo mariti portione debitam petere neglexit, tamen potest etiam a secundo marito petere. num. 23. Item a ascendentibus. num. 27. Item in transveratibus. num. 30. Huic autem uxoris partem nihil accersit, etiam si liberi ascendentes vel collaterales hereditate renunciant. numer. 32. 31. Et si aliquid maritus uxori inops legat in testamento, computatur illud in ejus quartam, puta, si plene iure uxor portionem suam lucratur. numer. 34. 35. Idem obtinet, si maritus

Index Rerum & Verborum.

- uxori egeat aliquid timore infirmitatis reliquit, num. 36.
2. Coniuges de Jure civili si non tam non succedunt, sed de Jure Prætorio, ubi quidem succedunt, sed per pactum 10. dierum utrum excludantur. concl. 26. numer. 1. 2. 3. Si autem maritus ultra decimum gradum consanguinitatis reliquit, uxori tam de Jure civili quam Prætorio excluditur. numer. 4. Nihil potest dotibus aliter conveniunt. numer. 5. Vel nuptiarum vel consuetudine loci alius in solutum. numer. 6. Et si assignatur conventus seu statum loci, ubi nuptiarum habitavit. numer. 7. 8. Quod statum etiam legat Clariorum uxores. numer. 9. Item, Doctorem & aliorum Scholasticum in Academicis uxores. numer. 10. Quod verum si statum conceptum sit in rem; seu si in personam. num. 11. 12. 13.
1. Cognati an possint documenta recognoscere. conclus. 4. num. 15.
1. de Coniugii creditorum, & quid in eo observandum. concl. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. Casus singulares in eo concl. 72.
5. Conreditam pecuniam vel alias res administrationi sue commissas furantes, quomodo puniantur. concl. 57. per tot. Vide Verb. Pecunia.
1. Contractum Principi an & quatenus vim legis habet. concl. 76. num. 7. 8. 9.
1. in Contractibus vnde est stipulari expensaliu, & facere, ut apponantur in Instrumento. Concl. 78. num. 15.
1. Contractus de jure civili non habent paratam executionem. concl. 80. n. 4. in med. & num. 58.
1. Contractus an & quatenus habet paratam executionem vel non. Concl. 80. num. 57. & seqq. numer. 79. & seqq.
1. Contractus pignoratitium vel usurarium quando presumatur. concl. 1. per tot.
2. Contractus accipit nomen ex intentione & mente contrahentium. concl. 1. numer. 6. Intermedium regulatur secundum contractus priores & posteriores. conclus. 1. numer. 11. Contractus clandestine nudi adhibitis testibus celebratus presumitur usurarius. conclus. 1. numer. 36. Si ordo substantialium contractuum invertatur, presumitur usurarius. num. 37. Si pacta est adjecta in contractu, est usurarium. numer. 38. Si res pro parte vendita & pro parte donata fuit, presumitur contractus simulatus. num. 41. Si pacta in contractu claudunt, & omnia sunt facta in favorem creditorum, presumitur usurarium. num. 44. Contractus presumitur usurarius si ad illi pluralitas cautelarum, & contractuum super eodem facto. num. 55.
2. Contractus debet interpretari in favorem debitorum, ut minus illi sint onerosi. conclus. 2. num. 43.
1. Contractus in testamento factus sequitur naturam testamenti, & revocato testamento revocatur etiam contractus. concl. 51. num. 29.
3. Contractus omnium per Procuratorem recte expediri potest. concl. 2. num. 35.
3. in Contractibus unus testis tempore pelli non sufficit, sed præter duo requiruntur. concl. 5. num. 14.
3. Contractus iura non possunt minus per aliam rationem ratum. concl. 9. num. 3.
1. Comiti an & quatenus possint arrolari. concl. 75. num. 15. num. 18.
2. Comitum promissiones, bñ Ordinis Egreſſi an habeantur pro juratis. concl. 71. num. 37. 39.
2. Comites non possunt perire, debita in eorum possessionem concessa. concl. 27. numer. 24. Item, numer. 42. 43.
1. Communiatio est delictum. concl. 3. n. 9.
1. Contumacia sententia lata non recte filio, ibid.
2. Contumacia expensæ debentur, etiam si Visum habuerit iustam causam litigandi. concl. 78. num. 20.
1. de Contumacia auctoritatis & rei & ejus pæna. conclus. 17. per tot. Quot modis committitur. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6.
- Contumacia actor quomodo de jure civili. num. 7. 8. 9.
- Quomodo de Camera. numer. 11. 12. 13. 14. 25. 16.
- Quomodo Saxonicæ puniatur. num. 18. 19. 20. 21. 22.
- Reus contumax quomodo puniatur. num. 24. 25. 26. 27. ad num. 47. Alteri contumacia major est quam rei. num. 44. Contumacia non puniatur, nisi accusetur. num. 72. 73. Et si reus legitime sit citatus. num. 71. 73. 76. 77. Contumacia est maior, si quis plane non venit, quam si judicium absentiam qualiter excuset. num. 96.
- Contumax in secunda instantia seu appellacione quomodo puniatur. num. 102. 103. 104. & seqq. Quomodo appellatur. num. 113. & seqq. Litterarum seu Litterarum quomodo puniatur. num. 120. Contumacia notione si reus iudex non condemnatur, potest ab eo appellari. num. 121. Pro contumacia nemo libellatur, nisi in iusticia accusetur, & sententia iudicialis fiat. num. 73. Reus a penis contumaciae quomodo excusetur. conclus. 17. num. 97. 98. & seqq. Contumacia & ius potest non transire ad heredes. concl. 17. num. 100. Contumax non potest appellare. concl. 1. 10. num. 196. Contumacia est solum delictum & imaginaria probatio. concl. 52. num. 47.
1. in Continenti, quomodo probatio exceptionum executionem impeditivam potest fieri. conclus. 84. numer. 35. 36.
1. in Continenti, quomodo accipitur in materia probationum. concl. 23. num. 12.
1. Confilia duorum vel unius excellentis Doctoris pro se habent, non condemnantur in expensas. concl. 78. num. 29. 31.
1. a Confilio peritorum potest appellari. concl. 50. num. 50 circa fin.
1. Consilium sapientium seu Collegii Juridici potest a iudice mutari, emendari. concl. 59. n. 26.
1. Consilium sapientium, si iudex secutus male iudicavit, an possit in Syndacatu contrariari. concl. 59. n. 30.
1. Confilia & alie informationes juris possunt post publicatas allegationes produci. concl. 40. n. 40.
2. Consiliarii Ducum, Principum, liberarum circum sunt exempti patria potestate, conclus. 11. numer. 11.
3. Consul an a iudicio possit sibi revocari. concl. 3. num. 41. & seqq.
1. coram Consultore an Instrumenta possint produci. conclus. 43. num. 12.
1. Don Campasbrieten. Concl. 79. per tot. n. 12.
1. Competens iudex quis sit ratione executionis. conclus. 79. num. 6. & seqq.
1. Competentia exceptio potest post latam sententiam opponi. concl. 79. num. 11.
1. Competentia privilegium quibus detur. concl. 80. numer. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Index Rerum & Verborum.

1. Competentia exceptio impedit executionem. *concl. 34. num. 37.*
2. Compensatio exceptio potest post sententiam latam exequi. *concl. 30. num. 30.*
3. Compensatio exceptio impedit paratam executionem *concl. 34. num. 71.*
4. Compensatio non admittitur contra dotem, etiam in debito liquido. *concl. 32. num. 32. 33. Dicitur quaedam retentio. concl. 23. nu. 1. Est quaedam species solutionis. concl. 23. num. 2. Tamen debiti liquidi fieri potest, si in continens probatur. num. 5. Quando liquidatio debeat fieri. *concl. 23. num. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 5.* Exceptio quando debet probari. *num. 12. Quomodo probetur. num. 13. Non potest per testes. num. 14. Sed praevis ex confessione patris. n. 15. vel ex instrumentis probare. n. 16. Exceptio compensationis an consentia aliorum possit committi. num. 19.**
5. de Compensatione Injuriarum. *concl. 64. per tot. Vide responsio.*
1. Confidessori datur adversus confidessores sui parata executionis. *concl. 30. num. 7.*
2. Contutori a pupilo in solidum convento datur adversus contutores parata executio. *ibid. num. 7.*
1. Confessum, vox, significat summariam cognitionem & importat paratam executionem. *concl. 30. num. 65.*
2. Confirmatio est signum superioritatis. *concl. 6. num. 21.*
3. Constitutio quae certis tantum admittit exceptiones, an reliquis omnes excludat. *concl. 34. n. 2. 3. 4.*
4. Constitutio laxative loquens an possit extendi. *ibid. n. 3.*
1. Constitutiones principum debent aequalitati conformes esse, etiam si verba hoc non patiantur. *n. 4.*
2. Constitutio si plura requirit, debent omnia impleri. *concl. 30. num. 32.*
3. Constitutionibus municipalium quod non deciditur, id remanet sub decisione iurii communis. *concl. 38. num. 92.*
1. Constitutiones correctoriae sunt strictè accipiendae. *concl. 33. num. 60.*
2. Constitutiones Electoralium, Ducum, Comitum, &c. aequiparantur iuri Prætoris. *concl. 9. n. 34.*
2. Constitutio nova non trahitur ad casus speciales in antiquo iure comprehensos. *concl. 11. num. 13.*
2. Constitutiones locales sunt strictissime accipiendae. *concl. 29. num. 47.*
1. Constitutiones principum considerantur secundum tempus ordinationis conditae. *concl. 36. num. 18.*
3. Constitutionem Caroli V. ut fratrum filium Patruum sui admitterentur in successione, &c. & Duces Saxonia non receperunt. *concl. 22. n. 17.*
3. Constitutio quando est expressa, de iurisdictione & veritate dubitare non debemus. *concl. 24. n. 42.*
1. in Consuetudine probanda non deservit iuramentum suppletorium. *concl. 34. num. 32.*
2. Consuetudo debet considerari secundum tempus initii. *concl. 36. num. 20.*
4. Consuetudine non potest tolli necessaria defensio. *concl. 32. num. 11.*
4. Consuetudo excusat a culpa. *concl. 25. num. 22.*
4. Consuetudine seu statuto an pœna adulterii possit remitti. *concl. 27. num. 32. & seqq.*
1. Collationis faciendae exceptio impedit executionem. *concl. 34. num. 71.*
9. Collatio bonorum regulariter inter descendentes & ascendentes, non verò inter collaterales & alios extraneos locum habet. *concl. 27. num. 49.*
1. Collegium constituitur à tribus. *concl. 34. num. 73. Quomodo jurare possit. concl. 34. num. 16. & seqq. An iuramentum salutaria possit prestare. concl. 31. num. 23.*
1. Collegium si per unum tantum conferretur, an sententia quam tulit transsit in rem iudicatam. *concl. 39. num. 10.*
2. de Collegiis Juridicis, ad quae alii mittuntur. *v. passim in concl. 50.*
1. Columba non potest exceptione solui uti. *concl. 27. num. 18.*
5. Columba nostras capiens tenetur furti. *concl. 50. num. 19. Nisi columba animum reverendi deposuerit. nu. 21. Uti praesumuntur, si duabus vicibus tempore consueti non redierint. ibid. capiens tamen excusatur à furto, si ead relaxaverit. num. 23. Si iuramentum posuit, causâ capiendi alimae columbae, pœnitentia non habet locum. num. 24. Si quis dicit, columbae suae ab alio esse captas, debet idem omnibus qualitatibus & circumstantiis probare. *concl. 30. num. 15.**
1. Commissariorum officium utile. *concl. 4. num. 1. Commissiones sunt strictissimae. conclus. 4. num. 2. Commissarii an multam possint imponere. numer. 3. Non possunt super exceptione nullitatis cognoscere. num. 3. Quando ab eis liceat appellare. numer. 4. Debeat quandoq; secundum iurisdictionem expediri. *num. 5. Praesunt de connexis iudicare. num. 6. & seqq. An possint causas definire & sententiam exequi. conclus. 4. num. 10. & seqq. Qualem habeant iurisdictionem. n. 15. Commissariariorum uno mortuo & alio in eorum locum subrogato, an novo processu sit opus. num. 20. Commissio potest semper revocari. Conclus. 4. numer. 15. An Commissarius scripserit, in continentiam eci non recognoscenti, pro confessas & recogniti possit pronunciar. conclus. 44. num. 63. An possit testes ad testificandam sub pœna compellere. conclus. 41. numer. 16.**
2. Coram Commissariis Principum an exceptio excusationis habeat locum. *concl. 24. num. 51.*
5. Commissarium non potest de iniuria sibi illata cognoscere. *concl. 66. num. 46. De iniuria autem sui officialibus illata potest. num. 46.*
2. Compromissum an valeat, quo data est alicui potestas eligendi facultatem iurisdictionis. *concl. 4. numer. 13. An in eo sit locus pœnitentiae. Conclus. 4. num. 19. Debet à Iudice persuaderi. concl. 7. num. 31. & seqq. Compromissio omisso si Iudex statim processum aperit, non est nullus. conclus. 7. num. 34. Ad compromissum nemo potest cogi. num. 35. *concl. 13. numer. 45.**
3. Commissibilia quatenus inter Viduam & heredes dividantur. *concl. 47. num. 1. & num. 9. Quid, & quorum natura. concl. 45. num. 1. & seqq. Quomodo uxori debeantur. concl. 43. n. 6. Quibus mulieribus. n. 7 & seqq. Ex quibus praeiudicium. n. 11. & seqq. Quae eorum nomine continueantur. numer. 19. & seqq. An vidua ea ad heredes transmittat, si ante apprehensio nem erit. num. 42. & seqq. Quante tempore praestibantur. num. 44. Transmittuntur etiam ad maritos, heredes. *concl. 49. num. 6.**
2. Commissio in conscientiam, an & quatenus habeat vim iuramenti. *concl. 29. num. 68. & seqq.*
1. Commodatarius non potest exceptione solui uti. *concl. 21. nu. 59.*
6. Commodatarius tenetur de incendio ex levisima culpa commissio. *concl. 25. num. 47.*

Index Rerum & Verborum.

5. Commodatū re ad alios usus utens, habetur pro fure, conclus. 44. numer. 8. 9. Nō redditis Dominum permissum, numer. 10. An autem id verum sit, crederet, relinquitur arbitrio iudicis, numer. 11. 12. 13. & seqq.
1. Comparationi literarum an & quatenus sic locu, concl. 44. numer. 49. 41. 42.
3. Consensus chori conjugali pro forma substantiali matrimonii consummati De Jure Saxon, requiritur, conclus. 25. numer. 32.
1. Consortes ejusdem litis an & quatenus sine mandato, cum cautione admittantur, concl. 13. numer. 52. 53. 54. & seqq. Consortes ejusdem litis qui sint, concl. 14. numer. 55. An contestationi litis ab uno facta possint adhaerere, concl. 26. numer. 17.
1. Conditio nihil poni inesse, concl. 28. numer. 26. Si ab aliquo probanda est adjecta, tunc plene debet probari, necesse locu juramento suppressivo, Conclus. 54. numer. 59.
2. Conditio potestativa an & quatenus ad heredes transeat, concl. 2. numer. 22. 23.
2. Conditionem implendi facultas praescribitur, concl. 3. numer. 5.
2. Conditioni potestativa nunquam praescribitur, concl. 3. numer. 24.
1. Copia instrumenti producti est parti danda, concl. 43. numer. 25. Cuius sumptibus, numer. 26. An de verbo ad verbum, numer. 28.
1. post Consensum in causa, non dicitur esse cognoscendum, sed cognitum esse, concl. 55. numer. 38.
3. Codicilli, & donatio mortis causa aequiparantur, quoad numerum testium & solemnitatem, conclus. 2. numer. 20.
1. Copia instrumenti facit tantum levem praesumptionem, concl. 36. numer. 100. & 120.
1. Continentia causa facit, ut Ambisassus coram Curia possit conveniri, concl. 9. numer. 8.
1. Contestatio licitū vide, hinc contestatio.
1. Contrarium debet esse eadem disciplina, conclus. 29. numer. 30.
2. Conventionis causa quomodo dicatur finita, concl. 22. numer. 54. & seqq.
1. Conjectura contra eum pugnantem, faciunt, ut res deferatur juramentum purgationis, concl. 52. numer. 4.
4. Conjectura, quae iudici arbitrio committuntur, sufficiunt ad defensionem probandam, concl. 14. numer. 14.
2. Consensus ubi ad solemnitate alium adhibetur, debet expressi praestari, nec sufficit praesentia & taciturnitas, Concl. 18. numer. 26.
2. Consensus facit, ut agnati non possint secundum alienatum revocare, concl. 37. numer. 61. Consensus presumitur, si emptori persuasisset, ut emeret, numer. 64. Vel evidenter se praestitum respondisset, numer. 67. Vel scripsisset vel subscripsisset instrumentum, numer. 68. Vel si emptori palam porrexisset, & ei gratulatus esset, numer. 69. Concl. 37.
3. Consensus privatorum non potest derogare forma à lege introducta, nec facere ut adus valeat, non servata forma legis, concl. 16. n. 7. 8. 9. 10.
3. Consentienti semel, si ejus consensus requiritur, postea revocare non potest, concl. 1. numer. 26.
4. Cuius impotentia seu infirmitas quibus remedium pestis tolli, concl. 3. numer. 21. & seqq.
4. Conatus an & quatenus habeatur pro perfecto & puniatur, conclus. 6. numer. 41. 45. 47. & concl. 14. numer. ult.
4. Conatus habetur in atrocissimis delictis, & in quibus perniciosum Reipublicae tendunt, pro consummatione, & puniuntur, Concl. 24. numer. 21. Limitatur, numer. 43.
4. Conceptionis poculum, ut gravida fias, licet dare mulieri, concl. 1. numer. 62.
5. Condemnari nemo debet ad mortem, nisi de delicto & corpore manifestò constet, concl. 46. numer. 6. in fine.
5. Condemnari nemo potest ad panam ordinariam ex iudiciis & praesumptionibus, etiam urgentissimis, concl. 46. numer. 60.
2. Constitutus, qui ex intervallo nudo pacto per constitutum debiti alieni solvimento in se recipit, an habeat beneficium excussionis, concl. 23. numer. 10. & seqq.
5. Consulenter factum quomodo puniatur, remissive, concl. 5. numer. 56.
1. Copulative & conditionaliter verificanda quae sunt, tunc unum ex copulativis non sufficit, sed omnia & singula verificari debent, concl. 32. numer. 61.
5. Copulative non requiruntur, ut quia nullam supratam & ducal & dicitur, concl. 38. n. 14. 15. 16.
1. Credentia licita an & quatenus plene & perfecte probentur, concl. 36. numer. 54. & seqq.
1. de Creditorum privilegio de jure communi, concl. 62. n. 3.
1. de Creditorum prima classe, qui singulari quadam prerogativa & privilegio praelectionis gaudent, conclus. 64. per tot.
1. Creditores in prima classe positi, si inter se concurrant, qui alteri sit preferendus, concl. 64. numer. 122.
1. de Creditorum secundā classe, seu de iis Creditoribus qui praefer hypothecam etiam ex personali privilegio jure praelectionis habent, concl. 65. per tot.
2. Creditores in secundā classe positi, si inter se concurrant, qui alteri preferendus, concl. 65. numer. 133. & seqq.
1. de Creditorum tertiā classe, seu de iis, qui expressam vel tacitam hypothecam vel etiam pignus judiciale vel pratorium, vel aliud jure reale ex immixtione vel arresto habent, concl. 66. per tot.
1. Creditor alicui pecuniam, quam ab alio sub usura, cambio & interesse accepit, mutuant, an in concursu creditorum etiam illius usurae & interesse una cum sortis principali possit petere, concl. 66. numer. 20.
1. Creditor, cui sub conditione vel in diem hypothea constituta est, praefertur illi, cui ante conditionis eventum hypothea pure constituta est, concl. 66. numer. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.
3. Creditor ad docendum de jure suo citatus, & non comparere, jure hypothea amittit censetur, & ei posteriores creditores meriti praefertuntur, concl. 66. n. 63.
2. Creditores defuncti praefertuntur omnibus heredibus creditibus, sed à bonorum separatione, concl. 66. n. 65.
1. Creditori priori consentienti, ut res obligata alteri oppignoraretur, praefertur posterior, concl. 66. n. 66. n. 67. 68. & seqq.
1. Creditor consentiens, ut ea res, quae sibi est hypotheata, alteri etiam hypotheccatur, an etiam jure pignoris remitti & amitti censetur, d. concl. n. 67. & seqq.
1. Creditor, qui habet specialem & generalem hypotheccam debet prius eximere specialim, concl. 66. n. 77.
1. de Creditoribus, quae praecedente ordinario processu in bona debitoris sunt immixti, concl. 68. per tot.
1. de Creditoribus, qui per arrestum jure reale consecuti sunt, concl. 69. per tot.

Index Rerum & Verborum.

6. de Creditorum quartâ classe, personale privilegium habente, concl. 70. per tot.
1. de Creditorum quinta classe, de chirographariis, concl. 71. per tot.
8. Creditores non sunt in concursu confundendi, sed separandi; Quilibet vocandus in eo loco, & ea negotiatione, ubi & ad quam credidit. Concl. 71. numer. 6.
8. Creditores priores & magis privilegiati an & quatenus, id, quod posteriori & minus privilegiato est solum, possint repetere, concl. 71. num. 7. & seqq.
7. Creditor sciens debitorem non esse solvendum, suum recipiens, id non tenetur restituere, concl. 71. num. 8.
8. Creditor à debitore violentè debitum extorqueus, debet id reliquum creditoribus restituere, concl. 73. num. 16. 17.
8. Creditoribus futuris an competat ius revocandi res alienatas, concl. 71. num. 61.
1. in Creditorum concursu recentiores easque singulares & distictas, concl. 72. per tot.
1. Creditor potest fugitivum creditorem vulnerare & occidere, si resistit, concl. 73. num. 55.
2. Creditor, aliquem iniuste sequestrari vel arrestari faciens, tenetur ad damni & interese restitutionem, concl. 73. n. 130. 131. 132. concl. 77. num. 38. 39.
1. Creditor res pro executione captas in solutum simpliciter, nō determinatā quantitate accipiens, non potest de hisse conquiri, concl. 81. n. 119. & seqq.
1. Creditor declaret quantitatem, pro quâ rem in solutum accipere velit, num. 124.
1. Creditori quomodo pro rebus in executione captis satisfieri possit, concl. 81. num. 132. & seqq. numer. 141. & seqq. An illa res eisdem ad fructus percipiendos possint tradi, concl. 81. n. 133. & seqq.
1. Creditor ad cuius licitationem bona alicui adjudicantur, an de evizione teneatur, concl. 81. n. 145.
1. Creditor an bona taxata & subbasta in iura teneatur in solutum accipere, concl. 81. n. 151. & seqq.
7. Creditor ex causa iudicati missus in possessionem bonorum, an nanciscatur veram & realem possessionem, & eisdem insidiis possit, concl. 81. num. 356. & seqq.
1. Creditor posterior in fundum immissus an priori, cui antea est obligatus, cedere debeat, concl. 82. num. 54. & seqq. Creditorum plures an unum in libello possint convenire, & ab uno vel pluribus conveniri, concl. 82. n. 12. & num. 36. 17. 18. Creditores debent aditionem hereditatū probare, concl. 37. n. 3. Si Creditor diuiti, pignus casu amissum, debitor verò culpâ, cui probatio incumbit, concl. 37. num. 19. & seqq. Creditor debet amissionem pignoris probare, concl. 37. num. 18.
2. Creditor an possit pignus sub panno rodimenti vendere, concl. 2. num. 5. Creditori pignoratitio non competit possessio civilis, num. 20. Non habet bonam fidem, num. 21. 22.
2. Creditor debet unum aliquem ex fideiussoribus, qui divisioni renunciaverunt, in solidum convenire, & cur? concl. 22. num. 50.
2. Creditor an per passum possit propria auctoritate debitorem incarcerationi & apprehendere, concl. 27. num. 3.
- a. Creditori, qui est simul cognatus, datur ius protimissor in bonis debitoris venditis, Concl. 39. num. 8. Sic etiam ille Creditor, cui maior summa pecunie debetur, praesertim alii, num. 8. 9.

5. Creditor debitorum pignore utens, habetur pro fure, concl. 44. num. 19.
5. Creditor rem sibi debitam vel aliam aequivalentem clam à debitore auferens, tenetur furti, concl. 44. numer. 23. 24.
5. Creditor ad debitorem scribens, ut pecuniam debitam mittat, & nuncium ipsiatur, vel aufugit, Creditor erit periculum, concl. 58. num. 29. Limitatur, num. 30. & seqq.
5. Creditor aliquam iniuste arrestari faciens, tenetur injuriarum, concl. 59. num. 124.
3. Creditor non potest convenire legatarios, sed vel à contra heredes agere tenetur, concl. 13. n. 12.
1. in Criminalibus victus damnatur in expensis, concl. 78. num. 12.
7. in Criminalibus, an & quatenus iurisdiclio possit prorogari, concl. 5. num. 12. & seqq. An rescriptio habet locum? Concl. 22. num. 25. 26. 27. Criminali causa pendente, super qualibet civili super foderetur, concl. 22. num. 28. An in criminalibus liti contestatio specificare requiratur, concl. 26. num. 5. Ad iuramentum possit deferri, concl. 29. num. 31. & seqq. numer. 39. 40. & seqq. In criminalibus an relatio iuramenti locum habet, concl. 32. num. 47. In criminalibus potest qui compelli ad resistendum, concl. 41. n. 15. In criminalibus non possunt semiplena probationes conjungi, concl. 36. num. 157. Admittuntur post publicatas attestaciones probationes, concl. 40. num. 8. Altor non potest testes ad perpositum rei memoriam producere, concl. 46. num. 22. 23. Rem potest testes producere ad perpetuum, num. 33. An liceat appellare, concl. 50. num. 29. & seqq. Executio statim debet fieri, nec expectatur lapsus decem, numer. 122. Iuramentum purgationis potest deferri, Concl. 52. num. 10. & seqq. Iuramentum necessarium non potest deferri, concl. 54. num. 5. & seqq. Debetis esse probationes lute clariores, ibid. Exceprio praescriptio debet à iudice suppleri, concl. 58. num. 10. & seqq.
4. in Criminalibus mirior sententia amplectenda, concl. 8. n. 4. & 5. Praesertim si variae sunt Dd. opiniones, concl. 43. num. 2. part. 5.
5. in Criminalibus & ad puniam mori requiritur, ut liquid corset de delicto, & corpore, sum aliis qualitatibus & circumstantiis, concl. 46. num. 6.
4. Culpa lata quae sit, remissive, concl. 25. num. 2. Lapsum, num. 16. Levissima, n. 36.
4. Culpa levissima venit in L. Aquil. Si est in faciendo, scilicet si est in omitiendo, concl. 25. n. 12.
4. Culpa praesumitur in dubio incendium ortum, & quidem non lata sed levissima, concl. 25. num. 28. 29. & ea, quae consistit in omitiendo, num. 30. Debet à damnum posse probari, num. 23. 23. Si veri & determinati hominis culpa est probanda, num. 34. Probatur ex conjectura & indicio, & quibus num. 30. & sequentibus. Quae per contrarias probationes eliduntur, num. 38. & seqq.
4. Culpam incendium quomodo puniatur, concl. 25. per tot. vide Incendium.
4. Cum, dictio, conjungit, & quidem verificat copulativum, Concl. 2. num. 10.
2. Cumulatio actionum, concl. 21. num. 9.
1. Cumulatio & quando iurisdiclio concessa videtur, concl. 2. num. 22. & seqq.

Index Rerum & Verborum.

1. Curator bonis datus an sub appellatione mercenatorum comprehendatur, & jura patronatus habeat. *concl. 64. num. 71. & 72.*
1. Curatorum bonis sunt pupillae tacite obligatae. *concl. 76. num. 19. & seqq.* Et hoc transmittitur etiam ad heredes eorum *num. 74. & seqq.*
1. Curatoribus datur jura patronatus. *concl. 80. n. 12. An & contra eorum ibid. num. 49.*
1. Curator de curatoribus & eorum actionibus. *concl. 16. per tot.* De curatoribus mulierum ad litem. *concl. 15.* Curator verum mulieris non potest ad ea per falsum Curatorem ratificare. *concl. 15. num. 16.* Curatores acturi debent producere Curatoria. *conclus. 16. num. 1. & 2.* An etiam propter curatoria debeant de confessione inventari & solidatione decere. *num. 4. 5.* Curatores constituunt actorem, non Procuratorem. *concl. 16. num. 19.* Quomodo se in actibus obligare debeant. *num. 15.* Si plures sunt curatores, an quilibet in solidum potest agere. *num. 17. 18. 19.* Si quidam agere voluit, quomodo compellendi. *num. 24.* An possit gella per falsum actorem ratificare. *num. 29.* Curator potest jurisdictionem prerogare. *concl. 5. num. 3.* Aequipatur procuratori. *concl. 27. num. 26.* Eo mortuo an reassumptio litis necessaria. *concl. 27. num. 26.* Curator mulierum an possit sine speciali mandato iuramentum deferre. *concl. 29. n. 23.* Curator an possit iuramentum deferre. *concl. 29. n. 24.* Curatores possunt jurare de calumniis. *concl. 15.* Possunt nomine minorum agentes an, pro propriis debitis possint reconveniri. *concl. 27. n. 9.*
2. Curator potest sub padio de retrovendendo emere & vendere. *concl. 2. num. 4.*
3. Curator consensuens in contractu mulieris, non potest postea revocare consensum. *concl. 1. num. 25.*
2. Curator an & quatenus de jure Civili, Canonico, Imperiali & Saxonicis rationes reddere debeat. *concl. 12. num. 2. & seqq.* Curator furiosus, mente capti, prodigi debet quotannis rationes reddere. *num. 13.* Non tenentur, si actum aliquem cum consensu matris vel propinquorum pupilli celebrant. *num. 26.* Sua sponte, etiam si non petatur, debent quotannis rationes reddere. *num. 28.* Si plures sunt curatores, & unus tantum administravit, habent reliqui beneficium excusationis. *num. 33. 39.* Si plures sunt qui simul administraverunt, an adules omnes conjunctim debeat conveniri, an vero unus in illis possit elidere. *num. 43. conclus. 12.*
2. de Curatore mulierum, an & quatenus mulieres cum vel sine consensu ejus efficaciter obligari possint, vel non: vide *concl. 17. per tot. & verb. (Mulier.)* Quilibet potest curator dari. *concl. 13. num. 1.* A quo iudice potest dari. *concl. 13. num. 2. & seqq.* Simpliciter datus, generaliter ad omnes causas, etiam praesentes & futuras datus censetur. *num. 6.* Quando mulieres plures possint dari. *num. 1.* Invisus curator non potest dari. *num. 11.* Potest invisus mulieribus. *num. 12.* Absens potest absenti dari, nec requiritur alterutrum praesentia. *num. 13.* Curator debet consensum suum ante vel in ipso actu interponere, postea nil agit. *num. 14.* Nisi statim & in continenti post actum interponat. *num. 21.* Si mulier, non habens curatorem, vicinum adhibeat, eumque postea loco Curatoris confirmari curet, hac confirmatio retrotrahitur. *num. 22.* An curator postea constitutus possit contractum a vicino, loco curatoris adhibito & non dum confirmato, factum rati-

ficare. *num. 23.* Debet consensum suum rati-
ficare. *concl. 13. num. 1.* Non potest per alium
consensum ad omnes contractus per alium
consensum adhibere. *num. 30.* Curator non
consensum recusat, iudex causam contrahentibus ex-
amine. *num. 33.* Consensum semel praestitum non
potest revocare. *num. 35.* Per suum consensum sibi & non
proprio juri non praevaleat. *num. 36.* Curator non
curatela. *num. 37.* Curatoris bona non sunt mulieris
tacite obligata. *num. 38.* Mulier non potest actionem
contra eum instituire, quod lapsa sit. *num. 39.* Mulier
curatorem habens, si lapsa est, an in integrum potest res-
titui. *num. 41. concl. 13.*

2. Curia, curiales: Iudices sunt ordinarii. *concl. 3. num. 1.*
Qualem habent jurisdictionem. *num. 2.* Resolvuntur
ab Electore. *num. 3.* Habent mixtum imperium. *num. 3.*
sunt majores quatuor Comitum. *num. 6.* Quia coram
Curia possint conveniri. *num. 7. & seqq.* Antea non
potest propter continentiam causa ibi conveniri. *num. 8.*
An qui se praescripserint, privilegio, aut consuetudine
possint a Curia eximere. *num. 11.* Curia cur intrada-
ta. *num. 18.* An in ea causas criminales recipiantur.
num. 19. & seqq. Curiales non possunt causas coram
inferioribus pendentes advocare. *concl. 6. num. 14.*
Curia an Elector possit causas advocare. *concl. 6. num. 4.*
Judicium curiale an a solo Electore possit abteri.
concl. 6. num. 6.
4. Custos carceris, qui in carceratam cognoscit, quomodo
punitur. *concl. 36. per tot.*

D.

3. Damnatus ad mortem, ferrum, bestias & metallum amittit statim civitatem & libertatem & servum suum efficitur. *concl. 3. num. 1.* Nulla habet bona. *d. n. 1. & 4.*
3. Damnatus eo casu famosus fit interstabilis. *d. conclus. 2. num. 4.*
3. Damnatus ad mortem civilem, bodie non fit servus pa-
nae. *d. concl. 3. num. 6.*
3. Damnatus ad mortem de jure Digestorum non potest
testamentum facere. *concl. 3. num. 1.* De jure Codicum &
Novellarum etiam non potest. *num. 3.* De jure verosaxo-
nico potest, & ante & post condemnationem. *concl. 3. n. 9. 10.*
1. In Damni infestis causa ante conventio habet locum.
Conclus. 22. num. 32. Ea causa est summaria *ibid.*
1. Damnum potest etiam post terminum elapsum proba-
ri. *concl. 49. num. 48.* Quomodo id, qui vel ipso
vel ejus familia, vel pactorum in alieno agro damnum de-
dit, punitur. *concl. 34. num. 44. 45. 46. & seqq.*
part. 2. Damnum in alieno agro datum a quibus &
quomodo estimatur. *ibid. num. 61. 62. 63. 64.* Ma-
lor possit damnum estimare, ad hoc, ut Reus esti-
mationem vel praestare vel jurato diminuire debeat. *num. 65.* Propter damnum an & quatenus pignora-
tiones sint lita. *Concl. 134. per tot. part. 2.*
2. Damnum ex interstitio evenimus non venit in con-
siderationem. *sent. 10. num. 30.*
2. Damnum non videtur sentire, qui amittit lucrum,
quod ad eum revertitur, a quo proveniat. *concl. 17.
num. 67.*
2. Datio in solutum est indivisa. *Conclus. 39. num. 92.* in
datione in solutum an jura promissos locum habeat,
num. 63. & seqq.
1. in Datione in solutum an L. 2. de rescindend. vendit,
locum habeat. *Conclus. 31. num. 141.*

Index Rerum & Verborum.

1. in Datione in solum cuncta observanda, ibid. num. 124. 125.
2. in Datione in solum si error summa intervenit, tota datio revocatur, Concluf. 71. num. 125. 126. & seqq.
3. Debiti liquidi & de proximo liquidandi idem alii iudicium, Concluf. 42. num. 4. 5. 6. 7. 8.
4. Si debitor possidet vel minus privilegato creditori solvit, & postea non solvendo extitit, an & quatenus reliqui crededores vel magis privilegiati id repetere possunt, Concluf. 71. num. 7. & seqq.
5. Debitor an & quando detineri & sequestrari possit, Concluf. 73. per tot. & num. 15. & seqq. num. 13. & seqq.
6. Debitor fugitivus vel de fuga suspectus an & quatenus possit detineri & sequestrari, & quomodo suspicio fugae probetur, Concluf. 73. num. 23. 24. 25. & seqq. usq. ad n. 60.
7. Debitor fugitivus potest a creditore vulnerari & occidi, si resistit, Concluf. 73. num. 55.
8. Debitor ex una provincia emigrare volens, & tanta bonacidi non relinquens, ut creditori possit satisfieri, potest detineri & sequestrari, Concluf. 73. num. 60. 61.
9. Debitor dilapidare bona & ad inopiam vergere quando praesumitur, Concluf. 73. num. 83. & seqq. Potest sequestrari & detineri, num. 77.
10. Debitore contumaciter se absentantis bona possunt sequestrari, Concluf. 73. num. 119.
11. Debitor possessione rei sequestratae non privatur, Concluf. 73. num. 125. Quid ad hoc ad eam obtinendam possit experiri, num. 128. 129.
12. Debitor in diem & sub conditione potest arrestari, & a Creditore capi, Concluf. 74. num. 85.
13. Debitorem sui debitoris bona an creditor arrestare possit, Concluf. 74. num. 25.
14. Debitor debitorum debet iuramento manifestare, quid & quantum suo creditori debeat, Concluf. 74. num. 30.
15. Debitorem facultatibus labi & fieri non solvendo, quomodo probetur, Concluf. 74. num. 35. 37.
16. Debitor non debet ad arresti petitionem citari, Concluf. 74. num. 102.
17. Debet vox, quomodo intelligenda, & qualem habeat vim, Concluf. 30. num. 38.
18. Debitor potest contra arrestum exceptiones opponere, Concluf. 74. num. 176. Si in termino non comparere, petit arrestans iuramentum, num. 177.
19. Debitores in aliquo loco contrahentes & ibidem solutionem promittentes, possunt ob moram, ibid. capi & arrestari, Concluf. 75. n. 2. 67. Quid de iure civili, num. 3. 4.
20. Debitor non solvendo iure civili potest carcerari si incarcerationem potest exsolvendo honorum evitare, Concluf. 75. n. 3.
21. Debitor debito iuramento potest arrestari, Concluf. 75. n. 14.
22. pro debito minimo an quod possit arrestari, Concluf. 75. n. 35.
23. Debitor arrestatus a quo debet aliquid, Concluf. 77. n. 16 & seqq.
24. Debitor non potest a iudice, iuramentum iurare, ex arresto dimitti, Concluf. 77. num. 18. & seqq.
25. Debitor quatenus ex arresto dimittatur, Concluf. 77. num. 20.
26. Debitor ex arresto fugiens quomodo puniatur, Concluf. 77. num. 27. & seqq.
27. Quando non ponatur, num. 33. & seqq.
28. Debitor promittit pacis, unde a se non excusetur super expensis, unde a se non valeat, Concluf. 78. n. 24. & seqq.
29. Debitor non potest oppocere sibi pendemum, si ipse est in causa, quod iudice contra eum movetur, Concluf. 79. n. 2.
30. in Debitore mei debitorum bona potest fieri executio, Concluf. 80. num. 37.
31. Debitores qui sint, qui tantum conveniri possunt in id, quod facere possunt, Concluf. 80. num. 1.
32. Debitor se absentans vel sub alto iudice habitans, quomodo citari debet, Concluf. 81. num. 23. 24.

1. Debitor si in executione sciendū occultat mobilia, vel nomina, vel meliora, quid iuris, Concluf. 81. n. 7. 4. & seqq.
2. Debitor debet solvitationem, quam praeiudicat, probare, Concluf. 31. num. 9.
3. Debitorem non esse solvendo, quomodo probetur, Concluf. 24. n. 1. 3. & seqq. Probatur per asseverationem commune, n. 143. per sententiam vicinorum, n. 144. si ipsemet debitor iurat, se non habere bona, n. 144. si in alia causa iuramentum praeiudicat, n. 145. si familia dicit, sibi non consilire de bonis, quae sufficere possint, n. 146. si debitor bonis iussit, n. 147. Si debitor ad insolvendum novum creditorem excussum repetitur sit non solvendo, n. 149. Si nuntius publicus referat, nihil in bono debitoris esse, num. 150. Si debitor asseverat mendaciter, n. 152. Si debitor novatur, & cum hereditas non invenit hereditatem, n. 153. Si debitor intra terminum praescriptum non esset solvens bona, n. 154. Id ex actu apparet, n. 155. Si debitor nescit, quid verum sit, cautionem praestare potest, num. 155. Concluf. 24. Ad hoc, si debitor non sit solvendo, requiratur iuramentum interdictum, n. 158. & seqq.
2. Debitore principali si eximius solutio per praeiudicium fuerit, an fideiussore per hoc liberantur, Concluf. 25. per tot.
3. Debitor an & quatenus se ad carcerem vel arrestum vel praeiudicium excommunicationis & obligare possit, Concluf. 27. per tot. De iure Saxoni, potest omnis, n. 9. Potest etiam mulier, n. 10. si monacho fuerit reclusa, n. 11. Et consensum curatoris intervenient, n. 14. Debitor vero obligans non relinquit heredes obligatos, n. 15. Nihilominus potest creditor in bona debitoris carcerari submittere, n. 16. Et si mulier carcerata & iniussu fuerit potest, n. 17. Quomodo debitor ex carcerem liberetur, an & quatenus per cautionem, & an per morbum, n. 19. 20. & seqq. Debitor potest vigore bullae pallii absque ulla desponsione bonorum capi & carcerari de iure Saxoni, Concluf. 27. n. 27. Carceratio fiat auctoritate iudicis, n. 28. Nisi debitor sit fugitivus, vel de fuga suspectus, n. 29. Debitor pro uno debito incarcerationis & relaxatus, pro alio reinvenit carcerem potest, num. 31. Debitor non potest se obligare ad praeiudicium excommunicationis vel banni in periculo, n. 33. 34. Debitor an & quatenus pro debito possit carcerari, vide, carcer publicus.
2. Debita an & quatenus ex feudis persolvi debeant, Concluf. 51. per tot. Succesor in feudo hereditario debet omnia debita, siue sit ius sit, siue agnatus, persolvere, n. 26. & seqq. Quid vero in feudo, ex pacto & providentia, n. 30. 31. & seqq. Dos debet solvenda in subsidium ex feudis solvi, n. 37. & seqq. Si feudum cum consensu agnatorum alius pro debito sit obligatus, illud debitum est ad satisfactionem feudis solvendum, Concluf. 51. n. 2. & seqq. Etiam si heredes allodiales non sint excommunicati, & ipsi feudum Dominum, si etiam preiudicium tenetur solvere, n. 30. Debitum quod a possessore feudis sit contractum, & in eius hereditatem verum, debet ex feudo solvi, n. 35. Quamvis bona allodialia absint, n. 37. & seqq. Si verum sit potesturum ad feudum comparari ex solutionem vel ad feudum comparandum mutuum esse debet ex feudo solvi, n. 39. & seqq. Donatio propter nuptias & dotum debet ex feudo solvi, licet allodialia bona adsint, n. 40. & seqq. Inhabilis personam & si habet feudum verum inopriu debent alimenta ex feudo praestari, n. 77. Concluf. 15. Legittima an & quatenus ex feudo debent solvi, n. 74. 2. Deima Ecclesiarum & Pastorum habentium praedicationem, Concluf. 64. num. 103.
3. Deime debentur in signum universali dominii, non hominibus

Index Rerum & Verborum.

- minibus, sed Deo, & ideo nunquam praesumuntur. Concluf. 4. num. 22.
9. Decime & reditus, qui debentur jure regio Domini sunt, domus, sine in fructu, & habentur pro fructibus, & qua fitibus rei veniunt. Concluf. 35. num. 17. & seqq.
2. Decennalis observatio sufficit ad cuiusvis dispositionis interpretationem. Concluf. 36. num. 38.
2. de Decisuris, iura quod appellandum. Concl. 5. o. n. 104. 295. 106. 107. Quomodo curat, & quando curia incipiat. Concluf. 49. num. 15. & num. 16. Non potest prorogari. Concluf. 49. num. 18. 19.
7. Delinatore exceptiones quomodo opponantur in foro Saxonicis. Concluf. 18. num. 5. 8.
5. Declaratio an & quatenus in causa & actione injuriarum habeat locum, & an quib. per eam liberatur. Concl. 60. num. 14. & seqq.
8. Depositum quibus privilegium gaudeat, & quid omnibus aliis debitis praferatur. Concluf. 64. num. 4.
1. Depositum dominio in depositarium translatum privilegium praestationis non competit. ibid. num. 6. Limitationes plures, vide, num. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
1. Depoens sibi sit anterior sive posterior, praferatur uxori in deposito, modo adduxerit. Concluf. 65. num. 84.
1. Depositum necessarium & judiciale praferatur aucto. Concluf. 69. num. 14.
1. Depositum habet personale privilegium, & praferatur chirographariis. Concluf. 70. num. 23.
1. Depositum instrumentum habet paratam executionem. Concluf. 80. num. 64.
1. Depositarius non potest uti exceptione solii. Concluf. 21. num. 59. & seqq.
1. in deposito retentio non habet locum. Concl. 22. n. 21.
5. Depositarius re deposita utens, committit furium. Concluf. 44. n. 19.
4. Depositarius non tenetur poenā incendii ex levi culpa commissi. Concluf. 25. num. 33.
1. Delegatio potest semper revocari. Concluf. 4. num. ult.
1. delegatus iudex an sub poenā possit reses ad testificandum compelli. conc. 41. n. 5. An scripturas in contumaciam pro recognitu possit pronuntiare. Concl. 44. n. 65. Potest deferre juramentum necessarium. Concluf. 53. nu. 32. Si causam alii subdelegavit, tunc non ad subdelegatum, sed delegatum appellatur. Concluf. 50. num. 70.
1. delegatio exceptio impedit litu ingessu. conc. 18. n. 46.
1. descendentes admittuntur sine mandatis, eum cautionē rati. Concluf. 14. num. 36.
4. Descendentium & ascendentium utriusq. solutorū incertum quomodo puniatur. conc. 32. per tot. vid. verb. Incessus.
1. de denuntiatione litu. Concl. 24. per tot. Cur introducta, n. 25. Praesit ab emptore fiat. n. 29. & 30. Quibus possit fieri. n. 31. 32. 33. Fiat fuerit & praesent. n. 35. 36. Obiitio principaliter in emptione. n. 37. Attamen etia in alio casu habet locum. nu. 38. Potest fieri in omnib. casibus, ubi evictio obviatur. n. 42. In actione reali & mixta. n. 41. mere personalis. n. 42. In mandato. nu. 43. & 44. In transacione. nu. 45. 46. 47. Dotis constitutiones. 48. Permutationes, & contrahit in nominatim. 49. Donatione in solutum. n. 50. Cessione nominis. n. 51. 52. In iure Patronatus, pignore, emphiteusi, lotatione. n. 53. Divisione. nu. 54. 55. 56. 57. & seqq. In legato. n. 67. In studi venditione. n. 66. In consensu creditorum. n. 67. 68. 69. In quibus casibus non habeat locum. n. 70. & seqq. In donatione non obviatur. n. 72. Non in delictum. n. 77. An ante, an post litum contestatum fiat. nu. 79. & seqq.
1. denuntiationis effectus. Concluf. 24. num. 86.
4. denuntiatio an etiam copia actoris transmittenda. n. 85.

- Offici sum prius. n. 84. 85. Et non comparante. quid iuris. nu. 87. 88. 89. Et absente debet denuntiatio haberi in iudicio. n. 90. Et non an non debet emanare. n. 91. vel si petium advocatus condiceret. n. 92. Nō debet transigere vel promittere. n. 93. debet appellare. n. 94. Si denuntietur comparere, quid iuris. n. 95. Cora quo iudice denuntiationem defendatur. n. 97. 98. Non tenetur precise defendere, sed solummodo interire liberatur. nu. 99. Quoties defendere debet. n. 100. An deum iam ab instantia absolvetur. n. 101. & seqq. Denuntiatio & nominatio quomodo differant. num. 100.
2. denuntiatio simplex absq. imitatione neminem constituit in mora. Concluf. 1. num. 97.
2. de delatione juramenti. Concluf. 29. per tot. vide verb. Juramenti delatio.
5. Delinquens in uno loco, si possit se ad alium locum converti, ubi debeat puniri. latet. Concl. 45. n. 42. & seqq.
5. Delictum quando purgari potest per actionem in factum, cessat criminatum accusari. Concluf. 57. num. 19.
4. de defensione necessaria. vide Concluf. 12. per tot. & verb. Necessaria (ubi plurima.)
4. Defensio est omni iure litis. Concl. 12. n. 7. 8. 9. Nec potest esse a Principe, nec a statuto aut consuetudine tolli. Concluf. 12. num. 9. 10. 11.
4. Defensio rerum, quomodo & quatenus sit litis. Concl. 12. num. 36. & seqq.
4. Defensio necessaria modus & forma in quibus consistat. Concluf. 13. per tot. vide Moderatum.
1. de defensione appellationis, passim in Concl. 50. per tot.
3. Desertor malitiosus est, qui nulla causa coactus, sed vel ex levitate, vel iniusta patientia, vel alia non necessaria causa discedit. Concluf. 36. num. 14.
1. pro Detentatore semper praesumptio est, quod iuste possideat. Concluf. 21. num. 72.
5. Determinatio adiecta determinationi legali, cui sit additio, intelligitur tacite repetita in dispositione addente. Concluf. 82. num. 15.
3. Detractionis ius, vulgō Nachsteuer, Abzug / recte in bene constituti in Rebus publicis inducitur: desumit originē ex antiqua vicefima, quam August. Caesar induxit. Concl. 52. n. 1. 2. 3. 4. & seqq. plur. Et potest hoc ius induci non solum in hereditatibus, sed etiam contrahitibus. n. 12. 13. ratione migrationis voluntaria; n. 12. sicut si sit ex necessitate. n. 13. 14. & seqq. Habet sic hoc ius inflat Laudemium. nu. 14. Non competit indistincte civium magistratui, sed iis tantum, qui criminalem seu superiorem habet jurisdictionem. n. 19. Habet locū contra omnes omnino homines. n. 20. 21. Etiam contra nobiles. n. 22. Exipientur tamen liberi. n. 23. Item, parentes. n. 24. 25. 26. 16. 17. Princeps. n. 29. Item, conjuges. n. 28. Item, Pastores & ministri Ecclesiarum. n. 30. Item, Professores & alia mem. d. r. Academia. n. 31. Item, Clerici. n. 31. Quod extenditur etiam ad omnes Doctores legitime promotos, alibi, qui tunc in Academia habitant. n. 31. Item ad eorum viduam. n. 34. 35. Item si membrum eiusmodi Academiae morietur, & heredes extraneum insinuant, competet ius detractionis Senatui Academiae. n. 76. Et habet hoc ius locū in hereditate. n. 38. Ite in legatione. n. 39. & seqq. Limitatur in legato recompensativo. n. 42. licet si debitor creditor expressit vel tacite in compensationem debiti legatum reliquit. n. 41. 44. Item, si legatum pro incertis & male ablatu relinquitur. n. 45. Ite, si uxori legata dos est. n. 46. Item, in legato studioso ad continuanda studia delato. n. 47. Item, in annuo legato. n. 48. Item, in legato Ecclesiae. n. 49. Item, in quovis legato ad piam causam. n. 50. Et si in legato detractioni locum est, tunc, si simpliciter est relictu-

Index Rerum & Verborum.

- onus ad legatarium pertinet. n. 11. 12. & seqq. Non habet etiam locum detractio in moris causa donatione, n. 58. 54. 60. neq. etiam in dote, n. 63. Detractioni subiacent non solum immobilia, sed etiam mobilia, n. 64. 65. & seqq. si sicut mobilia in illo loco, ubi quia domicilium habuit, existant, & ibi vix defunctus est, n. 68. Limitatur, n. 70. 71. 72. Detractione etiam obnoxia sunt nomina, iura & actiones, si sicut statum generaliter dicitur, quod omnium bonorum portio certa magistratui debeatur, n. 73. 74. 75. 76. & seqq. ad 14. & detractio non competit, nisi deductio are alieno: n. 85. sed bene solvi debet, antequam hereditas legata, vel alia bona exportantur, n. 86. usq. adeo, ut illa bona arrestari possint, n. 87. Cautela, quibus possit evitari detractio, n. 88. & seqq. ad fin.
4. Deum non potest virginem solum corruptum restituere, conclus. n. 11. Non potest sicut in seipsum facere, n. 12. An possit unam rem in aliam permutare, n. 13. Quot modis immediate in Deum blasphemia committatur, & quomodo puniatur, conclus. 1. per tot. Quomodo mediate, conclus. 2. per tot.
4. Dabolus nihil potest propria autoritate, sed facit opera dei permixta, conclus. 3. n. 2. 6. solet suum mancipium pulverem triplicem coloris dare ad morbos excitandos, conclus. 7. num. 8.
9. Dies non debet exprimi in causâ injuriarum, nec vitatur liberum per eius omissionem, conclus. 65. n. 20. & seqq.
1. Dies totus cedit crato, conclus. 17. n. 3. 79. 30.
1. Dies termini an sit computandus in terminum, conclus. 74. num. 120. & seqq. (26. n. 20.)
2. Dilectio taxativa an & quatenus excludat heredes, conclus. 2. Dilectio dissolutiva ea est natura, ut denotet, ea, inter que ponuntur, esse eiusdem naturæ & efficacia, C. 60. n. 15.
1. L. Diffamari, conclus. 7. n. 100. An & quatenus processus ex ea decernendus, n. 96. d. conclus. An in eius processu Guaranâ præstanda, conclus. 19. n. 4. Quomodo exceptiones dilatoria opponendæ, conclus. 18. n. 10.
8. Diffamatio queris latus diffamati statum, conclus. 21. n. 94.
5. Diffamant, aliquam puellâ vel conjugem concubuisse secum, quomodo puniatur, conclus. 68. n. 1. & seqq. Si diffamat, puellâ ab alio esse cognitam, quomodo puniatur, n. 11. & seqq. Diffamant, aliquam secum sponsalia contraxisse, vel matrimonium promississe, potest injuriarum conveniri, num. 13. 14.
1. Diffessionem juratam si producens admittere nolit, an testium possit uti, Conclus. 44. num. 48.
1. Diffessio jurata an & quatenus rescindi possit, ut instrumenta valeant, Conclus. 44. num. 55.
3. Differentia inter agnatos & cognatos hodie sublata est, Conclus. 24. num. 23.
2. Difficilis probatio quæ sunt, possunt saltem per conjecturas probari, Conclus. 22. num. 35. & seqq.
4. Diffidationes, Ovechungen sunt prohibita, conclus. 22. n. 1. Et habentur per specie factæ pæni, n. 2. Hodie pæni gladii puniuntur, n. 4. 5. 6. Solum delictum hic fuisse, non requiritur vi armata, n. 7. Pæna habet locum in solo conatu, n. 8. Imponitur etiam diffidatorum complicitatibus & adhibentibus, n. 9. Magistratus, qui diffidatores recipit, incidit in bannum, n. 10. Scriptor literarum diffidatorem propter verbum scribendi ministerium non decipitur, sed tantum relegatur vel suscitatur: secus si ad alium aliquem accessisset, n. 16. Qui signa hostilia seu diffidatoria trigunt & suspendunt, Brandeichen aufsetzen puniuntur gladio, n. 17. & n. 21. Diffidationes nullam pænam merentur, si in consensu Imperatorum fiant, n. 22. si hostes inferantur, n. 23. si quæ iustam causam habeat, n. 24. ut pæna gladii obviaret, requiritur, ut qui in diffidationibus, armis be-

- stiem ostendit, dicit etiam ab hac pæna Brandeichen aufsetzen exemptionem, n. 26. Diffidationes à imitationibus d. ferunt, quia hæc privata, illa vero totum populum & universitatem concernunt, conclus. 22. n. 1. 2. 3. 4. Diffidatores dicuntur, qui ordinariæ iuri cognitioni, quam habere possunt, non contenti, & iuxta legum & magistratus autoritate vi & metu hominum, ut sua voluntati pareant, compellere conantur, Conclus. 22. n. 23. Diffidator panitentis & diffidationi renuntians puniatur extraordinarie, & cum vel sine suscitatione relegatur, conclus. 23. n. 1. 2. 5. modo id faciat antequam capiat, n. 7. si Diffidator post delictum perperatam paniteat, & sponte magistratum adeat, capitaliter quidem puniatur, sed bonis sibi parâ, Conclus. 23. num. ult.
1. Dignitates & officia non moriuntur, Conclus. 23. num. 25.
2. Dignitas consularis, Præfectura, Prætoris, Episcopatus, Patriatus, Consiliarius, tollit patriam potestatem, Conclus. 11. n. 1. & seqq. Ad dignitatem adipiscendam potest uxor mariti donare, Conclus. 15. num. 20.
1. Dilapidatio bonorum facit, ut sequens necessarium permittatur, Conclus. 73. num. 77.
1. Dilapidatio probari debet, n. 81. Quomodo n. 82. quibus ex presumptionibus probetur, conclus. 73. 84. & seqq.
1. Dilapidare bona quæ præsumuntur ibid.
1. Dilatoria exceptiones quando opponendæ, Conclus. 18. n. 2. 3. 4. & seqq. a minore omisso an per in integrum restitutionem suppleri possint, n. 18. Quæ sit dilatoria ratio, 31. An divisio exceptio sit dilatoria, n. 34. de Dilatoriis consiliis Elector: quomodo intelligenda, n. 85. Earum opponendarum terminus, n. 3. Quando post terminum possit opponi, n. 22. 33. & seqq.
1. Dilatio in iuramento quomodo debeat peti, Conclus. 30. num. 25. & seqq.
2. Dilatio principali debitori data, an & quatenus noceat vel profitur fideiussori, Conclus. 15. per tot. & num. ult.
1. Directorium testium an liceat post terminum mutare, Conclus. 28. num. 47.
4. Discipulo permittitur necessaria defensio contra præceptorem, Conclus. 12. num. 24.
1. de Disputationibus, post publicatas attestaciones instituendum, conclus. 48. per tot. vid. verb. attestacionum disputatio.
1. Divisio exceptio inter plures fideiussores potest post sententiam latam opponi, Conclus. 79. num. 53.
2. Divisio exceptio impedit paratam executionem, Conclus. 84. num. 24.
1. Divisio exceptio an sit exceptio dilatoria an peremptoria? Conclus. 18. num. 84.
2. Divisio beneficium eil de apicibus iuris, Conclus. 22. n. 7. An & quatenus ei possit renuntiari, n. 43. & seqq.
1. Fideiussor eil de eo certiorandus, n. 37. Si eil renuntiatur, debet creditor animum aliquem in solidum convenire, & car. n. 56.
3. Divisionem hereditatis maior facere de jure Canonico debet, minor vero habet electionem, Conclus. 21. n. 1. 2. De jure civili fieri debet vel forte vel officio iudicis, num. 5.
3. de Divisione hereditatis, Conclus. 21. per tot. vide, plur a vi verbo Hereditas.
3. Divortii causa iusta est, si vir uxorem falso adulterii accusaverit, Conclus. 36. n. 13.
1. Doctores in debiti causa studii præferuntur omnibus creditoribus, etiam anterioribus, Conclus. 86. num. 61.
2. Doctores in debiti causa studii, habent personale privilegium, Conclus. 70. num. 21.
1. Doctores an & quatenus possunt arrestari, Conclus. 75. num. 17. 18.
1. Doctores dactam aut unum excellentem, & communem

Index Rerum & Verborum.

- D.d.* opinionem pro se habens, non vendematur in expensa. *Conclus.* 71. num. 29. 30. 31.
- D.* Doctoribus competit privilegium competentie. *Conclus.* 30. num. 52. & seqq.
- D.* Doctor allegans legem, debet intelligi secundum sensum legis. *concl.* 50. n. 30. An possit conscribere instrumenta. *concl.* 43. n. 50.
- D.* Doctor jura dicuntur illi fides. *conclus.* 43. n. 50.
- D.* Doctoratus dignitas an tollat patriam potestatem. *conclus.* 1. num. 53.
- D.* Doctorum promissione, bey hren Ehren vnd Glorien an habeantur pistoratu. *conclus.* 21. num. 37. 39.
- D.* Doctores non possunt propter debitum carceri publicum confici. *concl.* 22. n. 38. Nisi studio in fraudem bona dilapidaverint. n. 42. Nisi sua vocatione & studio contraveniant. n. 43. Doctores non conveniunt ultra, quam facere possunt. *Conclus.* 28. num. 28. in fin.
- D.* Doctores vere nobiles sunt & equiparantur nobilibus, & eorum insignia absq. speciali Imperatoris permisso uti possunt. *Conclus.* 28. num. 113.
- D.* Donatarius potest rem donatam pro omnibus creditoribus vindicare. *Conclus.* 64. num. 23.
- D.* Donatio propter nuptias non habet jura praelationis, nec in ea uxor reliquis creditoribus praeferatur. *Conclus.* 65. n. 70. & seqq.
- D.* In Donatione propter nuptias habet uxor tacitam hypothecam. *concl.* 67. num. 5. 6.
- D.* In Donatione ante nuptias an uxor omnibus creditoribus postponatur. num. 73.
- D.* In Donatione propter nuptias an etiam uxori tacita hypotheca competat. *Conclus.* 67. num. 5. 6.
- D.* Donatio propter nuptias an possit in feudum fieri, nisi accedat consensus agnatorum. *Conclus.* 13. num. 42.
- D.* Donatio an, quatenus, & qualis bonorum avitorum sit prohibita. *Conclus.* 13. per tot. & num. 36. & seqq.
- D.* Donatio quingentorum solidorum debet insinuari. *concl.* 24. n. 1. Jure Saxon. omni donatio immobilium est insinuanda. *ibid.* n. 2. 3. Coram eo iudice, ubi bona facta sunt, n. 5. Etiam donatio avitorum & parvorum immobilium, n. 67. Metibilia possunt sine inscriptione donari, si non excedunt 500. flor. n. 9. Donatio propter nuptias non debet insinuari. n. 10. Reciprocata inter virum & uxorem, n. 11. Donatio mortis causa, n. 12. Remuneratoria, n. 13. Insinuatio quando necessaria requiratur, n. 14. Ad donationem etiam requiritur, ut donator sit firmi corporis, n. 15. & seqq. Secum tamen est hodie, num. ult.
- D.* De Donatione inter virum & uxorem. *concl.* 15. per tot. An & quatenus sit licita, vel non. 1. 2. & seqq. Valens donator non sit pauperior, n. 3. Si sit mortis causa, n. 3. Si est reciproca & remuneratoria, n. 12. Si sit juramento firmata, n. 14. Si morte sit confirmata, n. 15. Si maritus senex & ignobilis juveni & nobili uxori donat, n. 18. Si Imperator vel Princeps conjugii donat, n. 19. Si uxor marito ad adipiscendam dignitatem donat, n. 20. Si ad effectum adiutum, n. 21. Si donat, ut filium doret, n. 22. Si locum sepulturae donat, n. 24. Si ante nuptias & bonorum causa sibi donat, n. 25. 26. Ea, quae necessaria sunt ad matrimonium, possunt donari. *Concl.* 15. n. 27. Donatio sub nomine Christi valet, n. 28. Facta apud iudicem & ab eo insinuata valet, n. 29. Donatio morigeranda etiam, n. 33. Maritus potest uxori geradam donare, n. 33. uxor an & quatenus geradam marito possit donare, n. 34. & seqq.
- D.* Donator non potest pro debito donatarii incarcari. *Concl.* 25. n. 36.
- D.* Donatio permittitur notissima defensione contra duos. *conclus.* 25. num. 20. 21.
- D.* Donatio causa mortis de jure civili licita est, *concl.* 1. n. 1.

etiam de jure Saxon. d. *concl.* n. 3. Propter donationem mortis causa, d. *concl.* n. 4. Donare potest mortuus cum testamento, n. 5. Donare potest sedm. *concl.* n. 6. Quomodo, n. 7. ad 26. Donatio mortis causa est contractus, d. *concl.* n. 8. Est ultima voluntas, d. *concl.* Non inducit semper obligationem, d. *concl.* num. 9. Quoad institutum magis accedit contractus, quam ultima voluntas, d. *concl.* n. 22. Est privatum ius, non publicum, d. n. 27. Donari mortis causa omnibus potest, qui testamenti actionem passim habent, d. *concl.* n. 31. Donari mortis causa possunt omnes & bona, quae per donationem inter vivos transferri possunt, d. *Concl.* n. 34. Imo non solum res singulares, sed etiam omnia bona, n. 35. An etiam futurum, n. 36. Non tamen comprehendit eiusmodi donatio nomina, jura & actiones, n. 37. Donatio causa mortis equiparatur fideicommissi, d. *concl.* n. 47. Comparatur in multis cum legatis, n. 48. Non valet, nisi fiat apud actum, n. 53. Sub donatione mortis causa mutua & reciproca conjugum non continetur Falcidia, n. 55. Donationis mortis causa habet vim fideicommissi, si expressa in testamento sunt confirmata, n. 57. In donationibus omnium bonorum mortis causa an Falcidia detrahatur, tam de jure communium, quam Saxonico, v. d. *concl.* n. 59. n. 62. ad 69. Donator detractionem Falcidia prohibere potest, n. 72. etiam tacite, n. 72. 1. si donatur, debet esse profectus, *concl.* n. 1. Requiritur etiam ex parte eius ad actum solemnem stipulatio, quod tamen hodie nudo pacto fieri potest, d. *concl.* 2. n. 2. Non valet legata in testamento, ubi donatio facta est, nisi donatarius sit praesens, *concl.* 2. n. 3. Potest tamen per epistolam vel notarium interesse, n. 4. Si donatarius absens, & nemo eius nomine stipulatur, actum propterea non tenet, sed convertitur in vim fideicommissi, d. *concl.* 2. n. 5. Si donatio mortis causa facta est in testamento, hereditas adeatur necesse est, alio non valet. Secum est, si extra testamentum facta sit, ubi confirmatur sola morte donatori, d. *conclus.* 2. n. 6. In donationibus causa mortis debent quique testes adhiberi, n. 7. Ampliatur in donatione facta ad absentem, 8. Item in donationibus rusticorum, n. 9. Poscentibus testibus donatio non valet, licet iuramentum sit oppositum, n. 10. Quod obtinet etiam in ditibus Electoribus Saxoniae, n. 11. Valet etiam in illo casu, quando qui uxori vel alii, in praesentia unius testis rationem fecit, & illam subscripsit, de in praesentia mulierum hominum eandem repetit, d. *concl.* 2. n. 12. Requiritur insuper specialis descriptio testium, n. 13. Limitatur, si donatio mortis causa esset facta ad piam causam, ubi duo testes sufficiunt, num. 14. Item in donatione patris facta ad liberum, n. 15. Item tempore testium, n. 16. Item in uxoribus, n. 17. Item in donatione facta coram Notario & quatuor testibus, n. 18. Item in donatione facta coram Consiliariis Principum, vel Iudice & eius Scabinis, n. 18. Donatio mortis causa non contextu fieri debet, n. 19. Non autem est de necessitate, ut testes sint rogati, n. 20. Partes inter donantem causa mortis & testes, non vitiat donationem, n. 21. In Electoratu Saxoniae donatio mortis causa debet fieri judicialiter, n. 22. apud illum iudicem, sub quo bona facta sunt, n. 23. Vel apud iudicem domesticum, l. 1. Haec tamen constitutio locum habet, si donatio mortis causa est omnium bonorum, n. 24. Valentia, v. n. 25. 26. 27. Si qui donationem mortis causa omnium bonorum domi conscripsit, & postea cum iudice obstitit, valet, n. 28. 29. 30. 31. Offerat autem iudex non in sua domo, sed quando sedet coram tribunali, n. 32. An & quatenus donatio mortis causa per Praetorem fieri, & ab eo publicis, insinuari possit, v. n. 33. 34. 35. & seqq. usq. ad 41. Revocatur donatio mortis causa ex malis causis, de quibus, n. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. Revocatur ex sola & nuda penitentia, absq. eo, quod alio donatio mortis causa facta

Index Rerum & Verborum.

- non fuerit, nu. 12. in donatione mortis sui. i. reservatum de iure vivum aut resit donatario: de iure vero Saxxon, hendi. ubi, conclus. 3. per tot. donationis infirmatio potest quandoq; fieri in dolo ipsius testatoris, coram iudice, conclus. 4. num. 12.
1. Donatio inter vivos non solum per donatorem, sed & per Procuratorem infirmari potest, conclus. 4. num. 31.
2. Donatio inter vivos, per quam liberi defraudantur legitimis, non valet, conclus. 15. num. 14.
3. Dolo emptori quando non dicatur res vendita, conclus. 64. num. 58.
4. Dolo excusatur qualibet causa, etiam iniusta, concl. 28. nu. 100. ad dolum probandum non potest deferri iuramentum suppletorium, conclus. 54. num. 51.
5. Dolo emptori vel venditori plus offerenti, quomodo derogatur, conclus. 41. num. 9 10.
6. Dolo emptori intendendum quomodo puniatur, concl. 23. per tot. vide, intendendum.
7. Dolo quando qui indutus ad testandum censetur, conclus. 7. num. 17. & seqq.
8. Dolo non presumitur in dubio, nisi probetur, conclus. 57. num. 58.
9. Dolo in periculo & residuo, quomodo in officialibus presumatur, conclus. 57. num. 59.
10. Dolo in genere sufficit in criminalibus ad condemnandum, conclus. 46. num. 5.
11. Dolo presumitur, qui in sui commodum quid tentat, unde in commodum alius sentit, conclus. 7. nu. 38. Item presumitur in eo, qui ad sui utilitatem verbum proferri nititur, ex quibus alius afficitur incommodo, d. l. Imo ex simpliciter persuasione doli presumitur, quod utilitas frastu hortantis est, alii autem noxia, d. n.
12. Dominium in re vendita quando & quibus in casibus venditor reservari presumitur, conclus. 64. num. 46. 51. 52. & seqq.
13. Dominium qui pretendit aliu permanens, potior est qualibet alio Creditore debitoris sui, conc. 66. nu. 44.
14. Dominium temporale minus valet, quam perpetuum, conclus. 33. num. 65. in fin.
15. pro Domini debitu an & quatenus ministri possunt arrestari.
16. Dominus feudi circa que cognoscit, conclus. 22. n. 4. 5. 6. An executionem in bona feudalia possit facere, ibid. An cogi possit, in ipsum substantiam feudi exequi, n. 26. 27. An si velit, possit in ipsum feudum executionem decernere, num. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. In iure in ipsum feudum debet sacra, si in creditam consensit, n. 36. 37.
17. Dominus si contra vassallum agit, qualis processus servandus, conclus. 62. per tot. Potest pro subditu agere & appellare, modo cum interfit, concl. 50. n. 2. An ex facto profructu ceram Curia possit conveniri, conc. 3. n. 12. potest vassalli subditos sine subdito citare, concl. 11. nu. 12. In castro non potest condominium punire, sed debet eum ad dominum remittere, conclus. 11. num. 22.
18. Dominus an & quatenus possit gesta a falso procuratore ratificare, conclus. 12. num. 24.
19. Dominus pro servo, & contris, admittitur ad defensionem probandam, Conclus. 14. num. 19.
20. Dominus non tenetur de incendio a familia orto, nisi constet de persona, Conclus. 15. nu. 104. Si vero constet, tunc tenetur, si persona in officio suo peccavit: secus si extra officium, num. 105. & seqq. (ubi ampliat, & limitat.) Non tenetur, si famulum communiter pro diligenti fuit habuit, & personam delinquentem damnatum passu exhibuit, num. 111. Dominus non tenetur ex incendio culpa operatorum commissio, num. 120.
21. Dominus potest res furtivas nullo refuso precio vindicare, conclus. 45. num. 17. & seqq.
22. Dominus si servum citi tempore generat, ordinarius, & cateris predominatur, conclus. 74. num. 64.
23. In domitili loco arefium impetratum an sacerdoti preferratur, ibid. num. 63. 65.
24. Domestici testes admittuntur ad defensionem probationem, conclus. 14. num. 22.
25. Domestici cum furtum puniuntur pena ordinaria, Concl. 54. n. 3. & seqq. Furtum parvarum rerum (supius iteratum) puniuntur ordinariis, n. 7. Furtis famulorum Scholasticorum, singulorum furtum efficitur, puniuntur laqueis, n. 8. Si furtum domesticum parvum sumi effractione est factum, puniuntur morte, num. 8. Domestici nihilominus puniuntur, etiam si Dominus pro eis intercedat, n. 9. Domestici appellati hi: continentur inquit, in, servis famulis, ancillis, pedessequis, & meretratibus, nu. 12. Pater & mater non tenentur furtis, sed verum amovendum, n. 14. Pater, mater, frater, soror & alii collaterales possunt quidem criminaliter puniri, sed non pena mortis, n. 15. 16. 17. Conclus. 64.
26. Dos uxori gaudet privilegio prelationis, Conclus. 65. num. 1. & seqq.
27. Dos, an indistincta omnibus creditoribus, etiam expressam hypothecam anteriorem habentibus, praeferratur, Conclus. 65. num. 3. & seqq.
28. Dotem praeferrere creditoribus ampliat, nu. 26. 27. 28. 29. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. Limitatur, n. 41. 42. 43. 44. & seqq. 45. ad num. 18.
29. In Doti augmento mulier etiam praefertur, nu. 28. n. 29.
30. Dotis debitum sortum est, quem debitum legitimae, Conclus. 65. num. 40.
31. Dos confessa non habet privilegium prelationis, ibid. nu. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. Limitatur, num. 57. 58. & seqq.
32. Dotem, si mulier ex administratione bonorum sibi potuit solvere, & non solvit, tunc non habet sui prelationis, num. 72.
33. In Dote repetenda si uxor fuit negligens, non habet sui prelationis, Conclus. 65. num. 83.
34. Dos, si filius ex bono debet dari, & illud dotandi non praeterisset obligationem pro dote, tunc filius sent potiores nuptias, Conclus. 65. num. 86.
35. Doti ratione, quibus datur privilegium prelationis, num. 89. 90. & seqq.
36. Dotis privilegium an deat tantum filio eiusdem patrimonii, an vero etiam diversis, n. 92.
37. Doti privilegium non deservit iure hereditario, sed iure filiationis, n. 93.
38. Doti privilegium an in emptorem vel alium singularem successorem cedipossit, n. 94. & seqq.
39. Dos debet esse actualiter numerata & illata, aliter sui prelationis non competit, Conclus. 65. n. 112. An etiam in bona mariti transferat num. 113.
40. Dotem in bona mariti esse conversam, an uxor debet probare i num. 114. & seqq.
41. Dotalitium non potest constitui, nisi probetur, quod dos in mariti utilitatem fuerit conversa, Conclus. 65. num. 114. in med.
42. Doti promissa sed non exsoluta usura debent marito in concursu creditorum adjudicari, Conclus. 66. num. 13.
43. Doti usura debent uxori adjudicari in concursu Creditorum, Conclus. 66. num. 15.
44. Doti ratione habet uxor tacitam hypothecam in bonis mariti, Conclus. 67. num. 23.
45. Dos praefertur arefio, Conclus. 69. num. 13.

2. *Dotis* *quod* *tempore* *sum* *privilegium* *pralationis* *accipias*, *Concl.* 30, *num.* 12.
3. *Dotis* *ratione* *an* *filia* *habeat* *in* *fendo* *tacitam* *hypothecam* *&* *in* *pralatione*, *Concl.* 31, *num.* 10, 11, 12.
4. *Officium* *in* *dotando* *filia* *est* *onus* *fendi* *num.* 11.
5. *Dotis* *debit* *in* *eā* *moneta* *existit*, *que* *fuit* *tempore* *dotis* *dota*, *&* *non*, *quia* *est* *tempore* *restitutionis* *ejus*, *Concl.* 36, *num.* 23.
6. *Dotalitium* *constituitur*, *ut* *mulier* *in* *dota* *secura* *fit*, *Concl.* 50, *num.* 2. *Et* *in* *compensationem* *doti* *cum* *consensu* *agnatorum* *&* *Domini* *fendi*, *ut* *uxor* *possit* *mortem* *mariti* *et* *ut* *utatur* *fructibus*, *num.* 6. *Primum* *à* *solu* *nobilibus*, *num.* 7. *Hodie* *etiam* *à* *civibus* *&* *aliis* *constituitur*, *num.* 8. *Principaliter* *in* *fendo*, *et* *si* *ea* *non* *adsum*, *etiam* *in* *aliis* *bonis*, *num.* 9. *In* *bonis*, *que* *servitutem* *personalem* *debent*, *non* *potest* *constitui*, *num.* 10. *Maritus* *non* *tenetur* *ratione* *dotalitii* *dare* *fidejussorem*, *num.* 12. *Dotalitium* *constituitur* *propter* *dotem*, *num.* 13. *Dos* *debet* *revera* *esse* *numerata*, *alias* *maritus* *&* *ei* *heredes* *non* *tenentur* *ad* *dotalitium*, *num.* 14. *Et*, *quando* *heredes* *teneantur* *ad* *dotalitium* *à* *desumendo* *promissum*, *num.* 16. *Poteit* *si* *us* *dotis* *constitui*, *num.* 17. *Heredes* *tenentur* *iudicialiter* *ad* *quantitatem* *doti* *dotalitium* *constituere*, *num.* 21. *An* *&* *quatenus* *uxor* *possit* *mortem* *mariti*, *ut* *dotalitium* *constituatur*, *possit* *transferre*, *num.* 22. 23. 24. *&* *segg.* *Necessario* *requiritur* *ad* *dotalitii* *constituentem* *in* *ut* *dos* *in* *utilitatem* *fendi* *sit* *conversa*, *num.* 29. *Si* *est* *conversa*, *tenetur* *successores* *fendi* *præse* *ex* *fendo* *dotalitium* *constituere*, *num.* 30. *n.* 31. *Si* *non* *est* *conversa* *fendales* *heredes* *non* *tenentur*, *num.* 32. *sed* *heredes* *alliciales*, *num.* 33. *In* *dubio* *presumitur* *dos* *in* *fendum* *conversa*, *num.* 35. *Ad* *dotalitium* *requiritur* *necessario* *consensus* *agnatorum* *&* *Domini* *fendi*, *si* *in* *fendo* *constituitur*, *num.* 36. *Non* *tamen* *requiritur*, *si* *secundum* *usum* *modum* *constituatur*, *num.* 37. *Princeps* *potest* *post* *mortem* *mariti* *etiam* *in* *vitu* *agere* *ad* *dotalitium* *constituere*, *num.* 39. *Filiorum* *consensus* *non* *est* *necessarius*, *num.* 40. *n.* 41. *Si* *in* *allicialibus* *constituitur*, *consensu* *agnatorum* *non* *requiritur*, *Conclus.* 50, *num.* 42. 43. *Modo* *cui* *legitimus* *est*, *ut* *in* *usufructu* *duplicatus* *cui* *quid* *dotis* *nominis* *statum* *est*, *constituatur*, *ut* *1000.* *in* *500.* *florenos*, *ita* *ut* *centum* *quot* *annis* *accipiat*, *num.* 44. *Mulier* *lase* *in* *dotalitio*, *quomodo* *succurratur*, *remissive*, *num.* 47. *Si* *vidua* *dotalitium* *ex* *primo* *matrimonio* *asferat* *secundo* *viro*, *non* *tenetur* *à* *aliud* *dotalitium* *ad* *similem* *quantitatem* *restituere*, *num.* 48. *Fini* *dotalitii* *est*, *ut* *eo* *uxor* *post* *mortem* *mariti* *utatur* *ad* *finem* *utatur* *fructibus*, *num.* 49. *Deum* *post* *mortem* *mariti* *fructus* *accipit*, *interim* *maritus* *lucrat* *fructibus*, *num.* 50. *et* *52.* *Maritus* *non* *potest* *dotalitium* *alienare*, *num.* 51. *Nisi* *uxori* *aque* *idoneum* *constituatur*, *num.* 54. *Uxor* *in* *eo* *preferat* *omnibus* *creditoribus*, *expressum* *ante* *mortem* *non* *habentibus*, *num.* 56. 57. *An* *&* *qua-*

tenetur *ad* *posse* *desistere*, *vel* *restituere*, *num.* 58. *Concl.* *58*, *num.* 1. *Concl.* *59*, *num.* 1. *Concl.* *60*, *num.* 1. *Concl.* *61*, *num.* 1. *Concl.* *62*, *num.* 1. *Concl.* *63*, *num.* 1. *Concl.* *64*, *num.* 1. *Concl.* *65*, *num.* 1. *Concl.* *66*, *num.* 1. *Concl.* *67*, *num.* 1. *Concl.* *68*, *num.* 1. *Concl.* *69*, *num.* 1. *Concl.* *70*, *num.* 1. *Concl.* *71*, *num.* 1. *Concl.* *72*, *num.* 1. *Concl.* *73*, *num.* 1. *Concl.* *74*, *num.* 1. *Concl.* *75*, *num.* 1. *Concl.* *76*, *num.* 1. *Concl.* *77*, *num.* 1. *Concl.* *78*, *num.* 1. *Concl.* *79*, *num.* 1. *Concl.* *80*, *num.* 1. *Concl.* *81*, *num.* 1. *Concl.* *82*, *num.* 1. *Concl.* *83*, *num.* 1. *Concl.* *84*, *num.* 1. *Concl.* *85*, *num.* 1. *Concl.* *86*, *num.* 1. *Concl.* *87*, *num.* 1. *Concl.* *88*, *num.* 1. *Concl.* *89*, *num.* 1. *Concl.* *90*, *num.* 1. *Concl.* *91*, *num.* 1. *Concl.* *92*, *num.* 1. *Concl.* *93*, *num.* 1. *Concl.* *94*, *num.* 1. *Concl.* *95*, *num.* 1. *Concl.* *96*, *num.* 1. *Concl.* *97*, *num.* 1. *Concl.* *98*, *num.* 1. *Concl.* *99*, *num.* 1. *Concl.* *100*, *num.* 1. *Concl.* *101*, *num.* 1. *Concl.* *102*, *num.* 1. *Concl.* *103*, *num.* 1. *Concl.* *104*, *num.* 1. *Concl.* *105*, *num.* 1. *Concl.* *106*, *num.* 1. *Concl.* *107*, *num.* 1. *Concl.* *108*, *num.* 1. *Concl.* *109*, *num.* 1. *Concl.* *110*, *num.* 1. *Concl.* *111*, *num.* 1. *Concl.* *112*, *num.* 1. *Concl.* *113*, *num.* 1. *Concl.* *114*, *num.* 1. *Concl.* *115*, *num.* 1. *Concl.* *116*, *num.* 1. *Concl.* *117*, *num.* 1. *Concl.* *118*, *num.* 1. *Concl.* *119*, *num.* 1. *Concl.* *120*, *num.* 1. *Concl.* *121*, *num.* 1. *Concl.* *122*, *num.* 1. *Concl.* *123*, *num.* 1. *Concl.* *124*, *num.* 1. *Concl.* *125*, *num.* 1. *Concl.* *126*, *num.* 1. *Concl.* *127*, *num.* 1. *Concl.* *128*, *num.* 1. *Concl.* *129*, *num.* 1. *Concl.* *130*, *num.* 1. *Concl.* *131*, *num.* 1. *Concl.* *132*, *num.* 1. *Concl.* *133*, *num.* 1. *Concl.* *134*, *num.* 1. *Concl.* *135*, *num.* 1. *Concl.* *136*, *num.* 1. *Concl.* *137*, *num.* 1. *Concl.* *138*, *num.* 1. *Concl.* *139*, *num.* 1. *Concl.* *140*, *num.* 1. *Concl.* *141*, *num.* 1. *Concl.* *142*, *num.* 1. *Concl.* *143*, *num.* 1. *Concl.* *144*, *num.* 1. *Concl.* *145*, *num.* 1. *Concl.* *146*, *num.* 1. *Concl.* *147*, *num.* 1. *Concl.* *148*, *num.* 1. *Concl.* *149*, *num.* 1. *Concl.* *150*, *num.* 1. *Concl.* *151*, *num.* 1. *Concl.* *152*, *num.* 1. *Concl.* *153*, *num.* 1. *Concl.* *154*, *num.* 1. *Concl.* *155*, *num.* 1. *Concl.* *156*, *num.* 1. *Concl.* *157*, *num.* 1. *Concl.* *158*, *num.* 1. *Concl.* *159*, *num.* 1. *Concl.* *160*, *num.* 1. *Concl.* *161*, *num.* 1. *Concl.* *162*, *num.* 1. *Concl.* *163*, *num.* 1. *Concl.* *164*, *num.* 1. *Concl.* *165*, *num.* 1. *Concl.* *166*, *num.* 1. *Concl.* *167*, *num.* 1. *Concl.* *168*, *num.* 1. *Concl.* *169*, *num.* 1. *Concl.* *170*, *num.* 1. *Concl.* *171*, *num.* 1. *Concl.* *172*, *num.* 1. *Concl.* *173*, *num.* 1. *Concl.* *174*, *num.* 1. *Concl.* *175*, *num.* 1. *Concl.* *176*, *num.* 1. *Concl.* *177*, *num.* 1. *Concl.* *178*, *num.* 1. *Concl.* *179*, *num.* 1. *Concl.* *180*, *num.* 1. *Concl.* *181*, *num.* 1. *Concl.* *182*, *num.* 1. *Concl.* *183*, *num.* 1. *Concl.* *184*, *num.* 1. *Concl.* *185*, *num.* 1. *Concl.* *186*, *num.* 1. *Concl.* *187*, *num.* 1. *Concl.* *188*, *num.* 1. *Concl.* *189*, *num.* 1. *Concl.* *190*, *num.* 1. *Concl.* *191*, *num.* 1. *Concl.* *192*, *num.* 1. *Concl.* *193*, *num.* 1. *Concl.* *194*, *num.* 1. *Concl.* *195*, *num.* 1. *Concl.* *196*, *num.* 1. *Concl.* *197*, *num.* 1. *Concl.* *198*, *num.* 1. *Concl.* *199*, *num.* 1. *Concl.* *200*, *num.* 1. *Concl.* *201*, *num.* 1. *Concl.* *202*, *num.* 1. *Concl.* *203*, *num.* 1. *Concl.* *204*, *num.* 1. *Concl.* *205*, *num.* 1. *Concl.* *206*, *num.* 1. *Concl.* *207*, *num.* 1. *Concl.* *208*, *num.* 1. *Concl.* *209*, *num.* 1. *Concl.* *210*, *num.* 1. *Concl.* *211*, *num.* 1. *Concl.* *212*, *num.* 1. *Concl.* *213*, *num.* 1. *Concl.* *214*, *num.* 1. *Concl.* *215*, *num.* 1. *Concl.* *216*, *num.* 1. *Concl.* *217*, *num.* 1. *Concl.* *218*, *num.* 1. *Concl.* *219*, *num.* 1. *Concl.* *220*, *num.* 1. *Concl.* *221*, *num.* 1. *Concl.* *222*, *num.* 1. *Concl.* *223*, *num.* 1. *Concl.* *224*, *num.* 1. *Concl.* *225*, *num.* 1. *Concl.* *226*, *num.* 1. *Concl.* *227*, *num.* 1. *Concl.* *228*, *num.* 1. *Concl.* *229*, *num.* 1. *Concl.* *230*, *num.* 1. *Concl.* *231*, *num.* 1. *Concl.* *232*, *num.* 1. *Concl.* *233*, *num.* 1. *Concl.* *234*, *num.* 1. *Concl.* *235*, *num.* 1. *Concl.* *236*, *num.* 1. *Concl.* *237*, *num.* 1. *Concl.* *238*, *num.* 1. *Concl.* *239*, *num.* 1. *Concl.* *240*, *num.* 1. *Concl.* *241*, *num.* 1. *Concl.* *242*, *num.* 1. *Concl.* *243*, *num.* 1. *Concl.* *244*, *num.* 1. *Concl.* *245*, *num.* 1. *Concl.* *246*, *num.* 1. *Concl.* *247*, *num.* 1. *Concl.* *248*, *num.* 1. *Concl.* *249*, *num.* 1. *Concl.* *250*, *num.* 1. *Concl.* *251*, *num.* 1. *Concl.* *252*, *num.* 1. *Concl.* *253*, *num.* 1. *Concl.* *254*, *num.* 1. *Concl.* *255*, *num.* 1. *Concl.* *256*, *num.* 1. *Concl.* *257*, *num.* 1. *Concl.* *258*, *num.* 1. *Concl.* *259*, *num.* 1. *Concl.* *260*, *num.* 1. *Concl.* *261*, *num.* 1. *Concl.* *262*, *num.* 1. *Concl.* *263*, *num.* 1. *Concl.* *264*, *num.* 1. *Concl.* *265*, *num.* 1. *Concl.* *266*, *num.* 1. *Concl.* *267*, *num.* 1. *Concl.* *268*, *num.* 1. *Concl.* *269*, *num.* 1. *Concl.* *270*, *num.* 1. *Concl.* *271*, *num.* 1. *Concl.* *272*, *num.* 1. *Concl.* *273*, *num.* 1. *Concl.* *274*, *num.* 1. *Concl.* *275*, *num.* 1. *Concl.* *276*, *num.* 1. *Concl.* *277*, *num.* 1. *Concl.* *278*, *num.* 1. *Concl.* *279*, *num.* 1. *Concl.* *280*, *num.* 1. *Concl.* *281*, *num.* 1. *Concl.* *282*, *num.* 1. *Concl.* *283*, *num.* 1. *Concl.* *284*, *num.* 1. *Concl.* *285*, *num.* 1. *Concl.* *286*, *num.* 1. *Concl.* *287*, *num.* 1. *Concl.* *288*, *num.* 1. *Concl.* *289*, *num.* 1. *Concl.* *290*, *num.* 1. *Concl.* *291*, *num.* 1. *Concl.* *292*, *num.* 1. *Concl.* *293*, *num.* 1. *Concl.* *294*, *num.* 1. *Concl.* *295*, *num.* 1. *Concl.* *296*, *num.* 1. *Concl.* *297*, *num.* 1. *Concl.* *298*, *num.* 1. *Concl.* *299*, *num.* 1. *Concl.* *300*, *num.* 1. *Concl.* *301*, *num.* 1. *Concl.* *302*, *num.* 1. *Concl.* *303*, *num.* 1. *Concl.* *304*, *num.* 1. *Concl.* *305*, *num.* 1. *Concl.* *306*, *num.* 1. *Concl.* *307*, *num.* 1. *Concl.* *308*, *num.* 1. *Concl.* *309*, *num.* 1. *Concl.* *310*, *num.* 1. *Concl.* *311*, *num.* 1. *Concl.* *312*, *num.* 1. *Concl.* *313*, *num.* 1. *Concl.* *314*, *num.* 1. *Concl.* *315*, *num.* 1. *Concl.* *316*, *num.* 1. *Concl.* *317*, *num.* 1. *Concl.* *318*, *num.* 1. *Concl.* *319*, *num.* 1. *Concl.* *320*, *num.* 1. *Concl.* *321*, *num.* 1. *Concl.* *322*, *num.* 1. *Concl.* *323*, *num.* 1. *Concl.* *324*, *num.* 1. *Concl.* *325*, *num.* 1. *Concl.* *326*, *num.* 1. *Concl.* *327*, *num.* 1. *Concl.* *328*, *num.* 1. *Concl.* *329*, *num.* 1. *Concl.* *330*, *num.* 1. *Concl.* *331*, *num.* 1. *Concl.* *332*, *num.* 1. *Concl.* *333*, *num.* 1. *Concl.* *334*, *num.* 1. *Concl.* *335*, *num.* 1. *Concl.* *336*, *num.* 1. *Concl.* *337*, *num.* 1. *Concl.* *338*, *num.* 1. *Concl.* *339*, *num.* 1. *Concl.* *340*, *num.* 1. *Concl.* *341*, *num.* 1. *Concl.* *342*, *num.* 1. *Concl.* *343*, *num.* 1. *Concl.* *344*, *num.* 1. *Concl.* *345*, *num.* 1. *Concl.* *346*, *num.* 1. *Concl.* *347*, *num.* 1. *Concl.* *348*, *num.* 1. *Concl.* *349*, *num.* 1. *Concl.* *350*, *num.* 1. *Concl.* *351*, *num.* 1. *Concl.* *352*, *num.* 1. *Concl.* *353*, *num.* 1. *Concl.* *354*, *num.* 1. *Concl.* *355*, *num.* 1. *Concl.* *356*, *num.* 1. *Concl.* *357*, *num.* 1. *Concl.* *358*, *num.* 1. *Concl.* *359*, *num.* 1. *Concl.* *360*, *num.* 1. *Concl.* *361*, *num.* 1. *Concl.* *362*, *num.* 1. *Concl.* *363*, *num.* 1. *Concl.* *364*, *num.* 1. *Concl.* *365*, *num.* 1. *Concl.* *366*, *num.* 1. *Concl.* *367*, *num.* 1. *Concl.* *368*, *num.* 1. *Concl.* *369*, *num.* 1. *Concl.* *370*, *num.* 1. *Concl.* *371*, *num.* 1. *Concl.* *372*, *num.* 1. *Concl.* *373*, *num.* 1. *Concl.* *374*, *num.* 1. *Concl.* *375*, *num.* 1. *Concl.* *376*, *num.* 1. *Concl.* *377*, *num.* 1. *Concl.* *378*, *num.* 1. *Concl.* *379*, *num.* 1. *Concl.* *380*, *num.* 1. *Concl.* *381*, *num.* 1. *Concl.* *382*, *num.* 1. *Concl.* *383*, *num.* 1. *Concl.* *384*, *num.* 1. *Concl.* *385*, *num.* 1. *Concl.* *386*, *num.* 1. *Concl.* *387*, *num.* 1. *Concl.* *388*, *num.* 1. *Concl.* *3*

Index Rerum & Verborum.

E.

3. Dicitur quod ad verum de. Concl. 8. n. 2.
3. D. s. non potest esse iure impius. Conclusio 25. num. 4.
3. D. s. admittitur propter adulterium, non verò propter homicidium. Concl. 9. n. 14. 15. 16. Concl. tunc ex sola promissione, d. concl. 20. n. 21.
1. de Documentum editionis, vide verb. Editio documentorum, recognitiōis, & de recognitiōe.
1. de Documentis literariis. Concl. 41. per tot. debent intra terminum pr. duci, & articulari, n. 1. An etiam post terminum possint produci, n. 5. Eorum appellatione an etiam privata scriptura continetur, num. 6. Intra terminum producuntur copialiter. Concl. 43. num. 7. Quando originalia producenda, num. 8. Quando devent editi & exhiberi, n. 9. Coram quo producenda, n. 11. 12. Quis iura si documentum, se ad al. ad referens, producat, num. 13. 14. 15. 16. Producent an & quatenus contenta in eo consiliet censentur, n. 21. An ante litem contestatam & quand. possint produci, num. 29. 30. & seqq. An & in quibus casibus possint publicas attestaciones possint produci. Concl. 40. per tot. & Concl. 38. n. 8. r. & seqq.
4. Dormientes licet pro sui defensione occidere. Concl. 12. n. 32.
4. Dormientem virginem stuprans puniuntur suspensio & relegatione, & debet ei alimentum prestare. Concl. 37. n. 6.
1. Dubii juris exceptio impedit paratam executionem. Concl. 34. n. 61.
4. de Duelli & provocationibus. Concl. 16. per tot. Non sunt licita, n. 1. Præsumptio a principibus prohiberetur, n. 3. Eism respectu duellum campum sunt prohibita, num. 4. Non possunt consue. adue induci, n. 5. Præsumptio a superiore permitti, num. 7. Stratagemæ duelli præcludendi, n. 9. Provocatus potest citra nominum etiam, n. 10. Provocant puniuntur arbitratie n. 11. & seqq. Provocans vel provocatus quis hic censetur, remissive. n. 17. Concl. 6. Plura de duelli, remissive. Concl. 17. n. 28. Si provocatus provocantem vulneraverit, non puniuntur. Concl. 17. num. 1. 2. 3. & seqq. Si provocantem occidit, puniuntur extraordinarie, num. 6. & seqq.
5. in Duello inchoando hodie admittitur iuramentum calumnie generale. Concl. 31. n. 6.
1. Duo vel plures uno die hypothecam acceperunt, vel sunt immixti, vel arefuerunt. Quæritur, uter sit præferendus. Concl. 66. n. 4.
1. Duo Recusati non possunt concurrere circa unam eandem rem. Concl. 31. n. 197.
3. Duo specialia in uno subiecto concurrere non possunt. Talis, si duo specialia sunt in eadem materia, a iure communis inducitur. Item si duo singularia ex duplici facta procedunt. Concl. 14. n. 11.
1. Duo specialia seu singularia circa unam rem non indulgentur. Concl. 51. n. 32.
4. Duorum fratrum liberi, an invicem possunt conjugi. Concl. 13. n. 16. & seqq.
1. in Duplicibus iudiciis qui libet est actor, & idem uterq. debet aliteredere in iustitiam. Concl. 45. num. 11.
2. Duplii onere nemo gravandus. Conclusio 2. num. 6.

4. **E**trius, si blasphemias, quomodo & quatenus puniatur. Concl. 1. n. 96.

1. **E**cclēsia habet in re, ad quam emendam pecuniam maxima vis hypothecæ, licet sibi de eâ non præstet. Concl. 95. n. 148.
1. Ecclesia habet in bonis pralati, Orconomi vel alterius administratori tacitam hypothecam. Concl. 67. n. 47. & seqq.
1. Ecclesia an ex mutuo vel alio contractu in bonis debitoris habet tacitam hypothecam, num. 51. & seqq.
1. Ecclesia habet max. orem s. v. rem quāquam Respublica, num. 52. A quiparatur pupillo, ibid. Gaucet iure Imperatoris, ibid.
1. Ecclesia chirographaria præfertur reliquis chirographariis, n. 71. num. 5.
1. in Ecclesia dicata bona potest fieri executio, concl. 30. n. 29.
1. Ecclesiarum ministri an satidare tenentur, conclus. 20. n. 36.
1. Ecclesia admittitur post conclusionem in causis & attestaciones publicas, ad producendum in iustis, concl. 40. n. 46. Et agendi debent ad reu ed. instrumentis, concl. 45. n. 39.
2. Ecclesia una tanquam mater, an & quatenus aliam tanquam filiam, ut sibi sit unita, & de ius ministro solva. p. s. si præscribere. & si præscripsit, an & quatenus p. s. se a su. matre potest separare, concl. 7. n. 15 & n. seqq.
2. Ecclesia fidei iussor non gaudet beneficio excusationis, concl. 2. n. 27.
4. in Ecclesia est necessaria defensio contra aggressores licita, concl. 12. n. 12.
2. contra Ecclesiam Romanam & aliam inferiorum, quomodo de iure civili præscribitur, conclus. 7. num. 4. de iure Saxonicum etiam præscribitur 40. annis, num. 3. & sequentiis. Statutum generale non extenditur contra privilegia Ecclesiarum, ibid. Prædicta Ecclesiastica præscribuntur 40. annis, num. 8. Res mobiles præscribuntur contra Ecclesias triennio de iure civili & Saxonicum, conclus. 7. num. 15. 16.
1. Ecclesiasticus iudex pro executione sententiae in causis civilibus potest brachium seculare invocare, conclus. 9. n. 22.
1. Ecclesiastica res sunt publici iuris, concl. 21. num. 46. Super Ecclesia rebus agendi non habet exceptio spolii rerum privatarum, conclus. 11. num. 46.
2. Ecclesiastici Domini, in casum mortis vasalli investiti, in rebus iuram an & quatenus heres vel successor ratam habere debeat, conclus. 4. n. re. 11. & seqq. Obligaciones Ecclesiasticarum an obligent successores, n. 12.
3. Ecclesiastica persona an & quatenus in feudis possint succedere, conclus. 39. per tot. vide verbum; Clerici.

1. **E**distalia citatio, concl. 11. Quando habeat locum, num. 5 & n. 17.

1. de editione instrumentorum ab adversa parte facta. Concl. 41. per tot. An fieri debet, num. 1. 2. 3. Editionem petens an iuramentum calumnie debeat

- debeat percellere, num. 1. §. 6. 7. 7. Edere vel jurare iuram, an constantium probationibus liberare possit, num. 3. 3. Editio est tantum incertae edisibna, permittitur, num. 9. 10. An & quatenus ab alio reo fiat, num. 11. 12. & seqq. An & quatenus à reo, num. 17. usq. ad num. 70. Subi 27. casus recensentur. An & quatenus à tertio fieri debet, num. 71. An & quatenus à Notario, num. 72. An & quatenus iudex & Notarius ista publica edat, num. 73. Editio vel sacramentalis purgatio imponi non debet, nisi praesumptio sit, quod rationes & instrumenta penes se habeat, num. 74. & seqq. Editio nemini imponenda, nisi talis praesumptio sit, num. 77. num. 78. Super editione facienda au & quatenus ordinarius alio iuratus sit, num. 79. Edere vel jurare iuratus d. p. sse iuramentum referre, num. 82. 84. Editio quare & actione petatur, remissive, num. 85. Editio quibus penis & mandatis in iungatur, & quomodo quis ad edendum compelli possit, num. 86. & seqq. Si à reo denegatur, potest peti, ut instrumenta pro editis pronunciarentur, num. 91. Editio recusans an etiam ad interesse teneatur, num. 92. An integra instrumenta edi debeant, an verò tantum pars eorum, num. 95. Editio an cum die & anno fiat, num. 99. Quo loco fieri debet, num. 100. An originalia edi debeant, an tantum copiae, num. 101. Concl. 45.
1. **E**Gregia persone an & quatenus possint arrestari. Concl. 71. num. 15. 16. 17. 18. An in propria persona, an per Procuratorem, & ubi possint jurare. Concl. 36. n. 13.
2. **E**thaffi/Concl. 17. n. 48. Qua sint. Concl. 17. n. 49. 50. 51. & seqq. Debit probari, n. 63. quomodo probetur, n. 64. 65. 66.
1. **ab Elektoribus** an licet appellare. Concl. 50. n. 23. 24. Ab Elelore Saxoniae an & in quibus casibus liceat appellare. Concl. 50. n. 24. 25. 26.
2. **Emancipatio tollit patriam potestatem.** Concl. 77. num. 15. Quos habeat effectus, n. 57. Emancipati liberi non possunt à patre vendi, n. 58. Ipsi tamen suos liberos possunt vendere, n. 59. Possunt, quandoque, velint, etiam irrequisito patris consensu nuptias celebrare, n. 60. Pater debet ipsis omnia bona materna restituere, n. 64. Emancipati possunt liberè de suis bonis testari. Concl. 77. n. 63. Possunt contra patrem iudicio experiri, num. 71. Omnia sibi acquirunt, num. 72. Donatio à Patre filio familiaris facta, confirmatur per emancipationem, num. 73. Emancipati non gaudent Scio Macedoniano, num. 75. Emancipati nihilominus debent conferre, n. 78. Emancipati fratres sibi invicem possunt obligare, num. 76. Emancipati continentur appellaciones descendentes. Concl. 73. n. 33.
1. **Emphyteusis** Domino an pro Canone & laudemio competat in bonis emphyteuticis sacra hypotheca. Concl. 67. n. 71. 79.
1. **in emphyteuticis bonis** an tacita hypotheca habeat locum. Concl. 67. n. 106. & seqq.
1. **Emphyteutica rei census** à duobus petitis sequatur, donec lis decidatur. Concl. 73. n. 116.
1. **Emphyteusis** Dominus in re pignori capta & sub-
- hacta an habeat ius pignoris, Concl. 70. num. 235.
1. **Emphyteutica bona** an minoribus alienentur, an alienantur. Concl. 73. n. 61.
1. **Emphyteutica** an debet solvatur. Concl. 20. n. 34. An in emphyteutica re sine consensu Domini possit iuramentum deferre. Concl. 20. n. 20 & seqq.
1. **Emphyteusis** dominus potest ab emphyteuta postulare sibi editio instrumenta, quibus probet bona esse emphyteutica. Concl. 45. n. 61.
2. **Emphyteutica bona** an & quatenus possint alienari. Concl. 29. passim.
2. **Emphyteuta** debet Canonem vel quid aliud solvere, ad valorem monetae currentis tempore celebrati contractus emphyteutici. Concl. 30. n. 26.
2. **Emphyteuta** non potest bona emphyteutica vendere, cui velit, sed datur domino, us protimisceat. Concl. 30. n. 3.
2. **Emphyteuta** mittit ius suum propter non solum Canonem spacio triennii in Emphyteusi privati, biennii vero in Emphyteusi ecclesiae. Concl. 46. n. 1. Non ipsi iure, sed per iustitiam alienant & subsequentem iudicio sententiam. Concl. 46. n. 2 & seqq. Si res emphyteutica mariti in dote datur, & is cessat canonem solvere, cadit dote in eum, num. 10. Procurator cum licet, si ab emphyteuta post lapsum triennium canonem exigit, per hoc domino quoad caducitatem non praevaleat. n. 11. Dominus confertur caducitatem rem sisse, si nulli triennium canonem receperit, nisi protestatus fuerit, num. 12. & ius caducitatis ignoraverit, num. 13. Si dominus vende emphyteuta de caducitate non egerit, postea non auditur contra ejus heredes, & contra, n. 14. 15. Heredes emphyteuti excluduntur, si canonem non exsolverint, num. 6. Emphyteuta non privat, si dominus ejus debitor, num. 17. Si alius emphyteusis possidet, & canonem solvit, num. 18. Si propter canonem non solum fuerit alia pena adjecta, num. 19. Si ob iustum impedimentum canonem non potuit solvere, n. 20. Integram pensionem praeter unum annum solvit, nihilominus tota emphyteusis cadit, n. 21. Casus, quibus emphyteuta emphyteusis non cadit, licet per triennium canonem non solvat, n. 26. n. 27. Si unus ex pluribus heredibus suam portem solvit, reliqui non, tota emphyteusis cadit in communem, n. 28. 29. 30. 31. & seqq. Translatio canonis est indivisa, n. 32. An iustus extraneus possit pro emphyteuta iure Domino canonem solvere, ad evitandam penam caducitatis. Concl. 46. n. 36. 37. 38. & seqq. Emphyteuta potest in Fora Ecclesiae, solvendo canonem, moram purgare. Concl. 46. n. 45. In emphyteusi rei d. privati purgatio more non admittitur, n. 47. Si dominus non statim voluntatem suam declarat, nec alienationem privati via instituit, fructus interim percepti pertinent ad emphyteutam, n. 48. Meliorationes verò & impensas non potest repetere, n. 49. 51. Caducitatem emphyteusis praescribitur tantum triginta annis, n. 52. An dominus possit emphyteutam propter auctoritate expellere, n. 53. Si emphyteuta iura canonem solvere, tunc statim, non expectato triennio, privat, n. 54. Si emphyteuta per 30. annos canonem non solvit, an perdat emphyteusim, an verò praescribitur, rem sisse, ult. Concl. 46.

Index Rerum & Verborum.

2. Emphyteuticus & censiticus contrahunt differunt, Concl. 47. n. 1. ibi solvitur canon. hic census, num. 2. Ibi quis privat, si canonem non solverit per triennium, hic non item, n. 3. Ibi transfertur tantum utile dominium, hic & directum, & utile, num. 9. In emphyteusim non possunt dari bona spiritualia, in censum possunt, n. 20. In emphyteuticis bonis renovatio petenda, si emphyteuta moritur, aut bona alienantur, in censu secus, n. 11. Censitica transeunt ad omnes heredes, emphyteutica tantum ad masculos, n. 12. In emphyteusi datur domino ius proximifecus, secus in censitica, num. 13. An contrahens sit emphyteuticus, an censiticus, cognoscitur per litteras super contractu censiticas, n. 14. In emphyteusi est necessaria scriptura, num. 17. In dubio bona non censentur emphyteutica, sed censitica, num. 18. & 19. Si quis bona ultra 30. vel 40. annos possidens, certamque pensionem quotannis solvens, iure emphyteuticos illa ad se pertinere dicat, Dominus vero ea repetens affirmet locata esse, quid iuris, Concl. 48. per tot.
3. Emphyteusis si devolvitur mortuo patre ad filium, tunc a filio nullum landemium persolvendum est, Concl. 52. n. 23.
4. Emptori si ex pacto non liceat alienare rem emptam, antequam precium exsolverit, tunc dominium permanet penes creditorem, Concl. 64. n. 53. n. 54.
1. Emptor promittens rem precario vel iure consueti possidere, donec precium solvatur, non habet dominium, ibid. n. 55.
1. Emptor precium rei numerat, sed statim ad se recipiens, non acquirit dominium, Concl. 64. n. 57.
1. Emptori doloso quando non vendita res dicitur, ibid. num. 58.
1. Emptori an privilegium dotis competat, Concl. 65. num. 64.
1. ad Emendum agrum, domum vel aliam rem mutans, habet in illa re ius prelationis, Concl. 65. num. 142. & seqq.
1. Emptionis-venditionis verbum continetur omnis contractus, Concl. 24. n. 37.
1. Emptor, qui merces vitiosas dicit, & ob id pretium solvere recusat, id probare debet, Concl. 37. n. 17.
2. Emptionem venditionem cum pacto de retrovendendo esse factam quomodo cognoscitur, Concl. 1. per tot. Si contractus est emptio-venditio cum pacto de retrovendendo, emptor latur omnes fructus medio tempore perceptos, n. 3. Presumitur, si in instrumenti promissa est evictio, num. 14. si substantialia huius contractus adiungunt, n. 15. Si possessio & dominium in possessorem est translatus, num. 16. Ex verbis utendi fruendi praesumitur, n. 17. Si sit mentio de precio, n. 18. Si res est assimilata ad certam summam pecuniae, n. 19.
2. Emptor rem venditam habens & precium non solvens, debet venditori quing. in centena quotannis exsolvere, Concl. 38. num. 13. Licet non fuerit interpellatus nec tot fructus percepit, n. 14.
2. Emptor propter imminentem evictionem precium retinens, debet quing. pro centena quotannis loco interesse solvere, Concl. 38. n. 15.
5. Emptor rerum furtivarum etiam de precio conveniri potest, licet res furtivae iterum vendidit, Concl. 45. n. 22. & seqq.
1. Episcopus non habet in bonis debitoris tacitam hypothecam, Concl. 67. n. 50.
1. Episcoporum mandata (Vollmachten) valent per solam sigilli appositionem, Concl. 14. n. 33.
1. In Episcopatum cancellarius an Oberleuterationes admittant, Concl. 49. n. 61.
1. Epistola repraesentat personam scribentis, Concl. 17. num. 95. in med. An & quibus casibus plene seu minus probet, Concl. 36. num. 50. 51. & sequentibus. Quando & in quibus casibus tantum semiplene probet, Concl. 36. num. 98. & seqq.
1. Quos aratro iunctos, si quis solvit, abigit & abducit, puniuntur gladio, Concl. 49. num. 12. Si vero vim adibeat, & aliquem simul occidat, rot. num. 17.
1. Engelst/ pecunia hereditaria, habet ius prelationis, Concl. 64. n. 19. & seqq. n. 114. Quae ita dicitur, n. 115. Quando ius prelationis non gaudeat, n. 116. 117. 118. 119.
4. Errans in persona, puniuntur propter homicidium ordinari. Concl. 10. per tot. ubi ampliat & limitat.
1. Erroris calculi vel alterius erroneae promissionis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 34. n. 62. & seqq.
2. ET, vox, naturam suam copulat, Concl. 17. num. 12. Fallit tamen, si materia subiecta aliud sondeat, num. 12. ibid. Eius natura est, ut veniat ampliative & alternative, Concl. 21. n. 15.
2. Etsi, etiam si, vox, cuius sit efficacia, Concl. 49. num. 36.
3. Evangelium non tollit leges politicas, Concl. 21. num. 6.
1. Eventualis litis contestatio quando fiat, Concl. 1. s. num. 2. 4. & seqq. Quomodo fiat, num. 1. Quam habet effectum, num. 14. Quando, in primo termino potest omitti, Concl. 14. num. 22. 23. 24. & seqq.
1. De Evictione, quando locum habet, & de processu eius, Concl. 24. per tot. Cur introducatur, num. 1. 2. Debetur ex natura contractus emptoris, num. 1. De ea an & quomodo venditor caveat, num. 4. 5. 6. 7. 8. De evictione non licet agere, nisi res penitus sit evicta, num. 6. 7. Si in limine contractus appareat, debet caveri, num. 8. & sequentibus. Quando in limine imminere dicitur, num. 9. 10. 11. An & quatenus propter evictionem liceat precium retinere, vel cautionem exigere, num. 5. 6. 7. & seqq. num. 12. 13. 14. & seqq. Emptor, donec caveatur de evictione, tenetur interim ad interesse pretii non soluti, num. 16. In casu evictionis iuret emptor, se non malitiose litem movisse, num. 20. & seqq. Evictio obtinet principaliter in emptione, n. 37. Secundario etiam in alia, n. 38. Tam in reali quam personali actione, n. 41. 42. In mandato n. 43. 44. In transactione, n. 45. 46. 47. In dotis constitutione, n. 48. In permutatione & contrahibus inominatis, n. 49. In datione in solutum, n. 50. In cessione nominis, n. 51. 52. 53. In iure patronatus pignore, emphyteusi, litis assimilatione, locatione, numer. 53.

Index Rerum & Verborum.

11 dicitur, num. 71. & fuffi. In quibus casibus
non habet aliam venditio, n. 70. & p. pen-
ultim. In rebus, licet non debeat, num. 7.
Non in venditi ne cuius iuda, num. 72. Non in
donatione, num. 7. Non debetur a minore, qui rem
per alium vendit, quem p. lica p. p. s. venditor,
num. 73. Nec a creditore, qui prius d. fratre,
num. 74. Nec a rege, rem d. tunc venditor, num.
75. Indis huius non p. iustat, num. 76. Quod si
p. s. in unum numero promissum est et illud p. s.
familiaris per venditor, C. de illi, num. 78. part. 2.
An & que res debent alienatoris vel vendito-
ris empi, scilicet de civili e. tenantur, si finit
vel agnati fundum revocatos precium restituere
non coguntur, C. de J. n. o. & fuffi.

1. Evidentia scilicet habet primam locum inter modos
probandi, Concl. 47. num. 1. Quam habeat mi-
latena, num. 2. Per evidentiam scilicet probatio in
quibus casibus locum habet, Concl. 47. num. 5. 6.
7. & seq. Quam tempore admittatur, an ante, an
post, an in causa, et in fine, Concl. 47. num. 9. &
seq. FH probatio optima & firmissima, num. 14.
& 1099.

5. **Examen apium**, si emigrarit, sit capientis, Concl.
30. n. 12. Modò infcio & non sequente domino evo-
luu, n. 14.

1. *Expensæ pro insinuatione testamenti ab herede factæ, habent ius prelationis, Concl. 64. n. 81.*

1. *Expensa necessariae quaecumq; in hereditate facta, habent ius praelationis, ibid.*

1. de *Expensis* & earum *moderatione*, *Concl.* 7.8. per
sol.

1. Expensa à victo restituenda, Concl. 78. num. 2. Ex officio iudicis, num. 3. Coram arbitro, numero 4. Etiam si renuntiavit liti, num. 5. Si alter libellum intulerit, num. 7. Etiam ab heredem, num. 8. A pupillo, n. 10. In causis criminalibus, n. 11. Etiam si victus per rescriptum Principis ad denuo agendum admittitur, n. 12.

1. *Expensa non debent à victo restitui, si habuit iustam causam litigandi, num. 13. 14. & seqq. Si est persona vnde honesta, num. 23. Si semiplene probavit, & iudex suppletivum iuramentum detulit,*

- num. 24. Si unum uestem pro sua parte produxistis,
num. 25. Si iudex interlocutus est super mero
articulo juris, num. 27. Quando revocatur missio

- in possessionem ex aliqua rationabili causa, num.
28. Si quis consilia duorum Doctorem pro se ha-
bet, num. 29. Communem opinionem, num. 30. U-

- nus tantum Doffus excellentis, num. 31. Si honeste persona promiserunt, pro aliquo testari, & non servant, num. 32. Si de re controversa sunt

- varia Dd. opiniones, num. 33. Si v. El probatio est
elisa, num. 34. Si obtinuit in primâ instantia, sed in
secundâ succubuit, num. 35. Si actor pro parte,

- reus pro altera obiit, num. 38. Si iussu superioris litem suscepit, num. 39. Si testes iactabant se scire veritatem, producti autem contrarium de-

- ponunt, num. 40. Si litigavit ob honorem servan-
dum, n. 41. Si pro se habet instrumentum, n. 42. Si
de calumnia iuravit, n. 43.

- Expensæ ratione contumaciæ debentur, etiamsi vi-
ctus habuerit justam causam litigandi, n. 20.

1. The first part of the paper is devoted to the study of the asymptotic behavior of the solutions of the system (1) as $t \rightarrow \infty$. It is shown that the solutions of the system (1) tend to zero as $t \rightarrow \infty$ if and only if the matrix A is Hurwitz stable. This result is obtained by using the method of the variation of constants.

Folios quatuor, peritrochaeae, adhaerentes
 Nervos 4-5, p. 1.

1. Expression de la dérivée $\frac{d}{dt} \int_{\Omega} \rho \, dx$ en fonction
de la vitesse v et de la pression p .

1. Expressa ex condicione interdicti in solutio-
an possit in principio causa obsequii, a virore pos-
sini repeti. nel. p. n. 17.

1. *Expensas non petitas an judex de iure potest, n.*
§ 4-12.

1. *Expensis petitis si iudex non ad iudicat, imatur*
ipse portat et si iudicare. Concl. 28. n. 10. 17.

1. Expensa deli n. peni, & cur. n. 56.

1. Expreſſam petitiu implicita quæ ſit. num. 32. & ſeqq.

1. *Expensa on tota illa die, quâ sententia lata est, p-*
sint a parte peti. fol. 78. n. 61. 62. 63.

1. *Expensas an iudex a victo possit repetere, quas ipse
ob condemnationem omissem paravit, ibid. num.
64. 65.*

1. *Ex pensæ præviâ moderatione debentur.* n. 66.

1. *Expensarum taxatio & moderatio quomodo fieri
debet. n. 67. 68. 69.*

1. ad *Expensarum taxationem* debet v. *Qua citari* p.
7671.

1. *Expensæ, quibus c. silius integra sine taxatione debeantur, Concl. 78. n. 72. 73. 74. 75.*

1. in expensis, an & quatenus v. de p. de m. ut am-
plici & nuda vel juratoria. Item ne creatoris
fletur, Concl. 78. n. 76. & seq.

1. *Expensarum moderatio non potest a iudice per
factam publicationem revocari, n. 23. 93.*

1. ab Expenjarum taxatione potest appellari, num
94.

1. *Expense moderationes an etiam debent restitui.*
Concl. 72. n. 95.

1. *Expensæ, quas quis pro consequendis expensis præiudicatis & non solutis fecit, non dantur, ibid.*

1. *Expensa, quas alior in executionem fecit, restitui debent, n. os. in med.*

1. *Expensarum appellatione an & quatenus damus
& interesse veniant, n. 97. & sequ.*

1. *Expensæ an appellatione daturum veniant, & ut.*
103.

1. *Expense litis & retardati processum, ac & damna
& interesse debent propter consummatam restituī,*
concl. 2. §. n. 27.

1. Expensæ propter retardatum processum, ut & da-
mna & interese debent restituiri, n. 98.

1. *Expense, da cui si sottra l'interesse de bancarotte temerarie resterà di 1000.*

- I. Expensæ huiusmodi restitui ratione visitationis, nunt
1661. 81.

2. *Expensa an & quales ab eo restituenda, qui us protimiseos habet, Concl. 41. n. 12. & seqq.*

4. *Expense au & quatenus ob l. v. l. i. d. & alio reo
aliorum criminum restituenda, cap. l. i. d. per
tot.*

- Examinatio testium ad perpetuam rei memoriam,
vide, Testes ad perpetuum.*

- Exempli gratia nulla dispositionem non strin-
gunt, cum l. 66. §. 9.

- Exemplum instrumenti facit tantum levem praesumptionem, conclus. 36. n. 120. Instrumenti publici quatenus semiplene probet, n. 119.

Index Rerum & Verborum.

1. Exemplis non iudicandum, & exempla plerumque claudunt. *Concl.* 31. n. 7. in fin.
1. Exceptiones quæ possint sententiam litam possint opponi, quæ sint. *Concl.* 79. n. 48. & seqq.
2. de Exceptionibus, quæ ad paratam executionem opponi possunt. *Concl.* 84. per tot.
1. Exceptiones an de jure Saxonicis contra instrumenta possint opponi. *Concl.* 84. n. 1. 2. 3. 4.
1. Exceptionibus quibusdam tantum in constitutione vel statuto admittuntur, an reliqua omnes videantur exclusæ. *Concl.* 84. n. 5.
1. Exceptiones, quæ opponuntur ad impediendam executionem, debent in continenti probari. *Concl.* 84. n. 79. Per instrumenta, non verò per testes, n. 81. 82. Nec per dotalem iuramentum, n. 84.
1. Exceptio an & quatenus p. si factam executionem possit opponi. n. 86. 87. 88.
1. Exceptiones licet in processu oppositæ fuerint, non tamen prohibentur ad executionem impediendam iterum opponi. *Concl.* 84. n. 91. Limitatur. n. 91. 92. 91. 94. 95.
1. Excipiendi modus & forma contra instrumenta guaranteegiata. n. 98.
2. de Exceptionibus dilatoriis, peremptoriis, & litis ingressum impediens. *Concl.* 85. per tot. Dilatoria quando opponenda. *Concl.* 88. n. 2. 3. 4. 5. 6. & seqq. Plures dilatoria possunt opponi. d. n. 1. Dilatoria à minore omisse an per in integrum restitutionem possint recipiri. *Concl.* 88. n. 18. de Exceptionibus postea opponendis, si reus fuerit protestatus, quid iuris. n. 19. 20. 21. In exceptionibus dilatoriis si quis in primo iei mino quiescit, quid iuris, num. 28. Dilatoria ante litem contestatam opponenda, quæ sint. n. 31. Exceptiones peremptoriae quando opponenda. n. 32. 31. & seqq. Exceptiones litæ ingressum impediens quando opponenda, n. 37. 38. 39. 40. Quæ sint litæ ingressum impediens, num. 41. 42. & seqq. Peremptoriae quomodo opponantur, n. 51. 52. 53. Quando & quamvis post litem contestatam opponantur, num. 51. 56. & seqq. Exceptio de inhabilitate testatoris an sit dilatoria, an verò peremptoria, num. 71. & seqq. Excubitionis exceptio qualis & quando opponenda, num. 79. 80. 81. & seqq. Divisionis & cedendarum actionum quando opponenda. *Concl.* 85. n. 2. 3.
7. Exceptiones dilatoria in quibus casibus post primum terminum possunt opponi, *Concl.* 88. num. 22. 23. & seqq. In dilatoriis de novo exortis, quid iuris, num. 24. 25. 26. Exceptio concludens, ne agendi alicui non competere, an litis ingressum impedit. *Concl.* 88. num. 28. Peremptoria notoria impedit litis ingressum, num. 49. Intentionis & facti, quando possit opponi, num. 69. de Exceptionibus spoliis, *Concl.* 2. per tot. Plus petitionis, an & quatenus admitti & proponi possit. *Concl.* 26. num. 22. In exceptionibus an & quatenus iuramentum possit deferri. *Concl.* 79. num. 61. 62. & seqq. Exceptiones sunt litæ contestationi annectenda, licet postea deduci non possint. *Concl.* 79. num. 39. Peremptoria ante litem contestatam opposita, non debent necessariò litis contestationi annecti. *Concl.* 79. num. 20. Exceptio, quæ impedit litis contestationem, inducit moram, & perinde est, ac si actor non haberet potestatem agendi, ideo testes ab actore ad perpetuam rei memoriam possunt producti & examinari. *Concl.* 46. num. 18. Ex-

- ceptionis scriptis vide Disputatio. Exceptio præscriptiois.
2. Excipere an & quatenus quis de jure tertii possit. *Concl.* 83. n. 34.
  1. Excommunicationis exceptio debet evidentissimè probari, nec deferitur iuramentum suppletorium. *Concl.* 84. n. 34.
  2. ad Excommunicationis pœnam non potest se debitor in casu non facta solutionis obligare. *Concl.* 27. num. 33.
  2. Excubia an & quatenus à subditis sint agenda, in castris dominorum. *Concl.* 64. per tot. vide verb. Rustici.
  5. Excubias qui agit, aliis furtum committentibus, tenetur furti. *Concl.* 13. n. 36. & seqq.
  2. Excussio beneficii an & quatenus de jure Civili & Saxonicis renuntiatur. *Concl.* 21. n. 2. & seqq. Est de subtilitatibus & apicibus juris, num. 7. Potest ei generaliter cum iuramento renunciari. n. 23. & 27. Potest à fidei iure indemnitas, licet iuratis & expresse cauciat veritatem per opponi. n. 34. 35. Fidei iur. d. co debet certiorari, n. 36. 37. Notarius, qui scripsit, ei esse renunciatum, an & quatenus tradatur, num. 38. 39. 40. 41. 42. Excussio beneficii an & quatenus ab eo, qui se tanquam principalem obligavit, possit opponi. *Concl.* 22. per tot. An constitutus, qui solutionem debuit aliter in se recipit, num. 10. & seqq. *Concl.* 23. Extinctio beneficii non potest opponi, si renuntiatum. *Concl.* 24. n. 2. Si tanquam principalem debitorem se constituit. n. 3. Si quis animo novandi alienam obligationem in se recipit. n. 4. In duobus rebus debendi. n. 5. Si pater pro filio fidei iur. n. 6. Si agitur contra debitorem debitorem mei. n. 7. Cessat in pluribus officialibus & ministratoriis officiorum. n. 8. In fidei iur. fici, num. 9. Si fidei iur. est jurata, n. 10. Si principes, Comites, Nobiles promiserint, bey Fürstlichen / Gräflichen / Adeltichen Treuen / n. 11. Si fidei iur. in causa criminali pro relaxatione carceris est facta, n. 15. Expressum non habet. n. 16. Qui animo donandi pro aliquo intercedit. n. 7. Si statuto vel consuetudine hoc beneficium est sublatum. n. 18. Si bona extra territorium, ius dicentis sunt sita, n. 19. Si debitor tantum habet res inuitiles, n. 21. Si debitor diffiultiter potest conveniri, n. 22. Si est rixidus, & consuetus non solvere, n. 23. Si est potens & tyrannus, n. 24. Non habet hoc beneficium, qui pro Principe aut alio magno domino fidei iur. n. 26. Qui pro Ecclesia fidei iur. num. 27. Si debitor est Clericus, num. 29. Qui pro muliere, minore, vel alio privilegiato fidei iur. non habet, num. 31. Qui pro Schulari fidei iur. num. 32. Si debitor p. si deat tantum bona fidei commisso subiecta, num. 33. Si debitor dimittit in carcere. n. 34. Si est absens, num. 35. Si latitat, & sui copiam non facit, num. 40. Quando causa summarie ex æquo & bono est decidenda, num. 41. In curia Mercatorum, num. 42. Coram arbitro, num. 47. Infertor non habet, num. 46. Si heres non confecit inventarium, num. 53. Cessat de jure Canonico, *Concl.* 24. num. 56. Si debitor principalis in mora constitutus decessit, num. 57. Si fidei iur. debitori succedit, num. 58. Si species debetur, eam debitor alienavit, num. 65. Cessat in aliorum hypothecaria, & iura tertium possessorum p. prioris, n. 60. Cessat si quæ pignus nominis debitoris possidet, num. 71.

Index Rerum & Verborum.

- An & quatenus in pignore lituatur.* v. num. 67. & seqq. *An & quatenus in hypotheca, ita ut possit executio exceptioem possit opponere.* v. num. 78. & seqq. Cessat si Princeps reseruit, quod ubi gignit servare debeat, omni exceptioem reseruat. n. 83. Quando creditor allegat in comitatu, quod non interit, terti possessor sit, legat et usufructuarius. 84. Cessat in pignore pratorio. n. 85. Si debitor pendente lite rem hypothecata in rem suam transmutat. n. 87. Si tertius possessor sit, prior rem hyp. thecam. n. 88. Si debitor bonis cessat. num. 89. Si debitor est rebellis, & eius bona confiscantur. n. 90. Si fideiussor negat se fideiussorisse, & contrahitur. n. 91. Cessat in actione reali. n. 97. In omni fideiussor pro naturaliter tantum obligato. num. 98. Si debitor principalis sit de iure tutus, potest praeiudicare. n. 99. Fideiussor in rem suam non habet exceptionem. n. 100. Si creditor vult uti, empta rem suam etiam hile suffragari. n. 101. Si debitor solvit creditoribus posterioribus. n. 102. Si fideiussor repellitur opore exceptionis, & creditor sit in possessione. n. 103. Si executionem, que fit contra praecipuum fideiussor impeditur. num. 104. Si creditor potest impignus. n. 105. Si debitor amplius non est obligatus, ut si est excommunicatus. num. 106. Si fideiussor interesse pro relaxando adesto. n. 107. Si principalis se ad iugum preparat. n. 108. Si fideiussor est facti. num. 109. Si bona principalis penes se habet. n. 110. Si debitor ei quasdam res commovit. num. 111. Possessor fundi censuarii non habet. num. 112. Si debitor bona emptorem non inveniant. n. 113. Si exceptio executionis non sit opposita ad impediendum iudicium. num. 114. Cessat in processibus executivis. num. 115. Si debitor tantum contra versa bona possidet. n. 116. Fideiussor ludum gaudet h. c. privilegio. n. 117. Cessat contra literas compulsores. n. 118. Si fideiussor promissit se mori, consilium solum. num. 119. Fideiussori ad obsequium obligato non datur. n. 122. Si iudicatum solvi promissit. n. 125. Si principalis notorie non est solvendo. num. 127.
2. Executio bonorum debet incarcerationem precedere. Concl. 28. n. 16.
1. ab Executione causis non inchoandus. Concl. 73. n. 12.
1. in Executione causis requiritur mandatum speciale. Concl. 74. n. 7.
1. de Executione, quia in ea sit iudex competens. Concl. 79. per tot.
1. Executio sententiarum debet fieri. Concl. 79. num. 2. Aliis auctoritas magistratus contemptui habetur. num. 3.
1. pro Executione impetranda debet iudex competens adire. Concl. 79. n. 5.
1. in Executione quia sit iudex competens. n. 6. & seqq.
1. Executio sententia a quo iudice, an prima, an vero secunda instantia fieri debet. ibid.
2. de Executionibus literis & executorialibus seu executivis mandatis, an differant, & plura. Concl. 79. n. 12. & seqq.
1. Executionem si iudex inferior differat, quomodo contra eum proceditur. Concl. 79. n. 15. 16. 17.
1. Executio nuda non habet jurisdictionem, nec potest super exceptionibus cognoscere. Concl. 79. n. 43. & seqq.
1. Executio an & quando in loco domicilii vel contra
- Alia fieri possit. Concl. 79. n. 19. & seqq. An in loco destinationis. num. 62. An in loco reclusionis. n. 63.
1. Executio eorum quorum iudice, sub cuius territorio bona sita sunt, fieri potest, de iure Civili & Saxonia. Concl. 79. n. 64.
1. Exequendi ius & potestas ad quam speciem jurisdictionis spectet. n. 66. Jure Saxónico pertinet ad inferiorem. n. 67.
1. Executionem an in diversis & pluribus locis liceat intentare, tam iure Civili, quam Saxónico. Concl. 79. n. 68. 69. 70.
1. Executio remedium unum si quis intentaverit, aliud postea intentare non prohibetur. Concl. 79. num. 71.
1. Executio quibus conceditur, in quibus bona, & quibus ex causis. Concl. 80. per tot.
1. Executio datur omnibus creditoribus, ibid. num. 2. etiam fideiussoribus. n. 3. 4. 5. 6. Confideiussoribus & contutoribus. n. 7. Heredibus. n. 8. heredibus ex testamento. n. 9. Legatariis & fideicommissariis. n. 10. Tutoribus & curatoribus. n. 12. Precursoribus. n. 13. singularibus successoribus. n. 16. Cessionariis. 17. 18. 19. 20. 21. 22. Ad illi creditori, qui prius ordinaria v. a. egit. n. 23.
2. Executio potest fieri in omnia bona debitoris. Concl. 80. n. 24. In bona fideiussorum. n. 25. In bona usufructuaria. n. 26. In bona hereditum debitoris. n. 27. In bona patris ex causa filii interdictum. n. 28. In bona Ecclesiae semel data. n. 29. In bona pupillorum. n. 31. In collectas & alias pensiones civitatum. n. 33. In bona vasalli. n. 34. In bona feudalia. 35. In fructus bonorum dotalium & paraphernalium uxoris. n. 36. In bona debitoris hie: debitoris. Concl. 80. n. 37.
2. Executio fieri non potest in hereditatem accipientem, ante trigessimum. Concl. 80. n. 38. In fundum communem. n. 39. In leiles & alias vestes vulgares. n. 40. In quotidianum usum deputatas. n. 40. In res & instrumenta ad opificium vel artificium debitoris, vel etiam ad agriculturam pertinentes. Concl. 80. num. 41. 42. 43. 44. Contra singularem suam. Concl. 80. n. 46. In libros secretarium. n. 47. In damnum & interesse. n. 48. In bona tutorum & curatorum. n. 49.
1. Executio ex quibus causis, instrumentis & contrahibus comparat & concedatur. Concl. 80. n. 50. & multis seqq.
1. Executio debet fieri ex iusta causa. num. 56.
2. Executio praeiudicat & manuali habenti paratam executivam. Concl. 80. n. 63.
2. de Executione sui modi, modo & processu. Concl. 81. per tot.
1. Executio a iudice non potest decerni motu proprio. Concl. 81. n. 2.
1. in Executionis processu, libello & liti constitutione silentii non est opus. n. 3.
1. in Executivis processu & scriptis & cre potest fieri petitio. n. 4. Quomodo fiat. n. 4. Post petitionem debet instrumentum obligationis iudici monstrari. n. 6. Petitio debet registrari. n. 9. 10. postea iudex decernit mandata executiva. n. 11. Quantum tempus debitori ad solvendum indulgetur. n. 12. 13. 14. 15. 16. An illud tempus possit coartari. n. 20. Debitor latitans quomodo citari debeat. Concl. 81. n. 23. Debitor sub alio iudice habitans, quomodo citari debet. n. 24. 25. 26.

Index Rerum & Verborum.

1. Executio quomodo servetur. *Concl. 81. n. 27. Quomodo ibid. & num. 15. 29. num. 33. 34. In quas res. num. 34. 35. Aliam rem hypothecam. num. 31. & seqq. An in aliam rem, quam creditor ante ex obligationis elegit. num. 30. 41. Quomodo ex officio iudicis fiat. num. 42. An indifferenter in omnia debitoris bona fiat. num. 43. 44.*
1. In Executione quis ordo servetur. *num. 45. 46. 47. 48. 50. 51. nu. 25. & seqq. Quo misso totus processus annullatur. num. 49.*
1. In Executione de mobilibus incipiendum. *nu. 51. An res immobilis invito creditori p. sit obtrudi. n. 52. An inter mobiles & se moventes ordo servetur. nu. 53. 54. Inter mobilia diversas species. n. 55. An ordo servandus. num. 55. 56. & seqq. An in electione creditoris sit, quas bona velit accipere. n. 59. 60. 61. 62.*
1. Executio sit primò in pecuniâ præsentem. *Concl. 81. n. 66. Deinde rem modicæ rei pretiosam. n. 67. Tandem in lectos, vestes, animalia. &c. num. 69. 70. 71. 72.*
1. In Executione debent mobilia à debitore manifestari, etiam inramento, alias perveniunt ad immobilium & persone captionem. *num. 74. & seqq. Mobilibus captis, quis ordo adjudicationis. num. 82. & seqq.*
1. In Executione quomodo immobilia subhærentur, capiuntur, & adjudicantur, & quo ordine? *Concl. 81. num. 100. & seqq.*
1. Executio potest fieri in sylvas, & quomodo. *n. 111.*
1. Executio bonâ fide, arbitrata boni viri fieri debet. *Concl. 81. n. 113.*
1. Executori, iniussu & inique exequenti, potest resisti. *num. 114.*
1. Executio an in sylvas non caduas fieri possit, *num. 115.*
1. In Executione bona rustica, ex quibus servitia debentur, non debent dividi. *n. 116. 117.*
1. In Executione potest creditori licitari, *num. 118. & pignora in solutum accipere. num. 123.*
1. Pro Executione res capta an & quatenus creditor adducatur. *Concl. 81. n. 132. & seqq.*
1. Pro Executione bona capta, an, quando & quomodo debeant subhæstari, taxari & adjudicari. *n. 143. & seqq.*
1. Pro Executione capta res, an, quando & intra quantum tempus, possint à debitore reui. *Concl. 81. num. 191. & seqq.*
1. In executione an & quando, & quomodo nomina, jura & actiones possunt capi. *n. 131. & seqq.*
1. Ad executionem impediendam potest debitor creditorem bonis secum facere. *num. 245.*
1. Executio non conceditur gratis, sed sub expensis, *Nullusgeldt. num. 247. & seqq.*
1. Executio an & quatenus in bona feudalia fieri possit. *Concl. 82. per tot. Non potest fieri in ipsam substantiam feudi. num. 1. sed saltem in fructus & commoditates eius. Concl. 82. n. 2. & seqq.*
1. Executio in commoditates feudi, quando sit ab ordinario loci, quando à Domino feudi. *num. 3. & seqq.*
1. Executio, quando à Domino in ipsam feudum faciendâ. *Concl. 82. num. 16. & seqq. Durat tantum usq. ad mortem vasalli debitoris. ibid. num. 38. 39. 40. 41. 42.*

1. Executione in fructus feudali, vasallus manet in possessione. *num. 43. Nec potest capelli. nu. 44. Et tenetur Domine nihilominus servitia præstare. num. 45. 46. Et debet de fructibus tantum subtrahi, quantum vasallo ad sustentationem necessarium. num. 47. Non tamen de illis debet dotallium aut alimenta uxori & liberis ejus consueci. num. 48.*
2. Contra executionem potest opponi: Exceptio in competentia. *Conclus. 82. n. 6. Defectus jurisdictionis. num. 7. Inhabilitas persone. num. 8. Illegitimationis. num. 9. Tu non es nominatus in Instrumento. num. 10. Plus petitionis tempore. num. 11. Nullitatis. num. 12. Causam in Instrumento non esse expressum. num. 13. Praescriptionis. n. 14. Non soluti precii, & non iraditarum mercium. num. 15. Non numerata pecunia. num. 16. Non servata legis conventionis in contractu. num. 20. Simulationis. num. 21. eisdem ad illud. num. 22. Excessus. num. 23. Diversionis. num. 24. Omisse Instructionis donationis, quingentos florenos excedentis. num. 25. Simulationis. num. 26. Partitio non petendo intra tempus. num. 29. Negationis. num. 30. Descriptis solemnitate in Instrumento. num. 31. Confessione factâ. 32. Invaliditatis Instrumenti. num. 33. Instrumenti non liquidi. nu. 35. Falsitatis. 36. Competentia. num. 37. Ordinis inversi. num. 38. Senatus Consultu. 39. Macedoniani. 40. Notoria. num. 41. Impedens litis ingressum. num. 42. Transactionis, rei judicata. num. 42. Loci non tuti. nu. 43. Compensationis. 44. Alius Instrumenti aque solennitatis. num. 45. Excessus potestatis. num. 46. Tantiâ hypotheca legitimâ. num. 47. Meretricie quinquennialium. num. 51. Turpis promissionis. num. 53. Metus. num. 54. Restitutio in integrum. num. 55. Usuraria. num. 56. Cessio bonorum. num. 57. Deductio impensarum & meliorationum. num. 60. Dubitatus. 61. Erroris calculi, vel alterius erroris promissionis. num. 62. & seqq. Intentionis non fundata. num. 67. Non confecti Inventarii. num. 69. Cellationis faciendâ. num. 71. Eisdem Instrumento profluens. num. 72. Reconvencionis. num. 73. Juris retentionis. num. 75. Spolii. num. 76.*
1. In executivis processibus non debet guardanda præstari. *Conclus. 19. num. 7. An conventio in iudicem locum habeat. Concl. 22. n. 31. & seqq.*
1. In executivis causis debet reus suas exceptiones probare, nec auditur, si eas consensu alicuius velit deferre. *Concl. 29. n. 62.*
1. Executio sententiæ an & quatenus per nullitatem & ejus oppositionem impediatur. *Conclus. 81. num. 11. 12. & seqq.*
1. In executione iudici debet consistere de mandato, nec datur locus iuramento suppletorio. *Conclus. 54. num. 48.*
1. Ab executione per Electorem mandatâ non recipitur in Curia appellatio. *Concl. 10. n. 49.*
1. Expressum & tacitum an & quando sint eiusdem nature & potentie. *Concl. 65. n. 2. & n. 27.*
3. Expressi & taciti eadem est virtus. *Concl. 12. num. 48.*
1. In expeditoria rebus præfertur mulier ratione dotis proximo agnato. *Concl. 65. n. 31. 32.*

Index Rerum & Verborum.

1. De expeditoria rebus debet in subsidium alie-
num solvi. d. Concluf. n. 37.
  2. Expeditoria res non possunt per ultimam volun-
tatem in praudivicium proximi agnati transferri.
Concl. 10. n. 10. Debitur proximo agnato ex dis-
positione iuris Saxonic. num. 10. Argumentum à
geradà ad res expeditorias, & de contrà, in iure
Saxenico est frequens. n. 17.
  1. Extraneus an potest pro debito detineri & seque-
strari. concluf. 73. n. 62.
  4. Extraneus filia mandans, ut patrem occidat, tene-
tur pena parricidii. concl. 6. n. 35. Item tenetur,
qui filio consilium saltem dedit. num. 39. Si sciens
aliquem vel occidere vel occidisse parentem, b. c. n.
patefecit. num. 41. Qui aliquid dolosè, quo patrem
necaret, vendidit. num. 41. Si filio ad venenum
emendum & patrem occidendum pecuniam multo
dat. n. 44. concl. 6.
  1. Expeditio publica est legitimam impedimentum.
concluf. 7. nu. 51.
  1. Externum instrumentum quomodo probet, & an
debeat recognosci. concl. 4. n. 34 & seqq.
  1. Ad exheredationis causas probandas non potest
deferri iuramentum suppletorium. concluf. 54.
num. 35.
  5. Exheredari potest filia sine consensu Patrio nu-
bens. concluf. 68. n. 15.
  2. Per expulsiorem violentam possessoris interrup-
tetur prescriptio. concl. 9. num. 12.
  1. Expromissor non gaudet beneficio excussionis. con-
cluf. 14. n. 16.
  2. Expectant, Anticipatione Investitura in casum
mortis. concluf. 54. per tot. vide investitura.
  4. Expofitius filius patrem occidens non fit reus
parricidii. concluf. 6. n. 59.
  4. Exponens liberos punitur iure civili arbitrarie.
concluf. 7. num. 31. & si liberi moriantur, pena. l.
Cornelia. num. 34. In Saxonia verò punitur susci-
tatione, si vero mori sequatur, pena parricidii. n.
37. 38.
- F.
1. Falfiores an iure pralationis gaudeant, Concluf.
64. Num. 75. & seqq.
  1. Falfiores an possint arefari. concluf. 75. num. 38.
  1. Facultas iuridica quando sit loco arbitri. concluf.
4. num. 14.
  2. Facultatis mere alicui qui sint. concluf. 3. num. 8.
& seqq.
  2. Facultas adeundi iudicem & facultas implendi
conditionem potest prescribi. concluf. 3. num. 2.
4. 5. 24.
  1. Falfum remissus mitius punitur, quam proximum
concluf. 55. num. 4.
  1. Falfi notorietas plene probat, concl. 36. num. 13.
  3. Falcidia appellatio venit legitimis. concl. 1. nu. 47.
falcidia habet locum in legatis num. 42. continet
Trebellianicam. num. 51. saltem in materia odiosa &
penali. num. 52. idem in iis casibus ubi agitur de
correctione iuris communis. d. num. 52. habet lo-
cum cum demum, quando aditio sit ex testamento,
num. 53. p. sunt illam detrabere heredes de uni-
verso patrimonio uxoris. num. 62. & seqq. non de-
trahitur in donatione inter vivos. num. 65.
  1. Falfitatis exceptio impedit paratam executionem.
concluf. 64. num. 36.
  1. Falfus Procurator si infirmus quodam perit, an
& quatenus Dominus eam atque habere possit. concluf.
74. num. 121.
  1. Falfitatis exceptio vel alio impedit executionem.
concluf. 61. num. 20.
  4. Falfum permanens quomodo & quatenus vene-
ficium & iuriam probet. concl. 4. n. 50. & seqq.
  1. Famulorum mercedis, quibus privilegium gau-
deant. concluf. 64. num. 65. & seqq.
  1. Famuli quando habent ius pralationis. d. concluf.
nn. 67. & seqq. n. 77. & seqq.
  1. Famulorum nomine in materia pralationis qui-
nam veniant. concl. 64. num. 70. & seqq.
  1. Famuli studiorum an in loco studii possunt are-
fari. concluf. 71. n. 10. 11.
  5. Famulus suam Dominam stuprans quomodo pu-
niatur. concluf. 38. n. 100. 107. 108.
  5. Famuli possunt suis Dominis, salarii molitose
solvere recusantibus, impune res quasdam aufer-
re. concl. 44. n. 49. & concluf. 4. n. 10.
  1. Familia, qua metuit servitium Domini, potest se-
questrari a iudice. concl. 73. n. 114.
  1. In Favorem alicuius iudicis non debent in eius
odium retorqueri. concluf. 74. n. 34.
  1. In favorabilibus causis debet Reus alicui instru-
menta edere. concluf. 41. n. 43.
  5. Favorum apium potest fieri factum, & punitur
arbitrarie. concl. 50. n. 7. & n. 9.
  1. Fama an & in quibus casibus plene & possit
probat. concluf. 36. n. 76. & seqq. quatenus iuris
plene probat. n. 112. in famosis causis iuramentum
suppletorium non potest deferri. concl. 54. n. 7.
de fama hominis quando agitur, dicitur 39. de grati
& magna causa, ibid. fama & vita aequiparantur
ibid. super fama an testes ad perpetuam rei memo-
riam possint examinari. concluf. 6. num. 72. fama
si pro Reo milites, an debet, deferri iuramentum
suppletivum. concluf. 54. n. 57. 58.
  4. Fama an & quatenus in beneficio probet & iu-
dicium faciat. concl. 4. n. 16. 17.
  4. Pro fama & honoris defensione non licet alie-
rum occidere. concluf. 12. num. 41.
  5. Famam potest iudex in causa injuriarum Reo re-
servare in sententia ex iusta causa. conclusion. 63.
num. 33.
  5. De famosis libellis. concluf. 67. per tot. vide verbi
libellus.
  4. Fascinatio congressus conjugalis quibus remedio
removeatur. concl. 3. nu. 21. & seqq.
  4. Faber tenetur pena incendi, levi culpa cum missi,
etiam si esset Dominus adium. concl. 25. n. 31.
  1. Feudalia bona pro exco. tione capta an & qua-
tenus distrabi possint. concl. 20. per tot.
  1. In Feudalia bona an & quatenus executio fieri
possit. ibid.
  1. In Feudalia bona datur parata Executio. concl. 80.
num. 35.
  1. In Feudalibus bonis an & quatenus arefium ba-
beat locum. concl. 74. n. 74. & 75.
  1. In Feudo, si illud necessario venditur, habet ux-
or ratione dotis ius pralationis. concl. 65. n. 33. etiam
quoad Dominum feudi. nu. 19.
  1. In feudalibus bonis ad iudicandum etiam usura cre-
ditori potiori. concluf. 66. n. 14.
  1. In feudis tacita hypotheca non habet locum, &
illi;

Index Rerum & Verborum.

1. In feudis an etiam sacra hypotheca locum habet. Concl. 4. §. 2. n. 161.
1. In feudis an fructus & commoditates tantum potest fieri executio. Concl. 52. n. 2. & fit quandoque ab ordinario iudice loci, quasdam a Domino feudi. Concl. 52. n. 3.
1. Feudi Dominus circa qua cognoscit, nu. 4. §. 5. 6. An executionem in feuda facere possit, ibid.
1. In feudum ipsum quibus casibus executio fieri possit. Concl. 52. n. 18. & seqq.
1. Feudi Dominus an cogi possit in ipsum feudum executionem facere. Concl. 52. n. 26. 27.
1. Feudi Dominus, si velit, an in ipsum feudum executionem decernere possit. Concl. 52. nu. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35.
1. Si feudi Dominus consensit in creditum, in incivili in ipsum feudum exequatur. n. 37.
1. In feudum vel commoditates ejus facta executio, datat tantum ad mortem vassalli debitoris. Concl. 52. n. 38. 39. 40. 41. 42.
1. In feudi fructus executione facta vassallus nihilominus manet in possessione. num. 43. non debet exmitti. n. 44. Si domino debet prestare servitium. n. 45. 46. tantum etiam de fructibus debet subtrahi, quantum ad ejus sustentationem conductum. n. 47. ejus tamen uxori & liberis ratione dotatus & alimentorum vel debet abradi & constitui. n. 48.
1. Feudi resignatio indistincta debet fieri ante investituram emittens. Concl. 52. num. 51. 52. & ad eam faciendam potest praestigi terminus peremptorius. num. 53.
1. Feudum in casus fructus feudus creditor fuit immisissus. si antea alii sunt obligatus, an secundus creditor priori cedere debeat. Concl. 52. num. 54. & multis seqq.
1. In feudali materia potius debet servari aequitas, quam rigor iuris. n. 76.
1. In feudis si quid contra ius commune disponitur, id ab bona alodialia non debet extendi. n. 76.
1. Feudalia bona per quos debent taxari. Concl. 53. num. 6.
1. Feudalia minoris sunt estimationis quam alodialia. Concl. 53. n. 63.
1. Feudum ab Electore recognoscens an coram Curia potest conveniri. Concl. 53. num. 13. De feudo actionem influentem, an & quatenus exceptio spoliis super aliis rebus facti potest opponi. Concl. 51. num. 47. 48. 49. Feudi iura sic habetur pri singulari. Concl. 56. nu. 24. In feudibus an & quatenus iuramenti delatio habet locum. Concl. 59. nu. 51. Dominus feudi an paret de solvendo. Concl. 51. nu. 12. potest a Vassallo petere in iuramentum editionem. Concl. 54. n. 65. In feudibus an & quatenus testes ad perpetuam rei memoriam possint prodari. Concl. 58. n. 72.
1. De feudali processu circa res feudales. Concl. 62. per tot. qualis de iure Saxenico. num. 2. 3. & seqq. qualis in Westphalia. num. 54. qualis in ducatu Megapolitano. num. 55. qualis in inferiori Saxonia. n. 56. prius iuris Sax. non est mutatus quoad habilitatem personarum. n. 58. 59. an viva voce an in scriptis procedatur. num. 93. in feudibus causis non potest deferri iuramentum

- suppletorium. Concl. 54. n. 70. iuramentum purgatorium potest deferri. Concl. 54. n. 71.
2. In feudibus bonis debent Tutoris & Curatores rationes reddere. Concl. 72. nu. 9. 10. 11.
2. Feudum reputatur in dubio antiquum & non novum. Concl. 57. nu. 7. Si quis feudum antiquum cum nobis permutat, novum a iure naturum antiqui feudi n. 10. pretium ex feudo redactum non habet feudinatram. Concl. 55. n. 22. feudum non potest cultui divino dedicari, & ad alias pias causas sine consensu agnatorum & Diminutionari. Concl. 57. nu. 9.
2. Feudum potest ipsi Domino a Vassallo sine consensu superioris oppignorari. Concl. 57. nu. 25.
2. Feudum emtori iradens & coram Consiliariis Principis nil nisi pretium retinet & ducens, nihilominus eo ipso cenetur hypothecam in eo consensu domini accepisse. n. 7. Concl. 59.
2. Feudalia bona an & quatenus possunt oppignorari. Concl. 59. possim. In feudis an & quatenus iacta hypotheca habeat locum. Concl. 53. per tot.
2. Feudum obligatio an sit subsistens, si cum alodialibus obligetur. Concl. 57. nu. 2. Creditores possunt cum iurone in feudis & commoditates feudi petere, etiam si alia bona alodialia ad sint. Concl. 51. n. 32.
2. Feudum fructus praesertim spirant & superindis, sunt alodialiter dicuntur bargensali. Concl. 52. num. 32.
2. Feudum an sine consensu Domini possit hypothecari. Concl. 51. nu. 2 & n. 6.
2. In feudis succedunt filii in infinitum. Concl. 57. num. 1. Collaterales an & quatenus in feudis succedant. Concl. 57. n. 2. 3. & seqq.
2. Feudum est ususfructus. Concl. 54. n. 7.
2. Feudum hereditarium, cur ita dicatur. Concl. 55. n. 10. In feudo absolute & mere hereditario succedunt non solum filii, sed etiam filia & extranei, & quod in Mexico. n. 16. 17. hereditarium merum & mixtum quoad quatenus hereditate successiones ibi differunt. n. 10. Successor in feudo hereditario, debet indistincte omnia debita exsolvere. num. 20. & seqq. Vassallus potest de feudo hereditario testari. n. 21. potest uxore filios praedari & assignari. num. 22. venit in partitionem hereditatis. n. 23.
2. In feudo uxore patris & proventu succedens an & quatenus debita possit exsolvere. Concl. 55. n. 31. 32. 33. & seqq.
2. Feudorum onera sunt. 1. efficium dotanda filia. Concl. 55. n. 37. secundum omnes est. si feudum in consensu agnatorum alium pro debito est oppignoratum, id ex feudo debet solvi. num. 42. & seqq. sive agnatus sive Diminutionariatur. n. 50 & seqq. cum quoad sortem principalem, quam quoad omne interesse. n. 52. Tertium omni feudi est, ut debitum quod Vassallus contraxit & in ejus utilitatem vertit, licet bona alodialia ad sint, nihilominus ex eo debeat exsolvi. n. 51. 56. & seqq. Quartum est, si Vassallus pecuniam ad extinctionem feudi mutuavit est vel aliter ad alium, licet alia bona ad sint, supparat. n. 61. & seqq. Sextum est, causa praestandorum alimentorum, ita ut inhabilis persona

Index Rerum & Verborum.

- persona ex feudo ali debant, licet allodialia ad-
fuerint. n. 70. 71. & feqq. primogenitus debet ex feuda
majoribus fratribus reliquis alimentare. n. 72.
filia etiam innupta & nubere nolentes sunt ex feudo
alienanda. num. 73. Septimum eorum est illegiti-
ma, quae ex feudo debet exsolvi usque ad iusticiationem
ejus accenditur. n. 74.
2. Feudum an a filio vel agnato repudiata hereditate
retineri possit. concl. 50. per tot.
3. Feudi revocatio quatenus fieri possit ex jure com-
muni. conclus. 57. per tot. feudum hereditarium
merum non potest a filio vel agnatis revocari. n. 3.
4. hereditarium mixtum etiam non potest revo-
cari. num. 7. & feqq. feudum novum ex pacto &
providentia potest a Vasallo cum consensu Domini
in praedictum filiorum & agnatorum alienari nec
ab illis revocari. nu. 9. & feqq. ex pacto & pro-
videntia antiquum seu paternum potest ab agnatis
revocari. n. 41. & feqq. nisi ab alio reale fuerit
alienatum. n. 59. tempus revocationis elapsum. nu.
60. alienationis agnatis consenserint. n. 61. nisi Va-
sallo alienanti succedant. nu. 75. nisi alienator a-
gnatis indemnes praestare velit. n. 82. & Vasallus
titulo lucrativo feudum alienaverit. num. 83. filii
p. sunt feudum antiquum seu paternum cum pacto
& providentia revocare. n. 88. & feqq. nisi patri
succedant. n. 93.
2. Feudum tam filii quam Patris contemplatione esse
concessum, quomodo cognoscatur, renussum. concl.
57. n. 37.
3. Feudum tam patris quam filii contemplatione con-
cessum. an patri in solidum acquiratur, an tantum
quoad usumfructum. concl. 57. n. 38.
2. Feudum acquiritur a filio beneficio majorum, qui
de adquisiverunt & gratia Domini, non a patre,
conclus. 57. n. 88.
2. Feudum an & quatenus de jure Saxonico possit
revocari. conclus. 58. per tot. simultaneae investitio
possunt revocare. nu. 1. etiam extra Electoratum.
n. 2. si feudum sit hereditarium, si ex pacto. n.
3. si agnati sint Vasalli heredes si non. n. 4. et-
iam feudum novum possunt revocare. n. 7. non pos-
sunt: si de novo sunt simul investiti. n. 10. si se in-
scio possessori simultaneae investiri curaverint. n. 11.
si agnati alienationi consenserint. num. 12. si simul-
tanea investitura sit agnatis principaliter concessa
resbello ipsius acquirentis. n. 25. si ipsi ob fractam
simultaneam investituram jus agendi non compe-
tat. num. 26. filii non possunt de jure Saxonico feudum
alienatum revocare. n. 30. 31. qui de alieno
feudo in casum mortis sunt investiti. non possunt
feudum alienatum revocare. num. 34. in casibus in
quibus feudum alienatum potest revocari tenetur
Dominus feudi, cujus consensu feudum alienatum
est, investito ad interesse. concl. 58. n. 35.
2. Feudum illiute & sine consensu Domini alienatum
an possit ab agnatis seu filiis revocari. conclus. 59.
per tot. hereditarium non potest, sed redit ad Do-
minum. nu. 2. ex pacto & providentia novum et-
iam non potest, sed Dominus aperitur. n. 5. si etiam
antiquum & paternum, non ad agnatos sed Domi-
num revertitur. num. 11. In Saxonia, si Vasallus
feudum sine consensu Domini alienavit, proutinus
amittit, illud tamen Dominus non aperitur, sed agna-
ti, vel simultaneae investiti, & filii possunt revocare,
n. 27. 28. 29. concl. 59.
2. Feudum potest Dominus ad se revocare si Vasallus
intra anni & sex septimanas. spaciis. feudum
non redemerit. concl. 60. n. 4.
2. Feudum illiute alienatum possit statim, etiam a-
lienatore adhuc vivente, ab agnatis & simultaneae
investitis revocari. concl. 60. n. 4.
2. Feudum in remotiorem agnatum alienatum potest
a filio vel agnatis dupliciter revocari, primo
de jure redemptionis, quod filius vel agnatus, vivo pa-
tre, vel alienatore ex jure proximorum infra annum
pretio restituito competende jure revocari potest,
quod ex jure succedendi ex jure investiturae
necessarium quassio post mortem alienatoris sine
pretio usque ad 30. annos datur. conclus. 60. n. 15. &
feqq. n. 4. ad finem. Jure Saxonico: si feudum
sit in remotiorem, si per prius extraneum aliena-
tum, non tamen potest a filio revocari, in Elec-
toratu. num. 7. concl. 61. possunt tamen jure proxi-
morum uti, & feudum pretio reddito redimere. nu.
8. Agnati vero & simultaneae investiti possunt feudum
restituendo pretio, vivente adhuc alienatore
per jus proximorum redimere. num. 11. prout et-
iam post mortem alienatoris feudum gratis & sine
pretio restitutione revocare possunt. n. 12. idem, si in
remotiorem fuit alienatum, intra annum si vero in
extraneum, intra triginta annos debet restituere. n.
13. qualis alio dictus filius vel agnatus ad revo-
candum feudum. n. 21. concl. 61.
2. Feudo revocato an & quatenus emtori vel alie-
natori pretium debeat restitui, & quid jure de re-
sibus & meliorationibus. concl. 62. per tot. si illi-
cite & sine consensu Domini est alienatum, pre-
tium non debet restitui. num. 3. 4. Si jure proximorum
volunt revocare, debent pretium restituere. n. 6. 8.
7. si feudum post mortem alienatoris revocatur,
pretium non debet restitui. num. 8. an heredes alie-
natoris vel venditoris emtori saltem de evulsionem
teneantur. concl. 62. num. 10. & feqq. feudum indif-
ferentiale siue in agnatum proximum siue in extra-
neum sit alienatum debet intra alienatoris intra
annum, post mortem vero ejusdem intra 37. annos
revocari, alias praescribitur. concl. 63. n. 4.
2. Feudum hereditarium, cur ita dicitur, conclus. 55.
num. 10. in feudo absolute hereditario succedunt
non solum filii, sed etiam filiae & extranei. concl. 55.
num. 16. & feqq. in eo non sufficit, quod agnatus sit
heres primus acquirentis, sed debet etiam esse heres
ultimus defuncti. conclus. 55. num. 1. & feqq. heredi-
tarium feudum merum & mixtum quoad qualita-
tem hereditaria successione nihil differunt. nu. 18.
de eo potest pater testari. num. 1. potest filius allegare
n. 22. venit in pretium hereditatis. n. 23.
3. Feudum dicitur a filio. filii post mortem pa-
tris Vasalli debent. concl. 11. num. 33. conetur res
subiectae restitutioni. d. num. 33. feudi successus in
divisione hereditatis illud non confert. d. num. 33. filia
non succedit in feudo. n. 34.
3. Feuda hereditaria mixta censentur de corpore &
bonis hereditatis. conclus. 11. num. 38. & tamen
excluduntur familiae. num. 39. feuda pecuniaria etiam
nihil aliud sunt, quam bona praesentia. d. conclus.
44. Feudum non dicitur titulus lucrativus, sed
onerosus. nu. 43. in feudo soli succedunt fratres.
concl. 24. n. 3.
3. Feudum novum, ob delictum Vasalli in personam
Domini commissum, apertum redit, exclusis agnatis
Vasalli

Index Rerum & Verborum.

- vasalli. ad Dominum. Concl. 37. nota. 2. siue feudum non vult committi pro se & heredibus siue suis filiis & filias acquisitum, siue hereditarium, siue ex pacto & providentia. d. concl. 37. num. 3. vel sit a quo, utum sibi & fratri, aut linea collateralium. g. limitatur, num. 5. & seqq. usq. ad 11. feuda omnia, quorum in universo iure feudali sit mentio, sunt talia, quae hodie ex pacto & providentia dici solent, numer. 3. feudum antiquum propter delictum vasalli in ipsam personam domini commissum, redit ad Dominum exclusis filiis, num. 12. ampliatur & limitatur, num. 13. 14. 15. Item exclusus agnatio, num. 16. usq. ad 26. Idem obtinet de iure Saxonico, num. 26. 27. vide fallentias, num. 29. & seqq. usq. ad 37. feudum si aperitur & plures sunt domini, latus mediatum alter immediatum, tunc non mediatum sed immediatum Domino aperitur, num. 48. quod procedit etiam, licet vasallus in Dominum primum & mediatum delinquat feudum tamen immediatum applicatur, num. 49. tenetur tamen vasallus delinquens Domino mediatum ad satisfactionem delicti numer. 50. si vero plures Domini immediati sunt, tunc si vasallus in omnes delinquit, totum feudum auferitur & Dominis offensis uniuersae pars portio applicatur: Secus si in unum, tunc saltem illius feudi pars amittitur, quae Dominum offensum concernit, num. 51. feudum acquiritur proprietario, non usufructuario, numer. 52. obtinent haec, si Dominus in vita sua de delicto in se commissio conquestus sit, num. 53. 54. 55. & si feudum ejusmodi ob delictum aperitur, tunc etiam tenetur vasallus indistincte omnes fructus simul restituere, num. 57.
3. Feudum paternum amittunt filii ob delictum patris in alium, quam Dominum commissum, conclus. 38. num. 1. & seqq. Idem de iure Saxonico, non vero Electorali, procedit, num. 8. 9. non vero amittunt agnati sed statim ad delictum commissum sunt, ad illos pertinet, numer. 10. 11. 12. & in ejusmodi feudo succedunt omnes collaterales agnati proximiores, siue in secundo, vel tertio, vel quarto gradu sint, num. 16. Idem obtinet de iure Saxonico, n. 17. 18. 19. limitatur, num. 20. 21. 22. 23. Feudum novum, statim atq. delictum commissum in alium quam Dominum est, Domino aperitur, etiam de iure Saxonico, n. 24. 25. & seqq.
3. In feudis in Collateralibus usq. ad nepotes exclusivae, jus representationis locum habet, conclus. 40. n. 1. de iure civili. d. num. 1. Idem obtinet de iure Saxonico, numer. 27. 4. & filii fratris defuncti cum patris simul admittuntur, d. n. etiam in irrefructu, illa clausula adiecta fuerit, nach recter supp. 361. num. 6. 7. 8. 9. ampliatio, num. 10. & seqq. omnibus.
3. Feudum non potest consistere in pecunia, conclus. 4. num. 5.
5. Ferras bestias in aliis salibus, silvis & campis contra prohibitionem Principis vel alterius Domini capiens, quomodo punitur, rem, siue, conclus. 51. num. ult.
5. Ferramenta ad effringendum sicuter commodatus, tenetur ordinariis poenae furti, conclus. 55. n. 15. 16. 17. in dubio praesumitur, ferramenta esse igno- rante commodata, num. 18.

1. Fidejussor quando tacitam hypothecam in principalis debitoris bonis accipiat, concl. 67. n. 101.
2. Fidejussor qui pro suo principali iurata solvit, potest eas in concursu creditorum repetere, concl. 66. num. 16.
1. Fidejussor potest in illo loco, ubi principalis contraxit & solutionem promisit, appellari, conclus. 75. num. 9.
1. Fidejussor tam ex sua, quam principalis mora, si solutio non est in certo loco destinata, ad interesse tenetur, conclus. 75. n. 9. in med.
2. Fidejussori datur adversus principalem debitorem jus paratae Executionis, si ipse prius est executus, conclus. 80. n. 3.
2. Fidejussoris conditio non debet esse deterior, quam debitoris principalis, concl. 80. n. 3.
1. In fidejussoris vota datur insubstite parata executio, conclus. 8. n. 25.
2. Si fidejussor solvit & solutionem semipene probavit, tunc etiam potest deferri iuramentum supplementum, conclus. 84. n. 39.
1. Fidejussor iudici in prima instantia datus, a tenetur etiam in secunda instantia, concl. 2. n. 66.
1. Fidejussor nomine principalis condemnatus debet appellare, conclus. 80. num. 1.
2. Fidejussores an & quatenus per generale renunciationem ab omnibus beneficiis excludantur, conclus. 22. per tot. habent tria beneficia, a cussio- nis, divisionis & cedendarum actionum, num. 1. ex- cussio nis beneficio an generaliter possit renunciari, num. 2. & seqq. hodie requiritur specifica renunciatio, num. 13. 14. non sufficit, ut quis omnibus & singulis beneficiis fidejussorum renunciet, n. 1. & seqq. vel ita, quae expressam renunciationem requirunt, num. 17. possunt tamen fidejussores quondam spec- tialiter renunciata generale renunciationem subicere, num. 20. iuramentum fidejussori tan- tum operatur, quantum specifica renunciatio, num. 23. & seqq. fidejussor indemnitatis, licet jurato & expresse beneficio excluditur renunciavit, nihilominus potest id opponere, n. 34. n. 35. fidejussores renunciantes de beneficiis in specie debent certiorari, n. 37. an & quatenus Notario, renunciatio- nem clausula in instrumento ponenti, credatur, & quid si absq. consensu fidejussorum eas appositae, nu. 38. 42. Beneficio divisionis an & quatenus de iure civili & Saxovico, & per quae verba, renunciari possit, & videatur, conclus. 22. num. 43. 44. 45. & seqq. Creditor debet unum fidejussorem in solidum convenire, si plures divisionis beneficio renunciaverunt, & cur, num. 56. renunciatio divisionis non nocet creditoribus si solo ad eam est indultus, nu. 58. beneficio cedendarum actionum an & quatenus potest renunciari, conclus. 27. num. 59. & seqq. Si beneficio cedendum est renunciatum, potest nihilominus fidejussor, qui solidum solvit, post solu- tionem cessionem a creditore petere, numer. 60. & seqq. Si beneficio cedendum non est renunciatum, an & quando cessio actionum est petenda, an ante, an post solutionem, n. 71. & seqq. Si fidejussor omisso beneficio cedendum creditori solidum solvit, nullum remedium aut alio, ad recuperandum id, quod expendit fidejussori superest, num. 1. Cessio actionum debet a creditore expresse verba fieri, nec probatur ex traditione instrumenti debiti.

Index Rerum & Verborum.

num. 87. actiones tantum pro virili parte ad-
versus reliquos confideiussors ceduntur, non in soli-
dum. can. l. 22. num. 88. & seqq. Creditor non
teneur ante exsolutionem totius summe actiones
cedere. num. 89.

1. Fideiussor, qui se tanquam principalem obligavit, an habeat beneficium excussionis. Concl. 23. per totum.
2. Fideiussor si scilicet non potest opponere exceptionem excussionis. concl. 24. n. o.
2. Fideiussor iudicium sibi au possit opponere exceptionem excussionis. concl. 24. num. 14. fr. Si principali debitori succedat non potest. num. 5. Si heres debitoris existat. an confessio inventarii ei proficiat, ut ut ultra hereditatem non teneatur. n. 50.
2. Fideiussor quando & quibus in casibus non potest opponere exceptionem excussionis. concl. 24. per totum.
1. Fideiussor an liberetur, si terminus solutionis debitori fuerit propterea. concl. 25. per tot. De iure Saxonicis non liberatur. num. 21. licet debitor ad certum tempus solvere debeat. num. 22. licet post terminum solutionis alii fideiussores constituantur. num. 23. et si pactum sit, quod fideiussor tantum ad trimum veluti esse obligatus. nu. 24. licet debitor postea rogatus fuerit propter. nu. 5. liberatur fideiussor, si pro contractu ad certam tempus initio fideiussus. n. 26. Si in promissione debiti sit novatio, liberatur. num. 25. Si fideiussor quod velit facere, ut principis solvat, num. 29. Si in instrumento expressit preteritum, et postea tempus solutionis nolle esse obligatum. nu. 30. an ad liberationem eius requiratur, ut creditor eum intra tres menses non impellat. verum, & prorogationem termini fecerit. num. 31. dilatio principalis dat, an & quatenus proficiat fideiussori. n. ult. concl. 25.
1. Fideiussor obligatus an etiam ad heredes transeat. concl. 26. per tot. iure civili obligantur. nu. 1. Iure Saxonicis non. num. 5. licet et eum in instrumento non fiat mentio. num. 6. Etiam in criminalibus. num. 3. heredes non teneant, si ea consuetudine fuit. sedulum. n. 16. ut in Ducatu Lubenburchensi. nu. 11. Bohemia. num. 12. & Normandia. num. 17. Si convenerit, ut in loco defuncti fideiussor sit alius de iure. nu. 14. Si qua fides tantum interponit, quoad vivit, num. 20. Si liberi negant se esse heredes, num. 21. agnatus in fendo succedens etiam non teneatur. num. 25. Non etiam obligantur heredes, si principalis se ad obligatum obligavit. num. 27.
1. Fideiussio non potest fieri sine stipulatione. concl. 26. num. 6.
2. Fideiussor si reperiatur non solvendo, constituitur in carcerem. concl. 28. n. 17.
1. Filius admittitur pro patre cum cautione rati. concl. 14. nu. 35.
1. Filius familiaris si eius pater immobilia possidet, an debet satisfacere. Concl. 20. n. 21. In possessione bonorum paternorum repertus, præsuntur heres patrie. Concl. 37. nu. 3.
1. Filius familiaris potest sub pacto de retrorendendo emere & vendere. Concl. 1. n. 2. 3.
1. Filius quatenus falso patrie contravenire possit. Concl. 39. num. 16.
2. Filius & reliqui defensores succedunt in fendo

in infinitum, Co-1. f. 51. u. mer. 1. & numer. 1.

- [illegible]

Index Rerum & Verborum.

- Conclusio. 45. numero. 31. 34. 35. 36.
 1. si debitor potest pro debita de jure civili incar-
 carari, concl. 1. 25. n. 17.
 Fiscus habet jus patermissis in metallicis, concl. 39.
 num. 7.
 Fiscus an & quatenus succedit, remissivè, conclus.
 51. num. 39.
 2. Luminis vis est legitimus impedimentum, Con-
 clus. 17. num. 13.
 Florenti Rhenenses & florenti simpliciter positi quo-
 modo in instrumentum obligationum intelligendi,
 Concl. 37. n. 45. & seqq. n. 26. 27. 28.
 3. Forma certa à lege præscripta & patermissa
 vitiat alium, concl. 9. n. 8. in med.
 Forma substantialis à lege aut statuto præscripta
 debet ad unguem observari, conclus. 74. num. 12. 40.
 nec potest per equipollens adimpleri ibid. numero.
 129.
 Forma statuti seu legis debet præcisè & strictè ob-
 servari, Conclus. 13. num. 9. non potest per equi-
 pollens adimpleri, concl. 55. num. 32. an interpretat-
 ius impleatur, nihil interest, concl. 55. n. 40.
 4. Forma individua est, & quicquid ad solennita-
 tem exigitur, id ab alio dividi non potest, conclus.
 17. num. 17.
 5. Forma legis an & quatenus partes possunt re-
 nuntiare, conclus. 22. num. 54. 55. & conclus. 18. nu-
 m. 19. art. 13.
 6. Forma substantialis inde inducta colligitur, si qui-
 prater verba centra juris communis dispositionem
 inducatur, conclus. 17. n. 103.
 7. Forma est individua & non potest ab alio dividi,
 conclus. 13. n. 17.
 8. Forma essentialis alicujus rei per juramentum non
 potest impleri, concl. 2. num. 10. non potest per ali-
 equipollens adimpleri, multo minus in totum omitti-
 ri, d. concl. n. 39.
 9. Forma substantialis ad unguem debet observari,
 Conclus. 25. n. 32.
 10. Feminina an & quatenus in judiciis versari possint,
 conclus. 15. jure civili non possunt postulare, num.
 non tamen postulare, pro se postulare, n. 2. Jur.
 Saxonicis semper habent curatorem, num. 3. & seq.
 etiamsi free sit, n. 4. & seq. ubi & quomodo jurare de-
 bent, concl. 34. num. 9.
 11. Feminini sexus appellatione non continentur ma-
 sculinis, concl. 11. n. 49.
 12. Feminina possunt subditi propter furtum, Con-
 clus. 43. num. 37.
 13. Feminina possunt in testamento tempore testis es-
 testes, Concl. 75. n. 25. 26.
 14. Femina non succedunt in feudo militio, Concl. 18.
 num. 47.
 15. Femina & Clerici judicantur in successione feudi
 à patris, concl. 19. n. 31.
 16. Fenebris an pro debito detineri & sequestrari
 possit, Conclusio. 73. numero. 62. & seqq. Concl. 73.
 num. 37.
 17. Forenses possunt in Saxonia propter debitum in
 carcerari, & possunt inflare, ut cornu debitor in-
 carceretur, conclus. 25. n. 25.
 18. Forum ex contrahit acquisitionem in eo loco, ubi quis
 vel domicilium vel bona habet, non tollit forum do-
 micilii, sed potius forum furo accumulatur, & con-
 clus. 74. num. 70.

Index Rerum & Verborum.

1. *Periculum de iudicia conuictio* & *conuictio* de iudiciis, *concl.* 19. *nam* 4. *an* 17. *concl.* 17. *nam* 17. *concl.* 16. *nam* 4. *part.* 2.
4. *Penam* a *matrimonio* ab *gens*, *punitur* morte, *in* *matrimonio*, *relegatur* vel *fructibus*, *concl.* 19. *nam* 1. & *seqq.* *annuitus* quando *prafumitur*, *nam* 10. & *seqq.* *in* *matrimonio* *sanctum*, *an* *pos* *dimidium* *utrum* *gerentium* *tempus* *dicatur* *annuitus*, *nam* 22.
4. *Penam* *venenium* *immortis*, *ut* *homines* *moriantur* *debet* *conuictio*, *concl.* 10. *nam* 11. & *seqq.*
5. *Penam* *et* *est* *peccatum* *mortale*, *concl.* 30. *nam* 1. *nam* *potest* *et* *am* *dispenfatione* *de* *licite* *fieri*, *concl.* 30. *nam* 2. *Iure* *ut* *licet* *improbabilis*, *nam* 5. *Iure* *canonico* *punitur*, *in* *lucro* *ab* *ut* *ar* *in* *clerico*, *fufpenfio* *ne* *sanctum*, *nam* 4. *In* *Saxonia* *relegantur* *meretrices*, *fornicator* & *vel* *carcere* *vel* *pecuniaria* *multa* *punitur*, *nam* 4. *nam* 5. *licet* *fornicator* *per* *rem* *cum* *meretrice* *cohit*, *nam* 9. *vel* *meretrice* *ob* *paupertatem* *meretricium* *exercuerit*, *nam* 10. *Si* *quidam* *ibidem* *fe* *prestitit*, *primus* *incarceratur*, & *non* *emendatur*, *relegatur*, *nam* 11. *Si* *meretrice* *aliquem* *morbo* *Gallico* *inficit*, *frangitur*, *nam* 14. *Qui* *cum* *deformi* & *vitula* *cohit*, *gravius* *debet* *punitur*, *quam* *qui* *cum* *fornica* & *iuvenc*, *nam* 16. *Meretrice* *potest* *mercedem* *fornicationis* *causa* *promiffam*, *apud* *iudicem* *petere*, *nam* 17. *fornicatio* *quomodo* *probitur*, *rem* *si*, *nam* 20.
1. *Frater* *non* *potest* *ad* *infantiam* *fratris* *arefari*, *concl.* 75. *nam* 23.
2. *Frater*, *in* *telam* *fratris* & *coheredis* *gerens* *an* & *quando* *teneatur* *rationes* *reddere*, *concl.* 12. *nam* 15. & *seqq.* *nam* 19. & *seqq.* *De* *fratris* *adminiftratione* & *rationum* *reductione* *V. casus*, *numer.* 32. 33. 34. 36. & *seqq.* *Non* *potest* *fratrem* *ob* *debitam* *carcerem* *publicam* *conferre*, *concl.* 28. *nam* 40.
3. *Frates* & *forores* *utrumque* *coniuñti* *defuncto* *fratri* *si* *fufcedunt*, *in* *his* *fratribus* & *fororibus* *uterius* *vel* *confanguineis*, *concl.* 20. *nam* 1.
1. *Fraternitas* *probat*, *prafumitur* *quis* *ex* *utroque* *latere* *coniunctus*, *nifi* *probitur* *contrarium*, *concl.* 24. *nam* 8.
4. *Frates* *fe* *in* *vicem* *occidentes* *in* *Saxonia* *aligantur* *trahi* & *ad* *locum* *supplicii* *raptati*, *feriuntur* *gladio*, *concl.* 7. *nam* 70. 71.
4. *Frater* *admittit* *ad* *necelfariam* *defenfionem* *probandam*, *concl.* 14. *nam* 18.
4. *Fratri* *liberi* *an* *in* *Saxonia* *possunt* *conjugi*, *concl.* 33. *nam* 18.
5. *Frater* *fororem* *preftituens*, *punitur* *morte*, *concl.* 40. *nam* 13.
1. *Fructus* *bonorum* *debitoris* *post* *rem* *iudicatum* *quibus* *debent* *ad* *iudicari*, *concl.* 66. *nam* 19.
1. *Fructus* *possunt* *lequeftrari*, *si* *super* *his* *lis* *verfata* *fit*, *concl.* 73. *nam* 19.
2. *De* *Fructibus* *pendentibus* *ultimi* *anni*, *ubi* *reventio* *fit*, *quid* *statuendum*, *concl.* 3. *numer.* 66. & *seqq.*
2. *Fructus* *feudorum* *sunt* *aliofiales*, & *dicuntur* *burgenfatici*, *concl.* 31. *nam* 33.
3. *Fructus* *tempore* *lascntis* *hereditatis* *heredi* *plene* *acquiruntur*, *nec* *reftituuntur* *legatario* *post* *aditam* *hereditatem*, *concl.* 19. *nam* 1. 2. 3. *limitatur*, *si* *heres* *in* *adunda* *hereditate* *moram* *fecerit*, *d. concl.* 19. *nam* 1. *Item*, *Si* *teftator* *rem* *legatam* *legatario* *tradiderit* *vel* *licitum* *tradiderit* *accipiendi* *pos*

- seftatoris*, *nam* 6. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 7. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 8. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 9. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 10. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 11. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 12. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 13. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 14. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 15. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 16. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 17. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 18. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 19. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 20. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 21. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 22. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 23. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 24. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 25. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 26. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 27. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 28. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 29. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 30. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 31. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 32. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 33. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 34. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 35. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 36. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 37. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 38. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 39. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 40. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 41. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 42. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 43. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 44. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 45. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 46. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 47. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 48. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 49. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 50. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 51. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 52. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 53. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 54. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 55. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 56. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 57. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 58. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 59. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 60. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 61. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 62. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 63. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 64. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 65. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 66. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 67. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 68. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 69. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 70. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 71. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 72. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 73. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 74. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 75. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 76. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 77. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 78. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 79. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 80. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 81. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 82. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 83. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 84. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 85. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 86. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 87. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 88. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 89. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 90. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 91. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 92. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 93. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 94. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 95. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 96. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 97. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 98. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 99. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 100. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 101. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 102. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 103. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 104. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 105. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 106. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 107. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 108. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 109. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 110. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 111. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 112. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 113. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 114. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 115. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 116. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 117. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 118. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 119. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 120. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 121. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 122. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 123. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 124. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 125. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 126. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 127. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 128. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 129. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 130. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 131. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 132. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 133. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 134. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 135. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 136. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 137. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 138. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 139. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 140. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 141. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 142. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 143. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 144. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 145. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 146. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 147. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 148. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 149. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 150. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 151. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 152. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 153. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 154. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 155. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 156. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 157. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 158. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 159. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 160. *Item*, *in* *l. de* *reftit. et* *plur. reftat.* *nam* 161. *Item*, *in* *l. de*

Index Rerum & Verborum.

- nam in fructibus non solum presentibus sed etiam perceptis, qui omnes pro rata temporis inter novum possessorum & veteris dividi debent, num. 19. Licet etiam casus non sit, num. 20. Illius usus fructuarius, num. 21. Fructus feudales percepti ad heredes defuncti vassalli pertinent solum, num. 24. Fructus pendentes si vassallus ante Calced. Martini mortem pertinet ad Dominum, si vero post Calced. Martini, ad vassallum decedit, omnes fructus, qui interim percipiuntur, ad heredes vassalli spectant. Si vero post Augustum defungatur, omnes percipit Dominus, num. 25. & seqq. ad 30. Ampliatur & limitatur, num. 31. ad 43. pro fructibus feudaliibus percipiendis heredes ius retentionis in fructu habent, in tantum, si ex possessione vel quasi de eorum fuerint, adversus Dominum vel agnatos interdictum recuperanda possessionis habent, numero. 44. 45. Si vero in possessione vel quasi non sunt constituti, tunc illis interdictum adipiscenda possessionis competit, num. 46. Jure Saxonicum omnes fructus indifferenciales, qui ex agro sato & rursus subacto proveniunt, ad heredes vassalli defuncti vel alterius possessoris pertinent, num. 47. Ampliationes, num. 48. ad 67. Fructus ejusmodi, si non ad heredes defuncti, sed unam cum fundo ad novum possessorem transeunt, tunc novus ille possessor omnes expensas & sumptus hereditibus restituere debet, num. 68.
3. Fructus civiles, si post mortem vassalli dies solutionis intra 40. saltem veniat, ad heredes vassalli pertinent, concl. 44. n. 4. 5. 6. 7. Et hoc extenditur etiam ad quoscumque possidiores, n. 8. Item, Etiam dies solutionis longe post 40. veniat, n. 9. 10. 11. 12. 13.
3. Fructus naturales feudales percepti pertinent ad vassalli heredes, concl. 45. num. 4. In pendentiibus distinctio est adhibenda, n. 5. 6. 7. Jure Saxonicum fructus percepti etiam ad heredes pertinent, n. 8. pendentes vero omnes una cum fundo ad novum possessorem transeunt, n. 9. & seqq. ad fin.
5. Fructus arborum immaturorum auferens, tenetur ex lege Aquilia, concl. 53. n. 9. Si quis fructus edibiles decerpit, & statim comedit non asportet, non puniatur, n. 10. Si vero eos lucrificandi causa asportet, puniatur extraordinarie, n. 11. 12. In Saxonia puniatur multa 30. solidorum & tenetur damnum reo sarcire, n. 14. 15. 16. Limitatur, n. 19. Qui fructus non edibiles, ut potest legumini & solo separatis, ligna a stipite resecta, gramina falcata & similia furatur, quomodo puniatur, concl. 53. n. 20.
1. Frumentum ad seminandos agros deputatum an possit in executione capi, concl. 51. n. 71.
5. Frumentum qui demetit & furatur, puniatur arbitrarie, concl. 53. n. 25.
5. Fructus furto auferens puniatur arbitrarie, concl. 53. n. 3. 4. 5. limitatur, n. 6. 7.
2. Fructus minoris vel venditoris plus offerentis, quomodo diegitur, concl. 57. n. 9. 10.
1. Fraudatores gabellarum possunt detineri, donec de portorio & injuria satisficiant, concl. 73. n. 117.
1. Inter taggeti verba, quid in citatione importent, Concl. 17. n. 9. 89.
2. In causa finis pacis reconventio non habet locum, Concl. 22. numer. 24. Juramentum purgationis potest reo deferri, Concl. 2. n. 10.
1. Fugam quando debitor praevenerit presumatur, Concl. 66. num. 51.

1. Fugitivus debitor in re & persona potest detineri & sequestrari, concl. 73. num. 25. 24. Etiam privata auctoritate, n. 26. Ultra 20. horum tamen in privato carcere non detinendus, n. 26.
1. De fuga suspectus potest detineri & sequestrari, concl. 73. n. 27. 28. 29.
1. De fuga suspectus quando quis presumatur, Concl. 73. n. 31. & seqq.
1. de Fuga non est suspectus, qui immobilia possidet, Concl. 73. n. 41.
1. Fuga suspicio potest juramento probari, n. 43.
1. ad Fuga suspensionem probandam, debitor non debet citari, concl. 46.
1. Fugitivus & de fuga suspectus potest ubique capi & sequestrari, num. 48. tempore morigatio, n. 49. In propria domo, n. 50. Die feriato, num. 50. In Ecclesiis, n. 51.
2. Fugitivus potest a Creditore vulnerari & occidi, si resistit, num. 51.
1. De fuga suspectus non potest dici quis ratione modus, num. 50.
1. Fugitivus & de fuga suspectus quis non datur, num. 58. 59.
1. Fugitivus & de fuga suspectus potest tempore undecimarii capi & arrestari, concl. 77. n. 10. 11.
1. Fugitivus mittit omni. privilegia, ibid.
1. Fuga an & quatenus plen. probat, concl. 79. n. 57. Quomodo semple, n. 58. Quando tantum aliqualem probationem videtur, n. 111.
2. Fugitivus potest a Creditore propria auctoritate capi & detineri, conclus. 27. n. 29. de fuga suspectus quis datur, n. 30.
4. Fuga facit indicium veneficii ad inquirendum, concl. 4. n. 30.
4. Fugere an quis teneatur ad hoc, ut moderamen inculpatae tutelae servasse dicatur, concl. 3. n. 26. & seqq. ubi ampliatur & limitatur.
2. Funeris impensas habens ius praelationis, conclus. 64. n. 84. & seqq.
1. Funeris impensa an praefertur creditori non tantum tacite, etiam expressam hypothecam habenti, ibid. n. 86. & seqq. viti. et decem. ibid.
1. Funerium impensarum nomine quae contineantur, n. 87. an etiam viles lagubres, n. 88. 89. 90. 91.
1. Funeres impensa quomodo praebentur, num. 92. 93.
3. Funeris impensa an a marito, an vero ab uxore hereditibus sufferenda, emissive, Concl. 29. n. 107.
1. Fundus specialiter designatus pro praestatione alimentorum, legatorum & annuum reddituum, an & quatenus constantur tacite prois obligatus, conclus. 67. n. 62 & seqq.
1. in Fundum communem, non posse fieri executio, quomodo intelligatur, concl. 30. n. 19.
3. Fundus dotalis non potest alienari per maritum, etiam consentiente uxore, concl. 29. n. 89.
1. Furiosus habet in re, ad quam emendand pecunia mutavit, hypothecam, conclusion. 165. num. 147.
1. Furiosus an possit juramentum deferre, conclusion. 29. num. 15.
4. Furiosus patrem vel matrem occidens non tenetur pena parricidii, concl. 6. n. 96.
4. Furiosus licet pro sui defensione occidere, concl. 32. num. 31.
4. Furiosam mulierem stuprans suffragatur & relegatur & debet eam alimentare, concl. 37. n. 2. 5.

Index Rerum & Verborum.

4. Fur osus virginem stuprans non punitur, nisi id tempore inter valli fuerit, Concluf. 27. n. ult.
1. Futuris creditibus an etiam competat ius revocandi alienata, concl. 7. n. 61.
2. Pro futuris pensionibus & praestationibus potest agi non aliter, ac de praesentibus & praeiteritis, concl. 4. num. 4. prois est obligatio in diem vel sub conditione, num. 11.
1. Futura res pra omnibus creditoribus possunt vindicari, concluf. 64. n. 21.
1. Futura res omnibus omnino creditoribus praferuntur & vero Domino debent restitui, concluf. 64. n. 12. c. 121.
1. Furtis bona sunt pro restitutione rerum ablatarum tacite obligata, concl. 67. n. 75.
4. Fures possunt a magis & veneficiis indicari & invelligari, concl. 5. n. 55. Quibus modis utantur, remittit ibid. ad praesentibus indicandis magis consulendi, ibid. n. 82. c. 37. Quomodo consulentes puniatur, n. 92 & seqq.
4. Furem, qui cum necis rebus aufugit, non possum globo transigere, concl. 12. n. 19.
5. de Furtis, & eorum poenis, concluf. 43. per ot. Si civiliter agatur, est poena dupli vel quadrupli, n. 2. 3. Si criminaliter, hodie est poena suspendii, n. 12. & seqq. propter primum & magnum furtum p iest quia suspensio, n. 22. & seqq. Magnum & enorme furtum dicitur in Saxonia, quod quinq; sol dos excedit, nu. 27. furtum magnum ita punitur, siue cum siue sine effractione fure commissum, num. 34. tam diuturnum quam in curruum, n. 35. tam manifestum, quam nec manifestum, nu. 36. Furtum dicitur magnum etiam ratiue qualitate, n. 43. Si quis inopi parcellum subtrahat, n. 44. aut Diolori Codicem, in quo multa addidit, n. 45. aut est secundum, n. 46. aut in loco insigni, & privilegio committatur, n. 49. Si quis unicum furtum, sed parvum & modicum commisit, punitur suffigatio vel arbitrarie, nu. 5. In Saxonia si infra didimium quinq; solidorum est, punitur vel carcere vel relegatione temporali, si excedit didimium, punitur suffigatione, n. 62. & seqq. Si furtum cum effractione est factum, etiam si minimi fuerit, punitur laqueo, num. 69. si consensendo, tunc elenstigen, est commissum punitur laqueo, licet sit modicum, nu. 74. Si quis duo furti magna commisit, suspenditur, n. 79. Si vero duomodica & didimium quinq; solidorum excedentia, suffigatur, si vero didimium non excedunt, relegatur vel punitur carcere, num. 86. Si quis tria furti commisit, quomodo puniatur, nu. 88. & seqq. tria furti debent distinctis temporibus & locis esse facta, nu. 99. 100. & seqq. In numerum trium aut duorum furtorum computantur etiam furti praecedentia, pro quibus iam ante poena est imposita, num. 106. Si duo vel plures commiserunt furtum, quomodo puniantur, concluf. 43. n. 115. & seqq. ubi ampliatur & limitatur.
5. Furti tenetur, qui rem invenit & non restituit, concl. 44. n. 1. punitur in Saxonia poena dupli, n. 1.
5. Furtivam rem scienter a fure emens est fur, concl. 44. num. 4.
5. Fur est, qui rem furto subraclam in solutum accipit, concl. 44. num. 7. Qui mihi rem pro pignore constituit & postea aufert, aliamq; submittit, num. 8. Quire commedata ad alios utitur, nu. 9. & seqq. Qui pignore vel re deposita utitur, n. 19.

Qui rem communem in suam vidit rem vendit, num. 20. Qui sine mandato alius nomine pignum exigit, num. 22. Qui rem sibi debitam sibi aufert, num. 24. Qui rem alienam scienter vendit, num. 25. Qui abbellum vel rem suam ultra debitum modum exigit, num. 26. Minus & plus etiam tenetur, num. 27. qui scienter pecuniam Domini vel patriae servo vel alio in iddo evincit, num. 28. Nobiles non suspenduntur, num. 23. Impubes etiam minor arbitrarie punitur, n. 34. 35. Si quis ex simplicitate, vel necessitate causa, vel res barbarorum, vel depositam pecuniam aletorum, vel patri, rem suis suis, us, an & quomodo puniatur, num. 39. & seqq. Qui creditur dominum permissurum, an puniatur, n. 56. & seqq. Qui per violentia ductus rem furtivam restituit, vel aliter satisfecit punitur extraordinarie, nu. 70. & seqq. Si res ad dominum redierit punitur fur matius, concl. 44. n. ult.

5. Fur praeter poenam mortis tenetur etiam ad restitutionem rerum subraclarum, concl. 43. n. 3. in foro Saxonia non tenetur, nu. 16.
5. Furtiva res p iest a Domino vindicari nullo pretio refusio, concluf. 45. num. 17. licet emtor sit praestans, quod veri nomine Domini emerit, num. 18. Rerum furtivarum est magis potest etiam vendicari, si sine consensu, n. 22. Si valor non potest sciri, p iest Dominus in liem iurare, n. 11. Si emtor res furtivas tertio vendidit, nihilominus tenetur domino ad restitutionem, praefat. concl. 45. n. 22.
5. Pro furtiva rebus inveniendis possunt viciorum aedes perquiri, concl. 45. n. 24.
5. Furtivas res apud furem vel alibi inventas non potest magistratus licet sibi applicare, concl. 45. nu. 26. Nec consuetudo vel statutum valet in contrarium, n. 30. An res furtiva ita sint Domino restituenda, ut si nihilominus impensis iudicialis in executione factas debeat restituere, concl. 45. num. 32. & seqq.
5. Pur an sit paelle eum petenti in matrimonio dandus, concl. 45. n. 13. 34. 35.
5. Fur rupto laqueo virum in terram decidens an iterum suspendendus, concl. 45. n. 37. 38.
5. Fur, qui in alio loco furtum commisit, & se postea ad alium cum re furtiva convertit, in quo loco debeatur suspendi, n. 42 & seqq. Concl. 41.
5. Furca erectio toleratur, si distat a vicini finibus per 24. ulnas, licet umbra ejus projiciatur in vicinos fines, concl. 45. n. ult.
5. Furtum si quis facit, de re furtiva autem, loco & personis, ubi & quibus factum sit, non constat, punitur tantum arbitrarie, concl. 46. n. 3. Si de rebus furto subraclis constat, non autem de Domino, ut sit in mercibus, punitur etiam arbitrarie, numer. 9. In Saxonia punitur talis fur suffigatione & perpetuo exilio, num. 12. 13. & seqq. Si quis plura & fere infinita furti facit, & saltem unum vel duo varicatur, potest laqueo puniri, nu. 24. Si plures in diversis nominis fuerint & deprehensi unanimiter furti constiterint, mercatores autem aut Dominos non possunt indicare, etiam suffigantur tantum & perpetuo relegantur, concluf. 45. n. 35. 36.
5. Furtum quomodo & quibus conjecturis probetur, remittit, concl. 46. n. 18.
5. De furto Domesticorum, concl. 54. per tot. vide plures, in verb. Domesticum.

Index Rerum & Verborum.

1. Furibus auxilium praestantes puniuntur variè; Si ante factum fuerint auxiliati, puniuntur pana la-
quei, modo auxilium fuit actui proximo, vel
cooperati, ut & causam furto dederint, Concluf. 55.
num. 3. 4. & seqq. Sed ad furtum accommodans
tenetur furti, num. 14. Qui ferramenta ad effrin-
gendum scienter commodat, puniuntur ordinariè, nu-
mer. 15. Si quis in ipso actu furandi, auxilium pra-
estitit, puniuntur ordinariè, num. 20. & seqq. limita-
tur, num. 30. & seqq. Si quis post furtum auxilium
praestitit, puniuntur arbitrariè, num. 43. Qui partici-
pavit de rebus furtivis, puniuntur ordinariè, nu. 50.
Furum receptatores puniuntur eadem penâ, quâ
fures, n. 55. concl. 55.

5. Furtum confulescentes, seu emandantes, quomodo pu-
niantur remissè, vid. concl. 55. n. 56. 57.

5. Fur an possit torqueri in caput sociorum & rece-
ptatorum, concluf. 55. n. 57.

5. Furtum & rerum furtivarum receptatores, puniuntur
eadem penâ, quâ principalis, concl. 55. n. 58.

5. Furibus se associans, de bonis sub arboribus comedens,
tenetur ordinariè panâ, d. concl. n. 28. & n. 52.

5. Furibus praesumitur in dubio ignoranter & casualiter,
auxilium praestitum, concl. 55. n. 52.

5. Furi opem ad evadendum & fugam accipiendam
præbens, puniuntur arbitrariè, concl. 55. n. 44. viam ei
monstrant, ut possidet evadere, etiam puniuntur ex-
traordinariè, num. 47.

5. Furem occultans ne deprehendatur, puniuntur arbi-
trariè, concl. 55. num. 48.

5. Furibus indicio & demonstratione occasionem de-
linquendi præbens, & locum, ubi res continentur
ostendens, suscipiatur & relegatur, concl. 56. n. 5. 6.
Si aliquis participavit, sufficit, num. 3. vel si ipso
res amovere iuvit, num. ult. Si casu indicavit, non
puniuntur, n. 7. concl. 56.

5. De furtis officialium & eorum, quibus res concre-
dita sunt, concl. 57. per tot. vide, n. verb. peculatus,
& verb. residua.

5. De furtis tabulariorum & nuntiorum, concl. 58.
per tot. vide verb. Tabularii seu Nuntii.

G.

1. Gabellarum fraudatores una cum meribus pos-
sunt detineri & sequestrari, donec portorium
solvant, Concl. 73. n. 117.

3. Gabella & vectigalia ad illum qui superiorem ju-
risdictionem habet, pertinent, concl. 52. n. 19.

3. de Gabella de tractionis, concl. 52. per tot. vide plu-
ra in verb. de tractione.

5. de Gallico morbo & ejus origine, concl. 39. num. 15.

Gallicæ Scabie aliquem inficiens scienter, puniuntur
relegatione perpetua, & suspensione, concl. 39. n. 14.

5. Gabellam vel tributum ultra debitum modum exi-
gens, habetur pro furo, concl. 44. n. 26.

1. Geminatio confessionis præsupponit deliberatio-
nem & firmitatem propositi, concl. 34. n. 63.

1. Geminatio ad aliam faciem, deinceps nihil contra
eam potest opponere, n. 63.

2. Geminatio denotat firmitatem propositi volun-
tatis & consensus, concluf. 1. num. 9. conclusion. 36.
num. 35.

1. Generalis diffinitio generaliter intelligenda & ac-

cipienda, concluf. 64. num. 60. 61. 62.

2. Generalis allegare est Doctorem pauperum &
pofitorem, concl. 9. n. 41.

1. Generale mandatum permittitur, Concluf. 14. num.
97. debet abscipiari & ad singulas causas exem-
plum produci, concluf. 14. num. 102. Relictis cepisse
potest recipi, num. 104.

1. Generalis constitutio est generaliter intelligenda,
concluf. 52. num. 31.

1. Generalis lites contestatio negativa olim fuit infi-
nitissima, concl. 26. num. 1. habebat multa incom-
moda, n. 2. Est sublata hodie, num. 3. an parte non
opponente admittatur, n. 11.

1. Generalis libellus parte non opponente procedit,
concl. 26. n. 3.

2. Generalissima verba sunt tam re quam genere in-
certa & obscura & parum aut nihil operantur,
concl. 22. n. 10.

1. Genor pro socio admittitur in iudicio sine wan-
dau cum cautione, concl. 14. n. 50. 51.

4. Genorum occidens non tenetur pana parricidii,
sed puniuntur minus, concl. 7. n. 83. 84.

4. Genor socium cognoscens puniuntur suspensione &
perpetua relegatione, concluf. 55. num. 10. 17.

1. Gerchidibcher plene probens, concl. 36. n. 18.

2. Geseandebaudt simulanea investitura, concluf.
55. per tot. vide simulanea.

1. Gedings investitura in casum mortis, Antuarum,
concl. 54. per tot. vide investitura.

1. Gerada habet ius pralationis, & in ea mulier &
ejus filia creditoribus præferuntur, conclusion. 65.
num. 39.

2. Gerada potest à marito uxori donari, concluf. 15.
num. 33. An quatenus uxor in marito geradam
potest donare, num. 74. & seqq. de jure Saxonicum
non potest, n. 36. ita, ut ne morte quidem donatio
confusetur, num. 37. Nec mortis causa valeat,
num. 38. licet peculiaris Curatoris consensu facta
sit, num. 39. Gerada potest ab uxore marito do-
nari recipere, num. 42. Si uxor geradam in aliam
speciem commutat, puta in pecuniam, num. 50. Si
maritus eam commutat ad alium usum, num. 51. Si
uxor proxima cognata aliquid aliud reliquit, nu.
52. Si proxima agnata gerada renuntiavit, num.
53. An uxor marito possit geradam vendere, num.
54. Gerada non deferitur iure hereditario, sed po-
tius speciali privilegio, ratione familiae, n. 44. An
uxor marito ob bene merita possit donare, num. 59.
Donatio gerade fiat consensu curatoris, non ta-
men innuiri debet, num. 60. 61. concl. 15.

2. Gerada an quatenus in præjudicium proxima
cognata per ultimam voluntatem alienari vel
extraneo donari possit, concluf. 18. per tot.
Mulier non potest de Gerada testari, num. 1. ibi-
dem, nec donare mortis causa, num. 13. nec ad
piam causam relinquere, num. 4. nec remittitur
cognatis in præjudicium proxima, num. 15. Mu-
lier potest Geradam per donationem inter vivos
in aliquem extraneum transferre adhibitis certis
solennitatibus, num. 18. & seqq. An maritus consen-
sum debeat adhibere, n. 28. An omnes res specificè
debeat eximere, num. 31. & seqq. Si eorum ratio-
rio gerada donatur, an res debeat demonstrari,
concluf. 18. n. 17. An in donatione gerada utriusq;
in diuersis & denotari præsentia requiratur, n. 38.

Index Rerum & Verborum.

An mulier possit in totam geradam donare, an partem cognata debet relinquere, num. 44. An ubicunque et curam quocunque iudice, etiam forum Saxonicum possit donare geradam, num. 48. & seqq. Mulier potest geradam donare usum sibi ad vitam reservare, Concluf. 10. num. 12. Si mulier geradam donavit & usum sibi reservavit, an postea possit aliquid ex gerada alienare in donatarii præjudicium, num. 17. Si res gerada post mortem uxoris non in eam invenitur, debet ex hereditate suppleri, num. 14. Mulier potest geradam in præjudicium filiarum donare, num. 18. Conclusio. 10. p. 2.

3. Gerada non convenit iure hereditario, sed ex speciali legis provisione, tanquam licrum profectionis. Concl. 17. num. 9. n. 3. consistit in hereditatem, d. u. p. s. res subiecta restitutioni, d. n. g. debet filius & alius cognatus, non tanquam heredes, sed tanquam filius & cognatus. d. n. 9. Geradam sita ex bonis & patrimonio defunctæ matris capimus, num. 10. Potest illam mater inter viros pro tribu alienare, d. num. 10. Res quæ ad geradam pertinent sunt ejusmodi, ut servando servari non possunt, num. 10. Gerada quandoque iure hereditario ad filias devolvitur, & de eas alienum non aliter, a. de reliquis bonis hereditariis in subsidium subeundum est, num. 11. Geradam pater non habet in suis bonis, num. 18. In Gerada sola soror, vel alii proximi cognata succedit, excluso fratre, Concl. 23. num. 4. In Gerada successione defunctæ cognatæ sorores excludunt filias ex alia fratre relictas, d. concl. 24. n. 20.

3. Ad Geradam Saxonicam pertinentia, concl. 28. num. 4. n. 3. 9. usq. ad 41. & n. 2. 83. 84.

3. Gerada dicitur quasi Stede, d. Concl. 28. num. 26. est ibi aliquid, quam res, quæ ad usus communes rei familiaris destinata est, n. 26.

3. Gerada, quæ aliàs Disselgerada vocatur, competit cognata proxima, quam vir dare debet mortuæ uxore de consuetudine Lipsiæ & Remnii, Item Halle Saxon. d. Conclusio 28. numer. 44. Quod observatur etiam in matre uxoris, quæ deficientibus filiabus non plus, quam Disselgeradam accipit, nu. 47. Si vero mulier innupta moritur, tunc ejus heredes proxima cognata non Disselgeradam, sed plenam dare debent, d. n. 47. Pertinentia ad Disselgeradam, n. 48.

3. Gerada nonnulli adita transmittitur ad heredes, Concluf. 28. num. 60. & seqq. desert ad viduam vel cognatam ex singulari juris Saxonicæ dispositione, num. 62. Potest mulier vel cognata eam petere, post plurimos annos, licet antea in communibus bonis commemorata sit, num. 64. & filia, licet eam intra annum & diem non petierit, tamen per præscriptionem non excluditur, sed si moritur, transfert ad proximam cognatam, num. 65. De Gerada proxima cognata non tenetur as alienum solvere, si defuncta fuerit maritata, nisi in subsidium, ubi bona mobilia vel immobilia hereditaria deficiunt, vel debita ab ipsâ muliere contracta sint, in suo marito, numer. 66. 67. 68. 69. neg. uxor nobilis, nisi quando Geradam in usu habet, quam maritus jam ante matrem, vel eo constanter acquisivit, num. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. Maritus res quasdam geradas de suo, hoc pacto, acquirens, ut donec pro eis pretium solveretur, pignori essent venditori,

tunc si maritus, nonnulli soluto pretio decedit, curtio ad viduam pertinet, num. 78. In eo casu, ubi res quasdam ad geradam pertinentes & mulieri acquisitas, maritus, consentiente uxore pro pecunia mutuo accepta oppignoret, num. 79. Scius, si infusa uxore, ubi curtio ad heredes pertinet, num. 80. Geradam, etiam, quam pater alienavit, petere post mortem ejus potest filia licet post mortem matris meum reverentiam illam à patre non petat, num. 81. Non potest percipere geradam ex bonis fræ feudis, ubi maritus non habitavit, num. 106. 107. 108 sed bene ex bonis Rusticis, si maritus feuda non reliquit, num. 109.

2. **S**oldgüden / quomodo in instrumentis obligationum accipitur, Concluf. 37. nu. 5. & seqq. per totum.

1. **R**atiæ pecuniam credens præfertur in concursu priori creditori, qui sub usuris creditus, Concl. 66. n. 57. Concl. 70. num. 3. 4. & Concl. 71. n. 5.

2. **G**ratificatio quæstio in jure non habet locum, Concl. 22. n. 70.

4. **G**ravitas mulieris quomodo probetur, remissive Concluf. 7. num. 31.

4. **G**ratia habitans in domo tenetur de incendio ex levissima culpa commissus, concl. 25. n. 4. 2.

6. **G**ramina falcata qui furatur, puniuntur ut alius fur, concl. 53. n. 20. 21. 22. 23.

5. **G**ravius puniuntur, qui cum vetula & deformi, quam qui cum pueris & formosa rem habet, conclus. 39. num. 6.

1. de **G**uaranda, Concluf. 19. per tot. Ad hoc debet eam præstare, num. 1. præstare debet præstari, alias Reus non cogitur respondere, num. 2. Debet præstari in Civilibus & Criminalibus causis, nu. 3. an in Processu ex L. Asymari, num. 4. an a Reo, nu. 5. an a spoliato, num. 6. an in processibus executivis & summariis, num. 7. & 8. An in processibus coram Academia, num. 9. quomodo præstetur, n. 10. & num. 11. ante litem contestatam, num. 12. Siue exceptio in primo termino sit emissæ, an postea possit peti, num. 13. non præstanda, nisi à Reo petatur, num. 14. Guarandæ effectus, num. 15. num. 16. Guarandâ præstâ an plura indicia possint præferri, num. 17. Guarandâ præstâ an latus & tempus exprimi possint, in causis injuriarum, n. 18. Guarandâ præstâ nulla dilatoria possunt opponi, n. 19. Guarandâ si sit pena, num. 20. Guarandâ & satisfactio æquiparantur, num. 5. & n. 19. Guarandæ exceptio quando opponenda, 10. n. 20. n. 7.

4. **G**uarandâ debet in crimine veneficii præstari, conclus. 4. num. 6.

1. **G**uarantigatum instrumentum plene & perfecte probat, concl. 36. n. 24.

2. **G**ülden / Quomodo in instrumentis obligationum accipitur, conclus. 37. num. 5. & seqq. num. 20. & seqq.

H.

1. **H**abitatio & asium patriæ, dicitur habitatio & asium filii, Concl. 20. n. 22.

1. **H**ereticus in pecunia ad edificandum, reficiendum & conservandum mutuat, non habet jus prælationis, Concl. 65. n. 139.

I. in

Index Rerum & Verborum.

1. in Hæreses causa etiam post publicatam attestatio-
nes possunt novi testes produci, Concl. 40. n. 16.
4. Hæretici quomodo puniuntur, concl. 5. n. 10.
4. Hæreticum patrem occidens non fit Reus parricidii,
concl. 6. n. 61.
1. Hæres non tenetur ex delicto defuncti, conclus. 78.
num. 9.
1. Hereditatis possessor potest id, quod nomine heredi-
tatis solvit, præ omnibus repetere, conclus. 64.
num. 25.
1. Hereditaria debita, Erbgebt gaudent jure prela-
tionis, concl. 64. n. 14. Quæ ita dicantur, n. 115. In
quibus casibus debita ista non habeant jus prela-
tionis, n. 116. 117. 118. 119.
1. Hered. hæ. uxoris, an & quibus dotis privilegium
competat, concl. 65. n. 89. & seqq.
1. Heredes tutorum & curatorum an pupillis & qua-
tenuis obligati sint, concl. 67. n. 34. & seqq.
1. Heres pro sua rata exigens, non tenetur coheredi-
bus cessantibus communicare, concl. 71. n. 13.
1. Heres tenetur juramentum manifestare bona defun-
cti pro veritate Inventarii, concl. 74. n. 32.
1. Heredes debitorum possunt in illo loco, ubi defun-
ctus contraxit & solutionem promisit, arrestari,
concl. 75. n. 7. 8.
1. Heres condemnatur in expensas, si defunctus non
habuit justam causam litigandi, concl. 78. n. 2.
1. Heres non condemnatur in expensas contumaciae,
num. 9.
1. Heredibus creditorum datur jus parata executio-
nis contra debitorum, concl. 80. n. 8. 9. an heredibus
ab intestato, n. 11.
1. In Heredum debitorum bona, datur parata executio,
concl. 80. n. 27. 28.
2. In Hereditatem jacentem ante trigessimum non po-
test fieri executio, concl. 80. n. 35.
1. Heredes plures si aliquem conveniunt, & unus ex
illis convento sit obligatus, an is pro rata possit re-
conveneri, conclus. 82. num. 14. Possunt processum
cum defuncto inceptum continuare, concl. 17. n. 1.
hereditatem ad eundem efficiuntur Domini, ibid. De-
bent processum reassumere, num. 3. 5. 6. 7. 8. Debent
omnes ad reassumendum citari, n. 10. debent reassu-
mere, si reus sive Reus moriatur, n. 17. 18. 19. ræ
debent reassumere, si principalis post eundem na-
torem ante executionem moritur, n. 21. Contra
heredes ad reassumendum citatos, sed emanantes
quomodo proceditur, n. 21. an libellum ambiguum
possint declarare, n. 30. heres ætoris an juramen-
tum calumniæ teneatur præstare, concl. 31. n. 25.
Heres in casu non confecti Inventarii an juramen-
tum calumniæ a legatariis possit exigere, concl. 31. n.
32. Heredes an & quatenus jurare possint, conclus.
34. n. 38. & seqq.
1. Hereditatis immixtio à quo probanda, concl. 37. n.
3. res si hæreditaria à quo probatur, conclus. 37.
num. 21.
1. Heredibus an & quatenus juramentum possint im-
poni, conclus. 35. per tot. Heredes an juramentum à
defuncto susceptum possint præstare, concl. 55. n. 4.
Non possint juramentum minorationis præstare,
concl. 55. n. 7. & n. 8. Heredibus potest deferri ju-
ramentum, quod à lege seu statuto deferretur, concl. 55
n. 9. Possint præstare juramentum in litem, n. 10.

- benè informati de fallo defuncti possint jurare, n.
11. & n. 48. Heredes possint suæ ditionis, quo se-
functus passus est, jurare, n. 12. 20. & quatenus de
jure Saxónico eis juramentum præstare, imp. n. 15.
& seqq. possint juramentum reatum præstare,
concl. 55. n. 26. Non possint de calumniâ jurare, n.
27. Quando juramentum credulitatis præstare po-
ssint, concl. 55. n. 29. & n. 49. & n. 51.
2. Heredibus & contra heredes emissa & vendi-
toria datur jus redimendi, concl. 2. num. 27. & seqq.
2. Heredes an etiam fideiussoria obligati sint, con-
tinetur, concl. 26. per tot. affirmatur, n. 5. si cense-
runt aliud inducitur, n. 10. nisi convenerint, ut in
locum defuncti alius substituantur, n. 12. Si quis
fidem interposuit tantum, quando vixit, n. 20. nisi
negatis se esse heredes, n. 21. nisi defunctus se obli-
gavit ad carceres & obsequia, tunc non tenentur,
num. 26.
2. Hereditatem adisse & ei se immiscuisse heredes,
quia probare debent, conclus. 26. n. 22. quomodo pro-
batur, n. 23.
2. Heredes fideiussoris & debitoris an & quatenus
pro debitis defuncti possint incarcerari, concl. 25.
num. 18. 19.
2. Heredes non possunt bona sine judiciali insinuatio-
ne oppignorata sine extinctione debiti repetere,
Concl. 20. n. 64.
2. Heredes mariti defuncti dotem uxori non restituen-
tes, tenentur ei quing. quatuordecim proveniens ex-
solvere, loco interest, conclus. 31. n. 16.
2. Hereditati paterna an & quatenus filia possit re-
nunciare, Concl. 43. per tot.
2. Heres concubens cum uxore defuncti, si tunc in-
dignum hereditate, Concl. 50. n. 1.
2. Heres Domini Ecclesiastici vel secularis an & qua-
tenuis investituram in casum mortis sustineat, ut bene
ratam habere, Concl. 14. n. 10. 11. & seqq.
2. Hereditate repudiata an & quatenus feudum à fi-
lio vel vasallo possit retineri, Concl. 16. per tot. He-
reditarium feudum vide verb. feudum.
2. Heres non potest contra factum defuncti venire,
Concl. 57. n. 4.
3. Heredes verbum simpliciter prolatum sumitur pra
filio, Concl. 1. n. 47.
3. Hereditatis divisionem major facere potest, minor
habet electionem de jure Canonico, Concl. 20. n. 1. 2.
de jure Civili vel officio, iudicis vel sive div. si fieri
debet, d. Concl. n. 5. Hæc generalis Germania &
in Camera Imperiali recepta consuetudine Civ. opi-
nio approbata est, n. 7. Idem etiam jure Saxónico
n. 8. 9. ampliatur, etiam si major valore non intel-
ligat, tamen adhibito aliorum consilio d. videre te-
natur, n. 11. Item, etiam si hereditas sit dividenda
inter masculum & feminam, ubi extra l. l. rati-
tata in Germania & Sax. majorænnitatis ratio ha-
bet. In Stelloratu vero femina indistinctè adbi-
tur curatore dividit, masculus eligi, n. 12. 13. 14. 15.
Item ampliatur inter solas feminas, n. 16. Item, in
Gerada, n. 17. Item in Divisione rerum expeditio-
narum, n. 18. Item in bonis feudatibus, n. 19. 20.
21. 22. Item, procedit in divisione hereditatis li-
berorum inter parentes & collateralium inter col-
laterales, n. 23. Item, Hæc dispositio præcisè obser-
vanda, nec potest minor, si major dividit, ab ea re-
cedere, num. 24. Limitatur tamen si plures quam

duo sunt fratres, qui de videre velint, tunc divisio potius fiat per sortem & officium iudicis, in Electoratu Saxon. n. 25. In aliis autem locis, extra Electoratum, ubi tam in ius Saxon. viget, item in aliis locis, ubi ius Sax. non habetur, majores dividunt in tot partes, quot sunt heredes & minores ordine successivo eligunt, n. 26. 27. 28. 29. 30. Quod ubi nec etiam eo casu, ubi tempore mortis patris plures filii relictis sunt, qui aliquandiu in communiione steterunt, durante autem communiione duo mortui sunt, ita ut duo tantum supersint, tunc enim dividit similiter major & minor eligunt, n. 31. 32. 33. Limitatur etiam dispositio Elector. quando alud statuta, consuetudine vel pactis introductum est, n. 34. Item, si pater intestamento filio minori ius eligendi ademit, n. 35. Item si communiione bonorum non causatur ex successione, sed ex precedente contractu societatis, n. 36. Item si versatur in terminis iudicii, non familiam erediendo universalem, sed communi dividendo particularem, n. 40. Item si divisio semel est facta, & ex illa ad quoddam pradium indivisum pervenit, tunc enim dividit per officium iudicis fieri debet, n. 41. Gemellus qui prior per assertionem parentis in natiuitate prior dividit, n. 42. si vero de assertionem non consistit, tunc recurritur ad consuetudinem, & si masculus & feminam editi sunt, presumitur masculus citius natus, & sic dividit, n. 43. Qui tamen casus in Electoratu Saxon. non obtinet, n. 44. Si & hac praesumptio cessat, & vel duo masculi vel duo feminae, nati, tunc formosior praesumitur prius natus, n. 45. deficiente & hac consuetudine, recurritur ad sortem vel officium iudicis, n. 46. Si plures sunt heredes, & nati minor moriatur ante electionem, tunc electio pertinet ad fratrem precedentem in minori aetate constitutum, n. 47. 48. 49. Si vero minor decessit relictis liberis, tunc electio non pertinet ad heredes, n. 50. 51. Si si major natu moritur, tunc divisio non pertinet ad eius relictos liberos, sed officio iudicis divisio facienda, vel sorte, n. 52. 53. 54. 55. Quod si vero minor adhuc vivo parente moritur, & heredes relinquunt, tunc illi heredes sui patris, nempe, minoris locum obtinent, & tempore mortis avi electionem habent, n. 56. e contra quando maior natu decessit relictis liberis, tunc illi liberi non habent ius divisionis, sed electionis & patruus, qui alias erat minor dividit, n. 57. Item, si quis habet duos filios vel filias, & ambo relictis liberis, viri adhuc patre, moriuntur, postea etiam avus decessit, nepotes bona avia dividere debent per officium iudicis vel sortem, n. 58. In hereditatis divisione maior dicitur, qui aetate praecedit, num. 59. Qui ad divisionem hereditatis venire volunt, debent esse perfectae aetatis, n. 60. 61. 62. 63. Ius optionis quod filio minori in hereditatis divisione competit, durat, per 30. annos, n. 64. Si minor unum semel elegit, postea variare non potest, n. 65. nisi major in dividendo, vel minor in eligendo ultra diu diu se lasum dicit, n. 66. tunc enim rescinditur, n. 67. vel quod deest suppletur, n. 68. Quod etiam obtinet si divisio per sortem facta est, n. 69. Quod beneficium rescissionis competit non solum ipsis dividendum & eligentibus, sed etiam eorum heredibus, n. 70. Non datur beneficium rescissionis, si fratres valorem bonorum sciverint, n. 71. vel si divisio facta esset per iudicem, n. 72. si plura bona sunt in

diversis locis, divisio in statuenda secundum consuetudinem cuiusque loci, ubi bona sua sunt, n. 73. si quis peregre ob certas causas proficiat, & pluribus annis absit, interim vero domi parentes moriuntur, eiusque portio hereditaria separatur, potest illa portio ceteris fratribus, vel aliis consanguineis sub cautione de restituendo cum intercessoribus usque concedi, n. 75. 76. Quod praecedit etiam in bonis Ecclesiasticis, n. 77. Item, feudibus, n. 78. & proximis cognatus in tali curatela praesertur extraneo, n. 79. concl. 21.

1. Heergetwette / agnati non habent praecipuum, sed de ius dotem & alia debita in subsidium debent solvere. Concl. 65. n. 31. 32.
3. In Heergetwette soli fratres succedunt, concl. 24. n. 5. Pertinentia ad Heergetwette n. 6. Quicquid rerum harum non est in bonis defuncti dari non oportet, juramento tamen relictis uxor id affirmare debet? Concl. n. 6. In illius successione frater utrinque conjugatus consanguineum non excludit, n. 57.
4. Heredes Rei ante condemnationem mortui ad rem suo subleatam restitutionem non admittuntur, Concl. 19. n. 42.
4. Heredibus non competit ius agendi vel excipiendi contra uxorem mariti de adulterio ad dotem & alia retinendum, Concl. 30. per tot. & n. 12.
4. Heres cum vidua in flitorio concubans, privatur hereditate, Concl. 31. n. 16.
5. Herbas coronarias, odoriferas aut medicinales furans punitur arbitrarie, Conclus. 33. num. 3. 4. 5. limitatur, n. 6.
5. Herbas & fructus frangens, evellens & damnificans tenetur L. Aquila, Conclus. 53. num. 6. Jure Saxonico tenetur affirmationem solvere & triginta solidos, n. 7.
1. Hencker, oder Heergeteld / pecunia in criminalibus Executionibus erogata habet ius praetationis, Conclus. 64. n. 109.
1. Hominis unius nominis pluralitas non praesumitur, nisi probetur, Concl. 14. n. 30. Homines dignoscuntur nominibus, n. 31. saepe plures sunt ejusdem nominis, n. 32.
4. Homicida in persona errans, punitur ordinaria poena, Conclus. 10. per tot. ubi ampliatur & limitatur.
4. Homicidii per assassinium commissum si quis aliquem accusat, qualitate assassinii non probata, reus absolvitur, Concl. 14. n. 10.
4. Homicidii poena ordinaria ex quibus causis mitigatur, vel prorsus remittitur remissive, Concl. 15. num. 50.
4. Homicida ad mortem vel aliam poenam corporalem condemnatus, expensas litis vel alia damna accusatori restituere non tenetur, Concl. 19. n. 12. 60. n. 15. nisi pecuniaria poena vel relegatione, tantum sit punitus, tunc tenetur, n. 16. S. Reus torquetur, & in tortura perseverat accusator non potest ab eo expensas repetere, n. 17. Si quis ad mortem esset condemnatus, sed a Principe gratiam accipit, non debet expensas restituere, n. 19. An homicida etiam affirmationem operarum summi medicorum & interesse debeat praestare, n. 20. & seqq. In casu huiusmodi Reus etiam teneatur ad expensas & interesse, n. 30. Concl. 19.

Index Rerum & Verborum.

1. *Hypotheca in praesentia in dubio ad sui defensionem constituitur*, Concl. 14. n. 35.
1. *Hypotheca personae & magna fidei non condemnatur*, 14. n. 35. & Concl. 14. n. 23.
1. *Ad honorem servandum qui ligatus non condemnatur in expensis*, Concl. 78. n. 41.
1. *Honoris causa donatio valet inter conjuges*, Concl. 11. n. 26.
1. *pro honoris defensione & fama, non licet alterum occidere*, Concl. 12. n. 41.
1. *Honoris estimationem potest iudex Reo in causa injuriarum reservare*, Concl. 63. n. 33. dummodo id fiat ex iusta causa, n. 34. 35. 36. Quilibet iudex, etiam inferior, habet hodie facultatem reservandi famam, n. 38. 39. Honoris reservatio in atrocioribus injuriis non debet admitti, Concl. 63. n. 40.
1. *Hospitalis hospitii plenam fidem meretur*, Concl. 36. n. 70.
1. *Hordeum, lupulus, &c. non pertinet ad commestibilia*, Concl. 48. n. 28. & seqq.
1. *Hospitalia habent tacitam hypothecam in bonis hospitalarii*, Concl. 67. n. 55.
1. *Hospitalis cause hoc habens privilegium, ut in eis Reus accessi instrumenta debeat edere*, Concl. 45. num. 42.
1. *Contra Hospitalia praescribitur jure Civili & Saxonico quadraginta annis*, Concl. 7. num. 1. 2. 3. & seqq.
1. *Hospes apud cauponiarium vel alium divertens & ducere velens, potest pro pretio una cum rebus detineri & sequestrari*, Concl. 73. n. 102.
1. *Hospium agro expense factae vel si mortuus propriis sumptibus si fuerit sepultus, an propterea ejus res possunt detineri*, Concl. 73. n. 104.
1. *Hospes potest hospitium & ejus res detinere, si is discedere velit*, d. n. 102. Vel in ejus muribus & sepulchrum sumitur, Concl. 73. n. 103.
1. *Hospes potest vestimenta detinere, donec sibi pro cibariis sit satis factum*, Concl. 73. n. 104.
1. *Hospium bona possunt pro pretio prandiorum vel cena arefieri*, Concl. 74. n. 33.
1. *Hospites & caupones non tenentur de incendio ex culpa hospitantium seu divertentium committi*, Concl. 25. n. 116. & seqq.
1. *Hospium sepulcra possunt impunè violari*, Concl. 47. num. 31.
1. *Diffideli semper debetur in Executionibus*, Concl. 31. n. 247. an sit certum & determinatum, nu. 248. quare deus pro executione, qua iudicio Curiali mandatur, n. 249. an & quatenus statim in ipso actu executionis solvi debeat, n. 250. 251. 253. 254.
1. *In die Diffidii quando Reus condemnatur*, Concl. 17. num. 71. quando non, Concl. 17. num. 97. 98. 99. 100.
1. *Hypotheca in re vendita vel ante traditionem vel in ipso actu traditionis debet reservari pro pretio*, Concl. 64. n. 60. 41. 42.
1. *Hypothecari qui priores sunt tempore, potiores sunt jure*, Concl. 65. n. 2. & seqq.
1. *Hypotheca in diem vel sub conditione contracta praescribitur, quae ante conditionis eventum pure constituta est*, Concl. 68. n. 31. & seqq.

1. *Hypotheca in fraudem primae creditoris, à debitore jam solvito constituta, nihil operatur*, Concl. 66. num. 64.
1. *Hypothecam specialem & ipsi auxeniam generalem, & vice versa, habens, debet prius excutere specialem*, Concl. 66. n. 77.
1. *Hypotheca legalis & tacita quando & in quibus casibus locum habet*, Concl. 67. per tot.
1. *Hypotheca tacita an transmittatur ad heredes alicuius*, Concl. 67. n. 33. an passiva, ita ut officii bona heredum, n. 34. & seqq.
1. *In Hypotheca tacita generali omnium bonorum, quam habet mulier in bonis mariti, veniunt etiam res Emphyteuticae*, Concl. 67. n. 167.
1. *In Hypothecaria pretium non succedit loco rei*, Concl. 69. n. 12. in med. p. Concl. 71. n. 48.
1. *Hypothecarii crediores possunt id repetere, quod Chyrogapharius est solutum*, Concl. 71. n. 20. & seqq.
1. *Hypothecarii possunt repetere, si res priori hypotheca soluta fuerit posteriori*, n. 32. & seqq.
1. *Hypothecata res posteriori soluta, si bona fide fuerit consumpta, an prior possit contra possessorem agere*, Concl. 71. n. 38. & seqq.
1. *Hypothecata si creditori res fuerit, quid juris in executione*, Concl. 31. n. 30. 31. & seqq.
1. *Hypothecata res generaliter possunt à creditore obligari*, Concl. 31. n. 31.
1. *Hypothecaria an possit cum personali actione cumulari*, Concl. 31. n. 37. & seqq.
1. *Hypothecam habens, an possit executionem in alia bona petere*, ibid. n. 31. 34.
1. *Hypothecarij advocant omnia bona etiam si plus vel decuplo plus debito valeant*, Concl. 32. n. 65.
1. *Hypotheca tacita legalis exceptio impedit paratam executionem*, Concl. 34. n. 47.
1. *Hypotheca an & quatenus ab uxore marito possit remitti*, Concl. 20. per tot.
1. *In Hypotheca an & quatenus exceptio excussionis habeat locum, ita, ut possidens rem alteri hypothecam esse possit tueri*, Concl. 24. n. 66. & pluribus seqq.
1. *Hypotheca an & quatenus de jure Civili & Saxonico in bonis mobilibus & immobilibus constitui possit*, Concl. 29. per tot. vide verb. oppignoratio.
1. *In Hypotheca legalibus & tacitis non requiritur judicialis insinuatio & confirmatio*, Concl. 29. num. 47.
1. *Hypotheca in fundo constituta, sine novo consensu alicui non potest cedi, & in solutum dari*, Concl. 29. n. 31. & seqq.
1. *Hypothecam extrajudicialem habens, quibus creditibus praefertur*, Concl. 29. n. 43. 44. 45.
1. *Hypotheca tacita privilegium, quod competit uxori ratione dotis, incipit à die nuptiarum*, Concl. 30. n. 6. & seqq.
1. *Hypotheca tacita an & quatenus locum habet in feudalibus*, Concl. 31. per tot. in foro Saxonico non habet locum, num. 7. Nec filia habet tacitam hypothecam ratione dotis, num. 10. Nec pupilli in bonis feudalibus tutorum, num. 14. Habent tamen in foro Saxonico, num. 15. 16. Mulier an habeat? num. 22. In fructibus feudi obnoxii tacita hypotheca, num. 24.

4. *Cuius primum nemo debet expectare, ad hoc ut in eo tamen culpata tutela observari dicatur.* Concl. 13. n. 12. & seqq.
4. *Cuius non datur ad mensuram, & nemo potest lateram in manu habere.* Concl. 13. n. 70.
3. *Item his exigi non potest, nec quis ad his idem solvendum tenetur.* Concl. 12. n. 17.
2. *Ignorantia non facit, ut quis contra prescriptionem iurigenam restituatur.* Concl. 10. per tot.
2. *Ignorantia juris patrociniatur univesto in dantis re iudicis.* Concl. 22. n. 6.
2. *Ignorantia juris excusat quemlibet in iuribus abstinens, & recandis.* Concl. 22. n. 6.
2. *Ignorantia non currit prescriptio annalis, & alia, quae minori spacio quam 30. 40. & pluribus annis finitur.* Concl. 10. n. 12.
1. *Legitimationis exceptio impedit paratam executionem.* Concl. 54. num. 9. *Potest semper & in quavis parte iudici opponi.* Concl. 14. num. 10. 11. 12. & seqq.
1. *Illico, confestim, verba, significant summariam cognitionem, & important paratam executionem.* Concl. 30. n. 67.
1. *In illi quibus causis conventio non habet locum.* Concl. 22. n. 23.
1. *Illustres persona an per procuratores, & ubi iurare possint.* Concl. 34. n. 10. & seqq. *Possunt de calumniis per procuratores iurare.* Concl. 31. n. 20.
5. *Illustres persona possint ad palinodiam seu recantationem injuriarum adigi.* Concl. 62. n. 32.
1. *Nam si habent eum cum hypothecariis jus, & inter eos ratio temporis habetur.* Concl. 66. n. 2. in med. Concl. 58. n. 1. & seqq.
1. *de immisus in bona debitoris procedens ordinario processu.* v. Concl. 68. per tot.
1. *Immissus consequitur hypothecam & pignus reale.* d. Concl. n. 6.
1. *Immissus ex instrumento guaranteegiato vel alio publico paratam executionem habente, consequitur hypothecam & pignus.* ibid. n. 7.
1. *Immissus in bona debitoris, qui debitum confitetur, sed solutionem differt, an hypothecam accipiat.* Concl. 68. n. 11.
1. *Immissio debet esse realiter facta, ad hoc, ut jus hypotheca tribuatur.* n. 13. 14. 15. 16.
1. *Immobilia possident non potest dici de fuga suspectus.* Concl. 73. n. 41. 42.
1. *Immobilia res an in processu executionis pro re mobili invito creditore possit obtineri.* Concl. 81. n. 32.
1. *de Immobiliu captione, subbustatione & adjudicatione.* Concl. 81. n. 100 & seqq.
1. *Immobilia capiuntur, si non ad sunt mobilia.* num. 101.
1. *Immobilibus quae aquirantur.* n. 102. & seqq.
1. *In immobilibus captiendis quis ordo servari debet.* Concl. 81. n. 106. 107. 108. 109.
1. *Immobilia precise non debent statim & primo in executione capi.* Concl. 81. n. 108.
1. *Immobilibus captis quid juris in eorum distrac-*

- ne & adjudicatione.* Concl. 81. n. 109. 110. 111. 112. & seqq.
1. *Immobilia quomodo taxentur & apponantur.* Concl. 24. 33. & seqq.
  3. *Immobilia aucta vel inasumata si in dote demantur, an maritus ea lucretur.* Concl. 5. n. 89. & seqq.
  3. *Immobilia dicuntur omnia ea, ex quibus fructus percipiuntur.* Concl. 34. n. 15.
  3. *Immobilia sub cuius iurisdictione esse censentur.* Concl. 12. n. 86.
  1. *Immobilia quomodo taxari possint & debeant.* Concl. 83. n. 33. & seqq.
  1. *Immobilia an debeant subbustari.* Concl. 83. n. 38. & seqq. *An & quando a iudice ex officio possint assignari.* n. 40. 41. *Per peritos artis.* n. 43. *Per depositiones testium.* num. 50. *Per librum communis aestimi.* num. 52. *Per venditiones anica fallas.* num. 54.
  2. *Immobilia debent consensu iudicis, sub quo sita sunt, oppignorari.* Concl. 29. n. 4. & seqq. *vide verb. oppignoratio.*
  2. *Immobilia possunt in Saxonia sine consensu iudicis vendi.* Concl. 29. n. 46. *Resignatio tamen proprietatis sit coram iudice.* n. 40.
  3. *Immobilibus annumerantur res mobiles, ad immobilem tamen locum definitas.* Concl. 30. num. 22. 23. *Item lecti & supellectiles in publicis diversis.* n. 23. 24. *Item coherencia mobilia immobilibus.* num. 24. *Item servitutes, & alia iura incorporata.* n. 25. *Item pretium retrovenditionis.* d. n. 17. n. 32. ad fin. *Item pecunia debita ex bonis immobilibus.* Concl. 51. n. 3. *Pecunia hereditaria, quando eius solutionis dies post mortem veniat.* num. 9. *Omnes res ex quibus fructus percipiuntur.* Concl. 34. n. 15. *Antui redditus, licet sub pacto de retro vendendo.* Concl. 34. n. 25. ad 30. *Item auri & argenti fodinae, & partes metallica.* Concl. 25. n. 1. & seqq.
  3. *Immobilia regulantur secundum consuetudinem eius loci in quo existunt.* Concl. 52. n. 66.
  1. *Impensa funebres, vide funebres impensa.*
  1. *Immixtio hereditatis a quo probanda.* Concl. 37. num. 3.
  1. *Implementi non secuti exceptio impedit executionem.* Concl. 54. n. 20.
  1. *Implementi non secuti exceptio impedit litis ingressum.* Concl. 18. n. 47.
  1. *Imperator non potest causas in Camera pendentes avocare.* Concl. 6. n. 8. *An possit rem sub potestate Papae aut alius Regis de gentem sine subsidio citare.* Concl. 17. n. 9. *Si se substatit, & me coram inferiore convenit, possum eum coram eodem reconvenire.* Concl. 22. n. 12.
  1. *Imperator plena fides habetur.* Concl. 36. num. 63. 67.
  2. *Imperator non tenetur investituram in casum mortis ab antecessore factam ratam habere.* Concl. 54. n. 30.
  4. *Imperatorem licet pro sui defensione necessaria occidere.* Concl. 10. n. 30.
  1. *Impedimenta legitima.* Concl. 17. n. 42. *Ehebassent quae sint.* n. 48. & seqq. *Debent probari.* n. 63. *Quomodo probentur.* n. 64. 65. 66. *Quis terminum impetret ad ea probanda.* n. 67. *An reus debuit diligentiam in eis renovandis adhibere.* n. 70.

Index Rerum & Verborum,

1. Impedimentum vel obiculus arbitrio iudicis, concl. 27. n. 1. Si non sit, non potest iudicari. Si facile remedium invenitur, non est obiculus in fin. Non potest iudicari, n. 63.
2. Impubes ad punitandum non admittitur, concl. 9. n. 49.
3. Impuberem puellam & nondum viripotentem sine vi stuprans iustitatur, & relegatur in perpetuum, conclus. 42. n. 11, 12, 13, 14, 15. Si cum puellatrim vel quatuor anorum voluit coire, punitur capitaliter, n. 16. Si quib impuberem, sua cura & custodia commissa suprat, punitur gladio, n. 17. Si quis violenter & vi adhibita impuberem stuprare velit, & simul rapit, punitur gladio, n. 19. Si verò tantum stuprat violentè, etiam punitur morte, n. 25, n. 31. & n. 34. Et ad huc penam non requiritur, ut quic vere congressus fuerit, sed sufficit si tantum fecit, quantum iniecit, n. 32. Esi tantum semen in puelle cruribus emisit, n. 41. Qui blandis verbis, alleclamentis, promissionibus puellam ad stuprum induxit, punitur gladio, concl. 42. n. 43. Si spoliis spoujam impuberem veli per vim cognoscere, tenetur saltem de stupro, n. 46. Si uterq est impubes, pena ordinaria etiam cessat, n. 47. In dubio presumitur impubes per vim cognita, num. 48. concl. 42.
5. Impuberes furtum committentes non suspendantur sed puniuntur arbitrarie, conclus. 44. n. 34, 35, 36.
6.]Ncompetentia iudicis exceptio potest contra executionem opponi, concl. 54. n. 5.
7. Incompetentia exceptioe omnia, videtur iurisdiclio prorogata, conclus. 5. n. 28. Quando est opponenda, conclus. 18. n. 3.
8. Indebite solutum potest prae omnibus creditoribus condici, concl. 64. n. 24.
9. Indebitum qui dicit se solvisse, debet probare, concl. 37. n. 2.
10. Indebiti condiclio datur ei, qui ex illo contractu, ex quo naturaliter non erat obligatus solvit, concl. 17. num. 114.
11. Incurtus libellus au & quatenus admittatur, concl. 12. n. 24. & seqq.
12. Inconstancia, est indicium venesicii, & sufficit ad inquirendum, concl. 4. n. 24.
13. Incantationibus & magicis artibus in bonum finem usus, quomodo puniunt, concl. 5. n. 68.
14. de Incendiis, concl. 24. per tot. Fiant quinq modis, n. 1. Dolosa quae sunt, n. 2. Incendium dolo & ex proposito factum quomodo de iure civili & Canonico puniatur, n. 3. & seqq. In Imperio Romano & Saxonia punitur igne, n. 11. 12. & n. 17. 18. Amplius in eo, qui materiam aptam cum igne deponunt, semet antequam luceat non luceat, n. 19. In eo, qui depreheus super igne faciendo impediti sunt, n. 24. In eo, qui scientiam habet & epem tulit, n. 26. Non distinguitur, an incendiarius sit vilis au honesta personae, n. 31. sive in civitate, sive extra incendium fecerit, n. 32. Qui senile, horreum, parvam domum, torcularia, tentoria pannorum comburit, punitur igne, nu. 33. & seqq. Pecunia conductus ut ignem inferat, punitur gladio, n. 38. 39. Receptor incendiarii decapitatur, n. 40. Qui tractatum tantum habuit de incendio faciendo, extraxit, arid punitur, n. 41. 42. Qui metam suam vel palus lu-

- porum vel acerrum lignorum incendit, punitur arbitrarie, n. 43. Ad penam ignis requiritur dolus, n. 44. Quae sint in hac materia suspensa signa ad torturam, n. 46. 47. Incendiarius de mortem condemnatus non tenetur ad restitutionem damnorum, concl. 24. n. 49.
4. Incendium tendit ad perniciem Reipubl. & multorum hominum, concl. 24. n. 21.
  4. Incendium quomodo lata culpa fiat, concl. 25. nu. 1. Punitur arbitrarie, num. 7. Si incendiarius in lata culpa tenetur ad interesse & damna, n. 10. Lites per ibrietatem incendio causam dederit, n. 14. Levi culpa quomodo fiat, n. 16. Punitur arbitrarie & debet dominum rescire, n. 17. & seqq. Hic pendi tenentur omnes, qui levem culpam praestare debent, n. 16. & seqq. Ex levisima culpa quomodo committatur, n. 36. Incendium ex levisima culpa commissum non punitur, nisi damni illi restitutione, conclus. 25. n. 37. & seqq. Omnis, quid ex levisima culpa tenetur, tenetur etiam de hoc incendio, n. 45. Incendium casu fortuito ortum, quot modis contingat, n. 53. 54. & seqq. Nisi omnino dampnabile, n. 56. Nisi in pradano & mala fidei p praestare, n. 62. Nisi etiam culpa casum praecessit, quod exemplis declaratur, n. 63. & seqq. Et si magnam in domo habuerit, n. 72. Atque ne ac immunitatis ignis quid dicatur, reviviscit, n. 73. Incendium praesumitur culpa inhabitantium, non casu fortuito exortum, n. 76. 77. Quae culpa praesumpta est levisima, nisi contrarium probetur, n. 78. Culpa dei ob probari a damnum passio, n. 82. & seqq. Debet certi & determinati hominis culpa probari, num. 84. & seqq. Probatur conjectura & indicio, n. 89. Quae autem sint eiusmodi conjecturae, n. 90. & seqq. Rursus eliduntur per contrarias probationes, n. 95. & seqq. An & quatenus Dominus & paterfamilias de incendio familiae seu ministrorum tenetur, nu. 102. & seqq. Hospes seu canones non tenentur ex incendio culpa suspitantium commissio, concl. 25. n. 116. Dominus non tenetur de incendio culpa mercenarium commissio, n. 120. An & quatenus medias ades, ne ignis longius serpsit, liceat demolire, concl. 25. n. 121. 126. An homines ad ignem extinguendum concurrere teneantur, & quid ius si non extinguunt, concl. 25. n. 128. 129. Eum, in cuius domo incendium est exortum, licet in ignem conjicere, concl. 25. n. 130.
  4. Incestuosus filius patrem occidens tenetur pendi parricidii, concl. 6. n. 35.
  4. Incestus recte punitur, concl. 32. n. 2. Si inter ascendentes & descendentes utriusq solutos committatur, est pena gladii in Saxonia, concl. 32. n. 19. Qui nutricem cognoscit, au decapitetur, n. 21. An, qui matrem spiritualem, n. 23. Filia punitur gladio, licet praetendat, quod persuasa sit a patre, morem in omnibus esse gerendum, n. 27. Si unus fuit minor, hunc pena gladii non obinet, n. 31. Ad privi illa non punitur, n. 22. Si ignoranter & colore matrimonii incestus fuit commissus, pena gladii non obijet, n. 35. 36. concl. 32. Incestus punitur, licet mulier ex ascendentibus & descendibus sit publica meretrix, n. 39. 40. d. conclus.
  4. Incestus collateralium utriusq solutorum punitur siffi ratione & relegatione, concl. 33. n. 12. & seqq. Collaterales incestum committunt, si sibi in primo

& se.

- et secundo gradu linea cognatis, non item si in tertio gradu linea agnatis sint cognati, de jure Saxonico, num. 1. Titus non habens cognatos obierit, quia cum sint in linea vel fororis concumbit, vel cum in linea vel cum avunculis linea vel cum patris forore, vel matris forore, vel cum forore vulgaris quatuor, concl. 3. n. 1. & seqq. Nobles ita uelocitantes non suspiciantur sed reputantur & dicitur utiam dotare, n. 1. Collaterales minores a pena excusantur, n. 1. si filii cognati adoptivi, vel quorundam abierint, vel si uagantia est publica nuntiatio, concl. 3. n. 1. & seqq.
4. Incestus cum adulterio conjugum puniuntur poena mortis, Concl. 2. n. 2. & n. 7. n. 5. Etiam in collateralius & agnatis, n. 11. 12. 13. Etiam in muliere, tam in pia, quam in soluta, n. 14. 15. 16. 17. Nuptias exus in morem, n. 21. 22. Et mulier in legitime per publicam meretrix, n. 24. num. 27. An in hoc crimine remissum & reconciliationi conjugum sit locus, Concl. 3. n. 25. n. 30.
4. Incestus inter agnos commissus puniuntur suspensione & perpetua relegatione, Concl. 3. n. 6. Modo asines sint sibi in primo & secundo gradu linea cognatis, n. 31, n. 3. Licet effusis ex illicito & nefario coitu contrafacta fuerit, Concl. 3. n. 27.
4. Incestus quomodo probetur, remissum, Concl. 3. n. 46. Super incestu non licet transigere, num. 47. Transcribitur tantum viginti annis, num. 50. Qua sint poena incestuum supularum, Concl. 3. n. 51. ult.
1. Fidei iudicium plene probant, Concl. 36. n. 91.
4. Indicia veneficii qua sint, & quomodo probentur, Concl. 4. n. 16. 17. 18. & seqq.
4. Indicia ad torturam sufficientia qua sint, & qua in crimine veneficii, Concl. 4. n. 140. & seqq.
4. Indicia qua sint, quae reus a tortura eximunt, Concl. 4. n. 31.
5. ex Indiciis & presumptionibus indubitatis, si quis venit condemnandus, non puniuntur ordinari, sed arbitrari, Concl. 4. n. 10.
4. Indicia, quoniam sufficientia ad inquirendum in crimine veneficii, Concl. 4. n. 16. 17. & seqq. Quoniam sufficientia ad torturam in crimine incendi, Concl. 2. n. 46. 47.
1. Industria persona clericali, per alium negotia non possunt expediri, Concl. 5. n. 43. in med.
2. Indemnitas fideiussor libere expressit & jurat benehicio excusatus renunciat, ubi luminus potest id opponere, Concl. 22. n. 34. 35.
4. Indemnitas si reo, ut delictum fateatur, promittitur, an sit servanda, Concl. 4. n. 73. & seqq.
1. Infans expositus an a superioribus, aut vero inferi debet alii, Concl. 1. n. 14.
4. Infans blasphemus puniuntur, Concl. 1. n. 23.
4. Infanticidium quomodo puniuntur, Concl. 7. per tot. In Saxonia sufficitur aqua, n. 14. 15. Infantem adjuvans occidere, puniuntur aqua, n. 18. 19. Si mater partum non occidit, sed celavit tantum, & sine baptismo mortis sui aequi puniuntur, n. 20. Si plures infantes occidit, sed de corpore eorum non constat, quia forte a suis sunt devorata, tunc poena parricidii non obinet, sed tantum suspensio, n. 23. Si partum per vehementes motus in latrinam emisit, puniuntur aqua, n. 24. Infanticidium quomodo probetur, num. 21. Concl. 7. Infantem exponens puniuntur in Sa-

- xoniam sufficitur, si nuntiatur parricidii, num. 22.
1. Infans dicitur a stuprare alii, Concl. 2. n. 1. n. 2. 4. Etiam si etiam in aliquo debuit infansum alere frater, aut esset ingratum, n. 2. Infans dicitur summa puerum pro alio mortis, de parricid. 2, in pecunia, de infansum infansum, tractum, ad mortem, non suspiciantur, n. 27. Infans ad mortem usque alendus, dicitur ipsum alere quatuor, n. 28.
2. Infans non potest deferri iuramentum, Concl. 3. n. 4. num. 67.
4. Infames possunt in causa veneficii testimonium dicere, Concl. 4. n. 59.
2. Infirmitas quis de jure Saxonia dicatur, Concl. 14. n. 15. & seqq.
1. Inhabilitas persone exceptio potest contra executionem opponi, Concl. 3. n. 2.
1. ad Ingratitudinem probandum non potest deferri iuramentum necessarium, Concl. 4. n. 31.
1. Inhibito non est de formalibus appellationis, Concl. 3. n. 141. in med. An & quando impetranda, & iudex a quo infansum, n. 140. & seqq.
4. Inimicitia quam occisus aut falsitatem per cum veneficia suspensa, facit indicium ad inquisitionem, Concl. 4. n. 95.
2. Injuriarum non tenetur, qui accuset vel agat falsis, res defendendi causa, Concl. 2. n. 32. 33.
2. in Injuriarum actione an iuramentum per quodam debet deferri, Concl. 5. n. 20. 21.
5. de Injuria, Concl. 9. per tot. Sont vel verba vel reales, n. 1. Infia. Verba sunt, 1. Si quis sit alius quoniam, num. 2. 2. Si appellationem aliquam falsitatem, n. 3. Proferentem, n. 4. Imperium, n. 5. Infamem, n. 6. Judicem, n. 7. Partum, n. 8. Clericum, n. 9. Filium mercatoris, n. 10. Dilectum in fidei, n. 11. Et non probat, n. 15. Infamia sit, a forem reus in judicialibus, n. 16. Si quis alius, via natura exprimitur, n. 17. Si quis alius, dira precatur, n. 22. Si quis in alteram verba injuriosa condicionaliter dicit, n. 23. Si quis alius, aliter, n. 24. Si quis alius, aliter, n. 25. Si quis alius, aliter, n. 26. Si quis alius, aliter, n. 27. Si quis alius, aliter, n. 28. Si quis alius, aliter, n. 29. Si quis alius, aliter, n. 30. Si quis alius, aliter, n. 31. Si quis alius, aliter, n. 32. Si quis alius, aliter, n. 33. Si quis alius, aliter, n. 34. Si quis alius, aliter, n. 35. Si quis alius, aliter, n. 36. Si quis alius, aliter, n. 37. Si quis alius, aliter, n. 38. Si quis alius, aliter, n. 39. Si quis alius, aliter, n. 40. Si quis alius, aliter, n. 41. Si quis alius, aliter, n. 42. Si quis alius, aliter, n. 43. Si quis alius, aliter, n. 44. Si quis alius, aliter, n. 45. Si quis alius, aliter, n. 46. Si quis alius, aliter, n. 47. Si quis alius, aliter, n. 48. Si quis alius, aliter, n. 49. Si quis alius, aliter, n. 50. Si quis alius, aliter, n. 51. Si quis alius, aliter, n. 52. Si quis alius, aliter, n. 53. Si quis alius, aliter, n. 54. Si quis alius, aliter, n. 55. Si quis alius, aliter, n. 56. Si quis alius, aliter, n. 57. Si quis alius, aliter, n. 58. Si quis alius, aliter, n. 59. Si quis alius, aliter, n. 60. Si quis alius, aliter, n. 61. Si quis alius, aliter, n. 62. Si quis alius, aliter, n. 63. Si quis alius, aliter, n. 64. Si quis alius, aliter, n. 65. Si quis alius, aliter, n. 66. Si quis alius, aliter, n. 67. Si quis alius, aliter, n. 68. Si quis alius, aliter, n. 69. Si quis alius, aliter, n. 70. Si quis alius, aliter, n. 71. Si quis alius, aliter, n. 72. Si quis alius, aliter, n. 73. Si quis alius, aliter, n. 74. Si quis alius, aliter, n. 75. Si quis alius, aliter, n. 76. Si quis alius, aliter, n. 77. Si quis alius, aliter, n. 78. Si quis alius, aliter, n. 79. Si quis alius, aliter, n. 80. Si quis alius, aliter, n. 81. Si quis alius, aliter, n. 82. Si quis alius, aliter, n. 83. Si quis alius, aliter, n. 84. Si quis alius, aliter, n. 85. Si quis alius, aliter, n. 86. Si quis alius, aliter, n. 87. Si quis alius, aliter, n. 88. Si quis alius, aliter, n. 89. Si quis alius, aliter, n. 90. Si quis alius, aliter, n. 91. Si quis alius, aliter, n. 92. Si quis alius, aliter, n. 93. Si quis alius, aliter, n. 94. Si quis alius, aliter, n. 95. Si quis alius, aliter, n. 96. Si quis alius, aliter, n. 97. Si quis alius, aliter, n. 98. Si quis alius, aliter, n. 99. Si quis alius, aliter, n. 100. Si quis alius, aliter, n. 101. Si quis alius, aliter, n. 102. Si quis alius, aliter, n. 103. Si quis alius, aliter, n. 104. Si quis alius, aliter, n. 105. Si quis alius, aliter, n. 106. Si quis alius, aliter, n. 107. Si quis alius, aliter, n. 108. Si quis alius, aliter, n. 109. Si quis alius, aliter, n. 110. Si quis alius, aliter, n. 111. Si quis alius, aliter, n. 112. Si quis alius, aliter, n. 113. Si quis alius, aliter, n. 114. Si quis alius, aliter, n. 115. Si quis alius, aliter, n. 116. Si quis alius, aliter, n. 117. Si quis alius, aliter, n. 118. Si quis alius, aliter, n. 119. Si quis alius, aliter, n. 120. Si quis alius, aliter, n. 121. Si quis alius, aliter, n. 122. Si quis alius, aliter, n. 123. Si quis alius, aliter, n. 124. Si quis alius, aliter, n. 125. Si quis alius, aliter, n. 126. Si quis alius, aliter, n. 127. Si quis alius, aliter, n. 128. Si quis alius, aliter, n. 129. Si quis alius, aliter, n. 130. Si quis alius, aliter, n. 131. Si quis alius, aliter, n. 132. Si quis alius, aliter, n. 133. Si quis alius, aliter, n. 134. Si quis alius, aliter, n. 135. Si quis alius, aliter, n. 136. Si quis alius, aliter, n. 137. Si quis alius, aliter, n. 138. Si quis alius, aliter, n. 139. Si quis alius, aliter, n. 140. Si quis alius, aliter, n. 141. Si quis alius, aliter, n. 142. Si quis alius, aliter, n. 143. Si quis alius, aliter, n. 144. Si quis alius, aliter, n. 145. Si quis alius, aliter, n. 146. Si quis alius, aliter, n. 147. Si quis alius, aliter, n. 148. Si quis alius, aliter, n. 149. Si quis alius, aliter, n. 150. Si quis alius, aliter, n. 151. Si quis alius, aliter, n. 152. Si quis alius, aliter, n. 153. Si quis alius, aliter, n. 154. Si quis alius, aliter, n. 155. Si quis alius, aliter, n. 156. Si quis alius, aliter, n. 157. Si quis alius, aliter, n. 158. Si quis alius, aliter, n. 159. Si quis alius, aliter, n. 160. Si quis alius, aliter, n. 161. Si quis alius, aliter, n. 162. Si quis alius, aliter, n. 163. Si quis alius, aliter, n. 164. Si quis alius, aliter, n. 165. Si quis alius, aliter, n. 166. Si quis alius, aliter, n. 167. Si quis alius, aliter, n. 168. Si quis alius, aliter, n. 169. Si quis alius, aliter, n. 170. Si quis alius, aliter, n. 171. Si quis alius, aliter, n. 172. Si quis alius, aliter, n. 173. Si quis alius, aliter, n. 174. Si quis alius, aliter, n. 175. Si quis alius, aliter, n. 176. Si quis alius, aliter, n. 177. Si quis alius, aliter, n. 178. Si quis alius, aliter, n. 179. Si quis alius, aliter, n. 180. Si quis alius, aliter, n. 181. Si quis alius, aliter, n. 182. Si quis alius, aliter, n. 183. Si quis alius, aliter, n. 184. Si quis alius, aliter, n. 185. Si quis alius, aliter, n. 186. Si quis alius, aliter, n. 187. Si quis alius, aliter, n. 188. Si quis alius, aliter, n. 189. Si quis alius, aliter, n. 190. Si quis alius, aliter, n. 191. Si quis alius, aliter, n. 192. Si quis alius, aliter, n. 193. Si quis alius, aliter, n. 194. Si quis alius, aliter, n. 195. Si quis alius, aliter, n. 196. Si quis alius, aliter, n. 197. Si quis alius, aliter, n. 198. Si quis alius, aliter, n. 199. Si quis alius, aliter, n. 200. Si quis alius, aliter, n. 201. Si quis alius, aliter, n. 202. Si quis alius, aliter, n. 203. Si quis alius, aliter, n. 204. Si quis alius, aliter, n. 205. Si quis alius, aliter, n. 206. Si quis alius, aliter, n. 207. Si quis alius, aliter, n. 208. Si quis alius, aliter, n. 209. Si quis alius, aliter, n. 210. Si quis alius, aliter, n. 211. Si quis alius, aliter, n. 212. Si quis alius, aliter, n. 213. Si quis alius, aliter, n. 214. Si quis alius, aliter, n. 215. Si quis alius, aliter, n. 216. Si quis alius, aliter, n. 217. Si quis alius, aliter, n. 218. Si quis alius, aliter, n. 219. Si quis alius, aliter, n. 220. Si quis alius, aliter, n. 221. Si quis alius, aliter, n. 222. Si quis alius, aliter, n. 223. Si quis alius, aliter, n. 224. Si quis alius, aliter, n. 225. Si quis alius, aliter, n. 226. Si quis alius, aliter, n. 227. Si quis alius, aliter, n. 228. Si quis alius, aliter, n. 229. Si quis alius, aliter, n. 230. Si quis alius, aliter, n. 231. Si quis alius, aliter, n. 232. Si quis alius, aliter, n. 233. Si quis alius, aliter, n. 234. Si quis alius, aliter, n. 235. Si quis alius, aliter, n. 236. Si quis alius, aliter, n. 237. Si quis alius, aliter, n. 238. Si quis alius, aliter, n. 239. Si quis alius, aliter, n. 240. Si quis alius, aliter, n. 241. Si quis alius, aliter, n. 242. Si quis alius, aliter, n. 243. Si quis alius, aliter, n. 244. Si quis alius, aliter, n. 245. Si quis alius, aliter, n. 246. Si quis alius, aliter, n. 247. Si quis alius, aliter, n. 248. Si quis alius, aliter, n. 249. Si quis alius, aliter, n. 250. Si quis alius, aliter, n. 251. Si quis alius, aliter, n. 252. Si quis alius, aliter, n. 253. Si quis alius, aliter, n. 254. Si quis alius, aliter, n. 255. Si quis alius, aliter, n. 256. Si quis alius, aliter, n. 257. Si quis alius, aliter, n. 258. Si quis alius, aliter, n. 259. Si quis alius, aliter, n. 260. Si quis alius, aliter, n. 261. Si quis alius, aliter, n. 262. Si quis alius, aliter, n. 263. Si quis alius, aliter, n. 264. Si quis alius, aliter, n. 265. Si quis alius, aliter, n. 266. Si quis alius, aliter, n. 267. Si quis alius, aliter, n. 268. Si quis alius, aliter, n. 269. Si quis alius, aliter, n. 270. Si quis alius, aliter, n. 271. Si quis alius, aliter, n. 272. Si quis alius, aliter, n. 273. Si quis alius, aliter, n. 274. Si quis alius, aliter, n. 275. Si quis alius, aliter, n. 276. Si quis alius, aliter, n. 277. Si quis alius, aliter, n. 278. Si quis alius, aliter, n. 279. Si quis alius, aliter, n. 280. Si quis alius, aliter, n. 281. Si quis alius, aliter, n. 282. Si quis alius, aliter, n. 283. Si quis alius, aliter, n. 284. Si quis alius, aliter, n. 285. Si quis alius, aliter, n. 286. Si quis alius, aliter, n. 287. Si quis alius, aliter, n. 288. Si quis alius, aliter, n. 289. Si quis alius, aliter, n. 290. Si quis alius, aliter, n. 291. Si quis alius, aliter, n. 292. Si quis alius, aliter, n. 293. Si quis alius, aliter, n. 294. Si quis alius, aliter, n. 295. Si quis alius, aliter, n. 296. Si quis alius, aliter, n. 297. Si quis alius, aliter, n. 298. Si quis alius, aliter, n. 299. Si quis alius, aliter, n. 300. Si quis alius, aliter, n. 301. Si quis alius, aliter, n. 302. Si quis alius, aliter, n. 303. Si quis alius, aliter, n. 304. Si quis alius, aliter, n. 305. Si quis alius, aliter, n. 306. Si quis alius, aliter, n. 307. Si quis alius, aliter, n. 308. Si quis alius, aliter, n. 309. Si quis alius, aliter, n. 310. Si quis alius, aliter, n. 311. Si quis alius, aliter, n. 312. Si quis alius, aliter, n. 313. Si quis alius, aliter, n. 314. Si quis alius, aliter, n. 315. Si quis alius, aliter, n. 316. Si quis alius, aliter, n. 317. Si quis alius, aliter, n. 318. Si quis alius, aliter, n. 319. Si quis alius, aliter, n. 320. Si quis alius, aliter, n. 321. Si quis alius, aliter, n. 322. Si quis alius, aliter, n. 323. Si quis alius, aliter, n. 324. Si quis alius, aliter, n. 325. Si quis alius, aliter, n. 326. Si quis alius, aliter, n. 327. Si quis alius, aliter, n. 328. Si quis alius, aliter, n. 329. Si quis alius, aliter, n. 330. Si quis alius, aliter, n. 331. Si quis alius, aliter, n. 332. Si quis alius, aliter, n. 333. Si quis alius, aliter, n. 334. Si quis alius, aliter, n. 335. Si quis alius, aliter, n. 336. Si quis alius, aliter, n. 337. Si quis alius, aliter, n. 338. Si quis alius, aliter, n. 339. Si quis alius, aliter, n. 340. Si quis alius, aliter, n. 341. Si quis alius, aliter, n. 342. Si quis alius, aliter, n. 343. Si quis alius, aliter, n. 344. Si quis alius, aliter, n. 345. Si quis alius, aliter, n. 346. Si quis alius, aliter, n. 347. Si quis alius, aliter, n. 348. Si quis alius, aliter, n. 349. Si quis alius, aliter, n. 350. Si quis alius, aliter, n. 351. Si quis alius, aliter, n. 352. Si quis alius, aliter, n. 353. Si quis alius, aliter, n. 354. Si quis alius, aliter, n. 355. Si quis alius, aliter, n. 356. Si quis alius, aliter, n. 357. Si quis alius, aliter, n. 358. Si quis alius, aliter, n. 359. Si quis alius, aliter, n. 360. Si quis alius, aliter, n. 361. Si quis alius, aliter, n. 362. Si quis alius, aliter, n. 363. Si quis alius, aliter, n. 364. Si quis alius, aliter, n. 365. Si quis alius, aliter, n. 366. Si quis alius, aliter, n. 367. Si quis alius, aliter, n. 368. Si quis alius, aliter, n. 369. Si quis alius, aliter, n. 370. Si quis alius, aliter, n. 371. Si quis alius, aliter, n. 372. Si quis alius, aliter, n. 373. Si quis alius, aliter, n. 374. Si quis alius, aliter, n. 375. Si quis alius, aliter, n. 376. Si quis alius, aliter, n. 377. Si quis alius, aliter, n. 378. Si quis alius, aliter, n. 379. Si quis alius, aliter, n. 380. Si quis alius, aliter, n. 381. Si quis alius, aliter, n. 382. Si quis alius, aliter, n. 383. Si quis alius, aliter, n. 384. Si quis alius, aliter, n. 385. Si quis alius, aliter, n. 386. Si quis alius, aliter, n. 387. Si quis alius, aliter, n. 388. Si quis alius, aliter, n. 389. Si quis alius, aliter, n. 390. Si quis alius, aliter, n. 391. Si quis alius, aliter, n. 392. Si quis alius, aliter, n. 393. Si quis alius, aliter, n. 394. Si quis alius, aliter, n. 395. Si quis alius, aliter, n. 396. Si quis alius, aliter, n. 397. Si quis alius, aliter, n. 398. Si quis alius, aliter, n. 399. Si quis alius, aliter, n. 400. Si quis alius, aliter, n. 401. Si quis alius, aliter, n. 402. Si quis alius, aliter, n. 403. Si quis alius, aliter, n. 404. Si quis alius, aliter, n. 405. Si quis alius, aliter, n. 406. Si quis alius, aliter, n. 407. Si quis alius, aliter, n. 408. Si quis alius, aliter, n. 409. Si quis alius, aliter, n. 410. Si quis alius, aliter, n. 411. Si quis alius, aliter, n. 412. Si quis alius, aliter, n. 413. Si quis alius, aliter, n. 414. Si quis alius, aliter, n. 415. Si quis alius, aliter, n. 416. Si quis alius, aliter, n. 417. Si quis alius, aliter, n. 418. Si quis alius, aliter, n. 419. Si quis alius, aliter, n. 420. Si quis alius, aliter, n. 421. Si quis alius, aliter, n. 422. Si quis alius, aliter, n. 423. Si quis alius, aliter, n. 424. Si quis alius, aliter, n. 425. Si quis alius, aliter, n. 426. Si quis alius, aliter, n. 427. Si quis alius, aliter, n. 428. Si quis alius, aliter, n. 429. Si quis alius, aliter, n. 430. Si quis alius, aliter, n. 431. Si quis alius, aliter, n. 432. Si quis alius, aliter, n. 433. Si quis alius, aliter, n. 434. Si quis alius, aliter, n. 435. Si quis alius, aliter, n. 436. Si quis alius, aliter, n. 437. Si quis alius, aliter, n. 438. Si quis alius, aliter, n. 439. Si quis alius, aliter, n. 440. Si quis alius, aliter, n. 441. Si quis alius, aliter, n. 442. Si quis alius, aliter, n. 443. Si quis alius, aliter, n. 444. Si quis alius, aliter, n. 445. Si quis alius, aliter, n. 446. Si quis alius, aliter, n. 447. Si quis alius, aliter, n. 448. Si quis alius, aliter, n. 449. Si quis alius, aliter, n. 450. Si quis alius, aliter, n. 451. Si quis alius, aliter, n. 452. Si quis alius, aliter, n. 453. Si quis alius, aliter, n. 454. Si quis alius, aliter, n. 455. Si quis alius, aliter, n. 456. Si quis alius, aliter, n. 457. Si quis alius, aliter, n. 458. Si quis alius, aliter, n. 459. Si quis alius, aliter, n. 460. Si quis alius, aliter, n. 461. Si quis alius, aliter, n. 462. Si quis alius, aliter, n. 463. Si quis alius, aliter, n. 464. Si quis alius, aliter, n. 465. Si quis alius, aliter, n. 466. Si quis alius, aliter, n. 467. Si quis alius, aliter, n. 468. Si quis alius, aliter, n. 469. Si quis alius, aliter, n. 470. Si quis alius, aliter, n. 471. Si quis alius, aliter, n. 472. Si quis alius, aliter, n. 473. Si quis alius, aliter, n. 474. Si quis alius, aliter, n. 475. Si quis alius, aliter, n. 476. Si quis alius, aliter, n. 477. Si quis alius, aliter, n. 478. Si quis alius, aliter, n. 479. Si quis alius, aliter, n. 480. Si quis alius, aliter, n. 481. Si quis alius, aliter, n. 482. Si quis alius, aliter, n. 483. Si quis alius, aliter, n. 484. Si quis alius, aliter, n. 485. Si quis alius, aliter, n. 486. Si quis alius, aliter, n. 487. Si quis alius, aliter, n. 488. Si quis alius, aliter, n. 489. Si quis alius, aliter, n. 490. Si quis alius, aliter, n. 491. Si quis alius, aliter, n. 492. Si quis alius, aliter, n. 493. Si quis alius, aliter, n. 494. Si quis alius, aliter, n. 495. Si quis alius, aliter, n. 496. Si quis alius, aliter, n. 497. Si quis alius, aliter, n. 498. Si quis alius, aliter, n. 499. Si quis alius, aliter, n. 500. Si quis alius, aliter, n. 501. Si quis alius, aliter, n. 502. Si quis alius, aliter, n. 503. Si quis alius, aliter, n. 504. Si quis alius, aliter, n. 505. Si quis alius, aliter, n. 506. Si quis alius, aliter, n. 507. Si quis alius, aliter, n. 508. Si quis alius, aliter, n. 509. Si quis alius, aliter, n. 510. Si quis alius, aliter, n. 511. Si quis alius, aliter, n. 512. Si quis alius, aliter, n. 513. Si quis alius, aliter, n. 514. Si quis alius, aliter, n. 515. Si quis alius, aliter, n. 516. Si quis alius, aliter, n. 517. Si quis alius, aliter, n. 518. Si quis alius, aliter, n. 519. Si quis alius, aliter, n. 520. Si quis alius, aliter, n. 521. Si quis alius, aliter, n. 522. Si quis alius, aliter, n. 523. Si quis alius, aliter, n. 524. Si quis alius, aliter, n. 525. Si quis alius, aliter, n. 526. Si quis alius, aliter, n. 527. Si quis alius, aliter, n. 528. Si quis alius, aliter, n. 529. Si quis alius, aliter, n. 530. Si quis alius, aliter, n. 531. Si quis alius, aliter, n. 532. Si quis alius, aliter, n. 533. Si quis alius, aliter, n. 534. Si quis alius, aliter, n. 535. Si quis alius, aliter, n. 536. Si quis alius, aliter, n. 537. Si quis alius, aliter, n. 538. Si quis alius, aliter, n. 539. Si quis alius, aliter, n. 540. Si quis alius, aliter, n. 541. Si quis alius, aliter, n. 542. Si quis alius, aliter, n. 543. Si quis alius, aliter, n. 544. Si quis alius, aliter, n. 545. Si quis alius, aliter, n. 546. Si quis alius, aliter, n. 547. Si quis alius, aliter, n. 548. Si quis alius, aliter, n. 549. Si quis alius, aliter, n. 550. Si quis alius, aliter, n. 551. Si quis alius, aliter, n. 552. Si quis alius, aliter, n. 553. Si quis alius, aliter, n. 554. Si quis alius, aliter, n. 555. Si quis alius, aliter, n. 556. Si quis alius, aliter, n. 557. Si quis alius, aliter, n. 558. Si quis alius, aliter, n. 559. Si quis alius, aliter, n. 560. Si quis alius, aliter, n. 561. Si quis alius, aliter, n. 562. Si quis alius, aliter, n. 563. Si quis alius, aliter, n. 564. Si quis alius, aliter, n. 565. Si quis alius, aliter, n. 566. Si quis alius, aliter, n. 567. Si quis alius, aliter, n. 568. Si quis alius, aliter, n. 569. Si quis alius, aliter, n. 570. Si quis alius, aliter, n. 571. Si quis alius, aliter, n. 572. Si quis alius, aliter, n. 573. Si quis alius, aliter, n. 574. Si quis alius, aliter, n. 575. Si quis alius, aliter, n. 576. Si quis alius, aliter, n. 577. Si quis alius, aliter, n. 578. Si quis alius, aliter, n. 579. Si quis alius, aliter, n. 580. Si quis alius, aliter, n. 581. Si quis alius, aliter, n. 582. Si quis alius, aliter, n. 583. Si quis alius, aliter, n. 584. Si quis alius, aliter, n. 585. Si quis alius, aliter, n. 586. Si quis alius, aliter, n. 587. Si quis alius, aliter, n. 588. Si quis alius, aliter, n. 589. Si quis alius, aliter, n. 590. Si quis alius, aliter, n. 591. Si quis alius, aliter, n. 592. Si quis alius, aliter, n. 593. Si quis alius, aliter, n. 594. Si quis alius, aliter, n. 595. Si quis alius, aliter, n. 596. Si quis alius, aliter, n. 597. Si quis alius, aliter, n. 598. Si quis alius, aliter, n. 599. Si quis alius, aliter, n. 600. Si quis alius, aliter, n. 601. Si quis alius, aliter, n. 602. Si quis alius, aliter, n. 603. Si quis alius, aliter, n. 604. Si quis alius, aliter, n. 605. Si quis alius, aliter, n. 606. Si quis alius, aliter, n. 607. Si quis alius, aliter, n. 608. Si quis alius, aliter, n. 609. Si quis alius, aliter, n. 610. Si quis alius, aliter, n. 611. Si quis alius, aliter, n. 612. Si quis alius, aliter, n. 613. Si quis alius, aliter, n. 614. Si quis alius, aliter, n. 615. Si quis alius, aliter, n. 616. Si quis alius, aliter, n. 617. Si quis alius, aliter, n. 618. Si quis alius, aliter, n. 619. Si quis alius, aliter, n. 620. Si quis alius, aliter, n. 621. Si quis alius, aliter, n. 622. Si quis alius, aliter, n. 623. Si quis alius, aliter, n. 624. Si quis alius, aliter, n. 625. Si quis alius, aliter, n. 626. Si quis alius, aliter, n. 627. Si quis alius, aliter, n. 628. Si quis alius, aliter, n. 629. Si quis alius, aliter, n. 630. Si quis alius, aliter, n. 631. Si quis alius, aliter, n. 632. Si quis alius, aliter, n. 633. Si quis alius, aliter, n. 634. Si quis alius, aliter, n. 635. Si quis alius, aliter, n. 636. Si quis alius, aliter, n. 637. Si quis alius, aliter, n. 638. Si quis alius, aliter, n. 639. Si quis alius, aliter, n. 640. Si quis alius, aliter, n. 641. Si quis alius, aliter, n. 642. Si quis alius, aliter, n. 643. Si quis alius, aliter, n. 644. Si quis alius, aliter, n. 645. Si quis alius, aliter, n. 646. Si quis alius, aliter, n. 647. Si quis alius, aliter, n. 648. Si quis alius, aliter, n. 649. Si quis alius, aliter, n. 650. Si quis alius, aliter, n. 651. Si quis alius, aliter, n. 652. Si quis alius, aliter, n. 653. Si quis alius, aliter, n. 654. Si quis alius, aliter, n. 655. Si quis alius, aliter, n. 656. Si quis alius, aliter, n. 657. Si quis alius, aliter, n. 658. Si quis alius, aliter, n. 659. Si quis alius, aliter, n. 660. Si quis alius, aliter, n. 661. Si quis alius, aliter, n. 662. Si quis alius, aliter, n. 663. Si quis alius, aliter, n. 664. Si quis alius, aliter, n. 665. Si quis alius, aliter, n. 666. Si quis alius, aliter, n. 667. Si quis alius, aliter, n. 668. Si quis alius, aliter, n. 669. Si quis alius, aliter, n. 670. Si quis alius, aliter, n. 671. Si quis alius, aliter, n. 672. Si quis alius, aliter, n. 673. Si quis alius, aliter, n. 674. Si quis alius, aliter, n. 675. Si quis alius, aliter, n. 676. Si quis alius, aliter, n. 677. Si quis alius, aliter, n. 678. Si quis alius, aliter, n. 679. Si quis alius, aliter, n. 680. Si quis alius, aliter, n. 681. Si quis alius, aliter, n. 682. Si quis alius, aliter, n. 683. Si quis alius, aliter, n. 684. Si quis alius, aliter, n. 685. Si quis alius, aliter, n. 686. Si quis alius, aliter, n. 687. Si quis alius, aliter, n. 688. Si quis alius, aliter, n. 689. Si quis alius, aliter, n. 690. Si quis alius, aliter, n. 691. Si quis alius, aliter, n. 692. Si quis alius, aliter, n. 693. Si quis alius, aliter, n. 694. Si quis alius, aliter, n. 695. Si quis alius, aliter, n. 696. Si quis alius, aliter, n. 697. Si quis alius, aliter, n. 698. Si quis alius, aliter, n. 699. Si quis alius, aliter, n. 700. Si quis alius, aliter, n. 701. Si quis alius, aliter, n. 702. Si quis alius, aliter, n. 703. Si quis alius, aliter, n. 704. Si quis alius, aliter, n. 70

Index Rerum & Verborum.

- verum dicit falsum, n. 54. 61. Si Astrologus consultus res futuri, quem se furem, n. 66. Vel medicus ex errore dicat, aliquem lepram vel morbo gallico esse infectum, n. 67. Si à iudice interrogatus dicit, se a viro esse, quod hic vel ille hoc vel illud fecerit, n. 70. Si quis dicit, quod sit probior vel nobilior illo, n. 72. Vel Tux malus homo, n. 73. Vel, si quis opponit, quod tanquam falsus procurator fecerit actum, n. 75. Vel aliquem tussivum, n. 76. Si quis in iudicio debitorem suum diffamat, quod fidem fregit, & promissa non servet, n. 78. 79.
5. Injuria reales ex L. Cornelia obtinent, si quis pulsatus, verberatus, vel domus ejus vi sit introita, conclus. 59. n. 82. Alio ex L. Cornelia est civilis, n. 84. Datur tantum dila tribus casibus, ibid. Non est annalis, & est publici iudicii, ibid.
5. Injuria reales juncti, si quis alteri crines vel barbam expulit, n. 85. Alapam impingit, n. 87. cubito percussit, n. 88. Vulnerat, n. 91. Manus ad percipiendum levavit, n. 92. Literas alterius resignet, n. 93. Pileum convellat, n. 94. Aliquem ledit, n. 95. Sine iusta causa in ius vocet, n. 96. Injussu novum opus nunciet, n. 97. In vicini fundum stercore & sordes immittat, n. 98. Alterius agrum venandi causa intravit, n. 100. Vestem in alterius ignominiam porcet, n. 101. 102. & n. 112. Ordinem honoris turbet, n. 105. Si quis alicui medium digitum monstrat, n. 107. Si magistratus aliquem iniuste & prater modum torquet, n. 108. 109. Si quis equum freno retineat, n. 110. De funtibus famam lacerat, n. 111. Propria autoritates fortivas in alienis adibus perquirat, n. 116. Si magistratus aliquem iniuste carcerari fecit, n. 119. Vel carceratum sub cautione relaxare nolit, n. 120. Vel arrestum iniuste concessit, n. 121. 122. 123. Si creditor fecit aliquem iniuste arrestari, n. 124. conclus. 59.
5. Injuria potest etiam autu inferri, conclus. 59. n. 125.
5. Injuriandi animus & dolus requiritur ad injuriarum actionem fundandam, conclus. 60. n. 1. Præsumitur in dubio, n. 3. Etiam in muliere & rustico injuriante, n. 4. Non præsumitur, si verba & facta sua naturæ sunt licita, vel in differentia, n. 5. 6. Vel si qualitas personarum aliud suadet, n. 7. In facerdote, aliquem in concione increpante, non præsumitur, n. 8. Ad probandum, quod quis non habuerit animum injuriandi, sufficiunt conjecturæ, n. 9. Potest juramentum purgatorium deferri, n. 13. In Curialibus judiciis admittitur declaratio, n. 14. Quæ fieri debet ante litem contestationem, n. 16. 17. Eadem actor volens debet esse contentus, n. 18. In aliis judiciis non habet locum, n. 20. Si verba per se sunt injuriosa, non debet exprimi in libello, quod reus animum injuriandi habuerit, num. 21. Secus si verba sunt indifferenta, n. 22.
5. Injuria debet ad animum revocari, conclus. 60. n. 24. in continenti, n. 26. Sufficit, si tempore silentii ad animum revocetur, n. 27. Sufficit, si semel sit revocata, n. 28.
5. pro Injuria competit duplex actio, civilis & criminalis, conclus. 61. n. 1. Altera tamen absumit alteram, n. 2. Nisi ex L. Aquilia agatur, n. 3. Vel injuria sit atrocis, n. 4. Vel respiciat plures personas, n. 5. Vel alicui in Ecclesia, in palatio, coram iudice, sit illata, num. 7.
5. Injuria puniuntur jure civili arbitrat, conclus. 61. n. 7. Jure Saxonicæ distinguitur inter verbales, quæ

triginta solidis emendantur, & reales, quæ interdum 30. solidis, interdum amputatione manus, interdum relegatione puniuntur, numer. 31. & seqq. Jure Electoralis Saxonicæ puniuntur arbitrat, & debent revocari, num. 50. Iudex potest arbitrium suum in causa injuriarum etiam ad iniquitatem extendere, n. 50.

5. Injuria quæ habeantur pro atrocibus, conclus. 61. num. 55.
5. Injuriarum civiliter duobus modis agitur, Uno ad persecutionem damni per injuriam dati, n. 60. 61. Quo impensas, & operarum æstimationem, quibus satisfiat, quæ consequitur, n. 61. & seqq. Altero, potest injuriatus injuriam æstimare, & æstimationem petere, n. 69. Eam tamen debet in libello exprimere, n. 71. Et ad damnum referre, non ad lucrum, n. 75. Pauper debet dicere, quod nolle tantum de suo patrimonio amittere, si habet, n. 77. Æstimatione injuriæ fiat juramento, n. 78. 79. 80. 81. Taxatio iudicio debet juramento præcedere, n. 83. n. 85. De jure Saxonicæ æstimatio injuriarum non obtinet, sed sunt alia pæna, n. 91. & seqq. n. 102. & seqq.
5. Injuriarum æstimatio obtinet in Electoralibus Saxonicæ, ut actor injuriam æstimat, & certam quantitate exprime, & possit, conclus. 61. n. 106. & seqq. Per id tamen non præcipitur iudici arbitrium, quominus summam quanti velit taxare & juramento actoris committere possit, conclus. 61. n. 107.
5. Injuriarum condemnatus sit infamis, conclus. 62. n. 1. 2. 3. 4. sive civiliter sive criminaliter agatur, n. 5. Si vero actione ex L. Cornelia, n. 6. Tamen realibus quàm verbalibus injuriis, n. 7. Etiam Clericus, n. 8. Licet quis super injuria transegerit, n. 9. Limitatur, n. 11. 12.
5. Injuriarum condemnatus non sit infamis, si injuria est modica, conclus. 63. n. 13. Si reus per Procuratorem compareat, n. 14. n. 15. Si reus penam ante offerat, quàm sententia feratur, n. 16. 17. 18. 19. & seqq. Si autoritate magistratus, vel gratuito, vel præmissa protestatione pacifatur super injuria, n. 24. Si iudex recedit ab ordinaria pæna & imponit severiorem, n. 25. Si damnatus appellat & leuatur, & pendente eo operam dat, ne altera sententia sequatur, n. 26. Si reus per Principem æstimationis restituatur, n. 27. Si ante litem contestatam perperam dila revocet, n. 28. Si saltem ex L. Aquilia suis condemnatus, n. 29. Si propter contumaciam condemnatur, n. 31. Si quis ex officio iudicis tantum est injuriarum condemnatus, n. 31. Si iudex honorem reservat, n. 34 & seqq. Si coram Curia se declaret, se animum injuriandi non habuisse, n. 41. Si reus pendente lite morietur, n. 42.
5. Injuriarum repositio est licita, conclus. 64. n. 1. & seqq. Per repositionem potest dici, Mentiris per gulam, n. 4. Mentiris ut fur, & n. 5. Conceditur omnibus injuriæ affectibus, n. 9. & seqq. Adversus omnes injuriantes, n. 18. etiam contra Dominum suum, n. 19. An contra Patrem, & Magistratum, n. 20. Fiat in continenti, n. 21. Fiat cum moderamine inculpate tutele, n. 23. & seqq. Injuria verbalis non debet realibus repelli, n. 28. 29. 30. 31. Repositio quomodo hodie fiat, n. 34. 33. 34. 35. Finitis est, ut quis actionem evadat, & suum honorem conservet, n. 37. Per repositionem tollitur injuriarum actio, n. 38. Repositio repositionis non datur, n. 45.
5. Injuriarum libellus quomodo formetur, & ejus formulas,

Index Rerum & Verborum.

- inhiat, v. obclus. 65. n. 2. In eo exprimitur nomen injuriantis, n. 1. Item injurians non debet & consilio exp. mater, n. 4. Annot. & locus debet & cessari, n. 5. & seqq. Si senatus & locus in libello omittitur, parte non opponente prodest libellus, si s. inter ag. 149. n. 16. Secus, si casualiter, n. 17. Libellus debet etiam precem injuriarum continere, n. 24. Adprobatum ponit: Dasi fidi & clagret vinctis standen, si schmeiden, n. 26. Processus huiusmodi est, qui in aliis causis, n. 28. An in causa injuriarum procurator admittatur, n. 29. & seqq.
5. Injuriarum alio quibus competat, remissive, concl. 66. n. 47. An possit cedi & vendi, remissive, n. 48. Quamvis sit remissive, n. 49.
5. Injuria facta an veritas convicii excuset, remissive, concl. 64. n. 50.
5. quibus injuria nemo excusatur, licet autorem nominaverit, concl. 65. n. 51.
5. Injuria atrocis est, quam quia iudici vel Magistrati vel eius officialibus inferi, concl. 66. num. 1. Quomodo puniatur, num. 2. & seqq. vide verb. Magistratus.
5. Injuria consulti data censetur scilicet Senatus fassa, & ob id poena agitur, concl. 66. n. ult.
5. Injuria praescribuntur anno, concl. 69. n. 1. Etiam in Saxonia, n. 2. Sive criminaliter sive civiliter agatur, n. 4. Perit annum potest retorqueri, num. 5. Iudex non potest post annum injuriantem punire, n. 7. Perpetuantur tamen per litem contestationem, n. 8. In Camera Imperiali perpetuantur solvitatione, n. 9. Quod hodie etiam apud nos observatur, n. 10. Perpetuantur, si uretis principis, sine purre, n. 11. Injuria illata injuria tollitur tantum in viginti annis, n. 13. Actioni ex l. d. fiamari tantum 30. annis praescribitur, n. 14. An bis annis sit continuus, an vero utilis, n. 15. & seqq. Accipitur in Saxonia, pro anno & die Saxonicum, n. 25. Injuria realis, si ex jure Praetoris agitur, praescribitur etiam anno, n. 27. Sin ex l. Cornelia, est perpetua, n. 30. In Saxonia praescribuntur reales injuria lites & valueria iudicia anno, n. 34. Vulnera vero cum mutilatione aliquis membrorum praescribuntur tantum 30. annis, ibid. Injuria iniuste incarcerationis & areli est tantum annalis, etiam in Saxonia, n. 39. 40. 41. Injuria iniuste torturae est perpetua, n. 45. Injuria iniusta condemnationis ad mortem est etiam perpetua, n. 48. Injuria scripta est annalis, n. 51. 52. Nam si libelli alio est perpetua, n. 53. Exceptio praescriptionis annalis injuriarum est mixta, & potest tam ante, quam post litem contestatam opponi, n. 61.
5. Injuriarum alio tollitur morte tam injuriati quam injuriantis, concl. 70. n. 1. Si sit contestata, n. 2. Si injuria filio vel uxori sui facta, morte injuriati non exigitur, sed nihilominus pater vel mater potest agere, n. 10. 11.
5. Injuria exiguitas si injuriatus eam expresse remittat, concl. 70. n. 14. Nec potest per restitutionem in integrum resuscitari, concl. 70. n. 15. Remissio tamen non nocet fisco, quoad poenam, n. 16. An praedicti potui, marito, & c. remissive, n. 17.
5. Injuriarum per confessionem peccatorum remittens, non amittit actionem injuriarum, si solum rancorem animi remissit, concl. 70. n. 18. 19. Secus si expresse remittat actionem injuriarum, ibid. In dubio praenatur tantum rancorem animi remissit, n. 21.
5. Injuriarum actionem in articulo mortis remittens,

- si postea reconvalescit, non potest cum resuscitare, concl. 70. n. 22.
5. Injuria variatur & simulatioque & tacita remissio, concl. 70. n. 23. Quibus legibus & conclusionibus diluatur & tacita remissio cogatur, remissive, num. 24.
5. Injuria extimida, nihilominus potest injuriatus ea l. Aquila ad interesse & damni restitutionem agere, concl. 70. n. 26. Quae alio & l. Aquila donat hereditas & contra heredes, n. 27. n. 28. Infirmis & cicatricum nulla sit estimatio, n. si mulier sit, aut puella nondum nupta, concl. 70. n. 29. 30.
5. ad injuriam vergere quis praesumatur, & ex quibus conjecturis, concl. 73. n. 13. & seqq.
5. In pia debitoris quomodo probatur, concl. 74. n. 21. 57.
5. Inrolutioni aliorum debent partes interesse, concl. 48. n. 31.
5. Inquilinus & eius bona possunt desineri & sequestrari, si mercede non soluta velis migrare, concl. 73. n. 105.
5. Inquisitio in veneficio quomodo, quando & ex quibus indicis fiat, concl. 4. n. 16. & seqq. Inquisitio ad aliorum magorum nominationem est pignora nulla, n. 44.
5. Inquisitio antiquatenus & qualis crimine remissio admittatur, concl. 4. n. 41. & seqq.
5. Injuria donationis, v. Concl. 14. per tot. & verb. Donatio.
5. Injuria obfessiones itinerum quomodo puniantur, Concl. 20. per tot. & verb. Neg. actum.
5. Impossibilitas & stupor quibus modis in tormentis inducatur, concl. 3. n. 167. & seqq. Et quibus modis tollatur, n. 171. & seqq.
5. Instructores an jure praetationis gaudeant, concl. 64. num. 75.
5. Instructores an possint arrestari, concl. 71. n. 35.
5. Instructor non habet beneficium excussionis, concl. 5. 24. n. 46.
5. Injuria ocularis plene probat, concl. 36. n. 9.
5. Injuria an transit ad successorem feudali, concl. 26. n. 53. n. 36. An ad successorem clericalem, concl. 26. n. 37. Non transit ad successorem regiarum, n. 35. Transit ad heredes facta in contestatione, n. 33. Ipso jure alio & postea trans ad heredes, concl. 27. n. 1. & 2.
5. Instrumentum privatum, tribus testibus subscriptum, habet praeferentiam creditori posteriori publicum instrumentum liberati, concl. 68. n. 21.
5. Instrumenta quareniata & parata executionem habent eandem viam cum sententia obtinenda, concl. 68. n. 7.
5. Instrumenta communia possunt a iudice sequestrari, concl. 73. n. 10.
5. Instrumenta quareniata & publica habent paratam executionem, concl. 73. n. 11.
5. Instrumenta de jure tributa habent paratam executionem, Concl. 68. n. 1. n. 2. & n. 8.
5. Instrumenta nona habent de jure Saxonicum paratam executionem, n. 10. si sit quareniata, si ve alia publica, n. 61. Etiam nuda, si in grapham, n. 61. Et si manu propria scripta, n. 62. Instrumentum depositum, n. 64. Instrumentum in forma camerae, concl. 50. n. 67. Testamentum, n. 68. Instrumentum computi finalis vel calculationis, concl. 50. n. 72. Litera cambi mercatorum, n. 75.

Index Rerum & Verborum.

1. Instrumentum non habet paratam executionem, si fundat se super irrito, *Concl. 80. n. 79.* si non continet expressam causam, *n. 80.* si est liquidandum, *n. 81.* in dubio in conditione continet, *n. 86.* Si est dissolubile & dubitabile, *n. 87.* si est vitiosum, *ibid.*
1. Instrumenta, quae in his locis paratam executionem habent, an etiam in aliis locis executionem mereantur, *Concl. 80. n. 93. & seqq.*
1. Instrumentum debet iudici in executione in originali praeseri, *Concl. 81. n. 6.* An penes acta debeatur relinquere, *Concl. 81. n. 7. 8.*
1. Instrumentum publicum non debet recognosci, sed habet executionem sine omni recognitione, *concl. 81. n. 32.* Secus in instrumentis privatis, *n. 31.*
1. Instrumenta garentiata ad excludendam exceptionem non habent vim sententiae, cum nulla causa praedicta praeseritur, *concl. 84. n. 4.*
1. Instrumenti non solennia & invalidi exceptio impedit executionem, *concl. 84. n. 31. 32.*
1. Instrumenti non liquidi exceptio impedit executionem, *34.*
1. de Instrumentis & literariis documentis, *concl. 43. per tot.* Debet intra terminum probatorium produci, *concl. 43. n. 1. & seqq.* An & quatenus post terminum possunt produci, *n. 5.* Instrumentorum appellatione an continentur privata scriptura, *n. 6.* Appellatur, quod per illud instruat causam, *n. 6.* Intra terminum copialiter tantum debent produci, *num. 7.* Quando in originali, *n. 8.* Quando debent edici & exhiberi, *n. 9.* Curam quo producenda, *n. 11. 12.* Instrumentum se ad aliud referens an probeat, *concl. 43. n. 15.* Instrumentum investiturae se ad aliud referens probat absq. productione litterarum rectorum, *n. 16.* Producent an omnia contenta facere censetur, *n. 20. 21.* Quando in secreto possit iudici monstrari, *n. 23.* An integrum, an tantum pars produci debet, *n. 24.* Producti copia est parti danda, *n. 26.* Instrumentorum copia an tantum quo ad sensum, an de verbo ad verbum exhibenda, *concl. 43. n. 18.* Instrumenta an & quatenus ante litem contestatam producere, & super iis cognoscere liceat, *n. 29. 30. & seqq.* Quae paratam executionem habent, possunt ante litem contestatam produci, *n. 33.* Ad litem ingressum impediendum producta possunt ante litem contestationem produci, *n. 34.* Ante litem contestatam productam, an postea tantum verbaliter reproduci potest, *n. 36 & seqq.* Instrumenta a Doctoribus Juris confecta, qui non sunt Notarii, an plene probant, *concl. 47. n. 50.* De Instrumentorum recognitione, vide Recognitionem. An & quatenus ad dominum alicujus ad recognoscendum mitti debeat, & ejus expensis, *concl. 44. n. 4. 5. 6. 7.* Externa instrumenta, quae ex longinquitate teris asseruntur, an debent recognosci, *concl. 44. n. 3. & seqq.* Externa an probent, *n. 35.* Antiqua an probent, *concl. 44. n. 36. & seqq.* Instrumenta mortuorum plus probant quam vivorum, *n. 37.* Instrumenta mediante juramento, si quis diffusus est, & si plebs falsitas detecta fuerit, an nihilominus valeant, *concl. 44. n. 15.* De Instrumentorum editione, vide Editio instrumentorum. Instrumenta an & quatenus ab auctore reo, *concl. 44. n. 11. & seqq.* An & quatenus a reo auctori edenda, *n. 23. & seqq.* Si sunt apud reum inutilia, apud auctorem v. possunt esse utilis, tunc sunt

- edenda, *n. 13.* Quibus confines probantur, sunt a reo edenda, *concl. 45. n. 55.* Jure Domini & proprietatis ad ipsum auctorem pertinentia debent a reo auctori ederi, *n. 60.* Instrumenta communia quae sunt, *concl. 45. n. 70.* Debent a reo auctori ederi, *n. 69.* Quando quis praesumatur instrumenta penes se habere, *n. 75. 76.* An integra edenda, *n. 98.* Instrumentum tantum si probatio est facta, quomodo disputatio attestatorum fieri debet, *concl. 45. n. 12.* Instrumenta an in secunda instantia possunt produci, *concl. 51. n. 15.* Instrumentum debui si reperitur apud debitorem, an juramentum supplementum, debitum esse solutum, deferatur, *Concl. 54. n. 53. & seqq.*
1. Instrumenta publica plene & perfecte probant, *concl. 36. n. 7. & n. 9.* Carentiata plene probant, *n. 24.* Instrumentum Notarii, quod habet defectum, an & quatenus probeat, *concl. 36. n. 107.* An post terminum probatorium possunt produci, *concl. 35. n. 75.* An post publicationem attestatorum, *concl. 35. n. 88. 89. & seqq.*
  1. Intentionis non fundata exceptio impedit paratam executionem, *concl. 84. n. 67.*
  1. Intra, vox, quomodo intelligenda, *concl. 77. num. 9. in med.*
  1. Intra, dictio, est inclusiva, *concl. 40. n. 43.*
  1. in interlocutoria in expensas condemnatus, an eas in causa principalis possit reperire, si postea obtineat, *concl. 78. n. 53.*
  1. ab Interlocutoria sententia an & quatenus liceat appellare, *concl. 50. n. 40. & seqq.*
  1. Interlocutoria quando & quibus casibus vim definitivam habent, & damnum irreparabile continere dicuntur, *concl. 50. n. 43.*
  1. de Interveniente, an & quatenus locum habet, *concl. 35. per tot.* Est licita, *n. 1.* Quotupliciter fiat, *n. 2.* Quid intersit, utrum quis principaliter aut accessorie intervenire, *n. 3.* Quam possint intervenire, *n. 4. 5.* Magistratus pro subditis, *n. 6. 7.* In quibus casibus, *n. 8. 9. 10.* An in possessione, *n. 11. 12. 13. 14. 15. 16.* An coram iudice delegato, *n. 17.* Quando fiat, & quando terminum in prima instantia possit intervenire, *n. 18. 19. 20. 21.* An & quatenus a sententia inter alios lata possit appellari, *n. 22. 23. 34. & seqq.* Interventio an & quatenus in secunda instantia habet locum, *n. 36. 37. & seqq.* Interveniens non admittitur, nisi prius de suo interesse docuerit, *n. 48. & seqq.* Ex causa potest a iudice repelli, *n. 55. 56.* Debet processum in eo statu assumere, in quo est, *n. 57. & seqq.* Interveniens est effectus, *n. 62.* In intervenientem an & quatenus sententia concipitur, *n. 63.* Interventio non procedit, si causa sit diversa, *n. 52.* Velius tertii interveniens non sit exclusivum, *n. 53.* Interveniens p. litem contestatam potest exceptiones dilatorias opponere, *n. 60.* Potest post publicationem attestatorum probare, *n. 61.*
  1. Interrogatoria ad examen testium exhibita an possint reo dari, *concl. 38. n. 48.*
  1. ad Interesse singulare probandum an deferri possit juramentum suppletorium, *concl. 54. n. 35.*
  1. Interest. De materia interesse tractatur remissive, *concl. 38. n. 1.* An quinquecentes usura lo eo interesse in singula centena ex temporaria peti possunt, absq. omni liquidatione & probatione, *n. 2. 1. 4. & seqq.* Interest est definitiva probationis, *n. 5.* Debet esse certum & indubium, *n. 5.* In Saxonia electoratu potest creditur quotantum quinquecentes usura loco interesse sine ulla

prohibitione retere, num. 8. & seqq. Quamvis inter partes de usufructu conveniret, n. 10. Sic etiam emptor rem venientiam habens & precium non solvens, debet p. und annis loco interesse exsolvere, n. 13. licet non fuerit interpellatus, nec tot fructus percepit, n. 14. Emptor propter inamvenientem evictionem precium retinens debet tunc pro centum quotannis exsolvere, n. 15. Hei de sedibus uxori non refluentes, tenentur ad quing. n. 16. Si usura in stipulationem non sui deducta, tunc non possunt ante mortem communi loco interesse peti, sed tantum a tempore mortis, n. 17. Si creditor plus quam quing. loco interesse probare velit, auditur, n. 19. Si tamen plures interesse probare voluerit, sed in probatione deficiat, tunc usuras quinquages non potest petere, n. 21. Si debitor in casu non facta solutionis in singula centena promittat octena vel dena, non valet, n. 22. & seqq. Sorte principali soluta an adhuc alio ad interesse competat, n. 31. Interesse quomodo probetur, remissive, n. 32. An interesse aliter interesse debeat, n. 31. An ultra alterum tantum, n. 35. & seqq. In infinitum potest exigi, tandem, quamdiu fors principalis non fuerit soluta, num. 37. Conclus. 38.

1. Si inter medius iudex denegat iustitiam, potest omifio rō ad superiorem appellari, Concl. 10. n. 57.
2. Interrupcio per scripturas quot modis & quibus fiat, Concl. 9. per tot. Quomodo probatur, ibid. num. ult.
2. Intercessio mulierum, v. Conclus. 19. per tot. & verb. Mulier, Conclus. 21.
3. Interpretatio in dubio debet fieri in eam partem, per quam evitatur debellum, Concl. 33. n. 1.
3. Interpretatio alicujus statuti vel dispositionis hominis potius ex causā finali, quam impulsivā desumenda est, Concl. 15. n. 7.
1. Inventarii non confecti exceptio impedit paratam executionem, Concl. 14. n. 69.
2. Inventarii confectio nē sibi, an & quatenus rationum redditio remissa censeatur, Conclus. 12. n. 21. Inventarium est fundamentum rationum, numero 21.
2. Inventarium conficere non tenetur, qui non obligatur ad rationum redditionem, Conclus. 50. n. 70. Qui non succedit ut heres, etiam non tenetur ad Inventarii confectioem, ibid.
2. Inventarium non est ejus efficacia, ut filius cum ejus beneficio in fundo hereditario succedens ultra vires hereditarias non teneatur, Concl. 55. n. 9.
3. Inventarium an & quatenus viduus vel vidua bonorum administrami se immiscens edere debeat, Concl. 29. n. 108.
5. Inventor debet rem inventam restituere, aliā as sur. & punitur pōā dupli, Conclus. 44. num. 2. 2. 3.
1. Investitura probatur per instrumentum Domini sigillo confirmatum, & per breve testatum, Concl. 36. num. 22.
1. de Investiturā simulānea, Concl. 53. per tot. vide si. multānea investitura.
2. de Investitura in casum mortis, v. de Beding. Conclus. 54. per tot. Vocatur investitura de caducitate feudi, & nādenteheri/ Expediāz ober Auwar, tūng. n. 2. 2. Est licet induita, n. 5. 6. 7. Potest ab omnibus Donis concedi, n. 8. Etiam ab Imperatore in feudo majoris sine consensu Electorum, n. 9. He-

redes illam in hac investituram concedenda in eam debent ratam habere, n. 10. 11. 12. 13. & seqq. De jure iuramenti, quod usque est vitar. debent an nō ratam habere, secundum ita investito conferre, conclus. 14. n. 21. & seqq. Nisi dominus dixerit: Dabo, si nō in vris operatur, n. 23. Nisi sit quis tantum successor, non heres, num. 29. Prentia quam ob eum modo investituram vasallus dederat, potest a successore recusante repeti, num. 32. 33. 34. Dominus agnati non tenentur talem investituram ratam habere, num. 35. Dominus superior etiam non tenetur, num. 37. Hac investitura transiit etiam ad heredes defuncti, num. 40. 41. 42. 43. Debet fieri sub conditione, & conferri in illud tempus, quo possessor sine herede majculo dedit, alias non valet, num. 44. 45. 46. 47. 48. 49. An necesse sit, si tempore concessus fuisset feudi, habeat liberos, num. 50. 51. & seqq. Praesentia parium Curia non requiritur ad hanc investituram, num. 54. Nec renovatio investituræ necessaria est, num. 55. 56. Dominus concedens non potest pendente conditione pœntere, & hanc investituram revocare, num. 57. 58. Dominus non tenetur praeiudicium tradere, sed praestando interesse liberatur, num. 59. 60. 61. Investitus sub caducitate feudi potest id propriam autoritate occupare, num. 62. De huiusmodi pluribus ita investitis, quis sit praestendus, remissive, n. 63. Investitura in casum mortis expiāz, p. possessor feudi postea liberos procreat, n. 64. Si illud alienaverit, n. 65. Si Domino ob culpam vel delictum aperiatur, num. 66. Si vasallus possessor feudi Domino feudum resignavit, & restituit, num. 67. Si taliter investitus ante possessionem feudi, rē sibi pluribus descenditibus, moriatur, & postea feudum aperiatur, successio fit in stirpes, non in capita, n. 69. 70. Conclus. 74.

3. Inuiles res pro nullo reputantur, Conclus. 24. num. 23.
4. Ratna si blasphemata, an & quatenus puniatur, Conclus. 1. num. 93. & Conclus. 2. n. 13. Filius per iracundiam patrem aut matrem occidit, non excusatur a pena ordinaria, Concl. 6. n. 32.
4. Tinerum insidiosus obsequies quomodo puniatur, Conclus. 20. per tot. vide verbum Wegelav getung.
1. Iudaei non potest deferri iuramentum suppletorium, Conclus. 54. n. 67.
1. Iudaei debent a toribus instrumentis & rationes contra se ipsos edere, Conclus. 55. n. 47.
4. Iudaei an & quatenus blasphemiam possit committere, & quomodo puniatur, Conclus. 2. num. 14. 15. Et a quo magistratu possit puniri, ibid. n. 22. & seqq.
4. Iudaei penitentiam agens & se convertens puniatur mortis, Conclus. 55. n. 76.
5. Iudaei stuprans quomodo puniatur, Conclus. 38. num. 117.
5. Iudaei sunt iussu Christianorum de collis suspendendi, nisi aliud sit receptum, Concl. 55. n. 40.
5. Iudaeorum ex adversa effidentes & spoliantes quomodo puniuntur, Concl. 47. n. 23.
5. Iudaei quomodo de furto puniuntur, Concl. 45. n. 40.
1. Iudicis factum quod ad eius officium non spectat, partibus nocere non debet, Conclus. 68. n. 16.

Index Rerum & Verborum.

2. *Judex compellitur ratione arresti quis*, Concl. 74. n. 27. & 28. & 29.
3. *Judex debet potestatem*, quod facit, habetur, ac se prius ad id valere factum esse, ibid. n. 29.
4. *Judex non tenetur & precipue decernant arrestum*, Concl. 74. n. 22.
5. *Judex de iure arrestum*, tenetur in Syndicatu ad interesse, Concl. 74. n. 90.
6. *Judex ob negligentiam*, que absorbet ius partis, tenetur ad totum interesse, n. 91.
7. *Judex potest ab arrestante exigere cautionem de servando tribunal indenne*, & de resuendenda expensis, Concl. 74. n. 92. p. 94.
8. *Judex quando non vult relaxare arrestum*, potest debitor superiori supplicare, Concl. 74. n. 173. Potest etiam injuriarum conveniri, n. 174.
9. *Judex an possit in loco judicandi arrestari*, Concl. 75. num. 28.
10. *Judex debet expensas ad iudicare*, licet non sint petitiæ, Concl. 78. n. 54. & seqq.
11. *Judex condemnationem expensarum omittens* tenetur eas parti resciscere, n. 60.
12. *Judex qui expensas*, in quibus visum non condemnavit, visitori restituit, an eas a visito possit repetere, n. 64. 65.
13. *Judex competens quis sit in executione*, Concl. 79. per tot.
14. *Judex appellantis an & quando sententiam possit exequi*, Concl. 79. n. 7. 8. 9. & seqq.
15. *Judex inferior si pro executione facienda requisitus*, eam differt, vel denegat, quomodo contra eum procedatur, Concl. 79. n. 15. 16. 17.
16. *Judex per literas amicitie compellitur requisitus*, si exequi nolit, quid iuris, Concl. 79. n. 28. & seqq.
17. *Judex non requisitus non potest sententiam ab alio latam exequi*, Concl. 79. n. 33. 34. Levitatur, n. 35. 36. 37.
18. *Judex requisitus per Compasibiles* / an exceptiones admittit, & super eis cognoscere possit, n. 41. 42. & seqq.
19. *Judicis incompetens exceptio potest contra executionem opponi*, Concl. 84. n. 6.
20. *De iudice*, Concl. 7. Est potissima pars iudicii, num. 1. Iudicis origo & definitio, n. 2. Divisio, n. 3. Qui dari possint, qui non, n. 4. De qualitatibus boni iudicis, n. 5. De vitiis, n. 6. De incompetencia & incompetencia, n. 7. De potestate, n. 8. A secundum alia, an vero conscientiam iudicet, n. 9. An in propria causa, n. 10. Quomodo se in iudicando gerere debeat, num. 12. In iudicando quidam benignitas, n. 13. 14. Non precipiet, n. 15. Nec ex amore sive odio, n. 16. Nec muneribus corruptatur, num. 20. Non moveatur lachrymis aut precibus, n. 22. Atque caute, candide, n. 23. Potest removere, n. 27. Puniri, n. 28. A parte ad interesse conveniri, n. 29. Index partes ad concordiam, n. 30. ad cuius promissam persuadetur, n. 30 & seqq. Aequaliter ius dicat, n. 39. 40. In causis pauperum quomodo se gerat, num. 41. & seqq. Debet esse sciens, n. 51. Iudex quando aditus censetur, Concl. 8. n. 27. 28. A iudice reum contumacia nomine non condemnante potest appellari, Concl. 17. n. 121. Non potest iudicare ultra id quod in iudicium est deductum, Concl. 18. n. 63. Iudex reconvencionis non potest Concl. 22. num. 36. & seqq. Potest omne quod ad prolationem fieri videt, ex

- officio recedere, Concl. 26. num. 15. Non potest in exceptionibus supplere, Concl. 38. num. 3. Potest & debet aloreis sine actione experientem ex officio repellere, n. 6. & n. 16. ibid. An & quatenus exceptionem prescriptionis ex officio possit supplere, Concl. 38. per tot. Non potest regi, ut acta ad Collegium quoddam transmittat, sed ipse potest sententiam concepere, Concl. 39. num. 12. Iudex quidem transmissum aloreis observet, Concl. 39. n. 14. Communibus sumptibus partium transmittit acta, Concl. 39. num. 20. & seqq. Potest consilium sapientum mutare, n. 26. & seqq. Potest acta transmissa, antequam sententia fuerit concepta, a vocare, etiam paribus in iuris, Concl. 39. n. 28. Potest pronunciare & iudicare, antequam sententia a Scabulis concepiatur, n. 29. A iudice debet in priori licentia ad perpetuum rei memoriam, Concl. 46. num. 41. 42. Iudex appellanti succedens an & quatenus contra suam sententiam appellationem possit iustificare, Concl. 56. n. 9. 10. 11. 12. A iudice reconvencionis an liceat appellare, Concl. 50. n. 17. 18. 19. Iudex ad ulteriora procedens non dicitur reservationem partis recessisse, Concl. 39. num. 11. Iudicis tacita prætatio idem imperatur quod expressa recessio, Concl. 39. n. 12. Quando indigeret festinavit, ut impediret aliorum probationes, tunc etiam possit publicas attestaciones per summi testes produci, Concl. 40. num. 7. Ex officio potest testes & probationes possit publicationem recipere, Concl. 40. num. 24. 25. Potest ex officio mulieribus curatores constituere, Concl. 15. n. 10. Sub iudice offenso litigare est clientulo perniciosum, & advocato periculosum, Concl. 9. n. 19. Iudex 30 & quatenus alia iudici scribere possit vel non, Concl. 8. n. 48. & seqq.
2. *Iudex in his quæ privatorum commodum respiciunt*, non debet se impedire, nisi requiratur à parte, Concl. 13. n. 37.
3. *Iudex an & quatenus acta publica edere debet*, Concl. 45. n. 73.
4. *Iudicem adeundi & eius officium implorandi an sit alius mera facultatis*, & quando prescribitur, Concl. 3. n. 4.
5. *Iudex oppignorati consensiens & fidei iussores idoneis pronuncians*, an & quatenus à creditoribus in subsidium possit conveniri, Concl. 39. n. 76. & seqq.
6. *Iudex an promissam gratiam*, si reus confiteatur, debeat servare, Concl. 4. n. 73 & seqq.
7. *Iudex calumniosus & male iudicans & contra aliquem inquirens*, tenetur ad impensas & interesse, Concl. 19. n. 5.
8. *Iudex qui mulierem coram se litigantem cognoscis*, quomodo puniatur, remissive, Concl. 36. numero ultim.
9. *Iudex, nisi se dedat pro tribunali*, dicitur intervenire tanquam privatus & eius autoritas interposita nihil operatur, Concl. 4. num. 9. Extra iudicium habetur pro persona privata, d. Concl. 4. numero 41.
10. *Iudiciales, necessaria & utiles expensæ quæ sint*, Concl. 78. n. 46.
11. *Iudicis confessio plenè & per se se probat*, Concl. 36. n. 11.
12. *In iudicium nihil deducitur, nisi quod in litis contestatione deducitur*, Concl. 18. n. 63.

Index Rerum & Verborum.

1. Juratoria cautio an sufficiat ad sequestrum relaxandum, Concl. 73. n. 40. 74. 1.
1. Juratoria cautio, an admittitur in satisfactione, Concl. 20. n. 52. Quam ad eam admittantur n. 52. Debet actus corporalis praestari, n. 56. An etiam contineat stipulationem iudicatum sui, n. 58.
2. Jurata renuntiatio non retrostat ob enormi vim laesum, Concl. 43. n. 23. & seqq. Nisi quis dolu fuerit indultus, n. 6. Et si vino emis, n. 25. N si errore, metum, & vi ad renunciationem quis sit compulsius, n. 33. Et nimis sollicitationibus persuasus, n. 35.
1. pro Jurato debito potest quis in nudinis arrestari, Concl. 77. n. 5. & seqq.
1. Juramentum quod non tendit ad perniciem animae, est servandum, Concl. 75. n. 7. & seqq.
1. Juramentum litis decisorium habet paratam executionem, Concl. 50. n. 68. Etiam juramentum extra iudiciale, n. 49. & seqq.
1. Juramenti delatio in processu executivo non habet locum, Concl. 34. n. 87.
1. Juramentum paupertatis, Concl. 17. n. 87.
1. Juramentum denegata iustitia quando praestandum, Concl. 34. n. 89.
1. de Juramento. Est remedium litium expediendum, Concl. 29. n. 1. Est emptio rerum alienarum, n. 2. Juramenti species remissive, n. 7. Juramentum iudiciale an est ab alio re penitus nihil probante possit deferri, n. 6. Juramenti à quibus potest deferri, n. 15. & seqq. An pupillus, furiosus, prodigus, n. 15. An mutus, furvus, cocus, n. 16. An minor sine curatore, n. 17. 18. An vasallus in feudo, & emphyteuta in emphyteusi, n. 20. 21. 22. An curator mulierum sine speciali mandato, n. 23. An tutor, curator, procurator, n. 24. 25. 26. 27. Quibus potest deferri, n. 28. 29. 30. Etiam minoribus, n. 28. Et illis quibus per se non, n. 29. In quibus casibus, Concl. 29. n. 31. An in iuramentis, n. 31. & seqq. An in casibus iniuriarum, n. 42. 43. 44. & seqq. An in matrimonialibus, n. 42. & seqq. An super promissionibus, n. 50. An in feudatibus, n. 51. An in impugnatione testamenti, n. 52. An in causa spoli, n. 53. Quando possit deferri, an ante, an vero post litem contestatam, n. 54. 55. & seqq. Juramentum calumniae potest etiam post garantiam praestari & litem contestatam deferri, Concl. 29. n. 59. Testium malitia, suppliciorum purgationem etiam, n. 60. Juramentum an etiam a reo post litem contestatam possit deferri, n. 61. & seqq. An etiam quatenus a reo super exceptionibus possit deferri, n. 61. 62. 63. 64. 65. An post litem contestatam super replicationibus, n. 66. 67. Simplex commissio in conscientiam an habeat iuramenti vim, n. 68. & seqq. Juramentum intra quantum tempus praestandum, Concl. 30. per tot. In continenti debet de iure civili praestari, Concl. 30. n. 1. Intra quod tempus de iure Saxónico, Concl. 30. n. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Jurandi tempus est continuum, n. 12. 13. 14. Juramentum iudiciale potest etiam de iure praestari, n. 13. Juramentum ante litem contestatam magis est calumnia quam probationis, Concl. 30. n. 14. Jurandi tempus quando in quibus casibus non curat, Concl. 30. n. 15. 16. & seqq. Jurandi terminus elapsus non potest per appellationem reparari, n. 25. 29. Ad jurandum dilatione impetrat an interim de

- jurando cautio praestanda, n. 17. 32. Si iuramentum intra terminum non praestetur, quae sit pena, n. 33. Jurandi terminus quando iurare incipit, n. 34. & seqq. Ad jurandum quando quis se officie possit, Concl. 30. n. 1. 7. 35. Juramenti terminus in quibus casibus non attenditur, n. 43. & seqq. Juramentum, quod ex probationibus non habent, ad certum terminum non restringitur, n. 44. Juramentum in casibus matrimonialibus & criminalibus non abjiciatur ad certum tempus, n. 46. Quando pro praestatio habeatur, Concl. 30. n. 47. 48.
1. Juramentum calumniae, Concl. 31. per tot. Quotuplex, n. 2. Quare iure civili exigitur, n. 3. Iure Saxónico exigitur tantum speciale, n. 4. Generale in quibus casibus hodie exigitur, n. 5. 6. 7. Juramentum calumniae qui praestare possunt & debent, Concl. 31. n. 8. An parentes, si cum liberis convenerint, n. 9. An Dominus feudi, n. 12. An procurator, n. 15. & seqq. Antistes & curatores, n. 18. An illi per se per procuratores, n. 20. An Universitates, Collegia, n. 23. An antem ab alio praestetur, n. 24. Si alio fuit delatum, si non potest idem rursus a reo exigere, n. 24. In quibus casibus possit & debeat praestari, n. 26. & seqq. Tamquam exigi potest, nisi in antem praestare a parte parti deferatur, n. 31. Quot tempore possit exigi & praestari, n. 34. 31. An etiam in secundo instantia, n. 36. & seqq. Potest exigi in casibus criminalibus, n. 27. Summarie, n. 38. In iudicibus, n. 29. Matrimonialibus, n. 30. De calumnia iurare solentis pena, n. 35. An ab herede possit exigi, qui res hereditarias iuramento debet patere, n. 37. & seqq. Juramentum calumniae quando possit praestari, n. 36. Juramentum calumniae an possit per procuratorem praestari, Concl. 31. n. 15. Non potest ab herede praestari, Concl. 31. n. 27. An praestare debet ab eo, qui editionem iustrentorum petit, Concl. 31. n. 4. & seqq. Non potest exigi si iuramentum non à parte, sed à lege & consuetudine imponitur, Concl. 45. n. 5.
  1. Juramentum purgationis, an & quatenus reo iudex ex officio deferri potest, Concl. 31. per tot. Cur sit indultum, n. 1. Dicitur canonica purgatio, n. 2. 3. Requisita, ut hoc iuramentum iudex habeat, n. 4. & seqq. Requiritur diffinitio, praesumptiones, iudicia & conjecturae, n. 4. 5. Et ut reus pro se nullas probationes aut praesumptiones habeat, n. 6. Deferatur à solo iudice, n. 7. Potest deferri communiter, universitati, civitati, n. 8. Receptoribus, n. 9. In omnibus casibus criminalibus, n. 11. Civilibus, n. 12. 13. 14. Feudalibus, n. 15. causa spoliae, n. 16. Matrimonialibus, n. 17. 18. 19. An in actione iniuriarum, n. 20. 21. In criminibus casibus, in quibus alio si complectitur tantum probanti non potest deferri iuramentum necessarium, potest remitti iuramentum purgationis, n. 22. An hoc iuramentum reus esse legitimus citatus, n. 24. 25. 26. In iuramento purgationis quando conjunctores habere admittantur, n. 27. 28. Ad evitandum potest reus probationibus uti, n. 29. & seqq. Potest etiam evitari praesumptio us contrariis, & verisimilibus conjecturis, n. 47. Quando praestare praestandum, n. 43. Semel adiudicatum non potest remitti, n. 44. Eius effectus, n. 50. Est necessarium & deferatur à iudice, Concl. 52. n. 52.
  1. Juramentum suppletorium vel necessarium, an peten-

Index Rerum & Verborum,

trahitur, an ex officio iudicis deferatur, & an re tractetur, p. 10. & 11.

1. Juramentum necessarium, Concl. 11. Potest etiam in prima instantia deferri, n. 1. Non debet vocari iudex, n. 3. Dicitur suppletorium, n. 4. 5. Defertur per solam iudicem, n. 6. Per delegatum, n. 7. Alio iuramento, n. 8. Alio iuramento, n. 9. 10. 11. & seqq. Quomodo & quibus, n. 15. 16. Ubi qui semper debet probare, & gravem pro se habet probationem, n. 16. Iudex debet in delatione respicere personas, n. 19. Alii potius quam famina deferat, n. 20. Potius reo quam actori, n. 21. Si actor plene, reus vero semiplene probavit, cui deferendum, n. 24. 25. Deseritur in omnibus causis, n. 35. An ex officio iudicis n. 36. & seqq. An iudex de necessitate teneatur deferre, Concl. 13. n. 11. & seqq. Potest in quacunque parte iudicii, n. 57. Si petatur, quando petitio fieri debeat, n. 58. An ante an vero post conclusionem in causa potest peti, n. 58. & seqq. Potest in secunda instantia peti, n. 63. Ad videndum iuramentum necessarium deferri debet pars citari, n. 64. Non potest referri, sed debet necessarium praestari, n. 66. Non potest recusari, nisi ex iusta causa, n. 67. Nec remitti, n. 69. Potest à iudice revocari, n. 69. An ab eo possit appellari, n. 70. Potest per instrumenta noviter reperta retractari, n. 74. 76. Non tamen per testes, n. 75. An per instrumenta ipso iure, an vero per restitutionem in integrum retractetur, n. 77. & seqq. Qualiter quis probare hic debet, se nova instrumenta reperisse, n. 90. & seqq. Quatenus retractetur per instrumenta, n. 74. & seqq. Quando & in quibus casibus, licet sit semiplene probatum, non possit deferri, Concl. 54. per tot. Non potest in causis civilibus magis & arduis, Concl. 54. n. 2. 3. 4. 5. N. in criminalibus, n. 5. 7. 8. Non in spiritualibus, n. 13. Non in causis famosis, n. 17. Non in causa flatu, n. 37. Non in beneficiis, n. 38. Non in feudalibus, n. 39. Non potest deferri, ubi evidentissima probationes requiruntur, n. 31. In impedimento non perfecta appellationis non deferitur, n. 32. Non in compensatione, n. 33. Non in exceptione excommunicacionis vel banni, n. 34. Non in ingratitudine probanda, & causis exheredationis, n. 35. Instrumentum debiti si creditor dilaceravit, ad debitum probandum non potest deferri, n. 38. Juramentum necessarium non potest deferri ad sententiam impugnacionem, Concl. 54. n. 38. Non ad solutionem à fideiussore factam, n. 39. Non in probanda, n. 40. Non in probanda prescriptione, n. 44. Non in testione probanda, n. 46. Non in executione rejudicata, n. 47. Non deferitur ad crimen simoniae probandum, n. 59. Non deferitur, si contra semiplenam probationem sint praesumptiones & conjecturae contrarias, n. 50. Non ad probandum dolum, n. 52. Non ad probandum errorem in instrumento à Notario commissum, n. 52. Ubique certum numerum testium requiritur, non potest deferri, n. 44. Testes esse rogatos, non potest deferri, n. 55. Ubi necessarii scriptura vel instrumentum requiritur, ibi non potest deferri, n. 56. Et potest deferri, qui pro se habet famam, n. 17. In conditione probanda non deferitur, n. 59. Ad interesse singulare probandum potest deferri, n. 60. 61. Coram Episcopo Ecclesiae non potest deferri, n. 62. Quando testes ad perpetuam rei memoriam examinentur, non potest, n. 64. Ad impe-

dimenta probanda citato non deferitur, num. 65. Negligenti probationem non deferitur, n. 66. Pili persona infamis, iuratio non, n. 67. Non perjurio, n. 69. Non suspensio ad peccandum, n. 71. Non facili ad iurandum, num. 71. Non in casu non verisimili, n. 73. An ad consanguinitatem probandam, deferatur, n. 75. Et qui veritatem nescit, non deferitur, n. 76. In causa Syndicatus non deferitur, n. 80. An in probanda notorietate, n. 81. An in probanda consuetudine, n. 82. An in dictis testium, n. 83. 86. & seqq. An in solutione probanda, num. 89. Nunquam potest deferri si tantum adsum praesumptiones & conjecturae, n. 91. In beneficio L. 2. C. de rascind. vendit. non potest deferri, n. 92. In probando aliquo contra Commissarios seu iudicem non deferitur, n. 93. Plures causas, ubi non potest deferri, remittit, n. 94. & seqq. Instrumentum debiti si opud debitorem reperitur, an iuramentum suppletorium, debitum esse solum possit deferri, n. 13. Non potest de iure civili hereditas imponi, Concl. 15. n. 2. An & ob quas causas potest recusari, Concl. 32. n. 38. Non potest referri, Concl. 32. n. 45. In hoc juramento potest reus probationibus uti, Concl. 33. num. 2.

1. Juramenti revocatio, Concl. 32. Juramentum iudiciale an possit revocari, n. 1. & seqq. Revocans debet sumptus, quos ex revocatione fecit, esse factos coulat, refundere, n. 2. Revocatio iuramenti an & quatenus concedatur, n. 3. Jure Saxenico, n. 4. & seqq. An iuramentum possit revocari, si sententia est leuiterando suspensa, n. 5. 6. Revocatio iuramenti an rennunciari possit, n. 7. Relatum iuramentum an etiam possit revocari, n. 8.

2. Juramenti remissio, Concl. 32. An & quatenus possit remitti, Concl. 32. n. 10. 11. 12. 13. 14. Juramentum confirmatorium contrarius potest remitti, n. 12.

3. Juramenti recusatio, Concl. 32. Juramentum potest propter causas recusari, n. 15. ibid. Causa recusationis sunt: Si defensor nolit de calumnia iurare, num. 16. Si quis iuramentum antea revocationem iterum deferat, n. 17. Si quis una cum recusatione adversario deferat, n. 18. Propter ignorantiam potest recusari, n. 19. Si cui delatum est, habet probationes & illis velis se defendere, n. 21. & seqq. Juramentum improbata religionis potest recusari, n. 23. Si is, qui iurat, potest ex iuramento, quod praestitit, in periculum excommunicationis incidere, n. 24. Plures causas recusationis vide n. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.

4. Juramenti relatio, Concl. 32. n. 39. An iure Saxenico obtineat, Concl. 32. n. 40. 41. 42. Juramentum iudiciale tantum potest referri, n. 43. Voluntarium non potest referri, num. 44. Necessarium & purgatorium non potest referri, numero 45. Potest nemini, nisi qui detulit, referri, num. 45. Juramentum, quod heres in locum non confecti iuramenti praestare teneatur, non potest referri, num. 46. Super editione actorum praestitum non potest referri, n. 46. In quibus causis possit referri, n. 47. 48. 49. Juramenti relatio an ob ignorantiam possit recusari, n. 50. 51. 52. Debet referri ex eadem causa, n. 53. 54. Si est actori relatum, an is ad probationes possit recurrere, Concl. 32. n. ult.

5. Juramentum malitiae, Concl. 37. per tot. vide verbum malitiae iuramentum.

6. Juramentum minutionis seu minoracionis, Concl. 56.

Index Rerum & Verborum.

- per tot. Vide, Minorationis iuramentum. Potest recitari, & reus potest de probationibus defendere, *Concl.* 33. n. 4. Non potest ab herede praestari, *Concl.* 34. n. 7.
1. Iuramentum iudiciale non potest iure Civili hereditas imponi, *concl.* 35. n. 2. Per quoniam praestandum, *concl.* 34. per tot. An in propria persona, an per procuratorem, *concl.* 34. n. 2.
2. Iuramento delicti, an reus ad probationes admittatur, *concl.* 33. n. 1. & seqq. An aliter ad contrarias probationes admittatur, *concl.* 34. n. 11. & seqq. Ad iurandum reus nihilominus admittitur, etiam si in probationibus deficit, *concl.* 33. num. 4. 15. Si quis iuramento delato ad probationem confugit, sed eam deserit, an postea ad probandum admittatur, *num.* 19.
3. Iuramentum testis an per Procuratorem praestari possit, *concl.* 34. n. 8.
4. Iuramentum ubi & quomodo a mulieribus, *concl.* 34. n. 13. Ubi ab agros & senes, *n.* 14. 15. An & quatenus a Collegi, Universitate, praestandum, *concl.* 34. n. 16. 17. & seqq.
5. Iuramenta quae & quando per procuratorem possunt praestari, *concl.* 34. n. 4. & seqq. An & quatenus a pupillis & minoribus, *ibid.* n. 31. 32. 33.
6. Iuramentum fidelitatis, in vestituris, magis, potest per Procuratorem praestari, *concl.* 34. n. 20.
7. Iuramentum quando dum possit praestari, *concl.* 34. n. 14. 15.
8. Iuramento praestitum quid fieri debeat, *concl.* 35. per tot. Ex iuramento praestito qualis actio detur, *concl.* 35. n. 1. rem sive.
9. Iuramentum tollit omnem actionem, *concl.* 35. n. 6. Habet vim rei iudicatae, *n.* 6.
10. Iuramentum an propter subsequentem confessionem possit revocari, *concl.* 35. n. 10.
11. A iuramenti praestatione an & quatenus liceat appellare, *concl.* 35. n. 19.
12. Iuramentum non est vera probatio, sed tantum relevatio a probatione, *concl.* 35. n. 36. Habetur pro subsidia probatione, *concl.* 32. n. 34.
13. Iuramentum an & quatenus hereditas potest imponi, *concl.* 35. per tot. Conventionale non transit ad heredes, *concl.* 35. n. 5. Quod a lege seu statuto deservit, transit, *n.* 9. Iuramentum in litem, transit, *n.* 10. Iuramentum quod damnum taxatur, transit, *num.* 12. An & quatenus iure Saxonic hereditas possit imponi, *concl.* 35. n. 15. & seqq. Relatum relictum imponitur hereditas, *n.* 26.
14. Iuramentum crediturati praestare ab hereditas praestandum, *concl.* 35. num. 51. Potest eis imponi, *num.* 59.
15. contra iura iuramenta probatio in contrarium admittitur, *concl.* 35. n. 12. & seqq.
16. Iuramentum etiam semel probanti non deferretur, si manifesta probatio exigitur, *conclusion.* 19. num. 79.
17. Iuramentum quale in intercessione mulierum requiritur, *concl.* 31. num. 35. Requiritur corporale, & valsi, si stipulata manu iudici super observatione renunciationis, divine nomina, promittit, *num.* 43. Promissio benedictionis & benedictionis Adelfichen und andern Ehren & Breden und Glauibens, non habet vim iuramenti in materia intercessionis, aliis habet, *n.* 36. 37. 38. 39.
2. Iuramenti solennitatis possunt salva substantia amitti, *concl.* 21. n. 42.
3. Iuramentum est stricti iuris, nec extenditur ad incognita, *concl.* 22. num. 25. Est intelligendum tantum de rebus praesentibus, non de futuris, *num.* 26. Renunciatio generalis iurata habet vim specialis, *n.* 28.
4. Iuramentum non potest supplere formam & modum, *concl.* 43. n. 49.
5. Iuramenti relaxatio, an & quomodo, & qualiter fiat, *concl.* 44. per tot. Nemo potest agere, nisi a iuramento, quod praestitit, absolutus fuerit, *num.* 1. Absolutio a iuramento a qua fieri debet, an ab ecclesiastico, an a seculari iudice, *n.* 23. & seqq. Quibus in casibus absolutio iuramenti necessario requiritur, *rem sive.* n. 15. Non est necessaria, si ceteri inclusus tantum carceres non violare, non etiam de iure non experiri iuravit, *n.* 16. Si is, in cuius favorem iuramentum remittitur iuramentum, ius iurans a iuramento non indiget, *n.* 17. 18. Heredes iurantis non opus habent relaxatione, *num.* 29. Universis & communis etiam non indiget, *num.* 21. Verba haec: loco iuramenti, per baptismum meum, per conscientiam meam, sub periculo animae meae: an sint loco iuramenti corporalis, & absolute non indigent, *n.* 23. 24. Si quis metu, vi, dolo, ad iuramentum est impulsus, & indultus, non iuramentum sui ipso iure nullum, an verum etiam absolute non indigent, *num.* 21. Etiam si quis iuravit, non petere relaxationem iuramenti, nihilominus tamen potest eam petere, *n.* 26. De processu relaxationis iuramenti, *rem sive.* n. 35. Relaxationem petens, debet iustas causas adducere, *n.* 28. 29. 30. An ad relaxationem pars averteri debeat citari, *num.* 31. & seqq. In Saxonia non est necessaria, *n.* 34. Absolutio iuramenti potest etiam a procuratore iurantis peti, *num.* 35. Absolutioe impetranda est opus nova instantia in causa principali, *n.* 10. Quibus casibus absolutio non fidei concedi, *rem sive.* n. 38.
6. Iuramentum purgatorium an & quatenus iuratori super impraegnatione vel promissione matrimonii possit deferri, *concl.* 35. n. 1. & seqq.
7. Iuramentum in litem habet locum, si videtur rerum firmitatem iam consumptarum non habere, *concl.* 45. n. 21.
8. Iuramentum minutionis habet locum in Saxonia in materia iniuriarum, *concl.* 37. n. 61. & seqq. An ob iniustam incarcerationem, *n.* 67. An ob manum amissionem, *n.* 68.
9. Iuramento debet confirmari aestimatio & taxatio iniuriarum, *concl.* 61. n. 75. & seqq.
10. Iurisjurandi exceptio impedit litem ingressum, *concl.* 28. n. 42.
11. Iurans de calumnia non condemnatur in expensas, *concl.* 75. n. 43.
12. Ius Canonicum vocatur, generaliter loquendo, ius divinum, *concl.* 7. n. 32.
13. Ius Canonicum praefertur iuri Civili in causa veneficii, *concl.* 7. n. 7.
14. Inter ius Canonicum & Civile in dubio non debemus discordiam inducere, *concl.* 15. n. 17. Ius Canonicum curas substantiales iuris Civili, d. *concl.* 18. n. 12.
15. Ius publicum potest privatatum mutari neque sit damnum tertio inde inferatur, *concl.* 1. num. 10. circa fin.

3. *Ius si necessarium est debet locum habere aliquid præter*
145. *commune oportet*, concl. 1. n. 43.
3. *Ius Saxonicum*, inter verba expressis sit scriptum,
ulterius non valet, quam usu & consuetudine pro-
nuuciandi receptum sit, conclus. 2. n. 43.
3. *Ius accrescendi non habet locum*, nisi conjunctio a-
liqua sit verbis tantum, vel veris, vel re & verbis
simil. Concl. 3. n. 4. N. non habet locum in contra-
ctibus, conclus. 3. n. 4.
3. *Ius accrescendi non habet locum*, nisi inter conjun-
ctus & testatore vel verbis, inter alios licet sint conjun-
cti per legem, locum non habet, Concl. 12. n. 8.
2. n. 11. Habet autem locum in querela inofficiositatem,
in iure petendi supplementum legitimæ, d. concl. 2. 2.
n. 9. 10. *Ius accrescendi non potest* d. vidi. d. conclus.
12. n. 72.
3. *Ius representationis in collateralibus ultra fra-*
terum filios non habet locum, concl. 2. 4. n. 24. De
iure Saxonicis inter collaterales planè non admis-
situr, num. 16. 17. 18.
3. *Ius tertio acquisitum*, non potest ipsi invito ne spe
quidem auferri, concl. 20. n. 30.
3. *In iure primogenituræ*, exincto primogenito, se-
cundo generis habet omnia privilegia primogeniti.
concl. 21. n. 40.
3. *Iura, nomina & actiones nec inter mobilia, nec inter*
immobilia referuntur, sed tertiam speciem bo-
norum constituunt, concl. 1. n. 11.
3. *Iura non ad ea quæ raro sed quæ sequenter sunt*,
aptantur, concl. 9. n. 13.
3. *Iura naturalia sunt immutabilia*, Concl. 3. n. 18.
n. 21.
3. *Iura, quæ nobis non iure hereditario, sed alio quo-*
dâm ab hereditate sejuncto deferuntur, etiam sine
additione transferuntur ad heredes, Concl. 3. n. 28.
n. 62.
1. *Iura venandi, piscandi, Iurisdictiones & similia*,
accensentur immobilibus, concl. 8. n. 103.
2. *Iura sua nemo ignorat, aut ignorare non debet*,
Concl. 2. 2. n. 36.
2. *Iuris actus qui sunt & dicuntur*, conclus. 3. n. 9.
& seqq.
1. *Iuris dubii exceptio impedit paratam executionem*.
concl. 8. 4. n. 61.
1. *Iurisdicatio una debet per aliam adjuvari*, conclus.
7. 9. n. 26.
1. *Iurisdictionis defectus exceptio potest contra pa-*
ratam executionem imponi, concl. 8. 4. n. 7.
1. *Iurisdicatio unde dicitur*, conclus. 1. n. 2. 3. Quo-
modo definitur, num. 4. 6. Specie iurisdictionis,
num. 7. De iure Saxonicis, num. 9. 10. 11. Quinam
possint conferre iurisdictionem, num. 11. Cuius con-
cessio an videatur iurisdictione concepta, num. 15. Cen-
setur in dubio cuiusvis concessio, conclus. 2. n. 1.
An & quatenus privative vel iumulative concessio
videatur, conclus. 2. per tot. Inferior non habet in
superiorem iurisdictionem, conclus. 3. n. 2. De
iurisdictione pro regibus, conclus. 5. per tot. A qui-
bus, & qua specie, possint prout regari, n. 1. & seqq.
n. 10. & seq. An prorogatio habeat locum in sub-
ditis diversorum Principum, n. 31.

K.

1. *Kündschilling* an & quatenus plene & perfe-
cte prout, concl. 35. n. 10.
1. *Kerbhölzer* quæ modo prout, Concl. 3. n. 38. nu-
mero. 113.

1. *Quid sit Transfretor / gaudens privilegio*
prælationis, concl. 6. 4. n. 10.
1. *In Landemis res Emphyteutica non est domino ta-*
ente obligata, nec ius prælationis pro ius Dominus
habet, Concl. 6. 4. n. 11. Si in contrarium est ap-
positum pællum, quod venditor omnia Landemia
solvenda teneatur, censetur contrarius usurarius,
concl. 1. n. 34. part. 2.
3. *Landemia non debentur pro constitutione dotis*,
Concl. 3. 2. n. 63.
3. *Lac & Lanacensentur fructus industriales*, concl.
43. n. 35.
2. *Lacus rem communem habens cum Ecclesia, gau-*
det immunitate Ecclesiasticæ præscriptionis, concl.
7. n. 10.
2. *Laicorum statuta circa iuramenta non valent*, con-
cl. 4. 4. n. 9.
2. *Lesio ultra dimidium quomodo probatur*, conclus.
42. n. 14. & seqq. In probata lesione an id
assumendum, quod in veritate est, an vero respici-
endum ad dubium illius eventum, conclus. 42. n. 10.
& seqq.
2. *Laesiones / bona locata vocantur, quæ quis ad cer-*
tum tempus pro mercede conduxit, conclus. 45. in
prin. Admittuntur si conditor mercedem debito
tempore non solvit, vel tempus locationis fuerit fi-
nitum, ibid. Si quis per 30. vel 40. annos bona pos-
sedat, & quotannis certam & uniformem pen-
sionem solvit, & ab eis, se illa tanquam censiticia vel
emphyteutica possidere, dominus verò ea repetere
hoc negat, & ea locata esse affirmat, quid iuris, con-
cl. 45. numer. 1. & seqq. In dubio, si quis bona
præscripserit tali modo, an pro Emphyteuticis, an
censiticiis sint habenda, n. 8. & n. 9.
4. *de Lamiis & earum obligationibus cum Diabolo*,
concl. 3. per tot. Quo modo & quibus solennitatibus
ad magiam perveniant, n. 4. 5. 6. 7. Quæ sit earum
potentia, num. 14. an imbres, grandines, ranae &
alia animalia possint excitare, n. 28. & seqq. Non
possunt se verè & realiter sed tantum phantasticè
transformare in brutia, num. 31. 32. Vocantur verè
& realiter ad conventus, n. 34. 35. & seqq. Quis sit
modus conventuum, concl. 3. n. 37. & seqq. In earum
epulis non apponitur sal & panis, n. 41. vide plura
in verb. *veneficium*.
4. *Lata culpa qua sit, remissive*, conclus. 35. n. 2.
4. *Lustrones afficiuntur in Saxonia supplicio rotæ*,
concl. 10. n. 6.

1. *Oben ausschlassung / resignatio judicialis*, si non
fuerit facta, tunc plenum dominium manet pen-
ner venditorum, conclus. 6. 4. n. 62.
1. *Legalis & tacita hypotheca quando & quibus in*
causis locum habet, concl. 67. per tot.
1. *Legatarius habet tacitam hypothecam pro legato*
in bonis testatoris, concl. 67. n. 69. An etiam credi-
toribus testatoris Chirographarum præferatur, n.
71. & seqq.
1. *Pro Legatorum præstatione fundus specialiter*
designatus, an & quatenus tacite sit obligatus, con-
cl. 17. n. 93. & seqq.
1. *Legati an possint arrestari*, concl. 75. n. 26. 27.
1. *Legati possunt de eo, quod in fisco legatarii con-*
stituerunt, conveniri, concl. 77. n. 8.

1. Legatarius datur pro legato consequendo parata executio, conclusio. 10. n. 10.
2. Legatarius concubens cum defuncti uxore, facit se indignum legato, conclusio. 50. n. 56.
4. Legatarius concubens cum testatoris, vidua amittit legatum, conclusio. 31. n. 10.
6. Sub legato omnium bonorum mobilium & immobilium, actiones, iura & nomina non comprehenduntur, conclusio. 3. n. 12.
7. Legata ad pias causas heres intra 6. menses debet exsolvere, aliis tenetur à tempore mora. cum omnibus fructibus, usuris &c. præstare, Conclusio. 19. num. 7.
7. Legatum quod debitor voluntarius legat, in portionem debitam non imputatur, Conclusio. 47. n. 56.
7. Legitima liberorum an debeat attribui tacta hypotheca, conclusio. 67. num. 97. an supplemento legitima, num. 99.
8. Legitima est portio ejus, quod ab intestato habetur, conclusio. 43. n. 47.
2. Legitima solum ex bonis hereditaria non etiam iis, qua speciali jure deferuntur, debetur, conclusio. 16. num. 40. & 45. Non debetur de rebus alienari prohibitis, num. 46. Nec est, cui non debetur successio ab intestato, num. 47. An de gerada debeat relinqui, num. 44.
3. Legitima nullo jure tolli potest, conclusio. 1. num. 47. Non potest gravari, d. conclusio. In generali dispositione censetur excepta, d. conclusio. Non continetur sub generali fideicommissio, d. n. 47.
3. Legitima non potest pater liberis testamento auferre, Conclusio. 9. num. 3. Negi liberi parentibus, d. num. 3. negi liberti patronis, d. num. 3.
3. Legitima definitio, Conclusio. 11. num. 1. mensuratur secundum portionem filiarum vel maris ex jure municipali debitam extantibus masculis, d. num. 1. Inducta ad reprimendam hominum multas, nu. 2. Non est universalis hereditas, sed bonorum tantum quota, ita ut prius as alienum deduci debeat, nu. 3. Debetur certis tantum personis, puta, legitimis liberis, non solum masculis, sed etiam feminis, n. 4. Legitima, num. 5. Filiis vel filiabus naturalibus in bonis saltem maternis, num. 6. 7. Nepotibus etiam debetur legitima licet eorum pater jure furris exheredatus, num. 8. Item filia arrogata vel adoptata, num. 9. Item parentibus ex bonis liberorum, num. 11. Item fratribus si persona turpis instituitur, num. 12. Quod procedit non solum in fratribus germanis & naturalibus, sed etiam in fratribus contrahentibus, numer. 13. Non extenditur autem ad eorum, nempe fratrum liberos, num. 14. In ceteris vero prædictis personis extenditur etiam ad heredes illarum, num. 14. Legitima deducitur ex omnibus bonis alodialibus, num. 17. Etiam ex rebus Emphyteuticis hereditariis, numer. 16. Item ex bonis patriæ, quæ propter ejus delictum confiscantur, num. 17. Item ex bonis mobilibus, num. 18. Non verò ex illis, quæ perpetuo fideicommissio, vel restitutioni subiecta sunt, nu. 19. Non debetur, nisi ex substantia testatoris, nu. 20. Nec detrahatur ex illis, quæ non in legitimam imputantur, num. 20. 34. Ut etiam ex illis bonis, quæ uxores Nobiles ad suos maritos nobiles in dotem afferant, mariti vel patres nobiles liberis legitimam dare non coguntur, n. 21. Legitima non datur

ex feudum, in quo solus primogenitus succedit, n. 29. Etiam eo casu, ubi præter tale feudum nulla alia bona supersunt, num. 24. Item ex feudo novo, ubi pretio acquisito, in quo etiam succedit primogenitus, num. 25. Limitatur hic casus, ut ex illo feudo, certa tamen quadam portio reservata censetur, de quibus honeste ceteri vivere possint, ad quam etiam primogenitus præcisè obligatur, num. 26. Item limitatur in feudo, ubi omnes filii cum primogenito quidem succedunt, sed propter indivisibilitatem manet apud primogenitum, quo casu reliquis rellè legitima debetur, non quidem ex fructu sed aliunde, numer. 27. Item restringitur in casu conversis, ubi pater feudum, in quo alias succederet primogenitus, secundo genito cum consensu Domini donavit, debetur enim ex illo feudo primogenito legitima, n. 28. Et quidem tertia pars totius feudi, n. 29. Item si pater feudum, quod sua natura ad primogenitum spectat, pecunia comparavit, alii liberi legitimam petere possunt, numer. 30. Si pater uni ex filiis feudum, cum consensu Domini, in casibus in quibus ei permissum est, donat, vel concedit, tunc indistinctè reliquis debetur legitima, num. 31. Quod verum est, si nulla alia bona supersunt, num. 32. Ex feudo ex pacto & providentia antiqua filiabus non debetur legitima, num. 33. 34. Imò neq. de institutione feudorum, num. 35. Multo minus ex feudo ex pacto & providentia novo, quod quis non pecunia emit, sed alio modo acquisivit, numer. 36. Legitima datur filiabus ex feudo hereditario absolute si feudo, non verò mixto, num. 37. 38. 39. Ie jure verò Saxónico non datur legitima, si ve sit hereditarium feudum absolute si feidum, si ve mixtum, n. 40. N. n. datur etiam legitima filiabus ex feudo factum, n. 41. 42. Legitima non est onus feudi, num. 46. Legitima non datur filiabus ex feudo novo pecunia empto, à num. 47. ad 52. ubi multæ limitationes. Idè etiam obtinet de jure Saxónico, num. 53. 54. Ferum hodie in Electoratu Saxon. ab Electore Augusto est constitutum, ut filia de precione feudum exemptionem collato legitimam ratam petere possint, num. 55. 56. Quæ constitutio procedit etiam in patre Civi & rustico, n. 58. Limitatur in muliere, n. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. Legitima debetur filiabus ex feudo, in quo prius pater habuit simultaneam investituram & conjunctam manum, deinde vero illud in totum emit, num. 67. 68. 69.

3. Legitima quantitas alim erat quadrans, hodie si quatuor aut pauciores liberi sunt, est triens, si vero sint quinque vel plures, est semis, Conclusio. 12. nu. 1. Quæ legitima est tertia vel dimidia pars ejus, quod liberi ab intestato sint habiuri, & debetur solum iis, qui ab intestato succedunt, d. conclusio. 12. nu. 2. Si statuto indultum, ut filia patri succedat in medietate, legitima erit tertia dimidia tantum, num. 3. In numerum liberorum computatur etiam venter pragnans, d. num. 3. Item ipse institutus heres, d. num. 5. Non verò filii adoptivi, num. 6. Ad minorem legitimam filii exheredati numerum liberorum non habentur, Conclusio. 12. num. 8. § 10. 11. Neque etiam ad augendam legitimam, num. 12. 13. neq. etiam computantur in numerum liberorum ad augendam vel minuerendam legitimam minor, monachus vel aliter incapax & per ingressum religionis exclusus à successione paterna, num. 16. milio

Mulier si quædam aliquid de bonis suis in-
pote, num. 37. Patris vero quopiam pro dote acce-
pit, ratio non habet, ut computetur in numerum
liberorum ad augendam legitimam, non verò ad
augendam, num. 30. 31. 32. 33. 34. 35. seqq. ubi duo
impugnantes. Item si uxor statuto in totum exclusa
propter masculos non numeratur inter liberos ad
augmentandam legitimam, num. 32. 33. 34. 35. ad au-
gendam vero computatur, num. 36. 37. Si uxor
ex filiis propria voluntate est exclusa, tamen
computatur in numerum liberorum ad augendam
legitimam, num. 38. Si propter delictum patris ho-
na confiscantur, debetur filius, si unus vel duo sint,
dimidia, si vero tres vel plures, omnis bonis, nu. 39.
Etiam patrimonium sit magnus, d. num. 39. Ne-
potes, si extant ex unico filio tantum, sumunt legiti-
mam secundum numerum, si concurrunt cum pa-
tris vel filii avi, non plus accipiunt loco legiti-
mæ, quam eius pater, si verò succedant in stirpes,
num. 40. 41. Legitima parentum hodie etiam au-
cta est, num. 42. quia tamen semper triens est, nu.
43. Nec extenditur ad filios, num. 44. Nisi pa-
rentes cum defuncti filii fratribus concurrant, nu.
45. Legitima non augetur, quando apparet, perso-
nam esse exheredatam favore extranei heredis in-
fluiti, num. 49. Filium instituisse matrem loco le-
gitima in aliquâ certâ re, fratres vero, vel extra-
neum honestum universalem heredem, tunc matri
loco legitima debetur totius triens totius heredi-
tatis, num. 46. 47. 48. & seqq. ad nu. 51. Li-
tationes, num. 54. Legitima fratrum & colla-
teralium hodie etiam aucta est, num. 56. 57. Non verò
legitima conjugum, num. 59.

3. Legitima olim integra debuit relinqui, aliâs da-
batur querela inofficiosa testamenti, Concluf. 13. n. 1.
Hodie legitimâ totâ non relicta agitur ad ejus sup-
plementum, d. Concluf. 13. num. 1. Legitima sup-
plementum eadem habet privilegia atque ipsa le-
gitima, num. 2. Legitima supplementum ab omni
aliæ liberum est, num. 3. Acquisitur filio, sine
nullo facto filii, num. 4. Transmittitur ad heredes,
num. 5. Non ei præiudicatur per stantem loquens
per verba generalia, num. 6. quando magis pri-
vilegiatum, quam ipsa legitimâ, num. 7. Pro legiti-
ma filiis non competit in bonis patris hypotheca,
si non in complemento legitime, num. 7. 8. Potest
etiam peti aum iulium contra heredes, sed etiam
contra legatarios, num. 9. Ratione legitime &
ejus supplementi filius dicitur creditor bonorum
paternorum, in proprio, num. 11. 12. Filius indi-
stinctè conjungitur tam legatariis, quam ab her-
edibus pro rata supplementum legitime petere &
consequi potest, num. 14. 15. 16. 17. & seqq. quod
verum est, si pater saltem aliud quicquam in
hereditate superest, de quo heres pro rata ad sup-
plementum legitime contribuere potest, nec heres
non tenetur, sed solum legatarius, num. 15. Legi-
tima supplementum refatur ubi nullo modo in testa-
mento pro habere potestatem, 16. Filius ad supple-
mentum legitime non eus habet querelâ in offi-
ciosa testamenti, sed solum agere potest ad supplemen-
tum, 17. 18. 19. Legitima filius jure natura de-
betur, parentum iure veli & post mortem, 20. In
supplemento legitime non attenduntur personæ
heredum, sed substantia testatoris, num. 21. Ne-

potest, si heredes ad solutem & simpliciter sint in-
stituti, ex iusto potest adsupplem. aliam, legitima tam
fratres alii, quam nepotes contingunt tenentur;
Si verò nec simpliciter, sed in eâ parte, in qua aliis
eorum pater si non potest exclusus, sicut si filii,
heredes scripti, supplementum ex iusta portio-
ne potum deirabendum, num. 21. 22. 23. 24.
Pater sua bona potest taxare, ut si us congruam
legitima quantitatem exinde consequi possit, num.
25. Si autem filius se la sumptus, potum suum
iudicio implurari, ut bona paterna de nov. per
perstas juratas taxentur, d. num. 25. 26. Ad
supplementum legitime etiam competet condi-
ctio ex l. omnino, d. 30. C. de iur. iudic. Si fi-
lius supplementum contra voluntatem testatoris,
petit: ferus si secum voluntatem testatoris
ubi competet alio ex testamento, num. 27. 28. 29.
30. In qua alioque præcedit voluntas dicitur, non
summarie, num. 31. Libelliformatio in hac alioque
num. 32. Lex alioque triena aum præscribitur,
num. 33. 34.

4. Legitima debetur filiis sine onere & gravamine.
Concluf. 14. num. 3. 4. 5. Quod obtinet etiam in
legitima parentum & fratrum, num. 6. Item, in
filio arrogato, num. 7. Item, in uxore in p. num.
8. Item, Etiam si filius dupliiter est gravatus,
tamen legitima suppleri debet, num. 9. 10. 11. Imò
pro legitima filio non potest assignari prædium,
quod habet vicum vicellum, num. 12. Legiti-
ma filiis non debetur vivente patre, num. 13. Nec
pater pro condemnatione filii legitimam foret
compellitur, num. 16. neq. quando pater, ubi si-
bus condemnatus est, nascitur, si eo pro legitimâ
aliquid debetur, num. 17. nisi conseruendū sit, ut
pater pro filio condemnato foret legitimam, num.
18. & hoc in casu attenditur tempus delicti com-
missi, ut pater se in delictum quatuordecim bonorum,
quæ tunc temporis habuit, si legiti-
ma solvatur, num. 19. saluti si quis ex filio nepotem habeat,
num. 20. item in ipsi nepotibus, ubi aum pro de-
lictis nepotum non potest compelli ad solvendam le-
gitimam, num. 21. Item saluti in patribus foret
num. 22. Item, in patre naturali tantum &
bastardo, num. 23. Item si filius interficiat aum
filium, num. 24. Item si filius delinquit extra terri-
torium statuti, num. 25. Item si filius est minor,
num. 26. Item si filius non verè, sed propter ex-
tenuationem est banitus, num. 27. Pater non tenetur
solvere legitimam filio, etiam si sit prodigus, nu-
mer. 28. p. sunt tamen filii recurrere ad magi-
stratum, ut pater bonis interdicat, d. num. 28. Pa-
ter tenetur filio in sua vitâ legitimam assignare, si
filius fiat Christianus, num. 31. Item si pater mo-
nasterium ingressus est, num. 32. Item si pater
omnia sua bona vel maorem partem donavit alii,
num. 33. Item, si bona patris propter delictum
confiscantur, num. 34. Legitima statim debetur,
ubi is, de cuius bonis debetur, mortuus est, nu-
mer. 34. Ad consequendam legitimam requiritur
voluntas filiorum, num. 35. Imò filius non po-
test propria authoritate apprehendere legitimam,
num. 36. Si hoc fecit in p. nam, si quis
in tantum, unde v. num. 37. Si verò legiti-
ma post mortem patris statim non fuerit exso-
luta, tunc cum omnibus fructibus etiam ad bona
fidei

- fidei possessore reddi debet, numer. 35. Si pater in vita filio legitimam assignavit, & postea eius facultates sunt auclta, non attenditur tempus assignatae legitimae, sed mortis patris, num. 40. Quod obtinet si filius simpliciter legitimam accepit, num. 41. Si facultates patris post mortem augeantur extrinsecè, filio verò non est in vita assignata legitima tunc etiam non augeatur, num. 42. Si verò intrinsecè augeantur etiam legitima augeatur, numer. 43. 44. Si post mortem patris facultates omninò pereant, vel diminuantur, legitima tamen salva manet, & pertinet detrimentum ad heredem, num. 45.
3. Legitima de iure antiquo potuit quocunque titulo relinqui, Conclusio. 11. num. 1. hodie nullo, nisi titulo institutionis, numer. 3. 4. 5. 6. 7. 8. idque ob ius accrescendi, num. 9. 10. Quod etiam verum de iure Canonico, num. 11. 12. 13. Item de iure Saxónico, num. 14. 15. idque procedit, in testamento inter solos liberos confectò, num. 16. ad 21. Item in testamento ad plures causas, n. 21. Item in filio filio, num. 22. Imò solo titulo institutionis potest legitima relinqui, non verò substituti onis, num. 23. Si testator verbis communibus usus fuerit, perinde habetur, ac si filiis nominatim titulo institutionis legitimam reliquisset, num. 24. 25. 26. 27. 28. & seqq. neque ad 28. Si pater liberis expressa mentione legitimae facta reliquas certa quadam bona, perinde habetur, ac si legitima titulo institutionis esset relicta, num. 49. 50. Item si pater filio loco dotis aliquid relinquit, num. 51. 52. Quod tamen intelligitur de dote congrua legitime, num. 53. Item si testamentum conduceret favorem filii, tunc licet legitima titulo institutionis non sit relicta, tamen valet, num. 54. plures limitationes, num. 55. ad num. 65. si legitima non est relicta in testamento titulo institutionis, testamentum quidem pro nullo habetur, legata tamen ubi liberos debentur, num. 66. Legitima parentum, seu ascendentium etiam titulo institutionis relinqui debet, num. 67. 68. 69. Quod procedit etiam de iure Saxónico, n. 70. fratrum verò & collateralium legitimam non debet relinqui titulo institutionis, n. 71.
4. In legitimam imputantur omnia bona quae ex defuncti substantia & patrimonio capiuntur, Conclusio. 17. num. 2. imputantur in legitimam vestes, annuli aurei, brachialia & aliae res preciosae, quas filia nuptiarum tempore à patre accepit, d. Conclusio. 17. num. 4. 5. 6. 7. 8. Item gerada, quam filia vel alia cognata defunctae matris ex speciali iure Sax. dispositione & beneficio capit, num. 9. 10. 11. 12. Ampliationes, num. 13. 14. 15. Et hoc obtinet in materna hereditate, secus in paternâ, ubi filia non cogitur computare geradam in legitimam, nu. 16. 17. 18. 19. Computatio geradae in legitimam ita institui debet, ut gerada à reliquis bonis autè omnia separaretur, & postea ex quantitate bonorum hereditarium legitimam deducatur, ita, si filia non tantum in rebus ad geradam pertinentibus accepisset, quantum legitima estimatur, id quod deest, ex rebus hereditariis suppletur, num. 20. non imputantur in legitimam, bona, quae filius in vita patris pleno iure acquisivit, numer. 18. Item, quae mediate à patre habet, numer. 19. neq. bona ca-
- veniens vel quasi in putantur in legitimam, n. 22. Res viciat expositum imputantur, num. 21. 22. 23. 24. Mici seu calus in quibus legitima liberorum in totum tolli potest, Conclusio. 18. a numer. 2. ad 11. Legitima liberorum non potest quidem tolli statuto, sed bene minus, d. Conclusio. 18. num. 11. 16. 17. 18. 19. 20. Idg obtinet etiam iure Saxónico, num. 22. 23. Et potest quidem in tantum minus, ut non solum in quantitate sed etiam in tempore minus petatur, num. 24. non etiam potest in totum tolli legitima parentum, sed optime minus, num. 25. 26. 27. 28. Coniugum verò legitimam non solum minus, sed etiam totam adimi potest, n. 30.
1. Legitimatio persona debet in omnibus iudiciis etiam criminalibus, summariis executivis, extrajudicialibus, possessorum praecedere, Conclusio. 14. num. 2. & seqq.
1. Legitima impedimenta, vide, impedimenta.
2. Legitimati liberi habent ius reuocandi ius promissos, Conclusio. 39. num. 18. fluitas de liberis legitimis loquentia, comprehendunt legitimatos, nu. 18. per legitimatos honestas & flandrum familiam conservatur, n. 19.
1. In testis ad quotidianum usum deputatos an possint fieri executores, Conclusio. 40. n. 40. Concl. pr. num. 65. & seqq.
3. Lecti in publicis diversis reperiuntur propter delinquentem, inter mobilia referuntur, Conc. 39. n. 2. 4.
5. Lenocinium est turpe & atrox delictum, Conclusio. 40. n. 1. quomodo deficiatur, remittitur, Conclusio. 40. num. 2. puniuntur pro delictate lenocinium, si enim parentes suos liberos prostituant, puniuntur morte, num. 67. 8. Licet tantum sita naturalis, num. 11. vidua, num. 10. Si autem non quasi causa, sed tantum ex levitate prostituta, puniuntur virgis & perpetua relegatione, num. 16. Lenocinia praesumuntur in dubio quasi iudicia, n. 18. Si maritus uxorem prostituit, puniuntur gladio, num. 25. & seqq. licet sit minoris, num. 21. & semel tantum uxorem prostituit, 31. 32. Maritus non tenetur pona lenocinium, si uxorem saltem de adulterio suspectam retinet, num. 46. Si nullum quassum ex lenocinio facit, panitur extra ordinis, num. 48. & seqq. Mulier maritum in adulterio deprehensum retinens, non puniuntur, num. 33. Si quis extraneas feminas alii & eas prostituit, puniuntur arbitrarie, numer. 61. 62. 63. etiam mulier prostituent, num. 64. Vel si proprias ancillas quis prostituerit, numer. 65. quidam suam lenonibus locat, puniuntur arbitrarie, num. 68. leno non excusatur, licet sit minor, num. 70. leno mitius puniuntur, si exinde nullum quassum fecit, num. 72. Mitius etiam puniuntur, qui publicas meretices prostituunt, n. 74. Qui semel tantum lenocinium exercuit, arbitrarie puniuntur, num. 76. Lenones sunt miseres, repelluntur à testamentis, amissioni fidei, & contrahunt, inter eum & putam in illis, velis, si quid puella dedit, amittit, Conclusio. 40. n. 11.
1. De Leuteratione, Conclusio. 40. per tot. an etiam iure Civili sit in usu, num. 21. 4. Quomodo in Saxonia sit indultus, numer. 6. In ea omnia obtinent, quae obtinent in appellatione, Conclusio. 49. num. 7. Qui postea leuterare, num. 8. Procurator potest sine speciali mandato, num. 8. à quolibet sententia etiam interlocutoria licet, num. 9. Etiam post tres

Index Rerum & Verborum.

conformes sententia, n. 10. In iudicio inferioribus tantum unica permissio, n. 11. & 12. Leuterationis forma, Concl. 49. n. 13. debet intra decendum interponi, n. 13. 14. Interdum quando & quomodo surragatur, n. 15. 16. Dies & hora leuterationis a Notario debet registrari, n. 16. 17. Leuterans probet, intra decendum leuterationem esse interpositam, nu. 17. Interdum an possit prorogari, num. 18. 20. Leuteratio à procuratore intermissa, an Dominus possit integrum restituere, num. 21. 22. Leuterationis forma, num. 23. Clausula non deducta deductam: an sit necessaria, num. 24. 25. Ad etiam prosecutionem citatio intra 6. septimanas petatur, num. 27. Ad proseguendum quando terminus proseguendū, num. 33. Tertium mensium, d. num. 33. Leuteratio intra 6. septimanas exaliter expedienda, num. 34. 35. 36. Quomodo in iudicio Curialibus & Appellat. expedienda, num. 35. 41. P. o. ssumo an in scriptis fiat, an ore, num. 39. Quot positionibus, num. 40. dicitur sub piena amissionis semper in proximo termino fieri, num. 41. In prosecutione debent singula gravamina in specie exprimi, num. 42. Leuterationis prolixitas est utrique parti, etiam ei, qui non leuteravit, communis, num. 43. & seqq. Leuteratio suspendit sententiam, conclus. 49. num. 49. & num. 65. Potest referri, num. 50. 51. An & quatenus ei possit renunciari, num. 52. 53. 64. 55. Tenere leuterans condemnatur in expensis, num. 57. an & quatenus in expensis condemnatur, num. 57. Quando ei iuramentum maius possit imponi, num. 53. Leuterans vel leuteratus continetur quomodo puniendus, conclus. 57. num. 120. habet eundem effectum, quem appellatus, conclus. 5. num. 12. 1. Lex maritus 15. 5. 7. ad L. Juliam de adulterio, explicatur, conclus. 58. num. 13. 1. L. unic. C. etiam ob Chirographum, potest posse quando habet locum, conclus. 74. num. 49. 1. Lex 2. C. de resind. vendit. an in datione in solutum locum habeat, conclus. 51. num. 121. An in venditione sub hasta facta, conclus. 51. num. 223. 224. An in taxatione bonorum, conclus. 33. num. 99. 1. L. si quis in iuramentum, 7. C. unde vir, an de Jure Saxenico locum habet, conclus. 21. num. 6. 1. L. diffamari, an & quatenus ex ea processus decernendus, conclus. 7. num. 96. & seqq. 1. Lego dispositio non admittit probationem in contrarium, conclus. 30. num. 17. 1. Super hanc 4. C. de temp. appellat. explicatur, conclus. 51. num. 17. 1. Leges correctoriae sunt strictè accipiendae, solum in iudicio terminis, in quibus loquuntur, conclus. 53. numer. 80. 1. Lex municipalis, quando novam sanctionem certis modificationibus circumscriptam tradit, formam dare censetur, conclus. 65. num. 33. 1. Lex plura requirent non sufficit unum impleri sed omnia sunt implenda, conclus. 30. num. 38. 1. Legem opponere & secundum eam pronunciari petens, videtur secundum omnia contenta legum in specie pronuntiare petisse, conclus. 26. num. 12. 2. Lex 2. C. de resind. vendit. non habet locum in venditione cum pacto de retrovendendo facta, Conclus. 11. num. 61. 2. à lege ad pactum valet argumentum, negativè, Conclus. 28. num. 20. a. Lex 2. C. de resind. vendit. an locum habeat in transatione, Conclus. 42. per tot. ubi ampliationes & limitationes,

5. Lex simpliciter de pena capitali loquens, intelligitur de pena vitæ, Conclus. 67. num. 4. 5. Lex abbreviata non potest amplius allegari, Conclus. 61. num. 105. 5. Lex nova diffinit de materia juris communis recipit omnes declarationes & extensiones juris communis, num. 107. 2. Lex nova non extenditur ad casus speciales in jure communi comprehensos, Conclus. 12. num. 13. 2. Lex & constitutio correctoria quando potest aliquid operari in modico, tunc in reliquo est strictè accipienda, Conclus. 12. num. 14. 3. Lex variis intellectibus habens, ad decisionem casuum non potest acceptari, Conclus. 23. num. 5. Lex nova per antiquam determinatur, Conclus. 24. num. 51. 8. Lex vel statutum, circa materiam satisfactionis occupatum, regulatur secundum leges loquentes de ultimis voluntatibus, non contrariis, Conclus. 30. num. 33. 3. si Lex duobus vel pluribus rationibus copulata utitur, una earum cessante, non cessat dispositio legis, Conclus. 8. num. 3. 3. Leges novae & veterum correctoriae strictè accipiendae sunt, & quod expressè non corrigunt, illi non assigendae, Conclus. 8. num. 4. 3. Latentem allegare nequit, qui sciens verum valorem cum aliquo contrahit, etiam si eum misit dador, Conclus. 27. num. 32. Latentem ut quis allegare possit, requiritur, quod in tempore contrahendi habuerit quandam bonam causam contrariam, & latens intervenit, d. Conclus. 27. num. 32. 3. Liberi priorum matrimoniorum in rebus quae adhuc exstant, praefertuntur omnibus creditoribus, Conclus. 64. num. 19. 1. Liberos legitima praefertur uxor ratione dotis, Conclus. 65. num. 40. 1. Liberi priorum matrimonii habent in praedatione & praefertuntur in dote suae matri novaria, Conclus. 65. num. 76. & seqq. 1. An Liberi tantum priorum matrimonii an vero etiam diversis, detur privilegium dotis, Conclus. 65. num. 92. 1. Liberi habent in bono patris tacitam hypothecam, Conclus. 67. num. 13. & seqq. 1. Liberi an possunt bona parentum arestare, Conclus. 74. num. 16. & seqq. 1. Liberi debent parentes honorare, d. Conclus. num. 12. 1. Liberi possunt exheredari, si bona parentum arestaverint, Conclus. 74. num. 27. Liberi emancipati, vide emancipati. 3. inter Liberos consideranda est aequalitas rationis, Conclus. 11. num. 44. 4. Liberi parentes occiderent quomodo puniantur, Conclus. 6. per tot. vide Parricidium. 4. Liberi parentes verberantes quomodo puniantur, remittitur, Conclus. 6. num. 65. 4. Liberi an & quando à parentibus ultra penam parricidii possunt occidi, Conclus. 6. num. 81. & seqq. 3. Liberales novio praesumuntur in necessitatibus, Conclus. 27. num. 50. 1. Libri studioforum an locatori mercedem sint tacite obligati, Conclus. 67. num. 65. 66. 1. Libri studioforum possunt hodie pro debitis arestari, Conclus. 74. num. 34. 35. 1. in Libri studioforum non datur parata executio, Conclus. 30. num. 47. 1. Libri, ex Arbitrio publicis defendendi, plene & perfide probant,

Index Rerum & Verborum.

- probat; Concluf. 35. num. 10. In quibus tribus, reditus & annui redditus conficiuntur, plene probant, d. Concluf. num. 13. II. Hiciorum, Mercatorum & aliorum plene probant, d. Concluf. num. 21. rationem parā Martiarum, Camporum, Tutorum an & quatenus probent, num. 39. 40. & feqq. Libri rationem quando levent tantum prefumptionem faciunt, n. 117. & feqq.
- Libellus folenni in proceffu executionis non ell opus, Concluf. 31. num. 3.
  - Libellus debet in iudicio offerri, Concluf. 12. nu. 1. Quatuplex fit, nu. 1. Articulator in Saxonia non admittitur, nu. 3. Articulator exceptio, quandoq; potell poffit fcientiam opponi, n. 4. an in libello plura capita proponi poffint, Concluf. 12. n. 5. Quando in plura capita poffit dividari, n. 1. Quot capita in uno libello poffunt proponi, n. 3. 9. Si plures unum vel ab uno conveniantur, an libellus valet, num. 12. 13. 14. & feqq. Libelli plures & diverfi poffunt in una charta ferri, n. 14. Libellus cur offeratur, nu. 14. Claufule libellorum, n. 20. 21. alternatim in quibus capitulis admittitur, Concluf. 12. n. 13 & feqq. interitum quando admittitur, nu. 24. Cautela pro reu in libello articulatorio, interitum, n. 42. Concl. 12. Quomodo libellus proponendus, Concl. 13. In fcriptis proponitur de iure Civili & Camerali, Concl. 13. n. 1. In Saxonia fero verò vix voce, etiam in fummariis & criminallibus, & confurfus creditorum, n. 3. 4. 5. In fendalibus, n. 6. Non debet viva voce in metallicis caufis, nu. 7. Non fufficit, fi quis fe ad libellum antea oblatum referat, num. 3. An ex charta recitari & diciari poffit, n. 10. & feqq. Cur ore & viva voce proponendus, num. 19. An partium conventione poffit in fcriptis proponi, num. 22. Si libellus ell ineptus tunc reus emanens non potell pro contumacia haberi, Concluf. 17. num. 92. Libellus generalis parte non opponente procedit, Concluf. 26. num. 17. De Libelli mutatione an & quatenus ea poffit litem conteftatam vel guarandam praftitam fieri poffit, Concluf. 23. per tot.
  - Libellus oblatio an & quatenus tam iure Saxonica, quam civili praefcriptione interruptit, Concluf. 9. num. 22. & feqq.
  - Libellum iurum cum omnibus qualitatibus quis probare debet, Concluf. 14. num. 3.
  - Libellus famofus punitur iure Saxónico fuffigatione & excommunicatione, Concluf. 67. num. 1. Iure civili, capitaliter, num. 2. & ultimo fupplicio, num. 6. Modò cum demum poena ell capitalis, fi crimen in famofo libello expreffum fi verum effiet, & probaretur, effiet capitale, fecus fi non capitale, tunc poena talionis locum habet, num. 9. que etiam in recessibus Imperii & foro Saxónico ell recepta, num. 12. 13. & feqq. fculpentes, excedentes & vendentes libros famofos & picturas poffunt interrogari, & interdum tortura fubijci, ut antorem fateantur, deinde puniuntur amiffione librorum, potestate excudendi libri & arbitrarie, num. 15. Poena famofi libelli procedit etiam in mandante & confultante in eo, que dimiffit eum cadere, qui libellum fcripfit, vel alteri didicavit, nec excufatur, fi dicat, quod diffamator non noverit, five nomen diffamati fit expreffum five non, five quis fuis, five alieno nomine libellum edidit, five oblique nomine compofuit, five crimen in eo obiectum fit verum, five non, five auctor nomen fuum occultet, fivo non, qui libellum ad alterius dictationem fcribit, affigit tantum, falem legit, ad alterum in iudicium publi. 21. fi libellum inventum non lacerat, fed in publicum profert, num. 22. 23. & feqq.
- Qui iura vel placet libellum invenit & non lacerat fed profert, puniuntur arbitrarie, num. 23. 44. Qui iura in loco publico invenit, non puniunt, num. 45. Si invenit eum in fectro habet licet non dilaceret, tamen non puniunt, num. 46. Etiam libellum apud illum relictum, poffit ab alio manifefci, num. 47. Verum, qui invenit, vel publicum, non excufatur, licet autem non nominat & demoneftrat, num. 50. Si quis ad injuriam alterius membra virilia feu vulbera in janna pergit, puniunt famofi libelli poena, num. 51. Poena famofi libelli non habeat locum fed tantum arbitrarie in monitione, in pitis provocato, in antere, qui poffit libellum dilacerare, qui delictum fponfe fateatur, qui curiofitate quadam libellum tantum defcripfit, qui ad ignominiam perfona alicujus inhonelti libellum fcripfit, num. 61. Si antium injuriandi non adferat, num. 64. 55. & feqq. Qui aliquem familiaribus literis adducit, de ipfo fparge quodam fabula, non tenetur tanquam diffamator, num. 67. Auctores libellorum contra Principes, vel alias illufres perfonas, tenentur tantum ordinaria libelli famofi poena, num. 71. Libelli famofi damnatus fit infamum, & interfectum, num. 72. Concluf. 67. Libelli famofi fuit perpetui & eorum actio ell perpetua & civilis, Concluf. 69. num. 56. 57. 58.
- Libellus debet cum omnibus fuis qualitatibus probari, Concluf. 17. num. 20. & feqq.
  - Eledrobiti / merces famulorum, quibus privilegium gaudeat, Concluf. 64. num. 65. & feqq.
  - De Licitatione & fubdatione, vide elegantia, Concl. 31. num. 164. & feqq. Quid jura fi duo licentis n. 167. & feqq. Inter proclamantem & licitantem fuma orta ell obligatio, num. 175.
  - Licitor an poffit punitere, Concluf. 31. num. 175.
  - Licitatores plures fi fint, quid juri, Concluf. 31. n. 167. & num. 176. & feqq.
  - Licitor primo quando proferatur, num. 169.
  - Licitor fignatus incidit in crimen feldamium & punitur extra ordinem, Concluf. 31. num. 179.
  - Libertati prefumptio transfert onus probandi in adverfarium, Concluf. 34. num. 39.
  - Lignum furto aufertur, quomodo puniatur, Concluf. 53. num. 20. & feqq.
  - Ligna à ftepe refecta qui fufatur, quomodo puniatur, Concluf. 53. num. 20. & feqq.
  - Lic an in caufa veneficii debeat conteftari, Concluf. 4. num. 7.
  - Lic propter fubterfugia adverfarii habetur pro conteftata, Concluf. 70. num. 7.
  - Luce conteftatio an & quatenus neceffaria ell ad perpetuandam injuriarum actionem, Concluf. 69. num. 3. 9. 10.
  - De Luce conteftatione, Concluf. 26. per tot. generalis negativa erat olim ufitatiffima, num. 1. ex qua evitabantur incommoda, num. 2. generalis hodie non obtinet, fed requiritur fpecialis, num. 4. Etiam in criminalibus, num. 5. in fummariis fpecialis non requiritur, num. 6. an valet, fi reus factum negat, & fillum probatum fuerit, dicit fe deburum fuffragi vel aliud praftitiffe, num. 7. 9. 10. Generalis an parte non opponente admittatur, num. 11. 13. 14. Luce conteftatio quot modis induitur, num. 16. ab uno conforte facta an alteri poffit adferre, num. 17. 18. Non requiritur fpecialis conteftatio ad litem conteftationem, num. 20. An animus litem conteftandi requiratur, num. 22. forma eius, num. 23.

Index Rerum & Verborum.

- num. 25. *Requisita*, n. 1. & *habetur pro confessio*, *mercedem non solventem* propriam auctoritate possit expellere & eius rei retinere, *conclus.* 67. num. 67. 68. *concl.* 73. num. 125.
1. *Localia privilegia ad alia loca non sunt extendenda*, *conclus.* 77. num. 9. in *med.*
2. *Locatio conductu an & quatenus heredes obligent*, *conclus.* 45. per tot. obligat eos *de iure civili* & *Saxoniæ*, n. 1. 2. 3. 4. 5. Non tantum heredes locatoris, sed etiam conductoris, n. 6. *Heredes non tenentur* si inopinata necessitas superveniat, n. 8. si probaverint res locatas propriis suis subum esse necessarias, num. 9. 10. 11. si bona sunt *avita*, n. 12. emptor non tenetur *statu locatori* a venditore factis, n. 13. imitatur, n. 14. & *seqq.* Si mulier *fundum locavit* & cum *posse* à *dotem* dedit, maritus non cogitur *statu locatori* facta per uxorem ante dotis constitutionem, n. 22. *Mulier non tenetur*, si *maritus* *fundum dotalem* & *post solutionem* *maritoni* ad se *repersum locavit*, n. 23. 24. locator possit pro necessaria *visitatione* conductorem expellere, *re tamen* *refusa* *tenetur* cum *reperire*, num. 27. an *Donatarius* *pupillus*, minor ex *contra* *actum* *locatum* per *donatorem*, *intorem* & *curatorem* *facta* *teneatur*, *conclus.* 45. num. ult.
2. *Locata bona*, *Edifficite* / *conclus.* 42. per tot. *vide* *verb.* *Edifficite*.
3. *Litricem* *fluprans* non tenetur *puna* *stupri*, *conclus.* 38. num. 22.
2. *Loca* non tunc exceptio impedit *paratam* *executionem*, *conclus.* 34. nu. 43. *locum* non tunc *præbet* *legitimum* *impedimentum*, *conclus.* 17. num. 55.
2. *Loquacitas* est *parum* *utilis* & *multum* *tediosa*, *conclus.* 9. num. 31.
1. *Litio* *pignori* in *executione* *capti*, *quandiu* *debitori* *competat*, *concl.* 31. n. 16. 147. & *concl.* 191. t. 2. & *seqq.* Et *adversus* *quos* num. 193. *Quando* *etiam* *non* *competat*, num. 195. & *seqq.*
2. *Luendi* *ius*, *vide* *ius* *offrendi*, *conclus.* 3. per tot.
3. *Luxur*, qui *sicent* *pecuniam* à *se* *se* *vis* *familias* qui *erat* *Domini* *vel* *patriæ*, in *ludo* *vinienti*, *habetur* *pro* *stupro*, & *punitur* *arbitrariè*, *concl.* 44. n. 23. 29. 30.

M.

1. *Marius* *habet* in *re*, *ad* *quam* *emendam* *pecuniam* *mutuavit*, *hypothecam*, *sicet* *sibi* *de* *ea* *non* *pro* *stupro*, *conclus.* 65. num. 150.
2. *Martii* *viventibus* & *ad* *inopiam* *vergentibus* *potest* *uxor* *sua* *bona* *reperire*, & *preferitur* *omnibus* *creditoribus*, *conclus.* 65. num. 39.
1. *Martius* *si* *uxori* *culpa* *ad* *inopiam* *pervenit*, *tunc* *uxori* *non* *impetit* *ius* *prælationis*, *conclus.* 65. num. 80.
2. *Martius* *intere* *esse* & *injuria* *doti* *promissa*, *sed* *non* *ex* *soluta* *petens*, *debet* *in* *concursum* *creditorum* *audiri*, *conclus.* 66. num. 13.
2. *pro* *Materni* *boni* *competit* *liberis* *ratia* *hypotheca* *boni* *patri*, *conclus.* 67. num. 10. & *seqq.*
1. *Martii* *bona* *sunt* *uxori* *pro* *dote* & *alii* *ratie* *obligata*, *conclus.* 67. num. 2. & *seqq.*
1. *Martio* *ad* *inopiam* *vergente*, *potest* *mulier* *pro* *sequstratione* *doti* *apud* *iudicem* *inflare*, *concl.* 73. n. 110. 111.
2. *Martius* *non* *potest* *nominis* *uxori* *compensare*, *nisi* *per* *se* *aut* *curatorem* *si* *constituitur*, *vel* *de* *testato* *cavem*, *concl.* 15. n. 13. *Martii* *scriptura* *privata* *plene* *probat*, *res* *uxori* *esse* *paraphernales*, *concl.* 36. n. 26. An & *quatenus* *pro* *uxore* *possit* *appellare*, *conclus.* 60. num. 7.
2. *Martius* *rem* *dotalem* *vendens* *non* *tenetur* *de* *evictione*, *conclus.* 24. num. 75.
1. *Locutor* *habet* *bona* *condictione* *pro* *mercede* *ratie* *obligata*, *conclus.* 67. num. 42. & *seqq.*
1. *Locutor* *an* & *quatenus* *Condictionem*, *mercedem* *non solventem* *propriam* *auctoritate* *possit* *expellere* & *eius* *rei* *retinere*, *conclus.* 67. num. 67. 68. *concl.* 73. num. 125.
1. *Localia privilegia ad alia loca non sunt extendenda*, *conclus.* 77. num. 9. in *med.*
2. *Locatio conductu an & quatenus heredes obligent*, *conclus.* 45. per tot. obligat eos *de iure civili* & *Saxoniæ*, n. 1. 2. 3. 4. 5. Non tantum heredes locatoris, sed etiam conductoris, n. 6. *Heredes non tenentur* si inopinata necessitas superveniat, n. 8. si probaverint res locatas propriis suis subum esse necessarias, num. 9. 10. 11. si bona sunt *avita*, n. 12. emptor non tenetur *statu locatori* a venditore factis, n. 13. imitatur, n. 14. & *seqq.* Si mulier *fundum locavit* & cum *posse* à *dotem* dedit, maritus non cogitur *statu locatori* facta per uxorem ante dotis constitutionem, n. 22. *Mulier non tenetur*, si *maritus* *fundum dotalem* & *post solutionem* *maritoni* ad se *repersum locavit*, n. 23. 24. locator possit pro necessaria *visitatione* conductorem expellere, *re tamen* *refusa* *tenetur* cum *reperire*, num. 27. an *Donatarius* *pupillus*, minor ex *contra* *actum* *locatum* per *donatorem*, *intorem* & *curatorem* *facta* *teneatur*, *conclus.* 45. num. ult.
2. *Locata bona*, *Edifficite* / *conclus.* 42. per tot. *vide* *verb.* *Edifficite*.
3. *Litricem* *fluprans* non tenetur *puna* *stupri*, *conclus.* 38. num. 22.
2. *Loca* non tunc exceptio impedit *paratam* *executionem*, *conclus.* 34. nu. 43. *locum* non tunc *præbet* *legitimum* *impedimentum*, *conclus.* 17. num. 55.
2. *Loquacitas* est *parum* *utilis* & *multum* *tediosa*, *conclus.* 9. num. 31.
1. *Litio* *pignori* in *executione* *capti*, *quandiu* *debitori* *competat*, *concl.* 31. n. 16. 147. & *concl.* 191. t. 2. & *seqq.* Et *adversus* *quos* num. 193. *Quando* *etiam* *non* *competat*, num. 195. & *seqq.*
2. *Luendi* *ius*, *vide* *ius* *offrendi*, *conclus.* 3. per tot.
3. *Luxur*, qui *sicent* *pecuniam* à *se* *se* *vis* *familias* qui *erat* *Domini* *vel* *patriæ*, in *ludo* *vinienti*, *habetur* *pro* *stupro*, & *punitur* *arbitrariè*, *concl.* 44. n. 23. 29. 30.

Index Rerum & Verborum.

1. Maritus lucratur fructu bonorum uxoris ideoque non debet rationes reddere, Concluf. 12. num. 25.
2. Maritus an & ab uxore pignus, in eius bonis sibi constitutum, possit remitti, Concluf. 20. per tot.
3. Maritus an & quatenus cum vel sine consensu uxoris res dotales & alia bona alienare, pretium in suam utilitatem vertere, & id mortuo uxore lucrari possit, Concluf. 21. num. 52.
4. pro Marito an & quatenus uxor de iure Saxónico possit intercedere, Concluf. 21. per tot.
5. Maritus non potest pro debitu uxoris incarcerari, Concluf. 23. num. 36.
6. Maritus habet in bonis uxoris defunctæ suæ retentionem, donec sibi fuerit satisfactum, Concluf. 32. num. 28.
7. Maritus consentienti uxori in quodam actu, consensum posita non potest retractare, Concluf. 1. num. 25.
8. Maritus ex dispositione statuti certam portionem ex bonis defunctæ uxoris percipiens, à heredi appellatione non venit, Concluf. 3. num. 7.
9. Maritus & uxor sunt correlativa, Concluf. 9. num. 10. Concluf. 28. num. 4.
10. Maritus matrimonio quoad iborum & mensam soluto, non tenetur uxori dotem & alia bona restituere, Concluf. 36. num. 53. 54. Maritus tenetur onera matrimonii sustinere, licet uxor à marito quoad iborum & mensam fuerit separata, num. 54.
11. Matrimonium non dissolvitur propter separationem quoad iborum & mensam, d. Conclufione 36. num. 54.
12. Maritus, si uxor agrum eius seminat & rastro subactum mortuo, in terris Saxonicis prater bona mobilia etiam omnes fructus ex agris provenientes lucratur, Concluf. 43. num. 49.
13. Maritus potest uxorem in adulterio deprehensam occidere, Concluf. 27. num. 152.
14. Maritus dicitur quasi maritus ritus, Concluf. 25. n. 4. de iure civili non potuit succedere uxori defunctæ, conl. 29. num. 1. de iure Prætorio nullus exantibus consanguineus, n. 3. 4. Secus si extiterit, ubi plane excludebatur, ut ne quidem dos lucraretur, n. 4. Nisi pactum de lucranda dote intervinerit, n. 5. vel nisi divorcium fiat culpa uxoris, n. 6. vel si uxor adulterii reas fuerit, n. 7. ubi dotem & donationem propter nuptias lucratur, num. 8. 9. Non vero paraphernalia, num. 10. 11. Item lucratur dotem cum heredes, si uxorem adulterii accusavit, non vero à morte proximo potuit accusationem persequi, num. 12. saluti si uxorem in adulterio deprehensam occidit, num. 13. Item si mulier propter servitium mariti interfuerit, & interim adulterium commississet, num. 14. Iure Saxónico maritus integram uxoris dotem in pecunia numerata vel alius mobilibus existentem lucratur num. 20. ampliatur etiam si dos simpliciter sine die certa promissa sit, & uxor ante dotem nondum solutam decedat, num. 21. & seqq. Item etiam si dos non parat, sed in diem promissa sit, & uxor ante diem decedat, n. 26. usq. ad 31. Non vero dotem sub conditione promissam, num. 32. 33. 34. Item, maritus lucratur dotem, ubi certa dos non est constituta, sed dotis quantitas fuit collata in arbitrium mariti, & uxor antequam maritus arbitretur decedat, num. 35. Item, Quando uxor in eadem mortui dotem maritus sui paratam est, si tunc antequam uxorem mortuam, num. 36. Item Maritus lucratur augmentum dotis, n. 37. Item dotem presumptam, n. 38. Maritus potest libro dotis renunciare etiam in præiudicium creditorum, n. 39. Maritus de paraphernalibus uxoris, lucratur omnia mobilia, num. 40. Licet sit uxor

liber siue ignobilis, nu. 41 si five dives siue inopi, nu. 42 siue uxor fuerit data siue non, num. 43. Item licet uxori utatur usque fructibus mobilibus, num. 44. Item siue liber sit uxor relinquat primum, siue sit non matrimonii, vel etiam ascendentes vel collaterales, num. 45. ad 50. Item ampliatur in animalibus, dummodo non pertineant ad geradum, num. 51. Item in mobilibus quæ mulier statu matrimonii acquisivit, n. 52. Item in fiscalibus modo ad geradum non pertinent, n. 53. Item in mobilibus pretiosis, nu. 54. Item licet mobilia restitutioni sint subiecta, num. 55. Item licet, licet propter rebellum effectum condemnatum, n. 56. Item in mobilibus quæ pater filio in iactis adhuc constituta donavit, num. 57. Item etiam si maritus fuerit in damno socii, num. 58. Item talia mobilia maritus transferre ad heredes, etiam nondum acceptaverit, num. 59. Quæ omnia vera sunt, si modo liberi, vel his deficientibus ascendentibus defectu aliorum bonorum in mobilibus legitima soluta relinquatur, num. 60. Maritus non lucratur rei ad geradum pertinenti, num. 61. Neque illas, quæ sicut genero in subsidium paternum dedit, num. 63. sed bene omnia mobilia, quæ uxor & propter uxorem sunt facta, num. 64. 65. 66. de bonis vero in mobilibus uxoris maritus omnia nihil lucratur, n. 67. licet uxor plane nulla relinquat mobilia, n. 68. saluti si maritus impotens, nec habeat unde se sustentare possit, n. 69. Item, si uxor neque descendentes neque ascendentes, neque collaterales reliquit, num. 71. Item, in impedi in re immobili factum, n. 72. Maritus non lucratur bona immobilia in dotem data, nu. 73. 74. 75. 76. Præterea vero quæ maritus comparavit ex pecunia uxoris pro proprio nomine lucratur, n. 77. 78. 79. & seqq. Non vero quando nomine uxoris emit, ubi ne quidem actionem de precio aduersus uxorem heredes habet, nu. 83. 84. Maritus potest bona immobilia alienare, & pecuniam inde redactam lucrari, si certa quodam observantia requisita, nu. 87. 88. & seqq. usq. ad 99. Item, si tamen vel hereditas salva est alio pro repetenda dote, nu. 100. Maritus etiam lucratur bona permutata, n. 101. sed heredes etiam habent actionem, 102. Maritus lucratur etiam geradum, quam mulier in pecuniam & aurum commutavit, nu. 104. Item bona utensilia aestimata, d. nu. 104. In lucro dotis autem requirendo non attenditur locum contractus matrimonii, sed ubi maritus habitat, num. 107. ad 113. Maritus alienum ratione bonorum mobilium ab uxore contractum tenetur in solvere, scilicet, ubi ceris probari nequit, quod sit ratione mobilium contractum, tunc enim illud as pro rata ab heredibus & marito solvi debet, d. nu. 114. ad 119. Maritus lucratur pecuniam hereditariam, si eius solutio dies ante mortem uxoris veniat, num. 12. Item pecuniam quæ quotannis ex legitimo usus in reliquis coheredit. ab herede solvi debet, n. 14. Item Xenia pro parte, si certum est quod sororis se dividant, & repartiantur, ut si quom soror darent, 109. 121. 4. Item lucratur maritus nuntius, iura & actiones, si rebus mobilibus competant, conl. 31. num. 6. Quod etiam obtinet de iure Saxoni, nu. 7. 8. 9. 10. Licet uxor ea nomina ex hereditate paternâ vel maternâ acceperit, num. 11. Item licet uxor pecuniam proveniente ex tali hereditate alii sub usurum legitime crediderit, nu. 12. Item pecuniam ad cambium collocatam, num. 13. Item, si pecunia simpliciter, siue sub pignore vel hypotheca fuerit creditâ, nu. 15. 16. 17.

Index Rerum & Verborum.

Matrimonium non liberatur annuus reditus in praedictis constitutus, Concl. 14. n. 7. Idem obiter de iure Saxoni- co, num. 8. & seqq. Neg. etiam illos, qui conditi sunt in re immobili, num. 12. & seqq. ad 19. Ampliationes & limitationes, num. 20. Ad fin. Matrimonium etiam liberatur et dicitur solvaturum metallarum, jam tempore mortis uxoris perierunt, Concl. 35. num. 7. & seqq. in eo ex alio iure si alia bona non adiunt legitimam saltem habeant, d. Concl. 35. num. 11. Item nisi aliter pactum dotale sit contentum, num. 12. 13. Juratur etiam mari- tum si 3. metallis renascenti, de iure Saxoni- co, de iure civili, num. 14. 15. 16. 17. 18.

3. Maritus amittit portionem statuatariam si uxorem adul- terio suspectam interficiat, Concl. 36. num. 3. licet in flagrante adultero deprehensam, num. 5. Item Maritus amittit dotem & portionem statuatariam, si uxor ab alio occisam non vindicavit maritum, n. 6. saltem si, n. 7. 8. 9. & seqq. Item si maritus nec ui uxorem molitur sit, num. 12. Item si uxorem adulterii falso accusavit, num. 13. Item si maritus uxorem ad facinora perpetuan- da cogit & persequi, num. 15. Item si multoties de se- rat uxorem, n. 16. 17. 18. Item si uxorem puerperio la- borantem deseruit, n. 20. 21. Item si pesse laborantem relinquit, num. 22. 23. Limitatur & non amittit por- tionem si heredes taceant, n. 27. Si matrimonium quoad eborum & missam per sententiam iudicii sit dissolutum, n. 26. 27. & primum si sit innocens, n. 28. Item si ab uxore iniuria remissam impetaverit, n. 29. 30. Si maritus in testamentum aliquid reliquisset, n. 31. Amittit do- tem maritus alterum, si uxorem verberet & expellat, n. 33. 34. 35. Item si infirmam negligat & ei medicum non adhibeat, num. 36. ad 49. Item si uxori alimenta delegarit, v. 40. 10. Non amittit, si res quasdam hereditarias deum sapient, n. 38.

4. Maritus uxorem occidens punitur iure Civili poena parricidii, Concl. 7. n. 43. ut & iure Saxoni- co, n. 42. 40. licet tantummodo veritatem interficiat, n. 42. Li- cet per abietatem uxorem interficiat, Concl. 7. n. 53. Et per iram iudicium, n. 54. licet alterius occidit tantum consenserit, n. 56. Si tantum iussit futurum homicidium & non revelavit, n. 59. si conatus est, uxorem occidere, sed non periecit, tenetur L. Cornelia, n. 58. non exen- satur a poena parricidii, licet bannitus occiderit, num. 60. Potest tamen iura eam adulteram, occidere n. 61. Non punitur ordinatim, si animum occidendi non ha- buit, n. 62.

4. Maritus an tenetur ex incendio ab uxore commissio, Concl. 25. n. 109.

4. Maritus quando ab uxore expellendus, ita ut si ab sit, ea nequeat ad secunda vota transire, Concl. 28. n. 36. & seqq.

4. Maritus amittit propter adulterium non solum dotem, quam alias lustratur, sed etiam donationem propter nuptias & omne lucrum, Concl. 29. num. 25. 26. 27.

5. Maritus uxor, non suam prostituitur punitur gladio, Concl. 4. n. 25. & seqq. licet sit minor, num. 32. licet semel eam uxorem profluerit, n. 34. punitur, si uxorem in adulterio deprehensam retinet, n. 35. punitur, si sin- guis dormire, & permittit homines ad uxorem acce- dere, n. 41. si permittit uxorem adulterari, n. 43. si do- mit retinet adulterium, n. 44. Extraordinarie tantum punitur, si uxorem solum de adulterio suspectam reti- net, & nullum quatuor ex lenocinio facit, num. 46. 47. 49.

6. Matrimonialis causa, in ea possunt testes etiam post pub- licationem attestacionum produci, Concl. 40. n. 29. in ea

debet reus a dori instrumenta edere, Concl. 41. n. 40. 41. an & quatenus iuramentum purgationi habeat locum, Concl. 42. n. 18. an & quatenus iuramentum necessarium, Concl. 54. num. 14. 15. In matrimonialibus, causis an duo de- mptena probationis ad tollendum unam perfectam possunt conjungi, Concl. 38. n. 18. Iuramentum iuramentum generale habet locum, Concl. 31. n. 7. Guaranda non debet praestari, Concl. 19. nu. 8. An possit iuramentum deferri, Concl. 29. num. 49.

2. Matrimonium an sit modus tollendi patriam potestatem, Concl. 11. n. 31. & seqq. Matrimonium non tollit p. p. in Gallia, Britannia, Burgundia, Hispania, Lusitania, Longobardia, Belgia, Anglia, Italia, d. Concl. n. 35. & seqq. iure Sax. liberantur filia per matrimonium ead. n. 43. & seqq. Filii non liberantur per matrimonium, nu. 48. & seqq. An soluto matrimonio filie recedant in pa- triam potestatem, Concl. 31. num. 52.

3. In Matrimonialibus, differentia illa, an persona ex uno, an vero ex utroque latere sint coniunctae non attenditur, Concl. 24. num. 102.

5. Matrimonium si sit promissum, supurator non liberatur datione doli, Concl. 38. n. 15. Nisi puella antea etiam for- nicata fuerit, n. 39. Nisi post impugnationem supura- tor matrimonium promittat, n. 39. Quatenus iuramen- tum purgatorium super promissione matrimonii possit de- ferri, n. 34. & seqq. Si supurator facit concubitus, pro- missionem ante matrimonium negat, tunc praesumitur mo- strum esse promissum, Concl. 38. n. 17. Quae sunt con- jecturae, quibus probantur, matrimonium non esse pro- missum, num. 92. & seqq.

1. Mater Chirographaria praefertur reliquis Chirographa- riis, Concl. 71. num. 4.

2. Mater liberorum iuxta non debet ratione reddere, sed ipsa suum iuratur, Concl. 12. num. 14.

2. Mater aliter non admittitur ad tutelam liberorum, quam si habeat, Concl. 15. n. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

2. Mater non potest pro delictis liberorum intercedere, Concl. 28. num. 36.

4. Mater potest in causa veneficii contra liberum testari, Concl. 4. num. 95.

4. Mater infantem occidens iure civili cum 4. animalibus suffragatur in aqua, Concl. 7. n. 4. In Imperio Rom. iura si- pite peracuta transfigitur, nu. 5. In Sax. aqua suffragatur, Concl. 7. n. 14. Mater & alius adjuvans infans occide- re punitur aqua, n. 18. 19. Si mater partum non occidit, sed infantem celavit, & sine baptismo morti fuit, tenetur parricidio, n. 20. Si intra 4. vel 6. menses peperit partum non vitalem & occidit, nullum punitur, n. 21. Si intervenit matris spatio & mulier est minorennis, etiam infans puni- tur, n. 22. 23. Si mulier latruncem accipit, & per vehe- mentem usum partum in latrinam eiecit, punitur aqua, n. 24. Si mulier dicit, se peperisse infantem mortuum, vel statim post natiuitatem esse mortuum, quid iuris, n. 27. & seqq. Liberos expouit punitur in Saxonia suffragatio- ne, & si infans moriatur, poena parricidii, n. 32. & seqq.

4. Mater etiam occidens non tenetur poena parricidii, sed punitur mitius, Concl. 7. num. 83. 85.

4. Mater, quae filiam ad fornicum abigendum suscipiunt in- pulsit, reddere poena mortis punitur, Concl. 8. num. 30.

2. Magistrorum mercedes habent personale privilegium & praefertur Chirographariis, Concl. 70. n. 10. 11.

1. pro Magistratu debiti an & quatenus subditi possunt testari, Concl. 76. per tot.

2. Magistratus an pro sui subditi ratione sui interesse pos- sit intervenire, Concl. 25. num. 6. 7.

2. Magister alius oppugnationi consentiens, an & quatenus

Index Rerum & Verborum.

2. creditoribus, si bona non sufficiunt possit conveniri, Conc. 29. n. 76. & seqq. si sibi sufficiens idoneus dicitur, ipsi autem postea insufficientes inveniantur pariter sub-
 3. idum tenetur, num. 80. ibid.
4. Magistratus, qui blasphemator: non puniunt, quomo-
 do puniuntur, Conclus. 1. num. 66. & seqq.
5. Magistratus non potest sibi res furivias apud sacrum vel
 alium inventas applicare. Conclus. 45. num. 26. & seqq.
5. Magistratus aliquem iniuste vel preter modum torque-
 re sationis tenetur injuriarum, Conclus. 59. n. 108.
5. Magistratus dolo malo aliquem sortura subiciens, pu-
 nitur capite, Conclus. 59. num. 109.
5. Magistratus aliquem iniuste carcerari faciens tenetur
 injuriarum, Conc. 59. n. 119. Vel carceratum pro pena
 pecuniaria sub idonea cautione relaxato reusans,
 num. 120.
5. Magistratus & eius ministri injuria idata, est atrox,
 Conc. 66. n. 1. qui Magistratus & eius officialibus inju-
 riam inferi, puniuntur arbitratie, & potest etiam mortis
 puniri, Conc. 66. nu. 8. p. 10. qui Magistratus aliam
 impingit, merito morte potest puniri, Conc. 66. nu. 15.
 Ministri magistratus decernit si esse injurias non
 creditur, nisi id probent, n. 18. Minister magistratus, qui
 eum injuriis afficit, debet virgini cedi, n. 23. si quis appel-
 lando magistratum convitiis afficit, puniuntur extraordi-
 narij pro arbitrio judicij, n. 24. sub Magistratus appel-
 latione continentur Rectores Scholarum & Academicarum,
 n. 26. Capitaneus belli, n. 27. Item Tutores & Curato-
 res, n. 28. Si quon non contemplatione officij sed odio pri-
 vato Magistratum injuriat, puniuntur ut alij injuriarum,
 n. 32. In dubio censetur injuria Magistratus ex odio pri-
 vato, non contemplatione officij, idata, n. 33. mitti pu-
 nitur, qui Magistratum non pro tribunali sedentem, sed
 in executione versantem injuriat, nu. 34. aut si prius ad
 judice vel Magistratum injuriis suis affectus, n. 35. Si in-
 juria Magistratus & eius ministri, non contemplatio-
 nis officij sed tanquam privati est idata, magistratus non
 potest ipse de ea cognoscere, n. 39. Sin vero respectu pub-
 lici officij fuit idata, & est notoria, potest ipse cognosce-
 re, nu. 39. si non est notoria & evidens, num. 40.
 Quando in super non possit cognoscere super injuriis si-
 bi idatis, num. 41. & seqq.
4. de Magu, veneficiu, & strigu, sorumq; obligationib; cum
 Diabolo initia, Conc. 3. per tot. Magia orta est a Eris
 & Chaldeis, & olim pro sapientia fuit accepta, n. 1. Ma-
 gia & Magorum quos sint societ & genera, n. 2. 3. ad
 magiam pervenit vel expressa vel tacita conventio-
 ne, Conc. 3. n. 4. Datur ipsi pulvis triplicis coloris a Dia-
 bolo, n. 8. Quo varie utuntur, nu. 9. 10. 11. & seqq. Pos-
 sunt mobos inferre, n. 14. Eos, qui maleficio contingunt,
 aperire, n. 15. Non possunt morbos naturales tollere, n.
 16. Possunt animalia necare, n. 18. vim generandi im-
 pedire, nu. 19. Fascinatio congressu conjugalij quomodo
 possit tolli, Conc. 3. n. 21. 22. 23. 24. 25. Magi delinquant
 Dei permissu, n. 26. Non propria Diaboli efficiunt, ibid.
 vero & realiter, non phantastice, agunt, n. 27. possunt
 pluvias, grandine, salsura & temetrua excitare, n. 28.
 & 29. Possunt rana, muris, pediculos &c. facere,
 n. 30. non possunt se vere & realiter in bruta transfor-
 mare, sed tantum phantastice, n. 31. 32. Realiter & ve-
 re evocantur ad conventum & montem Bruccorum, n.
 34. 35. Quis sit modus conventum, n. 37. 38. 39. In co-
 rum epulu non apponitur panis & sal, nu. 41. Vere &
 naturaliter concumbunt, & cum venerat habent cum
 Demonibus, n. 42. 43. vide plura in verb. Veneficiu

- vide etiam, Conc. 4. & 5. per tot. Magi redi puniun-
 tur, Conc. 5. n. 1. 2. 3. 4. Quomodo puniantur jure Ca-
 nonico, civili, Divino, & Saxonicu, n. 5. & seqq. quae
 magis artibus utantur, ut alterius amore possint, quo-
 modo puniuntur, n. 6. 2. & seqq. Si res utatur in bonum fi-
 nem quomodo puniuntur, n. 8. & seqq. Magi punitur
 an mitti puniantur, n. 7. 2. & seqq. Magos & Veneficos
 an & quatenus pro rebus deperditu & sanitata re-
 peranda consulesse liceat, n. 34. & seqq. Magi quib;
 remediis ad fures inducandos & sanitatem restituendam
 utuntur, n. 25. 26. si seipos in carcere interficiunt, mi-
 bilominus condemnantur, num. 29. Conclus. 5.
6. Major pars quando non possit prejudicare minori,
 Conc. 76. n. 13.
2. Major au & quatenus restituatur in integrum adver-
 su omiffa probationem ab advocato, Conc. 32. n. 62.
 63. 64. 65. 66.
2. Majus periculum indiget majore cautela, Conc. 17. n. 19.
1. de Malitia juramento, quando & quibus in casibus potest
 deferri, Conc. 17. per tot. Est a calumnia juramento di-
 versum, n. 1. Quando possit imponi, n. 6. In quib; cau-
 sis, n. 7. Non exigitur ab initio sed super pavitu postea
 emergentibus, n. 20. In quatuor judicij parte, n. 21. 22.
23. Potest absq; causa recognitione ex officio judicij im-
 poni, num. 24. Quomodo puniatur, si qui de malitia non
 vult jurare, num. 25. 26. 27.
1. Malus semel, semper praesumitur malus, in eo genere ma-
 li, Conclus. 33. num. 92.
2. Mala fides quomodo probetur, Conc. 4. num. 28. 29.
4. Mandatum speciale requiritur ad arsum impetrandu,
 Conc. 74. nu. 7. Si in causa executiva, nu. 7. ubi qui in
 penam potest incidere, n. 8. Et ubi de gravi praedictio,
 famam concernente agitur, num. 9.
1. Mandata executorialia seu executiva an differant a li-
 tern executorialibus, Conclus. 79. num. 14.
1. Mandata executiva an habeant paratam executionem,
 Conclus. 80. num. 63.
1. Macedoniani Scti exceptio impedit paratam executio-
 nem, Conclus. 84. num. 39.
1. Mandatum Procuratorum requiritur in omnib; emul-
 judicij, Conc. 14. n. 1. 2. 3. & seqq. Potest in quavis
 judicij parte contra id opponi, nu. 10. 11. 12. ult. ad millo
 anno, n. 14. requiritur a quovq; alio nomine in
 judicio agit, n. 16. 17. Ita, ut sine eo non admittatur, cum
 cautione rati, nu. 18. Et ad judicio, parte etiam non op-
 ponente, rejicitur, n. 19. Mandatum non habens quomodo
 puniatur, nu. 20. & seqq. Advocato sine mandato com-
 parente porinde est, ac si rem emanfisset, nu. 22. Primo
 adu & statim in principio exhibendum, n. 26. n. 29. si
 non est exhibitum, puniuntur Advocatus & pars in ex-
 pensas condemnatur, n. 27. Causa rati quando com-
 datur, nu. 34. & seqq. Conjuncti non admittuntur cum
 cautione in adibus speciale mandatum requirentibus,
 n. 42. Speciale mandatum quando requiratur, nu. 43.
 Marius admittitur sine mandato cum cautione, n. 47.
 Mandatum mutilum & imperfectum habens potest
 cavere, num. 57. Mandatum habens a tutore, sed non
 tutorum, potest cavere, Conclus. 14. num. 58. Pra-
 sumitur habens, etiam potest, num. 59. Alia penes
 se habens, etiam potest, num. 60. Mandatis procurato-
 rum habitum, num. 71. & claus. salvatorum, nu.
 72. An subscriptio & subscriptio sibi requiratur,
 num. 73. & seqq. Mandata Regum Principum, Ab-
 batum & valent per solam sigilli appositionem, num. 83.

Index Rerum & Verborum.

- in mandatu Civitatum subscriptiones Consulm suffi-
ciunt, concl. 14. num. 37. Mandatum generaliter &
ad omnes causas potest extendi, num. 97. Reulia e ad
quamvis causam est exhibendum, n. 101. Potest ex-
emplum tantum apud alta veliqui, num. 105. Man-
datus Instrumeto produci & ad illa copia parat, que
nihil appositum sufficit, ut quis si procurator, num.
120. Si Notarius de primo & sine mandati produ-
ctis mentionem facit, an qui per hoc sit procurator,
num. 121. Mandati defectus sunt: in specie allegan-
di, num. 115. 116. Procurator in iudicio sine manda-
to admissus, an ejus facta Dominus possit ratihabere, n.
121. Mandati revocatio probatur per unum testem,
Concl. 35. num. 71. Mandatum debet plene probari,
nec ad id probandum defertur juramentum suppleto-
rium, concl. 14. num. 44.
5. Mandatorum superiorum, quomodo puniantur, remissive,
concl. 55. num. 56.
5. Mandatarum quomodo puniuntur, si peccatum sibi ir-
adictum retinet, & invertit, conclus. 57. numer. 16. &
segg.
5. Manus adversus aliquam levans, tenetur injuriarum,
concl. 59. num. 92.
2. Masculinus sexus non continetur appellatione fami-
nini, concl. 11. num. 49.
1. Mercedes famulorum quibus privilegia gaudeant,
concl. 64. num. 61. & segg.
1. Mercenarius quando habeat jus pralationis ibid. num.
67. & segg. Quando non, n. 79. & segg.
1. Mercenarius pro pretio & non gratuito servisse presu-
mitur, ibid. num. 68.
1. Mercenarius quantitatem mercedum juramento debet
probare, si de ea dubitetur, num. 69.
1. Mercenarium appellacione in iure pralationis qui
veniant, num. 74. 71. 72. & segg.
1. Mercator venditor non potest in concursu Creditorum
merces adhuc extantes reperere, sed in reliquis cre-
ditorum hypothecarum praeferuntur, concl. 66. num. 43.
num. 50. & segg.
1. Merces magistrorum habent personale privilegium
& preferuntur Chirographariis, concl. 70. num. 17.
1. Merces & alia res venales sub generali & legale hy-
potheca non continentur, concl. 71. num. 60.
1. In Mercatorum an & quantum artium concedatur,
concl. 77. per totum.
1. Mercium non traditarum exceptio impedit paratam
executionem, concl. 84. num. 14.
2. Mercatorum libri an & quantum seniplene probent,
concl. 36. num. 96. & segg. Quando & quibus casibus
tantum levem presumptionem inducant, num. 117. &
segg. An & quantum pro vel contra eos probent, con-
clus. 35. num. 39. & segg. In mercatorum causis pos-
sunt etiam post publicationem Atestationum novi tes-
tes produci, concl. 40. num. 33.
2. Merces pro adibus locari debita, nunquam prescri-
buntur, concl. 4. num. 21.
2. Mercatrix mulier, quae dicatur, concl. 17. num. 90. Non
indiget Curatore, num. 39. Potest pro mercibus emere
hypothecam constituere, sine Curatore, num. 92. Si non
institutum mercatura, sed alia contrahit, an opus habeat
Curatore, num. 94. In dubio censetur ratione mercatu-
rae contraxisse & pecuniam in mercaturam sollocasse,
num. 96. concl. 17.
2. Mercatores non gaudent beneficio excussionis, concl.
34. num. 45.
2. Merces pertinent ad res mobiles & possunt sine iudicia-
li inscriptione oppignorari, concl. 29. numer. 36. &
segg.
2. Mercatores possunt invicem sua bona sine consensu ju-
dicii oppignorare, concl. 29. num. 49. Possunt etiam
bona redere sine inscriptione judiciali, ibid. Quid iu-
ris, si debitor est mercator: Creditor vero non tenet
non debent excusiones & oppignoraciones iudici aliter fi-
eri, num. 54.
4. Mercedem pro custodia rei actionis tenetur de incen-
dio ex levissima culpa committi, conclus. 25. nu-
mer. 44.
4. Mercenarius incendio causam dant, Dominum de eo non
tenetur, concl. 25. num. 120.
1. Medicorum salaria habent ius pralationis, concl. 64.
num. 96.
1. Medicamenta habent ius pralationis, num. 96. 97.
1. Medicinae Doctoribus non competit privilegium compe-
tentia, concl. 20. num. 58.
1. Medicorum effatum, aliquem ex vulnere lethale esse oc-
cissum, an in rem iudicatam transeat, & post decen-
dium non possit rescindi, concl. 59. num. 30. Medicina
non creditur, nisi prius juraverint, de veritate, aut
Credulitate, concl. 59. num. 37.
1. Merbanum de portoria aris acponentibus non creditur,
nisi prius juraverint de veritate aut Credulitate, con-
clus. 59. num. 37.
5. Medici, qui sine permisso Principis cadavera sibi pecto-
rum de paribilibus sumunt, puniuntur arbitrarie, concl.
43. 20. Medici possunt cadavera ad anatomiam da-
ri, num. 25. dummodo accedat consensu magistratus,
& quidem solum princeps potest consentire, concl. 43.
num. 25.
3. Metaba, quae in fodinis renascuntur sunt in fructu, con-
clus. 35. num. 14.
2. Melioraciones & adificia fendorum de iure Communi,
non ad Dominum, sed ad heredes Regali pertinent,
concl. 42. num. 1. Dominus tamen habet optionem,
utrum pretium adificiorum & meliorationum solve-
re, an vero pati velit, ut melioraciones auferantur,
num. 2. Limitatur, num. 3. 4. c. c. & segg. Ad con-
sequenda melioraciones hereditibus duplex remedium
competit, iure reitentionis, & alio personalis, num. 14.
15. 16. De iure Saxonicis illa melioraciones & adifi-
cia pleno iure una cum fundo absque ulla solutione ex-
pensarum ad Dominum transeunt, num. 19. 20. 21. &
& segg. Ampliaciones & restrictiones, numer. 23. &
segg.
5. Mendicantes validi, qui verè pauperibus elemosinam
parant, habentur pro fructibus, concl. 44. num. 31.
5. Mendacium alicui impingens, auctor de, in mentem, an
& quantum injuriarum tenetur, concl. 59. num. 49.
& segg.
1. Mensurationum facta Instrumetum habes paratam
executionem, concl. 80. num. 74. 75.
1. Metus exceptio impedit paratam executionem, concl.
84. num. 54.
1. Mensuratio agrorum ad taxationem bonorum quan-
doque est necessaria, concl. 83. num. 36.
2. Mensura pralaciones an & quantum prescribantur,
concl. 4. per tot.
2. Meretrix potest propter debitum incarcerationi, concl. 28.
num. 34. Nisi sit maritata, num. 35.
4. Meretrices presumuntur liberos mortuos peperisse,
Concl. 7. num. 27.

Index Rerum & Verborum.

4. Mente capti in mulierum cognoscens puniuntur relegatione & ad satisfactionem & debet in p. et alimentis prefari. conl. 37. num. 1. & num. 12.
  5. Meretricem p. in foras p. punitur tantum carcere, an mulier p. curat. conl. 39. num. 10.
  6. Meretricem non curatur propter p. infirmitatem. conl. 39. num. 10.
  7. Ad meretricem aliquem morbo Gallico infectes, suffragatur cum p. in p. eligatione conl. 39. num. 14. Cum defor. in & p. in meretricem totum gravium punitur quam si cum foras p. totum. num. 14.
  8. Meretricem p. in meretricem sibi p. in p. apud Iudicem p. conl. 39. num. 17. 18.
  9. Ad meretricem publicam ad Domum retinens & p. in p. non punitur ordinaria lenocinii pena si d. in iudicio. conl. 40. num. 7. 4.
  10. Meretricem publicam per vim comprimens, punitur gladio. conl. 41. num. 6. 4.
  11. Meretricem aliquam v. ar. tenetur iniuriarum, nisi reuera talis sit. conl. 59. num. 10. 12. vel nisi fuerit, & sit emendata. num. 12. Si qui aliquem sibi in meretricem vocat, etiam tenetur iniuriarum. num. 14.
2. Ministri, vide, famuli mercenarii.
1. Ministri an & quantum pro debitu Domini possunt arefari. conl. 76. per tot.
  2. Ministri seu famuli Domini sufficienter requisiti, sed j. ad. tum recusantibus aliqui ejus nominis auferentes, non sunt p. conl. 4. 4. num. 40.
  3. Misdicitur d. an nomen mercenarium reat, & j. p. ratione habeat. Conl. 6. 4. num. 77.
  4. In Militie emptione Uxor non habet j. p. rationem. conl. 6. 4. num. 82.
  5. Miles habet in re, ad quam emendat pecuniam mutuat, hypothecam, etiam si sibi expresse de ea non profecerit. conl. 61. num. 148.
  6. Miles amittit an & quantum possunt arefari. conl. 71. num. 15. & seqq.
  7. Miles non potest pro debitu incarcerationi. Conl. 8. 4. num. 36.
  8. Miles filius non excusatur a pena parricidii. Conl. 8. 4. num. 31.
  9. Pro Mismo debito a quoque possit arefari. Conl. 95. num. 35.
  10. Minimum debitum quod sit. num. 36. d. Conl.
  11. Minor remve debitum simpliciter tradens, an aliu Creditorem praeferatur. conl. 66. num. 55.
  12. Minorium demum succurritur, si sine curatore comparuit. conl. 66. num. 48. in m. d.
  13. Minores habent in bonis curatorum tacitam hypothecam. conl. 67. num. 19. & seqq.
  14. Minores habent tacitam hypothecam in bonis curatorum ad rem ibid. num. 2. 4. Etiam in bonis actorum & Procuratorum ab ipsis curatoribus datorum. num. 26. & seqq.
  15. Minor an privilegium tacita hypotheca transmittat ad heredes. d. Conl. num. 37. & seqq. Quando quid privilegium in p. p. num. 30.
  16. Minor 25. annis, potest esse Advocatus sed non procurator. conl. 9. num. 7. Si in iudicio non compariens, non habet promotionem acc. nisi sit in vero dolo. conl. 17. num. 100. An in integrum restituitur ob omissionem d. latorum. conl. 18. num. 18. An sine curatore possit juramentum deferre. conl. 29. num. 17. & seqq. An & quantum in propria persona vel per procuratorem possit jurare. conl. 14. num. 10. & seqq. Cum minore contrahens debet probare solennitatem juris intervensisse. conl. 37. num. 6. 7. 8. An minor ob omissionem probationem restituatur. conl. 38. num. 3. 59. 60. Potest post assertionem publicationem novos testes producere. conl. 40. num. 23.
  17. Minor an & quantum contra prescriptionem restituatur. conl. 10. num. ult.
  18. Minoria fidejussor non habet beneficium excussionis. Conl. 2. 4. num. 31.
  19. Minor non potest propter debita in carcerem publicum consil. non l. 28. num. 37.
  20. Minores quomodo & quantum fraudi alienationi possunt consentire & quid de consensu tutorum. conl. 58. num. 19. & seqq.
  21. Minor blasphemans punitur. conl. 1. num. 8. 3.
  22. Minor filius seu filia patrem aut matrem occidens punitur pena ordinaria parricidii. conl. 6. num. 26.
  23. Minor paritur etiam in delictis atrocissimis & extraordinariis pena imponitur. Conl. 32. num. 33. Non punitur ordinarij, si violentiam suam commisit. Conl. 4. 4. num. 13. part. 5.
  24. Minores factum committentes, puniuntur arbitrarij, non suspensio. Conl. 4. 4. num. 42. In minore non est tantum delictum, ac in majore. num. 39. Minor punitur in delictum matris. num. 39.
  25. Minutiones quomodo puniuntur. Conl. 12. 2. num. 1. 2. differunt a afflictionibus, quia in privatum aliquem consistunt: Hac vero totum populum vel universitatem. Conl. 22. nu. 3. 4. Minutiones quo sit. num. 6. 7. Minutantes pena gladii non puniuntur sed tantum in carcere detinentur, donec sufficientem cautionem praestent. num. 10. 11. 12. Divites non debent cavere, sed tantum sub obligatione suorum bonorum promittere. num. 13. Cautio fiat pro offenso & ejus consanguineis & amicis ac pro ministro & pro ejus familiaribus. num. 4. 15. Qui solus verbi hostilia minantur in carcere tantum detinentur, donec sufficienter caverint. num. 17. & seqq. Qui sub conditione minantur, puniuntur gladio. conl. 22. num. 23.
  26. Minor pena debet in criminalibus si extant varia d. d. opiniones. praevalere. Conl. 4. 4. num. 210.
  27. Minorationi seu minutioni juramentum. conl. 68. per tot. quodnam ita distat. num. 1. 2. 3. Quando possit p. an ante, an vero post litem contestatam. num. 40. imponitur & desertur a iudice, non a parte. num. 6. Et jure Saxónico inventum. num. 8. Quando actor suam petitionem ad id direxisse censatur. numer. 17. 12.
  28. Merabilium personarum causa hoc habent privilegium ut in eis Rem actori liceat instrumenta edere. Conl. 45. num. 44. Possunt omisso intermedio iudicio supremum appellare. conl. 10. num. 54.
  29. Minorationi juramentum non potest ab heredibus praestari. conl. 55. num. 9.
3. Mobilia possunt sequestrari, si super eis lit. vertatur. Conl. 7. 4. num. 119.
1. de Adhibitione capisone & adhibitione in processu executionis. conl. 31. num. 6. & seqq. An pro in re immobilibus inuito creditor possit obtrudere. num. 2. An ordo servandus inter mobiles & moventes. num. 33. & seqq.
  2. Mobilia debent a debitore in executione manifestari & etiam juramento, alias ad captionem reitum obligat.

Index Rerum & Verborum.

- vel persona pervenitur. Concl. 81. num. 75. 76. 77. 78. 79.
1. Mobilibus capiti in executione, qualis ordo in eorum distractione vel adjudicatione servatur. Concl. 81. nu. 82. & seqq.
  2. Mobilia an etiam possint subhastari. concl. 81. num. 85. 86. 87. & seqq.
  3. Mobilia possunt statim absq. ulla subhastatione creditori adjudicari. conclus. 81. num. 90. p1.
  4. Mobilia an adsint, an non, quomodo in executione possint explorari. concl. 81. num. 105.
  5. Mobilia quomodo taxantur & assumentur. concl. 83. n. 14. & seqq.
  6. Mobiles res tantum valent, quantum vendi possunt. conclus. 83. num. 16. Et quantum vendi possunt communiter. num. 17. In foro publico. num. 18. idem dicitur, & ante & post. num. 22. 23.
  7. Mobilia multa & pretiosa possident, an & satisfactione liberantur. Concl. 82. num. 46.
  8. Mobilia possunt sine iudicio consensu oppignorari. conclus. 82. num. 13.
  9. Mobilia uxoris ex dispositione iurii Saxoni. marito superstiti deferuntur & debentur. Concl. 9. num. 13. Sui sui Dominio mariti, etiam uxore adhuc vivente. d. Concl. 9. num. 25.
  10. Mobilia non circumscribuntur loco, sed scilicet Domini quasi adhaerent. concl. 29. num. 109. Concl. 52. num. 69.
  11. Mobilium appellatione continentur omnia, quae sui naturae de loco ad locum moveri possunt, & loco circumscribuntur. concl. 30. num. 1. Item pecunia & quae pro conservatione familiae repositae sunt. num. 2. 3. Item ad emptionem bonorum immobilium destinata. num. 4. Item ad negotiationem deputata. num. 5. Item, quae famori, seu ad cambium destinata est. num. 6. 7. 8. Item precium de geradii reddituum. num. 9. Item molendina navalia Schifflinbilleri. num. 10. 11. 12. Item Molendina venosa. num. 13. Navis. num. 14. Insula fluctuantes. num. 15. Pisci. num. 16. Torcular seu pressorium. num. 17. Boves, aratoris equi, asini. num. 18. Quicquid in silva cadu de casum. num. 19. fructus pendentes. num. 20. Taberna & merces in eo contentae. n. 21. modus non sint destinatae, ut ibi perpetuo habeantur. num. 23. 24. 25. 26. Pecunia hereditaria, cuius solutio non dicitur ante mortem heredi voluit. concl. 31. num. 4. Item pecunia, quae quorundam reliquis coheredibus ab herede cum legitimum usum ex bonis paternis solvi debet. d. Concl. 31. num. 14. Nomina, iura & alia inter ad mobilia competentes, mobilibus annumerantur. concl. 31. num. 5.
  12. Mobilium debitum quod ita dicitur. Concl. 75. numer. 36.
  13. Moderatio & taxatio expensarum quomodo fiat. concl. 78. num. 66. & seqq.
  14. ad Moderationem expensarum an vilius debeat citari. Concl. 78. num. 70. 71.
  15. Moderatio expensarum quando & quibus in casibus non sit necessaria. num. 92. & seqq.
  16. Modicitas pretii quae sit & ita dicatur in puncto retrovenditionis. concl. 71. nu. 64. 65.
  17. propter Modicum debitum non potest debitor in carcerem publicum conjici. concl. 21. num. 44.
  18. Moderamen inculpa tutela, vel tantum de iure Civili invenitur. Concl. 13. num. 2. Et totum potest. num. 3. Constitit in hoc, ut qui sit insultatus seu iniuriatus, nu. 4. Insultatus debet expectare insultum & aliquem

alium fieri ab insultantibus. num. 6. Non tamen primum illum. num. 7. cum qui exaginato gladio ad me venit, vel tantum armis, vel de occidere possum. nu. 8. 9. Si quis se ad offendendum paraverit, cum redit interficere possum. Concl. 13. num. 10. Alina etiam ad defensionem sufficiunt. num. 11. 12. 13. Secundum quod ita debet esse insultatus, ut et periculum mortis imminet. num. 14. Si insultans cadit in terra, non debet occidi. num. 15. 16. 17. Si insultans fugerit, & occideretur in fuga, occisor exestis moderamen. num. 18. 19. 20. Si insultatum est nobili, insultantem & fugientem rusticum, poterit in fuga interimere. num. 21. Et tunc cessat, quod insultans iterum non sit verberatus, non debet occidi. num. 23. Tertiò, requiritur ut insultatum periculum mortis alteri, quam adversarium occidendo, evadere non poterit. num. 24. Insultatum fugere. num. 31. Nisi immineat fugiendo periculum. nu. 32. Nisi vi iniuriatus circa res. num. 33. Nisi insultatum sit miles, nobilis & egregia persona. num. 34. Nisi insultatum sit debilis. num. 37. Et in loco atque loco. nu. 38. Nec apud ad currendum. num. 39. Quotò ad moderamen requiritur, ut & deserviat in continentem. num. 40. Quomodo id accipitur. num. 41. 42. Quibus casibus post intervallum liceat se vindicare. n. 43. Paritas armorum non requiritur. n. 56. & seqq. Quando pugna per se sit armis prebit descendere. num. 59. & seqq. Si quis nudi alapam impingit, aut eum redit armis occidere possum. n. 65. & seqq. Ad moderamen non requiritur factum aequalitas, ut ut deserviat si offensionem proportionata. num. 68. itum non dantur ad mensuram, nec potest offensum statim in manu habere. num. 70. ad moderamen consideratur qualitas personarum & causae. num. 71. 75. In dubio praesumitur moderamen fuisse observatum. num. 76. Concl. 13. Si quis moderamen excessit, puniuntur arbitrarie. Concl. 18. num. 1. & seqq. Ubi amplius & limitatur, qualis autem sit & debeat esse pars arbitraria. concl. 18. num. 13. 14. & seqq. Quomodo exstis, tenetur etiam ad estimationem operarum, seu uti rationem medicorum, venter, mittere & similia. num. 21. 22. & seqq. agnatus occisi debet in foro Saxoniæ P' Vergeldum solvere, si tantum ab excessu relegatur, vel pecuniaria poena afficitur, non debet, si suus signatur vel manu ei amputatur. num. 39. & seqq. Si, qui modum excessit, sit pauper, & non possit ovare, poena solvere, quia alterius poena sit praesistendum. concl. 18. nu. 46. & seqq.

2. Moneta mutata, cuius temporis estimatio in retrovenditione infici debet. Concl. 2. num. 46.
3. de Moneta, si in usu esse desierit, vel in bonitate intrinseca mutata sit, quomodo solutio facienda. Concl. 35. per tot. Moneta vel intrinsece vel extrinsece mutatur. num. 3. Intrinseca bonitas consistit in materia, pondere & forma, extrinseca in valore & usu. num. 5. Si moneta mutata data amplius non invenitur, solutio in alia moneta potest fieri secundum estimationem, quae fuit tempore contractus. num. 2. licet moneta adibus extrinseca, alia tamen solvi potest, si creditur ex ea non esse damnum passurum. num. 8. Si moneta parior est & dissimile comparari potest solutio in alia, seu quodam intrinsecam bonitatem potest fieri. num. 10. Ratio estimationis antiqua moneta, quae in usu esse desit, quomodo ineunda. num. 11. Bonitas monetae extrinsecae est praestantior intrinsecae. num. 12. in med. Si moneta in forma publica mutatur & ejus usu & cursum inter-

Index Rerum & Verborum.

1. *Aditior, quid sit, & quomodo solutio fiat.* num. 19.
2. *& seqq.* Si in re in intrinsicam bonitate, an sit bonitas & non mutatur quid iuris? Si in re in bonitate extrinseca & valore est mutata, quomodo solutio facienda. *Concl.* 36. *per tot.* Tempus contrahendi hic notandum. num. 5. *& seqq.* Si debitor se ad thaleros, nullo expresso valore assergit, debet quidem thaleros in specie solvere, si vero valor illorum extrinsecus est mutatus tunc respicitur ad tempus contrahendi. num. 10. *& seqq.* Si in re in intrinsicam thalorum, tamquam corpora. *Stuct.* hoc *Stuct.* num. datum fuerit, non habetur vari valoris, sed ille numerus thalorum & corporum prae se reddit debet. num. 40. *& seqq.* Si thaleros in specie mutavit, datus fuisse ex obligatione apparet, sed tunc valor thalorum adjectum fuit, tunc debitor non obligatur thaleros in specie reddere, sed tantum valorem expressum solvere. num. 46. *& seqq.* *Concl.* 36.
1. *In Morgengabe uxori non habet tantam hypothecam, vel sui praetentionem.* *concl.* 65. num. 53.
1. *Mors periculum ibi est, ubi omnes adiu die furioso.* *Concl.* 74. num. 93. de nocto. num. 100. possunt expedit, nec habetur ratio temporis aut loci. num. 107.
1. *Mors purgatio non habet locum, ubi pena est adjecta.* *Concl.* 74. num. 126.
1. *Mors purgatio non admittitur, ubi pena & dies est apposta.* *Concl.* 87. num. 79.
1. *Notatoria quinq; censualium induciarum exceptio impedit paratam exemptionem.* *concl.* 84. n. 52.
1. *Notibus sententia praebet legitimum impedimentum.* *Concl.* 17. num. 48.
1. *Mors naturalis & civilis tollit patriam potestatem.* *Concl.* 11. num. 6. 7.
1. *Mona: barum non tollit patriam potestatem.* *Concl.* 11. num. 54. Non est capitis diminutio. num. 55.
1. *Mona: nihil habent proprii, sed omnia monasterio acquirunt.* *Concl.* 39. num. 61.
1. *Mortis causa dynatio valet inter coniuges.* *Concl.* 15. n. 8. Magis accedit ultima voluntati, quam ad ius vires. num. 13. *Concl.* 16.
1. *Mortis causa dynatio potest ad mulierem sine curatore expedit.* *Concl.* 17. n. 107.
1. *de Momento quando est questio, tunc eo, quod possunt, licet in continentem, non videtur inesse.* *Concl.* 38. num. 21.
1. *Mortis possunt ad Magia & Venefici curari.* *Concl.* 5. num. 15. Quibus medicis, rem: sive. *ibid.* an propter morbos depellendos magis debeant adiri. num. 27. 28. Quomodo adveniens puniatur. num. 92. *& seqq.* Nemo potest morbos maleficos sanare nisi ipse si magis & maleficum. num. 90.
1. *Monstrorum filium occidens non tenetur poena paritidii.* *Concl.* 6. n. 95.
1. *Mortuum mulierem supranis punitur morte.* *Concl.* 37. num. 111.
1. *Mortuum nondum sepultum spolians, non punitur capite, sed arbitrarie, puta carcere.* *Concl.* 47. n. 28.
1. *Mortuo Gallio qui aliquem iussit, quomodo puniatur.* *Concl.* 39. num. 14. Plura de eo morbo, rem: sive. n. 15.
1. *Mulier si simpliciter nubuit sine pacto dote constituta an omnia ejus bona pro paraphernalibus an vero dotalibus sint habenda.* *Concl.* 36. n. 69.
1. *Mulier rem venditam simpliciter sine pacto hypothecae tradens, an alim et edisicibus praefertur.* *concl.* 46 n. 55.

1. *Mulier, tamen demum ob ignorantiam etiam imbecillitatem succurritur, si sine curatore contraxit.* *num.* 30. *in med.*
1. *Mulier an & quatenus possit arefieri.* *Concl.* 75. num. 39. *& seqq.*
1. *Mulieres, jure civilis non possunt pro alio postulare.* *Concl.* 15. num. 1. pro re tamen possunt. num. 2. Jure Saxonicis semper opus habent curatore. num. 3. *Filium Rea.* n. 4. 5. 6. 7. hi officio ipsi dati. *Jedex* curatore. n. 10. sive virgo sit, sive vidua sive nupta, sive non. n. 11. 12. *& seqq.* Mulier emanens non habet pro totum mactum nisi sit in veto dolo. *concl.* 17. n. 100. habens dotalitium an a satisfactione excusatur. *concl.* 20. n. 35. an, ubi, & quando jurare debeat. *concl.* 34. num. 9.
2. *Mulier an & quatenus efficiatur obligari & contra-here possit.* *concl.* 17. *per tot.* de jure Saxonicis requiritur curator. n. 2. tam in judicio, quam extra. n. 9. Sive sit Rea sive Altrix. n. 5. Sive sit virgo, sive vidua, sive nupta. n. 9. an virgini & mariti & curatori consensum requiritur. n. 10. 11. 12. Requiritur curator, sive mulier minor sit, sive major. *concl.* 17. n. 15. In dotalitio. n. 17. In Donatione inter viros. n. 18. In Donatione reciproca & gradu. n. 20. 21. Si ipsi mulieri donatur. n. 23. Si cum marito contrahit. n. 26. Maritus non in rem propriam consentire. n. 28. 5. cum sive & pro-cipie contrahit. n. 36. sine curatore non potest rem aliquam debiti facere. n. 31. Non potest quietare. n. 33. Non adire hereditatem. n. 34. Non quasi contrahere. n. 35. Non testamentum alicuius exequi. n. 36. Non alteri aliquid gerenti consentire. n. 37. Non dispendere cognatos vel causas absentia, in criminalibus allegare. num. 40. Non fidejuberem. n. 42. Non debitor fieri. n. 43. Non maritum ad causam praesentem constituere. n. 44. Non lucrum. n. 49. Non compromittere. n. 51. Non ad carceres obligari. n. 52. In locis extra territorium Saxonicum mulier Saxonica non potest contrahere sine curatore. n. 53. Mulier non potest huic juri de curatore adhibendo renunciare. n. 58.
2. *Mulier non indiget curatore, si ab alio ad negotia extra judicium tractanda procuratrix est, constituta.* n. 57. *concl.* 17. *part.* 2. Si est patrona Ecclesiae. n. 58. Potest dotalitium post mortem mariti resuturo, relinquere. n. 59. Potest esse Tutrix liberorum sine curatore. n. 60. Limitatur. n. 61. Potest si donare, qui ante a muliere denaverat. n. 62. In pacto de retrovendendo non indiget curatore. n. 64. Potest dotalitium vel aliam rem vendere, si a jussu est in testamento. n. 66. Si cum libero contrahit. n. 68. Si velit donare liberis suis. n. 71. Si cum patre contrahit. n. 73. Si contrahit cum Ecclesia. n. 76. Potest contrahendo se ex carere liberare. n. 77. Potest obligari, ad hoc ut ipsa puniatur in bonis suis. n. 78. Mulier iduistris, Regina, Comissa, Ducissa si habet regalia, non indiget Curatore. n. 79. Filia renuntiandi hereditati non indiget. n. 80. Sine Curatore potest matrimonium contrahere. n. 81. potest dorem coheredare. n. 83. Si interveniat mulieris cognati & consanguinei & adfines alius, concipio non indiget Curatore. n. 84. In alienatione mobilium etiam. n. 85. Quibus casibus mulier non possit iura mobilia contrahere. num. 86. Potest sine Curatore rem tradere. n. 87. Repudiatio hereditatis in dotalitio, donationem. n. 88. Mutari negotia, ita ut intercurrit & negotia non indigeat Curatore. n. 89. *& seqq.* Potest testari, & testamentum facere. n. 97. Potest mortui causa donare. n. 98.
3. *Mulier contrahit est nullum, si Curatore non intervenit.*

Index Retum & Verborum.

vires intervenit. Concl. 17. n. 102. etiam si iuramento sit firmatus. n. 117. *Si quis autem auctoritate in iudicio. num. 108. fidei iuratio pro muliere sine Curatore & consensu maritis nullum adimplentem, aliter equitativa intercedenda. an & quatenus obliget. num. 10. & seqq. Mulier aliquid sine Curatore solvens, potest illud canquam indebitum repetere. n. 114. Si mulier sine consensu Curatorum rem tradidit, vendidit, mutuo dedit, pignolo possit veritas apud eum fore perit, quaeritur, cuius sit periculum. n. 115. Constat illius mulieris an & quatenus sine consensu Curatorum valeant. n. 116. & seqq. Libera possunt post mortem mariti contrahere, quem sine Curatore in iudicio agnoscere. numer. 122. 123. concl. 17. p. 171. 2.*

2. *Mulier an & quatenus intercedere pro marito vel extraneo de iure Civili possit. concl. 19. per tot. Regulariter non potest. n. 2. Quot modo pro alio intercedere dicatur. n. 3. Causis quibus licet potest intercedere. n. 4. & seqq. An & quatenus pignus extraneo possit retinere. n. 9. 10. 11. An possit Sola. Velleiano renuntiare. num. 13. 14. & seqq. Velleianum est propter fragilitatem naturae, & imbecillitatem sexus, inducendum. num. 17. Est bono publico inducendum, & non tantum favore mulierum. num. 19. Jure Canonico renuntiatio & simplex intercessio mulierum iurata valet. num. 24. Mater, tutelam liberarum suscipiens, recte renunciat Velleiano. num. 26. Post biennium, ex quo intercessit, valet renunciatio. num. 28. Si in instrumentum publicum fuerit redacta. num. 29. Renunciatus debet de Saxonum Consilio certiorari. num. 33. & seqq. An generalis renunciatio sufficiat. num. 35. Quando non debeat certiorari. num. 42. & seqq. an a creditore, an vero a Notario, qui instrumentum constituit, debet certiorari. num. 47. & seqq. In dubio non presumitur certiorata. num. 49. Notario attestanti esse certioratam, creditur. num. 52. an & quatenus pro marito intercedere possit. Concl. 19. num. 56. an Autb. Si qua mulier. C. ad SC. Velleian. possit renunciare. num. 62. & seqq. an & quatenus marito pignus in eius bonis sibi constitutum possit revocare. Concl. 120. per tot.*

3. *Mulier an & quatenus de iure Saxonia pro alio possit intercedere. Concl. 21. Renunciatio & intercessio valet. num. 1. Si sit coram iudice, Mulier est maior natu, & consensu curatorum adhibetur. num. 2. & 3. Minorum potest cum iuramento & auctoritate Curatorum in iudicio intercedere. num. 5. Pro marito an & quatenus in foro Saxonia intercedere, & hypotheca renunciare possit. n. 7. 8. & seqq. In simpliciter renuntiatione hypotheca requiritur, ut fiat coram iudice, & auctoritate Curatorum. num. 7. Quibus in casibus & contrariis mulier renuntiatio sibi praesudicet in Saxonia. num. 10. & seqq. Renunciatio hypotheca quae intercessionem & obligationem sibi annexa habet, an valet. num. 13. & seqq. An mulier in foro Saxonia etiam debeat de SC. Velleiano certiorari. num. 13. & sequentiis. Non potest rebus dotalibus in donationem propter nuptias & in dotalem constitutum renunciare, vel rebus pro marito obligare. num. 17. Nisi iuramento. num. 22. Ipsae potest etiam sine iuramento. num. 26. Si dos & dotalium generaliter sunt constituta, potest maritus sine uxoris consensu alienare. num. 27. repetita post biennium renunciatio valet etiam sine iuramento in dissoluto. num. 28. Si uxore simpliciter omnibus seu beneficiis & privilegiis renunciat, an ipsa in iudicio noceat. numer. 29. 30. 31*

32. 33. *In renuntiatione seu intercessione requiritur iuramentum corporale, non sub promissione fidei. num. 35. & seqq. Potest tamen omnino iuramentum iuramenti stipulata manu iudici super observantia renuntiationis nomine dno premittere. num. 43. Si mulier sine iuramento renunciet, tunc ejus mors habet vim iuramenti & confirmat renuntiationem. num. 44. Pro extraneo potest intercedere absq. iuramento, modo hoc in iudicio auctoritate Curatorum fiat, idq. procedit generaliter & in omnibus rebus. numer. 46. 47. 48. Constitutio clericalis debet in omnibus locis ditionum Saxoniarum observari. num. 51.*

2. *Mulier si fidei iuratum non habet beneficii extorsionem. Concl. 24. num. 31.*

2. *Mulier an & quatenus ob alium alienum possit ad manus debitoris tradi & in carcerari. Concl. 23. num. 30. & seqq.*

2. *Mulier an tacitam hypothecam & prelationem, ratione dotis in fundo habeat. Concl. 31. num. 21. 22. 23.*

2. *Mulier si competit dotis in bonis mariti sui retentionis, dotes fuerit satisfactum. Concl. 32. numer. 2.*

2. *Mulier ab hereditibus mariti ex possessione de iure vel in bonis persuasa, tanquam spoliat ante omnia debet restitui. Concl. 32. n. 4.*

2. *Mulier habet sui retentionem etiam ratione donationis propter nuptias, & pro paraphernis & pro aliis bonis. numer. 5. Concl. 32. Ejus etiam hereditibus competit. num. 7. Non competit mulieri, si ipsa post mortem mariti pignus vel fidei iussibus fuerit cautum. num. 13. Si ejus debitum sit uxori & illiquidum. num. 15. Si maritus bona aliena nonne possidet. num. 17. Ut retentio procedat, requiritur ut bona sint vacua. num. 18. & mulier se declaret quod velit pro suis rebus possidere. num. 19. Non potest omnia bona maritis retinere, sed tantum ad conservandam quantitatem dotes. n. 20. debentur ei alimenta per idem pignus, quo jure retentionis gaudet. n. 21. non tamen fructus. n. 22. 23. 24.*

3. *Mulieres tam de jure Civili quam Canonico non possunt testimonium perhibere. Concl. 5. n. 27. Regulariter in causa criminali non admittuntur ad testimonium, sed verò veritas aliter haberi non potest, & admittuntur ad subsidium. Concl. 5. nu. 28. De jure gentium in contrariis testes esse possunt nisi de jure Civili prohibeantur. n. 28. Non possunt mutare bona mobilia in immobilia, nec e contra, in praedictum heredes. Concl. 9. n. 24. 25. Non sunt privilegiatae in bonis mariti, nec quicquam iurata ei habent. Concl. 10. n. 10.*

3. *Mulier per pactum conditionem dotis sua non potest reddere deterorem. Concl. 27. n. 28. Mulier inop. contrahens matrimonium cum viro dicitur non presumitur ignata ejus facultatum. Concl. 27. n. 30.*

3. *Mulieres soluta & maritata contrahere vel testes, Curatore ad litum opus habent. Concl. 27. n. 36.*

4. *Mulieres possunt in beneficio testimonium dicere. Concl. 4. num. 9. 4.*

4. *Mulieres non admittuntur de jure Canonico in criminalibus ad testimonium. Concl. 12. numer. 21. in probanda defensione recte admittuntur. numer. 24.*

4. *Mulieres in casum cum adulterio consistentes punitur.*

Index Rerum & Verborum.

- punitur pona gladio, si sit fornicata, si sit ligata & ligata. Concl. 1. n. 14. §. 15. 17.
4. Adulterem uxorem agnoscens quomodo puniatur. Concl. 36. per tot. Vide verb. Concubina.
4. Mulierem in furem mentis stuprantem suffragatur & debet eam alimere. Concl. 1. §. 17. num. 1. & 2.
4. Mulieris mortis propter infamiam inferens deportatur. Concl. 37. num. 4.
5. Mulieri de vi, si cum aliquo concubuisse, & gravidam esse fatetur, non creditur nisi id probet. Concl. 38. num. 49. Et si fatetur eam esse afflicto non creditur, num. 52. Potest tamen stupratam iuramentum de fide. num. 53. Mulier in iuramento statuit, si vir faciat, se concubuisse, sed impregnationem negat, num. 57.
5. Mulierem inhonestam, vilem & turpem, & meretricem more vitium stuprantem, non tenetur pona stupri. Concl. 38. num. 52.
5. Mulierem humilem & inopem, honestam tamen stuprantem tenetur pona stupri. Concl. 38. num. 77.
5. Mulieris clam meretricium exerceantis, arbitrarie puniuntur. Concl. 39. num. 11.
5. Mulieris in viam coeuntes quomodo puniantur remissive. Concl. 39. num. 21.
5. Mulier propter prostitutionem puniatur arbitrarie. Concl. 40. num. 62. 63. 64.
5. Mulier, si per aliquem reddita sit, nunquam presumitur per vim cognita. Concl. 41. num. 74.
5. Mulieres viros ad sui concupiscentiam vi adigentes, quomodo puniuntur remissive. Concl. 41. n. 77.
5. Mutui & furtivi potest propter furtum suffendi. Concl. 44. num. 27.
1. Mutuam pecuniam ad restitutionem & conservationem rei preferit omnibus creditoribus. Concl. 64. n. 99. & Concl. 65. n. 132. & seqq.
1. Mutuans ad restitutionem & conservationem rei, preferitur etiam prioribus creditoribus. Concl. 66. numer. 42.
1. Mutuans pecuniam gratis habet personale privilegium & preferitur alii sub usura mutuanti. Concl. 70. num. 12. 14. Concl. 71. num. 5.
1. Mutuandus rigorum d. strabitur animus ut non possit omnibus praesse. Concl. 9. num. 38.
1. Mutatio annuorum ad usum. Concl. 32. num. 3.
1. Mutatio libelli, vide Libellum.
1. Municipaliibus Constituit, quod non est de iure remanet sub dispositione iuri Communis. Concl. 33. numer. 91.
3. Multa illi sunt in iure nostra, se invicem corrigentes interdum tacite, interdum expresse. Concl. 15. numer. 7.
1. In Wistheil Uxor non habet ius prelacionis nec talem hypothecam. Concl. 68. n. 23.
2. Wistheil in foro Saxónico sunt commestibilia, quae post diem trigessimum a morte mariti computandum superiunt. Concl. 43. num. 1. Nomen exinde accepit, Dasi eine Witwe dieselbe mit den Erben theilen muss num. 3. Debetur uxori non nisi post parem mariti, numer. 6. Et quidem solum nobilibus vidui, numer. 7. Et debentur ex omnibus praediis mariti, etiam extra domicilium, numer. 12. ad 20. Modum maritus possessionem habuerit, numer. 20. 21. Pertinentia ad Wistheil, num. 22. ad 40. Et alienum de commestibilibus solvendum est, si commo-

stibilia constante matrimonio acquisita sunt, nu. 46. In Illoratu reputatur decem. Illoratio, nu. 21. Commestibilia etiam, et ad heredes viduas, si intra vicissimum moritur, num. 48. Commestibilia praescribuntur anno & die post tricesimam, num. 37.

N.

2. Natio infamata arguitur contra illum simulatum & usurarium. Concl. 1. n. 52.
4. Nativitas, si quae ex parentibus reusum natus est, facit indicium ad inquisitionem venessit. Concl. 1. n. 22.
4. Naturalem taxum patrem occidens non excusatur a poena parricidii. Concl. 6. num. 33.
3. Naturalis ratio imprimis in iuri debet, cum non sit certior ratio in mundo, quam naturalis ratio. Concl. 50. num. 15.
2. Navis pro restitutione pecunia, quae ad restitutionem a iure mutuo data, est tacito obligata. Concl. 67. n. 30.
1. Nauta debet iura rationes contra se ipsos edere. Concl. 45. num. 46.
4. Nauta am & quatenus ex intendit ab alio commissio teneantur. Concl. 45. num. 116.
3. Necessitas non habet legem. Concl. 1. num. 1. 1. Necessitas non est, ubi servatur non habetur ratio, sed alii iudiciales possunt expedit. Concl. 38. numer. 37.
5. Necessitas causa rescutens vel potius furto subtrahens, potest tamen arbitrarie. Concl. 44. num. 41. 42. In necessitate quando qui constituitur, relinquatur arbitrio iudicis, numer. 43. Debet tamen rem restituere, si postea ditor saluus est, num. 47.
1. Necessaria & utiles expensae quae fini. Concl. 71. numer. 46.
1. de Necessario iuramento. Concl. 53. per tot. vide Juramentum necessarium.
4. pro Necessaria sui defensione patrem vel matrem occidens non fit reus parricidii. Concl. 6. num. 62.
4. Necessaria defensio est permissa. Concl. 72. numer. 1. & seqq. Necessarius si defendenti nullam poenam meretur, num. 1. Nec cogitur impensae in servatorem, vulnere factum praestare, num. 2. & num. 6. De iure Sacramenti tenetur integrum Verbum & iudici 60. solidos solvere, n. 4. Et omnino idem, n. 7. Nec potest a Principe aut statuto sui in contrarium tolli, n. 8. Et qui in Exilium potest se contra aggressorem defendere, num. 2. Quisquis potest, non defendit, se ipsum putatur interfecisse, num. 13. Permittitur omnibus, etiam selectis, num. 14. Etiam si ius contra patrem, num. 16. Patris & matris contra liberum, num. 18. Valde contra Dominum, num. 19. Subditus adversus magistratum, num. 21. Servus contra Dominum, de seipso contra praedictorem, uxori contra maritum, Monacho contra Abbatem, num. 24. Fratrem contra fratrem, num. 25. Donatario contra donantem, num. 26. Admittitur contra omnes, num. 27. Etiam clericos, num. 27. 28. Adversus Principes seculares, nu. 29. Etiam contra Imperatorem, num. 30. Contra fures, menses capios, dormientes, noctambulantes, num. 32. Ad quatenus propter, pro pudicitia, pro honore, pro officio, pro personali injuria sit licita. Concl. 12. numer. 40. & seqq. Illustratione aliorum est permissa, ut alios defendere, & aggressorem occidere liceat, num. 40.

Index Rerum & Verborum.

- num. 14. Et si quis de defendendo cogitur inquit, se a suo periculo posse facere, num. 45. Conclus. 12. Modus & forma meretricie defensionis in quibus consistit, v. Conclus. 13. per tot. & verb. Moderamen. Consistit in moderamine iocundae tutelae, Conclus. 13. num. 1. Debet quis esse insulatus, num. 4. Nomen debet primum illam ex pellere, Conclus. 13. num. 7. Debet ita esse insulatus, ut ei periculum mortis imminet, num. 14. Ut periculum mortis aliter, quam adversarium occidendo, nequeat evadere, num. 24. An debeat fugere, num. 26. & seqq. Defensio fiat in continenti, n. 40. Paritas armorum non requiritur, n. 50. Moderamen & defensio consistit in personarum qualitate, num. 71. Et causa, num. 75. In dubio praesumitur moderamen in caligante tutelo observatum, Conclus. 13. num. ult. Reus debet necessariam defensionem probare, Conclus. 14. num. 11. Limitatur, n. 2. & seqq. Quomodo probetur, num. 12. Ad ejus probationem sufficiunt dubia & praesumptiva probationes, n. 13. Conclusura, n. 14. Admittitur frater, n. 18. Dominus pro servo, n. 19. Civitas pro cive, n. 20. Abbas pro monacho, n. 21. Testes domesticus & consanguinei, n. 22. Mulieres, n. 23. 24. Testes de creditate deponentes plenam fidem faciunt, n. 25. Ille duobus negativis plus creditur, quam mille affirmantibus, num. 26. Si vulneratus excusatur aliquem in agone, non potest contra eum procedi, num. 27. Si reus in probationibus deficiat, tunc debet ad juramentum purgatorium admitti, n. 31. Quomodo articuli in defensione sint formandi, num. 33. Si de insultante non confitetur, sed uterque dicit, se esse insultatum, quomodo id probetur, remissive, n. 34. Insultatus praesumitur aliquem ad sui defensionem occidisse, num. 35. Si quis homicidium a se esse commissum primo negat, sed contra usus postea defensionem allegare & probare velit, erit audiendus, Conclus. 14. num. 35. & seqq. Qui hominem se occidisse facit, addit tamen, se sui defendendi causa fecisse, defensionem autem nequit probare, non punitur gladio, sed extraordinariis, Conclus. 14. num. 6. & seqq. Sive casus, ubi reus ob qualificatam defensionem confitemini, si eam non probaverit, poena ordinaria L. Cornelie punitur, Conclus. 15. num. 10. & seqq. Siquis ab initio homicidium negavit, sed ex sufficientibus indicis tortura subiectus, illud cum qualitate confessus fuit, punitur extraordinarie, si eam defensionem & qualificatam confessionem nequeat probare, num. 16. Conclus. 15. Si reus accusatus, allegatam defensionem non possit probare, debet tortura subijci, Conclus. 15. numero. 28. Nisi praesumptiva vel unico teste probaverit, se ad sui defensionem fecisse, numer. 34. 35. vel alias praesumptiones pro se habeat, nu. 36. 37. 38. Si reus in tortura sua confessione perseveret, absolvetur in totum, Conclus. 15. num. 39. Limitatur, num. 40. 41.
2. Negatus non punitur, nisi propter dolum & fraudem, Conclus. 14. num. 21.
1. Negativa si alibi est causa & fundamentum, tunc neganti inquisitionis probandum, Conclus. 17. num. 12. num. 23.
2. Negligentia praecedentium excludit petitionem sequentium, Conclus. 4. n. 3.
1. Negligenti in probatione non deferitur juramentum suppletivum, Conclus. 4. n. 66.

1. Negotiorum communem si uxor cum marito exercuerit, non habet suo pretensionem, Conclus. 65. num. 79.
1. Negotiorum gestor potest in concursu creditorum usuris petere, Conclus. 68. n. 18.
1. Nemo praesumitur sibi nocere & alteri prodesse, Conclus. 37. n. 14.
3. Nisselgerade nomine continentur dua vestes pretiosiores defunctae mulieris, lectus ab optimo secundus, duo pulvinaria, duo lineae cum lecti operatorio, Conclus. 18. n. 48.
1. Nobiles an & quatenus possint arestari, Conclus. 75. n. 15. & seqq. n. 18.
1. Nobilis filius an a praefecto vel iudice loci, in quo forum sortitus, per subditiis patrie citandus, conclus. 31. num. 18.
1. Nobilis magni dignum plenam fidem mereatur, conclus. 36. num. 67.
1. de Nobilitate iudicis pagania, conclus. 5. num. 51. & seqq.
2. Nobilitatem promissiones, bey Adelichen chren / au habeantur pro iuratio, concl. 21. n. 31. 39.
2. Nobiles non possunt propter debita in carcerem publicum committi, Conclus. 25. n. 40. Nisi studiosi in fraudem eroditorum bona auferant, n. 42. Et negotia tractent, quae ipsi non conveniunt, n. 43.
4. Nobilis, blasphemiam committens, punitur, Conclus. 2. num. 12.
4. Nobiles adulterium committentes, an ordinariè puniantur, Conclus. 27. n. 78.
4. Nobiles in linea collateralis incestantes non sustingantur sed relegantur, & amittunt dimidietatem bonorum, Conclus. 33. n. 31. 32.
5. Nobiles supruis violentum committentes puniuntur gladio, Conclus. 41. n. 34.
5. Nobiles non puniuntur suspendio, sed tantum gladio, propter furtum, Conclus. 44. n. 33.
4. Nobiles propter insidiosas viarum obfessiones puniuntur poena ordinaria, Conclus. 20. n. 24.
5. Nobiles & plebei in penie uniformiter & indifferenter inpositis non differunt, Conclusio. 62. num. 21.
1. Nomina in executione capiuntur, si mobilia & immobilia non adjunct, Conclus. 81. num. 231. Secus in causis pupillorum & minorum, num. 234. Et hodie potest quilibet statim ab initio ea exferre, num. 236. Nomina autem debent esse bona & idonea, num. 237. 238. Nomina non subhaescentur, n. 239. Qualis erit in eis observetur, num. 240. 241. 242. 243.
1. Nominis pluralitas non praesumitur, Conclus. 14. n. 30. Ex nomine dignoscuntur homines, num. 31. Sapius plures sunt eiusdem nominis, num. 32. Ex nomine & cognomine potest induci incertitudo, Conclus. 14. num. 33. Nomina clientulorum sunt in iudicio exprimentanda, n. 33.
1. Nominis error potest nemini praedjudicare, Conclus. 38. n. 51.
1. Nomina an inter immobilia, an verò mobilia referantur, Conclus. 26. n. 43. 44.
2. Nomina possunt sine consensu iudicis oppignorari, Conclus. 89. n. 21.
2. Nomina, iura & actiones an sub generali hypotheca omnium bonorum, mobilium & immobilium, cogantur, Conclus. 29. n. 21.

Index Rerum & Verborum.

3. Nomina, jura & actiones an & quatenus sub appellatione bonorum mobilium vel immobilium contineantur, ita, ut ea in donatione vel testamento ad donatarium vel heredem transeant, Concluf. 3. num. 8. & 9.
3. Nomina, jura & actiones an etiam subiaceant juri detraht. his, non luf. 2. n. 73. & feqq.
3. Nomina non circumferuntur loco, sed estimantur ex persona creditoris, Concluf. 32. n. 80.
1. Nomina, jura & actiones neque ad bona mobilia neque immobilia referantur, sed constituunt certam quandam speciem, Concluf. 33. num. 4. Non circumferuntur loco, sed ex persona creditoris estimantur, & dicuntur in eo loco, ubi creditor domicilium habet, Concluf. 32. n. 79.
1. de Nominatione auctoris & ejus processu, concluf. 24. Nominatus cogitur judicium suscipere, concluf. 24. num. 112. Nominat, qui alterius nomine possidet, nu. 113. Nominationis inducende quæ ratio, num. 114. Qui nominare auctorem possint, num. 115. 116. 117. Nominatio habet locum in omni re mobili, immobili & corporali, nu. 118. In judicio possessorio, nu. 119. In actione reali, n. 120. Mixta & in rem scripta, 121. Non in actione merè personali, nu. 122. Debet fieri ante litem contestatam, num. 123. 125. Præter nominationem an etiam Domino lis debeat denunciari, num. 126. & feqq. Si nominatus comparet, quid juris, num. 133. Si non auct, quid juris num. 134. & feqq. Nominato tandem referatur peritorum, donec res fuerit præscripta, num. 137. Nominatio & litis denunciatio in quibus differunt, num. 140.
1. Non numerata pecunia exceptio impedit executionem, concluf. 84. n. 16. 17. 18.
1. Non servata fidei, & implementi non secuti exceptio impedit executionem, ibid. n. 20.
4. Non solum sed etiam dictiones, ampliant & augent, ita, ut utrumque fieri debeat, Conclufion. 2. num. 10.
1. Notare sibi nemo præsumitur, Concl. 37. n. 14.
4. Notambalis licet pro sui defensione occidere, concluf. 12. num. 32.
1. Notorietas plene probat, Concluf. 36. num. 12. Notorium non debet probari, sed sufficit allegari, Concluf. 43. num. 49. In notorietate probanda non potest de juri juramentum supplere, Concluf. 54. num. 81.
4. Notorietas quando & quatenus probet beneficium & magiam, Concluf. 4. num. 49. & feqq. Ex notorietate possunt magi & striga damnari, licet factum neget, n. 61. Concluf. 4.
2. Notorietas debitorum non esse solvendo, quot modis probatur, Consil. 24. n. 131. & feqq.
1. Notarii, eorum imbreviaturæ quomodo probent, Concluf. 36. n. 103. Instrumentum quod habet defectum, quomodo probet, num. 107. Imperfectum instrumentum vel protocolium quando tantum levem præsumptionem inducit, Concluf. 30. n. 112. Notarii Judiciorum officium, Concluf. 43. num. 11. Coram notario an possint instrumenta produci, concluf. 43. num. 11. Non habet cognitionem, n. 11. Notariatus officium est vile, Concl. 43. num. 50. An & quando edere teneatur instrumenta, Concluf. 45. n. 72. Quomodo se in attestationum disputatione gerere debet, concluf. 48. num. 28. Coram Notario an possit appellatio interponi, concl. 50. n. 56. & feqq.

- Ad notarii errorem in instrumento publico committam probandum non potest deferri juramentum suppletivum, Concl. 4. n. 52. *
2. Notario an & quatenus de renunciatione beneficiorum in instrumento attestandi ore datur, & quid juris, si renunciationum istarum sine fideiussorum consensu appositæ, n. 42. concl. 21.
  3. Notarius in testamenti factione an in numerum testium numeretur, concl. 5. n. 24.
  1. Notarii sunt in judiciis necessarii, Concl. 8. n. 1. & n. 14. Debet simul esse notarius publicus, n. 16. Et separatim à judice, num. 17. Debet peculiari juramento esse obstrictus, n. 18. Quales debeant assignari, num. 19. & feqq. Quale sit ejus officium, nu. 20. 21. Debet omnia in præsentia judicis notare, num. 24. Ejus regl. gratis plena fides adhibetur, n. 25. Sine iussu judicis non potest acta publicare, nu. 33. Nec partibus copiam dare, n. 34. Non debet recipere instrumenta, n. 35. Quando partibus teneatur ad interesse, n. 37. & feqq. Quando possit errorem corrigere, & omnia supplere, n. 41. Debet omnia manu propria scribere, num. 42. & feqq.
  1. Noverca præferuntur privignis in dote suæ matris, concluf. 65. n. 71. & feqq.
  1. Noverca præferitur privignis in paraphernalibus, ibid. num. 77.
  1. Noverca non præferitur privignis si ipsa de bonis aliquibus debet dotari, & id ad unum dandi præcedit obligationem factam pro dote, conclufion. 65. num. 86.
  4. Novercam occidens tenetur pæna patricidii, concluf. 6. num. 51.
  4. Noverca privignos occidens tenetur pæna patricidii, concluf. 6. n. 73.
  1. Novationis exceptio impedit litis ingressum, Concluf. 13. n. 46.
  1. Novationis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 30.
  2. Nova lex seu constitutio non tribuitur ad casus speciales in antiquo jure comprehensos, Concluf. 10. n. 16. Quando potest aliquis operari in munio, etiam in reliquis semper stricte intelligitur, Concluf. 12. num. 17.
  2. Nova lex quando retrahitur ad casus præteritos, Concluf. 36. num. ultim.
  2. Nullitatis exceptio impedit paratam executionem, Concluf. 84. num. 12.
  1. de Nullitatibus, quando proponi & executionem impedi possint, concluf. 61. per tot. Quid sit, quomodo committatur, de ejus effectu, num. 3. Perit usq. ad 30. annos aq. de ea, n. 4. 5. 6. 7. 8. Nota potest agi vel excipi de nullitate, termino præfixo lapsa, n. 9. Causæ debent singulatim in supplicatione exprimi, ad hoc, ut citatio super nullitate decernatur, num. 10. Nullitas an executionem sententia impediat, numero. 11. 12. 13. 14. Notoria & dilucida impedit executionem, numero. 17. 18. 19. 20. 21. 22. Nullitas in processu ratione ordinis factem commissa, non impedit, numero. 23. Notoria & in continentem probabilis an contra tres conformes sententias opponi possit, numero. 24. Quando & quæ modis dicatur notoria & liquida, num. 25. Quando probari debeat, numero. 26. Non notoria nec liquida quando possit executionem impedire, num. 29. 30. 31. Nullitatis causæ eorum quo judice institui seu agi debet, numero. 32.

Index Rerum & Verborum.

trial n. *illorum* et *magis*, sed non *probat*, quomodo
probat, non *probat*. In *illorum* et *magis*, 4. fl.
et *magis*, non *probat*. In *illorum* et *magis* appellatione
corrupta *illorum* est *magis* et *illorum* deducere,
non *probat* et *magis*, 4.

4. in partibus quibusdam erefio ad quamdam
speciem in tota ecclesia pertinet, Conclufio. 1. na.
10. 13.

1. *Nulla causa in iudicio esse positam excep-
tionem edicere volumus, n. 7.*

1. *Nannoscladus* utrum an in loco studii possit arrestari, Combes. 9. m. 10. 11.

1. Часті, не publicne рішенє провад, Соціалістич. зб. мн-
ств. 69.

§. Nactus pecuniam alio perferendam retinens vel
conducens, an & quatenus committat furtum,
conclus. s. g. per tot. Si pecunia n. in sacculo san-
quam species eradita, committit furtum & potest

si p^{er} p^{er}sona, num. 1. et seqq. Quid etiam procedit, si
cet non in p^{er}sona, sed in quantitate: non obijciat
sit, num. 1. Tunc de m^{er}ito tabellarius suspendit
ur, si pecunia furto subtrahatur ad 20. florenos a
scendat, num. 16. Si quantitas est minor, tunc
p^{er}sequatur sicutem et relegatur ad num. 11. Si quan-

titus est minima, innc carcere vel relegatione
temporali puniunt, num. 12. num. 13. Tabella-
rius, qui in latrones incidit, & spoliatur, non ten-
etur de damno, nisi certâ & commodâ viâ re-
lata per aliam infamiam transferit, numero. 20.
vel de latronibus, numero. 21. & de homici-

et si tempore, quam promiserat, emaneat, numer. 21. Vel nisi culpa ejus intervenit, num. 22. Si tabellarius cum pecunia au-
fugit, periculum est debitoris, nec is liberatur,

num. 24. Sic si iunctus d. laironibus est ipollatus, periculum etiam est debitoris, numer. 25. Si ipse creditor una cum tabellario mutat literas ad debitorum, & tabellario pecuniam ad se pertinet, unde dicitur tabellarius, cum periculum est ad se.

16. *Nuñius* *litteras abijcitur*, dilacerans vel sub arenâ occultens *quomodo puni-*
tur, n. 33. *Confession.* 18.

1. Nantius novum opus intra quod tempus de iure suo docere debet, Conclusion. 38. num. 16. 17.

1. *Nudum primum temporis an & quatenus quis pos-*
sit arellari, Concluf. 77. per tot.

4. in Nundinis conceditur arrestum, si debitum est iuratori, numero. 5. In lapsis nundinis contrahenti, numero. 2. In locis, quibus nundini non habentur, numero. 2.

num. 9. Si de iure est fugatus, & de fuga suspectus, num. 10. 11. Si hunc privilegio sunt renunciatarum, num. 12. Si de iure est baunus & miles, num. 13. Si militum, num. 14.

4. *Urtica* occidens non tenetur poenâ parricidii, sed punitur mitius, Conclusion. 7. numero. Sj.

4. Nutrices imprudenter liberos in lecto suffocantes & occidit, et a mortis non afficiuntur, sed aia arbitaria Comiti. num. 94.

32. Num. 21.

3. Nuestras patentes han sido ya comunicadas a los propietarios de las fábricas de azúcar, y a los propietarios de las fábricas de alcohol.

Natu etiam infertur injuria realis, Conclus. 39.
num. 12).

O.

1. *Obligatio qua non habet causam, non meretur executionem, Conclusio. §. 1. numer. 80. Et potest opponi exceptio doli, numer. 82. Ex ea solutum condicatur, ibid. Obligationi scriptis plus valet, quam quae fit nudis verbis, Conclusio. n. 14. n. 69.*

2. Obligatio debet eisdem modis, per quos nascitur,
distingui. Concl. 2. n. 35.

2. *Obligatio futurorum annorum pro pensionibus,*
est in diem, *concl. 4. n. 11.*

2. Obligaciones facti an & quatenus ad heredes
transierint. *Concl. 26. n. 39.*

2. *Obligatio ad carceres in casum non factae solutionis an & quatenus valeat, Conclusio. 27. per totum.*

2. Obligationes ad poenam excommunicationis, vel
banni Imperii an valeat, Conclusion. 27. nume-
ro. 32. & seqq. an etiam valeat obligatio, quod
debitor, si non solvat, valeat effectus infama-
tus, &c. n. 37.

2. Oberlenterationes sunt feruēde lempurationes
 & rev.iones aliorum. To illis. 49 numeri 59.
 an & quatuor locum habent in firo Sazon. Con-
 clusion. 49. num. 70. 81. 2. 63. An in Ef. repstibi-
 bus admititur num. Et. Claufura, non dicitur bla-
 deducim et nūc hata o ob lo. an in nerula

ria, Conclusio. 49. num. 64. 65. et remedium
sufficiens non d. voluntarium, numer. 66. Eius
forma et requisiti, numer. 68. An contra sen-
tentias interlocutorias possit interponi, Conclus.
49. num. 67.

z. de Obligatione, Conclusion. 28. Si fideiussor se ad obligationem obligavit, an eo mortuo ejus heredes ad id teneantur, Conclu. 26. num. 27. Modus sunt in universo Imperio, & in fore Saxonicis penitus abolita, Conclus. 28. n. 106.

2. *Observantia debet ante omnia observari, conclus.*
36. num. 31.

2. *Observantia non sufficit in familiis, sed requiritur legitima consuetudo, Coucl. § 2. n. 32.*

4. *Offensiones itinerum infidiosa quomodo punian-*
tur, Concl. 20 per tot. vide, Ben. agerunt.

5 Obstetricum iudicio committitur, an suprum sit
perfectum, cons. f. 2. num. 36. Obstetrices debent
hoc in casu iurata deponere, & quidem de crudeli-
tate tantum, n. 37.

5. **O**ccasionem qui s'randi pr'bul't, quomodo punia-
tur, Conc. ... n. 2. 3. 4. C'leq.

1. Ocularis inspectio seu demonstratio plenè & per-
fectè probat, concil. 36. num. 17. an & quando
post publicas inspectiones admittatur, concil. 40.
num. 22. In modis probandi habet primum locum,
concil. 47. num. 3. ubi dicitur ut si sciam, n. 2. Non

sanum an possit in paries, seu etiam ex officio
iudicis decerni, num. 3. in quibus causis licum ha-
beat, n. 4. An in lazariorum bonis, num. 6. an si
de periculo agatur, numero 7. an si statum de
quod situr iuramento passum, numero 8.
Quomodo tempore adhibetur, num. 9. an passum

consecratam, numer. 12. An ante licem nondum
b 2 scriptam,

Index Rerum & Verborum.

- capitulum num. 18. an possit licet capitulum, num. 11. an possit remanere. De iurisdictione capituli, num. 13. 26. Per hanc est propositio prima, numer. 14. Et cessante, 15. Presertim omni alii, numer. 19. 20. Non presumitur subdita a statuto, num. 25. An ad instauratur post subdita a statuto, num. 27. An possit consensum in casu, num. 28. Et non cessat remanentiam, num. 29. An possit iurisdictionem administrare, num. 30. 31. An pro actu executionis, num. 32. facti, nisi sententia non in te infert in compenditatem, numer. 33. debet fieri iuris. Ius & in ius, per totum, num. 37. In ea non est periculum in mora, n. 38. Conclusus 47.
4. De iure valentia, & ex errore alterum occidere puniatur gladio, Conclusus 10. numer. 4. & seqq. Nisi dolo, numer. 18. Et iactum percutere volu, numer. 12. Nisi etiam animal occidere volens hominem occidat, n. 12. Si hominem volu occidere, & aberrat & animal occidit, puniatur extraordinarie, num. 15.
1. **O**mnino bona sunt Ecclesie tacite obligata, Conclusus 27. n. 47. & seqq.
1. **O**fficialis tenetur edere libros rationum, Conclusus 11. n. 47.
2. **O**fficiarius datur alio vel exceptio spoli qui propter delictum sine causa cognitione ab officio removetur, Conclusus 11. n. 47.
2. **O**fferendi ius, conclusus 3. per tot. an & quatenus et praefertur, ibid. numer. 2. & seqq. nunquam potest praefertur, n. 4. & numer. 25. nisi servitus creditoris vel pignori sunt data, servituti officii intra annos triginta non usurpaverit, & primo creditori pretium obtulerit, conclusus 3. numer. 30. **O**fferendi ius competit per modum mera facultatis, ibid. Sic tertius emitur & possit, qui a creditore pignus emit, statim securus est, nec potest a debitore molestari, numer. 31. si creditor sument quidem debitor, sed non rite & servat servandis pignus iure domini vendit, an debitor a secundo creditore pignus potest vindicare, & intra quantum tempus, conclusus 3. numer. 31. & seqq. Esi quasi quaedam comitatus potestatis, num. 23. **P**actum non valet, quo convenitur, ut non offerendi praefertur, numer. 29. Ius offerendi non est quid separatum ab ipsa libertate, numer. 31. **P**actum quod debitori non liceat offerre, nisi ad beneplacitum creditoris, non valet, n. 32.
2. **O**fficiales & officiorum administratores non possunt opponere exceptionem excusationis, Conclusus 24. numer. 3.
4. **O**fficialis qui subdita cognovit, quomodo puniatur, rem. 172. conclusus 36. n. ult.
5. **O**fficialis si pecuniam sibi traditam & conceditam retinet vel invertit, & subtrahit, quomodo puniatur, Conclusus 17. n. 26. & seqq.
5. **O**fficialis si non dolose sed tantum ex culpa quaedam omisit, & neglexit, quomodo puniatur, Conclusus 17. n. 16.
5. **O**fficialis tenetur subdita pro receptis apachas dare, ibid. n. 27.
5. **O**fficialis an de novo possit conveniri, & inquiri, si iam rationes reddidit, & quietatus est, Conclusus 17. numer. 72.
1. **O**mnino an tenetur, si per subdita adesti. Numer. 27. subdita adesti, n. 27. 24.
1. **O**mnino si ante etiam sunt pignori, si pignori daretur est falsus, an presumitur ex his. **O**mnino daretur adesti, n. 17. Numer. 71. 67. 72. & seqq.
5. **O**mnino si ex iurisdictione sibi veli, & pro iurisdictione aliquid potest, an & quatenus non. **O**mnino si vel civitati debet restituere, Conclusus 37. numer. 23. 24. 25. 26.
1. **O**mnino, verbum inprimis si verbum, semper vel simile adiungetur, nihil excludit, Conclusus 10. 64. numer. 36.
2. **O**mnino dupli nemo gravandus, Conclusus 2. numer. 90.
2. **O**mnino fendi, & vassalli quasint, & ita dicantur, Conclusus 35. per tot.
1. **O**mninoque communem bellorum pro se habens usu condemnatur in expensas, Conclusus 75. numer. 30.
1. **O**mninoque varia Doctorum, si sint de controversia, Reus victus non condemnatur in expensas, ibid. numer. 21.
1. **O**mninoque plene probat, Conclusus 36. n. 91.
3. **O**mninoque est servanda, quod articulum habet pro-pugnatores, Conclusus 21. n. 11.
1. **O**mninoque optatur in opposito, quod propositum in proposito, Conclusus 29. n. 77.
1. **O**mninoque, vox, importat necessitatem, Conclusus 30. numer. 98.
2. **O**mninoque de oppugnatione bonorum, tam mobilium quam immobilium, Conclusus 29. per totum, immobilia debent consensu iudicis, sub quo sita sunt, oppugnari, numer. 45. Etiam a comitibus & Nobilibus, numer. 7. **O**mninoque, Nobles, Comes possunt hypothecas in aliud alius apud propriam iudicem paganam, quoniam habent, consuetudinem, Conclusus 29. numer. 8. **O**mninoque, debitorum consensu iudicis oppugnari, numer. 1. **O**mninoque, mobilia possunt sine consensu, numer. 29. & 20. **I**ncorporales res & parva, ut & fundalia possunt sine consensu, numer. 24. 25. **O**mninoque, pignus quod est pignus, etiam adesti, alique nova infirmatione iudicis an rursus oppugnare, numer. 26. **I**nfirmatio iudicis non requiritur pro infirmatione, sed pro confirmacione, numer. 27. **P**er oppugnationem non transferatur dominium, numer. 25. **I**aberna & mercatorum sine consensu oppugnari, numer. 36. **I**aberna potest in presentia iudicis vel pignori vel transacione sigillis eorum signata hypotheca sine iudiciali infirmatione consistere, Conclusus 29. numero. 42. **P**enditio bonorum immobilium procedit in Saxonia sine sigillis, numer. 40. In legibus & tacitis hypothecis non requiritur infirmatio iudicis, numer. 47. **M**eriores possunt invicem sine bona sine officio iudicis oppugnare, Conclusus 29. numer. 40. Si venditor in re vendita, sine iudicis consensu hypothecam pro residuo pretii retinet, an hypotheca valeat, Conclusus 29. numero. 57. & sequentibus. **H**ypotheca oritur a tempore infirmationis iudicis.

Index Rerum & Verborum.

- fructus alieni, num. 83. Et si iudicio confessus requiritur, sed quod non sit, i. 1. aut, numer. 51. 66. Et qui iura in rebus transfere non habet, num. 69. in op. p. 1. et 2. ubi bonorum consensus unus, Emphyteuticorum, & feudaliu cuius iudicis consensus requiratur, num. 70. & seqq. Consensus potest etiam a iudice in alio, quam iudici loco peti, num. 73. Debet ubi pro divisione peti, numer. 74. Iudex debet in ius conferre, numero. 75. Si magistratus contusi: oppugnationi, bona autem postea non sufficiunt creditoribus, an illi habeant regressum contra magistratum, Conclusi. 29. numer. 76. & seqq.
4. Operarii si incendium causant, an Dominus de eo ceneatur, Conclusi. 25. num. 119.
1. Ordo prius demonstrationis demonstrat ordinem charitatis, nam si praeferatur qui prius nominatur, Concl. 64. n. 127.
1. Ordinarius praesentia iniuncta non licet praeterire & ad executionem redire, Concl. 30. n. 23.
1. Ordine executionis non obij vase, annullatur tota processus executionis, Concl. 31. n. 49.
1. Ordo executionis an in debitorum, an vero in creditoris favorem sit introductus, Conclusi. 31. n. 56. 57. 13. 19.
1. Ordinarius loci magistratus an in secula executionem possit facere, Conclusi. 32. num. 3. & seqq. Quibus casibus tantum in fructus possit exequi, num. 8. & seqq. Quibus casibus in ipsam substantiam seculi, Concl. 32. n. 106. & seqq.
1. Ordinis inversi exceptio, impedit paratam executionem, Concl. 34. num. 38.
1. Ordinarius magistratus quis? Conclusi. 4. numer. 18.
1. Orphanis tregia habent tacitam hypothecam in bonis hospitalari, Conclusi. 67. nu. 55.
1. Originaria instrumentorum quando producenda, Conclusi. 43. num. 7. Quando non possunt produci, vel non utile est, quid iuris, Concl. 43. numer. 10. An edebant, an vero sufficit si copia edantur, Conclusi. 45. num. 101.
4. Osimla an sint iusta causa, propter quam uxore dotei & alia amittat, Concl. 29. n. 11.
1. Oves an & quatenus in executione possint capi, Conclusi. 2. num. 68. & seqq.

P.

1. PACTUM, ut si non salvia liceat mihi bona tua propria auctoritate negare, tacitam hypothecam in bonis debitoris innuit, Conclusi. 67. n. 100.
1. Pactum quo debitor nuda assertum: creditoris super expensis stare promissit, an valet, Conclusi. 78. n. 76. & seqq.
1. Pacti de non petendo intra certum tempus impedit executionem paratam, Concl. 84. num. 29.
2. Pacta claudicantia & omnia in favorem unius facta in contractu arguunt contractum usurarium, Concl. 1. num. 44.
3. Pactum reciprocu de futura successione non valet, Concl. 18. num. 14. Cade in pectum donationis inter vivos, d. num. 14. valet deum in casum non existentium liberorum, d. Concl. 14.

2. Pacto ad statutu non legem non valet argumetur negativè, Conclusi. 22. n. 20.
1. Pacta dotalia, Conclusi. 31. per tot. Vide dotalia pacta.
3. Pacta dotalia coram quinque testibus etiam extra acta fieri possunt, Conclusi. 1. num. 53. Continentur plurimum mutuum & reciprocam donationem & successionem conjugum, d. Concl. 1. num. 54.
3. Pactum de futura successione an & quatenus valet, Conclusi. 41. num. 26. & seqq.
1. Patri pecunia à filiofamilias contra SC Macedonianum exclusam condendi nulla potest elici exceptio, Conclusi. 64. num. 27.
1. Patris bona sunt liberis pro bonis materis tacite obligata, Concl. 07. num. 11. & seqq.
1. Pater admittitur pro filio cum cautione rati, Conclusi. 14. num. 34.
4. Patria potestas fuit etiam apud Saxones in usu, Conclusi. 11. num. 3. An hoc iure Saxonicum sit, d. lata, num. 4. & seqq. Solvitur morte, nu. 6. Martio civili, num. 7. Degratur filiorum familias, nu. 28. captivitate, num. 14. Emancipatione, num. 15. Adoptione, num. 18. Praescriptione decenniali, nu. 19. separatione, num. 23. Matrimonio, de iure Saxonicis, n. 31. & seqq. Et quidem filie eximuntur patriae potestate, non filii, n. 49. & seqq. si matrimonium fuerit solutum, non restantur patriae potestati, num. 2. & 119. An doli ratu ob vatu patriae potestatis, n. 3. An monachatu, num. 4. An concubitu & alienatu, n. 56. A paritatu, n. 12. An consiliariatu, si quis Princeps vel liber auctoritate factus est consularis, num. 17. Emancipatio effluat, & quas utilitates liberi patriae potestate exempti exinde percipiunt, num. 57. 58. & seqq. Emancipati non possunt a patre vendi, num. 53. Possunt suos liberos vendere, num. 59. Possunt matrimonium contrahere, non requirunt patris consensu, num. 60. Ipsi tenentur pater bona materna restituere, num. 63. Possunt libere de bonis suis testari, nu. 69. Possunt contra parentem iudicio experiri, num. 71. Sibi omnia acquirunt, num. 72. Donatio à parentibus filiofamilias facta, confirmatur per modum, qua patria potestas solvitur, num. 73. Emancipati non gaudent SCio Macedoniano, n. 75.
3. Patria potestas ad ea qua iuris publici sunt, non attenditur, Concl. 1. n. 10.
3. Pater consentiens in donationem mortis causa filii, non potest postea penitere, Conclusi. 1. n. 24. 25. Non potest filio in potestate adhuc exstanti inter vivos donare, d. Concl. 1. n. 30. Mortis tamen causa recte donat, d. n. 9.
3. Pater filios suos heredes instituere debet, vel titulo institutionis aliquid relinquere, Conclusi. 15. num. 18.
2. Pater lucratur fructus ex bonis filiorum materis ante separationem, ideo rationes reddere non tenetur, Concl. 32. num. 27.
2. Pater pro filio de iudens non potest opponere exceptionem, d. Concl. 2. n. 6.
2. Pater non potest pro debitis liberorum intercarcerari, Concl. 18. num. 36.
4. Pater potest in causa beneficii contra liberos testari, Concl. 2. n. 91.
4. Pater ad pactum delendam veniens potest à filio occidi, Conclusi. 6. num. 28.

Index Rerum & Verborum.

2. *Pascuorum proprietas nemo potest de jure Saxonico habere, nisi habeat tres mansos, concl. 40. n. 18.* Pastorem autem tenetur ad restitutionem si pecus amissa, vel ei damnum fieri passus est, remittere, conclus. 40. n. 18.
2. *Pascendum est servitium, conclus. 49. n. 1.* Loca in quibus competunt, dicuntur pascua, n. 2. Pascuum est privatam & publicum, acquiritur vel ultima voluntate, vel rationibus & contrariis, vel sententia vel prescriptione, n. 3. Nemo potest pascere in agris colitis frugibus & fructibus tempore messium, num. 4. Quando & quomodo jus pascendi praefertur, remittere, n. 5. Jus pascendi habetur cumaliter, & non privative, & Dominus fundi potest etiam ibi sua pecora pascere, n. 6. 7. 8. Quomodo quis jure pascendi uti debeat, n. 9. 10. 11. 12. 13. Quilibet potest in communi pascuo uti recora habere quod voluerit, n. 14. 15. Jus pascendi suum passu dividit, & secundum quantitatem ingerunt, an vero secundum capita & fumantes agnus dividenda, n. 16. 17. 18. & seqq. Servitium juris pascendi est jus personale, n. 20. Quomodo probetur, & an incolae & cives universitatis seu communis in ea probanda sint testes idonei, remittere, n. 21. Quibus modis amittatur, remittere, n. 22. Dominus praedii servientis non potest praedia mutare, & loca inculta, in quibus alteri jus pascendi competit, ad cultum invito domino redigere, conclus. 49. n. 23. Si servitium debetur eo tempore, quo fruges collectae sunt, possunt praedia pascuis obnoxia bene ad cultum reduci, numero vigesimo sexto. In dubio praesumitur jus pascendi omni tempore deberi, n. 27. Si dominus fundi servientis reduxit pascua ad culturam, an egi possit ad reducendos illos agros ad pascua, an vero tantum ad interesse teneatur, omnino, n. 34. De jure Saxonico nemo potest pecora sua separatim pascere, nisi habeat tres mansos, n. 36. Si communis pastor pecus amisit, vel ei damnum fieri passus est, an teneatur restituere, remittere, conclus. 49. n. 40.
6. *Pascua veneno inficiens, hodie conrecreatur, Conclus. 30. n. 9.* Nisi nullum damnum exinde secutus sit, n. 9.
1. *Pastor non tenetur secreta confessionis revelare, concl. 41. n. 17.*
5. *Partiarium animalium si vendit satus inde provenientes, non committit furtum, sed debet Domino medium lucrum, Concl. 44. n. 54.*
5. *Participantes de furto quomodo puniuntur, Concl. 55. n. 29. & seqq.*
5. *Patibuli erectio celebratur, si distat a finibus vicini per 24. ulnas, licet umbra ejus in vicinis fines propiciatur, Conclus. 45. n. 111.*
5. *Patibulorum & rostarum locus est publicus, Conclus. 48. n. 111.*
3. *Pari sunt aliquid esse ad beneplacitum, & aliquid esse in perceptum, Conclus. 34. n. 27.*
1. *Pecunia mandatario ad aliquid emendum vel faciendum data, quibus privilegiis gaudeat, Concl. 64. n. 15. 16. 17.*
1. *Pecunia ad reflectionem rei mutuata habet jus praerogationis, Conclus. 64. n. 99. & Concl. 95. num. 132. & seqq.*
1. *Pecunia praesens debet in executione omnium primò capi, Concl. 81. n. 68.*

1. *Privilegia non sunt in contrarium interpretanda, item Concl. 83. n. 131.*
2. *Pecunia praeparata pro iudicio non est propter pecuniam, quod quidam solvantur in tempore litis, Concl. 84. n. 131.*
2. *Pecunia quae sit solvenda si non sit in possessione est, vel est solvenda, Concl. 84. n. 131.*
5. *Pecuniam sine mandato domini alterius ex parte habetur pro jure, Concl. 84. n. 131.*
2. *Pecuniam si quis in via invenit, an eam potest pro capnem publicam debeat facere, vel offerre, ut virus Dominus appareat, & quid si appareat, remittere, Concl. 86. n. 137. & seqq.*
5. *Pecuniam sub vestibus punitorum valentem quae impune possit auferre, Concl. 88. n. 135.*
5. *Pecuniam publicam vel Principis qui furatur, quomodo puniatur, Conclus. 87. n. 1. & seqq.*
5. *Pecuniam sibi & sua fidei commissam qui retinet, tenetur L. Julia de rejudiciis, Conclus. 87. n. 13.*
5. *Pecuniam sibi concessam qui dolose resinet quomodo puniatur, Conclus. 87. num. 15. 16. & sequentibus.*
5. *Pecuniam sibi per modum contractus commissam qui intercipit, quomodo puniatur, Concl. 87. n. 22. 23. 24. 25.*
3. *Pecunia hereditaria quid? Conclus. 31. num. 7. 8. 9. 10. 11.*
3. *Pecunia simpliciter ex feudo redacta & nihil amplius addito non fit feudalis, Conclus. 41. n. 12. & seqq.* Pecunia vero quae redigitur ex feudo emptio, hoc passio, ut sit feudalis, habetur etiam pro feudali, modo illud passum cum consensu Domini adiacetur, d. Conclus. 41. n. 13. Id quod ubinet etiam de iure Electorali, n. 14. & seqq. Igitur conventio fratrum vel agnatorum sola non sufficit, n. 18. Amplius & remittit, n. 19. 20. & seqq. Pecunia cum pactis, vel feudo retineatur, & quocumque ei, cui debetur, vel pecunia usura solvantur, pertinet ad feudum, vel feudum, & valet ejusmodi conventio etiam sine consensu Domini, n. 31. 32. Si ita passum fuerit, pecunia ex feudo redacta in aliud feudum transiit, valet passum. Quod si vero ante sollocationem is qui habet pecuniam moritur, tunc pecunia illa non est feudalis, sed allodialis, num. 35. 36. 37. & seqq. ad finem.
1. *pro Pensionum praestatione specialiter designatus fundus, an & quatenus sit pro eis obligatus tacite, Concl. 67. n. 91. & seqq.*
2. *Pensiones domorum, tabernarum & alia mercedis, si eo tempore revenditio fiat, ubi dies solutionis nondum venit, dividuntur in emptorem & venditorem, Concl. 2. u. 74. Pensiones pro adibus tabernis locatis debita nunquam praescribuntur, Concl. 4. n. 21.*
2. *Personale privilegium in concursu creditorum habentes, qui sint, & quibus praferantur, Conclus. 70. per tot.*
2. *Personaliter privilegiati, nulla temporis prioritatis ratione habita, aequaliter concurrunt, & praerata admittuntur, Concl. 70. n. 26.*
2. *Personaliter privilegia quomodo sint & dicantur in concursu creditorum imparia, n. 25. 29.*
2. *Personaliter privilegiati non possunt id repetere, quod alii personaliter privilegiati est solum, Conclus. 71. n. 29. & seqq.*

Index Rerum & Verborum.

1. in Personalibus aliisbus res debitoris non afficiuntur vitio litigij, Concl. 74. n. 15.
1. de Personarum affectu, Concl. 75. per tot.
1. Persona legalis, nobilis, dives, & presumitur magna veritate dicere quam alia, Concl. 13. n. 19.
2. Personales actiones non creduntur personam, nec dantur contra singularem facessorem, conclus. 2. n. 14. in med.
2. Per ius ad rem firmissimum est argumentum, conclus. 29. n. 38.
1. Periculum in mora ubi subest, ibi omnes actus die feriat possunt expediri, conclus. 74. n. 95. Et omnia possunt de nocte expediri, n. 100. 101. Neg habetur ratio loci aut temporis, n. 101.
1. Periculum esse in mora quomodo probetur, conclus. 46. n. 49.
1. Peremptoria vox, in citatione ponenda, conclus. 10. n. 8. & 10. & seqq.
1. Peremptoria exceptiones quando debeant opponi, concl. 18. n. 32. 33. & seqq. Quam formam, conclus. 15. n. 11. 12. 13. An & quando possint liem contestatam possint opponi, 17. 18. & seqq. Eius abiectione induitur litis contestatio, n. 35. Cur & qua utilitate possint liem contestatam opponantur, n. 31. 36. Litis ingressum impediens possint autem liem contestatam opponi, n. 37. Notoria impedit litis ingressum, num. 49.
1. Peritorum consilio licet appellare, conclus. 49. n. 1. circa fin. Peritorum aliorum, quam sapientium, dila an transeat in rem iudicatam, conclus. 59. num. 30. & seqq.
1. Per iuro non potest deseri iuramentum suppletorium, conclus. 54. n. 89.
4. Per iuri possint in causa beneficii testari, Concl. 6. num. 95.
1. Pecora in agro damnum facientia licet iure Saxonicopignori, Concl. 21. n. 30.
4. Pecora veneno vel incautionibus enecant, committitur, Concl. 36. n. 1. & seqq. & n. 10.
5. Pecunia qui fugat subro panino, ad hoc, aut aliud furatur, tenetur parca furis, Concl. 33. n. 11.
1. in Permutatione evidi habet locum, Concl. 24. num. 40.
1. Peregrinatio an & quatenus sit legitimum impedimentum, Concl. 17. n. 52.
1. Peregrini testes an admittantur, & quomodo testari possint, Concl. 43. n. 9. & seqq.
1. Periculum gravis est legitimum impedimentum, Concl. 17. n. 52.
4. Pestis tempore agrotos occidentes vel spoliantes, vel negligentes, vel necessaria non suppediantes quomodo puniuntur, concl. 9. per tot.
5. Persuasus habet vim conditionis, concl. 1. n. 25.
3. pro Perpetua habentur & illa, qua dubia & incerta sunt, an perpetua an vero temporaria sint, conclus. 34. n. 26.
1. Pharmacopolarum sumptus habent ius praelationis, conclus. 64. n. 96.
1. Pla causa qualibet habet personale privilegium, & preferat chirurgographis, conclus. 70. num. 11. 11. 12.
1. Pla causa debita etiam habent personale privilegium, 11.
1. Pla causa qua dicantur & qua recludantur, videri, conclus. 60. n. 16.
2. contra Pla causa praescriptio de iure Civili, & Canonica quadragesima annis, conclus. 3. num. 112. & seqq.
1. Pietas ubi quid suadet, ibi heriarum non habetur ratio, sed alia iudicialis passim expellitur, conclus. 31. n. 37.
1. Pignoratitius creditor quibus in concursu creditorum praeratur, conclus. 66. n. 2. & seqq.
1. Pignoris paulum pro residuo pretio an ante traditionem rei vendita, an vero possit debet adiici, conclus. 66. num. 47.
2. in Pignoris capiendi quae ordo sit servandus, conclus. 51. n. 41. & seqq.
1. Pignus iudiciale apponatur pignori conventionali, conclus. 81. n. 110.
1. in Pignore conventionali ius est, ut quis etiam pignus pinguius, quam creditum est, possit accipere, conclus. 81. n. 110. in med.
1. Pignoris natura & conditiones sunt. Ut in indivisum, conclus. 52. n. 72. 73. Intra illa vel plures debiti quantitatem longe excedens, conclus. 51. n. 72. In copiosior sit, quid pignus sit tempore, numer. 73. Ut non nisi soluitur liberetur, num. 74.
1. Pignoratius an detur contra nudum vel privatum actum possint, conclus. 120. n. 9. & seqq.
2. Pignoratitius contractus quando praeratur, conclus. 1. per tot. In hoc contractu pignus non o tempore percipit compendium in orem, n. 4. Praesumitur, & ponitur, Namque an das pignus vel veldes pignus n. 12. Si reuocari possit, & reuocatus, quomodo reuocatur, sed pignus reuocatur, ante quam sit pecunia superius funditus pignore, & ex intervallo vendit, n. 13. pignus reuocatur pignus, n. 30. Si datur, et quomodo reuocatur reuocatur pretium, emptor tenetur existimare eam suam, n. 43. Si reuocatur a creditore, emptor tenetur reuocatur per reuocationem sustinentur in iuramentum, n. 30. Si in iustamento ponatur reuocatur reuocatur, medet se tenet, n. 11. In dubio non praesumitur emptio & venditio, sed pignus, conclus. 1. num. 57. An praesumatur pignus actus in pignus do retrovendo & ex modo ante pignus, numer. 58. & seqq.
2. Pignus aliter iure datur, venditum potest a debitor reuocari, offerendo pretium, conclus. 3. num. 39.
2. Pignoratius an & quatenus praescriptio interrumptur, conclus. 9. n. 2. & seqq.
2. Pignus iustum an & quid iudici tradit debet, conclus. 9. n. 17. 8. 19. 20. 21.
2. Pignoratius de iure Saxonicopraeratur ad interrumpendam praescriptionem illi peremptoria, ibidem num. 4.
2. Pignus an & quatenus mortui auctore possit remitti de iure Civili, conclus. 1. per tot.
2. in pignore an & quatenus ius iustum ex officio habeat locum, & an possit remitti alteri, huiusmodi eo gaudet, conclus. 24. numer. 68. & multa seqq.
2. Pignoratius an & quatenus bona mobilia & immobilia de iure Saxonica & Civili possint praerari, conclus. 20. per tot. vide verbi Opponitur.

Index Rerum & Verborum.

2. *Tegulae furtivae & creditorum amissa* pertinet pignori. *Concluf. 33. n. 7. & seqq.*
2. *Et pignori accepti* lites, & earum processu. *concluf. 34. per tot.* Jure civili sunt prohibita, n. 1. *Seus de generali consuetudine in Germania*, n. 2. 3. Jure Saxónico an & quatenus sint liciti, num. 4. 5. 6. & seqq. *Nota* tam pro conservando jure, sed etiam alienam pecuniam dominum dantem licet pignori, n. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Quilibet, qui in alterius fundo damnum dat, potest pignori, & ei aliqua res potest auferri, n. 11. Qui hortos vel agros depopulandi & furandi causa ingreditur, n. 13. Qui nostros agros aratro subigit, n. 14. Qui defraudat gabellas, telonia & vectigalia, n. 15. Qui laudemia vel alias pensiones in fundo emphyteutico non solvit, n. 16. Qui debita servitia prestare noluunt, solvant pignori, n. 17. Tignora capta debent iudici presentari, n. 22. 23. Pignoras, si pignora iudici non obtulit, tunc innuitur viro pignoriatio ad emendam & iudici ad multa, num. 24. Qualis processus circa pignorationes pro conservandis iuribus facilius conservatur tam in Camera, quam de jure Saxónico, num. 24. 25. & seqq. Judicium circa causas pignorationis est ordinarium, num. 30. Per pignorationem constituitur quis in possessione vel quasi, n. 40. Si quis fundum vel territorium jure proprietatis ad se pertinere dicit, vicinus vero jure in eo pretendit, debent pignora statim absque ulla cautione restitui, & pignoriator ad processum ordinarium remittitur, n. 35. Tignoratus tam diu in possessione defendendus, donec pignoriator contrarium probaverit, n. 41. In jure Saxónico is, qui vel ipse vel ejus familia vel pecora in alieno agro damnum dedit, debet damnum rescire, num. 45. Debet insuper iudici solvere emendam, num. 46. Emenda qualis sit, n. 47. 48. 49. Si pignoriator se opponit, debet vicinos solidos iudici exsolvere, n. 50. In terris Electoratus Saxonicæ emenda est unus solidus, n. 52. Si pignoriator res contumaciter redimere negligit, debet iudici pro singulis noctibus 4. grossos solvere, n. 53. Pignoriator non potest amplius multari, quam assidue rei pignoriator, n. 57. Damnum in alienis agris datum a quibus aestimetur & quomodo, n. 61. 62. 63. Actor potest damnum datum aestimare, ad hoc, ut reus estimationem vel prestare, vel etiam suo iuramento diminueret debet, n. 65. Si uterq. dicit, se esse in possessione, & alterum pignorat, quid iuris, remissive, n. 66. Pignorationis est illius, n. 67. 68.
5. *Pignora* in itinere re constituunt, si postea eam auferat, & aliam submittit, est fur, *concluf. 44. n. 5.*
5. *Tiscatio* est quovis jure in mari & fluminibus licitata, ut contra prohibentem competat actio injuriarum, *concluf. 51. n. 2.* Nec lege nec consuetudine potest prohiberi, *concluf. 51. n. 3.* Non possunt Principes eam prohibere, n. 4. Nisi quibusdam casibus, remissive, n. 5.
5. *Pisces* in alienis lacubus, stagnis & fluminibus capiunt, si ea non fuerint incluse, puniuntur juxta constitutionem Imperii arbitratie, *concluf. 51. num. 9.* Jure Saxónico vero debet capios pisces restituere, & toties tres solidos, quoties est piscatus, dare, num. 10. Et ad poenam laquei hoc casu nunquam devenitur, num. 13. Si vero pisces sunt incluse, &

- quis in alienis piscinis seu vivariis. Rescitur tunc antem beschlüssen. *Wabern* punitur, punitur secundum constitutionem Imperii relegatur, vel etiam laqueo, iuxta qualitatem delicti, n. 15. Jure vero Saxónico puniuntur laqueo, si aestimatio piscium ultra quing. solidos sit; si legatione taxata sit infra, *concluf. 51. n. 20.*
3. *Pisces* ad quem post mortem Vasalli pertinent, an ad ejus heredes, an vero ad dominum semel, *concluf. 43. n. 18. & seqq.*
4. *Plagiarius* pœnitens & filium abductum restituens puniuntur mitius, *concluf. 23. n. 6.*
5. *Plantas furto auferens* puniuntur arbitratie, *concluf. 53. n. 4. 5.* Nisi sapius id fecerit, & earum valor magnam summam excedat, tunc etiam puniuntur laqueo, n. 5. Qui plantas ledit, tenetur L. Aquilia, n. 6. Et jure Saxónico debet pœnitent estimationem 30. solidos solvere, n. 7.
1. *Plures uno eodemq. die hypothecas acceperunt*, arrestantur vel sunt immixti, quar. quia sit pignori vendendus, *concluf. 66. n. 4.*
1. *ex pluribus rebus obligatis* potest creditor quam velit eligere, *concluf. 51. n. 31.*
1. *Plura communia quando requiruntur*, non sufficit alterum fieri, sed utrumq. implendum, *concluf. 22. n. 60.*
1. *Plus petitionis tempore exceptio impedit* paratam executionem, *concluf. 54. n. 1.*
1. *Plus petitionis exceptio est dilatoria*, *concluf. 18. num. 82.* An & quatenus opponi & admitti possit, *concluf. 25. n. 22.*
1. *Plura quando in lege vel constitutione requiruntur*, non sufficit unum impleri, sed omnia requiruntur, *concluf. 36. n. 34. & concluf. 60. n. 26. per tot.*
4. *Plures in rixa vel tumulta aliquem occidentes quomodo puniantur*, *concluf. 1. per tot.*
1. *Pluviarum tempestas est legitimum impedimentum*, *concluf. 17. n. 33.*
4. *Poculum sterilitatis vel abortivis dans vel sumens quomodo puniatur*, *concluf. 5. per tot. vide verb. Abortus.*
4. *Poculum conceptionis*, ut gravida fiat, licet dare mulieri, *concluf. 8. n. 62.*
3. *Potentia an ad commissibilia pertineat*, *concluf. 45. n. 34. & seqq.*
1. *in Potentia an & quatenus fessus habeat jus praelationis*, *concluf. 65. n. 126. & seqq.*
2. *ad poenam anse debitor in casu non factæ solutionis possit obligare*, *concluf. 27. per tot.*
2. *Pœna privationis* requirit sententiam declarationis iudicis, *concluf. 46. n. 6.*
4. *Pœna arbitraria seu extraordinaria in foro Saxónico etiam ad corporales extenditur*, jure Civili vero non esse corporis afflictiva, *concluf. 15. n. 8.*
4. *Pœna arbitraria an & quatenus ad mortem extendi possit*, *concluf. 36. n. 19. 20. 21. 22.*
5. *Pœna arbitraria an in materia injuriarum ad mortem possit extendi*, *concluf. 61. n. 56.*
4. *Tota mortis ubi ex causa mitigatur*, tunc pœna mitigata non potest esse corporalis, sed alia, per quam corpus non affligitur, *concluf. 17. n. 25.*
4. *Pœnam mitiorem in criminalibus debemus amplecti*, *concluf. 5. n. 3.*
4. *in Penalibus quando lex vel constitutio favorabilia*

Index Rerum & Verborum.

- litis cessantia*. & quando extendenda sit, *concl.* 31. *num.* 5.
1. *Tentio rei* a lege non determinata venit officio iudicis ad arbitrium imponenda, *concl.* 17. n. 25. *Pena* debet bonis probatissimis dari, nec potest iuramentum populeorum deferri, *concl.* 1. 4. n. 40.
  2. *Pena* privationis rei vel juris sui semper debet esse ex officio, *concl.* 10. n. 141.
  1. *Tentio* an in compromissu locum habeat, *concl.* 4. n. 19.
  4. *Tentio* an penam magie & beneficii mitiget, *concl.* 5. n. 71. & seqq.
  4. *Tentio* mitigat penam in delictis, *concl.* 23. *num.* 3.
  1. *Tentio* si duci qui res furto sublatas restituunt, vel eam nomine Domino satisfaciunt, puniuntur arbitrarie, *concl.* 4. n. 71.
  6. *Tentio* in crimine assassinii an penam mitiget, *conclusionem* 21. *num.* 4. An in crimine plagii, *num.* 6.
  6. *Polygamia* an & quomodo puniatur, *concl.* 28. per tot. vide verb. *bigamia*.
  1. *Ponderatores* publici plene probant, *concl.* 36. *num.* 35.
  1. ad *Ponitorem* omissis intermediis iudicibus potest appellari, *concl.* 1. n. 65.
  1. *Possessio* in possessione turbata vel ejus commoda privari non debet, *concl.* 7. n. 12.
  1. *Possessio* vel quasi recepta possidentem ab onere probandi, *concl.* 7. n. 4. *Acquisitio* in possessione lata an licet appellari, *concl.* 5. n. 65. *Possessor* in mobilibus super qua litigatur, an debeat satisfacere, *concl.* 20. n. 39. *Possessio* iniqua transgreditur ad heredes, nisi per naturalem apprehensionem, *concl.* 21. *num.* 12. *Possessio* nemini restitui debet, nisi liquito probet, sibi eam iniuste ablatam esse, *concl.* 21. n. 32. *Possessor* causa communi possunt Commisarij etiam de petitorio cognoscere, *concl.* 2. n. 9.
  2. *Possessio* in iudiciis civilis, naturalis non sufficit, requiritur ad prescriptionem, *concl.* 3. *num.* 18. 19. Non competi iudici pignoratitio, n. 20. *Possessio* continua requiritur ad prescriptionem, *concl.* 6. *num.* 8. Continua possessio dici non potest, si possessor in eadem plus, interdum minus accipit, *ibid.*
  2. in *Possessione* sua vel quasi debet quilibet quiete relinqui, nisi sit iniustus possessor, *concl.* 34. n. 41. *per tot.*
  3. *Potestas* tutoria superstiti coniugi debita est debitorum, *concl.* 9. n. 4. *Et* si alienum, d. n. 4. *Et* iustarum, d. n. 4.
  1. *Potestior* creditor quando & quibus in casibus priori preferatur, *concl.* 68. *num.* 1. & sequentibus.
  1. *Posteriori* solum an & quando a creditoribus prioribus potius repeti, *concl.* 71. n. 7. & seqq.
  1. *Potestas* vox, importat voluntatem, *concl.* 14. *num.* 25.
  2. *Potestas* patria, vide *concl.* 11. & verb. *Patria potestas*.
  1. *Precium* rei vendita quibus privilegiis gaudet, & quibus creditoribus preferatur, *concl.* 64. n. 2. 18. 20. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. n. 19. 23.
  1. *Precium* rei vendita in locum eiusdem rei, *concl.* 64. n. 2. 18. 20. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. n. 19. 23.
  1. *Precium* rei vendita an & quatenus possit sequi fructus, *concl.* 72. n. 112.
  1. *Pretii* non soluti exceptio potest postulatam sententiam opponi, *concl.* 79. n. 10.
  1. *Pretium* quando in mobilibus, *concl.* 83. n. 16. & seqq. & in mobilibus possit & debeat constitui, n. 33. & seqq. Et quod fultum rerum pretium, n. 36. & seqq. n. 14. & seqq. *Pretiarum* ex quantitate rei & qualitate reddituum, n. 41. An & quantum per subbationem, *num.* 32. An ex officio iudicis, n. 40. 41. An & quando per peritos aris, n. 43. An & quando per depositarios testium, n. 50. *Per librum* communis arbitrii, n. 21. *per venditionem* antea factas, n. 34.
  1. *Pretium* integrale colligitur ex perceptione fructuum viginti annorum, *concl.* 83. n. 50. 52.
  1. *Pretii* non soluti exceptio impedit executionem, *concl.* 83. n. 115.
  1. *Pretium* an & quatenus pro exactione ab emptore possit retineri, *concl.* 24. n. 9. 10. 11. 12. 13. 14.
  2. *Pretium* movetur inducit contrarium, & est in venditionis, *concl.* 1. n. 8. *Sumptus* loci pretii dantur vestes, animalia, &c. quae venditor nascitur vendere, praestantur contra venditorem, n. 27. *Pretii* modicitas qua iudicatur.
  2. *Pretium* in rei revocandis quale esse debet, *concl.* 2. n. 39. & seqq.
  2. *Pretium* ex venditis arvis bini comparatum an in eorum locum succedat, n. 2. ut sine heredum consensu non possit alienari, *concl.* 13. n. 19.
  2. *Pretium* ex fundo redactum non habet feudi naturam, *ibid.* n. 12.
  2. *Pretium* feudi venditi an & quomodo inter emenditores expressam vel tacitam hypothecam habentibus possit distribui, *concl.* 31. n. 9.
  2. *Pretium* quale is qui ius pretium fecos habet, servare debeat, *concl.* 41. *per tot.*
  2. *Pretium* an & quatenus debeat restitui, si feudo alienatum ab aequali vel simili revocetur, *concl.* 62. *per tot.*
  5. de *Precio* si stipulator convenit tempore si prius non debet puellam dotare vel ducere, *concl.* 38. n. 68.
  1. *Preciuse* res mobiles debent subbati, *concl.* 81. *num.* 91.
  1. de *Prelationis* privilegio, *concl.* 63. 64. & seqq. De iure communis, *rem.* *ne*, *concl.* 63. n. 3.
  1. de *Prelationis* seu prioritatis iure, & quid in observandum, *concl.* 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72.
  2. *Prelationis* seu prioritatis privilegium, quod non ratione dotis competit, quando incipit, *concl.* 62. Quando de iure civili, n. 1. & seqq. In *Electura* Saxonia incipit a die nuptiarum, *num.* 3. & sequentibus.
  1. *Prelati* bona sunt Ecclesia cuius obligata, *concl.* 67. n. 41. & seqq.
  1. *Pracones* an possint arreari, *concl.* 75. n. 29.
  2. *Praecepta* creditorum quando decernantur, *concl.* 81. n. 11. *habent* paratam executionem, *concl.* 80. *num.* 61.
  1. *Praetextus*, de quibus certa servitia & pensiones praestantur, non debent in executione dividendi, *concl.* 81. n. 117.

Index Rerum & Verborum.

1. Prædorum præcia variantur secundum diversitatem rerum, *Concl. 13. n. 66.*
1. Prædorum qualitas & conditio est attendenda in a. iudicatione, *Concl. 13. n. 67. Quæ consistit in diligenti cura, n. 68. In meliorationibus & pejorationibus, n. 61. Et in eorum libertate, quod non habeant annexum aliud onus, n. 61.*
1. Prædiorum rustica in pignis non tantum æstimantur quantum urbana, *Concl. 13. n. 71.*
1. Prædia non ex sumptibus & valore precii, sed ex redditu, *num. 73. Et ex bonitate sunt æstimanda, num. 73.*
1. Prescriptionis exceptio impedit paratam executionem, *Concl. 34. n. 14.*
1. Prescriptione an cumulativè an verò privativè videatur acquisita iurisdictione, *Concl. 2. num. 31. Prescriptio exceptio impedit litis ingressum, Concl. 13. n. 44. An à iudice ex officio suppleri possit, Concl. 13. per tot. An ipso iure, an ope exceptionis actio per prescriptionem tollatur, Concl. 13. num. 1. & seqq. In criminalibus potest à iudice suppleri, num. 9. Iudex potest cogi ad supplendam eam, numer. 15. & seq. Si iudex eam omittit, sententia nunquam transit in rem iudicatam, *concl. 13. n. 18. Et ipse tenetur reo in Syndicata, n. 19.**
1. ad Prescriptionem probandam non potest deferri iuramentum suppletorium, *Concl. 54. n. 42.*
2. Prescriptio an & quatenus in pælio de retrovendendo habeat locum, *Concl. 22. num. 80. Quæ sunt mera facultatis non præscribuntur, n. 81. Contra illi qui sapit usurariam pravitatem, non potest præscribi, *Concl. 2. n. 95. Iuri offerendi an possit præscribi, Concl. 3. num. 6. & seqq. An facultati iudicem adeundi, num. 4. Conditionem implendi, n. 5. Ad prescriptionem requiritur titulus, n. 16. Possessio vera vel quasi, imprimis civilis, non sufficit naturalis, num. 18. 19. Requiritur bona fides, num. 25. Conditioni potestatis nunquam præscribitur, *Concl. 3. n. 24. Alioquin nondum nate nunquam præscribitur, num. 26. Iure Saxonicæ sunt tantum duæ species prescriptionis, Concl. 1. n. 43. Præstati nibus annis an & quatenus præscribatur, *Concl. 4. per tot. Schöfi & Eietel & Schilling, non potest præscribi, Concl. 4. num. 17. Mercedis pro locatis adibus non possunt, num. 21. Præstationes quæ sub pælio de retrovendendo debentur, non præscribuntur, n. 22. Decimæ etiam, num. 24.****
2. Prescriptio Saxonica 30. annorum an obtineat contra Ecclesias, Universitates, hospitalia & pia loca, *Concl. 7. per tot. Prescriptio incepta contra privatum debet compleri prescriptione Ecclesiastica, si res pervenit ad Ecclesiam, Concl. 7. n. 9. Contra civitatem quomodo præscribitur, & quomodo regulari, *Concl. 5. per tot. Duæ sunt species prescriptionis de iure Saxonicæ, num. 17. An & quatenus illa rationes quæ iure civili minori spacio quam triginta annis terminantur, iure Saxonicæ præscribuntur, num. 18. Prescriptio centennialis & immemorialis an in foro Saxonicæ habeat locum, num. 19. De prescriptione in delictis idem est iudicium in foro Saxonicæ ac civilis, *conclusionem 8. num. 15.***
2. Prescriptio quomodo interrumpatur, *Concl. 9.*

- per tot. An & quatenus per pignorationem, n. 1. & seqq. Interrumpitur per violentam expulsiorem possessoris, *Concl. 8. num. 12. An & quomodo per alios modos, remissivè, n. 12. An & quatenus civiliter per solam citationem, libelli oblationem, litis contestationem & sententiam definitivam, n. 22. & seqq. Quomodo iure Saxonicæ, num. 29. & seqq. Statutaria præscriptiones an sola citatione interrumpantur, n. 31. Quadragesimaria præscriptio an & quatenus per citationem, litis contestationem interrumpatur, *Concl. 9. num. 41. & seqq.**
2. Prescriptio est stricti iuris, & tantum præscrip. quantum possessum, *Concl. 49. n. 23.*
4. Prescriptio an & quatenus in adulterio habeat locum, *Concl. 27. n. 120. & seqq.*
3. Prescriptio non currit durante bello, *Concl. 5. num. 5.*
1. Prescriptio est iuxta iustitiam, *Concl. 7. n. 16.*
1. Prægnans mulier habet legitimam impedimentum, *Concl. 17. n. 15.*
1. Præsumptio iuris tantum facit plenam probationem, *Concl. 36. n. 14. Præsumptio iuris de pre etiam, n. 15. Leves & aliquoties quæ & quæ species, n. 114. 115. & seqq. Levis quid petatur, n. 125. Qui præsumptio iuris præ se habet, n. 125. Quæ præsumptio iuris in adversarium, *Concl. 37. num. 15.**
1. Præsumptiones plures an coniungi possunt ad probationem constituendam, *Concl. 30. num. 159. & seqq.*
4. Præsumptiones, etiam vehementissimæ, neminem ad mortem condemnant, *Concl. 15. n. 6. in med.*
4. Præsumptiones quæ sunt, quæ reum accusatum à tortura eximunt, remissivè, *conclusionem 15. numero 38.*
5. Præsumptiones nudæ si sufficiunt ad h. c. quod pælla post stuprum etiam cum aliis concubetur, *Concl. 38. n. 91. Quanam sint illæ præsumptiones, num. 92. & seqq.*
4. Præsumptiva probatio sufficit contra præsumptivum dolum, *Concl. 14. n. 17.*
4. Prædones tenentur ex incendio ex levisimâ culpa commissæ, *Concl. 25. n. 40.*
5. Prædicti si pecuniam intercipiunt quomodo puniuntur, *Concl. 17. per tot. vide verbi Officialis.*
3. Præteritio fratrum habetur loco hereditationis, *Concl. 12. n. 48.*
4. Præcariorum possidens non tenetur de incendio ex levi culpa commissæ, *Concl. 25. n. 34.*
5. Præta qui detonet & grammæ affert quomodo puniuntur, *Concl. 13. n. 25.*
1. Prima classis creditorum illorum, qui singulari quadam prærogativa & privilegio prælationis gaudent, *concl. 64. per tot.*
2. Primum conductor præfertur secundo, *concl. 39. n. 78. & seqq. vide Concl. 68.*
4. Primum iudex nemo tenetur in defensione expectare, *concl. 13. n. 7. & seqq.*
1. Privigni præferuntur novercæ in dote sua matris, *concl. 65. n. 25. & seqq.*
1. Privignæ præferuntur novercæ, si de quibusdam bonis debent dari, & dolus noster præcedi obligationem satisfieri pro dote, *conclusionem 61. numero 26.*

Index Rerum & Verborum.

4. Privigni noceram vel vitium occidenti, tenetur panis parricidii, concl. 6. n. 5. u. 51.
4. Privignus cognoscens noceram, fugigatur & relegatur in perpetuum, concl. 31. n. 12.
1. Privilegia duo habens praefertur minus privilegiatis. & qui unum tantum vel pauciora privilegia habet, concl. 45. n. 125.
2. Privilegia personale habentes in concursu creditorum, qui sunt & quibus praefertur, concl. 70. per tot. Nuda temporis praerogativa gaudet, sed aequitater prorata debui admittuntur, n. 26.
1. Privilegia personalia quando sunt & dicantur imparia, concl. 70. n. 28. 29.
1. Privilegiati p. sunt id repetere, quod chirographarum est solum, concl. 71. n. 20. & seqq.
1. Privilegiati personaliter non possunt id repetere, quod alii personaliter privilegiato est solum, n. 29. & seqq.
1. Privilegia localia ad alios locos non sunt extendenda, concl. 73. n. 9. in med.
1. Privilegia transacta de exemptione & subtrahione iuris sunt sibi accipienda, ibid. n. 10.
1. Privilegiatus non utitur privilegio contra pariter privilegiatum, concl. 5. n. 36.
1. Privilegiata persona quando ad testificandum posuit compelli, concl. 42. n. 10.
2. Privilegium & gratia principis consideratur secundum tempus concessionis, concl. 36. n. 19.
1. Prior tempore, posterior jure, concl. 65. n. 2. & seqq. n. 5. & seqq.
1. Prior creditor praefertur secundo, licet secundus possessionem rei acceperit, n. 6. Etiam in usuris, num. 5.
1. Priores creditores an & quibus in casibus id quod posteriori est solum, possint repetere, concl. 71. n. 7. & multis seqq.
1. Privatum instrumentum tribus testibus subscriptum, si creditor habet, praefertur posteriori publicum habenti, concl. 66. n. 21. & seqq.
1. Privata scriptura debet recognosci, conclus. 44. num. 30. An etiam contineatur instrumenti appellatione, conclus. 43. num. 6. An & quatenus plene & perfecte probat, conclus. 30. num. 21. 26. & seqq. Quando simpliciter probat, conclus. 30. num. 94. & seqq. An & in quibus casibus tantum levem & aliqualem praesumptionem inducit, conclus. 30. n. 115. 110.
1. Privatus quando concessa dicatur iurisdiclio, Concl. 2. u. 3. & seqq.
1. Privationis poena est odiosa & non extendenda, Concl. 32. n. 20.
2. Privationis poena requirit iudicis sententiam declaratoriam, Concl. 44. n. 6.
1. Principis contractus an & quatenus vim legis habet, Concl. 76. n. 7. 8. 9.
1. Princeps an & quatenus sui dominus subditorum bonorum, Concl. 76. n. 10. 11.
1. Princeps exceptiones vel appellationes removens intelligitur de formalis, Concl. 84. n. 4.
1. Principis officiali delinquente in urbe, seu Princeps an vero magistratus oppidanus cognoscet, conclus. 2. n. ult. Princeps facit indignum per electionem dignum, conclus. 2. num. 3. Eius dictum plenam fidem meretur, conclus. 36. num. 67. Potest per rescriptum concedere, ut post publicationem, actionum novi testes admittantur, Conclusio. 40. num. 29.
1. Principes Imperii habent suum proprium territorium, in quo nemo jus citandi habet, Conclus. 11. num. 13.
1. Princeps tenetur contra factus servare, Conclus. 6. num. 5.
1. Princeps praesumitur personas dignas & idoneas eligere, Concl. 8. n. 2. De Principis iudicio disputare est inftar sacrilegii, Concl. 8. n. 2.
2. Princeps habet in suo territorio & quod suos subditos imperatoriam potestatem, Conclusio. 4. num. 20.
2. Princeps ligatur consuetudine vel statuto, quod naturali aequitate nititur, Conclusio. 17. num. 30.
2. Principum promissiones, ben. Fürstlichen Ehren vnd Glauben / an habeantur pro iuratis, conclus. 21. n. 36. & 39.
2. Principis fideiussor non habet beneficium excussionis, conclus. 24. n. 26.
2. Principum constitutiones, rescripta, praepcepta considerantur secundum tempus ordinationis condita & rescripti emissi, conclus. 36. num. 19. Sic etiam gratia & privilegium principis, n. 22.
4. Princeps non potest tollere necessarium defensionem, conclus. 12. n. 9. Contra Principem licet se defendere, n. 29. n. 30.
3. Princeps locorum specialium & personarum singularium consuetudines & statuta probabiliter ignorat, conclus. 9. n. 13.
1. Propriam rem vindicare praefertur omnibus aliis creatoribus, conclus. 64. n. 1. & seqq.
1. Proprietas vnda quomodo aestimari debeat, concl. 83. n. 66.
3. Propter eventus incertitudinem multa sustinentur, quae alias de iure non subsisterent, conclus. 27. num. 22.
1. Prodigio nubes uxor, non habet ius praedationis, conclus. 65. n. 21.
1. Prodigus habet in re ad quam emendam penam mutavit, hypothecam, etiam si sibi de ea non proflexerit, conclus. 65. n. 14.
1. Prodigus quis & quando praesumatur, conclus. 73. n. 23. & seqq.
2. Prodigus an possit iuramentum deferre, conclus. 29. n. 15.
1. Procurator potest pro dote consequenda constituui, conclus. 67. n. 10.
1. Procurator debitoris potest sibi ipsi solvere, concl. 71. n. 10.
1. Procuratores possunt aresum impetrare, modo habeant specialem mandatum, conclus. 74. n. 7. & seqq.
1. Procurator sine speciali mandato non admittitur, ubi quis in penam incidere potest, concl. 74. n. 8.
1. Procurator potest nomine principis executionem summariam intentare, modo mandatum habeat, conclus. 80. n. 13. 14. 15.
1. Procurator indolentia procuratorum audacia, & quod non sit admittendi, conclus. 9. n. 4. n. 6. & seqq. Procurator differt ab advocato, concl. 9. n. 1. & seqq. Non potest cegi ad procurandum, n. 4. Eius officium est vile, num. 6. Minor 21. annis non potest esse procurator ad iudicia, num. 7. Eius salariorum non est peculium quasi castrensium, num. 16.

Index Rerum & Verborum.

- Procurator cum adversario colludens* teneatur ad damna & interesse. numer. 11. *Largā* significatione adpositi venit etiam procurator. num. 12. In camera Imperiali omnis procurator eil & dicitur advocatus. num. 13. *Cliens* debet procuratori damnum refarcire. conclus. 9. numer. 16. In procuratore debet fiducium subsistari. conclus. 14. numer. 1. *Procuratoris mandatum*, vide *Mandatum*. *Omnis* procurator debet mandatum habere. conclus. 14. numer. 16, 17, 18. Non admittitur cum cantione rati, si non habet mandatum. conclus. 14. numer. 18. 19. Sine mandato comparens quomodo puniatur. concl. 14. num. 20. 21. & seqq. Debet statim in principio mandatum exhibere. conclus. 14. num. 26. & 29. Potest apud alia constitui. numer. 31. Si cum aliquo in iudicio Dominum comparat, non statim censetur illum in ea causa procuratorem constituisse. numer. 32. *Procurator* ut qui sit, an sufficiat, si Dominus aliquem incidenter in supplicatione quodam suum Procuratorem appellat. num. 109. *Procurator* potest iurisdictionem prorogare. conclus. 5. num. 2. Alio nomine agens an pro proprio debito reconveniri possit. conclus. 22. numer. 12. *Nomine domini* agentis non potest opponi exceptio spoli, quod ipse fecit. conclus. 21. num. 56. Post litis contestationem non fit dominus litis seu causa, sed tantum instantia. conclus. 27. num. 13. *Mortuo domino* denuo ab heredibus debet constitui. conclus. 27. num. 12. *Procurator* sine mandato gestas, an & quatenus dominum possit ratihabere. concl. 14. num. 121. *Procurator* non dicitur tutorum & curatorum, sed actor. Concl. 16. num. 8. Generaliter datus non censetur ad ita negotia datus, quod constituitur iuriorum nomine habere. conclus. 16. num. 16. *Procurator* an & quatenus possit deferre iuramentum. Concl. 29. num. 23. 24. An & quatenus possit de calumnia jurare. concl. 31. num. 13. 14. & seqq. An possit loco domini jurare. concl. 34. per tot. *Jure Saxonicum* non potest. concl. 34. nu. 7. & seqq. Non potest iuramentum testium praestare. num. 3. An pro persona egregie possit jurare. num. 10. 11. 12. & seqq. *Procurator Universitatis* seu collegii an possit jurare. concl. 34. num. 16. 17. & seqq. An possit iuramentum investiturae fidelitatis homagii praestare. num. 26. *Potest* jurare, si principalis est in loco quis & absens. num. 27. Si terminum probationum elabi passus est, an clientulus eius in integrum restituatur. conclus. 38. num. 62. & seqq. *Procuratori negligentia & contumacia* noiet domino, si fuit constitutus & non providet. concl. 38. n. 65. *Procurator* an & quatenus compelli possit contra principalem testari. concl. 41. n. 16. An & quatenus possint recognoscere. concl. 44. n. 17. & seqq. Possunt appellare & leuare, licet non habeant speciale mandatum. concl. 49. n. 8. Si omittit appellationem vel leuationem, an principalis possit restituere. conclus. 49. n. 20. 21. 22. *Procuratores* dummodo fidem de mandato faciant, possunt appellare. concl. 50. n. 5. Debet mandatum plene & legitime probare, nec ei deferitur iuramentum suppliciorum ad id probandum. concl. 54. n. 47.
2. *Procurator* non potest pro alio canonem solvere, ad evitandum ponant eaducturam, nisi habeat speciale mandatum. concl. 46. n. 41. Non potest pro vasallo intestitum petere, nisi habeat speciale mandatum. num. 42.
4. *Procuratores* possunt in causa venessii contra clientulos testari. concl. 4. num. 96.
5. *Procurator* an & quatenus in causa injuriarum admittatur. Concl. 65. num. 29. & seqq.
7. *Procurator* datus est de jure permissorum. Concl. 2. num. 37.
1. *Probatio* omnis admittit probationem in contrarium. Concl. 78. num. 29.
1. *Circa* probationes iudicantur actor & reus ad paria. Concl. 84. num. 31.
1. *Probandi* onus cui incumbit. Concl. 37. per tot.
1. de probationibus & earum speciebus, & an & quatenus duae semiplena probationes unam plenam constituent. Concl. 36. per tot. *Probatio* est de substantialibus iudicii. Concl. 36. num. 1. Species etiam, emittit e. num. 3. 4. Probationes plene & perfectae quae sint. num. 7. 8. 9. & seqq. Probationes in contrarium aut contra iuramentum admittuntur. Concl. 37. per tot. Probationes semiplena quae & quot earum species. Concl. 36. n. 94. & ad num. 114. Semiplena an & quatenus possint coniungi ad constituendum perfectam. num. 126. & seqq. Probationes sunt amplianae, non conglutinandae. Concl. 33. num. 14. *Probatorius terminus*, iure Civili est arbitrarius. Concl. 38. num. 1. *Jure Saxonicum* est certum. num. 2. *Eo* elapso qui non admittitur ad probandum. Concl. 38. num. 3. & seqq. *Ei* peremptorius & exclusivus. num. 7. 11. 12. *Etiam* in criminalibus & summarum. num. 13. 14. 15. & seqq. Quando incipit currere. num. 26. & seqq. An a tempore rei iudicatae an vero remissionis currit, si ab interlocutoria fuit appellatum. num. 26. *Eius* tempus est continuum. nu. 37. An sufficiat intra terminum nomina testium & articulos obtulisse. Concl. 38. num. 38. 39. 40. 41. 44. An & quatenus possit prorogari. num. 67. & seqq. Post terminum an purgatio mora admittitur. num. 77. Terminum in modum praecipitionis statutus tenetur. nu. 80. *Termino* elapso an & in quibus casibus testes vel instrumenta producere licet. Concl. 40. per tot. *Probatorius terminus* de jure Saxonicum quous & qualis. Concl. 21. num. 2.
1. de probationibus in secunda instantia. Concl. 51. per calculationem rationum. concl. 42. n. 39. per ocularem inspectionem. concl. 47. per tot. Ad periculum rei memoriam. concl. 46. per tot.
2. Probationes diffuili quae sunt, possunt saltem per concessuras probari. concl. 38. num. 5.
4. *Probatio* ex aspectu & veritate notoria vincit omnem probationem, & obviat in venessio. concl. 47. n. 47. 48
4. *Probatio* venessii quomodo & quatenus ex facti notorietate possit fieri. concl. 4. n. 48. 49. & seqq.
4. *Probatio* per aquam frigidam non est concedenda, nec probat. Concl. 4. n. ult.
4. Probationes imperfectae & dissuiliunt pro sanguine ad liberationem. Concl. 4. n. 16.
3. in probatione si non possint haberi testes habitu & aetate idonei, admittuntur in subsidium etiam minores idonei. concl. 5. num. 28.
6. *Processus* ordinario iuristio non licet pueris, & ad executivum redire. concl. 80. num. 23.
1. *Processus* an partium conventionem possit in scriptis fieri. Concl. 13. num. 22.
1. de processu circa res feudales tam de jure Saxonicum quam Civili & Electorali. Concl. 62.
1. *Processus* reasumptio, vide *Reasumptio*.
3. Si *processus* est nullus vel non rite formatus, reus etiam non habetur pro contumace. concl. 17. n. 90.
1. *Promissio* turpis exceptio impedit paratam executionem. Concl. 84. num. 33.

Index Rerum & Verborum.

1. *Premissio vel assertio per consensum vel fidem suam habet vim iuramenti.* Concluf. 29. numero. 69.
  2. *super Promissione an possit iuramentum deferri.* Concl. 29. num. 50.
  4. *Promissio gratis facta, si constitatur, an servanda.* Concl. 4. num. 73. & seqq.
  1. *Provinciales iudices sunt ordinarii.* Concluf. 3. numero. 1.
  1. *Prorogata jurisdictio.* Concluf. 5. per tot. *Qui possint prorogare.* numero. 1. & seqq. *Procurator potest.* numero. 2. *An pupillus.* numer. 4. *Qua iurisdic- tio possit prorogari.* numer. 10. *In quibus causis.* numer. 17. & seqq. *Quae sint requiritur.* numer. 22. *Quomodo rite fiat.* numer. 24. & seqq. *An habeat locum in subditis divorforum Principum.* num. 31.
  1. *Prorogatio ante terminum petenda.* Concluf. 30. numer. 25. *Post terminum frustra petitur.* concluf. 30. num. 26.
  1. *Prorogatio etiam fieri potest in ultimo momento ter- mini.* Concl. 38. num. 68.
  2. *Prorogatio termino solutionis an fidejussor sit liberatus.* Concl. 25. per tot.
  2. *Prorogatio non tollit obligationem, sed tantum differt executionem.* Concluf. 25. numer. 6. *Consetur facta cum omnibus qualitatibus & accessoriis termini.* num- ero. 8.
  1. *Protestatio an admittatur, & an habeat effectum su- spensivum.* Concluf. 49. num. 69. 70. 71. *An conservet ius protestantis.* n. 69. *Quando sit utilis.* n. 71. *Protesta- tio, sevelle instrumentum uti, si & quantum pro se fa- ciant, an prosit.* Concl. 43. n. 21. *Protestatio actus con- traria tollit protestationis effectum.* Concl. 26. nu. 26. *Contra dispositionem Saxoniam non admittitur.* Concluf. 18. num. 21. in fin.
  2. *Protestatio extrajudiciali legalum vel statutariam praescriptionem non impedit.* Concl. 5. n. 9. *Contraria actui nihil relevat, nec operatur aliquid.* num. 10.
  2. *Protestatio qua se quis exonerat, sed alium in captionem cadit, non valet.* Concl. 29. num. 53.
  2. *Protestatio circa ea, quae non ex voluntate nostra sed ju- ru dispositione dependent, nihil operatur.* Concl. 38. numer. 22.
  1. *Proxenetes non tenentur secreta revelare.* Concl. 41. nu- mero. 13. 19.
  1. *Protocolum instrumenti an produci debet.* Concl. 43. numer. 27.
  1. *Proditor revelans conspirationem vel crimen laesae Ma- jestatis plenè probat.* Concluf. 36. numer. 73. *Qui ad persequendum ludentes vel portantes arma mit- titur, plenè probat.* Concl. 36. num. 74.
  4. *Proditorum patria potest quia impune occidere.* Con- cluf. 6. num. 16.
  2. *de Proximis: iure, seu retractu.* Concl. 39. per tot. *vide verbum retractus.* *Quando ius proximis exerce- ri debet.* Concluf. 40. per tot. *Quale pretium sol- vere debet, qui ius proximis habet, ubi elegancia de precio.* Concluf. 41. per tot. *An & quales expensa do- bent restitui.* num. 32. Concl. 41.
  4. *de Provocationibus.* Concluf. 16. per tot. *Non sunt licitae.* numer. 2. in mod. *Possunt à principibus pro- hiberi.* num. 3. *Non possunt consuetudine generali induci.* num. 4. *Possunt camera à superiore permit- ti.* numer. 7. *Causa qua libidine provocantium or- scurritur.* num. 9. *Provocatus non debet venire, nec per*
- hoc aliquam ignominiam incurrit.* Concluf. 16. num. 10. *Provocanti potest arbitrare.* numer. 11. *Quod abq. verbis contumeliosis provocaverit.* num. 12. *Etiam si provocatum causam praeberit.* num. 13. *& pro- vocanti injuriam intulerit.* n. 14. *Præter poenam pro- vocationis potest provocans si aliquem verbis injuriis provocaverit etiam injuriam conveniri.* n. 16. 17. *Provo- cans vel provocatus qui censetur remissive.* concl. 16. n. 17. *Ad poenam provocationis requiritur, ut quem specii sit provocatus.* n. 18. Concl. 16. *Si provocatus pro- vocantem vulnerat vel verberat, omnino non debet puniri.* Concluf. 17. numer. 3. & seqq. *Nei debet expensas curationis solvere.* numer. 5. *Si provocatus provocantem occidit, punitur extraordinarie.* Concl. 17. numer. 9. *Licet moderamine inculpata turba excessit.* numer. 12. *Nisi ex intervallo interimat, num. 20. Nisi ipse causaverit provocationem vel le- viter provocatus venerit.* num. 22. *Si ex talibus fuit provocatus, pro quo iudicem sine verecundia adire non potuit, an puniatur, si provocantem occidit.* num. 26. Concl. 17. *Si provocans provocatum occidit, punitur ordinarie.* num. 27.
  3. *Proximus in gradu praesertur remotiori.* Concl. 24. num. 47.
  4. *Puella, super qua duo contraveniunt, potest segue- strari, donec in sepiatur.* Concl. 73. num. 113.
  5. *Puella se virginem offerenti creditur, & praesumitur non cognita, nisi contrarium probetur.* Concl. 38. nu- mer. 63.
  3. *Puellam impubrem & nondum viripotentem stu- prant, quomodo puniatur.* Concl. 42. per tot. *Vide in verb. Impubrem.*
  1. *Publicani debent suas rationes contra seipos edere.* Concluf. 48. num. 46.
  1. *Publicum instrumentum non debet recognosci.* Concl. 44. num. 31. *Probat plenè.* Concl. 36. num. 7.
  1. *Publico nuncio in causis ad ejus officium spectantibus plenè creditur.* Concl. 36. num. 70.
  1. *Publicæ auctoritate concessum usurpatur temerè pri- vate.* Concl. 8. num. 47. 2.
  2. *Publicus carcer.* vide *Carcer, & concl. 28.*
  3. *Publicatio & confiscatio bonorum, præterquam in cri- mine laesae Majestatis, est hodie sublatæ.* Concl. 8. num. 1. & 7. Idq. in favore heredum. num. 4.
  1. *Publicatus attestatoribus an & quatenus testes & in- strumenta possint produci.* Concluf. 40. per tot.
  1. *Pupillus, qui ad emendam rem aliquam pecuniam mutuavit, habet in illare hypothecam, etiamsi de ea sibi non prospexerit.* Concl. 65. num. 145.
  1. *Pupilli habent in bonis tutorum tacitam hypothecam.* Concl. 67. num. 19. 20. & seqq. *Etiā in bonis aviae & maris tutorum.* num. 21. *In bonis protutorum.* num. 21. *In bonis aliorum ab ipsis tutoribus datorum.* n. 26. & seqq.
  1. *Pupilli an privilegium vacitæ hypothecæ ad heredes transmittant.* concl. 67. num. 33. & seqq. *quando id incipiat.* num. 31. & seqq.
  1. *Pupillus in bonis ejus, qui ex amicitia negotium ejus ges- sit, habet personale privilegium.* concl. 70. num. 20.
  1. *Pupillus ad expensas tenetur.* concl. 73. num. 10.
  1. *In Pupillorum bona datur parata executio.* concl. 80. num. 31. 32.
  1. *Pupilli possunt omnino intermedio ad superiorem appo- lare.* concluf. 50. num. 84. *In pupillorum causa debet*

Index Rerum & Verborum.

- rem a Torti instrumenta edere. Concluf. 45. numero. 42.
1. Pupilli an & quatenus in propria persona vel per tutores iurare. Concluf. 34. numero. 39. & fequentib. An possit iuramentum deferre. Concluf. 29. numero. 11.
2. Pupillus an & quatenus aduersus prescriptionem resistat. Concl. 10. num. ult.
2. Pupillus non potest propter debita incarcerari. Concl. 25. num. 37.
2. Pupillatio administrata tutela an habeant rationem hypothecam, & jura praestant in feudis. Concl. 31. num. 13. 14. 15. & seqq.
4. Pupillus blasphemans punitur. Concluf. 1. nu. 33.
1. Purgatio mora non habet locum, ubi certa pena adiecta est. Concl. 74. num. 126.
1. Purgatio iuramentum an & quatenus iudex ex officio deferre possit. Concl. 52. per tot. Vide iuramentum purgationis.
4. Purgatio per aquam frigidam nihil probat, nec concedenda. Concl. 4. num. ult.
4. pro Pudicitia conservanda licet alterum occidere. Concl. 12. num. 40.
4. Pugna, an aliquem ad pugnam licet provocare. Concluf. 16. per tot. Vide verb. Provocans & duellum.
4. Pulsatio modica seu gravis qua sit. Concl. 26. num. 20. 21. 22. 23.
- Q.
8. Qualificata persona seu actus ubi requiritur, ibi non sufficit adesse personam, seu actum, nisi etiam qualitas adfit. Concluf. 8. numer. 16. Qualitas adiecta verbo restringit depositionem. Concluf. 32. numero. 103.
2. Qualitas quando requiritur in statuto & illa qualitas non adest, tunc dispositio illa non potest locum habere. Concl. 23. num. 46.
4. Qualitas si est causa alienius effectus, tunc non sufficit probare factum, nisi etiam in specie probetur qualitas. Concl. 14. num. 23.
4. Qualificatio de crimine attentatus, si non constet de qualitate, debet absolvi. Concl. 4. num. 4.
1. Quaestiones emergentes, quae sint. Concluf. 29. numero. 58.
3. Quod in favorem alienum introductum est in ejus odium reorquetur non debet. Concl. 8. num. 4.
3. Quarta filio arrogato, ex constit. D. pii assignata, non potest patri testamentis adiuv. Concluf. 9. numero. 3.
3. Quod non licet marito, neq. etiam licet uxori, & quod non aequum in marito, neq. in uxore est. Concluf. 9. numer. 10.
3. Quod una via prohibitum est, alia non debet esse permittum. Concl. 9. num. 23.
3. Quarta inofficiosa non datur liberis, ubi pater titulo oneroso facultates suas in extraneum vel filium contulit. Concl. 11. num. 42.
3. Quoties aliquis privatus vel remouetur à successione, vel iudici aliqua contemplatione, illi debet acquiri, cuius contemplatione remouetur. Concl. 22. num. 49.
3. Quod factum paulo ante tempus vindemiae, guerra, & similis, censetur factum tempore vindemiae & guerra. Concl. 22. num. 19.

3. Quae sub una eademq. classe & serie verborum puniuntur eodem jure gaudere debent. Concl. 25. num. 6. Concl. 27. num. 29. Concl. 28. num. 107.
3. Quae unius favore simul, & alterius odio principaliter sunt constituta, ubi nemo remouit potest. Concluf. 27. num. 67.
3. Quae fieri possunt, nisi certa & infallibilia sunt, in considerationem non veniunt. Concl. 36. num. 31.
3. Quae dubia sunt, utrum fini perpetua, an temporaria, intelliguntur esse perpetua. Concl. 34. num. 26.

R.

1. R. Arbitratio mandato aequiparatur. Concluf. 14. numer. 96. ratificatio eorum, quae ante & post sententiam à falso iuratore gesta sunt, an & quatenus procedat. Concl. 14. num. 121. & seqq. Non habet locum, quando res non est integra. num. 134.
1. de Rabulis, eorum malitia, & audacia, & quod non sint admittendi. Concluf. 9. num. 46. & seqq. num. 66. & seqq.
1. Rationum libri, an & quatenus pro, vel contra scribentem probant. Concluf. 36. numer. 39. & seqq. Quando scilicet tantum probant. numer. 96. Quando tantum levem presumptionem inducunt. nu. 117. & seqq. Rationes acerbent res ab altiore edi. Concl. 45. numer. 12. de rationum computatione & calcula 1096. Concluf. 47. num. 39. 40. 41. Rationes apud Rem sunt inutiles, apud Altorem vero possunt esse utiles tunc sunt altori edenda. Concl. 43. num. 33.
2. Rationes an & quatenus à tutoribus & curatoribus, jure Civili, Canonico & Saxonico debent reddi. Concl. 12. per tot.
2. Rationes an debeant reddi in confectio Inveniarum & remissa. Concl. 12. numer. 21. Inventarium est fundamentum rationum ibid.
2. Rationes à quo exigi debeant, si quatuor sunt fratres, maior abest, & alius ejus nomine administrat. Concl. 12. numer. 32. Si proximus agnatus mortuo fratri suo passus est, uxorem defuncti cum seniore filio bona administrare. num. 33. Si quis est abjens & pater ejus interim mortuus, an ista Curatorem accipit, fratres autem ejus in bonis patris interim aliquid attentant. numer. 35. Ratio tutela tantum semel reddenda, si tutor de ratione reddita apud eum habet. nu. 44. Concl. 12.
3. Ratio quae in id, quod quaesitum est, incidit, inepta est. Concl. 1. num. 8. prope fin.
3. Ratio desumpta à separatim nihil probat. Concluf. 5. numer. 5.
3. Ratio naturalis in causarum decisionibus inspicere debet. Concl. 20. num. 15.
5. Raptum differt à violento stupro. Concluf. 41. numero. 2. Raptus est, cum puella violententer à censo patris abducitur, ut corrumpi in uxorem habeatur. Si propterea vero violentum est, non qui mulierem, per vim libidinem tantum causa cognoscitur. numero. 4. & sequentibus. Raptus est gravius delictum, quam stuprum violentum. num. 12. A Rapto ad violentum stuprum non licet affirmativè inferre, sed tantum negatice. num.

Index Rerum & Verborum.

numer. 17. Plura de rapto, reo. *Concluf. 41. numer. 17.*

1. Rem propriam vindicant præfertur omnibus creditoribus. *Concl. 64. numer. 1.*

1. Ret venditio est in præfentia actiones personales & hypothecarias. *Concl. 64. numer. 2.*

1. Ret venditio præfertur omnibus omnino aliis actionibus. *ibid. numer. 3.*

1. Ret venditio datur contra quicumque possessorum. *Concl. 71. numer. 12.*

1. in Ret ad actum & agriculturam pertinentes an possit fieri executio. *Concluf. 80. numer. 41. & seqq.*

1. Ret, ex quibus fructus percipiuntur, accensetur rebus immobilibus. *Concl. 81. numer. 104.*

1. Ret pro executione capta, si creditori ad fructum percipiendum tradatur, quid iurè. *Concl. 81. numer. 132. & seqq.*

2. Relictio rei substatuta venditæ quandiu debitori competat. *Concluf. 81. numer. 191. & seqq. & aduersus quos. numer. 193. Quando denegetur. numer. 195. & seqq. Quando habeat locum. numer. 209. Quando post annum fieri possit. numer. 201. Quod debitor relictus debet restituere. numer. 203. Quid creditori concessum. numer. 204.*

1. Res tantum valet, quantum vendi potest. *Concluf. 83. numer. 16. Communiter. numer. 17. in foro publico. numer. 18. illa die & ante & post. numer. 22.*

1. Reuenditori subiecta res tantum non est estimanda, quantum, si liberè venderetur. *Concluf. 83. numer. 67.*

1. Res inter alios alia aliquem tantum præsumptionem inducit. *Concl. 86. numer. 123.*

2. Ret restitutioni subiecta licet non possint in ultima voluntate alienari, bene tamen possunt per contrarium. *Concl. 86. numer. 16. Concl. 86. numer. 12.*

3. Res modica quas sint, relinquatur arbitrio iudicis. *Concluf. 84. numer. 42.*

1. Resignatio judicialis si non fuerit facta tunc plenum dominium penes venditorem manet. *Concluf. 84. numer. 52.*

1. Resignatio judicialis, auflassung der Erben / requiritur in foro Saxónico. *Concluf. 82. numer. 49. Quod omittit: enditor nihil, nisi nudam detentionem consecutus est. numer. 50. 51. ante resignationem hanc Dominum feudi non potest investire Emittorem. numer. 52.*

1. Restitutio in integrum transmittitur ad heredes. *Concl. 85. numer. 107.*

1. Restitutio in integrum exceptio impedit paratam executionem. *Concl. 84. numer. 42.*

1. Restitutio in integrum non competit, nisi sententia aut contrarius ipso iure valuerit. *Concluf. 83. numer. 33.*

2. Restitutio in integrum non conceditur aduersus præscriptionem ex capite ignorantia. *Concluf. 10. per tot.*

1. ad Resignationem domus vel aliter rei pecuniam mutans an & quatenus creditoribus præferatur. *Concl. 85. numer. 132. & seqq.*

1. Relegati possunt tempore nundinarum capi & arrestari. *Concl. 77. numer. 13.*

1. Relegatus si non venit in iudicium, non potest puniri, vel committi. *Concl. 17. numer. 18.*

5. Relegatus, de *Concl. 71. & Concl. 72. per tot. & librum. Basilium.*

5. Relegatus si ante finem tenentis perierit, non tenet puniatur. *Concl. 72. per tot. Ita. per tot. & librum. Basilium.*

1. Reitor Schola, seu Alandem, potest Italem, si ad idem bona habet, vel sententiam executi, requirere, ut contra eam procedat. *Concl. 79. numer. 24.*

1. de Requisitionibus literis, Genyposbriessen / *Concluf. 79. numer. 18. & seqq. Quando constituitur. numer. 37. 40.*

1. Rei iudicate exceptio impedit paratam executionem. *Concl. 84. numer. 42.*

1. Retentio iuris exceptio impedit executionem. *Concluf. 84. numer. 75.*

1. Rei iudicate exceptio impedit litem ingressum. *Concl. 84. numer. 41.*

1. Recursus quando imponitur, cum clausula saluæ exceptionibus, quid iurè. *Concl. 84. numer. 98.*

2. De Recognitione Instrumentorum & documentorum. *Concluf. 44. per totum, cur indubia. numer. 1. Requisitione. numer. 2. 3. 9. 10. 11. 2. 62. Quando & a quibus Domus potest fieri. numer. 4. 6. 11. statim iudicio. numer. 3. & seqq. Bona iurè. numer. 3. Recognitionis non tantum agnoscat scripta & sigillum, sed etiam fateatur, illud sua voluntate imposuissimum. *Concl. 4. numer. 9. 10. Etiam contenta legiti debet uti scriptis. numer. 11. Debet subscripsisse pro inducenda obligatione. numer. 12. debet suum nomen apposuisse. numer. 13. A quibus possit fieri recognitio. numer. 14. & seqq. Quando à cognatis. numer. 15. Quando à subditis. numer. 16. Potest fieri à procuratore. numer. 17. 18. 20. Requirit speciale mandatum. numer. 18. Debet fieri à testibus, qui subscripsierint. numer. 21. De recognitionis testium plura & elegantia. *Concluf. 44. numer. 21. 22. & seqq. Quorum instrumentorum & scripturarum fieri possit. Concluf. 44. numer. 30. & seqq. Utiam alie manu & scriptura debent recognosci. numer. 32. 33. Ad externum Instrumentum. numer. 34. & seqq. ante mediante iuramento fiat recognitio. numer. 44. & seqq. Si qui partem adiutam disquisitionem admittere noluit, an testibus uti possit. *Concluf. 44. numer. 48. Recognitione fiat in iudicio, ubi producta facta, & ad mandatum iudicis. numer. 36. Instrumenta in archivio publico vel alibi contenta, quomodo recognoscenda. numer. 57. 58. Recognitionis recusata & protracta pama. numer. 59. In recognitione qua sint observanda. numer. 64. 65.****

1. de Reconventionis & quando locum habet. *Concluf. 22. per tot. & numer. 18. Remissive,*

De iure communi in omnibus casibus locum habet. *numer. 1. An & quatenus iure Saxónico obtineat. numer. 2. & seqq.*

Qui possint reconueniri. *numer. 10. 11. An procurator aliter possit proprio debito reconueniri. numer. 12. Tutor & Curator numine proprios debentes an pro proprio debito possint reconueniri. numer. 13.*

Reconueniri an unum ex heredibus. *numero. 14. An unum ex sociis possit. numero. 15. In quibus casibus*

Index Rerum & Verborum.

Causis reconventionis locum habeat. numer. 16. & sequentibus. **Coram quo iudice.** numer. 36. 37. & sequentibus. **Quando debet institui.** numer. 45. & sequentibus. **Inpedit paratam executionem.** numer. 56. **Reconventionis an possit pecuniam deponere & arcescere.** numer. 58. 59. **Reconventionis causa an nihilominus tractanda.** si actor appellavit. numer. 60. **Reconventionis effectus.** numer. 61. **Terminus reconventioni praefigendus.** numer. 62. **Eius causa an nihilominus tractanda.** licet actor reconvenit vellet à sua actione desistere. **Conclusus.** 22. numer. 63. 64. **Non habet locum.** nisi contra eum. qui suo nomine agit. numer. 12. **Conclusus.** 22. **Non habet locum in sposito.** deposito. **appellatione.** numer. 20. 21. 22. **An in causis summarii & Executionis.** numer. 31. 32. **An in illiquidi causis.** **Conclusus.** 22. numer. 33. **Si reus auctorem reconvenit.** tunc actor non potest Reum quasi triplicando reconvenire. **Conclusus.** 22. numer. 34. **Reconventio finiri debet coram eodem iudice.** quo conventio. numer. 55. **Est in favorem Rei contra auctorem iudicia.** numer. 61. in med. **Conclusus.** 22.

7. de Reassumptione Processus. **Conclusus.** 27. **fiat ab hereditibus.** nu. 3. **Reassumptio omnia & processus continuatio committitur nullitas.** numer. 4. **an necessaria.** si post conclusionem in causa pars moriatur. numer. 7. **Quando fit necessaria.** numer. 5. 6. **sequ.** **ad reassumendum debent omnes debentes citari & venire.** **Conclusus.** 27. numer. 16. **Fiat.** si reus actor. si reus moriatur. numer. 17. 18. **Etiamsi heredes semel citati.** iterum in iudicio comparuerint. numer. 9. **De non reassumptio processu an in executione excipi possit.** **Conclusus.** 27. numer. 20. **Ad reassumendum requiritur speciale mandatum.** numer. 21. **Forma reassumptionis.** numer. 22. numer. 23. **An fiat.** si principio post conclusionem ante executionem eil mortuus. numer. 24. **Ad reassumendum heredes citati si emanant quid iuri.** **Conclusus.** 27. numer. 25. **An fiat reassumptio.** si actor vel curator eil mortuus. **Conclusus.** 27. numer. 26. 27. **Causa singulari in hac materia.** nu. 28. & sequ.

7. Reus. cui iuramentum est delatum. an praecise debeat jurare. **Conclusus.** 33. per tot. **An & quatenus super exceptionibus possit actori iuramentum deferri.** **Conclusus.** 29. numer. 61. 62. & sequ. **Rorum proprium est fugere.** **Conclusus.** 10. numer. 1. **Reus contumax quomodo puniatur.** **Conclusus.** 19. numer. 29. & sequ. **An pro Citatione ad impedimenta probanda debeat instare.** **Conclusus.** 17. numer. 67. 68. **Rei contumacia minor est.** quam actoris. **Conclusus.** 17. numer. 44. **Quando condemnatur illi & heredes.** numer. 42. 43. **An prator impedimenta probare debet.** si diligentiam in eis removendo adhibuisse. numer. 69. 70. **Reus statum evanescens.** vel impedimenta non probans. condemnatur in causa principali. **Conclusus.** 17. numer. 74. & sequ. **fit legitime citatus.** ut contumacia accusatio locum habeat. numer. 71. 75. 76. 77. **Reus non respondens sed excipiens an ius ad impedimenta condemnatur.** numer. 81. 82. 83. **Sua impedimenta in literis excusans quomodo puniatur.** numer. 86. 87. 88. & sequ. **Absens in criminalibus quomodo puniatur.** numer. 101. **Rei partes sunt favorabiles quid actoris.** **Conclusus.** 19. numer. 43. 44. **Ob solam contumaciam auctorem non probante an cadat.** numer. 30. **Reus expresse dicens se nolle comparere.** habetur pro vero contumace. numer. 47. in med. **Si in pri-**

mo termino litem non contestetur. quid iuri. **Conclusus.** 12. numer. 28. **Rei conditio in delatione iuramentorum.** **Conclusus.** 33. per tot.

1. Reo an & quatenus actor. & quando Reus actori instrumenta debet edere. **Conclusus.** 45. numer. 11. & sequentibus.

1. Reus an & in quibus casibus potest testes ad perpetuam rei memoriam producere. **Conclusus.** 46. numer. 31. & sequ. **An & quatenus iuramentum purgationis possit deferri.** **Conclusus.** 52. per tot. **An & quando iuramentum necessarium.** **Conclusus.** 53. numer. 9. & sequ.

2. Rei duo vel plures debendi non possunt opponere exceptionem excusationis. **Conclusus.** 24. numer. 5. 6.

4. Reus ob homicidium vel aliud delictum ad mortem vel mitius condemnatus. an & quatenus expensas litis & alia damna summi medicorum & interesse solvere debeat. **Conclusus.** 19. per tot. **Vide Homicidia.**

7. Replicationes sunt favorabiles. quid exceptiones. **Conclusus.** 29. numer. 67. **In replicationibus an & quatenus iuramentum potest deferri.** numer. 66.

3. De

{	revocatione	}	Juramenti. vide Juramentum.
{	remissione	}	
{	reconsatione	}	

relatione

1. Reus Regester plenè probans. **Conclusus.** 36. numer. 12.

1. c. Redintegranda. 3. c. 3. q. 1. **datur sposito & est ab advocato probe observandum.** **Conclusus.** 21. numer. 5. **an datur contra tertium possessorem cum titulo.** **Conclusus.** 21. numer. 20.

2. Regum mandata procuratoria valent. per solam sigilli appositionem. **Conclusus.** 14. numer. 37.

1. Registratura ab Auctoritate iudicii facta plenam fidem meretur. **Conclusus.** 8. numer. 25. & sequ.

7. Respondens obsecrare & dubie non est contumax. **Conclusus.** 17. numer. 5. **Non respondens est contumax.** numer. 3.

7. Referens se ad aliud instrumentum. quomodo probet. **Conclusus.** 43. numer. 13. 14. 15. & sequ.

1. Referens instrumentum sine relato quomodo probet. **Conclusus.** 43. numer. 15. 16.

2. Regalia nullo tempore. nisi immemorialis. praescribuntur. **Conclusus.** 8. numer. 74. **Quod etiam de iure Saxonicis obtinet.** numer. 15.

2. Reciproca & remuneratoria donatio valet inter conjuges. **Conclusus.** 15. numer. 12.

2. Remissio rei non habet locum in contradiis. **Conclusus.** 28. numer. 90. 92.

2. Remissio non possunt sine consensu iudicis oppugnatari. **Conclusus.** 29. numer. 12.

2. Reintischer Gelbshiden qualiter in Instrumentum obligationum accipiat. **Conclusus.** 37. numer. 5. & sequ.

5. Remissio an & quatenus in furto & aliis delictis habeat locum. **Conclusus.** 45. numer. 42. & multis sequ.

4. Remissio poena non ducit iura alteri quasi sim. **Conclusus.** 19. numer. 19.

2. Relaxatio iuramenti quando & qualiter fiat. **Conclusus.** 44. vide **Juramenti relaxatio.**

2. Revocatio scudi cum consensu Domini alienati quomodo fiat de jure communi. **Conclusus.** 77. per tot. **Vide scudi revocatio.**

Index Rerum & Verborum.

4. Rerum desectio quomodo & quatenus sit ita lista ne qui aggressum pro eu possit occidere. Concl. 12. nu. 36. 37.

f. Recepti: reseruium & rerum furivarum puniuntur eadem pena, quã fur principis. Concluf. 55. numer. 55.

1. in Retradu an & quatenus iuramentum minutionis possit deferri. Concl. 57. numer. 28. & sequentibus.

2. retradus seu ius prohibitio: an & quatenus locum habeat. Concluf. 39. per tot. quatenus de iure Civili obtineat. numer. 1. & sequentibus. Dominio datur in bonu emphyteuticu. numer. 3. 4. 5. Datur habitatoriu misticomia vel Convicatu in bonu convicatarum. numer. 6. sicut in mistali. numer. 7. Creditori & cognato in venditu bonis debitoru. numer. 8. Creditori, cui maior summa pecunia debetur. num. 9. Liberi primi matrimonii in divisione vel venditione bonorum paternorum. num. 10. Socio in re communi. numer. 11. Ius prohibitio: potest pacto acquiri. num. 12. Potest a testatore concedi. num. 13. Potest statuto aut consuetudine induci. num. 14. De iure Saxonia datur descendenti & libero. numer. 15. Modò et aliã traditionem utantur. numer. 17. Datur etiam legitimat. numer. 18. Ideo datur, ne bona avita extra familiam exeant sed ut splendor familie conservetur. numer. 19. Adoptivus non datur. numer. 20. Collateralibus & aliis cognatis in electoratu Saxonia non datur. numer. 22. In Touringia datur optimis cognatis. numer. 24. Datur tantum proximioribus. numer. 26. Proximioribus hoc in casu quomodo consideretur. numer. 27. & seqq. Si pradium avitum in remoteri cognatum est alienatum potest proximior cognatus hoc iure uti. numer. 32. & seqq. Ius retradus non datur in infinitum, sed tantum usq. ad decimum gradum. numer. 35. 39. Datur patri, matri, avi, avi & reliquis ascendenti, si quedam bona avita ad descendentes pervenerint, & illicita veline alienare. numer. 41. Datur Clerico contra Laicum & e contra. numer. 41. An datur dominu, Nobilibus, Comitibus etc. in Cibariis subditorum, ita ut subditi Gallinas, oves &c. illis venditandas offerre debeant. numer. 42. & seqq. Non datur Vasallu aut subditi, si eorum dominus castrum vel territorium alienat. numer. 45. Ius Proximio: an possit cedi, vel per alium modum in alium transferri. numer. 49. & seqq. Cognatus potest iura retradus renuntiare. numer. 41. Ius retradus habet locum in venditione cuius pacto de Dominio non transferendo antequam pretium solvatur. numer. 53. Non habet locum in mera permutatione. numer. 55. & seqq. limitatur. numer. 57. & seqq. Non habet locum in datione in solutum & ubi bona avita sub hasta venduntur. numer. 63. 64. Non in necessaria venditione. numer. 65. Non in transactione. numer. 67. Non in divisione. numer. 69. Non in locatione ad tempus. numer. 72. Non in datione in Emphyteusim. num. 73. An in compensatione donatione inter viros, causa mortis in legato, testamento, datione pignoris, constitutione dati rem sive. num. 85. tantum competit in bonu avitu. num. 86. Qui non potest iure proximio: pro parte uti, sed integra bona tenetur retrahere. numer. 87. Nec potest sterilia retrahere, vel si sterilibus. numer. 88. an pro parte retrahi possit si plures res in uno contractu sunt venditæ.

numer. 89. & seqq. Si quã universum suum patrimonium in quo etiam bona particularia avita continentur, vendit, proximo cognatu retrahere volentis totum patrimonium debet emere. numer. 94. Ius prohibitio: datur contra quemcumque emolumentum. numer. 96. Adio vel conditio ex parte proximio: avia & competit, non est mere personalis sed in rem scripta. numer. 97. Retradus debet emolumentum concurre, in laeo rei, de qua agitur. numer. 98. Si quã diversa bona ex diversis familiis ad se delata possideat, quomodo in eis ius retradus transgignat exercere. numer. 101. 102. 104. Si venditor ipsomet potuerit & rem redimere velit, de proximo agnato est preferendum. numer. 105. Intra quod tempus ius retradus seu prohibitio: utendum. Concluf. 40. per tot. Intra annum tantum non pettur. numer. 4. & seqq. Ita ut purgatio mora postea non audiat. numer. 12. Anno & dies est ad forma iuris retradus. nu. 13. Non admittitur post annum, licet emtor dixerit: vendidit, quoties voluerit ego te admittam. numer. 15. Ius bona cum pacto de retrovenciendo fuerint vendita. numer. 16. Quibus casibus post annum admittatur. nu. 17. 18. & seqq. Ignorantia, si fecit & numerum non currit. nu. 30. 31. Currit tamen sub conditione traditionis. nu. 33. Si proximior veluit admittere, sed emtor ei voluit admittere & de hoc & de utroque interim annus exiit, Etandum cognatu Litte. nunciatur, an remotior cognatus intra alium annu admittendum. num. 38. & seqq. Si filius fin ultimus sit, vel nullo vel bona antijure retradus quia vult uti. numer. 41. 42. 46. Si quã contrahenti interfuerint, sentiat, vel ei aliter denunciatur, ut bona avia emeret, an & quatenus teneat ille ad retrahendum admittatur. Concluf. 40. numer. 46. & seqq. Ius retradus conventionalis an & quatenus ad usus emolumentum competit, & quibus bona possit revocare. Concluf. 40. numer. 54. 56. & seqq. Conventionalis retradus non, nisi triginta annu prescribitur. num. 69. Datur etiam heridibus. numer. 70. Cursu anni, quo retradus fieri debet, tantum interemptor liti contestatione. Concluf. 40. numer. 75. Qui ius proximio: habet, debet tantum pretium, quantum ab alio reperiri potest, solvere. Concluf. 41. numer. 5. Palchiusa questionis de pretio in retradus, vide in numer. 13. 14. 25. & seqq. usq. ad numer. 31. an & quales expensas in retradus debent restitui. num. 52. & seqq. Concl. 41.

2. Retradus ius, seu proximio: an & quatenus agnatio & filiu in fundo alienato, tam iure communi, quam Civili competat. Concluf. 60. num. 5. & seqq. An habeat locum in eo successorum edictum. numer. 51. & seqq. An possit cedi. rem sive. numer. 56. Concl. 60.

3. Retradus locu est, quando aquitas hoc suadet. Concluf. 30. num. 47. Item si corpore castrensis traditioni vel resolutioni invenitur extrinsecum a quo. d. Concl. 30. num. 38.

4. Retradus probacioni viva voce, non censetur renuntiare probacioni per vicariam institutionem. Concl. 47. num. 29.

2. Renunciatio an & quatenus in Scito Velleiano obtineat. Concluf. 19. num. 13. 14. & seqq. An mulier renuntiare debeat de suo iure certiorari. nu. 33. & seqq. Quis ignoto nemo presumitur renuntiare. Concluf. 19.

Index Rerum & Verborum.

- num. 34. In renunciatio cuiusvis beneficii debet procedere certioratio, num. 36. Etiam si Renunciatio fuerit jurata, num. 37. In Renunciatio au & quatenus non requiratur certioratio Scti Vellejanum, num. 42. & seqq. Quid iura in S. xouia, Concluf. 21.
2. Renunciatio generalis tantum operatur quoad omnia, quantum specialis quoad specialia, Concluf. 22. num. 34.
2. Renunciatio an & quatenus a fidelis foribus fieri possit & debeat, Concluf. 22. per tot.
2. Renunciatio nemo presumitur iuri, quod verisimiliter ignorat, num. 5. Concluf. 22.
2. Renunciatio generalis jurata habet vim specialis, Concluf. 22. num. 23. Generalis non comprehendit illud beneficium, quod tempore iacta obligationis non existit, Concluf. 22. num. 62. Non comprehendit exceptiones, quae ortum habent ex facto adversarii agentis, num. 63.
2. Renunciatio suo iuri, uno potest ad illud habere regressum, Concluf. 22. num. 63.
2. Renunciatio est strictissimi iuri, num. 69.
1. Renunciatio jurata cuius sit effectus, & an in illud locum habeat L. 2. C. de rescind. vendit. Et quid si filia hereditati paterna renunciet, Concluf. 43. per tot. Propter lesionem non retractatur, Concluf. 43. num. 23. & seqq.
1. de Reprobatorio termino, Concl. 39. per tot. In hoc omnia obtinent, quae in probatorio, num. 1. Quando currere incipit, num. 3. 5. 6. an ipso iure compescat, num. 7. 8. Reprobatio habet locum, si probatio de consensu partium sit permessa, num. 14. Etiam contra factas probationes, num. 15. 16. Non admittitur ad retrahendum perjurium, num. 17. An in summariis causis, num. 17. Reprobatio Reprobatorum an alior uti possit, num. 22. Non habet locum quando filius petit alimenta & probat se filium, num. 18. Reprobationes an etiam possunt & debent disputari, Concluf. 48. num. 14.
1. de Revisione ad forum, Concluf. 60. per tot. Conceditur iure civili, num. 1. est Remedium extraordinarium, num. 2. differt ab appellatione, num. 7. 8. 11. fieri potest intra biennium, num. 9. 10. Revisio revisioni non conceditur, num. 12. 13. An retardat executionem, num. 15. 16. In foro Saxónico non obtinet, num. 23. 30. Concluf. 60.
2. de Retrovenditionis pacto, an & quando cognoscitur, quod emptio & venditio sit cum pacto de Retrovendendo facta, Concluf. 2. per tot. Si Redemptio licentia est certo tempore circumscripta praesumitur contractus illius & usurarius, num. 21. Si intra certum tempus est prohibita, num. 22. Si pactum de Retrovendendo fiat ea lego, ut post certum tempus pro eodem precio possit redimi & res medico propterea fuit emptio, praesumitur contractus usurarius, num. 27. Si Redemptio fieri debet per ipsos venditores & non per alios, praesumitur Contractus Usurarius, num. 29. si pendente termino Retrovenditionis ipse venditor debet usinero parvulum, est usurarius, num. 30. Si emptor impensum in Retrovenditione in fortem principaliter accumulatur, praesumitur usurarius, num. 32. Relativum verbum quando in contractu ponitur, praesumitur pignoratitium, num. 51. Si venditor debet maiori summa pecunia quam antea res fuit vendita, retinere, praesumitur Contractus simulatus, num. 53. Res semper minor venditur, cum pacto retrovendendo, quam si nuda & simpliciter distrabatur, num. 60. filiusfamilias, tutor, Curator, possunt cum pacto de retrovendendo oneri & vendere, Concluf. 2. num. 1. 2. 3. 4. Creditor non potest pignus ita vendere, num. 5. Empior, cui res est vendita, est verus Dominus, num. 6. 7. num. 53. Si emptor rem cum pacto de Retrovendendo vendidit, an aliter pignoret, an primum venditor possit contra tertium possessorem agere & rem ab eo vindicare, Concluf. 2. num. 3. & seqq. Ex pacto de Retrovendendo oritur actio personalis, num. 14. Empior, qui sub hoc pacto rem emit, an & quatenus arbores oxidere, vineam extirpare, animalia occidere possit, num. 21. Ius redimendi datur etiam heredibus venditori, num. 22. datur etiam reffessorio & aliis singularibus successoribus, num. 25. Datur etiam contra heredes Empiorum, num. 27. 28. Si plures unam rem sub hoc pacto vendiderunt, an unus totam rem redimere possit, num. 29. 30. 31. 32. 33. Si Empior relicti heredibus decessit, quorum unus tantum possidet rem cum hoc pacto venditam an illo solum possit conveniri, num. 34. 35. Actio ex hoc pacto competens est bonae fidei, & competit ad restituendum, a. num. 34. Empior tenetur praestare revendere nec liberatur praestando interese, num. 36. Quia pretium venditor redimens emptori debet solvere, num. 37. 38. 39. 41. 44. Hoc pactum est odiosum, num. 40. Si mortua fuerit mutata qualitas solvenda, num. 43. Venditor debet emptori expensas & meliorationes restituere, num. 45. Res redit per Retrovenditionem ad venditorem cum omni iure, num. 46. 47. Incrementum alluvionis ad quem pertinet, an ad emptorem, an ad venditorem, num. 48. & seqq. thesaurus in fundo cum hoc pacto vendito, inventum, ad quem pertinet, Concluf. 2. num. 36. & seqq. part. 2. Venditio quomodo fieri debeat, num. 63. & seqq. fructus ultimi anni, ubi sit revenditio quomodo inter emptorem & venditorem sint dividendi, num. 65. 66. 67. & seqq. Pactum de retrovendendo an & quatenus & de iure civili, & de iure Saxónico praescribi possit, num. 70. & seqq. Contra id qui potius usurarius praevidetur quam venditionem cum pacto retrovenditionis sapit, nunquam potest praescribi, num. 95. Si qui nulli, quam mihi revendere promissit, an statim ad revendendum cogi possit, num. 98.
2. de Retentioni iuro, an & quatenus competat, Concluf. 32. per tot. Datur mulieritatione dotis in bono marito, num. 2. 3. 4. Ratione donationis propter nuptias, num. 5. Etiam heredibus uxoris, num. 7. Ius retentionis potest oppignorari, vendi, donari & alio modo cedi, num. 10. Retentio non habet locum ubi debitum est incertum & illiquidum, Concluf. 32. num. 16. Et quaedam compensatio, ibid. uxori non datur in bono, qui maritus alieno nomine possidet, num. 17. Non datur, si bona ab heredibus possidentur vel ab aliis sint occupata, num. 18. Mulier se declarat, quod bona mariti iure retentionis vel sit possidere, num. 19. Mulier eligit praedium ad quantitatem dotis pro retentione, num. 20. Mulieri debetur alimentum necessaria per tempus, quo ius retentionis nititur, num. 21. Si plus dotis retinuit, debet rationes reddere, num. 22. si plus omnes omnimodo debet in dotem compensare, nec lucratur eo, num. 24. Retentio est tantum quoddam pignus, num. 25. Maritus habet ius retentionis in bono uxoris defunctae, donec sibi de eo, quod debetur, fuerit satisfactum, num. 28. filius compit ius retentionis ratione dotis in feudis, & ex illi excedere non compelluntur antequam dotes realiter fuerint soluta, num. 29. Plura, de retentione, remissive, num. 30. Retentioni ius competit

a d ratio

Index Rerum & Verborum.

ratione impensarum & meliorationum, Concluf. 32. num. 11.

5. Recantatio iniuriarum est tantum usu recepta, Concluf. 62. num. 1. & hodie in Imperio approbata, num. 2. & in foro Saxoniae uisitata, num. 3. & feqq. Actio ad palinodiam an fit in iudicio vel in criminali, n. 6. & feqq. bñ d. i. uisiti & criminalis separata, & quodammodo mixta, & cum utraque incompatibilis, num. 13. Est pœna corporalis, & fit cum utriusque, num. 9. obinet solum in iniuriis verbalibus, num. 10. Habet etiam locum aduersus contumacem, num. 17. Doctores possunt ad palinodiam condemnari, num. 19. universis & communio possunt etiam ad palinodiam condemnari, Concluf. 62. num. 20. Recantatorium iudicium an sit amissum, n. 21. Non habet locum in clerico, n. 22. Non etiam habet locum, si crimen obiectum est verum, num. 23. Recantatoria actio iniuriarum non transit ad heredes iniuriati, num. 24. Est personalis, & in solum iniuriati favore inducitur, num. 26. Si iniuriatus moritur, contra eum heredes non datur, num. 27. Nobiles, Comites & Illustres persone an debent recantare, num. 28. & feqq. Recantatio fieri debet in loco publico, num. 33. Recantatio iniuriarum debet fieri in propria persona, Concluf. 62. num. 34. Si quis recantare nolit, quid iuris, num. 36. 37. 38. & feqq. Recantatoria actio quanto tempore praescribatur, num. 43. Si perpetua, num. 44.

6. Retorsio iniuriarum, Concluf. 64. per tot. uide uerb. Iniuriarum retorsio.

3. Retorsionem iure recte contra alia loca exerceri potest, Concluf. 57. num. 23. 4. Habet locum non solum in successione, sed etiam in contraditum, num. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Item in fructu, num. 11. Item, in gerada, num. 13. 14. 15. Et hoc ius non solum contra illos, qui in exteriori loci agunt sed etiam contra eos, qui in uisum Principis subditi sunt, sub diversis tamen curis agunt, exerceri potest, n. 16. Et si sic gerada non deuoluitur ad extera, tunc succedit alia cognata, n. 18. 19. 20. Retorsionem etiam habet locum in Dissideli et ceteris, num. 21. Item in rebus expeditorum, n. 24. & feqq. Item in carcere publico, n. 26. Retorsionem competit tantum magistratibus, non vero privato, n. 29. Etsi magistratus cuiusmodi iure uisitur & aliquem ad successionem hereditatis vel similem rem, non admittit, tunc reliqui heredes atere, n. 32. 33. 34. 35. & feqq.

2. Rentesores auri seu floreni, qualiter in instrumentum obligationum intelligendi, Concluf. 37. num. 1. & feqq.

4. Rixantes si aliquem occidant, vel si qui in tumultu occidatur, quid iuris, Concluf. 11. per tot. Si auctor homicidii in rixa fiat, merito puniatur, num. 2. Si reus ignoretur, tunc puniuntur omnes arbitrarie, num. 6. 7. & num. 17. & affirmationem operatum, quibus occisus potuisset familiam alere, praestare debent, num. 25. & feqq. Quae affirmatio relinquatur arbitrio iudicis, n. 27. Si vero Rem ante litem contestatam esse mortuum, tunc eius heredes non debent expensam liti & restitutionem damnorum seu operatum, num. 28. uide paria de occiso in rixa, d. Concluf. 11. per tot.

5. Roratum & patibulorum locum est publicum, Concluf. 48. num. 11.

1. Rustici fundos venditores habent iure hypotheca sibi obligatos & praesentur alia creditoribus, licet expressè de hypotheca non praesentint, Concluf. 64. num. 63. Concluf. 66. num. 99. Si aliquandiu uobilibus seruicia

praestiterunt & eadem postea reuolunt, dicuntur, se praecario seruasse, id debent probare, Concluf. 37. num. 4. 5. Rustici non comparent non habetur pro committente, nisi fit in reo dolo, Concluf. 17. num. 100. Rustici excusantur, si in liti contestatione peremptoria exceptiones non opposuerint, Concluf. 18. num. 68. Rusticorum Syndicatus quae requirant, Concluf. 4. num. 13.

2. Rustici ultra triginta annos loco operatum & seruitorium creatum pecunia summam soluentes an contra seruitia praescripserint, concl. 6. per tot. Rusticorum opera & seruitia quanto tempore praescribantur, d. n. 1. 2. Rustici sententiae in dubio seruicia non iure familiaritatis & amicitiae sed iure subiectionis praestitisse, numer. 7.

2. Rustici, qui contumaciter debita seruicia more maiorum praestare nolunt, possunt in rebus pignori & si perseuerent in contumacia, possunt personaliter, iaphi concluf. 34. num. 17. 18. 19.

2. Rustici nam castra Dominorum custodire teneantur, concluf. 64. per tot. De iure communis non possunt legi, num. 1. de Jure Saxoniae etiam non possunt legi, n. 2. 3. Nisi consuetudine sit inducunt, num. 4. & vel pacto conueniunt, num. 5. vel publica uela seruiant, num. 8. vel incensari praescribunt, num. 7. vel excubias habent inimicos capitales, n. 8. In his casibus debent excubias agere iam uiri, quam famine, num. 10. Non tenentur clerici, num. 12. nec adyna, num. 13. nam excubiarum est merè personale, num. 14. In quilibet non tenentur, num. 35. Illis tantum Dominica castra, qui habet iurisdictionem, debet custodiri, num. 16. Non omnia, sed ea tantum quae autem sunt rustici iurisdictionis, num. 17. Domini non possunt subditi aliter delegari eis castra custodiant, num. 19. 20. sufficit, si subditi castra dominorum solum extra custodiant, num. 23. debent illi tempore custodire uisum, num. 24. si castrum delictum postea readidatur, nihilominus debent subditi illud custodire, num. 25. si subditi ad custodiam sunt in sufficientes, potest uasallus a Domino petere, ut sibi subueniat, num. 26. Onus excubiarum an possit multiplicari, multiplicatio possessoribus remissa, num. 27. Concluf. 64.

2. Rustici an & quatenus seruicia vel opera ad adficia Dominorum extruenda praestare teneantur, concluf. 65. per tot. an ei debeant, qui praestant, an vero ei qui inferiorem iurisdictionem habent, & quid iuris, si plures sint Domini in uico, num. 8. 9. & feqq. Debent propriis instrumentis operi praestare, num. 16. Etsi instrumenta transgunt, Dominus non tenetur illa rescire, ibid.

4. Rustici blasphemiam committens an & quando puniatur, concluf. 1. num. 106. 107.

5. Rustici Nobilibus superans potest relegari, concluf. 38. num. 104.

3. Rustici feudorum intrapases sunt, concluf. 11. num. 12.

3. Rubrica si committatur est nigra, tunc potius nigro, quam rubro stantem, concluf. 5. num. 23. alibi, si rubrum generatius est nigro, & plus habeatur in rubro quam in nigro, quia tunc nigrum augetur per rubrum, d. concluf. num. 25.

5. Rubro panis pecuniam fugans, ut alium illud furari possit, tenetur pena furti, concluf. 35. num. 11.

2. Rustici qui Ruste dicuntur ita, quia promouentur & quo alium non solvunt, eo majores sunt, & duplicantur, concluf. 47. num. 5.

Index Rerum & Verborum.

S.

1. **Salaria** Doctorum, Professorum, Advocatorum & aliorum possunt in subsidium arrestari, Concl. 74. n. 36.
1. **Salaria** & expensae quae Advocatis solvuntur, possunt a iudice repeti, Concl. 78. num. 50.
1. **Salarium** au quis in propria causa possit a iudice, tanquam am sit iudicem iussit, repetere, num. 1. 52.
1. **Salarium** adu. atorum, Concl. 7. num. 69. & 81. Advocati possunt petere honorarium, num. 69. Quantitas salarii, num. 70. & seqq. Debetur in singulis actibus, num. 71. Advocatus de certo salario contentari, num. 76. Annuum salarium potest pacto constitui, num. 77. Transmissit ad heredes, quocumque tempore advocatus moriatur, Concl. 9. num. 78. Salarium debetur, licet advocatus per totum annum nihil laboravit, n. 80. 81. Quo tempore debeatur, num. 83. An advocatus in propria causa possit salarium exigere, num. 84.
2. **Salaria** officialium debent solvi in valore monetae currentis tempore solutionis, Concl. 35. num. 24.
1. **Salvus** conductus non extenditur ad debita jurata, Concl. 79. num. 7.
5. **Saligneae** virgae saluti instituendi causa defixae qui succidunt, quomodo puniuntur, Concl. 25. num. 22.
1. **Sacerdos** an possit officium tabellariatus exercere, Concl. 43. num. 50. An secreta confessionum teneatur revelare, Concl. 44. num. 17.
2. **Sacerdotium** non est modus tollendi patriam possessionem, Concl. 51. num. 56.
1. **Saxonia** Ducibus an & in quibus casibus liceat appellare, Concl. 50. num. 24. 25. 26.
2. **Saxonici** jura comparantur juri Pratorio, Concl. 9. num. 34.
4. in **Sancio** an blasphemia possit committi, Concl. 1. num. 33. & seqq.
4. **Sage**, vide verb. *stige*, & verb. *vensici*, & *vensicium*, & Concl. 3. 4.
4. **Saturationes** sunt in itinere vensicil praestanda, Concl. 4. num. 5.
1. de **Saturatione**, von Dorstland Concl. 20. Quomodo jure civili fiat, num. 1. An veteri modo hodie sit in usu, num. 2. De jure Saxonico quomodo fiat, num. 3. Quatenus iurisdictione, Concl. 20. num. 4. 5. 6. 7. & seqq. An in processu executivo & summario, n. 13. An in petitione alimentorum, num. 19. Non in iudicio diffamatorio, n. 20. An ab eo qui spem succedendi habet, debet praestari, n. 26. **Satratio** & **Guaranda** aequivalent, Concl. 19. n. 5. **Saturationis** exceptio quando opponenda, Concl. 18. n. 2. An & quatenus exigatur a venditore propter eversionem, Concl. 24. n. 5. & seqq. An à falso requiritur, Concl. 20. n. 3. An ab usufructuario, Concl. 20. n. 4. An ab emptore, n. 35. An à muliere habente dotalitium, n. 37. Non requiritur à muliere Ecclesiæ, n. 36. An à pluribus consortibus, n. 37. 38. An à possessore rei immobili, super qua litigatur, n. 39. An à possessore annuarii reddituum, n. 40. An ab eo, qui multa nomina debitorum possidet, n. 42. 45. An ab eo, qui multa preciosa, n. 46. An interum actor saturare debet, si rem negat, cum multa mobilia possideret, n. 47. 48. 49. 50. An requiritur in criminalibus, n. 61. Eius exceptio quando opponenda, num. 62. An & quando a reo exigatur, n. 64. An à Christifassent, num. 6. 6. 7. An ab Impetassent, n. 8. Concl. 20. Qui alibi, non in loco iudicii bona immobilia possidet, an saturare debet, n. 14. n. 15. An teneatur, cui reverentia debetur, n. 16. An studiofus, num. 17. An diffamatus, n. 20. An filius familiaris

cujus pater multa immobilia possidet, n. 21. In satisfactione an juratoria cautio admittatur, Concl. 20. num. 52. & seqq.

5. **Scalas** ad furum faciendum commodantes, puniuntur criminaliter, Concl. 55. n. 14. Modo sive et eas commodaverit, n. 17. In dubio praesumitur scilicet ignoranter esse commodatas, n. 18.
1. de **Scabinis**, Concl. 8. num. 6. 7. & seqq.
1. de **Scabinorum** provincialium estimatione, Concl. 81. num. 217. & seqq.
1. **Schoß** / **Scheuer** / **se**. collecta publicae, quibus privilegium gaudeant, Concl. 64. n. 164.
2. **Schoß** / **Schagun** / **se** solvuntur in signum subditoris superioribus, & nullo tempore praescribuntur, Concl. 4. n. 17. & seqq.
1. **Schag-vnd** **Schöblicher** plene probant, Concl. 35. n. 13.
2. **Schoß** / **se** verba in instrumentis obligationum posita qualiter accipiendo, Concl. 37. n. 11.
1. **Scholares** in debita causa studii praesentant omnibus creditoribus, etiam anterioribus, Concl. 66. n. 61.
1. **Scholares** in debita causa studii habent personale privilegium, Concl. 70. n. 20.
1. **Scholarum** stipendia habent tacitam hypothecam in bonis distributorum, Concl. 67. n. 59.
1. **Scholaribus** an & quatenus competat privilegium competentiae, Concl. 50. n. 12. 53.
2. **Scholarum** fidejussor non gaudet beneficio exemptionis, Concl. 24. n. 32.
1. **Scholz** habent tacitam hypothecam in bonis administratorum, Concl. 67. n. 58.
2. **Schuldehaim** carcer publicus, Concl. 28. per tot. vide verb. *Carcer*.
1. **Schedula** manna propria alicujus scripta habet paratam executionem, Concl. 36. n. 62.
1. **Siebergensis** civitas non potest in iudicio curiali conveniri, Concl. 3. n. 16.
1. **Schoß** / **se**, vide in verb. *Officialis*.
1. **Scriptura** earum personarum quae officio publicae auctoritatis sunt praeposita, plene probant, Concl. 36. num. 20. Auctoritate iudicii publicatae probat plene, Concl. 36. n. 22. Privata quae in acta facta est & reperitur, plene probat, n. 21. Privata maritus plene probat, res uxoris esse paraphernales, num. 26. Privata plene probat, si ita componenda est inducium, num. 27. Si inter partes ita convenit, n. 28. Si à partibus & testibus fuerit scripta, subscripita & recognita, n. 29. Scriptura privata an & quatenus plene probet, n. 30. & seqq. An & quatenus semiplene tantum probet, num. 94. & seqq. Concl. 36. Quando tantum levi praesumptionem induit, n. 115. & seqq. Privata tantum scriptura debet recognosci, Concl. 44. num. 30. Scriptura mortuorum plus fidei meretur, quam vivorum, Concl. 44. n. 37. Privata Scriptura an contineatur instrumentorum appellatione, Concl. 43. n. 6.
2. cum **Scriptore** libri pactum potest intrare, ut in eventum mora retineatur in compedibus, nec dimittatur, donec librum scripserit, Concl. 27. n. 4.
1. **Sci** **Vellejani** exceptio impedit executionem, Concl. 34. n. 39.
2. de **Sci** **Vellejani**, an & quatenus muliere pro alio de jure civili obligari possint, Concl. 19. vide verb. *Mulier*. An & quatenus ei potest remunerari, Concl. n. 13. & seqq. An & quatenus de jure Sax. potest intercoacere, Concl. 21. An & quatenus pignus possit remittere, Concl. 3.

Index Rerum & Verborum.

- ratione imperatorum & meliorationum, Concluf. 32. num. 11.
5. Recantatio iniuriarum est tantum ufa recepta, Concluf. 62. num. 1. & hodie in Imperio approbata, num. 2. & in foro Saxonia ufitata, num. 3. & feqq. Alia ad palinodiam an fit civilis vel criminalis, n. 6. & feqq. Est à civili & criminali feparata, & quodammodo mixta, & cum utraq; contrahibilis, num. 13. Est peria corporalis, & fit cum vituperio, num. 9. obtinet folum in iniuriis verbalibus, num. 10. Habet etiam locum aduersus contumaciam, num. 17. Doctores poffunt ad palinodiam condemnari, nu. 19. uniuersales & communio poffunt etiam ad palinodiam condemnari, Concluf. 62. nu. 20. Recantatorium iudicium an fit amicum, n. 21. Non habet locum in clericis, n. 22. Non etiam habet locum, fi non obiectum eil uxor, num. 23. Recantatoria alio iniuriarum non tranfit ad heredes iniuriati, nu. 24. Est perfonalis, & in folium iniuriati favorem inducitur, num. 26. Si iniurius moritur, contra eiu heredes non datur, num. 27. Nobiles, Comes & Illufres perfonae an debent recantare, num. 28. & feqq. Recantatio iniuriarum debet fieri in loco publico, num. 33. Recantatio iniuriarum debet fieri in propria perfonâ. Concluf. 62. num. 34. Si quis recantare nolit, quid iuris, num. 36. 37. 38. & feqq. Recantatoria alio quanto tempore praefcribatur, num. 43. Et perpetua, num. 44.
6. Retorfo iniuriarum, Concluf. 64. per tot. vide uet. b. loquiarum recorfo.
7. Retorfo ius recte conuicta alia loca exorceri potest, Concluf. 51. num. 2. 3. 4. Habet locum non folum in fucceffionibus, fed etiam in contraditibus, num. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Item in feudis, num. 11. Item, in gerada, num. 13. 14. 15. Et hoc ius non folum contra illos, qui in exteris locis degunt fed etiam contra eos, qui in uino Principis fibiditi funt, fub diverfis tamen curis agunt, exorceri potest, n. 16. Et fi fite gerada non devolvitur ad extraneam, tunc fuccedit alia cognata, n. 18. 19. 20. Retorfo ius etiam habet locum in Diffielgerode, num. 21. Item in rebus expeditoriis, n. 22. & feqq. Item in carcere publico, n. 26. Retorfo ius competit tantum iudicibus, non vero privato, n. 29. Eft iudicatus eiu/modi iure utitur & aliquem ad fucceffionem hereditatu vel fimilem rem, non admittit, tunc reliqui heredes accrefcit, num. 32. 33. 34. 35. & feqq.
8. Retentio aurei feu floreni, qualiter in instrumentis obligationum intelligenda, Concluf. 37. num. 1. & feqq.
9. Rixantes fi aliquem occidant, vel fi qui in tumultu occidatur, quid iuris, Concluf. 11. per tot. Si autor homicidii in rixa fuitur, merito puniatur, num. 2. Si non iugoretur, tunc puniuntur omnes arbitrarie, nu. 6. 7. & num. 17. & affimationem operarum, quibus occifus potuiffet familiam alere, praefare debent, num. 25. & feqq. Quia affimatio relinquitur arbitrio iudicis, n. 27. Si vero Rem ante litem conteftatam effimoluit, tunc eiu heredes non debent expenfas liti & refitutionem damnum fcu operarum, num. 28. vide plura de occifo in rixa, d. Concluf. 11. per tot.
10. Roratum & patibulorum locu est publicus, Concluf. 48. num. 11.
11. Ruffici fundos venditos habent iure hypotheca fibi obligatos & praefentant alie creditoribus, licet exprefse de hypotheca non profuerint, Concluf. 64. nu. 63. Concluf. 66. nu. 29. Si aliquandiu mobilibus fervitia

- praefterunt & eadum poftea recantant, dicentes, fe procatario ferviffie, id debent probare, Concluf. 37. num. 43.
12. Ruffici non compatiens non habetur pro contumace, nifi fit in vero dolo, Concluf. 19. num. 100. Ruffici excufantur, fi in liti confteftatione peremptoria exceptiones non oppofuerint, Concluf. 18. num. 68. Rufficorum Syndicatus qua requirant, Concluf. 14. nu. 33.
13. Ruffici ultra triginta annos loto operarum & fervitiorum creatam pecunia summam folventes an contra fervitia praefcripferunt, concl. 6. per tot. Rufficorum opera & fervitia quanto tempore praefcribuntur, d. n. 1. 2. Ruffici cenfentur in dubio fervitia non iure fomihariati & amicitia fed iure fubjectioni praefuffie, numer. 7.
14. Ruffici, qui contumaciter debita fervitia more a iuratum praefare noluunt, poffunt in rifu pignorari & fi perferent in contumacia, poffunt perfonaliter, capis conclud. 34. num. 17. 18. 19.
15. Ruffici nam castra Dominorum cuftodio teneantur, concluf. 64. per tot. De iure communis non poffunt 10. gi. num. 1. de iure Saxonia etiam non poffunt eegi, n. 2. 3. Nifi confuetudine fit indultum, num. 4. vel pacto conventum, num. 5. vel publica bella faviant, num. 6. vel incendiarii praefentent, num. 7. vel Domini habuerint inimicos capitales, nu. 8. In his cafibus debent excubias agere tam viri, quam famina, num. 10. Non tementur clerici, num. 12. nec advena, num. 13. munus excubiarum eil mercedi perfonali, num. 14. In quilibet non tementur, num. 15. Illud tantum Domini castrum, qui habet iurisdictionem, debet cuftodiri, num. 16. Non omnia, fed ea tantum que antea funt cuftoditi folia, num. 17. Domini non poffunt fubditos alieri delegari ut eiu castra cuftodiant, num. 19. 20. fufficit, fi fubditi castra dominorum folum extra cuftodiant, num. 23. debet uti tempore cuftodia vilius, num. 24. fi castrum deftuctum poftea reaedificatur, nihilominus debent fubditi illud cuftodire, num. 25. fi fubditi ad cuftodiam funt infufficientes, potest vafallus à Domino petere, ut fibi fubveniat, num. 26. Onus excubiarum an poffit multiplicari, multiplicatio poffefforibus remiffive, num. 27. concluf. 64.
16. Ruffici an & quatenus fervitia vel opera ad adificia Dominorum extruenda preffare teneantur, concluf. 65. per tot. an ei debeant, qui fuperiorem, an vero ei qui inferiori iurisdictionem habent, & quid iuris, fi plures funt Domini in uno pago, num. 2. 9. & feqq. Debent propriu instrumentu operi praefare, num. 16. Efti instrumenta fraudant, Dominum non teneant illa refarcire, ibid.
17. Ruffici blasphemiam committens an & quando puniatur, concluf. 1. num. 16. 107.
18. Ruffici Nobilem fluprans potest relegari, concluf. 38. num. 104.
19. Ruffici feudorum incapaces funt, concluf. 11. num. 52.
20. Rubrica fi cineraria eil nigro, tunc panis nigro, quam rubro ftanac, concluf. 5. num. 23. falutis, rubrum generalitè eil nigro, & plura habetur in rubro quam in nigro, quia tunc nigrum au platur per rubrum, d. concluf. num. 25.
21. Rubro pannu pecu fagum, ut aliu illud furari poffit, tenetur penna furti, concluf. 55. num. 11.
22. Ruchter Biffe dicuntur 114, quia promoveantur & quo minus non folvantur, eo maiores fiunt, & duplicantur, concluf. 47. num. 5.

Index Rerum & Verborum.

S.

1. **Salarium** Definitum, Professorum, Advocatorum & aliorum posant in subsidium arrestis, Conc. 74. n. 36.
1. **Salaria** & expensae quae Advocatis solvuntur, posant à recto repeti, Concluf. 5. n. 50.
1. **Salarium** an quis in propria causa possit à recto, tanquam alii solvuntur, repeti, num. 11. 52.
1. **Salarii** advocatorum, Concluf. 7. num. 69. & 85. Advocati possunt petere honorarium, num. 69. Quantitas salarii, num. 70. & seqq. Debetur in singulis actibus, n. 73. Advocatus de certo salario conveniat, num. 76. Annuum salarium potest pacto constitui, num. 77. Transmittitur ad heredes, quocumq; tempore advocatus mortuus, concluf. 9. num. 78. Salarium debetur, licet advocatus per totum annum nihil laboravit, n. 80. 81. Quo tempore debetur, num. 83. An advocatus in propria causa possit salarium exigere, num. 84.
2. **Salaria** officialium debent solvi in valore monetae currentis tempore solutionis, concluf. 35. num. 24.
1. **Salvus conductus** non extenditur ad debita jurata, concluf. 77. num. 7.
5. **Silvigenae** virgatae saluti instituendi causa deinceps qui succidit, quomodo puniuntur, concluf. 25. num. 22.
1. **Sacerdos** an possit officium ecclesiasticum exercere, concluf. 43. num. 50. An secreta confessionis teneatur revelare, concluf. 11. num. 17.
2. **Sacerdotium** non eo modo tollendi patriam potestatem, concluf. 11. num. 56.
1. à Saxonia Ducibus an & in quibus casibus liceat appellare, concluf. 50. num. 24. 25. 26.
2. **Saxonicum** ius comparatur iuri Pratoris, concluf. 9. num. 34.
4. in Sanctis an blasphemia possit committi, concluf. 1. num. 33. & seqq.
4. **Saga**, vide verb. *frige*, & verb. *Venefici*, & *veneficium*, & concluf. 3. 4.
4. **Saturationes** sunt in ultimo veneficii praestanda, concluf. 4. num. 5.
1. de **Saturatione**, von Vorstande, concluf. 20. Quomodo iure civili fiat, num. 1. An vetus modus hodie sit in usu, num. 2. De iure Saxoniae quomodo fiat, num. 3. Qui censentur saturare, concluf. 20. num. 4. 5. 6. 7. & seqq. An in processu executivo & summario, n. 18. An in petitione alimentorum, num. 19. Non in iudicio diffamatorio, n. 20. An ab eo qui spem succedendi habet, debet praestari, n. 26. Satisfactio & Guaranda aequivalentur, concluf. 19. n. 5. Satisfactio exceptio quando opponenda, concluf. 18. n. 8. An & quatenus exigatur à venditore propter evictionem, concluf. 24. n. 5. & seqq. An à vasallo requiritur, concluf. 20. n. 3. An ab usufructuario, concluf. 20. n. 34. An ab emphyteuta, n. 35. An à muliere habente dotalitium, n. 35. Non requiritur à ministro Ecclesiae, n. 36. An à pluribus consoribus, n. 37. 38. An à possessore rei immobilis, super qua litigatur, n. 39. An à possessore annuorum reddituum, n. 40. An ab eo, qui multa nomina debitorum possidet, n. 42. 45. An ab eo, qui multa preciosa, n. 46. An interim actor saturatio debet, si rem negat, cum multa mobilia possideret, n. 47. 48. 49. 50. An requiritur in criminalibus, n. 61. Eius exceptio quando opponenda, num. 62. An & quando à reo exigatur, n. 64. An à Schöffis, n. 67. An ab Ampfassen, n. 8. Concluf. 20. Qui alibi, non in loco iudicii bona immobilia possidet, an saturatio debet, n. 14. n. 51. An teneatur, qui reverentia debetur, n. 16. An studiosus, n. 17. An diffamatus, n. 20. An filius familiae

- cujus pater multa immobilia possidet, n. 21. In satisfactione an juratoria cautio admittatur, Concluf. 26. num. 52. & seqq.
5. **Scalas** ad sartum faciendum commodans, puniuntur etiam a paria, Concluf. 55. n. 14. Modo jureiurati eas commodaverit, n. 17. In dubio praesumitur scalas ignoranter esse commodatas, n. 18.
  1. de **Scabinis**, Concluf. 8. num. 6. 7. & seqq.
  1. de **Scabinorum** provincialium auctoritate, Concluf. 81. num. 267. & seqq.
  1. **Schöff**, **Scheuer**, &c. collecta publicae, quibus privilegium gaudeant, Concluf. 64. n. 164.
  2. **Schöff**, **Schaffung**, solvuntur in signum subjectionis superioritati, & nullo tempore praesentantur, Concluf. 4. n. 17. & seqq.
  1. **Schöff**, vnde **Schöff** dicitur plene probant, Concluf. 35. n. 18.
  2. **Scheet**, verba in instrumentis obligationum posita qualiter accipiendae, Concluf. 37. n. 111.
  1. **Scholares** in debitu causa studii praesentantur omnibus creditoribus, etiam anterioribus, Concluf. 66. n. 61.
  1. **Scholares** in debitu causa studii habent personale privilegium, Concluf. 70. n. 20.
  1. **Scholarium** stipendia habent tacitam hypothecam in bonis distributorum, Concluf. 67. n. 59.
  1. **Scholaribus** an & quatenus competat privilegium competentiae, Concluf. 80. n. 123.
  2. **Scholarum** fidejussor non gaudet beneficio excussionis, Concluf. 24. n. 32.
  1. **Scholar** habent tacitam hypothecam in bonis administratorum, concluf. 67. n. 58.
  2. **Schuldburgen**, carcer publicus, concluf. 28. per tot. vide verb. *Carcer*.
  1. **Schedula** manu propria alicujus scripta habet paratam executionem, concluf. 20. n. 62.
  1. **Sibenbergensis** iurium non potest in iudicio curiali conveniri, concluf. 3. n. 16.
  1. **Schöfari**, vide in verb. *Officiali*.
  1. **Scriptura** eorum personarum quae officio publicae auctoritatis sunt praeposita, plene probant, concluf. 36. num. 20. Auctoritate iudicii publicata probat plene, concluf. 36. n. 22. Privata quae in actum facta est & reperitur, plene probat, n. 25. Privata manu plene probat, res uxori esse paraphernales, num. 26. Privata plene probat, si ita conjunctura est induitum, num. 27. Si inter partes ita convenit, num. 28. Si a patribus & testibus fuerit scripta, subscripta & recognita, n. 29. Scriptura privata an & quatenus plene probet, num. 30. & seqq. An & quatenus semiplene tantum probet, num. 94. & seqq. concluf. 36. Quando tantum leve praesumptionem induit, n. 115. & seqq. Privata iurium scriptura debet recognosci, concluf. 44. num. 30. Scriptura mortuorum plus fidei mereatur, quam viventium, concluf. 44. n. 37. Privata Scriptura an continetur instrumentorum appellatione, Concluf. 43. n. 6.
  1. cum **Scriptore** libri patrum potest intri, ut in evangetium mora retineatur in impedibus, nec dimittatur, donec librum scripserit, concluf. 27. n. 4.
  1. **Sci** Vellesani exceptio impedit executionem, concluf. 24. n. 19.
  2. de **Scio Vellesano**, an & quatenus mulieres pro alio da iure civili obligari possint, concluf. 19. vide verb. *Mulier*. An & quatenus ei potest renuntiare, d. concluf. 13. & seqq. An & quatenus de iure Sax. potest intercedere, concluf. 21. An & quatenus pignus possit remittere, Concluf.

Index Rerum & Verborum.

- Conclus. 20. An & quatenus de iure Saxonicis possit pro marito vel extraneo intercedere, & pignus remittere, concl. 21. per tot.
7. Sententia potest de nocte fieri, quando res sit tempore pertitura, concl. 74. n. 101.
1. Sententia ferri non suffragatur, nisi executioni mandentur, concl. 79. n. 2. Et si iudex auctoritas despectui habetur, n. 3.
1. Sententia à quo iudice exequenda, concl. 79. nu. 6. 7. & seqq.
6. Sententia plura capita continens, transit in rem iudicatam quoad reliqua, si ab uno vel alio tantum sit appellatum, Concl. 88. n. 107. Sententia, qua per evidentiam facti est nulla, nunquam transit in rem iudicatam, conclus. 49. n. 38. Ab interdictorio an & quatenus liceat appellare, concl. 90. n. 40. & seqq. Post desertam appellationem transit statim in rem iudicatam, conclus. 50. n. 96. Ex illius probationibus nunquam transit in rem iudicatam, concl. 52. n. 48. Ex iuramento necessario lata, nunquam transit in rem iudicatam, concl. 53. nu. 84. Ad sententiam impugnationem vel reversionem non debet deseri iuramentum necessarium, concl. 54. n. 38. Ad sententiam impugnationem requiruntur manifeste probationes, concl. 54. n. 35. Sententiam esse latam & in causa esse conclusam, sunt paria, concl. 55. n. 37. de Sententia conceptione & publicatione, Concl. 59. per tot. Sententia potest ab ipso iudice ferri nec cogi potest, ut ad collegium iudicum transmittatur, one, 59. n. 12. Sententia lata super dictis de credulitate tantum deponentium, nunquam transit in rem iudicatam, concl. 59. n. 31. Sententia quibus casibus non transit in rem iudicatam, concl. 59. n. 48. De eius conceptione & publicatione, concl. 59. nu. ult. de Sententia ex falsis instrumentis vel testimonii latam, Concl. 61. n. 36. & seq. Quibus remediis sententia expugnetur, concl. 61. nu. 1. & 2. Sententia in falsum procuratorem lata, an & quatenus à Domino possit rati haberi, concl. 14. n. 127. 124. 125. & seqq.
2. Sententia definitiva an & quatenus de iure civili & Saxonice prescriptionis interruptio, concl. 9. n. 22. & seqq.
1. de Sequestratione quando & quibus casibus est permissa, de eius effectu & processu, concl. 73. per tot.
7. Sequester vocatur abusive arrestum, n. 2.
1. Sequester & arrestum an differant, n. 3. 4. 5. 6. 7.
1. Sequesterum est duplex, n. 9. Voluntarium quid, n. 10. Necessarium seu iudiciale quid sit, n. 11. Iudiciale sequesterum regulariter est prohibitum, concl. 73. nu. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
1. Sequester iudiciale permittitur, si debitor est fugitivus, nu. 23. De fuga suspensum, n. 27. Ex provincia vel emigrare, & tanta bona non relinquat, ut de iure creditori satisfacere possit, n. 60. 61. Si debitor est advena & extraneus, n. 62. Si bona dilapidat & ad inopiam vergit, n. 77. Si hospes apud cauponarium vel alium divertit, & discedere vellet, n. 102. Si inquilinus & conditor mercede non soluta velit migrare & discedere, concl. 73. n. 101. Quando super una eadem re plures litigant, n. 106. Marito ad inopiam vergente, mulier potest pro dote sequestrari ad inire, n. 110. Uxor metuens mariti severitatem potest sequestrari, concl. 73. n. 112. Puella potest sequestrari, si super ea duo contraverint, n. 113. Si ab executore appellatur, tunc interim res mobiles & fructus sequestrantur, concl. 73. n. 115. Census rei emphyteuticæ à duobus petitis sequestratio, n. 116. Fraudatores gabellarum una cum rebus possunt sequestrari, n. 117. In casu conditionis & alius pluribus casibus quando sequestrum admittitur, nu. 112. 119.
1. Sequester ut concedatur, oportet debitum esse liquidum, concl. 73. n. 120.
1. Sequestri requisita quæ sint, n. 121.
1. Sequestri requisita essentibus ad sequester non potest perveniri, n. 122. Nisi timor armorum & summius subleat, n. 123.
1. Sequestrationis effectus, n. 124.
1. Sequester non privat debitorem possessione, n. 125.
1. Sequester rem penes depositam non potest prescribere, n. 126.
1. Sequestrata res possunt interdici retinenda possessioni peti, non actione de folio, n. 127.
1. Sequester quando & quomodo lassatur & relaxatur, concl. 73. n. 129. 132. 134. 135. 136. 137. 138.
1. Sequestrator iniustus, seu creditor, qui aliquem iniuste sequestrari facit, tenetur ad dominum & interest, conclus. 73. n. 130. 131. 132.
1. ad Sequester relaxandum quilibet admittitur, licet non habeat mandatum, n. 139.
1. ad Sequester relaxationem quando iuratus in causis sufficit & admittitur, concl. 73. n. 140. & seqq.
1. Sequestro factio quomodo in causa procedenda, vel ad eius relaxationem agendum, concl. 73. n. 145.
1. Sequestratam rem propria auctoritate occupans cadit univervo suo iure, n. 146. & seqq.
1. à Sequestro ad arrestum valet argumentari, concl. 74. n. 44.
2. Sequester potest die feriato concedi, concl. 74. n. 48.
1. Sequester non debet ad instar arresti renovari, concl. 74. n. 138.
1. Sequester petere tutum est, quam arrestum, concl. 74. n. 150.
1. secularis iudex potest officium iudicis Ecclesiastici implorare, concl. 79. n. 23.
1. secundum creditor possessor in feudum immisus, an ei cedendum antea fuit obligatum, cedere debeat, concl. 12. n. 54. & seqq.
1. in secunda instantia an & quatenus probationes vel alii articuli super articulis contrariis admittantur, concl. 7. per tot. An instrumenta possunt produci, concl. 11. n. 15.
1. Senatus consulti de iudicantibus & Venerianis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 39. 40.
1. separatorum separata est natura, concl. 30. n. 40. separato uno omisso in altero prajudicatur, ibid. n. 46.
2. Separatio, quando solubri à parentibus liberari est modum tollendi patriam potestatem de iure Saxoni, concl. 11. n. 25. si modo liberi se separantes sunt maiores etiam num. 27. 28. Per eam non tollitur commodum filii, sed tantum incommodum, n. 29. 30.
1. Senes an & quatenus demum possint iurare, concl. 34. n. 15. Qui dicantur senes, concl. 46. n. 8.
1. Senes possunt intermedie iudice omisso ad supremum appellare, Concl. 10. n. 84.
4. Senes si adulterium committunt, an ordinarie puniuntur, concl. 27. n. 76.
1. Senex a pena laquei non sunt exempti, concl. 43. n. 40.
2. Senex potest uxori juveni donare, concl. 15. n. 13.
1. Semplena probantes quæ, concl. 36. n. 94. An ad constituendam unam personam possint coniungi, concl. 36. n. 126. & seqq.
1. Semplena probatio elidit aliquam presumptionem, concl. 37. n. 30.
4. servo permittitur necessaria defensio contra dominum, concl. 12. n. 24.
2. Servitia & opera rusticorum quanto tempore praestantur, concl. 6. n. 1. 2.

Index Rerum & Verborum.

2. *Servitutes continuam vel discontinuam causam habentes quando de jure civili præstabiluntur.* *concl. 8. nu. 11.*
 De jure Saxonicæ præstabiluntur omnes 30. annis. n. 12.
 3. *Servitutum jura censentur in dubio penes alios esse cumulativæ & non privativæ.* *concl. 49. n. 7.*
 4. *Si ergo decessit qui futurus quomodo puniatur.* *conclus. 53. n. 20. & seqq.*
 5. *Semen qui tantum in crura immatura puelle emisit, licet eiu pudenda non tegerit, quomodo puniatur.* *concl. 41. n. 41.*
 6. *Serpentem incantatores an sub magorum classe continerantur.* *quomodo puniantur.* *reversive.* *concl. 5. n. 101.*
 7. *Sepultura loci potest alteri à conjuge donari.* *concl. 15. n. 24.*
 8. *De sepulcro violato.* *& pœna iterum.* *qui cadavera sepulchrum effodiunt & spoliant.* *concl. 47. per tot. vide in verb. Cadaver.*
 9. *Sepulchri violator incurrit infamiam.* *conclus. 47. nu. 7.*
 10. *Sepulchrorum epitaphia.* *imagines.* *statuæ & alia monumenta violans.* *flagitiosæ & auferens* *puniatur præter restitutionem rerum pœna pecuniaria.* *tempore decompensato auri.* *concl. 47. n. 41.*
 11. *Sex.* *cox.* *habet naturam.* *ut veniat ampliativè & alternerativè.* *concl. 21. n. 15.*
 12. *Si legiti felus appositio an in mandato procuratorio sufficiens.* *concl. 14. n. 73. & seqq.*
 13. *Signacula plene probant.* *pura balla mercatorum præsumuntur eorum.* *quorum sunt signacula.* *conclus. 36. n. 93.*
 14. *Singulari successori an etiam privilegium dotis competat.* *conclus. 65. n. 94.*
 15. *Singulari successori datur parata executio.* *conclus. 30. n. 16.* *An etiam contra eum de iur. n. 46.*
 16. *Singulari successori datur jus redimendi.* *conclus. 2. n. 27.*
 17. *Simonia crimen debet plene probari.* *nes datur locus juramento suppletorio.* *concl. 54. n. 49.*
 18. *Simulationis exceptio impedit paratam executionem.* *concl. 24. n. 21.*
 19. *Simulata contractus præsumitur.* *si res pro parte donata.* *pro parte vendita.* *concl. 1. n. 41.*
 20. *Situs prædiorum in bonis taxandis maxime est attendendus.* *Concl. 33. n. 56. 57.*
 21. *Simultaneam investituram ab Electore habens an possit eam curia conveniri.* *concl. 3. n. 13.*
 22. *Simultanea investitura est consuetudine introducta & licita.* *concl. 33. n. 19.* *Eius beneficiis possunt collateraliter succedere.* *n. 18.* *Ex æ contrahitur mutua quedam obligatio.* *num. 20.* *Debet fieri cum (consensu possessoris feud.)* *n. 21.* *Est tantum inter nobiles & egregios personarum.* *n. 22.* *Fuit etiam jure civili cognita.* *nu. 23.* *Quæ iam in Saxonia in co differt.* *quod in feudo non valet tantum apud.* *cum Saxonia in quoru requiritur.* *n. 24.* *Transit adivé & passivé ad hæredes.* *num. 25.* *Non dat possessionem.* *sed ius.* *ut feudum sine collateralium compositione modo possit alienari.* *num. 26.* *Tribuit spem succedendi.* *n. 27. 28.* *In eâ necessario requiritur.* *investitura renovatio.* *quoties possessio feudis vel per mortem domini vel vasalli interruptum.* *n. 29.* *Alias domino & interdum fratribus editis.* *n. 30.* *Exceptio non sufficit renovationi potest à tertio obijci.* *nu. 31.* *Si frater vel alii minor.* *tunc propter non renovatam investituram feudum non amittitur.* *sed auxilium minoris competit etiam majoribus.* *n. 35.* *Si exterus simultaneè investituræ renovationem non petit.* *non cadit feudo.* *n. 38.*

- n. 39. 40. 41. Omnes filii debent renovationem petere, solent tamen unum ex se eligere, qui omnium nomine investituram petit, n. 42. Si vultum pro se fecit, successorum investituram petat & accipiat, eo mortuo non debent heredes renovationem petere, n. 43. Si vultum domino & eius heredibus fidelitatem iuravit, non debet domini heredibus de novo jurare, nu. 44. Si plures heredes domini feudum reliquit, aut ab omnibus renovatio petenda, remissive, n. 45. Simultanea investitura amittitur per divisionem, nisi si fratres iterum simultaneum investiri curaverint, n. 46. 47. 48. 49. Extinguitur etiam per divisionem in feudum sufficiens & ignobilibus, concl. 53. n. 50. Expirat per venditionem, nisi reliqui de novo sibi acquiescunt investituram, n. 51. Rumpitur, si simulaneam investiti in alienationem fendi consentiunt, vel contra eos praescriptum sit, nu. 54. Si possessor fendi alios secum de eodem reliquum scientes & permissionibus investiri faciat, nu. 55. Si agnatus remotor feudum ab ipsius consensu domini emit, n. 56. Renovatio debet intra annum & diem peti, nu. 56. 57. Dominum cum non potest agnate denegare, n. 58. Quomodo simultanea investitura amissa de novo petenda, n. 59. Simultaneam investituram admittunt omnes indistincte, nec in successione habetur ratio graduum, n. 60. Proxior praefertur remotiori, si in investitura habetur, nach redh. ter. Sympyl. n. 62. Daß die nächsten Vetteren etc. nu. 63. Si plures sub collectivo sunt investiti, nu. 64. Si ita consuetudine et induitum, nu. 65. In terra Touringia praefertur proximior, n. 66. Simultanea investituram in capita aut in stirpes succedant, remissive, n. 70. 101. 53.
2. Simultaneam investituram possunt feudum alienatum revocare, conl. 1. n. 1. & seqq. si feudum sit hereditarium, sine re pacto & providentia, n. 3. Si re investitoris heredes sine non, n. 4. 5. Licet feudum sit novum, nu. 7. Non possunt revocare, si de novo sint investiti, & opus factum novum recipiendo investituram interierit, nu. 10. Si simultaneam investituram ignorante & inficio possessore impetraverint, n. 11. Si alienationis consensum, nu. 12. Minores quomodo feudi alienationi possint consentire, n. 19. Non possunt revocare, si simultanea investitura sit agnatis principaliter respectu possessoris concessa, n. 25. Si idibus ob factam investituram non competat ius agendi, n. 26.
1. Socium omnium bonorum habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, licet sibi de ea non profecerit, conl. 65. n. 149.
2. Socius debitorum a communibus debitorum exigens, debet id reliquum socii communicare, conl. 71. n. 13.
1. Socius non confertur habere mandatum, nisi sit ea, circa qua contracta est societas, conl. 74. n. 147.
1. Socius non potest a socio arrestari, conl. 75. n. 24.
2. Socius omnium bonorum non potest pro debitu socii incarcerationari, conl. 28. n. 36. & n. 46.
4. Socius criminis nec pro socio nec contra socium potest probare seu testari, conl. 4. n. 104. Nisi in causa & reneficiis, r. 65. Qualem fidem nominatim & confesso socii vel reneficii contra alios faciat, conl. 4. num. 106. & seqq.
5. Socius rem communem vel partem consocii in suam militatorem potens habetur pro fure, conl. 44. num. 20. n. 21.
6. Socius criminis aut in furto possit torquere in caput consociorum & recuperatorum, conl. 55. n. 58.
1. In Societate aut & quatenus uxori pro pralationis habeat,

Index Rerum & Verborum.

1. & dotem ex societate possit petere, socius, mariti praesentatur. *Concl. 61. n. 25.*
2. societas est in ius mandati, & socii sibi invicem mandare videntur. *Concl. 72. n. 146.*
3. solus, verbum, cuius in natura & effectus, *Conclus. 65. n. 162.*
4. solutio exceptio impedit paratam executionem, *conclus. 84. n. 26.*
5. solutio exceptio impedit litium ingressum, *Conclus. 13. n. 45. Debet a debitore probari, Concl. 37. n. 9.*
6. solutio in qua monet fieri debeat, si mutuo non amplius reperitur, vel est mutata, *concl. 35. & concl. 38. vide verb. Moneta.*
7. solutio astimatio iniuriarum ad evitandam infamiam quando fieri debet, *Concl. 63. n. 17. & seqq.*
8. sollemnitas deficiente in instrumento exceptio impedit executionem, *Concl. 14. n. 51.*
9. sollemnitates extrinsecae debent ab allegante probari, *Concl. 37. nu. 8.*
10. solus, verbum ad iudicem relatum, importat liberam iaculationem, non necessitatem, *Concl. 13. n. 53.*
11. solidus in materia furti accipitur pro auro lingario, *Concl. 47. n. 30. solidi septuaginta duo faciunt libram auri, n. 31. si valor auri variatur, tunc inspectur tempus commissi delicti, n. 33. Concl. 43.*
12. de sodomia crimine, remissive, *Concl. 39. n. 22.*
13. socer admittitur in iudicio pro genero sine mandato, cum cautione rati, *Concl. 14. n. 49.*
14. socer non potest propter debita incarcerari, *Concl. 28. n. 37.*
15. socer occidens non tenetur pena paritidii, sed puniatur mitius & aliter, *Concl. 7. n. 23. 31.*
16. socer non tenetur ex incendio a nuptiis, *Conclus. 25. n. 106.*
17. socer nuptum cognoscens panitur susceptione & perpetua relegatione, *Concl. 35. n. 15.*
18. a sorte an & quatenus appellare licet, *Conclus. 50. n. 50.*
19. privilegia quomodo de iure Canonico puniantur, *Concl. 5. num. 8. & seqq. Qua sint haereticas & haereticas sapient. n. 9. d. Concl.*
20. Sorte principali soluta an adhuc actio competat ad intercessu & usuram, *Concl. 38. n. 31.*
21. Specialia non sunt multiplicanda, *Concl. 5. n. 27.*
22. specialem & generalem hypothecam habens debet prius excutere generalem, *Concl. 68. n. 77.*
23. speciale dicere quid esse, & rationem specialitatis non assignare, est miserorum, *Concl. 67. n. 39.*
24. speciale mandatum, requiritur ad arrestum impetrandum, *Concl. 74. n. 7. In causa executiva, ibid. Et ubi qui in penam potest incidere, n. 8. d. q. de gravi praedictio, personam aut famam alius afflicto, agitur, n. 9.*
25. specialia duo non possunt circa unam rem concurrere, *Concl. 21. n. 197.*
26. speciale mandatum quando requiritur, *Conclus. 14. n. 42.*
27. speciales Doctorum decisiones in terminis allegari, est magna crudelitas, *Concl. 9. n. 41.*
28. specialia seu singularia duo eadem circa unam rem non indulgentur, *Concl. 13. n. 32.*
29. specialia & expressa mentio ubi requiritur, generali configuratione non sufficit, *Conclus. 16. num. 31. specialia mentio quae digna sunt, etiam specificis debent exprimi, n. 34.*
30. sportula debent a villa restitui, licet habuerint iustam causam litigandi, *Concl. 78. n. 21.*
31. in spiritualibus causis iuramentum necessarium non deservitur, *Concl. 54. n. 13.*
32. spirituales patrem occidens non fit reus paritidii, *Concl. 6. n. 64.*
33. spirituales matrem cognoscens quomodo puniatur, *Concl. 32. n. 27.*
34. Spurio an possit iuramentum supplicium deferri, *Conclus. 54. n. 67. 68.*
35. Spurius patrem vel matrem occidens, paret paritidii tenetur, *Concl. 6. n. 34.*
36. Spoli exceptio impedit paratam executionem, *conclus. 84. n. 77. Est maxime privilegiata, n. 78.*
37. de Spolio exceptione, *concl. 21. per tot. Intra 15. dies opponenda, num. 2. 3. Spoliatio varia competens remedia, n. 4. An exprimere debet in libello, quo temerario est uti, num. 8. 9. 10. Spoliatio disinguit, qui possidere non possunt, num. 62. Concl. 21. Altit spoliatio au successibus beneficiorum Ecclesiasticorum dicitur, si eis decima denegantur, *Conclus. 21. num. 11. An desit contra successorem eius, qui in dignitate constitutus aliquem spoliaverit, conclus. 21. num. 24. 26. An contra iudicem vel alium privatam, qui pignora capiat, num. 29. 31. & seqq. An contra dominum, si eius ministri aliquem de possessione ejiciant, num. 27. Datur adversus unum actionem, num. 35. Spoliatio non debet spoliatio in alia causae respondere, si u non sit solvendo, num. 36. Spoliatio alio vel exceptio datur adversus spoliare mandantem vel ratihabentem, *Conclus. 21. num. 37. Datur adversus soberos, qui nuntii propter reliquos soberos in possessione hereditatis praeventi, num. 37. Datur, etiam si spoliatio pacem cum spoliatores moni renuntiavit suo iuri, quod in re habuit, num. 38. Datur, si qui a iudice, ordine iuri non servato, spoliatur, num. 39. 40. Datur adversus eum qui occupat aliquid per vim, & facit, id sibi postea a superiore concedi, num. 41. Datur clerico vel alio officiali, qui sine causa cognitione ab officio remouetur, num. 42. Habet locum, licet spoliatus non doceat de iniuria sui deiectione, num. 43. num. 44. Spoliatio exceptio quando & quibus in casibus non habet locum, num. 45. 46. & seqq. Non datur, ubi compensatio non admittitur, num. 33. Syndico non potest opponi, qui reum spoliaverit, num. 50. Spoliatio exceptio a tertio facti, an & quatenus locum habet, *Conclus. 21. num. 64. & seqq. Utrum sit dilatoria an peremptoria, num. 74. Spoliatus debet probare antiquiorem possessionem suam, & novam conventi spoliatoria, num. 76. 77. & seqq. Spolium quomodo probatur, num. 86. 87. Raro aut nunquam sine dolo committitur, num. 87. Contra spoli probacionem an alior vel reus reprobari possit, num. 23. spoliatio probatio an intra 15. dies plene absolvenda num. 89. In causa spoli an disputatio attestacionum admittitur, n. 90. Spoliatio exceptio quando caute opponenda, num. 91. Spoliatio agens, an in casu succumbentia iniuriarum tenetur, num. 92. Spolium non potest sine fraude & dolo committi, num. 95. n. 103. & seq. In causa spoli reconventio non habet locum, *concl. 22. nu. 20. In causa spoli non potest iuramentum deferri, conc. 59. n. 53. Spoliatus suffinet partes reus, non actoris, conc. 19. n. 6. Spoliatus an debet guardam praestare, conc. 19. n. 6.*****
38. Spolium non solum vel e contra occidens tenetur pena paritidii, *Conclus. 7. num. 31.*

4. *Is sponsus committit adulterium*, Concl. 27. num. 138. *Uxor sponsa*, vel *is qui adulterium in sponsam committit*, punitur, Concl. 27. numero 139. & sequentibus. Punitur sublatione & relegatione, num. 146. *Nisi sponsus cum aia maritata, vel maritus cum sponsa concubuit*, numero 151.
5. *Sponsalia cum duobus contrahuntur*, si copula carnalis non intervenit, si infamis, & punitur arbitrarie, Concl. 28. n. 35. Si vero ultimam in uxorem duxit, vel aliam cognovit, siliatur ad nallam, & relegatur in perpetuum, n. 17. & seq. *An vero relicta secunda sponsa priori concubare teneatur*, num. 61. & seq. Etiam si quis cum secunda sponsa matrimonium consummavit, nihilominus id revalidatur, & redire debet ad priorem, num. 67. cum l. 28.
6. *Sponsa de presenti si adulterium committit*, amittit dotem & alia iura, Concl. 9. n. 32.
7. *Sponsus sciam sponsam impuberem & nondum viri nuptentem per vim raptatus*, non punitur gladio, sed tenetur iustitiam de supra, Concl. 32. num. 46.
8. *Sponsa ex communi usu loquendi non amittit nomen sponsa*, nisi sit cognita, Concl. 21. n. 3. Nondum cognita non dicitur non versa, neq. natus, d. Concl. 23. num. 4.
9. *Sponsalia de presenti sunt verum matrimonium*, & sponsa de presenti verè uxor dicitur, Concl. 25. num. 6.
10. *Sponsus & sponsa de presenti sub appellatione uxoris & mariti ad lucrum statutarium, in casum mortis alterutrius percipiendum continentur*, Concl. 25. a num. 1. 2. ad 13. Quid procedit non solum in statutis, sed etiam in pactis dotibus, n. 13. Non procedit in minore septem annis desponsata per verba de presenti, num. 15. 16. 17. 18. Item in puella, quæ quidem septennium excessit, sed ad aetatem 12. annorum nondum pervenit, num. 19. Item si alter alterum impedit, quomodo matrimonium contraheretur, num. 20. Et si postea vir sponsam graviter decubantem sibi per sacerdotem copulari fecit, d. n. 20. Plures limitat. n. 21. 22. 23. & sequentibus usque ad 27. De jure Saxonico sponsus & sponsa sub appellatione mariti & uxoris non continentur, nisi ambo consenserint thorum, num. 27. 28. 29. Et procedit etiam si matrimonium post consensum thori momento saltem contraxerint, num. 30. Consensio autem thori praeclara observari debet, num. 31. 32. Non vero requiritur, ut sponsa citius viri cognoscatur, num. 33. Quid verum est, si malum confusa vel in 3. articulis in duobus sponsa non solum ad tempus cognita, & interim inter viri maritus uxoris, Secus si maritus prius impudens factus est, & interim sponsa oriatur, vel abortivum fiat, tunc enim nihil lucratur utriusque sponsa, num. 34. 35. 36. Sponsa de presenti cognita clam parentibus ante copulam omnem excessu, si licam, non lucratur, siquid de viro, nec etiam 23, si hic vel illa mortua ante copulam, n. 37. Sponsa de presenti ad exheredationem filii vel sub interdicatione viri continetur, & exhereditatur, num. 39. Dispositio hinc Saxonica in iure lucratur solum

- præcedit, non in hereditate, num. 40. sponsus nobilis vel talis si decedit, sponsa eius relicta nobilem ad dotalitium constituendum, vel constitutum consequendum agere potest, num. 40. Sponsa nobilis habet ius quæsitum in sponsi bonis ratione futuri dotalitii, num. 40. Sponsus est, quæ sponsa donavit, repetere potest, si sponsa ante consummatum matrimonium moritur, n. 41.
4. *Sponsalia infra septennium contrahuntur non transeunt in matrimonium*, nisi de novo mutus consensus adhibeatur, num. 16. Item sponsalia inter aditum & pupillam non valent, si post septennium pupilla tacuit, n. 18.
  5. *Sponsalia largiatis species, siue pertinentia ad sponsalitiam largiuntur*, v. Concl. 25. a n. 56. ad 92. & n. 93. 96. 97. Regulariter non nisi inter nobiles locum habet, n. 113.
1. *Statutum si disponit, vultum condemnandum esse in expensas, tunc licet iustam causam habeat litigandam, procedit.*
2. *Statutum quod certas admittit exceptiones, an reliquas omnes excludat*, Conclusion. 3. a. num. 1. 2. 3. 4.
  3. *Statutum taxativè loquens an possit extendi*, Concl. 3. a. n. 3.
  4. *Statuta sunt strictè accipienda*, Conclusion. 13. num. 11. Corollaria debeat intelligi, ut mutui ledant ius commune, Concl. 13. num. 13. Tum maxime strictè sunt accipienda, si hoc iudicium utilitas & ratio exeat, numero decimo quarto. Proprie & cum effectu sunt intelligenda, numero decimo octavo. Proprietas magis attendenda, quam communis usus loquendi, Conclusion. 43. numero sexto. Statutum tollens omnem probationem, non censetur tollere probationem per civitatem facti, vel ocularem inspectionem, Conclusion. 47. numero v. decimo quinto. Statuto in civitate stante, quod capianens cogatur ferre sententiam iuxta consilium sapientum, id intelligitur, si pars petat consilium, Conclusion. 53. numero trigésimo octavo. Disponens quod potestas teneatur agnatos litigantes compellere ad compromissum intelligitur, si compromissum a parte petatur, Concl. 53. n. 39. Simpliciter excludens nullitatem, non censetur notariam excludere, Conclusion. 61. numero octavo. Statuto potest certus terminus ad deducendam nullitatem præfixi, Concl. 61. num. 8.
  5. *Statutum generale non extendendum contra privilegia Ecclesiarum*, Conclusion. 7. numero quinto. Ibi statutum venit ampliativè ad ius commune, tunc idem ius dicendum est in ampliante quàm in ampliato, Conclusion. 7. numero decimo tertio. Quando ius commune disponit aliquid, de quo etiam cavetur in statuto, tunc ius commune per omnia observari debet, & statutum quoad ampliationes, limitationes secundum id regulatur, numero decimo quarto. Statutum ius ad ius commune vel antiquum reducere, est favorabile, numero decimo sexto. Favorabile extenditur de casu ad casum, n. 17.
  6. *Statutum & præscriptiones solâ citatione interrampuntur*, Concl. 61. n. 31.
  7. *Statutum debet intelligi in casu vero, & non ficto*, k Coa.

Index Rerum & Verborum.

- Conclufion. 17. numer. 25. A ftatuto ad paffum
valet argumentum necesse. Concluf. 28. num. 10.
Statutum fimpliciter loquens prodest etiam foren-
fibus, concluf. 38. num. 21. Statuta nunquam in
fele, autur legum in cafibus fpecialibus, vel habenti-
bus periculum forem, nec extenduntur ad cau-
fas & perfonas privilegatas, Concl. 21. num. 16.
Statuta & conftituciones locales juri ftrictissime
accipienda, Concluf. 29. num. 47. An & quate-
nus ex identitate rationis poffunt extendi, num. 62.
Debeti confiderari fecundum tempus initii & confti-
tutionis, Concluf. 36. num. 24. Jus proximis
permittenti foni ad fci, Concl. 30. num. 15. Lo-
quentia de venditionibus non habent locum in per-
mittationibus, num. 18. Concl. 30. Statuta & oroi-
naciones laicorum circa juramenta non valent, con-
cluf. 44. n. 9.
4. Statutu non poteft tolli neceffaria de feufio, concluf.
11. n. 10.
4. Statutu feu conftetudine an induci poffit, ut adul-
teria fuis impunia, Conclufione 27. numero 22. &
feqq.
5. Statuta punitiva laquei inducentia, magis frequen-
tiam, quam magnitudinem rei ablata confiderant,
concl. 42. n. 20.
5. Statuta feu conftetudine non poteft induci, quomi-
nus an in finibus & lacubus pifeitur, concluf.
51. n. 3.
5. Statutum cafum duplicata correftionis juris com-
munis continens non valet, concluf. 71. n. 24.
4. Statutum inducens ne adulter capitaliter punia-
tur, requirit falfum confummatum, concluf. 27.
num. 74.
3. Statuta ftrictè obferuari debent, concluf. 1. num. 35.
concluf. 3. n. 22. Et fic interpretari, ne inde abfur-
dum fequatur, concluf. 2. n. 91. Item debent re-
ducti ad terminos iuris communis, etiam per verba
impropria, d. u. 91. Exorbitantia a iure communi
ftrictissime accipienda, concl. 35. n. 40.
1. Stewer & Officij collecta publica, quibus privile-
gia gaudent, concl. 64. n. 104. & feqq.
2. Stewer foluitur in fignum fuperioritatis, & fub-
jeftionis & nunquam prefcibitur, conclufione. 4.
num. 17.
1. pro Stipendiis ftudioforum funt bona diftributorum
tacite obligata, concl. 67. n. 19.
1. Sindofi pro debitis caufa ftudii habent personale
privilegium, concl. 70. n. 22. 22.
1. ftudioforum libri poffunt bodie areftari, concl. 74.
n. 34 ff.
1. Stipendiis poffunt areftari & per viam executionis
capiti, concluf. 74. n. 16. vide concluf. 74. n. 45.
1. ftudiofi non poffunt perfonaliter areftari, concluf.
77. n. 20. 21.
1. ftudiofi vel fcolares an teneant fatiadare, concluf.
20. n. 17.
1. ftudiofi poffunt omiffio iudicis intermedio ad fupre-
mum appellare, concl. 78. n. 21.
1. ftudiofus fi ab academia relegatur, an ad tota illa
provincia, in qua Academia fuftentatur, relegatus
confeatur, Concluf. 71. n. 19.
1. ftabularius poteft animalia detinere, donec fibi
pro cibariis fit fatis factum, Concl. 73. n. 104.
1. ftabularii debent ius rationes contra feipfos ede-
re, Concl. 75. n. 46.
4. ftabularius non teneat de incendio ex culpa di-
vertentium comum, fci, Concl. 20. n. 14.
1. Statum, vox, fignificat fummariam cognitionem &
importat paratam fignificationem, Conclufione. 30.
num. 61.
2. in Statuta caufa, putat, an quis fit finis, &c. non
defertur juramentum fuppletorium, Concluf. 54.
num. 27.
1. Stipulationes tacita & expreffa habent paratam
obligationem, Concl. 50. n. 77.
4. Sterilitatis potulum dans vel femens quomodo
punitur, Conclufione. 3. per totum, vide verb. Ab-
ortus.
4. de ftrigis & earum obligationibus cum Diabolo
initis, Concluf. 3. per tot. Quomodo & quibus fo-
lempnitatibus ad mariam perveniant, Concl. 3. n. 4. 5.
6. 7. Datur ipsis pulvis triplicis coloris a Dia-
bolo, quo varie utuntur, Concluf. 3. num. 3. & feqq.
Quæ fit earum potentia, num. 14. & feqq. Ope-
rantur ex permiffu Dei, num. 26. Et verè & rea-
liter, non phantafice agunt, num. 27. Poffunt im-
bres, grandines, nubes, pediculi & alia animalia
excitare, num. 28. & feqq. Non poffunt verè &
realiter, fed tantum phantafice, in bruta transfor-
mari, num. 31. 32. vide verb. Veneficium. De pro-
felfu in caufis fizarum, vide Concl. 4. per tot. & d.
verb. Veneficium.
4. Statum & tactum, ut quibus modis in tormentis
inducatur, Concl. 4. n. 167. & feqq. Et quibus modis
tollatur, n. 171. & feqq.
5. Statum refte puniatur, Concl. 31. n. 1. Statuator
debet iure diuino & Canonico ftupratam ducere vel
dotare, Concl. 35. num. 23. Hodie idem receptum,
num. 7. & feqq. Idè alternatim intelligitur, n. 11.
Et in arbitrio ftupratoris effe poffum, virum elige-
re velut, num. 16. 17. Dori iudicet quomodo modo
propria, num. 17. 18. 19. In his terris conftituitur fe-
cundum nativitatem & dignitatem puella, num. 20.
21. & feqq. Dori puella danda, licet fit dives, n. 13.
Dori tamen non debet excedere dimidiam partem
bonorum ftupratoris, Concluf. 33. num. 25. Dori fla-
tim ftuprata poffit ftuprum danda, num. 26. Licet
ei volenti & confentiens ftuprum fit illatum, n.
29. 30. Licet quinquennium elapfum fit, num. 31.
Etiam fi ftuprator cum alia matrimonio interit,
num. 34. Uxoratus etiam debet dotare ftupratam,
num. 35. Viduam ftupratam eam etiam vel dotare
vel ducere tenetur, num. 38. Dos debetur, licet
pater n. 31. ftupratam ftupratori nubere, num. 38.
Licet ftuprata poffea publica meretrix facta fue-
rit, num. 39. Si plures res habuerint cum una,
ut debet dotare vel ducere, qu. prius ftuprum
intulit, numero 39. Trater dotacionem etiam
infans debet alii ftupratori, numero 40. Quan-
do & quandiu alimenta debeantur, num. 42. &
feqq. Mulieris affectum, fci, aliquem rem ha-
buiffe, non creditur, & d. probetur, numer. 40. 10.
Etiam jurata non creditur, n. 31. Poteft tamen
juramentum viro deferre, n. 53. Concubitus &
impragnatio poffit probari per indicia, conellu-
ras, prefumpciones, num. 56. Si vir fateatur, fe
concubum, n. 57. argat autem parum effe fimum, tunc
ftatim iuramento mulieris, num. 57. Nifi vir pro-
bet, quod alius concubuerit, n. quinquagesimo noni.

Index Rerum & Verborum,

1. Si quis non debet ducere aut ducere stupratam, si quis concubitus n. 61. Si prohi mulierem ante nuptias d. 22. Si rem suam dotis à puella nuptiis pater impetravit, n. 66. Si tempore nuptiarum puella de certa precio convenit, n. 68. Si stuprata tantum est attentata, n. 70. Si quis adulterium, violentum & in domum stuprat, n. 71. & seqq. Si puellam in campana simulantem, vel latenter stupravit, n. 81, 82. Si quis puella promissit matrimonium, tunc datione dotis non liberatur, n. 83. An & quomodo debeat probari, matrimonium esse promissum, n. 84. & seqq. Stuprator debet se juramento purgare, quod non promiserit matrimonium, n. 87. Nisi probatibus uti vellet, n. 90. Qua sint presumptiones, mulierem cum alio etiam concubuisse, n. 92. & seqq. Quibus modis & casibus stuprator graviter puniatur, n. 100. & seqq. Stuprator potest insuper à magistratu arbitrio puniri, n. 113. Puella stuprata an puniatur, n. 116. & seqq. Transfalsio super fletu potest fieri, si matrimonium non est promissum, & in praesentio non secuta, n. 123. Secus, si promissum, & secuta est in praesentio, n. 124, 125. Cognitio super pertinet ad inferiorem jurisdictionem, Conclus. 13. n. ult.

5. De stupro violento. Conclus. 41. per tot. Vide in verb. Violentum.

7. Stuprata per vim non fit infamis, sed potest iterum portare. Conclus. 41. n. 66.

8. Sumptus in curationem aegroti facti, habent jus praedationis. Conclus. 64. n. 94. & seqq. Limitatur, n. 100. & seqq.

1. Sumptus in curationem facti quomodo probentur, d. Concl. n. 102, 103.

2. Sumptibus communibus debent expediri, quae utrinque partis utilitatem respiciunt, Conclus. 19. num. 24. Ad ea debent communibus partium sumptibus ad Collegia juridica mitti, Conclus. 19. n. 20.

3. Successori singulari an etiam privilegium dotis uxoris competat, Conclus. 66. n. 94.

4. Successori singulari datur jus parate executionis, Conclus. 50. n. 10.

5. Contra Successorem singularem non datur executio, Conclus. 50. n. 6.

6. Successoribus an & quatenus possit deferri juramentum, Conclus. 51. per tot.

7. Successio inter viriles non datur ultra decimum gradum, Conclus. 54. n. 20.

8. Successores non norum ecclesiasticorum & secularium an & quatenus in rebus in casum mortis factam debeant ratam habere, Conclus. 54. n. 10, 11. & seqq.

9. Successio collateralium. Conclus. 24. Si soli fratres ex utroque latere conjuncti extant, succedunt pariter, n. 2. & seqq. Si fratres & fratrum uideri extant, etiam pariter succedunt, n. 3. Si uxor, n. 12. & seqq. In Saxonia, exceptis filiis & filiis, non succedunt patri, n. 11. n. 11. Fratrum uxor, conjunctum cum fratre succedit, n. 22. Si uxor, n. 24. Si soli fratres in stirpe extant, n. 10, 11. Si in stirpe succedunt, n. 11. & seqq. Fratrum uxor conjuncti vel eorum filii, si de solis patrum amitam, avunculam excludunt, n. 32. & seqq. Si extant fratres utriusque conjuncti & fratres ab uno la-

tere tantum, illi succedunt, bis exclusi, n. 46. & seqq. Si in successione concurrunt filii & fratrum utriusque conjuncti, n. 47. Si fratres ab uno latere tantum, qui praesentur, n. 49. & seqq. Si extant soli fratres ab uno conjuncti, aequaliter succedunt, n. 66. & seqq. Si soli collaterales extant, tunc omnes secundum gradus praerogativam succedunt, n. 84. & seqq. Ad quem usque gradum collaterales succedunt, n. 102. & seqq. Conclus. 24.

3. Qui à successione excluditur, à petitione quoque legitime excluditur, Conclus. 11. n. 20.

3. Succedunt fratri defuncto fratres & sorores, utriusque conjuncti, exclusi fratribus & sororibus conjunctis ab uno latere, Conclus. 20. n. 1. Ergo distinguitur inter bona, an ex paterna an verò ex linea materna vel aliunde quae sint, d. Conclus. 20. n. 1. In horum defunctam, admittuntur ad successionem fratres uno latere tantum conjuncti, sive ex linea materna sive paterna proveniant, nec iterum distinguitur inter bona, num. 2. Si verò defunctus reliquit conjunctum fratres consanguineos & uterinos, distinguitur inter bona paterna & materna, & alter alterum excludit de jure civili, n. 4. Quod extenditur etiam ad fratrum filios, n. 5. Limitatur n. 6, 7, 8, 9, 10. Secus est in jure Saxónico, ubi inter bona non distinguitur, n. 11, 12. Limitatur autem in f. m. la hereditunde iudicio, n. 13. In ascendentibus in successione distinguitur inter bona, num. 14, 15. Et procedit etiam, quando cum ascendentibus frater ex utroque succedit, num. 16. Fallit si frater ex utroque cum avo materno succedit, num. 17. Item quando ascendentes sunt in dispari gradu, n. 18. Item, si cum ascendentibus transversales defuncti concurrunt, num. 19. In foro Saxónico verò distinctio bonorum non observatur inter ascendentes, numero 20, 21.

3. In Successione filiarum olim de jure Civili mater per patrem fuit exclusa, Conclus. 23. num. 1. Hodie jure novissimo pariter succedunt, tamen tamen gradus praerogativa, d. num. 1. Quod verum in re bonis, qua filius aliunde quam à parentibus acquisivit, d. num. 1. de jure Saxónico pater & mater etiam simul succedunt, num. 2, 3, 4, 5, 6. Et procedit etiam in avo avia, & aliis ascendentibus secundum gradus praerogativam, exclusi defuncti fratribus, num. 7. In hac est differentia juris civilis & Saxonicæ, quod de jure civili parentes, fratres, defuncto ex uno latere conjunctos tantum excludunt: de jure verò Saxónico omnes, sive ab uno sive utroque latere veniant, num. 8, 9, 10.

3. In Successione collateralium. Si fratres & sorores ex utroque latere conjuncti extant, & unus ex illis decedit, tunc omnes reliqui in viriles portiones succedunt, tam de jure communi, quam Saxónico, Conclus. 24. num. 2. Limitatur in feudis, ubi soli fratres succedunt, numero 3. Item in gerada Saxonia, ubi sola sorores, num. 4. Item in rebus expeditoriis, ubi soli succedunt fratres, numer. 5. Item in pecunia, quam alius delinquent composicionis locum solvit, num. 7. Si soli fratres ex utroque latere conjuncti extant, sed unus ex illis mortuus est, & filius reliquit, succedunt filii patris mortui fratres cum patruo in stirpes, num. 8. Ampliationes & limitationes, num. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

- Si res abbaslate nullum emptorem inveniunt, an creditori addimantur, n. 185. & seqq. Res subbaslate an possint intra annum à debitore relui, n. 191. & seqq.
1. Subbaslata bona si emptorem non inveniunt, quid iuris, Concl. 31. n. 206. 207. Subbaslatio fit cum significati ne precu taxati, n. 210.
2. Subbaslatio non praesumitur juri prioritatis, Concl. 31. n. 212.
3. Subbaslationis ordo stricte observandus, Concl. 31. n. 229. Alios processus vitatur, ibid. Et rescum fructibus est restituenda, n. 227.
4. de Subbaslatione dispoentia statuta sunt tam in tempore quam in forma, stricte observanda, num. 226.
5. Subbaslationem soleuniter esse factam quomodo probatur, & à quo debeat probari, n. 229. 230.
6. Subbaslationis laus, fides & certitudo, qua rebus iustum precum statuitur, Concl. 32. num. 39. & seqq.
7. Substitutio vulgaris expressa excludit matrem à successione liberorum, Concl. 10. num. 1. Item tacita verè & proprio sic dicta, d. Concl. 10. num. 2. Nec non tacita vulgaris, quæ continetur sub expressa pupillari, n. 3. 4. Quod verum in matre pupilli, secus in matre testatoris, num. 5. Item substitutio vulgaris partim expressa, partim tacita, excludit matrem, num. 6. 7. 8. 9. Ampliatur, ut mater ne quidem in legitima admittatur, num. 10. In substitutionibus vulgaribus non succeditur filio, sed testatori, num. 10. Substitutioni vulgaris tum demum locus est, si institutus hereditatem vel expressè repudiavit, vel tacite per lapsum temporis, d. num. 10. Substitutio pupillaris generalis expressa excludit etiam matrem, num. 11. Item pupillaris expressa specialis, num. 12. Hic casus procedit etiam de jure novissimo, num. 13. Item in patre, num. 14. Item in fratre pupilli, num. 15. Imò mater in pupillari substitutione tam generali quam speciali excluditur à legitima in totum, num. 16. ad 21. Pupillaris autem tacita substitutio, quæ continetur sub expressa vulgari non excludit matrem, num. 22. 23. Quod ampliatur, siue mater sit coheres siue non, num. 24. Item ampliatur in avia, num. 25. Item in patre, num. 26. Nec non in fratre, num. 27. Limitatur, si testator filio impuberi vulgariter tantum substituit, in qua continetur tacita pupillaris, matri verò legaverit decem annis, donec vitam duxerit vidualem, numer. 29. Item, si filio pupillo substitutio vulgaris expressa, in qua continetur pupillaris tacita, est facta ad alias causas, num. 30. Item, si extant quadam conjecturae, quibus colligitur testatorem voluisse matrem per ejusmodi substitutionem excludere, num. 31. 32. 33. Pupillari substitutio partim expressa, partim tacita excludit matrem, num. 34. Non verò exemplaris substitutio, nisi exemplariter substituitur si de substituendo necessario, num. 35. 36. Substitutio reciproca & compendiosa excludit matrem, num. 37. Novissime hodie de jure Saxónico maritus uxorem per substitutionem à legitima ex bonis filiorum sibi debita excludere non potest, num. 38. 39. 40. Per substitutionem ab avo nepotibus factam mater vel pater potest excludi, si nepotes sunt in potestate avi paterni,

- num. 42. Quod in Electoratu in tantum procedit, ut matri & patri legitima salva retineatur, num. 43. Filio in sola legitima instituto, substitutio fieri potest ad exclusionem matris, num. 44. ad fin. Quod procedit, si pupillariter filio impuberi est facta, n. 47. Substitutio est provisio patri non omnia, d. Concl. 10. n. 46.
1. de Supplicatione & revisione actorum, Conclusio. 60. per totum. Conceditur de jure civili, num. 1. Vocatur extra ordinarius remedium, numer. 2. 3. 4. 5. Differt ab appellatione, & in quibus, num. 7. 8. 9. Debet intra duos annos Principi offerri, num. 9. 10. Tantum semel licet supplicare, num. 11. 12. 13. 14. Supplicatio an retardat executionem, numer. 15. 16. In ea non obtinet l. 4. C. de tempor. appell. num. 17. In quibus causis supplicare permittitur, num. 18. Supplicare licet tantum ab interlocutoria, num. 20. Forma supplicandi, num. 21. Supplicationis temeraria poena, num. 22. 23. In jure Saxónico supplicatio non habet locum, num. 27. Contra res conformes sententias non obtinet, n. 28. Videatur prohibita, ubi appellatio ad evitandam nullitatem litium revocatur, n. 29. Concl. 60.
2. Summaria cause an in eis reconventio locum habeat, Conclusio. 22. numer. 31. & seqq. Antis consensatio specifica requiritur, Concl. 20. num. 6. Prima alius judicarius obtinet in his vicibus, hinc consensationis, num. 6. Concl. 26. In summaria non potest reus suas exceptiones consensu actoris committere, Concl. 29. num. 62. & seqq. In his probat unus & singularis testis, Concl. 36. num. 94. & seqq. Summaria causa cur ita dicatur, Concl. 37. n. 15. Guardanda non potest praestari, Concl. 39. num. 7.
3. Subsidiaria citatio, Conclusio. 11. An & quatenus sit necessaria, Concl. 11. n. 1. & seqq.
4. Subscriptio praesupponit, omnia praescripta vera esse, & de voluntate subscribentis facta, Conclusio. 14. num. 74. Subscriptio ad consensum praestandum facta, plenè probat, n. 74. Concl. 14. Subscriptio nuda an in mandato procuratoris sufficiat, Concl. 14. n. 73. & seqq.
5. Substitutus sine mandato compariens & de rato cavens, quem ratum habiturum cavere debeat, Conclusio. 14. n. 62. 63.
6. de Suppletorio juramento, vide juramentum suppletorium.
7. Suadentes furtum quomodo puniantur, conclusio. 55. num. 56.
8. Surrogatum sapie naturam ejus, in cujus locum surrogatur, conclusio. 9. num. 33. & concl. 29. n. 29. part. 3.
9. Surdus potest propter furtum suspendi, conclusio. 44. num. 27. Suspendii poena an & quatenus locum habeat, vide supra in verb. suspendium.
10. Sylva cadua in materia retrovenditionis an à venditore, an verò ab emptore possit excludi, conclusio. 72.
11. in Sylvas potest fieri executio, sed ita, ne devastentur, conclusio. 21. n. 111. 112.
12. in Sylvas non caduam non potest fieri executio, n. 115. 116.

1. contra Sylvas succedentem & de va^l antem possunt mandata in libroria sine causa Julia de veris, Concluf. 51. n. 116.
2. Syndicus debet succedere, concluf. 20. n. 27. Nonquam in iudicio sine mandato admittitur, etiam si causationem ratum a seire velit, concluf. 14. n. 61. In Syndicatus an prater signa appositionem etiam sub scripto requiratur, concluf. 14. n. 24. & seqq.
3. Syndicus generaliter constitutus conietur etiam per futurum constitutus, concluf. 14. n. 60. Syndicus an ex civitate seu iustitia debeat disjunctum, an vero extraneus, n. 117. & seqq. An possit de calumnia jurare, concluf. 31. n. 13. & seqq. An & quatenus possit jurare, concluf. 34. n. 16. 17. & seqq.

T.

1. **T**abernarius potest animalia detinere, donec sibi pro cibariis sit satisfactum, conclusio. 73. num. 104.
2. Taberna an sit res immobiles, concl. 29. n. 36. possunt sine iudicio consensu oppugnarari, ibid. vide sententiam ad n. 37. 38. 39. 40.
3. Tabellionatus an possint Doctores juris, Advocati, Clerici, exercere, concl. 43. n. 50. 51.
4. Tabularius, si pecuniam vel literas alio transferendas retinet & furatur, quomodo punitur, concl. 58. per text. vide verb. Nactus.
5. Tacitum & expulsum an & quando sint eiusdem nature, potentia & effectus, concluf. 63. num. 20. 23.
6. Tacita & legalis hypotheca quando & quibus in casibus locum habeat, concl. 67. per tot.
7. Tacita hypotheca an & quatenus in feudis habeat locum, concl. 71. per tot.
8. Tacita hypotheca vel ius prelationis uxori competens, an & quando incipiat, concluf. 50. num. 1. & seqq.
9. Taciturnitas & stupor quibus modis in tormentis inducatur, concl. 4. n. 167. & seqq.
10. Taggiti (sic) penitus per terminos solvitur, habet ius prelationis, conclusio. 64. num. 59. & sequentibus.
11. Tarditas est suspecta, & ex nimia tarditate colligitur calumnia, concl. 22. n. 18.
12. Taxatio expensarum quomodo fiat, concl. 78. n. 66. & seqq.
13. Ad Taxationem expensarum debet pars citari, numer. 70.
14. Taxatio quibus casibus non sit necessaria, concl. 78. n. 72. & seqq.
15. de Taxatione, concl. 81. Non debet fieri ante substationem, n. 19. 150. & seqq.
16. Taxata bona an iterum per Scabiuos Prævinciales assimari possint, concl. 81. n. 217. & seqq.
17. de Taxatione & assimatione Scabiuorum provincialium, n. 23. & seqq.
18. Taxatio per Scabiuos facta, firma est, nec potest ab ea appellari, concl. 81. n. 222. 223.
19. Taxationis ordo est strictissimè observandus, concl. 81. n. 225. & seqq. Quomodo probatur & a quo, n. 229. 230.
20. Taxatio bonorum allodialium, à quibus fiat, concl. 83. n. 1. 3. 4.

1. in Taxatione bonorum electio creditoris etiam in eam præsentem pecunià, an idem ferri velit, n. 1.
2. Taxatores seu assimatores sunt eligendi ratione periti seu iudicii, n. 5.
3. Taxatio bonorum feudalium per quos fieri debet, numer. 6.
4. Taxatio fiat à juratis, n. 7. 8.
5. ad Taxationem bonorum an partes debent citari, n. 9. 10. 11. 12. 13.
6. Taxatio rerum mobilium quomodo fiat, n. 14. 15. 16. & seqq. n. 5. ad n. 23.
7. de Taxatione rerum mobilium quando agitur, res tantum valet, quanti vendi potest bonum scienti conditionem rei, Concl. 83. n. 6. quod excommuniatur, n. 17. In foro publico, n. 28. 19. illa dicitur, & ante & post vendi potest, n. 22.
8. Taxatio immobilium quomodo fieri possit & debeat, Concl. 83. n. 35. & seqq. An per substationem, numer. 38. An ex officio iudicis, numer. 40. 41. An & quando per peritos artis & juratos, numer. 47. An & quando per depositiones ipsorum, numer. 50. An & quando per librum communis assimati, numer. 52. An & quando per venditiones antea factas, numero 84.
9. Taxationes provinciales inprimis debent attendi, Concl. 83. n. 45.
10. in Taxatione colligitur verum pretium & verus valor ex perceptione fructuum viginti annorum, Concl. 83. n. 51.
11. Taxatio in Saxonia quomodo ex perceptione fructuum fiat, n. 53. 54.
12. Taxatores debent rerum circumstantias ad & qualitates diligenter ponderare, Concl. 83. num. 55. finem, numer. 6. Præmissa, n. 17. 8. Conditionem prædictorum, numer. 50. quod consistit in diligenti cura, numer. 60. in melioramento, numer. 61. & libertate, quod non habent omnia, numer. 62. totas res debent assimare, non pariem, numer. 70. Immutum etiam & impensarum quæ quantitas in bona impendi solent, debent habere rationem, n. 74. Non debent sufficere ad tempus carissime, nec ad tempus ferillius assimari, sed ad commune pretium debent respicere, n. 81. Si in pretio convenire non possunt, sed de veris concurrunt assimationes, eligende est medià, Concl. 83. num. 79.
13. Taxatio rursus facta habet perpetuam firmitatem, Concl. 83. n. 94.
14. Ad Taxationem per assimatores facta an liceat appellare, Concl. 83. n. 95.
15. si Taxatio est in usum & immoderata, quomodo debitori succurritur, Concl. 83. n. 96. & seqq.
16. in Taxatione an L. 1. C. de rejud. vel ali. habeat locum, n. 99.
17. in Taxatione quandoq; agrimensores adhibentur, ibi d. n. 96. & seqq.
18. Taxatores debent minimè periti, n. 103.
19. Taxative li quens constitutio an possit extendi, Concl. 84. n. 3.
20. in Taxatione bonorum an ocularis inspectio locum habeat, Concl. 84. n. 6.
21. Taxativa dicitur an & quatenus excludit personam heredum, Concl. 86. n. 15. 16.
22. Taxativa dicitur excludit tantum extraneos, Conclusio 84. numero 20. Non casus similes, ibidem.

Tempus peremptoriae maxime attenditur in conditionibus hypothece, arrestantibus & in-
cessu. Concl. 68. n. 3. & seqq.

1. Tempus & rei iudicis sunt determinati, tunc illi debent observari, sicut iacentibus. ibid. n. 130.

2. Temporis lapsus plus operatur, quam expressa renunciatio, Concl. 78. n. 75. Quia ad tempus permissa sunt, postea de iensonatur prohibita, Concl. 15. n. 11.

3. Tempus simpliciter prolatum, debet de anno intelligi, Concl. 42. n. 7.

4. Tempus an debeat exprimi in libello iniuriarum, Concl. 65. n. 5. & seqq.

5. Tempus in quibus actione Civilis debet exprimi, si actio civilis infamans, Concl. 65. n. 10.

6. Terminus dies an computandus nisi terminus in causa arresti, Concl. 74. n. 129. & seqq.

7. De termino, intra quem Reus iudicato parere vel solvere & creditore securum reddere debet, Concl. 81. n. 13. Qualis sit iure iudi, n. 14. Qualis iure Saxonicum, n. 16. Qualis in camera, n. 17. Quando incipit currere, n. 19. An possit coarctari, n. 20. 21. 22.

8. Terminus jurandi, quando currere incipit, Concl. 30. n. 16. 17. 18. & seqq. Terminus prorogatio quando peti debet, Concl. 30. n. 25. & seqq. Terminus jurandi elapsus non potest in secunda instantia reargui, n. 28. Intra terminum non jurantis quae sit pena, n. 33. Terminus ad unum actum non extenditur ad alium, Concl. 30. n. 35. Jurandi terminus in quibus casibus non attenditur, n. 43. & seqq. Terminus iurandi est continuus, Concl. 30. n. 12. 13. 14. Terminus probatorius, vide, probatorius terminus. Terminus productionis est peremptorius, Concl. 38. n. 55. De termino reprobatório vide, Reprobatório terminus. Terminus à lege datus non potest à iudice aut partibus prorogari, Concl. 49. n. 19. Terminus non currit, ubi disputatur super eo, quod erat expediendum, Concl. 41. n. 35. Terminus à iudice assignatus & elapsus, an quis statim pro contumacia habeatur, & iure privetur, Concl. 17. n. 73. in med. Terminus non computatur a descriptione sed a receptione litterarum, Concl. 17. n. 77. Dies, quae litterae receptae sunt, non computatur in terminum, Concl. 17. n. 77. Terminus lapsus inducit renunciationem, & renunciationem privat iure, Concl. 33. n. 8. Elapsus terminus iudex non potest alium terminum assignare, Concl. 33. n. 10.

Termini prorogatio, vide prorogatio.

9. Tertius, an & quatenus pro suo interesse appellare & appellationem ab aliis interpositam prosequi, Concl. 50. n. 6. Potest etiam post publicatas attestaciones intervenire, & testes producere, Concl. 40. n. 15. An & quatenus in causa vel processu inter alios ventilato possit inter venire, Concl. 25. per tot. An & quatenus in prima instantia, n. 18. & seqq. Concl. 25. An & quatenus a sententia inter alios lata possit appellare, n. 22. 23. 24. & seqq. An & quatenus in secunda instantia possit intervenire, Concl. 35. n. 36. 37. & seqq. Prius de suo iure & interesse debet docere, n. 48. 49. & seqq. Debet praesum in eo statu reassumere, quo est, n. 57. & seqq. In eius personam an & quatenus sententia concepisse possit, n. 63. An in execu-

tione intervenire, camque impedire possit, Concl. 25. n. 47. Potest post litem conclusam inter exceptiones dilatorias opponere, n. 60. Quatenus peti publicationem attestacionum possit testes producere, n. 61. Quando interesse habere praesumatur, n. 62. Potest etiam in causa linguaribus intervenire, n. 64.

2. Tertius an & quatenus de iure ab eius possit excipere, Concl. 33. n. 14.

3. Temet est appellans quomodo puniatur, Concl. 30. n. 205. & seqq.

4. Testes an in loco testimonii dicendi possint arrestari, Concl. 75. n. 100.

5. Testis unus facere, potest vel non condemnatur in expensis, Concl. 83. n. 155.

6. Testium de iure & de p. fisiones an & quatenus habent paratam executionem, Concl. 30. n. 20. n. 82. & seqq.

7. Per Testium depositiones quando & ubi & a quo & a quibus debeat prodici, An testes adduci debent citari, quomodo articuli ferendi, n. 81. remissive.

8. Testes an a iuramento ad exceptionem, & ad executionem impediuntur apponantur, & probandas, Concl. 84. n. 20.

9. Testis, unus & singularis an & quatenus prebet, Concl. 38. n. 53. & seqq. n. 63. & seqq. Regulariter semper probat, n. 121. si testes non probant, Concl. 38. n. 130. De diversitate & aetate deponentes sunt singulares, n. 30. in med. singulares an possunt conjungi, n. 130. Duo vel plures an possunt conjungi plene prebent, n. 120. & seqq. In testium numero quomodo locus non possunt alii substitui, Concl. 38. n. 46. Testium de iure non an liceat post terminum probatorium mutare, Concl. 38. n. 47. Testes an possunt retractari, n. 49. Testes post publicationem attestacionum non possunt prodici, licet sint noviter reperti, Concl. 38. n. 104. 105. Testes an & quatenus post publicationem possint prodici, Concl. 40. per tot. Possunt post publicationem prodici si non sunt rite recepti & examinati si absque deperierunt, Concl. 40. n. 45. n. 14. Testes an & quatenus ad reprobandum testes admittantur, Concl. 40. n. 18. Testes ad perpetuam memoriam examinari, possunt iterum examinari, Concl. 40. n. 30. Examinati super valore rei, possunt iterum examinari super articulo concludente maiorem summam, Concl. 40. n. 32. Si testis dictus, sunt deperditi, tunc iterum possunt etiam post publicationem attestacionum examinari, Conclusion. 30. n. 39. De testibus, qui sine iusta causa testari resistant, quatenus possunt compelli, n. 41. per tot. Iterum tenetur testari, Concl. 41. n. 1. Non potest puniri propter recusationem, nisi praestiterit iuramentum & legitima monitio, Concl. 41. n. 7. Testi debent summe itineris & viaticum suppeditari, Concl. 41. n. 9. Non debet compirere, nisi sumis & impensis à producente apud iudicem sint dep. sira, n. 10. Qui iuravit, nolle se testari, nihilominus potest compelli ad testimonium, Concl. 41. n. 12. In causis criminalibus potest quis compelli, n. 13. 14. 15. Quatenus testis compellatur, n. 23. & seqq. An possit incarcerari, n. 31. 32. tenetur parti ad damna & interesse, n. 33. De testibus extraneis & forensibus, k 4. Concl. 42.

cancel. 4. 1. p. 101. Testes mediis subiecti, quomodo citari debent, d. p. 101. 4. 1. 1. Sub alterius jurisdictione huiusmodi quomodo citandi, concl. 2. 2. nu. 3. 4. 1. 1. 7. Testes peregrini & ultra marinam admittantur, quomodo citentur, concl. 2. 2. p. 9. & seqq. 1. 1. 1. qui subiecti sunt & sub iurisdictione citari debent ad instrumenta et quomodo, Concl. 4. 4. n. 2. 2. 2. Testes ad recurrendum vocati, ad debent vocari, Concl. 4. 4. n. 2. 2. 2. 2. 2. De testium examine ad perpetuam rei memoriam, Concl. 4. 4. p. 101. 4. 4. n. quibus causis, quando, ubi, & quomodo possint produci ad perpetuam rei memoriam, Concl. 4. 4. n. 2. 2. 2. 2. 2. 2. Testimoniis disputatis, vide Attestationum disputatio. Ubi testimonium non pro solennitate requiritur ubi iuramento suffragatur non est locus, Concl. 4. 4. n. 1. 1. 1. Si testes debent esse rogati, tunc si simpliciter fuerint probati, testes esse rogatos, iuramentum suppletur non dicitur, Concl. 4. 4. n. 1. 1. In dila testium & attestatum an & quatenus iuramentum necessarium possit deferri, Concl. 4. 4. n. 6. 7. 8. 4. 2. 7. 4. Si a Notario sine commisso iuramentis sunt examinati, non possit deferri iuramentum suppleturum, Concl. 4. 4. n. 7. 4. Si testes sunt singulares, non est locus iuramento suppletorio, n. 7. Testes in causis iuris probanda debent a iudice loci, in quo quis damnatus est passus, examinari, Concl. 4. 4. n. 4. 4. Testes duo omni exceptione maiores plene probant, Concl. 30. n. 6. 4. Testes an & quatenus iudicium veneficii ad ingratum faciant, Concl. 4. 4. n. 27. 28. An & quatenus probent veneficium & magiam, Concl. 4. 4. n. 39. & seqq. 4. 4. n. 39. & seqq. 4. Testis non citatus, & se ipsum ingerens, nihil probat, Concl. 4. 4. n. 100. Nisi in crimine veneficii, num. 101. 102. 4. Testes qui in probanda defensione admittantur, Concl. 4. 4. n. 12. & seqq. 4. Si de credulitate depununt, recipiuntur, n. 25. 4. Testibus uobis. affirmantibus plus creditur, quam uobis negantibus, concl. 4. 4. n. 20. Secus est in defensione probanda, ubi negantibus plus creditur ibid. 4. Testes qui in crimine veneficii admittantur, Concl. 4. 4. n. 9. & seqq. Testis d. ubi ultimofatur in crimine veneficii, n. 25. Testium examen an in crimine veneficii alteri possit committi, num. 126. & seqq. Publicatio testium potest in hoc crimine omitti, num. 128. 1. Testimonialis littera a magistratu scripta plene probant, Concl. 30. n. 9. 1. Testamentum habet paratam executionem, Concl. 30. n. 65. 1. In testamenti causa, ubi agitur de eius impugnacione, delator iuramentum non habet locum, Concl. 30. n. 12. Testamentum facere, est alius mera facultatis & competit cuius, Concl. 3. n. 1. p. 2. 1. Testamentum potest a muliere sine eratore condici, Concl. 17. n. 97. 1. Testamenti falsitas est de iure gentium non civili, Concl. 1. n. 12. Testamentum in quo 7. testes non sunt adhibiti, propter iuramentum appositum nullum, Concl. 2. n. 10. Non tamen valet iuramentum, ibid. Non potest fieri per Procuratorem, Concl. 1. n. 77. Non potest revocari, nisi per a quo soleat testamentum, n. 52. In testamentis

sub appellatione bonorum mobilium & immobiliarum continentur nomina & aliter, Concl. 1. n. 1. 1. Testamenti falsitas est voluntaria iurisdictionis, Concl. 4. n. 12. 1. Causa iurata, trahit ad se causam intestatam, Concl. 3. n. 1. 1. 1. Testamentorum 3. genera alii fuerunt, concl. 4. n. 1. 1. quae hodie in uisum defuerunt & in illorum locum duo alia genera sunt introducta, nempe, Testamentum solenne in scriptis, & nuncupatum, d. Concl. 4. n. 1. 1. Huiusmodi ad illud tertium genus, quod solummodo abmissum Imperatori offertur, vel apud Aial iudicium deponitur, d. Concl. 4. n. 1. In testamento Principi oblato non requiruntur testes, d. Concl. 4. n. 2. 1. Neque etiam in testamento quod apud iudicium non sit, num. 4. Testamentum Principi oblatus & quod sit apud alia ad partem iudicantem, d. nu. 4. 1. Testamentum apud alia facit secum esse debet, d. nu. 4. In testamento apud alia falsitas non requiritur testes etiam in foro Saxonicum. Non solum in Electoratu Saxoniae, sed omnibus in locis ubi ius Sax. regit, d. Concl. 4. n. 5. 6. 7. Imo coram personis publicis non ut sentiat ad hanc deputatus, quis domi testamentum facere sine alio testibus potest, & perinde habetur, ac si coram alio falsus, esse, n. 5. Quod etiam de jure civilis obli. n. 9. 10. 11. 12. 13. Ut autem hoc testamentum valeat, certa quadam requiruntur, de quibus d. Concl. 4. n. 14. 15. 16. & seqq. usq. ad 22. Si quis privatus testamentum suum in scriptis se ipsi, & postea legavit, deinde quoddam per iura publica ad se nomine iudici requisivit, non necesse est, ut testator illud resignet, sed sufficit si hoc iam pro suo testamento agnoscat & nuncupat, Concl. 4. n. 23. 24. 25. 26. Si autem testamentum si quis prius domi illud obsignavit & ita obsignatum coram iudice insinuat & in loco iudicis observantia deponat, n. 27. Testamentum quod coram Principe vel apud alia sit, in locum veteris testamenti, quod alio Comitiis fiebat surrogatum est, num. 25. In testamento non sufficit sola signi appositio, sed subscriptio etiam requiritur, n. 25. Non vero est necessitas ut iudex aliquid pronunciet, sed sufficit sola produllio animo insinuandi & deponendi, num. 30. Debet autem prodnecere personaliter, non per nuntium vel litteras, n. 31. In testamento apud alia falsitas iurata sunt omnes solennitates iuris Civ. nec necessarium est, ut testes testatorem videant, n. 31. In alio testamento debent testatorem videre, alio testamento non valet, n. 33. Testamentum non potest post mortem testatoris insinuari, d. Concl. 4. n. 35. Quando quis domi testamentum conscripserit, illud potest per nuntium vel procuratorem aut cum 7. testibus offerri coram iudice, tamen non valet d. Concl. n. 36. Nec valet quando quis decumbens ad iudicium mittitur, ut alios, ut aliquos Scabinos ablegat ad se, pro recurrendo testamento, iudex vero hoc denegat, & velut ut per aliam personam sibi hoc transmittat, se hoc velle habuit, ac se fecit, non comparuit, n. 37. Si tamen coram seipso iudice quis testamentum fecit, illudque iudex insinuari mandavit, valet, si postea non impugnatum sit, n. 37. 38. 40. Testator iudicem pro tribunali sedente non aget & testis non

Index Rerum & Verborum.

sum suum offere debet, n. 41. Testamentum apud astra depositum adeo valet, qui habet testes peronas publicas, n. 42. Testamentum tale deponi potest, apud iudicem non solum competentem, sed etiam incompetentem, n. 42. Nec interest, an quis deponat apud iudicem, qui inferiori, an vero qui superiorem jurisdictionem habet, n. 43. Barones, Nobiles, & alii Domini, qui merum & mixtum imperium, sive omnimodam jurisdictionem habent, non coguntur testamentum apud astra deponere, sed illorum testamentum, quod in castro, ubi jurisdictionem habent, fecerunt, perinde valet, ac si apud astra depositum esset, d. consil. 4. n. 44. Tutius tamen faciunt, si ad astra testandi adhibeant Scultetum & Scabinos paganos, n. 45. Quod tamen saltem in ipsis Dominis procedi, non autem in rusticis & iudiciis ad iudicium deputatis, n. 45. Testator testamentum suum, quod apud astra deposuit ad se recipere potest, nec videtur revocasse illud, nu. 46. 47. 48. ad revocationem testamenti expressa declaratio testatoris requiritur, d. n. 45. Potest quis testamentum conferbere, illud iudici pro tribunali sedenti ostendere, & a Notario iudicii subscribi & subfiguari petere, Dein illud secundarium reportare, & tamen tantum valet, si, ac si realiter ad astra depositum esset, n. 49. 50. Revocatur testamentum apud astra depositum, nulla quidem & simplici voluntate testatoris, sed expressa, n. 52. Quod verum est, si idem ad astra depositum fuerit, ut inde validitate accipiat, Aliis si testamentum coram 7. testibus conditum, sed custodie causâ saltem depositum fuit, non revocatur per nudam voluntatem, sed per aliud aequale testamentum perfectum, vel pronuntiationem, se intestatum de se de se velle, n. fin. Conservatio testamentorum publicorum respicit utilitatem, consil. n. 53. In testamentis, numerus septem testium idem requiritur, ut omnis falsitatis suspitio amoveatur, d. consil. n. 6. Tempore pestis ita recedendum est à iure communis, ut per illud iura & solemnitates testamentorum evitentur, d. consil. n. 6.

3. Tempore pestis ad testamentum praeceptis & necessario septem testes non requiruntur sed sufficit, si ex intervallo interveniant, licet non adhibeantur uno contextu, deficiente autem unico teste, testamentum non valet, consil. n. 6. In foro Saxónico duo vel tres testes sufficiunt, d. consil. n. 7. 8. Quae constitutio lucum habet etiam in Medicis, qui etiam coram duobus testibus pestis tempore testamentum facere possunt, n. p. Proceidit etiam non solum in peste, sed alio quovis contagioso morbo, nu. 10. Nec non in pestis parva, quoniam vehemente, n. 17. Item obtinet in donatione mortis causa, n. 12. Item, in codicillis, n. 13. 14. Nec procedit etiam in pagis & villis inter testigos, n. 15. Etiam in testamento ad pias causas, n. 16. Item testamentum tempore pestis in Elektoratu Saxoniâ coram duobus testibus valet etiam extra ditiones Elektoratus in aliis locis, n. 17. Fuit praedicta constitutio in testamento inter liberos, quae quoniam seniori tempore coram duobus testibus vel privata scriptura patriae absq. testibus concessa valet, valebunt & tempore pestis, n. 18. 19. Non procedit, quando testator non fecit testamentum, sed legata quadam reliquit ob causam, ut legatarius curam testatigrae

& liberorum ipsius habeat, valet enim hoc legatum etiam coram unico teste solum, n. 10. Satis ulterius, si omnino nulli testes haberi possunt, n. 21. Testamentum coram duobus testibus tempore pestis non solum facere possunt illi, qui iam peste decubant, vel in infirmitate adhibent, verum etiam qui vivunt in tali Regione, ubi pestis grassatur, n. 22. & seqq. Notarius, qui testamentum tempore pestis conficit, in numerum testium computatur, nu. 16. In testamento tempore pestis testes esse testis tantum masculi quam feminae, n. 27. & seqq. In testamento tempore pestis non requiritur, ut testes sint rogati, n. 29. Item, in testamento inter liberos, n. 30. In testamento tempore pestis non necesse est, ut testes testatorem videant, n. 31. Testamentum coram duobus testibus, tempore pestis, saltem valet, nec irritum fit, quando recumbens reconvalescit, n. 32. Quod eo usque procedit, ut si testator alicuiusmodi morbo vel legavit ea de causa, quia ei ipse decubanti servitio exhibuit, illud postea revocare non possit, n. 33. In testamento tempore pestis conficere requiritur, ut testes tempore aperiendi adhibeant, n. 34.

3. Jure civili senex vel semimortuus testamentum facere potest, consil. n. 3. Item, de jure Saxónico, d. consil. n. 3. 4. 1. Ut testamentum gratis decumbens vel senis valeat, & equum in iura, n. 6. Testator articulat & intelligit, ut qui debet, non solum possit, sed etiam debet cum bono intellectu loquatur, n. 8. 9. 10. Assensus Notarii de bono intellectu testatoris non probat, sed inducit saltem praesumptionem, n. 11. In dubio testator praesumitur articulare loqui potuisse & bono intellectu praeditum fuisse, n. 12. Si testes examinandi de sanitate & clementia sunt pares, testator auctoritate sua praesumitur, n. 13. Duobus testibus de sanitate mentis plus, quam nullo de infania deponentibus creditur, n. 14. Quae praesumptio est iura, & vero aliis praesumptiones in contrarium admittit, de quibus, n. 15. usq. ad 20.

3. Testamentum nudo & signis fieri non potest, n. 21. Quod ampliatur in militibus, n. 22. Item in testamento patriae inter liberos, nu. 23. Item, in testamento ad pias causas, n. 24.

3. Graviter decumbens voluntatem testamenti faciendi habere debet, n. 25. 26. Quae voluntas colligitur, si vel Notarium, vel alium ea de causa ad se vocatum roget, si ille voluntatem suam testibus proponat, nu. 27. 28. Infirmitas & egrotus coram iudice & ejus Scabinis testari volens, testibus non habet opus, n. 30. Testator si per Notarium suam voluntatem testibus proposuit, iterum debet interrogari an hoc sit sua voluntas, alias testamentum non valet, n. 31.

3. Testator liberam & praemeditatam habere voluntatem debet, non coactam, n. 32. 33. Dolo praesumitur indultus testator, si testamentum factum fuerit nocturno tempore, sine tot luminariis quibus manifestè cerni persona testatoris & testium possit, consil. n. 3. Item si Notarius non expresse heredes noster, n. 4. Item, si testamentum, quod potuit fieri de die, factum de nocte, n. 5. Item si ille, qui voluit heres institui, Notarium & testes praeparavit, antequam sciret, an testator vellet testari, n. 6. Item si ille, qui heres instituitur, Notarius & testes ex

- eccelesie potest. Item si testatore in testamento, num. 7. Item si testator ex animo instituit heredem amissa illa, quomodo debuit non. 8. Item si heres testatorem, non. 9. Et illud ad testandum induitur, num. 10. Item si testator a falsis iugulatione, necesse est testamentum non. 10. Item si in soluta Cautela in testamento adhibita non. 11. Testator vi metus praesumitur ad concedendum testamentum compulsus, si arguitur, aut verbi gratia, aut mona. praesertim, num. 12. 13. Item si testator condito testamento carum Notario dixit se metum fecisse testamentum, num. 14. Item, si in verbi gratia soluti non habet natiuitatem vel alienam Natiuitatem, ad duntaxat amittit se recipiat, et ibi testamentum non compellitur cum clausula derogatoria et ad duntaxat se recipiat, et alud testamentum ad arbitrium vii iuribus, num. 13. Item si testator eorum Notario et alia persona praesentetur, semel coactis ad testamentum si illud non. 16. 17. Plures casus de metu et vi, num. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. Metu autem peremptum testamentum valet, num. 28. Casus, quando testator immoderat et obdura soluti non habet ad testandum persuasus et compulsus praesumitur, non. 29. usq. ad 41. Testamentum ob dolorem vel vim annullatur, legata in eo relicta non corrumpunt, num. ult.
3. Testandi facultas non potest auferri privilegio principis, Concl. 9. n. 12.
3. Testamentum non potest facere damnatus ad mortem de iure ff. et quod fecit ante condemnationem, trium ff. Concl. 3. n. 1. Neg. etiam de iure Cod. et Novellarum, num. 3. 3. et seqq. Neque etiam capite munitus, num. 4. neque ob delictum fallus inestabilis, num. 4. Damnatus non potest facere testamentum ad pias causas, num. 5. Neque damnatus ad mortem civilem, num. 6. Damnatus ad perpetuos carceres non potest facere testamentum, num. 7. De iure Saxonicum testamentum damnati ad mortem valet, num. 9. 10. Quia constitutio huiusmodi habet saltem in iis casibus, ubi ultra mortem supplicium et bonorum confiscationem non extenditur, num. 11. 12. Sic Reus in Elefiores, studio laudandi Imperatorem, non potest facere testamentum, secus si odio privato in Kempubl. vel principes inferiori delinquant, num. 13. ad fin.
3. Testamentum non potest auferre coniux portionem statuariam alteri coniugi debitam, Concl. 9. n. 1. 2. 3. 4. 5. et seqq. usq. ad n. 9. Quae sententia est vera de iure Saxonicum, num. 6. 7. 8. procedit non solum in marito, sed etiam in uxore, num. 10. Procedit etiam in nobilibus uxoris si bona immobilia habeat, de quibus testari possit, secus si nulla, ubi tunc usq. ad tertiam partem hac constitutio procedit de tertia eum parte liberam habet in testamento disponendi facultatem, num. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. Obiit etiam d. constitutio, etiam in illo casu, ut maritus sub conditione illa sit antequam ad secundam totam uxorem portionem statuariam non possit privare, num. 20. Imo portio illa neg. in totum, neg. pro parte auferri potest, num. 24. neg. etiam dotatione inter vivos, num. 22. 23. 24. 25. 26. Plures huius constitutionis ampliationes et limitationes, ad n. 27. per tot. Concl. 16. n. 24.
3. In testamento condito a patre inter liberos semper subintelligitur clausula ista, ut alius valeat omni modis modo, quo valere potest, Concl. 25. n. 17. Si forte sit utilis sit usus liberia, Concl. n. 29.
3. Testamentum olim, si vivit liberi sine causa expressa exheredabatur, non valet, etiam in tantum, ut nequidem legata ex eo essent praestanda, quod bonis correptum, Concl. 16. n. 1. Et quidem tale testamentum tam de iure civili quam praeterito est nullum, num. 2. Imo si iam post praeteritionem ipsius nullum est, etiam si non impugnetur a filio, num. 3. 4. Testamentum, in quo filius praeteritus sine consensu et patris permittit, ut alius instituitur, valet, si modo de iure civili, saltem de iure Praetoria, num. 6. 7. 8. 9. 10. Si vero post mortem patris testamentum non, in quo praeteritus est, approbat, etiam valet, num. 11. 12. Item si testamentum pater condidit et filium in illo, praeteritus, in requisito consensu filii, filius autem viro ad ius patris patris praeteritioni consentit, testamentum approbat et se impetierum accepto al quo pro sua portione, testamentum non impugnaturum promittit, potest quidem nihilominus publica de rigore iuris civilis testamentum impugnare, de aequitate tamen praetoria reconvolvitur, num. 13. 14. 15. 16. et seqq. Quod obviat etiam de iure Saxonicum, num. 22. 23. 24. Ampliat, num. 25. 26. 27. Si filius praeteritus testamentum approbat, non potest per hoc reliquis fratribus institutis quoadvis contra tabulandum, vel dicendum nullum praedicare, num. 28. 29. ad 38. limitatur in matre, num. 31.
1. Theologie Doctoribus non competit privilegium incompetentiae, Concl. 2. n. 5.
2. Thaleri, si in instrumentis simpliciter thalerorum, vel cum aliqua adiectione fiat mentio, an illa verba de communibus, an vero de corporibus et integris thaleris accipiuntur, Concl. 37. n. 6. et seqq.
2. Theaurus in fundo cum pectore de re revocandi vendito reperitur, an emtori, an venditori, Concl. 2. n. 7. et seqq. Dividitur inter eos, ibidem. Inventus ab eo, qui est Dominus rei revocabili, tantum sit pro dimidia parte eius, num. 57. In fundo dotali inventus non cedit in totum Domino, num. 58. Emphyteuta tantum dimidia pars debetur, num. 59. Usurarius et Falsus tantum partem dimidiam partem, num. 60. 61. Idem, quia in dotali thesauro inventus, tantum dimidiam partem dimidiam, num. 62. De thesauro, Concl. 66. per tot. in proprio fundo inventus, cedit totus inventori, num. 63. sine causa, si vera data opera, num. 3. Si vero fundum propter, si vera ceteris emerit, num. 4. 5. Si arboribus magnis, totus cedit fisco, num. 6. In alieno inventus dividitur inter Dominum et emtorem, num. 7. Si data opera in alieno inventus cedit totus Domino, num. 10. In locis Casibus publicis fiscalibus, vel civilibus inventus, artus, dividitur inter inventorem et civitatem, data opera inventus cedit totus civitati, num. 11. In locis sacris vel religiosis inventus si fisco, idem obviatur, num. 12. Si emphyteuta, thesaurus inveniatur, non. 13. Si episcopus thesaurum inveniat, non. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. Non sufficit, ut quis thesaurum volens dequiratur, ut eum etiam apprehendat, num. 23. Theaurus est, qui ab ignorantibus hominibus terra hominum memoria est repositus, num. 24. Pecunia, quae noster temporibus suis excipitur sub terra invenitur, non est thesaurus, num. 25. Si quis in alieno thesauro invenit, debet sub iuramento et interdum etiam in iuramento ejus quantitatem indicare, num. 26. 27. 28.

Index Rerum & Verborum.

1. Titulus non excusat à fraudibus percipiendis, Concl. 22. n. 58.
2. Titulus requiritur ad præscriptionem, Concl. 3. n. 106. Præsumitur ex tricennali præscriptione, nec necesse est, ut à præscribente probetur, etiam de iure Saxónico, Concl. 4. n. 31.
4. Tortura ex quibus indicia præferunt in causa veneficii, possit ad iudicari, Concl. 4. n. 140. & seqq. In tortura quibus modis stupor & taciturnitas, seu incompatibilitas inducatur, Concl. 4. n. 167. & seqq. Et quibus modis tollatur, n. 171. & seqq.
1. Transactio non gaudet privilegio prælationis, conclus. 64. n. 110. 111. 112. 113.
1. Transactio bona, in casu non servata transactionis an & quatenus sunt obligata, Concl. 67. numero. 90. 91.
1. Transactio exceptio impedit executionem, conclus. 84. n. 42. Impedit litis ingressum, Concl. 18. n. 43. In transactio habet locum evictio, & litis denunciatio, Concl. 124. n. 45. n. 46. 47.
2. Transactio an & quatenus propter lesionem sunt rescindende, Concl. 42 per tot.
2. Transactio jurata cuius sit effectus, & an in ea, L. 2. C. de rescind. vendit. habeat locum, Conclus. 43. per tot.
1. Transactio non habet locum super stupro si cum imprægnatione vel promissione matrimonii est commissum, Concl. 38. n. 123. secus, si imprægnatio non fuerit secuta, vel matrimonium non sit promissum, n. 124.
4. Transigere non licet super crimine incestus, Conclus. 35. n. 47.
5. Tractatus & deliberatio, si ante auxilium post delictum præfuit, quomodo punitur, Conclus. 55. num. 49.
1. Intra triginta annos an arectum potest peti & impetrari, Conclus. 67. n. 103. & seqq.
1. Transmissibilia sunt cessibilia, Concl. 74. n. 110.
2. Transmissibilia quæ sunt, sunt etiam cessibilia, Concl. 32. num. 10.
3. Trevelich vnd sonder geschreydes quid importet hac clausula, conclus. 14. n. 63. 64.
1. Tributum ultra debitum modum exigens habetur profuse, Concl. 44. n. 26.
1. Tutor bona sunt pupillis tacite obligata, Concl. 67. n. 19. & seqq. Et hoc transmittitur etiam ad tutorum heredes, n. 34. & seqq.
1. Tutor sibi ipsi solvere potest, quod defunctus ei debebat, Concl. 71. n. 10.
1. à Tutore ad procuratorem finissimum est argumentum, Concl. 71. num. 11.
1. Tutoribus datur ius parata executionis, conclus. 86. n. 12.
1. Tutorum bona non possunt in pignoris causam pro iudicio in executione capi, Concl. 80. n. 45.
1. Tutores possunt jurare de calumnia, conclus. 31. n. 15. Potest eadem iuramentum referri, conclus. 32. n. 49. Tutore, qui inventarium non conficit, mortuo, non potest contra eius heredes iuramentum jurare, sed debet pupillis verè quid, & quantum ad tutorem pervenerit, probare, conclus. 14. num. 95. Tutores possunt nomen pupillorum appellare, Con-

- clusion. 50. numero. 4. Tutor non tenetur de evictione, si rem pupilli vendidit & eam postea pupillus vendidit, Concl. 24. num. 73. Tutores aquirantur Procuratoribus, Concl. 27. numero. 26. Tutore mortuo an reassumptio litis necessaria, Conclus. 27. n. 26. An & quatenus possit deferre iuramentum, Concl. 29. n. 23. 24. 27. Tutor pupilli nomine agens, an proprio debito possit reconveniri, Concl. 22. n. 13. De tutoribus & eorum auctoribus, Conclusio. 16. per totum. An gesta per salsum auctorem possint ratificare, Concl. 16. numero. 29. Si plures sunt Tutores, an quilibet in solidum potest agere, Concl. 16. n. 17. & seqq. Si quidam ex tutoribus agere nolit, quid iuris, Concl. 16. nu. 14. Quomodo se in auctoribus debeant obligare, Concl. 16. n. 15. Tutores tantum auctorem constituunt, non procuratorem, Concl. 16. n. 3. Tutor ratione pupilli sui potest totam curialibus conveniri, Conclus. 3. n. 14. Potest jurisdictionem protegere, Concl. 5. n. 3. Tutores agentes debent tutoria exhibere, Conclus. 16. n. 1. & 2. An præter tutoria debeant etiam de confessione inventarii & rem pupilli salvam fore cavere, Concl. 16. n. 34. 5. Testamentarii quomodo suas personas possint legitimare, n. 6. 7.
2. Tutor potest sub padio de retrovendendo emere & vendere, Concl. 2. n. 4.
  2. Tutores an & quatenus quotannis debeant rationem reddere, Concl. 12. per tot. an de iure Civili, n. 1. An iure Canonico, n. 3. An de recessibus Imperii, n. 4. An iure Saxónico, n. 5. & seqq. Etiam in bonis feudibus debet ratio reddi, n. 10. 11. sive, ut Tutor, sive ut curator, sive ut negotiorum gestor administravit, n. 12. Non tenentur si actum cum consensu matris vel propinquorum pupilli celebrent, n. 26. sed sponte & proprio motu debent quotannis rationes reddere, n. 25. Tutor non tantum de dolo & lata culpa, sed etiam de culpa levi tenetur, Conclus. 12. nu. 29. 30. 31. Tutor rell. convenitur, si non administravit, sed alium gerere patitur, n. 34. Tutores si sint plures, & unus tantum administrat, an prius ille conveniendus & possit ad reliquos perveniendum, nu. 35. Tutoribus datur beneficium exclusionis, ut prius conveniatur, qui administravit, n. 39. Si plures sunt, tutores qui simul administraverunt, an adules possit omnes convenire conjunctim, an verò unum ex illis eligere, n. 43. Tutela ratio non amplius quàm semel reddenda, si tutor apocham de redditu ratione habet, n. 44. Concl. 12. Auctoritas tutoris expresse interponi debet, nec sufficit tacitus consensus, Conclus. 18. n. 27.
  4. Tutor pupillam cognoscens deportatur cum publicatione bonorum, Conclus. 36. n. 9.
  5. Tutor prosumens suam pupillam, punitur morte; Concl. 40. n. 13.
  5. Turcam stuprans quomodo punitur, Conclus. 38. num. 110.
  5. Turcarum vel aliorum barbarorum res auferentes excusantur à pena furti, Concl. 44. n. 50.
  4. in Tumultu si quis occidatur & ignoratur quis occiderit, quid iuris, vide Concl. 11. per tot. Ubi varia & eleganti.
  1. Turpia promissionis exceptio impedit paratam executionem, Conclus. 34. num. 53.

1. **V**asallus 24 pñus bona Domini arellare, Concluf. 44. num. 1. & feqq.
2. **V**asallus dominum ex quacumq. causa incarceratum debet liberare, alias feudo privatur, Concluf. 44. num. 18.
3. **V**asallus potest feudo privari, si bona Domini arellaverit, Concluf. 74. n. 1.
1. **V**asallus feudum tenentur juramento manifestare, pro veritate inveniri, Concluf. 44. n. 2.
2. **V**asallus p. 161 d. creditoribus 21 c. si si dominus feudi non est solvendo, Concluf. 74. n. 4. An teneatur feudum, Concluf. 10. n. 32. Coram iudice communi non potest in causis feudali bus intervenire, Concluf. 22. n. 19. An in feudali bus Domini confensu possit iuramentum d. fore, Concluf. 29. n. 20. Quando finis Domini confensu in feudali bus transigere, Concluf. 29. n. 2. Si contra Dominum allionem instituitur, & contra, quis de iure Saxoniæ, communi & Electorati proventus obervetur, Concluf. 1. p. 101. An iuris dictionem in causa feudali possit derogare, Concluf. 1. n. 2. & feqq. Vasalli subditi possunt à Domino fūdi sine subsidio citari, Concluf. 11. num. 12.
1. **V**asallus possit ipsi Domino feudum absq. consensu superioris oppugnare, Concluf. 29. n. 21.
2. **V**asalliones qui sint, & ita dicantur, Concluf. 35. num. 11. & feqq.
4. **V**asallo permittitur necessaria defensio contra Dominum, Concluf. 12. nam. 19. Non tamen pro bonis, num. 20.
1. **V**aleudo adversa quomodo probetur, Concluf. 46. n. 10. Aliquidnam possunt ab aliore ad perpetuam rei memoriam in testimonium produci, Concluf. 10. n. 46. num. 9.
2. **V**arimio est in iure odiosa, Concluf. 32. num. 5. & Concluf. 12. n. 5. p. 2.
3. **V**alor solus ad penam superius imponentiam in materia furtorum, cuius temporis sit inspicendus, Concluf. 45. num. 33.
5. **V**aria sistantur Dd. opiniones in criminalibus, maior debet prevale, Concluf. 43. n. 21.
1. **V**endita recipitur quibus privilegia debeat, & quibus creditibus praeferatur, Concluf. 64. n. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
1. **V**enditor quando in re vendita sibi suam hypothecam refert, ibid. n. 37.
2. **V**enditor quando & quibus modis sibi in re vendita Dominum referre valeat, Concluf. 64. n. num. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
1. **V**enditor quando in re vendita reliquis creditoribus praeferatur, d. Concluf. 11. 27. & feqq. num. 47. & feqq.
2. **V**enditor quando de pretio fidem d. citur habuisse, quando non, Concluf. 64. n. 47. & feqq.
3. **V**enditor dominum reservavit, quando fidem de pretio non habuit, n. 46. Usus est verbo, concedo, n. 1. Non resignavit judicialiter, n. 2. ex certo pñlo, n. 3. vide plures casus, n. 4. 5. 6. 7. & feqq.
1. **V**enditor operans se pretium statim recepturum, & non receptum, retinet Dominum rem, d. n. 56.
2. **V**enditor debet asura rerum venditarum in con-

- curfu creditorum adjudicari, Concluf. 64. n. 12.
1. **V**enditor rem venditam emitori similiter tradenda ipsi opte consequitur hypothecam & praeferit omnibus etiam anterioribus, Concluf. 64. num. 4. & feqq.
2. **V**enditor in residuo pretii habet perquisiti privilegium, & praeferit theographis, Concluf. 64. num. 1. 10.
3. **V**endita res an & quatenus possit sequestrari, Concluf. 73. num. 1. 18.
1. **V**enditiones ante facta an & quatenus prebent valorem honorum tam vendendum, Concluf. 83. num. 84. 85.
1. **V**enditor non tenetur solennem cautionem pro evulsionem prestare, Concluf. 24. n. 5. 6. & feqq.
1. **V**enditori debet fieri litis denunciatio in casu evictionis, Concluf. 24. n. 25. & feqq. Debet denunciantem defendere, num. 86. Concluf. 24. Eius delictis creditur inter terminis appositus, Concluf. 30. num. 2. an ei copia libelli & aliorum actorum debet transmitti, Concluf. 24. num. 82. 83. 84. Venditionis & Emotionis verbo continetur omnia contractus, Concluf. 24. n. 37.
2. **V**enditionem cum pñlo de re revendendo esse falsam, quando presumatur, Concluf. 1. per tot.
2. **V**enditio bonorum immobilium procedit in Saxonia sine judiciali inscriptione, Concluf. 29. n. 46.
2. **V**enditor si in re vendita sine iudicio consensu reituit hypothecam pro residuo pretii, hypotheca non valet, Concluf. 9. n. 61.
3. **V**enditio non potest ante traditionem perfecta dici, Concluf. 40. n. 34.
3. **V**enditio cum pñlo de re revendendo falsa refertur inter eos contractus, qui sub conditione revolvuntur, Concluf. 30. num. 79. per venditionem cum pñlo de re revendendo verum contractus emptiois venditionis celebratur, & Dominium in emiorem transfertur, d. Concluf. 30. n. 31.
3. **V**endens obitum vel necessitatem, laudemia solvere non tenetur, Concluf. 32. n. 13.
4. **V**enditores tenentur ante rei traditionem ponere incendi, levi culpa committi, Concluf. 25. n. 25.
2. **V**enditor an & quatenus potest rem sub pñlo reitrevendi, onis venditam, si pñlo ab aliis fuerit locata vel vendita, a tertio possessorie revocare, Concluf. 2. num. 8. 9. 10. & feqq.
1. **V**erba dispositiva ubi sunt, ibi ordo & differentia spectantur, ibid. n. 100.
1. **V**erba plura interdum tollende dubitatione causa contrahuntur, quae ius non laedunt, Concluf. 67. num. 19.
2. **V**erba, si recte scribitur Tassetti, quid in citatione importent, Concluf. 1. n. num. 25. 80. Veni stitit engehofamibus, cuius sint effectus, Concluf. 30. num. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Index Rerum & Verborum.

verb. la continent. an si scilicet & / quomodo iu-
teuigenda, concluf. 24. n. 9. 10. 11.

2. Verba debeat la dubio intelligi secundum commu-
nem eorum linguam, & opinionem vulgi, concl. 37.
num. 9. in fin.

4. Verborum ars non valet in re facta, concluf. 14.
num. 11.

2. Verballa, si aureorum Rhenensium in instrumen-
to fiat mentio, quomodo intelligantur, concluf. 37.
n. 1. & seqq.

1. Venales res non comprehenduntur sub generali
& legali hypotheca, concl. 71. n. 60.

3. Venationes pro fructibus agri industrialibus re-
putantur, concl. 43. n. 37.

5. Venatores contra prohibitionem Principis quo-
modo puniuntur, concluf. 31. n. 21. ubi plura remif-
siuè traduntur.

1. Velleiani Sciti exceptio impedit paratam executio-
nem.

2. de Velleiano Scito: & an & quatenus iure civili
mulier pro alio obligari possit, concluf. 19. per tot.
vide verb. mulier.

1. Veritas tribus est aperienda, confessori, medico &
Advocato, concluf. 9. num. 15. Veritatem nescienti
non potest deferri iuramentum suppletivum, con-
cluf. 54. num. 76.

5. Veritas convicii an & quatenus injuriantem ex-
cusat, concluf. 85. num. 50.

1. In vestes vulgares, ad quotidianum usum deputa-
tas, an possint fieri executio, concl. 80. num. 40. con-
cluf. 81. n. 68. & seqq.

4. Vespiationes tempore pestis aegros interficientes
& spoliantes, quomodo puniuntur, conclusio. 9.
per tot.

1. Ventorum tempestas est legitimum impedimen-
tum, concluf. 17. n. 53.

1. Ventris inspectio, an sit pragnans vel non, non ad-
mittit certitudinem, concluf. 39. n. 44.

1. Verbofi Advocati, concl. 9. n. 31. & seqq.

1. In veneficii causa possunt etiam post publicatio-
nem attestatiouum novitesses producti, concluf. 46.
num. 10.

9. De veneficio & eorum obligationibus cum Dia-
bolo, in. 15. concluf. 9. per tot. Quibus solennitati-
bus ad magiam perveniunt, concluf. 3. nu. 4. 5. 6. 7.
Datur ipsis pulvis a Diabolo iripitibus coloris, con-
cluf. 3. num. 9. 10. Quo variè utuntur, n. 10. & seqq.

Possunt morbos inferre & tollere, Animalia neca-
re, vim generandi & coeundi impedire, num. 16. &
seqq. s'finationio congressus conjugalis quomodo
toli possit, num. 21. & seqq. Venefici non preprid
Diabolificati, sed Dei permisso operantur, n. 26.
vere & realiter, non phantastice, agunt, num. 27.
Possunt imbres, grandinem & tonitrua excitare,
num. 28. 29. Possunt ranas, mures, pediculos &c.
facere, num. 30. Non possunt se verè & realiter in
seles & alia animalia transformare sed tantum
phant' s'ficè, & per s'finationem, nu. 31. 32. Evo-
cantur verè & realiter ad conventus, numer. 34.
35. & seqq. In eorum epulis non apponitur panis
& sal, n. 41. Verè & naturaliter concubere pos-
sunt eum Dæmonibus, n. 43.

4. Veneficii causa spectat ad cognitionem iudicis secu-
lariæ, concluf. 4. num. 1. 2. 3. in ea proceditur ordi-
nariè, concluf. 4. n. 4. In crimine veneficii est gua-
randa & satisfactio præstantia, his contestanda, n.
5. 6. 7. Copia indicium & articulorum reo dan-
da, num. 8. 9. Proceditur vel per accusationem vel
per inquisitionem, num. 10. Et a quovis potest
accusari, num. 11. Qua forma, num. 2. Inqui-
situs habet locum, num. 14. 15. quæ sunt indicia venefici
ad inquisitionem urgentia, num. 16. & seqq. Diffi-
natio, confessio socii, suspicio, naturas, non omni-
nia, in iudicio, inimicitia, testimonium minus mistis,
asseritio miribundi effecti, suæ veneficii, delictio
fiscalis, faciunt indicium venefici ad inquisitionem,
num. 16. & seqq. Qui sint modi probandi iniqui-
tationem, num. 33. & seqq. Non debent alii magi &
venefici ad offendendum lamiæ alisci, num. 34. &
num. 41. Venefici qui convinctur ex notoria-
tate & factis permanentibus, num. 46. 47. Veritas no-
torie i quomodo & unde in veneficio colligatur, nu-
mer. 49. & seqq. Quot modis veneficium probi-
tur, num. 50. & seqq. Ex notorietate possunt magi
condemnari licet veneficium negent, num. 61. Ex
causessione spontanea quatenus magi possint con-
demnari, num. 62. & seqq. Si mago, vel sage indemnitas
promittitur, si confiteatur, an illa promissio
servanda, num. 73. 74. 75. 76. Si magus inter-
rogatus nil respondet an possit condemnari, numer.
79. Si quis ex carcere aufugit, an sit promisso ha-
bendus, num. 81. Ex causessione magi damnatur,
etiam si aliter de crimine non confitetur, numero. 82.
Confessio tamen debet cum aliarum veneficarum
confessionibus comparari, numero. 83. Si venefi-
cus seu sage causessionem revocat, quid juris, nu-
mero. 84. & seqq. An & quatenus ex testium
depositionibus possit condemnari, concluf. 4. num.
89. 90. & seqq. Qui possint in veneficio testari,
num. 91. 93. & seqq. Veneficia contra veneficium
potest, numero. 103. 104. Qualem fidem nomina-
tio venefica contra alios faciat, concluf. 4. nu. 106.
& seqq. Si veneficia causessionem, antea contra
alias factam, revocat, quid juris, num. 121. & seqq.
In veneficio statuitur ultimo dicto testis, numero. 121.
In veneficio potest examinatio testium alii com-
mitti, num. 127. Publicatio testium potest in eo
omitti, numer. 129. Quæ exceptiones contra tes-
tes in causa veneficii possunt opponi, num. 130. &
seqq. veneficium per duos testes probatum, potest
con-

Index Rerum & Verborum.

condemnari, licet Rex neget factum, numero 130. Quanto ex quibus iudiciis venisset & si iuxta sua litem possit inquiri, num. 127. & seqq. Iudicia dicuntur sima aut suspensa & ad minimum duobus iustibus probantur, num. 163. 169. Magi & venefici non sunt in carcere solutari relinquenti, conclusio 4. num. 164. Iudex maturet torturam, num. 165. Quomodo & quibus modis venefici sortem taciturnitatis acquirant, numero 167. Taciturnitas & oris floris quomodo possit tolli, numero 172. & seqq. Probatio per aquam frigidam in causa veneficii nil probat, nec adhibenda, num. 175. conclusio 4. Magi & venefici sunt fures indicere & agrotos curare, conclusio 1. n. 175.

4. Venefici rite puniuntur, conclusio 1. num. 177. 3. 4. Jure dicitur capitaliter, numero 1. Jure verbis Campanico, numero 7. 8. & seqq. Et iure civili variè puniuntur pro diversitate & qualitate facti, numero 30. & sequentibus. In rebus Imperii poena etiam variat, numero 35. & sequentibus. In Electoratu Saxoniae sunt salus diffundendi, si quis cum Diabolo aliquid commiserit habet, debet vitius committeri, numero 46. Licet negumini maculat, numero 47. Si cum Diabolo non sunt pacti, sed tantum magis eius artibus damnum dederant, tunc non igne sed gladio sunt puniendi, numero 49. Et sic gladio feriuntur, qui aliquibus vim coeundi & generandi impediunt, numero quinquagesimo secundo. Si tantum divinare & arte diabolica respondere aut in erisailo cum Diabolo colloqui conentur, puniuntur gladio, numero quinquagesimo quarto. Clerici eodem modo puniuntur, numero quinquagesimo septimo. Si pater, Mater aut Dominus filium, filiam vel servum eo compellit ut Deum abneget, filius non punitur ordinari, numero sexagesimo primo. Magi vel venefici incontinentes propter alienius amorem, abique fidei Diaboli utentes, puniuntur gladio, numero sexagesimo quinto, & sequentibus. Si quis alterum in hircu adhibet curat, puniuntur gladio vel suffigatione, numero septuagesimo septimo. Si quis artibus magicis in bonum finem utatur, ad sanandum agrotos maleficos, &c. Jure civili non puniuntur, numero sexagesimo nono. Secus jure Canonico, numero septuagesimo. Jure Saxónico puniuntur extraordinarie, numero septuagesimo primo. Magi, venefici & lamiae poenitentes, an melius puniri debeant, Conclusio octava, numero septuagesimo secundo, septuagesimo tertio, & sequentibus. Pro rebus periculis recuperandis vel morbis curandis, licet jure civili ad sortes & inspirationem cristalli recurrere & magis & veneficas consulere, numero octuagesimo septimo. Jure Canonico non licet, numero octuagesimo octavo, puniuntur arbitrarie, qui in bonum finem pro recipiendis rebus suis subitis sortes consulunt, numero nonagesimo quinto. Qui vero damnum exinde aliis inferunt illi puniuntur gladio aut suffigatione, numero nonagesimo septimo, nonagesimo octavo. Si magis se ipsum in carcere ante executionem

interfecit, aut alia mortuus est, cui cadaver nihilominus comburitur, numero nonagesimo nono. Qui charallibus, imo nubes & amuletis de calico suspensis utuntur, quomodo puniantur remissive, numero centesimo. Astrologi, Chiromantici, divinatores scriptum, quomodo puniantur, remissive, numero 101.

4. Veneno pascula, pecora, fontes, cervisiam inficiens, puniuntur igne, Conclusio vigesima sexta per totum, de eo, qui hominem veneno occidere conatur, remissive, Conclusio, vigesima sexta, numero decimo quinto.
1. Vindicans rem propriam praesertur omnibus aliis creditoribus, Conclusio, sexagesima quarta, numero primo, & sequentibus. Vindicatio rei, vide Rei vindictio.
1. Viri bona sunt privignis pro administratione tutela & restitutione reliquorum tacite obligata, Conclusio, sexagesimo septimo, numero octuagesimo secundo, octuagesimo tertio.
4. Viricus occidens tenetur poena parricidii, conclusio, sexta, numero quinquagesimo.
4. Viricus privignus occidens tenetur poena parricidii, Conclusio, sexta, num. septuagesimo octavo.
4. Viricus cognoscens privignam suffigatur & relegatur in perpetuum, Conclusio, trigesima quinta, numero nono.
1. Vidua in matrimonium ducens quid debeat observare, Conclusio, sexagesima septima, numero octuagesimo tertio.
1. Vidua habeat curatorem in iudicio, Conclusio, decima quinta, numero undecimo.
1. Vidua possunt omisso intermedio iudicio ad superiorem appellare, Conclusio, quinquagesima, numero octuagesimo quarto.
4. Vidua post mortem mariti adulterium committens, amittit donationem propter nuptias, legata, donata & alia relicta, non vero dotem & lucra ex pactis dotalibus vel statuto obvenientia, Conclusio, trigesima prima, numero duodecimo, & sequentibus, numero, quinquagesimo, & sequentibus. In Saxonia vero ad amittit propter adulterium, Conclusio, trigesima prima, numero vigesimo tertio, & sequentibus.
4. Vidua in viduitate impudice vivens, quatenus lucra, quae ab uxore habet, amittit, conclusio, 31. numero 21.
1. Viduam supranat eam vel ducere vel dotare debet, conclusio 35. n. 31.
3. Vidua portione, quae in pactis dotalibus designata est, contenta esse debet, nec potest, relicta pactis dotalibus ad por-

Index Rerum & Verborum.

- ad portionem statariam redire, *concl.* 27. n. 23. 29. 31. 32. 33. *Quod* etiam potest, licet mulier absq. tutoris, in praesentem tamen aliorum cognatorum, passu dotis conficiat. & in portionem statariam reuocetur, n. 31. Item, quod vir mulier ultra dimidium portionis statariae in passu dotalibus lesa sit, n. 32. Nisi mulier & eius cognati, qui passu dotalibus interfuerunt, ignorauerint, quid & quantum ex statu superstitis uxori ex bonis mariti debeatur, n. 33.
8. Vidua, marito mortuo, geradam, commensibilibus, donationem propter nuptias, & dotalem propriam auctoritate occupare non potest, sed à manu heredit accipere tenetur, *concl.* 46. n. 1. & seqq. In constitutione Saxonica extenditur hic usq. ad 30. dicti, eo elapso bene reuocare potest, n. 6. Exclusi tamen commensibilibus, quia intra 30. quidem propria auctoritate retinere potest, n. 7. Vidua autem fitalia recipit, inventarium conficere, vel ad defuncte iuramentum praestare tenetur. & ostendere, quid & quantum acceperit, num. 8. p. 10. 11. 12. Si vero ante trigessimam id fecerit vidua, amittit de iure civili omnia lucra ex bonis mariti sibi competentia. Jure Saxonico vero iudici multum saluere, & hereditibus penam 30. solidorum lucere tenetur, num. 12. 13.
9. Vidue istidem beneficii & privilegi, quibus eorum mariti utebantur, gaudent, idemque, donec in suo statu & conditione permanent, *Conclus.* 52. n. 34.
10. Vigilantia prodest, *Conclus.* 71. num. 7. Limitatur, n. 20. in med.
11. Virgo, super qua duo conuenerunt, potest sequistrari, donec lis soluitur, *Conclus.* 73. n. 113.
12. Virgo habes in iudicio opus Curatore, *Conclus.* 75. num. 11.
13. Virginitatis probatio non admittit certitudinem, *Concl.* 50. n. 45.
14. Virginitas praesumitur, & idem stupratori contrarium dicenti insomniis onus probandi, *Concl.* 53. n. 63.
15. Virum condemnatur victori in expensas, *Conclus.* 78. num. 2. & seqq. ubi alio ampliatio, & n. 13. & seqq. viginti limitationes.
16. Viri super alterius iudicii iurisdictione degente, mittuntur ad eum littera iunctus compassus, *Conclus.* 79. num. 13. 19. n. 20. 21. 39. 46.
17. Virum condemnatur etiam in criminalibus victori in expensas, *Conclus.* 79. num. 1. & seqq.
18. Viri instrumentum an habeat paratam executionem, *Concl.* 80. n. 89. & seqq.
19. Virum quando in parte substantiali instrumenti delictum commissum, n. 91.
20. Virum bonum augeat precium rei penes se sita, malum vero & rixosum minuit, *Concl.* 83. n. 59.
21. Viri notabili & fide digni dictum plenam fidem merentur, *Concl.* 36. n. 67.
22. Viri uxorem potenti non potest obijci exceptio spolii, quod uxorem rebus spoliarit, *Conclus.* 21. num. 10. 51.
23. Vir non habet uxorem in potestate, sed tantum in tutela & iura, *Concl.* 11. n. 51.
24. Viri voce quomodo possit & debeat appellari, *Conclus.* 50. n. 98.
25. Violentum stuprum differt à rapto, *Conclus.* 41. num. 2. Quia sit, cum qua mulierem per vim, libidine tan-

- tum causa, cognoscit, Rapto vero eisdem pœna violententer à domo patris abducitur, ut corrupta in uxorem habeatur, *Conclus.* 41. num. 4. Rapto est grauius delictum, quam stuprum violentum, *icog.* atrapto ad illud licet tantum negare inferre, num. 12. 13. Stuprator violentus puniatur capite, num. 20. & num. 27. Item, puniuntur, qui violentum stupratorem favore, opo, consilio vel hospitio adiutarunt, num. 29. Licet etiam ex post facto pœna consensu interueniat, non tamen remittitur pœna, num. 30. Nobiles etiam propter telescium puniuntur gladio, num. 34. Nec coniubini licet vim inferre sine pœna capitali, num. 35. Si quis blandi verbis & persuasionibus mulierem ad stuprum induxit, non puniatur ordinariè, num. 38. In nuda saltem voluntate & consensu non obicitur pœna gladii, num. 39. Qui violentus effringit ostium domus vel thalamus, non autem violententer cognoscit, non ordinariè puniatur, num. 47. Qui mulierem bannitum per vim cognoscit, vel aliam, quam violententer cognovit, vel in uxorem ducere, excusatur à pœna stupri, num. 49. num. 51. Si stuprator violentus est minor, punitur extraordinariè, num. 63. It qui publice scortum vim inferit, & id violententer cognoscit, puniatur etiam gladio, num. 64. Mulier per vim stuprata non sit infans, sed natus in violenta estimatio, num. 66. Potest scortum portare, num. 67. Violentum stuprum praescribitur tantum triennio, num. 68. Probatum, si mulier magno clamore implorat opem, num. 69. Si vero in loco solitario suis commissum, non statim mulieris assertio, nisi si jurata, num. 70. 71. 72. Si mulier redditur pregnant, non praescribitur violentum stuprum, num. 74. Quomodo ulterius probetur, remissum, num. 75. Mulier se ab aliquo vi stupratam conquerens, id autem non probare valens, puniatur gladio, n. 76. *Concl.* 47.
3. Vinum seu mustum inter succus industriales refertur, *Concl.* 43. n. 61.
4. Ultima voluntas est favorabilis, idem petui adiuvanda, quam custodienda, *Concl.* 4. n. 31.
5. Universitas habet tacitam hypothecam in bonis adimistratores, *Concl.* 67. n. 41. & seqq.
6. Universitas quomodo iuramentum possit praestare, *Concl.* 34. num. 16. & seqq. An iuramentum calumnia per procuratorem possit praestare, *Concl.* 31. num. 23.
7. Contra universitatem tempore 40. annorum tam de iure civili quam Saxonico praescribitur, *Conclus.* 7. num. 1. 2. 3. & seqq. Sic etiam contra pradia ad eam pertinentia, num. 9. rei mobiles praescribuntur contra universitates triennio, de iure civili & Saxonico, num. 15. 16. & seqq.
8. Unico testi an & quatenus fides habeatur, *Concl.* 36. n. 58. & seqq.
9. Unius testi an & quatenus probe in censu, *Concl.* 4. num. 91. & seqq.
10. Voluptuaria expensa non debent restitu, *Conclus.* 78. num. 43.
11. Vorstande / vide verb. satundatio.
12. Suras accipiendo amittitur privilegium debiti, *Conclus.* 64. num. 80.

1. in Usurâ vitam præferunt priores creditoribus secundum, *Concl. 66. n. 3.*
1. Usura rerum venditarum debent venditori in concursu creditorum ad iudicari, *Concl. 66. n. 12.*
2. Usura ubi non tantum lucrum, sed tantum rei propria potuit, ibi tollit illarum etiam in concursu venditorum ratio habetur, *Concl. 66. n. 16. in med.*
1. Usuræ ex nominibus debitorum potest rem indicatam percipere, quibus debent ad iudicari, *conclus. 66. n. 19.*
1. Usurarius bene fuit pro restitutione usurarum actus obligatus, *concl. 67. n. 30. 31.*
1. Usuraria exceptio impedit prælatam executionem, *concl. 64. n. 56.*
1. in Usuraria causa non potest iuramentum supplementum deferri, *concl. 54. n. 25.*
1. Usuratio non deservit iuramentum necessarium, *concl. 54. n. 67. Debet Adoribus instrumenta & rationes addere, concl. 46. n. 41.*
2. Usurarius contractum quando presumatur, *Conclus. 1. per tot. In eo fructus medio tempore percepti imputantur in sortem, num. 4. d. con. l. 1. Presumitur filio crediti reddendo: certo tempore est circumscripta, num. 21. si licentia reddendi intra certum tempus est prohibita, num. 22. si postea sunt clausula insolite, num. 23. si pactum de retrovendendo sit ex lege, ut post certum tempus quandoque, rei possit pro eodem pretio redimi, & res modico pretio fuit emptæ, num. 27. si emptor loco pretii dedit rei quasdam, quas venditor necesse habuit vendere, num. 27. si redemptio debet fieri per ipsos venditores, & non per alios, num. 29. si illi in contractu adiectum, quod interim pendente termino retrovenditionis non emptor, sed ipse venditor debeat sustinere periculum, *conclus. 1. num. 30. si emptor impensus in rem fessit, eor. in retrovenditione in sortem principalem accumulavit, num. 33. si illi appositum, quod venditor debeat solvere omnia laudemia, num. 34. si tempore conditionis venditor fuit in magna necessitate, num. 35. si contractus est clandestine celebratus, num. 36. si verdo substantialis contractus est inversus, num. 37. si parva est adiecta, ibid. si emptor & venditor non possit de retrovendendo illi iuramento firmata, num. 41. si omnia pacta sunt facta in favorem creditorum, num. 44. Si in instrumentis est appositum, si venditor retrahat intra tempus præstitum. Quod emptor nihilominus percipiat medietatem futurorum fructuum cum anni, quo contractus sit, præsumitur usurarius, num. 46. si emptor non caravit videre rem, num. 47. si emptor similis contractus usurarius vel simulator sub spectro pacti de retrovendendo celebravit, num. 49.**
2. Usurarius contractum presumitur, si ad illi pluralitas cautelarum & contrarium super eodem facto celebratorum, *concl. 1. n. 55. An præsumatur ex pacto de retrovendendo & modestate pretii, conclus. 1. n. 51. & seqq.*
1. in Usurario debito, non attenditur tempus contractus, sed tempus solutionis, si bonitas intervinca mutatur, *concl. 35. n. 44.*
2. Usura inferunt sortem de necessitate, cum sine sorte usura non fuit, *conclus. 36. num. 3. si pro usuria solvantur imperiales, præsumitur, etiam imperiales esse mutuo datur, n. 29. quia solutionis usurarum requiruntur, ut exinde certa sortis vel monete obligatio colligatur, concl. 36. n. 32. & seqq.*
2. Usuræ debentur tantum in iudicio bona fidei ex more d. *Conclus. 33. in prima. In mutuo non item, ut potest promissa vel in contestata fere, Conclus. 32. in prima. Aut in mutuo & alio fructibus in contrarietate, non eodem tanquam usura, sed tanquam interesse a tempore mora exigi possint, num. 1. 2. 3. & seqq. Usura sine stipulationem non sunt civile, non possunt ante moram committi peti, *concl. 32. num. 15. si creditor pluri interesse probare voluerit, quam quinque, sed in probatione deficit, non potest quinque petere, num. 21. si debitor in casu non facta solutionis illam, vel dena promittit, non valet, num. 22. & seqq. Usura ultra legitimum modum promissa, quoad excessum priorum contrite sunt, num. 24. 25. 26. si debitor promittit & creditor permittit, ut in casu non facta solutionis ab alio petatur ad interesse, potest sibi videretur, accipiat, non valet, num. 29. Non valet, si promittit interesse ad Cambium francorundense solvere, num. 26. sive principalis soluta an adhuc actio ad usuram compitatur, num. 31. An alio aliterum tantum debeatur, num. 33. 34. 35. & seqq.**
3. Usurario certo modo testamentum facere debet, aliter non potest, *Conclus. 1. num. 27. Merito tamen causa demora non prohibetur, ibid. In modico & probabili usura accipiens peccat contra jus publicum & utilitatem Reipublicæ. d. concl. 1. n. 17.*
1. Usurarium manifestum cadere a violante & spoliante, nulla pena tenetur, *Concl. 49. n. 33.*
1. in Usufuctuarii bona datur parata occurrent, nec potest a proprietario impediri, *Conclus. 2. n. 10.*
1. Usufuctuarius an tenetur stare, *Conclus. 2. n. numer. 32.*
2. Usufuctuarius potest iurandi fruendi ad vitam usque in alium bene transferre, *Concl. 32. n. 12.*
2. Usufuctus bonorum maternorum, quæ a patre filia nubenti restituitur, an competat filia, an vero marito, *concl. 11. n. 66. 67.*
2. de Usufuctu, alteri ad vitam concessio possit disponere, ut post mortem eius perveniat ad alium, *concl. 54. num. 7.*
1. in Usufuctuario non attenditur ius possessionis, sed solum perceptio, ita ut saltem eos fructus luatur, quos percipit, non alio, *Conclus. 2. n. numer. 29.*
1. Usufuctuarius tenetur præstare cautionem se boni viri arbitratu usurum futurum, *Conclus. 37. numer. 23.*
1. Vbi loquendi vulgari & communis attendi debet, *concl. 4. n. 9.*
1. Utensilia, seu gerada, habent ius prælationis & in ius præferunt mulier, *concl. 65. n. 30.*
2. Utensilia, vide gerada 1. & concl. 15. 16.
4. Utensilia, largientem spem filiam & cetera an accipit propter adulterium amittit, *conclus. 29. numer. 23. 24.*
1. Præter & necessaria expensæ quæ sunt, *conclus. 78. numer. 46.*
2. Utendi, fruendi verba, si fundum ita est traditum, ut non utatur fructus, perinde ut ipse Dominum, indicant venditionem, *concl. 1. n. 17.*
2. Ugari probatio, quid & quæstio, *conclus. 32. num. 2.*
4. Valueratio & pulsatio modica seu gravi quæ sit, *conclus. 20. n. 20. 21. 22. 23.*

Index Rerum & Verborum.

1. **Xor, in rebus, quæ aliunde ex cognatorum hereditate percipi, præferatur omnibus creditoribus.** Concl. 64. num. 12.
2. **Uxor habet in dote sui prælationem.** Concl. 65. num. 1.
3. **Uxor ratione dotis an omnibus creditoribus, tam tacitam quam expressam anteriorem hypothecam habentibus, præferatur.** Concl. 65. num. 3. & seqq.
4. **Uxor expressæ passionis sibi hypothecam constituens an præferatur creditoribus, expressam anteriorem habentibus.** Concl. 65. num. 19. & seqq.
5. **Uxorem ratione dotis præferri, amplius.** num. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. Limitatur. num. 42. 43. 44. usq. ad num. 58.
6. **Uxor & ejus filia præferuntur etiam in gerada.** d. Concl. num. 30. In dotalitio. num. 33. & seqq. Etiam mariti viventibus & ad impiam vergentibus. num. 37. In feudo. num. 38. Quoad dominium feudi. num. 39. In legitima liberorum. num. 40. An in dote constituta. m. 41. & seqq. An in bonis paraphernalibus. num. 63. & seqq. An in donatione propter nuptias. num. 70. & seqq. An habetis liberi prioris matrimonii concurrant, & dotem suam matrem recipiant. num. 73. Plures casus, ubi uxor sui prælationi non competit, vide num. 78. 79. 80. & seqq.
7. **Uxor, si simpliciter nubat, nullâ veri dote constitutâ, an omnia ejus bona pro paraphernalibus an verò dotalibus habenda.** Concl. 66. num. 69.
8. **Uxori non datur prælatio sibi maritus est absens, vel uxoratus, & ipsa aliquandiu bona administravit, & potuit sibi solvere dotem, & non solvit.** num. 78. Si communem negotiationem cum marito exercuit. num. 79. vide plures casus. num. 80. 81. 82. 83. & seqq.
9. **Uxor hereditibus datur etiam sui prælatio.** Concl. 65. n. 9. An etiam collateralibus. 90.
10. **Uxori non datur sui prælatio nisi dorem revera numeraverit & intulerit.** Concl. 65. n. 112.
11. **Uxori ut sui illud competat, an necessariò dos in bonâ mariti debita esse conversam.** num. 113.
12. **Uxor an debet probare, dotem in bona mariti esse conversam.** Concl. 65. num. 114. & seqq.
13. **Uxor habet in re, ad quam emendam pecuniam mutavit, hypothecam, licet sibi de ea non profecerit.** Concl. 65. num. 150.
14. **Uxori debent usura dotis in concursu creditorum adjudicari.** Concl. 66. num. 13.
15. **Uxor in bono mariti habet tacitam hypothecam ratione dotis.** Concl. 67. n. 2. & paraphernalium. num. 4. Non verò ratione donationis propter nuptias. num. 5. 6. Habet etiam pro alimentis. num. 7. & seqq.
16. **Uxor potest instigare ad sequestrationem dotis, si maritus ad inopiam vergit.** Concl. 73. num. 110. 111.
17. **Uxor divorciens a marito propter servitium, potest sequestrari, donec idoneus maritus caveat.** Concl. 73. numero. 112.
18. **Uxor tenetur hereditibus mariti per jaramentum manifestare bona.** Concl. 74. num. 31.
19. **In uxoris bona an & quatenus pro debitis mariti datur parata executio.** Concl. 80. n. 36.
20. **Uxor potest opponere excipionem tacite hypothecæ in bonis mariti contra executionem.** Concl. 84. n. 47.
21. **Uxori rationis dotis ad impediendam executionem intervenientis, an per creditores possit dos offerri, & peti relaxatio bonorum cum cessante dotis.** ibid. n. 49.
22. **Uxori quid hoc in casu tradatur.** num. 50.
23. **Uxor in casu inopie mariti qua bona possit occupare.** num. 51.
24. **Uxori non potest post mortem mariti exceptio solvi opponi, quod maritum rebus spoliarit.** Concl. 21. numero. 52.
25. **Uxor pro marito admittitur sine mandato, cum cautione rati.** Concl. 14. num. 42.
26. **Uxor an & quatenus pro alio intercedere possit.** Concl. 19. per tot. vide verb. Mulier. An & quatenus pro marito possit. num. 55. & seqq.
27. **Uxor an & quatenus marito pignus, quod in ejus bonis habet, possit remittere.** Concl. 20. per tot.
28. **Uxori bona an & quatenus cum vel sine consensu ejus à marito possint alienari, ita ut in pretium eâ mortuâ tanquam rem mobilem lucretur.** Concl. 21. numero. 52.
29. **Uxor an & quatenus de jure Saxonico pro marito vel extraneo possit intercedere, & hypothecam remittere.** Concl. 21. per tot.
30. **Uxori privilegium prælationis ratione dotis competens incipit in Electoratu Saxoniâ à die nuptiarum.** Concl. 30. num. 9. & seqq.
31. **Uxori an & quatenus in bonis mariti competat sui retentionem.** Concl. 32. vide verb. mulier.
32. **Uxor nobili habet electionem, utrum dotem repetere, an verò ab hereditibus mariti dotalitium postulare malit.** Concl. 52. per tot. Potest etiam utrumq. omittere, & quorum bonorum mariti petere. Concl. 52. num. 25. & seqq.
33. **Uxor maritum occidens punitur jure Civili pena paritidis.** Concl. 7. num. 41. Ut & jure Saxonico. num. 48. 49. Uxor tantum mandaverit, ut interficiatur. num. 52. Licet per ebrietatem, iram, aut occiderit, vel alteri consenserit, vel conata sit, & non perfecerit. num. 54. & seqq.
34. **Uxor est subiecta potestati mariti.** Concl. 7. numero. 57. in med.
35. **Uxori permittitur necessaria defensio contra maritum.** Concl. 12. num. 24.
36. **Uxor meretricio morte vivens, & adulterium committens, punitur ordinari.** Concl. 27. num. 89. Qui verò cum ea rem habet, extrahatur. n. 87.
37. **Uxor confessa & nominato an & quatenus damnetur, si vir adulterium negat.** Concl. 27. num. 129. & seqq.
38. **Uxor non potest maritum de jure civili de adulterio accusare.** Concl. 27. num. 154. Hodie verò potest. num. 156.
39. **Uxor quando maritum absentem expectare debet, & quomodo ejus mors probetur.** Concl. 23. numero. 36. & seqq.
40. **Uxor amittit propter adulterium dotem.** Concl. 29. n. 1. Non tamen paraphernalia. numer. 17. 18. 19. Amittit donationem propter nuptias, & omnia lura, quæ ex mortuo marito obvenirent. Concl. 29. num. 20. 21. Amittit etiam legata, vel alia ei à marito donata. num. 29. Nisi adulterium per vim traxerit. num. 44. Et maritum sicerit, sed non vindicaverit. num. 45. Nisi vir etiam adulterium commiserit. num. 46. Nisi vir consenserit, & leno fuerit. num. 47. 48. Nisi uxor cum viro fuerit reconciliata. num. 49. Nisi à viro propter ejus servitium aufugiat, & adulterium committat. num. 50. Nisi ignoranter deliquerit. num. 51. Vel præsumptivè tantum adulterii convincatur. num. 52. Vel maritus eam in adulterio deprehensam occidat. Concl. 29. n. 53. 54.
41. **Uxor an propter oscula dotem & alia amittat, remittit.** Concl. 29. num. ult.

Index Rerum & Verborum.

4. Uxor ut dotem propter adulterium amittat, requiritur sententia declaratoria. Concl. 21. num. 29. 30. Licet autem dote privetur, nihilominus tamen a marito vel heredibus esse alimentanda. n. 31. 32. Concl. 31.

5. Uxor et maritum in adulterio deprehensum retinens non committit homicidium, nec ulla pena puniuntur. Concl. 43. num. 13.

6. Uxorem profluturum quomodo puniatur. Concl. 46. n. 24 & seqq. vide in no. Maritus.

7. Uxor aliquod maritum auferens non tenetur furti, sed rerum amotarum. Concl. 44. n. 55.

8. Uxor aut etiam maritum de adulterio criminaliter accusare possit. Concl. 27. num. 15. 4. & seqq.

9. Uxor dicitur ab usu viri. Concl. 25. num. 4. Item ab unguendo. d. Concl. num. 12.

10. Uxor ignobilis de jure communi & Saxoni, sities vel pauciores liberi super sunt, in quarta parte bonorum mariti succedit. Si vero quatuor aut plures, consequitur virilem portionem. Concl. 27. num. 1. 2. 3. ad 13. Nisi maritus decedens sine liberis, vel ascendentibus, collateralibus tantum relinquat, tunc enim uxor nihilominus quartam partem lucratur. num. 14. Idem fere statuit Elector Saxoniæ in sui constitutionibus. num. 15.

Quia constitutio procedit in uxore, si nulla diversitas, siue mops. num. 16. Item licet ne oculum quidem ad maritum attulerit. num. 17. Item licet maritus ex uno matrimonio tantum liberis reliquerit. num. 19. Item procedit etiam in Sacerdotum, Doctorum, Magistrorum & Scholarum, Rectorum Academicorum, iuridicorum subditorum vidui. n. 20. Item, ubi conjuges vacui manibus conveniunt. num. 21. Qui casus extra ditione: Saxoniæ se habet, ubi vidua dimidiam partem omnium bonorum mariti lucratur. num. 22. Item procedit constit. Electoralis etiam si maritus nec descendentes nec ascendentes relinquit. num. 23. Item etiam si bona mariti propter delictum confiscantur. numero. 24. Limitatur autem dicta Constit. in uxore hereditibus. num. 25. Item in bonis extra territorium Electoralis sui. n. 26. Item, si ante matrimonium contractum, in pactis dotalibus aliter fuerit conventum. num. 27. Uxor autem debetur quarta eorum, quam, ut si ejus maritus occidatur, ea etiam ex compositione ratam vindictæ estimationem partem unguis ad quadrantesumat. num. 34. Ex feudalibus bonis non potest petere quartam.

35. Item de bonis fidei commissi & restitutioni subiecti. num. 36. Uxor ante in hac quartam non participare habet, sed qualicunque sua bona in communem hereditatem conferre tenetur. num. 37. Et non solum dotem & omnia bona, quæ a parentibus acquisivit, sed etiam lucra nuptialia, item geradam & boni utensilia. num. 33. 32. 40. Quod vetui in ius rebus utensilibus, quæ durante matrimonio utriusque sunt communes, secum in mundo mulieris proprio, & reliqua ejus vestigia. num. 41. 42. In civitate Lipsiæ uxor omnes res ad geradam pertinentes retinet, nec tenetur conferre. numero. 43. Uxor, si præsumptiones sunt contra illam, juramentum præstare debet, se non plura habere bona, quam continet. numero. 44. Item, credita sua conferre debet. numero. 45. Et collationem hanc facere tenetur uxor, etiam si maritus decedens non reliquit liberos, vel ascendentes. numero. 47. Si vero in pactis dotalibus vel statuto locorum specialium uxori superflui ex bono mariti certa quaedam portio deferatur, tunc etiam uxor absque onere collationis habet. numero. 48.

Uxor legatæ a marito in testamentis relicta tenetur conferre. numero. 49. 50. Quod procedit etiam in donatæ uxori a marito inter vivos facta. numero. 51. Item, si uxore legatam in qualitate, siue in specie constituit. numero. 52. Item in particulari aliquo censatu statuto. numero. 53. Item, etiam si maritus dixit: Lego uxori meæ et boni mei tantum. numero. 54. Limitatur in eo casu, ubi legatum non sit permanentium penes eam. numero. 55. Item, in pactis dotalibus. numero. 56. Item, si verbi expresse maritus adhaecerit, quod uxori ultra debitum portionem vel portio legatum relinquere. numero. 57. Et hoc in casu portio statutaria prius deducenda est, & postea demum legatum solvi debet. numero. 58. Uxor non tenetur conferre prædicia, quæ comparavit ex suis libris perceptis, dum sui portio mortem maritis in communione omnium bonorum cum liberis. numero. 59. 60. Uxor permans in communione bonorum cum hereditibus, postea cum aucta fuerint bona petens portionem debitam, inspicitur quantitas scilicet tempus mortis mariti, non divorcium. numero. 62. 63. Uxor autem electio libera est, an sua bona confiscare, & quartam petere, an vero omnia quæ suam dotem & alia illata bona retinere velit. numero. 64. Et hoc casu, si sua bona elegit, debetur etiam geradam, & omnes res ad geradam pertinentes. numero. 65. Idque in tantum procedit, licet uxor antea repetitione dotis & aliorum bonorum illatorum renunciaverit, tamen electionem habet. numero. 66. 67. Uxor autem non habet electionem, si pacta dotalia ad sunt. numero. 68. Aliter se res habet in legibus municipalibus & statutis specialibus, in quibus uxori certa quaedam portio debetur, tunc enim uxori non datur electio. numero. 69. Sed sola portio contenta esse debet. numero. 70. Fallit in vidui nobilitate. numero. 71. Item, si heredes uxori consentiant, ut omnia portio, dotem & alia bona illata eligat. numero. 72. Item, si vidua plus, quam in dote habuit, ex bono mariti debetur, tunc enim ad suam dotem redire non prohibetur. num. 73. Item, si maritus debitu onerato concubini Creditum fiat. num. 74. Item, si statuto vel consuetudine certa aliqua parte bonorum mariti uxores contenta esse cogantur. num. 75. Uxor jura suum electionem transiit ad heredes in districte omnes. n. 76. 77. 78. Et competit uxori & heredibus ad 30. annos, potest tamen certum præfixum tempus, infra quod si non eligant, excluduntur. n. 79. Uxor autem liberæ habet electionem, siue maritus reliquerit liberos, siue non. n. 80. 81. Uxor quando elegit dotem habet jura collationis, & præfertur omnibus creditoribus. n. 82. Si vero portionem statutariam elegit, tunc expellere debet, donec omne ad alienum fuerit deductum. num. 83. Et uxor, ut in negotia contentiosa relinquatur, uxor nihilominus pro rata portio contribuere tenetur. num. 84. 85. Quod procedit, si cum uxore concurrunt alii creditores, siue habet, si uxor uxorem & liberos res præstat. numero. 86. Quod iterum verum, si liberi & uxor de proprietate certant. num. 87.

3. Uxores nobiles de jure communi nihil ex bono mariti defuncti desumunt, secum de jure Saxoniæ, ubi sumunt geradam & bona utensilia. Conclus. 28. num. 1. 2. 3. Non autem districte geradam, sed plenam. nu. 49. Ampliationes, n. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59.

- Item debetur ex bonis mariti nobilibus uxoris sponsalitalargitas, n. 85. Etiamj omnino nihil inter maritum & uxorem convenerit, n. 93. Nisi maritus & alterum reliquerit, tunc enim velle morgengabam solvi debet, n. 94. Item percipit vidua morgengabam, n. 98. Si scilicet eam sponsus sponsa fecit, n. 99. Nisi ejusmodi donationem sponsa promissit, n. 100. Item debetur nobili uxori commestibilia, seu cibaria domestica, n. 101. Concl. 47. n. 1. Item donatio propter nuptias, sive dotatium, n. 104. Idg obinet etiam in muliere plebeja, nubente autem viro nobili, n. 110. 111. Secus, si semina nobilis nubit plebejo, d. n. 121. Item, non procehit in viduis rusticorum, civium vel Doctorem, qui feudum relinquunt, n. 112. & seqq. Uxor nobilis dotatium gerat, morgengabam, & committere, & tertiam vel quartam partem, statuto competentem viduis civium, petere potest, n. 116.
3. Uxores in omnibus ferme acquirantur minoribus, Concl. 20. n. 60.
3. Uxor, si marito superstes est, tunc omne illud, quod ex partibus metallicis ejus maritus percepit, & adhuc extat, consequitur, Concl. 35. n. 19. 20. Si autem liberi extant, & pater admixtionem habet, tunc pater non habet proprietatem illorum reddituum, sed usumfructum tantum, n. 21. 22. 23.
3. Uxor annuit portionem statutariam, si necem viri molita sit, Concl. 36. n. 13. Item, si falsò virum adulteri accusavit, n. 13. Si maritum ad furandum & similia facinora instigavit, n. 15. Si maritum maleitiose deferat, n. 16. 17. 18. 19. Vide plura supra, qua diximus de marito, lit. M.
3. Uxor nobilis de commestibilibus, qua post mortem mariti intra 30. diem colliguntur, nihil percipit, n. 23. 4. 5. Neg. etiam de illo frumento, quod rustici nobilibus quotannis certo die prestare coguntur, si maritus ante illum diem mortuus fuerit, n. 6. Sed bene de illo frumento, quod demessum & in fasciculos colligatum maritus in agro reliquit, n. 7.
3. Uxori superstiti de omnibus cibariis, etiam villum unius anni excedentibus, dimidia pars debetur, Concl. 49. n. 4. 5. Et hac cibaria mortuæ uxoris non ad ejus filias proximiores, sed ad omnes heredes proximiores, sine saxus distinctione devolvuntur, n. 6.
3. Uxor nobilis, si ei ex consuetudine vel testamento mariti quota hereditatis deferatur, Morgengabam, commestibilia, & alia jura petere non potest, Concl. 50. n. 1. & seqq. Liberum tamen est uxori, aut petere portionem debitam, aut dista jura, n. 5. Fallentia, n. 6. & seqq. usq. ad 17.

4. **Wylagerung:** Qui vias & alia loca obsident, & pretereuntes vulnerandi vel occidendi gratia expectant, puniuntur gladio, Concl. 20. n. 1. & seqq. Etiamj nihil in alium perduxerint, n. 4. Infidiosa obsessioes causa prædationis vel diffidationis pro specie fractæ pacis publicæ habentur, n. 7. Ad penam gladii requiritur, ut quis dolose viam obsederit, Concl. 20. n. 9. 10. Quacumq. ex causa id fiat, n. 12. & seqq. Si quis non ex causa diffidationis vel prædationis vel simili, sed propter aliquod odium aliquem expectat in via, punitur pro gravitate vulneris vel verberum, carcere, relegatione, vel manus amputatione, vel virgis, Concl. 20. n. 15. & seqq. Nobiles complices, auxiliantes & alii tenentur etiam penam infidiose obsessiois, n. 24. 25. 26. Præter ordinariam penam tenetur etiam quis ad falsam factionem damnorum & interesse, n. 27. Quando pena gladii ex aliis causis, quam si quis ex causa diffidationis vel prædationis alios expectat, imponatur, conclus. 20. n. ult.
4. **VVergeldus** unus an in eo casu, ubi in tumultu plures animi occidunt, & autor homicidii nesciatur, sufficiat, conclus. 11. n. 19. & n. 20.
4. **VVergeldus** est in foro Saxonico inductus in locum pænæ incertæ & arbitraria juris civilis, conclus. 11. n. 21.
4. **VVergeldus** an is, qui moderamen incompatae intelle excessit, agnatis occisi debeat solvere, conclus. 18. n. 34. & seqq. Cui applicetur, n. 44. 45. d. concl. 18.

X.

3. **Xenia** lucratur sponsa in totum, si in aliqua civitate receptus sit, ut omnia dona sponsa offerantur. Secus, si consuetudo est, quod se conviva dividant, & separatim tam sponso, quam sponse donent, ubi saltem quilibet lucratur, quicquid acceperit, conclus. 32. n. 4. De jure Saxonico ejusmodi dona indistinctè communia sunt, num. 5. 6. & seqq. Ita, ut dimidium uxori vel viduæ mortui mariti, in concursu creditorum, unâ cum aliis bonis illatis adjudicandum sit, num. 16. Idg uxor probare potest, vel confesso inventario, vel alia scripturâ privââ, dummodo à marito subscripta fuerit, num. 18. Hisce deficientibus sacramento quantitate donorum nuptialium uxor probare potest, num. 19.

LIPSIÆ,
TYPIS GROSIANIS

Excudebat JOHANNES ALBERTUS MINZELIUS,

ANNO M DC XXIX.